6
33 N
9

6
3. N
9

Pſalterium, Hebręum, Gręcũ, Arabicũ, & Chaldęũ, cũ tribus latinis iterp̄tatiõibus & gloſſis.

תה׳ל׳ס עבר׳ יונ׳ ערב׳ עם
תרגום ושלשה תרגומים
בלטין עם פירושן

Ψαλτήριον ἑβραϊκὸν, ἑλληνικὸν, ἀρα
βικὸν, χαλδαϊκὸν μετὰ τριῶν ἑρ
μηνειῶν λατινικῶν καὶ γλωσσημάτων.

مزامير عبراني يوناني
عرابي وقصداني بثلث
ترجمة لطين وتفسيرهم

ספרא דתהלאי יהודאי יונאי
ערבאי וכשדאי עם תלת
מיתת׳סא מן לטין ובהדיהין

Venerando in Chriſto, F. Auguſtino Iuſtiniano. Iacobus Antiquarius Salutem. Literarum ſtudia humano generi diuinitus conceſſa, mirum eſt qua cenſuræ uarietate quo ue æſtimatu, nunquam eodem agugtur, alia aliis ſubinde probantibus. Potiora tamen illa merentur haberi: quæ nec tanquã lucripeta ſe in uulgus demittunt: neq; ualde ambitioſa euolant in ſublime, ut caput inter nubila condant. Equidem ſolebam tuæ uitæ inſtitutum prius laudare, quod religionem ſanctiſſime cõplexus meditationibus aſſidue indulgens: & tamen a docendi ſcribendiq; labore nunquam ceſſans, tuum id atq; proprium arbitrareris eſſe quod ocium cum negocio, & cum utroq; parem laudem coniungere ſoleat. Nunc uero admirari non deſino quo pacto ſucciſiui temporis ratio, eo abs te fuerit producta, ut occupationibus maximis implicitus, Græcam, Hebræam, Chaldæam, Arabicamq; linguam repente adeptus uideare: & ne ſine teſtibus res acta credatur, nuper eas ad nouum, quaſi unum inſtrumentum contuliſti. Vt quod latinis poſitum literis habebatur, nunc adiunctis ipſarum quoq; gentium linguis appareat euangelium in omnem creaturam, iuxta domini mandatum, olim exiiſſe. Nam uno uolumine multifariam loquente palam inuitas diſcendi cupidos. Teq; ducem & authorem facis ad ea cõmertia, quæ ornamentum afferant & utilitatem. Sed quid erit inde tibi præmii? Porro quantum pre moderatione tua qui de fluxis & caducis rebus tibi nihil uſurpas, non concupiſceres, aut potius quale inter cœleſtes animos æternitatis plenum merito ſemper deſideraſti. Mihi uero is ex tua beniuolentia, quam ſingulari uirtute ſemper augere uiſus, fructus euenit qui ſit iucundiſſimus, quando tuæ laudis ad me quoq; pertinet poſſeſſio. Non arrogo quicquam. Sed quod tribuiſti meum iudico ſine ullius controuerſiæ ſuſpitione, quoniam hercifcundæ familiæ, aut cõmunis diuidundi actionem chriſtiana non nouit charitas. Vale.

Mediolani. viii. Kalẽ. Aprilis. M.D.VI.

AVG. IVSTINIANI GENVENSIS PRAEDICATORII ORDINIS EPISCOPI NEBIENSIS IN OCTAPLVM PSALTERII AD LEONEM P.X. PONTIFICEM MAXIMVM PRAEFATIO.

SCio pater beatiſſime perlatum ad aures tuas iam diu laboraſſe nos, quo vtrũq; ſacræ legis inſtrumentũ quinq; præcipuis linguis, hebræa, chaldæa, græca, latina, & arabica, in vnũ redactum corpus, conſpicua verborum ſibi inuicem reſpondentium ſtructura ederemus. Opus nimirum vt meis viribus impar, ita noſtre profeſſioni, vel maxime cõgruens. Nihil enim æque ſacerdoti conuenit, quã ſacrarum literarum expoſitio & interpretatio. Huiuſmodi autem ſacræ interpretamenta ſcripturæ, olim tentata ſunt & a græcis, & a latinis, quinetiã hebræi, chaldæi, & arabes, eius conatus indicia poſteris reliquere, quorum venerãdæ vetuſtatis & fidei apud me adhuc extant monimenta. Græci quidẽ vna interpretatione, minime contenti, ſex edidere, quas poſtmodum diligentiſſimus Origenes in vnum collegit, appellauitq; ex re hexapla, quod ſex editiones vna tamen dũtaxat lingua in eodem folio continerentur. Nos vero non ſolum hexapla, verum octapla, perficere contendimus, nec vna ſolum lingua, verum omnibus illis, quibus perdiſcendis, haud ſine magna cauſa, impendi operam, ſacri canõnes iubẽt. Acceſſerũt (qui fuit præcipuus labor) nouæ ex hebræo & chaldæo iterpretationes. Sed & ſcholia quædam, in maxime neceſſariis locis addidimus, quibus omnibus ſi lepor & elegantia verborũ deſiderabitur, cogitet quilibet æquus rei arbiter cõtendiſſe nos, nõ tam vt eleganter, ꝙ vt ex fide, verba reſpõderent verbis, ſenſaq; ſenſibus. Ipſæ enim barbaræ figuræ, inciſaq; & circuitus, quæ omnia noſtri huius latii candor reſpuit, fœta ſunt myſteriis & ſacramentis. An vero noſter hic labor fructum aliquẽ ſit pariturus, in catholica matre cui ipſe digne præſides, libuit periculum facere hoc Dauidico pſalterio, ꝙ ex toto opere nunc quaſi delibamus tuo dicatum nomini. Quod ſi tu cuius authoritate nihil inter humana ſublimius, rem ipſam probaueris, & dignam editione duxeris, in promptu erit nobis vniuerſo operi manum extremã imponere, & tam nouum ꝙ vetus inſtrumentum, iiſdem diſtinctũ linguis, eademq; ſerie & ſtructura, tradere impreſſoribus formãdum. Sit ergo tibi hoc quaſi primitiæ quædam totius operis, & meæ erga apoſtolicã ſedem obſeruantiæ monimentum, tuq; id ſuſcipe qua ſoles fronte laborantium in vinea domini lucubrationes. Et ſi hebetudo noſtri ingenii, ꝙ in votis erat aſſequi non potuit, benignitate tua, qua ſemper præſtitiſti apud omnes, accipe ac ſi vndecũq; perfectum eſſet. Agnoſcere enim certum & verum beneficium etiam vulgaris hominis eſt. At voluntatem pro opere æſtimare, diuinum potius cenſendum. Genuæ calendis Auguſti. M.D.XVI.

Αὐγουστίνου, τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τοῦ γενουέως, τοῦ ἐκ τῆς προκηρυκτικῆς ξυντάξεως, τοῦ νεβιέως ἐπισκόπου, εἰς τὴν τοῦ ψαλτηρίου ὀκταπλῆν βίβλον, πρὸς τὸν λέοντα, τὸν μέγιστον ἀρχιερέα, τοιούτου ὀνόματος δέκατον, προοιμίασμα.

Οἶδα σαφῶς πάτερ ἡμῶν μακαριώτατε δ' ἅμα καὶ ἁγιώτατε, ἤδη πρὸς τὰς σὰς ἀκοὰς ἀφῖχθαι, ἐπιβεβλῆσθαι ἡμᾶς, ὅπως ἂν τοῦ νόμου τοῦ ἁγίου τὸ καλούμενον δεκάπεδον σκεῦος ἐκδιδοίημεν, διὰ τῶν πέντε μάλιστα, καὶ πρώτιστα ἐκλεκτῶν δ' ἅμα καὶ ἐξαιρέτων διαλέκτων, ἤγουν τῆς ἑβραΐδος, χαλδαΐδος, ἑλληνίδος, λατινίδος, ἀραβίδος, ὥστε εἰς τὴν ἐνσωματίαν τινα, καὶ μονοσαρκίαν ἐμπεπηγμένον δ' ἅμα καὶ μεθηρμοσμένον, ἐμφανῶς ὁρῶντι, τῆς καλλίστης δ' ἅμα καὶ ἁρμονίας ἐπισημοτάτης, καὶ ἐπιφανεστάτης οὔσης, τῶν ῥημάτων τε καὶ τῶν λόγων, τοῖς σφίσιν ἑαυτοῖς παραλλήλως ἀποκρινομένων τε, καὶ ἀπομιμουμένων. ἔργον δὲ ἦν ὡς χαλεπώτατον, καὶ δυσχερέστατον, καὶ τῇ δυνάμει μου μηδαμῶς ἰσαζόμενον, οὕτως ἡμῶν τῇ

προσχρῶνται ἂν ὡς τι μάλιστα καθήκοντι, καὶ μεθαρμόζον. Τί γὰρ δὴ τὸ ἄρτι αὐτὸ πρῶτον, ὡς τῶν γραμμάτων τῶν ἁγίων ἀσαφείαις καὶ ἡ ἑρμήνεια, ἀλλ' οὐδέ τι τοιούτῳ τολμήματι ἄφθονοι γεγονέναι δοκοῦσιν ἄνδρες εὐσεβέστατοι οἱ πάλαι, οὐ μὲν οἱ ἑβραῖοι, οὐδ' οἱ χαλδαῖοι, οὐδ' οἱ ἕλληνες, οὐδ' οἱ λατῖνοι, οὐδ' οἱ ἄραβες, τὰ πλεῖστα τοιούτων τῶν ἐπιτηδευμάτων δείγματα τοῖς ἐσομένοις παισὶ λελοιπότες.

Ὧν τινὰ ἐκδόμενοι ταξινομεῖν ἐβουλόμεθα τήν τε παλαιότητα, τήν τε πίστιν μνημόσυνά τε, καὶ λείψανα ἐντιμοτερούμενα παρ' ἡμῖν μένειν τε, καὶ φυλάττεσθαι. Καὶ μὲν δὴ ὁ ὠριγένης τῇ μιᾷ μηδαμῶς ἀρκούμενος, ἐπεὶ τἄλλα τά τε πολλὰ ἄγαν ἀπλεονεκτήτως ταῖς ἓξ ἑρμηνεύσεσι πρῶτον ἐξέθηκας, οὕτως μὲν αὐτός, ἄλλας δ' οἱ ἕτεροι, ἁπάσας δὲ τῷ ὑπερφυεῖ καλλίστῳ τε καὶ πάντων ἀκριβεστάτῳ τῷ ὠριγένει εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ συλλεχθείσας ἔκ τε τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προειρημένου τὰς ἑξαπλᾶς τῷ αὐτῷ ὀνομασθείσας, διὰ τοῦ τὰς ἐκδόσεις τὰς ἓξ τῇ μιᾷ μὲν διαλέκτῳ μόνον, ὁμοῦ δὲ τῷ ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τῷ φύλλῳ πάσας συνέχεσθαι. Ἡμεῖς δ' οὐ μὲν τὰς ἑξαπλᾶς μόνον, ἀλλ' ἔτι δὲ καταρτίσαι καὶ τὰς ἡμῖν καλουμένας τὰς ὀκταπλᾶς διακριβωσάμενοι, οὐχὶ τῇ μιᾷ διαλέκτῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐξ ὧν ἁπάσαις ἐκείναις, ἅστινας φιλοπονοῦσι, καὶ περιέργους μεμαθήκασιν, οὐ μὲν ἀναντίας, οὐδ' ἀλόγως, οὐδ' ἀτόπως, κελεύουσιν οἱ κανόνες οἱ ἅγιοι, καλούμενοι, παρ' ἣν δ' ὥσπερ ἐν πρώτοις ὑπῆρξεν εἰδωλόπτων, μιμούμεθα μὲν ἐκεῖνος μέτριος, τῷ ἐμφημύματι κοινῷ, ἔκ τε τοῦ ἑβραίου, ἔκ τε τοῦ χαλδαίου, τοῖν ἰδιωμάτων. Ἐπεὶ δὲ τούτοις τοῖς προτέροις οὐκ ἀρκούμενοι, τὸ καλούμενον σχόλια τινὰ ἐν τοῖς τόποις τοῖς μάλιστα δοκοῦσιν ἡμῖν ἀναγκαίοις, ὥσπερ τὰς κορωνίδας τινὰς προστεθήκαμεν. Ἀφ' ὧντινων τῶν ἑρμηνευσάντων, εἰ τῶν ῥημάτων, τουτέστι λόγων ἡ ἐκλογή, ἔστι δ' ἀρρυθμία, ἀκοσμία τε, καὶ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ἔπος, ἡ καλουμένη χάρις ἀπεῖναι, κατανοεῖν ὀφείλοιτο, ὅστισοῦν εὐνοῦν τε, καὶ εὐγνώμων, καὶ ἐπιεικὴς δικαστής, ἡμῖν τοῦ ἐκείνου μάλιστα ἐπιμελεῖσθαι, οὐ τόσον ὅπως ἂν ἐκλεκτῶς, εὐρύθμως, καὶ εὐκόσμως, καὶ εὐχαρίστως κείμενα πάντα καταπίπτοιεν, ὅσον τοῖς μὲν ῥήμασι τὰ ῥήματα, τοῖς δὲ λέξεσιν οἱ λόγοι, ἔτι γνῶμαι ταῖς γνώμαις, ὡς ἂν ἀκριβέστατα προσαρμόσαντι, καὶ μεθαρμόσοιεν, αὐτὰ γὰρ τὰ σχήματα τὰ βαρβαρικὰ τά τε ἐγκόμματα, καὶ τὰ ἐγκολάμματα, καὶ τὰ περιοδεύματα ἐκδεδομένοις σύμφυτα τῇ τῶν ῥωμαικῶν ἀπληστίᾳ, καθαρότητί τε, καὶ ἀκριβείᾳ λόγων ἀντιθέμενα, παρ' αὐταῖς ταῖς βαρβάροις, τῶν μεγάλων τε, καὶ ἐγκρυφίων, καὶ ἀπορρήτων ἐπὶ πλεῖον μυστηρίων τε καὶ χρημάτων γέμει. Εἰ δὲ μὴ τοῦ νῦν παρόντος ἡμῶν τοῦ πονήματος καρπωσαμένη, ὃ γένοιτο δύναιτ' ἂν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, ἐκείνην μὲν ἀξιώτατα ὑπὸ σοῦ προεδρευομένη, καταπεφράσθαι παρρησιακῶς ἡμῖν ἔδοξεν, ἅγιε πάτερ, δεόμενοι μάλιστα τοῦ δαυιδικοῦ τοῦ ψαλτηρίου τουτουί, ὅτι νῦν ἐξ ὁλοκλήρης τῆς ἡμῶν ἐργασίας ἐξαποστέλλομεν μόνον, ἅτε οἱ τελευτῶντες, καὶ σοὶ ὦ Λέων εἰ δοκοίη, καὶ ἐξονομακλήδην δεδόμενον, καὶ εἰ μέν τοι αὐτὸς σὺ ἐθελήσῃ, οὗτινος τοῦ ἀξιώματος διὰ τὰ ἀνθρώπεια ὑψηλότερον οὐδὲν οὐδ' εὑρίσκεται, ὅτι γινώσκεται, τὴν τοῦ τολμήματος ἡμῶν ἐμπειρίαν δοκιμάσασθαι, τουτέστι ἐκδοθῆναι αὐτήν, ἀξιώσαις ἄν, διημαρτημένα, προσχεθεῖσί τε, καὶ ἑτοιμασμένον ἡμῖν ὑπάρξει, τῷ ὅλῳ τῷ ἔργῳ τὴν χεῖρα τὴν ἐσχατωτάτην καλουμένην ἐντιθέναι θᾶττον, καὶ τό, τε πικαντόν, τὸ τ' ἀρχαῖον σκεῦος, διότι τῶν αὐτῶν διακεκριμένον γλωσσῶν, ὑπό, τι τῆς αὐτῆς συνεκκλησιασθείσης, καὶ συστάσεως, τοῦ ἐντυπώσασθαι, τοῖς χαρακτηρισταῖς τε, καὶ τοῖς ἐκκολάπταις παρέχειν. Ἥτω μὲν οὖν σοὶ ὦ Λέων αὕτη ἡ παροῦσα τούτου τοῦ ψαλτηρίου δόσις, ἥτις δὴ ἂν εἴη, ὥσπερ ἀπαρχή τις τῆς ὅλης τῆς ἡμῶν ἐργασίας, τῆς τε πρὸς τὴν παγγελιδίαν τὴν ἀποστολικὴν ἡμετέρᾳ τῆς διαθέσεώς τε, καὶ εὐσεβείας, ὥσπερ μνημόσυνόν τι αἰώνιον μενέτω, αὐτὸς δὲ τοῦτο τὸ ὅλον, ἅπερ ἡμῶν ἂν ὑπάρχει τῷ ἱλασκομένῳ ὑποδέξῃ τῷ μετώπῳ, τῷ ἐκείνῳ, ᾧτινι τὰ τῶν ἐν τῷ ἀμπελῶνι τῷ κυριακῷ κατατεινόντων ἀγρυπνήματα ὑποδέξασθαι εἴωθας, δ' ἰδίου, ὅτι τε ἐπιτυχεῖσθαι οὐχ ἅπτει ἡ τῆς ἐννοίας ἡμῶν ἡ ἀμβλύτης, καίπερ ἀφθόνως τι καὶ λίαν ἐκείνη ἐπιθυμήσασα, αὐτὸς σὺ ὑπόδεξο τῇ φιλοφροσύνῃ, τῇ τε εὐγνωμοσύνῃ τῇ ἑαυτοῦ, τῇ ἐκείνῃ, ᾗτινι οὖν πρὸ πάντων τε, ἐν τε πᾶσι, καὶ παρὰ πᾶσιν εἰσαεὶ μεταπρέπεις ἄν, ὅστις διάλουτε, καὶ πανταχοῦ ἀποτετελεσμένα τὰ αὐτὰ τὰ ἡμέτερα ἂν εἴη τὸ μὲν γὰρ τὴν ἀληθινήν, τήν τε ἐντελεστάτην τὴν εὐεργεσίαν εἰδέναι, καὶ ὁ πανδήμιος ἀνὴρ δύναιτ' ἄν. Τὸ δὲ τὸ θέλημά τινος ἀντὶ τῆς ἐργασίας λογίζεσθαι ἢ ἀντιταλαντεύειν, θεῖον τοῦτο μᾶλλον, ἢ ἀνθρώπινον ὀρθότατα τίς ἂν κατακρίνειεν.

Γενούηθεν τῇ τοῦ αὐγούστου πρώτῃ τῇ νουμηνίᾳ. Ἔτει χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ δεκάτῳ ἕκτῳ.

מאגושטינוש יושטיניינוש גינובי מכת אחים החדשים

הגמון גיביו בשמינית התהלים לליאון

העשירי פיפיור מעולה :.הקדמה :

דעתי אב מאושר היות טובא לאונ'ך אנחנו היותנו מתעסקים לחבר שני התורות יחד מהדת
המקודשת בחמשה לשונות נבחרות עברית ארמית יונית לועזית וערבית הכל נקבץ בכובש
אחד עם ציור בחר אשר הם נענים זולו מלכה מישרת כפי השגת יכולתי ובו דברים נאותים
למלכתנו הרבה כילכתן אין רבר יאות כל כך כמו זה הביאור והפירוש מהאותיות הקדושות
אשר כבר בזמן עבר אנשי החכמה מהלשונות אשר זכרנו למעלה נתנו פעולת בכמו אלו
העיונים ממה שהגיעו וכרון לנשארים אחריהם ועד היום נמצאים אצלי ספרים שהם עושים
וכחן מאותם הישיבות מעולות וקדמונות והיונים אשר לא נתרצו מביאור אחד עשו שש באורים
אשר אוריגיניש אנוש משתדל קבצם יחד וקראם שישית ההמשל לפי שערך אחד בלבד היו
תשישת ביאורים אבל בלשון אחד בלבד ואנחנו לא בלבד שישית אבל נתעסקנו לעשות
שמינית ולא בלשון אחד בלבד אבל בכל אותם אשר הדתות הקדושות מצות שיתלמדו ועשינו ביאורים חדשים מעברית
וארמית אשר היתה עיקר עסקנו והביאנו במקומות הצריכים הרבה פרושים כל האפשר ואם יתחפש עריגות והלצת
דיבור יח שוב כל שופט ישר כי היותנו מתעסקים אנחנו לא כל כך בחיבורנו הלצי כמו נהתאמתנו המילות יענו זאת
לזאת והתבונת תענת זו לו כי הצורות והתמשלים וההקשריות זרים אשר הוא דוחה נקיות וזכות לשונינו הלטין הם
מעובחות מפליאות וחוקים אבל אם עסקנו זה תהית ללדת שום פרי כוללות התקבצות החכמים לאשר אתה ביושר
עליונם נתרצינו לנסות בתלים זה של דוד אשר מכל הפעולה בהווה הרציאנו ולהוץ ואנחנו מישרים אותה לשסך
תיותך אתה הראית ממי אשר לא בלבד נתאמתת אבל בצורך תתאמת זה הדבר ותשפוט שהיא תתחבר ותבנא
ולנו מוטל לשלם כל המלכת וכך התורה החדשה כמו הישנה באלו הלשונות הנזכרים [illegible]וסיורום ובגינם לתת לבעלי
המחקק להיות מוחקק יהי ת אם כגזות התהלים לך קנת מתנובת כלהמלכה ולזכרון השתחוית מול כסא האפוסטוליקה
ואתה תקבלהו עם מצחך הנאה כמו שהות לתת לקבל משמרי אותם אשר הם עכלים כגן אלים ואותו אשר לאנוכל
לערך גם כן עם רצון כח עובי שכלנו למען טובך אשר אתה הוא מעולה אצל הכל קבלהו כמו שאם היה שלם מכל
צדדו בתכלית כי הכרת אמיתות ורושד ההטבה היא רבר נצרך לאיש המוני וכמיה שפלה אבל קבל הרצון במקום
הפעולה מן הראוי לדון אותו דבר אחי נכתבת בגינובא לכנישת אגושטו ושנת אלף תק יו

من اغوستينوس بوستنيانوش جنويد من جمعة الخوات

مواعكبن اسقو في من ذابيوا بالثما ذيه المزمار

ليبابا العلي ليون العاشر مو قدما

بطوبي عرفة كيف ازذاعل لاذنك نحن كنا مستعملين
للتاليى اثنين من الحكمة مواحده من الدين المقدس بخمسه
لسانين نعيمن عبرييه بغداتيه يونانيا وعربيا ولاتينه كلها
مشتمع في جسم واحدا مع صيارا سفبا من كلمة يلفظو هدا
لهدا شفاز بالخفيا كد دراجة قواتي وفيه حاجة نعبون
كذبر لصنعتنا ان للقصبر مفيد داجا ينفعه قد هدا
الا التفسير والمعني من حروفين المقدسين دد في ازماني ماضي انسانة
القسيسين من اللسنين المذكورين هوقعطو فعل بكمثل هذا المتلعين
من احد خلاو ذكر للبفدين بعضهم وبالخاباملكيين عند كتابة احد هوم عاملين
دكرمن خاول المدرسة عالين وقديمن واليونانيين احد لا رضو من تفسير واحدا
علو ستان اوريجانيس راجلون حديث اشتمعهم واحدوسمهم سادس
الامثل لاشن في ورقا واحدا كانوستا التفسيرة الا في وحد الا لسان فارد

ونحن لا سدستون فارد الاستعملنا بعمل ثمونيه ولا في لسان واحدا فريدا
الاشكل هدك ديد الشريعه المقدسين وطاباذهم ان بتعلموا ۿ ولا بلاسباب
كبيرا وعملنا تفسيرت .جديد من العبري والبغدادي اذيد كان عنصور
فعلنا ۿ واجبنا في الموضعة الواجبين تفسيره كثيرون ۿ وان يفتقر حلوات
واستلاحة اللفظ بحسب كل الشريعي الحقني ديد كونا نحن مستعملين لا كذلك
في كلمنا مستاليح قد بنا استقامتنا الكلمة بيلفظو هذا الهذا والمعقولة
هذا الهدا ۿ ان الجوهرية والتمثلة والمداورد الخارجين الذي هوا مووقع صفاية
وداحية لساننا اللطين هوان دابلين من عجايبتن وقنونه ۿ وان استعملنا
هذا يتولد شاهد فاكيا بكوليه اشتاعة الصدقون لمن انه بالاستقامة
علاهم ۿ ارضينا للحارب هذا المزامير من داود لمن كل الفعل بالحاليا احرجنا
براه ۿ ونحن مستاكمين لها لا سمك ۿ ديد انه هوا الراجد من من اذيد له
فاريدون مصدقا لاكين بالاحتياج يصدق هذا الفعل ويحكم ان هيا يتالق
ونتبين ۿ ولنا يكون واجب لخلص كول الفعل وكذلك الدين الجديدا مثل
للعطفا بالالسنان المذكورين وادراجتهم وبداهم نعتهم للمعلم الطابر
يصيرهم ۿ يكون كذلك هذا المزامير واحد كبير من كل الفعل ولذكر سجادتي
قبل الكرس الافوسكولها ۿ وانه قبيلو مع وجهك النعيما مثل ما استعودت لا قابلا
سميرت هوان دهم مستعملين في جبان الاهيا ۿ وديك الي ما نقدار استرا فتهي مع
رضباة قوات جهل عقلنا لطيب احسانك ديد كول وقت ان هو عالي قبل كول
المشتمعة قبيلو مثل ماكن .سليم بالاصلصل من كل كرافتيه ۿ انا معرفة الحقيقة
ولاستقامة الاخسن هبا حاجا واحبا لاراجيلون صعيدي ومن دراجة سفليا لاكن
قابل الارادت تبديل الفعل من الواجب بودونها حجات الاهيا ۿ مكتوبة في دحلة
اغوسة في جنوا سنة الف وخمسوميا وستعشر للايدست يسوع المسيح

סן אגוסטינוס יוסטיניאנוס מאתר גינובי מן חולקת דאחות
מתמגיא תגמונת די גיביא בתמנתא די תהילאי
ללין עשירא פיפיורה רמאת שיריאת

ותעלנאאב מאושרת די הוא מעל לאיתך נתנאתרנה מתעסקין ללפפה תרי קיאמית
כתוא מיתת קדישא בחמש רישניא מובחריא יהוראית ארמאית יוננאי לעואיה ועדבאית
קלת כנישת בגישמת הוא עם דוקינת פרישא ספיתגמית דיהן עניאן דאלוא עובדא
תריצא בעושינת יטולתא דילי ובית פיתגמיא נהפסין סגי לעיסקנא ארי לכהנה לית
פיתגמא נהפס טולת כתוא הכמא הן בריחוא ופרושה מן כיהבת קדישא די מלקימין
גבריה הכמתה מן לישניא דיתרתא לעיל הבו עוביא בכמה הא תשכליא מן מה דהתתו
חכרתה לנשתיירא בעדיהון ועד דנא יומא אשכחן קדמאי ספראה דיהן עבידן הכרן מין
אותיבתא אינון עילאה וקיסמאת ויוננאי דילא רעוייאו כבריחתה הוא עביה שיתא
די אתנגש גברא מתערא כנישן כתוא וקרא יתהון שית דהכתלא די באפא הוא בלחוד

הוו שיתא בריחתא ברם בלישנא חיא בלחוד ותחנא לא שיתא בלחוד ברם עסיקנא למעבד הסגראה ולא
בלישנא חיא בלחוד ברם בכלאינון דינופסיא קדישא מפקדין לאולפא יתהון ועביתנא פירישהא חותא מן
יהודאית וארמאית דיקות ראשת עיסקנא ואיתינא באתר דצריך פרישתה סגיא כד איפשי ואזוס יגלישנא
בסימות ופלחאת מילא יהיא חשיב כל דיין הרץ הרינא עסקין נחנא לא כיא במללנא אפלתיא כמד
באפיקנא קשטת מילא די יחוין ענאן דהלדה ותכלהנורא דהלדא ארי צורתה ופתלאה וקיטורינא חרוניהא
די הוא פלי דכיאת וכאת לישננא לועזי פתראה מפרשורין וטמסא ברם אם עיסקנא דה תהוה לאיתילא
שום איבה במצע כנישתא דישלמיא די את בתריצתא עיאה להון תריאנא דנסאה בתיהלאיה הדין דחוד די
מכל עוביא כעאן אפיקנא ביא ותחנא פתרצין יתה לשפך די את הוא פימאן דילא בלחוד תהון יציבא ברם
דצריכה להוית יציבה פיתגמא דה ודין לאלפפא יהאר ותהבנת ולנא יהי חיובא לאלמא יתכר עוביא וכדין
קימא חדתא כמא עתיקא בלישניא אלין די דכרנא ותריצתהון ובניאנתהון למירן לאוסן ציר לצירת יתהון
וכדין יהוית תהילאת תיין לך חולקת עדילתא מן כל עוביית ולחוכתנא סגידתי קובל כירסית די אפוסטוליקא
ואת תסיב יתית עם מצחא בסימותא דילך כמת דיאת סגיב תדיר עוללתא דיבינש דיהון פלחנין בכרסא
די אלהא ומת דילא נטול לסננא יתית עם תעות עוסאת חיסרונת שכלנא בידיבך דתדיר אית הוא
עילאת קובל מצע טולא תסיב יתית כמא דאם הוא קשיט מן כד סותרנא ארי אשתמודעה קשיטותא
ותריצות טבא היא פתגמא דצריך לגבר שתיא ופלחן ברם לקבלא רעות חילופי עובית
מן חיובה למידן יתית פתגם קדיש עבד כתבאה דא באתר גינביאה לחולתא תותת
אגושטון שנתה אלפת תק ע

In obſeruationem conſtitutionis nuper edite
in lateranenſi concilio.

Bernardus Granellus, delegatus a Reuerendo domino Laurentio de Fliſco Epiſcopo montis regalis, vicario Reuerendiſſimi patris domini Ioannis Marie Sfortie vicecomitis Archiepiſcopi Genuenſis, & Gaſpar de Varagine inquiſitor heretice prauitatis, ambo ordinis prædicatorum ſacreq; theologie doctores. Lectoribus, Salutem.

Vidimus opus in Dauidicos hymnos. R.D. Auguſtini Iuſtiniani Epiſcopi Nebienſis, miro quinq; linguarum ordine compoſitum, cum nonnullis pulcherrimis gloſſematibus, quod non ſolum probauimus ſed & laudauimus & admirati ſumus, noſtramq; authoritatem quo in plurima exempla tranſfundatur interpoſuimus. Actum Genuæ die.xxix.Januarii. M.D.XVI.

Vincentius de Mulphino notarius.

Octaplus pſalterii, Auguſtini Iuſtiniani, Genuenſis, predicatorii ordinis, Epiſcopi Nebienſis, dentem hebree de verbo ad verbum, tertia latinam communem, quarta grecam, quinta pram, ſeptima latinam reſpondentem chaldee, vltima vero hoc eſt octaua, con

Hebrea.	Latina reſpondens hebree.	Latina communis.	Greca.
ספר תהלים א	Liber hymnorum .I.	Dauid prophetæ carmen, & regis Deo. Incipit Pſalterium A. ſiue liber hymnorū ſiue pſalmorum ſiue ſoliloquiorum. Pſalmus Dauid .I.	Δαβὶδ Προφήτου καὶ βασιλέως μέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις.
אַשְׁרֵי הָאִישׁ	Beatus vir, B.	Beatus vir	Μακάριος ἀνὴρ
אֲשֶׁר	qui ambulauit	qui	ὃς
לֹא הָלַךְ	non abiit,	non abiit	οὐκ ἐπορεύθη
בַּעֲצַת	in conſilium	in conſilio	ἐν βουλῇ
רְשָׁעִים וּבְ	impiorum,	impiorum	ἀσεβῶν,
וּבְדֶרֶךְ חַט	& in via	& in via	καὶ ἐν ὁδῷ
חַטָּאִים לֹא עָמָד	peccatorum non ſtetit,	peccatorum non ſtetit,	ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη,
וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא	& in ſede deriſorum, non	& in cathedra peſtilentię non	καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν οὐκ
יָשָׁב כִּי אִם בְּתוֹרַת	ſedit. Sed in lege	ſedit. Sed in lege	ἐκάθισεν. Ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ νόμῳ
יְהוָה חֶפְצוֹ	DEI voluntas eius,	domini voluntas eius,	κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ,
וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה	& in lege eius meditabitur	& in lege eius meditabitur	καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει
יוֹמָם וָלָיְלָה׃ וְהָיָה	die ac nocte. Et erit	die ac nocte. Et erit	ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ ἔσται
כְּעֵץ שָׁתוּל עַל	tanq̄ arbor plantata ſuper	tāq̄ lignū qđ plātatū eſt ſecus	ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ
פַּלְגֵי מָיִם אֲשֶׁר	riuulos aquarum, quę	decurſus aquarum, quod	τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν
פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ	fructū ſuū dabit in tpe ſuo,	fructū ſuū dabit in tēpore ſuo.	καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ.
וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל	& folium eius non defluet,	Et folium eius non defluet,	Καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται,
וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה	& omne, quod faciet,	& omnia quecūq; faciet	καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ
יַצְלִיחַ׃ לֹא כֵן	proſperabitur. Non ſic	proſperabuntur. Non ſic	κατευοδωθήσεται. Οὐχ οὕτως
הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֹּץ	impii, ſed tanquam feſtuca	impii non ſic, ſed tanq̄ puluis	οἱ ἀσεβεῖς οὐχ οὕτως, ἀλλ᾽ ἢ ὡσεὶ χνοῦς
אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ׃	quam proiicit ventus.	quē proiicit vētus a facie terre.	ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου
עַל כֵּן לֹא יָקֻמוּ	Propterea non ſurgent	Ideo non reſurgunt	Διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται (τῆς γῆς.)
רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט	impii in iudicio,	impii in iudicio,	ἀσεβεῖς ἐν κρίσει,
וְחַטָּאִים בַּעֲדַת	nec̨ peccatores ī ɔgregatōe	nec̨ peccatores in conſilio	οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ
צַדִּיקִים׃ כִּי יוֹדֵעַ	iuſtorum. Quoniam nouit	iuſtorum. Quoniam nouit	δικαίων. Ὅτι γινώσκει
יְהוָה דֶּרֶךְ צַדִּיקִים	DEVS viam iuſtorum,	dominus viam iuſtorum,	κύριος ὁδὸν δικαίων,
וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד׃	& via impiorum peribit.	& iter impiorum peribit.	καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

pſalteriū & Citharā hoc intereſſe, qđ cithara deorſum percutitur pſalteriu; ſurſum hoc pluribus cōſtare chordis. i. decē, illā tm̄ ſex, hoc ſuperius habere concauitatem illā uero inferius Auguſtinus uero pſalteriū ſic dſcripſit. Pſalteriū eſt organū q̄đ qdē manibus portatur percutiētis, & chordas diſtinctas h; ſed illū locū unde ſonū accipiūt chorde, illud cocauū lignū qđ pendet & tactū reſonat, qa reci

…olus prima columnella habet hebream editionem, ſecunda latinam interpretationem, reſpon… arabicam, ſexta paraphraſim, ſermone quidem chaldeo, ſed literis hebraicis conſcri… t'net ſcholia ideſt annotationes ſparſas & interciſas.

Arabica.	Paraphraſis chaldea.	Latina reſpondens chaldee.
بسم الله الرووف الرحيم ❀ نبتدي بعون الله وحسن توفيقه بنسخ مزامير داود الملك والنبي ملك بني اسرايل السفر الاول المزمور الاول	תְּהִלִּים	Interpretatio. .I.
طوبى للرجل	טוּבֵיהּ	Beatitudo
الذي	דְּגַבְרָא דְלָא	viro, qui non
لم يتبع	הָלִיךְ	ambulauit
راي	בְּמִלְכַּת	in conſilium
المنافقين	רַשִׁיעִין וּבְ	impiorum,
ولم يقف في طريق الخاطيين	אוֹרַח חַ	& in via
ولم يجالس	יָיבִין לָא קָם	peccatorum non ſtetit,
المستهزيين لكن في ناموس	וּבְסִיעַת מְמַקְנֵי לָא	& cum ſocietate deriſorum non
الرب مشيته	אִיסְתְּחַר׃ אֱלָהֵן בְּנִימוּסָא	circumiuit. Sed in inſtitutione
وفي سنته يتلو	דַיְיָ רְעוּתֵיהּ וּבְ	DEI voluntas eius,
ليلا ونهارا فيكون	וּבְאוֹרַיְתֵיהּ מְרַנֵּין	& in lege eius, meditatur
كمثل الشجرة المغروسه	יֵימָם וְלֵילֵי׃ וִיהֵי	die ac nocte. Et erit
على مجاري المياه التي	כְּאִילַן חַיֵּי דִנְצִיב עַל	tanq̃ arbor vite, que plantata eſt ſup
تعطي ثمرتها في حينه	טַוְופֵי מַיָּא דְאִבֵּיהּ	fonticulos aquarum, cuius fructus
وورقها • لا ينتثر	מְבַשֵּׁל בְּעִידָנֵיהּ	matureſcit in tempore ſuo,
وكل ما يعمل	וְטַרְפּוֹי לָא נָתְרִין	& folia eius non defluunt,
يتم ليس كذلك	וְכָל לַבְלוּבוֹי דִמְלַבְלְבִין	& omne germen quod germinat,
المنافقون ليس كذلك	מַגְדְּרִין וּמַצְלְחִין׃ לָא הֵיכְדֵין	graneſcit & proficit. Non ſic
بل كالهبا الذي تذريه	רַשִׁיעֵי אֱלָהֵן כְּמוֹצָא	impii, ſed ſicut quiſquilie
الرياح عن وجه الارض	דִי תְשַׁקְפִינֵיהּ עַלְעוֹלָא׃	quas proiicit ventus.
فلهذا لا تقوم	מְטוּל הֵיכְדֵין לָא קָיְמִין	Propterea non ſurgent
المنافقون في القضا ❀	רַשִׁיעֵי בְּיוֹם דִּינָא רַבָּא	impii, in die iudicii magni,
ولا الخطاه في مجمع	וְחַטָּאֵי בִּסְיַעַת	neq; peccatores in ſocietates
الصديقين لان الرب	צַדִּיקֵי׃ מְטוּל דִּגְלֵי	iuſtorum. Quoniam manifeſta eſt
عارف بطريق الابرار	קֳדָם יְיָ אוֹרַח צַדִּיקֵי׃	ante DEVM, via iuſtorum,
وطريق الاثمة تبيد ❀	וְאוֹרְחַתְהוֹן דְרַשִׁיעֵי תֵּיבְדוּן׃	& via impiorum perdetur.

Scholia.

A.

Quemadmodum prefati ſumus in principio Matthei nolumus nunc iuſtos condere cõmentarios in pſalteriũ ſicut nec in reliquos ſacre ſcripture libros. Caſſus ſiquidem & uanus exiſtimari poſſet labor noſter ſi poſt Didymũ Origenẽ Euſebiumq; grecos, aut poſt nr̃os Hilarium Auguſtinũ Hieronymum Ambroſium Caſſiodorum, aut etiam poſt Salomonẽ Abrahã Dauidem & multos alios hebreos, magnamq; rumorum turbam, pſalmos explanare aggrederemur. Atqui paucula quedã adducemus quibus neoterici hebrei redargui poſſint, noſtri uero & delectari & in dogmate chriſtiano cõfirmari, quãquam que martyrũ ſãguine & romanorũ pontificum authoritate roborata ſunt confirmatione non indigent. Itaq; pſalteriũ, ut a libri nomine ordiamur, grecum uerbum eſt, quod latine laudatorium organum dici poteſt. Eſt autem ut Hieronymus ad Dardanum ſcripſit, uas in modum quadrati clypei cum decem cordis, ſecũdum quod ſcriptũ eſt in pſalterio decem chordarum pſallite illi. In cõmẽtariis uero pſalmorum idem Hieronymus quid ſit pſalterium magis exprimit, dicens illud eſſe genus organi muſici melius ſonantis quã cithara, ſimilitudinemq; habere citharę ſed nõ eſſe Citharam, interq; … Pſalteriũ.

pit aerẽ pſalteriũ in ſupiore pte h3. Cithara uero hoc genus ligni cauũ & reſonãs, in inferiore pte h3. Itaq; in pſalterio chorde deſup ſonũ accipiũt. In cithara chorde ex inferiore pte ſonũ accipiũt Hieronymo ex authoribus hebreorũ cõſentiũt plures, & inprimis Simeon q ut refert cõmẽtator Salomon pſalterium ã cithara diſtinguit, quod pſalterium plures q̃ cithara cõtineat chordas. Appellant

uero hebrei hoc inſtrumenti genus נבל neuel tam & ſi aliquibus eorum neuel ſignificet tympanū utriculariamque fiſtulam uti E manuehi & authori dichonarii עגיר arue uocant. Chaldei aūt tum nablia tum pſanterin nomināt, & inde fortaſſis ſumptū eſt uerbum grecū ψαλτήριον iam pridem receptum a cunctis latinis eccleſiaſticis ſcriptoribus, quibus etiam pſalterium ſignificat librum diuinorum hymnorum quos pſalmos appellant quibus continentur Deū laudant religioſi uiri. Hunc autē librū hebrei uocant ספר תהלים cepher tehilim. Sed plura de re hac in noſtra aurea catena, in qua habentur omniū ferme antiquorum opiniones & ſententie.

B. Vir iſte eſt Chriſtus Ieſus uerbū Dei, uerus Deus, uerusque homo, quem deſcēdiſſe de celis, pro ſalute humani generis, ſumpſiſſeque hominis corpus, de femina cuius ſanctitas cōparationem non admittit, non ſolum predixere prophete quis aliquantulum ſuboſcure, quomoris fuit omnium qui uaticinati ſunt, apud omnes gentes, ſed etiā manifeſtiſſime ſcriptum reliquere authores hebrei, quod maxime liquet ex his que hoc loco inſerere operepretium putauimus. Ex commentariis libri geneſeos ieroſolyma ſecretiore lingua conſcriptis, cuius author creditur. R. Simeon ben Iochai ſuper illud. Faciamus, hominē ad imaginē & ſimilitudinem noſtrā.

ותאנא בצניעותא דספרא כין דאתכסיו לעילא כלילא דאדם גופא קדישא ועקבא אתחברו וסבא תליתאה ונפק אתגלייתא דבדא ואתכסיו
עלמין עילאין ותתאין ותאנא איסתכלו עלמא דלעילא ולתתאה מסתרא דגופא קדישא ותתקנין עלמין ומתאחדן דא בדא ואתעביד גופא חד ובגין
דהוו חד גופא שכנתא לעילא שכנתא לתתא קבה לעילא קבה לתתא ומשלפא רוחא ונציל בחד גופא וכלהו לא אתחזו אלא חד קדוש קדוש קדוש
יהוה צבאות מלא כל הארץ כבודו וכלא חד גופא תאנא כיון דאתכסיו דא בדא וכתיב תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף אתקשרת דינא
ורחמי ואתכסיאת ברביבא ובגין דא סלקא דא בלא דא וכל תאיתגלין פאי דאפיק גרמיה פיאי עלמא בכלולא דאדם לגבר כדנפקין פיאי עלמא
לא [illegible] בכלולא דאדם דאקרי גופא קדישא אלא באדרן דלא אקרו אדם ונפקין סכלותא וגופאי תניא תורי זהב ונקודות בכסף דאתכסיו דינא ורחמי
דזיית דינא דלא הוו בית ורחמי הבל דאכתיב גאוו לחייך בתורים צוארך בחרוזים בתורים כדא תורי זהב בחרוזים זכתיב נקודות דכסף צוארך

ב לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם	II. Quare ɔgregate ſūt gētes	II. pſ. Dauid. Quare fremu. gē.	Β´. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ἱνατί ἐφρύαξαν
וּלְאֻמִּים יֶהְגּוּ רִיק׃	& populi meditabunt inania.	& populi meditati ſunt inania.	καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά. (ἔθνη,
יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי־אֶרֶץ	Aſtabunt reges terre, A.	Aſtiterunt reges terre,	Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ	& principes tractabunt	& principes conuenerunt	καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν
יַחַד עַל־יְהוָה וְעַל־	vna adūſus DEVM & adūſus	in vnū aduerſus dñm, & adūſus	ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ
מְשִׁיחוֹ׃	Meſſiam eius.	chriſtum eius.	τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.
נְנַתְּקָה אֶת־מוֹסְרוֹתֵימוֹ	Dirumpamus vincula eorū	Dirumpamus vincula eorum,	Διαῤῥήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν,
וְנַשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ	& proiiciamus a nobis B.	& proiiciamus a nobis	καὶ ἀποῤῥίψωμεν ἀφ᾽ ἡμῶν
עֲבֹתֵימוֹ׃ יוֹשֵׁב	laqueos eorum. Habitans	iugum ipſorum. Qui habitat	τὸν ζυγὸν αὐτῶν. Ὁ κατοικῶν
בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק אֲדֹנָי	in celis ridebit, dominus	i celis irridebit eos, & dominus	ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς, καὶ ὁ κύριος
יִלְעַג לָמוֹ׃ אָז יְדַבֵּר	ſubſannabit eos. Tūc loquet	ſubſannabit eos. Tunc loquetur	ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Τότε λαλήσει
אֵלֵימוֹ בְאַפּוֹ	ad eos in ira ſua,	ad eos in ira ſua,	πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ
וּבַחֲרוֹנוֹ יְבַהֲלֵמוֹ׃	& i furore ſuo ɔturbabit eos.	& in furore ſuo cōturbabit eos.	καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς.
וַאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי	Ego aūt vnxi regem meum,	Ego aūt cōſtitutus ſum rex ab eo	Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ,
עַל־צִיּוֹן הַר־קָדְשִׁי׃	ſup cion montē ſanctū meū.	ſup ſion montem ſanctum eius,	ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ
אֲסַפְּרָה אֶל־חֹק	Narrabo preceptum.	predicans preceptum eius.	διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου.
יְהוָה אָמַר אֵלַי	DEVS dixit ad me,	Dominus dixit ad me	Κύριος εἶπε πρός με
בְּנִי אַתָּה אֲנִי	filius meus es tu, ego	filius meus es tu, ego	υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ
הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ׃	hodie genui te.	hodie genui te.	σήμερον γεγέννηκά σε.
שְׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה	Poſtula a me & dabo	Poſtula a me & dabo	Αἴτησαι παρ᾽ ἐμοῦ καὶ δώσω
גוֹיִם נַחֲלָתֶךָ	gentes hereditatem tuam,	tibi gentes, hereditatem tuam,	ἔθνη, τὴν κληρονομίαν σου, (σοι.
וַאֲחֻזָּתְךָ אַפְסֵי־אָרֶץ׃	& poſſionē tuā āgulos terre.	& poſſeſſionē tuā terminos t̄re.	καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς(
תְּרֹעֵם בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל	Cōfringes eos i virga ferrea,	Reges eos in virga ferrea,	Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ,
כִּכְלִי יוֹצֵר תְּנַפְּצֵם׃	vt vas figuli conteres eos.	& tāq̄ vas figuli cōfringes eos.	ὡς σκεύη κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.
וְעַתָּה מְלָכִים	Et nunc reges	Et nunc reges	Καὶ νῦν βασιλεῖς
הַשְׂכִּילוּ הִוָּסְרוּ	intelligite, caſtigamini	intelligite, erudimini	σύνετε, παιδεύθητε (σατε
שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃ עִבְדוּ	iudices terre. Seruite	qui iudicatis terram. Seruite	πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. Δουλεύ(
אֶת־יְהוָה בְּיִרְאָה	DEO in timore,	domino in timore,	τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ,
וְגִילוּ בִּרְעָדָה׃	& gaudete i trēore. (iraſcat,	& exultate ei cum tremore.	καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. (Ὅταν
נַשְּׁקוּ־בַר פֶּן־יֶאֱנַף	C. Oſculami filiū ne forte i(	Apprehendite diſciplinā, ne qñ	Δράξασθε παιδείας μήποτε (καίας.(
וְתֹאבְדוּ דֶרֶךְ כִּי־	& pereatis de via. Cum	iraſ. dñs, & pereat[is] de via iuſta. Cū	ὀργισθῇ κύριος, καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δι(

דצורתא דעקנא דאסתורתא אשתכח בי ספרא דליבא ירושלמי ומיזוגא וכל זא פראנכפית בגבורא ואתצביר כלא אדם כלא סיפנותא
סא סיפנותא תגבוות אצורה כל סיפנותא .i. Traditũ nobis eſt, in libro בצניעותא וספרא ſeniora decipha.i. pudoris & occultationis quãtum infra. Poſtq̃ in ſupernis determinatum eſt, in uniuerſum de hominis formatione, ſanctũ corpus & femina incorporata ſunt. In tempore autẽ tertio, q; uidelicet conſequitur primũ ſanctorũ patrum tempus, & ſm tempus ꝓphetarũ, cõpleta eſt hec maxima copula, & coniuncti ſunt & incorporati, mundi ſuperiores & mundi inferiores. Ab hinc uero incorporatus eſt mũdus ſuperior, mũdo inferiori, mediante corpore ſancto, quodã modo uero ridebant mũdi & congratulabantur ſimul, efficiebãturq; unũ corpus, qm̃ corpus quod erat ſuperius erat etiã inferius, Deus.s. & b. ſuperius, Deus ſanctus & bñdictus inferius. Et proſiliens ſpiritus de uagina uenit in corpus, & in his omnibus unus tantũ uidebatur, ille nimirũ cui dicitur, ſanctus, ſanctus, ſanctus, Deus exercituũ, implet terram totam gloria ſua. Et hoc totum unũ eſt corpus. Traditũ item eſt. Poſtmodũ coniunxerunt ſe ueluti duo corpora qñ unum penetrat aliud, hoc & illud, ſicut ſcriptum eſt. Torquem aureã faciemus tibi cum notis argenteis, colligate ſunt iuſtitia & miſericordia, & unite ſunt uerbo in amore nec altera ſine altera aſcendit. Quapropter ſic nobis traditũ eſt. Quãdo diuiditur corpus a mundo hoc.i. qñ in uniuerſum moriuntur homines, totum quod eſt hominis nequaquã ſuperius aſcendit, quẽadmodũ aſcẽdit hoc qđ ſanctum uocamus corpus, tante certe dignitatis q; nõ uocatur אדם Adam.i. terreſtris. Sꝫ איש IS.i. uir, & hoc utiq; differt a cũctis aliis corporibus. Legimus quoq;. Torquẽ auream & celaturam argenteam, qm̃ unum fiunt iuſtitia & miſericordia, nõ.n. eſt in illo iuſtitia ſiue miſericordia. Et ꝓpterea ſequitur pulchra facta eſt gena tua ꝓpter torquem, & collum tuũ pulchrũ factũ eſt ꝓpter margaritas, qm̃ inter cunctas feminas in matrona hac reperitur ſanctitas imo diuinitas, que conſueuerat deſcendere ſup Ieruſalem ſupq; ſanctuarium. Et oĩa hec poſtq̃ uerbum in ea corpus aſſumpſit factũq; eſt de hominum uniuerſitate.i. homo, plenus fide. Et quid eſt plenus fide, quoniam.ſ. in illo inuenitur tota fides.

المزمور الثاني• لماذا ارتجت	למא מתרגשין עממיא	II. Quare fremunt populi,
الشعوب وهذت الامم بالباطل	ואומיא מרננין סריקותא:	& nationes loquuntur vana
قامت ملوك الارض	קיימין מלכי ארעא	Conſurgunt reges terre,
ورؤساؤها وائتمروا	ושלטוניהון אתחברו	& poteſtates conueniunt
جميعا على الرب وعلى	כחדא למרדא קדם יי	in vnum, vt deficiant a DEO
مسيحه	ולמנצי עם משיחיה:	& certent cum Meſſia eius.
فلنقطع اغلالهم	אמרין נתבר תאסרתהון	Dicunt, diſſoluamus vincula eorum,
ولنلق	ונטלק מיננא	& proiiciamus a nobis
عنا نيرهم الساكن	שושלוותהון • דיתיב	funes eorum. Qui ſedet
في السموات يهزأ بهم	בשמיא יחוך מימרא דיי	in celis ridebit, verbum DEI
والرب يمقتهم حينئذ	יחייך להון: הידין ימליל	ſubſannabit illos. Tunc loquetur
يكلمهم بغضبه	להון בתוקפיה	ad eos in fortitudine ſua,
وبسخطه يذهلهم	וברוגזיה יבהלינון:	& in ira ſua interturbabit eos.
انا اقامني الرب ملكا	ואנא רביית מלכי ומניתיה	Et ego vnxi regẽ meũ, & cõſtitui ipſũ
على صهيون جبل قدسه	על ציון טור מקדשי	ſuper cion montem ſanctum meum.
لاخبر امر الرب	אשתעי דאלהא קיימא	Recitabo DEI pactum,
الرب قال لي	יי אמר לי חביב כבר	DEVS dixit mihi dilecto, ſicut filius
انت • ابني وانا	לאבא לי אנת זכאה	eſt patri, tu purus
اليوم ولدتك	כאילו יומא דין בריתך:	ac ſi die iſta creauiſſem te.
سلني فاعطيك	בעי מני ואתן נכסי	Poſtula a me, & dabo diuitias
الشعوب ميراثك	עממיא אחסנתך ואחדות	ꝑplorũ hẽditatẽ tuã, & poſſionẽ tuam,
وسلطانك على اقطار الارض	שלטוני סייפי ארעא:	poteſtates extremorum terre.
ترعاهم بقضيب من حديد	תתברינון היך בחוטרא	Confringes ipſos velut in virga
ومثل اناء الفخار تسحقهم	דפרזלא היך מאן דפחר	ferrea, tanquam vas fictile
من الان تفهموا ايها	תתרעינון וכען מלכיא	conteres eos. Et nunc reges
الملوك وتادبوا يا جميع	אשכילו קבילו מרדותא	intelligite, recipite eruditionem
قضاة الارض اعبدوا	נגודי ארעא: פלחו	duces terre. Seruite
الرب بخشية	קדם יי בדחלתא	coram DEO in timore,
سبحوه برعدة	צלו ברתיתותא:	orate in tremore.
الزموا الادب لئلا يسخط	קבילו אולפנא דילמא	Recipite doctrinam, ne forte
الرب عليكم فتضلوا عن سبل	ירגז ותהובדון ארחא	iraſcatur, & amittatis viam.

A. Patres hebrei ſine controuerſia hunc pſalmum de Chriſto dño dictum intellexerunt. Quod primo atteſtat etiam. R. Salomon, cuius uerba i cõmẽtariis huius pſalmi ſunt hec רבו אם דרשו על פרק המשיח .i. doctores noſtri expoſuerunt de rege Meſſia. In libroquoq; qui inſcribitur midras tehilim (eſt uero hic liber cõmentarius pſalmorũ conflatus ex dictis authorũ hebreorũ ex quo multa adducemus in ſequẽtibus) ſuper illud. Narrabo preceptũ, ſic habetur מסופרים הם בחוקת של תורה ובחוקת של נביאים וכתובים בחוק של תורה בני בכורי ישראל בחוקת של נביאים הנה ישכיל עבדי ירום ונשא בכתובים נאם יהוה לאדוני .i. Narrata ſũt myſteria eius in ſcriptura legis, prophetarũ, & agiographorũ. In ſcriptura legis. Exod. iiii. Filius meus primogenitus iſrael. In ſcriptura prophetarũ. Iſaie. li. Ecce itelliget ſeruus meus, exaltabit & eleuabit. In agiographis. ps. cx Dixit Deus dño meo. Vbi aduertendũ q; in ꝓcedentibus doctores locuti ſunt de Chriſto & narrationẽ ſeu expoſitionem continuantes adducũt q̃ ꝓmiſimus ſententiam.

B. A nobis ſiue ab illo, utrũq; enim exprimere poteſt daghes intentiuus punctus incluſus in lr̃a מ mem.

C. נשקו בר Naſſequbar, interpretati ſumus oſculamini filiũ,

יִבְעַר כִּמְעַט אַפּוֹ	exarſerit poſt paululũ furor(	exarſerit in breui ira eius,	ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ
אַשְׁרֵי כָּל־חוֹסֵי בוֹ	beati oẽs ſperãtes ĩ eo.(eius,	beati omnes qui cõfidunt in eo.	μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ.

ita dicentis. Ecce ſeruite Deo in timore contra id quod ſupra dixit. Aduerſus deum. Et oſculamini filium contra id quod ſupra dixit. Et aduerſum Meſſiam eius interpretatio uero huius dictionis בר bar .eſt talis qualis eius que habetur prouerbiorum capite.xxxi. מה ברי ma beri.i.qualis filius meus מה בר בטני .i.& qualis filius uteri mei. Ad idem quoque habetur autoritas Rabbi libro midras tehilim. [illegible] .i. Oſculamini filium. [illegible] Simile eſt hoc regi qui ita percitus eſt in ciues. Iuerunt itaque ciues & rogauerunt filium regis, ut ſedaret regis iram. Iuit filius & placauit patrem. Cum uero placatus fuiſſet a filio, conuenerunt ciues ut gratias agerent regi. Dixit autem eis rex. Mihi agitis gratias? Ite & agite gratias filio meo. Nam ſi ille non me rogaſſet iam euertiſſem ciuitatem. & hoc eſt oſculamini filium. Sed uidere eſt quam

ג מִזְמוֹר לְדָוִד	III. Pſalmus, Dauidis	III. Pſalmus Dauid	γ᾽. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ,
בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי	dum fugeret a facie	cum fugeret a facie	ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου
אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ׃	Abſalom, filii ſui.(tores mĩ, A	Abſalon filii ſui. (lãt me,	Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
יְהוָה מָה־רַבּוּ צָרָי	DEVS q̃ mĩtiplicati ſũt infeſta(	Dñe qd mĩtiplicati ſũt q tribu(	Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με,
רַבִּים קָמִים עָלָי׃	multi cõſurgũt aduerſũ me.	multi inſurgunt aduerſum me.	πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ᾽ ἐμέ,
רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי	Multi dicunt animę meę,	Multi dicunt animę meę,	πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου
אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ	non eſt ſalus huic	non eſt ſalus ipſi	οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ
בֵאלֹהִים סֶלָה׃ וְאַתָּה	in Deo in ſempitnũ B. Et tu	in Deo eius. Tu autem	ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. διάψαλμα. Σὺ δὲ
יְהוָה מָגֵן בַּעֲדִי	DEVS clypeus circa me C.	domine ſuſceptor meus es,	κύριε ἀντιλήπτωρ μου εἶ
כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי׃	glia mea & exaltãs caput mũ	glia mea & exaltãs caput meũ.	δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλήν μου.
קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶקְרָא	Voce mã ad DEVM clama(	Voce mea ad dominũ clamaui,	Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα,
וַיַּעֲנֵנִי מֵהַר	& rñdebit mihi de mõte (bo	& exaudiuit me de monte	καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους
קָדְשׁוֹ סֶלָה׃ אֲנִי	ſãcto ſuo, ĩ ſempitnũ. Ego	ſancto ſuo. Ego	ἁγίου αὐτοῦ. διάψαλμα. Ἐγὼ δὲ
שָׁכַבְתִּי וָאִישָׁנָה	accubui & dormiam,	dormiui & ſoporatus ſum,	ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα,
הֱקִיצוֹתִי כִּי יְהוָה	euigilaui quia DEVS	& exurrexi quia dominus	ἐξηγέρθην ὅτι κύριος
יִסְמְכֵנִי׃ לֹא־אִירָא	ſuſtentauit me. Non timebo	ſuſcepit me. Non timebo	ἀντιλήψεταί μου. Οὐ φοβηθήσομαι
מֵרִבְבוֹת עָם אֲשֶׁר	myriades populi, qui	milia populi	ἀπὸ μυριάδων λαοῦ,
סָבִיב שָׁתוּ עָלָי׃	circundãtes ſtaruerũt de me.	circundantis me,	τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι,
קוּמָה יְהוָה הוֹשִׁיעֵנִי	Surge DEVS, ſaluũ me fac	exurge domine, ſaluum me fac	ἀνάστα κύριε σῶσόν με
אֱלֹהַי כִּי־הִכִּיתָ אֶת־	DEVS meus, quia percuſſiſti	Deus meus. Q̃m tu percuſſiſti	ὁ θεός μου. Ὅτι σὺ ἐπάταξας
כָּל־אֹיְבַי לֶחִי שִׁנֵּי	oĩum inĩmicorũ meorũ maxil(	oẽs aduẽrſantes mihi ſine cã, dẽtes	πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως,
רְשָׁעִים שִׁבַּרְתָּ׃	impiorũ cõfregiſti. (lã, dẽtes	peccatorum contriuiſti.	ἁμαρτωλῶν συνέτριψας (ὀδόντας
לַיהוָה הַיְשׁוּעָה עַל־	DEI eſt ſalus, ſuper	Domini eſt ſalus, & ſuper	τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ
עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶלָה׃	pplm tuũ bñdictio tua ſemp.	populum tuum benedictio tua.	τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου. διάψαλμα.

[illegible] .i. Vultus de uultu, ſiue imago de imagine manuducit in cognitionem facierum. Aduerte tu. Quid nam intereſt inter antiquum & iuniorem facierum? Hic eſt dominus qui potuit faciem inuenirem in femina, que uidem facies, eſt uita procedens a uita. Hec inſuper facies eſt paradiſus in quo habitat ſpiritus iunioris facierum. At uero femina genuit ſibi peritos ueniamque ſpiritu qui immittetur in illam, qui ſpiritus proceſſit ab altiſſimo throno diuinitatis, ad feminam unam. & ſpiritus qui egreſſus eſt ſiue qui proceſſit, eſt ſpiritus iunioris dierum quieſcens in delicijs paradiſi. Hic autem uitarum ſpiritus, preparatus fuit olim etiam ante tempus filio Dauidis, ad percipiendum ſapientiam. Ab illa autem femina magna uirtute quaſi expectatus ſpiritus egreſſus eſt de uulua ſigillata ſiue clauſa, paratus & aptus eſſe princeps altiſſimus. Is uero eſt rex MESSIAS. De illo in uidem tempore eſt, Et quieſcet ſuper eum ſpiritus Dei, ſpiritus ſcientie & intellectus, ſpiritus conſilii & fortitudinis, ſpiritus ſapientie & timoris Dei. Hi ſunt qua

العدل اذ اتقد رجزه سريعا	מטול דיתקוף כזעיר תוקפיה	Cum exardeſcet mox fortitudo eius,	authoritatem hebreo- rum ſecuti, & in pri- mis אברהם אבן עזרא Abraham auenezra.
طوبى لجميع المتوكلين عليه	טוב לכל דסברין במימריה:	bonũ oĩbus qui ſperant in verbo eius.	

aperte antiqui hebreorum ſcripſerint, hunc filium quem Meſſiam diximus uerum eſſe Dei filium. Libro midras tehilim ſuper illud Dixit Deus ad me filius meus es tu. [illegible] a. Rabbi. Huna dixit. Tribus diuiſionibus diuiſe [illegible] ſunt tribulationes. Vnam ſuſtinuerunt patres ſeculi. & omnes generationes, Vnam generatio deſtructionis. & unã generatio meſſie. Et cum uenerit hora eius dicet. Deus ſanctus & benedictus ut creet ipſum creaturam nouam uel potius ut conſtituat uel generet eum filium filiatione noua. & hoc eſt quod dicit. Ego hodie genui te. Non. ſ. ut reliqui generantur. Sed nouo generationis modo. ſiue de eterna ſiue de temporaria loquaris generatione. Quod totum exprimũt iſte hebree uoces. בריה לבראתו lebarato berita que & crea ri & generari & etiam filiari, modoſic loqui liceat ſignificare poſſunt.

المزمور الثالث	תושבחתא לדוד	III. Laudatoria Dauidis,
	במערקיה מן קדם	dum fugeret preſentiam
	אבשלום בריה:	Abſalom filii ſui.
يارب لماذا كثر الذين	יי כמא סגיעין מעיקי	DEVS q̃ multi ſunt, infeſtatores mei,
يحزنوني كثيرون قاموا	סגיעין דקימין עלי	multi ſurgunt aduerſum me.
علي كثيرون يقولون	סגיעין אמרין לנפשי	Multi qui dicunt anime mee,
لنفسي ليس له خلاص	לית פורקנא ליה	non eſt redemptio ei
بالهه وانت	באלהא לעלמין: ואנת	in Deo in eternum. Et tu
يارب ناصري	יי תריס עלי	DEVS, ſcutum ſuper me,
ومجدي ورافع راسي	איקרי ומרומם רישי:	honor meus & exaltator capitis mei.
بصوتي دعوت الرب	קלי קדם יי אצלי	Voce mea coram DEO orabo,
فاستجاب لي من جبل	וקביל צלותי מטורא בית	& recepit oronẽ meã, de monte domus
قدسه	מקדשיה לעלמין: אנא	ſanctuarii ſui in eternum. Ego
انا اضطجعت ونمت	שכיבית ודמכית	quieui & dormiui,
واستيقظت لان	איתערית מטול דיי	euigilaui quoniam DEVS
الرب ناصري لا اخاف	סמך יתי: לא אדחל	ſuſtentauit me. Non timebo
من ربوات الشعوب	מסיעת עממיא דחזור	a lite populorum, qui circum
المحيطين بي القايمين	חזור איתכנשו עלי	circa coadunantur aduerſum me.
علي قم يارب وخلصني	קום יי פרוק יתי אלהי	Surge DEVS, redime me Deus meus,
يا الهي لانك انت اهلكت	ארום מחית ית כל בעלי	quoniam tu percuſiſti omnes patronos
كل من يعاديني باطلا	דבבי על לסתהון ככי	odii mei ſuper genas eorum, dentes
اسنان الخطاه سحقتها	רשיעי תברתא:	impiorum confregiſti.
للرب الخلاص وعلى	מן קדם יי פורקנא על	A preſentia DEI redemptio, & ſuper
شعبك بركتك	עמך ברכתך לעלמין:	populũ tuũ benedictio tua in eternũ.

A. Infeſtatores mei. Intellige hereticos om- nis, qui nõ ceſſant filio Dei pbere moleſtias, & quoddammodo ei in- uia tribulos ſpargere, qui uix ullo tempore ab agro ſancte matris eccleſie extirpari po- tuerũt, ueluti tenaces zizanie, renaſcens q3 lolium, ſed & iuniores hebrei qui diuinitatẽ MESSIE inficiãtur, uirginitatemq3 beatiſ ſime matris Dei negãt a numero moleſtantiũ & infeſtantium Dei fi lium non ſunt excluſi. Et mirum mediusfidi us illos audere teſtibo adeo probatis contra- dicere, tam claris tam q3 apertis reſiſtere au- thoribus & his quidez hebreis, Et quantum ad Chriſti diuinitatẽ, & ad uirginitatẽ bea- tiſſime matris atti- net, neſcio quid cla- rius hebrei noſtri ex- petere poſſint quam que habent in iam me moratis commentariis libri geneſeos remo- tiore Ieroſolymorum lingua cõſcriptis quo rum author creditur. R. Simeõ ben Iochai dum exponitur illud. Faciamus hominẽ ad imaginem & ſimilitu- dinem noſtram in qui bus hec uerba leguntur

tuor modi quibus uenturus eſt hic ſpiritus, & unus tantum ſpiritus, eſt dominus noſter diſtinctus a tribus. Dixit. R. Ioſi. In diebus regis MESSIE, nequaquam dicet alter ad alterum doce me ſcientiam, quoniam oẽs cognoſcent Deum a paruo uſq3 ad magnum. In tempore uero illo expergiſcentur antiquus dierum, & ſpiritus qui egreſſus eſt de uulua clauſa. Cum uero ipſe ſurget, omnes etiã ſpiritus ſurgent cum illo. Et qui nam ſunt illi? Hi nimirum qui corona donati ſunt. ſancti iunioris facierum.

B. De uerbo סלא cela pro quo ſeptuaginta & Theodocion & Symmachus in greco poſuerunt diapſalma quodq3 primum hic ſcribitur diſſident ne dum latini & greci ſed & hebrei inter ſe. Ego uero cũ illis hebreis ſentio qui cela סלא ſemper, ſiue eternum: ſiue perpetuum interpretati ſunt. Quod & ſacer Hieronymus ſentire uiſus eſt. & Origenes ac etiam chaldeus interpres.

C. Gloria mea & exaltans caput meum, Libro midras tehilim [illegible] פרס [illegible] a. Gloria mea quoniam habitare feciſti diuini [illegible] tatem tuam in medio noſtri ſicut dictum eſt, Exod. xxv. Et facient mihi ſanctuarium & habitabo in medio eorum, & exaltans caput meum. Pro eo quod nos eramus obligati tibi leuare caput dediſti nobis ſuſpenſionem capitis ſicut dictũ eſt, Exo. xxx. Quoniam ſuſ- pendam caput filiorum iſrael. Sunt ex noſtris qui cõſtanter affirmant ex hac authoritate elici poſſe ſuſpenſionẽ in cruce MESSIE filii Dei, q̃ perpetrarunt impii hebrei, roborantq3 opinionem ſuam, ex cap. xxviii. Deuteronomii ubi ſic legitur והיו חייך תלואים לך [illegible] a. Et erit uita tua ſuſpenſa e regione tibi & timebis nocte ac die & non credes uite tue, [illegible]

ד למנצח בנגינות	IIII. Ad victoriā. Laudatorij	IIII. In finē in carminibus	δ'. Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις
מזמור לדוד ׃	Psalmus Dauidis.	Psalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
בקראי ענני	Cum inuocarem rñdiſti mihi	Cum inuocarem exaudiuit me	Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέ μου
אלהי צדקי בצר	DEVS iuſtitie mee, ī āguſtia	Deus iuſtitie mee ī tribulatiōe	ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου, ἐν θλίψει
הרחבת לי חנני	dilataſti mihi, miſererē mei &	dilataſti mihi. Miſerere mei, &	ἐπλάτυνάς με, οἰκτείρησόν με, καὶ
ושמע תפלתי ׃	exaudi orationem meam.	exaudi orationem meam.	εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
בני איש עד מה	Filii viri, vſquequo	Filii hominum vſquequo	Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε
כבודי לכלמה	honor meus ad ignominiam,	graui corde,	βαρυκάρδιοι,
תאהבון ריק	diligetis vanitatem,	vt quid diligitis vanitatem	ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα,
תבקשו כזב סלה ׃	inquiretis mendaciū ſemp.	& queritis mendacium.	καὶ ζητεῖτε ψεῦδος. διάψαλμα.
ודעו כי הפלה	Et ſcitote quoniā ſegregauit	Et ſcitote quoniam mirificauit	Καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσε
יהוה חסיד לו	DEVS miſericordem ſibi,	dominus ſanctum ſuum,	κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ, (ναί με
יהוה ישמע בקראי	DEVS exaudiet, cū clama.	dñs exaudiet me cū clamauero	κύριος εἰσακούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέ(
אליו ׃ רגזו ואל	ad eū. Cōtremiſcite & nolite	ad eum. Iraſcimini & nolite	πρὸς αὐτόν. Ὀργίζεσθε καὶ μὴ
תחטאו אמרו	peccare, dicite	peccare, que dicitis	ἁμαρτάνετε, ἃ λέγετε
בלבבכם על	in cordibus veſtris, ſuper	in cordibus veſtris & in	ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς
משכבכם וד	cubilia veſtra	cubilibus veſtris	κοίταις ὑμῶν
ודמו סל	& tacete	compungimini.	κατανύγητε.
סלה ׃ זבחו זבחי	ſemper. Sacrificate ſacrificia	Sacrificate ſacrificium	διάψαλμα. Θύσατε θυσίαν
צדק בט	iuſtitie, &	iuſtitie &	δικαιοσύνης καὶ
ובטחו אל יהוה ׃	fidite in DEO.	ſperate in domino,	ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον,
רבים אמרים מי	Multi dicentes quis	multi dicunt quis	πολλοὶ λέγουσι, τίς
יראנו טוב נסה	oſtēdit nobis bonū, erige A.	oſtēdit nobis bona. Signatū eſt	δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά. Ἐσημειώθη
עלינו אור פניך	vexillū ſup nos, lumīs faciei(	ſuper nos lumen vultus tui	ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου
יהוה ׃ נתתה שמחה	DEVS. Dediſti letitiā (tue	domine, dediſti letitiam	κύριε, ἔδωκας εὐφροσύνην
בלבי מעת דגנם	ī corde mō, a tpe frumtū eoꝝ	in corde meo. A fructu frumēti	εἰς τὴν καρδίαν μου. Ἀπὸ καρποῦ σίτου,
ותירושם רבו ׃	& B. vinū eoꝝ, multiplica(	vini & olei ſui, multiplicati ſūt.	οἴνου, καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.
בשלום יחדו	In pace, ſimul (ta ſunt.	In pace in idipſum,	Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
אשכבה ואישן כי	cubabo & dormiam, quia	dormiam & requieſcā. Quoniā	κοιμηθήσομαι, καὶ ὑπνώσω. Ὅτι
אתה יהוה לבדד	tu DEVS ſpecialiter	tu domine ſingulariter	σὺ κύριε κατὰ μόνας
לבטח תושיבני ׃	ſecurum habitare feciſti me.	in ſpe, conſtituiſti me	ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με.

is patribus ſigna uti uidere eſt tota fere ueteris inſtrumenti ſerie. Verum id quod legitur apud interpretem Chaldeum libri ſanctiſ⸗
ſimi Iob quicunqȝ is fuerit, non eſt inter poſtrema ſigna interqȝ poſtremas figuras computandum. Eſt autem huiuſcemodi ושמעו
תלתא חברי איוב ית כל בישתא הדאי דאתת עלוי כד חמון אילני פרדסיהון דיבישו ומעדתרין די אתהפיך לגיבורא חיא וית חמר משתיהון
די אתהפיך לדמא ואתו גבר מן אתריה ובעקא וגותא אתחפציו מן אתרא דסוסן דדיין בגיניהם אליפז דמן תימן ובלדד דמן שוח וצופר דמן נעמת
.i. Et perceperunt tres ſocii Iob omnia mala que euenerunt ei, ubi ſcilicet uide⸗ אמן אזדמנו כחדא למיתי למנד ליה ולנחמותיה

ה למנצח אל	V. Ad victoriā Hanechilot	V. In finē p ea q̄ hēditatē	ε'. Ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης
הנחילות מזמור לדוד	.i. muſices iſtrū. ps. Dauidis.	cōſequitur. Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
אמרי האזינה	Verba mea audi	Verba mea auribus percipe	Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι
יהוה בינה הגיגי ׃	DEVS itellige cogita. meā.	dñe, intellige clamorem meū.	κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου

المزمور	לְשַׁבָּחָא עַל־נִגִינָתָא	IIII. In lau.lē, beneghinot.i. laudatoriis
الرابع	תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד׃	inſtrumentis. Laudatoria Dauidis.
اذ دعوت تستجاب لي	בְּעִדַּן צְלוֹתִי קַבֵּיל מִנִּי	In tempore orationis mee, recipe a me
اله برّي وفي الشدة	אֱלָהָא צִדְקוּתִי בְּעִדַּן	Deus iuſtitie mee, in tempore
فرجت عني	עָקְתָא אַפְתֵּיתָא לִי חוּס	anguſtie dilataſti mihi, miſerere
تراءف علي	עֲלַי וְקַבֵּיל צְלוֹתִי׃	mei & accipe orationem meam.
واسمع صلاتي	בְּנֵי־נָשָׁא מְטוּל מַה	Filii hominis, vſquequo
يا بني البشر حتى متى	אִיקְרִי לְאִיתְהַבְנְעוּתָא	honor meus ad vituperium,
تثقل قلوبكم	תְּרַחֲמוּן סְרִיקוּתָא	amabitis inania,
لماذا تهوون الباطل	תִּבְעוּן כִּדְבָא לְעָלְמִין׃	quereretis mendacia in eternum.
وتتبعون • الكذب	וְדָעוּ אֲרוּם פָּרֵישׁ	Et ſcitote quoniam ſeparauit
اعلموا ان الرب	יְיָ חֲסִידָא לֵיהּ	DEVS miſericordem ſibi,
قد انتخب صفيه	יְיָ יְקַבֵּל צְלוֹתֵיהּ	DEVS accipiet orationem eius
بالعجب الرب يستجيب لي	בְּמִקְרָאֵיהּ לֵיהּ׃ זוּעוּ מִנֵּיהּ	cū iuocauerit eū. Cōtremiſcite ab illo,
اذا دعوت اليه اغضبوا	וְלָא תֶחֶטוּן אֵמָרוּ בָּעוּתְכוֹן	& nō peccetis, dicite orationē veſtrā,
ولا تاثموا	בְּפוּמְכוֹן וּשְׁאֵילְתְּכוֹן בְּלִבְּכוֹן	i ore vſo & petionē vſam ī corde vſo,
وعلى ما تهمون	וְצַלּוֹ עַל־מִשְׁכְּבֵיכוֹן	& orate ſuper cubile veſtrum,
بقلوبكم • اندموا	וְאִדְכְּרוּ יוֹמֵי מִיתוּתָא	& mementote diei mortis
عليه في مضاجعكم	לְעָלְמִין׃ כַּבּוּשׁוּ יִצְרְכוֹן	ſemper. Domate cōcupiſcentiā veſtrā,
اذبحوا الله ذبيحة	וְיִתְחַשַּׁב לְכוֹן כְּנִכְסַת	& reputabitur vobis ſicut ſacrificia
البر وتوكلوا على الرب	צִדְקָתָא וְסַבַּרוּ עַל־יְיָ׃	iuſtitie, & ſperate in DEO.
كثيرون يقولون من	סַגִּיאִין דְּאָמְרִין מַן	Plures ſunt qui dicunt, quis
يرينا الخير قد اطا	יַחְמִינָנָא טָבָא נִיקְרַת	oſtendet nobis bonum, leua
علينا نور وجهك	עֲלָנָא נְהוֹר סְבַר אַפָּךְ	ſup nos lumen iocunditatis faciei tue
يا رب اعطيت قلبي	יְיָ׃ יְהַבְתָּ חֶדְוָתָא	DEVS. Dediſti leticiam
فرحا من كثر ثمرات	בְּלִבִּי מִן עִדַּן דְּעִבּוּרְהוֹן	in corde meo, a tpe qd frumentū eorū
القمح والخمر والزيت	וְחַמְרֵיהוֹן סְגִיאוּ׃	& vinum eorum multiplicata ſunt.
وبالسلامة •	בִּשְׁלָמָא כַּחֲדָא	In pace vnice,
لا معا اضطجع وانام	אֶשְׁכּוֹב וְאֵדְמוּךְ מְטוּל	accubabo & dormiam, quoniam
لأنك انت وحدك يا رب	דְּאַנְתְּ יְיָ בִּלְחוֹדָךְ	tu DEVS ſingulariter
اسكنتني على الرجاء مكينا	לְרוֹחְצָן תּוֹתְבִנַנִי׃	ſecure ſedere facies me.

A Libro midras tehilim רבים אומרים ארו mulbilim אומות העולם שאומרים לישראל מי יתן לנו לספות עם ישראל בטובת של עולם הבא וישראל אומ׳ להן בכמה צרות בכמה שעבודין בכמה הריגות מסרנו עצמינו על קדושת השם ואתם באים לשוב אותה מן הצקב נסה עלינו אור פני ד׳ הותה בשם ד׳ אתא אם ראתו הקלע אנו מצפין שתהיה אמר אל גוים ידי ואל עמים ארים נסי. i. Multi dicentes. Iſti populi ſunt ſeculi qui dixerunt iſraeli, quis det nobis ut addamur iſraeli in bonis futuri ſeculi. Iſrael autem dicent eis, per quot tribulationes, per quot ſeruitutes, per quot etiam mortes dedimus nos ipſos ad ſan. titatem nominis. ſ. Dei, & uos uenitis accipere ipſam ex abrupto. Signa, uel leua ſuper nos lumen uultus tui Deus. s. dictuṙe ſunt gentes. R. Huna in nomine. R. Aha dixit. Ad illam coniunctionē nos ſpeculantes ſicut ſcriptū eſt. Ecce leuabo ad gē tes manum meam & ad populos exaltabo ſignum meum.

B. Hoc uinum hocq; frumentum, quod credētes auget atq; multiplicat, illud eſt quod indeſinenter tractatur in ſacris eccleſie altaribus, ſolā ſpeciē uini acque frumenti retinens eſt enim iam in uerum corpus uerumq; ſanguinem Chriſti conuerſum. Huius uero tam miri tamq; ineffabilis ſacramenti, multa tradita ſunt hebre-

runt arbores que erant in hortis eorum aruiſſe, uideruntq; panem quo ſuſtentabantur conuerſum in carnem uiuentem, & uinum quod bibebant conuerſum in ſanguinem. Et receſſerunt unuſquiſque de loco ſuo & huius officii gratia liberati ſunt a deſcenſu ad locum qui deputatus erat eis in gehenna. Heliphaz de regione teman, que ut placet multis inſula eſt in ſinu arabico, Baldad de prouincia ſuha, quam credunt eſſe partem egypti ſuperioris. Zophar de regione naama ea eſt terra Iudee quam promiſſionis appellant. Et ipſi quidem conuenerunt in unum, ut accederent ad Iob conſolaturi & confortaturi eum.

المزمور	לְשַׁבָּחָא עַל־חִנְגִּין	V. In laudem. Choris.
الخامس	תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד׃	Laudatoria. Dauidis.
قولي اسمع يا رب	מֵימְרַי צֵית	Verbum meum auſculta
يا رب وكن لدعائي مصغيا	יְיָ בִּינָה רִגְנִי׃	DEVS, intellige cantum meum.

הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי	Intende voci clamoris mei,	Intende voci orationis mee,	πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου,
מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי	rex meus & DEVS meus, qm̄	rex meus & Deus meus. Q̄m	ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. Ὅτι
אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל׃ יְהוָה	ad te orabo. DEVS	ad te orabo domine	πρὸς σὲ προσεύξομαι κύριε,
בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי	mane audies vocem meam,	mane exaudies vocem meam.	τὸ πρωῒ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου.
בֹּקֶר אֶעֱרָךְ לְךָ	mane ordinabo ad te,	Mane aſtabo tibi	Τὸ πρωῒ παραστήσομαί σοι
וַאֲצַפֶּה׃ כִּי לֹא אֵל	& cõtẽplabor. Q̄m n̄ DEVS	& videbo, quoniam non Deus	καὶ ἐπόψομαι, ὅτι οὐχὶ θεὸς
חָפֵץ רֶשַׁע אָתָּה לֹא	volens impietatem tu, non	volens iniquitatem tu es. Neq̃	θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ. Οὐ (μενοῦσι
יְגֻרְךָ רָע׃ לֹא יִתְיַצְּבוּ	hītabit iuxta te malignus.(	habitabit iuxta te malignus,(	παροικήσεται πονηρευόμενος, οὐδὲ δια(
הוֹלְלִים לְנֶגֶד	ſtulti ĩ ɔſpectu (Nõ manebũt	iniuſti ante (neq̃ pmanebunt	παράνομοι κατέναντι
עֵינֶיךָ שָׂנֵאתָ כָּל	oculorum tuorum odiſti oẽs	oculos tuos. Odiſti omnes	τῶν ὀφθαλμῶν σου. Ἐμίσησας πάντας
פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ תְּאַבֵּד	operãtes iniquitatẽ. Perdes	qui operantur iniquitatẽ pdes	τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν, ἀπολεῖς
דֹּבְרֵי כָזָב אִישׁ דָּמִים	loqntes mẽdaciũ, virũ ſãgui.	oẽs q loquũt mẽd. Virũ ſãguinũ	πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος. Ἄν(
וּמִרְמָה יְתָעֵב יְהוָה׃	& doloſũ, aboĩabit DEVS.	& doloſum abominabitur dñs,	καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος. (δρα αἱμάτων
וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ	Et ego ĩ mltitu. miſicõ. tue	ego aũt ĩ mltitudĩe miſicõ. tue.	ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου.
אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה	introibo domũ tuã, adorabo	Introibo in domũ tuã, adorabo	Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσ(
אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ	in templo ſancto tuo	ad templum ſanctum tuum	πρὸς ναὸν ἅγιόν σου, (κυνήσω
בְּיִרְאָתֶךָ׃ יְהוָה נְחֵנִי	ĩ tĩore tuo. DEVS deduc me	in timore tuo. Dñe deduc me	ἐν φόβῳ σου. Κύριε ὁδήγησόν με
בְצִדְקָתֶךָ לְמַעַן	in iuſtitia tua, pp (ciẽ meã	in iuſtitia tua propter (ctũ tuo	ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου, ἕνεκα
שׁוֹרְרָי הַיְשַׁר לְפָנַי	īſidiatores m̄os, dirige añ fa(	inimicos meos, dirige in cõſpe(	τῶν ἐχθρῶν μου κατεύθυνον ἐνώπιόν σου
דַּרְכֶּךָ׃ כִּי אֵין	viam tuam. Non eſt enim	viam meam. Quoniam non eſt	τὴν ὁδόν μου. Ὅτι οὐκ ἔστιν
בְּפִיהוּ נְכוֹנָה	in ore eius rectum,	in ore eorum veritas,	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια,
קִרְבָּם הַוּוֹת	interiora eorum inſidie,	cor eorum vanum eſt.	ἡ καρδία αὐτῶν ματαία.
קֶבֶר פָּתוּחַ גְּרוֹנָם	ſepulchrũ patẽs guttur eoꝝ,	Sepulchrũ patẽs ẽ guttur eoꝝ,	Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν,
לְשׁוֹנָם יַחֲלִיקוּן׃	linguam ſuam leuigabunt.	linguis ſuis doloſe agebant,	ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν,
הַאֲשִׁימֵם אֱלֹהִים	Condemna eos DEVS,	iudica illos Deus.	κρῖνον αὐτοὺς ὁ θεός. (λιῶν αὐτῶν,
יִפְּלוּ מִמֹּעֲצוֹתֵיהֶם	decidant a conſiliis ſuis,	Decidant a cogitationibus ſuis,	Ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβου(
בְּרֹב פִּשְׁעֵיהֶם	iuxta mltitudinẽ ſceleꝝ eoꝝ	ſm multitudinẽ impietatũ eoꝝ	κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν
הַדִּיחֵמוֹ כִּי מָרוּ	expelle eos, qm̄ puocauerũt	expelle eos, qm̄ irritauerunt	ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπίκρανάν
בָךְ׃ וְיִשְׂמְחוּ כָל	te. Et letentur omnes	te domine. Et letentur omnes	σε κύριε. Καὶ εὐφρανθήτωσαν πάντες
חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם	qui ſperant in te, in ſeculum	qui ſperant in te, in eternum	οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα
יְרַנֵּנוּ וְתָסֵךְ עָלֵימוֹ	laudabunt & proteges eos,	exultabunt & habitabis in eis.	ἀγαλλιάσονται καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς.
וְיַעְלְצוּ בְךָ אֹהֲבֵי	& letabũtur in te, amatores	Et gloriabunt ĩ te oẽs q diligũt	Καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ οἱ ἀγαπῶντες
שְׁמֶךָ׃ כִּי אַתָּה תְּבָרֵךְ	nois tui. Quia tu benedices	nomen tuum, qm̄ tu benedices	τὸ ὄνομά σου ὅτι σὺ εὐλογήσεις
צַדִּיק יְהוָה כַּצִּנָּה	iuſto A., DEVS vt ſcuto,	iuſto. Domine vt ſcuto	δίκαιον κύριε. Ὡς ὅπλῳ
רָצוֹן תַּעְטְרֶנּוּ׃	placabilitate coronabis eũ.	bõe volũtatis tue coronaſti nos.	εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.
ו לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת	VI. Ad victoriã laudatoriis	VI. In finem in	ς'. Εἰς τὸ τέλος
עַל הַשְּׁמִינִית	octonario.i.cithara octo	carminibus pro	ἐν ὕμνοις ὑπὲρ
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	cordarum. Pſalmus Dauidis.	octaua. Pſalmus Dauid.	τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יְהוָה אַל בְּאַפְּךָ	DEVS ne in furore tuo	Domine ne in furore tuo	Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου
תוֹכִיחֵנִי וְאַל	arguas me, neq̃	arguas me, neq̃	ἐλέγξῃς με μηδὲ
בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃	in ira tua corripias me.	in ira tua corripias me.	τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.

انصت الى صوت تضرعي	צית לקל בעותי	Auſculta vocem petitionis meę,
فانك ملكي والهي واني	מלכי ואלהי ארום	rex meus & Deus meus, quoniam
اليك اصلي في غدواتي	קדמך מצלינא יי	coram te orabo DEVS
اسمع يا رب طلبتي *	בצפרא שמע קלי	mane audi vocem meam,
اقف امامك بالغداة	בצפרא אסדר קדמך	mane ordinabor coram te
وتراني لانك اله	ואסתכי מטול דלא אל	& reſpiciam. Quoniam non DEVS
لا ترضى الاثم ولا يحل	ראוי רשעא את ולא	volens impietatem tu es, & non
في مساكنك شرير ولا	יתותב עמך בישא לא	cõmorabiť tecũ iniqtas. Nõ pmãebũr
يثبت مخالفو وصاياك	יתעתדון מחלעבין קבל	ſtulti coram
بين يديك ابغضت جميع	עינך סניתא כל	oculis tuis, odiſti omnes
عاملي الاثم وابيد	עבדי שקרא תובד	operarios falſitatis. Perdes
كل الناطقين بالكذب	ממללי כדבא אנש שדי	oẽs q loquũť mẽdaciũ, hoĩem effuſorẽ
الرجل السافك الدما الغاشر	אדם זכאי ונכיל ירחק יי	ſãguis mũ. & doloſũ, lõge ppel. DEVS
الرب يرذله وانا بكثرة	ואנא בסגי טובך	Et ego in multitudine bonitatis tue,
رحمتك ادخل بيتك واسجد	איעול לביתך אסגוד	ingrediar in domum tuam, adorabo
في هيكل قدسك	להיכלא דקודשא	ad templum ſanctum tuum
مستشعر خشيتك	בדחלתך יי דבר יתי	in timore tuo. DEVS deduc me
اهدني يا رب بعدلك ومن	בצדקתך מן בגלל	in iuſtitia tua, propter
اجل اعدائي سهل امامك	תושבחתי תקין קדמי	laudem meam, dirige
طريقي فانه ليس	אורחתך מטול דלית	coram me viam tuam. Quoniam non
في افواههم صدق	בפומהון דרשיעי כוונתא	ſunt in ore impiorum recta,
بل الاثم في قلوبهم	גופיהון מליין אתחתושתא	corpora eorum plena iniquitate,
حناجرهم قبور مفتحة	היך שאול פתיח גרונהון	ſicut infernus apertũ guttur eorum,
والسنتهم غاشة	לישנהון משעיעין	linguam ſuam leuigant.
دنهم يا اله	חייב יתהון אלהא	Condẽna illos Deus,
وليسقطوا من افكارهم	יתבטלון מלכתהון	deſtruantur conſilia eorum, •
ومن كثرة نفاقهم	בסגיעות מרדיהון	in multitudine rebellationum eorum,
ارفضهم لانهم اسخطوك	אתקיל יתהון ארום מרדו	fac impingere eos, qm̃ rebelles fuerunt
يا رب وليفرح بك جميع	מימרך וייחדון כל	verbo tuo. Et letabuntur omnes
المتوكلين عليك والى الابد	דסברין במימרך לעלם	qui ſperant in verbo tuo, in eternum
يسبحون وتظلهم تحل بركتك	ישבחון ותטיל עליהון	laudabunt, obumbrabis eos,
وبك يفتخر بك كل	ויחדון במימרך רחמי	& letabuntur in verbo tuo amatores
محبي اسمك لانك يا ربا	שמך מטול דאנת מברך	nominis tui. Quoniam tu benedicis
تبارك الصديق وكمثل	לצדיקיא יי הי כתריסא	iuſto, DEVS veluti clypeo,
سلاح المسرة كالتا	רעוא טבא תכלליניה	voluntate bona coronabis eum.
المزمور .	לשבחא בנגינתא	VI. In laudem. Laudatorio,
السادس • •	על כינרא תמניתא	citharaq; octo
	נימיא תושבחתא	fidium. Laudatoria.
يا رب لا بغضبك	לדוד יי לא ברגזך תיקסף	Dauidis. DEVS non in furore tuo
تبكتني ولا	תמכסינני ולא	corripias me, neq;
برجزك تؤدبني	ברתחך תרדי יתי	in ira tua percutias me.

A. Deus pater benedixit iuſto filio ſuo, donauitq; eũ corona mãſuetudinis, qua ueluti fortiſſimo clypeo, tueretur ſe a iaculis inimicorũ. Ipſe uero donat ſanctos milites ſuos corona fortitudinis ad reſiſtendum impiis tyrãnis qui extrinſecus oppugnãt, adq; reſiſtendum congenitis paſſionib9, intrinſecus acrius bellum inferentibus. Sz & ſancti milites Chriſti iuſti. s. & qui meruerunt integritate uite, celeſtem patriã, ſuis optimis operibus imponunt coronam Chriſto filio Dei, & his cõcinnit q legiť libro בגנעותא דספרא beſeniora de ciphra, i. cellari pudoris his uerbis וכאן אינון צדיקיא דמשלפין נשמתהון מהאי גופי קדישא דאוקני אדם דכליל כלא אתר דעטרין ותרין קדישין מתחברין תמן בצרורא דאתבלא וכאן אינון צדיקיא דכל חני פני קדישין דאתאפרו ברוח קדישא עילאה רוח דכל רוחין קדישין איתכלילן בית רוח דעילאין ותתאין ציתין לית וכאן אינון פטריהון דפרין פתערי חקרא דפרין הילין תגרעין ותסתברון בית ותגרעין לפאריהון אפין באפין. עינא בעינא ובחני פירי תוכן ועוסת דאתי והוד דינעת חיום ותשבות ארוגבך בי יי הארים בשפים כפעל ועל הארץ פתחתאין עוד .i. Puri ſiue qui meruerũt premium, ſunt iuſti illi q recuperauerũt animas ſuas mediãte corpore illo ſanctiſſimo, q uocatur homo, q' implet totam terram & donať corona ab illis. Accipiunt uero coronã ſancti atq; cõiunguntur ibi, i illa. s. caterua i quã conueniunt puri ſiue merẽtes. Iuſti iſti quos appellat ſanctos ſunt comorantes cũ ſpiritu ſancto altiſſimo. Spũs hic eſt ĩ quo clauduntur omnes ſancti ſpiritus. Spiritus ſuperiorũ & inferiorũ. Exceperunt uero ipſum puri illi & benemeriti, dominum eorum dominumq; dominorum, in agro illo

חָנֵּנִי יְהוָה כִּי	Miſerete mei DEVS qm̃	Miſerere mei domine quoniam	Ἐλέησόν με κύριε ὅτι
אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי	afflictus ſum ego, ſana me	infirmus ſum ſana me	ἀσθενής εἰμι, ἴασαί με
יְהוָה כִּי נִבְהֲלוּ	DEVS qm̃ conſumpta ſunt	domine, quoniã cõturbata ſunt	κύριε ὅτι ἐταράχθη τὰ
עֲצָמָי׃ וְנַפְשִׁי	oſſa mea. Et anima mea	oſſa mea. Et anima mea	ὀστᾶ μου. Καὶ ἡ ψυχή μου
נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתְּ	turbata eſt valde, & tu	turbata eſt valde, ſed tu	ἐταράχθη σφόδρα, καὶ σὺ
יְהוָה עַד־מָתָי׃	DEVS vſquequo.	domine vſquequo.	κύριε ἕως πότε,
שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה	Reuertere DEVS erue	Conuertere domine & eripe	ἐπίστρεψον κύριε ῥῦσαι
נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי	animam meam, ſalua me	animam meam, ſaluum me fac	τὴν ψυχήν μου. Σῶσόν με (ἕνε
לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃ כִּי אֵין	pp miſicordiã tuã. Qm̃ non	pp miſicordiã tuã. Qm̃ nõ eſt	ἕνεκα τοῦ ἐλέους σου, ὅτι οὐκ ἔστιν (τῷ
בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל	ẽ ĩ mõte rcõdatõ tui, ĩ iferno	ĩ morte q mẽor ſit tui in iferno	ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου, ἐν δὲ (
מִי יוֹדֶה לָּךְ׃ יָגַעְתִּי	aũt, qs ɔfitebit tibi. Laboraui	aũt qs confitebit tibi. Laboraui	τίς ἐξομολογήσεταί σοι. Ἐκοπίασα
בְּאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל	ĩ gemitu meo fluer faciã tota	ĩ gemitu meo, lauabo p ſingulas	ἐν τῷ στεναγμῷ μου, λούσω καθ' ἑκάστην
לַיְלָה מִטָּתִי בְּדִמְעָתִי	nocte lectũ mũ lachrymĩ mis	noctes lectũ mũ, lachrymis mis	νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου
עַרְשִׂי אַמְסֶה׃ עָשְׁשָׁה	ſtratũ mũ A. liqſaciã. Tinea	ſtratũ meũ rigabo. Turbatus ẽ	τὴν στρωμνήν μου βρέξω. Ἐταράχθη
מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה	B. corro. ẽ p amari. oc. m. iu.	a furore oculus meus, ĩueteraui	ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου, ἐπαλαιώθη
בְּכָל־צוֹרְרָי׃ סוּרוּ	ĩter oẽs ĩfeſta. mos. Recedite	ĩnt oẽs inimicos mos. Diſcedite	ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. Ἀπόστητε
מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן	a me oẽs q opamini inigtatẽ	a me oẽs q opamini iniquitatẽ	ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
כִּי שָׁמַע יְהוָה קוֹל	quouiã audiuit DEVS vocẽ	quoniã exaudiuit dñs vocem	ὅτι εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς
בִּכְיִי׃ שָׁמַע יְהוָה	fletus mei. Audiuit DEVS	fletus mei. Exaudiuit dominus	τοῦ κλαυθμοῦ μου. Ἤκουσε κύριος
תְּחִנָּתִי יְהוָה תְּפִלָּתִי	depcatõẽ mã dñs oϸonẽ meã	depcationẽ meã, dñs oϸonẽ meã	τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν προσευχήν μου
יִקָּח׃ יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ	ſuſcipiet. Cõfũdãt, & ɔturbẽt	ſuſcepit. Erubeſcãt & ɔturbent	προσεδέξατο. Αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχ(
מְאֹד כָּל־אֹיְבָי יָשֻׁבוּ	vehemẽt oẽs inimici mi fuer(	vehemẽt oẽs inimici mi, ɔuertãt	πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἀποστραφείησαν (καὶ
יֵבֹשׁוּ רָגַע׃	cõfundant ſubito. (tantur,	& erubeſcant valde velociter.	καταισχυνθείησαν σφόδρα διὰ τάχους.
שִׁגָּיוֹן לְדָוִד	VII. Sigaion.i. iſtrumẽtũ	VII. In finem pſalmus	ζ´. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ
אֲשֶׁר־שָׁר	muſices. Dauidis quẽ cecinit	Dauid quem cantauit	ὃν ᾖσε τῷ
לַיהוָה עַל־דִּבְרֵי	DEO prõpter verba Cus.i.	domino pro verbis	κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων
כוּשׁ בֶּן־יְמִינִי׃	ethopis filii Iemini.	Chuſi filii gemini.	Χουσὶ υἱοῦ Ἰεμενεί.
יְהוָה אֱלֹהַי בְּךָ	DEVS Deus meus in te	Domine Deus meus in te	Κύριε ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ
חָסִיתִי הוֹשִׁיעֵנִי	ſperaui, ſalua me (bera me.	ſperaui ſaluũ me fac, (bera me.	ἤλπισα σῶσόν με (σαί με
מִכָּל־רֹדְפַי וְהַצִּילֵנִי	ab oĩbꝰ pſequẽtibꝰ me & li(	ex oĩbus pſequẽtibus me & li(	ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με καὶ ῥῦ(
פֶּן־יִטְרֹף כְּאַרְיֵה	Ne forte rapiat vt leo	Nequando rapiat vt leo	Μήποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων
נַפְשִׁי פֹּרֵק וְאֵין	aĩam meam dilaceret & non	aĩam meã, dũ non eſt q redimat	τὴν ψυχήν μου, μὴ ὄντος λυτρουμένου
מַצִּיל׃ יְהוָה אֱלֹהַי	ſit liberator. DEVS Deꝰ mꝰ	neq̃ q ſaluũ faciat. Dñe Deꝰ mꝰ	μηδὲ σῴζοντος. Κύριε ὁ θεός μου
אִם־עָשִׂיתִי זֹאת	ſi feci iſtud,	ſi feci iſtud,	εἰ ἐποίησα τοῦτο,
אִם יֶשׁ־עָוֶל	ſi eſt iniquitas	ſi eſt iniquitas	εἰ ἔστιν ἀδικία
בְּכַפָּי׃ אִם־גָּמַלְתִּי	in manibus meis. Si reddidi	in manibus meis, Si reddidi	ἐν χερσί μου. Εἰ ἀνταπέδωκα (σοιμι
שׁוֹלְמִי רָע וָאֲחַלְּצָה	retribuẽ. mihi malũ & dimiſi	retribuẽtibꝰ mihi mala, decidã	τοῖς ἀνταποδιδοῦσί μοι κακά, ἀποπέ(
צוֹרְרִי רֵיקָם׃ יִרַדֹּף	ĩfeſtato. mos vacuos. Perſeq̃t	merito ab inimi. mis ianis. Per(	ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός. Καταδιώξαι
אוֹיֵב נַפְשִׁי וְיַשֵּׂג	inimicꝰ aĩã mã, & apphẽdat,	inimicꝰ aĩã mã & ɔphẽdat (ſeq̃t	ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι
וְיִרְמֹס לָאָרֶץ חַיָּי	& cõculcet ĩ terra vitã meã,	& conculcet in terra vitã meã,	καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου,
וּכְבוֹדִי לֶעָפָר יַשְׁכֵּן	& gl̃iã meã ĩ puluere ſepeliat	& gl̃iã meã in puluerẽ deducat.	καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι.

ارحمني يارب فانني
ضعيف اشفني
يارب فان عظامي
وهنت ونفسي
جزعت جدا وانت
يارب حتى متي
تعطف علي يارب ونج
نفسي وخلصني
من اجل رحمتك فليس في
الموتى من يذكرك ولا في
الجحيم من يشكرك تعبت
في تنهدي واحم في كل
ليلة سريري وبدموعي
ابل فراشي تدلت
من السخط عيناي ونعتقت
في جميع اعدائي ابعدوا
عني يا جميع عاملي الاثم
فان الرب سمع صوت
بكائي الرب سمع
تضرعي الرب قبل صلاتي
يخزى ويبهت
جميع اعدائي وينصرعوا
ويسقطوا جدا عاجلا
المزمور السابع
توكلت عليك يا ربي
والهي خلصني
ومن جميع الطاردين
لي نجني لئلا يختطفوا مثل
الاسد نفسي حيث لا منج
ولا مخلص اللهم ربي
ان كنت فعلت هذا
او ان
يدي ظلما او جازيت
الذين صالحوني شرا اسقط
اذن من اعدائي خاويا
ويطلب العدو نفسي
فيدركها ويطأ في الارض
حياتي ويجعل في التراب مجدي

חוס עלי יי ארום
חלש אנא אסי יתי
יי ארום אתבהילו
גרמי ונפשי
אתבהילת לחדא ואנת
יי עד אימת מוריך לי
תוב יי פצי
נפשי פרוק יתי
בגלל טובך ארום לית
במותא דוכרנך בשאול
מן יודי לך אשתלהית
בתיהתי אמלל בצערי כל
ליליא על שוויי בדמעתי
דרגשי אשמט חשכת
מן רוגזא עיני בלית
בכל עיקתי זורו
מני כל עבדי שקר
ארום קביל יי קל
בכותי שמיע קדם יי
בעותי יי צלותי
קביל יבהתון ויתבהלון
לחדא כל בעלי דבבי
יתובון ויבהתון בשעה
תרגמא דאודתא דדוד
דשבח קדם יי על
שירתא על תברא דשאול
בר קיש דמן שבט בנימן
יי אלהי בך סברית
פרוק יתי
מכל רדפי ופצא יתי
דילמא יתבר היך אריא
נפשי פשח ולית ד
שזיב יי אלהי
אין עבדית שירתא הדא
ברגיעתא בישא אין אית
עולא בידי אין פרעית
לבעיל שלמי ביש וזהרי
מעיקי מגן ירדוף
בעיל דבבא נפשי וידבק
וידוש לארעא חיי
ויקרי לעפרא ישרי

Miſerere mei DEVS quoniam
debilis ego ſum, ſana me
DEVS quoniam obſtupuerunt
oſſa mea. Et anima mea
ſtupefacta eſt nimis, & tu
DEVS, vſquequo das dilationē mihi.
Reuertere DEVS libera
animam meam, redime me
propter mundiciā tuam. Quoniā non
eſt in morte memoria tui, in inferno
autem quis laudabit te. Laſſatus ſum
ſuſpirio meo, loquar ī dolore meo, tota
nocte ſup lectum meū, lachrymis meis
cubile meum diſſipabo. Caligabat
pre dolore oculus meus, cōſumebatur
ī oībus moleſtatiōībus meis. Recedite
a me omnes operarii falſitatis,
quoniā accepit DEVS vocem (DEI
ploratus mei. Exaudita eſt ī cōſpectu(
petitio mea, DEVS orationem meam
accepit. Interturbabunť & cōfundenť
nimis omnes patroni odii mei,
reuertentur & confundenť in puncto.

VII. Interptatio cōfeſſionis Dauidis,
qua laudem cecinit corā DEO, dixitq;
canticum pro interitu Saul,
filii Chis de tribu Beniamin.

DEVS Deus meus, in verbo tuo
ſperaui, redime me
ab oībus pſequētibus me, & libera me.
Ne forte diripiat ſicut leo
animā meā, diſcindat & non ſit qui
eruat. DEVS Deus meus,
ſi feci canticum iſtud
in concupiſcentia mala, ſi eſt
obliquū in manibus meis. Si reddidi
patrono pacis mee malum, & ſtrinxi
eū q me angebat fruſtra. Perſequatur
pſonus odii, aīam meā & apprehendat
& premat ad terram vitam meam,
& gloriam meam in puluere ponat

qui arboribus plenus eſt, fecerunt ſui notitiam, & acceperunt intellectum ab eo, & uiciſſim cum eorum domino ſe cognouerunt, facies cum facie, & oculus cum oculo, & huius rei gratia meruerunt premiū in futuro mūdo, & hoc eſt quod ſcriptum eſt, & cognoſces hodie reuerſus a ī cor tuum, quod qui dat eſſe ipſe eſt Deus in celis deſuper, & q̄ in terra deorſum non ſit preter eum.

A. Sumpta metaphora a ſolis calore quo liquefiunt & diſſoluuntur concreta.

B. Carie attritus aut tinea corroſus עשש enim tineam ſignificat a qua uoce deducitur uerbum עששה quod ſonat tineauit, pro quo auribus cōſulētes uertimus tinea corroſus eſt.

סלה: קומה יהוה
באפך הנשא בעברות
צוררי ועורה אלי
משפט צוית: ועדת
לאמים תסובבך
ועליה למרום
שובה: יהוה ידין
עמים שפטני יהוה
כצדקי וכתמי עלי:
יגמר־נא רע
רשעים ותכונן
צדיק ובחן לבות
וכליות אלהים צדיק:
מגני על־אלהים
מושיע ישרי־לב:
אלהים שופט צדיק
ואל זעם בכל־יום:
אם־לא ישוב חרבו
ילטוש קשתו דרך
ויכוננה: ולו הכין
כלי־מות חציו
לדלקים יפעל: הנה
יחבל־און והרה
עמל וילד שקר:
בור כרה ויחפרהו
ויפל בשחת יפעל:
ישוב עמלו בראשו
ועל קדקדו חמסו
ירד: אודה יהוה
כצדקו ואזמרה
שם־יהוה עליון:
ח למנצח על־הגתית
מזמור לדוד:
יהוה אדנינו מה־
אדיר שמך בכל־
הארץ אשר־תנה
הודך על־השמים:
מפי עוללים ויונקים
יסדת עז למען
צורריך להשבית
אויב ומתנקם:

ĩ ſempiternũ. Surge DEVS
ĩ furoẽ tuo eleuaẽ ĩ irã (mihi
moleſtãtiũ me & euigilaẽ fac(
iudiciũ q̃ mãdaſti. Et cõgre(
populorũ circũdet te, (gatio
& pro ea in altum
reuertere. DEVS iudicabit
populos, iudica me DEVS
ſm iuſtiti. meã & ſm pfe. mã(
Cõpleaẽ obſecro malũ (ſi me
impiorum & confirmetur
iuſtus, probator cordium
& renum, Deus iuſtus.
Clypeus meus in Deo,
qui ſaluat rectos corde.
Deus iudicans iuſtũ (bus.
& Deus iraſcẽs in oĩbus die(
Profecto ñ ↄũteẽ, gladiũ ſuũ
pollet, arcum ſuum tetendit,
& parauit illũ. Et illi parauit
vaſa mortis, ſagittas ſuas
pſecutoribus opatus ẽ. Ecce
parturit inigtatẽ, concepto
dolore & peperit mẽdaciũ.
Lacum aperuit & effodit eũ,
& incidet ĩ foueã q̃ opatus eſt.
Reuerteẽ prauitas. e. ĩ ca. eiꝰ
& ſup verticẽ eiꝰ inigtas eiꝰ
deſcẽdet. Confitebor DEO
ſm iuſtitiam eius, & cantabo
nomini DEI altiſſimi.

VIII. Ad victoriã cithara
hagitina. Pſalmus Dauidis.
DEVS dominator noſter, q̃
magnificũ eſt nomẽ tuũ ĩ v(
terra, qui das (niuerſa
decorem tuum ſuper celos.
Ex ore infantiũ & lactentiũ
perfeciſti laudem, propter
moleſtatores tuos, vt tollaẽ
inimicus & vltor.

Exurge domine
in ira tua, & exaltare in finibus
inimi. meorũ. Et exurge dñe deꝰ
meus ĩ pcc pro q̃ mãdaſti, & ſy(
pplorũ circũdabit te. (nagoga
Et propter hanc in altum
regredere, dominus iudicat
populos. Iudica me domine
ſm iuſtitiã mã, & ſm ĩnocẽtiã(
Cõſumeẽ neqtia (meã ſup me.
peccatorum, & diriges
iuſtum, ſcrutans corda
& renes Deus. Iuſtum
adiutorium meum a domino,
qui ſaluos facit rectos corde.
Deꝰ iudex iuſtus (ſingulos dies.
fortis & patiẽs, nũqd iraſceẽ p(
Niſi cõuerſi fueritis gladiũ ſuũ
vibrauit, arcum ſuum tẽtendit
& parauit illũ. Et in eo parauit
vaſa mortis, ſagittas ſuas
ardentibus effecit. Ecce
parturit iniuſtitiam, concepit
dolorem & peperit iniquitatẽ.
Lacum aperuit & effodit eum,
& incidit in foueam quã fecit.
Cõuerteẽ dolor eiꝰ ĩ caput eiꝰ,
& in verticẽ ipſius iniqtas eius
deſcendet. Confitebor domino
ſm iuſtitiam eius, & pſallam
nomini domini altiſſimi.

VIII. In finẽ pro torcularibus.
Pſalmus Dauid.
Domine dominus noſter, q̃
admirabile eſt nomen tuũ ĩ v(
terra. Q̃m eleuata eſt (niuerſa
magnificentia tua, ſuper celos.
Ex ore infantiũ & lactentium
perfeciſti laudem propter
inimicos tuos, vt deſtruas
inimicum & vltorem,

Ἀνάστηθι κύριε
ἐν ὀργῇ σου, ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι
τῶν ἐχθρῶν σου. Καὶ ἐξεγέρθητι κύριε ὁ θεός
μου ἐν προστάγματι ᾧ ἐνετείλω, καὶ συνα(
λαῶν κυκλώσει σε. (γωγὴ
Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος
ἐπίστρεψον, κύριος κρινεῖ
λαούς. Κρῖνόν με κύριε (κίαν μου ἐπ' ἐμοί.
κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν ἀκα(
Συντελεσθήτω δὴ πονηρία
ἁμαρτωλῶν, καὶ κατευθυνεῖς
δίκαιον, ἐτάζων καρδίας
καὶ νεφροὺς ὁ θεὸς δίκαιος.
Ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ
τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. (ἡμέραν.
Ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος (ἐπάγων) καθ' ἑκάστην(
καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος, καὶ μὴ ὀργὴν(
Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ
στιλβώσει· τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε
καὶ ἡτοίμασεν αὐτό· Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε
σκεύη θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ
τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο. Ἰδοὺ
ὠδίνησεν ἀδικίαν, συνέλαβε
πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν.
Λάκκον ὤρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτόν,
καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο.
Ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ.
καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ
καταβήσεται. Ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ
κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ψαλῶ
τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

η. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν,
ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν ὡς
θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ
τῇ γῇ. Ὅτι ἐπήρθη
ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων
κατηρτίσω αἶνον. Ἕνεκα
τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι
ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν.

in perpetuum.Surge DEVS	לעלמין קום יי	مجدي قم يارب
in fortitudine tua,irrue in fremitu,	בתוקפך אתגטל ברוגזא	بغضبك واعلو علي رقاب
ſr moleſtatores meos,&accelera mihi	על מעיקי וסחי בי	اعداي قم يارب والهي
iudiciũ quod mandaſti.Et cõgregatio	דינא דפקדתא וכנשת	للامر الذي امرت به وجميع
gentium circundabit te,	אומיא יחזרונך	الشعوب تجتمع اليك
&vmbra tua ad domũ diuinitatis tue	ואמטול הלין בית שכינתך	لهذا اصعد الرب
reuertatur . Verbum DEI iudicabit	תוב מימרא דיי ידין	الي العلا ليدين
populos,iudica me DEVS	עממיא דון יתי יי	الشعوب احكم لي يارب
ſm meritũ meũ,& ſm pſectionẽ meã(	כזכותי וכשלמות פרע לי	مثل بري وعلي كمثل حسني
Deſtruatur nũc malitia (pſolue mihi.	ישתיצי כען בישתא	وليكمل الشر علي
Impiorum,& confirmentur	דרשיעי ישתכללון	الخطاة ونتوم
iuſti,ſcrutatur uero corda	צדיק ובחן לבבי	الصديق الاله العادل
& renes DEVS iuſtus.	וכוליין אלהא צדיקא	فاحص القلوب والكلي
Clypeus meus in DEO,	תריסי על יי	معونتي من عند الله حقا
qui redimit rectos corde.	פריק תקיני לבא	وهو يخلص مستقيمي القلوب
DEVS iudex iuſtus,& in fortitudine	אלהא דיינא זכאה ובתקוף	الله حاكم عدل قوي طويل
iraſcitur aduerſus impios tota die.	רגיז על רשיעי כל יומא	الاناه لاياتي برجزه في
Si non reuertãtur ad timorem eius,	אין לא יתיב לדחלתיה	كل يوم ان لم ترجعو
gladium ſuũ acuit,arcum ſuũ tendit	סייפיה שנן וקשתיה מתח	اصقل سيفه واوتر قوسه
& dirigit,& ipſi parauit	ויסדרנה ואמטוליה תקן	واعد فيها الة
arma mortis,ſagittas ſuas,	זיני מותא גירוי	الموت وجعل
perſecutoribus iuſtorũ operabit̃.Ecce	לרדפי צדיקיא יעביד הא	سهامه للذين يتوقدون
laborabit in vanum & concipiet	יצטער לשקר ויעדי	ان الظالم امتحض كلما
prauitatem,& pariet mendacium.	עמלא וילד שיקרא	وحبل وجعا وولد كلما
Foueam effodit & ſepulchrum ſuum,	שוחה כרה ועמקיה	وحفر بيرا واعمقها
& cadet in foueam quam fecit.	ונפל בשחיתא דעבד	فسقط في الحفرة التي
Reuertet̃ prauitas eius in caput eius,	יתוב עמליה ברישיה	اعدها وعناه يعود علي
& ſuper verticem eius iniquitas eius	ועל מוקדיה אונסיה	راسه وعلي هامته ينزل
deſcendet.Laudabo DEVM	יחות אשבח יי	ظلمه اشكر الرب
ſecundum iuſtitiam eius,	בצדקותיה ואשבחה	علي عدله وارتل
& laudabo nomen DEI altiſſimi,	שום אלהא עלאה	اسم الرب العلي
VIII. In laudem cithara allata	לשבחא על כנרא דאיתי	
ab vrbe Gat,Laudatoria.Dauidis.	מן גת תושבחא לדוד	المزمور الثامن
DEVS deus preceptor noſter,quam	יי אלהא רבוננא כמא	الرب ربنا ما
forte & laudabile eſt nom̃ tuũ ĩ vniũſa	תקיף ומשבח שמך בכל	عجب اسمك في الارض
terra,qui conſtituiſti	ארעא דיהבתא	كلها لان بهاءك
laudem tuã altiſſimam pluſquã celos.	שבחותך על מן שמיא	قد ارتفع علي السموات
Ex ore infantium & lactentium	מפום עולימיא ודיניקיא	من افواه الاطفال والرضعان
fundaſti fortitudinem,propter	אשתיתא עושן בגלל	هيات سبحا لاجل
aduerſarios tuos,vt deſtruas	מעיקיך למבטלא	اعدايك بتمحل
patrem odii & minacem.	בעיל דבבא ומתנקמא	العدو والمنتقم

B

כי אראה שמיך מעשי	Videbo enĩ celos tuos,opa	Q̃m videbo celos tuos opera	Οτι ὄψομαι τοὺς οὐρανούς ἔργα
אצבעתיך ירח	digitorum tuorum lunam	digitorum tuorum, lunam	τῶν δακτύλων σου σελήνην
וכוכבים אשר	& ſtellas que	& ſtellas que	καὶ ἀστέρας ἃ
כוננתה מה אנוש	cõpoſuiſti. Quid eſt homo,	tu fundaſti. Quid eſt homo	σὺ ἐθεμελίωσας. Τί ἐστιν ἄνθρωπος
כי תזכרנו ובן	q̃m recordaberis eiꝰ,vł filiꝰ	ꝙ memor es eius, aut filius	ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς
אדם כי תפקדנו:	hoĩs quoniã viſitabis eum,	hominis quoniam viſitas eum.	ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν.
ותחסרהו מעט	Minuiſti eum parum	Minuiſti eum paulo minus	Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι
מאלהים וכבוד	a DEO, gloria	ab angelis, gloria .A.	παρ' ἀγγέλους, δόξῃ
והדר תעטרהו:	& decore coronabis eum.	& honore coronaſti eum	καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,
תמשילהו במעשי	Dabis ei poteſtatem,ĩ opere	& conſtituiſti eum ſuper opera	καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα
ידיך כל שתה תחת	mãuũ tuaꝝ,cũcta poſuiſti ſb	manuũ tuaꝝ. Oĩa ſubieciſti ſub	τῶν χειρῶν σου, Πάντα ὑπέταξας ὑπο-
רגליו: צנה ואלפים	pedibꝰ eius. Oues & arm̃ta	pedibus eius oues & boues	κάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας
כלם וגם בהמות	omnia, inſuper & animalia	vniuerſas, inſuper & pecora	ἁπάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη
שדי: צפור שמים	agri. Auis celorum,	campi. Volucres celi	τοῦ πεδίου. Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
ודגי הים עבר	& piſces maris, qui trãſeunt	& piſces maris, qui perambulãt	καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα
ארחות ימים: יהוה	ſemitas ponti. DEVS	ſemitas maris. Domine	τρίβους θαλασσῶν. Κύριε ὁ κύριος
אדנינו מה אדיר	dñator noſter, q̃ magnificũ	dominus noſter, q̃ admirabile	ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν
שמך בכל הארץ:	ẽ nomẽ tuũ ĩ vniuerſa terra.	eſt nomẽ tuũ in vniuerſa terra.	τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Pauli ad Hebreos hebraico ſermone ſcriptam, uertit in grecum. utebatur enim uocabulo Paulus quo & Dauid, & a DEO dicebat. Quomodo enim ab angelis diceret cum hunc locum ubiq; intelligat de Chriſto, & de eo ad hebreos dicat: ſedet ad dexteram maieſtatis eius in excelſis, tanto melior angelis effectus, quanto pre illis differentius nomen hereditauit. & cum introducit primogenitum in orbem terre dicit & adorent eum omnes angeli DEI. quomodo igitur legendum eſt minuiſti eum paulominus ab angelis? Sed quia cum in forma DEI eſſet, non rapinam arbitratus eſt ſe eſſe equalem DEO, exinaniuit ſemetipſum formam ſerui accipiens. idcirco rectè dicitur minoratus paulominus a DEO. Preterea ad ephesios de patre & eo locutus. conſtituens inquit ad dexteram ſuam in celeſtibus ſuper omnem principatum & poteſtatem & uirtutem & dominationem. quomodo igitur minoratus iure ſcribetur ab angelis, qui conſtitutus eſt ſuper omnem principatum & poteſtatem & uirtutem & dominationem. ſunt enim principatus, poteſtates & uirtutes angelis ſuperiores. Adde quod adiungit & ſuper omne nomen quod nominatur non ſolum in hoc ſeculo, ſed etiam in futuro. ne credas eum minorem thronis, cherubim aut ſeraphim. Ceterum Ioannes de Chriſto loquens, qui de ſurſum uenit, ſuper omnes eſt. & pater diligit filium, & omnia dedit in manus eius, qua igitur ratione qui ſuper omnes eſt, & cui pater dedit omnia, minor aſſeretur angelis. Ad hec, Si Paulus in epiſtola ad hebreos ſcripſit, minuiſti eum paulominus ab angelis, qui fit ut dicat omnia ſubiecisti ſub pedibus eius. in eo enim ꝙ omnia ei ſubiecit, nihil dimiſit non ſubiectum ei. Et ad Corinthios, omnia ei ſubiecit ſub pedibus eius. cum autem dicit omnia ſubiecta ſunt ei, proculdubio preter eum qui ſubiecit ei omnia. Vides igitur non uelle eum minoratum paululum ab angelis (alioqui ruit eius argumentatio) ſed ubiq; legendum eſſe a DEO. quid enim abſonum, ei qui paulominus a DEO minoratus eſt, ſubiecta eſſe omnia, preter eum qui ſubiecit ei omnia, idẽſt patrem & diuinitatem ipſam, & quẽ paulominus minutus eſt ab eo qui ſubiecit ei omnia illi ſubiectum eſſe. uides etiam quomodo non paſſibiliter, non carnaliter diuinus Paulus intelligit oues & boues, & quod ſequitur, ſed uiuifice & intellectualiter, ut par rationabileq; eſt, pro celeſtibus, terreſtribus & infernis. alioqui non colligat ex hac prophetia, omnia ei ſubiecta eſſe, preter eum qui ſubiecit ei omnia. At dicet forſitan quiſpiam contentioſus, minutus eſt paulominus ab angelis ſecundum humanitatem. Verum illum noſſe oportuit, filium hominis hypoſtaſeos & perſone nomen eſſe, non nature. ſic apud Mattheum dominus de ſe, dominus enim eſt filius hominis etiam ſabbati. Et in Marco. ut autem ſciatis quia filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata ait paralytico, tibi dico ſurge, tolle grabatum tuum, & uade in domum tuam, & ſtatim ſurrexit ille, & ſublato grabato abiit inde coram oĩbus. Et in Luca. Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube cum poteſtate magna & maieſtate. Et in Ioanne de ſe dicit ad Nicodemum. nemo aſcendit in celum, niſi qui deſcendit de celo filius hominis qui eſt in celo. ſi ergo puram naturam dicit non hypoſtaſin. quomodo dicit filius hominis qui eſt in celo, cum ſecundum humanitatem & in terra eſſet, & lo-

ט למנצח עלמות	IX .Ad victoriã. almut. I.	IX. In finem	θ. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ
לבן מזמור	inſtrumẽto muſices, filio.	pro occultis filii.	τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ,
לדוד:	Pſalmus, Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אודה יהוה בכל	Cõfitebor DEO in toto .B.	Confitebor tibi domine in toto	Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ
לבי אספרה כל	corde meo narrabo omnia	corde meo, narrabo omnia	καρδίᾳ μου, διηγήσομαι πάντα
נפלאותיך אשמחה	mirabilia tua. Letabor	mirabilia tua. Letabor	τὰ θαυμάσιά σου. Εὐφρανθήσομαι
ואעלצה בך אזמרה	& gaudebo in te, canam	& exultabo in te pſallam	καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῶ
שמך עליון: בשוב	noĩ tuo altiſſime. Cũ cõuerſi	noĩ tuo altiſſime. In cõuertẽdo	τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Ἐν τῷ ἀποστραφῆναι

Quoniam ſuſpicio celos tuos,	מטול דאחמי שמיך	لانى رايت السموات صنع
opera digitorum tuorum, lunam	עובדי אצבעתך סיהרא	يديك القمر
& ſtellas que tu concinnaſti.	וכוכביא דאת תקנתא	والنجوم انت
Quid eſt filius hominis	מא בר נש	اسستها من هو الانسان
quõ recordaris opationũ eius, & filius	ארום תדכר עובדוי ובר	الحيد ذكرته وابن
hominis quoniam viſitas eum.	אנש ארום תסער עלוי	الانسان الحيد اطلعته
Minuiſti autem eum minimo	ותחסרתיה זעיר קליל	نقصته يسيرا
ab angelis, gloria	מן מלאכיא יקרא	من الملايكة بالمجد
& ſplendore coronaſti eum.	ושבחורא תכללניה	والوقار توجته
Dediſti ei poteſtatem in operibus	אשלטתיה בעובדי	وعلى اعمال يديك
manuum tuarum, omnia poſuiſti ſub	אידיך כולא שויתא תחות	اقمته كلا اخضعت تحت
pedibus eius, Oues & tauros	ריגלוי עאן ותורי	قدميه جميع الغنم
omnes, & inſuper beſtias	כולהון ולחוד בעירי	والبقر وسايم
agri. Aues celi	חקלא צפרי שמיא	الشهل وطير السما
& piſces maris, & leuiatam tranſiens	ונוני ימא ולויתן דעבר	وسمك البحر السالكة
vias maris DEVS	אסרטי ימיא יי	في عمق البحار ايها الرب
deus preceptor noſter, quam forte	אלהא רבוננא כמא תקיף	ربنا ما اعجب
& laudabile ẽ nomẽ tuũ i vniuẽſa terra.	ומשבח שמך בכולא ארעא	اسمك في الارض كلها

.A. Minuiſti eũ paulominus ab ãgelis. Lapſus eſt hoc loco quantũ ego ſentio chaldeus interpres ſup verbo אלהים ELOHIM Quod uertendũ fuerit DEO uti Hieronymus uertit & ipſe inſuper. Quod perperã an recte factum ſit manifeſtum fiet legenti quã ſubiicimus Fabri noſtri de re hac diſputationẽ. Hieronymus ex hebreo minues eũ paulominus a DEO, a ceteris tralationibus habetur ab angelis, in hebraica autẽ quẽadmodũ & Dauid ſcripſit a deo. hic recte illic perperã. ſed ſeptuaginta duo interpretes dicẽtes ab angelis, ueriti ſunt dicere a deo ne plus homini q̃ par eſt tribuerẽt, nõ intelligentes hunc locũ nõ intelligi debere de ſimplici hoĩe, ſʒ de DEO hoĩe. ſimili errore lapſus eſt qui epiſtolam quereretur in terra, & nondum conſcendiſſet in celum. Et cum ſe nominat filium hominis, nos illuminat ad intelligendas ſcripturas & prophetias, filium hominis continentes nõ de puro homine, ſed de ſe intelligi debere. Certum eſt igitur filium hominis de perſona intelligi debere & nullo pacto quadrare poſſe quod dicitur, minuiſti eum paulominus ab angelis. Sed & de natura uide, ne etiam id, paulominus ab angelis non congruat. legimus enim in Apocalypſi. dignus eſt qui occiſus eſt accipere uirtutem, & diuinitatem, & ſapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem. & omnem creaturam que in celo eſt, & ſuper terrã, & ſub terra, & que ſunt in mari, & que in eo, omnes audiui dicentes. ſedenti in throno & agno, benedictio, & honor, & gloria, & poteſtas in ſecula ſeculorũ. quid enim per ſedentem in throno niſi diuinitas, & per agnum niſi humanitas deſignatur, cui niſi lominus omnis creatura in celo, in terra, & mari dat benedictionem, honorem, gloriam & poteſtatem. qui fit igitur, ut aliter q̃ ſpiritus ſanctus per prophetam locutus eſt, dicamus minuiſti eum paulominus ab angelis, qui adoratur ab omnibus angelis, & non potius dicamus ut ueritas habet, minuiſti eum paulominus a DEO. At forte turſum inſurges: ubi habemus angelis hebraice ELOHIM habetur, quod nomen DEI plurale eſt. quare dîs potius q̃ deo erit dicendum. Noſſe etiam oportet conſuetudinem eſſe tranſlatorum ſiue unice ſiue pluratiue nomen dei ponatur per ſingularem numerum transferre. ut pſalmi .xliiii. uerſu .ix. propterea unxit te deus ubi deus ELOHIM. pſalmi .l. uerſu .xi. cor mundum crea in me deus. pſalmi .lxvi. uerſu .vi. poſt benedicat nos continuo duobus in locis ſubiungitur ELOHIM. & pſalmus lxxi. deus iudicium tuum regi da, ab illo uocabulo incipit. uides igitur quomodo ELOHIM ſingulariter transferunt non pluraliter. Et myſterium continet ea uocis pluralitas, non diuinitatis ſed diuinarum hypoſtaſeon pluralitatem inſinuans. Quo quidem iactamento nihil fuerit ab orthodoxe fidei integritate alienum, ſi hoc in loco exinanitus paulominus a pluribus, patre ſcilicet & ſpiritu ſancto filius deſignetur. quorum neuter carnem aſſumpſit: ſed ſolus filius. unde inſani heretici Noetiani & Sabelliani & qui patrem filium & ſpiritum ſanctum in unam hypoſtaſin confundunt & eque patrem & ſpiritum ſanctum ut filium natũ & paſſum uolunt, redarguuntur & eorũ retunditur inſania. Nã alioqui & pater & ſpiritus imminuti eſſent formã ſerui accipientes, aut filius nõ eſſet patri per imminutus ab eis. quid igitur uetabit quo minus legere audeamus minuiſti eum paulominus a deo, ut & ueritas habet & ſpiritus ſanctus per prophetã intonuit. Quare uos per IHESVM & hoc dulce & benedictũ nomen oro, ut a modo in eccleſiis & cõgregationibus ſanctorũ pſallatis ſapienter, minuiſti eũ paulominus a deo gloria & honore coronaſti eũ & conſtituiſti eũ ſuper opera manuum tuarum, mendas codicũ eluite, & ad incudẽ locũ beatiſſimi Pauli ad hebreos reuocate legentes minuiſti eũ paulominus a deo. & paulopoſt. & eũ autem qui modico a Deo minoratus eſt uidemus IHESVM propter paſſionem mortis gloria & honore coronatum. audete nihil uereamini, faceſſat uetus error. ei uero qui largitus eſt intelligentiam, omnis honor & gloria per immenſa ſecula. amen.

IX. In laudem, pro morte viri,	לשבחא על מיתותא דגברא	
qui egreſſus eſt princeps de medio	דנפק פולמוסא מביני	
exercituum. Laudatoria, Dauidis.	משריתא תושבחא לדוד	المزمور التاسع
Laudabo coram DEO in toto	אשבח קדם יי בכל	اشكرك يا الله من كل
corde meo, narrabo omnia	לבבי אשתעי כולהון	قلبي واقص جميع
mirabilia tua. Gaudebo	פרישתך אחדי	عجايبك افرح
& letabor in te laudabo	ואבוע בך אשבח	واسر وارتل اسمك
nomẽ tuũ altiſſimũ, Quãdo reuertẽ	שמך עילאה במתוב	العالي حين يولون

.B. Confitebor Deũ in toto corde meo. Libro midras tehilim. i. ביצר טוב ב וביצר הרע שלא יהא לבבי נחלק concupiſcentia bona, & cum concupiſcẽtia mala, adeo quod nõ ſit in corde meo diuiſio.

אויבי אחור יכשלו
ויאבדו מפניך א א
כי עשית משפטי
ודיני ישבת לכסא
שופט צדק גערת
גוים אבדת
רשע שמם
מחית לעולם ועד
האויב
תמו חרבות
לנצח וערים נתשת
אבד זכרם המה
ויהוה לעולם
ישב
כונן למשפט כסאו
והוא ישפט תבל
בצדק ידין לאמים
במישרים ויהי
יהוה משגב לדך
משגב לעתות בצרה
ויבטחו בך יודעי
שמך כי לא עזבת
דרשיך יהוה זמרו
ליהוה ישב ציון
הגידו בעמים
עלילותיו כי דורש
דמים אותם
זכר לא שכח צעקת
ענוים חננני
יהוה ראה עניי
משנאי מרוממי
משערי מות למען
אספרה כל תהלתך
בשערי בת ציון
אגילה בישועתך
טבעו גוים בשחת
עשו ברשת זו טמנו
נלכדה רגלם נודע
יהוה משפט עשה
בפעל כפיו נוקש
רשע הגיון סלה

fuerīt inimici mei rtrorſū,(
& pierīt a facie tua. (corrue
Feciſti.n.iudiciū meū,(rint
& cām meā,ſediſti ſup ſoliū
Iudex iuſtitie.Increpuiſti
gentes perdidiſti
impium ,nomen eorum
deleſti ī ſclm & ī ſempitnū.
Inimice,
cōplete ſūt deſtructiōes tue
ī ſēpitnū,& ciuitates ſubūti(
piit mēoria eoꝝ cū ipis.(ſti,
DEVS autē in ſempiternū
ſedebit, (ſuum.
ſtabiliuit ad iudicādū ſoliū(
Et ipſe iudicabit orbem
in iuſtitia iudicabit populos
in equitatibus. Et erit
DEVS robur pauperis,
robur opportunū ī āguſtia.
Et cōfidāt ī te cognoſcētes
nomē tuū,qm̄ nō dereliqſti
querētes te DEVS.Cātate
DEO habitatori cion,
annunciate in populis
opationes eius.Q m̄ inqrēs
ſanguinem eorum (moris
recordatus ē,ñ ē oblitꝰ claſ(
pauperum.Miſerere mei
DEVS uide afflictionē meā
ex oſoribus meis,exaltator(
de portis mortis. ppea(meo
narrabo omēs laudes tuas,
in portis filie cion,
exultabo in ſalutari tuo.
Demerſe ſūt gētes,ī iteritu
quē fecerūt, in rete iſtud ꝙ
abſcōderāt,capto ē pes eoꝝ.
Agnito ē Deo iudiciū facieſ
ī ope palmarū ſuaꝝ corruit
impius ſonitu ſempiterno.

inimicū meū rētorſū īfirmabūt
& peribunt a facie tua.
Quoniā feciſti iudiciū meūm
& cām meā,ſediſti ſup thronū
qui iudicas iuſtitiā . Increpaſti
gentes & periit
impius,nomen eorum
deleſti in eternū:& in ſclm ſcli.
Inimici
defecerunt framee (xiſti.
in finē,& ciuitates eoꝝ deſtru(
Periit memoria eoꝝ cū ſonitu,
& dominus in eternum
permanet.
Parauit in iudicio thronū ſuū,
& ipſe iudicabit orbem terre
in equitate , iudicabit populos
in iuſtitia. Et factus eſt
dominus refugium pauperi,
adiutor ī opportūitatibꝰ ī tri(
Et ſpēt ī te q nouerīt (bulatiōe.
nomē tuū,quoniā nō dereliqſti
querentes te domine . Pſallite
domino qui habitat in ſion,
annunciate inter gentes
ſtudia eius. Quoniā requirens
ſāguinē eoꝝ recordatus ē, nō ē
oblitꝰ clāorē paupꝝ.Miſerē mei
domine , vide humilitatē meā
de inimicis meis.Qui exaltas(
de portis mortis,vt (me
annunciē oēs laudationes tuas
in portis filie ſion.
Exultabo in ſalutari tuo,
infixe ſunt
gentes in interitu (fecerūt
quē fecerūt.In laqo iſto quē ab(
cōpheſus ē pes eoꝝ.Cognoſcēt
dominus iudicia faciens,
in operibus manuum ſuarum
comprehenſus eſt peccator.

τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι
καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου.
Ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου
καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου
ὁ κρίνων δικαιοσύνην. Ἐπετίμησας
ἔθνεσι καὶ ἀπώλετο
ὁ ἀσεβής, τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα (
τοῦ ἐχθροῦ (τοῦ αἰῶνος
ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι
εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες.
Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ᾽ ἤχου
καὶ ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα
μένει.
Ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ.
καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην
ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς
ἐν εὐθύτητι, καὶ ἐγένετο
κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι,
βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσι.
καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σοὶ οἱ γινώσκοντες
τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες
τοὺς ἐκζητοῦντάς σε κύριε. Ψάλατε
τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών,
ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι
τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. Ὅτι ὁ ἐκζητῶν
τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάθετο (
τῶν πενήτων. Ἐλέησόν με (τῆς κραυγῆς
κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου
ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου. Ὁ ὑψῶν με
ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου, ὅπως
ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου,
ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών,
Ἀγαλλιασόμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου,
ἐνεπάγησαν
ἔθνη ἐν διαφθορᾷ (ἔκρυψαν
ᾗ ἐποίησαν. Ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ
συνελήφθη ὁ πους αὐτῶν. Γινώσκεται
κύριος κρίματα ποιῶν,
ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ
συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. διάψαλμα.

اعداى على ادبارهم يضعفون	בעיל דבבי לאחורא	pſonus odii me i retrorſum,ceſpitabũt
ويبيدون جميعا من بين	יתקלון ויהובדון מן קדמך	& peribunt a conſpectu tuo.
يديك لانك قضيت وانتقمت	בטול דעבדתא דיני	Quoniam feciſti iudicium meum
لي باخبار الحق استويت	ודיני יתבתא על כורסי	& cauſam meam. Sediſti ſuper ſedem
على العرش رجزت	דינא וקשוט נזפתא	iudex iuſtus, increpuiſti
الشعوب وابدت	עממי דפלשתאי הובדתא	populum paleſtinorum,perdidiſti
المنافق ومحوت اسمه	גלית רשיעא שומהון	Goliam impium,nomen eorum
الى الابد والى ابد الابد	מחיתא לעלמי עלמין:	deleſti in ſecula ſeculorum.
لانك ابدت	וכד נפל בעיל דבבא	Dum caderet patronus inimicitie,
سلاح العدو	אשתציו וקרביהון אצטדו	deſtructi fũt,& ciuitates eoꝝ delete ſt
الى الابد وافنيت مدائنه	לעלמא וקרויהון צדיתא	in ſempiternũ,ceſſauit habitatio eoꝝ.
وازلت ذكرها بصراخ	הובדת דוכרנהון מנהון	deleuiſti memoriam eorum ab illis.
والرب دايم الى	יי לעלמיה עלמין	DEVS autem in ſecula ſeculorum,
الابد	מותביה בשמי מרומא	habitatio eius in celis altiſſimis,
اعيد كرسيه للقضا	תקין לדינא כורסייה:	dirigit ad iudicium ſedem ſuam.
ليقضى بالعدل	והוא ידין ארעא	Et ipſe iudicabit terram
للمسكونة ويدين الشعوب	בצדקתא ידין עממיא	in iuſtitia iudicabit populos
بالاستقامة	בתריצותא: ויהי מימרא	in equitate. Et erit verbum
الرب كان ملجا للفقير	דיי תקוף למסכינא	DEI fortitudo miſero,
وعونه في زمان احزانه	תקוף בעידני עוקתא:	fortitudo in temporibus moleſtie.
فليتوكل عليك جميع العار	ויתרחצון בסעדך ידעי	Et confident in ſermone tuo ſcientes
فين باسمك لانك لم تضيع	שמך מטול דלא שבקתא	nomen tuum,quoniã non dereliquiſti
من يبتغيك يارب رتلوا	תבעיך יי שבחו קדם	querentes te DEVM. Laudate coram
للرب الساكن في صهيون	יי דאשרי שכינתיה	DEO,qui poſuit diuinitatem ſuam
واخبروا في الامم	בציון חוו בעממיא	in cion,annunciate in populis
عجايبه فانه ذكر الطالب	עובדוי: מטול דתבע	opera eius. Quoniam requirens
لدماهم	דמא דזכאין ית צדיקי	ſanguinẽ eorũ qui mundi & iuſti ſunt,
ولم ينس دعوة	דכיר ולא שלי קבילת	recordatur nec obliuiſcitur clamoris
المسكين ارحمني	ענותני: חוס עלי	humilium. Miſerere mei
يارب وانظر الى ذلي	יי חמי סיגופי מרומם לי	DEVS vide afflictionem meam
من اعداى يارافعي	מן מעלני	ex oſoribus meis,exalta
من ابواب الموت لكي	מותא: מן בגלל	me ab ingreſſu mortis. Huius gratia,
اقص جميع تسابيحك	דאשתעי לכולהון שבחך	narrabo omnibus miracula tua,
في ابواب بنت صهيون	במעלני תרעי כנישת	in ingreſſibus portarum eccleſie
اتهلل بخلاصك	ציון אדוץ בפורקנך:	cion,letabor in redemptione tua.
انغرست الامم في الفساد	טמעו עממיא בשוחתא	Demerſi ſunt populi in foueam
الذى صنعوا والفخ الذى	דעבדו במצדתא דנן דטמרו	q̃ fecerũt,in rete hoc quod iſidiabant,
اخفوه علق ارجلهم يعرف	איתאחדת רגליהון: גלי	captus eſt pes eorum. Manifeſtum
الرب انه صانع	יי דין דעבד	eſt DEO iudicium quod fecit,
الاحكام يجازى	בעובדוי איתקל רשיעא	in operibus ſuis corruit impius,
الخاطى بما صنعت يداه	ירנון צדיק לעלמין	gaudebunt iuſti in eternum.

ישובו רשעים	Conuertantur impii	Conuertantur peccatores	Ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
לשאולה כל גוים	in infernum omnes gentes	in infernum,omnes gentes	εἰς τὸν ᾅδην, πάντα τὰ ἔθνη
שכחי אלהים	que oblite ſunt DEVM.	qui obliuiſcuntur DEVM.	τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ.
כי לא לנצח ישכח	Q̃m nõ ĩ eternũ obliuioni	Quoniam non in finẽ obliuio	Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται
אביון תקות	erit pauper,expectatio	erit pauperis,patientia	ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ
ענוים תאבד לעד:	paupꝝ nõ pibit ĩ ppetuũ. A	pauperum nõ peribit in finem.	τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος.
קומה יהוה אל יעז	Surge DEVS nõ cõfortet	Exurge dñe nonconfortetur	Ἀνάστηθι κύριε μὴ κραταιούσθω
אנוש ישפטו	homo,iudicentur	homo,iudicentur	ἄνθρωπος, κριθήτωσαν
גוים על פניך:	gentes ante faciem tuam.	gentes in conſpectu tuo.	ἔθνη ἐνώπιόν σου.
שיתה יהוה מורה	Pone DEVS terrorem	Conſtitue domine legiſlatorem	Κατάστησον κύριε νομοθέτην
להם ידעו גוים	eis ſciant gentes,	ſuper eos,vt ſciant gentes	ἐπ᾽ αὐτούς, γνώτωσαν ἔθνη,
אנוש המה סלה:	eos hoĩes in ſempiternum.	quoniam homines ſunt.	ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν. διάψαλμα.
למה יהוה תעמד	X. B. Quare DEVS ma(	Vt quid domine receſſiſti	Ἵνα τί κύριε ἀφέστηκας
ברחוק תעלים	a lõge,abſcõderis.C. (nebis	longe,deſpicis	μακρόθεν, ὑπερορᾷς
לעתות בצרה:	in temporibus anguſtie.	ĩ opportũitatibus ĩ tribulatõe.	ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσιν. (πυρίζεται
בגאות רשע ידלק	In ſuperbia impii ardebit	Dum ſupꝫbit impius incẽditur	Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμ(
עני יתפשו במזמות	pauper capiãtur ĩ ſceleribus	paupꝫr,cõprehẽdunt in cõſiliis	ὁ πτωχός, συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις
זו חשבו: כי	que cogitauerunt.Quia	quibus cogitant.Quoniam	οἷς διαλογίζονται. Ὅτι
הלל רשע על תאות	iactat ſe ĩpius ſup deſideriũ	laudatur peccator in deſideriis	ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις
נפשו ובצע ברך	aĩe ſue,& raptorẽ bñdicens	aĩe ſue,& iniquus benedicitur.	τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν εὐλογεῖται.
נאץ יהוה: רשע	blaſphemauit DEũ.Impius	Exacerbauit dominũ peccator,	Παρώξυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός.
כגבה אפו בל ידרש	ſm altitudinẽ furoris ſui ñ(	ſm multitudinẽ ire ſue ñ q̃ret.	κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκ(
אין אלהים כל	nec DEVS ĩ oĩbus (reqret,	Non eſt DEVS in	Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς (ζητήσει.
מזמותיו:	cogitationibus eius.	conſpectu eius,	ἐνώπιον αὐτοῦ,
יחילו דרכיו בכל	Parturiet vie eius in omni	inquinate ſunt vie illius ĩ omni	βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ
עת מרום משפטיך	tempore,diſtant iudicia tua	tẽpore.Auferuntur iudicia tua	καιρῷ. Ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου
מנגדו כל צורריו	a cõſpectu eius,oẽs ĩ feſtato(	a facie eiꝰ,oĩum inimicoꝝ ſuoꝝ	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχ(
יפיח בהם: אמר	deſpicit.Dixit (res ſuos	dñabitur.Dixit (generatione	κατακυριεύσει. Εἶπε (θρῶν αὐτοῦ
בלבו בל אמוט לדר	ĩ corde ſuo,ñ mouebor ĩ ge.	enĩ ĩ corde ſuo nõ mouebor a(	γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐ μὴ σαλευθῶ, (
ודור אשר לא ברע:	& gñationem,ero ſine malo	in generationem ſine malo.	εἰς γενεὰν ἄνευ κακοῦ. (ἀπὸ γενεᾶς
אלה פיהו מלא	Maledictõe os eius plenũ ẽ,	Cuius maledictiõe os plenũ eſt	Οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει
ומרמות ותך תחת	& dolis & auaricia,ſub	& amaritudine & dolo,ſub	καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ
לשונו עמל ואון:	lingua eiꝰ labor & vanitas.	lingua eius labor & dolor.	τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος.
ישב במארב חצרים	Sedet in inſidiis atriorum,	Sedet in inſidiis cum diuitibus	Ἐγκάθηται ἐν ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων,
במסתרים יהרג	in abſconditis interficiet	in occultis,vt interficiat	ἐν ἀποκρύφοις τοῦ ἀποκτεῖναι
נקי עיניו לחלכה	ĩnocẽtes oculi eiꝰ paupẽ tuũ	innocẽtẽ.Oculi eius ĩ pauperẽ	ἀθῷον. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα
יצפנו: יארב במסתר	circũſpiciũt. Inſidiat ĩ abſ(	reſpiciunt,inſidiat ĩ abſcõdito	ἀποβλέπουσιν, ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ
כאריה בסכה יארב	q̃ſi leo ĩ cubi.ſuo ĩſi. (cõdito	quaſi leo in ſpelũca ſua.Inſidiat	ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ. Ἐνεδρεύει
לחטוף עני יחטף	vt rapiat pauperem rapiet	vt rapiat pauperẽ,rapere (ſuo	τοῦ ἁρπάσαι πτωχόν, ἁρπάσαι (αὐτοῦ
עני במשכו ברשתו:	paupꝫ.cũ attra.eũ ad re.ſu.	paupẽ dũ attrahit eũ.In laqo(	πτωχὸν ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν. Ἐν τῇ παγίδι (
ידכה ישח ונפל	Humil.& deprimet & cadere	hũiliabit eũ,ĩcliabit ſe & cadet	ταπεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται

يرجع الخطاة الى
الجحيم وكل الامم
الذين نسوا الله
الفقير لا ينساه الرب
الى الدهر صبر ذوي
المسكنة لا يضيع الى الابد
قم يارب لئلا يتقوى
الانسان ولتجزا
الامم امامك
ولتجعل
الشعوب
انهم بشر
لماذا يارب بعدت عنا بعيدا
تغافلت عن زمن الشدايد
عند تكبر المنافق يحترق
المساكين يوخذون بالمشورة
التي تشاوروا بها
يفتخر المنافق بشهوات
نفسه والظالم يباركه
الابتر اسخط الرب
مثل كثرة سخطه لا يفحص
ليس الله
اما مه
يدنس طرقه في كل
حين ترفع احكامك
عن وجهه ويتسلط على
جميع اعدايه قال
في قلبه لا احول جيلا
بعد جيل بغير سو
فمه مملو لعنه
ومرارة وغشا تحت
لسانه تعب والم
جالسا متكمنا مع الاغنيا
ليقتل الزكي في
خفية عيناه تنظران
الى الفقير وكامن في خفية
كالاسد في مكمنه ليخطف
الفقير يختطف الفقير
اذا ما جذبه وفي
فخه يذله ويتطاطا
ويسقط

יתובון רשיעי
לשאול כולהון עממיא
דאינשלאו דחלתא דאלהא
מטול דלא לעלם יתנשי
מסכינא סברא דענותני
לא תיבד לעלמא
קומה יי לא יתקף
בר נשא רשיעא יתדנון
עממיא קדמך
שוי יי דחלתא
להון ינדעון עממיא
דבר נש אנון לעלמין
למא יי תקום
ברחיק תעטר בסתר
קודשך לעידני עקתא
בגסות רשיעא ירדפון
עניי יתאחדון בגיבלותא
דין דחשיבו למעבד מטול
דאשתבח רשיעא על רגיג
נפשיה ומברך גברא
טלומא מרחיק מימרא דיי
בגסות רוחיה לא יתבע
אלהא בליביה לית גלי
קדם יי כולהון מחשבתה
מצלחין כל אורחתיה בכל
עידן רחיקין דינך
מן קובליה כל מעיקוהי
יזעוף בהון יימר
בליביה לא אזוע מדר
לדר מלמעבד ביש
לווטין פומיה מלי
ניכלי ורמיותא תחות
לישניה ליעות ושקרא
יתיב בכמני דורתא
בטומרא יקטול
זכאה עינוי למסכיני
יסתכלן יכמון בטומרא
היך אריא במטלליה יכמון
למחטף ענייא יחטוף
ענייא במנגדיה במצדתיה
דדך תשיש יפול

Conuertentur impii
in infernum, omnes populi
qui obliti ſunt timoris DEI.
Quoniã non ſemp obliuioni tradetur
pauper, ſpes humilium
non peribit in eternum.
Surge DEVS non confortetur
homo impius, iudicentur
populi coram te.
Incute DEVS timorem
eis, ſciant populi
eſſe homines eos, in eternum.

X. Quare DEVS ſtabis
a longe, abſconderis in habitaculo
ſanctitatis tue, ĩ temporibus moleſtie.
Arrogantia impii perſequetur
afflictus, capiantur in cogitationibus
iſtis quas cogitant facere. Quare
iactatur impius ſuper concupiſcentia
anime ſue, & qui benedicit hominem
raptorem reiicit DEVM. Impius
in arrogantia ſpiritus ſui, nõ requiret
Deũ, dicit ĩ corde ſuo, nõ ſunt mãifeſti
ante DEVM omnes cogitatus mei.
Proſperãtur cuncte vie eius, in omni
tempore, longe ſunt iudicia tua,
a facie eius, omnes moleſtatores eius,
iraſceturq; in illos. Dixit
in corde ſuo nõ mouebor de gñatione
in generationem ab opere malo.
Blaſphemia os eius plenum eſt,
doloq; & fraude, ſub
lingua eius iniquitas & falſitas.
Sedet in inſidiis villarum
in occultis, occidit
innocentem, oculi eius miſeros
obſeruant. Inſidiabitur in occulto
quaſi leo in ſpelunca ſua, inſidiabitur
vt rapiat pauperem, rapiet
pauperẽ cũ traxerit rete ſuũ, (ditq;
Simulat egritudinẽ & debilitatẽ ca(

A. Addita hec negatio, quod prima apud hebreos, tam primum quam ſecũdum neget uerbum.

.B. Numerus pſalmorum non eſt idem apud oẽs. Nã & patres hebrei uti conſtat ex antiquis eorum codicibus diuerſimode pſalmis numerant. Chaldei quoq; huic diuerſitati cõcinnunt & pleriq; aliarũ linguarum homines q pſalterium propria lingua legũt. Diuerſitas uero que ẽ inter nos & hebreos hoc loco icipit. Quare hinc uſq; ad calcem quaſi pſalterii numerus pſalmorũ eorum unitate minuitur a numero hebreorum.

.C. Libro midras tehilim אר יוחנן שלש שנים ומחצה היתה שכינה עומדת בהר הזתים [illegible]

.D. Dixit R. Iochanan. Tribus annis cum dimidio ſtetit diuinitas in monte oliuarum, & clamauit. Querite Deum dum inueniri poteſt, & non fuit eis cure. Sicut di

בַּעֲצוּמָיו חֶלְכָּאִים׃	faciet ī ſortitu.ſua paupes.	cū dominatus fuerit pauperū.	ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.
אָמַר בְּלִבּוֹ שָׁכַח אֵל	Dixit ī corde ſuo oblitus ē(	Dixit.n.ī corde ſuo oblitꝰ ē deꝰ	Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιλέλησται(
הִסְתִּיר פָּנָיו בַּל־	abſcōdit faciē ſuā ſi(DEVS	auertit faciem ſuam ne	ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ (ὁ θς,
רָאָה לָנֶצַח׃ קוּמָה	reſpiciet ī perpetuū.Surge	videat in finem,Exurge	βλέπειν εἰς τέλος. Ἀνάστηθι
יְהוָה אֵל נְשָׂא יָדֶךָ	DEVS deus leua manū tuā	dñe deus & exalteť manus tua,	κύριε ὁ θεὸς ὑψωθήτω ἡ χείρ σου
אַל־תִּשְׁכַּח עֲנָיִים׃	ne obliuiſcaris pauperum,	ne obliuiſcaris pauperum.	μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων σου εἰς τέλος.
עַל־מֶה נִאֵץ רָשָׁע	Sup quo blaſphemat īpius,	Propter quid irritauit impius	Ἕνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς
אֱלֹהִים אָמַר בְּלִבּוֹ	DEVM dixit in corde ſuo,	deum,dixit enim in corde ſuo	τὸν θν, εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ
לֹא תִדְרֹשׁ׃ רָאִתָה כִּי	non veſtigabis. Vides quia	non requiret. Vides quoniam	οὐκ ἐκζητήσει. Βλέπεις ὅτι
אַתָּה עָמָל	tu iniquitatem	tu laborem	σὺ πόνον
וָכַעַס תַּבִּיט	& furorem reſpicis	& dolorem conſideras,	καὶ θυμὸν κατανοεῖς,
לָתֵת בְּיָדֶךָ	vt detur in manu tua,	vt tradas eos in manus tuas.	Τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖράς σου.
עָלֶיךָ יַעֲזֹב חֵלְכָה	tibi relinquunť paupes tui,	Tibi derelictus eſt pauper,	Σοὶ ἐγκαταλέλειπται ὁ πτωχός,
יָתוֹם אַתָּה הָיִיתָ	pupillo tu eris	orphano tu eris	ὀρφανῷ σὺ ἦσθα
עוֹזֵר׃ שְׁבֹר זְרוֹעַ	adiutor.Contere brachium	adiutor.Contere brachium	βοηθός. Σύντριψον τὸν βραχίονα
רָשָׁע וָרָע תִּדְרוֹשׁ־	impii & maligni queres	peccatoris & maligni,querеť	τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ, ζητηθήσεται
רִשְׁעוֹ בַל־תִּמְצָא׃	impietatē eius nec īuenies.	peccatum illius & nō inueniеť.	ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ.
יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם	DEVS rex in ſeculum	Dominus regnabit in eternū &	Κύριος βασιλεύσει εἰς τὸν αἰῶνα,
וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם	& in eternū,perierūt gētes	in ſeculū ſeculi,peribitiſ gētes	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ἀπολεῖσθε ἔθνη
מֵאַרְצוֹ׃ תַּאֲוַת עֲנָוִים	de tra eiꝰ.Deſideriū paupꝶ	de terra illiꝰ.Deſideriū paupꝶ	ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων
שָׁמַעְתָּ יְהוָה תָּכִין	audiſti DEVS preparaſti	exaudiuit dñs, preparationem	εἰσήκουσας κύριε, τῇ ἑτοιμασίᾳ (τῆς
לִבָּם תַּקְשִׁיב אָזְנֶךָ׃	coreorū,audiat auris tua.	cordis eorū audiuit auris tua.	τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου.
לִשְׁפֹּט יָתוֹם וָדָךְ בַּל־	Vt iudices pupillū & oppſ(	Iudicate pupillo & humili,vt ñ	Κρῖναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ
יוֹסִיף עוֹד לַעֲרֹץ	apponat vltra ſupbire(ſum,	apponat vltra magnificare ſe	προσθῇ ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν
אֱנוֹשׁ מִן־הָאָרֶץ׃	homo de terra. (nequaq̄	homo ſuper terram.	ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.
יא לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד	XI.Ad victoriā.Dauidis.	X, In finē pſalmus Dauid,	ι. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
בַּיהוָה חָסִיתִי אֵיךְ	In deo ſperaui,quomodo	In domino confido,quomodo	Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα πῶς
תֹּאמְרוּ לְנַפְשִׁי נוּדִ	diciris aīe mee vt migret	dicitis anime mee tranſmigra	ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου μεταναστεύου
הַרְכֶם צִפּוֹר׃ כִּי הִנֵּה	ī mōtē veſtrū ſicut paſſer,(	A. ī mōtē ſicꝫ paſſer.Q̄m ecce	ἐπὶ τὰ ὄρη, ὡς στρουθίον. Ὅτι ἰδοὺ
הָרְשָׁעִים יִדְרְכוּן	īpii tetenderūt(Quia ecce	peccatores intenderunt	οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν
קֶשֶׁת כּוֹנְנוּ חִצָּם	arcū parauerūt ſagittā ſuā	arcū,parauerunt ſagittas ſuas	τόξον, ἡτοίμασαν βέλη
עַל־יֶתֶר לִירוֹת בְּמוֹ	ſuper neruū,vt ſagittent in	in pharetra,vt ſagittent in	εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦσαι
אֹפֶל לְיִשְׁרֵי־לֵב׃ כִּי	abſcōdito rectos corde.Q.ā	obſcuro rectos corde.Quoniā	ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ὅτι
הַשָּׁתוֹת יֵהָרֵסוּן	fundamenta deſtruantur,	que perfeciſti deſtruxerunt,	ἃ σὺ κατηρτίσω αὐτοὶ καθεῖλον
צַדִּיק מַה־פָּעָל׃ יְהוָה	iuſtus qd oparus eſt.DEVS	iuſtus autem quid fecit.Dñs	ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε. Κύριος
בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ יְהוָה	in tēplo ſancto ſuo,DEVS	in templo ſancto ſuo,dominus	ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ
בַּשָּׁמַיִם כִּסְאוֹ	in celo thronus eius,	ī celo ſedes eius.(palpebre eius	θρόνος αὐτοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν
עֵינָיו יֶחֱזוּ עַפְעַפָּיו	oculi eiꝰ uidēt,palpebre eiꝰ	Oculi eiꝰ ī pauperē reſpiciūt,(	πένητα ἐπιβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ
יִבְחֲנוּ בְּנֵי אָדָם׃	probant filios hominum.	interrogant filios hominum.	ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.
יְהוָה צַדִּיק יִבְחָן	DEVS iuſtum probat	Dominus interrogat iuſtum	Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον
וְרָשָׁע וְאֹהֵב חָמָס	& īpiū,diligētē aūt iniqtatē	& īpiū,q autē diligit iniquitatē	καὶ τὸν ἀσεβῆ, ὁ δὲ ἀγαπῶν τὴν ἀδικίαν,

اذاما تسلط على الفقير	בתקוף כמנוי עניי	in fortitudine inſidiarũ eius pauper.
لانه قال في قلبه ان الله	אמר בלביה אתנשי אלהא	Dixit i corde ſuo obliuiſcitur DEVS,
قد نسي ورد وجهه فلا	טמר אפוי לא	abſcondit faciem ſuam,& non
ينظر الى الابد قم	חמי לעלמין קומה	reſpiciet in perpetuum. Surge
يا ربي والهي ولترتفع يدك	יי אלהא קיים שבועא ידך	DEVS deus,confirma iuſiurãdũ ma(
ولا تنس الفقير الى الابد	לא תנשי עניי	non obliuiſcaris humilium. (nus tue
حتى متى يسخط المنافق	מטול מה רחיק רשיעא	Quare propellit impius
الله قال في قلبه	אלהא אמר בלביה	DEVM,dixit in corde ſuo
انك لا تنتقم وانت يا رب	לא תתבע גלי קדמך	non requiter. Notum eſt apud te,
ترى اثمه	ואנת לאות ורגז על	quod ipſe tribulationes & impetũ ſup
وسو عمله	רשיעא תסער אסתכל	impium immittes,reſpicies
لتسلم في يدك	למשלם אגרא לצדיקיא	vt reddas premium iuſto
لك يعتز الفقير	בידך עלך יסברון עניי	manu tua,in te ſperant pauperes tui,
انت عون	איתם אנת הוית	orphano tueris
اليتيم احطم ذراع	סעיד הבר אדרעהון	adiutor.Contere brachia
الخاطي والشرير ستطلب	דרשיעי ובישי יתבעון	impiorum & iniquorum,querentur
خطيته فلا يوجد من	רשעתהון ולא ישכחון	impietates eorum & nõ inuenientur.
اجلها الرب يملك الى الابد	יי מליך לעלמי	DEVS regnabit in ſecula
والى ابد الابد يبيد الشعوب	עלמין אבדו עממיא	ſeculorum,peribunt populi
من ارضه سمع الرب	מארעיה רגתא דעניי	de terra eius.Clamor pauperũ (illoꝝ,
شهوة الفقرا واصغى اذنيه	שמיע קדם יי תתקין לבהון	auditus ẽ corã te DEVS,aptabis cor(
لتهيئة قلوبهم	תצלי אודנך לצלותהון	arrigeſq; aurẽ tuam ad orationes eoꝝ.
ليحكم لليتيم والبايس حتى	למידן יתמא ועניא לא	Vt iudices orphano & pauperi,nec
لا يعود الانسان	יוספון תוב בני אינשא	apponent filii hominum
يفتخر على الارض بالعظايم	לאתגברא מן רשיעי ארעא	vt reuertãt,& cõterant ab ĩpſis terre.
المزمور العاشر	תושבחתא לדוד	XI. Laudatoria,Dauidis
توكلت على الرب كيف	במימרא דיי סברית היכדין	In verbum DEI ſperaui,quomodo
تقولون لنفسي انتقلي	אתון אמרין לנפשי איטלטלי	vos dicitis anime mee,migra
على الجبل مثل العصفور لان	לטורא היך צפריא ארום	ad montem ſicut auis.Quoniam
الخطاة اوتروا	הא רשיעי נגדין	ecce impii rendunt
قسيهم واعدوا سهاما	קשתא מתקנין גיריהון	arcum,dirigunt ſagittas ſuas
في جعبهم ليرموا	על גיגא למרמי כד בלא	ſuper neruum,vt ſagittent in obſcuro
خفيا مستقيمي القلوب هم	עילוי תריצי לבא ארום	rectos corde.Quoniam
هدموا ما اصلحت	דאין אוששיא יתרעון	ſi fundamenta deſtruuntur
البار ماذا صنع ان الرب	צדיקא מה עבד טב מימר	iuſtus cur operatus eſt bonum.Verbũ
في هيكل قدسه الرب	יי בהיכלא קודשיה אלהא	DEI in templo ſanctuarii ſui,DEVS
في السما كرسيه	בשמי מרומא כורסיה	in celis altiſſimis ſedes eius,
عيناه الى الفقير تنظران	עינוי חמיין תימורוי	oculi eius reſpiciunt,& palpebre eius
لحظاته تمتحن بني البشر	מבחנן בני נשא	conſiderant filios hominis.
الرب يبلو الصديق	יי אלהא צדיקא בחין	DEVS deus iuſtos probat
والمنافق والذي يحب	ורשיעא ורחמי חטופין	& impios,diligentes autẽ iniquitatem

ctum eſt. Iſaie. lxvi. Feci ut igreter ab his q nõ interrogauerat. Inuẽtus ſum a nõ querentibo. Simile hoc eſt comitatui uiatoꝝ que ambulabat per uiam, cum autẽ aduesperaſceret, acceſſit ad eos hoſpes dicẽs, recipite uos in hoſpitium propter feras & propter latrones, at illi dixerunt ei non eſt nobis conſuetudo nocte in hoſpitio commorari. Poſtquam autẽ receſſiſſent irruit ſuper eos intempeſta nox & tenebre, & reuertentes petebãt aperiri ſibi ab hoſpite hoſtium. Ille autem dixit ſibi non conſueuit hoſpes aperire hoſtiũ nocte quoniam nõ admittit hominem nocturno tempore, quo tempore q̇ſiui recipere uos hoſpitio non uoluiſtis, nũc autem uos q̃ritis, ipſe autem nolo admittere uos. Sic dixit DEVS .ſ. & benedictus. Querite Deum dum inueniri poteſt, reuertimini filii preuaricatores, & non fuit q quereret & reuerteret. Dixit eis Deus ſanctus & benedictus. Vadam & reuertar ad locũ meum primũ. Poſtquam uero traditi ſunt regnis aſſimilati ſunt animalibus & ceperunt clamare, Quare deus ſtas a longe. Dixit eis Deus ſanctus & benedictus quando ego queſiui, uos non qſiuiſtis, nunc autem uos queritis me, & ego nõ audiam uos, uiciſſitudo ꝑ uiciſſitudine. ſicut dictũ eſt. Factum eſt ſicut uocauit & nõ audierunt. Nunquid hoc erit perpetuo miſericordia & pax .i. abſit. Vſq; ad tempus & tẽpora & uſq; ad dimidium temporis.

.A. Particule in, & ſicut, in hebreo minime legunt. Quod ipſe rationem metri i cauſa eſſe arbitror. Hebrei tamen iterpretes ſubintelligendas precipiunt. Poſſetq; eque uerti de monte ſicut in montem.

De octo bonorum et Iudicorum Regibus Anatomia ſingularis

שנאה נפשו׃ ימטר	odit anima eius. Pluet	odit animam ſuam. Pluet	μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. Ἐπιβρέξει
על רשעים פחים	ſuper impios carbones	ſuper peccatores laqueos,	ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας,
אש וגפרית ורוח	ignis, & ſulphur & ſpiritus	ignis & ſulphur & ſpiritus.	πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα
זלעפות מנת כוסם	rẽpeſtatũ pars calicis eorũ.	procellarum pars calicis eorũ.	καταιγίδος, ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν.
כי צדיק יהוה	Quoniam iuſtus DEVS	Quoniam iuſtus dominus	Ὅτι δίκαιος κύριος
צדקות אהב ישר	iuſtitias dilexit, recti	& iuſtitias dilexit, equitatem	καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν, εὐθύτητας
יחזו פנימו׃	videbunt facies eorum.	vidit vultus eius.	εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

[illegible] i. Sermo alius. Videbũt faciẽ eius. Hec ſũt ſepẽ iuſtorũ diuerſitates de qbus dictũ eſt. Danielis.xii. Et itelligẽtes ſplẽdebũt ſicut ſplẽdor celi. Futurũ ſiquidẽ eſt ut facies iuſtorũ fulgeãt tãq̃ ſol, tãq̃ luna, tanq̃ celũ, tanq̃ ſtelle, tãq̃ fulgura, tanq̃ lilia, & tanq̃ lampades. Tãquã ſol ſicut dictum eſt. Iudicũ.v. Sicut egreſſus ſolis in fortitudine ſua. tanquã luna ſicut dictum eſt. ps.lxxxviii. Sicut luna preparata in eternum, ſicut celum, ut dictum eſt, Danielis.xii. Tanquã ſplendor celi. Vt ſtelle ſicut dictum eſt.

יב למנצח על השמינית	XII. Ad victoriã octonario	XI. In finem pſalmus	ια. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης
מזמור לדוד׃	Pſalmus Dauidis.	Dauid pro octaua.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ
הושיעה יהוה כי	Salua DEVS quoniam	Saluum me fac domine quoniã	Σῶσόν με κύριε ὅτι
גמר חסיד כי פסו	defecit pius, qm̃ iminuti ſũt	defecit ſãctus, qm̃ diminute ſũt	ἐκλέλοιπεν ὅσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν
אמונים מבני אדם׃	fideles a filiis hominum.	veritates a filiis hominum.	αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν
שוא ידברו	Fruſtra loquuntur	Vana locuti ſunt	τῶν ἀνθρώπων. Μάταια ἐλάλησεν
איש את רעהו	vnuſquiſq; proximo ſuo,	vnuſquiſq; ad proximum ſuum	ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ,
שפת חלקות בלב	labium blanditiarũ in corde	labia doloſa in corde	χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ,
ולב ידברו׃	& corde locuti ſunt.	& corde locuti ſunt.	καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν κακά.
יכרת יהוה כל	Diſperdat DEVS omnia	Diſperdat dominus vniuerſa	Ἐξολοθρεύσαι κύριος πάντα τὰ
שפתי חלקות לשון	labia blanditiarũ, linguam	labia doloſa, & linguam	χείλη τὰ δόλια, γλῶσσαν
מדברת גדלות׃	loquentem magnalia.	magniloquam.	μεγαλοῤῥήμονα.
אשר אמרו ללשננו	Qui dixerũt linguã noſtrã	Qui dixerunt linguam noſtrã	Τοὺς εἰπόντας τὴν γλῶσσαν ἡμῶν
נגביר שפתינו	roboremus labia noſtra	magnificabimus, labia noſtra	μεγαλυνοῦμεν, τὰ χείλη ἡμῶν
אתנו מי אדון לנו׃	nobiſcũ ſũt, qs dñs noſter eſt.	a nobis ſunt, qs noſter deus eſt.	παρ' ἡμῶν ἐστι, τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν.
משד עניים	Propter vaſtitatem inopũ	Propter miſeriam inopum	Ἕνεκα τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν
מאנקת אביונים	& gemitum miſerorum,	& gemitum pauperum, nunc	καὶ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων,
עתה אקום יאמר	nunc conſurgam dicit	exurgam dicit	νῦν ἀναστήσομαι λέγει
יהוה אשית בישע	DEVS, ponam in ſalutari	dominus. Ponam in ſalutari,	κύριος. Θήσομαι ἐν σωτηρίῳ,
יפיח לו׃ אמרות	loquar ei. Eloquia	fiducialiter agam ĩ eo. Eloquia	παῤῥησιάσομαι ἐν αὐτῷ. Τὰ λόγια
יהוה אמרות טהרות	DEI, eloquia munda	domini eloquia caſta,	κυρίου, λόγια ἁγνά.
כסף צרוף בעליל	argẽtũ repurgatũ ĩ fuſorio	argentum igne examinatum	ἀργύριον πεπυρωμένον (πλασίως.
לארץ מזקק שבעתים׃	a t̃ra repurgatũ ſeptuplũ.	ꝓbatũ terre purgatũ ſeptuplũ	δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπτα(
אתה יהוה תשמרם	Tu DEVS cuſtodies eos	Tu domine ſeruabis nos,	Σὺ κύριε φυλάξεις ἡμᾶς
תצרנו מן הדור	ſeruabis nos a generatione	& cuſtodies nos a generatione	καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς, ἀπὸ τῆς γενεᾶς
זו לעולם׃ סביב	hac in eternum. In circuitu	hac in eternum. In circuitu	ταύτης, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. Κύκλῳ
רשעים יתהלכון	ĩpii ãbulãt, (būt filii hoĩum.	ĩpii ambulãt, (ſti filios hoĩum.	οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι. (τῶν ἀνθρώπων.
כרם זלות לבני אדם	cũ exaltati fuerint, viliſica(	ſm altitudinẽ tuã multiplica(	κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς (

الظلم فلنفسه يشنا بمطر	סנאת נפשיה מימריה	odiuit aĩa eius. Deſcẽdet ſa let pluuias
على الخطاة فخاخا	ופורענו על רשיעי פחין	condẽnationis ſuper impios, ſpirantes
نارا وكبريتا وريحا	אשתא וכבריתא וזלעפא	ignem, ſulphur aurem, & ventus
عاصفه هذا نصيب كاسهم	ועלעולא יהבין בכליהון	& tẽpeſtas, miniſtrabunt calices eorũ.
لان الرب عادل	מטול דצדיק יי	Quoniam iuſtus DEVS,
والعدل احب وذوى	צדקתא רחם תקיפא	iuſtitiam dilexit, recti
الاستقامه ينظرون وجهه	יחמון כבר אפוי	videbunt iocunditatem facierũ eius.

A. Libro midras tehilim
דא יחזו וניכוארלו
שבע כיתות של צדיק
ים נאמר והמשכילים
יזהירו כזוהר הרקיע שהן
עתידין ראיית פאירון
פניהם כחמה ולבנה
כרקיע ומככבי כברקים
כשושנים וכלפידים
כחמה שנא׳ כצאת השמש
בגבורתו כלבנה שנא׳
כירח יכון עולם כרקיע
שנא׳ כזוהר הרקיע
ככוכבים שנ׳ ומצדיקי

Danielis.xii. Et iuſti ſplendeſcent ſicut ſtelle. Vt fulgura ſicut dictum eſt. Naun.ii. Tanq̃ fulgura diſcurrẽt. Sicut lilia ſicut dictũ eſt. In.ps. Ad uictoriam ſuper liliis. Tanq̃ lampades ſicut dictũ eſt. Naun.ii. Viſio eorum ſicut lampadarũ primi ante faciem regis habitant & intuentur regem & faciem eius ſicut dictum eſt. Habitabunt recti coram facie tua, & dictũ eſt recti uidebunt faciem eius. Secundi, dicunt, Beati qui habitant in domo tua. Tertii, quis aſcẽdet in montẽ Dei. Quarti, beatus quẽ elegiſti & appropinquaſti. Quinti, Deus quis hoſpitabitur in tabernaculo tuo. Sexti, quis habitabit in mõte ſancto eius. Septimi, & qs ſurget i loco ſancto eius. Quelibet autẽ harum diuerſitatũ habet manſionẽ p ſe i horto deliciarũ, & ecõtra ſeptem quoq; habentur manſiones in gehẽna pro impiis. Et ſunt iſte ſeol.i.infernus, abadon.i.perditio, ghe.i.uallis uel pfundũ, duma.i.taciturnitas, zalmaueth.i.umbra mortis, erez tahtit.i.terra iferior, & erez ciaia.i.terra ſitiens. He ſunt ſeptẽ manſiones iuſtorum & ſeptem impiorũ. Cuilibet autẽ, manſio deputatur, iuxta opera eius.

المزمور الحادي عشر	לשבחא על כינורא דתמניא	XII. In laudẽ. Cithara octo
خلصني يارب فقد	נימין תושבחתא לדוד:	cordarum. Laudatoria Dauidis,
فني الطاهر وقلت	פרוק יי מטול	Redime me DEVS quoniam
الامانه من بني البشر	דגמרו טביא כפי	defecerunt boni, imminuti
وتكلم كل احد	מהימנין מן בני נשא:	ſunt fideles a filiis hominum.
بالباطل مع قريبه	שיקרא ממללין אנש	Mendacia loquuntur homines
بشفه غاشه	עם חבריה ספותא	cum proximo ſuo, labia
وقلب مختلف	שעיען בלבהון מגללין	blãdientia in corde eorum, cogitãt malũ
الرب يبيد كل	ובלבא משקרא ממללין	& corde mendaci loquuntur.
الشفاه الغاشه والالسن	ישיצי יי מן עלמ	Diſperdat DEVS de mundo
المتكلمه بالقول	ספוון שעיען לישנא	labia blandientia, linguam
القايلين نعظم السنتنا	דממללא רברבתא:	loquentem magnalia.
وشفاهنا	דאמרין בלישננא נתגבר	Qui dicũt linguã nr̃am roborabimus,
معنا من هو ربنا	ספוותנא עמנא מן דכפר	labia noſtra nobiſcum, ex negantibus
من اجل بوس العفرا	בעיקרא מאן רבון דילנא:	radicem, quis dominus noſter eſt.
وتنهد المسا كين	מן אינוסא דעניי מן	Propter violentiam pauperum &
قال الرب الان اقوم واصنع	צוחת חשיכי השתא איקום	ppter clamorẽ miſerorũ nũc exurgã
الخلاص علانيه اقوال	בדינ׳ אלהא שוי פורקן	i iudiciũ dĩc Deo, ſtatuãq; redẽptionẽ
الرب اقوال زكيه	לעמי ולרשיעי אסהיד	populo meo, impiis vero teſtificabitur
لفضه محميه مسبوكه	להון בישותא: מליא	malitia. Eloquia
في الارض قد صفيت	דיי מיליא דכיין כספא	DEI eloquia munda, argentum
للواحد سبعه اضعاف	סנינא בכורא על ארעא	repurgatum in fuſorio a terra,
وانت يارب تحفظنا	זקק שבעתי זמנין:	repurgatum ſepties.
وتنجينا من هذا الجيل	את עתידנון לצדיקיא	Tu conſeruabis iuſtos,
والى الابد لان المنافقون	תטרינון מן דרא בישא	cuſtodies eos, a generatione praua
حولنا يمشون	הדין לעלם: חזור חזור	hac in eternum. Circumeuntes
وكمثل ارتفاع	רשיעיא מהלכין כעלוקא	impii ambulant tanq̃ ſanguiſuga
يارب اوسعت اعمار بني البشر	דמצצא דמהון דבני נשא	que fugit ſanguinem filiorum hominum.

יג למנצח מזמור לדוד	XIII. Ad victoriã.pſ.dd.	XII. In finẽ.pſ.Dauid.	ιβ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
עד־אנה יהוה תשכחני	Vſqquo Deus obliuiſceris(	Vſquequo dñe obliu ſceris me	Ἕως πότε κύριε ἐπιλήσῃ μου
נצח עד־אנה תסתיר	ppetuo,vſq̃q̃ abſcõdes (mei	in finem,vſquequo auertis	εἰς τέλος, ἕως πότε ἀποστρέψεις
את־פניך ממני עד	faciẽ tuam a me,vſquequo	faciem tuam a me.Q uãdiu	τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ. Ἕως
אנה אשית עצות	ponam conſilia	ponam conſilia	τίνος θήσομαι βουλὰς
בנפשי יגון בלבבי	ĩ aĩa mea dolorẽ ĩ corde mo	in aĩa mea,dolorẽ ĩ corde meo	ἐν ψυχῇ μου ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου
יומם עד אנה ירום	p diem,vſquequo exaltabit	p diem. Vſquequo exaltabitur	ἡμέρας καὶ νυκτός. Ἕως πότε ὑψωθήσεται
איבי עלי׃ הביטה	inimicꝰ meꝰ ſt me.Couet(	inimicus meus ſup me,reſpice	ὁ ἐχθρός μου ἐπ᾽ ἐμέ, ἐπίβλεψον,
ענני יהוה אלהי	rñde mihi Deꝰ deꝰ mꝰ,(te ĩ	& exaudi me dñe deus meus.	εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου.
האירה עיני פן	illumĩa oclos meos ne vnq̃	Illumina oculos meos ne vnq̃	Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου μήποτε
אישן	obdormiam (tes mei	obdormiam	ὑπνώσω
המות׃ פן יאמר	ĩ morte.Ne qñ dicat (ſtato	ĩ morte,neqñ dicat (tribu.me	εἰς θάνατον, μήποτε εἴπῃ
איבי יכלתיו צרי	inimi.meꝰ pua.adũ.eũ, ĩſe(	inimicꝰ meꝰ pua.adũ.eũ.Q ui(	ὁ ἐχθρός μου ἴσχυσα πρὸς αὐτόν. Οἱ θλί(
יגילו כי אמוט׃	exultabũt cũ motus fuero.	exultabunt ſi motus fuero,	ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ, (βοντές με
ואני בחסדך בטחתי	Ego ãt ĩ miſicordia tua ꝯfi(	ego aũt ĩ miſicordia tua ſpaui.	ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα.
יגל לבי בישועתך	exltabit cor meũ ĩ) (ſus ſũ,	Exultabit cor meũ in ſalutari(	Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτη(
אשירה ליהוה	cãtabo DEO)ſalutari tuo,	cantabo domino (tuo,	ᾄσω τῷ κυρίῳ (ρίῳ σου,
כי גמל עלי׃	quoniam retribuit mihi.	qui bona tribuit mihi,	τῷ εὐεργετήσαντί με,
		& pſallam nomini dñi altiſſimi.	καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

ſi motus eſt pes meus,miſericordia tua deus ſuſtẽtabit me. Sermo alius. Et ego ĩ miſicordia tua cõfiſus ſum,i lege.ſ.ſicut dictũ ẽ ĩ & lex pietatis ĩ ligua eius. Exultauit cor meũ i ſaluatõe tua. Hec ẽ una de ſcripturis duriſſimis.q.ſ.ſaluatio dei ſc ĩ & bndicti ſit ſaluatio iſraelis,ſaluatio nr̃a,nõ eſt ſcriptũ ſic,ſʒ ſaluatio tua. Dixit itaqʒ Dauid ſaluatio nr̃a ipſa ẽ ſaluatio tua. Hinc ex nr̃is multi elicere ni

יד למנצח לדוד	XIIII.. Ad victoriã.dd.	XIII. In finẽ.pſ.Dauid.	ιγ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אמר נבל בלבו אין	Dixit ĩgratꝰ ĩ corde ſuo,nõ	Dixit inſipiens in corde ſuo,nõ	Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ
אלהים	eſt DEVS, . (les facti ſunt	eſt DEVS. (les facti ſunt	ἔστι θεός.
השחיתו התעיבו	corrupti ſunt abhominabi(	Corrupti ſunt & abhominabi(	Διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν
עלילה אין	ſtudioſe,non eſt	in ſtudiis ſuis,nõ eſt (vnũ.Dñs	ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι
עשה טוב׃ יהוה	qui faciat bonum.DEVS	qui faciat bonũ non eſt vſq; ad(	ποιῶν χρηστότητα. Κύριος
משמים השקיף על־	de celo proſpexit ſuper	de celo proſpexit ſuper	ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ
בני־אדם לראות היש	filios hoĩum,vt videret ſi ẽ	filios hominum,vt videat ſi eſt	τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι
משכיל דרש את־	intelligens inquirens	intelligens aut requirens	συνιῶν, ἢ ἐκζητῶν
אלהים׃ הכל סר יחדו	Deũ.Oẽs declinauerũt ſil	deũ.Oẽs declinauerunt ſimul	τὸν θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν ἅμα
נאלחו אין עשה־	ĩcõmodi fuerũt,ñ ẽ q faciat	inutiles facti ſunt nõ eſt q faciat	ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν
טוב אין גם־אחד	bonum vel etiam vnus.	bonum,non eſt vſq; ad vnum.	χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
		Sepulchrũ patẽs ẽ guttur eoꝝ,	
		linguis ſuis doloſe agebant,	
		venenũ aſpidũ ſub labiis eorũ.	
		Q uorum os maledictione &	
		amaritudine plenũ eſt,veloces	
		pedes eorum	
		ad effundendum ſanguinem.	
		Contritio & infelicitas in	

المزمور الثاني عشر
حتى متى تنساني يارب الى
التمام حتى متى تصرف
وجهك عني حتى متى
تترك هذه الافكار في نفسي
والهموم والاوجاع في قلبي
النهار اجمع حتى متى يعلو
عدوي علي انظر
واستجب لي ياربي والهي
انر عيني لئلا
انام مبدا ولئلا يقول
عدوي انني عليه
قد قدرت والمضطهدون لي
يفرحون اذا انا زللت
وانا على رحمتك توكلت
قلبي بخلاصك يفرح
ارتل للرب الذي
صنع لي حسنا
وسبح اسم الرب العلي

לְשַׁבָּחָא הוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד
עַד אֵימַת יְהוָה תַּשְׁלִינַנִי
לְעָלְמִין עַד אֵימַת תְּכַסֵּי
יָת אַפָּךְ מִנִּי עַד
אֵימַת אֲשַׁוֵּי מִלְכָּא
בְּנַפְשִׁי דַּוְנָא בְּלִבִּי
יְמָם עַד אֵימַת יִתְרַם
בְּעֵיל דְּבָבִי עֲלַי אִסְתַּכַּל
וְקַבֵּיל צְלוֹתִי יְיָ אֱלָהִי
יְנַהַר עֵינַי בְּאוֹרַיְתָךְ דִּלְמָא
אֶחוֹב וְאִדְמוּךְ עִם
חַיָּבֵי מוֹתָא דִּלְמָא יֵימַר יִצְרָא
בִּישָׁא אִשְׁתְּלַטִּית בֵּיהּ מְעִיקַי
יְדוּצוּן מְטוֹל דְּאֶסְטֵי מֵאָרְחָתָךְ
וַאֲנָא בְּטוּבָךְ רְחִיצִית
יְדוּץ לִבִּי בְּפוּרְקָנָךְ
אֲשַׁבַּח קֳדָם יְיָ מְטוּל
עֲלַי טַבְאָתָא

XIII. In laudẽ. Laudatoria Dauidis.
Vſquequo DEVS obliuiſceris mei
ſemper, vſquequo abſcondes
ſplendorem faciei tue a me. Vſque
quo ponam conſilia
in anima mea, dolorem in corde meo
per diem, uſquequo exaltabitur
pſonↄ inimicitie mee ſr me. Reſpice &
accipe orationẽ meam. DEVS deus
meus, illumĩa oclos meos ĩ lege tua, (ne forte
peccem & dormiã cum
his q̃ meruerit mortẽ. Et ſi dicat fomes
prauↄ, dñatↄ ſũ ĩ eo, moleſtatores mei
exltabũt cũ declinauero a ſemitis tuis.
Et ego in bonitate tua confiſus ſum
exultabit cor meũ in redẽptione tua,
laudes dicam coram DEO, quoniam
meum benigne egit.

.A. Ego aũt ĩ miſicordia tua ↄfiſus ſũ, exaltauit cor meũ ĩ ſalutari tuo ſiue ĩ ſaluatione tua. Libro midras tehilim אם בהיותו דוד באו ושונים כאשתא פ י גרים הרוג אפלו טפני ב טוענים הכל יודעים שאני בוטח בחסדו שאני באותו החסד של בקיים את פ׳ אמר הארץ ואם אם אדם אומר רגלי חסדך יסעדני ואומר בחסדך בטחתי בתורה כיוצא ות״ות חסד על דשעתו יגל לבי בישועתך זו את מן המקראות הקשין שישועתו של הקבה הוא ישועתן של ישראל ישועתנו אין כתוב אלא ישועתך אם ז וה׳ ישועתו היא ישועתך. Dixit .i. Deus ſcũs & bñdictus Dauidi. Dauid quõ ꝑ ſumis tu dicere uerba huiuſcemoi. Dixit ei. Q̃m ego cõfiſus ſum ĩ miſicordia tua ſicut dictũ eſt. Ego aũt ĩ miſicordia tua confiſus ſũ ĩ illa .ſ. miſicordia de q̃ dictũ eſt, miſicordia Dei plena eſt terra de qua & dictũ eſt. Si dicunt diuinitatẽ Meſſie ĩtelligũtq; ſaluationẽ Dei eẽ ſaluationẽ Iſraelis & ecõtra, q̃m ſaluato Meſſia uero Deo, q eſt caput & princeps iſrael ſaluat & iſrael & Deus iſr. Et hũc ĩtellectũ habuerũt antiq hebreorũ, uti magis declarauimus in ſcholiis libri leuitici & i ſcholiis Eſaie. Nec mirũ ſi uidebaẽ arduũ eis & difficillimũ myſteriũ iſtud, Q̃m filii Dei incarnatio ſupat nõ ſolũ oẽm ſenſum ſed oẽm itellectũ.

المزمور الثالث عشر
قال الجاهل في قلبه ليس
اله
فسدوا ورذلوا
باعمالهم وليس من
يعمل الخير ولا واحد الرب
اطلع من السماء على
بني البشر لينظر
هل فهيم فهم او طالب
الله حاد جميعهم ورذلوا
وليس من يعمل الخير
ولا واحدا
مكروا بالسنتهم
سم الافاعي
في شفاههم النسر
انوا هم مملوه لعنه
ومرارة وارجلهم الى
سفك الدما سريعه
والبوس والتعبيس في

לְשַׁבָּחָא בְּרוּחַ נְבוּאָה
עַל יְדוֹי דְּדָוִד
אֲמַר שַׁטְיָא בְּלִבֵּיהּ לֵית
שׁוּלְטָנָא דֶּאֱלָהָא בְּאַרְעָא
חַבִּילוּ עוֹבָדֵיהוֹן רְחִיקוּ
טַבְוָתָא אַשְׁכְּחוּ עִלָּלָתָא
יַעֲבֵיד טָבָא
מִן שְׁמַיָּא אִודִיק עַל
בְּנֵי נְשָׁא לְמֶחֱמֵי אִית
מַשְׂכִּיל תָּבַע אוּלְפַן מִן
קֳדָם יְיָ כּוּלְהוֹן זָרוּ לַאֲחוֹרָא
כַּחֲדָא אִתְרַשְׁלוּ לֵית דְּעָבֵיד
טָבָא לֵית אֲפִילוּ חַד

XIIII. In laudem ſpiritu prophetico.
Per manum Dauidis.
Dixit ingratus in corde ſuo, non eſt
poteſtas DEI in terra,
corruperunt opera ſua, reiecerunt
bona, adinuenerunt excuſationes non
eſt qui operetur bonum. DEVS
de celo aſpicit ſuper
filios hominum vt videat ſi eſt
intelligens, querenſq; eruditionem a
ↄſpectu DEI. Oẽs cõuerſi ſunt retro,
ſimul torpuerunt, nõ eſt qui operetur
bonum, non eſt uel unus.

.B. נבל אמר .i. dixit ingratus .i. נבל & נדיב nabal & nadib, apud hebreos uoces oppoſite, in quarum interpretatione uariant interpretes. Nam Ionatas chaldeus interpretatur, nadib iuſtus, nabal uero impius. Auenezra uero ſuper illud Deuteronomii עם נבל ולא חכם quod nos legimus popule ſtulte & inſipiẽs dicit נדיב eũ ſignificare qui libere & uoluntarie & gratis bõa tribuit quẽ nos beneficum dicere poſſumus נבל uero eum qui bonorũ que accepit obliuiſcitur & in hunc ſenſum interpretatur uerba predicta deuteronomii. Populus enim hebreorũ ut ipſe ait recte Nabal .i. ingratus appellatur quod innumerabilibus bonis a Deo acceptis nequaquam (ut decebat) gratias egit, quin potius blaſphemus & iniurius in Deum ſemper fuit. Et pari modo

		viis eorum,& viam pacis non	
		cognouerunt,non eſt timor	
		dei ante oculos eorum.	
הלא ידעו כל פעלי	Nōne cognoſcēt oēs q opāt	Nōne cognoſcēt oēs q operant	Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
און אכלי עמי	iniqtatē,comedētes pplm(	iniqtatē q deuorant plebē meā	τὴν ἀνομίαν, οἱ ἐσθίοντες τὸν λαόν μου
אכלו לחם יהוה	comedeſt panē,DEū (meū	ſicut eſcam panis.Dominum	ὡς βρῶσιν ἄρτου. Τὸν κύριον
לא קראו שם פחדו	nō īuocauerūt.Ibi formida(	ñ īuocauerūt,illic trepidauerūt	οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ἐκεῖ ἐδειλίασαν
פחד כי אלהים	formidīe,qm̄ DEVS(uerūt	tīore vbi ñ erat tīor.Qm̄ dñs	φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος. Ὅτι κύριος
בדור צדיק	in generatione iuſti.	in generatione iuſta eſt,	ἐν γενεᾷ δικαίων,
עצת עני תבישו	Cōſilium inopis confudiſtis	conſilium inopis confudiſtis	βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε, ὁ
כי יהוה	quoniam DEVS	quoniam dominus	δὲ κύριος
מחסהו	ſpes eius eſt.	ſpes eius eſt.	ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστι.
מי יתן מציון ישועת	Q uis dabit de cion ſalutē	Q uis dabit ex ſion ſalutare	Τίς δώσει ἐκ σιὼν τὸ σωτήριον
ישראל בשוב יהוה	iſrael,qñ reduxerit DEVS	iſrael,cum auerterit dominus	τοῦ ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον (σεται
שבות עמו יגל	captiuitatē pplī ſui,exultabit	captiuitatē plebis ſue exultabit	τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ἀγαλλιά(
יעקב ישמח ישראל	Iaacob letabitur iſrael.	iacob & letabitur iſrael. .C.	ἰακὼβ καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ.

[illegible]
.C.Tres huius pſalmi verſus,qntū videlʒ ſextū & ſeptimū nō habēt hebreus nec chaldeus cōtextus.Græcus ēt nūc illos nō hʒ,oli tñ

טו מזמור לדוד	XV .Pſalmus Dauidis.	XIIII. In finē.ps.Dauid.	ΙΔ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יהוה מי יגור	DEVS quis peregrinabit	Domine quis habitabit	Κύριε, τίς παροικήσει
באהלך מי ישכן	ī tētorio tuo,& qs habitabit	ī tabnaculo tuo aut qs requieſcet	ἐν τῷ σκηνώματί σου, ἢ τίς κατασκηνώσει
בהר קדשך הולך	ī mōte ſancto tuo.Ambulās	ī mōte ſancto tuo.Q ui igredit	ἐν ὄρει ἁγίῳ σου. Πορευόμενος
תמים ופעל צדק	integre,& faciens iuſtitiam,	ſine macula:& operat iuſtitiā.	ἄμωμος, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην.
ודבר אמת בלבבו	dicēſq veritatē ī corde ſuo.	Q ui loqt veritatē ī corde ſuo,	Λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.
לא רגל על לשנו	Nec inſimulauit lingua ſua,	qui nō egit dolū in lingua ſua.	Ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ.
לא עשה לרעהו רעה	nec fecit proximo ſuo malū,	Nec fecit proximo ſuo malum	Καὶ οὐκ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν.
וחרפה לא נשא על	& opprobriū ñ ſuſtinuit ſup	& opprobriū nō accepit adūſus	καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ
קרבו נבזה בעיניו	ppīquo ſuo.Deſpecto ī ocu(	pxīos ſuos.Ad nihil.dedu.ē ī cō(	τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ. Ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ
נמאס ואת יראי	& abiectus timēteſq (lis ſuis	maligno,timētes āt (ſpectu eio	πονηρευόμενος. Τοὺς δὲ φοβουμένους τὸν κύριον
יהוה יכבד נשבע	DEū glorificat,iurat(cuniā	dominum glorificat.Q ui iurat	δοξάζει. Ὁ ὀμνύων (γύριον
להרע ולא ימר כספו	vt ſe affligat nec uariat.Pe(	pxīo ſuo & nō decipit,q pecūiā	τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν, τὸ ἀρ(
לא נתן בנשך ושחד	ſuā ñ dedit,ad vſu.& mūera	ſuā nō dedit ad vſurā,& mūera	αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα
על נקי לא לקח עשה	adūſū īnoxiū ñ accipit faci(	ſr īnocētē ñ accepit.Q ui facit	ἐπ᾽ ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν. Ὁ ποιῶν
אלה לא ימוט לעולם	hec nō mouebit ī etnū.(ens	hec,nō cōmouebitur ī eternū.	ταῦτα, οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
טז מכתם לדוד	Xvi.Mictā.i.muſices vas.(	XV.Tituli īſcriptō ipſi dauid.	ΙΕ. Στηλογραφία τῷ Δαβίδ.
שמרני אל כי חסיתי	Cuſtodi me Deus) (Dauid.	Conſerua me dñe qm̄ ſperaui	Φύλαξόν με κύριε ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα,
בך אמרת ליהוה	ī te.Dixi Deo.A.)qm̄ ſpaui	in te,dixi domino (meor	εἶπα τῷ κυρίῳ
אדני אתה טובתי	deus meus es tu,bonū meū	deus meus es tu,qm̄ bonorum(	κύριός μου εἶ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου
בל עליך לקדושים	non eſt ad te.Sanctis	non eges.Sanctis	οὐ χρείαν ἔχεις. Τοῖς ἁγίοις
אשר בארץ	qui in terra ſunt,	qui ſunt in terra eius	τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
המה ואדירי	& magnificis	mirificauit	ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος,

Arabic	Chaldaic	Latin
[illegible]	[illegible]	Nunquid ſciunt omnes operatores
[illegible]	[illegible]	mendacii.comedẽtes populum meum
[illegible]	[illegible]	comedunt panem, nomen DEI
[illegible]	[illegible]	non benedixerunt.Ibi timore
[illegible]	[illegible]	timuerunt mendacium quem
[illegible]	[illegible]	non decebat timere, quoniam
[illegible]	[illegible]	verbum DEI in generatione iuſtorũ.
[illegible]	[illegible]	Conſilium pauperum quod cogitant
[illegible]	[illegible]	in vos vituperaſtis,quoniam
[illegible]	[illegible]	poſuerunt in DEO ſpem ſuam.
[illegible]	[illegible]	Quis iuſſit moueri a cion redẽptionẽ
[illegible]	[illegible]	iſraelis.Q ſi iduxerit Deꝰ captiuitatẽ
[illegible]	[illegible]	cion exultabit Iaacob,letabiť iſrael.

Nabal ille de quo legiť in libris regum multis a Dauide bonis donatus nullam, gratitudinem oſtẽdit. Vnde merito נבל .i. ingratus dictus eſt. Libuit pinde authoritatẽ Auenezra ſecutus que etiã rõne fulcitur magis interpretari quod hic legiť אמר נבל Dixit ingratus,quã dixit ſtultus. Verbum etiam arabicũ huic correſpondẽs immanem , potius & impium ac immitem quã ſtultum ſignificat Verba autẽ Auenezra ſtudioſis hebree ligue hoc loco ſubiicimus [illegible]

Forſã habuit eos græcus q ſuſpicari lz,tũ ex utraqz arabica iterpꝛetatiõe ſyra uidelz & egyptia qs e græco deſumptas nõ dubito i qua ẽt nũc uiſunť,tũ ex tertio capite epſe Pauli ad romãos ubi græcã lrãm q ut arbitrãť nõnulli .lxx.duoqz fuit iterpꝛete cũ bis iſerit uerſibus.

Arabic	Chaldaic	Latin
[illegible]	[illegible]	XV. Laudatoria Dauidis.
[illegible]	[illegible]	Deus qs digno vt hitet ĩ tabnaclo tuo
[illegible]	[illegible]	& qs meretur hoſpitari ĩ mõte domus
[illegible]	[illegible]	ſanctitatis tue.Qui ambulat
[illegible]	[illegible]	in perfectione & operatur iuſta,
[illegible]	[illegible]	& loquitur veritatem in corde ſuo.
[illegible]	[illegible]	Non facile detrahit lingua ſua,
[illegible]	[illegible]	nec facit proximo ſuo malum
[illegible]	[illegible]	& opprobrium non ſuſtinet ſuper
[illegible]	[illegible]	propinquo ſuo.Deſpecto coram eo
[illegible]	[illegible]	& contempto,atqui timentes
[illegible]	[illegible]	DEVM glorificat,iurat (cuniã
[illegible]	[illegible]	vt affligat ſe ipm,& nõ peierabit.Pe(
[illegible]	[illegible]	ſuam non dat ad vſuram,& munus
[illegible]	[illegible]	ſuper innocentẽ nõ accipit.Qui facit
[illegible]	[illegible]	hec non mouebitur in eternum.
[illegible]	[illegible]	XVI. Sculptura recta,Dauidis.
[illegible]	[illegible]	Cuſtodi me DEVS qm confiſus ſum
[illegible]	[illegible]	in verbo tuo.Locuta es tu anima mea
[illegible]	[illegible]	corã DEO deo meo,nẽpe bonũ meũ ñ
[illegible]	[illegible]	procedit niſi a te.Sanctis
[illegible]	[illegible]	qui ſunt ĩ terra,manifeſtate virtutem
[illegible]	[illegible]	fortitudinis eius de celis,valẽtibus ãt

.A. Dixi Deo Deus meus . Libro midras tehilis [illegible]

כָּל־חֶפְצִי	omnis voluntas mea	omnes voluntates meas	πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ
בָם	in eis.	in eis.	ἐν αὐτοῖς.
יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם	Multiplicabūt āguſtie eoꝝ,	Multiplicate ſūt īfirmitatēs eoꝝ	Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν,
אַחֵר מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ	q̄ poſt aliēū ꝑpāt ñ miſcebo	poſtea accelerauerūt. Nō ꝯgre(	μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν. Οὐ μὴ συναγάγω(
נִסְכֵּיהֶם מִדָּם	mixtiones eoꝝ de ſanguine,	ꝯuēticula eoꝝ de ſāguib⁹ (gabo	τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, (τα
וּבַל־אֶשָּׂא אֶת	neq; aſſumam	nec memor ero	οὐδὲ μὴ μνησθῶ
שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי׃	nomina eorū in labiis meis.	nominum eorū per labia mea.	τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.
יְהוָה מְנָת־	DEVS ſors	Dominus pars	Κύριος μερὶς
חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה	portōis mē, & calic[is] mei, tu	hēditatis meę, & calicis mei: tu	τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου, σὺ
תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי׃ חֲבָלִים	ſuſtinēs ſortē meam. Lineę	es q̄ reſtitu. hēdi. meā mihi. Fūes	εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.(
נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִמִים	ceciderūt mihi ī pl̄cherrimis	ceciderunt mihi in preclaris,	ἔπεσόν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις μου, (Σχοινία
אַף־נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי׃	ſed & hēditas mea ſpecioſiſſi	etenī hēditas mea p̄clara ē mihi	καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστι.
אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר	Bn̄dicā Deū q̄ (ma ſup me.	Bn̄dicā dn̄m q̄ (vſq; ad noctē	Εὐλογήσω τὸν κύριον
יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת	dedit mihi ꝯſiliū, iſr & nocti	tribuit mihi intellectū: inſup & (	τὸν συνετίσαντά με, ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς
יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי׃	erudierūt me renes mei. (bo	increpuerunt me renes mei.	ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.
שִׁוִּיתִי יְהוָה	Poſui DEVM	Prouidebam dominum	Προωρώμην τὸν κύριον
לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי	in cōſpectu meo ſemp, quia	in conſpectu meo ſemp, quoniā	ἐνώπιόν μου διαπαντός, ὅτι
מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט׃	a dxtris meis ē ne ꝯmouear.	a dextris eſt mihi ne cōmouear.	ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
לָכֵן שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל	Ppea letatū ē cor meū, & (	Propt̄ hoc letatū ē cor meū & (	Διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλ
כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי	glīa mea, & caro mea (exul.	līgua mea, inſr & caro mea (exul.	ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου (λιάσατο
יִשְׁכֹּן לָבֶטַח כִּי לֹא־	habitauit cōfidēter. Nō enī	requieſcet in ſpe. Quoniā non	κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι. Ὅτι οὐκ
תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל	dereliq̄s aīam meā ī iferno,	derelinques aīam meā ī iferno,	ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην,
לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ	nec dabis miſīcordē tuum	nec dabis ſanctum tuum	οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου
לִרְאוֹת שָׁחַת׃	uidere corruptionem.	videre corruptionem.	ἰδεῖν διαφθοράν.
תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח	Oſtendis mihi ſemitam	Notas mihi feciſti vias	Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς
חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת	uite, plenitudinē leticiarū	vite, adimplebis me letitia	ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης
אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת	ante uultum tuum, decores	cum vultu tuo delectationes	μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότης
בִּימִינְךָ נֶצַח׃	in dextera tua eternoꝝ.	in dextera tua vſq; in finē.	ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

formatur in homine in mundo iſto, & nō eſt ſecurus de ipſo uſq; ad diem mortis ſue. Propterea dixit Salomon. Quoniam nō eſt homo iuſtus ſuper terram. Nam & patriarche non ſunt uocati ſancti donec traditi ſunt terre. Sicut dictum eſt. Ecce in ſanctis eius non confidit. Quando igitur confidit in eis. In tali hora qualis fuit illa qua dixit Moſſe. Vade & deſcende ad ſeniores iſrael, reſpondit Moſſe & dixit, memento Abraham Iſaac & iſrael ſeruorum tuorum. Dixit .r. Pinchas. Si queſiuiſſent patres dari eis habitationem ſuper nam utiq; impetraſſent, & nihilominus non ſunt uocati ſancti uſquequo traditi ſunt terre & cooperta eſt uello facies eorum. Dixit .r. Aba

יז תְּפִלָּה לְדָוִד	XVII. Oratio Dauidis.	XVI. Oratio Dauid.	ις Προσευχὴ τῷ Δαβίδ.
שִׁמְעָה יְהוָה צֶדֶק	Audi DEVS iuſtitiam,	Exaudi domine iuſtitiā meam,	Εἰσάκουσον κύριε δικαιοσύνης μου,
הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי	intende deprecationē meā,	intēde deprecationem meam.	πρόσχες τῇ δεήσει μου.
הַאֲזִינָה תְפִלָּתִי	auribus ꝑcipe orationē meā	Auribus ꝑcipe orationē meā,	Ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου
בְּלֹא שִׂפְתֵי מִרְמָה׃	abſq; labiis doli.	non in labiis doloſis.	οὐκ ἐν χείλεσι δολίοις.
מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטִי	De uultu tuo iudiciū meum	De vultu tuo iudicium meum	Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου
יֵצֵא עֵינֶיךָ תֶּחֱזֶינָה	prodear oculi tui uideant	prodeat, oculi tui videant	ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν
מֵישָׁרִים בָּחַנְתָּ לִבִּי	eq̄tates. Probaſti cor meū,	equitatem. Probaſti cor meum	εὐθύτητας. Ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν
פָּקַדְתָּ לַּיְלָה	uiſitaſti nocte,	& viſitaſti nocte,	ἐπεσκέψω νυκτός, (μου

in operibus bonis, omnis
mea bona voluntas in ipſis.
Multiplicant idola ſua, &
poſtmodum feſtinant vt ſacrificent
ſacrificia, ñ recipiã ſpõtaneo(eoꝝ, & ñ
mixtões eoꝝ nec ſãguinẽ ſacrificioꝝ(
memorabunť noĩa eorũ in labiis meis.
DEVS preparatio
fortis mee, & calix meus tu
conſeruabis ſortem meam. Sortes
contigerunt mihi in dulcedine,
ſed & hereditas complacuit ſuper me.
Benedicã DEVM qui conſuluit mihi,
inſuper in nocte caſtigabo
mihi renes meos.
Poſui verbum DEI in conſpectu meo
ſemper, quoniam aurẽ diuinitas eius
quieſcit in dextera mea nõ mouebor.
Propterea letabať cõ meũ & exltabat
gloria mea, quin & caro mea
habitabit quiete. Quoniam non
derelinques animã meam in inferno,
non permittes iuſtum
videre domum fouee.
Doce me viam
vite, plenitudo letitiarum
ante faciem tuam, dulcedo
in dextera tua℞ in eternum.

.i. Dixit David corã Deo ſacto & bñdicto. Dñe orbis ꝗuis ego eẽꝫ rex tũ cõſtitui te regẽ ſup me. Dixit ei Deus ſcũs & bñdictus, nequaꝗ ego ꝯfirmo tibi bonũ. ieꝗ bõitas mea ñ ẽ ſr te. i. ꝗ bõitate mã nihil ad te. i. ñ curas de ipſa, & cui nã ego cõfirmo bonũ, ſcis ꝗ i ẽra ſt Deus ſigdẽ ſcũs & bñdictus nõ uocat iuſtos ſãctos donec tradantur terre uſqꝫ nimirũ ad diem mortis eorũ. Quare? Quia fomes prauus

bar papa, quid ſibi uult quod ſcriptum eſt, traxit robuſtos in fortitudine ſua, hic eſt fomes prauus. robuſtos in fortitudine ſua, hoc eſt generationem Enos, generationem diluuii, generationem diuiſionis. i. turris babilonie, & generationem ſodomorũ multiplicabuntur labores eorũ ſicut ſcriptũ eſt & dixit multiplicans multiplicabo labores tuos. .B. Libro midras tehilim. Dixit rabbi Abahu. Letatũ eſt cor meũ. ſ. in uerbis legis. & exultauit gloria mea i rege. ſ. MESSIA. Qui erat egreſſurus de ipſo. Quoniã de ipſo dictũ eſt, Iſaie. iiii. Quia ſuper omnem gloriam coopertmentum.

XVII. Oratio, Dauidis.
Suſcipe DEVS orõnẽ meã in iuſtitia,
intende laudationi mee,
inclina aurem tuam ad orationẽ meã
abſqꝫ labiis doli.
A conſpectu tuo iudicium meum
prodibit, oculi tui videbunt
equitates. Probaſti cor meum,
viſitaſti in nocte,

צרפתני בל תמצא	repurgaſti me ñ iueniſti .A	igne me examinaſti,& non	ἐπύρωσάς με καὶ οὐχ εὑρέθη
זמתי בל יעבר פי	cogitatões meas tráſire os(	eſt inuẽta in me iniqtas.Vt nõ	ἐν ἐμοὶ ἀδικία. Ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ
לפעלות אדם	In opibus hominis (meũ.	loquaṫ os meũ opera hominũ,	τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων,
בדבר שפתיך אני	in uerbo labiorũ tuorũ ego	ꝑpter verba labiorũ tuorũ ego	διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ
שמרתי ארחות פריץ	obſeruaui uias dirutas.	cuſtodiui vias duras.	ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς.
תמך אשרי	Suſtenta greſſus meos	Perfice greſſus meos	Κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου
במעגלותיך בל נמוטו	in callibus tuis nõ moueanṫ	in ſemitis tuis:vt nõ moueanṫ	ἐν ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῶσι
פעמי אני קראתיך	veſtigia mã.Ego ĩuocaui te	veſtigia mea.Ego clamaui	τὰ διαβήματά μου. Ἐγὼ ἐκέκραξα,
כי תענני אל	qa reſpõdebis mihi DEVS	quoniam exaudiſti me deus,	ὅτι ἐπήκουσάς μου ὁ θεός.
הט אזנך לי שמע	ĩclina autẽ tuam mihi,audi	inclina aurẽ tuã mihi & exaudi	κλῖνον τὸ οὖς σου μοί, καὶ εἰσάκουσον
אמרתי הפלה	eloquium meum.Segrega	verba mea.Mirifica	τῶν ῥημάτων μου. Θαυμάστωσον
חסדיך מושיע	miſericordias tuas ſaluator	miſericordias tuas,qui ſalucs	τὰ ἐλέη σου ὁ σώζων (τοὺς
חוסים ממתקוממים	ſperantium a reſiſtentibus	facis ſperãtes ĩ te.A reſiſtẽtibꝫ	τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. Ἐκ τῶν ἀνθεσ(
בימינך:	dextere tue.	dextere tue,cuſtodi me vt pu(	τῇ δεξιᾷ σου.
שמרני כאישון	Cuſtodi me vt pupillam	oculi.Sub vmbra (pillam	φύλαξόν με κύριε ὡς κόρην
בת עין בצל	filiam oculi in vmbra	alarum tuarum protege me,	ὀφθαλμοῦ. Ἐν σκέπῃ
כנפיך תסתירני	alarum tuaꝝ abſcondes me.	a facie impiorum	τῶν πτερύγων σου σκεπάσεις με.
מפני רשעים	A facie impiorum horum	qui me afflixerunt.Inimici mei	ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν
זו שדוני איבי	predantiũ me,inimici mei	animam meã circundederunt,	τῶν ταλαιπωρησάντων με.
בנפש יקיפו עלי:	ĩ aĩa mea circũdederũt me.	adipem ſuum	Οἱ ἐχθροί μου
חלבמו	Adipe ſuo	concluſerunt,os eorum	τὴν ψυχήν μου περιέσχον.
סגרו פימו	clauſerunt,ore ſuo	locutum eſt ſuperbiam.	τὸ στέαρ αὐτῶν
דברו בגאות:	locuti ſunt in ſuperbia.	Proiicientes	συνέκλεισαν. τὸ στόμα αὐτῶν
אשרינו עתה סבבוני	Incedẽtes adũſũ me,nũc cir(	me nunc circundederunt me,	ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν.
עיניהם ישיתו	oclos ſuos cõ)(cũdedeſt me	oculos ſuos ſtatuerunt	Ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλωσάν με.
לנטות בארץ:	declinare ĩ terrã.)ſtituerũt	declinare in terram.	τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο (κλῖ
דמינו כאריה	Similitudo eoꝝ,quaſi leonis	Suſceperunt me ſicut leo	ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. Ὑπέλαβόν με ὡσεὶ(
יכסוף לטרוף וככפיר	deſiderãtis ꝑdã,& qſi catu(	patus ad ꝑdã,& ſicut catulꝰ leõis	ἕτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος
ישב במסתרים:	ſedẽtis ĩ abſcõditis. (li leõis	habitans in abditis.	οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.
קומה יהוה קדמה	Surge DEVS preueni	Exurge domine preueni	Ἀνάστηθι κύριε πρόφθασον
פניו הכריעהו פלטה	faciẽ eius incurua eum erue	eum & ſupplanta eum,eripe	αὐτούς, καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς, ῥῦσαι
נפשי מרשע חרבך	aĩã meã ab ĩpio q ẽ gladius(	aĩam meã ab impio frameã tuã	τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς, ῥομφαίαν σου
ממתים ידך יהוה	A uiris mãus tue deo(tuo.b	ab inimicis manus tue.Domĩe	ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου. Κύριε
ממתים מחלד חלקם	a viris de ſeculo.Pars quorũ	a paucis de terra diuide eos	ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς διαμέρισον αὐτοὺς
בחיים וצפינך	ĩ vita eoꝝ,& de abſcõdi.tuis	ĩ vita eorũ,& de abſcõditis tuis	ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν· καὶ τῶν κεκρυμμένων σου
תמלא בטנם ישבעו	ĩplebis vẽtrẽ eoꝝ,q ſatura(	adĩpletꝰ ẽ vẽter eoꝝ.Saturati	ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν. Ἐχορτάσθησαν
בנים והניחו	filiis & dimittent (bũtur	ſunt filiis,& dimiſerunt	υἱῶν, καὶ ἀφῆκαν
יתרם לעולליהם:	reliquias ſuas paruulis ſuis.	reliquias ſuas paruulis ſuis.	τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.
אני בצדק אחזה	Ego autẽ in iuſticia videbo	Ego autem in iuſtitia apparebo	Ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι
פניך אשבעה	faciem tuam,ſatiabor (tua.	conſpectui tuo,ſatiabor	τῷ προσώπῳ σου. Χορτασθήσομαι
בהקיץ תמונתך:	C.cũ euigilauero ſiĩtudĩe(	cum apparuerit gloria tua.	ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου.

جربتني فلم تجد	בחנתא יתי לא	probaſti me non
في ضميري ولم يتعد فمي	אשכחת שחיתא חשיבית	inueniſti peccatum,cogitatio
باعمال البشر	בינתא לא עברת פומי	ma'a non tranſiuit os meum.
من اجل كلام شفتيك	גרם אסתכית עובדיהון	Vere ſpeculatus ſum opera
حفظت طرقا صعبة	לבני נשא במימר ספוותך	filiorum hominũ,in verbo labiorũ tuorũ
لكيما يشتد	אנא נטרית ארחת חבינא	ego obſeruaui viam audacis.
في سبلك خطوتي ولا تزل	סעיד אסתחרי	Suſtenta greſſus meos
خطاي وانا دعوتك	בהלכתך דלא יזועון	in ſemitis tuis,vt non moueantur
استجب لي	רגלי : אנא קריתך	pedes mei.Ego inuocaui te,
اللهم انصت الي بسمعك	מטול תקבל צלותי אלהא	qm̃ accipies oſonẽ meam,DEVS iube
وتقبل دعاي وليتعجب	צלי אודנך לי שמע	inclinari aurem tuam mihi & audi
من رحمتك يا مخلص	מילולי : פריש	eloquium meum.Separa
المتوكلين عليك خلصني	זכוותך פריקין דסברין	merita tua,redemptor confidentium,
بيمينك	פרע להון מן דקיימין	vlciſcere illos qui inſurgunt
من المضادين لي	עליהון באידא דימינך	in eos,manu dextera tua.
احفظني يا رب مثل حدقة	נטר יתי היך בבת עינא	Cuſtodi me ſicut pupillam orbiculatã
العين وبظلال جناحك	דמציעות עינא בטול	que eſt in medio oculi,in vmbra
ظللني من وجه المنافقين	שכינתך תטמר יתי :	diuinitatis tue abſconde me.
الذين اجهدوني اعدائي	מן קדם רשיעיא אלין	A preſentia impiorum horum,
الذين اكتنفوا نفسي	דמחבלין יתי בעלי דבבי	vaſtantiũ me,patroni inimicitie mee,
تعقدت	ברעות נפשהון מחזרין	ĩ volũtate aĩarum ſuarum circũdederũt me
شحومهم وتكلمت	עלי : עותרהון סגא	Diuitie eorum multe,
افواههم بالكبريا	שומניהון כסיין פומהון	adeps eorum operit os eorum,
عند ما اخرجوني احاطوا بي	מללו בגיותנותא :	loquuntur arroganter.
ونصبوا اعينهم	אסתחרנא השתא חזרוני	Greſſus noſtros,noſque ipſos nunc
لينضربوا بي الارض	לנא עיניהון משוין	circundant oculos ſuos firmant,
استقبلوني مثل الاسد	למפשט בארעא : דמותיה	vt extendant eos in terra.Similitudo
المستعد للفريسة ومثل	היך ארי דמרגג למתבר	eorum ſicut leonis deſiderantis pdã,
الشبل الذي ياوي في خفية	וכשלתא דיתיב בטומרא	& ſicut catuli leonis degẽtis ĩ occulto
قم يا رب ادركهم	קומא יי אקדם אפוי חמתיה	Surge DEVS pueni facies eorum,ĩ cur(
وعرقلهم ونج	פצא נפשי מן רשיעא	erue animã meã ab impio, (ua eũ,
نفسي من المنافقين ومن	דאתחייב קטול בסיפך :	qui meretur interfici gladio tuo.
سيف اعداء يدك اللهم	וצדיקיא דמסרין נפשהון	Et iuſtorum qui deuouerunt aĩas ſuas
عن قريب شتتهم في الارض	מטולך לממת מארעא	propter te in mortem de terra,
قسمهم في حياتهم من	חולקהון בחיי עלמא	pars in vita eterna,
ذخائرك امتلات بطونهم	ובשיותך טבא יתמלין	Theſaurus tuus bonus implebit
ومن لحم الخنازير	כרסיהון יתרוון בנין	thecas eorum,ſaturabuntur filii
شبع بنوهم	וישבקון שיארא לטליהון	& relinquẽt reliquas ſuas paruulis ſuis.
وانا بالبر اترايا	אנא בקושטא איחמי	Ego autem in veritate videbo
لوجهك واشبع	סבר אפך אשבע בעידן	iocunditatẽ faciei tue,ſatiabor in tpe
حين ظهور مجدك	דאיתער בזיו פרצופך	quo euigilauero,a glĩa ſiſitudinis tue.

A Non inueniſti cogitationes meas tranſire os meũ. Due negationes apud grecos nequaquam affirmatiuã efficiunt orationẽ quẽadmodũ apud latinos: ſed quod una negatione negatiuum reddit: altera nihilominus ſuperueniente etiam negatũ permanet quod grece ſcientibus notiſſimũ eſt. Ita eſt etiam per oĩa apud hebreos uti maxime liquet hoc quarto uerſiculo ĩ quo due habentur negatiue negationes . בל תמצא זמתי בל יעבר פי .i. non inueniſti cogitationes meas nõ trãſire os meum.

b A uiris manus tue &c. ממתים notatum ſ ſceua ſignificat uiros notatum uero .. zere ſignificat mortuos.uti liquet ex ordinaria hebreorum gloſſa.
C. Non in hoc ſeculo ſicut impii quorum pars eſt ĩ hac uita ſed in ſeculo futuro in eg eterna uita ubi euigilauero a ſomno mortis : uidebo que ſimilitudinem tuã imo gloriam tuã: imo te ipm: qui es tota gloria mea.

יח למנצח	XVIII. Ad victoriã.	XVII. Infinem	ιζʹ. Εἰς τὸ τέλος
לעבד	Serui. A.	puero	τῷ παιδὶ
יהוה לדוד אשר	DEI Dauidis, qui	domini Dauid qui	κυρίου τῷ Δαβὶδ, ὃς
דבר ליהוה את	locutus eſt DEO	locutus eſt domino	ἐλάλησε τῷ κυρίῳ
דברי השירה הזאת	verba cantici huius,	verba cantici huius	τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης,
ביום הציל יהוה	in die qua liberauit DEVS	in die qua eripuit eũ dominus	ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐρρύσατο αὐτὸν ὁ κύριος
אתו מכף כל איביו	illũ, de mãu oĩum inimico(	de manu oĩum inimicorũ eius,	ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ
ומיד שאול:	& de manu Saulis (rũ eius,	& de manu Saul,	καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ
ויאמר ארחמך	& dixit. Diligam te	& dixit. Diligam te,	καὶ εἶπεν. Ἀγαπήσω σε
יהוה חזקי: יהוה	DEus fortitudo mea. DEus	domine fortitudo mea, dñs	κύριε ἡ ἰσχύς μου. κύριος
סלעי ומצודתי	arx mea & robur meum,	firmamẽtũ meũ & refugiũ meũ	στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου
ומפלטי אלי	& libator meus. Deus meus	& liberator meus. Dñs meus	καὶ ῥύστης μου. Ὁ θεός μου
צורי אחסה בו	fortis meus, ſperabo in eo,	adiutor meus, & ſperabo in eũ.	βοηθός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν.
מגני	ſcutum meum	Protector meus	Ὑπερασπιστής μου
וקרן	& cornu	& cornu	καὶ κέρας
ישעי	ſalutis mee,	ſalutis mee,	σωτηρίας μου
משגבי:	ſuſceptor meus.	& ſuſceptor meus,	καὶ ἀντιλήπτωρ μου.
מהלל אקרא	Laudatum inuocabo	Laudans inuocabo	Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι
יהוה	DEVM (ero.	dominum,	τὸν κύριον,
ומן איבי אושע:	& ab inimicis meis ſaluus(	& ab inimicis meis ſaluus ero.	καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.
אפפוני חבלי	Circũdederunt.n.me funes	Circundederunt me dolores	Περιέσχον με ὠδῖνες
מות	mortis,	mortis,	θανάτου
ונחלי	& torrentes	& torrentes	καὶ χείμαρροι
בליעל	Belial	iniquitatis	ἀνομίας
יבעתוני:	terruerunt me.	conturbauerunt me.	ἐξετάραξάν με.
חבלי שאול	Funes inferni (runt me	Dolores inferni (runt me	Ὠδῖνες ᾅδου
סבבוני קדמוני	circũdederũt me, preuene(	circũdederũt me, ꝑoccupaue(	περιεκύκλωσάν με. Προέφθασάν με
מוקשי מות: בצר לי	laqi mõtis. In adũſitate mea	laquei mortis. In tribulatõe mea	παγίδες θανάτου. Καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με
אקרא יהוה ואל	inuocabo DEVM & ad	inuocaui dominum, & ad	ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον. καὶ πρὸς
אלהי אשוע ישמע	deũ meũ clamabo, exaudiet	deũ meũ clamaui. Et exaudiuit	τὸν θεόν μου ἐκέκραξα. Ἤκουσεν
מהיכלו קולי	de regia ſua vocem meam,	de tẽplo ſancto ſuo vocẽ meã,	ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου.
ושועתי לפניו	& clamor meꝰ añ faciẽ eius,	& clamor meus ĩ cõſpectu eius	καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ
תבוא באזניו:	veniet in aures eius.	introiuit in aures eius.	εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.
ותגעש ותרעש	Et cõmota eſt & cõtremuit	Cõmota eſt & contremuit	Καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη
הארץ ומוסדי הרים	terra, & fundamẽta montiũ	terra, fundamenta montium	ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων
ירגזו ויתגעשו	cõcuſſa ſũt & cõquaſſata ſũt	cõturbata ſunt & cõmota ſũt,	ἐταράχθησαν. καὶ ἐσαλεύθησαν
כי חרה לו: עלה	qm̃ iraſcebatur ei. Aſcendit	quoniã iratus eſt eis. Aſcendit	ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. Ἀνέβη
עשן	fumus	fumus	καπνὸς
באפו ואש	in furore eius, & ignis	in ira eius, & ignis	ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ
מפיו תאכל	ex ore eius deuorans,	a facie eius exarſit,	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν·
גחלים	carbones	carbones	ἄνθρακες

المزمور السابع عشر	לשבחא	XVIII. In laudem,
	על ניסיא	pro mirabilibus
	דאתעבידו	que facta ſunt
	לעבדא דיי לדוד דשבח	ſeruo DEI Dauidi, qui inter laudandū
	בנבואה קדם יי ית פתגמי	cecinit ꝓphetauitq; corā DEO verba
	שירתא הדא על כל יומיא	cātici huius, ꝑ oībus diebus, (pſonoꝝ
	דשיזביה יי מן ידא דבעלי	qbus liberauit eum DEVS, de manu(
	דבבוהי ומחרבא דשאול	inimicitie eius, & de gladio Saulis,
احبك	ואמר ארחמינך	& dixit. Diligam te
يارب قوتي الرب	יי תוקפי יי	Deum fortitudinis mee. Deus
رجاي وملجاي	תוקפי ורוחצני	fortitudo mea, & fiducia mea,
ومخلصي الهي	ומשיזבי יתי אלהא	& liberabit me Deus,
عوني وعليه توكلي	דאתרעי בי קרבני	qui cōplacuit ſibi ī me, & applicuit me
ساتري	לדחלתיה תריסי דמן	timori ſuo, ſcutum meum quoniam a
وقرن	קדמוהי מתיהב לי	preſentia eius data eſt mihi
خلاصي	תקוף ופורקן	fortitudo & ſalus, (mea.
وناصري	על בעלי דבבי רוחצני	ſup patronos inimicitie mee, fiducia(
اسبح الرب	אמר דוד בתושבחתא	Dixit Dauid inter laudandum,
وادعوه	צלא אנא קדם יי	ego orabo coram DEO,
فانجوا من اعداي	ומן בעלי דבבי פרקינני	& a pſonis inimicitie mee redemit me.
لان غمرات الموت	אקפתני עקא כאתתא	Circūdedit me anguſtia ſicut mulieris
اكتنفتني	דיתבא על מתברא ולית	que ſedet in partu, nec vis eſt
واوديه	לה חילא למילד והיא	ei pariendi, ipſaq;
الاثمه	מסתכנא לממת סיעת	periclitatur ad mortem, adiutorium
فزعتني	טלומיא בעיתת יתי	peritorum queſiui mihi.
احاطت بي هوال الجحيم	משריית חייבין אקפוני	Cohors iniquorum circundedit me,
اشراك الموت	אקדמוני יתי דמזיינין	preuenerunt me armati
ادركتني وعند شدتي	בזיני קטול בד עקת לי	armis interitꝰs. Quādo moleſtant me
دعوت الرب ولى	צלינא קדם יי וקדם אלהי	ego oro apud DEum. & corā Deo meo
الهي صرخت سمع	אנא מתחנן ומקביל צלותי	cōmitto me. & accipit oratioaē meā,
من هيكل قدسه صوتي	מן היכליה ובעותי	de templo ſuo, & petitio mea
ودعاي امامه	קדמוהי מתקבל	coram ipſo, recipitur
يدخل الى مسامعه	באודנוהי ומתעבדא	in auribus eius, & fiet.
تزلزلت الارض	ואתרגיפת ואתרעשת	Et contremuit & cōmota eſt
ارتعدت تحركت	ארעא אשתות טוריא	terra, fundamenta montium
اساسات الجبال وتزعزعت	זעו ואתרטישו	cōmota ſunt & concuſſa ſunt,
من اجل ان الرب غضب	ארום תקיף ליה סליק	quoniam iraſcebatur ei. Aſcendit
عليها صعد الدخان	זדונא דפרעה היך	iniquitas Pharaonis ſicut
من غضبه اللهيب	קוטרא בגין כן רתחותיה	fumus, ꝓpterea immiſit furorē ſuum,
النار امامه	באשא בערא מן קדמוהי	ſicut ignem ardētē, de cōſpectu eius,
اشتعل	משמעי צופיתיה	feruida increpatio eius,

A. Serui Dei. Libro midras tehilim כך ישראל כשיבא מלך המשיח בפתרת בימיו אין אומ שירא עד שיתחרף מלך המשיח שנ׳ אשר חרפו אויביך וגו׳ ועד שיצרו רפניו ארבעת מלכות שנא׳ ואספתי את כל הגוים אל ירושלם וכו׳ ויצא יי ונלחם בגוים ההם אותה שעת אומ׳ שירה שנאמר שירו ליי שיר חדש כי נפלאות עשה i. Sic iſrael cū uenerit rex MESSIAS in feſtinatione, i diebus eius nequaq̄ dicēt canticu. donec exprobratu fuerit regi MESSIE ſicut dictu eſt. ps. lxxxviii. Quod exprobrauerūt inimici tui Deus. &c. Et donec coruāt corā eo quatuor regna ſicut dictū eſt. Zach. xiiii. Et cōgregabo oēs gētes cotra Ieruſalē &c. & egrediet̃ Deus & pliabit̃ cotra gētes illas &c. Tūc aūt dicēt canticū ſicut dictū eſt. ps. xcix. Cātate Deo canticū nouū q̄m mirabilia fecit.

Superſticioſi hebreoꝝ icellanter carpūt inuehūturq; i authores noui teſtamēti, q̄d nō alleg̃t teſtimonia ueteris ſacre ſcripture ea uerboꝝ ſerie eoq; ordine. quo leguntur in libris ꝓphetaꝝ, iſimulātq; eos corruptionis ſcripturaꝝ, & cū dicitur ad excuſandos authores nros, ſatis ſuiſſe q̄d uiri Dei ſpiritu acti iſeruerīt ſuis ſcriptis, ſenſa legis & prophetaꝝ, nō etiā uerba, nō admittūt hoc pertinaces & dure ceruicis hebrei, minime aiaduertētes id̄ feciſſe authores ueteris iſtrī, q̄d tm̄ male a nr̄is factū ꝓdicāt. Que res maxīe ex hoc. ps. xviii. patet. Si. n. diligenter legat̃ hic pſalmus apud Samuelē ꝓphetā .ii. regū. xxii. capite depḡdet̃ hebreꝰ Samuelis ſtatī i locis nouē & q̄dragīta a lr̄a Dauidis differre. Poſſumus ıt a eq; hebreis rūdere ubi in nr̄os iſurgūt, eaq̄ a

בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃	incenſi ſunt ab eo.	ſuccenſi ſunt ab eo.	ἀνήφθησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ.
וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד	Inclinauit celos & deſcẽdit	Inclinauit celos & deſcendit,	Καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη.
וַעֲרָפֶל תַּחַת	& caligo ſub	& caligo ſub	καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας
רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב	pedibus eius. Et aſcendit	pedibus eius. Et aſcendit	αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβη
עַל כְּרוּב	ſuper cherubim,	ſuper cherubin	ἐπὶ χερουβὶμ
וַיָּעֹף וַיֵּדֶא עַל	& volauit, volauit ſuper	& volauit, volauit ſuper	καὶ ἐπετάσθη ἐπὶ
כַּנְפֵי רוּחַ׃ יָשֶׁת	pennas venti. Poſuit	pennas ventorum. Et poſuit	πτερύγων ἀνέμων, Καὶ ἔθετο
חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ	tenebras latibulum ſuum,	tenebras latibulum ſuum,	σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ
סְבִיבוֹתָיו	in circuitu eius,	In circuitu eius	κύκλῳ αὐτοῦ
סֻכָּתוֹ	tabernaculum eius,	tabernaculum eius,	ἡ σκηνὴ αὐτοῦ.
חֶשְׁכַת	tenebroſas	tenebroſa	σκοτεινὸν
מַיִם	aquas	aqua	ὕδωρ
עָבֵי	nubes	In nubibus	ἐν νεφέλαις
שְׁחָקִים׃	celorum.	aeris.	ἀέρων.
מִנֹּגַהּ	Pre fulgore	Pre fulgore	Ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως
נֶגְדּוֹ עָבָיו	in conſpectu eius nubes	In conſpectu eius nubes	ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι
עָבְרוּ בָּרָד	tranſierunt, grando	tranſierunt grando	διῆλθον, χάλαζα
וְגַחֲלֵי אֵשׁ׃ וַיַּרְעֵם	& carbones ignis. Et itonuit	& carbones ignis. Et intonuit	καὶ ἄνθρακες πυρός. Καὶ ἐβρόντησεν
בַּשָּׁמַיִם יְהוָה	in celis DEVS	de celo dominus,	ἐξ οὐρανοῦ ὁ κύριος.
וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ	& altiſſimus dedit vocẽ ſuã,	& altiſſimus dedit vocem ſuã,	καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν
בָּרָד וְגַחֲלֵי אֵשׁ׃	grando & carbones ignis.	grando & carbones ignis.	αὐτοῦ.
וַיִּשְׁלַח חִצָּיו	Et miſit ſagittas ſuas	Et miſit ſagittas ſuas	Ἐξαπέστειλε βέλη, (σου
וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים	& diſſipauit eos. Et fulgura	& diſſipauit eos, fulgura	καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς. Καὶ ἀστραπὰς (θυ
רָב וַיְהֻמֵּם׃ וַיֵּרָאוּ	mltiplicauit & pcuſſit illos.	multiplicauit & cõturbauit eos.	ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς. Καὶ ὤφ(
אֲפִיקֵי מַיִם וַיִּגָּלוּ	Et appuerũt effuſiões aqrũ,	Et apparuerũt fontes aquarũ	αι πηγαὶ τῶν ὑδάτων. καὶ ἀνεκαλύφθη
מוֹסְדוֹת תֵּבֵל	& reuelata ſt fũdamẽta orbis	& reuelata ſt fũdamẽta orbis traꝫ	τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης.
מִגַּעֲרָתְךָ יְהוָה	ab increpatione tua DEVS	Ab increpatione tua domine	Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου κύριε.
מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפֶּךָ	a ſufflatiõe ſpũs furoris tui.	ab inſpiratione ſpiritus ire tue.	ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου.
יִשְׁלַח מִמָּרוֹם	Miſit de alto,	Miſit de ſummo	Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους
יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי	accepit me, extraxit me	& accepit me, & aſſumpſit me	καὶ ἔλαβέ με. προσελάβετό με
מִמַּיִם רַבִּים׃	de aqs multis. (potẽtiſſimo,	de aquis multis. (fortiſſimis	ἐξ ὑδάτων πολλῶν.
יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז	Liberauit me de inimico meo(	Eripuit me de inimicis meis (	Ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν,
וּמִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ	& de his q oderũt me, qm̃ ro(	& ab his q oderũt me, qm̃ cõfortati	καὶ ἐκ τῶν μισούντων με ὅτι ἐστερεώθησαν
מִמֶּנִּי׃	me erant. (buſtiores	ſunt ſuper me. (mee	ὑπὲρ ἐμέ.
יְקַדְּמוּנִי בְיוֹם אֵידִי	Preuenerũt me ĩ die afflictõis	Preuenerũt me ĩ die afflictiõis(	Προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου.
וַיְהִי יְהוָה לְמִשְׁעָן לִי	me, & factus ẽ Deus firmamẽtũ	& factus eſt dñs protector meus.	καὶ ἐγένετο κύριος ἀντιστήριγμά μου.
וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב	meũ. Et eduxit me ĩ latitudi	Et eduxit me in latitudinem,	Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν.
יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי	nẽ, liberauit me q̃a cõplacuit	ſaluum me fecit qm̃ voluit me.	ῥύσεταί με, ὅτι ἠθέλησέ με. Καὶ ἀνταπο
יִגְמְלֵנִי יְהוָה	ei ĩ me. Retribuit mihi Deus	Et retribuet mihi dñs (ma. maꝫ	δώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου.
כְּצִדְקִי כְּבֹר יָדַי	ſm̃ iuſti. meã, ſm̃ mũdi. ma.	ſm̃ iuſtitiã meã, & ſm̃ puritatẽ(	καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου
יָשִׁיב לִי כִּי שָׁמַרְתִּי	maꝫ red. mihi. Quia cuſto.	retribuet mihi. Quia cuſtodiui	ἀνταποδώσει μοι. Ὅτι ἐφύλαξα

مثل جمر نار	כגומרין דנור דלקין ממימריה	vt carbones ignis ardẽtis verbũ eius,
كاد السما ونزل	וארכין שמיא ואתגלי	Declinauit celos & apparuit
والضباب تحت	איקריה ועננא דאמיטתא	gloria eius,& nubes tenebricoſas
رجليه ركب	כבש קדמוהי ואתגלי	ſuppoſuit coram ſe.Et viſus eſt
على الكاروبيم	בגבורתיה על כרובין	in robore ſuo ſuper cherubim
ودار كار على	קלילין וטייר בתקוף	leuiſſimos,& ambulauit in fortitudine
اجنحة الرياح جعل	על גדפי עלעולא ואשרי	ſuper alas ventorum.Et poſuit
الظلمة له	שכינתיה בערפלא	diuinitatem ſuam in tenebris,
حجابا	ואחזר בעננין יקריה	& circundedit nubibus gloriam ſuam
يحوطه بها	היך מטלתא ואחית	ſicut tabernaculum,& deſcẽdere fecit
مظلته مياه	מיטרין דרעוא על עמיה	pluuias beneplaciti ſuper populũ ſuũ
مظلمة في	ומיין תקיפין מרקפת	& aquas validas a conſtrictione
سحب الهوا	עננין קבלא על רשיעי	nubium tenebroſarum ſuper impios,
من الزمهرير	מן רומיה דעלמא	ab altitudine mundi.
كلاله	מזיהור יקריה ענני	A ſplendore glorie eius nubes
ومن بريقه	שמיא עברו בזעופיתיה	celi tranſierunt in increpatione ſua,
ونار	כגומרין דנור וברדא	ſicut carbones ignis,& grando
وجهه	דלקא מן מימריה ואכלי	ardens,a verbo eius.Et intonuit
جعل الغمام	מן שמיא יי	de celis DEVS
بجري بين يديه	ועילאה מימריה רמא	& altiſſimus verbum ſuum exaltauit,
ارسل سهاما	ברדא וגומרין דנור	proiecit grandinem & carbones ignis.
وفرقهم اكثر	ואשדר מימריה הי כגירין	Et miſit verbum ſuum tanq̃ carbones,
البرق واقلقهم كثرة	וברדין וברקין סגיעין	& grandinem & fulgura plurima
عيون المياه وانكشفت	ושגשינון ואתחמיאו	& interturbauit eos.Et apparuerunt
اساسات المسكونة	עמקי מיא ואתגליאו	pſundirates aquarũ & diſcooperta ſunt
من انتهار رب	שתאסיא דתבל	fundamenta orbis,
ومن هبوب روح سخطه	מזעופיתא מן קדם יי	ab increpatione,a preſentia DEI,
ارسل من العلى	ממימר תקוף רוגזיה	a verbo valido irę eius.
واخذني ونشلني	שלח נביאוהי מלך תקיף	Miſit prophetas ſuos rex fortis, (me
من المياه الغزيرة	דיתיב בתקוף רומא דברני	q habitat ĩ fortitudĩe excelſa,direxit(
وخلصني من اعدائي الاشداء	שיזבני מעממין סגיאין	& eripuit me de populis plurimis.
ومن المبغضين	שזבני מסנאי ארום	Libera me de inimicis meis,quoniam
لي لانهم تقووا	עשינין הינון מבעלי	potentes ſunt,a patronis
اكثر مني قادر كوني في	דבבי ארום אתגברו עלי	odii mei,qm̃ roborati ſũt aduerſũ me.
يوم حزني والرب ظهري	אקדמוני ליומא טילטולי	Preuenerũt me ĩ die ĩterfectiõis mee,
سندا فاخرجني الى السعة	והוה מימרא דיי סמך לי	& fuit verbum DEI adiutorium mihi.
وانقذني لانه احبني	ואפיקנני לרווחא שיזבנני	Et eduxit me ĩ latitudinẽ,liberauit me,
خلصني من اعدائي الاشداء	מטול דאתרעי בי	quoniam voluntas eius fuit in me.
ومن المبغضين لي جازاني	ישלמינני יי	Retribuet mihi DEVS (mearũ
الرب مثل بري ومثل طهر	כזכותי כברירות ידי	ſm iuſtitiã meã,ſm mundiciã manuũ(
يديه يكافيني لاني حفظت	יתיב לי מטול דנטרית	reddet mihi.Quia cuſtodiui

ſcriptor ſb: noue legis edita ſunt,nõ ſolũ diuina iſtigatione & magna ſapientia elucubrata fuiſſe. Sed et data opera ita edita ad imitationẽ eorũ q ueterẽ ſcripſerunt legem.

De authore chaldee editiõis q̃ habet ſexto libri huius ordine,nõ eſt una oium ſnia. Siquidẽ ſunt ex latinis q editiõem huiuſcemodi Ionate benoziel aſcribant,qbus tñ ipſe nequaq̃ aſſentio. Cõſtat nãq; & pro cõfeſſo habetur,tu apud latinos,tũ apud hebreos Ionatam edidiſſe chaldeã ĩterpretationẽ librorũ Samuelis prophete, quos noſtri pmũ & ſm regum appellãt,ſtilus uero chaldeus huius.xviii.pſalmi.q ibidẽ legitur pmultum diſſimilis habetur ab eo quẽ in pſalterio habemus.quo fit ut non ab eodẽ authore manaſſe utrãq; editionẽ credẽdum ſit. Alioqui nihil cauſe erat,quod idem author in re unius & eiuſdẽ ſenſus ſe tam uni ſũ tãq; ſui diſſimilem exhiberet. Cõſequens pinde hãc Dauidicã pſalmorũ interpretationẽ ab alio q̃ a Ionata manaſſe. Quod ſi hebreis credimus, q̃q̃ ſue aſſertionis iuratos nõ afferant teſtes, dicemus.R.Iocephcecũ,qui ferme antiſtrecentis floruit poſt ſecundã templi deſtructionẽ,huius editionis authorẽ. Virũ citra cõtrouerſiã multe erudictionis,theologiãq; apprime callentẽ,qui et meminit de attributis (quos appellãt) diuinis,ſz & de uerbo Dei in inumeris locis honorificam facit mentionem.& multa adducit electiſſima ac rara in fauorem Chriſtiane religionis ex quibus hebrei redargui & conuinci poſſunt.

דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא	vias DEI,& non	vias domini,nec	τὰς ὁδοὺς κυρίου, καὶ οὐκ
רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃ כִּי	egi impie a DEO meo.	impie geſſi a DEO meo. (meo,	ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. (πιόν με.
כָל־מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי	Oia.n.iudicia eiꝰ ĩ ɔſpectu(	Q̃m oĩa iudicia eius ĩ ɔſpectu(	Ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώ(
וְחֻקֹּתָיו לֹא אָסִיר	& p̃ceptaciõ ñ amoui (mõ,	& iuſtitias eius non repuli	καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν
מֶנִּי׃ וָאֱהִי תָמִים	a me.Et fui integer	a me.Et ero immaculatus	ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος
עִמּוֹ וָאֶשְׁתַּמֵּר	cum eo,& cuſtodiui me	cũ eo,& obſuabo me (mihi dñs	μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι (μοι κύριος
מֵעֲוֺנִי׃ וַיָּשֶׁב־יְהוָה	ab iniq̃tate mea.Et reddidit	ab iniq̃tate mea.Et retribuet(	ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου. Καὶ ἀνταποδώσει(
לִי כְצִדְקִי כְּבֹר	mihi DEus ſm iuſtitiã meã,	ſm iuſtitiã meã,& ſm puritatẽ	κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν
יָדַי לְנֶגֶד עֵינָיו׃	& ſm mũdiciã manuũ meaꝝ	manuũ meaꝝ in cõſpectu ocu(	καθαριότητα τῶν χειρῶν μου, ἐνώπιον
עִם־חָסִיד	ĩ ɔſpectu ocloꝝ eius.Cũ ſcõ	Cum ſancto (loꝝ eius.	τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου
תִּתְחַסָּד	ſanctus eris,	ſanctus eris,	ὅσιος ἔσῃ.
עִם־גְּבַר	& cum viro	& cum viro	καὶ μετὰ ἀνδρὸς
תָּמִים	perfecto	innocente	ἀθῴου
תִּתַּמָּם׃	perfectus eris.	innocens eris.	ἀθῷος ἔσῃ.
עִם־	Cum	Et cum	Καὶ μετὰ
נָבָר	mundo	electo	ἐκλεκτοῦ
תִּתְבָּרָר	mundus eris,	electus eris,	ἐκλεκτὸς ἔσῃ.
וְעִם־	& cum	& cum	καὶ μετὰ
עִקֵּשׁ	peruerſo	peruerſo	στρεβλοῦ
תִּתְפַּתָּל׃	peruertes. A.	peruerteris.	διαστρέψεις.
כִּי־אַתָּה	Quoniam tu	Quoniam tu	Ὅτι σὺ
עַם־עָנִי	populum pauperem	populum humilem	λαὸν ταπεινὸν
תוֹשִׁיעַ	ſaluabis,	ſaluum facies,	σώσεις,
וְעֵינַיִם	& oculos	& oculos	καὶ ὀφθαλμοὺς
רָמוֹת	excelſos	ſuperborum	ὑπερηφάνων
תַּשְׁפִּיל׃ כִּי־	humiliabis,Quoniam	humiliabis.Quoniam	ταπεινώσεις. Ὅτι
אַתָּה תָּאִיר	tu illuminas	tu illuminas	σὺ φωτιεῖς
נֵרִי	lucernam meam,	lucernam meam	λύχνον μου
יְהוָה	DEVS	domine,	κύριε.
אֱלֹהַי יַגִּיהַּ	deus meus illuminabis	deus meus illumina	ὁ θεός μου φωτιεῖς
חָשְׁכִּי׃	tenebras meas.	tenebras meas.	τὸ σκότος μου. (ρίου.
כִּי־בְךָ אָרֻץ גְּדוּד	In te enim inſequar aciem,	Q̃m in te eripiar a tẽtatione,	Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατη(
וּבֵאלֹהַי אֲדַלֶּג	& in DEO meo tranſiliam	& in Deo meo tranſgrediar	καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι
שׁוּר׃ הָאֵל תָּמִים	murum.DEVS perfecta	murum.Deus meus impolluta	τεῖχος. Ὁ θεός μου ἄμωμος
דַּרְכּוֹ אִמְרַת־יְהוָה	via eius,eloquium DEI	via eius,eloquia domini	ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. τὰ λόγια κυρίου
צְרוּפָה מָגֵן הוּא	repurgatum.Scutum eſt	Igne examinata,protector eſt	πεπυρωμένα. ὑπερασπιστής ἐστι
לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃	omnium ſperantium in eũ.	omnium ſperantium in ſe.	πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτόν.
כִּי מִי	Quoniam quis	Quoniam quis	Ὅτι τίς
אֱלוֹהַּ	eſt DEVS	DEVS	θεὸς
מִבַּלְעֲדֵי	preter eum	preter	πάρεξ
יְהוָה	qui dat eſſe. B.	dominum,	τοῦ κυρίου.

سبل الرب ولم	אורחן דתקנן קד׳ יי ולא	vias rectas ante DEVM,& non
اعص الهي	הליכית ברשע קא׳׃ כפט	ãbulaui ĩ ſpietate corã Deo meo.Q̃m
اذ كل احكامه قدامي	דכל דינך גלן לקבלי	oĩa iudicia eius manifeſta ſũt apud me
وعدله لم ابعده عني	למעבדהון וקימי לא	vt faciam ea,& precepta eius non
واكون معه	אעדי מני והוית שלים	repuli a me.Et fui perfectus
بلا عيب واجتنب	בדחלתיה הוית נטיר	ĩ timore eius,& fui ſeruator (DEVS
حطاي يجازني الرب	נפשי מחובין ופרע יי	aĩe mee ab iniquitatibus.Et retribuet (
مثل بري	לי הך זכותי כברירות	mihi ſm merita mea,ſm mundiciam
ومثل طهر يدي	אידי קדם מימריה׃	manuum mearum coram verbo ſuo.
امام عينيه مع العفيف	עם אברהם דאשתכח חסיד	Cum Abraham qui repertus eſt plus
عفيفا تكون	קדמך אסגיתא למעבדא	ante te,multiplicaſti facere
ومع	חסד עם זרעי׳ יצחק דהוה	pietatem,cum ſemine Iſaac qui fuit
البار	שלים בדחלתך אשלימתא	perfectus in timore tuo perfeciſti
بارا تكون	מימר רעותך עמיה׃	verbum,voluntas tua cum eo.
ومع	עם יעקב דהוה ברר קדמך	Cum Iaacob qui mundus fuit apud te,
المختار	בחרתא בנוהי מן כל עממיא	elegiſti filios eius de cunctis populis,
مختارا تكون	ואפרשתא זרעיה מן כל	ſegregaſtiq; ſtirpem eius ab omni
ومع	פסול ועם פרעה ומצראי	falſitate,& cum Pharaone & egyptiis
الملتوي	דחשבו מחשבן בישן על עמך	q cogitauerũt cogitatões malas ſ pplm
ملتويا تكون	בלבלתינון במחשבתהון	tuũ,iterturbaſti illos ĩ cogitatiõibus(
من	מטול דאנת ית עמא בית	Q uoniã tu populo domus (coꝝ. C
اجل انك تنجي الشعب	ישראל דחשיכין ביני	iſrael,quem obtenebras inter
المتواضع	עממיא בגלותא את עתיד	populos in captiuitatem,futurus es
وتذل	למפרק ובמימרך אומיא	ad redemptionẽ,ĩ verbo aũt tuo pp'los
اعين	תקיפיא דמתגברין	fortes qui roborantur
المتعظمين وانت	עליהון תהביד׃ מטול	aduerſum eos delebis.Q uoniam
يارب	דאנת תנהר שרגא דישראל	tu illuſtrabis lumen Iſrael
تضي	דטפיא בגלותא דאנת	quod extinctũ eſt ĩ captiuitate,qm̃ tu
سراجي	הוא מרה דנהורא דישראל	ipſe author luminis Iſrael, (ſplẽdorẽ
الهي انت تنير	יי אלהי יפקנני לנהור	Deus deus meus ipſe deducet me ad (
ظلمتي	ויחמינני בנחמות דעלמא	& videre me faciet ĩ cõſolatõibꝰ mũdi
لاني بك انجو من المحن	דעתיד למיתי לצדיקיא׃	futuri,que iuſtis future ſunt,
وبالهي اعبر	מטול דבמימרך אסגי	quoniam in verbo tuo,multiplicabo
السور الله لا ريب في	משרין ובמימר אלהי אכבוש	exercitus,& ĩ verbo dei mei debellabo
سبله كلام الرب	כרכין תקיפין׃ אלהא דתקנן	arces munitas.DEVS eius vie
مختبر مخلص	אורחתיה אוריתא דיי	ſunt recte,lex DEI
جميع المتوكلين عليه	בחינא תרים הוא לכולהון	electa,clypeus ipſe omnibus
لا	דמתרחצין עלוי׃	qui confidunt in eo.
اله	ארום על ניסא דתעביד	Q uoniam ppter miranda que facies
الا	למשיחך ולשירי	MESSIE tuo,& reliquiis
الرب	דישתיירון יודון כל	que remanebunt,laudes dicent oẽs

A. Cum peruerſo peruerteris. Rectius peruertes quam peruerteris, ut ſermo ad Deum dirigi intelligatur. Nam hic Deus eſt ſancto ſanctus quia ſanctificat & eſt uiro perfecto perfectus quia perfectionẽ preſtat & cum mundo mundus quia mundiciam cordis tribuit, & cum peruerſo peruertens quia ultor & uindex malorũ. Et hec ni fallor & Hieronymi & patrũ hebreorum intelligentia, & Bernardi in ſup ſic ſuper cantica ſcribentis. Qualem te paraueris DEO, talis oportet appareat tibi Deus cum ſancto ſanctus erit, & cum uiro innocente innocens erit, quid ni? eque & cũ amante amans, & cum uacante uacans, & cũ intento intentus, & cũ ſolicito ſolicitus.

B. Quoniam quis eſt Deus &c. Magnũ nomen DEI יהוה tetragrammaton hoc loco interpretati ſumus eũ qui dat eſſe, alioqui dicendum nobis fuerat, quis eſt Deus preter Deum, que oratio abſona admodum & inintelligibilis uidebat.

C. Proprietas ſermonis Caldei.

וּמִי	& quis	aut quis	ἢ τίς
צוּר	fortis	DEVS	θεὸς
זוּלָתִי	preter	preter	πλὴν
אֱלֹהֵינוּ׃ הָאֵל	DEVM noſtrum.DEVS	DEVM noſtrum.DEVS	τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Ὁ θεὸς
הַמְאַזְּרֵנִי חָיִל	ꝗ accinxit me fortitudine,	qui precinxit me virtute,	ὁ περιζωννύων με δύναμιν.
וַיִּתֵּן תָּמִים דַּרְכִּי׃	& dedit pfectã viam meam.	& poſuit immaculatã viã meã.	καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου.
מְשַׁוֶּה רַגְלַי	Coequans pedes meos	Qui perfecit pedes meos	Καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου
כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמֹתַי	ceruis,& ſuper excelſa	tanꝗ ceruorum,& ſuper excelſa	ὡσεὶ ἐλάφου. καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ
יַעֲמִידֵנִי׃ מְלַמֵּד	ſtatuens me.Docens	ſtatuens me.Qui docet	ἱστῶν με. Διδάσκων
יָדַי לַמִּלְחָמָה	manus meas ad prelium.	manus meas ad prelium,	χεῖράς μου εἰς πόλεμον.
וְנִחֲתָה קֶשֶׁת נְחוּשָׁה	& poſuit arcum ereum	& poſuiſti vt arcum ereum	καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν
זְרוֹעֹתָי׃ וַתִּתֶּן־לִי	brachia mã,Et dediſti mihi A	brachia mea.Et dediſti mihi	τοὺς βραχίονάς μου. Καὶ ἔδωκάς μοι
מָגֵן יִשְׁעֶךָ וִימִינְךָ	clypeũ ſalu.tue,& dxte.tua	protectõnẽ ſalu.tue,& dexte.tua	ὑπερασπισμὸν σωτηρίας. καὶ ἡ δεξιά σου
תִסְעָדֵנִי וְעַנְוַתְךָ	ↄfortauit me & mãſuetudo(	ſuſcepit me.Et diſciplina tua	ἀντελάβετό μου. Καὶ ἡ παιδεία σου
תַרְבֵּנִי׃ תַּרְחִיב	ãplũ fecẽ me.Dilatabis (tua	corre. me ĩ finẽ,&.d.t.i.m.d.d.	ἀνώρθωσέ με εἰς τέλος. καὶ ἡ π.α.μ.δ. Ἐ.
צַעֲדִי תַחְתָּי וְלֹא	greſſus meos,ſubtus me,& ñ	greſſus meos ſubtus me,& non	τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου. καὶ οὐκ
מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃	ſt lapſa calcanea mea. (eos,	ſunt infirmata veſtigia mea.	ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου. (λήψομαι αὐτούς.
אֶרְדּוֹף אוֹיְבַי וְאַשִּׂיגֵם	Perſeqr inimi.meos & capp.(	Perſeqr inimi.mos & cõp.illos,	Καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ κατα(
וְלֹא אָשׁוּב עַד־כַּלּוֹתָם	& ñ reuer.dõec cõſumã eos.	& nõ cõuertar donec deficiãt.	καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν ἐκλίπωσιν.
אֶמְחָצֵם וְלֹא־יֻכְלוּ	Cõſtringã eos,& nõ poterũt	Confringam illos nec poterũt	Ἐκθλίψω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ δύνωνται
קוּם יִפְּלוּ תַּחַת	ſurgere,cadent ſub	ſtare,cadent ſubtus	στῆναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς
רַגְלָי׃ וַתְּאַזְּרֵנִי	pedibꝰ meis.Et accĩxiſti me	pedes meos.Et precinxiſti me	πόδας μου. Καὶ περιέζωσάς με
חַיִל	virtute	virtute	δύναμιν
לַמִּלְחָמָה	ad prelium,	ad bellum,	εἰς πόλεμον. (τοὺς ἐπανι-
תַּכְרִיעַ קָמַי	incuruabis reſiſtentes mihi	& ſupplãtaſti inſurgẽtes in me	συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους(
תַּחְתָּי׃	ſub me.	ſubtus me.	ὑποκάτω μου.
וְאֹיְבַי	Et inimicorum meorum	Et inimicos meos	Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου
נָתַתָּה לִּי עֹרֶף	dediſti mihi dorſum,	dediſti mihi dorſum,	ἔδωκάς μοι νῶτον.
וּמְשַׂנְאַי אַצְמִיתֵם׃	& odientes me diſperdam.	& odientes me diſperdidiſti.	καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξωλόθρευσας.
יְשַׁוְּעוּ וְאֵין	Clamabunt & non	Clamauerunt nec	Ἐκέκραξαν καὶ οὐκ ἦν
מוֹשִׁיעַ עַל־יְהוָה	erit qui ſaluet ad DEVM	erat qui ſaluos faceret ad dñm,	ὁ σώζων. πρὸς κύριον
וְלֹא עָנָם׃	& non reſpondebit eis.	nec exaudiuit eos.	καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν.
וְאֶשְׁחָקֵם כְּעָפָר	Conteram eos vt puluerem	Et cõminuam eos vt puluerẽ	Καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν
עַל־פְּנֵי־רוּחַ כְּטִיט	ante faciem venti,vt lutum	ante faciem venti,vt lutum	κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. ὡς πηλὸν
חוּצוֹת אֲרִיקֵם׃	platearum conteram eos.	platearũ delebo eos. (populi,	πλατειῶν λεανῶ αὐτούς.
תְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עָם	Erues me a cõtradictõibus(	Eripies me de cõtradictiõibus(	Ῥῦσαί με ἐξ ἀντιλογίας λαοῦ
תְּשִׂימֵנִי לְרֹאשׁ	pones me caput (populi,	conſtitues me in caput	καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν
גּוֹיִם עַם לֹא־	gentiũ.Populus quem non	gentium.Populus quem non	ἐθνῶν. Λαὸς ὃν οὐκ
יָדַעְתִּי יַעַבְדוּנִי׃	cognoui ſeruiet mihi,	cognoui ſeruiuit mihi,	ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι.
לְשֵׁמַע אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ	auditione auris obediet	in auditu auris obediuit	εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μου.
לִי בְּנֵי נֵכָר יְכַחֲשׁוּ	mihi.Filii alienã mentiẽtur	mihi.Filii alieni mentiti ſunt	υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι.

ولا	עַמְמַיָא אוּמַיָא וְלִישָׁנַיָא	populi, nationes, & lingue,
عزير	וְיֵימְרוּן לֵית אֱלָהָא אֶלָא יְיָ	& dicērẽ nō eſt DEVS niſi qui dat eſſe,
مثل	אֲרוּם לֵית בַּר מִינָךְ וְעַמָךְ	qm̄ nō eſt, niſi tu, populus autem tuus
الهنا	יֵימְרוּן לֵית תַּקִיף אֶלָא	dicet, non eſt fortis niſi
الله	אֱלָהָנָא ׃ אֱלָהָא	DEVS noſter. DEVS
الذي عضدني بقوة	דִמְזָרֵז לִי קְמוּר בְּחֵילָא	qui accinxiſti me cingulo in virtute,
وجعل سبلي بلا عيبة	וִיהַב שְׁלִים אוֹרְחִי	& ſtatuiſti perfectum iter meum,
يثبت قدمي	מְשַׁוֵי רִגְלַי קַלִילָן הֵיךְ	Pone pedes meos agiles ſicut
كالايايل وعلى المشارف	אַיְלָתָא וְעַל בֵּית תּוּקְפִי	ceruorum, & ĩ domo fortitudinis mee
رفعني الذي يعلم	יְקִימִנַנִי ׃ מְאַלֵף	manutene me. Doce
يدي القتال	אִידַי לְמֶעְבַּד קְרָבָא	manus meas facere bellum,
وشدد ذراعي مثل قوس	וּמַתְקִיף הֵיךְ קֶשֶׁת דִנְחָשָׁא	& corrobora veluti arcum calibeum
النحاس اعطاني	דְרָעָי ׃ וִיהַבְתְּ לִי תְּקוֹף	brachiū meū, Et dediſti mihi fortitu(
نصرة الخلاص بيمينك	וּפוּרְקָן וִימִינָךְ	& ſalutē, & dextera tua (dinem
نصرتني وادبك اقامني	תְּסַעֲדִנַנִי וּבְמֵימְרָךְ	ſuſtinet me, & in verbo tuo
الى الانقضى حكمتك	אַסְגֵיתְנָנָא ׃ אַפְתֵּיתָא	magnificaſti me. Firmaſti
علمتني اوسعت	פְּסִיעוֹתַי בְּאַתְרִי וְלָא	greſſus meos in loco meo, & non
خطاي تحتي ولم	אִזְדְעָזָעוּ רְכוּבָתִי ׃	ſunt cōmoti tali mei. (dam illos,
تضعف قوايمي	אֶרְדּוֹף סַנְאַי וְאַדְבְּקִינוּן	Perſequar inimicos meos & cōprehē(
اطلب اعداي فادركهم	וְלָא אֲתוּב עַד דִשֵׁיצִיתִינוּן	& non conuertar donec deleuero eos.
ولا ارجع حتى يفنوا	אֶגְמַרִינוּן וְלָא יִכְּלוּן	Delebo eos & non poterunt
ارميهم فلا يستطيعون	לְמֵיקַם וְנַפְלוּ קְטִילִין	ſurgere & cadent mortui
القيام ويسقطو تحت	תְּחוֹת פַּרְסַת רַגְלָי ׃ וְזָרֵזְתָּא	ſubtus veſtigia pedū meorꝫ. Precĩxiſti
قدمي وعضدتني	לִי חֵילָא הֵיךְ קְמוּר לְמֶעְבַּד	me virtute ſicut accinctus ad faciendū
بقوة في الحرب	קְרָבָא תַּבְרְתָא עַמְמַיָא	bellum, confregiſti populos
جعلت كل الذين قاموا	דְקָיְמִין לְאַבְאָשָׁא לִי	q ſtāt ad offenſionē meā, (micitie mee
علي تحتي ابدت اعدائي	תְּחוֹתַי ׃ וּבַעֲלֵי דְבָבַי	& inclinaſti eos ſub me. Et pſones ini(
واستاصلت	תַּבְרְתָא קֳדָמַי יָהַבְתְּנוּן	confregiſti coram me. Feciſti eos
الذين شنوني	מְחַוְרֵי קְדָל וְסַנְאַי שֵׁיצִיתִי	ūte tga ĩ ɔſpectu meo, oſores āt mōs(
صرخوا فلم يكن	בָּעוּ סְעִיד וְלֵית לְהוֹן	qrētqꝫ auxiliū & ñ erit eis (cōfregiſti,
لهم مخلص الى الله	פָּרִיק מְצַלַן קֳדָם יְיָ	redemptor, orabunt DEVM,
فلم يستجيب لهم	וְלָא קַבֵּיל צְלוֹתְהוֹן ׃	& non recipiet orationem eorum.
اسحقهم مثل الغبار	וְאֶשְׁחֲקִינוּן הֵיךְ עַפְרָא	Et delebo eos vt puluerem
امام الريح وكمثل	עַל אַפֵּי רוּחָא וְהֵיךְ טִינָא	ante faciem venti, vt lutum
طين في الطرق اطاهم	דְשׁוּקִין אֶדְרְכִינוּן ׃	platearum conculcabo eos.
نجيتني من مقاومة	תְּשֵׁיזְבִנַנִי מִפְּלוּגְתָּא	Saluabis me a contradictionibus
الشعب صيرتني راسا	דְעַמְמַיָא תִּנְטְרִנַנִי בְּמֵיזְלִי	populorꝫ, cuſtodies me, cū ambulauero
الشعوب الذي لا	מְזַיַן בְּרֵישׁ עַמְמַיָא עַמָא	armatus in caput gentium. Populi
اعرفه تعبد لي	דְלָא חַכֵּימִית יִפְלְחוּנַנִי ׃	qui non nouerunt me, ſeruient mihi,
سماع الاذن اطاعتني	לְשֵׁמַע אוּדְנָא יִשְׁתַּמְעוּן	auditu auris obedient
ابنا الغربا اقبلوا الطاعتي	לִי בְּנֵי עַמְמַיָא יְכַדְבוּן	mihi, filii populorum mentientur

A. Et dediſti mihi clypeum ſalutis tue. Vel dabis mihi clypeum ſalutem tuam. Libro midras tehilim
א״ר יודן בשם ר׳ חייא אמר
עתיד הקב״ה להושיב
למלך המשיח לימינו של
נאום יי לאדני שב לימיני
.i. Rabbi Ioden in nomine rabbi Chia dixit Futurum eſt quod Deus ſanctus & benedictus ſedere faciat regem MESSIAM ad dexteram ſuam ſicut dictum eſt. pſ. cx. Dixit dominus domino meo ſede ad dexteram meam.

וּמִי	& quis	aut quis	ἢ τίς
צוּר	fortis	DEVS	θεὸς
זוּלָתִי	preter	preter	πλὴν
אֱלֹהֵינוּ׃ הָאֵל	DEVM noſtrum.DEVS	DEVM noſtrum.DEVS	τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Ὁ θεὸς
הַמְאַזְּרֵנִי חָיִל	q̄ accinxit me fortitudine,	qui precinxit me virtute,	ὁ περιζωννύων με δύναμιν.
וַיִּתֵּן תָּמִים דַּרְכִּי׃	& dedit pfectā viam meam.	& poſuit immaculatā viā meā.	καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου.
מְשַׁוֶּה רַגְלַי	Coequans pedes meos	Qui perfecit pedes meos	Καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου
כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמֹתַי	ceruis,& ſuper excelſa	tanq̄ ceruorum,& ſuper excelſa	ὡσεὶ ἐλάφου. καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ
יַעֲמִידֵנִי׃ מְלַמֵּד	ſtatuens me.Docens	ſtatuens me.Qui docet	ἱστῶν με. Διδάσκων
יָדַי לַמִּלְחָמָה	manus meas ad prelium.	manus meas ad prelium,	χεῖράς μου εἰς πόλεμον.
וְנִחֲתָה קֶשֶׁת נְחוּשָׁה	& poſuit arcum ereum	& poſuiſti vt arcum ereum	καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν
זְרוֹעֹתָי׃ וַתִּתֶּן לִי	brachia mā,Et ddiſti mihi A	brachia mea.Et dediſti mihi	τοὺς βραχίονάς μου. Καὶ ἔδωκάς μοι
מָגֵן יִשְׁעֶךָ וִימִינְךָ	clypeū ſalu.tue,& dxte.tua	ptectōnē ſalu.tue,& dexte.tua	ὑπερασπισμὸν σωτηρίας. καὶ ἡ δεξιά σου
תִסְעָדֵנִי וְעַנְוַתְךָ	ɔfortauit me & māſuetudo(	ſuſcepit me.Et diſciplina tua	ἀντελάβετό μου. Καὶ ἡ παιδεία σου
תַרְבֵּנִי׃ תַּרְחִיב	āplū fec̄ me.Dilatabis (tua	corre. me ĩ finē,& d.t.i.m.d.d.	ἀνώρθωσέ με εἰς τέλος. καὶ ἡ π.α.μ.δ. Ἐ-
צַעֲדִי תַחְתָּי וְלֹא	greſſus meos,ſubtus me,& ñ	greſſus meos ſubtus me,& non	τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου. καὶ οὐκ
מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃	ſt lapſa calcanea mea. (eos,	ſunt infirmata veſtigia mea.	ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου. (λήψομαι αὐτούς.
אֶרְדּוֹף אוֹיְבַי וְאַשִּׂיגֵם	Perſeq̄r inimi.meos & app̄.(	Perſeq̄r inimi.m̄os & cōp̄.illos,	Καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ κατα(
וְלֹא אָשׁוּב עַד כַּלּוֹתָם	& ñ reuer.dōec cōſumā eos.	& nō cōuertar donec deficiāt.	καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν ἐκλίπωσιν
אֶמְחָצֵם וְלֹא יֻכְלוּ	Cōfringā eos,& nō poterūt	Confringam illos nec poterūt	Ἐκθλίψω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ δύνωνται
קוּם יִפְּלוּ תַּחַת	ſurgere,cadent ſub	ſtare,cadent ſubtus	στῆναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς
רַגְלָי׃ וַתְּאַזְּרֵנִי	pedibꝰ meis.Et accīxiſti me	pedes meos.Et precinxiſti me	πόδας μου. Καὶ περιέζωσάς με
חַיִל	virtute	virtute	δύναμιν
לַמִּלְחָמָה	ad prelium,	ad bellum,	εἰς πόλεμον. (νους ἐπ᾽ ἐμὲ
תַּכְרִיעַ קָמַי	incuruabis reſiſtentes mihi	& ſupplātaſti inſurgētes in me	συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμέ(
תַּחְתָּי׃	ſub me.	ſubtus me.	ὑποκάτω μου.
וְאֹיְבַי	Et inimicorum meorum	Et inimicos meos	Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου
נָתַתָּה לִּי עֹרֶף	dediſti mihi dorſum,	dediſti mihi dorſum,	ἔδωκάς μοι νῶτον.
וּמְשַׂנְאַי אַצְמִיתֵם׃	& odientes me diſperdam.	& odientes me diſperdidiſti.	καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξωλόθρευσας.
יְשַׁוְּעוּ וְאֵין	Clamabant & non	Clamauerunt nec	Ἐκέκραξαν καὶ οὐκ ἦν
מוֹשִׁיעַ עַל יְהוָה	erit qui ſaluet ad DEVM	erat qui ſaluos faceret ad dn̄m,	ὁ σῴζων. πρὸς κύριον
וְלֹא עָנָם׃	& non reſpondebit eis.	nec exaudiuit eos.	καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν.
וְאֶשְׁחָקֵם כְּעָפָר	Conteram eos vt puluerem	Et cōminuam eos vt puluerē	Καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν
עַל פְּנֵי רוּחַ כְּטִיט	ante faciem venti,vt lutum	ante faciem venti,vt lutum	κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. ὡς πηλὸν
חוּצוֹת אֲרִיקֵם׃	plateatum conteram eos.	plateatū delebo eos. (populi,	πλατειῶν λεανῶ αὐτούς.
תְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עָם	Erues me a cōtradictōibus(	Eripies me de cōtradictiōibus(	Ῥῦσαί με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ
תְּשִׂימֵנִי לְרֹאשׁ	pones me caput (populi,	conſtitues me in caput	καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν
גּוֹיִם עַם לֹא	gentiū.Populus quem non	gentium.Populus quem non	ἐθνῶν. Λαὸς ὃν οὐκ
יָדַעְתִּי יַעַבְדוּנִי׃	cognoui ſeruiet mihi,	cognoui ſeruiuit mihi,	ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι.
לְשֵׁמַע אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ	auditione auris obediet	in auditu auris obediuit	εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μου
לִי בְּנֵי נֵכָר יְכַחֲשׁוּ	mihi.Filii alienī mentiētur	mihi.Filii alieni mentiti ſunt	υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι.

ولا	עממיא אומיא ולישניא	populi, nationes, & lingue,
عزيز	ויימרון לית אלהא אלא יי	& dicẽt nõ eſt DEVS niſi qui dat eſſe,
مثل	ארום לית בר מינך ועמך	qm̃ nõ eſt, niſi tu, populus autem tuus
الهنا	יימרון לית תקיף אלא	dicet, non eſt fortis niſi
الله	אלהנא : אלהא	DEVS noſter. DEVS
الذي عضدني بقوة	דזרז לי קמור בחילא	qui accinxiſti me cingulo in virtute,
وجعل سبلي بلا عيب	ויהב שלים אורחי	& ſtatuiſti perfectum iter meum,
يثبت قدمي	משוי רגלי קלילן היך	Pone pedes meos agiles ſicut
كالايائل وعلى المشارف	אילתא ועל בית תוקפי	ceruorum, & ĩ domo fortitudinis mee
رفعني الذي يعلم	יקימינני : מאלף	manutene me. Doce
يدي القتال	אידי למעבד קרבא	manus meas facere bellum,
وشدد ذراعي مثل قوس	ומתקיף היך קשת נחשא	& corrobora veluti arcum calibeum
النحاس اعطاني	דרעי : ויהבת לי תקוף	brachiũ meũ, Et dediſti mihi fortitu(
نصرة الخلاص يمينك	ופורקן וימינך	& ſalutẽ, & dextera tua (dinem
نصرتني وادبك اقامني	תסייעינני ובמימרך	ſuſtinet me, & in verbo tuo
الى الانقضا حكمتك	אסגיעתנא : אסגעת	magnificaſti me. Firmaſti
علمتني اوسعت	פסיעתי באתרי ולא	greſſus meos in loco meo, & non
خطاي تحتي ولم	אזדעזעו רכובתי :	ſunt cõmoti tali mei. (dam illos,
تضعف قوايمي	ארדוף סנאי ואדבקינון	Perſequar inimicos meos & cõprehẽ(
اطلب اعداي فادركهم	ולא תבית עד דגמרתינון	& non conuertar donec deleuero eos.
ولا ارجع حتى يفنوا	אגמרינון ולא יכלון	Delebo eos & non poterunt
ارميهم فلا يستطيعون	למיקם ונפלו קטילין	ſurgere & cadent mortui
القيام يسقطون تحت	תחות פרסת רגלי : ורזת	ſubtus veſtigia pedũ meoꝝ. Precĩxiſti
قدمي عضدتني	לי חילא היך קמור למעבד	me virtute ſicut accintus ad faciendũ
بقوة في الحرب	קרבא תברתא עממיא	bellum, confregiſti populos
جعلت كل الذين قاموا	דקימין לאבאשא לי	q ſtãt ad offenſionẽ meã, (micitie mee
علي تحتي ابددت اعداي	תחותי : ועלי דבבי	& inclinaſti eos ſub me. Et pronos ini(
واستاصلت	תברתא קדמי יהבתינון	confregiſti coram me. Feciſti eos
الذين شنوني	מחורי קדל וסנאי ושציתי	ũte r̃ga ĩ cõſpectu meo, oſores ãr mos(
صرخوا فلم يكن	בעון סעיד ולית להון	q̃rẽtq; auxiliũ & ñ erit eis (cõfregiſti,
لهم مخلص الى الله	פריק מצלין קדם יי	redemptor, orabunt DEVM,
فلم يستجيب لهم	ולא קביל צלותהון :	& non recipiet orationem eorum.
اسحقهم مثل الغبار	ואשחקינון היך רגשתא	Et delebo eos vt puluerem
امام الريح وكمثل	על אפי זעפא והיך טינ	ante faciem venti, vt lutum
طين الطرق اطاهم	אשקיק ריצפת אנון :	platearum conculcabo eos.
نجني يا رب من مقاومة	תשיזבינני מפלוגתא	Saluabis me a contradictionibus
الشعب صيرني راسا	דעממי תטרינני במילי	populoꝝ, cuſtodies me, cũ ambulauero
للشعوب الذي لا	סרין בריש עממיא עמא	armatus in caput gentium. Populi
اعرفه نعبد لي	דלא חכימית יפלחונני :	qui non nouerunt me, ſeruient mihi,
سماع الاذن اطاعني	למשמע אדן ישתמעון	auditu auris obedient
ابنا الغربا اقبلوا الطاعني	לי בני עממיא יתכדבון	mihi, filii populorum mentientur

A. Et dediſti mihi clypeum ſalutis tue. Vel dabis mihi clypeum ſalutem tuam. Libro midras tehilim ר׳ יודן בשם ר׳ חייא אמר עתיד הקב״ה להושיב למלך המשיח לימינו של נאם ה׳ לאדני שב לימיני. i. Rabbi Ioden in nomine rabbi Chia dixit Futurum eſt quod Deus ſanctus & benedictus ſedere faciat regem MESSIAM ad dexteram ſuam ſicut dictum eſt. ps. cx. Dixit dominus domino meo ſede ad dexteram meam.

לי: בני נכר יבלו	mihi, filii alieni defluent	mihi, filii alieni īueterati ſunt,	υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
ויחרגו	& cingentur	& claudicauerunt	καὶ ἐχώλαναν
ממסגרותיהם: חי	a clauſuris ſuis, viuit	a ſemitis ſuis. Viuit	ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. Ζῇ
יהוה וברוך	DEVS & benedictus	dominus & benedictus	κύριος καὶ εὐλογητὸς
צורי	fortis meus, (ris meę.	DEVS meus,	ὁ θεός.
וירום אלהי ישעי:	& exaltabitur DEVS ſalu(	& exaltetur Deus ſalutis meę.	καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου.
האל הנותן נקמות	DEVS ipſe dans vindictas	Deus qui das vindictas	Ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις
לי וידבר עמים תחתי	mihi, & īterimēs pplos ſb me	mihi & ſubdis populos ſub me,	ἐμοὶ, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ᾽ ἐμέ
מפלטי מאיבי	Eruis me ab inimicis meis,	liberator meꝰ de inimicis meis	ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου
אף מן קמי	& inſuper ab inſurgentibus	iracundis. Et ab inſurgentibus	ὀργίλων. Ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων
תרוממני	eleuas me,	in me exaltabis me,	ἐπ᾽ ἐμὲ ὑψώσεις με.
מאיש חמס	a viro iniquo	a viro iniquo	ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου
תצילני:	liberas me.	eripies me.	ῥύσῃ με.
על כן	Propterea	Propterea	Διὰ τοῦτο
אודך בגוים יהוה	cōfitebor tibi ī gētibꝰ Deus	cōfitebor tibi ī natiōibus dñe,	ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι κύριε,
ולשמך אזמרה:	& nomini tuo cantabo.	& nomini tuo pſalmum dicam.	καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.
מגדיל ישועות	Magnificanti ſalutes	Magnificans ſalutis	Μεγαλύνων τὰς σωτηρίας
מלכו ועשה חסד	rgis tui & facięti miſicordiā	regis eius, & faciēs miſicordiā	τοῦ βασιλέως, καὶ ποιῶν ἔλεος
למשיחו לדוד	A, MESSIE tuo Dauidi,	Chriſto ſuo dauid,	τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαβίδ
ולזרעו עד עולם:	& ſemini eius vſq ī eternū.	& ſemini eius vſq in ſeculum.	καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.
יט למנצח	XIX. Ad victoriam.	XVIII. In finem	ιη. Εἰς τὸ τέλος
מזמור לדוד:	Pſalmus Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
השמים מספרים	Celi enarrant	Celi enarrant	Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται
כבוד אל ומעשה	gloriā DEI, & opa (ſio A	gloriam DEI, & opera	δόξαν θεοῦ. ποίησιν δὲ
ידיו מגיד הרקיע:	manuū eius annūciat extē(	manuū eiꝰ ānūciat firmamētū.	χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.
יום ליום יביע	Dies diei dicit	Dies diei eructat	Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται
אמר ולילה ללילה	verbum, & nox nocti	verbum, & nox nocti	ῥῆμα, καὶ νὺξ νυκτὶ
יחוה דעת:	indicat ſcientiam.	indicat ſcientiam.	ἀναγγέλλει γνῶσιν.
אין אמר ואין	Nō ſunt loquelle, & nō ſunt	Non ſunt loquelle neq	Οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ οὐδὲ
דברים בלי נשמע	verba, non auditur B	ſermones, quorū nō audiantur	λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται
קולם: בכל	vox eorum, In omnem	voces eorum. In omnem	αἱ φωναὶ αὐτῶν. Εἰς πᾶσαν
הארץ יצא קום	terram exiuit filū eoꝝ, C	terram exiuit ſonus eorum,	τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν. (αὐτῶν
ובקצה תבל מליהם	& ī fines mūdi verba eoꝝ, D	& ī fines orbis terre verba eoꝝ.	καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα
לשמש שם אהל	ſoli poſuit tabernaculum	In ſole poſuit tabernaculum	Ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα
בהם: והוא כחתן	in eis. Et ipſe tanquā ſpōſus	ſuum, & ipſe tanq̄ ſponſus	αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος
יצא מחפתו:	procedens de thalamo ſuo,	procedens de thalamo ſuo.	ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ
ישיש	exultauit	Exultauit	Ἀγαλλιάσεται
כגבור	vt fortis	vt gigas	ὡς γίγας
לרוץ	ad currendam	ad currendam	δραμεῖν
ארח: מקצה	viam. A ſummitate	viam, a ſummo	ὁδόν. ἀπ᾽ ἄκρου
השמים מוצאו	celi egreſſus eius,	celo egreſſio eius.	τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ.

وبنو الغربا عتقو
وداروا عرجا
في طرقهم حي
هو الله تبارك
الله
خلاصي
تعالى الرب الذي انقذني
الله الذي وهب لي الانتقام
اخضع الشعوب تحتي
ونجاني من يد اعداي
المبغضين ورفعني من الذين
قاموا علي ومن
الرجال الاثمة
نجاني لذلك
اشكرك يارب بين الشعوب
وارتل اسمك
يا معظم خلاص
الملك وصانع الرحمة
لمسيحه داود
وزرعه الى الابد

المزمور الثامن عشر
السموات تنطق
بمجد الله والفلك
يخبر بعمل يديه
يوم يبدي كلامه
ليوم وليل يبدي
علما لليل
ليس بقول ولا
بكلمات الذين لا تسمع
اصواتهم خرجت
اصواتهم في الارض كلها
وبلغ كلامهم اقطار
المسكونة جعل مسكنه في
الشمس وهو مثل العريس
اذا خرج من خدره
يفرح
مثل الجبار
الذي يسرع
في سبله من اطراف
السما خروجها

קדמי בני עממיא יסופון
ויטלטלון מברניתהון: קיים
הוא יי ובריך תקיפא
דמן קדמוהי מתיהב לי
תקוף ופורקן ומרומם
אלהא תקיף פורקני:
אלהא דעבד פורענות לי
ומתבר עממיא דקיימין
לאבאשא לי תחותי:
משיזב יתי מבעלי דבבי
דקיימין לאבאשא לי
תגברינני מן גוג ומשרי
עממין חטופין דעמיה
ישזבינני: מטול הכנא
אודי קדמך בני עממיא
יי ולשמך אימר תושבחן:
מסגי למעבד פורקן
עם מלכיה ועביד טיבו
למשיחיה לדוד:
ולזרעיה עד עלמא:
לשבחא
תושבחא לדוד
דמסתכלין בשמיא משתעין
יקרא דיי ועובדי אידוי
מחוין דמסתכלין באוירא:
יומא ליומא מוסיף ומחוי
מימרא ולילי לליליא
פחית ומחוי מדעא:
לית מימר דתורעמין ולית
מילי דשגושיא ולית
משתמע קליהון: בכולא
ארעא מתח עגיגיהון
ובסייפי תבל מיליהון
לשמשא שוי משריה:
ונהורא בהון והוא כצפרא
כחתנא נפק מגנוניה
ברירוגא ובפלגות יומא
יחדי היך גיברא ומטר
למרהט בתקוף באורח
מעלני בפניא: מסייפי
שמיא מפקניה

ĩ pſẽtia mea. Filii populoꝝ cõſumẽtur
& migrabunt de pretoriis ſuis. Viuit
DEVS ipſe, & benedictus fortis,
quoniam ante eum dabitur mihi
fortitudo & redemptio, & exaltetur
DEVS fortis redemptio mea.
DEVS qui vltus eſt me,
& proſtrauit populos, qui exurgunt
ad offenſionem meam ſub me.
Eripuit me de pſonis inimicitie mee,
ĩſup pluſq̃ illos q exur. vt noceãt mihi
valẽtiorẽ me efficies, ab gog ãt & ab(
pploꝝ rapaciũ, q ſt cũ illo (exercitibꝫ
eripies me. Propterea
laudabo te in populis
DEVS & nomini tuo laudes dicam,
Magnifico vt faciat redemptionem
cum rege ſuo, & facienti bonum
MESSIE ſuo Dauidi,
& ſemini eius vſq; in eternum.

XIX. In laudem.

Laudatoria Dauidis.
Qui ſuſpiciunt celos enarrant
gloriam DEI, & opera manuum eius
annunciant qui ſuſpiciunt in aera.
Dies diei apponit, & manifeſtat
verbum & nox nocti
diminuit & nunciat ſcientiam.
Nõ eſt verbũ lamentationis, & nõ ſunt
ſermones tumultus & non
audiuntur voces eorum. In omnem
terram extenſi ſunt effectus eorum,
& in fines orbis omnia verba eorum,
ſoli poſuit tabernaculum,
illumĩationẽ aũt ĩ illos. Et ipſe ĩ mane
tanq̃ ſponſus procedẽs de thalamo ſuo
pulcherrime, & dum diuiditur dies
letatur vt gigas, & obſeruat
ad currendam in fortitudine viam
occaſus veſptini. Ab extremitatibus
celorum egreſſus eius,

F. Libro midras tehilim in calce huius pſalmi
וסרו מגדול
שנעשה להם מלך המשיח
כמו שנאמר מגדול ישועות
ואמר מגדל עוז שם יי בו
ירוץ צדיק ונשגב .i.
Et quod eſt caſtrum, uel que eſt turris, que facta eſt eis? Rex MESSIAS, quemadmodum dictũ eſt turris ſalutis, & ſcriptũ eſt turris fortitudinis nomen DEI in ipſum currit iuſtus & ſuſtolletur.

A. Secundum ex ſeptem nominibus quibus hebrei celum ſignificant, impoſitũ uerius ab extendendo quam a firmando.

B. Non auditur uox eorũ, Iuxta illud. Nõ enim uos eſtis qui loquimini, ſed ſpiritus patris ueſtri qui loquitur in uobis. Et hic literalis ille ſenſus, qui cum ſpiritali coincidit, uti ſcripſit Faber principio comentariorum ſuarum.

C. In omnem terram exiuit filum ſiue linea eorũ. eo intellectu quo linea ꝓprie ſignificat filum illud, quo materiariũ utũtur fabri ad ſignandam materiam, perinde ac ſi dixiſſet propheta. exiuit ſtructura ſine edificiũ eorum.

D. Et in fines mundi uerba eorum, Saltem tẽporibus noſtris q̃bo mirabili auſu Chriſtophori columbi genuenſis, alter pene orbis repertus eſt chriſtianorumq; cetui aggregatus. At uero quoniam Columbus frequẽter ꝓdicabat ſe a Deo electum ut per ipſum adimpleretur hec prophetia. non alienũ exiſtimaui uitam ipſius hoc loco inſerere. Igitur Chriſtophorus cognomento columbus patria genuenſis, uilibus ortus parentibus, noſtra etate fuit qui ſua induſtria, plus terrarum & pellagi exploraverit paucis mẽſibus, quam pene reliqui omnes mortales uniuerſis retro actis ſeculis. Mira res, ſz ta

ותקופתו על־קצותם	& ſcurſꝰ eiꝰ vſq; ad ſūmita(	Et occurſus eiꝰ vſq; ad ſummū	καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ, ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ
ואין נסתר מחמתו	illiꝰ.& nō ē q ſe abſcōdat (tē	eius, nec eſt qui ſe abſcondat a	καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τῆς θέρμης αὐτοῦ
תורת יהוה תמימה	a calore eius.Lex Dei pſecta	calore eius.Lex dñi īmatulata	Ὁ νόμος κυρίου ἄμωμος
משיבת נפש עדות	cōuertēs aīas teſtimonium	conuertens animas,teſtimoniū	ἐπιστρέφων ψυχάς, ἡ μαρτυρία
יהוה נאמנה	DEI fidele	domini fidele	κυρίου πιστή
מחכימת פתי׃	ſapientiā preſtans inſipiēti.	ſapientiam preſtans paruulis.	σοφίζουσα νήπια.
פקודי יהוה ישרים	Precepta DEI recta	Iuſtitie domini recte	Τὰ δικαιώματα κυρίου εὐθέα
משמחי־לב מצות	letificantia cor,mandatum	letificantes corda preceptum	εὐφραίνοντα καρδίαν. ἡ ἐντολὴ
יהוה ברה מאירת	DEI lucidum illuminans	domini lucidum illuminans	κυρίου τηλαυγής φωτίζουσα
עינים׃ יראת יהוה	oculos,Timor DEI	oculos.Timor domini	ὀφθαλμούς. Ὁ φόβος κυρίου
טהורה עומדת לעד	mundus pſeuerās in ſecula,	ſanctus permanens in ſeculum	ἁγνός, διαμένων εἰς αἰῶνα
משפטי־יהוה אמת	iudicia DEI vera	ſeculi,iudicia domini vera	αἰῶνος. τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινά,
צדקו יחדו׃	iuſtificata ſimul.	iuſtificata in ſemetipſa.	δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό.
הנחמדים מזהב	Deſiderabilia ſuper aurum	Deſiderabilia ſuper aurum	Ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον
ומפז רב ומתוקים	& obrizū pcioſū multū,&(	& lapidē pcioſū multū,& dul(	καὶ λίθον τίμιον πολύν. καὶ γλυκύτερα
מדבש ונפת	ſup mel & fauū (dulciora	ſuper mel & fauum. (ciora	ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον.
צופים׃ גם־עבדך	redūdantē.Vñ & ſuus tuus	Etenim ſeruus tuus	Καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου
נזהר בהם	eſt ſollicitus incis,	cuſtodit ea,	φυλάσσει αὐτά.
בשמרם	in cuſtodiendis illis	in cuſtodiendis illis	ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ
עקב רב׃	premium multum.	retributio multa.	ἀνταπόδοσις πολλή.
שגיאות מי־יבין	Errores quis intelliget.	Delicta quis intelligit	Παραπτώματα τίς συνήσει;
מנסתרות נקני׃	ab occultis munda me,	ab occultis meis munda me,	ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με
גם מזדים חשך	ab arrogātiis quoq; libera.B	& ab alienis parce	καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι
עבדך אל־ימשלו־	ſeruū tuū,nō dominentur	ſuo tuo.Si mei nō fuerint dñati	τοῦ δούλου σου. Ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσι
בי אז איתם	in me,tunc perfectus ero	tunc immaculatus ero,	τότε ἄμωμος ἔσομαι (λης,
ונקיתי מפשע רב׃	& emūdabor a culpa multa.	& emūdabor a delicto maximo.	καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγά(
יהיו לרצון אמרי־	Sint ad placēdū ſermones	Et erunt vt complaceāt eloqa	Καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια
פי והגיון לבי	oris mī,& meditatō cōdis mī	oris mei,& meditatio cordis mī	τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου
לפניך יהוה צורי	ī cōſpectu tuo,Deꝰ fortitu(	ī cōſpectu tuo ſēp.Dñe adiutor	ἐνώπιόν σου διαπαντός. Κύριε βοηθέ μου
וגאלי	& redēptor meus. (do mea,	meus,& redemptor meus.	καὶ λυτρωτά μου.

celerius quam luſitani feciſſent nouas terras,nouoſq; adire populos,regiones poſtremo ante hac incognitas penetrare. Fit celeriter de re hac uerbum regi,qui tum regum luſitanorum emulatione,tum ſtudio huiuſmodi nouarum rerum & glorie,que ſibi ac poſteris poſſet de ea re accedere pellectus diu re cum Columbo tractata,nauigia tandem exornari duo iubet quibus ſoluens Columbus ad inſulaſq; fortunatas nauigans curſum inſtituit paululum ab occidentali linea ſiniſter inter libicum .s. ac zephirum remotior tamen longe a libico & ferme zephiro iunctus . Vbi cōplurium dierum curſus exactus eſt & computata ratione cognitum quadragies ſe ſe iam centena paſſuum millia eſſe permenſum recto curſu ceteri quidem ſpe omni lapſi:referendum iam eſſe pedem & curſum in contrariam partem flectendum contendebant, ipſe uero in incepto perſiſtere & quantum coniectura aſſequi poſſet promittere haud longius diei unius nauigatione abeſſe uel continentes aliquas terras,uel inſulas. Haud abfuit dictis fides. Quippe ſequēti luce terras tercio quas conſpicati naute eum laudibus efferre,& maximam in hominis opinione fiduciam reponere. Inſule erant ut poſtea cognitum eſt ferme innumere,non longe a continentibus quibuſdam terris ut preſe ferebat aſpectus. Ex huiuſmodi inſulis nonnullas animaduerſum fert e homines incultos cognomento caniballos,humanas ad eſum carnes minime abhorrentes,ac uicinos populos latrocinijs infeſtantes, cauatis quibuſdam magnarum arborum truncis quibus ad proximas traijcientes inſulas homines quaſi lupi in cibum uenentur . Nec defuit fortuna ex his unam nauiculis cum ſuis huiuſmodi ductoribus comprehendendi .idq; haud incruenta pugna quꝰ poſtmodum uſq; in hiſpaniam ſoſpites uecti ſunt. Que prima eſt inuenta ex inſulis hiſpana eſt nuncupata. In eaq; inuenti mortales innumeri pau pertate & nuditate conſpicui,quos primo nutibus ad congreſſum comiter inuitatos doniſq; allectos,ubi propius acceſſerūt,facile apparebat & diſſimilem ſuo candorem,& habitum & inauditum antea ad eos acceſſum,ceteraq; omnia quaſi e celo aduenientium obſtupeſcere & mirari,quippe color illis lōge diſſimilis noſtro,minime tamen niger ſed auro perſimilis,lacerna illis collo pēdebat hereb atq; pectori conte gens pudenda quaſi uelamen,cui modicum annexū eſſet aurum,eaq; cōmunis marū & feminarū,no amplius uirginū.

وا لى اطراف السما منتهاها	וְתוּקְפֵיהּ עַל־סִיטְרֵיהוֹן	& fortitudo eius ſuper latera eorum,
وليس من يختفي من حرارتها	וְלֵית דְּמִטַּמַּר מִן רְתְחֵיהּ:	& nō eſt quiſe abſcōdat a fer uore eius
سنة الرب بلاعيب	אוֹרָיְתָא דַיְיָ שְׁלִימְתָא	Lex DEI perfecta
بها ترد النفوس شهادة	מְתִיבָא נַפְשָׁא סַהֲדוּתָא	conuertens animam, teſtimonium
الرب صادقة	דַיְיָ מְהֵימְנָא	DEI fidele
تعلم الاطفال	מְחַכְּמָא שַׁבְרָא :	prebens ſapientiam neſcienti.
امر الرب مستقيم	פִּקּוּדַיָא דַיְיָ תְּרִיצִין	Precepta DEI recta
تفرح به القلوب وصية	מְחַדְּיָן לִיבָּא פּוּקְדָנָא	letificantia cor, preceptum
الرب مضية تضي	דַיְיָ בְּרִירָא מְנַהֲרָא	DEI purum illuminans
بها الابصار خشية الرب	עַיְינִין : דַּחַלְתָא · דַיְיָ	oculos. Timor DEI
طاهرة دايمة الى الابد	דַכְיָא קַיְמָא לְעָלְמָא	mundus permanet in perpetuum,
الابد احكام الرب احكام	דִּינַיָא דַיְיָ הֵימְנוּתָא	iudicia DEI fidelia
حق في كل شي عادلة	צַדְקוּ כַּחְדָא :	inſtificata ſimul.
راحة قلبه مختارة هي	דִּמְתִינִין מִן דַּהֲבָא וּמִן	Deſiderabilia magis quam aurū & quā
اشهى من الذهب والجوا	אוֹבְרִיזִין סַגִּי וְבַסְמִין	obrizum multum, & dulcedine
اهر الكريمة وحلا من	יַתִּיר מִן דּוּבְשָׁא וּנְגוּבַת	ſuperant mel & pinguedinem
العسل والشهد وان عبدك	חַלְיָיתָא : בְּרַם עַבְדָּךְ	lactis. Equidem ſeruus tuus
يحفظها	אִזְדְּהַר בְּהוֹן כַּד נְטַרְנוּן	eſt diligens in eis, & quia ſeruaui illa,
وفي حفظها	חִילוּפֵי דְּהָנָא אִתְעֲבִיד	propterea ſic
مكافاة كثيرة	טַבְתוּן דְּיִשְׂרָאֵל :	benefuit iſraeli.
من يتفكر في العثرات	שָׁלְיוּתָא מַן יַתְבִּין	Errores quis ſcit,
طهرني يارب من	וּמִטַּמְּרָתָא דִּילִי יַתִּי :	ab occultis meis munda me.
خفاياي ومن الاثم لسلني	בְּרַם מִן זְדוֹנַיָא פְּצָא	Sed & a temeritatibus libera
ومن الاعدا وقني	עַבְדָּךְ דְּלָא יִשְׁלְטוּן בִּי	ſeruum tuum, ne dominentur in me,
ان لم يملكوني	הֵידֵין אֱהֵי בְּלָא מוּם	tunc enim fiam ſine macula,
حينيذ اكون بلاعيب واما	וְאֶהֱוֵי זַכַּאי מִחוֹבָא רַבָּא :	& vero iuſtificatus a peccato magno.
واطهر من عظم خطيتي	יְהוֹן לְרַעֲוָא מֵימְרֵי	Sint placentia verba (mearum
قول فمي يكون كمسرة	פוּמִי וְרִינוּנַת הִרְהוּרַי	oris mei, & meditatiōes cogitationū(
فكر قلبي امامك كل حين	קֳדָמָךְ יְיָ תּוּקְפִּי	apud te, DEVS fortitudo mea
الرب عوني ومخلصي	וּרְחַצְנִי :	& fiducia mea.

men plurium iam non nauium modo, ſed claſſium & exercituū euntium redeuntiumq; teſtimonio explorata & certa. Hic puerilibus annis uix prima elementa edoctus, pubeſcēs iam rei maritime operam dedit, dein profecto in luſitaniam fratre, ac ulyſſippone queſtum inſtituente, pingendarum tabellarum ad uſum maritimum, effigiantium maria & portus & litora, huiuſmodi maritimos ſinus atq; inſulas didicit ab eo, que ibi tum forte is a plurimis acceperat, qui ex regio inſtituto ibant quotannis ad explorandas inacceſſas ethiopum terras, & oceani intra meridiem & occaſum, remotas plagas. Cum quibus is pluries ſermonē ſerens queq; ab his acceperat conferens cum his que & in ſuis ipſe iam dudum fuerat meditatus picturis, & legerat apud coſmographos, tandem uenerat in opinionem poſſe omnino fieri, ut qui ethiopum ad libicum uergentiū litora linquēs, rectus dirigat inter zephirum & libicum nauigationē, paucis menſibus aut inſulam aliquam, aut ultimas indorum continentes terras aſſequeretur. Que ubi ſatis exacte percepit a fratre, ſerio intra ſe rem examinans, nōnullis regis hiſpani proceribus oſtendit eſſe in animo ſibi, modo rex neceſſaria conficiende rei ſubminiſtret, longe

Nam uirgines nude prorſus incedunt, donec a uiris quibuſdam, eius rei peritis oſſeo quodā ueluti digito, uirginitatē exuantur. Nulla apud eos animalia quadrupedia, preter canes quoſdam puſillos, alimenta illis radices ex quibus panes conficiuntur, haud diſſimilis ſaporis triticeo tum glandes alia figura q̄ noſtre ſed eſui iocūdiores. Voti cōpos iam factus Colūbus, remeare in hiſpaniam conſtituit, communitoq; loco quem primum occupauerāt ſolis ſeq; quadraginta ad cuſtodiam relictis in hiſpaniam nauigat, proſperamq; ſortitus nauigationem, ubi primū ad fortunatas appulit inſulas nuncios cū literis ad regē premittit, qui de his omnibus factus certior mirum inmodū gauiſus eſt, prefectumq; eum totius rei maritime conſtituēs, magnis honoribus ornat. Procedunt ei ueniēti obuiam uniuerſi proceres, magnoq; gaudio excipitur noui orbis inuentor. Nec mora, parantur alie naues & numero & magnitudine, priores longe excedentes omniumq; rerum genere implentur. Mittit hiſpania iam ſua in innocuum orbem uenena, oneratur plurima & ſerica & aurata ueſtis; & cui non ſatis erat de hoc noſtro orbe triumphaſſe nauigat in puros & in innocuōs populos luxus, & que uix noſtram ſatiare ingluuiem poterant ſilue quamuis inceſſantibus pene exhauſte uenationibus, in remotiſſimas plagas mittunt ſuem aprum q; illorum ante hac neſcios ātimes diſtenturos. Sed nauigant cum his qui ex parata & populos iam iam captura ingluuie, prouenturis morbis Eſculapii inuento medeantur. Deferuntur ſemina & plante arborum. Nam triticum ut poſtea cognitum eſt ubi terre conditum fuerat, primo ſtatim ad grandiuſculam altitudinem creſcens, paulo poſt euaneſcebat, quaſi damnante natura noſtra ciborum genera, & eos ſuis radicibus eſſe contentos iubente. Soluens igitur Columbus claſſem duodecim nauium, armis uiriſq; ac omni rerum copia inſtructam, non amplius uiginti dierum nauigatione ad inſulam hiſpanam appellit, offendit quos reliquerat ad unum a barbaris ſtrangulatos, cauſa pretenſa quod in eorum mulieres impudici & iniuri fuiſſent. Igitur accuſata eorum ſeuicie & ingratitudine, ubi uidet eos ad penitentiam uerſos, ueniam eis edicit indulturum modo fideles in poſterum & dicto audientes ſint. Deinde miſſis inquiſitoribus in quaſcūq; partes, ubi uidet iſulā eſſe & magnitudine, & aeris tēperie, & ſoli fecūditate, & p̄ ſorū frequē

tia inſignem, ſimulq; affertur inueniri certis in locis, aquarum in preruptis, puriſſimū aurum, nec deeſſe in campis ſemen quoddā piperi perſimile & figura & ſapore, ſtatuit oīno oppidū cōdere. Vndiq; igitur cōquiſita materie, adhibitiſq; earū rerū peritis, breui erecto eſt oppidū, cui Heliſabet inditū nomē. Ipſe ꝓfectus duabus ſibi nauibus aſſumptis, iſulā ipſam circuit. Deinde ꝯtinētis illius ſoli quod Ioane nomine nuncupauerat litus legēs, dies unū & ſeptuaginta adnauigat ei litori, iugiter occiduū ſolem uerſus prorā tenens, circiterq; ſexagies centena millia paſſuū, ut nauigiorū curſus peritiſſimus eſtimator, ſe eē progreſſum, ex dierū noctiūq; ſupputatione cognoſcit. Id quo cōſtitit ꝓmontoriū Euāgeliſtā appellat, retroq; flectēs curſum cōſiliū capit, rediturus eo paratior & iſtructior. Inter nauigandū uero, ſignātur in tabula & ſinus & litora & ꝓmōtoria. Retulitq; hoc mūdi latus poli artici decē & octo graduū eleuationē habere, cū quatuor tm̄ & uiginti ſeptētrionale litus inſule hiſpane, poli ipſius altitudinē oſtēdat. Cognitum eſt autē ex obſeruatione ſuorū, ſi modo ueram, inire rationem potuerūt, eam que anno dn̄i quarto & nonageſimo poſt milleſimū & quadrigēteſimū eclipſim apparuit menſe ſeptembri, quatuor ferme horis ante apud hiſpanam inſulam ꝙ hiſpali que uulgo ſibilia nuncupatur uiſam. Ex ea autem computatione colligebat Columbus eam inſulam horis, quatuor, Euangeliſtā uero decem a gadibus diſtare, nec amplius duabus horis,

כ לַמְנַצֵּחַ	XX. Ad victoriam.	XIX. In finem	ιθ'. Εἰς τὸ τέλος
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus Dauidis.	pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יַעַנְךָ יְהוָה בְּיוֹם	Reſpōdeat tibi DEVS ī die	Exaudiat te dominus in die	Ἐπακούσαισου κύριος ἐν ἡμέρᾳ
צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם	tribulatiōis, fortē te faciat(	tribulationis ꝓtegat te nomen	θλίψεως. ὑπερασπίσαισου τὸ ὄνομα
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃ יִשְׁלַח	DEI Iaacob. Mittat (nomē	DEI iacob. Mittat	τοῦ θεοῦ ἰακώβ. Ἐξαποστείλαι
עֶזְרְךָ מִקֹּדֶשׁ	auxilium tuum de ſancto	tibi auxilium de ſancto,	σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου.
וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ׃	& de cion roboret te.	& de ſion tueatur te.	καὶ ἐκ σιὼν ἀντιλάβοιτό σου.
יִזְכֹּר כָּל מִנְחֹתֶךָ	Memor erit oīs ſacrificii tui	Memor ſit omnis ſacrificii tui,	Μνησθείη πάσης θυσίας σου,
וְעוֹלָתְךָ יְדַשְּׁנֶה	& holocauſtum tuum cinis(	& holocauſtū tuū pingue fiat.	καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω
סֶלָה׃ יִתֶּן לְךָ	ſemper. Det tibi (fiat. A	Tribuat tibi	διάψαλμα. Δώησοι κύριος (βουλήν σου
כִלְבָבֶךָ וְכָל עֲצָתְךָ	ſm cor tuū, & oē cōſiliū tuū	ſm cor tuū, & omne cōſiliū tuū	κατὰ τὴν καρδίαν σου. καὶ πᾶσαν τὴν
יְמַלֵּא׃ נְרַנְּנָה	perficiat. Cantabimus	confirmet, Letabimur	πληρώσαι. Ἀγαλλιασόμεθα
בִּישׁוּעָתֶךָ וּבְשֵׁם	in ſalutari tuo. & in nomine	in ſalutari tuo, & in nomine	ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. καὶ ἐν ὀνόματι
אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל	DEI nr̄i leuabimus vexillū,	DEI noſtri magnificabimur,	κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα.
יְמַלֵּא יְהוָה כָּל	Impleat DEVS omnes	Impleat dominus omnes	Πληρώσαι κύριος πάντα
מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ׃ עַתָּה	petitiones tuas. Nunc	petitiones tuas, nunc	τὰ αἰτήματά σου. νῦν
יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעַ	ſciui quoniam ſaluabit	cognoui quoniam ſaluum fecit	ἔγνων ὅτι ἔσωσε
יְהוָה מְשִׁיחוֹ	DEVS Meſſiam ſuum,	dominus chriſtum ſuum.	κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ. (αὐτοῦ
יַעֲנֵהוּ מִשְּׁמֵי קָדְשׁוֹ	rñdebit ei de celo ſācto ſuo,	Exaudiet illū de celo ſācto ſuo,	Ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου
בִּגְבֻרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ	ī fortitudinibus ſalutis dex(	ī potētatibꝰ ſalus dextere eiꝰ.	ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ
אֵלֶּה בָרֶכֶב וְאֵלֶּה	Hi ī curribus, & hi (tere eiꝰ.	Hi in curribus & hi	Οὗτοι ἐν ἅρμασι καὶ οὗτοι
בַסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ	in equis, nos autem	in equis, nos autem	ἐν ἵπποις. ἡμεῖς δὲ
בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ	in noīe DEI nr̄i (uati ſumꝰ	in nomine domini DEI noſtri	ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν
נַזְכִּיר׃ הֵמָּה כָּרְעוּ	thura ponemus. Ipſi incur(	inuocabimus. Ipſi obligati ſunt	ἐπικαλεσόμεθα. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν
וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ	& ceciderūt, nos āt (ſumus	& ceciderunt nos autem	καὶ ἔπεσον. ἡμεῖς δὲ
קַּמְנוּ וַנִּתְעוֹדָד׃	ſurreximus & fortes facti (	ſurreximus & erecti ſumus.	ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.
יְהוָה הוֹשִׁיעָה	DEVS ſalua,	Domine ſaluum fac	Κύριε σῶσον
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ	rex reſponde nobis,	regem, & exaudi nos	τὸν βασιλέα καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν,
בְיוֹם קָרְאֵנוּ׃	in die inuocationis noſtre.	in die qua inuocauerimus te.	ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.
כא לַמְנַצֵּחַ	XXI. Ad victoriam.	XX In finem	κ'. Ψαλμὸς
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus Dauidis. (bit	pſalmus Dauid.	τῷ Δαβίδ.
יְהוָה בְּעָזְּךָ יִשְׂמַח	DEus ī fortitudīe tua leta(	Domine in virtute tua letabit	Κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται
מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתְךָ	rex, & in ſalutari tuo	rex, & ſuper ſalutare tuum	ὁ βασιλεὺς. καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου
מַה יָּגֶל מְאֹד׃	exultabit nimis.	exultabit vehementer.	ἀγαλλιάσεται σφόδρα.

hoc eſt duodecima parte totius circuli terrarum, ab eo loco quem Ptolemeus catigara uocat & ultimum habitabilis in oriente ſole conſtituit abeſſe, Quod ſi non obſtiterit nauigantibus ſolum, breui futurum ut ultimum oriens omni decurſo inferiore noſtro hemiſperio, contrario curſu coniunctus fuerit a tenacnribus ad occidentem. His tam maris peractis nauigationibus, regreſſus in hiſpaniam Columbus fati munus impleuit. Rex ipſe qui uiuēti multa priuilegia cotulerat, mortuo dedit ut filius in patris locū ſuccederet, pfectus ac indorum mariſq; oceani ageret, qui in hodiernum uſq; uiuit, ſumma cum amplitudine, ſummiſq; opibus. Nec primores hiſpanie dedignati ſunt illi coniugio copulare, iuuenem nobilitate & moribus inſignem. Moriens autem Columbus, haud oblitus eſt dulcis patrie, reliquit enim officio. ſancti Georgii quod appellant, habentq; genuenſes precipuum & ueluti totius reipublice decus & columen, decimam partem prouentuum uniuerſorum quos uiuens poſſidebat. Hic fuit uiri celeberrimi exitus, qui ſi grecorum heroum temporibus natus eſſet proculdubio in deorum numerum relatus eſſet.

E. i. a temeritatibus & a peccatis que perpetrantur ex propria malicia que hebrei זדים uocant nos temeritates, arrogantias, petulantias, ſuperbiaſq; appellare poſſumus.

المزمور
التاسع عشر
يستجيب لك الرب في يوم
شدتك ينصرك اسم
اله يعقوب ويرسل
لك عونا من قدسه
ومن صهيون يعضدك
يذكر لك الرب جميع
قرابينك ووقودك يقبل
يعطيك الرب مثل
قلبك وكل امالك
يتمم يفرح لك بالرب
بخلاصك وباسم
الرب الهنا نرتفع
يكمل لك الرب جميع
سولك من الان
عرفت ان الرب
قد نجا مسيحه وهو
يستجيب له من سماء قدسه
بالجبروت خلاص يمينه
هولا بالمراكب وهولا
بالخيل ونحن
باسم الرب الهنا
نرتفع هم اشتكوا
وسقطوا ونحن
نهضنا واستقمنا
يارب خلص
الملك واستجب
لنا يوم ندعوك
المزمور
العشرون
يارب بقوتك يفرح
الملك وبخلاصك
يستبشر جدا

לְשַׁבָּחָא
תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד ׃
יְקַבֵּל צְלוֹתָךְ יְיָ בְּיוֹמָא
דְעָקָא יְשַׁגְּבִינָךְ שׁוּם
אֱלָהָא דְיַעֲקֹב ׃ יְסַדַּר
סַעֲדָךְ מִבֵּית מוּקְדְשָׁא
וּמִצִּיּוֹן יְסַעֲדִינָךְ ׃
יִדְכַּר כּוּלְהוֹן קוּרְבָּנַיָּתָךְ
וַעֲלָוָתָךְ יְדַהֲנָן
לְעָלְמִין ׃ יִתֵּן לָךְ
כִּרְעוּתָךְ וְכָל מִלְּכָךְ
יְשַׁלֵּם ׃ יֵימְרוּן עַמָּךְ
נְשַׁבְּחָא בְּפוּרְקָנָךְ וּבְשׁוּם
אֱלָהַנָא נִיסְּקָם
יְשַׁלֵּם יְיָ כּוּלְהוֹן
שְׁאִלְתָךְ ׃ הַשְׁתָּא
יְדַעִית אֲרוּם פָּרִיק
יְיָ מְשִׁיחֵיהּ קַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ
מִמּוֹתְבֵיהּ דִשְׁמַיָא קַדִּישָׁא
בִּגְבוּרָן וּפוּרְקָן יְמִינֵיהּ ׃
אִלֵּין בִּרְתִיכִין וְאִלֵּין
בְּסוּסָוָן וַאֲנַחְנָא
בְּשׁוּם אֱלָהָנָא
נִדְכַּר ׃ אִנּוּן גְּחַנוּ
וּנְפַלוּ וַאֲנַן
אִיזְדַּקַּפְנָא וְאִתְחַיַּלְנָא ׃
מֵימְרָא דַייָ פְּרוּקָנָן
מֶלֶךְ תַּקִּיף קַבֵּיל צְלוֹתָן
בְּיוֹם מִקְרִינָן ׃
לְשַׁבָּחָא
תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד ׃
יְיָ בְּעוּשְׁנָךְ יחדי
מַלְכָּא מְשִׁיחָא וּבְפוּרְקָנָךְ ׃
כְּמָה יְדוּץ לַחֲדָא ׃

XX. In laudem.
Laudatoria Dauidis.
Accipiat orationē tuā DEVS, in die
tribulationis, protegat te nomen
DEI Iaacob, Ordinabit
auxilium tuum de domo ſanctuarii
& de cion auxiliabitur tibi.
Recordabitur oīum ſacrificiorū tuorū,
& holocauſta tua pinguia erunt
ſemper. Tribuat tibi
ſm cogitationē tuā & omne ɔſiliū tuū
perficiat. Dicent populus tuus,
laudabimꝰ pp redēptōnē tuā & ī noīe
DEI noſtri explicabimus ſignum
adimplebit DEVS omnes
petitiones eius. Nunc
cognoſcam qđ redemit (ōronē eius
DEVS, MESSIAM ſuū, exaudiuit(
de loco ſuo, de celis ſanctis (re eius.
ī poteſtatibus & redēptiōibus dexte(
Iſti in curribꝰ & iſti
in equis & nos
in nomine DEI noſtri
recordabimur. Ipſi obligati ſunt
& humiliati, nos autem
ſurreximus & ualidiores facti ſumus.
Verbum DEI redime nos,
rex fortis accipe orationem noſtram
in die inuocationis noſtre.
XXI In laudem.
Laudatoria Dauidis,
DEVS in fortitudine tua regnabit
Rex MESSIAS & in redemptiōe tua,
exultabit quam maxime.

xxi. Libro midras tehilim. Deus in fortitudine tua letabitur rex
אר חנינא אין מלך המשיח
בא אלא ליתן לאומות
העולם ששה מצות כגון
סוכה ולולב ותפילין
וכולם בשביל ארץ גוים
יירשו אבל ישראל לומדין
תורה מן הקב"ה שנ' כל
בניך למודי יי' ר' חנינא
בשם ר' אחא אמר מה
הקב"ה מכנה בנו שמותיו
נותן למלך המשיח מן
הכבוד של מעלה הק'
בעזך ישמח מלך & pau
lo iterius שנו רבותינו
מלך בשר ודם אין
רוכבין על סוסו ואין יושבין
על כסאו ואין משתמשין
בשרביטו ומשה רבינו
נשתמש בשרביטו של
הקב"ה שנ' ויקח משה את
מטה האלהים ואליהו רכב
על סוסו של הקב"ה
כופה ...
... באליהו ...
מלך בשר ודם אין לובשין
עטרה שלו והקב"ה נתנה
למלך המשיח שנא' תשית
לראשו עטרת פז מלך בשר
ודם אין לובשין פורפירא
שלו וכו' ומהו הוד והדר
... הוד והדר תשית עליו
מלך בשר ודם אין יושבין
על כסאו ושלמה ישב על
כסאו שנ' וישב שלמה על
כסא יי' מלך בשר ודם אין
קורין לכהן שלו בשמו
והקב"ה קרא למשה בשמו
שנ' ראה נתתיך אלהים
לפרעה וכן ישראל אני
אמרתי אלהים אתם וקורין
קדושים שנא' קדושים
תהיו כי קדוש אני יי'
וכתיב ביעקב קדוש אתה
וקורא למלך המשיח על
שמו ומה שמו יי' איש
מלחמה ובמלך המשיח
וזה שמו אשר יקראו יי'
צדקנו וירושלים נקראת
על שמו שנא' ושם העיר
מיום יי' שמה .i. Dixit
R. Hanina nō eſt uenturus ex Meſſias niſi ad dandū pcepta gētibus mūdi, quēadmodū ſunt zucha, lulab & tephilim, & quare, quia propterea dictum eſt.

תַּאֲוַת לִבּוֹ נָתַתָּה	Deſideriũ cõdis eius dediſti	Deſideriũ cõdis eiꝰ tribuiſti ei,	Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ, ἔδω(
לּוֹ וַאֲרֶשֶׁת שְׂפָתָיו	ei, & ſermone labiorũ eius,	& volũtate labiorum eius non	αὐτῷ. καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ, (κας
בַּל־מָנַעְתָּ סֶּלָה׃	ñ pͥhibuiſti eũ ĩ ppetuũ.(A	fraudaſti eum. Quoniam	οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. Ὅτι
תְקַדְּמֶנּוּ בִּרְכוֹת	ꝓueniſti eũ bñdictiõibꝰ (Qm̃	ꝓueniſti eũ in benedictionibus	προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις (αὐτοῦ
טוֹב תָּשִׁית לְרֹאשׁוֹ	bõitatis, pones ĩ capite eius	dulcedinis, poſuiſti ĩ capite eius	χρηστότητος. ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν(
עֲטֶרֶת פָּז׃ חַיִּים׃	coronam de obrizo. Vitam	coronã de lapide ꝓcioſo. Vitã	στέφανον ἐκ λίθου τιμίου. Ζωὴν
שָׁאַל מִמְּךָ נָתַתָּה	petiit a te, dediſti	petiit a te, & tribuiſti ei,	ᾐτήσατό σε, καὶ ἔδωκας
לּוֹ אֹרֶךְ יָמִים עוֹלָם	ei, lõgitudinẽ dierꝫ in ſeculũ	lõgitudinẽ dierꝫ ĩ ſclm̃ & ĩ ſclm̃	αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν, εἰς αἰῶνα
וָעֶד׃ גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ	& ĩ eternũ. Magna gl̃ia eius	ſeculi. Magna eſt gloria eius	αἰῶνος. Μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ
בִּישׁוּעָתֶךָ הוֹד	in ſalutari tuo, laudem	in ſalutari tuo gloriam	ἐν τῷ σωτηρίῳ σου. δόξαν
וְהָדָר תְּשַׁוֶּה עָלָיו׃	& decorẽ pones ſuper eum.	& magnũ decorẽ ĩpones ſup eũ	καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ᾽ αὐτόν.
כִּי־תְשִׁיתֵהוּ בְרָכוֹת	Qm̃ pones eũ bñdictiones	Qm̃ dabis eũ in benedictionẽ	Ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν
לָעַד תְּחַדֵּהוּ בְשִׂמְחָה	ĩeternũ, letificabis eũ ĩ gaudio	ĩ ſclm̃ ſcl̃i, letificabis eũ ĩ gaudio	εἰς αἰῶνα αἰῶνος. εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ
אֶת־פָּנֶיךָ׃ כִּי־הַמֶּלֶךְ	apud vultũ tuũ. Quia rex	cum vultu tuo. Quoniam rex	μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ὅτι ὁ βασιλεὺς
בֹּטֵחַ בַּיהוָה וּבְחֶסֶד	ꝯfidet ĩ DEO, & ĩ miſericõdia	ſperat in dño, & in miſericordia	ἐλπίζει ἐπὶ κύριον. καὶ ἐν τῷ ἐλέει
עֶלְיוֹן בַּל־יִמּוֹט׃	excelſi, non cõmouebitur.	altiſſimi non cõmouebitur.	τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ.
תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל־	Inueniet manus tua, omnes	Inueniatur manus tua oĩbus	Εὑρεθείη ἡ χείρ σου πᾶσι
אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ	inimicos tuos, dextera tua	inimicis tuis, dextera tua	τοῖς ἐχθροῖς σου. ἡ δεξιά σου
תִּמְצָא שֹׂנְאֶיךָ׃	inueniet odientes te.	inueniat omnes qui te oderũt.	εὕροι, πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.
תְּשִׁיתֵמוֹ כְּתַנּוּר	Pones eos vt clibanum	Pones eos vt clybanum	Ὅτι θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον
אֵשׁ לְעֵת פָּנֶיךָ יְיָ	ignis ĩ tp̃e vultꝰ tui, DEVS	ignis in tẽpore vultus tui, dñs	πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου. κύριος
בְּאַפּוֹ יְבַלְּעֵם	in furore ſuo ꝓcipitabit eos,	in ira ſua conturbabit eos	ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς.
וְתֹאכְלֵם אֵשׁ׃	& deuorabit eos ignis.	& deuorabit eos ignis.	καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.
פִּרְיָמוֹ מֵאֶרֶץ תְּאַבֵּד	Fructũ eorũ de terra pdes,	Fructum eorũ de terra perdes,	Τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπολεῖς.
וְזַרְעָם מִבְּנֵי אָדָם׃	& ſemẽ eorũ de filiis hoĩum.	& ſemen eorũ a filiis hominũ.	καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων.
כִּי־נָטוּ עָלֶיךָ רָעָה	Qm̃ ĩclinauerũt ſup te malũ,	Qm̃ declinauerũt in te mala,	Ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά.
חָשְׁבוּ מְזִמָּה בַּל־	cogitauerũt ſcelus quod nõ	cogitauerunt conſilia que non	διελογίσαντο βουλάς αἷς οὐ μὴ
יוּכָלוּ׃ כִּי תְּשִׁיתֵמוֹ	potuerunt. Qm̃ pones eos	potuerũt ſtabilirẽ. Qm̃ pones eos	δύνωνται στῆναι. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς
שֶׁכֶם בְּמֵיתָרֶיךָ	partem, funes tuos	dorſum, in reliquiis tuis	νῶτον ἐν τοῖς περιλοίποις σου.
תְּכוֹנֵן עַל־פְּנֵיהֶם׃	firmabis contra facies eorũ.	preparabis vultum eorum.	ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.
רוּמָה יְיָ בְעֻזֶּךָ	Exalta ĩ Deo ĩ fõtitudĩe tua,	Exaltare dñe in virtute tua,	Ὑψώθητι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου.
נָשִׁירָה וּנְזַמְּרָה	cantabimus & pſallemus	cantabimus & pſallemus	ᾄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς
גְּבוּרָתֶךָ׃	fortitudines tuas.	virtutes tuas.	δυναστείας σου.

rum eius uocatur nomine ipſius. Dei autem .s. &c. b. uocauit Moſſe nomine eius. Sicut dictũ eſt. Vide dedi te ꝑ Deo Pharaoni & ſimili ter iſrael. Ego dixi Dii eſtis uos. Et uocabimini ſancti ſicut dictũ eſt. Sancti eritis qm̃ ſcũs ego Deus. Et ſcriptũ eſt. qm̃ ppl's ſcũs eſt, & uocauit regẽ Meſſiã noĩe eius, & ꝙ eſt nomẽ eius. Deus uir pugnator. & de rege Meſſia ſcriptũ eſt. & hoc eſt nomẽ ꝙ uocabũt eũ Deus iuſtus noſter. & Ieruſalem uocata eſt nomine eius, ſicut dictum eſt. & nomen ciuitatis a die illa Deus ibidem. &c.

כב לַמְנַצֵּחַ	XXII. Ad victoriã ſr aielet	XXI. In finem.	κα΄. Εἰς τὸ τέλος
עַל־אַיֶּלֶת	haſachar .i. inſtrm̃ muſices,	Pſalmus Dauid	ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως
הַשַּׁחַר	quod interpretatur ceruа	pro ſuſcepione	τῆς ἑωθινῆς,
מִזְמוֹר לְדָוִד	matutina. Pſalmus Dauidis.	matutina. (me q̃re me	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אֵלִי אֵלִי לָמָה	DEVS meꝰ, deus meꝰ, q̃re	DEVS deus meus reſpice in(	Ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρόσχες μοι, ἵνα τί

لانك اعطيته شهوة قلبه	רְגִיגַת נַפְשֵׁיהּ יְהַבְתְּ לֵיהּ	Deſiderium anime eius tribuiſti ei,
ولم تحرمه سوال	וּפִירוּשׁ סִפְוָתֵיהּ לָא	& prolat onem labiorum eius non
شفتيه A ابتد	כְּלִיתָא לְעָלְמָא ׃ אֲרוּם	prohibuiſti in eternum. Quoniam
انه ابتر كات	אַקְדֵּמְתֵּיהּ בִּרְכָן	preueniſti eum benedictionibus
صالحه ووضعت على راسه	טָבָן שַׁוִּיתָא עַל רֵישֵׁיהּ	bonis, poſuiſti ſuper caput eius
اكليلا من جوهر كريم	כְּלִיל דַּהֲבָא טָבָא ׃ חַיֵּי	coronam de auro optimo. Vitam
سالك حياة فاعطيته	עָלְמָא שְׁאַל מִינָךְ יְהַבְתָּא	eternam petiit a te, dediſti
طول الايام والدهر	לֵיהּ נַגְרוּת יוֹמַיָּא לְעָלְמֵי	ei longitudinem dierum in ſecula
عظيم هو مجده	עָלְמִין ׃ סַגִּי אִיקָרֵיהּ	ſeculorum. Multa eſt gloria eius
خلاصك المجد	בְּפוּרְקָנָךְ תּוּשְׁבַּחְתָּא	in redemptione tua, laudem
والجلال جعلت عليه A	וְשִׁבְחָתָא תְּשַׁוֵּי עֲלוֹי ׃	& decorem poſuiſti ſuper eum.
لانك جعلته بركة الى الدهر	מְטוּל תְּשַׁוֵּיהּ בִּרְכָן	Quoniam pones eum benedictionem
الداهرين ابهجته بفرح	לְעָלְמִין תַּחְדִּינֵיהּ בְּחֶדְוָתָא	per ſecula, letificabis eum gaudio
وجهك لان الملك	דִּסְבַר אַפָּךְ ׃ מְטוּל דְּמַלְכָּא	ab aſpectu tuo. Quoniam rex
توكل على الرب وبنعمة	מְשִׁיחָא סְבִיר בַּיהוָה	MESSIAS ſpat ĩ Deo, & ĩ miſicordia
العلي لا يزول A	וּבְחִסְדָּא דְעִלָּאָה לָא יְזוּעַ ׃	altiſſimi non cõmouebitur.
تظفر يدك على جميع	תַּרְבֵּיק מַחַת אִידָךְ לְכָל	Apprehẽdet ictus manus tue, cunctos
اعدايك وتكفر	בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וּפוּרְעָנוּת	patronos inimicitie tue, & punitio
يمينك بجميع مبغضيك A	יְמִינָךְ תַּשְׁכַּח לְכָל סָנְאָךְ ׃	dextere tue ĩueniet oẽs qui te oderũt.
تجعلهم مثل نار	תְּשַׁוִּינוּן הֵיךְ אַתּוּן	Pones eos vt furnum
التنور في وقت السخط الرب	נוּרָא לְעִידָן רוּגְזָךְ יְיָ	ignis, in tempore ire tue, DEVS
بسخطه يحرقهم	בְּאִשָּׁתָא יְשַׁלְהֲבִינוּן	igni inflammabit eos,
والنار تاكلهم A	וְתֵיכְלִינוּן בְּעוֹר גֵּיהִנָּם ׃	& conſumet eos incendio gehenne,
وبد من الارض ذكراهم	בְּנֵיהוֹן מֵאַרְעָא תְּהוֹבֵד	Filios eorum de terra perdes,
وزرعهم من بني البشر	וְזַרְעִיָּתְהוֹן מִבְּנֵי אֱנָשָׁא ׃	& ſemen eorum a filiis hominum.
لانهم اما لوا عليك الشرور	מְטוּל דְּסַטִּיאוּ עֲלָךְ בִּישָׁתָא	Quoniã declinauerunt ſuper te mala,
وفكروا في امور لم	חַשִּׁיבוּ מַחְשְׁבָן בִּישָׁן וְלָא	cogitauerũt cogitatiões prauas & nõ
يستطيعوا القيام بها تر	יְכִילוּ ׃ מְטוּל דְּתְשַׁוִּינוּן	potuerunt eã. Quoniam pones
كتهم يولون على ادبار	לְעַמָּךְ פַּלְגָּא חֲדָא בְּאִיטוּנֵי	populum tuũ partem vnam in funibus
هم A جعلت دلا على وجو	מַשְׁכְּנָךְ תְּתַקֵּין אוֹרַיְתָךְ קֳדָם	tabernaculi tui, ordiabis legẽ corã eis,
ههم تعاليت اللهم بقوتك A	אִיזְדַּקֵּף יְיָ בְּעוּשְׁנָךְ	Exaltare DEVS in ſalute tua,
ارتل وامجد	נְשַׁבַּח וּנְזַמֵּר	laudabimus & pſallemus,
لجبروتك A	עַל גְּבוּרְתָּךְ ׃	pro fortitudinibus tuis.

Iſaie. ii. ad eum gẽtes ſtudebunt. Iſrael aũt diſcent legẽ a Deo ſancto & benedicto ſicut dictum eſt. Iſaie. liiii. Et oẽs filii tui erũt docti a Deo. R. Hanina in noie. R. Aha dixit quid eſt quod ſtatim ſequitur & erit menuhatho. i. requies eius quabod. i. honor uel gloria qa ipſe. s. Deus. s. & b. tribuit regi Meſſie de honore ſuperno. Et hoc eſt dictũ Dñe in uirtute tua letabitur rex. Traditio eſt magiſtrorũ noſtrorũ. Regis carnis & ſanguinis currum nullus aſcẽdit. & nullus inſup ſedet ſuper ſellã eius nec aliqs utitur ſceptro eius. Moſſe aũt magiſter noſter uſus ẽ ſceptro dei s. & b. ſicut ſcriptum eſt. Et accepit Moſſe uirgã Dei. Helias quoq;, curru eius uectus eſt, Et quis eſt currus Dei. s. & b. uentus nimirũ & turbo. De Helia nãq; ſcriptũ eſt. Et aſcẽdit Helias p turbinẽ in celo. Regis carnis & ſãguinis corona nullus utitur Deus ãt s. & b. dedit eam regi Meſſie ſicut dictũ eſt. Pones capiti eius coronam auri & gẽmarũ. Regis carnis & ſanguinis purpura, nemo ueſtitur. Et que eſt illa, Cõfeſſio & decor pro indumẽto. Et de rege Meſſia ſcriptũ eſt cõfeſſionẽ & decorẽ poſuiſti ſup eum. Super trhonũ regis carnis & ſanguinis nullus ſedet Salomon uero ſedit ſup trhonũ eius, ſicut dictũ eſt. Et ſedit Salomon ſup trhonũ Dei. Regis carnis & ſanguinis nullus ſubdito-

B כי תקדמנו ברכו תוב ר׳ אמ׳ ברכת משה שנקרא טוב שנ׳ ותרא אותו כי טוב הוא רבנן אמרי ברכותיה של תורה שנ׳ כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו כי בן הייתי לאבי רך ויחיד לפני אמי

i. Qm̃ puenierũt eũ bñdictiones boni, Rabbi dixit, bñdictiones Moſſe q appellatus eſt bonus, ſicut dictũ eſt. Exo, ii. Et uidit eũ qm̃ bonus ipſe, magiſtri dixerũt qm̃ bñdictões legis. s. puenerũt regẽ Meſſiã ſicut dictũ eſt puerbiorũ. iiii. Qm̃ donũ bonũ dedi uobis, legẽ meã no derelinquatis, qm̃ filius fui patri meo, tenellus & unicus coram matre mea.

	לְשַׁבָּחָא	XX. In laudem
	עַל תְּקוֹף	pro virtute
	קוּרְבָּנָא תְּדִירָא	ſacrificii, continueq;
المزمور الحادي والعشرون	בְּקְרִיצָת תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד ׃	imolatiõis. Laudatoria Dauidis.
الهي الهي انظر الي لماذا	אֵלִי אֵלִי מְטוּל מָה	DEVS meus deus meus, quare

A. Rectius quãtum mea fert opinio uerbũ hebreum אית uertitur cerua feminino genere quã ceruus pp ſtam ה q̃ plurimũ deſignatiua eſt feminei ſexus. Quod ẽt cõprobatur libro matras te-

עֲזַבְתָּנִי רָחוֹק	dereliquiſti me, longe B.	dereliquiſti, longe	ἐγκατέλιπές με. μακρὰν
מִישׁוּעָתִי דִּבְרֵי	a ſalute mea verba	a ſalute mea verba	ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι
שַׁאֲגָתִי׃ אֱלֹהַי	lamētarōis mee. Deus meus	delictorū meorum. Deus meus	τῶν παραπτωμάτων μου. Ὁ θεός μου
אֶקְרָא יוֹמָם וְלֹא	clamabo diu, & non	clamabo per diem & non	κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ
תַעֲנֶה וְלַיְלָה וְלֹא	reſpondebis, & noctu nec	exaudies, & nocte & non	εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ
דוּמִיָּה לִי׃ וְאַתָּה	eſt ſilentium mihi. Et tu	ad inſipientiam mihi. Tu autē	εἰς ἄνοιαν ἐμοί. Σὺ δὲ
קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב	ſancte habitator, C.	in ſancto habitas	ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς
תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל׃	laudes iſrael.	laus iſrael.	ὁ ἔπαινος τοῦ ἰσραήλ.
בְּךָ בָּטְחוּ אֲבֹתֵינוּ	In te cōfiſi ſūt patres noſtri,	In te ſperauerūt patres noſtri,	Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν.
בָּטְחוּ וַתְּפַלְּטֵמוֹ׃	confiſi ſunt & liberaſti eos.	ſperauerunt & liberaſti eos.	ἤλπισαν καὶ ἐρρύσω αὐτούς.
אֵלֶיךָ זָעֲקוּ	Ad te clamauerunt	Ad te clamauerunt	Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν
וְנִמְלָטוּ בְּךָ בָטְחוּ	& ſalui facti ſūt, ī te ɔfiſi ſūt,	& ſalui facti ſūt, ī te ſperauerūt	καὶ ἐσώθησαν. ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν,
וְלֹא בוֹשׁוּ׃ וְאָנֹכִי	& nō ſunt confuſi. Ego autē	& non ſunt confuſi. Ego autem	καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν. Ἐγὼ δέ
תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ	ſum vermis, & nequaq̄ vir	ſum vermis & non homo,	εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος.
חֶרְפַּת אָדָם	opprobrium hominum,	opprobrium hominum	ὄνειδος ἀνθρώπων
וּבְזוּי עָם׃	& deſpectio populi. (me,	& abiectio plebis.	καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. (σάν με.
כָּל רֹאַי יַלְעִגוּ לִי	Oēs vidētes me ſubſannāt(	Oēs vidētes me deriſerūt me,	Πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρι(
יַפְטִירוּ בְשָׂפָה	demittunt labia,	locuti ſunt labiis	ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν,
יָנִיעוּ רֹאשׁ׃	mouent caput. (eripiat eū	& mouerunt caput.	ἐκίνησαν κεφαλήν.
גֹּל אֶל יְיָ יְפַלְּטֵהוּ	Vertit ſe ad Deū( )ī eū.	Sperauit ī domino eripiat eū,	Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν.
יַצִּילֵהוּ כִּי חָפֵץ בּוֹ׃	liber eū qm̄ cōplacētiā hūit)	ſaluū faciat eum qm̄ vult eum.	σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν.
כִּי אַתָּה גֹחִי מִבָּטֶן	Tu āt extraxiſti me ex vte(	Q̄m tu es q̄ extraxiſti me de(	Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός.
מַבְטִיחִי עַל שְׁדֵי	fiducia mea ab vberibus (ro	ſpes mea ab vberibus (vētre,	ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν
אִמִּי׃ עָלֶיךָ הָשְׁלַכְתִּי	mr̄is mee. In te piectus ſum	matris mee, in te piectus ſum	τῆς μητρός μου. ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην
מֵרָחֶם מִבֶּטֶן	a vulua, de ventre	ex vtero. De ventre	ἐκ μήτρας. Ἀπὸ γαστρὸς
אִמִּי אֵלִי אָתָּה׃	mr̄is mee DEus meus es tu.	matris mee Deus meus es tu,	μητρός μου θεός μου εἶ σύ,
אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי	Ne lōge fias a me, quoniam	ne diſceſſeris a me. Quoniam	μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Ὅτι
צָרָה קְרוֹבָה כִּי	tribulatio proxima eſt, qm̄	tribulatio proxima eſt, &	θλῖψις ἐγγύς. ὅτι
אֵין עוֹזֵר׃ סְבָבוּנִי	n̄ ē adiutor. Circūdederūt me	n̄ ē q̄ adiuuet. Circūdederūt me	οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν με. Περιεκύκλωσάν με
פָּרִים רַבִּים אַבִּירֵי	tauri multi, fortes	vituli multi, tauri pingues	μόσχοι πολλοί. ταῦροι
בָשָׁן כִּתְּרוּנִי׃	baſſan vallauerunt me.	obſederunt me.	πίονες περιέσχον με.
פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם	Aperuerunt ſup me os ſuū,	Aperuerunt ſuper me os ſuum	Ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν.
אַרְיֵה טֹרֵף וְשֹׁאֵג׃	leo rapiens & rugiens.	ſicut leo rapiens & rugiens.	ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος,
כַּמַּיִם נִשְׁפַּכְתִּי	Sicut aqua effuſus ſum,	Sicut aqua effuſus ſum,	Ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθη
וְהִתְפָּרְדוּ כָּל עַצְמוֹתָי	& ſeparata ſūt oīa oſſa mea,	& diſperſa ſūt omnia oſſa mea.	καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου.
הָיָה לִבִּי כַּדּוֹנַג	factū eſt cor meū ſicut cera	Factū eſt cor meum tanq̄ cera	Ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς
נָמֵס בְּתוֹךְ מֵעָי׃	liq̄facta, ī medio vētris mei.	liqueſcēs, in medio vētris mei.	τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.
יָבֵשׁ כַּחֶרֶשׂ כֹּחִי	Aruit veluti teſta fortitu(	Aruit tanq̄ teſta virtus mea,	Ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου.
וּלְשׁוֹנִי מֻדְבָּק	& līgua mea adheſit (do mā	& lingua mea adheſit	καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται
מַלְקוֹחָי וְלַעֲפַר	palato meo, & in puluerem	faucibus meis, & in puluerem	τῷ λάρυγγί μου. καὶ εἰς χοῦν
מָוֶת תִּשְׁפְּתֵנִי׃ כִּי	mortis repoſuiſti me. Q̄m	mortis deduxiſti me. Quoniā	θανάτου κατήγαγές με. Ὅτι

يا الهي تركتني ۞ تباعدت	שבקתני רחיק	dereliquiſti me,a longe
عن خلاصي لقول	מן פורקני מלי	a redemptione mea verba
جهلي ۞ الهي	אכלותי׃ אלהי קרינא	•lamentationis meæ.Deus meus ego
ادعوك النهار كله فلا	בימא ולא תקבל	clamo in die & non accipis
تستجب لي ۞ وفي الليل فلا	צלותי ובליליא ולא	orationem meam,& in nocte,& non
تصغ الي وانت	שתיקותא לי׃ ואת	eſt ſilentium mihi. Et tu
تحل في القدس بسبح ۞	קדיש ומיתב עלמא	ſanctus qui inhabitas orbem
يا فخر اسرائيل	על תושבחן דישראל׃	propter laudes iſrael.
بك امن اباونا ۞	במימרך סברו אבהתנא	In verbo tuo ſperauerunt pr̄es noſtri,
توكلوا عليك فنجيتهم	סברו במימרך ושיזבתנון	ſperauerūt ĩ verbo tuo & liberaſti eos.
صرخوا اليك ۞	קדמך צליו ואשתיזבו	Apud te habuerūt ofonē & liberati ſũt,
فخلصتهم ۞ رجوك	במימרך אתרחיצו	in verbo tuo confiſi ſunt,
فلم يخزوا ۞ وما انا	ולא בהיתו׃ ואנא	& non ſunt confuſi. Et ego
فدودة ولست انسان	נתל וחלש ולא גיבר	vermis & debilis & nequaq̄ fortis(
عار في الناس	סביל חרפת בני נשא	portans vituperia hominum)
مرذول في الشعوب ۞	ומתבסרין עממיא׃	& deſpectio populorum.
راني هزا بي ۞ كل من	כל דחמין לי מחייכין עלי	Omnes qui vident me derident me,
نكمو بشفاههم	מתנברין בספוותהון	garriunt malum labiis ſuis,
وحركوا روسهم ۞ وقالوا	מטלטלין ברישיהון׃	mouentq́ꝫ capita ſua.
ان كان امر اوتوكل علي	שבחית קדם יי ושיזבני	Laudes dixi apud Deū & eripuit me,
الرب فليخلصه ولنجه اذ	פצא יתי מטול דאתרעי בי׃	eruit me q̄m complacuit ſibi in me.
كان يحبه وانت من البطن	מטול דאנת הוא אפקתני	Quoniam tu ipſe extraxiſti me
اخرجتني ومذ كنت راضع	ממריסא אסברתני על	de ventre ſpes mea ſuper
من ثدي امي انت رجاي القيت	תדיי אמי׃ בסעדך	vbera matris meæ. In roboratione tua
اليك من الاحشا ومن بطن	אשתליקית ממעיא	leuaui me,a viſceribus
امي انت الهي	ממריסא דאמי אלהי את׃	ventris matris meæ,Deus meus es tu.
فلا تبعد عني فانّ	לא תתרחק מני מטול	Ne elongeris a me quoniam
الشدة قد قربت مني	דעקתא קריבא ארום	tribulatio propinquat,quoniam
وليس من يخلصني احاطت	לית פריק׃ אקיפו עלי	nō eſt q̄ redimat. Circundederunt me
بي عجول كثيرة واكتنفت	עממיא דמתילין לתורין	populi ſimiles tauris,
ثيران سمان	רברבני מתנן אקפוני׃	principes baſſan vallauerunt me.
فتحت علي افواها	פתחו עלי פומהון היך	Aperuerunt ſuper me os ſuum ſicut
مثل الاسد الزائر المفترس	אריא נכיס ונהים׃	leo rapiens & rugiens.
انهرقت مثل الما	היך מיא אתשידית	Veluti aqua effuſus ſum,
وتحللت جميع عظامي	ואתפרפרו כל גרמי	& diſperſa ſunt omnia oſſa mea,
وصار قلبي مثل الشمع	והוה לבי כתכשיט היך	fuit cor meum liquefactum ſicut
المذاب في وسط بطني	שעוא בגו מעיא׃	cera in medio ventris mei.
يبس قواي مثل	יבש היך פחר חילי	Aruit veluti teſtaceum virtus mea
الفخار ولصق لساني	ולישני אדיק למורני	& lingua mea adheſit palato meo,
بحنكي ۞ والى تراب	ולבית קבורתא	& in domum ſepulchri
الموت انزلتني	תחתינני׃ מטול דאחזרו	deduxiſti me. Quoniam vallauerunt

hilim i ipſo ſtatim pricipio expoſitionis huius pſalmi על א״א השחר ושת אלהי מי חירי ופשוט רגלי כאילות אר פנחס כאילי אין כתו כאן א״א כאילות כיתלי הנקבות יותר עופרות מן הזכרים .i. ſuper cerua matutina hoc eſt quod ſcriptū eſt Deus deus uirtus mea & ponet pedes meos tanq̄ ceruarꝫ. Dixit.r.Pinchas,ſicut ceruorꝫ,nō eſt ſcriptū ſic,ſꝫ ſicut ceruarum. Q̄m pedes femellarū habent firmiores pedibo mariū. Sūt eni multi hebreorꝫ q cōcedūt hoc totum אילת שחר quod nos interpretati ſumus cerua matutina nomē eſſe inſtrumenti muſices iter quos rabbi Salomon authorq̄ꝫ gallici uocabularii & pleriq̄ꝫ alii quēadmodū refert Chimchi, ſꝫ & nō deſunt q dicant אילת nomē eſſe ſtelle. B Deus meus Deus meus. Hoc nimirū ut ait Robertus i libro de uictoria uerbi Dei ita recte itelligit ac ſi diceret o hauitās in me oīs pulchritudo diuinitatis corporaliter,cur te itus cōtines eur me moriente ſiles , paulo ante unica uoce tua p̄ſtraſti terrorum quærētes me,ſuper quoq̄ꝫ multitudinē igentē radiādo ex his oculis q nūc languēt terruiſti, & q̄ iuſſus exercitus facere non potuiſſet uno flagello facto de reſticulis eieciſti,de tēplo,ut qd o tā potens tā fortis diuinitas uerbi me carnē tuā dereliquiſti intus cōtinens tanq̄ gladius iuagina. H. Libro midraſ tehilim ד״א עזרת גבורי סדבר בארבע מלכיות עזרת בבבל שהעפרת חנניה מישאל ועזריה עזרת במדי שהעמדת רגו מרדכי אסתר עזרת ביון העמדת לנו חשמונאי ובניו עזרת באדום שאתה עתיד להעמיד לנו מ״ך משיח .i. Sermo alius ſurge gloria mea,loq̄tur de quatuor regnis ſurge in babilonia ubi aſſare feciſti nobis, Miſaelē Ananiā & Azariam.

סְבָבוּנִי כְּלָבִים	circundederunt me canes,	circundederunt me canes	ἐκύκλωσάν με κύνες
עֲדַת מְרֵעִים	congregatio peſſimorum	multi,concilium malignantiũ	πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων
הִקִּיפוּנִי כָּאֲרִי	obſedit me ſicut leo, A	obſedit me. Foderunt	περιέσχον με. Ὤρυξαν
יָדַי וְרַגְלָי׃	manus meas & pedes meos.	manus meas & pedes meos,	χεῖράς μου καὶ πόδας μου,
אֲסַפֵּר כָּל־עַצְמוֹתָי	Numerabo omnia oſſa mea,	dinumerauerunt oĩa oſſa mea.	ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου,
הֵמָּה יַבִּיטוּ יִרְאוּ־	ipſi videntes deſpexerunt	Ipſi uo ɔſiderauerũt & ĩſpexerũt	αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με.
בִי׃ יְחַלְּקוּ בְגָדַי	me. Diuiſerũt veſtimẽta mea	me diuiſerũt ſibi veſtimẽta mea,	Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου
לָהֶם וְעַל־לְבוּשִׁי	ſibi, & ſuper veſtimentũ meũ	& ſuper veſtem meam	αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
יַפִּילוּ גוֹרָל׃	miſerunt ſortem.	miſerunt ſortem,	ἔβαλον κλῆρον.
וְאַתָּה יְהוָה אַל־	Tu autem DEVS ne	Tu autem domine ne	Σὺ δὲ κύριε μὴ
תִּרְחָק אֱיָלוּתִי	longe fias, fortitudo mea	elõgaueris auxilium tuũ a me,	μακρύνῃς τὴν βοήθειάν σου
לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃	in auxilium meum feſtina.	ad defenſionem meã conſpice.	ἀπ᾽ ἐμοῦ, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες.
הַצִּילָה מֵחֶרֶב	Libera a gladio	Erue a framea	Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας
נַפְשִׁי מִיַּד	animam meam, & de manu	Deus aĩam meam, & de manu	τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐκ χειρὸς
כֶּלֶב יְחִידָתִי׃	canis vnicam meam.	canis vnicam meam.	κυνὸς τὴν μονογενῆ μου.
הוֹשִׁיעֵנִי	Salua me	Salua me	Σῶσόν με
מִפִּי אַרְיֵה	ex ore leonis,	ex ore leonis,	ἐκ στόματος λέοντος,
וּמִקַּרְנֵי רֵאמִים	& de cornibus naricornuum	& a cornibus vnicornium	καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων,
עֲנִיתָנִי	reſponde mihi.	humilitatem meam.	τὴν ταπείνωσίν μου. (μου,
אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ לְאֶחָי	Narrabo nomẽ tuũ frĩbꝰ mĩs,	Narrabo nomẽ tuũ frĩbꝰ meis	Διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς(
בְּתוֹךְ קָהָל אֲהַלְלֶךָּ	in medio eccleſie laudabo te.	in medio eccleſie laudabo te.	ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσωσι.
יִרְאֵי יְהוָה הַלְלוּהוּ	Qui timetis deũ laudate eũ,	Qui timetis dñm laudate eũ,	Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον αἰνέσατε αὐτόν,
כָּל־זֶרַע יַעֲקֹב	omne ſemen Iaacob	vniuerſum ſemen Iacob	ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακὼβ
כַּבְּדוּהוּ וְגוּרוּ	glorificate eum, & metuite	glorificate eum. Timeat	δοξάσατε αὐτόν. Φοβηθήτω
מִמֶּנּוּ כָּל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל	ab illo vniuerſũ ſemẽ iſrael.	eum omne ſemen iſrael,	δὴ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραήλ.
כִּי לֹא־בָזָה וְלֹא	Quoniam nõ deſpexit neq	quoniã non ſpreuit neq	Ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ
שִׁקַּץ עֱנוּת עָנִי וְלֹא	abomĩatus ẽ afflictionẽ affli(	deſpexit dꝑcatõẽ paupis. Nec	προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ. Οὐ
הִסְתִּיר פָּנָיו	abſcõdit faciẽ ſuã (cti, & nõ	auertit faciem ſuam e	γὰρ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
מִמֶּנּוּ וּבְשַׁוְּעוֹ	ab eo, & cum clamaret	a me, & cum clamarem	ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με
אֵלָיו שָׁמֵעַ׃	ad eum exaudiuit.	ad eum exaudiuit me.	πρὸς αὐτὸν εἰσήκουσέ μου.
מֵאִתְּךָ תְהִלָּתִי	Apud te laus mea	Apud te laus mea	Παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου, (σοι. Τὰς εὐχάς μου
בְּקָהָל רָב נְדָרַי	in eccleſia multa, vota mea	in eccleſia magna, vota mea	ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ ἐξομολογήσομαί(
אֲשַׁלֵּם נֶגֶד יְרֵאָיו׃	reddã ĩ ɔſpectu timẽtiũ eũ.	reddã in cõſpectu timentiũ eũ.	ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
יֹאכְלוּ עֲנָוִים	Comedent pauperes	Edent pauperes	Φάγονται πένητες
וְיִשְׂבָּעוּ יְהַלְלוּ	& ſaturabuntur, laudabunt	& ſaturabuntur, & laudabunt	καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι
יְהוָה דֹּרְשָׁיו יְחִי	DEVM querẽtes eũ, viuet	dñm qui requirunt eum, viuẽt	κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν. Ζήσονται
לְבַבְכֶם לָעַד׃	cor eorum in ſempiternum.	corda eorum in ſeculũ ſeculi.	αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
יִזְכְּרוּ וְיָשֻׁבוּ אֶל־	Recordabũt & cõuertẽt ad	Reminiſcẽtur & cõuertent ad	Μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται
יְהוָה כָּל־אַפְסֵי־	DEVM omnes fines	dominum, vniuerſi fines	πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα
אֶרֶץ וְיִשְׁתַּחֲווּ	terre, & adorabunt	terre. Et adorabunt	τῆς γῆς. Καὶ προσκυνήσουσιν
לְפָנֶיךָ כָּל מִשְׁפְּחוֹת	corã te vniuerſe cognatiões	ĩ ɔſpectu eius, vniuerſe familie	ἐνώπιον αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν.

احاطت بي كلاب	על רשיעי דמתילין	me impii ſimiles
كثيرة اكتنفتني جماعة	לכלביא סגיעי כנישת	canibus plurimis,congregatio
الاشرار ثقبوا	מבאשין אקפוני נכתין	malignorum circũdedit me,mordẽtes
يدي ورجلي	היך אריוא ידיי ורגלי׃	veluti leones mãus meas & pedes mẽos.
وزعزعوا جميع عظامي	אחוית כל תולבשותי גרמי	Dinũerabo oĩum mẽbrorũ meorũ oſſa,
نظروا الي وشمتوا	אנון מסתכלין ובזין	ipſi viderunt & contempſerunt
بي اقتسموا ثيابي بينهم	לי׃ מפלגין לבושי להון	me.Diuiſerunt veſtimenta mea ſibi,
وعلى لباسي	ועלוי פתאגי ירמון	& ſuper veſtem meam miſerunt
اقترعوا	עדבין׃ ואת יי לא	ſortem.Et tu DEVS ne
وانت يا رب	תתרחק תוקפי	elongeris,fortitudo mea
فلا تبعد عن معونتي	לסיועי אוחי׃	ad defenſionem meam feſtina.
انظر لنصرتي	פצי מקטלין דחרב נפשי	Liba ab his q occidũt gladio,aĩã meã,
نجّ من السيف	מן אידא דרשיעא דמתיל	de manu iniquorum qui ſimulant
نفسي ومن ايدي	לכלבא רוחא דגושמי׃	canes ſpiritum corporis mei.
الكلاب وحدتي	פריקתי מן פום תקיף	Salua me a feroci fortiſſimo
ومن فم	היך אריא ומן מלכא	ſicut leone,& a rege
الاسد خلصني	דתקיף דגיות תנין היך	potenti,cuius ſuperbia ſicut
ومن العز المتعالي	רימנין קבלתא צלותי	naticornis, accepiſti orationem meã.
على تواضعي	אחוי גבורת שמך לאחי	Narrabo fõtitudinẽ nois tui frĩbꝰ mis,
لابشر باسمك اخوتي	בגו כנישת ישראל אשבחינך	in medio eccleſie laudabo te.
وبين الجماعة امجدك	דחלייא דיי שבחו קדמוי	Qui timetis DEVM,laudate corã eo
ايها الخايفون من الرب	כל זרעא דיעקב הבו	omne ſemen Iaacob afferat
مجدوه يا جميع ذريه	ליה יקר איזדעזעו	honorem ei,horreat
يعقوب سبحوه وليخشاه	מניה כל זרעא דישראל׃	ab illo omne ſemen iſrael.
كل زرع اسرائيل	מטול דלא בסיר ולא שאיט	Q̃m non deſpexit nec abominatus eſt
لانه لم يهن ولم	צלותהון דעניי ולא	deprecationes pauperum,& non
يرذل دعوة المساكين ولا	סליק שכינתיה	amouit diuinitatem ſuam
صرف وجهه	מביניהון ובצלואיהון	de medio eorum,& dum precantur
عني وعند دعائي	קדמוי מקביל׃	eum acceptat.
استجاب لي	מינך תושבחתי	A te laus mea,
من عندك مدحتي	בכנישתא	in congregatione
في الجمع العظيم اشكرك	סגיעי עמא	magna populorum,
واوفي نذوري قدام	נדרי אשלם קביל דחלוי׃	vota mea reddã ĩ cõſpectu timẽtiũ eũ.
خايفيه تاكل المساكين	ייכלון ענותניא	Edent mites
ويشبعون ويسبح	ויסבעון ישרי	& ſaturabuntur,requieſcet
الرب جميع الذين يبتغونه	רוח נבואה ברעיוני	ſpiritus prophetie in cogitationibus
تحيا قلوبهم الى ابد الابد	לבכון לעלמין׃	cordis eorum in eternum. (uertent
ويتذكرون ويقبلون الى	ידכרון ניסוי ויתובון	Recordabunt miraculorũ eius,& con(
الرب من كل	קדם יי כל סייפי	coram DEO omnia extrema
اقطار الارض وتسجد	ארעא ויסגדון	terre,& adorabunt
قدامه كل قبايل	קדמך כל גניסת	coram te omnes familie

Surge in medis ubi aſtare feciſti nobis Mardocheum & Heſter. Surge in grecis ubi aſtare feciſti nobis Haſmonai .i. machabeos & filios eius. Surge in edom .i. i Romanis qñ futurũ eſt ut aſtare facias nobis regẽ meſſiã. Volunt nõnulli ex hoc haberi quod Meſſias naſciturus erat tempore regni romanorũ.

A. Sicut leo,manus mee & pedes mei,ſiue manus meas & pedes meos. Cõſtructio defectiua, ſubaudiendũq3 ipſi tãq̃ leo manus meas & pedes meos foderũt pforauerũt, male habuerũt, fixerũt,aut male tractauerũt. Siq̃dẽ uerbũ hebreũ כארי caari quãq̃ interpretati ſunt foderũt,cõpoſitũ eſt ex litera ſimilitudinẽ ſignificante,& ex noĩe ſignificãte leonẽ. Nec aſſẽtio dicentibꝰ hebreos hũc locũ corrupiſſe,qd ex nr̃is arbitrant̃ multi,q dicũt legendũ apud hebreos כרו caru deducta uoce a uerbo כרה cara q fodio ſiue figo ſiue uindo ſignificat. Loca eñ. in omniaque hebrei corruperũt,ſtudioſos huius lingue nõ latent & ipſe i nr̃is ſcholis diffuſe de illis diſſerui,inter q hic locus nequaq̃ numerat̃. Verũ q hic uerborũ ſtructus defectiuus habeatur liquet ex chaldeo textu q defectui occurrẽs addidit uerbũ נכתין nachtin q mordentes ſeu uulnerantes ſeu ferientes ſignificat.

B. Et aĩa eius nõ uiuet. Nõ uiuet recte legit̃ et authore Hieronymo pp particulã לא negatiuã.cõcinit Iſaie oraculũ. Iõ diſpartiã ei plurimos & fortiũ diuidet ſpolia peo qd tradidit in morte aĩaʒ ſuã,& cum ſceleratis reputatus eſt.

C. Quemadmodũ fideles oẽs,hũc pſalmũ de xpo itelligũt,eliciuntq3 hinc multa,tum de diuinitate tum de humanitate ipſius,ita econtra hebrei contendũt elicere hinc multa

גּוֹיִם׃ כִּי לַיהוָה	gentium. Quia DEI	gentium. Quoniam domini	Ὅτι τοῦ κυρίου
הַמְּלוּכָה וּמֹשֵׁל	eſt regnum, & dominabitur	eſt regnum & ipſe, dominabitur	ἡ βασιλεία καὶ αὐτὸς δεσπόζει
בַּגּוֹיִם׃ אָכְלוּ	gentibus. Comederunt,	gentium. Manducauerunt	τῶν ἐθνῶν. Ἔφαγον
וַיִּשְׁתַּחֲווּ כָּל־דִּשְׁנֵי	& adorauerunt oẽs pingues	& adorauerunt omnes pingues	καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες
אֶרֶץ לְפָנָיו יִכְרְעוּ	tre, añ fa. eio curuabũt genu	terre, in conſpectu eius cadent	τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται
כָּל־יוֹרְדֵי עָפָר	vniũſi q deſcẽdũt ĩ puluerẽ,	omnes qui deſcendũt in terrã.	πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς γῆν.
וְנַפְשׁוֹ לֹא חִיָּה׃	& anima eius non uiuet. B	Et anima mea illi viuet,	Καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ,
זֶרַע יַעַבְדֶנּוּ יְסֻפַּר	Semen ſeruiet ei,	& ſemen meum ſeruiet ipſi.	καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ.
לַאדֹנָי לַדּוֹר׃	narrabit dño ĩ generatione.	Annunciabitur dño generatio	Ἀναγγελήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ
יָבֹאוּ וְיַגִּידוּ	Venient & annunciabunt	ventura, & annunciabunt	ἡ ἐρχομένη, καὶ ἀναγγελοῦσι (οἱ οὐρανοὶ
צִדְקָתוֹ לְעַם נוֹלָד	Iuſticiã eius, populo q naſceẽ	celi iuſticiã eius, pplo q naſceẽ	τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, λαῷ τῷ τεχθησομένῳ
כִּי עָשָׂה׃	que fecit. C	quem fecit dominus.	ὃν ἐποίησεν ὁ κύριος.

[illegible]

Que uerba ſic interpretari poſſunt. Pſalmũ iſtum exponũt nazareni, i. chriſtiani de Ieſu & illi nu[illegible] mer ãt oia mala q fecit ei iſrael. Et introducũt filiũ clamãtẽ ad prẽʒ quo liberet eũ de cũctis moleſtiis & dicẽtẽ Deus meus deus meus q̃re dereliq̃ſti me. uſq; ad pſalmi finẽ. Corrupũt aũt ſcripturã uerbi כארי casai & legũt כרו caru q ſignificat fodere puteũ, qm̃ nimirũ fixerũt clauos i manus eius, & in pedes eius. qñ .s. ſuſpederũt illũ. Fuit at illis cã erroris, hic uerſus. Et aiaʒ eius nõ uiuificabit. Et ſicũt q ipſe eſt Deus. q ei iclinari debẽt oẽs q deſcẽdũt in puluerẽ. & ipſe noluit uiuificare aiaʒ ſuã, qm̃ hoc pacto deſcẽdit carnẽ ſumere q ca

כג מִזְמוֹר לְדָוִד	XXIII. Pſalmus Dauidis.	XXII. Pſalmus Dauid.	κβ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יְהוָה רֹעִי לֹא	DEVS paſtor meus, non	Dominus regit me & nihil	Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με
אֶחְסָר׃ בִּנְאוֹת	imminuar, in paſcuis	mihi deerit, in loco paſcue	ὑστερήσει, εἰς τόπον
דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי	herbarum accubiauit me,	ibi me collocauit.	χλόης ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν.
עַל־מֵי מְנֻחוֹת	ſup aquas refectionis qeſcere	Super aquã refectiõis educauit	Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με,
יְנַהֲלֵנִי׃ נַפְשִׁי	faciet me. Animam meam	me, animam meam	τὴν ψυχήν μου
יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי	conuertet, ducet me	conuertit. Deduxit me	ἐπέστρεψεν. Ὡδήγησέ με
בְמַעְגְּלֵי צֶדֶק	per ſemitas iuſticie,	ſuper ſemitas iuſticie,	ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης,
לְמַעַן שְׁמוֹ׃ גַּם כִּי	pptet nomẽ ſuum. Sed & ſi	ptopter nomẽ ſuum. Nam & ſi	ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐὰν γὰρ
אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת	ambulauero in valle mortis,	ãbulauero ĩ medio vmbre mõtis	καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου,
לֹא אִירָא רָע כִּי	non timebo malũ quoniam	non timebo mala, quoniam	οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι
אַתָּה עִמָּדִי	tu aſiſtis mihi	tu mecum es.	σὺ μετ᾽ ἐμοῦ εἶ.
שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ	virga tua & baculus tuus	Virga tua & baculus tuus,	Ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου,
הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי׃	ipſa conſolabuntur me.	ipſa me conſolata ſunt.	αὐταί με παρεκάλεσαν.
תַּעֲרֹךְ לְפָנַי	Pones coram me	Paraſti in conſpectu meo	Ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου
שֻׁלְחָן נֶגֶד	menſam, ex aduerſo (ſti oleo	menſam, aduerſus eos (leo	τράπεζαν, ἐξ ἐναντίας
צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן	moleſtatorũ meorũ, ĩpingua	q tribulãt me. Impinguaſti ĩ o	τῶν θλιβόντων με. Ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ
רֹאשִׁי כּוֹסִי	caput meum, calix meus	caput meum, & calix meus	τὴν κεφαλήν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου
רְוָיָה׃ אַךְ טוֹב	ſatians. Sed & benignitas	inebrians q̃ preclarus eſt. Et	μεθύσκον με ὡσεὶ κράτιστον. Καὶ τὸ ἔλεός
וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי	& miſicordia ſubſequẽ me,	miſericordia tua ſubſequẽ me,	σου καταδιώξει με (καταδιώξεται
כָּל־יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי	oĩb9 die. vite mee, & hitabo	oĩb9 dieb9 vite mẽ. Et vt ihitẽ	πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου. Καὶ τὸ

الشعوب لان الملك	עַמְמַיָּא מְטוּל דְּמִן קֳדָם יְיָ	populorum.Quoniam a pſentia DEI
لله وسلطانه	מַלְכוּתָא שׁוּלְטָן	eſt regnum,poteſtatem habebit
على كل الامم باك ويسجد	בְּעַמְמַיָּא : סְעָדוּ	in populis.Roboramini
قدام الرب لانه جميع ملوك	וּסְגִידוּ כָּל דְּהִינֵי	& adorate omnes pingues
الارض وبين يديه تجثوا	אַרְעָא קֳדָמוֹי גָּחְנִין	terre,coram eo cadent
جميع الهابطي الارض	כָּל נָחְתֵי בֵית קְבוּרְתָא	oẽs qui deſcẽdũt in domũ ſepulchri,
لانه تحيي نفسي	וְנַפְשָׁא רְשִׁיעָא לָא יְחַיֵּי זַרְעָא	& anima impii non viuet.Semen
وذرية تتعبد له	דְּאַבְרָהָם יִפְלְחוּן קֳדָמוֹהִי	Abraham ſeruiet corã eo,annũciabit
اخبروا بالرب ابدا الجيل	גְבוּרָתֵיהּ דַּיְיָ לְדָרָא בַתְרָאָה	ũturẽ fortitudĩs Dei,gñratiõi vẽture.
الاتي ويحدثون	יֵיתוּן בְּנֵיהוֹן וִיחַוּוּן	Venient filii eorum,& annunciabunt
بعدله لبريد الشعب الذي	צִדְקוּתֵיהּ לְעַמָּא דַּעֲתִיד	iuſtitiam eius,populo in futurum
يولد صنع الرب	לְמִתְיְלָדָא פְּרִישָׁן דַּעֲבַד :	naſciruro,miracula que operatus eſt.

que contraria ſunt po ſitioni chriſtianorum Itaq; nõ abre putaui adducere que illi i nos garriũt & in primis.R. David Chimchi. qui in commentariis pſal morũ hec que ſequũt cõtra chriſtianos ſcri pſit זה המזמור יפרשו אותו הנוצרים על ישו והוא מספר כל הרעות שעשו לו ישראל והיה עונך תבן ראה מכל הדרות ואמר אלי אלי למה עזבתני וכן כל המזמור ואנשים תכאב ידי ורגלי תמרו כרו לשון כי כרה אני כר שתקעו מסמרות בידיו וברגליו כשתלוהו ועשית אתם חשמק ונפשו לא חיה ואמר כי

ro occidẽda eẽt, & ppea ſaluãdi eẽt oẽs q deſcẽdũt in gehẽnã,iõ noluit uiuificare aiam ſuã, ſ; potius tradidit ſe ipſum i manus interfector eius. Verũ audiãt q dicũt itelligãtq; xpiani ſeipſos. Ecce dicũt q noluit uiuificare aiam ſuã & noluit erui ab iterfectoribus, qũo exclamabat Deus meus Deus meus, quare dereliqſti me lõge eſt ſalus mea, ſi noluit ſaluari. Ecce qũo oblitus ẽ pacti ſui, queritq; exaudiri & nõ uult exaudiri. Preterea. ſi ipſe eſt Deus in eſſentia, ſaluet ipſe eſſentiã ſuã. Preterea. Laus iſrael. & tñ iſrael uituperãt illũ, & dicũt q ipſi laudãt Deũ. Preterea. In te ſperauerũt pres nñi. q tñ aſſeruerũt Deũ unicũ eſſe. Preterea. Deus. ſ. dicit de ſe ipſo uermis ſu; & nõ homo. Ad hec, dicũt uertit ſe ad Deũ, eripiat eũ & liberet eũ. Et q.d. q̃ qua xps Ieſus carnẽ hẽbat, nõ eripuit nec liberauit eũ, qua uero diuinitatem, diuinitas moleſtias pati non potuit ut liberatione indigeret. Preterea. Quoniã tu es qui extrhaxiſti me de uentre ſpes mea ab uberibus matris mee. Põt ne aliqs idẽ & unus eſſe extrahẽs & extractus. Preterea. Narrabo nomẽ tuũ fratribus meis, Deo autẽ fratres nequaquã ſunt. Preterea. dicuntur laudes & aguntur gratiarum actiones poſt liberationem, Ieſus tamen nõ fuit liberatus. Ecce quomodo omnia que aſſerunt falſa comprobantur. Preterea. Omne ſemẽ Iaacob glorificate eum & metuite ab illo omne ſemen iſrael, quoniã non ſpreuit nec deſpexit deprecationem pauperis Iſrael, nihilominus afflixit illum & cõtemptui habuit. Ecce falſa omnia. Preterea. Adorabunt coram te uniuerſe familie gentium. Et ecce falſum. Nam nec hebrei nec arabes adorant eũ. Hec ille, que adeo craſſe adeoq; ruditer ſunt dicta. uti reſponſione digna non ſint.

المزمور الثاني والعشرون	תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד	XXIII. Laudatoria Dauidis.
الرب يرعاني فلا شي	יְיָ זָן יַת עַמֵּיהּ בְּמַדְבְּרָא	DEVS pauit populum ſuũ in deſerto
يعوزني وعلى المرج	לָא חַסִּירוּ כּוּלָּא : בַּאֲתַר	non defuit quicquam eis.In loco
الخصيب احلني	צַחוּתָא בְּחַגְּוַת דִּיתְאִין	arido ſuper virentes herbas,fecit
وعلى ماء الراحة انشاني	אַשְׁרְיָנִי וְעַל מֵי נְיָחָא	quieſcere me,& ſuper aquas quietis
والى سبل البر رد نفسي	דַּבְּרָנִי : נַפְשִׁי	deduxit me.Animam meam
وهداني	יְתַב בְּמַנָּא וּפְקִיוּנִין	nutriuit manna & coturnicibus,
لاجل	דַּבְּרַנִי בִּשְׁבִילֵי צִדְקָא :	duxit me per ſemitas iuſtorum
اسمه اني سلكت	בְּדִיל שְׁמֵיהּ בְּרַם כַּד	propter nomen ſuum.Sed & quando
وسط ظلال الموت	אִיזִיל בְּגָלוּתָא בְּמֵישַׁר	ducar in captiuitatem,in planitie
لا اخشى من السو	טוּלָא דְמוֹתָא לָא אֶדְחַל	vmbre mortis,non timebo
لانك معي	בִּישְׁתָא מְטוּל דְּמֵימְרָךְ	malum,quoniam verbum tuum
عصاك وقضيبك	בְּסַעֲדִי חוּטְרָךְ תְּרִיצָא	in auxilio meo,caſtigationes tue recte
هما عزيا تني	וְאוֹרַיְתָךְ אִינוּן יְנַחֲמוּנַנִי :	& lex tua,ipſe me conſolate ſunt.
جعلت قدامي	סַדַּרְתָּא קֳדָמַי פְּתוֹר מַנָּא	Ordinaſti ĩ ɔſpectu meo mẽſam mãne,
مايدة مقابل	זְקִיף קְבֵיל מְעִיקַי רְהִיטָא	iſtructa aduerſus moleſtatores meos,(
اعدائي دهنت بالدهن	בְּעוּתְרָא פַּטִּימְתָא גוּשְׁמִי	auribus opimis corpo meũ,(ɔpĩguaſti
راسي وكاسي	וּבִמְשַׁח רְבוּתָא רֵישׁ כַּהֲנֵי	& oleo vnctiõis caput ſacerdotũ meoꝝ,
اسكرتني كالصرف	כַּלְידִי הֲוָת מַלְיָא בְּרַם טַבְוָת	calix vero meo ãplus.Sed & bẽignitas
رحمتك وعبدك تدركني	וְחִסְדָּא יִרְדְּפוּנַנִי	& miſericordia ſubſequentur me
كل ايام حياتي لكيما اسكن	כָּל יוֹמֵי חַיַּי בַּד אֲתִיב	oĩbus diebus vite mee,eũ habitauero.

בְּבֵית־יְהוָה לְאֹרֶךְ	in domo DEI in longitudine	in domo dñi,in longitudinem	ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα
יָמִים׃	dierum.	dierum. (ma ſabbati.	ἡμερῶν. (σαββάτων
כד לְדָוִד מִזְמוֹר	XXIIII. Dauidis.pſ.	XXIII .pſ.Dauid in pri(	κγ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ τῆς μιᾶς(
לַיהוָה הָאָרֶץ	DEI eſt terra A	Domini eſt terra	Τοῦ κυρίου ἡ γῆ
וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל	& plenitudo eius,orbis	& pleitudo eius,orbis(Quia ipſe	καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη
וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי הוּא	& habitātes in eo.Quia ipſe	terrar & vniuerſi q habitāt ī eo.(	καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Αὐτὸς
עַל־יַמִּים יְסָדָהּ	ſuper maria fundauit eum,	ſuper maria fundauit eum,	ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν,
וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ׃	& ſuper flumina ſtabiliuit eū.	& ſuper flumina preparauit eū.	καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν.
מִי יַעֲלֶה בְהַר	Quis aſcendet in montem	Quis aſcendet in montem	Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ
יְהוָה וּמִי יָקוּם	DEI,& quis ſurget	domini,aut quis ſtabit	κυρίου, ἢ τίς στήσεται ἐν τόπῳ
בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ	in loco ſancto eius.	in loco ſancto eius.	ἁγίῳ αὐτοῦ. Ἀθῷος χερσὶ καὶ καθαρὸς
נְקִי כַפַּיִם וּבַר	Innocens manibus & mundo	Innocens manibus & mundo	τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν
לֵבָב אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא	corde,qui non iurauit	corde qui non accepit	ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ
לַשָּׁוְא נַפְשׁוֹ וְלֹא	temere in animam ſuā,& nō	in vano aīam ſuā,nec (cipiet	ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ
נִשְׁבַּע לְמִרְמָה׃ יִשָּׂא	iurauit doloſe.Accipiet	iurauit ī dolo pximo ſuo,Hic ac(	τῷ πλησίον αὐτοῦ. Οὗτος λήψεται
בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה	benedictionem a DEO	benedictionem a domino,	εὐλογίαν παρὰ κυρίου,
וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃	& iuſtitiā a Deo ſalutari ſuo.	& miſericordiā a deo ſalutari ſuo	καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.
זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו	Hec eſt gñatio querētiū eū,	Hec eſt generatio querētiū eū,	Αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων τὸν κύριον,
מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב	querentiū faciē tuā Iaacob	querentium faciem Dei iacob.	ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ(
סֶלָה׃ שְׂאוּ שְׁעָרִים	ſemper.Leuate porte	Attollite portas	Ἄρατε πύλας (διάψαλμα.
רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ	capita veſtra,& erigimini	principes veſtras,& eleuamini	οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε
פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא	ianue ſēpiterne,& ingrediet	porte eternales,& introibit	πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃	rex glorie.	rex glorie.	ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.
מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד	Quis eſt iſte rex glorie.	Quis eſt iſte rex glorie,	Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης,
יְהוָה עִזּוּז וְגִבּוֹר	DEVS fortis & potens,	dominus fortis & potens	κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός,
יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה׃	DEVS fortis in prelio.	dominus potens in prelio.	κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ.
שְׂאוּ שְׁעָרִים	Leuate porte	Attollite portas	Ἄρατε πύλας
רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ	capita veſtra,& erigimini	principes veſtras,& eleuamini	οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε
פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא	ianue ſempiterne,& ingrediet	porte eternales & introibit	πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי	rex glorie.Quis	rex glorie.Quis	ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. Τίς
הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד	eſt iſte rex glorie,	eſt iſte rex glorie,	ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης,
יְהוָה צְבָאוֹת הוּא	DEVS exercituum ipſe	dominus virtutum ipſe	κύριος τῶν δυνάμεων, αὐτός
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה׃	eſt rex glorie ſemper.	eſt rex glorie.	ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. διάψαλμα.
כה לְדָוִד	XXV. Dauidis.	XXIIII. In finē.pſ.Dauid.	κδ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי	Ad te DEVS animā meam	Aleph Ad te dñe leuaui aīam(	Πρὸς σέ, κύριε, ἦρα τὴν ψυχήν μου,
אֶשָּׂא אֱלֹהַי בְּךָ	leuabo DEVS meus in te	Deus meus in te (meā,	ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ
בָטַחְתִּי אַל־אֵבוֹשָׁה	confiſus ſum,non cōfundar,	confido non erubeſcam.	πέποιθα, μὴ καταισχυνθείην, με οἱ ἐχθροί
אַל־יַעַלְצוּ אֹיְבַי	ne letentur inimici	Beth Neq irrideāt me inimici	εἰς τὸν αἰῶνα. Μηδὲ καταγελασάτωσαν(
לִי׃ גַּם כָּל־קֹוֶיךָ	mei.Sed & oēs ſuſtinētes te,	mei,Gimel etenī vniuerſi q ſuſti(	μου. καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε,
לֹא יֵבֹשׁוּ יֵבֹשׁוּ	nō cōfundantur,cōfundant	nō cōfūdēt.Cōfundāt (nēt te	οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν. Αἰσχυνθή(
הַבּוֹגְדִים רֵיקָם׃	qui iniqua egerunt fruſtra.	oēs iniq agētes,ſupua.Deleth	οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς. (τωσαν

فى بيت الرب طول	בְּבֵית יְהוָה נוּגְדָא	In domo DEI in longitudine.
الايام	דְיוֹמַיָא׃	dierum.
المزمور الثالث والعشرون	לְדָוִד תּוּשְׁבַּחְתָּא	XXIIII. Dauidis laudatoria.
للرب الارض	דַיְיָ הִיא אַרְעָא וּבְרִיָּתָהּ תֵּבֵל	DEI eſt terra & creature eius, orbis
وما فيها البلاد	וְיָתְבִין בָּהּ׃ מְטוּל דְהוּא	& qui habitant in eo. Quoniam ipſe
وجميع سكانها ه لانه	עַל־יַמַּיָא שַׁוִי שְׁתַאסַיָּהּ	ſuper maria poſuit fundamentũ eius,
جعل اساسها على البحار ه	וְעַל נַהֲרָוָתָא אַתְקְנַהּ׃	& ſuper flumina preparauit eum.
وعلى الانهار اتقنها ه	מַאן יִסַּק בְּטוּר מַקְדְּשָׁא	Quis aſcendet in montem ſanctitatis
من ذا الذي يصعد الى جبل	בֵּית דַיְיָ וּמַאן יְקוּם	domus DEI, & quis ſtabit
الرب او من يقف	בַּאֲתַר קוּדְשֵׁהּ׃	in loco ſancto eius.
فى موضع قدسه ه	דְכֵי אִידַיָא וּבְרִיךְ	Innocens manibus & mundus
الا الطاهر اليدين النقى	רְעִיוֹנָא דְלָא אוֹמֵי עַל	voluntate, qui non iurauit ſuper
القلب ه الذى لا	שִׁיקְרָא לְחַיָבָא נַפְשֵׁהּ	falſo, ad damnationem anime ſue,
يضمر فى نفسه الكذب ولا	וְלָא קַיֵים	& non iurauit in
يحلف لقريبه بالغدر ه	לְנִכְלָא׃ יְקַבֵּל	fraudem. Accipiet
هذا يقبل البركة من الرب	בִּרְכְתָא מִן קֳדָם יְיָ	benedictionem a conſpectu DEI
والرحمة من الله مخلصه	וְזָכוּתָא מֵאֱלָהָא פוּרְקָנֵיהּ	& iuſtitiam a DEO redemptore ſuo.
هذا الجيل الذى يطلب	דֵּין דָּרָא דְתָבְעִין	Hec generatio querens
الرب ويبتغى وجه اله يعقوب	לֵיהּ יַעֲקֹב דְבָעִין סְבַר	ipſum Iaacob, querens iocunditatem
ارفعوا ايها	אַפּוֹי לְעָלְמִין׃ זְקוֹפוּ	faciei eius in eternum. Leuate
الرؤوسا ابوابكم ه وارتفعى	תַּרְעֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא רֵישֵׁיכוֹן	porte domus ſanctuarii capita veſtra,
اتيها الابواب الدهرية	וְאִזְדְּקִיפוּ בַּעֲלֵי עָלְמָא	& erigimini porte mundi,
ليدخل ملك المجد ه	וְיֵיעוֹל מַלְכָּא יְקָרָא׃	& introibit rex glorie.
من هذا ملك المجد	מַאן דֵּין מַלְכָּא יְקָרָא	Quis eſt iſte rex glorie,
الرب العزيز القوى الجبار ه	יְיָ עִזִּין וְגִבָּר יְיָ מָרֵי	DEVS fortis & potens, Deus author
القاهر فى الحروب ه	גְבוּרְתָּא עָבֵיד קְרָבָא׃	fortitudinis faciens bellum.
ارفعوا ايها الملوك	זְקוֹפוּ תַּרְעֵי גִינְתָא	Leuate porte horti
ابوابكم وارتفعى اتيها	דְעֵדֶן רֵישֵׁיכוֹן וְאִזְדְּקִיפוּ	deliciarum capita veſtra, & erigimini
الابواب الدهرية ه ليدخل	מַעֲלֵי עָלְמָא וְיֵיעוֹל	porte mundi & introibit
ملك المجد من	מַלְכָּא יְקָרָא׃ מַאן	rex glorie. Quis eſt
هو هذا ملك المجد	הוּא דֵין מַלְכָּא יְקָרָא	iſte rex glorie,
الرب القوى	יְיָ צְבָאוֹת הוּא	DEVS exercituum, ipſe
هو ملك المجد ه	מַלְכָּא יְקָרָא לְעָלְמִין׃	rex glorie in eternum
المزمور الرابع والعشرون	לְדָוִד	XXV. Dauidis.
اليك يارب رفعت نفسى ه	קֳדָמָךְ יְיָ נַפְשִׁי	Coram te DEO animam meam
الهى عليك	אַטּוֹל בִּצְלוֹ׃ אֱלָהִי עֲלָךְ	leuabo in oratione. Deus meus in te
توكلت فلا اخزى الى الابد	אִתְרְחֵיצִית לָא אִבְהַת	confido, non erubeſcam,
ولا تشمت بى اعدائى ه	לָא יְחַדוּן בַּעֲלֵי דְבָבִי	nec letabũtur patroni inimicitie mee
لان جميع المتوكلين عليك	עֲלַי׃ בְּרַם כָּל־דְּסַבְרִין לָךְ	ſuper me. Sed & vniuerſi qui ſperãt ĩ te
لا يخزون ه بل يخزى	לָא יִבְהֲתוּן יִבְהֲתוּן	non erubeſcent, erubeſcant
الاثمة بباطلهم الهدى	בְּזוֹוָיֵ וְסָרִיקָיָא׃	contemptores & vani.

A Libro midras tehilim
ר' לוליאני אמ'
מפני מה לא נבראו
המלאכי' בראשון שלא
יאמרו מיכאל היה מותח
מן המזרח וגבריאל מן
המערב והקב"ה ממדד
באמצע אלא אני ה' עושה
כל נוטה שמים לבדי רוקע
הארץ מאתי מי אתי כתיב
מי היה שותף עמי
בברייתו של עולם אמ'
דוד תואר אתה בראת
את השמים ואת הארץ
לספך אני קורא אותן
שנאמ' לה' הארץ ומלואה
.i. R. Lulıiani dixit propter quid nõ ſunt creati angeli a principio. Ne fortaſſis dicerent. Michael extẽdebat ab oriente & Gabriel a meridie. Deus autem .s. & .b. tãtum menſuram adinuenit. Ego Deus faciens omnia inclinans celos ſolus extendens terram ex me: me ıcti ſcriptũ eſt. i. ex me. ſiue me ſolo. Quis fuit ſocius mecum dum crearem orbẽ. Dixit Dauid fortitudo ſiue potẽtia tua & tu creaſti celos & terram: itaq3 nomini tuo ego tribuam illa ſicut dictum eſt. Dei eſt terra & plenitudo eius.

דְּרָכֶיךָ יְהוָה	Vias tuas DEVS	Vias tuas domine	Τὰς ὁδούς σου κύριε,
הוֹדִיעֵנִי אֹרְחוֹתֶיךָ	oſtende mihi, & ſemitas tuas	demõſtra mihi, & ſemitas tuas	γνώρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου
לַמְּדֵנִי׃ הַדְרִיכֵנִי	doce me. Deduc me	edoce me. He Dirige me	δίδαξόν με. Ὁδήγησόν με
בַאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי	in veritate tua, & doce me,	ĩ veritate tua, Vau & doce me	ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ δίδαξόν με,
כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי	qa tu es Deus ſaluatõis mee,	qa tu es DEVS ſaluator meus	ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου,
אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל־	te expectaui tota (tuarũ	& ſuſtinui tota (tionũ tuarũ	καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην
הַיּוֹם׃ זְכֹר־רַחֲמֶיךָ	die. Recordare miſationũ(	die. Zain Reminiſcere miſa(	τὴν ἡμέραν. Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου
יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי	Deꝰ, & miſicordiaꝝ tuaꝝ qa	dñe, & miſericordiaꝝ tuaꝝ que	κύριε, καὶ τὰ ἐλέη σου
מֵעוֹלָם הֵמָּה׃	a ſempiterno ſunt ipſe.	a ſeculo ſunt.	ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν.
חַטֹּאות נְעוּרַי	Peccatorũ adoleſcẽtie mee,	Heth Delicta iuuentutis mee,	Ἁμαρτίας νεότητός μου καὶ
וּפְשָׁעַי אַל־תִּזְכֹּר	& ſcelerũ meoꝝ ne mẽineris	& ignorãtias mas ne mẽineris.	ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς.
כְּחַסְדְּךָ זְכָר־לִי אַתָּה	ſm miſicor. tuã, ſcor. mei tu	Scdm miſicordiã tuã memto(	Κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί μου σύ,
לְמַעַן טוּבְךָ יְהוָה׃	ꝑpter bonitatẽ tuã DEVS,	ꝑꝑ bonitatẽ tuã dñe. (mei tu,	ἕνεκα τῆς χρηστότητός σου κύριε.
טוֹב וְיָשָׁר יְהוָה	Bonus & rectus DEVS,	Teth Dulcis & rectus dñs,	Χρηστὸς καὶ εὐθὴς ὁ κύριος,
עַל־כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים	ꝑpterea docebit peccatores	ꝑꝑ hoc legẽ dabit deliquẽtibus	διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας
בַּדָּרֶךְ׃ יַדְרֵךְ עֲנָוִים	in via. Deducet pauperes	ĩ via. Ioth Diriget manſuetos	ἐν ὁδῷ. Ὁδηγήσει πραεῖς
בַּמִּשְׁפָּט וִילַמֵּד עֲנָוִים	ĩ iudicio, & docebit humiles	ĩ iudicio, docebit mites	ἐν κρίσει, διδάξει πραεῖς
דַּרְכּוֹ׃ כָּל־אָרְחוֹת	viam ſuam. Omnes ſemite	vias ſuas. Caph Vniuerſe vie	ὁδοὺς αὐτοῦ. Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ
יְהוָה חֶסֶד וֶאֱמֶת	DEI miſicordia & veritas,	dñi miſericordia & veritas	κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια,
לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ	his q cuſtodiunt pactũ eius,	requirẽtibus teſtamentũ eius,	τοῖς ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ
וְעֵדֹתָיו׃ לְמַעַן	& teſtificatões eius. Propter	& teſtĩonia eiꝰ. Lameth Propt	καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. Ἕνεκα
שִׁמְךָ יְהוָה וְסָלַחְתָּ	nomẽ tuũ DEVS ꝑpiciare	nomẽ tuum dñe propiciaberis	τοῦ ὀνόματός σου κύριε, καὶ ἱλάσθητι
לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא׃	iniqtatꝗ mee, qm̃ multa eſt.	peccato meo, multũ eſt enim.	τῇ ἁμαρτίᾳ μου, πολλὴ γάρ ἐστι.
מִי־זֶה הָאִישׁ יְרֵא	Quis eſt vir timens	Mem Quis eſt homo q timet	Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος
יְהוָה יוֹרֶנּוּ בְּדֶרֶךְ	DEVM, docebit eum in via	dominũ, legem ſtatuit ei in via	τὸν κύριον, νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ
יִבְחָר׃ נַפְשׁוֹ בְּטוֹב	q̃ elegit. Anima eius ĩ bono	q̃ elegit. Nun Aĩa eius ĩ bonis	ᾗ ᾑρετίσατο. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς
תָּלִין וְזַרְעוֹ	cõmorabitur & ſemen eius	demorabitur, & ſemen eius	αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ
יִירַשׁ אָרֶץ׃	hereditabit terram.	hereditabit terrã. (tibus eũ,	κληρονομήσει γῆν. (τόν,
סוֹד יְהוָה לִירֵאָיו	A. Secretũ DEI timẽtibꝰ eũ,	Samech Firmamẽtũ ẽ dñs timẽ(	Κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐ(
וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם׃	& pactum ſuum oſtendet eis.	& teſtm̃ ipſiꝰ vt mãiſeſtẽt illis.	καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς.
עֵינַי תָּמִיד אֶל־יְהוָה	Oculi mei ſemp ad DEVM,	Ain Oculi mei ſemp ad dñm,	Οἱ ὀφθαλμοί μου διαπαντὸς πρὸς τὸν κύριον,
כִּי הוּא־יוֹצִיא	quia ipſe educet	quoniam ipſe euellet	ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει
מֵרֶשֶׁת רַגְלָי׃ פְּנֵה	de rete pedes meos. Reſpice	d̃ laq̃o pedes mẽos. Phe Reſpice	ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου. Ἐπίβλεψον
אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי־	ĩ me & miſerere mei, quoniã	in me & miſerere mei, quia	ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, ὅτι
יָחִיד וְעָנִי אָנִי׃	ſolus & pauper ſum ego.	vnicus & pauper ſum ego.	μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ.
צָרוֹת לְבָבִי	Tribulationes cordis mei	Sade Tribulatiões cordis mei	Αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου
הִרְחִיבוּ מִמְּצוּקוֹתַי	mltiplicate ſt, de ãguſtiis mis	multiplicate ſũt, de neceſſita(	ἐπληθύνθησαν. ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου
הוֹצִיאֵנִי׃ רְאֵה	educ me. Vide (meũ & pce	ẽrue me. Res Vide (tibꝰ meis	ἐξάγαγέ με. Ἴδε (ἄφες
עָנְיִי וַעֲמָלִי וְשָׂא	humilitatẽ meã & laborem(	hũili. mã & labo. mũ, & dimitte	τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου, καὶ (
לְכָל־חַטֹּאותָי׃ רְאֵה־	oĩbus peccatis meis. Vide	vniũſa delicta mã, Res Reſpice	πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. Ἴδε
אוֹיְבַי כִּי־רַבּוּ	inimicos mos qa mltipli. ſũt,	inimi. mos qm̃ mltiplicati ſũt,	τοὺς ἐχθρούς μου ὅτι ἐπληθύνθησαν,

يا رب طرقك	אָרְחָתָךְ יְיָ	Vias tuas DEVS
وعرفني سبلك ۞	אוֹדַע יָתִי הִילְכָתָךְ	erudi me, ſemitas tuas
وفهمني	אַלֵּף יָתִי ׃ אַדְרְכִנַנִי	inſtrue me. Deduc me
عدلك وعلمني	בְּקוּשְׁטָךְ וְאַלְּפִינִי	in veritate tua & doce me
لانك الهي ومخلصي ۞	אֲרוּם אַתְּ הוּא אֱלָהָא פָּרְקִי	quoniam tu es DEVS ſaluator meus,
واياك املت كل	יָתָךְ סְבָרִית כָּל	te expectaui tota
ايامي ۞ اذكر يا رب رافتك	יוֹמָא ׃ אִדְכַּר רַחֲמָךְ	die. Recordare miſericordiarū tuarū
ورحمتك	יְיָ וְטַבְוָתָךְ אֲרוּם	DEVS, & beneficiorū tuoꝝ, quoniam
فانها ثابتة من الابد ۞	מִן עָלְמָא אִנוּן ׃	ab eterno ſunt.
لا تذكر خطايا	חוֹבֵי טַלְיוּתִי	Delictorum iuuentutis mee,
صباي وجهلي ۞	וּמְרָדַי לָא תִדְכַּר	& rebellationū mearū ne memineris.
لكن مثل كثرة رحمتك	בְּטַבְוָתָךְ אִדְכַּר לִי צְבִית	Veꝝ i bēignitate tua ꝯcordaꝛ mei tu,
اذكرني من اجل صلاحك	בְּמִטוּל טַבְוָתָךְ יְיָ	propter bonitatem tuam DEVS.
يا الهي وانت يا رب بار عادل	טָב וּתְרִיץ יְיָ	Bonus & rectus DEVS,
اذ جعلت في السبل سنتك	בְּגִין כֵּן מַלִּיף חַיָּבַיָּא	propter hoc docet peccatores
للخطاة ۞ تدبر المتوا	בְּאָרְחָא ׃ מַדְרִיךְ עִנְוְתָנֵי	in via. Dirigens manſuetos
ضعين بالعدل وتعرف المسا	בְּדִינָא וּמַלִּיף עִנְוְתָנֵי	in iudicio, docebit manſuetos
كين طرقك ۞ جميع سبل	אוֹרְחֵיהּ ׃ כָּל הִלְכָתֵיהּ	vias ſuas. Omnes vie
الرب رحمة وعدل ۞	דַּיְיָ טָבוּ וּקְשׁוֹט	DEI bonitas & veritas
للذين يحفظون عدله	לְנָטְרֵי קְיָמֵיהּ וְסָהֲדְוָתֵיהּ ׃	cuſtodientibus pactum eius
وشهاداته ۞ اللهم	מִן בְּגַלַל	& teſtimonia eius. Ob gratiam
بجلال اسمك اغفر	שְׁמָךְ יְיָ וְתִשְׁבּוֹק	nominis tui Deus, parce
خطاياي فانها عظيمة ۞	לְחוֹבַי אֲרוּם סַגִּי הוּא ׃	peccato meo, quoniam grande eſt.
من هو الرجل الخائف	מַן הוּא דֵין גַּבְרָא דְּדָחִיל	Quis eſt is homo qui timet
من الرب يهديه كيف ما	מִן קֳדָם יְיָ יַלְפִינֵיהּ בְּאָרְחָא	ab aſpectu DEI, docebit eum in via
يرضاه ۞ وتنعم نفسه في	דְאִתְרְעֵי ׃ נַפְשֵׁיהּ בְּטַב בָּגֵא	quā elegit. Anima eius in bonis
الخير اذ ذريته	לְעָלְמָא דְאָתֵי יְבִית	mundi venturi demorabitur,
ترث الارض ۞	וּבְנוֹי יַחְסְנוּן אַרְעָא ׃	& filii eius hereditabunt terram.
الرب عز لخائفيه واسم الرب	רָזָא דַיְיָ גַּלְיָא לִדְחַלוֹי	Secretū Dei māifeſtū ē his q timēt eū,
الذين يخشونه وهو	וּקְיָמֵיהּ לְאוֹדָעוּתְהוֹן ׃	& pactum eius docebit eos.
تفهمهم مو ليشفه عيناي	עַיְנַי מִסְתַּכְלִין תְּדִירָא	Oculi mei reſpiciunt ſemper
تنظران الى الرب في كل	קֳדָם יְיָ אֲרוּם הוּא יַפֵּיק	coram DEO. Quoniam ipſe euellet
حين لانه من الفخ	מִמְצַדְתָּא רִגְלַי ׃ אִסְתַּכֵּי	de laqueo pedes meos. Aſpice
اطلق قدمي ۞ وعطف علي	לְוָתִי וְחוּס עֲלַי מְטוּל	me & miſerere mei, quoniam
ورحمني اذ كنت وحيدا	דִּיחִידָאי וְעַנְיָא אֲנָא ׃	ſolus & pauper ſum ego.
وبائسا ۞ كثيرة هي احزان	עָקְתִין דְּלִבִּי	Tribulationes cordis mei
قلبي اللهم اخرجني من	פְּתַיִן מִשְׁנוּקַי	multiplicate ſunt, de anguſtiis meis
شدائدي ۞ وانظر	אַפֵּיק יָתִי ׃ חֲמֵי	libera me. Penſa (dimitte
الى خضوعي وكدي واغفر	סִגּוּפִי וְטָרְחִי וּשְׁבוֹק	afflictionē meam & laborē meum, &(
لي جميع خطاياي واذكر	לְכָל חוֹבַי ׃ חֲמֵי	omnia peccata mea. Vide (cati ſunt,
دي ناز اعداي قد كثر	בַּעֲלֵי דְבָבַי אֲרֵי סְגִיעוּ	parronos inimicitie mee, qm̄ multipli(

A. Secretum Dei timentibus eum. Secreta que docet Deus timentes eū, ſunt ea que continentur lege euāgelica, partus uirgis, uerbi Dei incarnatio, filii Dei mors, eius a mortuis reſurrectio. Corpus eius in ſanguinem & potum, & reliqua id genus ſecreta.

Secreta dei quo[...] Revelat timentibꝫ

ושנאת חמס	& odio iniquo	& odio iniquo	καὶ μῖσος ἄδικον
שנאוני׃ שמרה	oderunt me. Cuſtodi	oderunt me. Sin. Cuſtodi	ἐμίσησάν με. Φύλαξον
נפשי והצילני	animā meam & libera me,	animam meam & erue me,	τὴν ψυχήν μου καὶ ῥῦσαί με.
אל־אבוש כי־חסיתי	non confundar quia ſperaui	non erubeſcam quoniā ſperaui	μὴ καταισχυνθείην ὅτι ἤλπισα
בך׃ ת תם־וישר	in te. Integritas & equitas	In te, Thau Innocentes & recti	ἐπὶ σέ. Ἄκακοι καὶ εὐθεῖς
יצרוני כי קויתיך׃	ſuabūt me, qa expectaui te.	adheſerunt mihi, qa ſuſtinui te.	ἐκολλῶντό μοι ὅτι ὑπέμεινά σε
פדה אלהים את־	Redime DEVS (eius.	Libera DEVS (ſuis	κύριε. Λύτρωσαι ὁ θεὸς τὸν
ישראל מכל צרותיו׃	iſraelem, ex oĩbus anguſtiis(	iſrael ex oĩbus tribulatiōibus(	ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.
כו לדוד	XXVI. Dauidis.	XXV. Pſalmus Dauid.	κε. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
שפטני יהוה כי־	Iudica me DEVS. quoniā	Iudica me domine, quoniam	Κρῖνόν με κύριε ὅτι
אני בתמי	ego in integritate	ego in innocentia	ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου
הלכתי	mea ambulaui,	mea ingreſſus ſum,	ἐπορεύθην,
וביהוה בטחתי	& in DEO confidens	& in domino ſperans	καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων,
לא אמעד׃ בחנני	non deficiā. Proba me (qa	non infirmabor. Proba me	οὐ μὴ ἀσθενήσω. Δοκίμασόν με
יהוה ונסני צרפה	DEVS & expire me, ſpur(	domine & tenta me, vre	κύριε καὶ πείρασόν με. πύρωσον
כליותי ולבי׃ כי	renes mos & cō meū. Quia	renes meos & cor meum. Qm̄	τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου. Ὅτι
חסדך	miſericordia tua, in	miſericordia tua	τὸ ἔλεός σου
לנגד עיני	conſpectu oculorū (te tua.	ante oculos (te tua.	κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου
והתהלכתי באמתך	meoꝝ ē. & ābulabo ī verita(	meos eſt & cōplacui in verita(	ἐστί. καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
לא־ישבתי עם־מתי	Non ſedi cū viris (bus ſe	Non ſedi cum concilio	Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου
שוא ועם־נעלמים	vanitatis, & cū occultanti(	vanitatis, & cū iniqua gerētibꝰ	ματαιότητος. καὶ μετὰ παρανομούντων
לא אבוא׃ שנאתי	non ingrediar. Odi	non introibo. Odiui	οὐ μὴ εἰσέλθω. Ἐμίσησα
קהל מרעים ועם־	eccleſiam peſſimorū, & cum	eccleſiam malignantium, & cū	ἐκκλησίαν πονηρευομένων. καὶ μετὰ
רשעים לא אשב׃	iniquis non ſedebo. (meas,	impiis non ſedebo. (meas,	ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω.
ארחץ בנקיון כפי	Lauabo in mūdicia manus(	Lauabo īter inocētes manus(	Νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου,
ואסבבה את־מזבחך	& circuibo altare tuum	& circundabo altare tuum	καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου
יהוה׃ לשמע בקול	Deus. Vt audire faciā ī voce	domine. Vt audiam vocem	κύριε. Τοῦ ἀκοῦσαί με φωνῆς
תודה ולספר כל־	laudis, & vt narrem omnia	laudis, & enarrem vniuerſa	αἰνέσεώς σου καὶ διηγήσασθαι πάντα
נפלאותיך׃ יהוה	mirabilia tua. DEVS	mirabilia tua. Domine	τὰ θαυμάσιά σου, Κύριε
אהבתי מעון ביתך	dilexi habitaculū domꝰ tue,	dilexi decorem domus tue,	ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου.
ומקום משכן	& locum tabernaculi	& locum habitationis	καὶ τόπον σκηνώματος
כבודך׃ אל־תאסף	glorie tue. Ne colligas	glorie tue. Ne perdas	δόξης σου. Μὴ συναπολέσῃς
עם־חטאים נפשי	cū peccatoribus aīam meā,	cum impiis DEVS aīam meā,	μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου.
ועם־אנשי דמים	& cum viris ſanguinum	& cum viris ſanguinum	καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων
חיי׃ אשר בידיהם	vitā meā. In quoꝝ manibus	vitā meam. In quorū manibus	τὴν ζωήν μου. Ὧν ἐν χερσὶν
זמה וימינם מלאה	ſcelꝰ ē, & dexta eoꝝ repleta	iniqtates ſt dextera eoꝝ ſpleta	αἱ ἀνομίαι, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη
שחד׃ ואני בתמי	ē mūeribꝰ. E. a. I pſectōē mā	ē mūeribꝰ. Ego āt ī inocētia mā	δώρων. Ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου (με.
אלך פדני וחנני׃	gradiar, redime me, & miſe(	īgreſſus ſū, redime me & miſe(	ἐπορεύθην. λύτρωσαί με κύριε καὶ ἐλέησόν(
רגלי עמדה	Pes meus ſtetit (rere mei.	Pes enī meus ſtetit (re mei.	Ὁ πούς μου ἔστη
במישור במקהלים	in recto in eccleſiis	in directo in eccleſiis	ἐν εὐθύτητι. ἐν ἐκκλησίαις
אברך יהוה׃	benedicam DEO.	benedicam te domine.	εὐλογήσω σε κύριε.

وا وشنوني	וסוּנְאַיְתָא דַחֲטוֹפִין	& odio rapine
ظلما ۞	סְנוֹ יָתִי ׃ טוּר	oderunt me.Cuſtodi
احفظ نفسي ونجني	נַפְשִׁי וְשֵׁיזֵב יָתִי	animam meam & libera me,
لئلا اخزى ۞ لاني عليك	לָא אֶבְהַת מְטוּל דְסַבְּרִית	non confundar quoniam ſperaui
توكلت ۞ الابرار والابقيا	עֲלָךְ שְׁלֵימוּתָא וְתְרִיצוּת	in te.Perfectio & rectitudo
لا حفظوني لاني رجوتك يارب	יִנְטְרוּנַנִי אֲרוּ סַבְּרִית עֲלָךְ	ſeruabunt me,quia confiſus ſum in te.
اللهم خلص	פְּרוֹק אֱלָהָא יָת	Libera DEVS
اسرايل من جميع شدايده	יִשְׂרָאֵל מִכָּל עָקְתֵיהּ ׃	iſrael de omnibus tribulatiõibus eius.
المزمور الخامس والعشرون	לְדָוִד	XXVI. Dauidis.
احكم لي يارب فانني	דוּנְתִּי יְיָ אֲרוּם	Iudica me DEVS quoniam
بالتواضع	אֲנָא בִשְׁלֵימוּתִי	ego in perfectione
مشيت ۞	הַלֵּיכִית	mea ambulaui,
وعلى الرب توكلت	וּבַיְיָ סַבְּרִית	& in DEO confiſus
فلا اجزع ۞ جربني	לָא אֶזְדַעְזַע ׃ בְּחוֹן יָתִי	nequaquam labar.Proba me
يارب وابلني وامتحن	יְיָ וְנַסֵּי יָתִי צְרוֹף	Deus & tenta me,purifica
قلبي وكليتاي ۞ فان	כּוּלְיָתִי וְרַעְיוֹנָי ׃ מְטוּל	renes meos & cogitatiões meas.Q̃m
رحمتك	דְטוּבָךְ	bonitas tua
قبالة عيني ۞	קֳבֵל עֵינָי	ante oculos meos eſt,
مشيت بالايمان ولم اجالس	וְהַלֵּיכִית בְּקוּשְׁטָךְ ׃	& ambulaui in veritate tua.
الاثمه ۞ ولا واطى	לָא אִסְתַּחֲרִית עִם גּוּבְרֵי	Non circũiui cum viris
السفها	שִׁקְרָא וְעִם מִטַּמְרִין	mendacibus,& cum occultantibus ſe
ابغضت مجمع	לְאַבְאָשָׁא לָא אֵיעוֹל ׃ סְנֵיתִי	vt nocerent non introibo.Odiui
الاشرار	כְּנִשַּׁת מְבַאֲשִׁין וְעִבְרֵי	congregationẽ prauorum,& cũ ſeruis
ولم اجالس المنافقين ۞	רַשִׁיעַיָא לָא אִסְתַּחַר ׃	impietatis non ſedebo.
غسلت بالطهارة يدي	אֲקַדֵּשׁ בְּזַכּוּתָא אַיְדַי	Sanctificabo in munditia manus meas,
لا طوف بمذبحك يارب ۞	וְאֶתְחוֹר יַת מַדְבְּחָךְ	& circundabo altare tuum
واسمع صوت	יְיָ ׃ לְאַשְׁמָעָא בְּקָל	DEVS.Vt audire faciam,in voce
تسبيحك واقص جميع	תּוּשְׁבַּחְתָּא וּלְאִשְׁתָּעֵי כָּל	laudis,& vt enarrem omnia
عجايبك ۞ يارب	פְּרִישָׁתָךְ ׃ יְיָ	mirabilia tua.DEVS
احببت بها بيتك ·	רְחֵימִית מְדוֹר בֵּית	amaui habitaculum domus
وموضع محل	מַקְדְשָׁךְ וַאֲתַר מַשְׁכַּן	ſanctitatis tue,locum habitationis
مجدك ۞ لا تهلك	יְקָרָךְ ׃ לָא תִתְכְּנוֹשׁ	glorie tue.Ne coniungas
مع الخطاة نفسي	עִם חַיָּבַיָא נַפְשִׁי	cum peccatoribus animam meam,
ولا مع رجال الدما	וְעִם אֱינָשֵׁי שָׁדְיֵי דְמָא	& cum hoĩbus effundentibus ſanguinẽ
حياتي الذين في ايديهم	חַיַּי ׃ דִּבְאִידֵיהוֹן עֵיצַת חִיטְאָה	vitã meã.Q̃m ĩ mãibus eoꝝ ꝯſiliũ,pcĩ
السيات ۞ بميدهم امتلت	וִימִינֵיהוֹן מַלְיָא	& dextera eorum plena (te mea
رشوه وانا بدعتي امشي	שׁוֹחֲדָא ׃ וַאֲנָא בִשְׁלֵימוּתִי	ſordidis muneribus.Et ego ĩ itegrita(
انقذني يارب وارحمني	אֵיזֵיל פְּרוֹק יָתִי וְחוּס עֲלָי ׃	gradiar,redime me & miſerere mei.
قامت رجلي	רִגְלַי קָמַת	Pes meus ſtetit
في الاستقامه ابارك	בְּתְרִיצָא בִּכְנִשַׁת	in rectitudine in congregatione
كل يوم يارب في بيعة	צַדִּיקַיָא אֲבָרֵיךְ יְיָ ׃	iuſtorum benedicam DEVM.

כו לדוד	XXVII. Dauidis,	xxvi. In fi. ps. D, priuſq̃ liniteſ.	κϛ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, πρὸ τοῦ χρισθῆναι.
יהוה אורי וישעי	Deus lux mea, & ſalutaſ mũ	Dñs illuminatio mea, & ſalus	Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου,
ממי אירא יהוה	a quo timebo. DEVS	mea quem timebo. Dominus	τίνα φοβηθήσομαι; Κύριος
מעוז חיי ממי	fortitudo vite mee, a quo	protector vite mee, a quo	ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος
אפחד: בקרב עלי	formidabo. Dũ ap.ppĩq̃rẽt(	trepidabo, Dũ appropiãt ſr̃ me	δειλιάσω. Ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ᾽ ἐμὲ
מרעים לאכל את	maligni vt cõederẽt (mihi	nocentes, vt edant (inimici	κακοῦντας, τοῦ φαγεῖν (οἱ ἐχθροί μου,
בשרי צרי ואיבי	carnẽ meã, moleſtatores &(	carnes mas. Qui tribulãt me(	τὰς σάρκας μου. Οἱ θλίβοντές με καὶ ἁ(
לי המה כשלו	mei ipſi ipegerũt (inimici	mei, ipſi ĩfitmari ſunt (caſtra,	αὐτοὶ ἠσθένησαν
ונפלו: אם תחנה	& ceciderũt. Si caſtrameteſ,	& ceciderũt. Si ɔſiſtãt adũſũ me(	καὶ ἔπεσον. Ἐὰν παρατάξηται
עלי מחנה לא יירא	adũſus me caſtra, ñ timebit	non timebit	ἐπ᾽ ἐμὲ παρεμβολὴ, οὐ φοβηθήσεται
לבי אם תקום עלי	cor meũ, ſi ſurrexerit ɔtra(	cor meũ. Si exurgat adũſũ me	ἡ καρδία μου. Ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ᾽ ἐμὲ
מלחמה בזאת אני	bellum iu hoc ego (me	prelium, in hoc ego	πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ
בוטח: אחת שאלתי	confido. Vnam petiui	ſperabo. Vnam petii	ἐλπίζω. Μίαν ᾐτησάμην
מאת יהוה אותה	a DEO hanc	a domino hanc	παρὰ κυρίου, ταύτην
אבקש שבתי בבית	inquirã, vt habitẽ in domo	requirã, vt inhabitem in domo	ζητήσω. Τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
יהוה כל ימי חיי	DEI, oĩbus diebus vite mee.	dñi omnibus diebus vite mee.	κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου.
לחזות בנעם יהוה	vt videã in voluptate DEI	Vt videã voluntatem domini	Τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα κυρίου
ולבקר בהיכלו	& de mane in templo eius.	& viſitem templum eius. (ſuo	καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ.
כי יצפנני בסכה	Repõet. n. me ĩ tabñacu. ſuo	Q͠m abſcõdit me ĩ tabñaculo(	Ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ,
ביום רעה יסתירני	in die mala abſcondet me	in die malorum, protexit me	ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου. ἐσκέπασέ με (τρο
בסתר אהלו בצור	ĩ ſecreto tẽtorii ſui, in rupe	ĩ abſcõdito tabernaculi ſui. In(	ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. Ἐν πέ(
ירוממני: ועתה	exaltabit me. Nunc quoq;	exaltauit me, & nunc (petra	ὕψωσέ με. καὶ νῦν
ירום ראשי על	exaltauit caput meũ, ſuper	exaltauit caput meum ſuper	ἰδοὺ ὕψωσε κεφαλήν μου
איבי סביבותי	inimi. meos circũdãtes me,	inimicos meos. Circuiui	ἐπ᾽ ἐχθρούς μου. Ἐκύκλωσα
ואזבחה באהלו	& ĩmolabo ĩ tabernaclo eius	& immolaui ĩ tabernaculo eius	καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ
זבחי תרועה	hoſtiam iubili,	hoſtiam vociferationis,	θυσίαν αἰνέσεως
אשירה ואזמרה	cantabo & pſallam	cantabo & pſalmum dicam	καὶ ἀλαλαγμοῦ, ᾄσω καὶ ψαλῶ
ליהוה: שמע יהוה	DEO. Audi DEVS (mei,	dño. Exaudi dñe (fere mei	κυρίῳ. Εἰσάκουσον κύριε
קולי אקרא וחנני	vocẽ meã ĩuocãtis, miſere(	vocẽ meã q̃ clamaui ad te mi(	τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα. ἐλέησόν με
וענני: לך אמר	& reſponde mihi. Tibi dixit	& exaudi me. Tibi dixit	καὶ εἰσάκουσόν μου. Σοὶ εἶπεν
לבי בקשו פני את	cõ meũ exq̃ſierit vultꝯ mei,	cor meũ exq̃ſiuit te facies mea,	ἡ καρδία μου, κύριον ζητήσω. ἐξεζήτησεν
פניך יהוה אבקש:	faciẽ tuã DEVS veſtigabo.	faciem tuam domine requirã.	τὸ πρόσωπόν μου. τὸ πρόσωπόν σου κύριε ζη(
אל תסתר פניך	Ne abſcondas faciem tuam	Ne auertas faciem tuam	Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου (τήσω
ממני אל תט באף	a me, ne declines in furore	a me, & ne declines in ira	ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ
עבדך עזרתי היית	ad ſuũ tuũ. Auxiliũ meũ fu(	a ſuo tuo. Adiutor meus es tu	ἀπὸ τοῦ δούλου σου. Βοηθός μου γενοῦ
אל תטשני ואל	ne derelinq̃s me, & ne (iſti,	ne derelinquas me, neq;	μὴ ἀποσκορακίσῃς με. καὶ μὴ
תעזבני אלהי ישעי	dimit. me Deus ſalutis mee.	deſpicias me deꝰ ſalutarꝭ meꝰ.	ἐγκαταλίπῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου.
כי אבי ואמי	Pater. n. meus & mater mea	Q͠m pater meus & mater mea	Ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου
עזבוני ויהוה	dereliquerũt me, DEVS ãt	dereliquerunt me, dñs autem	ἐγκατέλιπόν με. ὁ δὲ κύριος
יאספני: הורני	colliget me. Oſtende mihi	aſſumpſit me. Legẽ pone mihi	προσελάβετό με. Νομοθέτησόν με
יהוה דרכך ונחני	DEVS viã tuã, & deduc me	domine in via tua, & dirige me	κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με

المزمور السادس والعشرون	לדוד מימרא	XXVII. Dau'dis. Verbum
الرب نوري ومخلصي	יי נהורי ופורקני	DEI illuminatio mea & redẽptio mea
ممن اخاف * الرب	ממאן אדחל יי	a quo timebo, DEVS
ناصر حياتي ممن	עושנא דחיי ממאן	fortitudo vite mee a quo
اجزع * اذا اقتربت مني	אדחל: כד קריבין עלי	formidabo. Dñ̃ ꝓpinqui fient cõtra me
الاشرار ليا كلوا *	לבאישין למגרמא ית	maligni ad rodendam
لحمي الذين احزنوني	בשרי מעיקי ובעלי דבבי	carnẽ meã, moleſtatores mei, & pſoni
مع اعداي يسقطون	הינון אתקלו	inimicitie mee ipſi impegerunt
ويهلكون * وان حل	ונפלו: אין תשרי עלי	& ceciderũt. Si caſtrametabiť aduſus me
جمعهم بي لم يخف	משרית רשיעא לא יזחל	exercitus iniquus, non pauebit
قلبي * وان قام علي	לבי אין יקום עלי	cor meum, ſi ſurrexerit contra me
القتال فبهذا	קרבא בדא אנא	bellum in hoc ego
اتكالي * واحدة سالت	סביר: חדא בעיתי מן	confido. Vnam petiui a
الرب وانا	קדם יי יתה אתבוע	conſpectu DEI hanc requiram
لها طالب * ان اسكن في	דאיתיב בבית מקדשא דיי	vt habitem in domo ſancta DEI
بيت الرب جميع ايام حياتي	כל יומי חיי	omnibus diebus vite mee.
لانظر فرح الرب	למחמי בבסימותא דיי	Ad videndum in dulcedine DEI
واتعهد هيكله المقدس *	ולבשקרא בהיכליה:	& ad viſitandum in templo eius.
لانه جللني بستره	ארום יטמרנני בטלליה	Q̃m abſcondit me in vmbraculo ſuo,
في ايام الشدة * وفي ظل	ביום בישתא יטמרנני	in die mala, abſcondet me
خيمته اخفاني وعلى الصفا	בטמור משכניה בכרך	in occulto diuinitatis ſue, in arce
رفعني * الان	תקיף ירומם יתי: וכען	forti exaltabit me. Et nunc
رفع راسي على اعداي	יתרברב רישי על בעלי	exaltabit caput meum ſuper parronos
الذين احزنوني * فذبحت	דבבי חזור חזור	inimicitie mee qui circundant me.
وذبحت ذبيحة	ואכוס במשכניה	Et ſacrificabo in tabernaculo eius
التهليل في مظلته *	נכסי רעוא ביבבא	ſacrificia acceptabilia, in iubilatione
امجد الرب وارتل	אשבח ואבוע	laudes dicam & pſallam
له * اسمع يارب صوتي	קדם יי: קביל יי	coram DEO. Accipe DEVS
الذي به دعوتك * وترحم	צלותי אקרא וחוס עלי	orationẽ meã inuocãtis, & miſerere me.
علي واستجب لي فلك قال	ורחים יתי: לך אמר	& pius eſto in me. Tibi dixit
قلبي * ولوجهك اطلب	לבי בעו אפי ית	cor meum, exquiſiuit facies mea,
يارب * ولنور وجهك ابتغي	סבר אפך יי אתבע:	iocunditatẽ faciei tue DEVS reqrã.
لا تصرف وجهك	לא תסלק שכינתך	Non amoueas diuinitatem tuam
عني ولا تمل برجزك	מיני לא תצלי ברוגזא	a me, non declines in ira
على عبدك كن لي معينا	לעבדך סיועי הויתא לא	ad ſeruũ tuũ, auxiliũ meum fuiſti, non
لا تقصني ولا ترفضني	תטלטל יתי ולא	moueas me, & non
يا الهي ومخلصي	תשבקנני אלהא פורקני	me deſeras Deus redemptor meus.
فان ابي وامي	בטול דאבא ואמא	Quoniam pater meus & mater mea
تركاني والرب	שבקו יתי מימרא דיי	dereliquerunt me, verbum autẽ DEI
اواني * اجعل لي	יכנוש עלי: אלפני	colliget me. Doce me
يارب في سبيلك	יי ארחתך ודברני	Deus viam tuam, & deduc me

בְּאֹרַח מִישׁוֹר לְמַעַן
שׁוֹרְרָי׃ אַל תִּתְּנֵנִי
בְּנֶפֶשׁ צָרָי כִּי קָמוּ
בִי עֵדֵי שֶׁקֶר וִיפֵחַ
חָמָס׃ לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי
לִרְאוֹת בְּטוּב יְהוָה
בְּאֶרֶץ חַיִּים׃ קַוֵּה
אֶל יְהוָה חֲזַק וְיַאֲמֵץ
לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל יְהוָה
כא לְדָוִד
אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא
צוּרִי אַל תֶּחֱרַשׁ
מִמֶּנִּי פֶּן תֶּחֱשֶׁה
מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי
עִם יוֹרְדֵי בוֹר׃
שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי
בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ
בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל
דְּבִיר קָדְשֶׁךָ׃ אַל
תִּמְשְׁכֵנִי עִם רְשָׁעִים
וְעִם פֹּעֲלֵי אָוֶן
דֹּבְרֵי שָׁלוֹם עִם
רֵעֵיהֶם וְרָעָה
בִּלְבָבָם׃ תֶּן לָהֶם
כְּפָעֳלָם וּכְרֹעַ
מַעַלְלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה
יְדֵיהֶם תֵּן לָהֶם
הָשֵׁב גְּמוּלָם לָהֶם׃
כִּי לֹא יָבִינוּ
אֶל פְּעֻלֹּת יְהוָה
וְאֶל מַעֲשֵׂה יָדָיו
יֶהֶרְסֵם וְלֹא יִבְנֵם׃
בָּרוּךְ יְהוָה כִּי
שָׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנָי׃
יְהוָה עֻזִּי וּמָגִנִּי
בוֹ בָטַח לִבִּי
וְנֶעֱזָרְתִּי וַיַּעֲלֹז
לִבִּי וּמִשִּׁירִי
אֲהוֹדֶנּוּ׃ יְהוָה עֹז
לָמוֹ וּמָעוֹז
יְשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ

in ſemitam rectam propter
īſidiato.meos.Ne tradas me
aīe tribulātiū me,qm̃ ſurre,
ɔtra m̃ teſtes falſi,& mufitār
iniqtatē. Niſi quod credidi,
vt viderem in bonis DEI
in terra viuentium.Expecta
DEVM, cōfortare, roboret
cor tuũ & expecta DEVM.

XXVIII. Dauidis.

Ad te DEVM clamabo
fortis meus,ne obſurdeſcas
mihi,ne forte taceas
mihi,& ſimilem eos
qui deſcendũt in ſepulchrũ.
Audi vocē dep̃cationis mee,
cum clamauero ad te,
cũ leuauero manus meas ad
oraculum ſanctũ tuum.Ne
trahas me cum impiis,
& cũ operātibus iniquitatē,
qui loquuntur pacem cum
amicis ſuis,& eſt malum
in corde eorum.Da eis
ſm̃ opus eorũ,& ſm̃ malum
ad īuētionũ eoꝝ,iuxta opus
manuum eorum da eis,
redde retributōnē eoꝝ illis.
Quoniam non intelligunt
opera DEI,
neq; opus manuum eius,
deſtrues eos & nõ edificabis.
Bñdictus DEVS,qa (arũ
audiuit vocē dep̃catōnũ me(
Deo fortitu.m̃a, & ſcutũ m̃ũ
in ipſo confiſum eſt cor meũ,
& habui adiutoriũ,& gauiſũ ē
cor meum,& in cantico meo
ɔfitebor illi.Deus fortitudo
eis & robur
ſalutarium MESSIE ſui

in ſemitam rectam propter
inimicos m̃os,Ne tradideris me
ī aīas tribulātiũ me,qm̃ īſurre(
ī me teſtes iniq,& mētita (xerũt
eſt iniquitas ſibi.Credo
videre bona domini,
in terra viuentium.Expecta
dñm viriliter age & confortetũ
cor tuum,& ſuſtine dominum.

XXVIII. p̃s.ipſi Dauid.

Ad te domine clamabo
Deus meus ne ſileas
a me ne quando taceas
a me,& aſſimilabor
deſcendentibus in lacum.
Exaudi dñe vocē oratiõis mee
dum oro ad te,
dum extollo manus meas ad
templum ſanctum tuum.Ne
ſimul tradas me cũ pccõribus,
& cũ operantibus iniquitatem
ne p̃das me.Qui loquũt pacē(
p̃ximo ſuo,mala autē (cũ
in cordibus eorum.Da illis
ſm̃ opera eorũ,& ſm̃ nequitiã
ad inuētionũ ipſoꝝ.Scd̃m opa
manuum eorum tribue illis,
redde retributionē eorũ ipſis.
Quoniam non intellexerunt
opera domini,
& in opera manuum eius
deſtrues illos & non edificabis
eos. Benedictus dñs quoniam
exaudiuit vocē dep̃catõis mee.
Dñs adiutor meus & p̃tector(
& ĩ ipſo ſperauit cor meũ (meus,
& adiutus ſum.Et refloruit
caro mea,& ex voluntate mea
confitebor ei.Dñs fortitudo
plebis ſue,& protector
ſaluationum chriſti ſui

ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ, ἕνεκα
τῶν ἐχθρῶν μου. Μὴ παραδῷς με
εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν
μοι μάρτυρες ἄδικοι καὶ ἐψεύσατο
ἡ ἀδικία ἑαυτῇ. Πιστεύω
τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ κυρίου
ἐν γῇ ζώντων. Ὑπόμεινον
τὸν κύριον, ἀνδρίζου καὶ κραταιούσθω
ἡ καρδία σου καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

κζ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.

Πρὸς σὲ κύριε κεκράξομαι,
ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς
ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ
ὁμοιωθήσομαι τοῖς
καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. (ώς μου,
Εἰσάκουσον κύριε τῆς φωνῆς τῆς δεήσε(
ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ,
ἐν τῷ αἴρειν με χεῖράς μου πρὸς
ναὸν ἅγιόν σου. Μὴ
συναπελκύσῃς με μετὰ ἁμαρτωλῶν,
καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν,
μὴ συναπολέσῃς με. Τῶν λαλούντων εἰρή(
τῶν πλησίον αὐτῶν, κακὰ δὲ (νην μετὰ
ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Δὸς αὐτοῖς
κύριε κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονη(
τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. Κατὰ (ρίαν
τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς. Τὰ ἔργα
ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν, αὐτοῖς.
Ὅτι οὐ συνῆκαν
εἰς τὰ ἔργα κυρίου,
καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ,
καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις
αὐτούς. Εὐλογητὸς κύριος ὅτι
εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.
Κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου,
ἐπ᾽ αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου,
καὶ ἐβοηθήθην. Καὶ ἀνέθαλεν
ἡ σάρξ μου, καὶ ἐκ θελήματός μου
ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. Κύριος κραταίωμα
τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς
τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ

نورا ۞ واهدني الى طريق	בהלכתא תריצא מטול	in ſemitam rectam, propter
مستقيمة ۞ ولا تسلمني في	תושבחתי ולא תמסרנני	laudem meam. Ne tradas me
ايدي اعدائي الذين احزنوني	ברעות מעיקי ארום קמון	volũtati tribulãtiũ me, qm̃ ſurrexerũt
فان شهود الزور قاموا علي	עלי סהדי שקרא וממללין	contra me teſtes iniqui, & loquuntur
والظالم اكذب نفسه وانا	חטופין: אילולי והימיני	rapinas. Niſi quod credo
مصدق ان اعاين خيرات	למיחמי בטובא דיי	videre in bonitate DEI
الرب في ارض الحيا ۞	בארעא דחיי עלמא: סביר	in terra vite eterne. Confide
ارجو الرب يقويني ويعتز	על יי תקף ועלים	in DEO, confortetur & roboretur
قلبي اذا املت الرب ۞	לבך וסבור על יי:	cor tuum, & ſpera in DEO.
المزمور السادس والعشرون	לדוד	XXVIII. Dauidis.
اليك يا رب صرخت	לותך יי אנא קרי	Ad te Deum clamaui,
الهي لا تتغافل	תקפא לא תשתוק	fortitudo mea, ne taceas
عني لئلا تغفل	מיני דלמא תשתוק	a me, quoniam ſi tacueris
عني ۞ فاكون	מיני ואתמתילית	a me aſſimilabor
كالهابطين في الجب	עם נחתי גובא:	his qui deſcendunt in puteum.
اسمع يا رب صوت تضرعي	קביל קל בעותי	Accipe vocem petitionis mee
اذا صرخت اليك ۞	כמצליי לותך	dum oro ad te,
ورفعت يدي	כד פריש ידי בצלותי קדם	cũ extẽdero manus meas ĩ orõne corã
الى هيكل قدسك	היכל קודשך: לא	templo ſancto tuo. Non
تدحضني مع الخطاة	לא תנגדינני עם רשיעי	trahas me cum impiis,
لا تدحضني مع الخطاة ولا	ועם עבדי עילא	& cum operantibus iniquitatem,
تهلكني مع الظالمين الذين	דממללין שלמא עם	qui loquuntur pacem cum
يتكلمون بالسلامة مع	חבריהון ובישותא	proximis ſuis, & malum eſt
اصحابهم والشر في قلوبهم ۞	בלבהון: הב להון	in cordibus eorum. Da eis
اجزيهم كاعمالهم ومثل سوء	כעובדיהון וכבישות	ſm opera eorum & ſm maliciam
صنيعهم وكاعمال	מעלליהון כעובדי	geſtorum eorum, ſicut opera
يديهم كافيهم	ידיהון פרע להון	manuum eorum perſolue illis,
اجزهم جزاهم لانهم	ואתיב פורענותא להון:	& conuerte condẽnationem ad eos.
لم يفهموا	מטול דלא מתביינין	Quoniam non intellexerunt
اعمال الرب ۞	ביתביינין לאוריתא דיי	legem DEI
ولا ما صنعت يداه ۞	ולעובדי אידוי	nec opera manuum eius,
تهدمهم ولا تبنيهم	יפגרנון ולא יבנינון:	deſtruet eos, & non edificabit illos.
تبارك الرب الاله	בריך מימרא דיי ארום	Benedictum verbum DEI quoniam
الذي سمع صوت تضرعي	קביל קל צלותי:	admiſit vocem orationis mee,
الرب هو عوني وناصري ۞	יי עושני ותריסי	DEVS fortitudo mea & ſcutũ meum
عليه توكلت	במימריה אתרחיץ לבי	in verbo eius confiſum eſt cor meum,
وبه معونتي وهو انسي	וסעודתני ודאיץ	adiutor meus & letabitur
لحمي ۞ وبالمجد ابتهج	לבי ומתושבחתי אודי	cor meum, & in laude mea
شكره ۞ الرب قوة	קדמוהי: יי תקוף	cõfitebor coram eo. DEVS fortitudo
شعبه وناصر	להון ועושנא	eis & robur,
ومخلص مسيحه ۞	פורקנות משיחיה	redemptio MESSIE ſui ipſe

הוא ׃ תושיעה את־	ipſe.Salua	eſt.Saluum fac	αὐτοῦ ἐστι. Σῶσον
עמך וברך את־	populum tuum,& benedic	populũ tuum dñe & benedic	τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον
נחלתך ורעם	hereditati tue,& paſce eos,	hereditati tue,& reges eos	τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτοὺς,
ונשאם עד העולם ׃	& ſubleua eos vſq; i ſẽpitnũ.	& extolle eos vſq; in eternum.	καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.
כט מזמור	XXIX. Pſalmus	XXVIII. ps. Dd. i ɔſũmatiõe	κη. Ψαλμὸς τῷ (κυρίῳ
לדוד הבו ליהוה	Dauidis. Afferte DEO	tabernaculi. Afferte dño	Δαβίδ, ἐξοδίου σκηνῆς. Ἐνέγκατε τῷ
בני אלים הבו	filii robuſtorum,afferte	filii Dei afferte	υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε
ליהוה כבוד ועז ׃	DEO gloriã & fortitudinẽ.	domino filios arietum.	τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν.
הבו ליהוה כבוד	Afferte DEO gloriam	Afferte dño gl'iã (eis,adorate	Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν
שמו השתחוו	nomini eius,adorate	& honorẽ,afferte dño gl'iã noĩ(	καὶ τιμήν. ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, δόξαν ὀνόματι(
ליהוה בהדרת־	DEVM in decore	dominum in atrio ſancto	τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ (αὐτοῦ, προσκυνήσατε
קדש ׃ קול יהוה על־	ſancto.Vox DEI ſuper	eius.Vox domini ſuper	ἁγίᾳ αὐτοῦ. Φωνὴ κυρίου ἐπὶ
המים אל הכבוד	aquas,Deus glorie	aquas,deus maieſtatis	τῶν ὑδάτων, ὁ θεὸς τῆς δόξης
הרעים יהוה על־	intonuit,DEVS ſuper	intonuit,dominus ſuper	ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ
מים רבים ׃ קול	aquas multas.Vox	aquas multas.Vox	ὑδάτων πολλῶν. Φωνὴ
יהוה בכח קול	DEI in fortitudine,vox	domini in virtute,vox	κυρίου ἐν ἰσχύϊ, φωνὴ
יהוה בהדר ׃ קול	DEI in decore.Vox	domini in magnificentia.Vox	κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ. Φωνὴ
יהוה שבר ארזים	DEI confringens cedros,	domini confringentis cedros,	κυρίου συντρίβοντος κέδρους,
וישבר יהוה את־	& confringet DEVS	& confringet dominus	καὶ συντρίψει κύριος
ארזי הלבנון ׃	cedros libani.	cedros libani.	τὰς κέδρους τοῦ λιβάνου.
וירקידם כמו עגל	Et diſperget eas q̃ſi vitulus	Et cõminuet eas tanq̃ vitulũ	Καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον
לבנון ושרין כמו	libani,& ſarion quaſi	libani,& dilectus quẽadmodũ	τοῦ λιβάνου, καὶ ὁ ἠγαπημένος
בן ראמים ׃ קול־	filius naricornis.Vox A.	filius vnicornuum.Vox	ὡς υἱὸς μονοκερώτων. Φωνὴ
יהוה חצב להבות	DEI diuidens flammam	domini intercidentis flãmam	κυρίου διακόπτοντος φλόγα
אש ׃ קול יהוה יחיל	ignis vox DEI pauere faciẽs	ignis,vox domini concutiẽtis	πυρός, φωνὴ κυρίου συσσείοντος
מדבר יחיל יהוה	deſtrũ,pauere faciet DEVS	deſertum,& cõmouebit dñs	ἔρημον, καὶ συσσείσει κύριος
מדבר קדש ׃ קול	deſertum cades.Vox	deſertum cades.Vox	τὴν ἔρημον καδδής. Φωνὴ
יהוה יחולל	DEI obſtetricans	domini preparantis	κυρίου καταρτιζομένου
אילות ויחשף	ceruas,& reuelans	ceruos & reuelabit	ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει
יערות ובהיכלו	ſaltus,& in templo eius	condenſa,& in templo eius	δρυμούς, καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ
כלו אומר כבוד ׃	omnis loquetur gloriam.	omnes dicent gloriam.	πᾶς τις λέγει δόξαν.
יהוה למבול	DEVS diluuium	Dominus diluuium	Κύριος τὸν κατακλυσμὸν
ישב	inhabitat,	inhabitare facit,	κατοικιεῖ,
וישב	& ſedebit	& ſedebit	καὶ καθίεται
יהוה	DEVS	dominus	κύριος
מלך	rex	rex	βασιλεὺς
לעולם ׃	in eternum. (ſuo	in eternum.	εἰς τὸν αἰῶνα.
יהוה עז לעמו	DEVS fortitudinẽ populo(	Dominus virtutẽ populo ſuo	Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει
יתן יהוה יברך	dabit,DEVS benedicet	dabit,dominus benedicet	κύριος εὐλογήσει
את עמו בשלום ׃	populo ſuo in pace. A.	populo ſuo in pace.	τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.
ל מזמור	XXX. Pſalmus.	XXIX. Pſalmus	κθ. Ψαλμὸς

خلص	הוא : פרוק ית	eſt. Redime
شعبك بارك	עמך וברך ית	populum tuum & benedic
ميراثك ٭ ارعهم	אחסנתך וזון יתהון	hereditati tue, & paſce eos
وسسهم الى الابد ٭	וסובר יתהון עד עלמא :	& dirige eos vſq; in eternum.
المزمور الثامن والعشرون	תושבחא	XXIX. Laudatoria.
قربوا للرب ابن	לדוד	Dauidis.
الرب قربوا	איתו קדם יי תושבחתא	Afferte coram DEO laudes
للرب ابن الكباش قدموا للرب	כיתי מלאכיא איתו	chorus angelorum, afferte
مجدا وكرامه قدموا للرب	קדם יי איקר ועושנא :	coram DEO gloriã & fortitudinem.
تسبيحا لاسمه ٭ اسجدوا	איתו קדם יי איקר שמיה	Afferte corã DEO gloriã nomini eius,
للرب في محل	סגידו קדם יי בשבהורית	adorate coram DEO in decore
قدسه ٭ صوت الرب على	קודשא קלא דיי שמיע על	ſanctitatis. Vox DEI audita eſt ſuper
المياه اله المجد	מיא בתקוף איקריה	aquas, in fortitudine glorie eius,
ارعد الرب على	אכלי יי על	intonuit DEVS ſuper
المياه الغزيرة صوت	מיין סגיאין : קלא	aquas multas. Vox
الرب بالقوة ٭ صوت	דיי שמיע בחילא קלא	DEI audita eſt in virtute, vox
الرب بعظيم الجلال صوت	דיי שמיע בשבהורא :	DEI audita eſt in decore. Vox
الرب يحطم الارز ٭	קלא יי מתבר ארזיא	DEI confringens cedros,
الرب يكسر	ותבר מימרא דיי ית	& confregit verbum DEI
ارز لبنان	ארזיא דליבנן :	cedros libani.
ويسحقه مثل عجل	ושוורינון היך עיגלא	Et inſilire eas fecit ſicut vitulus
لبنان ٭ والمحبوب مثل	ליבנן וטור מפיק פירין	libani, & mons producens fructus ſuos
ابن وحيد القرن ٭ صوت	היך בר ראימא : קלא	ſicut filius naricornis. Vox
الرب يقطع لهيب	יי פסיל שלהובין	DEI ſcindens flammas
النار ٭ صوت الرب يزلزل	דנור : קלא דיי מרתית	ignis. Vox DEI tremorẽ ſcutit deſro,
القفر الرب	מרגל מרתית מימרא דיי	incutit tremorem verbum DEI
يزلزل برية قادس صوت	חיויא מדברא דקדש קלא	ſerpẽtibus q̃ ſunt ĩ deſerto rechã, Vox
الرب يثبت	דיי מבטין איילתא	DEI parturire faciens ceruas,
الايل ويكشف	ומפליח חיות חורשיא	& ſoluens animalia ſilue,
الغاب ٭ وفي هيكله	ובמוקדשיה ילעיל	& in ſanctuario eius exultabunt
المقدس كل البشر يسبحونه	כולהון שמשוי אמרין	omnes miniſtri eius dicentes
الرب يبسط	איקר קדמוי : יי בדרא	gloriam coram eo. DEVS in tempore
الطوفان ٭	דמבולא יתיב על כורסי	diluuii ſuper ſedem
الرب	דינא למתפרעא מן	iudicii ſedit vt vices redderet prauis,
بجلس	ויתיב יי על כורסי	ſeditq; ſuper ſedem
ملكا	ברחמותיה ושיזיב ית נח	miſericordie & liberauit Noah,
الى الابد ٭	ומלך על בנוי לעלמי	& regnabit ſup̃ filios eius in ſcl'a ſcl'oꝝ.
الرب يعطي شعبه	עלמין : יי אוריתא לעמיה	DEVS legem populo ſuo
قوة الرب يبارك	יהב יי יבריך	dedit, DEVS benedicet
شعبه لسلامه ٭	ית עמיה בשלם :	populo ſuo in pace.
المزمور التاسع والعشرون	בר תושבחת שירתא	XXX. Dũ laudes dicerent. Cãticũ

A. Rhinoceros græce, latine naricornis animal quod duo gerit cornua unum in nare & alterum quod ſuper ne erumpit exiguum quidem ſed ualidiſſimum. Huius animalis nuper pictam uidimus imaginem referentem ex hoc genere unum. Quod per hec tempora Iuliano regi ex India allatum eſt.

A Ideſt MESSIA. Nomen enim Meſſie, pax. Iſaie. ix. Pater, eternus, princeps, pax.

שִׁיר־חֲנֻכַּת הַבַּיִת	Canticũ dedicatiõis domus.	Cantici in dedicatione domus	ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου
לְדָוִד : אֲרוֹמִמְךָ	Dauidis, Exaltabo te	Dauid. Exaltabo te	Δαβίδ. Ὑψώσω σε
יְהוָה כִּי דִלִּיתָנִי	DEVS q̃m ſublimaſti me,	domine quoniam ſuſcepiſti me,	κύρι ὅτι ὑπελάβετό με,
וְלֹא־שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי	& nõ letificaſti inimicos m̃os	nec delectaſti inimicos meos	καὶ οὐκ εὔφρανας τοὺς ἐχθρούς μου
לִי : יְהוָה אֱלֹהָי	de me. DEVS DEVS meus	ſuper me. Domine Deus meus	ἐπ᾽ ἐμέ. Κύρι ὁ θεός μου
שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ	clamaui ad te,	clamaui ad te,	ἐκέκραξα πρὸς σὲ
וַתִּרְפָּאֵנִי : יְהוָה	& ſanaſti me. DEVS	& ſanaſti me. Domine	καὶ ἰάσω με. Κύρι
הֶעֱלִיתָ מִן־שְׁאוֹל	eduxiſti ex inferno	eduxiſti ab inferno	ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου
נַפְשִׁי חִיִּיתַנִי	animã meam, viuificaſti me	animam meam, ſaluaſti me	τὴν ψυχήν μου, ἔσωσάς με (Ψάλατε
מִיָּרְדִי בוֹר : זַמְּרוּ	ne deſcẽderẽ in lacũ. Cãtate	a deſcẽdẽtibus in lacũ. Pſallite	ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον. (
לַיהוָה חֲסִידָיו	DEO miſericordes eius,	domino ſancti eius, (tatis eius.	τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, (νης αὐτοῦ.
וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ :	& cõfitemĩ mẽorie ſcĩtatis eiꝰ.	& confitemini memorie ſancti(	καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύ(
כִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים	Q̃m momẽtũ ĩ ira eius, vita	Q̃m ira ĩ ĩdignatiõe eiꝰ, & vita	Ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ
בִּרְצוֹנוֹ בָּעֶרֶב	A. ĩ bñplacito eius, ad veſpe	in volũtate eius. Ad veſperum	ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ, Τὸ ἑσπέρας
יָלִין בֶּכִי וְלַבֹּקֶר	cõmorabitur fletus, & ĩ ma(	demorabitur fletus, & ad ma(	αὐλισθήσεται κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωῒ
רִנָּה :	laus. .B (tutino	letitia, (tutinum	ἀγαλλίασις.
וַאֲנִי אָמַרְתִּי	Ego autem dixi (bor	Ego autem dixi	Ἐγὼ δὲ εἶπα
בְשַׁלְוִי בַּל־אֶמּוֹט	ĩ abũdãtia mea, nõ cõmoue(.	in abundãtia mea, nõ mouebor	ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου, οὐ μὴ σαλευθῶ
לְעוֹלָם : יְהוָה	in eternum. DEVS	in eternum, Domine	εἰς τὸν αἰῶνα. Κύρι
בִּרְצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה	ĩ volũtate tua, ſtatuiſti (diſti	in voluntate tua preſtitiſti	ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου
לְהַרְרִי עֹז הִסְתַּרְתָּ	mõti m̃o fortitudinẽ, abſcõ(	decori meo virtutẽ. Auertiſti	τῷ κάλλει μου δύναμιν. Ἀπέστρεψας
פָנֶיךָ הָיִיתִי נִבְהָל :	faciẽ tuã, factus ſũ cõturbatꝰ.	faciẽ tuã a me, & factus ſum cõ(	δὲ τὸ πρόσωπόν σου καὶ ἐγενήθην τεταρ(
אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא	Ad te DEVM clamabo,	Ad te dñe clamabo, (turbatus.	Πρὸς σὲ κύριε κεκράξο (ραγμένος.
וְאֶל־אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן :	& ad dñm meũ deprecabor.	& ad Deum meũ deprecabor.	μαι, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι.
מַה־בֶּצַע בְּדָמִי	Que ẽ vtilitas ĩ ſãguĩe m̃o,	Que vtilitas in ſanguine meo,	Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου,
בְּרִדְתִּי אֶל־שָׁחַת	cũ deſcẽdero ĩ corruptionẽ,	dum deſcendo in corruptionẽ.	ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς διαφθοράν.
הֲיוֹדְךָ עָפָר	nunq̃d confitebit̃ tibi puluis,	Nunq̃d cõfitebitur tibi puluis,	Μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς,
הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ :	aut ãnũciabit veritatẽ tuã.	aut annũciabit veritatẽ tuam?	ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου.
שְׁמַע יְהוָה וְחָנֵּנִי	Audi DEVS & miſerere mei,	Audiuit dñs & miſertus ẽ mei,	Ἤκουσε κύριος καὶ ἠλέησέ με,
יְהוָה הֱיֵה־עֹזֵר לִי :	DEVS eſto adiutor mihi.	dñs factus eſt adiutor meus.	κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי	Cõuertiſti planctum meum	Conuertiſti planctum meum	Ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου
לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ	in chorum mihi, ſoluiſti	in gaudium mihi, conſcidiſti	εἰς χαρὰν ἐμοί, διέρρηξας
שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי	ſaccũ meum & accinxiſti me	ſaccum meũ, & circũdediſti me	τὸν σάκκον μου καὶ περιέζωσάς με
שִׂמְחָה : לְמַעַן	leticia. Propterea	letitia. Vt	εὐφροσύνην. Ὅπως
יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא	laudabit te gloria, & non	cantet tibi gloria mea & non	ἂν ψαλῇ σοι ἡ δόξα μου καὶ οὐ
יִדֹּם יְהוָה אֱלֹהַי	tacebit DEVS Deus meus	compũgar, domine deus meus	μὴ κατανυγῶ, κύριε ὁ θεός μου
לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ :	in ſempiternũ cõfitebor tibi.	in eternum confitebor tibi.	εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.
לא לַמְנַצֵּחַ :	XXXI. Ad victoriã.	XXX. In finem.	λʹ. Εἰς τὸ τέλος
מִזְמוֹר לְדָוִד :	Pſalmus Dauidis.	pſalmus Dauid pro extaſi.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, ἐκστάσεως.
בְּךָ יְהוָה חָסִיתִי	In te DEO ſperaui	In te domine ſperaui	Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα
אַל־אֵבוֹשָׁה לְעוֹלָם	non confundar in eternum,	non confundat in eternum	μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα.

اعظمك	על חנכת בית מוקדשא	pro dedicatione domus ſanctuarii.
يا رب	לדוד: ארוממינך	Dauidis. Exaltabo te
لانك قبلتني ۞	יי ארום אוקמתני	Deus quoniam erexiſti me,
ولم تشمت بي اعدائي	ולא אחדיתא	& non letificaſti (deus
ايها الرب الهي	בעלי דבבי עלי: יי אלהי	p̄onos inimicitie mee de me. DEVS(
اليك صرخت	צליתי קדמך	meus oraui coram te,
فشفيتني ۞	ואסיתני: יי אסיקתא	& ſanaſti me. DEVS extrhaxiſti
ومن الجحيم اصعدت	מן שאול נפשי קיימתני	de inferno animam meam ſaluaſti me
نفسي يا رب ومن الهابطين	מן למיחת לבית קבורתא:	a deſcenſu in domum fouee.
في الجب نجيتني رتلوا	שבחו קדם	Laudate coram DEO
للرب يا جميع اصفيائه ۞	יי חסידוי ואודו	pii eius, & confitemini
واعترفوا لذكر قدسه ۞	אדכרת קודשיה:	& recordamini ſanctitatis eius,
لان الرجز في غضبه	מטול דשעתא רוגזיה	Quoniam vna hora indignatio eius,
والحياة في مسرته ۞ بالعشي	חיי עלמא רעותיה טבא	vita eterna bona voluntas eius.
يكون البكا وفي الصباح	ברמשא מבית בכותא	Ad veſperum iubet immorari fletum,
يكون الفرح ۞	ובצפרא קדם תושבחא:	& mane iubet perſiſtere in laude.
انا قلت	ואנא אמרית במתבי	Et ego dicebam cum ſederem
عند غناي اني لا ازول	ברוחצנא דלא אזוע	in fiducia, non mouebor
الى الابد ۞ يا رب	לעלמא: יי	in eternum. DEVS
بمشيتك وهبت	ברעותך אתעתדתא	in voluntate tua preparatus fuiſti
لبهاي قوة صرفت	לטורא רעשינא אסליקתא	ſicut mons fortitudinis, ammouiſti
وجهك عني ۞ فصرت جزعا	שכינתך הויתי מתבהיל:	diuinitatem tuam, & cōturbatus ſum.
اليك يا رب اصرخ	קדמך יי אקרא	Coram te DEO meo clamabo,
والى الهي اتضرع ۞	ולוותך אלהי אצלי:	& ad te Deum meum orabo.
اي منفعة في دمي	אמרית מה ממון אית	Dixi, quid erunt diuitie
اذا هبطت الى الجحيم	במחתי לבית קבורתא	in deſcenſu meo ad locum ſepulchri,
هل يشكرك التراب ۞	איפשר דישבחינך דשני	nunquid poſſunt laudare te habitātes
او يخبر بصدقك ۞	בעפרא איפשר דיתנון	in puluere, nunquid poſſunt annūciare
سمع الرب فرحمني ۞	הימנותך: קבל יי צלותי	fidē tuam, Accipe Deus orationē meā
الرب صار لي عونا ۞	ורחים עלי יי הוי סעיד לי	& miſerere mei DEVS ſis adiutor
جعلت حزني	אפכתא איליי	mihi. Conuertiſti luctum meum
فرحا ۞ نزعت مسحي	להינגין לי שריתא	in choros mihi, ſoluiſti
والبستني	שקי וזרזתני	ſaccum meum & cinxiſti me
سرورا ۞ لكيما	חידוא מן בגלל	letitia. Huius gratia,
تمجدك نفسي ولا	דישבחונך יקירי עלמא	laudabunt te honorabiles mundi,
يحزن قلبي ۞ ايها الرب الهي	ולא ישתקון יי אלהי	& non tacebunt, DEVS deus meus
اشكرك الى الابد ۞	לעלמא אשבחינך:	in eternum laudabo te.
المزمور	תושבחתא	XXXI. Laudatoria
الثلثون	לדוד	Dauidis.
عليك يا رب توكلت	במימרך יי סברית	In verbum tuum DEVS ſperaui
فلا اخزى الى الابد	לא אבהת לעלמא	non confundar in eternum,

A. In repropiciatione, in uoluntario, in uolito, in uoluntate, ſi ſumatur pro actu, omnia enim hec fert uocabulum hebreum.

B. Ex libro Mechilta
אמר ר' משה הדרשן כי רגע באפו חיים ברצונו נאמר על משיח צדקנו כי יהיה ברגע המות והחיים ברצונו לתת לאחרים ולקבורה הוא לעצמו וסמיך ליה בערב ילין בכי ולבקר רנה כי כשיתן המיתה לשום אחד ובנו בעדו ובשיחיה אתו ירננו והוא כשימות שאבלו כל רודפי שמו ובשיחיה ירננו תכסף לזה יחיינו מיומים וביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו
.i. dixit R. Moſſe hadarſſan. Quoniam momentum in ira eius, uita in uoluntate eius, hoc dictū eſt de MESSIA noſtro iuſto. Quoniam erunt in momento mors & uita eius p uoluntate ſua ad dandum alus & ad recipiendum in ſemetipſo. Et huic coniungitur illud. Ad ueſperum cōmorabitur fletus & in matutino laus ſiue leticia, quando enim alicui inferet mortem, flebunt ſuper illo, & cum ad uitam reſtituet illum, laudes canēt. Cū uero ipſe morietur triſtes erūt de morte eius omnes ſectatores nominis eius, & cum ad uitam redibit ſiue cū reſurget gaudebūt & canent, Et huic cōiungitur illud, uiuificabit nos poſt duos dies, & in die tertia reſurgere faciet nos & uiuemus cum illo.

בצדקתך פלטני:	in iuſtitia tua ſalua me.	in iuſtitia tua libera me.	ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ
הטה אלי אזנך	Inclina ad me aurem tuam,	Inclina ad me aurem tuam,	με. Κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου. Τάχυνον
מהרה הצילני	velociter libera me,	accelera vt eruas me.	τοῦ ἐξελέσθαι με.
היה לי לצור מעוז	eſto mihi ĩ lapidẽ fortiſſimũ,	Eſto mihi in Deum protectorẽ	Γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν.
לבית מצודות	in domum munitam	& in domum refugii,	καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς
להושיעני: כי	vt ſalues me. Quia	vt ſaluum me facias. Quoniã	τοῦ σῶσαί με. Ὅτι
סלעי ומצודתי	petra mea, & arx mea	fortitudo mea & refugiũ meũ	κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου
אתה ולמען שמך	tu es, & propter nomen tuũ	es tu, & propter nomen tuum	εἶ σύ. καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου
תנחני ותנהלני:	duces me, & enutries me.	deduces me & enutries me.	ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με.
תוציאני מרשת	Educes me de rete	Educes me de laqueo	Ἐξάξεις με ἐκ παγίδος
זו טמנו לי כי	hoc qđ abſcõderunt mihi, q͞a	hoc quẽ abſconderũt mihi, q͞m	ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι
אתה מעוזי: בידך	tu fortitu. m͞a es. In mãu tua	tu es protector m͞s. In mãus tuas	σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, εἰς χεῖράς σου
אפקיד רוחי פדית	cõmẽdabo ſpũm meũ, rdẽiſti	cõmẽdo ſpiritũ meũ, redemiſti	παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Ἐλυτρώ(
אותי יהוה אל אמת	me DEVS deus veritatis.	me domine deus veritatis.	με κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας. (σω
שנאתי השמרים	Odiui cuſtodientes	Odiſti obſeruantes	Ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας
הבלי שוא ואני	vanitates fruſtra, ego	vanitates ſuperuacue. Ego	ματαιότητας διὰ κενῆς. Ἐγὼ δὲ
אל יהוה בטחתי:	autẽ in DEO confiſus ſum.	autem in domino ſperaui,	ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα,
אגילה ואשמחה	Exultabo & letabor	exultabo & letabor	ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι
בחסדך אשר ראית	ĩ miſericordia tua, q͞a vidiſti	in miſericordia tua. Quoniam	ἐπὶ τῷ ἐλέει σου. Ὅτι ἐπεῖδες
עניי ידעת	afflictionem meam ſciuiſti	reſpexiſti hũilitatẽ meã, ſaluaſti	ἐπὶ τὴν ταπείνωσίν μου, ἔσωσας
בצרות נפשי: ולא	tribulationes aĩe mee. Et nõ	de neceſſitatib9 aĩam meã. Nec	ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου. Καὶ οὐ
הסגרתני ביד	concluſiſti me in manu	concluſiſti me in manibus	συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας
אויב העמדת	inimici, ſtatuiſti (ſerere mei	inimici mei, ſtatuiſti (ſerere mei	ἐχθροῦ, ἔστησας
במרחב רגלי: חנני	ĩ latitudine pedes meos. Mi(	ĩ loco ſpacioſo pedes meos. Mi(	ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου. Ἐλέησόν με
יהוה כי צר לי	DEVS quoniã tribulor, A.	domine quoniam tribulor	κύριε, ὅτι θλίβομαι,
עששה בכעס עיני	tinea corroſus ẽ ĩ furorẽ ocu(	cõturbatus ẽ ĩ ira oculus meus,	ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου,
נפשי ובטני: כי	aĩa m͞a & vẽter m͞us. (lus m͞s	anima mea & venter meus.	ἡ ψυχή μου καὶ ἡ γαστήρ μου.
כלו ביגון חיי	Quia cõſũpte ſũt ĩ merore vi(	Q͞m defecit ĩ dolore vita mea,	Ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου,
ושנותי באנחה	& ãni mei ĩ gemitu (te mee,	& anni mei ĩ gemitibus. (mea,	καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς.
כשל בעוני כחי	ĩfirmata ẽ ĩ iniq͞tate for. m͞a,	Infirmata ẽ ĩ paup͞tate virtus(	Ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου,
ועצמי עששו:	& oſſa mea tinea corroſa ſũt.	& oſſa mea conturbata ſunt.	καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν.
מכל צררי הייתי	Pluſq͞ oẽs moleſta. mei facto(	Sup oẽs inimicos meos facto ſũ	Παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην
חרפה ולשכני	opprobriũ vicinis meis (ſũ	opprobrium vicinis meis	ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσί μου
מאד ופחד למידעי	nimis, & timor notis meis,	valde, & timor notis meis.	σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου.
ראי בחוץ נדדו	q͞ videbãt me ĩ plateis fugie.	Qui videbãt me foras fugerũt	Οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον
ממני: נשכחתי	a me. Obliuioni traditus ſũ,	a me, obliuioni datus ſum	ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἐπελήσθην
כמת מלב הייתי	q͞ſi mortuus a corde, facto ſũ	tãq͞ mortuus a corde. Factus ſũ	ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας. Ἐγενήθην
ככלי אבד:	quaſi vas perditum.	tanq͞ã vas perditum,	ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλός,
כי שמעתי דבת	Audiui enim opprobrium	quoniã audiui vituperationem	ὅτι ἤκουσα ψόγον
רבים מגור	multorum, cõgregationem	multoꝝ cõmorãtiũ ĩ circuitu.	πολλῶν παροικούντων (τοὺς ὁμοῦ
מסביב בהוסדם	in circuitu, cũ inirẽt cõſiliũ	In eo dum conuenirent ſimul	κυκλόθεν. Ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι αὐ(

خلصني وانقدني بعدلك ♣	בְּצִדְקָתָךְ שֵׁיזֵב יָתִי	In iuſtitia tua libera me.
انصت الي بسمعك	אַצְלִי לְוָתִי אוּדְנָךְ	Inclina ad me aurem tuam,
عاجلا لكي تخلصني ♣	בִּסְרְהוּבָא פְּצֵא יָתִי	feſtina libera me,
كن لي الها ناصرا	הֱוֵי לִי לִכְרַךְ עוּשִׁין	eſto mihi ciuitas fortitudinis
وملجا لكي	לְחוּסְנָא כְּרַכָּא	ad robur arcis.
تخلصني ♣ لانك	לְמִפְרַק יָתִי: מְטוּל	vt redimas me. Quoniam
عوني	דְּתוּקְפִּי וְרוּחֲצָנִי	fortitudo mea & fiducia mea
وملجاي ♣ وباسمك	אַתְּ בְּגִלַל שְׁמָךְ	tu es, & propter nomen tuum
يارب تهديني وتعينني ♣	תְּדַבְּרִנַּנִי וְזוּן יָתִי:	duc me & enutri me.
وتخرجني من هذا الفخ	אַפֵּיק יָתִי מִמְּצִדְתָּא	Eripies me de laqueo
الذي اخفوه لي ♣ لانك انت	דְּנָא דִּפְרַסוּ לִי אֲרוּם	iſto quem tetenderunt mihi, quoniam
ناصري يارب وفي يديك	אַנְתְּ עוּשְׁנִי: בְּאִידָךְ	tu es fortitudo mea. In manu tua
استودع روحي ♣ نجني	אַפְקֵיד רוּחִי פְּרַקְתָּ	cōmendabo ſpiritum meum, redemiſti
يارب اله الحق ♣	יָתִי יְיָ אֱלָהָא קְשׁוֹטָא:	me DEVS deus verax.
ابغضت الذين يحفظون	סְנֵיתִי דְּנָטְרִין עֲבָדִין	Odiui obſeruantes opera,
بالاوثان الباطله وانا	דְּדַמְיָין לְלַמָּא וּלְשִׁקְרָא	que ſimulant vanitatem & mendaciū,
على الرب توكلت	וַאֲנָא עַל יְיָ סַבְּרִית:	ego autem in DEO ſperaui.
افرح واسر .	אֲבוּעַ וְאֶחְדֵּי בְּטוּבָךְ יְיָ	Gaudebo & exultabo in bonitate tua,
برحمتك ♣ لانك نظرت	חֲמֵיתָא יַת סִגּוּפִי	quoniam reſpexiſti afflictionem meam,
الي تواضعي	יְדַעְתָּא בְּעָקְתָּן	intellexiſti tribulationes
وخلصت نفسي من	דְּנַפְשִׁי: וְלָא	anime mee. Et non
الشدايد ولا تسلمني في ايدي	מְסַרְתַּנִי בְּאִידָא	me concluſiſti in manu dominorum
الاعدا ♣ اقمت	דְּבַעֲלֵי דְבָבָא אֲקֵימְתָּא	inimicitie mee ſtatuiſti
رجلي في السعة ♣ ارحمني	לִבְרוּתָא רִגְלַי: חוּס	i latitudine pedes meos. Miſerere
يارب فاني حزين	עֲלַי יְיָ אֲרוּם עִיקְתִי	mei Deus quoniā infeſtatio adeſt mihi,
تعكرت عيناي من	בְּלָאַת מִרוּגְזָא עֵינִי	conturbatus eſt ab ira oculus meus
سخطك ♣ ونفسي وقواي ♣	אִתְעֲקַת נַפְשִׁי וּכְרֵסִי:	cōſtricta ſunt aīa mea & venter meus.
فني عمري بالاحزان ♣	אֲרוּם אִישְׁתֵּיצוּן בְּדַוְונָא	Quoniam defecerunt in anxietate
وسني بالزفرات ♣	חַיַּי וּשְׁנַיַּי בְּתַנְחָתָא	vite mee, & anni mei in ſuſpiriis,
وضعفت بالمسكنة	תְּקַל בְּחוֹבַי חֵילִי	infirmata eſt in peccatis virtus mea,
قوتي ♣ وقلقت عظامي ♣	וְאֵיבָרַי כָּלוּ תַּשְׁהַנִּי:	& membra mea deſtructa ſunt.
صرت عارا في جميع	יַתִּיר מִן כָּל מְעִיקַי הֲוֵית	Pre omnibus qui angunt me, factus
اعدائي وجيرتي جدا ♣	בְּסוּפָא וּלְשִׁבְבַי לַחֲדָא	ſum opprobrium vicinis meis valde,
ورهبة لمن عرفني ♣	וְדַלּוּתָא לְיָדְעַי לִי	& metuendus notis meis,
من عاينني تباعد عني	דְּחָמַיִין לִי בְּשׁוּקָא עֲרָקוּ	& qui videbant me in platea fugerunt
ونسوني من قلوبهم	מִקְּדָמַי: אִתְנְשֵׁיִת	a cōſpectu meo. Obliuioni traditus ſū
مثل الميت ♣ صرت	הֵיךְ שְׁכִיבָא מִן רַעְיוֹנָא	ab eis tanq̄ mortuus a cogitatione,
مثل انا مكسور ♣	הֲוֵיתִי כְּמָאן דְּפַחַר תְּבִירָא:	factus ſum veluti vas terreū cōfractū.
لاني سمعت سب	מְטוּל דִּשְׁמַעִית טִיב בִּישׁ	Quoniam audiui famam malam
جميع من حولي هوابي ♣	דְּאָמְרִין עֲלַי עַמְמִין	quam dicunt contra me populi
وعند اجتماعهم جميعا	סַגִּיאִין דְּחִילְתָא מֵחֲזוֹר	multi, timorem circūquaq;

A. Nicolaus de Cuſa homo in omni ſcientia eminentiſſimus ꝓpter ea que hoc loco a propheta dicuntur tum propter multa alia credidit Christum dominum ſuſtinuiſſe in anima dolores inferni, q̄ ſane opinionē ipſe nec amplector nec aſpernor. Habentur uero paſſim ſermones eius in quibus de te hac doctiſſime diſputat.

יַחַד עָלַי לָקַחַת	aduerſum me, vt auferrent	aduerſum me, accipere	ἐπ' ἐμὲ, τοῦ λαβεῖν τὴν
נַפְשִׁי זָמָמוּ׃	animam meam cogitauerũt.	animam meam conſiliati ſunt.	ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο.
וַאֲנִי עָלֶיךָ	Ego autem in te	Ego autem in te	Ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ
בָטַחְתִּי יְיָ אָמַרְתִּי	ſperaui DEVS dixi	ſperaui domine, dixi	κύριε ἤλπισα, εἶπα,
אֱלֹהַי אָתָּה׃ בְּיָדְךָ	Deus meus es tu. In mãu tua	Deus meus es tu, ĩ manibꝫ tuis	σὺ εἶ ὁ θεός μου ἐν ταῖς χερσί σου
עִתֹּתָי הַצִּילֵנִי מִיַּד	tp̃a mea, libera me de manu	ſortes mee. Eripe me de manu	οἱ κλῆροί μου. Ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς
אוֹיְבַי וּמֵרֹדְפָי׃	inimicoꝝ meoꝝ & pſequẽtiũ(	inimicoꝝ meoꝝ, & a pſequẽti(	ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με.
הָאִירָה פָנֶיךָ עַל־	Illumina faciẽ tuã ſup (me.	Illuſtra faciẽ tuã ſup (bus me.	Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי	ſeruum tuum, ſalua me	ſeruum tuum, ſaluum me fac	τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με
בְחַסְדֶּךָ׃ יְהוָה אַל־	ĩ miſicordia tua. DEVS nõ	in miſericordia tua domine, nõ	ἐν τῷ ἐλέει σου, κύριε μὴ
אֵבוֹשָׁה כִּי קְרָאתִיךָ	confundar, quia inuocaui te,	confundar quoniã inuocaui te.	καταισχυνθείην, ὅτι ἐπικαλεσάμην σε.
יֵבֹשׁוּ רְשָׁעִים יִדְּמוּ	cõfundantur impii, & taceãt	Erubeſcant impii & deducãtur	Αἰσχυνθείησαν οἱ ἀσεβεῖς καὶ καταχθείησαν
לִשְׁאוֹל׃ תֵּאָלַמְנָה	in inferno. Muta fiant	in infernum, muta fiant	εἰς ᾅδου. Ἄλαλα γενηθήτω
שִׂפְתֵי־	labia	labia	τὰ χείλη
שֶׁקֶר הַדֹּבְרוֹת עַל־	mendacii, que loquunĩ cõtra	doloſa. Que loquunĩ aduerſus	τὰ δόλια τὰ λαλοῦντα κατὰ)ρηφανίᾳ
צַדִּיק עָתָק בְּגַאֲוָה	iuſtum inueterata in ſupbia	iuſtum iniquitatem in ſuperbia	τοῦ δικαίου ἀνομίαν, ἐν ὑπε)(χρηστότητός
וָבוּז׃ מָה רַב טוּבְךָ	& dſpectõe. Quã mlta ẽ bo.	& ĩ abuſiõe. Quã magna mul,(	καὶ ἐξουδενώσει. Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τ (
אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִּירֵאֶיךָ	q̃ reſuaſti timẽtibꝫ te (tua,	dñe, q̃ abſcõ. timẽ. te. (dul. tue	σου κύριε, ἧς ἔκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε.
פָּעַלְתָּ לַחוֹסִים בָּךְ	operatus es ſperãtibus in te,	Perfeciſti eis qui ſperant in te,	Ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ,
נֶגֶד בְּנֵי אָדָם׃	in conſpectu filiorũ hoĩum.	in cõſpectu filiorum hominum.	ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
תַּסְתִּירֵם בְּסֵתֶר	Abſcondes eos in abſcõſione	Abſcondes eos in abſcondito	Κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ
פָּנֶיךָ מֵרֻכְסֵי אִישׁ	vultus tui, a duricie viri,	faciei tue, a cõturbatiõe hoĩum	τοῦ προσώπου σου, ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων.
תִּצְפְּנֵם בְּסֻכָּה	ſeruabis eos in tabernaculo	proteges eos in tabernaculo	Σκεπάσεις αὐτοὺς, ἐν σκηνῇ
מֵרִיב לְשֹׁנוֹת׃	a cõtradictione linguarum.	tuo a contradictione linguarũ.	ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
בָּרוּךְ יְהוָה כִּי	Benedictus DEVS q (mihi,	Benedictus dominus quoniam	Εὐλογητὸς κύριος ὅτι
הִפְלִיא חַסְדּוֹ לִי	mirabilẽ fecẽ miſicordiã ſuã(	mirificauit miſicordiã ſuã mihi	ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
בְּעִיר מָצוֹר׃ וַאֲנִי	in ciuitate munita. Ego aũt	in ciuitate munita. Ego autem	ἐν πόλει περιοχῆς. Ἐγὼ δὲ
אָמַרְתִּי בְחָפְזִי	dixi in feſtinatione mea,	dixi in exceſſu mentis mee,	εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου
נִגְרַזְתִּי מִנֶּגֶד	exciſus ſum de conſpectu	proiectus ſum a facie	ἀπέρριμμαι ἀπὸ προσώπου
עֵינֶיךָ אָכֵן שָׁמַעְתָּ	oculorũ tuorũ, vtiqꝫ audiſti	oculoꝝ tuorum. Ideo exaudiſti	τῶν ὀφθαλμῶν σου. Διὰ τοῦτο εἰσήκουσας
קוֹל תַּחֲנוּנַי	vocem deprecationis mee,	vocem orationis mee,	τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου
בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ׃	cum clamarem ad te.	dum clamarem ad te.	ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ.
אֶהֱבוּ אֶת־יְהוָה כָּל־	Diligite DEVM omnes	Diligite dominum omnes	Ἀγαπήσατε τὸν κύριον, πάντες
חֲסִידָיו אֱמוּנִים	miſericordes eius, fideles	ſancti eius, quoniam veritatem	οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι ἀληθείας
נֹצֵר יְהוָה וּמְשַׁלֵּם	ſeruat DEVS, & retribuet	requiret dominus & retribuet	ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι
עַל־יֶתֶר עֹשֵׂה	his q abundantius operãtur	abundanter facientibus	τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν
גַאֲוָה׃ חִזְקוּ	ſuperbiam. Confortamini	ſuperbiam. Viriliter agite	ὑπερηφανίαν. Ἀνδρίζεσθε
וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל־	& roboretur cor veſtrũ, oẽs	& confortetur cor veſtrũ, oẽs	καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες
הַמְיַחֲלִים לַיהוָה׃	qui expectatis DEVM.	qui ſperatis in domino.	οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον.
לב לְדָוִד	XXXII. Dauidis.	XXXI. Intellectus	λα. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ
מַשְׂכִּיל	intellectus.	Dauid.	συνέσεως.

على ترامروا	חייר באתכנשותהון כחדא	cum conuenirent inſimul
لاخذ نفسي	עלי למסב	contra me vt caperent
وانا يارب عليك	נפשי חשיבו ׃	animam meam cogitauerunt.
توكلت قلت	ואנא על מימרך רחיצית	Et ego in verbo tuo confiſus ſum
انت الهي وفي يدك	יי אמרית דאלהי את ׃	Deus, dixi Deo meo es tu.) me liba me
قسمي نجني من ايدي	בידך זמני פורקני פציני	In mãu tua dies redẽptõis) (ribo mis.
اعداي والطاردين لي	מיד בעלי דבבי ומן רדפי	de mãibus inimicoꝝ moꝝ & a pſecuto(
انر وجهك على	אנהר כביר אפך על	Lucere fac iocunditatem faciei tue ſup
عبدك وخلصني	עבדך פרוקיני	ſeruum tuum, redime me
برحمتك يارب لا	בטובך יי לא אתבהת	bonitate tua. DEVS non confundar
اخزى فانني دعوتك	ארום קריתך יבהתון	quoniam inuocaui te, confundantur
تخزى الماثمون ويهبطون	רשיעיא ישתתקון ויחתון	impii, obmuteſcant & deſcendant
الى الجحيم ولتبكم	לשאול ׃ תתפקקן	in infernum. Muteſcant
الشفاه	שפותי שיקרא דממללן	labia mendacii que loquuntur
الغاشه المتقوله على	על צדיקא גידופין	aduerſus iuſtum opprobria,
الصديق بالاثم والكبر با	בגיאותנותא ובסרנותא ׃	in ſuperbia & contemptu. (ſcondiſti
والبهتان ما اكثر رحمتك	כמה סגי טובך דאטמרתא	Quã magna bonitas tua Deus, q̃ ab(
يارب التي حفظتها لجميع خا	לדחלין מינך עבדתא	timentibus te, operatus es
يفيك اعددتها لمن اعتصم	לסברין עלך למפרע	ſperantibus in te, vt reddas
بك امام بني البشر	להון אגרא טבא קבל בני	eis premium bonum in cõſpectu filioꝝ
استرهم في كيفك	נשא ׃ תטמורינון	hominum. Abſcondes eos
من اشرار الناس	בטומרא בעידן רוגזך	in occulto, in tempore ire tue,
وفي ظلال وجهك	מגברי גידופי ביד	ab hominibus contentioſis,
وتحفظهم من معاومة الالسن	במטללא מתנצות	a contradictione
تبارك الرب الذي	לישניא ׃ בריך יי ארום	linguarũ. Benedictus DEVS quoniã
انتخب له اصفيا	פרש טבותיה לי	ſeparauit bonitatem ſuam mihi,
في المدينة الحصينة انا	בקרתא כריכתא ׃ ואנא	in ciuitate munita. Ego autem
قلت في تحيري	אמרית באתבהלותי	dixi in furore meo
اترى طرحت من امام	למיערוק אשתיצית	quo fugiebam, prohibitus ſum
عينيك فلذلك سمعت	מקבל יקרך בקושטא	a preſentia glorie tue in veritate,
صوت تضرعي	שמעת קל צלותי	tu vero audiſti vocem orationis mee,
حين دعوتك	באתחננותי לותך	cum clamarem ad te.
حبوا الرب يا جميع	רחומו ית יי כל	Diligite Deum omnes
قديسيه فان	חסידוהי מהימניא	pii eius, fideles
الرب يبتغي الحق ويكافي	נטיר מדביש יי ופרע	cuſtodiet a malo Deus, & retribuet
المتكبرين	על תוקפאי דעבדין	tranſgreſſoribus, qui operantur
بفعلهم تقووا	גיותנות ׃ תקיפו	ſuperbe. Confortamini,
فلو بكم ونشتد يا جميع	ויתעלם לבביכון כל	& roborentur cogitationes veſtre oẽs
المتوكلين على الرب	דמסברין למימרא דיי	qui confiditis in verbo DEI.
المزمور الحادي	לדויד	XXXII. Dauidis
والثلثون	שכלתנא טבא אמר דויד	intellectus bonus, dixit Dauid.

אשרי נשוי פשע	Beatus cui dimiſſa ē iniqtas,	Btī quoꝝ remiſſe ſūt iniqtates,	Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι,
כסוי חטאה:	& abſconditum eſt peccatū.	& quorum tecta ſunt peccata.	καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
אשרי אדם לא	Beatus homo cui non	Beatus vir cui non	Μακάριος ἀνήρ, οὗ οὐ
יחשב יהוה לו עון	imputauit DEVS iniqtatē,	imputauit dominus peccatum,	μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν,
ואין ברוחו רמיה:	& nō eſt in ſpiritu eius dolus.	nec eſt in ſpiritu eius dolus.	οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.
כי החרשתי בלו	Quia tacui attrita ſunt	Quoniā tacui inueterauerunt	Ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη
עצמי בשאגתי	oſſa mea, in rugitu meo	oſſa mea, dum clamarem	τὰ ὀστᾶ μου, ἀπὸ τοῦ κράζειν με
כל היום: כי יומם	tota die. Die enim	tota die. Quoniam die	ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὅτι ἡμέρας
ולילה תכבד עלי	& nocte grauatur ſuper me	ac nocte grauata eſt ſuper me	καὶ νυκτός, ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ (τῷ
ידך נהפך לשדי	mãus tua, ɔuerſꝰ ē hũor m̄us	manus tua, conuerſus ſum	ἡ χείρ σου, ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν, ἐν(
בחרבוני קיץ סלה:	ī ſiccitatis eſtatis in ppetuū.	in erūna mea dū configit ſpina.	ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν. διάψαλμα.
חטאתי אודיעך	Peccatū meū notū facio tibi,	Delictū meū cognitū tibi feci,	Τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα,
ועוני לא כסיתי	& iniqtatē meā nō abſcōdo,	& iniuſtitiā meam nō abſcondi.	καὶ τὴν ἁμαρτίαν μου οὐκ ἐκάλυψα.
אמרתי אודה עלי	dixi confitebor ſuper	Dixi cōfitebor aduerſum me	Εἶπα ἐξομολογήσω κατ' ἐμοῦ,
פשעי ליהוה	ſcelera mea DEO,	iniuſtitiam meam domino,	τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ,
ואתה נשאת עון	& tu dimiſiſti iniquitatem	& tu remiſiſti impietatem	καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν
חטאתי סלה:	peccati mei ſemper.	peccati mei.	τῆς καρδίας μου. διάψαλμα.
על זאת יתפלל	Pro hac orat	Pro hac orabit	Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται
כל חסיד אליך לעת	omnis miſicors ad te, tēpus	ad te omnis ſanctus, in tēpore	πρὸς σὲ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ
מצא רק לשטף מים	īueniēs, vt cū inundauerit aq	oportūo. Verūtā ī diluuio aqꝝ	εὐθέτῳ. Πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων
רבים אליו לא	multe, ad illum non	multarum, ad eum non	πολλῶν, πρὸς αὐτὸν οὐκ
יגיעו: אתה סתר	accedāt. Tu es abſcōſio (me,	approximabunt. Tu es refugiū	ἐγγιοῦσι. Σύ μου εἶ καταφυγὴ
לי מצר תצרני	mea, a moleſtatorē cuſtodies(	meū a tribulatōe q̄ circūde. me	ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με,
רני פלט תסובבני	exltatō me cuaſiōis circūda(	exultatio mea erue me a circū(	τὸ ἀγαλλίαμά μου λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν(
סלה: אשכילך	ī ppetuū. Docebo te (bis me	me. Intellectū tibi dabo (dātib	με. διάψαλμα. Συνετιῶ σε (κυκλωσάντων
ואורך בדרך זו	& monſtrabo tibi viam hāc,	& inſtruam te in via hac	καὶ συμβιβῶ σε, ἐν ὁδῷ ταύτῃ
תלך איעצה עליך	p q̄ ambules, cōſulā ſuper te	qua gradieris, firmabo ſuper te	ᾗ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ
עיני: אל תהיו	oculo meo. Non ſitis	oculos meos. Nolite fieri	τοὺς ὀφθαλμούς μου. Μὴ γίνεσθε
כסוס כפרד אין	ſicē equus & ſicut mulus, non	ſicut equus & mulus, quibus	ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος οἷς οὐκ
הבין במתג	aduertētes, ī loco (ſtringant	non eſt intellectus. In chamo	ἔστι σύνεσις. Ἐν κημῷ
ורסן עדיו לבלום	& freno ornatus eoꝝ vt cō(	& freno maxillas eoꝝ ɔſtringe,	καὶ χαλινῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν
בל קרב אליך:	ne accedant ad te.	qui non approximant ad te.	ἄγξαι, τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.
רבים מכאובים	Multi dolores	Multa flagella	Πολλαὶ αἱ μάστιγες
לרשע והבוטח	impii confidentem autem	peccatoris ſperantes autem	τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα
ביהוה חסד יסובבנו:	ī Deo miſicōdia circūdabit.	in dño miſericordia circūdabit	ἐπὶ κύριον, ἔλεος κυκλώσει.
שמחו ביהוה וגילו	Letamini ī DEO & exultate	Letamini ī domino & exultate	Εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε
צדיקים והרנינו	iuſti & laudate	iuſti, & gloriamini	δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε
כל ישרי לב:	omnes recti corde.	omnes recti corde.	πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
לג רננו	XXXIII .Gaudete	XXXII. In finē. pſa. Dauid.	ΛΒ'. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, ἀνεπίγραφος
צדיקים ביהוה	iuſti in DEO,	Exultate iuſti in domino,	παρ' Ἑβραίοις. Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν κυρίῳ,
לישרים נאוה	rectos decet	rectos decet	τοῖς εὐθέσι πρέπει

طوبا لهم الذي تركت لهم	טובוי דמאן דשתבקן ליה	Beatus cui remiſſa ſunt ſcelera ſua,
سياتهم والذين سترت خطا	מרודי חפיין על חיטאוהי	tegumenta autem ſuper peccata eius.
ياهم طوبا للرجل الذي	טובוי דבר נשא דלא	Beatus homo cui non
لم يحسب الرب عليه خطيه	חשיב יי ליה עוייאן	imputat Deus peccata
وليس في فيه غش	ולית ברוחיה נכלא :	& non eſt in ſpiritu eius dolus.
انا سكت لان عظامي	מטל דשתיקית מפתגמי	Quoniam tacui a verbis
بليت من صراخي اليك	אורייתא בליין גרמי	legis, attrita ſunt oſſa mea,
النهار كله لاجل ان	בנהמותי כולא יומא ארום	ob rugitum meum tota die. Quoniã
يدك ثقلت علي ليلا	איממ ולילי תקפת עלי	die ac nocte inualuit ſuper me
ونهارا وتردد الهم من	מחתך איתהפיך רוטבי היך	percuſſio tua, cõuerſus eſt viror meus
المغاثله في قلبي	שרבא דקייטא לעלמא :	in ſiccitatem eſtatis ſemper.
اعترف الرب	חובתי אודעינך	Delictum meum notum faciam tibi,
بخطيتي ولم اخف اثمي	ועויתי לא חפיית	peccatum meum non abſcondi,
قلت اعترف باثمي	אמרית אודה על	dixi confitebor
امام الرب وهو الذي	מרודי קדם יי ואנת	ſcelus meum coram Deo & tu
يغفر اثام قلبي	שבקתא עוית	remiſiſti impietatem
لهذا ابتهل لك	חובי לעלמין :	delicti mei in eternum
كل بار في حيني	על דא יצלי כל חסידא	Propter hoc orabit omnis pius
اجابته لا تدنو	לעידן רעותא אלהוד לעדן	ad te in tẽpore opportuno. Verũ ĩ tpe
اليهم	דייתון עממין סגיעין	quo venient populi multi,
سيل المياه	היך מיא לותיה לא	veluti aque ad eum non
الغزيره انت ملجاي	יטמון לבאשא : אנת יי	appropinquabũt vt noceãt. Tu Deus
من الاحزان المحيطه بي	טל לי בטמרך תנטרנני	abſcõſio es mihi, ĩ ũbo tuo cuſtodies me
انت مجدي انقذني من	ביעת שבחתא תחזרינני	cantico redemptionis circũdabis me.
اعداي المحيطين بي سافهمك	לעלמין : אשכלינך ואלפינך	ĩ etnũ. Intellectũ dabo tibi & docebo
واعلمك الطريق التي	באורח דנא תהך אמלכינך	via hac incedes, ponam (te,
تسلكها واجعل عيني	אשוי עלך לטבא	ſuper te in bonum
عليك لا تكونوا	עיני : לא תהון היך סוסיא	oculum meum. Non ſitis ſicut equus
مثل الخيل والبغال التي	והיך כודנייא דלית להון	& ſicut mulus, quibus non eſt
لا فهم لها وانما تجتذب	בינא בזממא ופרוכבי	intellectus, capiſtrum & frenum
باللجم افواهها	תיקוניה לאתחסמא	ornatus eorum, vt conſtringantur
فكذلك الذين لا يلنون	כחדא לא יתקרב לותך :	ſimul ne accedant ad te.
اليك كثيره من ضربات	סגיעין כיבין	Multi dolores
الخطاه والذين يتوكلون	לרשיעיא ודסביר ביי	impii, qui vero ſperauerit in Deo,
على الرب فالرحمة تحوطهم	טיבותא יחזרניה :	benignitas circundabit eum.
افرحوا بالرب وتهللوا	חדו ביי ובועו	Letamini in Deo & exultate
ايها الصديقون وافتخروا بالرب	צדיקיא ושבחו	iuſti, & laudes dicite
يا جميع مستقيمي القلوب	כל תריצי רעייניא :	omnes quorũ ſunt recte cogitationes.
المزمور الثاني والثلثون	שבחו	XXXIII. Laudes dicite
ابتهجوا ايها الابرار بالرب	צדיקיא קדם יי	iuſti coram Deo,
وبالمستقيمين يليق	לתריצי יאיא	rectos decet

תְּהִלָּה׃ הוֹדוּ לַיהוָה	laudatio.Confitemini DEO	collaudatio.Confitemini dño	ὕμνησις. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ
בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל	in cithara in pſalterio	in cithara,in pſalterio	ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ
עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ׃	denario cantate ei.	decem chordarum pſallite illi.	δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ.
שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ	Cantate ei canticũ nouum,	Cantate ei canticum nouum,	Ἄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν,
הֵיטִיבוּ נַגֵּן	diligenter pſallite ei	bene pſallite ei	καλῶς ψάλατε αὐτῷ
בִּתְרוּעָה׃ כִּי יָשָׁר	in iubilo.Quia rectum	in vociferatione. Quia rectũ	ἐν ἀλαλαγμῷ. Ὅτι εὐθὺς
דְּבַר יְהוָה וְכָל	eſt verbum DEI,& omne	eſt verbum domini,& omnia	ὁ λόγος τοῦ κυρίου, καὶ πάντα
מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה׃	opus eius in fide.	opera eius in fide.	τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει.
אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט	Diligit iuſtitiam & iudiciũ,	Diligit miſericordiã & iudiciũ,	Ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν
חֶסֶד יְהוָה מָלְאָה	miſericordia DEI plena eſt	miſericordia domini plena eſt	ὁ κύριος, τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης
הָאָרֶץ׃ בִּדְבַר יְהוָה	terra.In verbo DEI	terra. Verbo domini	ἡ γῆ. Τῷ λόγῳ κυρίου
שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ	celi facti ſũt,& ĩ ſpũ (gregãs	celi firmati ſunt,& ſpiritu	οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ πνεύματι
פִּיו כָּל צְבָאָם׃ כֹּנֵס	oris eius oĩs exercitus eorũ.Cõ(	oris eius oĩs virtus eorũ.Cõgregãs	τοῦ στόματος αὐτοῦ, πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.(
כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן	quaſi ĩ vtre aquas maris,ponẽs	ſicut ĩ vtre aquas maris,ponẽs	ὡσεὶ ἀσκὸν, ὕδατα θαλάσσης,)(Συνάγων
בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת׃	in theſauris abyſſos.	in theſauris abyſſos.	ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους. τιθεὶς
יִירְאוּ מֵיְהוָה כָּל	Timeat a DEO omnis	Timeat dominum omnis	Φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα
הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ	terra,ab eo formident	terra,ab eo autem cõmoueant	ἡ γῆ, ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν
כָּל יֹשְׁבֵי תֵבֵל׃	vniuerſi habitatores orbis.	omnes inhabitantes orbem.	πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην.
כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי	Quoniam ipſe dixit & fuit	Quoniã ipſe dixit & facta ſũt,	Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν,
הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד׃	ipſe precepit & ſubſtiterunt.	ipſe mandauit & creata ſunt.	αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν.
יְהוָה הֵפִיר עֲצַת	DEVS diſſoluit conſilium	Dominus diſſipat conſilia	Κύριος διασκεδάζει βουλὰς
גּוֹיִם הֵנִיא	gentium,irritas fecit	gentium,reprobat autem	ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ (χόντων.
מַחְשְׁבוֹת עַמִּים׃	cogitationes populorum.	cogitatões pplorũ, (dñi ĩ eternũ	λογισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρ(
עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם	Cõſiliũ autẽ DEI in eternũ	& reprobat cõſilia pri.Cõſiliũ aũt(	Ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα
תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ	ſtabit cogitatões cordis eius ĩ(	manet,cogitatões cordis eius ĩ(	μένει, λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ εἰς γενεὰν
לְדֹר וָדֹר׃ אַשְׁרֵי הַגּוֹי	& gñatõe.Btã gẽs (gñatõe	& gñationẽ.Btã gẽs (gñatõe	καὶ γενεάν. Μακάριον τὸ ἔθνος
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו	cuius q dat eſſe eſt deus eius,	cuius eſt dominus Deus eius,	οὗ ἐστι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ.
הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה	populus quẽ elegit ĩ hẽditatẽ	populus quẽ elegit in hẽditatẽ	λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν
לוֹ׃ מִשָּׁמַיִם הִבִּיט	ſibi.De celo reſpexit	ſibi.De celo reſpexit	ἑαυτῷ. Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν
יְהוָה רָאָה אֶת כָּל	DEVS,vidit omnes	dominus vidit omnes	ὁ κύριος, εἶδε πάντας
בְּנֵי הָאָדָם׃ מִמְּכוֹן	filios adam. De firmiſſimo	filios hominum.De preparato	τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἐξ ἑτοίμου
שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל	ſolio ſuo,proſpexit ad	habitaculo ſuo, reſpexit ſuper	κατοικητηρίου αὐτοῦ, ἐπέβλεψεν ἐπὶ
כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃	vniuerſos habitatores terre.	omnes qui habitant terram.	πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.
הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם	Formãs ſingulatim cor eorũ, A	Qui finxit ſigillatĩ corda eorũ,	Ὁ πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν,
הַמֵּבִין אֶל כָּל	intelligens omnia	qui intelligit omnia	ὁ συνιεὶς εἰς πάντα
מַעֲשֵׂיהֶם׃ אֵין הַמֶּלֶךְ	opera eorum.Nõ ſaluabitur	opera eorum.Non ſaluatur	τὰ ἔργα αὐτῶν. Οὐ σώζεται
נוֹשָׁע בְּרָב חָיִל	rex ĩ multitudine exercitus,	rex per multam virtutem,	βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν,
גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל	nec fortis liberabit (equus	& gigas nõ ſaluabitur (equus	καὶ γίγας οὐ σωθήσεται
בְּרָב כֹּחַ׃ שֶׁקֶר הַסּוּס	ĩ mltitudĩe virtutis.Fallax(	ĩ mltitudĩe virtutis ſue.Fallax(	ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ. Ψευδὴς ἵππος
לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב	ad ſalutẽ,& in multitudine	ad ſalutem,in abundantia	εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει
חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט׃	roboris ſui neqꝗ euadere faciet	autẽ virtutis ſue non ſaluabit.	δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.

التسبيح ۵ اشكروا الرب	תושבחתא : אודו קדם יי	laudatio. Confitemini coram DEO
بالقيثار ۵ رتلوا له	בכינרא בנבלא דעשרתי	in cithara in pſalterio decem
بعود ذات عشرة اوتار ۵	נימין שבחו ליה :	cordarum laudate eum.
سبحوه تسبيحا جديدا ۵	שבחו קדמוי שירתא	Cantate coram eo canticum
رتلوا له حسنا	חדתא אוטיבו לשבחא	nouum, nauiter laudate eum
باصوات عاليه لان كلمة	ביבבא : מטול דתקין	in iubilo. Quoniam caſtigatum eſt
الرب مستقيمة وجميع	פתגמא דיי וכל	verbum DEI, & omnia
اعماله بامانة ۵	עובדוי בהימנותא :	opera eius in fide.
الرب يحب الرحمة والعدل	רחים צדקתא ודינא	Amat iuſtitiam & iudicium,
الارض كلها مملوءة من	טובא דיי מליא	bonitate autem DEI plena eſt
رحمة الرب ۵ وبكلمته	ארעא : במימרא דיי	terra. Verbo DEI
قامت السموات ۵ وبروح	שמיא אתעבדו וברוחא	celi facti ſunt, & ſpiritu
فيه جميع جنودها جميع	דפומיה כל חיליהון :	oris eius omnis exercitus eorum.
مياه البحار كانها في زقاق	דמכניש היך זיקא מי	Congregans ſicut vter
ترك الاعماق في خزاين ۵	ימא יהבינון באפותיק	aquas maris, poſuit eas ī ꝓfunditatibꝰ
فليخف من الرب جميع من	תהומיא : דחילו מן קדם יי	abyſſorum. Timete ab aſpectu DEI
في الارض ويخشاه كل	כל יתבי ארעא מניה	oēs habitatores trē, ab eo cōtremiſcāt
سكان المعمورة	יזדעזעון כל דיירי ארעא :	omnes inhabitantes terram.
لانه قال فكانوا	מטול דהוא אמר והוה	Quoniam ipſe dixit & fuit,
وامر فخلقوا	והוא פקיד ואתקיים :	ipſe mandauit & ſubſtitit.
الرب يبطل اراء الامم ويبدد	יי בדר מלכת	DEVS diſſipat conſilia
افكار الشعوب	עממיא בטיל	populorum, & irritas facit
ويرذل مشورات الملوك	מחשבת אומיא :	cogitationes nationum.
مشيئة الرب دايمة الى	מלכתא דיי לעלמא	Conſilium vero DEI in eternum
الابد وارادته الى	קיימא מחשבת לביה לדר	ꝑmanet, cogitatōes cordis eiꝰ a gñatōe
الدهر طوبى للشعب	ודרא : טובוי דעמא	ad generationem. Beatus vir
الذي الرب الهه	דיי הוא אלהיה	cuius, ille qui dat eſſe eſt Deus eius,
والشعب الذي اختاره له	עמא דבחר לאחסנא	populus quem elegit
ميراثا اطلع الرب من	ליה : מן שמיא	in hereditatem ſibi. De celo
السما وراى	אסתכל יי חמא ית בני	reſpexit Deus vidit filios
بني البشر من مسكن	אינשא : ממכון	hominum. De habitatione
قدسه نظر الى	בית מותביה אודיק	domus hoſpitii ſui,
جميع سكان الارض	לוות כל יתבי ארעא :	reſpexit ſup omnes qui habitāt terrā,
الذي خلق وحده قلوبهم	דברא יתהון כחדא	Qui creauit eos, vnit
ويعلم جميع	לבהון ומתבונן לכל	corda eorum & veſtigat omnia
اعمالهم لا يفلت	עובדיהון : לית מלכא	opera eorum. Non eſt rex
ملك بكثرة جنوده ۵	מתפרק בסוגעי	qui ſaluetur multitudine
ولا ينجو جبار	חילותיה גיברא לא מתפצי	exercitus ſui, gigas quoq; non euadet
بكثرة حيله ولا يسلم	בסוגעית חיליה : שקרא	multa fortitudine ſua. Fallax
الفرس ولا يخلص	סוסא לפורקנא ובסוגעיה	equus ad ſalutem propter ingentem
راكبه بشدة حيله	גבורתיה לא משזיב :	fortitudinem ſuam non ſaluatur.

A. Singulatim, a ſingulo deriuatum, idem quod ſingillatim, ſeorſum, ſingulariter, ſolitarie. Atqui ſigillatim a ſigno & ſigillo dicitur, aliamq; habet intelligētiam nequaquā huic loco accōmodatā. Redarguūtur uero ex hoc facile Aueroici q contendunt omniū hominum eandem mentē unicamq; animā eſſe. Sed & qui ſecuti Origeniſtarum & aliquorū hebreorū fabulas predicant omnes animas ſimul a principio concreatas, & in corporibus poſtmodum delapſas.

הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל־	Ecce oculi DEI ſuper	Ecce oculi domini ſuper	Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ
יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים	timentes eum,& expectátes	metuẽtes eũ,& ĩ eis qui ſperãt	τοὺς φοβουμένους αὐτὸν, τοὺς ἐλπίζοντας
לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל	miſericordiá eius. Vt eruat	ſup miſicordia eius. Vt eruat	ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ῥύσασθαι
מִמָּוֶת נַפְשָׁם	de morte animas eorum,	a morte animas eorum,	ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν,
וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃	& viuificet eos in fame.	& alar eos in fame.	καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ.
נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה	Anima noſtra expectauit	Anima noſtra ſuſtinet	Ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει
לַיהוָה עֶזְרֵנוּ	DEVM, auxilium noſtrum,	dominum, quoniam adiutor	τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς
וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃	& clypeus noſter eſt.	& protector noſter eſt.	καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστιν. (ἡμῶν,
כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ	In ipſo, n. letabiť cor noſtrũ	Quia in eo letabiť cor nrm,	Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία
כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ	quia in nomine ſancto eius	& in nomine ſancto eius	καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ
בָטָחְנוּ׃ יְהִי־חַסְדְּךָ	ſpauimus. Sit miſicõdia tua	ſpauimus. Fiat miſicordia tua	ἠλπίσαμεν. Γένοιτο κύριε τὸ ἔλεός σου
יְהוָה עָלֵינוּ	DEVS ſuper nos,	domine ſuper nos,	ἐφ᾽ ἡμᾶς,
כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃	ſicut expectauimus te.	quẽadmodũ ſperauimus in te.	καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σοί.
לד לְדָוִד	XXXIIII. Dauidis,	XXXIII. Pſalmus Dauid	λγ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ	qñ cõmutauit ſenſum ſuum	cum mutauit vultum ſuum	Ὅτε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ	coram Abimelech	coram Achimelech	ἐναντίον Ἀβιμέλεχ
וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃	& eiecit eum & abiit.	& dimiſit eum & abiit.	καὶ ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθεν.
אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָה	Benedicam DEVM	Benedicam dominum	Εὐλογήσω τὸν κύριον
בְּכָל־עֵת תָּמִיד	in omni tempore, ſemper	in omni tempore, ſemper	ἐν παντὶ καιρῷ, διαπαντὸς (τῷ κῳ
תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃ בַּיהוָה	laus eius ĩ ore meo. In DEO	laus eiꝰ ĩ ore meo. Beth In dño	ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου. Ἐν(
תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי	laudabitur anima mea,	laudabitur anima mea,	ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχή μου,
יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים	audiant manſueti	audiant manſueti	ἀκουσάτωσαν πρᾳεῖς
וְיִשְׂמָחוּ׃ גַּדְּלוּ	& letentur. Magnificate	& letẽtur. Gimel Magnificate	καὶ εὐφρανθήτωσαν. Μεγαλύνατε
לַיהוָה אִתִּי	DEVM mecum,	dominum mecum,	τὸν κύριον σὺν ἐμοί,
וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ	& exaltemus nomen eius	& exaltemus nomen eius	καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
יַחְדָּו׃ דָּרַשְׁתִּי אֶת־	pariter. Queſiui DEVM &	ĩ idipſũ. Daleth Exqſiui dñm &	ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ
יְהוָה וְעָנָנִי וּמִכָּל־	reſpõdit mihi, & de omnibus	exaudiuit me, & ex omnibus	ἐπήκουσέ μου, καὶ ἐκ πασῶν
מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃	a qbus timebã liberauiť me.	tribulatõibus meis eripuit me.	τῶν θλίψεών μου ἐρρύσατό με.
הִבִּיטוּ אֵלָיו	Reſpicite ad eum	He Accedite ad eum (es vẽſ	Προσέλθετε πρὸς αὐτὸν
וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם	& illuminamini, & vultꝰ vẽſ	& illuminamini. Vau Et faci(	καὶ φωτίσθητε. καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν,
אַל־יֶחְפָּרוּ׃ זֶה עָנִי	nõ confundentur. Hic paup	nõ cõfundẽtur. Zain Iſte paup	οὐ μὴ καταισχυνθῇ. Οὗτος ὁ πτωχὸς
קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ	clamauit & Deus exaudiuit,	clamauit & dominus exaudiuit	ἐκέκραξε, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν
וּמִכָּל־צָרוֹתָיו	& de oĩbus tribulationibus	eũ, & de oĩbus tribulationibus	αὐτοῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων
הוֹשִׁיעוֹ׃ חֹנֶה מַלְאַךְ	ſaluauit eũ. Firmat angelus	eius ſaluauit eũ. Heth Immit(	αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν. Παρεμβαλεῖ ἄγγελος
יְהוָה סָבִיב	DEI per circuitum	dñi in circuitu (tet angelus	κυρίου κύκλῳ
לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃	timentes eum, & eruet eos.	timentium eum, & eripiet eos,	τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ῥύσεται αὐτούς,
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־	Guſtate & videte, quoniam	Teth Guſtate & videte quoniã	Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι
טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי	bonus DEVS, beatus	ſuauis eſt dominus, beatus	χρηστὸς ὁ κύριος, μακάριος
הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃	vir qui ſperat in eo.	vir qui ſperat in eo.	ἀνὴρ ὃς ἐλπίζει ἐπ᾽ αὐτόν.
יְראוּ אֶת־יְהוָה	Timete DEVM	Ioth Timete dominum omnes	Φοβήθητε τὸν κύριον, πάντες
קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין	ſancti eius, quoniam non eſt	ſancti eius, quoniam non eſt	οἱ ἅγιοι αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν

اعين الرب على	הא עינא דיי מסתכלא	Ecce oculus DEI aſpicit
تقيايه المتوكلين	לדחלין מניה ולסברין	timentes eum,& ſperantes
على رحمته ✿ ينجي	לטיבותיה : לשיזבא	in benignitate eius. Vt eripiat
نفوسهم من الموت	ממותא נפשתהון	a morte animas eorum,
في ايام الشدة يشبعهم ✿	ולקיימותהון באולצנא :	& paſcat eos in tempore famis.
نفوسنا رجت	נפשנא מסכיא לפורקנא	Anima noſtra expectat redemptionē
الرب كل حين ✿ لانه	דיי סוערנא	DEI, ſuſtentatio enim noſtra,
عوننا	ותריסנא הוא :	& ſcutum noſtrum ipſe
وناصرنا	ארום במימריה יחדי	quoniam in verbo ſuo letabitur
وعلى اسمه القدوس	לבנא מטול דבשום	cor noſtrum. Quoniam in nomine
توكلنا ✿ لتكن رحمتك	קודשיה אתרחצנא : יהי	ſancto eius ſpes noſtra. Sit
يا رب علينا	טוביה דיי עלנא	miſericordia DEI ſuper nos,
كمثل توكلنا عليك ✿	היכמא דסברנא עלך :	quemadmodum ſperauimus in te.
	לדוד,	XXXIIII. Dauidis,
	כד שני ית מדעיה	quando mutauit ſenſum ſuum
	קדם אבימלך	coram Abimelec,
المزمور الثالث والثلثون	ופטריה ואזל :	& reliquit eum & abiit.
ابارك الرب	אברך ית יי	Benedicam DEVM
في كل حين ✿ كل	בכל עידן	in omni tempore,
اوان تسبحته في فمي بالرب	תדירא תושבחתיה	ſemper laus eius in
تفتخر نفسي ✿	בפומי : במימרא דיי	ore meo. In verbo DEI
فلتسمع اهل الدعة	תשתבח נפשי ישמעון	laudabit anima mea, audient
ويفرحون ✿ عظموا	ענותניא ויחדון : הבו	manſueti & letabuntur. Afferte
معي الرب	רבותא קדם יי	magnificentiam coram DEO,
ولنعلي اسمه	ונרומם שמיה	& exaltemus nomen eius
اجمعون ✿ طلبت الرب	כחדא : תבעית אולפן	ſimul. Queſiui doctrinā (omnibus
فاجابني ومن جميع	מן קדם יי ועניני ומכל	a cōſpectu DEI, & reſpōdit mihi, & de(
احزاني خلصني ✿	דחלתי פציא יתי	timoribus meis liberauit me.
اقبلوا الى الرب	אסתכלו לותיה	Reſpicite ad eum
واستنيروا بوجوهكم	ואנהירו אפיהון	& illuminamini & facies veſtre
لا تخزا ان المسكين	לא עבצו : דין ענייא	non confundentur. Hic pauper
صرخ فاستجاب له الرب ✿	קרא יי שמיע	clamauit, & DEVS exaudiuit
ومن جميع احزانه	ומכל עקתיה	& de omnibus tribulationibus eius
خلصه ملاك	פרקיה : שרי מלאכא	liberauit eum. Immoratur angelus
الرب يدور	דיי חזור חזור לדחלין	DEI in circuitu timentium eum
اتقيائه وينجيهم	מניה ושיזיב נון :	& liberat eos.
ذوقوا وتيقنوا	אשתמודעו וחמון ארום	A. Percipite & videte, quoniam
اطيب الرب ✿ طوبى	טב הוא יי טוביה דגברא	bonus ipſe DEVS, beatus homo
للرجل المتوكل عليه ✿	דאתרחיץ במימריה :	qui confidit in verbo eius.
اتقوا الرب	דחלו מן קדם יי	Timete a preſentia DEI
يا جميع قديسيه ✿ فانه	קדישוהי ארום לית	ſancti eius quoniam non

A. In cōmētariis R. Moſſe . hadarſſan . in pſalmo.cxxxy. qui incipit. Confitemini domino quoniam bonus quātū ifra עוד שאמר דבר ידוע נותן לחם לכל בשר חדה תמא דאמרי טעמו וראו כי טוב ה׳ כי אלהים נתנו וכל ותמא בשרו ובשבם אלהם שב לבשר. וזהו שאמר וראו כי טוב ה׳ והיה פלא גדול Amplius dictum eſt uerbū notum. Qui dat panē ſiue cibū omni carni. Hoc eſt illud quod dictum eſt .pſ. xxxiiii. Guſtate & uidete quoniam bonus eſt Deus, quoniam cibus quem dat omnibus, ipſe ē caro eius. Et dum guſtatur cibus ſiue panis cōuertitur in carnem. Et hoc eſt quod dictū eſt. Et uidete quoniam bonus Deus. Hoc uero mirabile eſt magnum. Que paucula uerba, ſi bene examinentur illuminare poſſunt cecutiētes hebreos de ſacramento eucharistie.

מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃	inopia timentibus eum.	inopia timentibus eum.	ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
כְּפִירִים רָשׁוּ	Leonculi indiguerunt	Chaph. Diuites eguerunt	Πλούσιοι ἐπτώχευσαν
וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי	& eſurierũt, que rẽtibus aũt	& eſurierunt, inquirentes autẽ	καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες
יְהוָה לֹא־יַחְסְרוּ	DEVM, non deerit	dominum non minuentur	τὸν κύριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται
כָל־טוֹב׃ לְכוּ־בָנִים	omne bonũ. Ambulate filii	omni bono. Lamech Vẽite filii	παντὸς ἀγαθοῦ. Δεῦτε τέκνα
שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת	audite me, timorem	audite me, timorem	ἀκούσατέ μου, φόβον
יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃	DEI docebo vos.	domini docebo vos.	κυρίου διδάξω ὑμᾶς.
מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ	Quis eſt vir qui velit	Mem. Quis eſt homo qui vult	Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων
חַיִּים אֹהֵב יָמִים	vitam, diligens dies quibus	vitam, diligit dies	ζωήν, ἀγαπῶν ἡμέρας
לִרְאוֹת טוֹב׃ נְצֹר	videat bonum. Cuſtodi	videre bonos. Nun. Prohibe	ἰδεῖν ἀγαθάς. Παῦσον
לְשׁוֹנְךָ מֵרָע	linguam tuam a malo,	linguam tuam a malo,	τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ,
וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר	& labia tua ne loquantur	& labia tua ne loquantur	καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι
מִרְמָה׃ סוּר מֵרָע	dolum. Recede a malo	dolũ. Samech Diuerte a malo	δόλον. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ,
וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ	& fac bonum inquire	& fac bonum, inquire	καὶ ποίησον ἀγαθόν, ζήτησον
שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃	A. pacẽ & perſequere eam.	pacem & perſequere eam.	εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν.
עֵינֵי יְהוָה אֶל	Oculi DEI ad	Ain Oculi domini ſuper	Ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ
צַדִּיקִים וְאָזְנָיו	iuſtos, & aures eius	iuſtos, & aures eius	δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ
אֶל־שַׁוְעָתָם׃ פְּנֵי	ad clamorẽ eorum. Vultus	in p̃ces eoꝝ. Phe Vultus autem	εἰς δέησιν αὐτῶν. Πρόσωπον δὲ
יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע	DEI ſuper facientes mala,	domini ſuper facientes mala,	κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ
לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ	vt pdat de terra (& DEVS	vt pdat de terra (rũt iuſti & dñs	τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς (καὶ ὁ κς
זִכְרָם׃ צָעֲקוּ וַיהוָה	mẽoriã eoꝝ. Clamauerũt,(	memoriã eoꝝ. Sadic Clamaue(	τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Ἐκέκραξαν οἱ δ(
שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם	exaudi. & ex oĩbus tribu. eoꝝ	exaudi. eos, & ex oĩbꝫ tribu. eoꝝ	εἰσήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων(
הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְהוָה	liberauit eos. Propĩquus ẽ(	libauit eos. Quof Iuxta eſt dñs	ἐρρύσατο αὐτούς. Ἐγγὺς κς (αὐτῶν,
לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת	contritis corde, (DEVS	his qui tribulato ſunt corde,	τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν,
דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃	& cõfractos ſpiritu ſaluabit.	& humiles ſpiritu ſaluabit.	καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.
רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק	Multe tribulationes iuſti,	Res. Multe tribulatiões iuſtoꝝ,	Πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων,
וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ	& ex oĩbus illis liberabit eũ	& de omnibus his liberauit eos	καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς
יְהוָה׃ שֹׁמֵר כָּל־	DEVS. Cuſtodit omnia	dñs. Sin Cuſtodit dominus oſſa	ὁ κύριος. Φυλάσσει κύριος πάντα
עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה	oſſa eius, vnum ex eis	oſſa eorũ, vnum ex his	τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν
לֹא נִשְׁבָּרָה׃ תְּמוֹתֵת	nõ confringetur. Interficiet	non conteretur. Thau Mors	οὐ συντριβήσεται. Θάνατος
רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי	impium malitia, & odientes	peccatorũ peſſima, & q oderunt	ἁμαρτωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες
צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ פּוֹדֶה	iuſtũ pdentur. Redimet B.	iuſtum delinquent. Redimet	τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι. Λυτρώσεται
יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו	DEVS aĩas ſeruorũ ſuorũ,	dominus animas ſeruorũ ſuoꝝ,	κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ,
וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־	& non delebuntur omnes	& non delinquent omnes	καὶ οὐ μὴ πλημμελήσουσι, πάντες
הַחֹסִים בּוֹ׃	ſperantes in eo.	qui ſperant in eo.	οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.
לה לְדָוִד	XXXV. Dauidis.	XXXIIII. In finẽ pſ ipſi Dd.	λδʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
רִיבָה יְהוָה אֶת־	Iudica DEVS	Iudica domine	Δίκασον κύριε
יְרִיבַי לְחַם אֶת־	aduerſarios m̃os, pugna ꝯtra	nocentes me, expugna	τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς
לֹחֲמָי׃ הַחֲזֵק מָגֵן	ĩpugnãtes me. Apprehẽde(	ĩpugnãtes me. Apphẽde arma	πολεμοῦντάς με. Ἐπιλαβοῦ ὅπλου
וְצִנָּה וְקוּמָה	& parmulã, & cõſurge (ſcutũ	& ſcutum, & exurge	καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι
בְּעֶזְרָתִי׃ וְהָרֵק	ĩ auxiliũ meũ. Arma capeſſe,	ĩ adiutoriũ mihi. Effũde frameã	εἰς τὴν βοήθειάν μου. Ἔκχεον ῥομφαίαν

لاعوز لانقيا بد ۵	חוסרנא לדחלוהי׃	eſt egeſtas timentibus eum.
الاغنيا افتقروا	בני אריותא אתמסכנו	Filii leonum eguerunt
وجاعوا والذين يطلبون	וכפנו ותבעי אולפנא	& eſurierunt, ingrentes autẽ doctrinã
الرب لايعدمهم	דיי׳ לא חסרו	DEI non caruerunt
كل الخيرات هلموا ايها	כל טובא׃ איתיו בניא	omni bono. Ambulate filii
الابنا واسمعوا مني	קבילו מני דחלתא	accipite a me, timorem
لافهمكم مخافة الرب ۵	דיי׳ אליף יתכון	DEI docebo vos.
من هو الرجل الذي هو يريد	מאן גברא דבעי	Quis eſt vir qui velit
الحياة ۵ ويحب ان يرا	חיי רחים יומיא	vitas, amans dies,
اياما صالحة ۵ اكفف	למיחמי טבא׃ טור	quo videat bonum. Cuſtodi
لسانك عن الشر ۵	לישנך מביש	linguam tuam a malo
وشفتيك لكيلا تتكلم	וסיפותך מלמללא	& labia tua ne loquantur
بالغدر ۵ ابعد عن الشر	נכלא׃ זור מביש	dolum. Recede a malo
واصنع الخير ۵ واطلب	ועביד טב בעי	& fac bonum inquire
السلامة واتبعها	שלמא ורדוף בתרוי׃	pacem & ſequere eam.
فان عيني الرب على	עיני יי׳ לות	Oculi DEI ſuper
الابرار ۵ وسمعه	צדיקיא ואודנוי	iuſtos, & aures eius
الى تضرعهم ۵ وجه	לקבלא צלותהון׃ פרצופא	ad recipiẽdas preces eorũ. Vultus aũt
الرب على صانعي الشر	דיי׳ בעובדי בישא	DEI ſuper facientes mala,
ليمحي ذكرهم من	לשיצאה מן ארעא	ad abolendam de terra
على الارض ۵ الابرار دعوا	דוכרניהון׃ צליין צדיקיא	memoriam eorum, Orant iuſti,
فاستجاب لهم الرب ۵ ومن	קדם יי׳ שמיע ומכל	& a cōſpectu DEI exauditi ſũt & de oĩbꝰ
جميع شدايدهم نجاهم	עקתהון פצינון׃ קריב יי׳	tribulatōibus eoꝝ liberauit eos. Prope ẽ
الرب قريب من منكسري	לתבירי ליבא ית	Deus contritis corde, &
القلوب ۵ مخلص متواضعي	מכיכי רוחא יפרוק׃	humiles ſpiritu ſaluabit.
الارواح كثيرة هي احزان	סגיעין בישן לצדיקא	Multe tribulationes iuſti,
الصديقين ومن جميعها	ומכולהון פצאליה	& ex omnibus illis liberauit eum
يخلصهم الرب الرب يحفظ	יי׳׃ נטר לכולהון	Deus. Cuſtodit omnia
جميع عظامهم واحدة	איבריה חד מנהון	eorum membra unum ex eis
منها لاتنكسر ۵ موت	לא מתברא׃ מיתותא	non confringetur. Mors
الخطاة شرير	דרשיעיא בישא ושנאי	impii mala, & qui oderunt
ومبغضوا البار يهلكون	צדיקא יתחייבון׃ פריק	iuſtum peribunt. Redimet
الرب ينجي انفس عبيده	יי׳ נפשי דעבדוי	DEVS animas ſeruorum ſuorum,
ولا يخيب	ולא מתחייבין כל	& non condemnabuntur omnes
المتوكلين عليه ۵	דסברין במימריה׃	qui ſperant in verbo eius.
المزمور الرابع والثلثون	לדוד	XXXV. Dauidis.
حاكم يارب	אתגרי יי׳ במרי	Concerta DEVS contra authores,
الذين يظلمونني قاتل	תגרתי׃ סדר קרבא קביל	cōcertatiōis mee, iſtrue bellũ aduerſũ
الذين يقاتلونني	בעלי קרבותי׃ אתקף	patronos belli mei. Apprehende
خذ سلاحا وترسا وقم	תריס ועגיל וקום	clypeum & parmulam, & ſurge
لمعونتي ۵ استل سيفا	בסעדי׃ ושלוף מורנייתא	in adiutoriũ meum. Euagina lanceam,

A. Ideſt Chriſtum.

B. Redimet Deus animas ſeruorum ſuorum. Libro midras tehilim
אר שמואל בר נחמני אם
רעב שונאך האכילהו
לחם ביצר הרע הכתו׳
מדבר אדם הולך עם
חבירו שעה אחת נעשה
אוהבו ויצר הרע גדל
עם האדם וגדל עמו כל
ימיו שנא׳ כי יצר לב
האדם רע מנעוריו אם
מצא מקום להפילו בן כ׳
בן מ׳ בן ע׳ בן פ׳ הוא מפילו
ישלך שונא גדול מזה
.i. Dixit R. Samuel filius Nachamani. Si eſurierit inimicus tuus ciba eũ pane. Prouer. xxxv. De figmẽto malo ſcriptura loquitur. Homo ambulat cum ſocio ſuo una hora, & efficitur amicus eius. Figmentum autẽ malum natum eſt cum homine circuitq; cum illo cunctis diebus ſuis ſicut dictum eſt. Geñ. viii. Quoniam concupiſcentia cordis hominis mala, ab adoleſcentia ſua. Si tamen inuenerit locum ad precipitandum eum, quando fuerit etatis uiginti, ſiue quadraginta, ſiue ſeptaginta, ſiue octoginta annorum, precipitabit eũ. Quis igitur inimicus eſt tibi, maior iſto.

חֲנִית וּסְגֹר לִקְרַאת	lanceā & ſpatam, ī occurſum	& conclude aduerſus eos qui	καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας (χῇ μου,
רֹדְפָי אֱמֹר לְנַפְשִׁי	pſecutorū meorū, dic aīe mee,	perſequuntur me, dic anime	τῶν καταδιωκόντων με, εἶπον τῇ ψυ(
יְשֻׁעָתֵךְ אָנִי׃	ſalus tua ego ſum.	mee ſalus tua ego ſum.	σωτηρία σου εἰμὶ ἐγώ.
יֵבֹשׁוּ וְיִכָּלְמוּ	Confundanť & reuereantur	Confundantur & reuereantur,	Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν
מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי יִסֹּגוּ	q q̄rūt aīam meā, cōuertanť	querētes aīam meā. Auertanť	οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου. Ἀποστρα(
אָחוֹר וְיַחְפְּרוּ	retrorſum & confundantur,	retrorſum & confundantur,	εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν (φήτω
חֹשְׁבֵי רָעָתִי׃ יִהְיוּ	qui cogitant malū mihi. Sint	cogitantes mihi mala. Fiant	οἱ λογιζόμενοί μοι κακά. Γενηθήτωσαν (σαν
כְּמֹץ לִפְנֵי רוּחַ	ſicut feſtuce ante faciē vēti,	tanq̄ puluis ante faciem venti,	ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου,
וּמַלְאַךְ יְהוָה דּוֹחֶה׃	& angelus DEI impellat.	& angelus domini coarctās eos.	καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς.
יְהִי דַרְכָּם חֹשֶׁךְ	Sit via illorum tenebre	Fiant vie illorum tenebre	Γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν, σκότος
וַחֲלַקְלַקּוֹת וּמַלְאַךְ	& lubricum, & angelus (ſtra	& lubricum, & angelus	καὶ ὀλίσθημα, καὶ ὁ ἄγγελος
יְהוָה רֹדְפָם׃ כִּי חִנָּם	DEI pſequať eos. Quia fru(	dn̄i perſequēs eos. Q̄m gratis	κυρίου καταδιώκων αὐτούς. Ὅτι δωρεὰν
טָמְנוּ לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם	abſcōderūt mihi īſidias ret(	abſcōdeſt mihi īteritū laq̄i ſui,	ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν,
חִנָּם חָפְרוּ לְנַפְשִׁי	ſine cā foderūt aīā mā. (ſui,	ſupuacue exprobrauert aīam(	μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχήν μου.
תְּבוֹאֵהוּ שׁוֹאָה לֹא	Veniat ei laqueus, nec	Veniat illi laqueus quē (meā.	Ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς ἣν οὐ
יֵדָע וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר	ſciat, & rete eius quod	ignorat & captio quā abſcondit	γινώσκει, καὶ ἡ θήρα ἣν
טָמַן תִּלְכְּדוֹ בְּשׁוֹאָה	abſcōdit, ōphēdat eū ī laqū,	apprehendat eum, & in laqueū	ἔκρυψε, συλλαβέτω αὐτόν, καὶ ἐν τῇ παγίδι
יִפָּל־בָּהּ׃ וְנַפְשִׁי	cadatq; in eū. Aīa autē mea	cadat in idipſum. Aīa autē mea	πεσεῖται ἐν αὐτῇ. Ἡ γὰρ ψυχή μου
תָּגִיל בַּיהוָה תָּשִׂישׂ	exultabit in DEO, letabitur	exultabit ī dño, & delectabitur	ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερφθήσεται
בִּישׁוּעָתוֹ׃ כָּל	in ſalute tua. Omnia	ſuper ſalutari ſuo. Omnia	ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. Πάντα
עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה	oſſa mea dicent,	oſſa mea dicent,	τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι
יְהוָה מִי כָמוֹךָ	DEVS quis ſimilis tui.	domine quis ſimilis tibi. (eius,	κύριε, κύριε, τίς ὅμοιός σοι.
מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק	Eruens inopem a validiore	Eripiēs iopē de manu fortiorū(	Ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων
מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן	& pauperem & mendicum	egenum & pauperem	αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα,
מִגֹּזְלוֹ׃ יְקוּמוּן	a violento. Surgentes	a diripientibus eum. Surgētes	ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. Ἀναστάντες
עֵדֵי חָמָס אֲשֶׁר לֹא־	teſtes iniqui, que	teſtes iniqui, que	μοι μάρτυρες ἄδικοι, ἃ
יָדַעְתִּי יִשְׁאָלוּנִי׃	neſciebam interrogabāt me.	ignorabam interrogabant me.	οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων με.
יְשַׁלְּמוּנִי רָעָה	Reddebant mihi mala •	Retribuebant mihi mala •	Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ
תַּחַת טוֹבָה שְׁכוֹל	pro bono, ſterilitatem	pro bonis, ſterilitatem	ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀτεκνίαν
לְנַפְשִׁי׃ וַאֲנִי	anime mee. Ego autem	anime mee. Ego autem	τῇ ψυχῇ μου. Ἐγὼ δὲ
בַּחֲלוֹתָם לְבוּשִׁי	cū ipſi infirmarenť induebar	cū mihi moleſti eſſent, īduebar	ἐν τῷ αὐτούς παρενοχλεῖν μοι, ἐνεδυόμην
שָׂק עִנֵּיתִי בַצּוֹם	ſacco, humiliabam in ieiunio	cilitio. Humiliabam in ieiunio	σάκκον. Καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ
נַפְשִׁי וּתְפִלָּתִי עַל־	animā meā, & oratio mea ad	aīam meā, & oratio mea (ximū	τὴν ψυχήν μου, καὶ ἡ προσευχή μου
חֵיקִי תָשׁוּב׃ כְּרֵעַ	ſinū mū reuer. Quaſi ad ami.	ī ſinu meo cōuertet. Quaſi p(	εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται. Ὡς πλησίον
כְּאָח לִי הִתְהַלָּכְתִּי	q̄ſi ad frēm meū ſic ābulabā,	& q̄ſi fratrē nr̄m ſic cōplacebā,	ὡς ἀδελφῷ ἡμετέρῳ οὕτως εὐηρέστουν,
כַּאֲבֶל אֵם קֹדֵר	q̄ſi lugēs mater, triſtis (mea	quaſi lugens & contriſtatus	ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων,
שַׁחוֹתִי׃ וּבְצַלְעִי	incuruabar. Et ī īfirmitate(	ſic humiliabar & aduerſum me	οὕτως ἐταπεινούμην. Καὶ κατ᾽ ἐμοῦ
שָׂמְחוּ וְנֶאֱסָפוּ	letabantur & cōgregabanť.	letati ſunt & conuenerunt,	εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν,
נֶאֶסְפוּ	Collecti ſunt	congregata ſunt	συνήχθησαν
עָלַי נֵכִים וְלֹא	aduerſum me claudicātes &	ſuper me flagella &	ἐπ᾽ ἐμὲ μάστιγες
יָדַעְתִּי קָרְעוּ	neſciebam, ſciderunt	ignoraui. Diſſipati ſunt	καὶ οὐκ ἔγνων. Διεσχίσθησαν

ورد به اعداى الذين	וטרוק ורמחא חמין	& vibra iaculum quod paratum eſt
يطردونني ۞ وقل لنفسى	לאורעית רדפי אמר	aduerſum perſecutores meos, dic
انا هو مخلصك ۞	לנפשי פריקך אנא:	anime mee redemptor tuus ego.
وليخزوا وبهتوا	יבהתון ויתכפון	Confundantur & erubeſcant,
طالبوا نفسى ۞ ويرتدوا	תבעי נפשי יתיעון	querentes animã meam, cõuertantur
على اعقابهم ويخزوا الذين	לאחורא ויתכלמון	retrorſum & confundantur
يتفكرون لى الشر ويكونوا	חשלי בישתי: יהון	qui cogitant malum mihi. Sint
دون كالغبار امام الريح	היך מוצא קדם רוחא	ſicut palea coram vento,
وملاك الرب يحزنهم	ומלאכא דיי דחי:	& angelus DEI impulſor.
ولتكن طرقهم ظلمة	יהי אורחתהון חשוכא	Sint vie illorum tenebre
وزلقا ۞ وملاك	וחליקא ומלאכא	& lubricum, & angelus
الرب يطاردهم لانهم احفوا	דיי רדיף להון: כטול	DEI perſequatur eos. Quoniam
الى فخا بغير حق ۞	דמגן פרישון לותי שוחא	ſine cauſa tetenderunt mihi laqueum
وعيروا نفسى بلا ۞	מצדתהון מגן חפרו	retis ſui, ſine cauſa inſidiati ſunt
فليأتهم الشر بغتة	לנפשי: תיתיה שיציא ולא	anime mee, Veniat ei deſolatio & non
والمصيدة التى اخفوها	יתחכם ומצדתיה דיטמר	aduertat, & rete eius quod abſcondit
تأخذهم وفى الحفرة	תצדייה בשיליא	capiat eum in laqueo,
التى حفروها يسقطون ۞	יפיל בה: ונפשי	cadatq; in eum. Et anima mea
نفسى تبتهج بالرب وتتنعم	תחדי במימרא דיי תדוץ	gaudebit in verbo DEI, exultabit
بخلاصه ۞ عظامى	בפורקניה: כל	in redemptione eius. Omnia
كلها تقول	גרמי יתירן אמרין	oſſa mea dicent
يارب من يشبهك ۞	יי מאן כוותך	DEVS quis ſimilis tibi,
منجى المسكين من يد	פצי עניא מדתקיף	eripiens inopem de manu
القوى والفقير والبائس	מניה ועניא וחשיכא	violenti, & pauperem & mendicum
من يد الخبز يختطفونه	מן אנסיה: קיימין	a raptore eorum. Surgentes
قام على شهود الزور	סהדין חטופין מה דלא	teſtes iniqui, eorum que
وعما لم اعلم سايلوني ۞	חכימית שיילין לי:	neſciebam interrogabant me.
جازوني بدل الخير	פרעין לי בישתא חלף	Reddebant mihi malum pro
شرا وابادوا	טבותא בעין לתכלא	bono querentes ſterilitatem
نفسى ۞ وانا	לנפשי: ואנא	anime mee. Ego vero
عندما فى مرضهم لبست	בעידן מרעיהון לבשית	in tempore infirmitatis eoꝝ induebar
مسحا وبالصيام اذللت	שקא סגיפית בצומא	ſacco, affligebamq; ieiunio
نفسى ۞ وصلاتى عادت	נפשי וצלותי על	animam meam, oratio autem mea ad
الى حضنى ۞ ومثل قريب	עובי תתוב: היך חברא	pectus meũ reuertet. Quaſi cũ ſocio
اخ كنت لهم صرت	היך אחא דילי הליכית	& fratre ita eum coambulabam,
كالحزين الكئيب ۞	היך אבלא דמתאבל על	& ſic lugẽs & triſtis de (bularõe mea
تواضعت ۞ اجتمعوا	אמי: חכיר שחיית: ובתב	mſe ſua, obſcurus humiliabar. Et i tri(
على وفرحوا	חין ואתכנשו כתכנשן	letantur & congregantur, conueniũt
اجتمع على	עלי רשיעיא דמכמרלי	aduerſum me impii, inſidiantes mihi
الاشرار ولم	במליהון ולא חכימית	verbis ſuis & neſciui,
اعلم انهم	אילו מקרעין משכי ולא	ſi excoriarent me pelle mea, non

ולא דמו ׃ בחנפי	&non tacuerunt. Simulātes	nec cōpuncti, tentauerunt me	καὶ οὐ κατενύγησαν, ἐπείρασάν με
לעגי מעוג חרק	derriſioneq; derridētes, frē(	ſubſannauerūt me ſubſannatōe	ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμῷ, ἔβρυξαν
עלי שנימו ׃	cōtra me dētibꝯ ſuis.(debāt	frēduerūt ſup me dētibus ſuis.	ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.
אדני כמה תראה	Domine vſquequo reſpicies,	Domine quando reſpicies,	Κύριε πότε ἐπόψῃ,
השיבה נפשי	conuerte animam meam	reſtitue animam meam	ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου
משאיהם מכפירים	a calamitatibꝯ eius, a leōibꝯ	a malignitate eorū, a leonibus	ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων
יחידתי ׃ אודך	vnicā meam. Cōfitebor tibi	vnicam meam. Confitebor tibi	τὴν μονογενῆ μου. Ἐξομολογήσομαί σοι
בקהל רב בעם	in eccleſia multa, in populo	in eccleſia magna, in populo	ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ
עצום אהללך ׃ אל	forti laudabo te. Non	graui laudabo te. Non	βαρεῖ αἰνέσω σε. Μὴ
ישמחו לי איבי	letentur ſuper me inimici	ſupgaudeāt mihi, qui aduerſanẽ	ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι
שקר שנאי חנם	mēdaces, odiētes me fruſtra	mihi inique q oderūt me gratis	ἀδίκως, οἱ μισοῦντές με δωρεὰν
יקרצו עין ׃ כי לא	annuent oculo, Non enim	&annunt oculis. Quoniam	καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. Ὅτι
שלום ידברו ועל	pacem loquuntur. Sed in	mihi qdē pacifice loqbanẽ, & in	ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ
רגעי ארץ דברי	rapina terre, verba	iracundia terre loquentes	ἐπ' ὀργῇ τῆς γῆς δόλους
מרמות יחשבון ׃	fraudulenta concinnant.	dolos cogitabant.	διελογίζοντο.
וירחיבו עלי	Et dilatauerunt ſuper me	Et dilatauerunt ſuper me	Ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ
פיהם אמרו האח	os ſuum, dixerunt heah	os ſuum, dixerunt euge	τὸ στόμα αὐτῶν, εἶπον εὖγε
האח ראתה עינינו ׃	heah vidit oculus noſter.	euge viderunt oculi noſtri.	εὖγε εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.
ראיתה יהוה אל	Vidiſti DEVS ne	Vidiſti domine ne ſileas,	Εἶδες κύριε μὴ
תחרש אדני אל	ſileas, domine ne	domine ne	παρασιωπήσῃς, κύριε μὴ
תרחק ממני ׃	elongeris a me	diſcedas a me.	ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ.
העירה והקיצה	Conſurge & euigila	Exurge & intende	Ἐξεγέρθητι κύριε καὶ πρόσχες
למשפטי אלהי	ĩ iudicium meū, Deus meus	iudicio meo Deus meus,	τῇ κρίσει μου, ὁ θεός μου,
ואדני לריבי ׃	& DEVS meus in cām meā.	& dñs meus in cauſam meam.	καὶ ὁ κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου.
שפטני כצדקך	Iudica me ſm iuſtitiā tuam	Iudica me ſm iuſtitiam tuam	Κρῖνόν με κε κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου,
יהוה אלהי ואל	DEVS Deus meus, & ne	domine deus meus & non	κύριε ὁ θεός μου καὶ μὴ
ישמחו לי ׃ אל	inſultent mihi, nec	ſupergaudeant mihi. Non	ἐπιχαρείησάν μοι. Μὴ
יאמרו בלבם האח	dicant in corde ſuo, heah	dicant in cordibus ſuis euge	εἴπαισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν. Εὖγε
נפשנו אל יאמרו	anime noſtre, nec dicant	euge anime noſtre, nec dicant	εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν, μὴ δὲ εἴπαισαν
בלענוהו ׃ יבשו	abſorbuimus eū. Cōfundanẽ	deuorabimus eum. Erubeſcant	κατεπίομεν αὐτόν. Αἰσχυνθείησαν
ויחפרו יחדו	& reuereantur pariter,	& reuereantur ſimul,	καὶ ἐντραπείησαν ἅμα
שמחי רעתי	q letātur in afflictione mea.	qui gratulantur malis meis.	οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου.
ילבשו בשת וכלמה	Induāẽ ɔfuſiōe & verecūdia,	Induanẽ cōfuſiōe & reuerētia,	Ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν
המגדילים עלי ׃	qui magnificātur ſuper me.	qui maligna loquuntur ſup me.	οἱ μεγαλορρημονοῦντες ἐπ' ἐμέ.
ירנו וישמחו	Gaudeant & letentur,	Exultent & letentur	Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν,
חפצי צדקי	qui volunt iuſtitiam meam,	qui volunt iuſtitiam meam,	οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου.
ויאמרו תמיד	& dicant ſemper	& dicant ſemper	Καὶ εἰπάτωσαν διαπαντός
יגדל יהוה החפץ	magnificeẽ DEVS, q volūt	magnificetur dominus q volūt	μεγαλυνθήτω ὁ κύριος οἱ θέλοντες
שלום עבדו ׃	pacem ſerui eius.	pacem ſerui eius.	τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.
ולשוני תהגה	Et lingua mea meditabitur	Et lingua mea meditabitur	Καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει
צדקך כל היום	iuſtitiam tuam, tota die	iuſtitiam tuam tota die	τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν

ولم يندموا ۞ واحزنوني	מפקין דמא ׃ במלייא	haurirent a me ſanguinem. Verbis
وهزوا بي صروا	שעיעתא ודרבניא	deluſoriis, & ſuperbis,
اسنانهم علي ۞	ומשיקניא מעסן עלי	& deriſoriis, ſtrinxerunt contra me
يارب متى تنظر ۞	ככיהון ׃ יי כמה את חמי	dentes ſuos. DEVS quantũ reſpicies,
رد نفسي	אתיב נפשי משלחותהון	cõuerte aĩam meã a deſolatõibus eoꝝ,
من شرهم انتصبوا ومن الاسد	מבני דאריותא	a filiis leonum
رد وحدتي لاشكرك	גושמי ׃ אודי קדמך	corpus meum. Confitebor coram te
يارب في الجموع الكثيرة	בכנישתא רבא בעמא	in congregatione magna, in populo
وفي شعب صالح ارتل لك لا	תקיפא אשבחינך ולא	valido laudabo te. Non
تسر بي المعاندين لي ظلما	יחדון עלי בעלי דבבי	letẽtur ſup me patroni inimicitie mee
الذين يبغضوني باطلا ۞	לשקרא סנאי מגן רמזין	mẽdaces, odiẽtes me ſine cã, ãnuẽtes (mihi
ويتغامزون بعيونهم لانهم	בעיניהון ׃ מטול דלא	oculis ſuis. Quoniam non
تكلموا معي بالسلام وبالدغل	ממללין שלמא ועל	loquuntur pacem, & contra
والغضب كانوا يتفكرون	צדיקי ארעא דנייחין	iuſtos terre quieſcentes
وعلى المتواضعين في الارض	בעלמא הדין נכלין חשבין	in ſeculo illo, doloſe cogitant,
يقولون الكذب ۞ فتحوا	ואפתיאו ארעא דתחותי	& aperuerunt terram que
افواههم ۞ وقالوا نعما	עלי פומהון צווחו	ſubtus me eſt, ore ſuo dixerũt ſuper me
نعما قد نظرت به عيوننا ۞	חדוה חדוה חמת עיננא	euax euax vidit oculus noſter.
اللهم قد رايت لا تغفل	חמיתא יי לא	Vidiſti Deus ne
ولا تبعد	תשתוק יי לא	ſileas Deus ne
عني يارب ۞	תרחק מיני ׃	elongeris a me.
انتصر يا	איתער ותקיץ	Euigila & expergiſcere (victorie mee,
في قضايا الهي	לדיני אלהי ומרי בנצחני	ad iudiciũ meũ, Deus meus & author(
وربي احكم في ظلامتي ۞	יי לתגראתי ׃	DEVS ad litem meam.
واحكم لي مثل برك ۞	דון יתי כזכותך	Iudica mihi ſm̃ iuſtitiam tuam
الرب الهي لا	יי אלהי ולא	DEVS deus meus, & non
يسرهم بي لئلا	יחדון לי ׃ דילמא	inſultent mihi. Vt non
يقولوا في قلوبهم شمتت	יימרון בלבהון חדת	dicant in cordibus ſuis letabitur
نفوسنا ۞ ولا يقولوا	נפשנא דילמא יימרון	anima noſtra, & non dicant
قد ابتلعناه ۞ يخزون	דגמרנא יתיה ׃ יבהתון	deuorauimus illum. Erubeſcant
ويهتون جميع	ויתכלמון כחדא	& confundantur pariter, qui letantur
الذين يفرحون بشماتتي	על בישתי ילבשון	malo meo, induantur
يلبسون الخزي والعار ۞	בהתא וכיסופא	verecundia & confuſione,
الذين يتعظمون علي القول	דמתרברבין עלי ׃	qui magnificantur ſuper me.
يسروا ويفرح	יבועון ויחדון	Gaudeant & letentur
الذين يهوون بري	תבעי צדקי	qui querunt iuſtitiam meam,
وليقولوا في كل حين	ויימרון תדירא	& dicant continenter
عظيم هو الرب الذين	יסגי יקרא די יי דרעי	magnificetur gloria DEI, qui vult
يريدون سلامة عبده ۞	שלמא דעבדיה ׃	pacem ſerui ſui.
لساني يتلو	ולישני תהגין	Et lingua mea meditabitur
عدلك وتمجيدك	צדקתך כולא יומא	iuſtitiam tuam, tota die

תְּהִלָּתֶךָ׃	Laudem tuam.	laudem tuam.	τὸν ἔπαινόν σου.
לו לַמְנַצֵּחַ	XXXVI. Ad victoriã.	XXXV. In finem	λε΄. Εἰς τὸ τέλος
לְעֶבֶד־יְהוָה לְדָוִד	Serui DEI Dauidis.	ſeruo domini Dauid.	τῷ παιδὶ κυρίου τῷ Δαβίδ.
נְאֻם־פֶּשַׁע לָרָשָׁע	Dictum ſceleris impio	Dixit iniuſtus vt delinquat	Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν
בְּקֶרֶב לִבִּי אֵין־פַּחַד	A. ĩ medio cõdis mĩ ñ tĩor B	in ſemetipſo, non eſt timor	ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος
אֱלֹהִים לְנֶגֶד עֵינָיו׃	Dei ante oculos eius.	Dei ante oculos eius.	θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
כִּי־הֶחֱלִיק אֵלָיו	Quia blande egit adũſus eũ	Quoniã doloſe egit ĩ cõſpectu	Ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον
בְּעֵינָיו לִמְצֹא	ĩ oculis eius, vt ĩueniret (ba	eius vt inueniatur	αὐτοῦ, τοῦ εὑρεῖν
עֲוֺנוֹ לִשְׂנֹא׃ דִּבְרֵי־	iniqtatẽ eiꝰ ad odiẽdũ Ver(	iniquitas eius ad odium. Verba	τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι. Τὰ ῥήματα
פִיו אָוֶן וּמִרְמָה	oris eius iniquitas & dolus,	oris eius iniquitas & dolus,	τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος,
חָדַל לְהַשְׂכִּיל	ceſſauit cogitare vt	noluit intelligere vt	οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ
לְהֵיטִיב׃ אָוֶן יַחְשֹׁב	bñ operetur. Iniqtatẽ cogitat	bñ ageret. Iniqtatẽ meditatus	ἀγαθῦναι. Ἀνομίαν διελογίσατο,
עַל־מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב	in cubili ſuo, ſtabit	eſt in cubili ſuo, aſtitit	ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, παρέστη
עַל־דֶּרֶךְ לֹא־טוֹב רָע	in via non bona, malum	omni vie non bone, maliciam	πάσῃ ὁδῷ, οὐκ ἀγαθῇ, κακίᾳ δὲ
לֹא יִמְאָס׃ יְהוָה	non abiecit. DEVS	autem non odiuit. Domine	οὐ προσώχθισε. Κύριε
בְּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ	in celo miſericordia tua,	in celo miſericordia tua,	ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου,
אֱמוּנָתְךָ עַד־שְׁחָקִים׃	fides tua vſq; ad nubes.	& veritas tua vſq; ad nubes.	καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν.
צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי־אֵל	Iuſtitia tua q̃ſi mõtes Dei,	Iuſtitia tua ſicut montes Dei,	Ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ,
מִשְׁפָּטֶךָ תְּהוֹם	& iudicia tua abyſſus	iudicia tua abyſſus	Τὰ κρίματά σου, ἄβυσσος
רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה	multa, homines & iumenta	multa. Homines & iumenta	πολλή. Ἀνθρώπους καὶ κτήνη
תוֹשִׁיעַ יְהוָה׃	ſaluabis DEVS.	ſaluabis domine, (cordiã tuã	σώσεις κύριε,
מַה־יָּקָר חַסְדְּךָ	Quã p̃tioſa ẽ miſ̃cõdia tua	quẽadmodũ multiplicaſti miſ̃i(	ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου
אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם	Deus, & filii Adam	Deus. Filii autem hominum,	ὁ θεός. Οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων
בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן	ĩ vmbra alarꝫ tuarꝫ ſ̃pabunt.	ĩ tegmine alarꝫ tuarꝫ ſ̃perabũt.	ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσι.
יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן	Saturabũtur de pinguedine	Inebriabũt̃ ab vbertate (tis tue	Μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος
בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ	do. tue, & torrẽ. d̃liciarꝫ tuarꝫ	domus tue, & torrẽte volupta(	οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου
תַשְׁקֵם׃ כִּי־עִמְּךָ מְקוֹר	potab. eos Q̃m tecũ ẽ fõs. C	potabis eos. Q̃m apud te ẽ fons	ποτιεῖς αὐτούς. Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ
חַיִּים בְּאוֹרְךָ	vite, in lumine tuo	vite, & in lumine tuo	ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου
נִרְאֶה־אוֹר׃	videbimus lũ. (entibꝰ te,	videbimus lumen. (bus te,	ὀψόμεθα φῶς.
מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ	Imp̃tire miſ̃icordiã tuã ſci(	Pretẽde miſ̃icordiã tuã ſciẽti(	Παράτεινον τὸ ἔλεός σου, τοῖς γινώσκουσί σε
וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי־לֵב׃	& iuſtitiã tuam rectis corde.	& iuſtitiã tuã his q̃ rcto ſt̃ cõde,	καὶ τὴν δικαιοσύνην σου, τοῖς εὐθέσι τῇ
אַל־תְּבוֹאֵנִי רֶגֶל	Ne veniat mihi pes	Non veniat mihi pes	καρδίᾳ. Μὴ ἐλθέτω μοι πούς
גַּאֲוָה וְיַד־רְשָׁעִים	ſuperbie, & manus impiorũ	ſuperbie, & manus peccatoris	ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἁμαρτωλοῦ
אַל־תְּנִדֵנִי׃	ne me cõmoueat.	non moueat me.	μὴ σαλεύσαι με.
שָׁם נָפְלוּ פֹּעֲלֵי	Ibi ceciderunt operantes	Ibi ceciderunt qui operantur	Ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
אָוֶן דֹּחוּ וְלֹא־	iniqtatẽ, expulſi ſunt & non	iniquitatem, expulſi ſunt nec	τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ
יָכְלוּ קוּם׃	potuerunt ſurgere.	potuerunt ſtare.	μὴ δύνωνται στῆναι.
לז לְדָוִד	XXXVII. Dauidis.	XXXVI. p̃s. ipſi Dauid.	λϛ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אַל־תִּתְחַר בַּמְּרֵעִים	Ne ſequaris malignos,	Aleph Noli emulari ĩ malignã(	Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις
וְאַל־תְּקַנֵּא בְּעֹשֵׂי	neq; emuleris facientes	neq; zelaueris faciẽtes (tibus,	μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας
עַוְלָה׃	iniquitatem.	iniquitatem.	τὴν ἀνομίαν.

النهار كله ۞	תושבחתך	laudem tuam.
المزمور	לשבחא	XXXVI. In laudem,
الخامس والثلثون	לעבדא דיי לדוד׃	ſerui DEI Dauidis.
قال الجاهل في قلبه	אמר מרודא לחיבא	Dixit ſcelus impio
انه يخطي ۞ اذ ليس	לגו בגו לביה לית	in medio cordis eius, ne
خوف الله امام عينيه ۞	דחלתא דיי לקבל עינוהי׃	ponat timorem Dei coram oculis eius.
لانه صنع الغش	ארום שעיעית	Quoniam facillimum
قدامه لما وجد	בעינוי למשכח חוביה	in oculis eius, adinuenire culpam eius,
خطيته وابغضها ۞ كلام	למסני אולפנא׃ מילי	& odio habere doctrinam. Verba
فيه اثم ودغل ۞	פומיה רשעא ונכילו	oris eius impietas & dolus,
لم يحب ان	פסק מלמסכל	abſcidit intellectum a bene
يفهم ليعمل الخير وفكر	לאוטבא׃ רשעא חשיל	operando. Impietatem cogitat in
بالاثم على مضجعه ووقف	על שוויה יתעתד על	cubili ſuo manet in
في كل طريق غير صالحة	אורחא דלא טבא ביש	via non bona, malitiam
ومن الشر لم يمل ۞ يارب	לא ירחק יי	non proiecit. DEVS
في السما رحمتك	בשמי שמיא טובך	in celis celorum bonitas tua,
وحقك يتناهى الى السحاب ۞	הימנותך עד שחקים׃	fides tua vſq; ad ethera.
عدلك مثل جبال الله ۞	צדקתך רמא כטוריא	Iuſtitia tua excelſa ſicut montes
احكامك مثل اللجج	תקיפיא ודינך עמיקין	fortes, & iudicia tua profunda
العميقة الناس والبهايم	היך תהומא רבא בני	ſicut abyſſi magne,
انت مخلصهم يارب ۞	נשא ובעירא תפרוק יי	homines & iumenta ſaluabis DEVS.
لقد كثرت رحمتك	כמה יקיר טובך	Quam pretioſa miſericordia tua
يا الله ۞ وبنو البشر	יי ובני נשא	Deus, homines autem
بظلال كنفك يستترون ۞	בטלל שכינתך יתרחצון׃	in vmbra diuinitatis tue ſperabunt.
ومن نعيم بيتك	יתרוון מטוב ברכתא	Satiabuntur a pinguedine bñdictionis
يشبعون ومن واحي نعمتك	דביתך ומבוע בסימתך	domus tue, & de torrēte delitiaꝝ tuaꝝ
يشربون ۞ لان ينبوع	תשקינון׃ ארום דעמך	porabis eos. Quoniam apud te
الحياة عندك ۞ بنورك	טיפי מין חיין בזיו	ſunt ſtillicidia aque viuētis, ĩ ſplēdore
نعاين النور	יקרך ניחמי נהורא׃	glorie tue videbimus lumen. (bus te,
ابسط رحمتك على الذين	נגיד טובך על ידעך	Impartire bonitatē tuā cognoſcenti(
يعرفونك ۞ وعدلك على	וצדקתך על תריצי רעייני	& iuſtitiā tuā his q cogitatiōe recti ſūt.
مستقيمي القلوب لا تغشاني	לא תאתינני ורגלא	Non veniat mihi pes
رجل المتعظمين ولا تزعزعني	דגיותנא ואידיהון	ſuperbie, & manus
ايدي الخطاة	דרשיעיא לא תטלטלנני׃	impiorum non moueat me.
هناك سقط عمال	תמן נפלו עבדי	Ibi ceciderunt operarii
الاثم لانهم ابعدوا فلم	שקר יתרחון ולא	falſitatis, expellantur & non
يستطيعوا القيام ۞	יוספון למיקום׃	apponant vt ſurgant.
المزمور السادس والثلثون	לדוד	XXXVII. Dauidis,
لا تغبط الاشرار	לא תתגרי במבאשין	Ne emuleris malignos,
ولا تغاير فاعلي	למיהוי די כוותהון ולא	ne fias ſimilis illis, & non
الاثم ۞	תקנן בעבדי עולא׃	emuleris facientes iniquitatem.

A. Ideſt ut arbitror in corde meo.

B. Proprietas hebrei ſermonis.

C. Quoniam apud te eſt fons uite in lumine tuo uidebimus lumē. Libro midras tehilim
אמר ר' יוחנן עובדא הוה
בחד בר נש שהיה מדליק
את הנר בלילה והיתה כבה
ומדליקו אם עד מתי אהיה
מתייגע והולך ממתין אני
עד שתזרח השמש ואני
אלך לאור החמה כך
ישראל נשתעבדו במצרים
עמדו משה ואהרן וגאלום
חזרו ונשתעבדו בבבל
ועמדו חנניה מישאל ועזריה
חזרו ונשתעבדו באדום
אמרו ישראל הרי
נתייגענו נגאלין
ומשתעבדין אין אנו
מבקשין שיאיר לנו בשר
ודם מעתה אלא הקב"ה
בעצמו שנ' אל יי' ויאר
לנו
.i. Dixit R. Iochanan. Euenit ut homo quiſpiam niteretur accendere lucernam nocte, lucerna uero frequenter extinguebatur. Dixit itaq; Vſquequo fatigabor i opere hoc. Expectabo ortum ſolis, & ambulabo in lumine ſolis. Ita & iſrael oppreſſi ſunt ſeruitute in egypto. Surrexerunt Moiſe & Aharon & liberauerunt eos. Oppreſſi ſunt ſeruitute in Babilonia & liberati ſunt per manus Chananie Miſaelis & Azarie. Iterū oppreſſi ſunt ſeruitute i edom, & dixerunt uſquequo grauamur ſeruitute, & modo ſeruimus, & modo liberamur. Non querimus amodo qđ illuceſcat nobis caro & ſanguis. Sȝ Deus ſanctus & benedictus in ſubſtantia ſua. Sicut dictum eſt Deus Deus & illuceſcet nobis.

כִּי כֶחָצִיר	Quoniam ſicut portum	Quoniam tanquam fenum	Ὅτι ὡσεὶ χόρτος
מְהֵרָה יִמָּלוּ	velociter abſcindentur,	velociter areſcent,	ταχὺ ἀποξηρανθήσονται,
וּכְיֶרֶק	& ſicut virot	& quemadmodum olera	καὶ ὡσεὶ λάχανα
דֶּשֶׁא יִבּוֹלוּן׃	herbe ſiccabuntur	herbarum cito decident.	χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.
בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה	Spera in DEO, & fac (cere	Beth Spera in dño & fac (ris	Ἔλπισον ἐπὶ κν̄ καὶ ποίει (ποιμανθήσῃ
טוֹב שְׁכָן־אֶרֶץ וּרְעֵה	A. bonũ, ĩhabita trã & paſ(	bõitatẽ, & ĩhabita trã & paſce(	χρηστότητα, καὶ κατασκήνου τὴν γῆν καὶ (
אֱמוּנָה׃ וְהִתְעַנַּג	B. fide. Delectare	ĩ diuitiis eius. Gimel Delectare	ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς. Κατατρύφησον
עַל־יְהוָה וְיִתֶּן	in DEO, & dabit	in domino, & dabit	τοῦ κυρίου καὶ δώσει
לְךָ מִשְׁאֲלֹת לִבֶּךָ׃	tibi petitiones cordis tui,	tibi petitiones cordis tui.	σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.
גֹּל אֶל־יְהוָה דַּרְכֶּךָ	volue ad DEVM, viam tuã	Reuela domino viam tuam	Ἀποκάλυψον πρὸς κν̄ τὴν ὁδόν σου,
וּבְטַח עָלָיו וְהוּא	& confide in eo, & ipſe	& ſpera in eo, & ipſe	καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτὸν καὶ αὐτὸς
יַעֲשֶׂה׃ וְהוֹצִיא	faciet. Et educet	faciet. Et educet	ποιήσει. Καὶ ἐξοίσει
כָאוֹר צִדְקֶךָ	ſicut lumen iuſtitiam tuam,	quaſi lumen iuſtitiam tuam.	ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου,
מִשְׁפָּטֶךָ כַּצָּהֳרָיִם׃	& iudiciũ tuũ ſicut meridiẽ.	& iudiciũ tuum tanq̃ meridiẽ,	καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.
דּוֹם לַיהוָה	Tace DEO	ſubditus eſto domino	ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ
וְהִתְחוֹלֵל לוֹ אַל־	& expecta eum, ne	& ora eum. Daleth Noli	καὶ ἱκέτευσον αὐτόν. Μὴ
תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ	ſequaris eum qui proficit	emulari in eo qui proſperantur	παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ
דַּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה	in via ſua, virum qui facit	in via ſua, in homine faciente	ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι
מְזִמּוֹת׃ הֶרֶף מֵאַף	que cogitat. Dimitte iram	iuſtitias. He Deſine ab ira	παρανομίαν. Παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς
וַעֲזֹב חֵמָה אַל־	& relinque furorem, noli	& derelinque furorem, noli	καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν, μὴ
תִּתְחַר אַךְ לְהָרֵעַ׃	ꝑgerẽ poſt illa, vt male facias.	emulari vt maligneris.	παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι.
כִּי מְרֵעִים	Q̃m q̃ male faciunt (VM,	Quoniam qui malignantur	Ὅτι οἱ πονηρευόμενοι (τὸν κύριον,
יִכָּרֵתוּן וְקֹוֵי יְהוָה	exſcidẽt̃ expectãtes ãt DE(	extermiãbũt̃, ſuſtinẽtes ãt dñm	ἐξολοθρευθήσονται, οἱ δὲ ὑπομένοντες (
הֵמָּה יִירְשׁוּ אָרֶץ׃	ipſi hereditabunt terram.	ipſi hereditabunt terram.	αὐτοὶ κληρονομήσουσι γῆν.
וְעוֹד מְעַט וְאֵין	Adhuc enim modicum & nõ	Vau Et adhuc puſillum & non	Καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ
רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ	erit impius, & cogitabis	erit peccator, & queres	μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις
עַל־מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ׃	de loco eius & non ſubſiſtet.	locum eius & non inuenies.	τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὕρῃς.
וַעֲנָוִים יִירְשׁוּ־	Mites autem hereditabunt	Manſueti autem hereditabunt	Οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσι
אָרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל־	terram, & delectabuntur in	terrã, & delectabunt̃ in (uabit	γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ
רֹב שָׁלוֹם׃ זֹמֵם	multitudine pacis. Cogitat	multitudie pacis. Zain Obſer(	πλήθει εἰρήνης. Παρατηρήσεται
רָשָׁע לַצַּדִּיק וְחֹרֵק	impius de iuſto, & frendet	peccator iuſtum, & ſtridebit	ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει
עָלָיו שִׁנָּיו׃ אֲדֹנָי	adũſ eũ dẽtib ſuis. DEVS	ſuper eum dentibus ſuis. Dñs	ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. Ὁ δὲ κς̄
יִשְׂחַק לוֹ כִּי רָאָה	deridebit eum, videns	autẽ irridebit eum, q̃m ꝓſpicit	ἐκγελάσεται αὐτόν, ὅτι προβλέπει
כִּי־יָבֹא יוֹמוֹ׃ חֶרֶב	qđ veniet dies eius, Gladiũ	ꝙ vẽiet dies eius. Heth Gladiũ	ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. Ῥομφαίαν
פָּתְחוּ רְשָׁעִים	euaginauerunt impii,	euaginauerunt peccatores,	ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί,
וְדָרְכוּ קַשְׁתָּם	intenderunt arcum ſuum	intenderunt arcum ſuum.	ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν,
לְהַפִּיל עָנִי	vt cadere faciant egenum,	Vt decipiant pauperem	τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν
וְאֶבְיוֹן לִטְבוֹחַ	& pauperem, & interficiant	& inopem, vt trucident	καὶ πένητα, τοῦ σφάξαι
יִשְׁרֵי־דָרֶךְ׃ חַרְבָּם	rectos in via. Gladius	rectos corde. Gladius	τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ἡ ῥομφαία
תָּבוֹא בְלִבָּם	eorũ ingrediatur ĩ cor eoꝝ.	eorum intret in corda ipſorũ,	αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν,
וְקַשְּׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה׃	& arcus eorũ confringãtur.	& arcus eoꝝ confringat̃. Teth.	καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείη.

لانهم مثل العشب	בטול דסופיכון היך	Quoniam ſinis eorum ſicut
سريعا يجفون ۞	עשבא בסיהביא	herbe que cito decidit,
ومثل البقل	יתמללון והיך ירוק	& tanquam viriditas herbe
الاخضر عاجلا يذبلون	דיתאה יתגרון:	ſubito defluent.
توكل على الرب واصنع	רחיץ במימרא דיי ועביד	Confide in verbo DEI & fac
الخير ۞ واسكن في الارض	טבא שרי ארעא ועסוק	bonum, inhabita terram & negocioſus
وعش من نعيمها ۞ استبشر	בהימנותא: ותתפנק	eſto in fide. Delectare
بالرب فيعطيك	על יהוה ויתן	in DEO & dabit
مطلوبات قلبك ۞	לך שאילתי לבך:	tibi petitiones cordis tui.
اكشف سبلك للرب	גלי על יי אורחתך	Manifeſta coram DEO vias tuas,
وتوكل عليه ۞ وهو	וסבור על מימריה דיי והוא	& ſpera in verbo DEI, & ipſe
يصنع لك ويخرج	יעביד: ויפק	operabitur. Et educet
مثل النور عدلك ۞	היך נהורא צדקך	ſicut lucem iuſtitiam tuam,
ومثل الظهيرة احكامك	ודינך היך טיהרא:	& iudicia tua ſicut meridiem.
اخضع للرب	שתוק קדם יי ואיתוחל ליה	Tace coram DEO & expecta eum,
واضرع اليه ۞ لا	לא תתגרי ברשיע דמצלח	non emuleris impium cuius proſperat̃
تغاير الرجل المستقيم	אורחתיה בגברא	via, hominem
في طريقه انسان يصنع	דעביד עיצת חייבין:	operantem ſm̃ conſilia peccatorum
الاثم اكفف من السخط	אודיך מרגזן	Dimitte iram
ودع الغضب ولا	ושבוק ריתחא לא	& relinque furorem, ne
تغاير الشرير ۞	תתגרי ברם לאבאשא:	emulatus fueris vt nequiter facias.
فان الاشرار جميعا	בטול דמבאשין ישתיצון	Q m̃ q nequiter agũt exterminabunt̃,
يبيدون والذين يرجون	ודסברין במימרא דיי	& qui confidunt in verbo DEI,
الرب يرثون الارض ۞	הינון ירתון ארעא:	ipſi hereditabunt terram.
عن قليل لا يوجد	ותוב זעיר ולית	Et adhuc modicum & non
الخاطي يطلب	רשיעא ותתבונן	erit peccator, & queres
مكانه فلا يرى ۞	על אתריה וליתוי:	de loco eius & non erit.
واما اهل الدعة فيرثون	וענותנין ירתון	Et mites hereditabunt
الارض ۞ ويتنعمون	ארעא ויתפנקון על	terram, & delectabuntur in
بالسلامة يرصد المنافق	סגיעות שלמא: חשיב	multa pace. Cogitat
الصديق ويصر	רשיעא על צדיקא ומעכי	pctõr malũ aduerſus iuſtũ, & ſtridebit
عليه اسنانه ۞ الرب يهزا به	עלוי ככוי: יי	ſuper eum dentibus ſuis. DEVS autẽ
لانه قد سبق فراى ۞ ان	יגחך עלוי ארום חמא	illudet eum, quoniam proſpicit
يومه سيدركه اسل	על יומא דתברתיה:	diem flagelli ſui.
الخطاة سيوفهم ۞	חרבא שליפו רשיעי	Gladium euaginauerunt peccatores
واوتروا قسيهم	ומתחו קשתתהון	tetenderunt arcum ſuum
ليصرعوا المسكين	למקטול עניי וחשוכי	vt interficiant egenos & pauperes,
والبايس ۞ ويقتلوا	למיכס תריצי	& ad decollandum rectos
المستقيم تدخل سيوفهم	אורחא: סייפהון	in via. Gladius eorum
في قلوبهم	ייעול בלבהון:	penetret in cor eorum,
وتنكسر قسيهم ۞	וקשתתהון יתברון:	& arcus eorum confringantur.

A. Et fac bonum Libro midras tehilim אין טוב אלא תשובה שנ׳ גל׳ תשא עון וקח טוב .i. Nõ aliud bonũ hoc loco ſignificat quã penitentia. Sicut dictũ eſt. Ne imputes mihi iniquitatem, ſed accipe, tob, .i. bonum.

B. Hebreũ uerbum, eque fidem ſicut diuitias ſignificat, quo datur intelligi diuitias in hoc mundo eſſe fidem Dei. Qui enim fide caret pauperrimus & miſer eſt.

כִּי כֶחָצִיר	Quoniam ſicut porrum	Quoniam tanquam fenum	Ὅτι ὡσεὶ χόρτος
מְהֵרָה יִמָּלוּ	velociter abſcindentur,	velociter areſcent,	ταχὺ ἀποξηρανθήσονται,
וּכְיֶרֶק	& ſicut viror	& quemadmodum olera	καὶ ὡσεὶ λάχανα
דֶּשֶׁא יִבּוֹלוּן׃	herbe ſiccabuntur	herbarum cito decident.	χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.
בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה	Spera in DEO, & fac (cere	Beth Spera in dño & fac (tis	Ἔλπισον ἐπὶ κῡ καὶ ποίει (ποιμανθήσῃ
טוֹב שְׁכָן־אֶרֶץ וּרְעֵה	A. bonũ, ĩhabita trã & paſ(	bõitatẽ, & ĩhabita trã & paſce(	χρηστότητα, καὶ κατασκήνου τὴν γῆν καὶ (
אֱמוּנָה׃ וְהִתְעַנַּג	B. fide. Delectare	ĩ diuitiis eius. Gimel Delectare	ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς. Κατατρύφησον
עַל־יְהוָה וְיִתֶּן	in DEO, & dabit	in domino, & dabit	τοῦ κυρίου καὶ δώη
לְךָ מִשְׁאֲלֹת לִבֶּךָ	tibi petitiones cordis tui,	tibi petitiones cordis tui.	σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.
גּוֹל אֶל־יְהוָה דַּרְכֶּךָ	volue ad DEVM, viam tuã	Reuela domino viam tuam	Ἀποκάλυψον πρὸς κῡ τὴν ὁδόν σου,
וּבְטַח עָלָיו וְהוּא	& confide in eo, & ipſe	& ſpera in eo, & ipſe	καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτὸν καὶ αὐτὸς
יַעֲשֶׂה׃ וְהוֹצִיא	faciet. Et educet	faciet. Et educet	ποιήσει. Καὶ ἐξοίσει
כָאוֹר צִדְקֶךָ	ſicut lumen iuſtitiam tuam,	quaſi lumen iuſtitiam tuam.	ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου,
מִשְׁפָּטֶךָ כַּצָּהֳרָיִם׃	& iudiciũ tuũ ſicut meridiẽ.	& iudiciũ tuum tanq̃ meridiẽ,	καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.
דּוֹם לַיהוָה	Tace DEO	ſubditus eſto domino	ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ
וְהִתְחוֹלֵל לוֹ אַל־	& expecta eum, ne	& ora eum. Daleth Noli	καὶ ἱκέτευσον αὐτόν. Μὴ
תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ	ſequaris eum qui proficit	emulari in eo qui proſperantur	παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ
דַּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה	in via ſua, virum qui facit	in via ſua, in homine faciente	ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι
מְזִמּוֹת׃ הֶרֶף מֵאַף	que cogitat. Dimitte iram	iuſtitias. He Deſine ab ira	παρανομίαν. Παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς
וַעֲזֹב חֵמָה אַל־	& relinque furorem, noli	& derelinque furorem, noli	καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν, μὴ
תִּתְחַר אַךְ לְהָרֵעַ׃	pgeſ poſt illa, vt male facias.	emulari vt maligneris.	παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι.
כִּי מְרֵעִים	Q̃m q̃ male faciunt (VM,	Quoniam qui malignantur	Ὅτι οἱ πονηρευόμενοι (τὸν κύριον,
יִכָּרֵתוּן וְקֹוֵי יְהוָה	exſcidẽſ expectãtes ãt DE(	extermĩabũſ, ſuſtinẽtes ãt dñm	ἐξολοθρευθήσονται, οἱ δὲ ὑπομένοντες (
הֵמָּה יִירְשׁוּ־אָרֶץ׃	ipſi hereditabunt terram.	ipſi hereditabunt terram.	αὐτοὶ κληρονομήσουσι γῆν.
וְעוֹד מְעַט וְאֵין	Adhuc enim modicum & nõ	Vau Et adhuc puſillum & non	Καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ
רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ	erit impius, & cogitabis	erit peccator, & queres	μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις
עַל־מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ׃	de loco eius & non ſubſiſtet.	locum eius & non inuenies.	τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὕρῃς.
וַעֲנָוִים יִירְשׁוּ־	Mites autem hereditabunt	Manſueti autem hereditabunt	Οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσι
אֶרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל־	terram, & delectabuntur in	terrã, & delectabunſ in (uabit	γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ
רֹב שָׁלוֹם׃ זֹמֵם	multitudine pacis. Cogitat	multitudĩe pacis. Zain Obſer(	πλήθει εἰρήνης. Παρατηρήσεται
רָשָׁע לַצַּדִּיק וְחֹרֵק	impius de iuſto, & frendet	peccator iuſtum, & ſtridebit	ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει
עָלָיו שִׁנָּיו׃ אֲדֹנָי	adũſ eũ dẽtibꝰ ſuis. DEVS	ſuper eum dentibus ſuis. Dñs	ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. Ὁ δὲ κς̄
יִשְׂחַק לוֹ כִּי רָאָה	derridebit eum, videns	autẽ irridebit eum, q̃m ꝓſpicit	ἐκγελάσεται αὐτόν, ὅτι προβλέπει
כִּי־יָבֹא יוֹמוֹ׃ חֶרֶב	q̃d veniet dies eius, Gladiũ	ꝙ vẽiet dies eius. Heth Gladiũ	ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. Ῥομφαίαν
פָּתְחוּ רְשָׁעִים	euaginauerunt impii,	euaginauerunt peccatores,	ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί,
וְדָרְכוּ קַשְׁתָּם	intenderunt arcum ſuum	intenderunt arcum ſuum.	ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν.
לְהַפִּיל עָנִי	vt cadere faciant egenum,	Vt decipiant pauperem	Τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν
וְאֶבְיוֹן לִטְבוֹחַ	& pauperem, & interficiant	& inopem, vt trucident	καὶ πένητα, τοῦ σφάξαι
יִשְׁרֵי־דָרֶךְ׃ חַרְבָּם	rectos in via. Gladius	rectos corde. Gladius	τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ῥομφαία
תָּבוֹא בְלִבָּם	eorũ ingrediatur ĩ cor eoꝝ.	eorum intret in corda ipſorũ,	αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν,
וְקַשְּׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה׃	& arcus eorũ confringãtur.	& arcus eoꝝ confringaſ. Teth.	καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείη.

لانهم مثل العشب	בגין דסופיכון היך	Quoniam finis eorum ſicut
سريعا يجفون ۞	עשבא בסתויא	herbe que cito decidit,
ومثل البقل	יתקללון היך ירוק	& tanquam viriditas herbe
الاخضر عاجلا يذبلون	דתאה ינתרון:	ſubito defluent.
توكل على الرب واصنع	רחיץ במימרא דיי ועיבד	Confide in verbo DEI & fac
الخير ۞ واسكن في الارض	טבא שרי ארעא ועיסוק	bonum, inhabita terram & negocioſus
وعش من نعيمها ۞ استبشر	בהימנותא: ותתפנק	eſto in fide. Delectare
بالرب فيعطيك	על יי ויתן	In DEO & dabit
مطلوبات قلبك ۞	לך שאילתי לבך:	tibi petitiones cordis tui.
اكشف سبلك للرب	גלי על יי אורחתך	Manifeſta coram DEO vias tuas,
وتوكل عليه ۞ وهو	וסבור על מימריה דיי והוא	& ſpera in verbo DEI, & ipſe
يصنع لك ويخرج	יעביד: ויפק	operabitur. Et educet
مثل النور عدلك ۞	היך נהורא צדקך	ſicut lucem iuſtitiam tuam,
ومثل الظهيرة احكامك	ודינך היך טיהרא:	& iudicia tua ſicut meridiem.
اخضع للرب	שתוק קדם יי ואסבר ליה	Tace coram DEO & expecta eum,
واضرع اليه ۞ لا	לא תתגרת ברשיעא דמצלח	non emuleris impium cuius proſperatur
تغاير الرجل المستقيم	אורחיה בגברא	via, hominem
في طريقه انسان يصنع	דעביד עיצת חייבין:	operantem ſm conſilia peccatorum
الاثم اكفف من السخط	אורך רוגזך	Dimite iram
ودع الغضب ولا	ושבוק ריתחא לא	& relinque furorem, ne
تغاير الشرير ۞	תתגרי ברם לאבאשא:	emulatus fueris vt nequiter facias.
فان الاشرار جميعا	מטול דמבאשין ישתיצון	Q̃m q̃ nequiter agũt exterminabunt,
يبيدون والذين يرجون	וסברין במימרא דיי	& qui confidunt in verbo DEI,
الرب يرثون الارض ۞	הינון ירתון ארעא:	ipſi hereditabunt terram.
عن قليل لا يوجد	ותוב זעיר ולית	Et adhuc modicum & non
الخاطئ يطلب	רשיעא ותתבעיין	erit peccator, & queres
مكانه فلا يرى ۞	על אתריה וליתוי:	de loco eius & non erit.
واما اهل الدعة فيرثون	ועינותנין ירתון	Et mites hereditabunt
الارض ۞ ويتنعمون	ארעא ויתפנקון על	terram, & delectabuntur in
بالسلامة يرصد المنافق	סגיעות שלמא: חשיב	multa pace. Cogitat
الصديق ويصر	רשיעא על צדיקא ומעכי	petõr malũ aduerſus iuſtũ, & ſtridebit
عليه اسنانه ۞ الرب يهزأ به	עלוי בככוי: יי	ſuper eum dentibus ſuis. DEVS autẽ
لانه قد سبق فرأى ۞ ان	יגחך עלוי ארום חמא	Illudet eum, quoniam proſpicit
يومه سيدركه استل	על זכרא דתבריה:	diem flagelli ſui.
الخطاة سيوفهم ۞	חרבא שליפו רשיעי	Gladium euaginauerunt peccatores
واوتروا قسيهم	ומתחו קשתיהון	tetenderunt arcum ſuum
ليصرعوا المساكين	למקטל עניי וחשוכי	vt interficiant egenos & pauperes,
والبائس ۞ ويقتلوا	למיכס תריצי	& ad decollandum rectos
المستقيم تدخل سيوفهم	אורחא: סייפהון	in via. Gladius eorum
في قلوبهم	תיעול בלבהון:	penetret in cor eorum,
وتنكسر قسيهم ۞	וקשתתהון יתברון:	& arcus eorum confringantur.

A. Et fac bonum Libro midras tehilim אין טוב אלא תשובה שנ׳ כל תשא עון וקח טוב .i. Nõ aliud bonũ hoc loco ſignificat quã penitentia. Sicut dictũ eſt. Ne imputes mihi iniquitatem, ſed accipe, tob .i. bonum.

B. Hebreũ verbum, eque fidem ſicut diuitias ſignificat, quo datur intelligi diuitias in hoc mundo eſſe fidem Dei. Qui enim fide caret pauperrimus & miſer eſt.

טוב מעט לצדיק	Melius eſt parum iuſto,	Melius eſt modicum iuſto,	Κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ,
מהמון רשעים	quam diuitie peccatorum	ſuper diuitias peccatorum	ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν
רבים : כי זרועות	multe. Quoniam brachia	multas. Quoniam brachia	πολύν. Ὅτι βραχίονες
רשעים תשברנה	impiorum confringentur,	peccatorum conterentur,	ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται,
וסומך צדיקים	ſubleuat autem iuſtos	confirmat autem iuſtos	ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους
יהוה : יודע יהוה	DEVS. Nouit DEVS	dominus. Ioth Nouit dominus	ὁ κύριος. Γινώσκει κύριος
ימי תמימים	dies perfectorum,	dies immaculatorum,	τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων,
ונחלתם לעולם	& hereditas eorum eterna	& hereditas eorum in eternum	καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν, εἰς αἰῶνα
תהיה : לא יבשו	erit. Non confundentur	erit. Non confundentur	ἔσται. Οὐ καταισχυνθήσονται
בעת רעה ובימי	in tempore malo, & ĩ diebus	in tempore malo, & in diebus	ἐν καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις
רעבון ישבעו : כי	fam's ſaturabuntur, Quia	famis ſaturabuntur, quia	λιμοῦ χορτασθήσονται, ὅτι
רשעים	impii	peccatores	οἱ ἁμαρτωλοὶ
יאבדו	peribunt	peribunt.	ἀπολοῦνται.
ואיבי	& inimici	Caph Inimici vero	Οἱ δὲ ἐχθροὶ
יהוה	DEI	domini, (exaltati,	τοῦ κυρίου,
כיקר כרים	ſicut pretioſiora arietũ, A.	mox vt honorificati fuerint &(	ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς
כלו בעשן	cõſumentᷣ ſic fumus (& nõ	deficientes quẽadmodũ fumus	καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες, ὡσεὶ καπνὸς
כלו : לוה רשע ולא	ↄſumitᷣ. Mutuo accipit ĩpiↄ(	deficient. Mutuabitᷣ pctõꝛ & nõ	ἐξέλιπον. Δανείζεται ὁ ἁμαρτωλός, καὶ οὐκ
ישלם צדיק חונן	reddit, iuſtus miſeretur	ſoluet, iuſtus ãt miſetᷣ(cẽtes ei	ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος, οἰκτείρει
ונותן : כי מברכיו	& tribuit. Quia bñdicẽtes ei	& tribuet. Lamech Quia bñdi(	καὶ δίδωσιν. Ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν
ירשו ארץ ומקלליו	hẽditabũt terrã, & q maledi(	hẽditabũt trã, maledicẽtes ãt ei	κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι(
יכרתו : מיהוה	interibunt. A DEO (cũt ei	diſperibunt. Mem Apud dñm	ἐξολοθρευθήσονται. Παρὰ κυρίου (αὐτὸν,
מצעדי גבר כוננו	greſſus viri firmabuntur,	greſſus hominis dirigetur,	τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται,
ודרכו יחפץ : כי	& viam eius volet. Cum	& viam eius volet. Cum	καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει σφόδρα. Ὅταν
יפל לא יוטל כי	ceciderit non allidetur, quia	ceciderit non collidetur, quia	πέσῃ οὐ ταραχθήσεται, ὅτι
יהוה סומך ידו :	DEVS ſuſtẽtat manũ eius.	dominus ſupponit manũ ſuam.	κύριος ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ.
נער הייתי גם	Puer fui &	Nun Iunior fui etenim	Νεώτερος ἐγενόμην, καὶ γὰρ
זקנתי ולא ראיתי	ſenui, & non vidi	ſenui, & non vidi	ἐγήρασα, καὶ οὐκ εἶδον
צדיק נעזב	iuſtum derelictum,	iuſtum derelictum,	δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον,
וזרעו מבקש לחם :	neq ſemẽ eius querẽs panẽ.	nec ſemen eius querẽs panem.	οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους.
כל היום חונן	Tota die miſeretur	Samech Tota die miſeretur	Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ
ומלוה וזרעו	& cõmodat, & ſemen eius	& cõmodat, & ſemen illius	καὶ δανείζει ὁ δίκαιος, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ
לברכה : סור מרע	ĩ bñdictione. Recede a malo	ĩ bñdictiõe erit. Declina a malo	εἰς εὐλογίαν ἔσται. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ
ועשה טוב ושכן	& fac bonum, & inhabita	& fac bonum, & inhabita	καὶ ποίησον ἀγαθόν, καὶ κατασκήνου
לעולם : כי יהוה	ĩ ſempiterno. Quia DEVS	in ſeculum ſeculi. Quia dñs	εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ὅτι κύριος
אהב משפט ולא	diligit iudicium, & non	amat iudicium, & non	ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ (χθήσονται,
יעזב את חסידיו	dereliquet miſicordes ſuos,	derelinquet ſanctos ſuos,	ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, (ἐκδικη-
לעולם נשמרו	in eternum cuſtoditi ſunt,	in eternum conſeruabuntur.	εἰς τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται. Ἄνομοι
וזרע רשעים נכרת :	& ſemen impiorum peribit.	Ain Iniuſti pũientᷣ, & ſemẽ ipi(	καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσεται.
צדיקים ירשו	Iuſti hereditabunt	Iuſti aũt hẽditabũt (orũ pibit.	Δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι (αἰῶνα
ארץ וישכנו לעד	terrã, & habitabũt in ſeculũ	terrã, & inhabitabũt ĩ ſclm ſcli	γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς αἰῶνα(

الخبر اليسير للصديق	טב קדם יי זעירות צדיקי	Melius coram DEO modicum iuſti,
افضل من كثرة غنا	מריכפת רשיעין	quam diuitie peccatorum
الخطاة لان سواعد	סגיעין: צרום דרען	multe. Quoniam brachia
الخطاة تنكسر	דרשיעיא יתברון	impiorum confringentur,
والرب يحفظ الابرار	וסעיד צדיקיא	roborabit autem iuſtos
الرب يعرف	יי: ידיען קדם יי	Deus. Cogniti ſunt apud DEVM
ايام صديقيه	יומיהון דשלמי	dies perfectorum,
التي لا عيب فيها ميراثهم	ואחסנתהון לעלם	& hereditas eorum in eternum
دايم الى الابد لا يخزون	תהי: לא יבהתון	erit. Non confundentur
في زمان سو وفي ايام	בעדן בישתא וביומי	in tempore malo, & in diebus
المجاعة يشبعون لان	אולצנא שבעין: מטול	famis ſaturabuntur. Quoniam
الاثمة	דרשיעיא יבדון ובעלי	impii peribunt, & patroni
يبيدون	דבביא דיי היך יקר	inimicitie DEI ſicut gloria
اعدا	פלגיסין דכן אכל	veruecum, qui cibo
الرب حين يرتفعون	מתפטמין וסופיהון	impinguantur, & finis eorum
ويتمجدون يذهبون	מתנכסין היכנא רשיעי	decollatio. Sic impii
ومثل الدخان يضمحلون	יסופון ובתנן גיהנם	confundentur, & in fumo gehenne
الفاجر يقترض ولا	יתגמרון: מוזיף רשיעא	cõſumentur. Mutuabit peccator & nõ
يوفي واما البار رحيم يراف	ולא פרע וצדיקיא מרחים	reddet, iuſtus autem miſerebitur
ويعطي لان مباركيه	ויהיב ומתברכין במימרי	& donabit. Propterea q̃ bñdicẽt ĩ ũbo
يرثون الارض وملعونيه	ירתון ארעא ודמתלטטין	eius hereditabũt terrã, & q̃ maledicẽt
يستاصلون الرب	במומתיה ישתיצון: מן קדם	in iureiurãdo eius pibũt. A pñtia
يقوم خطوات الانسان	יי פסיעתיה דגברא	DEI greſſus hominis
ويهديه طريقه ان	מתקנן וארחיה יתרעי:	dirigentur & viam eius volet.
سقط البار لم يتزعزع لان	ארום יפול מרע ולא ימות	Et ſi ceciderit in ĩfirmitate nõ morietˀ.
الرب ماسك بيده	מטול דיי סעיד בידיה:	Quoniã Deus ſuſtinet cum manu ſua.
كنت صبيا وقد شخت	טליא הויתי ברם סיבית	Puer fui & nunc ſenui,
لم ارى	ולא חמית צדיקא שביקא	& non vidi iuſtum derelictum,
صديقا رفضه	ובנוי תבען	nec filios eius querentes
الله ولا ذريته طلبت	לחמא מחוסרנא:	panem propter inopiam.
خبزا النهار كله يرحم	כל בכלל דבר יומא	Quoniam tota die
ويقرض ونسله يكون	רחים ומוזיף וזרעיה	miſeretur & cõmodat, & ſemen eius
مباركا ابعد من الشر	לברכתא: עדי מביש	in benedictione. Recede a malo
واصنع الخير واسكن	ועביד טב ושרי	& operare bonum, & dominaberis
الى الابد لان الرب	לעלמא: מטול דיי	in ſempiternum. Quoniam Deus
يحب العدل ولا	רחים דינא לא ישבוק	amat iudicium, & non deſeret
يضيع اتقيا يحفظهم	ית חסידוהי	miſericordes ſuos,
الى الابد الاثمة يهلكون	לעלם מינטרין ובניהון	in eternum cuſtodientur, & filii
نسل الخطاة يستاصلون	דרשיעיא ישתיצין:	impiorum peribunt.
واما الصديقون فيرثون	צדיקיא יחסנון ארעא	Iuſti hereditabunt terram
الارض ويسكنو فيها الى	וישרון לעלמין	& inhabitabunt in ſecula

A, Precioſius in arie tibus & ueruecibus eſt pinguedo.

עליה׃ פי צדיק
יהגה חכמה
ולשונו תדבר
משפט׃ תורת אלהיו
בלבו לא תמעד
אשריו׃ צופה
רשע לצדיק׃ ומבקש
להמיתו׃ יהוה לא
יעזבנו בידו ולא
ירשיענו בהשפטו׃
קוה אל יהוה
ושמר דרכו
וירוממך לרשת
ארץ בהכרת רשעים
תראה׃ ראיתי רשע
עריץ ומתערה
כאזרח רענן׃
ויעבר והנה
איננו ואבקשהו
ולא נמצא׃ שמר תם
וראה ישר כי
אחרית לאיש שלום׃
ופשעים נשמדו
יחדו אחרית
רשעים נכרתה׃
ותשועת צדיקים
מיהוה מעוזם בעת
צרה׃ ויעזרם
יהוה ויפלטם
יפלטם מרשעים
ויושיעם כי חסו
בו׃

לח מזמור
לדוד להזכיר׃
יהוה אל בקצפך
תוכיחני ובחמתך
תיסרני׃ כי חציך
נחתו בי ותנחת
עלי ידך׃ אין מתם
בבשרי מפני
זעמך אין שלום

ſuper eam. Os iuſti
meditabitur ſapientiam,
& lingua eius loquetur
iudicium. Lex DEI eius
in corde ipſius, nõ deficient
greſſus eius. Conſiderat
impius iuſtum, & querit
vt occidat eum. DEVS non
derelĩquet eũ ĩ mãu eius, & ñ
condẽnabit eũ cũ iudicabit.
Expecta DEVM
& cuſtodi viam eius,
& exaltabit te vt poſſideas
terram, cum interibunt ĩpii
videbis. Vidi impium
robuſtum, & virentem
ſicut arborem ramoſam.
Et tranſiui & ecce
non erat, & queſiui eum
& ñ ẽ iuẽt9. Cuſtodi ĩnocẽtẽ
& vide rectum, quia
erit ad extremum viro pax.
Iniqui autem delebuntur
pariter, & nouiſſimum
impiorum abſcindetur,
Salus autem iuſtorum a
DEO fortitudo eo᷑ in tpe
tribulatiõis. Et auxiliabitur
eis DEVS, & liberabit eos
liberabit eos a peccatoribus,
& ſaluabit eos, q̃a ſpauerunt
in eo.

XXXVIII. Pſalmus
Dauidis ad recordationẽ. A
DEVS ne in ira tua
arguas me, neq; ĩ furore tuo
corripias me. Q̃m ſagitte
tue ĩfixe ſũt ĩ me, & ɔfirmaſti
ſup me manũ tuã. Nõ ẽ ſãitas
in carne mea a facie
indignationis tue, nõ eſt pax

ſuper eam. Os iuſti
meditabitur ſapientiam,
& lingua eius loquetur
iudicium. Zadic Lex Dei eius
ĩ corde ipſius, & ñ ſupplãtabũt
greſſus eius. Conſiderat
peccator iuſtum & querit
mortificare eum. Dñs autẽ non
derelinq̃t eũ ĩ manibus eius, nec
dãnabit eũ cũ iudicabitur illi.
Coph Expecta dominum (as
& cuſtodi viam eius,
& exaltabit te vt hẽditate capi(
terrã, cũ perierint peccatores
videbis. Vidi impium
ſuperexaltatum, & eleuatum
ſicut cedros libani.
Et tranſiui & ecce (centiam
nõ erat, & q̃ſiui eũ, (ſtodi ĩno(
& nõ ẽ iuẽtus loc9 ei9. Sin Cu(
& vide equitatem, quoniam
ſunt reliquie homini pacifico.
Iniuſti autem diſperibunt,
ſimul reliquie
impiorum peribunt.
Tau Salus autem iuſtorum
a dño, & protector eorum ĩ tpe
tribulationis. Et adiuuabit
eos dominus & liberabit eos,
& eruet eos a peccatoribus,
& ſaluabit eos quia ſperauerũt
in eo.

XXXVII. ps. Dauid in
rememoratione ſabbati.
Domine ne in furore tuo
arguas me, neq; in ira tua
corripias me. Quoniã ſagitte
tue ĩfixe ſunt mihi, & cõfirmaſti
ſup me manũ tuã. Nõ eſt ſanitas
in carne mea a facie
ire tue, non eſt pax

ἐπ' αὐτῆς. Στόμα δικαίου
μελετήσει σοφίαν,
καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει
κρίσιν. Ὁ νόμος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ
ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑποσκελισθήσεται
τὰ διαβήματα αὐτοῦ. Κατανοεῖ
ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ ζητεῖ
τοῦ θανατῶσαι αὐτόν. Ὁ δὲ κύριος οὐ
μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ,(
μὴ καταδικάσηται αὐτόν, ὅταν κρίνηται αὐτῷ.
Ὑπόμεινον τὸν κύριον
καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ,
καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακληρονομῆσαι
γῆν, ἐν τῷ ἐξολοθρεύεσθαι ἁμαρτωλοὺς
ὄψει. Εἶδον τὸν ἀσεβῆ
ὑπερυψούμενον, καὶ ἐπαιρόμενον,
ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου.
Καὶ παρῆλθον καὶ ἰδοὺ
οὐκ ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτὸν (ἀκακίαν
καὶ οὐχ εὑρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ. Φύλασσε(
καὶ ἴδε εὐθύτητα, ὅτι
ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ.
Οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται
ἐπὶ τὸ αὐτό. Τὰ ἐγκαταλείμματα
τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται.
Σωτηρία δὲ τῶν δικαίων (ἐν καιρῷ
παρὰ κυρίου, καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν,(
θλίψεως. Καὶ βοηθήσει
αὐτοῖς κύριος καὶ ῥύσεται αὐτούς,
καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν,
καὶ σώσει αὐτούς, ὅτι ἤλπισαν
ἐπ' αὐτόν.

λζ'. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ εἰς
ἀνάμνησιν περὶ τοῦ σαββάτου.
Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου
ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου
παιδεύσῃς με. Ὅτι τὰ βέλη σου
ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας
ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. Οὐκ ἔστιν
ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου
τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔστιν εἰρήνη

ابد الابد ٭ فم الصديق	עֲלָהּ׃ פּוּמָא דְצַדִּיקָא	ſuper eam, os iuſti,
ينطق بالحكمة	רָגֵין חָכְמְתָא	mebitabitur ſapientiam,
ولسانه يقول	וְלִישָׁנֵיהּ מְמַלֵּל	& lingua eius loquetur
العدل ٭ سنة الله	דִּינָא׃ נִימוֹסָא דֶאֱלָהֵיהּ	iudicium. Lex DEI eius
في قلبه لا تتزحزح	בְּלִבֵּיהּ לָא מִתְמַעְרְעִין	in corde eius, non claudicabunt
قدماه ٭ الخاطي	אִסְתְּוָרוֹהִי׃ מִסְתַּכֵּי	greſſus eius. Conſiderat
يترصد البار فيهم	רַשִׁיעָא לְצַדִּיקָא וּבָעֵי	impius iuſtum, & querit
بقتله والرب لا	לְמִקְטְלֵיהּ׃ יְיָ לָא	interficere eum. DEVS autem non
يسلمه في يده ولا	יִשְׁבְּקִנֵּיהּ בִּידֵיהּ וְלָא	derelinquet eum in manu eius, & non
يدحضه في الحكم اذا	יְחַיְּבִנֵּיהּ בְּמִקְמֵיהּ	damnabit eum cum ſederit
تحاكم معه ٭ ارج الرب	לְדִינָא׃ סְבַר מֵימְרָא דַיְיָ	ad iudicandum. Cōfide in verbo DEI,
واحفظ طرقه ٭	וְטַר אוֹרְחָתֵיהּ	& cuſtodi viam eius,
وهو يرفعك لترث	וִירוֹמְמִינָךְ לְמֵחְסַן	& exaltabit te vt poſſideas
الارض ٭ وتنظر الى الخطاة	אַרְעָא בְּאִשְׁתֵּיצָיוּת רַשִׁיעֵי	terram, cum interierint impii
يبيدون ٭ رايت المنافق	תֶּחֱמֵי׃ חָמֵית רַשִׁיעָא	videbis. Vidi impium
يتعالى ويتطاول	תַּקִּיפָא חָסִין הֵיךְ	fortem & validum, ſicut
مثل شجر لبنان ٭	אִילָן יָצִיב וְעַבוּף׃	arborē trāſplātatā & habūdātē foliis,
مررت به	וּפְסַק מִן עָלְמָא	& tranſiuit de mundo
فلم اجده ٭ وطلبت موضعه	וְהָא לֵיתוֹי וּבְעֵית יָתֵיהּ וְלָא	& ecce non erat, & quęſiui eum & non
فلم اصبه ٭ تمسك بالدعة	אִשְׁתְּכַח׃ נְטוֹר שְׁלֵימוּתָא	eſt inuentus. Serua integritatem
فتنظر الاستقامة فان	וַחֲמֵי אָרְחָא תְרִיצָא מְטוּל	& reſpice iter rectum. Quoniam
عاقبة الرجل المستقيم	דְסוֹף בַּר נָשָׁא שְׁלָמָא׃	finis hominis pax
سلامة ٭ الخطاة جميعا	וּמָרוֹדִין יִשְׁתֵּיצוּן	Praui deſtruentur
يبيدون ٭ وبقايا	כַּחֲדָא סוֹפֵיהוֹן	ſimul. & finis
الاشرار يستاصلون	דְרַשִׁיעַיָא שֵׁיצָאָה׃	impiorum interitus.
خلاص الابرار هو من عند	וּפוּרְקָנָא דְצַדִּיקֵי	Redemptio autem iuſtorum
الرب ٭ وهو ناصرهم في زمان	מִן קֳדָם יְיָ עוּשְׁנֵיהוֹן בְּעִדָּן	a conſpectu DEI, fortitudo eoꝝ in tpe
الشدة ٭ الرب عونهم	עָקְתָא׃ וְסַיְּיעִנּוּן יְיָ	tribulationis. Et auxiliabitur eis Deus
ومنجيهم	וְשֵׁיזְבִינוּן שֵׁיזֵב לְהוֹן	& liberabit eos & eruet eos
ومنقذهم من الخطاة	מֵרַשִׁיעַיָא וּפָרִיק יָתְהוֹן מְטוּל	a peccatoribus & redimet eos quoniā
ويخلصهم لانهم توكلوا	דְאִתְרְחִיצוּ	ſperauerunt
عليه ٭ المزمور	בְּמֵימְרֵיהּ׃	in verbo eius. (pro faſciculo
السابع والثلثون	תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד עַל צְרִיר	XXXVIII. Laudatoria Dauidis, (
يارب لا بغضبك	לְבוּנְתָּא לְדוּכְרָנָא עַל יִשְׂרָאֵל	thuris, memoria Iſraelis.
توبخني ولا بسخطك	יְיָ לָא בְרוּגְזָךְ תַּכְּסֵנִי	Deus ne in furore tuo arguas
تؤدبني ٭ فان سهامك	יָתִי וְלָא בִרְתְחָךְ	me, neq; in ira tua
قد نشبت فيّ واشتددت	תִּרְדֵּי לִי׃ מְטוּל דְגִירָךְ	caſtiges me. Quoniam ſagittę tuę
يدك علي ٭	אִתְחֲתָן עֲלַי וּשְׁרַת	infixę ſunt mihi, & obfirmatum eſt
ليس لجسدي	עֲלַי מַחֲתָךְ׃ לֵית אַסּוּ	ſup me vulnus māus tuę. Nō ē ſanitas
شفا امام	בְּגוּשְׁמִי מִן קֳדָם	in corpore meo ab aſpectu
سخطك ولا لعظامي	רוּגְזָךְ לֵית שְׁלָם	irę tuę, & non eſt pax

A. להזכיר quod communiter ad recordationem interpretatur, putat Chimchi, nomē eſſe inſtrumenti muſices,

בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי	in oſſibus meis a facie	oſſibus meis a facie (mee	ἐν τοῖς ὀστέοις μου, ἀπὸ προσώπου
חַטָּאתִי׃ כִּי עֲוֺנֹתַי	pctī mei. Quia iniqtates m̃e	pctōrū meorū. Q̃m iniqtates(	τῶν ἁμαρτιῶν μου. Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου
עָבְרוּ רֹאשִׁי כְּמַשָּׂא	trāſiert caput meū, qſi onus	ſupgreſſe ſūt caput m̄ū, & ſicͭ onꝰ	ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου, ὡσεὶ φορτίον
כָּבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי׃	graue aggrauate ſūt ſup me	graue grauate ſunt ſuper me.	βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.
הִבְאִישׁוּ נָמַקּוּ	Cōputruerūt & euanuerūt	Putruerunt & corrupte ſunt	Προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν
חַבּוּרֹתָי מִפְּנֵי	cicatrices mee, a facie	cicatrices mee, a facie	οἱ μώλωπές μου, ἀπὸ προσώπου
אִוַּלְתִּי׃ נַעֲוֵיתִי	inſipiētie mee. Afflictus ſum	inſipientie mee. Miſer factus	τῆς ἀφροσύνης μου. Ἐταλαιπώρησα
שַׁחֹתִי עַד־מְאֹד כָּל־	& īcuruatus ſum nimis, tota	ſū & curuatꝰ ſū vſqꝫ ī finē, tota	καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην
הַיּוֹם קֹדֵר הִלָּכְתִּי׃	die merens ambulaui.	die contriſtatus ingrediebar.	τὴν ἡμέραν, σκυθρωπάζων ἐπορευόμην.
כִּי־כְסָלַי מָלְאוּ	Q̃m lumbi mei impleti ſunt	Quoniā lumbi mei īpleti ſunt	Ὅτι αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν
נִקְלֶה וְאֵין מְתֹם	ignominia, & non eſt ſanitas	illuſionibus, & non eſt ſanitas	ἐμπαιγμάτων καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις
בִּבְשָׂרִי׃ נְפוּגוֹתִי	in carne mea. Anxius fui	in carne mea. Afflictus ſum	ἐν τῇ σαρκί μου. Ἐκακώθην
וְנִדְכֵּיתִי עַד־מְאֹד	& afflictus ſum nimis,	& humiliatus ſum nimis,	καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα,
שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת לִבִּי׃	rugiebā a gēitu cordis mei.	rugiebā a gemitu cordis mei.	ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.
אֲדֹנָי נֶגְדְּךָ כָל־	Dñe in conſpectu tuo omne	Domine ante te omne	Κύριε ἐναντίον σου πᾶσα
תַּאֲוָתִי וְאַנְחָתִי	deſideriū meū, & gēitꝰ m̄us	deſideriū meū, & gemitus meus	ἡ ἐπιθυμία μου καὶ ὁ στεναγμός
מִמְּךָ לֹא נִסְתָּרָה׃	a te non eſt abſcōditus. (me	a te nō eſt abſcōditus. (liqt me	μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη.
לִבִּי סְחַרְחַר עֲזָבַנִי	Cor meū circūibat, dereliqt(	Cor meū ꝯturbatū ē ī me dere(	Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με
כֹחִי וְאוֹר עֵינַי	fortitudo mea, & lux oclorꝝ(	virtus mea, & lum̄ oclorꝝ meorꝝ	ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου,
גַּם־הֵם אֵין אִתִּי׃	ēt ipſa nō eſt mecū. (meorꝝ,	& ipſū nō eſt mecū. (uerſū me	καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ.
אֹהֲבַי וְרֵעַי מִנֶּגֶד	Cari mei & amici mei e rgiōe	Amici mei & proximi mei, ad(	Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου, ἐξ ἐναντίας
נִגְעִי יַעֲמֹדוּ	plage mee manſerunt,	appropinquauerūt & ſteterūt.	μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν.
וּקְרוֹבַי מֵרָחֹק	& vicini mei a longe	Et qui iuxta me erant de longe	Καὶ οἱ ἔγγιστά μου, ἀπὸ μακρόθεν
עָמָדוּ׃ וַיְנַקְשׁוּ	ſteterunt. Et irruebant	ſteterunt & vim faciebant qui	ἔστησαν, καὶ ἐξεβιάζοντο,
מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי	querentes aīam meā, (bāt	querebant animam meam.	οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου.
וְדֹרְשֵׁי רָעָתִי דִּבְּרוּ	& veſtigātes mala mihi q̄te(	Et q inqrebāt mala mihi locuti	Καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι, ἐλάλησαν
הַוּוֹת וּמִרְמוֹת כָּל־	peruerſitates, & dolos tota	ſunt vanitates, & dolos tota die	ματαιότητας, καὶ δολιότητας ὅλην
הַיּוֹם יֶהְגּוּ׃ וַאֲנִי	die meditabantur. Ego autē	meditabantur. Ego autem	τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. Ἐγὼ δὲ
כְחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע	quaſi ſurdus non audiebam,	tanq̄ ſurdus non audiebam,	ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον,
וּכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח	& quaſi mutus non aperiens	& ſicut mutus non aperiens	καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων (ἄνθρωπος
פִּיו׃ וָאֱהִי כְּאִישׁ	os ſuum. Et erā quaſi homo,	os ſuū. Et factus ſum ſicut homo	τὸ στόμα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενόμην, ὡσεὶ ἄν(
אֲשֶׁר לֹא־שֹׁמֵעַ וְאֵין	qui non audit, & non habet	non audiens, & non habens	οὐκ ἀκούων, καὶ οὐκ ἔχων
בְּפִיו תּוֹכָחוֹת׃ כִּי־לְךָ	ī ore ſuo redargutōes. Te.n.	ī ore ſuo redargutōes. Q̃m ī te	ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. Ὅτι ἐπὶ
יְהוָה הוֹחָלְתִּי אַתָּה	DEVS expectabā, tu vero	domine ſperaui, tu	σοί κύριε ἤλπισα, σὺ
תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃	rñdebis DEVS deus meus.	exaudies me domīe deus meus.	εἰσακούσῃ κύριε ὁ θεός μου.
כִּי־אָמַרְתִּי פֶּן	Quia dixi ne forte (rint	Quia dixi neqñ (& dū ꝯmouēt	Ὅτι εἶπον, μήποτε (λευθῆναι
יִשְׂמְחוּ־לִי בְּמוֹט	īſultēt mihi, & cū vacillaue(	ſupgaudeāt mihi inimici mei, (	ἐπιχαρῶσί μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σα(
רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ׃	pedes mei ſr me magnificēt.	pedes m̄i ſr me magna locuti ſt.	πόδας μου, ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν.
כִּי־אֲנִי לְצֶלַע נָכוֹן	Quia ego ad fracturā parꝰ(	Q̃m ego ī flagella paratus ſū,	Ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἕτοιμος,
וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי	& dolor m̄us cōtra me ē (ſū,	& dolor meus in cōſpectu meo	καὶ ἡ ἀλγηδών μου ἐνώπιόν μου
תָמִיד׃ כִּי־עֲוֺנִי	ſemper. Quia iniqtatē meā ī	ſemper. Q̃m iniquitatē meam	διὰ παντός. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου

راحة من اجل	בגרמי מן קדם	in oſſibus meis ab aſpectu
خطيتي ۞ لان ذنوبي	חובי : ארום חובי	peccati mei. Quoniam iniqtates mee,
على راسي ۞ ومثل الحمل	עברו על רישי היך	tranſierunt ſuper caput meum, quaſi
الثقيل اثقلتني ۞	כמטול יקר יקרו מני :	onus graue aggrauate ſunt ſuper me.
نتنت وعفنت	סריא יתלמסו	Computruerunt & tabuerunt
جراحي من اجل	הלבשושי מן קדם	cicatrices mee ab aſpectu
جهلي ۞ شقيت	טפשותי : עקמית	ignorantie mee. Recuruus factus ſum
وانحنيت الى الدهر ۞ مشيت	שחית עד לחדא כל	& inclinatus vſq; in ſummum tota
يومي كله كئيبا	יומא חבין הליכית	die incedebam triſtis.
لان نفسي مملوءة هزا	ארום כסלי איתמליין	Quoniam lumbi mei impleti ſunt
وليس لجسمي راحة شفية	קריחותא ולית אסו	illuſionibus, & non eſt ſanitas
واتضعت جدا ۞	בגושמי : פגיית	in corpore meo. Afflictus ſum
صرخت من	ואתמכיכית עד לחדא	& humiliatus ſum nimis,
تنهد قلبي	תגישית מנהמות דלבבי	mugiebam a tumultu cordis mei.
شهواتي كلها بين يديك	יי לקבלך כל	Deus coram te omne
يا رب ۞ وسرى	רגגתי ותינחתי מינך	deſiderium meum, & ſuſpiria mea a te
عندك لم يخف قلق	לא איתכסיאת :	non ſunt abſcondita.
قلبي وزالت عني	לבבי צמרמר שבקני	Cor meum horruit, dereliquit me
قوتي ۞ ولم اجد اعيني	חילי ונהור עיני	virtus mea, & lumen oculorum meorũ
نوما ۞	ברם אנון לית עמי :	etiam ipſum non eſt mecum.
احبابي واقاربي اقتربوا	רחמי וחברי	Amatores mei & proximi mei
مني ووقفوا مقابلي ۞	מקביל מכתשי קמו	e regione vulneris mei ſteterunt,
والغريبون الي وقفوا	וקריבי מרחיק	propinqui vero mei de longe
بعيدا مني ملتمسوا	קיימין : ועבדו	ſteterunt. Et fecerunt
نفسي ظلموا ۞	פחין תבעי נפשי	laqueos, querentes animam meam,
المريدون بي الشر تكلموا	ובעי בישתי מלילו	& querentes malum mihi, locuti ſunt
بالباطل ۞ النهار كله	שיקרא ונכלא כל	mendacia, & dolos quotidie
يرددون شرهم صرت	יומא מרגגין : ואנא	cogitauerunt. Sed ego
كالاصم الذي لا يسمع	היך חרשא לא אשמע	veluti ſurdus non audiebam,
ومثل الاخرس	והיך אלמנא דלא פתית	& ſicut mutus non aperiens
الذي لا ينطق ۞ وكالرجل	פומיה ואהוי היך גברא	os ſuum. Et fui ſicut vir non
الذي لا سمع له ولا	שמע מעלמא ולא איתי	audiens a ſeculo, & non habens
عظة في فيه ۞ توكلت	בפומיה מכסנותא : מטול	in ore ſuo redargutiones. Quoniam
عليك يا رب وانت	דקדמך יי צליית אנת	coram te DEVS oraui, tu
تستجيب لي يا ربي والهي	תקביל יי אלהי :	exaudies DEVS Deus meus.
لاني قلت لكيلا	מטול דאמרית דלמא	Quia dixi ne forte
تسر بي اعداي وعند زلة	יחדון עלי כד איזדעזעא	ſupgaudeant mihi, & dũ vacillauerint
رجلي عظموا القول علي	ריגלי עלי איתרברבו :	pedes mei ſuper me magnificentur.
وانا استعددت للضرب ۞	מטול דאנא למתברא	Quoniam ego ad percuſſiones
وحزني امامي كل ۞	מעתד וכיבי לקבלי	paratus ſum, & dolor meus coram me
حين لاني ۞ اعترف	תדירא : מטול דחובי	continue. Quoniam peccatum meum

אַגִּיד אֶדְאַג	annuncio, ſollicitus	annunciabo, cogitabo	ἐγὼ ἀναγγελῶ. καὶ μεριμνήσω
מֵחַטָּאתִי׃ וְאֹיְבַי	ꝑ peccato meo. Inimici aũt	pro peccato meo. Inimici autẽ	ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου. Οἱ δὲ ἐχθροί μου
חַיִּים עָצֵמוּ וְרַבּוּ	mei viuẽtes ↄfõrtati ſt, & mlt(	mei viuũt & ↄfirmati ſt ſr me,(	ζῶσι καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἐπληθ(
שֹׂנְאַי שָׁקֶר׃	odiẽtes me mẽdacit.(tipli.ſt	ſt q oderũt me iniq,(& mltiplica.	οἱ μισοῦντές με ἀδίκως. (ύνθησαν
וּמְשַׁלְּמֵי רָעָה תַּחַת	Et qui reddunt malum pro	Qui retribuunt mala pro	Οἱ ἀνταποδιδόντες μοι κακὰ ἀντὶ
טוֹבָה יִשְׂטְנוּנִי	bono aduerſabantur mihi,	bonis detrahebant mihi,	ἀγαθῶν, ἐνδιέβαλόν με,
תַּחַת רָדְפִי־טוֹב׃	quia ſequebar bonum.	quoniam ſequebar bonitatem.	ἐπειδὴ κατεδίωκον ἀγαθωσύνην.
אַל־תַּעַזְבֵנִי יְהוָה	Ne derelinquas me DEVS	Ne derelinquas me domine	Μὴ ἐγκαταλίπῃς με κύριε
אֱלֹהַי אַל־תִּרְחַק	deus meus, ne elongeris	deus meus, ne diſceſſeris	ὁ θεός μου, μὴ ἀποστῇς
מִמֶּנִּי׃ חוּשָׁה	a me. Feſtina	a me. Intende	ἀπ' ἐμοῦ. Πρόσχες
לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי	in auxilium meum, Deus	in adiutorium meum, domine	εἰς τὴν βοήθειάν μου, κύριε
תְּשׁוּעָתִי׃	ſalutis mee.	deus ſalutis mee.	τῆς σωτηρίας μου.
לט לַמְנַצֵּחַ	XXXIX, Ad victoriã,	XXXVIII. In finẽ	λη. Εἰς τὸ τέλος
לִידוּתוּן	A. Idutũ.i.iſtrumẽto muſices	pro idythum	τῷ Ἰδιθοὺμ
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus Dauidis.	canticum Dauid.	ᾠδὴ τῷ Δαβίδ.
אָמַרְתִּי אֶשְׁמְרָה	Dixi cuſtodiam	Dixi cuſtodiam	Εἶπα, φυλάξω
דְרָכַי מֵחֲטוֹא	vias meas, a peccando	vias meas, & non delinquam	τὰς ὁδούς μου, τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν
בִלְשׁוֹנִי אֶשְׁמְרָה	B. in lingua mea, cuſtodiã	in lingua mea. Poſui ori meo	με ἐν γλώσσῃ μου. Ἐθέμην
לְפִי מַחְסוֹם בְּעֹד	os meum fiſcella donec eſt	cuſtodiam cum conſiſteret	τῷ στόματί μου φυλακὴν, ἐν τῷ συστῆναι
רָשָׁע לְנֶגְדִּי׃	impius contra me.	peccator aduerſum me.	τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.
נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה	Obmutui ſilentio,	Obmutui & humiliatus ſum	Ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην
הֶחֱשֵׁיתִי מִטּוֹב	tacui de bono,	& ſilui a bonis	καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν,
וּכְאֵבִי נֶעְכָּר׃	& dolor meus ↄturbatus eſt.	& dolor meus renouatus eſt,	καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη.
חַם־לִבִּי בְּקִרְבִּי	Incaluit cor meũ ĩ medio mĩ	Concaluit cor meum intra me,	Ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου,
בַּהֲגִיגִי תִבְעַר־	ĩ meditatiõe mea ĩcẽſus ſum	& ĩ meditatiõe mea exardeſcet	καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται
אֵשׁ דִּבַּרְתִּי בִּלְשׁוֹנִי׃	igni, locutus ſũ ĩ lĩgua mea.	ignis. Locutus ſũ ĩ lingua mea,	πῦρ. Ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου,
הוֹדִיעֵנִי יְהוָה קִצִּי	Oſtẽde mihi DEVS (orũ q̃ta	notũ fac dñe (rũ meorũ qs eſt,	γνώρισόν μοι κύριε (ρῶν μου τίς
וּמִדַּת יָמַי מַה־הִיא	finẽ meũ, & mẽſurã dierũ me(	mihi finẽ meũ. Et numerũ die(	τὸ πέρας μου. Καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμε(
אֵדְעָה מֶה־חָדֵל אָנִי׃	ſit vt ſciã, qñ dficiã ego. Ecce	vt ſciam quid deſit mihi. Ecce	ἐστίν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ. Ἰδοὺ
הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתָּה	C. exigue mẽſu. poſu. di. mños	mẽſurabiles poſuiſti dies meos,	παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου.
יָמַי וְחֶלְדִּי כְאַיִן נֶגְדֶּךָ	& tpũs meũ q̃ſi ñ ſic ĩ ↄſpe. tuo	& ſubſtãtia mẽa tãq̃ nihilũ añ te.	καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν σου.
אַךְ כָּל־הֶבֶל כָּל־	Verũtñ oĩa vanitas, omnis	Verũtñ vniuerſa vanitas, oĩs	Πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς
אָדָם נִצָּב	homo ſtans	homo viuẽns.	ἄνθρωπος ζῶν,
סֶלָה׃ אַךְ־בְּצֶלֶם	ſemp. Tñ in imagine D.	Veruntamen in imagine	διάψαλμα. Μέντοιγε ἐν εἰκόνι
יִתְהַלֶּךְ־אִישׁ אַךְ־	ambulat vir, tantum	pertranſit homo. ſed &	διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν
הֶבֶל יֶהֱמָיוּן יִצְבֹּר	fruſtra conturbat̃, cõgregat	fruſtra conturbat̃. Theſaurizat	μάτην ταράσσεται. Θησαυρίζει
וְלֹא־יֵדַע מִי־אֹסְפָם׃	& ignorat quis colligat ea.	& ignorat cui congregabit ea.	καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά.
וְעַתָּה מַה־קִּוִּיתִי	Nunc ergo quid expecto	Et nũc que eſt expectatio mea,	καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου, οὐχὶ
אֲדֹנָי תּוֹחַלְתִּי לְךָ	domine, preſtolatio mea tu	nõne dñs & ſubſtãtia mẽa apd te	κύριος, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοῦ
הִיא׃ מִכָּל־פְּשָׁעַי	es. Ab oĩbus iniqtatibꝫ meis	eſt. Ab omnibus iniqtatis meis	ἐστιν. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου,
הַצִּילֵנִי חֶרְפַּת	libera me, opprobrium	erue me opprobrium	ῥῦσαί με, ὄνειδος

بذنبي وا هتم	אתני ארייצף	narrabo dubitabundus
بخطيتي فاعدايا	מן חטאי׃ ובעיל דבבי	ꝓ peccatũ meũ. Pſoni inimicitie mee
احيا واعزمني فكثر من	עלמין קיימין איתגברו	validi permanent, confortati ſunt
يشاني ظلما الذين جزوني	וסגין סנאי על שקרא׃	& multiplicati q̃ me oderũt ſĩ mẽdacio.
على الخير شرا مكروني	ופרעין בישא חולף	Qui reddunt malum pro
لاني كنت البر طرحوني انا	טבתא סטנין לי	bono, oderunt me,
الحبيب كالميت المرذول	חולף דרדפית טב׃	quia ego ſequebar bonitatem.
وسمروا جسدي لا ترفضني	לא תשבקנני יי	Ne derelinquas me DEVS
يا ربي والهي ولا تبعد	אלהי לא תתרחק	deus meus, ne elongeris
عني فانظر	מני׃ זרז	a me. Feſtina
في معونتي	לסיועי יי	in auxilium meum Deus
يا اله خلاصي	פורקני׃	redemptionis mee.
المزمور التاسع والثلثون	לשבחא על מטרת	XXXIX. In laudẽ. Pro cuſtodia
	בית מוקדשא על פומא	domus ſanctuarii, ore
	ידותון תושבחא לדוד	Idutum. Laudatoria, Dauidis.
قلت احفظ	אמרית אנטור	Dixi cuſtodiam
طرقي لئلا اخطي	אורחי מלמחטי	viam meam, ne peccem
بلساني فجعلت لفمي	בלישני אנטור	lingua mea, cuſtodiam
حافظا عند قيام	לפומי זממא כד אית	os meum fiſcella, quamdiu
الخاطي امامي	רשיעא לקובלי׃	impius eſt contra me.
خرست وتواضعت	אתאלמית שתקית בטיל	Obmutui, ceſſaui & tacui
وامسكت عن الخير	מן פתגמי אורייתא מטול	a verbis legis, quoniam
فتجدد حزني فا	היבא דילי מטרטש׃	dolor meus conturbatus eſt.
واحتر قلبي في باطني فا	רתח לבבי בגושמי	Incaluit cor meum in corpore meo,
وعند تلاوتي اضطرمت	ברנני תבעיר	in cogitatu meo inflammabitur
النار فتكلمت بلساني	אשתא מללית בלישני׃	ignis, locutus ſum lingua mea.
وقلت عرفني يارب منتهي	אודע יתי יי סופי	Notum fac mihi DEVS finem meum
عمري وعدد ايامي ما هي	ומשחת יומי כמא אינון	& menſurã dierũ meorum quãta erit,
لاعلم ما ذا العجز لانك	אידע אימתי בטיל מן	vt ſciam quando deficiam a
جعلت ايامي	עלמא אנא׃ הא קלילין	ſeculo. Ecce leues
قصيرة وبقائي كلاشي فا	סדרתא יומי וגושמי	ordinaſti dies meos & corpus meum
اما فا بل كل شي	כלמא לקבלך ברם כולא	tanq̃ nihil coram te. Propterea omnia
لانسان حي	ללמא חשיבין ברם	nihil reputantur, verum
فهو باطل فا	כולהון צדיקיא קיימין	omnes iuſti ſurgent
الا ان الانسان يمشي بصورة	לחיי עלמא׃ ברם בדיוקנא	ad vitam eternam. Tãtum in imagine
وكالفي يزول فا يدخر	דיי הליך גבר ברם להבלא	DEI ambulat homo, verum vane
الذخائر ولا يعلم من	משתגשין כנשין ולא חכים	conturbatur, congregat & neſcit,
ياخذها الان من انتظر	מן כניש נכסין אינון וכדון	quis collecturus ſit. Nunc
الا انت وقوامي البشر من	מנא סבר דברית יי אורייתי	ergo in quo confidã DEVS, ſpes mea
عندك فاطهرني من جميع	עלך היא׃ מכולהון חובי	in te ipſo. Ab omnibus ſceleribus meis
سيئاتي جعلتني	פצא יתי חיסוד	libera me, opprobrium

A. Idutum aut proprium nomẽ unius ex cantoribus, aut nomen inſtrumenti muſices. Ambo.n. hec ſignificare uidetur, hec uox, & R. Salomoni & ceteris hebreis ꝓceptoribus.

B. Dixi cuſtodiam uias meas. Lib. to medrás tehilim לשון מענה רך ישיב חמה ודבר עצב יעלה אף קשה הלשון הרע שנו שחרי כשחטאו ישראל במדבר לא נגזר עליהם גזר דין עד שחטאו בפיהם והוא וישמע יי את קול דבריכם ואומר חי אני נאם יי אם לא כאשר דברתם באזני כן אעשה לכם ואומר התלונתם יי בדבריכם במעשיכם אינו אומר אלא בדבריכם והא כי כשלה ירושלים ויהודה חיתה לי נחלתי כארית ביער נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה כי בקולה שנאה והלא בקולה אהבת שנ השמיעיני את קולך בקולה אהובה ובקולה שנ את אמר מבחת מות וחיים ביד לשון מעשה היה במלך פרס שנטה למות אמרו לו הרופא אין לך רפואה עד שיביאו לך חלב לביאה ונעשה לך רפואה ענה אחד מהם אם רצונך אלך אני תנו לי עשרה עזים אמ לעבדיו תנו לו הלך לגוב אריות והיתה שם לביאה מניקת גוריה יום ראשון עמד מרחוק והשליך לה אחד ואכלה יום שני נתקרב לה מעט והשליך אחרת כן גבר יום ויום עד שהיה משחק עמה ולקח מחלבה ונתן והלך וחציו בדרך ראה בחלום שהיו איבריו מדברין זה עם זה אמרו הרגלים אין כבר דאנו כמותנו שאם לא היינו הולכין לא היה יכול להביא מן החלב ענו הידים אין כבר דאנו כמותנו שאם לא היינו שולחנו לא היה הדבר כלום אמרו העינים אנו למעלה מן הכל שאלמלא היינו מראין לו הדרך לא עשה כלום ענה הלב אני למעלה מן הכל שאלמלא נתתי לו העצה לא הועלתם כלום ענתה הלשון אמר והשאם לא הייתי אני מה הייתם עושין ענו כל האיברים ואמרו לו איך לא יראת להזכיר אלינו ואת סגורה ונתונה במקום חשך ועיר

נָבָל אַל־תְּשִׂימֵנִי׃	ſtulto ne ponas me.	inſipienti dediſti me.	ἄφρονι ἔδωκάς με.
נֶאֱלַמְתִּי לֹא אֶפְתַּח־	Obmutui non aperui	Obmutui & non aperui	Ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα
פִּי כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ׃	os meum, quia tu feciſti.	os meum quoniam tu feciſti,	τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ ἐποίησας,
הָסֵר מֵעָלַי נִגְעֶךָ	Tolle a me plagas tuas,	amoue a me plagas tuas.	ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου.
מִתִּגְרַת יָדְךָ אֲנִי	a fortitudine manus tue ego	A fortitudine manus tue ego	Ἀπὸ γὰρ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ
כָלִיתִי׃ בְּתוֹכָחוֹת	cōſūptus ſū. In icrepatōībus	defeci in increpationibus	ἐξέλιπον, ἐν ἐλεγμοῖς
עַל־עָוֺן יִסַּרְתָּ	pro iniquitate corripuiſti	ꝑpter iniquitatem corripuiſti	ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας
אִישׁ וַתֶּמֶס כָּעָשׁ	virū, & cōſumpſiſti, q̄ſi t'nea	hoīē. Et tabeſcere feciſti ſic ara(	ἄνθρωπον. Καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην
חֲמוּדוֹ אַךְ הֶבֶל	carnē eius verūtū vanitas	aīam eius, verūtū vane (neā	τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, πλὴν μάτην
כָּל־אָדָם סֶלָה׃	omnis homo ſemper.	conturbatur omnis homo.	πᾶς ἄνθρωπος. Διάψαλμα.
שִׁמְעָה תְפִלָּתִי	Audi orationē meā (audi,	Exaudi orationem meam	Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου
יְהוָה וְשַׁוְעָתִי	DEVS, & clamorē meū ex(	dñe, & depcatōnē meā, auribus	κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου, ἐνώτισαι
הַאֲזִינָה אֶל־דִּמְעָתִי	ad lachrimam meam	percipe lachrymas meas.	τῶν δακρύων μου.
אַל־תֶּחֱרַשׁ כִּי גֵר	ne obſurdeſcas, quia aduena	Ne ſileas quoniam aduena	Μὴ παρασιωπήσῃς, ὅτι πάροικος
אָנֹכִי עִמָּךְ תּוֹשָׁב	ego ſū apud te & peregrinus	ego ſum apud te & peregrinus,	ἐγώ εἰμι παρὰ σοὶ καὶ παρεπίδημος,
כְּכָל־אֲבוֹתָי׃ הָשַׁע	ſicut oēs patres mei. Recede	ſicut oēs patres mei. Remitte	καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου. Ἄνες
מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה	a me & fortificabor	mihi vt refrigerer,	μοι ἵνα ἀναψύξω, (ὑπάρξω.
בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְאֵינֶנִּי׃	anteq̄ vadam, & nō ſubſiſtā.	priuſq̄ abeā, & amplius nō ero.	πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ (

furorem. Peior eſt lingua praua quā idolatria. Si quidem quando peccauerunt filii iſrael in deſerto, nō eſt lata in eos ſententia iudicii, donec perpetrarunt peccatum oris. Et hoc eſt quod ſcriptum eſt. Et audiuit Deus uocem ſermonum eorum. Dixit aūt. Viuus ego dicit Deus, ſi non ſicut locuti eſtis in auribus meis ſic faciam uobis. Et dixit irritaſtis Deum uerbis ueſtris, uerbis inquit ueſtris, nō autē dixit operibus ueſtris. Et hoc eſt ꝙ ſcriptum eſt. Q̄m ceſpitauit Ieruſalem & Iuda. Erat mihi hereditas mea ſicut leo i ſilua, dedit aduerſum me uocem ſuā propterea odi eam. Sed nunquid ꝑpter uocem eius eam odio habuit. Videtur enim ꝙ ꝑpter uocem eius dilexerit eam. Nā ſcriptum eſt. Fac me audire uocem tuā. Sed ſoluitur. Eſt uox amari digna. Et eſt uox digna haberi odio. Proin dicito nunc, mortē & uitā repoſitā eſſe in poteſtate lingue. Euenit ut rex perſarum detineretur mortali egritudine. Cui dixerunt medici, rex nunq̄ poteris cōualeſcere niſi adhibeas tibi leene lac ꝙ ſolum ualet ad curam tuā. Reſpondit ex ſeruis ſuis quiſpiā. Si placet maieſtati tue, iube ut dentur mihi decem capre & ipſe afferam lac leene. Quibus acceptis acceſſit homo, ad ſpeleum leonum reperitq; leenam lactantē catulos ſuos. Et prima quidē die ſtetit uir a longe, ſecūdo uero die propius acceſſit, deditq; leene unā ex capris quā comedit. Cū uero ſic feciſſet multis diebus, cicurē ſcente nimirū fera, emunxit ab ea lac. Reuertens uero priuſq̄ in domo ſe reciperet uidit ꝑ ſomniū, cōcertationem ſingulorū membrorū ſuorū. Etenim pedes dicebant. Niſi nos functi fuiſſemus officio nō poterat hic ire & portare lac, nos igitur primatum tenemus inter oīa membra. At uero manus, imo nos pricipes ſumus. Nā ſola noſtra opera, lac emunctū eſt. Sed & oculi exclamabant. Nos cuncta exſuperamus membra. Niſi enim nobis iter monſtrantibus nihil factum eſſet. Cor uero dicebat immo ipſe cunctis

ם לַמְנַצֵּחַ	XL. Ad victoriā	XXXIX. In finem	λθ'. Εἰς τὸ τέλος
לְדָוִד מִזְמוֹר׃	Dauidis. Pſalmus.	pſalmus Dauid.	Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
קַוֹּה קִוִּיתִי יְהוָה	Expectās expectaui DEVM	Expectans expectaui dominū,	Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον,
וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע	& iclīatus ē ad me, & audiuit	& intendit mihi. Et exaudiuit	καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰσήκουσε
שַׁוְעָתִי׃ וַיַּעֲלֵנִי	clamorem meum. Et eduxit	preces meas, & eduxit me	τῆς δεήσεώς μου. Καὶ ἀνήγαγέ
מִבּוֹר שָׁאוֹן מִטִּיט	me de lacu tumultus, de luto	de lacu miſerie & de luto	με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας, καὶ ἀπὸ πηλοῦ
הַיָּוֵן וַיָּקֶם עַל־	ceni, & ſtatuit ſupra	fecis. Et ſtatuit ſupra	ἰλύος. Καὶ ἔστησεν ἐπὶ
סֶלַע רַגְלַי כּוֹנֵן	petrā pedes meos, ſtabiliuit	petram pedes meos, & direxit	πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ κατηύθυνε
אֲשֻׁרָי׃ וַיִּתֵּן בְּפִי שִׁיר	greſſus meos. Et dedit ī ore(	greſſus meos. Et immiſit ī os me(	τὰ διαβήματά μου. Καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ(
חָדָשׁ תְּהִלָּה	nouū, laudē (meo canticū	nouū, carmē Deo (um cāticū	καινόν, ὕμνον (στόμα μου, ᾆσμα
לֵאלֹהֵינוּ יִרְאוּ	DEO noſtro. Videbunt	noſtro. Videbunt	τῷ θεῷ ἡμῶν. Ὄψονται
רַבִּים וְיִירָאוּ	multi & timebunt,	multi & timebunt	πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται,
וְיִבְטְחוּ בַּיהוָה׃	& ſperabunt in DEO.	& ſperabunt in domino.	καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον.
אַשְׁרֵי־הַגֶּבֶר אֲשֶׁר־	Beatus vir qui	Beatus vir cuius	Μακάριος ἀνήρ, οὗ

عارا للجاهل ❁	סכלא לא תשוי עלאי :	ignorantis non ponas ſuper me,	שאין בך עזים כשאר כל
خرست ولم افتح	אתאלמית ולא אפתח	obmutui nec aperiam	האברים ענת להם הלשון
فمي ❁ لانك الذي خلقتني	פום מטול דאנת עבדתא :	os meum,quoniam tu feciſti.	היום תאמרו שאני מלך
ابعد عني دايك	אעדי מעילוי מכתשך	Amoue a me vulnus tuum,	שלכם שמע האיש את
فقد غنيت من قوة	ממחת גבורת ידך אנא	a percuſſione valide manus tue ego	הדברים ויצא והלך לו
يدك ❁ وعظت الانسان	שיצית : במכסנותא	conſumptus ſum.In reprehenſione	אצל המלך אמר לו
بالتجارب لاجل خطيته ❁	על חובא אתכסתא בר נש	ꝑpter iniquitatē,tu corripuiſti hoīem	הילך חלב כלבה מיד
ومثل العنكبوت اضعفت	ומסיית היך עמר	& deſtruxiſti velut araneam,	קצף המלך וצוה לתלותו
نفسه ❁ ومثل المنام تذهب	ודאיתברים גושמיה ברם	cuius corpus fractum eſt,quoniam	כשהלך ליצלב היו כל
شهواته ومثل الفي جميع	למא כל בר נשא לעלם :	vanitas omnis homo ſemper.	האברים בוכין אמ׳ להם
البشر استجب صلاتي ودعاي	קביל צלותי	Accipe orationem meam	הלשון הלא אמרתם שאין
يارب ❁ وانصت لتضرعي	יי ולבעותי צלי	Deus & ad petitionem meam inclina	בי ממש ואם אני מציל
ولا تغفل عن دموعي	אודנך ולדמעתי לא	aurem tuam,& ad lachrymā meā non	אתכם תודו לי שאני מלך
فاني غريب في	תשתוק מטול דגיורא	ſileas,quoniam veluti peregrinus	עליכם אמרו לו הן אמ׳
الارض وذاهب	אנא גבך ותותבא היך	& aduena,ſum ego apud te ſicut	הלשון תשיבוני אצל
مثل ابائي ❁ فرج عني	כולהון אבהתי : אשלי	omnes patres mei.Laxa	המלך השיבוהו אמר
كي استريح من قبل ان	מני ואיגיל	mihi,& fortis fiam,vſquequo	מפני מה צוית לתלותי
اذهب فلا اعود اكون ❁	עד לא איזיל ולא איתי :	vadam,& non ſubſiſtam.	אמר לו מפני שהבאת
			לי חלב כלבה אמר
			לו מה איכפת לך ויבא
			לך רפואה ממני ועוד
			לביא קורין אותה כלבה
			לקחו ממנו ונסו ונמצא
			חלב לביא אמרו לו כל
			האברים עכשו אנו מודין
			לך מות וחיים ביד
			לשון .i.'Hoc eſt quod
			ſcriptum eſt.Reſponſio mollis compeſcit
			iram . Verbum autem durum excitat

ſum anteponendum.Quod ſolo me conſulente,res hec tentata & ꝑfecta eſt.Vltimo ſurrexit lingua dicens,ſi ego locuta non fuiſſem, nihil facere potuiſſetis.Excanduerunt in linguam ſingula membra & dixerunt ei,tu que obligata es & clauſa in loco obſcuro,careſcq; oſſe quaſi in uituperium,audes mutire contra nos.Illa uero reſpondit eis.Hodie uel inuiti confitebimini me eſſe principem & reginam omnium ueſtrum.Hac uiſa per ſomnium cōcertatione,timuit homo accedenſq; ad regem dixit.En quod tibi attuli canis lac.Succenſus eſt ira rex,& iuſſit hominem cruci affigi.Cum uero duceretur ad patibulum plorabant & triſtabantur nimis ſingula alia membra. Dixit aūt ad ea lingua.Nōne dixiſtis me infimam iter uos immo nihili eſſe,atqui ſi ipſa hodie uos libera uero nun confitebimini principatum meum ſuper uos.Quibus reſpondentibus utiq; dixit lingua,reuertamur ad regem.Cui cum adſtaret dixit,Cur iubes me ſuſpendi.Quod inquit lac canis pro lacte leene mihi attuleris.At illa quid tua hec res intereſt,modo curam admittas mea opera.Sed & neſcis leenam canem, nonnunquam appellatam.Inuentum eſt autem,experimento facto,quod lac,leene eſſet.Reuocata uero ſententia mortis, membra ſingula confeſſa ſunt eſſe principatum lingue.Quod citra dubium mors & uita in poteſtate lingue conſtituta ſunt.

C. Verbum hebreum ſignificat quattuor digitorum menſuram,quanta.ſ.eſt palma manus,& quod ipſi dicunt palmares dies.

D. In imagine,quia in hoc mundo non eſt ueritas uite hominis,ſed quedam umbra quoddam ueſtigium & tenuis imago in comparatione ad eam uitam quam finita peregrinatione habiturus eſt apud Deum.

المزمور	לשבחא לדוד	XL. In laudem.Dauidis
التاسع والثلثون	תושבחתא :	laudatoria.
بالصبر رجوت الرب	מסכר סכרית יי	Expectans expectaui Deum,
فنظر الي وسمع تضرعي	וצלא לותי וקביל	& inclinauit ad me,& exaudiuit
واصعدني	בעותי : ואסקני מן	preces meas.Et eduxit me de
من جب الهلاك وطين	איתת שיתא ומסקן	puteo luti ſcaturientis
الفساد ❁ اقام على	טינא שיתא ואקים על כיפא	cenum,& ſtatuit ſupra petram
الصفا قدمي ❁ وقوم	רגלי תקין אסתורי :	pedes meos ſtabiliuit greſſus meos.
خطواتي وجعل في فمي	וסדר בפומי שבח חדת	Et ordinauit ī ore meo cātillenā nouā,
تسبيحا جديدا ❁ اسبيح	תושבחתא קדם אלהנא	hymnum coram DEO noſtro.
الهي يريد	יחמון סגיאין	Videbunt multi
كثيرا ويخافون	וידחלון	& timebunt
ويتوكلون على الرب ❁	ויסברון על מימרא דיי :	& ſperabunt in verbo DEI,
طوبى للرجل الذي	טוביה דגברא	Beatus homo

שָׂם יְהוָה מִבְטַחוֹ	poſuit DEVM ɔfidẽtiã ſuã,	eſt nomen domini ſpes eius,	ἐστὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ,
וְלֹא־פָנָה אֶל־	& nõ ẽ ɔuerſo ad (ad mẽdacia.	& non reſpexit in	καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς
רְהָבִים וְשָׂטֵי כָזָב׃	ſupbias, & ad eos q declinãt(	vanitates & inſanias falſas.	ματαιότητας καὶ μανίας ψευδεῖς.
רַבּוֹת עָשִׂיתָ אַתָּה יְהוָה	Multa feciſti tu DEVS	Multa feciſti tu domine	Πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε
אֱלֹהַי נִפְלְאֹתֶיךָ	deus meus, mirabilia tua,	deus meus mirabilia tua,	ὁ θεός μου τὰ θαυμάσιά σου,
וּמַחְשְׁבֹתֶיךָ אֵלֵינוּ	& cogitatiões tuas p nobis,	& cogitationibus tuis non	καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου,
אֵין עֲרֹךְ אֵלֶיךָ	A. non eſt proportio ad te,	eſt qui ſimilis ſit tibi.	οὐκ ἔστι τις ὁμοιωθήσεταί σοι.
אַגִּידָה וַאֲדַבֵּרָה	ſi narrarẽ voluero, & nũerare	Annunciaui & locutus ſum,	Ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα,
עָצְמוּ מִסַּפֵּר׃	plura ſũt q̃ vt nũerari q̃ant.	multiplicati ſunt ſup numerũ.	ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν.
זֶבַח וּמִנְחָה לֹא־	Victimã & oblatiõẽ noluiſti,	Sacrificiũ & oblationẽ noluiſti,	Θυσίαν καὶ προσφορὰν, οὐκ ἠθέλησας
חָפַצְתָּ אָזְנַיִם כָּרִיתָ	aures fodiſti (pro peccato	aures autem perfeciſti	σῶμα δὲ κατηρτίσω
לִּי עוֹלָה וַחֲטָאָה	mihi holocauſtũ & oblatõẽ(	mihi. Holocauſtũ & p peccato	μοι. Ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας
לֹא שָׁאָלְתָּ׃ אָז	non petiſti. Tunc	non poſtulaſti, tunc	οὐκ ἐζήτησας, τότε
אָמַרְתִּי הִנֵּה־	dixi ecce	dixi ecce	εἶπον, ἰδοὺ
בָאתִי בִּמְגִלַּת־	venio, in volumine	venio. In capite	ἥκω. Ἐν κεφαλίδι
סֵפֶר כָּתוּב	libri ſcriptum eſt (tibi,	libri ſcriptum eſt	βιβλίου γέγραπται
עָלָי׃ לַעֲשׂוֹת־רְצוֹנְךָ	de me. Vt facerẽ placitum(	de me vt facerẽ volũtatẽ tuã,	περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου
אֱלֹהַי חָפָצְתִּי	Deus meus volui,	Deus meus volui,	ὁ θεός μου ἠβουλήθην,
וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעָי׃	& lex tua ĩ medio vẽtris mei.	& legẽ tuã ĩ medio cordis mei.	καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.
בִּשַּׂרְתִּי צֶדֶק בְּקָהָל	Annũciaui iuſtitiã ĩ eccleſia	Annũciaui iuſtitiã tuã ĩ eccl'ia	Εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ
רָב הִנֵּה שְׂפָתַי לֹא	multa, ecce labia mea non	magna, ecce labia mea non	μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χείλη μου οὐ μὴ
אֶכְלָא יְהוָה אַתָּה	prohibebo, DEVS tu	prohibebo domine tu	κωλύσω, κύριε σὺ
יָדָעְתָּ׃ צִדְקָתְךָ לֹא־	noſti. Iuſtitiam tuam non	ſciſti. Iuſtitiam tuam non	ἔγνως. Τὴν δικαιοσύνην σου, οὐκ
כִסִּיתִי בְּתוֹךְ לִבִּי	abſcõdi in medio cordis mei,	abſcondi in corde meo,	ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου,
אֱמוּנָתְךָ וּתְשׁוּעָתְךָ	fidem tuam & ſalutare tuum	veritatẽ tuam & ſalutare tuũ	Τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου
אָמָרְתִּי לֹא־כִחַדְתִּי	dixi, non abſcondi (tuam	dixi. Non abſcondi	εἶπα. Οὐκ ἔκρυψα
חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ	miſicordiã tuã & veritatẽ(	miſicordiã tuã & veritatẽ tuã	τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου
לְקָהָל רָב׃ אַתָּה יְהוָה	ĩ eccleſia multa, Tu DEVS	a cõcilio multo. Tu autem dñe	ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς. Σὺ δὲ κύριε
לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ	ſi phibebis miſicordias tuas	ne longe facias miſationes tuas	μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούς σου
מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ	a me, miſicordia tua, & veri(	a me, miſicordia & veritas tua	ἀπ' ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά
תָּמִיד יִצְּרוּנִי׃	ſugitet ſuabũt me. (tas tua	ſemper ſuſceperunt me.	διαπαντὸς ἀντιλάβοντό μου.
כִּי אָפְפוּ־עָלַי	Circundederunt enim me	Quoniam circundederunt me	Ὅτι περιέσχον με
רָעוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר	mala quorũ nõ eſt numerus,	mala quorum non eſt numerus	κακά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
הִשִּׂיגוּנִי עֲוֹנֹתַי	cõphẽderũt me iniq̃tates m̃e,	cõphẽderũt me iniq̃tates mee	κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου,
וְלֹא־יָכֹלְתִּי לִרְאוֹת	& non potui videre, (mei	& non potui vt viderem.	καὶ οὐκ ἠδυνήθην τοῦ βλέπειν. (κεφαλῆς μου
עָצְמוּ מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי	plures ſcẽ ſũt q̃ capilli capit(	M'tiplicate ſũt ſup capillos ca(	Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς
וְלִבִּי עֲזָבָנִי׃	& cor meum dereliquit me.	& cor m̃ũ dereliq̃t me. (pitis m̃i,	καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέ με.
רְצֵה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי	Placeat tibi Deo vt libẽs me	Cõplaceat tibi dñe vt eruas me	Εὐδόκησον κύριε τοῦ ῥύσασθαί με,
יְהוָה לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃	Deo ad adiuuãdũ me feſtina.	dñe ad adiuuãdum me reſpice.	κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες.
יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ	Cõfundantur & reuereãtur	Confundantur & reuereantur	Καταισχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν
יַחַד מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי	ſimul quętentes an'mã meã,	ſimul qui querũt animã meam	ἅμα, οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου

يرجو اسم الرب ۵	דְּשַׁוִּי יְיָ רוּחְצָנֵיהּ	qui poſuit Deum ſpem ſuam,
ولم يمل الى الباطل	וְלָא אִסְתְּכֵל לְוָת סַרְבָנַיָּא	& non reſpexit elatos
والاقوال الكاذبه ۵	וּמְמַלְלֵי כְדָבִין	& loquentes mendacia.
كثيرة هي عجايبك ياربي	סַגִּיעָן נִסַּיָּא עֲבַדְתְּ אַתְּ	Multa miracula feciſti tu
والهي ۵ اللهم اني انفكر في	יְהוָה אֱלָהִי פְּרִישָׁתָךְ	DEVS Deus, mirabilia tua
اعمالك وليس كمثلك وليس	וְעֵיטָתָךְ לְוָתַנָא לֵית	& cogitationes tue verſus nos. Non
من يشبهك في افكارك ۵	אֶפְשַׁר לְסַדְּרָא לְוָתָךְ	eſt poſſibile ordinare laudem tuam,
اخبرت وقلت	תּוּשְׁבַּחְתָּךְ אִיתְנִי וְאֵימַלֵּל	ſi voluero narrare & loqui,
انها كثرت اكثر من العدد	תְּקִיפוּ מִן לְאִשְׁתָּעֲיָא :	plures ſunt ꝗ vt enarrentur.
لم تشا الذبايح والقرابين	נִכְסַת וְדוּרְנָא לָא רְעִיתָ	Sacrificiū & oblationē noluiſti, (maſti
واعددت لي ۵	אוּדְנַי לְאַצָּתָא פִּקּוּדָךְ כְּרִיתָא	aures ãt ad auſcultãda ꝑcepta tua for(
جسدا ۵ ولتجد مسامعي	לִי עֲלָתָא וְקוּרְבַּן חַטָּאתָא	mihi, holocauſtū & ſacrificiū ꝑ pcõ, p(
وقود الكامله على خطيتي	בְּסָרְחָן לָא שְׁאֵילְתָּא הֵידֵין	non poſtulaſti. Tunc . (pter ſcelera
لم تطلب مني ۵ حينئذ	אֲמָרִית הָא עָלֵית לְחַיֵּי	dixi ecce ingrediar ad vitam
قد وجدت في راس	עָלְמָא כַד אִתְעַסַּק בִּמְגִלַּת	eternã. Quãdo ſtuduero in volumine
الكتاب مكتوبا	דִסְפַר אוֹרַיְתָא דְאִתְכְּתַב	libri legis, quodpropter me
من اجلي ان اعمل بمسرتك	אֲמְטוּלָתִי לְמֶעְבַּד רְעוּתָךְ	ſcriptum eſt. Facere voluntatē tuam
يا الهي ۵	אֱלָהִי רְעֵית וְאוֹרַיְתָךְ	Deus deſidero, & lex tua
ووصاياك داخل قلبي ۵	כְּלִילָא בִּמְצַע מְעַיַּי :	inuoluta eſt in medio viſcerum meoꝝ.
بشرت بعدلك في بيعه	אֲבַשַּׂר זְכוּתָא בִּכְנִשְׁתָּא	Annunciaui iuſtitiam tuam in eccleſia
عظيمه ۵ ولم امسك	רַבָּא הָא שִׂפְוָתִי לָא	magna, ecce labia mea non
شفتي ۵ وانت يارب	אֶתְמַנַּע יְיָ אֱלָהִי אַתְּ	prohibui DEVS Deus meus tu
قد علمت بري ۵ ام	חֲכַמְתְּ : צִדְקָתָךְ לָא	ſcis. Iuſtitiam tuam non
اخف برك في قلبي	טַמְרִית בְּגוֹ לִבִּי	abſcondi in medio cordis mei,
لكني بذلك ورحمتك	קוּשְׁטָךְ וּפוּרְקָנָךְ	veritatem tuam & redemptionē tuā
تكلمت ۵ ولم اكتم	אֲמָרִית לָא כַסִּית	dixi, non occului
نعمتك والايمان بك	טַבְוָתָךְ וְהֵימָנוּתָךְ	bonitatem tuam & fidem tuam
في الجموع الكثيرة ۵ وانت	לִקְהָלָא רַבָּא : גְּלָלֵיהּ כֵן	in eccleſia magna. Propterea
يا ربي والهي فلا تبعد عني	אַתְּ יְיָ לָא תִמְנַע רַחֲמָךְ	tu DEVS ñ ꝓhibebis miſicordiā tuā
رافتك ۵ واجعل لي حافظا	מִנִּי טוּבָךְ וְקוּשְׁטָךְ	a me, benignitas tua & veritas tua
في كل حين عدلك ورحمتك	תְּדִירָא יִנְטְרוּנַנִי :	continue cuſtodient me.
قد احاطت بي	אֲרוּם תַּקִּיפוּ עֲלַי	Quoniam circundederunt me
شرور كثيرة لا عدد لها	בִּישָׁן עַד דְּלֵית מִנְיָן	mala que numerari non poſſunt,
وادركتني خطاياي ۵	אַדְבְּקוּ יָתִי חוֹבַי	cōprehenderunt me iniquitates mee
فلم استطع النظر ۵	וְלָא יְכֵלִית לְמֶחֱמֵי	& non potui videre, (pitis mei.
وكثرت اكثر من شعر راسي	תְּקִיפוּ מִן סַעֲרֵי רֵישִׁי	multiplicate ſunt pluſquā capilli ca
ورفضني قلبي ۵	וְרַעְיוֹנַי שְׁבַקוּנִי :	& cogitationes mee reliquerunt me.
شا يارب خلاصي	צְבִי יְיָ לְשֵׁיזָבָא יָתִי	Placeat tibi DEVS vt liberes me,
وانظر في عوني ۵	יְיָ לְסִיוּעִי זְרִיז	DEVS ad adiuuandum me feſtina.
وليخزوا وليهلك	יִבְהֲתוּן וְיִתְכַּנְעוּן	Confundantur & reuereantur
طالبوا نفسي	כַּחֲדָא תָּבְעֵי נַפְשִׁי	ſimul querentes animam meam,

A. Senſum e ſenſu,

לספותה יסגו	vt ꝑcidāt eam. Reuertantur	vt auferant eam. Auertantur	τὸ ἐξᾶραι αὐτήν. Ἀποστραφήτωσαν
אחור ויכלמו	retrorſum & confundantur,	retrorſum & reuereantur,	εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν,
חפצי רעתי ישמו	q volunt mihi mala. Pereant	qui volunt mihi mala. Ferant	οἱ θέλοντές μοι κακά. Κομισάσθωσαν
על עקב בשתם	pro culpa confuſionis eorū	confeſtim confuſionem ſuam	παραχρῆμα αἰσχύνην αὐτῶν,
האמרים לי האח	dicentes mihi heah	qui dicunt mihi euge	οἱ λέγοντές μοι εὖγε
האח ׃ ישישו	heah. Gaudeant	euge. Exultent	εὖγε. Ἀγαλλιάσθωσαν
וישמחו בך כל	& letentur in te	& letentur ſuper te	καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοί, (πάσαν
מבקשיך יאמרו	qui querunt te, & dicant	omnes querentes te, & dicant	πάντες οἱ ζητοῦντές σε. Καὶ εἰπάτωσ
תמיד יגדל יהוה	iugiter magnificeť DEVS	ſemper magnificetur dominus	διὰ παντὸς μεγαλυνθήτω ὁ κύριος,
אהבי תשועתך ׃	qui diligunt ſalutare tuum.	qui diligunt ſalutare tuum.	οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
ואני עני ואביון	Ego aūt ſum egenus & paup,	Ego aūt mēdicus ſum & paup,	Ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης,
אדני יחשב לי	Deus ſollicitus erit pro me,	dominus ſollicitus eſt mei.	κύριος φροντιεῖ μου.
עזרתי ומפלטי	auxiliū meū & liƀator meus	Adiutor meus & ꝓtector meus	Βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου
אתה אלהי אל	tu es, DEVS ne	tu es, Deus meus ne	εἶ σὺ ὁ θεός μου, μὴ
תאחר ׃	moreris.	tardaueris.	χρονίσῃς.
מא למנצח	XLI. Ad victoriam	XL. In finem.	μ΄. Εἰς τὸ τέλος
מזמור לדוד	Pſalmus Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אשרי משכיל	Beatus cuius intellectus	Beatus vir qui intelligit	Μακάριος ὁ συνιῶν
אל דל	verſatur ſuper pauperem,	ſuper egenum & pauperem,	ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα,
ביום רעה	in die mala	in die mala	ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ
ימלטהו יהוה	liberabit eum DEVS.	liberabit eum dominus.	ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύριος.
יהוה ישמרהו	DEVS cuſtodiet eum	Dominus conſeruet eum	Κύριος διαφυλάξαι αὐτὸν
ויחיהו יאשר	& viuificabit eū, beatus erit	& viuificet eū & beatū faciat eū	καὶ ζήσαι αὐτόν, καὶ μακαρίσαι
בארץ ואל תתנהו	in terra, & non tradet eum	in terra, & non tradat eum	αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδῷ αὐτὸν
בנפש איביו ׃ יהוה	aīe inimicorū eius. DEVS	in animam inimicoꝝ eius. Dn̄s	εἰς ψυχὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ. Κύριος
יסעדנו על ערש	confortabit eum in lecto	opem ferat illi ſuper lectum	βοηθήσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνης
דוי כל משכבו	infirmitatis, totū ſtratū eius	doloris eius, vniuerſum ſtratū	ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ
הפכת	vertiſti	eius verſaſti	ἔστρεψας
בחליו ׃	in egrotatione eius.	in infirmitate eius.	ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ.
אני אמרתי יהוה	Ego dixi, DEVS	Ego dixi domine	Ἐγὼ εἶπα, κύριε
חנני רפאה נפשי	miſerere mei, ſana aīam meam	miſerere mei, ſana animā meā	ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχήν μου
כי חטאתי לך ׃	quoniam peccaui tibi.	quia peccaui tibi.	ὅτι ἥμαρτόν σοι.
אויבי יאמרו רע	Inimici mei dicunt malum	Inimici mei dixerunt mala	Οἱ ἐχθροί μου εἶπον κακά
לי מתי ימות ואבד	mihi, qñ morietur & peribit	mihi, quādo morietur & peribit	μοι, πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολεῖται
שמו ׃ ואם בא	nomen eius. Et ſi veniret	nomen eius. Et ſi ingrediebať	τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ εἰ εἰσεπορεύετο
לראות שוא ידבר	vt videat, vana loqueť (ſibi,	vt videret vana loquebatur,	τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει
לבו יקבץ און לו	cor eis, ꝯgregabit iniqtatē (	cor eius ꝯgregauit iniqtatē ſibi	ἡ καρδία αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ,
יצא לחוץ ידבר ׃	egrediens foras detrahet.	Egrediebať foras, & loquebať	ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει
יחד עלי יתלחשו	Siľ adūſū me murmurabāt,	ī idipſū. Aduerſū me ſuſurrabāt	ἐπὶ τὸ αὐτό. Κατ᾽ ἐμοῦ ἐψιθύριζον
כל שנאי עלי	oēs odientes me contra me,	oēs inimici mei, aduerſum me	πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ᾽ ἐμοῦ
יחשבו רעה לי ׃	cogitabant malum mihi.	cogitabant mala mihi.	ἐλογίζοντο κακά μοι.

ويرتدون على اعقابهم ۞	למנהרא יתהרון	conuertantur retrorſum
ويخزون الذين يطلبون	לאחורא ויכספון	& confundantur
لي الشر ۞ ويبهتون	דצביין בישתי יתבהתון	volentes malum mihi.Confundantur
وتيضا عن جزعهم سريعا	מטול בהתין דאמרין לי	preuerecundia,qui dicunt in me,
القايلون لي نعما	חדינא על תברית חדוא	gauiſi ſumus deſtructione eius,gaudiũ
نعما ۞ ويفرح	על סיגופה : יחדון	ſuper tribulatione eius.Gaudebunt
بك ويتهلل الراغبين	ויחדון במימרא כל	& letabuntur in verbo tuo omnes
اليك يارب ۞ ويقولون	בעיך יימרון	qui querunt te,& dicent
في كل حين عظيم هو الرب	תדירא יסגי חילא דיי	ſemper,magnificetur robur DEI
الذين يحبون خلاصك ۞	דרחמין פורקנך :	diligentes redemptionem tuam.
كل حين ۞ وانا مسكين	ואנא עניא וחשיכא	Et ego egenus ſum & pauper,
وضعيف والرب يهتم بي ۞	יי יחשב טב עלי :	Deus cogitabit bonum mihi.
عوني ومنقذي	סיועי ושזבותי	Auxilium meum & defenſio mea
فلا تتغفل	את אלהי לא	tu.Deus meus,ne
عني ۞	תעכב :	moreris.
المزمور	לשבחא	XLI. In laudem.
لا ربعون	תושבחא לדוד :	Laudatoria Dauidis.
طوبى لمن يتعطف	טובוי למאן דמשכיל	Beatus qui cogitat
على المسكين والفقير ۞	לעינייני מסכינא	de rebus pauperis,
الرب ينجيه	לרחמותיה ביומא	quo miſereatur eius,in die
في اليوم السو ۞	דבישא ישזביניה יי :	mala liberabit eum DEVS.
الرب يحفظه	יי יטרניה	DEVS cuſtodiet eum (nẽ in terra,
ويعمره ويطيب	ויחייניה ויטובניה בארעא	& vitã pſtabit ei,& dabit ei beatitudi(
في الارض ذكره ولا	לא תמסריניה ברעות	& non tradet illum voluntati
الاعدا لا يسلمه ۞ يعضده	בעלי דבבי : מימרא דיי	patronoꝶ inimicitie eius.Verbũ DEI
الاله على سرير	יסייעיניה בר חיוהי	adiuuabit eum in vita eius
وجعه ويصرف كل	ויתגלי ליה על שיווי	& apparebit illi ſuper lectum
اوجاعه وهو على مضجعه	מרעיה כל משכביה אפכת	ĩfirmitat eius,totũ ſtratũ eius vertiſti
انا قلت يارب	בעידן מרעיה ואנסותיה :	ĩ tpe egritudinis eius,& turbatõis eius
ارحمني ۞ ونج نفسي	אנא אמרית יי	Ego dixi DEVS
فقد اخطات اليك ۞	חוס עלי אסי נפשי	miſerere mei,ſana animam meam
اعداي قالوا في شرا	מטול דחבית קדמך :	quia peccaui coram te.
متى يموت فيبيد ذكره ۞	בעלי דבבי ימרון ביש	Patroni inimicitie mee dicunt malum
وكانوا اذا اتوا	עלי אימתי ימות ויבד	ſuper me,quando morietur & peribit
ليروا حتى ينطقوا بالكذب	שמיה : ואין אתא למקבל	nomen eius.Et ſi veniret vt accipiat
في قلوبهم ويضمرون الشر	אפי שקרא ימליל	faciem meam,mendacium loquetur
ما دا راوا خارجا ۞	ברעיוניה יכנוש עילויה	in cogitatione ſua,apponit malũ ſibi,
تكلموا وتشاوروا على جميع	יפוק לשוקא וממליל :	egreditur in plateas & loquitur,
من يشنانى ذكروا بالسو على	כחדא עלי ממללין	Simul contra me loquuntur
واعدوا	בחשאי כל סנאי עלי	clam omnes odientes me
كلام الاثم ۞	חשלין בישתא לי :	cogitantes malum mihi.

דְּבַר־בְּלִיַּעַל לָצ־	Verbum belial	Verbum iniquum	Λόγον παράνομον
יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר־	infundebant in me,& qui	cõſtituerũt aduerſ. me,nũqd q	κατέθεντο κατ' ἐμοῦ,μὴ
שָׁכַב לֹא יוֹסִיף ל	dormiuit non addet	dormit non adiiciet	ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει
לָקוּם׃ גַּם־אִישׁ שׁ	vt reſurgat.Sed & homo	vt reſurgat.Etenim homo	τοῦ ἀναστῆναι.Καὶ γὰρ ἄνθρωπος
שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־	pacificus meus in quo	pacis meæ in quo	τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν
בָּטַחְתִּי בוֹ אוֹכֵל	habui fiduciam,manducans	ſperaui,qui edebat	ἤλπισα,ὁ ἐσθίων
לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי	panẽ meũ,leuauit adũſ9 me	panes meos,magnificauit ſr me	ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ
עָקֵב׃ וְאַתָּה יְהוָה	A. calcaneũ.Tu ãt DEVS	ſupplantationẽ.Tu autem dñe	πτερνισμόν.Σὺ δὲ κύριε
חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי	miſerere mei,& eleua me	miſerere mei,& reſuſcita me	ἐλέησόν με,καὶ ἀνάστησόν με,
וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם׃	vt reddam eis.	& retribuam eis.	καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.
בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי	In hoc cognoui quod	In hoc cognoui quoniam	Ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι
חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא	velis me,quia non	voluiſti me,quoniam non	τεθέληκάς με,ὅτι οὐ μὴ
יָרִיעַ אֹיְבִי עָלָי׃	iſultabit inimicus meus mihi	gaudebit inimicus meus ſup me.	ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ.
וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ	Ego ãt i itegritate mã adiut9	Me autem propter innocentiã	Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου,
בִּי וַתַּצִּיבֵנִי ל	ſum a te,& ſtatues me	ſuſcepiſti,& confirmaſti me	καὶ ἐβεβαίωσάς με
לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם׃	ante faciem tuam in ppetuũ.	in conſpectu tuo in eternum.	ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי	Benedictus DEVS Deus	Benedictus dominus Deus	Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς
יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם	iſrael,a ſeculo	Iſrael a ſeculo,	ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן	& vſq ſeculum.Amen	& in ſeculum fiat	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα,γένοιτο
וְאָמֵן׃	& Amen.	fiat.	γένοιτο.
מב לַמְנַצֵּחַ	XLII Ad victoriã.	XLI.In finẽ itellectus filioꝝ	μα. Εἰς τὸ τέλος εἰς
מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח׃	A. Intellectus filioꝝ quorah.	chore.Pſalmus Dauid.	σύνεσιν τοῖς υἱοῖς κορέ.
כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל	Sicut ceruus rugiet ſuper	Quemadmodũ deſiderat cer(	Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ
אֲפִיקֵי מָיִם כֵּן נ	fluenta aquarum ſic	fontes aquarum,ita (uus ad	τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως
נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ	anima mea clamabit ad te	deſiderat anima mea ad te	ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σὲ
אֱלֹהִים׃ צָמְאָה נַפְשִׁי	Deus.Sitiuit anima mea	Deus.Sitiuit anima mea	θεός. Ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου,
לֵאלֹהִים לְאֵל חָי	Deum,fortem,viuentem,	ad Deum fontem viuum,	πρὸς τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα.
מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה	quando veniam & apparebo	quando veniam & apparebo	Πότε ἥξω καὶ ὀφθήσομαι
פְּנֵי אֱלֹהִים׃ הָיְתָה־	ante faciem Dei.Fuerunt	ante faciem Dei.Fuerunt	τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ. Ἐγενήθη
לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם	mihi lachrymæ meæ panis,	mihi lachrymæ meæ panes	τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος
יוֹמָם וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר	p diẽ ac noctẽ,cum diceretur	die ac nocte,dum dicitur	ἡμέρας καὶ νυκτός,ἐν τῷ λέγεσθαί
אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה	mihi tota die,vbi eſt	mihi quotidie vbi eſt	μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν,ποῦ ἐστιν
אֱלֹהֶיךָ׃ אֵלֶּה א	Deus tuus.Horum	Deus tuus.Hec	ὁ θεός σου.Ταῦτα
אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפְּכָה	recordabor & effundam	recordatus ſum & effudi	ἐμνήσθην,καὶ ἐξέχεα
עָלַי נַפְשִׁי כִּי א	ſuper me animam meã,quia	in me animam meam,quoniam	ἐπ' ἐμὲ τὴν ψυχήν μου,ὅτι
אֶעֱבֹר בַּסָּךְ אֶדַּדֵּם	trãſibo i nũero, B.emouebo(	tranſibo in locum tabernaculi	διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς
עַד־בֵּית אֱלֹהִים	vſq ad domum (eos	admirabilis vſq ad domum	θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου
בֵּית אֱלֹהִים ב	Dei.	Dei.	τοῦ θεοῦ.
בְּקוֹל רִנָּה	In voce	In voce	Ἐν φωνῇ
רִנָּה וְתוֹדָה	cantus	exultationis	ἀγαλλιάσεως
וְתוֹדָה הָמוֹן	& confeſſionis	& confeſſionis	καὶ ἐξομολογήσεως

وقالوا من	ממלל שלמתא יתך	Verbum iniquum ſtillat
الان اذا امت	ביה ודימר דין	in ſe ipſum, & dicit hic
لا يعود ان	דמרע לא יוסף	qui infirmatur non apponet
يقوم ٭ ان الرجل	למיקם: אף גבר בעל	vt reſurgat. Sed & homo inquiſitor
الذي سال عن سلامتي	שלמי דאתרחיצית	pacis mee in quo confidebam,
وكنت به واثقا الذي اكل	עלוהי מיכל סעדתי	qui comedebat robur
خبزي رفع علي	אתרברב עלוי	meum, magnificauit ſuper me
عقبه وانت يارب	לחכמתא: ואנת יי	dolũ. Et tu DEVS (firmitate mea,
ارحمني واقمني	חוס עלי ואקימני מפורעני	miſerere mei, & iube reſurgere me ab(
لاجزيهم ٭	ואפרע להון:	& reddam eis.
بهذا اعرف	בהדא ידעית ארום	In hoc cognoſcam quod
رضاك عني اذ لم	אתרעיתא בי ארום	velis me, quoniam non (ſuper me,
تسر بي عدوي ٭	לא יתגבר בעל דבבי	roborabitur patronus inimicitie mee(
ولدعتي عضدتني	לאבאשא: ואנא	vt noceat. Et ego
تبتني بين يديك ٭	בשלימותי סעדתא בי	perfectione mea adiutus ſum,
الى الابد ٭	ואוקמתני קדמך לעלמא:	ſtatues me coram te in perpetuum,
تبارك الرب اله	בריך שמיה דיי אלהא	Benedictum nomen DEI Dei
اسرايل من الان	דישראל מן עלמא הדין	iſrael ab hoc ſeculo
والى دهر الداهرين يكون	לעלמא דאתי יימרון	ad ſeculum futurum, dicent
يكون ٭	צדיקיא אמן ואמן:	iuſti amen & amen.
المزمور	לשבחא בשכלא טבא	XLII. In laudẽ, itelligẽtia bona,
الحادي والاربعون	על ידיהון דבני קרח:	per manus filiorum Quorah.
مثل ما يتوق الايل	היך איילא דמרגנת על	Sicut cerua que rugit ſuper
الى منابع المياه ٭ كذلك	פרקידי מיא היכנא	fontes aquarum, ſic
تاقت نفسي اليك	נפשי מתרגנא לוותך	anima mea rugit ad te
يا الله ٭ ظميت نفسي	אלהים: צחית נפשי	Deum. Sitiuit anima mea
الى الله الحي ٭	לאלהא לתקיפא חייא	Deum fortem viuentem
حتى متى يكون ظهوري	וקיימא אימתי איעול	& permanentem, quando ingrediar,
لوجه الهي صارت	ואחמי זיו שכינתא דיי:	& reſpiciã ſplẽdorem diuinitatis DEI
دموعي طعاما لي	הות לי דמעתי למזון	fuit mihi lachryma mea incibum
في النهار والليل اذ يقولون	יימם וליל במימרהון	die ac nocte, dum diceret
لي في كل يوم	לי סנאה כל יומא אן	mihi inimicus tota die, vbi
اين الهك ٭ هذه	הוא אלהך: הלין	eſt ipſe Deus tuus. Horum
ذكرتها فهويت	נסיא אנא דכיר ואשוד	mirabilium memor ſum & conuerto
نفسي ان	עלי תעוני נפשי כד	ſuper me cogitationes anime mee, qñ
انطلق في مظلة الستر الى	אעבר תחות טלליא	tranſibo ſub vmbraculis,
بيت	לבלחודי אתהלכית	ſolus deambulans
الرب	במשריתהון דצדיקי	in caſtris iuſtorum
باصوات	עד בית מקדשא דיי בקל	vſq; ad domum ſanctam DEI. In voce
التسبيح	בעותא ותושבחתא	cantus & laudis
والشكر	אתרגשת עממין דאתיין	tumultuſq; populorum venientium.

A. Leuauit contra me calcaneum. Sic & Ioannes in euangelio, qui manducat meũ pa nem leuabit cõtra me calcaneum ſuum.

A. Maſqil, inſtrumẽ tum muſices, quod interpretatur itellectus. Pſalmũ edidit Dauid canendumq; tradidit tribus filiis Quorah, Aſir, Helqana, & Aui aſap, qui inter diuinos pſaltas & ſanctuarii miniſtros nũerati ſũt. Et hec illorum hebreorum ſententia, qui melius mihi ſentire uiſi ſunt.

B. Ideſt ſtipatus magno numero, & magna caterua militantium, tralatio apud hebreos admodum apta.

המון חוגג׃	tumultus feſta celebrantis.	ſonus epulantis.	ἤχου ἑορτάζοντος.
מה תשתוחחי	Quare incuruaris	Quare triſtis es	Ἵνα τί περίλυπος
נפשי ותהמי עלי	anima mea, & rugis in me.	aĩa mea, & quare cõturbas me.	εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με.
הוחילי לאלהים ח	Expecta Deum	Spera in Deo	Ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν
כי עוד אודנו	quia adhuc confitebor ei,	quoniam adhuc confitebor illi,	ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ,
ישועות פניו׃	ſalutaribus vultus eius.	ſalutare vultus mei (nima mea	σωτήριον τοῦ προσώπου μου
אלהי עלי נפשי	Deus meus ĩ me ipſo aĩa mea	& Deus meus. Ad meipſum a(	καὶ ὁ θεός μου. Πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου
תשתוחח על כן	incuruatur, propterea	conturbara eſt, propterea	ἐταράχθη, διὰ τοῦτο
אזכרך	recordabor tui	memor ero tui	μνησθήσομαί σου
מארץ ירדן׃	de terra iordanis,	de terra iordanis	ἐκ γῆς ἰορδάνου
וחרמונים	& hermonim	& hermoni	καὶ ἑρμωνιείμ,
מהר מצער׃	de monte minimo.	a monte modico.	ἀπὸ ὄρους μικροῦ.
תהום	Abyſſus	Abyſſus	Ἄβυσσος
אל תהום	abyſſum	abyſſum	ἄβυσσον
קורא לקול	inuocat, in voce	inuocat, in voce	ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν
צנוריך	C. cataractarum tuarum.	cataractarum tuarum.	τῶν καταρρακτῶν σου.
כל משבריך	Omnes gurgites tui	Omnia excelſa tua	Πάντες οἱ μετεωρισμοί σου,
וגליך עלי	& fluctus tui, ſuper me	& fluctus tui, ſuper me	καὶ τὰ κύματά σου, ἐπ' ἐμὲ
עברו׃	tranſierunt.	tranſierunt.	διῆλθον.
יומם יצוה יהוה	Per diem mandauit DEVS	In die mandauit dominus	Ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος
חסדו ובלילה	miſericordiã ſuã, & in nocte	miſericordiam ſuam, & nocte	τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς
שירה עמי תפלה	canticũ ſuum, mecũ oratio	canticũ eius. Apud me oratio	ᾠδὴ αὐτῷ παρ' ἐμοί. Προσευχὴ
לאל חיי׃ אומרה	Deo vite mee. Dicam	Deo vite mee, dicam	τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου, ἐρῶ
לאל סלעי למה	Deo petra mea, quare	Deo ſuſceptor meus es. Quare	τῷ θεῷ ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Διὰ τί
שכחתני למה קדר	oblitus es me, quare triſtis	oblitus es mei, & q̃re cõtriſtaro	μου ἐπελάθου, καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων
אלך בלחץ אויב׃	incedo affligente inimico.	incedo, dũ affligit me inimicus.	πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν.
ברצח בעצמותי	Cũ me ĩficerẽt, ĩ oſſibꝰ m̃is	Dum confringuntur oſſa mea,	Ἐν τῷ καταθλάσθαι τὰ ὀστᾶ μου,
חרפוני צוררי	exprobraueſt mihi, moleſtato(	expbra. mihi q tribu. me inĩ. m̃i.	ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου. (ἡμέραν,
באמרם אלי כל	dicẽres mihi tota die(res m̃i,	Dũ dicunt mihi p ſingulos dies	Ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην
היום איה אלהיך׃	vbi eſt Deus tuus.	vbi eſt Deus tuus,	ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου.
מה תשתוחחי	Quare incuruaris	quare triſtis es	Ἵνα τί περίλυπος εἶ
נפשי ומה תהמי	anima mea, & rugis	anima mea, & quare conturbas	ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
עלי הוחילי	in me. Expecta	me. Spera in	με. Ἔλπισον ἐπὶ τὸν
לאלהים כי עוד	Deum quoniam adhuc	Deo quoniam adhuc	θεόν, ὅτι
אודנו ישועות	confitebor ei, ſalutaribus	confitebor illi, ſalutare	ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον
פני ואלהי׃	vultus mei, & Deo meo.	vultus mei & Deus meus.	τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ θεός μου.
מג שפטני	XLIII. Iudica me	XLII. In finẽ pſ. Dd. Iudica me	μβʹ. Κρῖνόν με Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, (ἀνεπίγραφος παρ'
אלהים וריבה	Deus & diſcerne	Deus & diſcerne	ὁ θεός, καὶ δίκασον (ἑβραίοις.
ריבי מגוי לא	cauſam meam de gente non	cauſam meam de gente non	τὴν δίκην μου, ἐξ ἔθνους
חסיד מאיש מרמה	miſericorde, a viro iniquo	ſancta, ab homine iniquo	οὐχ ὁσίου, ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου
ועולה תפלטני׃	& doloſo ſalua me.	& doloſo erue me.	καὶ δολίου ῥῦσαί με.

في جلبة المعيدين ۞	למיחג לירושלם:	feſta celebrare in Ieruſalem.
لماذا تحزني	מה תתמככון	Quam triſtis es
يا نفسي ولماذا تقلقيني ۞	נפשי ותרגושי עלי	anima mea & fremis aduerſum me,
توكلي على الله	אוריכי לאלהא צרום	ſpera in DEO, quoniam
فاني اشكره ۞	אשבחיניה בפורקנא	adhuc laudes dicã, ꝑpter redẽptionẽ
الهي مخلص	דמן קדמוי:	que eſt a conſpectu eius.
وجهي وعند هذا	אלהי עלי נפשי תתגוש	Deus ſuper me anima mea cõmouetur
قلقت	מטול היכנא ידכרונך	propterea recordabuntur
نفسي	יתבי בארעא	habitatores terre
وذكرته	ירדנא ויתבי טורי	iordanis, & habitatores montium
في ارض الاردن	חורמני לעמא דקבילו	hormoni, populus vero accepit
وحرمون	אוריתא בטורא דסיני	legem in monte ſinai
من الجبل الاصغر ۞	דמכיך וזעיר: תהומא	demiſſo & paruo. Abyſſus
العمق ينادي	עילאה לתהומא ארעאה	ſuperior abyſſum inferiorem
العمق بصوت	קרי לקל לזחלי	inuocat in voce ſtillationum
قدرتك ۞	מרזביך היכנא	canalium tuarum, ſicq́
جميع اهوالك	כולהון תקבריך	omnes gurgites tui
وامواجك جازت علي	וגליך עלי עברו:	& fluctus tui ſuper me tranſierunt,
بالنهار يوصي الرب	בזמן דנפקנן ממצרים:	in tempore egreſſionis ab egypto.
برحمته وفي الليل	יימם יפקד יי	Per diem mandauit DEVS
تسابيحه ۞ اصلي	טוביה ובליליא תושבחתיה	benignitatẽ ſuã, & ꝑ noctẽ laudes eius,
لاله حياتي قلت	עמי צלותא לאלהא	mecum oratio ad Deum
الهي انت ناصري لماذا	דנטר חיי: אימר	cuſtodem vite mee. Dicam
نسيتني ۞ ثم لماذا تركتني	לאלהא תוקפי למה	Deo fortitudinis mee, quare
ولماذا امشي حزينا ۞	אשלית יתי למה בקבלא	oblitus es mei, quare in tenebris
بضغطة اعدائي وعند	איזיל בדחוק בעלי דבבא	icedã inter moleſtias ꝑſoni inimicitie.
وهن عظامي عيروني ۞	בדקטלין יתי ומשחין	Dum occidunt me & excoricant
الذين بذا يعوقوني اذ	גרמי בזמן דמחרפין	membra mea in tẽpore quo exprobant
يقولون لي في كل يوم اين	יתי מעיקי כד אמרין לי	mihi vituperatores mei, qñ dicũt mihi
الهك لماذا تحزنين	כל יומא אן היא אלהך:	tota die vbi eſt Deus tuus.
يا نفسي ولماذا تقلقيني	מה תתמככין	Quare contrita es
توكلي على	נפשי ומה תתרגושי עלי	aĩa mea, quare fremis aduerſum me,
الله فاني	אוריכי לאלהא ארום תוב	ſpera in Deo quoniam adhuc
اشكره	אשבחיניה	confitebor ei,
مخلص	בפורקנא	propter redemptionem
وجهي هو الهي المزمور الذي	דמן קדמוי דהוא אלהי:	q̃ eſt a pñtia eius, qm̃ ipſe ẽ Deus meus.
والاربعون احكم لي	דון יתי	XLIII. Iudica me
يا الله وانتقم	אלהא בדין קשוט עליך	Deus iudicio veritatis, tuum enim
لكلامتي ۞ من امة	למנצב מצוה מן עם	eſt agere cauſam meam, a gente
غير بارة ومن انسان ظالم	דלא זכאי מן גברא נכיל	immunda ab homine iniquo
ذي غش نجني ۞	ותרומא תשיזבנני:	& doloſo libera me.

C. Cataracte proprie ſunt canalia & impluuia per que de tecto aque deriuantur in domo.

כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי	Tu enim Deus (me,	Quia tu es Deus	Ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς
מָעוּזִּי לָמָה זְנַחְתָּנִי	fortitudo mea, q̃re pieciſti(	fortitudo mea, q̃re me repuliſti	κραταίωμά μου, ἵνα τί ἀπώσω με
לָמָּה קֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ	quare triſtis incedo,	& quare triſtis incedo	καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι
בְּלַחַץ אוֹיֵב׃ שְׁלַח	affli gẽte inimico. Mitte	dũ affligit me inimicus. Emitte	ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν. Ἐξαπόστειλον
אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ הֵמָּה	lucẽ tuã & veritatẽ tuã, ipſa	lucem tuã & veritatẽ tuã, ipſa	τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, αὐτά με
יַנְחוּנִי יְבִיאוּנִי	ducẽt me & introducẽt me,	me deduxerunt & adduxerunt	ὡδήγησαν καὶ ἤγαγόν με
אֶל הַר קָדְשְׁךָ	in montem ſanctum tuum	in montem ſanctum tuum	εἰς ὄρος ἅγιόν σου
וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ׃	& in tabernacula tua.	& in tabernacula tua.	καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
וְאָבוֹאָה אֶל מִזְבַּח	Et introibo ad altare	Et introibo ad altare	Καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον
אֱלֹהִים אֶל אֵל	Dei, ad deũ (Et ofitebor tibi	Dei, ad deum (rebor tibi	τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν (μολογήσομαί σοι
שִׂמְחַת גִּילִי וְאוֹדְךָ	q letificat exultatõnẽ meã.(	q letificat iuuẽtutẽ meã. Cõfi(	τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου. Ἐξο(
בְכִנּוֹר אֱלֹהִים	in cithara, A. Deus	in cithara Deus	ἐν κιθάρᾳ ὁ θεὸς
אֱלֹהָי מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי	deus meus, q̃re inclinaberis	deus meus, quare triſtis es	ὁ θεός μου, ἵνα τί περίλυπος εἶ
נַפְשִׁי וּמַה תֶּהֱמִי	anima mea, & quare rugis	anima mea, & quare conturbas	ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
עָלָי הוֹחִילִי	in me. Expecta	me. Spera in	με. Ἔλπισον
לֵאלֹהִים כִּי עוֹד	Deum quoniam adhuc	Deo quoniam adhuc	ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι
אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת	confitebor ei, ſalutaribus	confitebor illi, ſalutare	ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον
פָּנַי וֵאלֹהָי׃	vultus mei & Deo meo.	vultus mei & Deus meus.	τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ θεός μου.
מד לַמְנַצֵּחַ	XLIIII. Ad victoriam	XLIII. In finẽ p filijs chore	μγʹ. Εἰς τὸ τέλος
לִבְנֵי קֹרַח מַשְׂכִּיל׃	Filiorũ Quorah. Intellectus.	intellectus. Pſalmus Dauid.	τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν.
אֱלֹהִים בְּאָזְנֵינוּ	DEVS auribus noſtris	DEVS auribus noſtris	Ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν
שָׁמַעְנוּ אֲבוֹתֵינוּ	audiuimus, patres noſtri	audiuimus, patres noſtri	ἠκούσαμεν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
סִפְּרוּ לָנוּ פֹּעַל	narrauerunt nobis, opus	annunciauerunt nobis. Opus	ἀνήγγειλαν ἡμῖν. Ἔργον,
פָּעַלְתָּ בִימֵיהֶם	q̃ operatus es ĩ diebus eoꝝ,	quod operatus es ĩ diebus eoꝝ,	ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν,
בִּימֵי קֶדֶם׃ אַתָּה	in diebus antiquis. Tu	& in diebus antiquis. Manus	ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. Ἡ
יָדְךָ גּוֹיִם הוֹרַשְׁתָּ	manu tua gentes deleſti	tua gentes diſperdidit	χείρ σου, ἔθνη ἐξωλόθρευσε
וַתִּטָּעֵם תָּרַע	& plantaſti eos, affliχiſti	& plantaſti eos, afflixiſti	καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωσας
לְאֻמִּים וַתְּשַׁלְּחֵם׃	nationes & emiſiſti eos.	populos & expuliſti eos.	λαούς, καὶ ἐξέβαλες αὐτούς.
כִּי לֹא	Non enim	Nec enim	Οὐ γὰρ
בְחַרְבָּם יָרְשׁוּ	in gladio ſuo poſſederunt	in gladio ſuo poſſederunt	ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν, ἐκληρονόμησαν
אֶרֶץ וּזְרוֹעָם	terram, & brachium eorum	terram, & brachium eorum	γῆν, καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν,
לֹא הוֹשִׁיעָה	non ſaluauit	non ſaluauit	οὐκ ἔσωσεν
לָמוֹ כִּי	eos, ſed	eos. Sed	αὐτούς. Ἀλλ'
יְמִינְךָ וּזְרוֹעֲךָ	dextera tua & brachiũ tuũ,	dextera tua & brachium tuum	ἡ δεξιά σου καὶ ὁ βραχίων σου
וְאוֹר פָּנֶיךָ	& lux vultus tui,	& illuminatio vultus tui,	καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου.
כִּי רְצִיתָם׃	quia complacuiſti in eis.	quoniam complacuiſti in eis.	ὅτι ηὐδόκησας ἐν αὐτοῖς.
אַתָּה הוּא מַלְכִּי	Tu ipſe rex	Tu es ipſe rex	Σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς
אֱלֹהִים צַוֵּה	meus Deus, precipe	meus & Deus meus, qui mãdas	μου, καὶ ὁ θεός μου, ὁ ἐντελλόμενος
יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב׃	ſalutes Iaacob (vẽtilabimꝯ	ſalutes Iacob. (nos vẽtilabimꝯ	τὰς σωτηρίας Ἰακώβ. (ἡμῶν κερατιοῦμεν
בְּךָ צָרֵינוּ נְנַגֵּחַ	ĩ te q̃ agũt nos()teſ꜀tra nos.	In te inimicos()ſurgẽtes ĩ nob.	Ἐν σοὶ τοὺς ἐχθροὺς ( )νισταμένους ἡμῖν
בְּשִׁמְךָ נָבוּס קָמֵינוּ	ĩ noĩe tuo ꝯculcabimꝯ ĩſurgẽ)	cornu, & ĩ noĩe tuo ſpernemus ĩ)	καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουδενώσομεν τοὺς ἐπα(

لانك انت الله	ארום את אלהא עושני למא	Q m̄ tu Deus fortitudo mea, quare
عزي ۞ لماذا ابعدتني	שבקתני למא בקבלא	me dereliquiſti, quare in tenebris
ولماذا امشي مهموما عندما	איזיל בדחוק	incedam, dum affligit
اضطهدني عدو ۞ ارسل	בעיל דבבא : שדר	patronus inimicitie. Ordinato
نورك وعدلك ۞ فانهما	נהורך והימנותך הינון	lucem tuam & veritatem tuam, ipſa
اللذان ارشداني واصعداني	ידברנני יעלון יתי	ducent me & introducent me,
الى طورك المقدس	לטור בית מוקדשך	in montem domus ſanctuarii tui,
والى مسكنك ۞	ולמדרש בית שכינתך :	& in ſcholis domus diuinitatis tue.
ادخل الى مذبح ۞	ואיעול לקרבא קורבני	Et introibo, & ſacrificē ſacrificiū meū
الله الى الهي	למדבחא דיי אלהא	ſuper altare DEI Dei.
المبهج لشبابي ۞ اشكرك	דביניה חידות ביעותי	qm̄ ab ipſo gaudium exultationis mee,
بالقيثارة يا الله	ואודי קדמך בכינרא	confiteborq; coram te in cithara
الهي ۞ لماذا تحزنين	יי אלהי : כה התמככין	DEO Deo meo. Quare triſtaris
يا نفسي ولماذا تقلقيني ۞	נפשי ומא תתרגשי	anima mea & quare conturbaris
توكلي علي	עלי אוריכי	pro me, ſpera
الله فاني	לאלהא ארום תוב	in Deo quoniam adhuc
اشكره مخلص	אשבחיניה בפורקנא	laudes perſoluam propter redēptionē
وجهي هو الهي ۞	דמן קדמוי דהוא אלהי :	q̄ ē a ɔſpectu eius qm̄ ipſe ē Deus meus
المزمور	לשבחא על ידיהון דבני	XLIIII. In laudē. Per manū filioꝝ
الثالث والاربعون	קרח שכלא טבא :	Quorah intelligentia bona.
اللهم انا قد سمعنا	יי באודננא	DEVS auribus noſtris
باذاننا واخبرنا اباونا	שמענא אבהתנא	audiuimus patres noſtri
بالاعمال	אשתעיין לנא עובדא	nunciauerunt nobis, opera
التي صنعت في ايامهم	דעבדתא ביומיהון	que operatus es in diebus eorum,
الايام الاولى ۞ التي	ביומא דמלקדמין : את	in diebus antiquis. In
انت بيدك افنيت الشعوب	בידת גבורתך עממי כנען	māu fortitudinis tue, pp̄los chananeos
وغرستهم ۞ كسرت الامم	תרכתא ונצבתהינון לבית	deleſti, & plantaſti domum
وشردتهم	ישראל בארעהון בדרתא	iſrael in terra eorum, confregiſti
لانهم ۞ لم	עממיא ושלחתינון :	populos & eieciſti eos.
يرثوا الارض	ארום לא בגבורת	Quoniam non propter robur
بسيفهم ولم يخلصوا	סייפיהון ירתו ארעא	gladioꝝ ſuoꝝ hereditauerunt terram,
بقوة ساعدهم ۞	ובתקוף אדרעיהון לא	& ꝑpter fortitudinem brachii ſui non
ولكن	פרקת להון ארום ימינך	ſaluaſti eos. Sed dextera tua,
بيمينك وذراعك	ואדרע גבורתא ונהור	& brachio fortitudinis tue, & lumine
ونور وجهك ۞	זיו יקרך ארום כל זמן	ſplēdoris glorie tue. Q m̄ quocūq; rpe
لانك سررت بهم ۞	יעסקון באוריתא	ſtuduerunt legi
انت ملكي	איתרעי בהון את הוא מלכי	cōplacuit tibi in eis. Tu ipſe rex meus
والهي الذي امرت	אלהא בעידנא הדא פקד	Deus meus, in tempore hoc precipe.
بخلاص يعقوب ۞	פורקנות דבית יעקב :	redēptōnē domus Iaacob. (bimꝰ eoꝝ,
بك ننطح اعداينا	במימרך מעיקנא נגנח	In ūbo tuo moleſtatores nr̄os vētila(
وباسمك نقهر مزيقيا علينا	ובשמך נכבוש דקימו עלנא	& ī noīe tuo ſubjiciemus oēs iſurgētes

A. In cithara quaternarius deſignatur. Eſt q3 ſm ſpiritum trigona & cithara peculiaris ſolis Chriſti cultoribus. Nam ipſi ſoli canunt canticum nouū. Benedicamus patrem & filium cum ſancto ſpiritu laudemus & ſuperexaltemus eum in ſecula. Ex cōmitatus Fabri noſtri.

כִּי לֹא בְקַשְׁתִּי	Non enim in arcu meo	Non enim in arcu meo	Οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου
אֶבְטָח וְחַרְבִּי	confidam, & gladius meus	ſperabo & gladius meus	ἐλπιῶ, καὶ ἡ ῥομφαία μου
לֹא תוֹשִׁיעֵנִי׃	non ſaluabit me,	non ſaluabit me.	οὐ σώσει με.
כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ	Quia ſaluaſti nos, (derũt nos	Saluaſti enim nos (nos	Ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς (τας ἡμᾶς
מִצָּרֵינוּ וּמְשַׂנְאֵינוּ	ab his q̃ ãgũt nos, & eos q o(	de affligẽtibus nos, & odiẽtes(	ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦν(
הֱבִישׁוֹתָ׃ בֵּאלֹהִים	confudiſti. In DEO	confudiſti. In Deo	κατῄσχυνας. Ἐν τῷ θεῷ
הִלַּלְנוּ כָל הַיּוֹם	laudabimus tota die,	laudabimur tota die,	ἐπαινεθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν,
וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם	& nomini tuo in eternum	& in nomine tuo confitebimur	καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου, (μα. Νυνὶ δ᾽ἀπώσω
נוֹדֶה סֶלָה׃ אַף זָנַחְתָּ	cõfitebimur ſę. Verũ ꝓieciſti	in ſeculum. Nunc autẽ repuliſti	ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. Διάψαλ(
וַתַּכְלִימֵנוּ וְלֹא	& confudiſti nos, & non	& confudiſti nos, & non	καὶ κατῄσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ (μα.
תֵצֵא בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃	egredieris ĩ exercitibus nr̃is.	egredieris ĩ virtutibus noſtris.	ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
תְּשִׁיבֵנוּ אָחוֹר	Vertiſti terga noſtra hoſti,	Auertiſti nos retrorſũ poſt ini(	Ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω (ἡμῶν
מִנִּי צָר וּמְשַׂנְאֵינוּ	& qui oderunt nos	noſtros, & q oderũt nos (micos	παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες(
שָׁסוּ לָמוֹ׃ תִּתְּנֵנוּ	diripuerũt nos, Dediſti nos	diripiebant ſibi. Dediſti nos	διήρπαζον ἑαυτοῖς. Ἔδωκας ἡμᾶς
כְּצֹאן מַאֲכָל	quaſi gregem ad vorandum,	tanq̃ oues eſcarum	ὡς πρόβατα βρώσεως,
וּבַגּוֹיִם זֵרִיתָנוּ׃	& in gentibus diſperſiſti nos.	& in gentibus diſperſiſti nos.	καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι διέσπειρας ἡμᾶς.
תִּמְכֹּר עַמְּךָ	Vendidiſti populum tuum	Vendidiſti populum tuum	Ἀπέδου τὸν λαόν σου
בְלֹא הוֹן וְלֹא	ſine precio, & non	ſine precio, & non (bus eoꝝ.	ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ
רִבִּיתָ בִּמְחִירֵיהֶם׃	acceſſit tibi ĩ ꝯmutatõe eoꝝ.	fuit multitudo ĩ cõputationi(	ἦν πλῆθος τοῖς ἀλαλάγμασιν ἡμῶν.
תְּשִׂימֵנוּ חֶרְפָּה	Poſuiſti nos opprobrium	Poſuiſti nos opprobrium	Ἔθου ἡμᾶς ὄνειδος
לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג	vicinis noſtris, ſubſãnationẽ	vicinis noſtris, ſubſannationem	τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸν
וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃	& irriſũ iis q erãt ĩ circuitu(	& deriſũ his q ĩ circuitu nr̃o ſt.	καὶ χλευασμὸν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.
תְּשִׂימֵנוּ מָשָׁל	Poſuiſti nos ꝓuerbiũ (nr̃o.	Poſuiſti nos in ſimilitudinem	Ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν
בַּגּוֹיִם מְנוֹד רֹאשׁ	ĩ gẽtibus, cõmotionẽ capitis	gentibus, cõmotionem capitis	ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς
בַּלְאֻמִּים׃ כָּל הַיּוֹם	in nationibus. Tota die	in populis. Tota die	ἐν τοῖς λαοῖς. Ὅλην τὴν ἡμέραν
כְּלִמָּתִי נֶגְדִּי	confuſio mea contra me,	verecundia mea contra me	ἡ ἐντροπή μου κατενώπιόν μου([illegible]
וּבֹשֶׁת פָּנַי כִּסָּתְנִי׃	& ignominia faciei mee coo(	ẽ & ꝯfuſio faciei mẽ cooperuit me.	ἐστί, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκά(
מִקּוֹל מְחָרֵף	A voce exprobrãtis (ꝑuit me.	A voce exprobrantis	Ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος (θροῦ
וּמְגַדֵּף מִפְּנֵי אוֹיֵב	& blaſphemãtis, a fa. inimici	& obloquentis, a facie inimici	καὶ καταλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχ(
וּמִתְנַקֵּם׃ כָּל זֹאת	& vltoris. Omnia hec	& perſequentis. Hec omnia	καὶ ἐκδιώκοντος. Ταῦτα πάντα
בָּאַתְנוּ וְלֹא	venerunt ſuper nos, & obliti	venerunt ſuper nos nec obliti	ἦλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σου,
שְׁכַחֲנוּךָ וְלֹא	nos ſumus tui, neq̃	ſumus te, & (to tuo,	καὶ οὐκ
שִׁקַּרְנוּ בִּבְרִיתֶךָ׃	mentiti ſumus in pacto tuo.	inique nõ egimus in teſtamen(	ἠδικήσαμεν ἐν τῇ διαθήκῃ σου.
לֹא נָסוֹג אָחוֹר	Non eſt conuerſum retro	& non receſſit retro (noſtras	Καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω (ἡμῶν
לִבֵּנוּ וַתֵּט אֲשֻׁרֵינוּ	A. cor nr̃um, & declinaſti ſe(	cor noſtrũ, & declinaſti ſemitas(	ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους(
מִנִּי אָרְחֶךָ׃ כִּי	a via tua. Q̃m̃ (mitas nr̃as	a via tua. Quoniam	ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου. Ὅτι
דִכִּיתָנוּ בִּמְקוֹם	cõminuiſti nos in loco	humiliaſti nos in loco	ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ
תַּנִּים וַתְּכַס עָלֵינוּ	draconum, & operuit nos	afflictionis, & cooperuit nos	κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς
בְצַלְמָוֶת׃ אִם שָׁכַחְנוּ	vmbra mõtis. Si obliti ſumꝰ	vmbra mortis. Si obliti ſumus	σκιὰ θανάτου. Εἰ ἐπελαθόμεθα (μα
שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וַנִּפְרֹשׂ	nõis Dei nr̃i, & ſi expãdimus	nomen Dei nr̃i, & ſi expãdimus	τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσα(
כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר	manus nr̃as, ad Deũ alienũ.	manus noſtras ad Deũ alienũ.	χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν ἀλλότριον.

In nos.Quoniam non in arcu meo
ego confido,& gladius meus
non ſaluabit me.
Quõ redemiſti nos ab affligẽtibꝰ nos
& inicos qui oderunt nos adduxiſti
confuſionem.In verbo
DEI nos laudamus tota die
& in nomine tuo DEVS
confitebimur in ſeculum.Verum
oblitus es noſtri & confudiſti nos,& nõ
hitabit maieſtas tua ĩ exercitibus nr̃is.
Feciſti vt verteremus terga coram
hoſtibus,& qui oderunt nos
ſubiecerunt nos.Dediſti nos
ſicut oues ad vorandum,& inter
populos diſperſiſti nos.
Vendidiſti populum tuũ gratis & ſine
precio,& non multiplicaſti
lucrum in commutatione eorum.
Poſuiſti nos vituperium
vicinis noſtris,ſubſannationem
& irriſum his qui circum nos ſunt.
Poſuiſti nos opprobrium
populis,motionem capitis
nationibus.Omnibus diebus
verecũdia mea cõtra me eſt,& cõfuſio
faciei mee cooperuit me.
A voce obloquentis (citie
& calũniantis ab aſpectu pſoni inimi(
& vlciſcentis vltiones.Hec omnia
venerunt nobis,& non
obliti ſumus te,& non ſumus
mentiti in teſtamento tuo. (ſupbſi
Nõ eſt reuerſum retrorſũ neq̃ factũ(
cor noſtrũ & tu declinaſti greſſus nr̃os a
recta via tua.Quoniam
humiliaſti nos in locis
draconum,& cooperuiſti nos
vmbra mortis.Si obliti ſumus nomen
Dei nr̃i,& tetẽdimꝰ mãus nr̃as ĩ oſone
idolis populorum alienorum.

A. Hebrea ſtructura affirmatiua eſt,tam & ſi Hieronymus & poſt illũ Faber noſter, negatiue legant.

הלא אלהים יחקר	Nunqd non Deus veſtigabit	Nonne Deus requiret	Οὐχὶ ὁ θεὸς ἐκζητήσει
זאת כי הוא ידע	illud, ipſe enim nouit	iſta, ipſe enim nouit	ταῦτα, αὐτὸς γὰρ γινώσκει
תעלמות לב : כי	occulta cordis. Quoniam	abſcondita cordis. Quoniam	τὰ κρύφια τῆς καρδίας. Ὅτι
עליך הרגנו כל	ppte mortificati ſumus tota	propter te mortificamur tota	ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην
היום נחשבנו	die, reputati ſumus	die, eſtimati ſumus	τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς
כצאן טבחה : עורה	ſicut oues occiſiõis. Expgiſcere	ſicut oues occiſionis. Exurge	πρόβατα σφαγῆς. Ἐξεγέρθητι
למה תישן אדני	quare obdormis domine,	quare obdormis domine,	ἵνα τί ὑπνοῖς κύριε,
הקיצה אל תזנח	euigila ne deſeras nos	exurge & ne repellas	ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπώσῃ
לנצח : למה	in ſempiternũ. Quare (ris	in finem. Quare	εἰς τέλος. Ἵνα τί τὸ
פניך תסתיר תשכח	faciẽ tuã abſcõdis, obliuiſce(	faciem tuã auertis, obliuiſceris	πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις, ἐπιλανθάνῃ
ענינו ולחצנו :	afflictionũ & ãguſtiarũ nrarũ.	inopie noſtre & tribulatiõis nrẽ.	τῆς πτωχείας ἡμῶν, καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν.
כי שחה לעפר	Qm̃ incuruata eſt in puluere	Qm̃ humiliata eſt in puluere	Ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν
נפשנו דבקה	anima noſtra adheſit	anima noſtra, cõglutinatus eſt	ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολλήθη
לארץ בטננו :	terre venter noſter.	in terra venter noſter.	εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡμῶν.
קומה עזרתה לנו	Surge auxiliare nobis, (tuã.	Exurge domine adiuua nos,	Ἀνάστα κύριε βοήθησον ἡμῖν,
ופדנו למען חסדך :	& redime nos ppter miſericordiã	& redime nos ppter nomẽ tuũ.	καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.
מה למנצח	XLV, Ad victoriam	XLIIII. In finẽ p his q	μδ΄. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν
על ששנים ל	liliis. i. inſtrumẽto muſices	commutabuntur	ἀλλοιωθησομένων
בני קרח	filiorum Quorah.	filiis chore	τοῖς υἱοῖς κορέ
משכיל של	Intellectus.	ad intellectum,	εἰς σύνεσιν,
שיר ידידת :	Canticum amicitiarum.	canticum pro dilecto.	ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.
רחש לבי דבר	Eructauit cor meũ verbum	Eructauit cor meum verbum	Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον
טוב אמר אני מעשי	bonum, dico ego opera mea	bonum, dico ego opera mea	ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου
למלך לשוני עט	regi, lingua mea,	regi. Lingua mea (bentis.	τῷ βασιλεῖ. Ἡ γλῶσσά μου
סופר מהיר :	ſtilus ſcribe velocis.	calamus ſcribe, velociter ſcri(	κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου.
יפיפית מבני	Pulcherrimus fuiſti filiorum	Specioſus forma pre filiis	Ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς
אדם הוצק חן	hominum, diffuſa eſt gratia	hominum, diffuſa eſt gratia	τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις
בשפתותיך על כן	in labiis tuis, propterea	in labiis tuis, propterea	ἐν χείλεσί σου, διὰ τοῦτο
ברכך אלהים	benedixit tibi Deus	benedixit te deus	εὐλόγησέ σε ὁ θεὸς
לעולם : חגור	in eternum. Accingere	in eternum. Accingere	εἰς τὸν αἰῶνα. Περίζωσαι
חרבך על ירך	gladio tuo ſuper femur,	gladio tuo ſuper femur tuum,	τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου
גבור הודך	fortis, ſpecie tua	potentiſſime. Specie tua	δυνατέ. Τῇ ὡραιότητί σου
והדרך : והדרך	& decore tuo. Decore ãt tuo	& pulchritudine tua,	καὶ τῷ κάλλει σου,
צלח רכב	proſpere equita.	intende proſpere procede	καὶ ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ
על דבר א	Propter verbum	& regna. Propter	καὶ βασίλευε. Ἕνεκεν
מת וענ	veritatis	veritatem	ἀληθείας
וה צד	& manſuetudinem	& manſuetudinem	καὶ πραότητος
ק ותורך	& iuſtitiam, & docebit te	& iuſtitiam, & deducet te	καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει σε
נוראות ימינך :	timenda dextera tua.	mirabiliter dextera tua.	θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου.
חציך שנונים	Sagitte tue acute	Sagitte tue acute,	Τὰ βέλη σου ἠκονημένα δυνατέ,
עמים תחתיך	populi ſub te	populi ſub te	λαοὶ ὑποκάτω σου

Nunquid non Deus inquiret iſta,	הלא ייי יבקר דא	افليس الله يفحص
ipſe enim ſcit	ארום הוא ידע	ذلك وهو عالم
ſecreta cordis, Quoniam	טמירי לבא : ארום	سرائر القلوب ❧ ولا جل
propter te mortificamur tota	מטולך אתקטלנא כל	اسمك نحن نسلم في كل
die, exiſtimati ſumus ſicut oues	יומא אתחשבנא כענא	يوم للموت صرنا
quę deputantur occiſioni. Vigeas	דמזמנין לניכסא: אתער	مثل الغنم للذبح ❧ إلاهي
DEVS quare es ſicut homo	ייי למא תהי כגבר	انظر ولا تغفل
qui dormit, expergiſcere Deus ne	דמיך איתער אלהא לא	عنا ولا تنسنا
proiicias nos in ſempiternum. Quare	תתנשי לעלמא : למא	ولا تصرف
diuinitatem glorię tuę auferes, (nrē.	שכינת יקרך תסליק	وجهك عنا ولا تطرح
obliuiſceris āguſtie nrē & tribulatōis(	תתנשי סיגופנא ודוחקנא:	تواضعنا ❧
Quoniam humiliata eſt in puluere	ארום שחת לעפרא	وانخفضنا دنا فان
anima noſtra, copulatus eſt terrę	נפשנא דבקת לארעא	نفوسنا قد صارت في التراب ❧
curuus venter noſter.	גופנא מעיננא :	ولصقت بطوننا بالارض ❧
Exurge auxiliare nobis,	קומא סייע לנא	قم يا الهنا لعوننا وانقذنا
& ſalua nos propter bonitatem tuam.	ופרוק יתנא מטול טובך:	من اجل اسمك القدوس
XLV. In Laudē. Pro ſedētibus iudi(	לשבחא על יתבי סנהדרין	
a Moſe, dicta ſpiritu (cibus ordinatis	דמשה דאתאמר ברוח	
prophetico per manum filiorum	נבואה על ידיהון דבני	
Quorah, intelligentia bona,	קרח שכלא טבא	
Laudatoria & confeſſio.	תושבחתא ואודיתא :	المزمور الرابع والاربعون
Quęrit cor meum ſermonem A.	רחש לבי מלל	فاض قلبي قولا
bonum, dico ego opera mea regi,	טב אמר אנא עובדי למלכא	حسنا سأخبر الملك
verba linguę meę prompta tanq̄	מלל לישני מוחי היך	بأفعالي ❧ لساني
calamus ſcribę exercitati.	קולמוס כספרא זריזא :	قلم الكاتب الماهر ❧
Pulchritudo tua o rex Meſſia maior	שופרך מלכא משיחא עדיף	بهي في الحسن افضل من بني
filiorum hominum datus eſt ſpiritus	מבני נשא איתיהב רוח	البشر ❧ فاضت النعمة
prophetię in labiis tuis,	נבואה בשפותך	من شفتيك لذلك
propterea benedixit te DEVS	מטול כן בריכך ייי	باركك الله
in eternum. Cinge enſem tuum ſuper	לעלמין : זריז סייפך על	الى الابد ❧ تقلد
latus tuū o fortis, quo interficias reges	ירכך גיברא לקטלא מלכין	سيفك على فخذك
& poteſtates, ſplendore tuo	עם שלטונין זיוך	ايها الجبار ❧ ببهائك
& gloria tua. Gloria autem tua	והדרך : והדרך	وجمالك
multiplicabit filios ſicq; proſperabis	סגי בנין בן תצלח	امتد وانجح
vt equites ſuper thronos	למירכב על כורסי	واملك ❧ من
regios, propter negocium fidei	מלכותא על עיסק הימנות	اجل الصدق
& veritatem & humilitatem	וקשוט ענותנותא	والدعة
atq; iuſtitiam, & docebit te DEVS	וצדקתא ויליפינך ייי	والبر ❧ بالعجب
operari timenda, manu dextera tua.	למעבד דחילן בימינך:	تهديك يمينك
Sagittę tuę acutę ad interficiendas	גיררך שנינן לקטלא	نبلك مسنونة ايها الجبار ❧
acies, populi ſub te	אוכלוסין עממין תחותך	الشعوب تصرع

A. De quo nimirum ſcriptum eſt. Dum medium ſilentium tenerent omnia ſermo tuus domine a regalibus ſedibus uenit.

יִפְּלוּ בְּלֵב	cadent,in corde	cadent in corda	πεσοῦνται, ἐν καρδίᾳ
אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ׃	inimicorum regis.	inimicorum regis.	τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.
כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם	Thronus tuus deus ĩ ſeculũ	Sedes tua Deus in ſeculum	Ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα
וָעֶד שֵׁבֶט מִישֹׁר	& in eternũ,ſceptrũ eqtatis	ſeculi,virga directionis	τοῦ αἰῶνος ῥάβδος εὐθύτητος,
שֵׁבֶט מַלְכוּתֶךָ׃	ſceptrum regni tui.	virga regni tui.	ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.
אָהַבְתָּ צֶּדֶק וַתִּשְׂנָא	Dilexiſti iuſtitiam & odiſti	Dilexiſti iuſtitiam & odiſti	Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας
רֶשַׁע עַל־כֵּן מְשָׁחֲךָ	ĩpietatẽ,propterea vnxit te	iniquitatem ꝑpterea vnxit te	ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε
אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ	Deus Deus tuus,	Deus deus tuus	ὁ θεὸς ὁ θεός σου,
שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן מחב	oleo exultationis	oleo leticie	ἔλαιον ἀγαλλιάσεως
מֵחֲבֵרֶךָ ׃ מֹר־	pre ꝑcipibus tuis.Myrrha	pre conſortibus tuis.Myrrha	παρὰ τοὺς μετόχους σου. Σμύρνα
וַאֲהָלוֹת קצ	& ſtorax	& gutta	καὶ στακτὴ
קְצִיעוֹת כָּל־	& caſſia lignea in cunctis	& caſia a	καὶ κασία ἀπὸ
בִּגְדֹתֶיךָ מִן ה	veſtimentis tuis de	veſtimentis tuis,a	τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ
הֵיכְלֵי שֵׁן	pretoriis eburneis,	domibus eburneis	βάρεων ἐλεφαντίνων
מִנִּי שִׂמְּחוּךָ׃	quibus letificauerunt te.	ex quibus delectauerunt te	ἐξ ὧν ηὔφρανάν σε,
בְּנוֹת מְלָכִים	Filie regum	filie regum	θυγατέρες βασιλέων
בִּיקְּרוֹתֶיךָ	in honore tuo,	in honore tuo,	ἐν τῇ τιμῇ σου.
נִצְּבָה שג	ſtetit	Aſtitit	Παρέστη
שֵׁגַל לִימִינְךָ	regina ad dexteram tuam,	regina a dextris tuis	ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου,
בְּכֶתֶם אופ	in diademate	in veſtitu (Audi	ἐν ἱματισμῷ (μένη. Ἄκουσον
אוֹפִיר ׃ שִׁמְעִי־	aureo. Audi	deaurato circũdata varietate.(	διαχρύσῳ, περιβεβλημένη πεποικιλ-
בַת ור	filia	filia	θύγατερ
וּרְאִי הו	& vide	& vide	καὶ ἴδε,
וְהַטִּי אזנ	& inclina	& inclina	καὶ κλῖνον
אָזְנֵךְ ושכ	aurem tuam,	aurem tuam,	τὸ οὖς σου,
וְשִׁכְחִי עם	& obliuiſcere	& obliuiſcere	καὶ ἐπιλάθου
עַמֵּךְ וּבֵית אב	populi tui & domus	populum tuum & domum	τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου
אָבִיךְ ׃ וְיִתְאָו	patris tui. Et concupiſcet	patris tui. Et concupiſcet	τοῦ πατρός σου. Καὶ ἐπιθυμήσει
הַמֶּלֶךְ יָפְיֵךְ כִּי הוּא	rex decorem tuum,quia ipſe	rex decorẽ tuum,quoniã ipſe	ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός
אֲדֹנַיִךְ וְהִשְׁתַּחֲוִי־	eſt dominus tuus & adora	eſt dñs deus tuus & adorabunt	ἐστι κύριός σου καὶ προσκυνήσεις
לוֹ ׃ וּבַת־צֹר	eum. Et o tu fil a fortiſſimi,	eum. Et filie tyri	αὐτῷ. Καὶ θυγάτηρ Τύρου
בְּמִנְחָה פ	in muneribus	in muneribus	ἐν δώροις,
פָּנַיִךְ יְחַלּוּ	faciem tuam deprecabũtur	vultum tuum deprecabuntur	τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν
עֲשִׁירֵי עָם ׃	diuites populi.	omnes diuites plebis.	οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ.
כָּל־כְּבוּדָּה	Omnis gloria eius	Omnis gloria eius	Πᾶσα ἡ δόξα
בַת־מֶלֶךְ פ	filie regis	filie regis	τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως
פְּנִימָה ממש	intrinſecus	ab intus	ἔσωθεν,
מִמִּשְׁבְּצוֹת זה	faſciis	in fimbriis	ἐν κροσσωτοῖς
זָהָב לְבוּשָׁהּ	aureis veſtita eſt.	aureis,	χρυσοῖς
לִרְקָמוֹת	In textura varii operis,	circũamicta varietatibus.	περιβεβλημένη πεποικιλμένη.
תּוּבַל לַמֶּ	ducetur	Adducentur	Ἀπενεχθήσονται

تحتك في قلب	יפלון ובני קשתך	cadent,&filii arcuum .A. tuorum
اعدا الملك	ישתלחון בלב סנאי מלכא	tranſmittẽtur in corda odiẽtiũ regẽ.
اللهم ان كرسيك الى الابد	כורסיך אלהא בשמיא	Sedes tua Deus in celis,
والدهر القضيب المستقيم	לעלמי עלמין מלכות	in ſecula ſeculorum regnum
قضيب ملكك	תריץ חטר מלכותך :	rectitudinis ſceptrum regni tui.
احببت العدل وابغضت	אנת מלכא משיחא מטול	At,o,tu rex MESSIAS,quoniam
الاثم لذلك مسحك	דרחמתא צדקתא וסנית	dilexiſti iuſtitiam & odiſti
الله الهك	רשעא מטול היכנא רבייך	impietatem propterea vnxit te
بدهن الفرح افضل	יי אלהך משחא דחדותא	DEVS Deus tuus oleo leticie
من اصحابك المر	יתיר מן חברך : מירא	abundantius q̃ cõſortes tuos,Myrrha
والميعة	ואספקיתא ליאן	& ligno aloes
والسليخة	וקציעתא מתנגדין כל	& caſſia lignea,ſuffumigabunt omnia
كيب لباسك من	לבושיך מן היכלי	indumenta tua,a pallatiis
منازل شريف	דמתבנין בשן דפיל	que conſtruentur dentibus elephãtoꝝ
العاج الاتي بهجتك	מארע מני יחדונך :	de armenia,letificabunt te.
بنات الملوك	פילכי מלכותא אתיין	Regionum regna venient
في كرامتك	למקבל אפך ולייקרותך	vt ſuſcipiãt faciẽ tuã,& vt gl̃ificẽt te,
قامت	בזמן דמתעתד ספר	in tempore quo ſtabit liber
الملكة عن يمينك	אורייתא בסטר ימינך	legis in latere dextere tue
بثياب منذهبة مشتملة بها	ומכתבא באובריזין	& ſcribetur obrizo
مزينة باشكال كثيرة	דמן אופיר : שמעו כנשתא	ophiritico. Audiſti congregatio
اسمعي يا بنت	דישראל אורייתא פומיה	iſrael,legem oris eius
وافهمي	וחמי פרישת עובדוי	& intuita es miranda opera eius,
واصغي	ואצלי אודנך לפתגמי	& inclinaſti aurem tuam ad verba
سمعك	אורייתא ותתנשי	legis,& obliuiſceris
وانسي	עובדין בישיא דרשיעי	operationum iniquarum impiorum
شعبك وبيت	עמך ובית טעות דפלחת	populi tui & domus idoloꝝ q̃bus fuiſti
ابيك فان الملك	בבית אבוך : ובכן ירגג	ĩ domo patrũ tuoꝝ.Propterea expetit
اشتاق الى جمالك لانه	מלכא שופרך ארום	rex pulchritudinem tuam,quoniam
الهك وله تسجدين تسجد	הוא רבונך ותסגדין ליה :	ipſe eſt dominus tuus,& adorabis eum.
له بنات صور	ויתבי כרכא דצור	Habitatores arcis munitiſſime
وسيلقون	בתקרובתא תמא אתיא	cum muneribus venturi ſunt,
وجهك بالهدايا	ואפיך ישחרון לבית	faciem vero tuã deprecabunt in domo
اغنيا شعب الارض	מקדשיך עתירי עממיא :	ſanctuarii tui, diuites populorum.
جميع مجد	כל שבק אתר נכסי	Oẽ laudabile & pulchrũ atq; deſidera(
ابنة الملك	פילכי אוצרי מלכיא	regionũ theſauriq; regũ (bile ĩ ſecul(
من داخل	דמספרין מלכיא יקרבון	q̃ repoſiti erãt iterius offerẽt (tatibus
مزينة	לכהניא דמתמצין	ſacerdotibus,quorum veſtes
مشتملة	בדהבא סנינא לבושיהון :	auro optimo ſunt intexte.
بالذهب الخالص	בלבושי ציורין	In veſtibus varii coloris
يؤتى بها الى	יקרבון קורבניהון קדם	ſacrificabunt ſacrificia coram

A. Ideſt ſagitte.

לַמֶּלֶךְ בת	ad regem,	regi	τῷ βασιλεῖ
בְּתוּלוֹת	virgines	virgines	παρθένοι
אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ	poſt eam, ſodales eius	poſt eam, proxime eius	ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς
מוּבָאוֹת לָךְ:	adducentur	afferentur	ἀπενεχθήσονται
תּוּבַלְנָה בִּשְׂמָחֹת	tibi. Ducentur in letitiis,	tibi. Afferentur in leticia	σοι. Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ
וָגִיל תְּבֹאֶינָה	& exultatione ingredientur	& exultatione, adducentur	καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται
בְּהֵיכַל מֶלֶךְ:	thalamum regis.	in templum regis.	εἰς ναὸν βασιλέως.
תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ	Vice patrum tuorum erunt	Pro patribus tuis nati	Ἀντὶ τῶν πατέρων σου, ἐγεννήθησαν
בָנֶיךָ תְּשִׁיתֵמוֹ	filii tui, pones eos	ſunt tibi filii, conſtitues eos	οἱ υἱοί σου, καταστήσεις αὐτοὺς
לְשָׂרִים בְּכָל הָאָרֶץ:	principes in vniuerſa terra.	principes ſuper omnem terrã.	ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
אַזְכִּירָה	Recordabor	Memor ero	Μνησθήσομαι
שִׁמְךָ בכל	nominis tui,	nominis tui	τοῦ ὀνόματός σου
בְּכָל דֹּר	in omni generatione	in omni generatione	ἐν πάσῃ γενεᾷ
וָדֹר עַל כֵּן	& generatione. Propterea	& generatione. Propterea	καὶ γενεᾷ. Διὰ τοῦτο
עַמִּים יְהוֹדֻךָ	populi confitebuntur tibi	populi confitebuntur tibi,	λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι
לְעֹלָם וָעֶד:	in ſeculum & in eternum.	in eternum & ĩ ſeculum ſeculi.	εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
מו לַמְנַצֵּחַ	XLVI. Ad victoriã.	XLV. In finem	με. Εἰς τὸ τέλος
לִבְנֵי קר	Filiorum	filiis	ὑπὲρ τῶν υἱῶν
קֹרַח על	Quorah,	chore	κορὲ
עַל עֲלָמוֹת	ſuper alamot	pro archanis.	ὑπὲρ τῶν κρυφίων
שִׁיר: אל	.i. iſtro muſices. Canticũ.	Pſalmus Dauid.	ψαλμός.
אֱלֹהִים לָנוּ מַחֲסֶה	Deus noſtra ſpes	Deus noſter refugium	Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ
וָעֹז עֶזְרָה	& fortitudo, auxilium	& virtus, adiutor (nimis,	καὶ δύναμις, βοηθὸς
בְצָרוֹת נִמְצָא מְאֹד:	ĩ ãguſtiis, inuẽtus es validẽ.	ĩ tribulatiõibus q̃ iuenerũt nos(	ἐν θλίψεσι ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.
עַל כֵּן לֹא נִירָא	Ideo non timebimus	Propterea non timebimus	Διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα,
בְּהָמִיר א	cum mutabitur	dum turbabitur	ἐν τῷ ταράσσεσθαι
אָרֶץ וּבְמוֹט	terra dum mouebuntur	terra, & transferentur	τὴν γῆν, καὶ μετατίθεσθαι
הָרִים בְּלֵב	montes in cor	montes in cor	ὄρη ἐν καρδίαις
יַמִּים: ים	maris.	maris.	θαλασσῶν.
יֶהֱמוּ יח	Sonabunt	Sonuerunt	Ἤχησαν
יֶחְמְרוּ מֵימָיו	criſpe fient aque eius	& turbate ſunt aque eorum,	καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν,
יִרְעֲשׁוּ הָרִים	contumeſcent montes	conturbati ſunt montes	ἐταράχθησαν τὰ ὄρη
בְּגַאֲוָתוֹ סֶלָה:	in ſuperbia eius, ĩ perpetuũ.	iu fortitudine eius.	ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. διάψαλμα.
נָהָר פְּלָגָיו	Fluminis ſeparationes	Fluminis impetus	Τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα
יְשַׂמְּחוּ עי	letificabunt	letificat	εὐφραίνουσι
עִיר אֱלֹהִים	ciuitatem Dei,	ciuitatem Dei,	τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ,
קְדֹשׁ משכ	ſanctum	ſanctificauit	ἡγίασε
מִשְׁכְּנֵי עֶלְיוֹן:	tabernaculum altiſſimi.	tauernaculum ſuũ altiſſimus.	τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος.
אֱלֹהִים בְּקִרְבָּהּ בַּל	Deus in medio eius non	Deus in medio eius non	Ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ
תִּמּוֹט יַעְזְרֶהָ	commouebitur, auxiliabit̃ ei	commouebitur, adiuuabit eam	σαλευθήσεται, βοηθήσει αὐτῇ
אֱלֹהִים לִפְנוֹת בֹּקֶר:	Deus in regreſſu diluculi,	Deus mane diluculo.	ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρωί.

الملك	מלכא דעלמא ושאר	rege mundi, & reliqui
سيعداري	חבריא דמתבדרין ביני	ſocii qui diſperſi ſunt inter
حـلقها	עממיא יתיהבון בחדוא	gentes ducentur in leticia
مع الهدايا وتدخلك	לותך לירושלם :	ad te Ieruſalem.
صواحباتها العذارى في اثرها	יהיתון בחדוא	Venient in gaudio
يوتى بهن بالفرح والنعيم	ותשבחתא ויעלון	& exultatione, & aſcendent
يدخلن الى هيكل الملك	בהיכלא דמלכא עלמא :	in templum regis mundi.
عوض ابايك فابنايك	בתר אבהתך צדיקיא	Loco patrum tuorum iuſtorum
بنوك يقيمهم	יהון בנך תמנינון	erunt filii tui, conſtitues eos
روسا على جميع الارض	לרברביא בכל ארעא :	principes in totam terram.
وسيذكرون	בעדנא ההוא תימרון	In tempore illo dicetis, (generatiõe
اسمك	אידכר שמך בכל דר ודר	memorabo nomẽ tuũ in oĩ gñatiõe &(
جيل بعد	מטול הכנא עממיא	Quoniam populi
جيل لذلك	דמתניבין יהודון	conuerſionis confitebuntur
تشكرك الشعوب	לותך לעלם ולעלמי	te in eternum & in ſecula
يا الله الى الابد والى ابد الابد	עלמיא :	ſeculorum.
	לשבחא על ידיהון דבני	XLVI. In laudẽ, Per manus filioꝝ
	קרח אמירא ברוח נבואה	Quorah, dicta ſpiritu prophetico,
	בזמן דאתכסי אבוהון	quo tempore abſconditus eſt ab eis
	מנהון ואינון אש	pater eorum, ipſi vero
المزمور الخامس والاربعون	אשתזיבו אמרו שירתא :	liberati dixerunt canticum.
اللهم انك ملجانا	אלהא לנא חסינא	Deus noſtrum refugium
وقوتنا ومعيننا	ותוקפא סעידא ב	& virtus, adiutor
في كثرة الشدايد التي	בעקתא משתכח לחדא :	in tribulatione inuentus validus.
نالتنا جدا وجدنا عوننا في	מטול הכנא לא נדחל	Propterea non timuimus
كل وقت من اجل ذلك فلسنا	בעדן דאשתלחו	eo tempore quo expulſi fuerunt
نخاف اذا اجزعت الارض	אבהתנא מן ארעא כד	patres noſtri a terra, quando
وتزلزلت الجبال	מתמטטין היך טוריא	concuſſi ſunt veluti montes
في قلوب البحار	בפילגוס דימא רבא :	in pelago maris magni.
تعكرت	משתגשין ומיטשטשין	Sonuerunt & turbate ſunt
المياه وتقلبت	מוהי מן עפריהון	aque, a puluere eorum
الجبال	מתזגפין טוריא	commoti ſunt montes
من عزتك	בגיותנותך לעלמין :	in fortitudine tua in ſecula
تزعزعت مجاري الانهار في	עממין היך נהרין	Populi tanquam flumina
تفرح	ומבועיהון יהיתון	& impetus eorum, venient
مدينة الله	ומחדיין קרתא דיי	& letificabunt ciuitatem DEI,
مقدس	ומצלין בבית מוקדשא	& orabunt in domo ſanctitatis
هو بيت الرب	דיי במשכני עילאה :	Dei ĩ tabernaculo altiſſimi. (mouebit,
والله في وسطها لا	אלה ושכינתיה בגוה לא תזוע	Deus & diuinitas eiꝰ ĩ medio eiꝰ ñ cõ(
بزول ومعينها	יסייעינה יי בזכותיה	adiuuabit eam DEVS ꝑpter meritũ
الله في اوان الصبح	דאברהם דצלי עלה לעדני	Abraham, qui orauit pro ea in tẽpore

הָמוּ נו	Conturbate ſunt	Conturbate ſunt	Ἐταράχθησαν
גוֹיִם מָטוּ מם	gentes commota ſunt	gentes & inclinata ſunt	ἔθνη, ἔκλιναν
מַמְלָכוֹת נָתַן	regna, dedit	regna, dedit	βασιλεῖαι, ἔδωκε
בְּקוֹלוֹ תָּמוּג	vocem ſuam proſtrata eſt	vocem ſuam mota eſt	φωνὴν αὐτοῦ ὁ ὕψιστος, ἐσαλεύθη
אָרֶץ׃ יְהוָה צְבָאוֹת	terra. DEVS exercituum	terra. Dominus virtutum	ἡ γῆ. Κύριος τῶν δυνάμεων
עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ	nobiſcum, protector noſter	nobiſcum, ſuſceptor noſter	μεθ᾽ ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃	Deus Iaacob in eternum.	Deus Iacob.	ὁ θεὸς ἰακώβ διάψαλμα.
לְכוּ חֲזוּ מִפְעֲלוֹת	Ambulate, videte, opera	Venite & videte opera	Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα
יְיָ אֲשֶׁר שָׂם שַׁמּוֹת	DEI, qui poſuit ſolitudines	domini que poſuit prodigia	τοῦ θεοῦ, ἃ ἔθετο τέρατα
בָּאָרֶץ׃ מַשְׁבִּית	in terra. Compeſcuit	ſuper terram, auferens	ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνταναιρῶν
מִלְחָמוֹת עַד קְצֵה	bella vſq; ad extremum	bella vſq; ad finem	πολέμους μέχρι τῶν περάτων
הָאָרֶץ קֶשֶׁת יְשַׁבֵּר	terre, arcum confringet	terre. Arcum conteret	τῆς γῆς. Τόξον συντρίψει
וְקִצֵּץ חֲנִית	& concidet haſtam,	& confringet arma	καὶ συγκλάσει ὅπλον,
עֲגָלוֹת יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃	plauſtra comburet igni.	& ſcuta comburet igni.	καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί.
הַרְפּוּ וּדְעוּ כִּי	Vacate & cognoſcite, qm̄	Vacate & videte quoniam	Σχολάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι
אָנֹכִי אֱלֹהִים אָרוּם	ego ſum Deus exaltabor	ego ſum Deus, exaltabor	ἐγώ εἰμι ὁ θεός, ὑψωθήσομαι
בַּגּוֹיִם אָרוּם בָּאָרֶץ׃	in gētibus, exaltabor ī terra.	in gētibus & exaltabor ī terra.	ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.
יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ	DEVS exercituū nobiſcū,	Dominus virtutum nobiſcum.	Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ᾽ ἡμῶν,
מִשְׂגַּב לָנוּ אֱלֹהֵי	fortitudo noſtra Deus	ſuſceptor noſter Deus	ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς
יַעֲקֹב סֶלָה׃	Iaacob in perpetuum.	Iacob.	ἰακώβ. διάψαλμα.
מז לַמְנַצֵּחַ	XLVII. Ad victoriā	XLVI. In finem	μϛʹ. Εἰς τὸ τέλος
לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃	filioꝝ. Quorah. Pſalmus.	ꝓ filiis chore. pſ. Dauid.	ὑπὲρ τῶν υἱῶν κορὲ ψαλμός.
כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־	Omnes populi plaudite	Omnes gentes plaudite	Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε
כָף הָרִיעוּ לֵאלֹהִים	manibus iubilate Deo	manibus, iubilate Deo	χεῖρας, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ
בְּקוֹל רִנָּה׃ כִּי יְהוָה	in voce cantus. Q m̄ DEVS	in voce exultationis. Q m̄ dn̄s	ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως. Ὅτι κύριος
עֶלְיוֹן נוֹרָא מֶלֶךְ	altiſſimus metuendus, rex	excelſus terribilis rex	ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς
גָּדוֹל עַל־כָּל־הָאָרֶץ׃	magnus ſuper omnē terrā.	magnus ſuper omnem terram.	μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
יַדְבֵּר עַמִּים תַּחְתֵּנוּ	Interficiet pplos ſubter nos,	Subiecit populos nobis,	Ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν,
וּלְאֻמִּים תַּחַת	& nationes ſub	& gentes ſub	καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς
רַגְלֵינוּ׃ יִבְחַר־	pedibus noſtris. Delegit	pedibus noſtris. Elegit	πόδας ἡμῶν. Ἐξελέξατο
לָנוּ אֶת־נַחֲלָתֵנוּ	nobis hereditatem noſtram,	nobis hereditatem ſuam,	ἡμῖν τὴν κληρονομίαν ἑαυτῷ,
אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר	celſitudinem Iaacob, quam	ſpeciem Iacob quam	τὴν καλλονὴν ἰακώβ, ἣν
אָהֵב סֶלָה׃ עָלָה	dilexit in perpetuū. Aſcēdit	dilexit. Aſcendit	ἠγάπησε διάψαλμα. Ἀνέβη
אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה	Deus in iubilo	Deus in iubilo,	ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ,
יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר׃	DEVS in voce buccine.	& dominus in voce tube.	κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.
זַמְּרוּ אֱלֹהִים זַמֵּרוּ	Canite Deo canite,	Pſallite Deo noſtro pſallite,	Ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε,
זַמְּרוּ לְמַלְכֵּנוּ	canite regi noſtro	pſallite regi noſtro	ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν,
זַמֵּרוּ כִּי מֶלֶךְ עַל־	canite. Quia rex	pſallite. Quoniam rex	ψάλατε. Ὅτι βασιλεὺς
כָּל־הָאָרֶץ אֱלֹהִים	vniuerſe terre Deus,	omnis terre Deus,	πάσης τῆς γῆς ὁ θεός,
זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל מָלַךְ	cāite ītellectualr. Regnauit	pſallite ſapienter. Regnabit	ψάλατε συνετῶς. Ἐβασίλευσεν
אֱלֹהִים עַל־גּוֹיִם	Deus ſuper gentes.	Deus ſuper gentes,	ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη.

matutino. Quando dabat legem
populo ſuo conturbate ſunt gentes,
tremuerunt reges, quando
exaltauit vocem ſuam confuſi ſunt
habitatores terre. Verbum DEI
exercituũ ĩ adiutoriũ noſtrũ, fortitudo
noſtra Deus Iaacob ſemper.
Ambulate videte opera DEI
qui poſuit deſolationes in impios
terre. Ablator
belli vſq; ad extremum terre,
arcum confringet, & concidet
arma, ſcuta
rotunda comburet igni.
Diſcedite a bello & aduertite,
qm̃ ego ſum DEVS exaltatus ĩ ppl̃is,
& exaltatus ſuper habitatores terre.
Verbum DEI in auxilium noſtrum,
fortitudo noſtra Deus
Iaacob in eternum.

XLVII. In laudẽ. Per manus
filiorum Quorah. Laudatoria.

Omnes populi plaudite
manibus gaudio, iubilate coram DEO
in voce laudis. Quoniam DEVS
altiſſimus & timendus, rex
magnus ſup omnes habitatores terre.
Occidet interitu populos
propter nos, & gentes ſuponet
pedibus noſtris. Elegit nos
vt hereditatemus hereditatẽ noſtrã,
domum ſanctam Iaacob
quam dilexit ſemper. Exaltabitur
nomen Dei in iubilo,
DEVS in voce cornu.
Laudate coram DEO laudate,
laudate regem noſtrum,
laudate. Quoniam rex ſuper (dicite
oẽs habitatores terre DEVS, laudes(
coram eo ĩ itelligẽtia bona. Regnabit
ſuper omnes populos,

אלהים ישב על־	Deus ſedit ſuper	Deus ſedet ſuper	ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ
כסא קדשו : נדיבי	thronum ſanctũ ſuũ.Inclyti	ſedem ſanctam ſuam,Principes	θρόνου ἁγίου αὐτοῦ. Ἄρχοντες
עמים נאספו עם	ppľoꝝ aggregati ſũt pplo A.	populorum congregati ſunt cũ	λαῶν συνήχθησαν μετὰ
אלהי אברהם כי	Dei Abraham,quoniam	Deo Abraam,quoniam	τοῦ θεοῦ ἀβραάμ, ὅτι
לאלהים מגני	Dii ſcuta	Dii fortes	τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ,
ארץ מאד נעלה :	terre vehemẽter eleuati ſũt.	terre vehemẽter eleuati ſunt.	τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.
מח שיר	XLVIII. Canticũ.	XLVII.Pſalmus cãtici filiis	μζ΄. Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς
מזמור לבני־קרח :	Pſalmus.Filioꝝ Quorah.	chore ſecunda ſabbati.	κορὲ δευτέρα σαββάτου.
גדול יהוה ומהלל	Magnus DEVS & laudabili[s]	Magnus dominus & laudabilis	Μέγας κύριος, καὶ αἰνετὸς
מאד בעיר אלהינו	nimis,ĩ ciuitate .B. Dei nñi,	nimis,in ciuitate Dei noſtri	σφόδρα, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν
הר־קדשו :	mõte ſancto eius. (cãs oẽm	in monte ſancto eius.	ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ.
יפה נוף משוש כל	Pulcherrimo frutice, letifi(	Fundatur exultatiõe vniuerſe	Εὐρίζῳ ἀγαλλιάματι πάσης
הארץ הר־ציון	terram monte cion,	terre mons ſyon,	τῆς γῆς, ὄρη σιὼν
ירכתי צפון	lateribus aquilonis	latera aquilonis	τὰ πλευρὰ τοῦ βοῤῥᾶ,
קרית מלך רב :	ciuitate regis magni.	ciuitas regis magni.	ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου.
אלהים בארמנותיה	Deus in pretoriis ſuis	Deus in domibus eius	Ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς
נודע למשגב :	agnitus eſt,dum auxiliatur.	cognoſcetur cum ſuſcipiet eã.	γινώσκεται, ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς.
כי הנה המלכים	Quia ecce reges	Quoniã ecce reges (in vnũ.	Ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς
נועדו עברו יחדו :	ɔgregati ſt,trãſierũt ĩ vnũ.	terre ɔgregati ſũt,cõuenerũt(	τῆς γῆς συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό.
המה ראו כן	Ipſi videntes ſic	Ipſi videntes ſic	Αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως
תמהו נב	obſtupuerunt,	ammirati ſunt,	ἐθαύμασαν,
נבהלו נחפזו :	cõturbati ſũt & admirati ſt.	conturbati ſunt,cõmoti ſunt,	ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν,
רעדה אחזתם שם	Horror poſſedit eos,ibi	timor apprehendit eos.Ibi	τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν. Ἐκεῖ
חיל כיולדה :	dolor quaſi parturientis.	dolores vt parturientis,	ὠδῖνες ὡς τικτούσης,
ברוח קדים תשבר	In vẽto oriẽtali confringẽs	in ſpiritu vehementi cõteres	ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις
אניות תרשיש :	naues maris.	naues tharſis,	πλοῖα θαρσίς.
כאשר שמענו כן	Sicut audiuimus ita	Sicut audiuimus ſic	Καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτως
ראינו בעיר־יהוה	vidimus,in ciuitate DEI	vidimus in ciuitate domini	καὶ εἴδομεν, ἐν πόλει κυρίου
צבאות בעיר	exercituum,in ciuitate	virtutum in ciuitate	δυνάμεων, ἐν πόλει
אלהינו אלהים	Dei noſtri,Deus	Dei noſtri,Deus	τοῦ θεοῦ ἡμῶν διάψαλμα. Ὁ θεὸς
יכוננה עד־עולם	cõponet eam vſq; in ſeculũ	fundauit eam in eternum.	ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.
סלה : דמינו אלהים	ſepitnũ. Eſtimauimus Deus	Suſcepimus Deus (tui.	ὑπελάβομεν ὁ θεὸς
חסדך בקרב היכלך	miſi.tuã,in medio tẽpli tui.	miſericordiã tuã,ĩ medio tẽpli(	τὸ ἔλεός σου, ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου.
כשמך אלהים כן	Secũdũ nomẽ tuũ Deus,ſic	Secundũ nomen tuũ Deus,ſic	Κατὰ τὸ ὄνομά σου ὁ θεὸς, οὕτως
תהלתך על־קצוי	laus tua,vſq; ad extremum	& laus tua in fines	καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα
ארץ צדק מלאה	terre,iuſticia repleta eſt	terre iuſticia plena eſt	τῆς γῆς, δικαιοσύνης πλήρης
ימינך : ישמח הר־	dextera tua.Letetur mons	dextera tua.Letetur mons	ἡ δεξιά σου. Εὐφρανθήτω ὄρος σιὼν,
ציון תגלנה בנות	cion & exultent filie	ſyon & exultent filie	καὶ ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες
יהודה למען	Iude propter	Iude,propter	τῆς ἰουδαίας ἕνεκεν
משפטיך : סבו ציון	iudicia tua.Circundate cion	iudicia tua dñe.Circũdate ſyon	τῶν κριμάτων σου κύριε. Κυκλώσατε σιὼν
והקיפוה ספרו	& circuite eam numerate	& complectimini eam,narrate	καὶ περιλάβετε αὐτήν, διηγήσασθε

الله استوى على	יי יתיב על כורסי	DEVS ſedet ſuper ſedem
عرش مجده ه يا رؤسا	קודשיה : רברבי עמא	ſanctitatis ſue, Principes
الشعوب اقبلوا الى	עמא אתכנשו עמא	popu'i aggregati ſunt populo,
اله ابرهيم ه لان	די מהימנין לאלהא	qui fidelis eſt Deo
اعزا الله	דאברהם ארום קדם יי	Abraham, quoniam coram DEO
ارتفعوا جدا على الارض ه	תריסי ארעא לחדא איתעלית:	ſcuta terre vehementer exaltata ſunt.
المزمور	שירתא ותושבחתא	XLVIII. Canticū & laudatoria,
السابع والاربعون	על ידיהון דבני קרח :	per manus filiorum Q uorah.
عظيم هو الرب ومسبح	רב יי ומשבח לחדא	Magnus DEVS & laudabilis valde,
جدا في مدينة الهنا	בירושלם קרתא דאלהנא	in ieruſalem ciuitate Dei noſtri,
على جبله المقدس	ובטור בית מוקדשיה :	& in monte domus ſanctitatis eius.
يكون الفرح في	שפיר היך חתנא חדות	Pulcher vt ſponſus, gaudium
الارض كلها جبال صهيون	כל יתבי ארעא טורא	omnium habitatorum terre, mons
الشامخة ه في جانب الشمال	דציון שירא דציפונא	cion, a partibus aquilonis,
مدينة الملك العظيم ه	קירתא דמלכא רבא :	ciuitas regis magni.
الله اكبر عن	יי בבירניתה [illegible]	DEVS in ptetoriis ſuis
في قصورها اذ هو ناصرها	אתידע [illegible] לתקוף :	cognoſcetur ad fortitudinem,
لان ملوكها قد	[illegible]	quoniam reges
اجتمعوا واتوا وعبروا جميعا	אתחברו עברו כחדא	congregati ſunt, tranſierunt ſimul.
[illegible] نظروا	הינון חמון היכנא	Ipſi videntes ſic
ودهشوا	תמהו על ניסיא ופרישתא	admirati ſūt ꝑpter ſigna & miracula,
وجزعوا ه	אתבהילו אף ערקו :	conturbati ſunt & fugerunt,
ولحقتهم رعدة ه هناك	רתיתא אחדת יתהון תמן	tremor apprehendit eos, ibi
مثل الحامل عند	רתיתא היך איתתא ילדתא :	tremor ſicut mulieris parturientis.
الولادة يرتج شديدا في	בקדם תקיף כאישא דמן	In vento noto valido qui egreditur a
تحطم سفن ترسيس	קדם יי יתתבר אילפיא	conſpectu Dei, confringentur naues
كالذي سمعنا كذلك	דטרסים : ימרון כולהון	tarſis. Dicent omnes
راينا في مدينة الهنا	כחדא היך דשמענא	ſimul, ſicut audiuimus
رب	היכנא חמינא בקרתא דיי	ſic vidimus in ciuitate DEI
القوات ه الله	צבאות אלהים ישכללינה	exercituum, Deus fundabit eam
اسسها الى الابد ه	עד עלמי עלמין :	in ſecula ſeculorum.
اللهم بشرنا	אשתודענא יי טובך	Eſtimauimus DEVS benignitatē tuā
برحمتك في وسط شعبك ه	במציעות היכלך :	in medio templi tui.
كمثل اسمك يا رب يكون	הי כשמך יי היכנא	Ecce ſecundū nomen tuū DEVS, ſic
تمجيدك في اقطار	תושבחתך על סייפי	laus tua in fines
الارض ه ويمينك	ארעא צדקתא מליא	terre iuſtitia plena eſt
مملوءة عدلا لتفرح جبال	ימינך: יחדי טורא דציון	dextera tua. Letetur mons cion
صهيون ولتتهلل بنات	בנוי כרען בתושבחתא,	plena letitia in laudibus
يهوذا ه من اجل	כנישתא דבית יהודה	congregationis domus iude,
احكامك يا رب احتاطوا	מטול דינך: אקפו ציון	propret iudicia tua. Circundate cion,
بصهيون واكتنفوها تحدثوا	וחזרו עלה מנו	& circuite eam numerate

A. Populi Dei Abrahā ſūt chriſtiani. Ipſe ſiqdē pricipiū fuit credēdi patre & filium & ſpiritū ſanctū.

B. Ciuitas Dei noſtri, Mons ſanctus, Specioſum germē, Exultatio uniuerſe terre, Mons cion, Latera aqlonis, Ciuitas magni regis, Septē eccleſie noia ut ſentiunt eruditiores.

Pſalmi.xlix.

A. Et filii hominis, in hebreo, & filii Adam, ſuper quo uerbo libro midras tehilim ופירש גם בני אדם גם בני איש בני אדם זה אברהם שנקרא האדם הגדול שנאמר גם בני איש אילו בניו של ישמעאל ובני קטורה איש אילו בניו של נח שנקרא איש צדיק דא אילו שבעים אומות שיורדין לגיהנם יחד עשיר ואביון עשיר בתורה ואביון בתורה כולם יורדין לגיהנם עשיר בתורה זה דואג ואחיתופל ועל פי שלא שמרו את התורה ירדו לגיהנם אפילו שהן ראשי סנהדרין ואביון בתורה כל מי שיש ספק בידו ללמוד ולא למד. i. Et qd illud, & filii Adā & filii uiri. Filii Adā hic eſt Abrahā q uocatus eſt homo magnus in gigantibus. Ioſue. xiiii. Etiam filii, is, hi ſunt filii Iſmael & Ceture, qd ſeqtur uiri hi ſunt filii Noah, qui uocatus eſt uir iuſtus. Et ſunt qui dicūt hos eſſe ſeptuaginta populos q deſcendūt in gehenā, ſimul diues & pauper. Diues in lege & paup in lege oēs deſcēdunt i gehēnā. Diues i lege Doeg & Achitophel, qm nō ſuauerūt legē deſcēderūt in gehēnā Etiā ſi fuerint capita iudiciū ordinariorum. Pauper uero i lege oīs qui habet facultatē in manu ſua ad diſcendā legem & non diſcit.

מגדליה : שיתו	turres eius. Pon'te (ſepate	in turribus eius. Ponite (buite	ἐν ταῖς πύργοις αὐτῆς. Θέσθε
לבכם לחילה פסגו	cor veſtrū ī menibus eius,(	corda vr̄a ī ꝟtute eio, & diſtri(	τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν δύναμιν αὐτ(
ארמנותיה למען	palatia eius vt	domos eius, vt	τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως (τῆς ἡ καταλέ(
תספרו לדור אחרון	enarretis gn̄atiōi nouiſſime.	enarretis in progenie altera.	ἂν διηγήσησθε εἰς γενεὰν ἑτέραν. (λεῖθε
כי זה אלהים	Quoniam ipſe Deus	Quoniam hic eſt Deus	Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς
אלהינו עולם	deus noſter in ſeculum	deus noſter in eternum,	ἡμῶν, εἰς τὸν αἰῶνα,
ועד הוא	& in perpetuum, ipſe	& in ſeculum ſeculi, ipſe	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, αὐτὸς
ינהגנו על	erit dux noſter	reget nos	ποιμανεῖ ἡμᾶς
על מות :	in iuuentute.	in ſecula.	εἰς τοὺς αἰῶνας.
מט למנצח	XLIX. Ad victoriā	XLVIII. In finē p̄ filiis	μή. Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς
לבני קרח מזמור :	filiorū Quorah. Pſalmus.	chore. Pſalmus Dauid.	κορὲ ψαλμός.
שמעו זאת כל	Audite hoc omnes	Audite hec omnes	Ἀκούσατε ταῦτα πάντα
העמים האזינו	popul', auribus percipite	gentes, auribus percipite	τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε (νην. Οἱ τε
כל ישבי חלד : גם	vniūſi habitatores orbis. Et	oēs qui habitatis orbē. Quiq͛	πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμέ(
בני אדם גם בני	filii hominis .A. & filii	terrigene & filii	γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ
איש יחד עשיר	viri, ſimul diues	hominum, ſimul in vnum diues	τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλούσιος
ואביון : פי ידבר	& pauper. Os meū loquetur	& pauper. Os meum loquetur	καὶ πένης. Τὸ στόμα μου λαλήσει
חכמות והגות לבי	ſapiētias, & meditatio cōdi(	ſapiētiā, & meditatio cōdis mei	σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου
תבונות : אטה	prudētias. Inclinabo (mei	prudentiam. Inclinabo	σύνεσιν. Κλινῶ
למשל אזני אפתח	ad parabolā, aurē meā, apiā	in parabolā aurem meā, aperiā	εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω
בכנור חידתי :	in cithara enigma meum.	in pſalterio propoſitionē meā.	ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου.
למה אירא בימי	Quare timebo in diebus	Cur timebo in die	Ἵνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ
רע עון עק	malis, iniquitas	malo, iniquitas	πονηρᾷ; ἡ ἀνομία
עקבי יסוב	calcanei mei (habent	calcanei mei	τῆς πτέρνης μου,
יסבני : הבטחים	circūdabit me. Qui fiduciā(	circūdabit me. Qui cōfidūt B.	κυκλώσει με. Οἱ πεποιθότες
על חילם וברב	in re ſua, & in multitudine	in virtute ſua, & ī multitudine	ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει
עשרם יתהללו :	diuitiarum gloriantur.	diuitiarum ſuarum gloriātur.	τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι.
אח לפדה	C. Fratrem	Frater	Ἀδελφὸς
לא פדה	nequaquam redemptione	non redimit	οὐ λυτροῦται,
יפדה איש לא	redimet vir .D. nec	redimet homo, non	λυτρώσεται ἄνθρωπος, οὐ
יתן לאלהים כפרו :	dabit Deo ptiū ſdēptōis eio.	dabit Deo placationem ſuam.	δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα ἑαυτοῦ.
ויקר פדי	Et pretioſam fecit	Et pretium	Καὶ τὴν τιμὴν
פדיון נפשם ות	redemptionē aīarū ſuarum,	redemptionis anime ſue,	τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ,
וחדל	& ceſſauit	& laborabit	καὶ ἐκοπίασεν
לעולם : ויחי עוד	in ſeculum. Et viuet vltra	in eternum & viuet adhuc	εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζήσεται
לנצח לא יראה	ī ſempiternū, E. nō videbit	in finem. Non videbit	εἰς τέλος. Οὐκ ὄψεται
השחת :	interitum.	interitum	καταφθοράν,
כי יראה חכמים	Cum viderit ſapientes	cum viderit ſapientes	ὅταν ἴδῃ σοφοὺς
ימותו יחד כסיל	morientes, ſimul inſipiens	morientes, ſimul inſipiens	ἀποθνήσκοντας, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων
ובער יאבדו	& indoctus peribunt,	& ſtultus peribunt.	καὶ ἄνους ἀπολοῦνται.
ועזבו לא	& relinquent	Et relinquent	Καὶ καταλείψουσιν

Arabica	Chaldaea	Latina
في ابراجها ✿ اعدلوا	מגדליהא : שוו לבכון	turres eius. Ponite cor veſtrum
بقلوبكم الى قوتها اقتسموا	לאוכלוסהא רמן לעיל	in exercitibus eius, exaltara in altum
منازلها	בירניתהא מטול	pretoria eius, propterea
لكيما يخبروا جيلا اخر ✿	דתשתעון לדר אחרן :	narrabitis in generatione nouiſſima.
ان الله هو	ארום דין אלהא אלהנא	Quoniam hic eſt Deus deus noſter,
الهنا الى الابد	שכינתיה בגוה ומדוריה	diuinitas eius in ea, & habitatio eius
والى ابد الابد ✿ وهو	בשמיא לעלמי עלמין	in celis in ſecula ſeculorum,
الحي يرعانا	הוא ידברננא ביומי	ipſe ducet nos in diebus
الى جميع الدهور	טליותנא :	iuuentutis noſtre.
المزمور	לשבחא על ידיהון	XLIX. In laudẽ. Per manus
انا من ولاد بعون	דבני קרח תושבחתא :	filiorum Quorah. Laudatoria.
اسمعوا هذا يا جميع	שמעו אוריתא דא כל	Audite legem hanc omnes
الامم ✿ انصتوا يا	עממיא אציתו	populi, auſcultate
جميع سكان الارض اهل	כל דיירי ארעא : אף	omnes habitatores terre. Et
الارض وبنا	בני אדם קדמאה אף בנוי	filii Adam antiqui, & filii
البشر ✿ الاغنيا والفقرا	דיעקב כחדא זכאין	Iaacob, ſimul mundus
جميعا ✿ فمي ينطق	וחייבא : פומי ממליל	& prophanus, Os meum loquetur
بحكمة وتلاوة قلبي	חוכמתא ורינון לבי	ſapientiam, & meditatio cordis mei
بفهم ✿ انحني	ביונא : אצלי למתליא	intellectum. Inclinabo ad parabolam
الامثال بسمعي واكشف	אודני אשרי לסיפתח	aurem meam, incipiam aperire
بالترمير خفياتي	בכינרא אחוותי :	in cithara enigma meum.
لا اخاف في يوم	מטול מה אידחל ביום	Quare timebo in die
سو ✿ اذا	אסעתת בישתא אולהן	tempeſtatis male, niſi
احاطبي	דחובת סורחנותי בסופי	quia reatus peccati mei in fine mea
اعداي ايها الواثقون	יחזרנני : ייאה לחייביא	circundabit me. Vt peccatoribus
بقوتهم المفتخرون	דסתרחצין על נכסיהון	qui confidunt in ſubſtantiis ſuis
بكثرة اموالهم ✿	ובסגיעות עותריהון	& in multitudine diuitiarum ſuarum
لا يفدي	משתבחין : אחוהי	laudantur. Fratrem ſuum
اخ	ואשתבא לית מפרק	captiuum nequaquam redemptione
ولا ينجو انسان ✿ ولا	יפרוק גבר רשיעא ולא	redimet vir impius, & non
يعطي الله له خلاصا	יהב לאלהא פורקניה :	dabit Deo pretium redemptionis eius.
ولا ثمن	דאילו יהיב יקיר	Quod ſi daret eſſet pretioſum
فدية نفسه ✿	בפורקן נפשיה ויפסוק	in redẽptione anime eius, & aufferret
تعب	בישתיה ופורענותיה	malum eius, & punitionem eius
الى الدهر ليحيى الى	לעלם : ויהי תוב לחיי	in ſeculum. Et viuet adhuc vita
الابد لا يرى	עלמא ולא יחמי דין	eterna & non videbit iudicium
الفساد ✿	גיהנם : ארום	gehenne.
حين يرى الحكما	יחמי חכימיא	Quoniam videbit ſapientes
يموتون ✿ الجاهل	רשיעיא מתדנין בגהנם	impios iudicatos gehenne,
والناقص الفهم جميعا	כסירא ושטיא	ſimul neſcius & prauus
يهلكان	כחדא יאבדון וישבקון	perdentur, & relinquent

B. Qui confidũt, Libro midras tehilim שהיו בוטחין על חילם ... .i. Qui cõfidut i uirtute ſua, ſicut dictũ ẽ cõfidẽtes i uirtute ſua. Quid ualebũt facere. Diuitie ſiq̃dẽ eoꝝ nõ remanebũt eis, & ſic eſt dictũ. Sopho.i. Argentũ eoꝝ & aurũ eoꝝ nõ poterit liberare eos. Non dicat hõ p̃r meus fuit diues multitudine meritoꝝ, & pp meritũ eius liberabor. Nã Abrahã nõ ualebit liberare filium ſuũ Iſmaelẽ. Nec Iaacob Eſau fratrẽ ſuũ, & pp̃ea dictũ eſt frater non redimet, redimet uir &c.

C, Sunt ex hebreis q̃ iterpretant. Vnus non redimat, redimãt ſir. gu h uel redimat q̃ſq; ut ſit poſitũ אח pro אחד ſicut alibi אחר p̃ אחד.

D. Ex libro ciphre אני אמית ואחיה ...

לאחרים חילם:	alienis diuitias ſuas,	alienis diuitias ſuas,	ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν,
קרבם בתימו	ſepulchra eorũ domus eorũ	& ſepulchra eorũ domus illorũ	καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν, οἰκίαι αὐτῶν
לעולם משכנתם	in ſeculum.Tabernacula ſua	in eternum.Tabernacula eorũ	εἰς τὸν αἰῶνα. Σκηνώματα αὐτῶν,
לדר ודר:	ĩ generatiõe & generatiõe,	in progenie & progenie,	εἰς γενεὰν καὶ γενεάν,
קראו בשמותם	vocauerunt in noĩbus ſuis	vocauerunt nomina ſua	ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν
עלי אדמות:	in regionibus.	in terris ſuis.	ἐπὶ τῶν γαιῶν.
ואדם ביקר בל	Et homo in honore non	Et homo cũ in honore eſſet non	Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὤν, οὐ
ילין נמשל	cõmorabitur,aſſimilatus eſt	intellexit,comparatus eſt	συνῆκε, παρασυνεβλήθη
כבהמות נדמו:	iumentis mutis.	iumẽtis ĩſipiẽtibus,(rũ ſcãdalũ	τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις (σκάνδαλον
זה דרכם כסל	Hec via illorum,vecordia	& ſimilis factꝰ ẽ illis.Hec via illo(	καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς. Αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν,(
למו ואחריהם	eis,& poſt hos	ipſis,& poſtea	αὐτοῖς, καὶ μετὰ
בפיהם י	in ore ſuo	in ore ſuo	ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
ירצו סלה:	current in perpetuum.	complacebunt.	εὐδοκήσουσιν.
כצאן לש	Quaſi oues	Sicut oues	Ὡς πρόβατα
לשאול	in inferno	in inferno	ἐν ᾅδῃ
שתו מות יר	poſiti ſunt,mors	poſiti ſunt,mors	ἔθεντο, θάνατος
ירעם ויר	paſcet eos.	depaſcet eos.	ποιμανεῖ αὐτούς.
וירדו בם יש	Et ſubiicient eos	Et dominabuntur eorum	Καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν,
ישרים לבקר	rectos in matutino,	iuſti in matutino,	οἱ εὐθεῖς τὸ πρωΐ,
וצירם לבלות	& figura eorum conteretur	& auxilium eorum veteraſcet	καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται
שאול מזבל לו:	in inferno ab habitaculo ſuo.	in inferno a gloria eorum.	ἐν τῷ ᾅδῃ, ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν
אך אלהים	Verumtamen Deus	Verumtamen deus	ἐξώσθησαν. Πλὴν ὁ θεὸς
יפדה נפשי	redimet animam meam	redimet animam meam	λυτρώσεται τὴν ψυχήν μου
מיד שאול כי	de manu inferi,	de manu inferi,	ἐκ χειρὸς ᾅδου,
יקחני סלה:	cum aſſumpſerit me ſemper.	cum acceperit me.	ὅταν λαμβάνῃ με.
אל תירא כי	Noli timere	Ne timueris	Μὴ φοβοῦ,
כי יעשר א	cum diues fiet	cum diues factus fuerit	ὅταν πλουτήσῃ
איש כי ירבה	vir,cũ multiplicata fuerit	homo,& cũ multiplicata fuerit	ἄνθρωπος, ἢ ὅταν πληθυνθῇ
כבוד ביתו:	gloria domus eius.	gloria domus eius.	ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ.
כי לא במותו יקח	Neque enim moriens tollet	Quoniã cũ interierit nõ ſumet	Ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήψεται
הכל לא ירד אחריו	omnia,nec deſcẽdet poſt eũ	omnia,neque deſcendet cum eo	τὰ πάντα, οὐδὲ συγκαταβήσεται αὐτῷ
כבודו: כי נפשו	gloria eius.Quia anime ſue	gloria eius,Quia anima eius	ἡ δόξα αὐτοῦ. Ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
בחייו יבר	in vita ſua	in vita ipſius	ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ
יברך ויודך כי	benedicet,laudabunt te	benedicetur,confitebitur tibi	εὐλογηθήσεται, ἐξομολογήσεταί σοι
כי תיטיב לך:	cum benefeceris tibi.	cum benefeceris ei.	ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ.
תבוא עד	Venient vſque ad	Introibit vſque in	Εἰσελεύσεται ἕως
דור אבותיו	generationem patrũ ſuorũ	progenies patrum ſuorum,	γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ,
עד נצח לא יר	vſque in eternum non	vſque in eternum non	ἕως αἰῶνος οὐκ
יראו אור: אדם	videbunt lumen.Homo	videbit lumen.Homo	ὄψεται φῶς. Καὶ ἄνθρωπος
ביקר ולא	cum in honore eſſet,non	cum in honore eſſet non	ἐν τιμῇ ὤν, οὐ
יבין נמ	intellexit	intellexit,	συνῆκε,

يتركوا ما جمعوا لاخرين	לצדיקיא ממונהון ׃	iuſtis diuitias ſuas.
قبورهم منازلهم	בבית קבורתהון ישרון	In domo ſepulture eorum habitabunt
الى الابد ومساكنهم	לעלם ולא יקומון	in eternum, & non ſurgent (tionem.
الى حقب الاحقاب ۞	ממשכניהון לדרי דריא׃	de tabernaculis ſuis, a gñatione ĩ gña(
دعوا باسمايهم	מטול דאתגאון וקנו שום	Q.m̃ ſuperbi facti ſunt & ſortiti ſunt
على ارضهم	ביש עלוי ארעא׃	nomen prauum ſuper terram.
انسان في كرامة	וגברא חייבא ביקרא לא	Et homo peccator, in honore non
وجهلها شبه	יבית עם צדיקי אתמתיל	cõmorabitur cum iuſtis, aſſimilatus eſt
بالبهايم التي لا عقل	היך בעירא אשתתיא ׃	beſtie mute.
لها وما ذلها هذه سبلهم	דין ארחתהון שטותא	He vie illorum ſtulticia
طرق عثرة لهم وبعد	להון ובסופיהון	ipſis, & in fine eorum
هذا بافواههم	בפומהון ירננון	ore ſuo, palam facient
يباركون	סורחנותהון לעלמא	peccata ſua ſeculo
مثل الغنم	דאתי ׃ היך ענא למותא	futuro. Sicut oues ad mortem,
الى الجحيم	צדיקיא וקטלונון	iuſti, & interfecerunt
يدفعون ۞ والموت	והבהו צדיקיא ופלחו	& extirpauerunt iuſtos, & ſubiecerunt
يرعاهم	בהון ותריציא אלקו	eos, rectos inſuper percuſſerunt.
وتتسلط عليهم ۞	מטול הכי גופיהון	Propterea corpora eorum
المستقيمون في الغداة	בליין בגיהנם מן בגלל	conſumentur in gehenna quoniam
معونتهم بليت	דאושיטו ידיהון וחבילו	extenderunt manũ ſuã & deſtruxerũt
في الجحيم ومن مجدهم	בית מדור שכינתא דיליה׃	domum habitationis diuinitatis eius.
ويسقطون من الله	אמר דוד ברוח נבואה ברם	Dixit Dauid in ſpiritu ꝓphetico v tiq;
منقذ نفسي	אלהא יפרוק נפשי מדין	Deus redimet animam meam a iudicio
من ايدي الجحيم	גיהנם ארום ילפינני	gehenne, quoniam docebit me
اذا اخذها ۞	אורייתיה לעלמין ׃	legem ſuam in eternum. (phetauit
لا تخشى	על קרח וסיעתיה אתנבי	De Quorah, & de ſocietate eius pro(
اذا ما الرجل	ואמר לא תדחל משה ארום	& dixit. Ne timeas Moſſe, licet
كان مستغنيا ولا اذا كثر	יעתר קרח גברא דמצותא	diues ſit Quorah homo contentioſus,
مجد بيته ۞	ארום יסגי איקר ביתיה׃	licet creſcat gloria domus eius,
فانه لا ينال عند موته	ארום לא במותיה יסב	quoniã nequaq̃ in morte eius portabit
شيا ولا ينزل معه	כולא ולא ייחות בתרוהי	omnia, & non ſequetur poſt eum
ما اقتنى الى الجحيم لان	איקריה ׃ ארום נפשיה	gloria eius. Quoniam anima
نفسه انما تمجد في	דמשה בחייוי יברך לך	Moſſe in vita eius benedixit te,
حياته ۞ يشكرك	ויודנך צדיקיא ארום	& confitebuntur te iuſti, quoniam
النهار كله اذا انعمت عليه	תוטיב לפלחין קדמך ׃	beneficus eris ſeruientibus coram te.
ويدخل الى	תיעול דוכרנהון	Aſcendet memoria
اعمار ابايه	דצדיקי עד דר אבהתהון	iuſtoꝝ vſq; ad gñationẽ patrũ ſuorũ,
ولا يعاين النور	ורשיעיא לעלמי עלמיא	& impii in ſecula ſeculorum
الى الابد الانسان	לא יחמון נהורא ׃ וגבר	non videbunt lumen. Homo
الذي هو بنعمته	חייבא בזמן דאיתיה	iniquus in tempore quo manet
جاهل فانه	ביקרא ולא יתבונן	in gloria non intelliget,

עזרה איש ואשה יתן ולאלה׃ בתרו ויקר פדיון נפשם ת״ו יקרא היא נפש וו .i. Ego occidã & ego uiuere faciã, &c. Hec enĩ ait Deus rex iſrael & redẽptor eoꝝ Deus exercituũ. Ego ꝑmus & ego nouiſſimus. Ego occidã & ego uiuere faciã. Hoc qdẽ poſtq̃ data eſt eis mãna ꝓ uiuificatione mortuorũ. Ego occidã & ego uiuere faciã. Morietᷣ aĩa mea morte rectoꝝ. Viuet Ruben & nõ morietᷣ, Viuificabit nos, poſt dies tres. Ego occidã & ego uiuere faciam, uti ſentio ipſe. Quod mors qdẽ ĩ uno, & uita in uno & eodẽ, quẽadmodũ dictũ eſt. Ego uulnus inferã, & ego medebor, ita mors & uita ĩ uno erũt, & nõ eſt q de manu mea poſſit euadere. Pr̃es ſaluabũt ne filios: nequaq̃. Nã Abrahã nõ ſaluabit Iſmael, nec Iſaac ſaluabit Eſau. Quoniã mors & uita ad me ſolũ ptinẽt. Fratres ẽt ñ poterũt ſaluarᷣ fratres ſuos. Et hoc eſt q̃ ſcriptũ eſt. Frater nõ redimet ſiue ñ ſaluabit, ſaluabit aũt uir. Et Iſaac ñ ſaluabit Iſmaelẽ. Et Iaacob nõ ſaluabit Eſau. Et ſi darẽt ꝓ ſaluatione eoꝝ oẽs mũdi diuitias, nõ ſufficiũt, ſaluare illos, nec ſũt digni aĩaꝝ eoꝝ p̃ciũ. & hoc ẽ q̃ ſcriptũ eſt. Fr̃ nõ redimet, redimet ãt uir, & nõ dabit Deo p̃ciũ redẽptionis eoꝝ.

E. Ex cõmẽtariis. R. Moſſe hadarſan אמר ר׳ משה הדרשן זה הפסוק נאמר על מ״ך תמסיח שימות כדי לפדות את האבות אמר יחיה לנצח לא יראה שחת כמו החכמים שימותו׃ Et uiuet ultra. &c. ſiue & uiuet ſemp & ñ uidebit infernũ uti uidebũt ſapiẽtes moriẽtes, uti alig iterp̃tati ſũt. Dixit R. Moſſe hadarſan hic uerſus dictus eſt de rege Meſſia, q morietᷣ ꝑ ſaluãdos pr̃es. Et poſtmodũ uiuet in ſempiternũ. Nec uidebit infernũ quẽadmodũ ſapiẽtes qui moriunᷣ.

נבה נמשל	aſſimilatus eſt	comparatus eſt	παρασυνεβλήθη
נדם כבהמות	iumentis	iumentis inſipientibus &	κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ
נדמו׃	mutis.	ſimilis factus eſt illis.	ὡμοιώθη αὐτοῖς.
נ׳ מזמור לאסף	L. Pſalmus. Aſapſ.	XLIX. Pſalmus Aſaph.	μθʹ. Ψαλμὸς τῷ ἀσάφ.
אל אלהים יהוה	Deus, deus, DEVS A.	DEVS deorum dominus	Θεὸς θεῶν κύριος
דבר ויקרא ארץ	locutus ē, B. & vocauit trã,	locutus eſt, & vocauit terram.	ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν,
ממזרח שמש עד	ab ortu ſolis vſq ad	A ſolis ortu vſq ad	ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι
מבאו׃ מציון מכ	occaſum eius. De cion	occaſum, ex ſyon	δυσμῶν. Ἐκ σιὼν
מכלל יפי א	perfecto decore,	ſpecies decoris eius.	ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ.
אלהים הופיע׃	Deus apparuit	Deus manifeſte	Ὁ θεὸς ἐμφανῶς
יבא אלה	veniet	veniet	ἥξει
אלהינו ואל	deus noſter & non	deus noſter & non	ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ οὐ
יחרש אש	tacebit, ignis	ſilebit. Ignis	παρασιωπήσεται. Πῦρ
לפניו תאכל	coram eo vorabit,	in conſpectu eius exardeſcet,	ἐνώπιον αὐτοῦ καυθήσεται,
וסביביו נסע	& in circuitu eius	& in circuitu eius	καὶ κύκλῳ αὐτοῦ,
נשערה מאד׃	tempeſtas valida.	tempeſtas valida.	καταιγὶς σφοδρά.
יקרא אל השמים	Vocabit celum	Aduocauit celum	Προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν
מעל ואל הארץ	deſurſum & terram	deſurſum, & terram	ἄνω, καὶ τὴν γῆν
לדין עמו׃ א	vt iudicet populum ſuum.	diſcernere populum ſuum.	τοῦ διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ.
אספו לי ח	Congregate mihi	Congregate illi	Συναγάγετε αὐτῷ
חסידי נר	miſericordes meos,	ſanctos eius,	τοὺς ὁσίους αὐτοῦ,
כרתי כר	qui paciſcuntur	qui ordinant	τοὺς διατιθεμένους
בריתי עלי	pactum meum in	teſtamentum eius ſuper	τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ
זבח׃ ויגידו שמים	ſacrificio. Et ãnũciabũt celi	ſacrificia. Et annunciabũt celi	θυσίαις. Καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ
צדקו כי אלהים	iuſtitiam eius, quia Deus	iuſtitiam eius, quoniam Deus	τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς
שפט הוא סלה׃	iudex eſt in perpetuum.	iudex eſt.	κριτής ἐστι. διάψαλμα.
שמעה עמי ואדברה	Audi popule mi & loquar,	Audi populus meus & loquar,	Ἄκουσον λαός μου, καὶ λαλήσω σοι,
ישראל ואעידה	iſrael & conteſtabor	iſrael & teſtificabor	ἰσραὴλ καὶ διαμαρτύρομαί
בך אלהים אלהיך	te, Deus Deus tuus	tibi, Deus deus tuus	σοι, ὁ θεὸς ὁ θεός σου
אנכי׃ לא על	ego ſum. Non propter	ego ſum. Non	εἰμὶ ἐγώ. Οὐκ
זבחיך אכ	victimas tuas	in ſacrificiis tuis	ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου
אוכיחך תע	arguam te,	arguam te,	ἐλέγξω σε,
ועולתיך ל	& holocauſtomata tua	holocauſta autem tua	τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου,
לנגדי תמיד׃	coram me ſunt ſemper.	in conſpectu meo ſunt ſemper.	ἐνώπιόν μού ἐστι διαπαντός.
לא אקח מביתך	Non accipiam de domo tua	Non accipiam de domo tua	Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου
פר ממכלאתיך	vitulũ, neq de gregibus tuis	vitulos, neq de gregibus tuis	μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου
עתודים׃ אם כי	hircos.	hyrcos.	χιμάρους.
כי לי כל	Mea enim ſunt omnia	Quoniam mee ſunt omnes	Ὅτι ἐμά ἐστι πάντα
חיתו יער	animalia ſiluarum,	fere ſyluarum,	τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ,
בהמות בה	pecudes	iumenta	κτήνη
בהררי אלף	in montibus	in montibus &	ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ

تسخر بذلها	ובאתיקרות יקריה	& dum extollitur gloria eius
البهايم مماثلا	אתמתיל לבעירא	aſſimilatus eſt beſtiis
وبها متشبها	ואשתוי ללמיא ׃	& equatus eſt mutis.
المزمور التاسع والاربعون	תושבחתא על ידא דאסף	L. Laudatoria per manũ Aſap.
اله الالهة الرب	תקיפא אלהא יי מליל	Fortis Deus DEVS loquebatur
تكلم ودعا الارض ۞	מבראשית וקרא למעבד	a principio,& vocabat vt faceret
من مشارق الشمس الى	ארעא ממדנח שמשא עד	terram,ab ortu ſolis vſq;
مغاربها ۞ في صهيون	מעלניה ׃ ושירוי בריית	ad occaſum eius.Cepit autem creare
اظهر	עלמא מציון ומתמן גמר	mundum de cion & inde perfecit (ſe.
الله مجده ۞	שופריה אלהא אתגלי ׃	pulchritudinẽ eius,Deus mãifeſtauit(
الهنا ياتي ظاهرا	יימרון צדיקיא ביום	Dicturi ſunt iuſti in die
الهنا لا	דינא רבא ייתי אלהנא	iudicii magni,veniet Deus noſter
يغفل ۞ النار	ולא ישתוק למעבד	& non tacebit vt faciat
تتقد امامه	פורענות עמיה אשתא קדמוהי	vltionem populi ſui,ignis coram eo
يشتد حوله	תצלהב וסחור סחורן ליה	ardebit,& circa eum
لهيبا جدا ۞	תנוע עלעולא לחדא ׃	ſpirabit turbo validus nõ ſingulariter
يدعو السما	יקרי למלאכי מרומא	Inuocabit angelos .bb. excelſos
من فوق والارض	מלעיל ולצדיקי ארעא	de ſurſum & iuſtos terre
الى محاكمة شعبه ۞	מלרע למתפרע דין על	de deorſum,quo diſtendat iudiciũ ſup
اجتمعوا اليه	עמיה ׃ כנשו לי חסידי	pplm ſuũ.Cõgregate ad me pios mos,
يا قديسيه	דגזרו קימי וקימי	q ordinauerũt pactũ meũ & pactiones
الواضعين	אורייתי ואתעסקון	legis mee,& vacauerunt
عهده على	בצלותא דאתמתילא	orationi que equipollet
الذبايح والسموات تخبر	לקורבנא ׃ ויחוון מלאכי	ſacrificiis.Et annunciabũt angeli .bb
بعدله لان الله	מרומא זכותיה ארום	altiſſimi iuſtitiam eius,quoniam
هو الديان ۞	אלהא דיין הוא לעלם ׃	Deus iudex ipſe in eternum.
اسمع يا شعبي فاكلمك	שמעו עמי ואמליל	Audi popule mi & loquar
ويا اسراييل فاشهد	ישראל ואסהיד	Iſrael,& reſtificabor
عليك انا هو الله الهك	בך אלהא אלהך	in te Deus Deus tuus
لست	אנא ׃ לא מטול דבחיך דלא	ego.Non propter ſacrificia tua que nõ
او بخك على	קריבתא קדמי בגלותא	ſacrificaſti mihi in captiuitate
ذبايحك	אנא מוכח לך אלהין על	ego corripio te,ſed propter
وقودك	עלותך דקריבו	holocauſtomata que ſacrificauerunt
امامي في كل حين	אבהתך לקבלי תדירא ׃	patres tui coram me iugiter.
لا اقبل ثيرانا	מן יומא דחריב בית	A die deſtructionis domus
من بيتك ولا جداما من	שכינתי לא קבילית מן יד	diuinitatis mee,nõ accepi de mãu tua
اغنامك ۞	תורין ומן עדריך ברחין ׃	boues,nec de gregibus tuis hircos.
لان لي جميع	ארום דילי כל חיות ברא	Q̃m mea ſunt omnia aĩalia ſilueſtria
حيوان البر	חורשא ועתידית לצדיקיא	nemorum,& preparaui iuſtis
بهايم	בגנתא דעדן בעירא דכיין	in horto deliciarum animalia munda
الجبال	ותור בר דרעי בכל יומא	& bouẽ ſilueſtrẽ qui paſcitur quotidie

bb. Angeli nomẽ prius chaldeum q̃ grecũ fuiſſe ſuſpicati ſunt nonnulli,quod pluribus in locis apud Chaldeos legat̃,uti liquet.xiii.&.xxi.linea huius pſalmi,ubi bina uice chaldeus interpres dixit angeli.

A. I libro midras tehilim לית חוקר שמו של הקב״ה שרשום בשלשה שבשלשה שמות הללו ברא הקב״ה העולם כנגד שלש מדות שבהן נברא העולם אלו הן החכמה תדעת והתבונה חכמה מניין שנ׳ יי בחכמה יסד ארץ דעת מניין שנ׳ בדעתו תהומות נבקעו תבונה שנ׳ כונן שמים בתבונה וכן הוא אומ׳ כי אנכי יי אלהיך אל קנא הרי שלש מדות שבהן נברא העולם וכן בני גד ובני ראובן אומ׳ אל אלהים יי הוא יודע ומה ראו לומ׳ שני פעמים אל אלהים יי שבהן נברא העולם אל אלהים יי שבהן ניתנה התורה יכול אחד לעצמו ואלא שניהם ביחד נבראו וכן הוא אומר אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים [illegible] .i.Quã ob rẽ memoratũ eſt nomẽ Dei ſancti & bñdicti tribus uicibus? quo doceret iſtis tribus noĩbus Deũ ſanctũ & bñdictũ creaſſe mundũ e regione triũ ꝓprietatũ q̃bus mundus creatus eſt,& iſte ſũt ſapiẽtia, ſciẽtia,& itellectus,de q̃bus dictũ eſt.Prouerbiorũ.iii.Deus ſapiẽtia fundauit terrã,ſciẽtia eius erupũt abyſſi. Cõcinnauit celos,itellectu. Ipſe quoq; ſic ait.Exo.xx..Ego Deus Deus tuus Deus zelator. Ecce tres loco triũ proprietatũ q̃bus mũdus creatus ẽ.Sic ẽt filii Gad,& filii Ruben dixerũt Deus Deus Deus ipſe ſcit.Ioſue.xxii.Quid nã uiderũt,ut hoc idẽ repeterẽt duabus uicibus. Deus deus deus q̃a eis creatus eſt mũdus.Deus Deus Deus q̃a eis data eſt lex &c. Sed nunqd potuit alter eorũ ELOHIM.ſ.ſe ſolo & alter ẽt IOVA.ſ.ſe ſolo,ſeparatimq;

בְּהַרְרֵי־אָלֶף׃ יָדַעְתִּי	mille.Scio	boues.Cognoui	βόες. Ἔγνωκα
כָּל־עוֹף הר	omnes aues	omnia volatilia	πάντα τὰ πετεινὰ
הָרִים ח	montium,	celi,	τοῦ οὐρανοῦ,
וְזִיז שד	& fera	& pulchritudo	καὶ ὡραιότης
שָׂדַי עמד	agri	agri	ἀγροῦ
עִמָּדִי׃ אם	mecum eſt.	mecum eſt,	μετ᾽ ἐμοῦ
אִם־אֶרְעַב לֹא־	Si eſuriero non	Si eſuriero non	ἐστιν. Ἐὰν πεινάσω, οὐ
אֹמַר־לָךְ כִּי־	dicam tibi, meus eſt	dicam tibi, meus eſt	μή σοι εἴπω, ἐμὴ γάρ
לִי תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ׃	enī orbis & plenitudo eius.	enī orbis terre, & plēitudo eius	ἐστιν ἡ οἰκουμένη, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.
הַאוֹכַל בְּשַׂר	Nunquid comedam carnes	Nunquid manducabo carnes	Μὴ φάγομαι κρέα
אַבִּירִים וד	taurorum,	taurorum	ταύρων,
וְדַם עתוד	& ſanguinem	aut ſanguinem	ἢ αἷμα
עַתּוּדִים אש	hircorum	hircorum	τράγων
אֶשְׁתֶּה׃ זְבַח	bibam.Immola	potabo.Immola	πίομαι. Θῦσον
לֵאלֹהִים תּוֹדָה	Deo ſacrificium cōfeſſionis.	Deo ſacrificium laudis,	τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως,
וְשַׁלֵּם לְעֶלְיוֹן	& redde altiſſimo	& redde altiſſimo	καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ
נְדָרֶיךָ׃ וּקְרָאֵנִי	vota tua, Et inuoca me	vota tua. Et inuoca me	τὰς εὐχάς σου. Καὶ ἐπικάλεσαί με
בְּיוֹם צָרָה אֲחַלֶּצְךָ	ī die tribulatōis, liberabo te,	in die tribulationis, eruam te	ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου, καὶ ἐξελοῦμαί σε,
וּתְכַבְּדֵנִי׃ וְלָרָשָׁע	& glorificabis me. Impio aūt	& honorificabis me. Peccatori āt	καὶ δοξάσεις με. Τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ
אָמַר אֱלֹהִים	dixit Deus,	dixit Deus,	εἶπεν ὁ θεός,
מַה־לְּךָ לס	quid tibi eſt (meorū,	quare tu	ἵνα τί σὺ
לְסַפֵּר חֻקָּי	cū enarratione p̄ceptorum	enarras iuſtitias meas,	ἐκδιηγῇ τὰ δικαιώματά μου,
וַתִּשָּׂא בְרִיתִי עֲלֵי־	& vt aſſumas pactum meum	& aſſumis teſtamentum meum	καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου
פִיךָ׃ וְאַתָּה שָׂנֵאתָ	In ore tuo. Et tu odiſti	per os tuum. Tu vero odiſti	διὰ στόματός σου. Σὺ δὲ ἐμίσησας
מוּסָר וַתַּשְׁלֵךְ	diſciplinam & proieciſti	diſciplinam, & proieciſti	παιδείαν, καὶ ἐξέβαλες
דְּבָרַי אַחֲרֶיךָ׃	verba mea poſt te.	ſermones meos retrorſum.	τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω.
אִם־רָאִיתָ גַנָּב	Si videbas furem	Si videbas furem	Εἰ ἐθεώρεις κλέπτην
וַתִּרֶץ עִמּוֹ וְעִם	conſentiebas ei, & cum	currebas cum eo, & cum	συνέτρεχες αὐτῷ καὶ μετὰ
מְנָאֲפִים חֶלְקֶךָ׃	adulteris erat pars tua.	adulteris portionē tuā pōebas.	μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις.
פִּיךָ שָׁלַחְתָּ	Os tuum dimiſiſti	Os tuum abundabit	Τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε
בְרָעָה וּלְשׁוֹנְךָ	ad malitiam, & lingua tua	malicia, & lingua tua	κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου
תַּצְמִיד מִרְמָה׃	concinnauit dolum.	concinnabat dolos. (quebaris,	περιέπλεκε δολιότητας. (λάλεις,
תֵּשֵׁב בְּאָחִיךָ תְדַבֵּר	Sedēs ī fratrē tuū loq̄baris,	Sedens aduerſus fratrē tuū lo(	Καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατε(
בְּבֶן־אִמְּךָ תִּתֶּן־	& ī filiū mr̄is tue fabricabas	& aduerſus filiū mr̄is tue pōebas	καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός σου ἐτίθεις
דֹּפִי׃ אֵלֶּה	opprobrium.Hec	ſcandalum, hec	σκάνδαλον. Ταῦτα
עָשִׂיתָ וְהֶ	feciſti	feciſti	ἐποίησας,
וְהֶחֱרַשְׁתִּי	& tacui,	& tacui.	καὶ ἐσίγησα.
דִּמִּיתָ הֱיוֹת־	exiſtimaſti me eſſe futurum	Exiſtimaſti inique q̄ ero	ὑπέλαβες ἀνομίαν ὅτι ἔσομαί
אֶהְיֶה כָמוֹךָ	ſimilem tui.	tui ſimilis,	σοι ὅμοιος.
אוֹכִיחֲךָ וא	Arguam te	arguam te	Ἐλέγξω σε,
וְאֶעֶרְכָה	& ordinabo illa	& ſtatuam	καὶ παραστήσω

والبقر اعـــرف	טוּרִין אַלְפָא גְלַיִן קֳדָמַי כָּל	mōtes mille.Note fūt ī aſpectu meo,(
جميع طيور	מִינֵי עוֹפִין דְפָרְחִין	ſpecies auium que volant (oēs
السما	בַּאֲוִיר שְׁמַיָא וְתַרְנְגוֹל	in aera celorum,& gallus
وكل وحش	בָּרָא דְקַרְסוּלוֹהִי שָׁרָן	ſilueſter cuius pedes quieſcunt
الصحارى	בְּאַרְעָא וְרֵישֵׁיהּ מָטֵי	in terra,& cuius caput attingit
حسنــة الحقول معي	בִּשְׁמַיָּא מְרַנֵּן קֳדָמָי	celum cantat coram me.
فانـــ جعت فلا	אִין יִמְטֵי זְמַן קוּרְבַּן	Si venerit tempus ſacrificii
اقول لك لان لي	תְּדִירָא לָא אֵימַר לָךְ אֲרוּם	continui non dicam tibi,queniam
الدنيا وما فيها	דִילִי אַרְעָא וּמְלֵיתָהּ	mea eſt terra & plenitudo eius.
لا اكل لحم	מִן יוֹמָא דְחָרוֹב בֵּית	A die deſtructionis domus
الثيران	מַקְדְּשָׁא לָא קַבֵּלִית בְּסַר	ſanctuarii non aceepi carnes
ولا اشرب دم	נִכְסַת פַּטִּימִין וְאַדְמָא	ſacrificiorum pinguium & ſanguinem
الجدا	דִבְרָחֵי לָא נְסִיכוּ כָּהֲנַיָּא	hircorū nō fuderūt ſacerdotes (prauā,
اذبح	קֳדָמַי כְּבוֹשׁ יִצְרָךְ בִּישָׁא	corā me.Reprime concupiſcētiā tuā(
لله ذبيـــحة التسبيح	וְיִתְחַשֵּׁב קֳדָם יְיָ כְּנִכְסַת	& reputabiť corā DEO ſicut ſacrificiū
واوف العلي	תּוֹדְתָא וְשַׁלֵּם לְעִילָאָה	manifeſtum,& redde altiſſimo
نذورك وادعني	נִדְרָיךְ: וְצַלִּי קֳדָמַי	vota tua.Et orabis coram me
في يوم ضيقك فانقذك	בְּיוֹמָא דְעָקְתָא אֲשֵׁיזְבִנָךְ אֲרוּם	In die tribulationis liberabo te quoniā
وتمجدني قال	תְּיַקְּרִינַנִי: וּלְרַשִׁיעָא דְלָא	honorificabis me.Impio autē quē non
الله للخاطي لماذا	עֲבַד תְּתוּבָא וּמְצַלֵּי	penitet & orat
تخـبر بعدلي	בִּמְדוֹר אֲמַר אֱלָהָא מַה לָךְ	in habitaculo dixit Deus,quare
وتــأخذ	לְמִשְׁתָּעֵי קְיָמַי וְתֵימֵי	enarras preceptum meum & cur iuras
عهدي بفمك وانت شنيت	בִשְׁמִי וְתִדְבַּר קְיָמַי עַל	in noīe meo,& verſatur ꝑceptū meū ī
موعـظتي واطرحت	פּוּמָךְ: וְאַתְּ סְנֵיתָא	ore tuo.Et tu odiſti
ورائك كلامي	מַכְסְנוּתָא דְחַכִּימַיָא	caſtigationem ſapientum,
ان رايت سارقا	וּטְלַקְתָּא פִּתְגָמַי בַּתְרָךְ:	& proieciſti verba mea poſt te.
سعيت معه ومع	אִין חָמֵיתָא גַּנָּבָא	Si vides furem
الفاسقين جعلت نصيبك	וְרָהֲטַתְּ בַּתְרֵיהּ וְעִם	curris poſt illum,& cum
فمك يتكلم	נְאוֹפִין שַׁוֵּיתָא חוּלָקָךְ	fornicariis ponis partem tuam.
بالشر ولسانك	פּוּמָךְ שַׁלַּחְתָּא לְמִשְׁתָּעֵי	Os tuum diſpoſuiſti vt loqueretur
ينطق بالمكر	לִישָׁנָא בִישָׁא וְלִישָׁנָךְ	loquellam iniquam,& linguam tuam
انت جالس تكلمت باخاك	מְדַבְּקָא לְמַלָּלָא נִכְלָא:	ſtrinxiſti vt loqueretur dolum.
وفي ابن امك تشك	תְּתִיב וּבַאֲחוּךְ תְּמַלֵּיל	Stas & in fratrem tuum loqueris
صنعت هـــذا	כִּדְבָנָא בְּבַר אִמָּךְ תְּשַׁוֵּי	mēdacia,& in filium matris tue ponis
فسكتـــ	חוֹבִין: אִלֵּין עוֹבָדִין בִּי	opprobiium.Has operationes
عـــنك	בִּישִׁין עֲבַדְתָּא וְאוֹרִיכִית	malas operatus es,ego vero expectaui
اكنت ايضا	דְּתִתּוּב חֲשַׁבְתָּא לְמֶהֱוֵי	conuerſionē,exiſtimaſti permāſurū te
الابشراني اكون	עַד עָלְמִין שְׁלִים אֲמַרְתְּ	in eternum pacificum,dixiſti
مثلك كلا	בְּלִבָּךְ אִיתֵי תַּקִּיף	in corde tuo ero fortis
انا اوبخك	דִּכְוָתָךְ אוֹכַחִינָךְ בְּעָלְמָא	ſicut tu,arguam te in hoc mundo,
واقيمها	הָדֵין וְאַסְדַּר גֵּיהִנָּם	& ordinabo gehennam

ſuple dediſſe legē,aut creaſſe mūdū:Nequaquā.Sꝫ duo ī unū ſiue unite,neceſſario creauerūt.Et ſic eſt ipſe dicēs.Vtrīqꝫ manus mea fecit fundamēta terre,& dextera mea cōcinnauit celos.Et hoc eſt illud.Ab ortu ſolis uſqꝫ ad occaſum,laudabile.ſ.ē nomē Dei &c.

B. Deus pater locutus eſt,tum alibi,tum ibi.Hic eſt filius meus dilectus.Deus filius locutus eſt ut paſſim habetur in euāgelio.Deus ſpiritus ſanctus locutus eſt,tum per apoſtolos,tum per eorum ſucceſſores.

B. Iterum.Ex commentariis hebraicis אמר ר' נחום מפיפוב בדיתא מאי דכתיב והחוט המשולש לא במהרה ינתק זה נאמר על תשובת העולם כמו שאמר דוד אל אלהים יהוה דבר ויקרא ארץ כי יבוא האל עם נביאיו להוכיח את עמו והם יכפרו בו ויחזור להוכיחם בכח אלהים אשר הוא מדת הדין ולא יאמינו עד שיבא הוא ברחמיו אשר הוא שם יי ויקרא לכל הארץ להודיעם משפטיו וחקיו אז היא הפעם השלישית וזה הוא אמרו אל אלהים יי דבר שם אלהותו משולש ופעל בהם ביצורם בשלשה כחות ובעצם אחד והשלישי יהיה קיים .i. Dixit .R. Nahum mipum,bedita,quid eſt dictu id quod ſcriptum eſt.Filum tripli catum non facile rumpetur.Hoc dictum eſt pro penitentia & conuerſione mundi,quemadmodū dixit Dauid,Deus Deus Deus locutus eſt & uocauit terram,quoniam ueniet Deus cum prophetis ſuis pro emendatione populi ſui & ipſi negabunt eum.Et rurſum ueniet ad corrigendos illos uirtute diuinitatis,que eſt regula iudicii,& non credent in eū,donec ueniat ipſe in miſericordia ſua,q̄ quidem eſt ipſum nomen Dei tetragrammaton .i. יהוה Ioua.Et uocabit totam terrā ut cognoſcere eos

לְעֵינֶיךָ ׃ בי	ante oculos tuos.	contra faciem tuam.	κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρτίας σου.
בִּינוּ נָא זֹאת	Intelligite queſo hec	Intelligite hec	Σύνετε δὴ ταῦτα
שֹׁכְחֵי אֱלוֹהַּ פֶּן	q obliuiſcimini Dei, ne forte	qui obliuiſcimini Deum, neq̃ñ	οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ, μήποτε
אֶטְרֹף וְאֵין	rapiam & non ſit	rapiat & non ſit	ἁρπάσῃ καὶ οὐ μὴ ᾖ
מַצִּיל ׃ זֹבֵחַ	qui liberet. Qui immolat	qui eripiat. Sacrificium	ὁ ῥυόμενος. Θυσία
תּוֹדָה יְכַבְּדָנְנִי	confeſſionem glorificat me,	laudis honorificabit me,	αἰνέσεως δοξάσει με,
וְשָׂם דֶּרֶךְ אַר	& preparanti iter	& illic iter	καὶ ἐκεῖ ὁδὸς
אֶנּוּ כ	oſtendam ei	quo oſtendam illi	ἣ δείξω αὐτῷ
בְּיֵשַׁע אֱלֹהִים ׃	in ſalute Dei.	ſalutare Dei.	τὸ σωτήριόν μου.
נא לַמְנַצֵּחַ	LI. Ad victoriã.	L. Pſalmus in finem	ν΄. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς
מִזְמוֹר לְדָוִד ׃	Pſalmus Dauidis.	Dauid quando	τῷ Δαβίδ, ἐν τῷ
בְּבוֹא אֵלָיו נָתָן	Qñ venit ad eũ Natan	venit ad eum Nathan	ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν
הַנָּבִיא כַּאֲשֶׁר בָּא	propheta, cũ intrauit	propheta quãdo intrauit	τὸν προφήτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς
אֶל בַּת שָׁבַע ׃	ad Bat ſabaa. A.	ad Berſabee.	Βηρσαβεὲ τὴν γυναῖκα Οὐρίου.
חָנֵּנִי אֱלֹהִים	Miſerete mei Deus, (tuam,	Miſerere mei Deus (miſa. tuam	Ἐλέησόν με ὁ θεός, (θος τῶν οἰκτιρμῶν σου,
כְּחַסְדֶּךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ	ſm miſi. tuã, iuxta mul. mi.(	ſm mag. miſi. tuã. Et ſm mul.(	κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. Καὶ κατὰ τὸ πλῆ(
מְחֵה פְשָׁעָי הֶרֶב	dele iniqtates m̃as. Admodũ	dele iniquitatẽ meã. Amplius	ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου. Ἐπὶ πλεῖον
כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי וּמ	laua me ab iniquitate mea,	laua me ab iniquitate mea,	πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου,
וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי ׃	& a peccato meo mũda me.	& a petõ meo mũda me. (ſco,	καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.
כִּי פְשָׁעַי אֲנִי אֵדָע	Qm̃ iniqta. m̃as ego cogno.	Qm̃ iniqtatẽ meã ego cogno(	Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω,
וְחַטָּאתִי נֶגְדִּי	& peccatũ meum cõtra me	& peccatum meum contra me	καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου
תָמִיד ׃ לְךָ לְבַדְּךָ	eſt ſemper. Tibi ſoli	eſt ſemper. Tibi ſoli	ἐστὶ διαπαντός. Σοὶ μόνῳ
חָטָאתִי וְהָרַע	peccaui & malum	peccaui & malum	ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν
בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי	in oculis tuis feci,	coram te feci,	ἐνώπιόν σου ἐποίησα.
לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדָבְרֶךָ	vt iuſtificeris ĩ ſmõibus tuis	vt iuſtificeris ĩ ſermonibus tuis	Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου,
תִּזְכֶּה בְשָׁפְטֶךָ הֵן-	& emũdes ĩ iudicio tuo. Ecce	& vincas cum iudicaris. Ecce	καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Ἰδοὺ
בְּעָווֹן חוֹלָלְתִּי	in iniquitate cõceptus ſum,	enĩ in iniqtatibus cõceptus ſũ,	γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην,
וּבְחֵטְא יֶחֱמַתְנִי	& ĩ petõ cõcepit me (luiſti,	& ĩ peccatis cõcepit me (xiſti,	καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέ με
אִמִּי ׃ הֵן אֱמֶת חָפַצְתָּ	mĩ m̃a. Ecce .n. veritatẽ vo(	mr̃ mea. Ecce .n. veritatẽ dile(	ἡ μήτηρ μου. Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας,
בַטֻּחוֹת וּבְסָתֻם	in abſconditis & in archano	incerta & occulta	τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια
חָכְמָה תוֹדִיעֵנִי ׃	ſapientie, erudies me.	ſapientie tue manifeſtaſti mihi.	τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.
תְּחַטְּאֵנִי בְאֵזוֹב	Aſperges me hyſſopo	Aſperges me hyſopo	Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ,
וְאֶטְהָר	& mundabor,	& mundabor,	καὶ καθαρισθήσομαι,
תְּכַבְּסֵנִי וּמִשֶּׁלֶג	lauabis me & ſup niuẽ (cias	lauabis me & ſuper niuem	πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα
אַלְבִּין ׃ תַּשְׁמִיעֵנִי	dealbabor. Auditũ mihi fa(	dealbabor. Auditui meo dabis	λευκανθήσομαι. Ἀκουτιεῖς με
שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה תָּגֵלְנָה	gaudiũ & leticiã, & exultent	gaudiũ & leticiã, & exultabunt	ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται
עֲצָמוֹת דִּכִּיתָ ׃	oſſa humiliata. (tis meis,	oſſa humiliata. (meis,	ὀστέα τεταπεινωμένα. (ἁμαρτιῶν μου,
הַסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵחֲטָאָי	Abſcõde faciẽ tuã a pecca(	Auerte faciem tuã a peccatis(	Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν(
וְכָל עֲוֹנֹתַי מְחֵה ׃	& oẽs iniq̃tates meas dele.	& omnes iniquitates meas dele.	καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.
לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי	Cor mundum crea mihi	Cor mundum crea in me	Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ
אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן	Deus, & ſpiritum ſtabilem	Deus, & ſpiritum rectum	ὁ θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς

in mundo futuro coram te.
Intelligite queſo hec
impii qui obliuiſcimini Dei,
ne forte conteram fortitudinē veſtrā,
& non erit qui vos eripiat. Domanti
fomitem prauū veluti ſacrificiū laudis
imputabitur ei, & honoranti
me, & obſeruanti ſemitas prauas
oſtendam ei in redemptione Dei.

LI. In laudem.

Laudatoria Dauidis,
quando venit ad eum Natan
propheta, quando miſcuit ſe
cum Bat ſabah.

Miſerere mei Deus ſm benignitatē tuā
ſm multitudinē miſerationū tuarum
dimitte peccatum meum. Admodum
lauabis me ab iniquitatibus meis,
& a culpa mea mundabis me.
qm̄ ſcelera mea corā me māifeſta ſunt,
& peccatū meū ī ↄſpectu meo cōtinue.
Coram te ſolo
peccaui & malum coram te feci,
propterea iuſtificabis me
in ſermone tuo, purum reddes me
cum iudicabis. Ecce
in iniquitate conceptus ſum
& in peccato concepit me
mater mea. Ecce veritatem voluiſti
in ebetudinibus & obtuſo corde
ſapiētiā docebis me. Infūde ſup me ſicē(
ſrī ī mūdū aq̄ aſpſiōis, (ſacerdos iſūdēs
cum hyſſopo & cineribus vacce,
& mundus ero, lauabis me & pluſquā
nix candidus fiam. Nunciabis mihi
gaudium & leticiam, & perſonabunt
laudes membra que confregiſti.
Amoue furorem tuum a peccato meo,
& cunctas iniquitates meas expunge.
Cor mundum crea mihi Deus
& ſpiritum rectum in timore tuo

faciat, iudicia eius, & p̄cepta eius, quod erit vice tertia, & hoc eſt q̄d dicitur Deus Deus Deus locutus eſt, ipſe ſiquidem eſt filum triplum, & eo operatus eſt in mundo terna virtute & unica ſubſtātia. Et hec trinitas erit firmiſſima.

A. Berſabee, legendum, bat ſaba citra dubium non Berſabee, quod corruptum eſt & apud latinos & apud grecos.

חדש בקרבי: אל	renoua ĩ viſceribus meis. Ne	innoua in viſceribus meis. Ne	ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. Μὴ
תשליכני מלפניך	proiicias me, a facie tua,	proiicias me a facie tua,	ἀποῤῥίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου,
ורוח קדשך אל תקח	& ſpũm ſcũm tuũ ne auferas	& ſpũm ſanctũ tuũ ne auferas	καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον, μὴ ἀντανέλῃς
ממני: השיבה לי	a me. Redde mihi	a me. Redde mihi	ἀπ' ἐμοῦ. Ἀπόδος μοι (ματι
ששון ישעך ורוח	leticiã ſalutaris tui, & ſpiritu	leticiam ſalutaris tui, & ſpiritu	τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου καὶ πνεύ
נדיבה תסמכני:	nobili confirma me.	principali confirma me.	ἡγεμονικῷ στήριξόν με.
אלמדה פשעים	Docebo iniquos	Docebo iniquos	Διδάξω ἀνόμους
דרכיך וחטאים	vias tuas, & peccatores	vias tuas, & impii	τὰς ὁδούς σου, καὶ ἀσεβεῖς
אליך ישובו:	ad te reuertentur.	ad te conuertentur.	ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι.
הצילני מדמים	Libera me de ſanguinibus	Libera me de ſanguinibus	Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων
אלהים אלהי	Deus Deus	Deus Deus	ὁ θεὸς ὁ θεὸς
תשועתי תרנן	ſalutis mee, laudabit	ſalutis mee, & exultabit	τῆς σωτηρίας μου, ἀγαλλιάσεται
לשוני צדקתך:	lingua mea iuſtitiam tuam.	lingua mea iuſtitiam tuam.	ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.
אדני שפתי תפתח	Domine labia mea aperies,	Domine labia mea aperies,	Κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις,
ופי יגיד תהלתך:	& os meũ ãnũciabit laudẽ tuã	& os meũ annũciabit laudẽ tuã.	καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.
כי לא תחפץ זבח	Nõ enĩ vis vt victimã feriã,	Q̃m ſi voluiſſes ſacrificiũ de(	Ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα
ואתנה עולה לא	nec holocauſtum tibi	vtiq;, holocauſtis nõ (diſſem	ἄν, ὁλοκαυτώματα οὐκ
תרצה: זבחי אלהים	placet. Sacrificium Dei,	delectaberis. Sacrificium Deo	εὐδοκήσεις. Θυσία τῷ θεῷ,
רוח נשברה לב	ſpiritus confractus cor	ſpiritus contribulatus, cor	πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν
נשבר ונדכה	contritum & humiliatum	contritum & humiliatum	συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην
אלהים לא תבזה:	Deus non deſpicies.	Deus non deſpicies.	ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.
היטיבה ברצונך	Benigne fac in volũtate tua	Benigne fac ĩ bõa volũtate tua	Ἀγάθυνον κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου
את ציון תבנה	cion, & edificentur	ſyon, vt edificentur	τὴν σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω
חומות ירושלם:	muri ieruſalem.	muri hieruſalem.	τὰ τείχη ἱερουσαλήμ.
אז תחפץ זבחי	Tunc ſuſcipies ſacrificium	Tunc acceptabis ſacrificium	Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν
צדק עולה וכליל	iuſtitie oblatiões & holocau(	iuſtitie oblatiões & holocauſta,	δικαιοσύνης, ἀναφορὰς καὶ ὁλοκαυτώματα·
אז יעלו על	tunc imponent ſuper (ſta,	tunc imponent ſuper	τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ
מזבחך פרים:	altare tuum tauros.	altare tuum vitulos.	τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.
נב למנצח	LII. Ad victoriã.	LI. In finem	να. Εἰς τὸ τέλος
משכיל לדוד:	Dauidis, intellectus.	intellectus Dauid	συνέσεως τῷ Δαβίδ,
בבוא דואג האדמי	Cum venit Doeg idumeus,	cũ venit ad eũ Docch idumeus	ἐν τῷ ἐλθεῖν Δωὴκ τὸν ἰδουμαῖον
ויגד לשאול	& nunciauit Saull,	& nunciauit Saull,	καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ σαοὺλ
ויאמר לו בא דוד	& dixit ei. Venit Dauid	venit Dauid	καὶ εἰπεῖν αὐτῷ, ἦλθε Δαβὶδ
אל בית אחימלך:	in domum Achimelec.	in domum abimelech.	εἰς τὸν οἶκον ἀβιμέλεχ.
מה תתהלל	Quid gloriaris	Quid gloriaris	Τί ἐγκαυχᾷ,
ברעה הגבור חסד	in malicia, potẽs miſericordia	in malicia, qui potens	ἐν κακίᾳ ὁ δυνατός,
אל כל היום:	Dei tota die.	es in iniquitate. Tota die (tua,	ἀνομίαν ὅλην τὴν ἡμέραν,
הוות תחשב לשונך	Inſidias cogitauit lĩgua tua,	iniuſtitiã tuã cogitauit lingua(	ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου.
כתער מלטש	quaſi nouacula acuta	ſicut nouacula acuta	Ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον
עשה רמיה:	faciens dolum.	feciſti dolum. (tatem,	ἐποίησας δόλον.
אהבת רע מטוב	Dilexiſti malũ magi q̃ bonũ,	Dilexiſti maliciã ſuper benigni(	Ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην,

روحا مستقيما ⁂ لا	חדית בגוי דילי	renoua in me.Ne
تطرحني من بين يديك	תטליק יתי מן קדמך ורוח	proiicias me a preſentia tua,& ſpiritũ
ولا تنزع عني روح	נבואת קודשך לא תסליק	ꝓpheticum ſanctitatis tue ne aufferas
قدسك اعطني	מיני: אתיב לי אורייתך	a me.Conuerte ad me legem tuam
بهجة خلاصك وروح	למיחדי בפורקנך ורוח	vt gaudeam in redẽptione tua,& ſpũs
قاهر ثبتني ⁂	נבואתך תסמכינני:	propheticus confortabit me.
حتى اعلم المخالفين	אאליף לחייביא	Docebo ſceleſtos
طرقك والخطاة	אורחתך וחייביא	vias tuas & impii
ترجع الكافرون ⁂	קדמך יתובון: פע	coram te conuertentur.
نجني من الدما	פצא יתי מדין קטול	Libera me de iudicio interfectionis
يا الله اله •	יי אלהא דפורקני	DEVS Deus redemptionis mee,
خلاصي يسبح بعدلك	תביע תושבחתא	& ſtillabit laudem,
لساني	לישני צדקתך:	lingua mea iuſtitie tue.
وتفتح شفتاي	יי ספותי פתח באורייתך	DEVS labia mea aperi in lege tua,
وينطق فمي بتسابحك ⁂	ופומי יחוי תושבחתך:	& os meum annunciabit laudẽ tuam.
لانك لم تشا الذبايح	ארום לא רעי בנכסת	Quoniam non placent tibi ſacrificia
ولم ترض	קודשיא מן עלתא לא	ſancta,holocauſta quoq; non
الوقود ⁂ ذبايح الله	תתרעי: נכסת קודשא	vis.Sacrificia ſancta Dei
ارواح متواضعه ⁂ قلب	דאלהא נפשא מתברא לב	anima contrita,cor
مكسر متواضع	תביר ושפיל	confractum & humiliatum
الله لا يرذله ⁂	אלהא לא תבסר:	Deus non deſpicies.
انعم يا رب على	אוטב ברעותך	Fac benigne in voluntate tua
صهيون بمسرتك وابن	ית ציון תשתכלל	ſion vt edificentur
حصون اورشليم ⁂	שורי ירושלם:	muri ieruſalem.
حينيذ تسر بذبايح	הדין תיצבי דכרין	Tunc acceptabis ſacrificia
العدل والوقود الكامله ⁂	דצדקתא עלתא וגמיר	iuſtitie,oblationes & incenſa,
هنالك ترفع العجول على	הדין יסקון כהניא	tunc ponent ſacerdotes
مذابحك	על מדבחך תורין:	ſuper altare tuum vitulos.
	לשבחא שכלא טבא	LII, In laudẽ,ītellectus bonus
	על ידוי דדוד:	per manus Dauidis,
	כד אתא דואג אדומאה	quando acceſſit Doeg idumeus,
	וחוי לשאול וא	& nunciauit Sauli
المزمور	ואמר ליה אתא דוד	& dixit ei.Venit Dauid
الحادي والخمسون	לבית אחימלך:	in domum Achimelec.
لماذا يفتخر القوي	מא תשתבח בבישתא	Quid laudaris lingua iniquitatis,
بالشر والاثم	גבר למשפך אדמא זכאה	potens vt damnes ſanguinem iuſtum,
النهار كله	חסדא דאלהא בכל יומא:	miſericordia Dei adeſt tota die.
لسانك يتلو • المكر	אתתושיש תחשיב בלבך	Dolos cogitaſti in corde tuo,
ومثل الموسى المسنونة	לישנך היך איזמל חריף	lingua tua ſicut nouacula acuta
عملت الغدر	עביד מילי מלשנותא:	operatur verborum ſuſurrationes.
اثرت الشر على الخير	רחימת ביש מן טב שקרא	Dilexiſti malũ magis ꝗ̃ bonũ mẽdaciũ

שקר מדבר צדק סלה	mēdaciū magiſ ꝙ loq iuſtitiā(	iniqtatē magis ꝙ loq equitatē.	ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην(
אהבת כל דברי	Dilexiſti oīa ūba (ī ꝑpetuū.	Dilexiſti omnia verba	ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα (διάψαλμα
בלע לשון מרמה	deſtructōis, linguāq; doloſā.	precipitationis lingua doloſa.	καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν.
גם אל יח	Sed Deus	Propterea Deus	Διὰ τοῦτο ὁ θεὸς
יתצך לנצח	deſtruet te in ſempiternum	deſtruet te in finem,	καθελεῖ σε εἰς τέλος,
יחתך ויסחך	incidet te, & precidet te,	euellet te & emigrabit te	ἐκτίλαι σε καὶ μεταναστεύσαι σε,
מאהל ושרשך	de tabnaclo & eradicabit te	de tabnaculo tuo, & radicē tuā	ἀπὸ σκηνώματός σου, καὶ τὸ ῥίζωμά σου
מארץ חיים סלה	de terra viuētiū in ꝑpetuū.	de terra viuentium.	ἐκ γῆς ζώντων διάψαλμα.
ויראו צדיקים	Videbunt iuſti	Videbunt iuſti	Ὄψονται δίκαιοι
וייראו ועליו	& timebunt & ſuper eum	& timebunt, & ſuper eum	καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ' αὐτὸν
ישחקו : ח	ridebunt.	ridebunt	γελάσονται
הנה הגבר לא	Ecce vir qui non	& dicent, ecce homo qui non	καὶ ἐροῦσιν. Ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ
ישים אלהים מעוזו	poſuit Deū fortitudinē ſuā,	poſuit deū adiutorē ſuū. (ſuaꝝ,	ἔθετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ, (τοῦ αὐτοῦ
ויבטח ברב עשרו	ſed ſpauit ī mul. diuiti. ſuaꝝ,	Sed ſpauit ī mltitudi. diuitiaꝝ(	Ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου
יעז בהותו : ואני	ↄforta. ē ī īſidiis ſuis. Ego āt	& ꝑualuit ī vanitate ſua. Ego āt	καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ.(
כזית רענן בבית	ſicut oliua ramoſa in domo	ſicut oliua fructifera in domo	ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ Ἐγὼ δὲ
אלהים בטחתי	Dei, ſperaui	Dei, ſperaui	τοῦ θεοῦ. Ἤλπισα (εἰς τὸν αἰῶνα
בחסד אלהים עולם	in miſericordia Dei ī ſeculū	ī miſericordia ī eternū & ī ſeculū	ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ(
ועד : אודך לעולם	ſ. ꝑ. ēnū. Cōfitebō tibi ī ſclm	ſeculi. Cōfitebor tibi ī ſeculū	τοῦ αἰῶνος. Ἐξομολογήσομαί σοι εἰς τὸν(
כי עשית ואקוה	quon ā feciſti, & expectabo	quia feciſti, & expectabo	ὅτι ἐποίησας, καὶ ὑπομενῶ (αἰῶνα
שמך כי טוב נגד	nomē tuū, qm̄ bonū ī ↄſpectu	nomē tuū qm̄ bonū ē ī cōſpectu	τὸ ὄνομά σου ὅτι χρηστὸν ἐνώπιον
חסידיך :	miſericordium tuorum.	ſanctorum tuorum.	τῶν ὁσίων σου.
נג למנצח	LIII. Ad victoriā.	LII. In finem	νβʹ. Εἰς τὸ τέλος
על מחלת	Per chorum.	Intellectus	ὑπὲρ μαελὲθ
משכיל לד	Intellectus.	Dauid	συνέσεως
לדוד :	Dauidis.	pro amalech.	τῷ Δαβίδ.
אמר נבל בלבו אין	Dixit īgratus ī corde ſuo, nō	Dixit inſipiens in corde ſuo, nō	Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ
אלהים	eſt Deus,	eſt Deus.	ἔστι θεός.
השחיתו	corrupti ſunt	Corrupti ſunt	Διεφθάρησαν
והתעיבו	& abominabiles facti ſunt	& abominabiles facti ſunt	καὶ ἐβδελύχθησαν
עול אין עשה	iniquitate, non eſt qui faciat	in iniqtatibus, nō eſt qui faciat	ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν
טוב: אלהים משמים	bonum. Deus de celo	bonum. Deus de celo	ἀγαθόν. Ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
השקיף על	proſpexit, ſuper	proſpexit ſuper	διέκυψεν ἐπὶ
בני אדם לראות	filios hominum vt videret	filios hominum, vt videat	τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν
היש משכיל	ſi eſſet intelligens,	ſi eſt intelligens	εἰ ἔστι συνιῶν,
דרש את אלהים :	requirens Deum.	aut requirens Deum.	ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν.
כלו סג יחדו	Omnes auerſi ſunt pariter	Omnes declinauerunt ſimul	Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα
נאלחו אין עשה	aboīabiles fc̄i ſūt nō ē q faciat	inutiles facti ſunt, nō eſt q faciat	ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν
טוב אין גם אחד :	bonum vel etiam vnus.	bonum non eſt vſq ad vnum.	ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
הלא ידעו פעלי	Nunqd cognouerūt q opanť	Nonne ſcient oēs qui operātur	Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
און אכלי עמי	inīqtatē, cōedētes pplm̄ meū,	iniqtatē, q deuorāt plebē meā,	τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου

والكذب على الصدق	מִלְּמַלָּלָא צִדְקְתָא לְעָלְמִין׃	magis quam loqui iuſtitiam in ppetuū.
احببت الذين يتكلمون	רְחֵימְתָּא כָּל מִלֵּי	Dilexiſti omnia verba
بالجهل والالسن الخاينه	סִלְעָמוּתָא לִישָׁנָא דִנְכִילִין׃	precipitationis lingua doloſa.
لاجل ذلك	לְחוֹד אֱלָהָא יְתַרְעֵינָךְ	Ideo Deus deſtruet te
استاصلك الله الى الابد	לְעָלְמִין יְבַדְּרִינָךְ	in eternum diſſipabit te,
ويقلعك وينفك	יְטַלְטְלִינָךְ מִלְמִיתַב	migrare te faciat ab habitatione
من مسكنك واصلك	בְּמַשְׁכְּנָא וְיַתְלוֹשִׁינָךְ	tabernaculi, eradicabit te
من ارض الاحيا ۵	מִן אַרְעָא חַיָּא לְעָלְמִין׃	de terra vite in eternum.
يرى الصديقون	יֶחֱמוּן צַדִּיקַיָּא בָּם	Videbunt iuſti
فيخشون	בְּפוּרְעָנוּתָךְ וְיִדְחֲלוּן מִן	punitionem tuam & timebunt ab
ويضحكون عليه	קֳדָם יְיָ וְאִמְטוּלֵיהּ יְגַחֲכוּן׃	aſpectu Dei, & ſuper eum ridebunt,
ويقولون هذا الرجل الذي لم	וְיֵימְרוּן הָא גַבְרָא דְּלָא	& dicent hic eſt homo qui non
يتوكل على الله ۵	שַׁוִּי מֵימְרָא דַיְיָ עוּשְׁנֵיהּ	poſuit verbum DEI fortitudinē ſuā,
لكنه توكل على كثرة غناه	סְבַר בְּעוּתְרֵיהּ עַשִּׁין	ſpauit vero ī diuitiis ſuis fortis factus ē
واعتمد في حبله وانا	בְּמָמוֹנֵיהּ׃ וַאֲנָא	in pecunia ſua. Et ego
مثل شجرة الزيتون المثمره	הֵיךְ אִילַן זֵיתָא עֲנוֹף בְּבֵית	ſicut arbor oliue frondeſe in domo
في بيت الله متوكل	מַקְדְּשָׁא דֶאֱלָהָא סְבַרִית	ſancta Dei confiſus ſum
على رحمة الله الى الابد	בְּחִסְדָּא דֶאֱלָהָא לְעָלְמֵי	in miſericordia Dei in ſecu'a
والى ابد الابد اشكرك يارب	עָלְמִין אוֹדֵי לָךְ לְעָלַם	ſeculorum. Confitebor tibi in ſeculum
الى الابد على فعلك واتمسك	אֲרוּם עֲבַדְתָּ פוּרְעָנוּת	quoniam operatus es punitionem
باسمك لانه صالح امام	דִּינִי וְאִסְבַּר שְׁמָךְ אֲרוּם	iudicii mei, & expectabo nomē tuū qm̄
اصفياك ۵	טָב קֳבֵל חֲסִידָךְ׃	bonum eſt coram piis tuis.
	לְשַׁבָּחָא עַל פוּרְעָנוּת	LIII, In laudē. Pro punitione
	רַשִּׁיעַיָּא דִמְחָרְפִין שְׁמָא	impiorum blaſphemātiū nomen
المزمور	דַיְיָ שִׂכְלָא טָבָא	Domini. Intellectus bonus
الثاني والخمسون	עַל יְדָא דְדָוִד׃	per manum Dauidis.
قال الجاهل في قلبه انه ليس	אֲמַר נַבָלָא בְּלִבֵּיהּ לֵית	Dixit ingratus ī corde ſuo, nequaq̄ eſt
اله	אֱלָהָא פָּרַע מִנֵּיהּ מְטוּל	Deus. Qui puniat me, propterea
فسدوا	חַבִּילוּ רַשִּׁיעַיָּא	corrumpunt impii
ورذلوا	אוֹרְחָתְהוֹן רְחִיקוּ מִן טָבָא	vias ſuas, elongantur a bono,
بنجاستهم وليس من يعمل	אִשְׁתְּכַח בְּהוֹן עַוְלָא לֵית	obliquum inuenitur in eis non eſt qui
صالحا اطلع الله من السما	דְּעָבֵיד טָב׃ בְּרַם אֱלָהָא	operetur bonum. Verūtamen Deus
على	מִשְּׁמַיָּא אִסְתְּכֵי עַל	de celis proſpiciet ſuper
بني البشر لينظر	בְּנֵי נָשָׁא לְמֶחֱמֵי הַאִית	filios hominum vt videat ſi eſt
هل من عالم	דִּמְשַׂכֵּיל בְּאוֹרַיְתָא תָּבַע	intelligens legem, & querens
او طالب ۵	אוּלְפָן מִן קֳדָם יְיָ	eruditionem a conſpectu DEI.
زاغوا جميعا	כּוּלְהוֹן סָטוּ כַּחֲדָא	Omnes alieni ſunt ſimul
ورذلوا وليس من يعمل	אִסְתְּאָבוּ לֵית עָבֵיד	maculati ſunt, non eſt qui faciat
صالحا ولا واحدا	טָב לֵית אֲפִילוּ חַד׃	bonum vel etiam vnus.
الم يعلم جميع عاملي	הֲלָא יִדְעוּן עָבְדֵי שִׁקְרָא	Nūq̄d nō cognouerūt q opāſ iniqtā'ē,
الاثم ۵ الاكلين	דְּמִן קֳדָם אֱלָהָא מְזוֹנָא	quod a conſpectu Dei daſ nutrimētū,

אָכְלוּ לֶחֶם׃	comederunt panem	vt cibum panis.	ἐν βρώσει ἄρτου
אֱלֹהִים לֹא קָרָאוּ׃	Deum non inuocauerunt.	Deum non inuocauerunt,	Τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο,
שָׁם פָּחֲדוּ פַחַד	Ibi timuerunt timore	illic trepidauerunt timore	ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον,
לֹא הָיָה פָחַד כִּי	vbi non eſt timor, quoniam	vbi non fuit timor, Quoniam	οὗ οὐκ ἦν φόβος. Ὅτι
אֱלֹהִים פִּזַּר	Deus diſperſit	Deus diſſipauit	ὁ θεὸς διεσκόρπισεν
עַצְמוֹת חֹנָךְ	oſſa circundantium te,	oſſa eorum qui hominibus placẽt,	ὀστᾶ ἀνθρωπαρέσκων,
הֱבִשֹׁתָה כִּי	confuſi ſunt quoniam	confuſi ſunt quoniam	κατῃσχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς
אֱלֹהִים מְאָסָם׃	Deus proiecit eos.	Deus ſpreuit eos.	ἐξουδένωσεν αὐτούς.
מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁ	Quis dabit ex cion	Quis dabit ex ſyon	Τίς δώσει ἐκ σιὼν
יְשֻׁעוֹת יִשְׂרָאֵל	ſalutare iſrael, (tatem	ſalutare iſrael	τὸ σωτήριον τοῦ ἰσραήλ, (σίαν
בְּשׁוּב יְהֹוָה שְׁבוּת	cũ reduxerit Deus captiui(	cũ conuerterit dñs captiuitatẽ	ἐν τῷ ἐπιστρέψαι τὸν θεὸν τὴν αἰχμαλω(
עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב	populi ſui, exultabit iacob,	plebis ſue exultabit iacob	τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἀγαλλιάσεται ἰακὼβ
יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל׃	letabitur iſrael.	& letabitur iſrael.	καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ.
נד לַמְנַצֵּחַ	LIIII. Ad victoriã,	LIII. In finem	νγ'. Εἰς τὸ τέλος
בִּנְגִינֹת מַשְׂכִּיל	laudatoriis intellectus,	in carminibus intellectus	ἐν ὕμνοις συνέσεως,
לְדָוִד בְּבֹא הַזִּיפִים	Dauidis. Cũ veniſſent Zipei	Dauid, cũ veniſſent zyphei	τῷ Δαβὶδ, ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ζιφαίους
וַיֹּאמְרוּ לְשָׁאוּל	& dixiſſent Sauli,	& nunciaſſent Sauli,	καὶ εἰπεῖν τῷ σαούλ,
הֲלֹא דָוִד	nonne Dauid	nonne Dauid	οὐκ ἰδοὺ Δαβὶδ
מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ׃	abſconditus eſt apud nos.	abſconditus eſt apud nos.	κέκρυπται παρ' ἡμῖν.
אֱלֹהִים בְּשִׁמְךָ	Deus in nomine tuo	Deus in nomine tuo	Ὁ θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου
הוֹשִׁיעֵנִי וּ	ſalua me,	ſaluum me fac,	σῶσόν με,
וּבִגְבוּרָתְךָ תְדִינֵנִי׃	& ĩ fortitudĩe tua iudica me	& in virtute tua iudica me.	καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρῖνόν με.
אֱלֹהִים שְׁמַע תְּפִלָּתִי	Deus exaudi oratione meã,	Deus exaudi orationem meam,	Ὁ θεὸς εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי פִי׃	auribꝰ ꝑcipe verba oris mei.	auribus ꝑcipe verba oris mei.	ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
כִּי זָרִים קָמוּ עָלַי	Quia ĩpſi iſurrexerũt aduer(	Quia alieni iſurrexerũt aduer(	Ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ,
וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ	& fortes queſierũt (ſus me,	& fortes queſierũt (ſum me,	καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν
נַפְשִׁי לֹא שָׂמוּ	aĩam meam, non poſuerunt	animã meã & non ꝓpoſuerunt	τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ προέθεντο
אֱלֹהִים לְנֶגְדָּם סֶלָה׃	Deũ i cõſpectu ſuo i eternũ.	Deum ante conſpectum ſuum.	τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν διάψαλμα.
הִנֵּה אֱלֹהִים עֹזֵר	Ecce Deus auxiliabitur	Ecce enim Deus adiuuat	Ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ
לִי אֲדֹנָי בְּסֹמְכֵי	mihi, dominus ſuſtentans	me, & dominus ſuſceptor eſt	μοι, καὶ ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς
נַפְשִׁי׃ יָשִׁיב הָרַע	aĩam meam. Redde malum	anime mee. Auerte mala	ψυχῆς μου. Ἀποστρέψει τὰ κακὰ
לְשֹׁרְרָי בַּאֲמִתְּךָ	ĩſidiatoribꝰ mis, i ũitate tua	inimicis meis, & in veritate tua	τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου
הַצְמִיתֵם׃ בִּנְדָבָה	diſperde eos. Voluntarie	diſperde illos. Voluntarie	ἐξολόθρευσον αὐτούς. Ἑκουσίως
אֶזְבְּחָה לָּךְ אוֹדֶה	ſacrificabo tibi, confitebor	ſacrificabo tibi, & confitebor	θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι
שִׁמְךָ יְהֹוָה כִּי טוֹב׃	noĩ tuo DEVS qm̃ bonũ eſt	nomini tuo dñe qm̃ bonum eſt.	τῷ ὀνόματί σου κύριε, ὅτι ἀγαθόν.
כִּי מִכָּל צָרָה	Quoniã ex omni tribulatõe	Quoniam ex omni tribulatiõe	Ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως
הִצִּילָנִי וּבְאֹיְבַי	libauit me, & ĩ inimicos m̃os	eripuiſti me, & ſup inimicos m̃os	ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου
רָאֲתָה עֵינִי׃	vidit oculus meus.	deſpexit oculus meus.	ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.
נה לַמְנַצֵּחַ	LV. Ad victoriã.	LIIII. In finem	νδ'. Εἰς τὸ τέλος
בִּנְגִינֹת מַשְׂכִּיל	Laudatoriis ĩtellectus	in carminibus intellectus	ἐν ὕμνοις συνέσεως
לְדָוִד׃ הא	Dauidis.	Dauid,	τῷ ἀσάφ.

شعبي الخبز	ומה דין אכלי עמי סעדין	qd hoc,comedẽtes pplm ſuũ comedũt
ولله لم يسمعوا ۵	לחמא ושמא דיי לא בריכו׃	panẽ,nomẽ aũt Dei nõ benedixerunt.
سيدافون هناك	תמן דחלו דחלתא	Ibi timuerunt timore
حيث لا خوف لان	מן פיסליהון ולית ביה	ab idolis eorum,& non eſt in illis
الله يفرق	צרוך למדחל ארום אלהא	cauſa qua timeantur.quoniam Deus
عظام المرايين للناس	מבדר תקוף משריית	diſperdet robur exercituum
يخزون لان	חייביא בהתתא ארום	peccatorum,erubuerunt quoniam
الله رذلهم ۵	מימרא דיי רחיקינון׃	verbum DEI abiecit eos.
من يعطي من صهيون	מאן הוא דיתב מן ציון	Quis ipſe qui dabit de cion
الخلاص لاسرائيل ۵	פורקנא דישראל אלהן יי	redemptionem iſrael niſi DEVS,
اذا رد الرب سبي	כד יתיב מימרא דיי גלות	qũ reduxerit verbũ DEI captiuitatẽ
شعبه فليتهلل يعقوب	עמיה יחדון דבית יעקב	populi ſui exultabit domus Iaacob
وليفرح اسرائيل	ויחדון דבית ישראל׃	letabitur domus iſrael.
	לשבחא על תושבחא	LIIII. In laudẽ.Laudatoriis,
	שכלא טבא על ידוי דדוד׃	ĩtellectus bonus p manũ Dauidis
	כד אתו אינשי זיף	quando venerunt viri Ziphei
	ואמרו לשאול	& dixerunt Sauli,
المزمور	הלא דוד טמיר	nonne Dauid
الثالث والخمسون	מטמר עמנא׃	latitat apud nos.
نجني باسمك	אלהא בשמך פרוק	Deus in nomine tuo
يا الهي	פרוק יתי ובג	redime me,
وبجبروتك احكم لي ۵	ובגבורתך דון יתי׃	& ĩ virtute fortitudinis tue iudica me.
اللهم استجب صلاتي	אלהא קביל צלותי	Deus meus accipe orationem meam,
وانصت لكلام فمي	אצית למימרי פומי׃	auſculta verba oris mei.
فان الغربا قاموا علي	ארום זדונין קמו עלוי	Qm̃ ſupbi inſurrexerũt aduerſum me
والاقويا طلبوا	ועלימין תבעו נפ	& fortes queſierunt
نفسي ۵ لم يجعلوا	נפשי לא שוון אלהא	animam meam.Non poſuerunt Deum
الله امامهم	לקבליהון לעלמין׃	in conſpectu ſuo in eternum.
الان الله عوني	הא אלהא סעיד לי	Ecce Deus adiuuat me,
والرب ناصر	יי בסמכי ית	Deus inter ſuſtentatores
نفسي ترد الشر	נפשי יתיב	anime mee,fac vt reuertatur
على اعداي ۵ استاصلهم	בישא למעיקי	malum ad eos qui angunt me,
بعدلك ۵ اسبح	בקושטך שיצי	in veritate tua confundam
لك ذبحا واشكر	יתהון׃ בנסיבתא אדבח	illos.Sacrificia ſacrificabo (qm̃ bonũ,
اسمك يارب لانه صالح ۵	קדמך אודי שמך יי ארום	corã te,laudabo nomen tuũ DEVS,(
وانك نجيتني من كل حزن	טב׃ ארום מכל עקא	quoniam ex omni tribulatione
وقرت	פצא יתי ובבעלי דבבי	liberauit me,& ĩ pſonis inimicitie mee
عيني باعداي	חמית עיני נקמתא׃	vidit oculus meus vltionem.
المزمور	לשבחא עלמיא	LV. In laudem eternam.
الرابع	תושבחא שכלא טבא	Laudatoria,intelligentia bona
والخمسون	על ידי דוד׃	per manum Dauidis.

האזינה אלהים	Auſculta Deus	Exaudi Deus	Ἐνώτισαι ὁ θεὸς
תפלתי ואל תתעלם	orōnē meā,& ne abſcondar's	orationē meā,& ne deſpexeris	τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ ὑπερίδῃς
מתחנתי: הקשיבה	a deprecatione meā. Attēde	deprecationem meam, intende	τὴν δέησίν μου, πρόσχες
לי וענני אריד	mihi & rñde mihi, obſtrepam	mihi & exaudi me. Cōtriſtatꝰ ſū	μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. Ἐλυπήθην
בשיחי ואהימה:	ī lamētatione mea & rugiā.	ī exercitatōe mā,& cōturbatꝰ ſū	ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου καὶ ἐταράχθην,
מקול אויב מפני	A voce inimici a facie	a voce inimici & a tribulatione	ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, καὶ ἀπὸ θλίψεως
עקת רשע כי ימיטו	pſequētis īpii, qm̄ ꝓiecerūt	peccatoris. Qm̄ declinauerūt	ἁμαρτωλοῦ. Ὅτι ἐξέκλιναν
עלי און ובאף	ſup me iniquitatē,& ī furore	in me iniquitates,& in ira	ἐπ᾽ ἐμὲ ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ
ישטמוני: לבי יחיל	adūſabāt mihi. Cor meū doluit	moleſti erāt mihi. Cor meū cō(	ἐνεκότουν μοι. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη
בקרבי ואימות	in vitalibus meis,& terrores	in me,& formido (turbatū eſt	ἐν ἐμοί, καὶ δειλία
מות נפלו עלי:	mortis ceciderūt ſuper me.	mortis cecidit ſuper me.	θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ᾽ ἐμέ.
יראה ורעד יבא	Timor & trēor venerit ſup(	Timor & trēor venerit ſup me,	Φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ᾽ ἐμέ,
בי ותכסני פלצות:	& operuit me formido. (me,	& contexerunt me tenebre.	καὶ ἐκάλυψέ με σκότος.
ואמר מי יתן לי	Et dixi quis dabit mihi	Et dixi, quis dabit mihi	Καὶ εἶπα, τίς δώσει μοι (σομαι
אבר כיונה אעופה	alas ſicut columbe, volabo	pēnas ſicut columbe,& volabo	πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς, καὶ πεταθή(
ואשכנה: הנה	& requieſcam. Ecce	& requieſcam. Ecce	καὶ καταπαύσω. Ἰδοὺ
ארחיק נדד	longe fugiam,	elongaui fugiens,	ἐμάκρυνα φυγαδεύων
אלין במדבר סלה:	cōmorabor in deſerto ſemp.	& manſi in ſolitudine.	καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ διάψαλμα
אחישה מפלט לי	Feſtinabo vt ſaluer	Expectabā eū q ſaluū me fecit	Προσεδεχόμην τὸν θεὸν τὸν σῴζοντά με
מרוח סעה מסער:	a ſpū tēpeſtatis & turbinis.	a puſillanimitate ſpūs & tēpe(	ἀπὸ ὀλιγοψυχίας, καὶ ἀπὸ καταιγίδος.
בלע אדני פלג	Precipita Deus diuide	Precipita dñe diuide (ſtate.	Καταπόντισον κύριε καὶ καταδίελε
לשונם כי ראיתי	linguas eorum, quoniā vidi	linguas eorum, quoniam vidi	τὰς γλώσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον
חמס וריב בעיר:	iniqtatē & cōtradictionē in(	iniqtatē & cōtradictōē ī ciuitate	ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει.
יומם ולילה	Die ac nocte (ciuitate.	Die ac nocte	Ἡμέρας καὶ νυκτὸς
יסובבה על	circumeuntes	circundabit eam ſuper	κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ
חומתיה ואון	muros eius,& ſcelus	muros eius iniquitas (ſtitia.	τὰ τείχη αὐτῆς, καὶ ἀνομία
ועמל בקרבה:	& iniquitas in medio eius	& labor in medio eius & iniu(	καὶ κόπος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ἀδικία.
הוות בקרבה ולא	Inſidie in medio eius,& non	Et non defecit	Καὶ οὐκ ἐξέλιπεν
ימיש מרחבה תוך	recedit de platea eiꝰ falſitas	de plateis eius, vſura	ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος
ומרמה: כי לא	& fraudulentia. Non enim	& dolus. Quoniam ſi (hi,	καὶ δόλος. Ὅτι εἰ
אויב יחרפני	inimicus exprobrauit mihi	inimicus meus maledixiſſet mi(	ὁ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με
ואשא ולא משנאי	vt ſuſtineā, neq; is q me oderat	ſuſtinuiſſē vtiq;. Et ſi is q oderat	ὑπήνεγκα ἄν. Καὶ εἰ ὁ μισῶν
עלי הגדיל	ſuper me magnificatus eſt,	me ſup me magna locutus fuiſſet,	με ἐπ᾽ ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησεν,
ואסתר ממנו:	vt abſcondar ab eo.	abſcondiſſem me forſitan ab eo.	ἐκρύβην ἂν ἀπ᾽ αὐτοῦ.
ואתה אנוש	Sed tu homo	Tu vero homo	Σὺ δὲ ἄνθρωπε
כערכי אלו	valoris mei,	vnanimis,	ἰσόψυχε,
פי ומידעי:	dux meus & notus meus.	dux meus & notus meus.	ἡγεμών μου καὶ γνωστέ μου
אשר יחדו נמתיק	Qui ſimul habuimus dulce	Qui ſimul mecum dulces	Ὃς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανάς
סוד בבית אלהים	ſecretum, in domo Dei	capiebas cibos, in domo Dei	μοι ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ
נהלך ברגש: ישיא	ābulauimꝰ ī cōgregatōe, Sit	ābulauimus cū cōſenſu. Veniat	ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ. Ἐλθέτω
מות עלימו	mors ſuper eos	mors ſuper illos,	δὴ θάνατος ἐπ᾽ αὐτούς,

Auſculta Deus	צית אלהא צלו	استمع يا الله
orationem meam,& nõ abſcondaris a	צלותי ולא תתכסי מן	صلاتي ولا تغفل
precatione mea.Attende	צלותי : אציתא	عن تضرعي ❧ انظر
ordinariũ ſmonẽ meũ & accipe a me,	לסדרי וקביל מני	الي واسمعني فاني حزنت
lamentabor in verbis meis & rugiam.	אתרעם במלי וארגיש :	في اعتدادي ❧ وراعني
A voce patroni inimicitie a conſpectu	מן קל בעיל דבבא מן קדם	صوت العدو والذين
infeſtantis impii,quoniã declinauerũt	עקת רשיעיא ארום יזין	احزنوني مالوا
ſuper me mendacia & in furote	עלי שקרא ובחמתא	علي بالشر ❧ وبالرجز
obſeruãt odire me.Cor meum tremit	ינטרון לבבי : לבי ירתת	عادوني وجزع قلبي في
in me,& timores	בגוי וחלחלי	داخلي خوف
mortis ceciderunt ſuper me.	דמותא נפלו עלי :	الموت اكلني
Timor & tremor venerunt	דחלתא ורתיתא אתיין	خوف ورعدة وقعا علي
mihi,& cooperuit me formido.	לי וחפת יתי תברתא :	وغشيتني ظلمة
Et dixi quis dabit mihi	ואמרית מאן יהב לי	فقلت من يعطيني
pennas ſicut columbe volarem	גדפא היך יונתא אטוס	جناحين كمثل حمامة
& hoſpitio me reciperem.Ecce	ואשרי : הא	لكي اطير واستريح ❧ عند
proriperer a loco fuga,	ארחיק אטרד למדברא	ذلك بعدت
habitarem in deſerto perpetuo	אבית במדברא לעלמין :	هاربا واويت البرية
accelerarem ſaluationem meam	ארחיש שיזבתא לי מן	ورجوت الله الذي ينجيني
a vento tempeſtatis & a turbine.	זעפא נטלא מעלעולא :	من صغر النفس ❧ والريح
Diſſipa Deus conſilia eorum diuide	סלעם יי עצתהון פלג	العاصف غرقهم يارب واقطع
linguas eorum,quoniam vidi	לישנהון ארום חמית	السنتهم فاني رايت
rapinam & rixam in ciuitate.	חטוף ומצו בקרתא :	في المدينة اثما وشغبا في
Die ac nocte	יממ ולילי יח	النهار كله والليل
circumeuntes ſuper	יחזרונה על שוריה	يحوطان حصونها
muros eius iniquitas	שורהא לאותא	الاثم والفجور
& falſitas in medio eius,	ושקרא במיצעה :	والظلم في وسطها
inſidie quoq; in ea,	אתרחושיא במיצעה	لم يذهب
nõ diſcedunt de plateis eius mẽdaciũ	לא עדי מן פלטיותה שקר	من اسواقها الربا
& fraus.Quoniam non	ונכילו : ארום לא	والغش ❧ فلو كان
patronus inimicitie mee impellet	בעיל דבבי יקילני	عدوي عيرني
me & ſuſtinebo.Et non	יתי ואסובר ולא	لصبرت ❧ ولو كان مبغضي
is qui odit me,ſuper me,exaltabitur	מסנאי עלי יתרברב	عظم علي القول
& abſcondar a conſpectu eius.	ואטמר מן קדמוהי :	لتواريت عنه
Et tu Achitophel homo ſimilis	ואנת אחיתופל גבר דדמי	وانت ايها الانسان
mihi,preceptor qui docuiſti me,	לי רב דאליפת מניה	عديل
& ſcire feciſti ſapientiam mihi.	ומהודע חכמתא יתי	نفسي وقريبي الذي اخذ قد
Simul enim dirigemus ſecretũ ĩ domo	דכחדא נתמתק רז בבית	الذي باكل معي ملحا
ſan‿ta Dei ambulabimus	מקדשא דאלהא נהלך	الا طعمة والى بيت الله
cũ feſtinatione.Cõdẽnabit eos iudiciũ	בסרהוביא : יחיבנון דינא	انطلقنا جميعا بالفة واحدة
mortis & ſententiam dabit ſuper eos	קטול ויחזור עליהון	ياتي عليهم الموت

ירדו שאול	deſcendant in infernum	& deſcendant in infernum	καὶ καταβήτωσαν εἰς ᾅδου
חיים כי רע	viuentes, quia	viuentes. Quoniam	ζῶντες, ὅτι
רעות במגורם	nequitie ĩ cõgregatĩõe eoꝝ,	nequitie in habitaculis eorum,	πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν,
בקרבם : אני אל	& ĩ medio eorũ. Ego autẽ ad	in medio eorum. Ego autem ad	ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ἐγὼ πρὸς
אלהים אקרא	Deum clamabo,	Deum clamaui,	τὸν θεὸν ἐκέκραξα,
ויהוה יושיעני :	& DEVS ſaluabit me.	& dominus ſaluauit me.	καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου.
ערב ובקר וצהרים	Veſpere & mane & meridie,	Veſpere & mane & meridie	Ἑσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας,
אשיחה ואהמה	loquar & reſonabo (met	narrabo & annunciabo,	διηγήσομαι καὶ ἀπαγγελῶ, (σεται
וישמע קולי : פדה	& exaudiet vocẽ meã. Redi(	& exaudiet vocẽ meã. Redimet	καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου. Λυτρώ(
בשלום נפשי	in pace animam meam	in pace animam meam	ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου,
מקרב לי כי	ab appropinquantibus mihi,	ab his qui appropinquant mihi,	ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι
ברבים היו עמדי :	multi enim ſtãt aduerſũ me.	qm̃ inter multos erant mecũ.	ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί.
ישמע אל ויענם	Exaudiet Deus & humi. eos,	Exaudiet Deus & hũiliabit illos	Εἰσακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτούς,
וישב קדם סלה :	qui iudex eſt ab initio ſemp,	qui eſt ante ſecula.	ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων. διάψαλμα
אשר אין חליפות	non enim mutantur	Non enim eſt illis cõmutatio,	Οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα,
למו ולא יראו	neq; timent	& non timuerunt	ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν
אלהים :	Deum. ca ſua,	Deum	τὸν θεόν, (διδόναι
שלח ידיו בשלמיו	Extẽdit manũ ſuã ad pacifi(	extẽdit manũ ſuã ĩ retribuẽdo.	ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀπο(
חלל בריתו :	cõtaminabit pactum ſuum.	Cõtaminauerũt teſtamẽtũ eius,	Ἐβεβήλωσαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ,
חלקו מח	Mollificauerunt	diuiſi ſunt ab	διεμερίσθησαν ἀπὸ
מחמאת פיו	pluſquã butyra os eorum,	ira vultus eius,	ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ,
וקרב לבו	pugnat autem cor illorum,	& appropinquauit cor illius,	καὶ ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν.
רכו דבריו	molliores ſermones eorum	Molliti ſunt ſermones eius ſup	Ἡπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτῶν ὑπὲρ
משמן והמה	oleo, cum ſint	oleum, & ipſi ſunt	ἔλαιον, καὶ αὐτοί εἰσι
פתיחות : השלך על	enſes. Proiice ſuper	iacula. Iacta ſuper	βολίδες. Ἐπίρριψον ἐπὶ
יהוה יהבך והוא	DEVM onus tuum, & ipſe	dominum curam tuam & ipſe	κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός
יכלכלך לא יתן	enutriet te, non dabit	te enutriet, & non dabit	σε διαθρέψει, οὐ δώσει
לעולם מוט לצדיק :	ĩ eternum vt labatur iuſtus.	in eternum fluctuationẽ iuſto.	εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ.
ואתה אלהים	Tu autem Deus	Tu vero Deus	Σὺ δὲ ὁ θεὸς
תורדם לבאר	deduces eos in puteum	deduces eos in puteum	κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ
שחת אנשי	interitus. viri	Interitus. Viri	διαφθορᾶς. Ἄνδρες
דמים ומרמה לא	ſanguinum & doloſi, non	ſanguinum & doloſi non	αἱμάτων καὶ δολιότητος, οὐ
יחצו ימיהם ואני	dimidiabunt dies ſuos, ego	dimidiabunt dies ſuos, ego	μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν, ἐγὼ
אבטח בך :	autem confidam in te.	autem ſperabo in te domine.	δὲ κύριε ἐλπιῶ ἐπὶ σέ.
למנצח ט	LVI. Ad victoriã.	LV. In finem	νε. Εἰς τὸ τέλος
על יונת א	Pro columba	pro populo qui	ὑπὲρ τοῦ λαοῦ
אלם רח	muta A.	a ſanctis	τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων
רחקים	longitudinum.	longe factus	μεμακρυμμένου,
לדוד מכת	Dauidis.	eſt in tituli inſcriptiõe ipſi	τῷ Δαυὶδ
מכתם באח	Mictam .i. iſtrõ ſuauiter	Dauid	εἰς στηλογραφίαν
באחז אותו	reſonãte. Qñ tenuerũt	cum tenerent	ὁπότε ἐκράτησαν

ويهبطون الى الجحيم	בישין להאג ויחתון	malum Doeg,deſcendent	
احيا ۞ لان	לשיול בדנין חיין ארום	in infernum viuentes.Quoniam	
الجنث في وسط	בישין במדוריהון	mala in tabernaculis eorum,	
مسا كنهم ۞ واما الى	בגופיהון: אנא קדם	In corporibus eorum.Ego autẽ coram	
الله صرخت	אלהא אצלי ומימריה	Deo orabo & verbum	
والرب اجابني ۞	דיי יפרוק יתי:	DEI redimet me.	
اتكلم وقت المسا وبالغداة	ברמשא ובצפרא ובטיהרא	Veſpere & mane & meridie,	
ووسط النهار ۞ في اتكلم	אצלי ואתחנן	orabo & clamabo,	
واقول ويسمع قولي وينقذ	וישמע קלי: יפרוק	& exaudiet vocem meam.Redimet	
بالسلامة نفسي	בשלם נפשי דלא למקרב	in pace animã meã,& nõ admouebitur	
من المقتربين الى	ביש לי ארום בסגיעין	malũ mihi,quoniã in multis (meus.	
فانهم كانوا كثيرين معي	עקן הוה מימריה בסעדי:	tribulatõibus fuit verbũ eius adiutor(	
والله يستجيب ويذلهم	ישמע אל ויקבל מנהון	Audiet Deus & accipiet ab eis,	
الكاين الدايم قبل الدهور	ויתיב שמיא מלקדמין	& habitator celorum a principio	
ولم يعتبروا	לעלמין ורשיעיא דלא	ſeculorum,peccatores autem qui non	
ولا خافوا	מהשנין ארחתהון בישיא	mutantur a viis ſuis peſſimis,	
الله	ולא דחילו מן קדם אלהא:	& non timent ab aſpectu Dei. A.	A. Defectiua ſtructura.
بسط يده الجازاة ۞	אושיט ידיה בבני נשי	Extendet manum ſuam,in hominibus	
عن سند ما خالفوا ميثاقه	שלמיה אפיס קיימיה:	pacis ſue permutabit pactum ſuum.	
تسفروا	שעיען יתיר מן שמן	Teneriora quam pinguedo	
ورعب بد قلوبهم	תובנין מילי פומיה	caſei verba oris eius,	
من رجز وجهه ۞	והיך זיני קרבא לביה	& ſicut arma bellica cor eius.	
كلامهم الذين من	רכיכן מילוי יתיר מן	Lenia verba eius pluſquam	
الدهن وهو	משח והינון מתיין	oleum & ipſa arma	
كالنصال القِ هميك الى	וקטול: טלוק חד על יי	occiſionis.Proiice Dauid ſup DEVM	
الله وهو	סוברך והוא יזון יתך	onus tuum & ipſe nutriet te	
يرزقك ۞ لا يترك	לעלמא לא יתן לעלמא	in eternum,nec dabit in perpetuum	
الصديق يزل الى الابد	חוסרנא לצדיקא:	egeſtatem iuſto.	
وانت الله	ואנת במימרך אלהא	Et tu in verbo tuo Deus	
اهبطهم الى جب	תוחית יתהון לגהינם	facies eos deſcendere in gehennam	
الهلاك ۞ الرجال	עמיקא גברי מחי קטול	pfundã,hoĩes authores interfectionis,	
السافكة الدما الغادرة	ונכילו לא יתמון פלגות	& doloſi non videbunt dimidium	
لا يكملوا نا ايامهم ۞ وانا	יומיהון ואנא אתרחיץ	dierum ſuorum,& ego ſperabo	
على الرب توكلت ۞	במימרך:	in verbo tuo.	
	לשבחא על כנישתא	LVI. In laudẽ.Pro eccleſia	
	דישראל דמתילא ליונתא	iſraelis que ſimilatur columbe	
	שתיקתא בעידן ד	mute in tempore	A. Ideo columba muta iuxta Dauid Chimchi in cõmentariis,qa
	דמתרחקין מן קרויהון	elõgationis eoꝝ a ciuitatibus eoꝝ,	dũ detineretur i Gad
	וחזרין ומשבחין למרי	& reuertuntur & laudant authorẽ	urbe paleſtinorum ne quaquã auſus fuit uel
	עלמא היך דויד מכיך	mundi,ſicut Dauid contritus	uerbum ex ſententia
	ושלים בד אחד ית	& perfectus,quando tenuerunt eũ	animi loqui.

פְּלִשְׁתִּים בְּגַת׃	cum paleſtini in gat.	cum allophyli in geth.	αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν γέθ.
חָנֵּנִי אֱלֹהִים כִּי־	Miſerere mei Deus, quoniã	Miſerere mei Deus quoniam	Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, ὅτι
שְׁאָפַנִי אֱנוֹשׁ כָּל־	abſorbuit me homo, tota	conculcauit me homo, tota	κατεπάτησέ με ἄνθρωπος, ὅλην
הַיּוֹם לֹחֵם יִלְחָצֵנִי׃	die oppugnator moleſtauit(	die impugnans tribulauit me.	τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέ με.
שָׁאֲפוּ שׁוֹר	Abſorbuerunt me (me.	Conculcauerunt me	Κατεπάτησάν με
שׁוֹרְרַי כָּל־	inſidiatores mei tota	inimici tota	οἱ ἐχθροί μου ὅλην
הַיּוֹם כִּי־רַבִּים	die, multi enim	die, quoniam multi	τὴν ἡμέραν, ὅτι πολλοὶ
לֹחֲמִים לִי מָרוֹם׃	q pugnãt cõtra me excelſũ.	bellantes aduerſum me.	οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους.
יוֹם אִירָא אֲנִי	Die qua timuero ego	Ab altitudine diei timebo, ego	Ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι, ἐγὼ
אֵלֶיךָ אֶבְטָח׃	in te confidam.	vero in te ſperabo.	δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ σοί.
בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל	In Deo laudabo	In Deo laudabo	Ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω
דְּבָרוֹ בֵּאלֹהִים	verbum eius, in Deo	ſermones meos, in Deo	τοὺς λόγους μου, ἐπὶ τῷ θεῷ
בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא	ſperaui non timebo,	ſperaui non timebo	ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι,
מַה־יַּעֲשֶׂה בָשָׂר לִי׃	quid faciat caro mihi.	quid faciat mihi caro.	τί ποιήσει μοι σάρξ.
כָּל־הַיּוֹם דְּבָרַי	Tota die ſermonibus meis	Tota die verba mea	Ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου
יְעַצֵּבוּ עָלַי כָּל־	tenitebantur, cõtra me oẽs	execrabãtur, aduerſum me oẽs	ἐβδελύσσοντο, κατ᾽ ἐμοῦ πάντες
מַחְשְׁבֹתָם לָרָע׃	cogitationes eorũ in malũ.	cogitationes eorum in malum.	οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.
יָגוּרוּ יִצְפּוֹנוּ	Cõgregabunt, abſcõdẽrunt.	Inhabitabunt & abſcondent,	Παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσιν
הֵמָּה עֲקֵבַי	ipſi calcanea mea	ipſi calcaneum meum	αὐτοί, τὴν πτέρναν μου
יִשְׁמֹרוּ כַּאֲשֶׁר קִוּוּ	obſeruabũt, ſicut expectãtes	obſeruabunt. Sicut ſuſtinuerũt	φυλάξουσι. Καθάπερ ὑπέμειναν
נַפְשִׁי׃ עַל־אָוֶן	aĩam meã. Propter iniqtatẽ	animã meam pro nihilo ſaluos	τὴν ψυχήν μου, ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις
פַּלֶּט־לָמוֹ בְּאַף	eiicies eos, in furore	facies illos, in ira	αὐτούς, ἐν ὀργῇ
עַמִּים הוֹרֵד אֱלֹהִים׃	populos deſcẽdere fac Deus.	populos confringes. Deus	λαοὺς κατάξεις. Ὁ θεὸς
נֹדִי סָפַרְתָּה אָתָּה	Peregrĩatõẽ mã nũeraſti tu,	vitam meam annunciaui tibi,	τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι,
שִׂימָה דִמְעָתִי בְנֹאדֶךָ	põe lachrimã mã ĩ vtre tuo,	poſuiſti lachrymas meas ĩ cõſpe(	ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου,
הֲלֹא בְּסִפְרָתֶךָ׃	vtiq & in libro tuo.	Sic & ĩ pmiſſiõe tua (ctu tuo.	ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου.
אָז יָשׁוּבוּ אוֹיְבַי	Tũc cõuertẽt inimici mei	tunc cõuertentur inimici mei	Ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου (σωμαί σε,
אָחוֹר בְּיוֹם אֶקְרָא	retrorſũ, ĩ die q̃ ĩuocauero,	retrorſũ. In q̃cũq; die ĩuocauero,	εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέ(
זֶה־יָדַעְתִּי כִּי־אֱלֹהִים	hoc ſcio quia Deus meus es.	ecce cognoui qm̃ Deus meus es.	ἰδοὺ ἔγνων ὅτι θεός μου εἶ σύ.
לִי׃ בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל	In Deo laudabo	In Deo laudabo	Ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω
דָּבָר בַּיהוָה	verbum, in Deo	verbum, in domino	ῥῆμα, ἐπὶ τῷ κυρίῳ
אֲהַלֵּל דָּבָר׃	laudabo verbum.	laudabo ſermonem,	αἰνέσω λόγον,
בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי	In Deo ſperaui	in Deo ſperaui	ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα,
לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה	non timebo, quid faciat	non timebo quid faciat	οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει
אָדָם לִי׃ עָלַי אֱלֹהִים	mihi hõ. Sup me ſunt Deus	mihi homo. In me ſunt Deus	μοι ἄνθρωπος. Ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς,
נְדָרֶיךָ אֲשַׁלֵּם	vota tua, reddam (puliſti	vota tua, que reddam	εὐχαὶ αἳ ἀποδώσω
תּוֹדֹת לָךְ׃ כִּי הִצַּלְתָּ	confeſſiones tibi. Quia eri(	laudationes tibi. Q̃m̃ eripuiſti	αἰνέσεώς σου. Ὅτι ἐρρύσω
נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא	aĩam meam de morte, ſed &	animam meam de morte, &	τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, τοὺς
			ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων.
רַגְלַי מִדֶּחִי	pedes meos de lapſu,	pedes meos de lapſu,	καὶ τοὺς πόδας μου, ἀπὸ ὀλισθήματος.
לְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי	vt ambulem coram	vt placeam coram	Εὐαρεστήσω ἐνώπιον

الزمور الخامس والخمسون	פלשתאי בגת	paleſtini in Gat.
ارحمني يا الله فان	חוס עלי אלהא ארי שפיני	Miſerere mei Deus, quoniã cõculcans
الانسان قد علاني	תחותי ישבי גבר תיג	coart. :it me adũſarius meus hõ pce(
احزنوني في القتال النهار كله	כל יומא מגיח יחקבני	tota die bellator moleſtat me. (cator,
اعدائي	שפיין גרמי מעיקי כל	Cõculcauerũt oſſa mea moleſtatores(
داسوني جميع	יומא ארום סגיעין	die, quoniã multi (mei tota
النهار لانه	מגיחין לי אלהא עילאה	pugnant contra me, Deus altiſſime
اعدائي كثيرة	די כורסיא במרומא :	cuius ſedes eſt in excelſo.
لا اخشى في سائر الايام	יומא דאדחל אנא	In die qua timuero ego
لاني عليك توكلت يا رب	עלך דאתרחיץ :	in te confidam.
اشكر الرب	במדת דינא דאלהא אשבח	In proprietate iudicii Dei, laudabo
بقولي النهار كله الله	במימריה באלהא אתרחיצת	in verbo eius, in Deo ſperaui
رجائي فلا اخاف	לא אדחל מה יעביד	non timebo quid faciat
ماذا يصنع بي الشر	בישרא לי :	caro mihi.
رذلوا كلامي	כל יומא מלי	Omnibus diebus ſuſtinui
النهار كله افكارهم	טורחין עלי כל	anguſtias, contra me omnes
كلها في اساتي	מחשבתהון לביש :	cogitationes eorum in malum.
يتواخون ويختفون	יתכנשון ויטמרון בכמינא	Congregabunt & abſcõdent in iſidiis,
ويرصدون انا ربي	והינון [illegible]	ipſi plantas meas
كمثل ما يطلبون	יטרון היכמא דסכיו	obſeruabunt, ſicut expectauerunt
نفسي عن لا شي	עבדו לנפשי על שקר	ſic fecerunt aĩe mee. Propter falſitatẽ
يجازيهم الله بذلك	דבידיהון הוא יתברון	que eſt in manibus eorum contere eos,
الامم برجزه اللهم	ברוגזא עממיא תמסכן אלהא :	in furore miſeros faciet populos Deus.
اني شكرت حياتي لك	יומי טלטולי מנית	Dies peregrinationis mee numeraſti
جعلت دموعي امامك	אנת שוי דמעתי בזיקך	tu, pone lachrymã meam in vtre tuo
كمثل وعدك	הלא בחושבנך :	vtiq; & in rationibus tuis.
اعدائي يرتدون علي	הדין יתובון בעלי	Tunc reuertentur patroni
اعقابهم في اليوم الذي	דבבי מחזרי קדל ביומא	inimicitie mee vertẽtes ceruicẽ, in die
ادعوك الان علمت انك انت	דאצלי דין ידעית	qua inuocabo hoc ſciui,
هو الهي اسبح العلي	ארום אלהא בסעדי :	quod Deus ſit in adiutorium mihi.
بقولي بكلامي	במדת דינא דאלהא אשבח	In proprietate iudicii Dei, laudabo
اسبح العلي	במימריה במדת רחמין	in verbo eius, in ꝓprietate miſicordie
توكلت على الله	ייי אשבח במימריה :	DEI, laudabo in verbo eius.
فلا اخشى ماذا يفعل بي	במימר אלהא סברית	In verbo Dei ſperaui
الانسان لك يا الهي	לא אדחל מה יעביד בר	non timebo quid faciat filius
او في نذوري	נש לי עלי קבילית אלהא	hominis mihi. In me accepi Deus
اسبحك لانك نجيت	נדרך אשלם קורבני	vota tua, reddam ſacrificia
نفسي من الموت	תודתא לך ארום פצית	confeſſionis tibi. Quoniam liberaſti
وعيني من الدموع	נפשי מקטולא הלא	animam meam de morte ſed &
ورجلي من الزلل	רגלי מן תקלא	pedem meum a lapſu
لكي اعمل	למהלכא קדם ייי	vt placeam coram DEO

אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים׃	Deo in lumine viuentium.	Deo in lumine viuentium.	κυρίου, ἐν φωτὶ ζώντων.
נז לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת	LVII. Ad victo. nō diſpdas	LVI. In finē, ne diſpdas	νϛ'. Εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς,
לְדָוִד מִכְתָּם	Dauidis. Mictā. i. iſtrumento	Dauid ī tituli inſcriptiōe,	τῷ Δαβὶδ εἰς στηλογραφίαν ἐν
בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי	ſuaue ſonāti, qñ fugit a facie	cum fugeret a facie	τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου
שָׁאוּל בַּמְּעָרָה׃	Saulis in ſpeluncam.	Saul regis iſrael ī ſpelūcā.	σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον.
חָנֵּנִי אֱלֹהִים חָנֵּנִי	Miſere mei Deus miſerē mei,	Miſere mei Deus miſere mei,	Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, ἐλέησόν με,
כִּי בְךָ חָסָיָה נַפְשִׁי	qm̄ in te ſperat anima mea,	quoniā in te cōfidit anima mea.	ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου.
וּבְצֵל־כְּנָפֶיךָ אֶחְסֶה	& ī vmbra alaꝝ tuaꝝ ſpabo,	Et ī vmbra alaꝝ tuaꝝ ſperabo,	Καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ
עַד יַעֲבֹר הַוּוֹת׃	donec rranſeant inſidie.	donec tranſeat iniquitas.	ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία.
אֶקְרָא ל	Inuocabo	Clamabo	Κεκράξομαι
לֵאלֹהִים עֶלְיוֹן	Deum altiſſimum,	ad Deum altiſſimum,	πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον,
לָאֵל גֹּמֵר	Deum vltorem	Deum qui benefecit	τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντα
עָלָי׃ יִשְׁלַח מִשָּׁמַיִם	meum. Mitret de celo	mihi. Miſit de celo	με. Ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ
וְיוֹשִׁיעֵנִי חֵרֵף	& ſaluabit me, exprobrabit	& liberauit me, dedit ī opp̄briū	καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος (πάτουν-
שֹׁאֲפִי סֶלָה יִשְׁלַח	abſōbētime ī ppetuū, mittet	cōculcantes me. Miſit (rē ſuā,	τας καταπατοῦντάς με διάψαλμα. Ἐξα(
אֱלֹהִים חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ	Deus miſicōdiā ſuā, & veri(	Deus miſicordiā ſuā, & verita(	ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ,
נַפְשִׁי בְּתוֹךְ ל	Aīa mea ī medio (tatē ſuā,	& eripuit animā meā de medio	καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ μέσου
לְבָאִם אֶשְׁכְּבָה	leonum dormiuit	catulorum leonum dormiui	σκύμνων, ἐκοιμήθην
לֹהֲטִים בְּנֵי	ferocientium, filii	conturbatus. Filii	τεταραγμένος. Υἱοὶ
אָדָם שִׁנֵּיהֶם	hominum dentes eorum	hominum dentes eorum	ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες αὐτῶν,
חֲנִית וְחִצִּים	lancee & ſagitte,	arma & ſagitte,	ὅπλα καὶ βέλη,
וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב	& lingua eorum gladius	& lingua eorum gladius	καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν, μάχαιρα
חַדָּה׃ רוּמָה עַל־שָׁמַיִם	acutus. Exalrare ſuper celos	acutus. Exaltare ſuper celos	ὀξεῖα. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς
אֱלֹהִים עַל כָּל	Deus, ſuper omni	Deus, & in omni	ὁ θεὸς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν
הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃	terra gloria tua. (meis,	terra gloria tua.	τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
רֶשֶׁת הֵכִינוּ לִפְעָמַי	Rere parauerunt greſſibus(	Laqueū parauerūt pedibꝰ mis,	Παγίδα ἡτοίμασαν τοῖς ποσί μου,
כָּפַף נַפְשִׁי כָּרוּ	ad īcuruādū aīā meā. Fodeſt	& īcuruauerūt aīā meā. Fodeſt	καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου. Ὤρυξαν
לְפָנַי שִׁיחָה נָפְלוּ	ante me foueam, ceciderunt	ante faciē meā foueā, & īciderūt	πρὸ προσώπου μου βόθρον, καὶ ἐνέπεσον
בְתוֹכָהּ סֶלָה׃ נָכוֹן	ī mediū eiꝰ ī ppetuū. Pararū	incam. Paratum	εἰς αὐτόν. Διάψαλμα. Ἑτοίμη
לִבִּי אֱלֹהִים נָכוֹן	cor meum Deus pararum	cor meum Deus, pararum	ἡ καρδία μου ὁ θεὸς ἑτοίμη
לִבִּי אָשִׁירָה	cor meum, cantabo	cor meum, cantabo	ἡ καρδία μου, ᾄσομαι
וַאֲזַמֵּרָה׃ עוּרָה	& pſallam. Expergiſcere	& pſalmum dicam dño. Exurge	καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. Ἐξεγέρθητι
כְבוֹדִי עוּרָה הַנֵּבֶל	gl'ia mea, expgiſceī pſalteriū	gloria mea, exurge pſalterium	ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον
וְכִנּוֹר אָעִירָה שָּׁחַר׃	& cirhara, expergiſcar, mane	& cirhara exurgam diluculo.	καὶ κιθάρα, ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου.
אוֹדְךָ בָעַמִּים אֲדֹנָי	Cōfitebor tibi ī populis dñe,	Confitebor tibi in populis dñe,	Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε,
אֲזַמֶּרְךָ בַּלְאֻמִּים׃	cantabo tibi in nationibus.	& pſalmūdicā tibi in gentibus.	ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.
כִּי־גָדֹל עַד־שָׁמַיִם	Quia magna vſq; ad celos	Q̄m magnifica. ē vſq; ad celos	Ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν
חַסְדֶּךָ וְעַד־שְׁחָקִים	miſicōdia tua, & vſq; ad celū	miſicordia tua, & vſq; ad nubes	τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν
אֲמִתֶּךָ׃ רוּמָה עַל־	veritas tua. Exaltare ſuper	veritas tua. Exaltare ſuper	ἡ ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ
שָׁמַיִם אֱלֹהִים עַל	celos Deus, in	celos Deus, & ſuper	τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεὸς, καὶ ἐπὶ
כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃	omni terra gloria tua.	omnem terram gloria tua.	πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

In lumine viuorum. (quodixit	בנהור חייא׃	بمسرتك في نور الاحيا
LVII. In laudẽ, p moleſtia, t pe(	לשבחא על עקתא בזמן דאמר	
Dauid ñ me deſtruas, p manũ Dauidis	דוד לא תחבל על ידי דוד	
humilis & perfecti, dum fugeret ab	מכיך ושלים במערקיה	المزمور
aſpectu Saulis in ſpeluncam.	מן קדם שאול באספליתא	السادس والخمسون
Miſerere mei Deus miſerere mei, qm̃	חוס עלי אלהים חוס עלי ארי	ارحمني يا الله ثم ارحمني
in verbo tuo ſperauit anima mea,	במימרך התרחיצת נפשי	فان نفسي توكلت عليك
& in vmbra diuinitatis tue ego cõfido	ובטלל שכינתך אנא רחיץ	وبظلال جناحك استتر
donec tranſeat tumultus.	עד דיעיבר אחית ושוא	الى ان يعبر عني الاثم
Orabo coram DEO altiſſimo	אצלי קדם יי עילאה	اصرخ
& forti. Qui precepit aranee	לתקיפא דפקיד לעכביתא	الى الله العلي
vt perficeret in ore ſpelunce	די יגמור בפום אספליתא	الله المحسن
telã in defenſionem meã. Miſit angelũ	עיולא מטולתי ישדר מלאכא	الي ه ارسل من السما
de celis altiſſimis & ſaluum me fecit,	משמי מרומא ויפרקינני	ونجاني جعل الذين
confudit conculcantes me in eternũ,	חסד שייפי לעלמין	يطوونني عارا ه الله ارسل
miſit Deus bõitatẽ ſuã & veritatẽ ſuã.	ישדר אלהא טוביה וקושטיה	رحمته وعدله
Anima mea colligata tanq̃ in medio	נפשי חייא כיד במצע	واتقد نفسي ه لاني
flammarum dormiuit inter	שלהוביין אדמוך ביני	نمت قلقا بين
carbones flammigeros, filii	גומרין דמלהטין בני	الاشبال ه اسنان
hominis quorum dentes ſunt ſicut	נשא דדבביהון היך	بني البشر
arma & ſagitte,	מורניתא וגירין	سهام وسلاح
& lingue eorum ſicut enſis	ולישנהון היך סייפא	لسانهم كالسيف
acutus. Exaltare ſuper	חריפתא׃ אתרומם על	الحاد تعالى يا الله على
angelos celorum Deus, ſuper omnes	מלאכי שמיא אלהא על	السموات ومجدك
habitatores terre g'oria tua.	כל יתבי ארעא איקרך׃	على الارض كلها اعدوا
Laqueum parauerunt	מצודתא אתקינו	فخاخا لرجلي
greſſibus meis icuruauerũt aĩam meã,	לאסתוריי כייף נפשי	واحنوا نفسي ه حفروا
foderunt ante me foueam, ceciderunt	כרו קדמי שוחתא נפלו	جبا امام وجهي
in mediũ eius in eternum. Paratum	במיצעא לעלמין׃ מתקן	وفيه سقطوا
cor meum Deus ad legẽ tuam, paratũ	לבי לאורייתך מתקן	قلبي مستعد
cor meum timori tuo laudes dicam	לבי לדחלתך אשבח	يا الله قلبي مستعد ه امجد
& pſallã. Expgiſceẽ g'lia mea expgiſceẽ	ואזמר׃ אתער איקרי אתער	وارتل في تمجيدي استيقظ
vt laudes ore pſalterii	לשבחא על פום נבלא	يا مجدي استيقظ ايها
& cithare, expergiſcar ad orationem	וכינרא איתער לצלותא	الكنار والقيثار استيقظ
matutinã. Cõfitebor corã te ĩ populis	דקריצתא׃ אודי קדמך בעממיא	سحرا واعترف لك يارب في
DEVS, laudabo te in nationibus,	יי אשבחינך באומיא׃	الشعوب وارتل لك في الامم
qm̃ magnificata eſt vſq ad ſupficiẽ ce(	ארום רב עד צית שמיא	لان رحمتك علت السموات
benignitas tua, & vſq ad celos (lorũ	טובך ועד שחקים ק	والى السحاب
ipſos veritas tua. Exaltare ſuper	קושטך׃ אתרומם על	عدلك تعالى على
angelos celorum Deus, ſuper	מלאכי שמיא אלהא על	السموات يا الله وعلى جميع
omnes qui habitant terram gloria tua.	כל יתבי ארעא איקרך׃	الارض مجدك

עיולא מלאכא

נח לַמְנַצֵּחַ	LVIII. Ad victoriã.	LVII. In finem	μζ'. Εἰς τὸ τέλος
אַל־תַּשְׁחֵת	Nõ diſperdas. Dauidis Mictã	ne diſperdas Dauid	μὴ διαφθείρῃς τῷ Δαβὶδ
לְדָוִד מִכְתָּם׃	.i. inſtrumẽto ſuaue ſonanti.	in tituli inſcriptione.	εἰς στηλογραφίαν.
הַאֻמְנָם אֵלֶם	Si vere vtiq;	Si vere vtiq;	Εἰ ἀληθῶς ἄρα
צֶדֶק תְּדַבֵּרוּן	iuſtitiam loquimini,	iuſtitiam loquimini	δικαιοσύνην λαλεῖτε,
מֵישָׁרִים תִּשְׁפְּטוּ	recte iudicate	recte iudicate	εὐθεῖα κρίνατε
בְּנֵי אָדָם׃ א	filii hominum.	filii hominum.	υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.
אַף־בְּלֵב עוֹלֹת	Et enim in corde iniqtates	Et enim in corde iniquitates	Καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας
תִּפְעָלוּן בָּאָרֶץ חֲמַס	opabimini in terra, iniqtatẽ	operamini in terra, iniuſtitias	ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν
יְדֵיכֶם תְּפַלֵּסוּן׃	manuũ veſtrarũ cõcinnabit[.	manus veſtre concinnant.	αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν.
זֹרוּ רְשָׁעִים	Alienati ſunt peccatores	Alienati ſunt peccatores	Ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
מֵרָחֶם תָּעוּ	a vulua, errauerunt	a vulua, errauerunt	ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν
מִבֶּטֶן דֹּבְרֵי כָזָב׃	ab vtero loquẽtes mẽdaciũ.	ab vtero locuti ſunt falſa.	ἀπὸ γαστρός, ἐλάλησαν ψευδῆ.
חֲמַת־לָמוֹ כִּדְמוּת	Furor eorũ ad ſimilitudinẽ	Furor illis ſm ſimilitudinem	Θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν
חֲמַת־נָחָשׁ כְּמוֹ־פֶתֶן	furoris ſpẽtis ſicũ aſpidis A.	ſerpentis, ſicut aſpidis	τοῦ ὄφεως, ὡσεὶ ἀσπίδος
חֵרֵשׁ יַאְטֵם אָזְנוֹ׃	ſurde obturantis aurẽ ſuam.	ſurde & obturantis aures ſuas.	κωφῆς καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς.
אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע	Vt non audiat	Que non exaudiet	Ἥτις οὐκ εἰσακούσεται
לְקוֹל מְלַחֲשִׁים	vocẽ murmurantiũ, (tiões.	vocem incantantium,	φωνῆς ἐπᾳδόντων, (φαρ.
חוֹבֵר חֲבָרִים מְחֻכָּם׃	nec icãtatoris callidi icãta(	& venefici incantãtis ſapiẽter.	φαρμακοῦται φαρμακευομένη παρὰ σο(
אֱלֹהִים הֲרָס־שִׁנֵּימוֹ	Deus contere dentes eorum	Deus conteret dentes eorum	Ὁ θεὸς συντρίψει τοὺς ὀδόντας αὐτῶν
בְּפִימוֹ מַלְתְּעוֹת	in ore eorum, molares	in ore ipſorum, molas	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας
כְּפִירִים נְתֹץ יְהוָה	leõculorũ cõfringe DEVS.	leonum confringet dominus.	τῶν λεόντων συνέθλασεν ὁ κύριος.
יִמָּאֲסוּ כְמוֹ־מַיִם	Diſſoluantur quaſi aque	Ad nihilũ deueniẽt tanq̃ aqua	Ἐξουδενωθήσονται ὡσεὶ ὕδωρ
יִתְהַלְּכוּ־לָמוֹ יִדְרֹךְ	que defluunt, intendet	decurrens, intendit	διαπορευόμενον, ἐντενεῖ
חִצָּו כְּמוֹ יִתְמֹלָלוּ׃	ſagittas ſuas, ſubito cõterẽt.	arcũ ſuum donec infirmentur,	τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν.
כְּמוֹ שַׁבְּלוּל	Sicut limax	Sicut cera	Ὡσεὶ κηρὸς
תֶּמֶס יַהֲלֹךְ	tabefactus pertranſeant,	que fluit auferentur,	τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται,
נֵפֶל אֵשֶׁת בַּל־	ſicut abortus mulieris q non	ſupercecidit ignis	ἔπεσε πῦρ
חָזוּ שָׁמֶשׁ׃ ב	vidit ſolem.	& non viderunt ſolem.	ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον.
בְּטֶרֶם יָבִינוּ ס	Antequam creſcant	Priuſquã intelligerent	Πρὸ τοῦ συνιέναι
סִירֹתֵיכֶם אָטָד	ſpine veſtre in rhannum. B.	ſpine veſtre rhannum,	τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον,
כְּמוֹ־חַי כְּמוֹ־	quaſi viuentes, quaſi	ſicut viuentes ſic	ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ
חָרוֹן יִשְׂעָרֶנּוּ׃	ira tempeſtas rapiet eos.	in ira abſorbet eos.	ἐν ὀργῇ καταπίεται αὐτούς.
יִשְׂמַח צַדִּיק כִּי־	Letabitur iuſtus cum	Letabitur iuſtus cum	Εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ
חָזָה נָקָם פְּעָמָיו	viderit vltionem, pedes ſuos	viderit vindictam, manus ſuas	ἐκδίκησιν, τὰς χεῖρας αὐτοῦ
יִרְחַץ בְּדַם ה	lauabit in ſanguine	lauabit in ſanguine	νίψεται ἐν τῷ αἵματι
הָרָשָׁע׃ וְיֹאמַר אָדָם	impii. Et dicet homo,	peccatoris. Et dicet homo	τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος,
אַךְ־פְּרִי לַצַּדִּיק	vere fructus eſt iuſto,	ſi vtiq; eſt fructus iuſto,	εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ
אַךְ יֵשׁ־אֱלֹהִים	vere eſt Deus	vtiq; eſt Deus	ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς
שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ׃	iudicans in terra.	iudicans eos in terra.	κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.
נט לַמְנַצֵּחַ אַל	LIX. Ad victoriã. Nõ	LVIII. In finem ne	μη'. Εἰς τὸ τέλος μὴ

المزمور	לשבחא על עקתא בזמן	LVIII. In laudẽ. Pro tribulatõe ĩ tpe
السابع والخمسون	דאמר דוד לא תחבל	quo dixit Dauid ne deſtruas me.
	על דוד מכיך ושלים׃	Pro dauide contrito & perfecto.
ان كنتم	הברם בקושטא שתקין	Si vtiq; in veritate ſiletis
بالصدق والحق تنطقون	צדיק בעידן מצו דחמי	iuſti, in tempore litis decet
فبالعدل احكموا	לכון דתתקרבון למללא	vos iuſte loqui,
يا بني البشر ❧	ותריצותא תדינון בני נשא׃	& recte iudicare filios hominum.
فان افكار قلوبكم	ברם רשיעי מא דין	Et enim impii quidnam habetis
السو	בלבכון עולן תעבדין	in corde dolos opetabimini,
بها تعملون الاثم في الارض	חטוף אידיכון תתקנון׃	iniqua manus veſtre concinnabnnt.
وايديكم في الظلم منغمسة	אתעברו נוכראין	Alieni facti ſunt ab vtero
ابعد الاثمة	רשיעיא מן מעא טעו מן	peccatores, et errauerunt a
من الرحم وضل	כרסא ממללי כדיבא׃	ventre, loquuntur mendacium.
من البطن المتكلمون	ארסא להון כדמות ארסא	Venenũ eorũ ſimile veneno ſerpẽtis,
بالكذب لغضب فليكن لهم	דחיויא היך חורמנא	ſimile aſpidis
مثل الحية ❧ ومثل الافعى	חרשא דמטמטם אודניה	ſurde obturantis autem ſuam.
الصما التي تشد اذنيها	דלא יקבל מילי חרשיא	Que non admittit verba malefici
فلا تسمع	אסורי נחשיא ומן	ligantia ſerpentes, & magis
صوت الراقي ❧	רטוני רטן תלמידי חכים׃	q̃ incantans incantationes, ipſa ſapiẽs
وكان التعزيم عليها من	אלהא תבר ככיהון	Deus conteret dentes eorum
حكيم الله يرض اسنانهم	בפומהון וניבי	in ore ipſorum, maxillas
في افواههم ❧ الاسد	בני אריון תבר יי׃	filiorum leonum confringet DEVS.
ينزع الرب انيابها ❧	יתמסמסון בחוביהון היך	Liquefient in peccatis ſuis, ſicut
ويرذلون كالما	מיא יזלחון להון ינגיד	aqua defluent tetendit in eos
المهراق ❧ برميهم	גירי אספוריהון	ſagittas ſuas mortiferas
بنبله حتى ينعقوا	ויהון מתגזרין היך חיל	& ipſi abſcindentur. Sicut limax
ويكونون كالشمعة	תבללא דמאים אורחיה	tabefactus, qui cõſumitur itinere ſuo,
التي تذوب يفنون	היך נפילא ואשותא די	ſicut ſorex & talpa
وعند سقوط النار	סמיין ולא חמין שמשא׃	cecus, qui non vident ſolem.
لم ينظروا ضو الشمس ولم	עד דלא יתעבדון רשיעי	Priuſquam impii
يعقلوا ميكون شوكهم	רכיכי אקושין היך אטדא	teneri dureſcant ſicut ſpine
عوسجا	עד דהינון כסיגא	donec ſunt ſicut herba
بسخطهم	בעלעולא ישיצינון׃	turbine deſtruet illos.
الرجز وهم احيا ❧	יחדי צדיקא ארום חמא	Letabitur iuſtus, quando viderit
البار اذا يفرح	פורענותא מנהון	vltionem illorum,
راى الجزا ❧ ويده	אסחריה ישזג באדמא	pedes ſuos lauabit in ſanguine
الظالم اذا غسل	רשיעיא ויימרון בני נשא	impiorum. Et dicent filii hominis
يديه ويقول الانسان	ברם אית אגר טב לצדיק	profecto eſt premium bonum iuſto,
هذه ثمرة الصديق	ברם אית אלהא דדינה	profecto eſt DEVS, cuius iudicia
انت يارب	בתירן בארעא׃	extenduntur in terra.
الحاكم بينهم في الارض	לשבחא על עקתא בזמן	LIX. In laudẽ. Pro tribulatõe, tpe

A. Regulus, incantationibus minime patens. Aſpis autem patere incātationibus arbitror notum.

תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם	diſpdas,dauidis Mictã.i.iſtio	diſpetdas Dauid in tituli	διαφθείρῃς τῷ Δαβὶδ εἰς
בִּשְׁלֹחַ שָׁאוּל	ſuaue ſonãti.Q ñ miſit Saul	inſcriptione qñ miſit Saul	στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλε σαοὺλ
וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־	& cuſtodierunt	& cuſtodiuit domum	καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον
הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ׃	do.num,vt eũ interficetent.	eius vt interficerẽt eum.	αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.
הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי	Eripe me de inimicis meis	Eripe me de inimicis meis	Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου
אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי	Deo meo,& a ĩſũtẽtibo mihi	Deo meo,& ab iſurgẽtibo ĩ me	ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ
תְּשַׂגְּבֵנִי׃ הַצִּילֵנִי	protege me.Libera me	libera me.Eripe me	λύτρωσαί με. Ῥῦσαί με (ἀνδρῶν
מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי	ab oꝑatiis iniqtatis,& a viris	de opãtibus iniqtatẽ,& de viris	ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ
דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי׃	ſanguinum ſalua me.	ſanguinum,ſalua me.	αἱμάτων σῶσόν με.
כִּי הִנֵּה אָרְבוּ	Quia ecce inſidiati ſunt	Quia ecce ceperunt	Ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν
לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי	aĩe mee,cõgregãt aduũſ me	animam meã,irruerunt in me	ψυχήν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ
עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי	fortiſſimi,abſq; iniqtate mea	fortes.Neq; iniquitas mea	κραταιοί. Οὔτε ἡ ἀνομία μου,
וְלֹא־חַטָּאתִי יְהוָה׃	& abſq; peccato meo DEVS	neq; peccatum meum domine,	οὔτε ἡ ἁμαρτία μου κύριε,
בְּלִי־עָוֹן יְרוּצוּן	Nõ egi iniquẽ,& illi currunt	ſine iniquitate cucurri	ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον
וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה	& preparant.Expergiſcere	& direxi. Exurge	καὶ κατεύθυνα. Ἐξεγέρθητι
לִקְרָאתִי וּרְאֵה׃	ex aduerſo pro me & reſpice.	in occurſum meum & vide,	εἰς συνάντησίν μου καὶ ἴδε,
וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים	Et tu DEVS Deus	& tu domine Deus	καὶ σὺ κύριε ὁ θεὸς
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי	exercitus, A. Deus	virtutum Deus	τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς
יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה	iſrael,euigila	iſrael.Intende	τοῦ ἰσραήλ. Πρόσχες
לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם	vt viſites omnes gentes,	ad viſitandas omnes gentes,	τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα (ἐργαζομένους
אַל־תָּחֹן כָּל־בֹּגְדֵי	nõ miſerearis vniũſiſq; opanẽ	nõ miſereatis oĩbus q operanẽ	τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτειρήσῃς πάντας τοὺς
אָוֶן סֶלָה׃ יָשׁוּבוּ	iniqtatẽ ĩ ꝑpetuũ.Reuertãẽ	iniquitatem. Conuertentur	τὴν ἀνομίαν. Ἐπιστρέψουσιν
לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכָּלֶב	ad veſperã,latrent vt canes	ad veſperã & famẽ patienẽ vt(	εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων,
וִיסוֹבְבוּ עִיר׃	& circumeant ciuitatem.	& circuibunt ciuitatẽ, (canes,	καὶ κυκλώσουσι πόλιν.
הִנֵּה יַבִּיעוּן	Ecce loquuntur	Ecce loquentur	Ἰδοὺ αὐτοὶ ἀποφθέγξονται
בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת	in ore ſuo,gladii	in ore ſuo,& gladius	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία
בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי	in labiis eorum,	in labiis eorum,	ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν,
כִּי מִי שֹׁמֵעַ׃	quoniam quis audiuit.	quoniam quis audiuit.	ὅτι τίς ἤκουσε.
וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־	Tu autẽ DEVS derridebis	Et tu dñe deridebis (gẽtes.	Καὶ σὺ κύριε ἐκγελάσεις
לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם׃	eos,ſubſannabis oẽs gentes.	eos,& ad nihilũ deduces omẽs(	αὐτούς, ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη.
עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה	Fõr tudo eoꝝ,B.te obſuabo	Fortitudinẽ meã ad te cuſtodiã	Τὸ κράτος μου πρὸς σὲ φυλάξω,
כִּי־אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי׃	qm̃ Deus exaltator meus,	quia Deus ſuſceptor meus	ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἀντιλήπτωρ μου
אֱלֹהֵי חַסְדִּי	Deus miſericordia mea	es,Deus meus miſicordia eius	εἶ. Ὁ θεός μου, τὸ ἔλεος αὐτοῦ
יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים	preueniet me,Deus (meis	preueniet me.Deus	προφθάσει με, ὁ θεὸς
יַרְאֵנִי בְשֹׁרְרָי׃	oñdit mihi ꝑ inſidiatoribus(	oſtẽdit mihi ſup inimicos meos	δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου.
אַל־תַּהַרְגֵם פֶּן	Ne occidas eos ne forte	ne occidas eos nequando	Μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, μήποτε
יִשְׁכְּחוּ עַמִּי	obliuiſcatur populus meus,	obliuiſcantur populi mei.	ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου.
הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ	diſpge eos ĩ fortitudine tua,	Diſperge illos in virtute tua,	Διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου,
וְהוֹרִידֵמוֹ מָ	& deſtrue eos	& depone eos	καὶ κατάγαγε αὐτοὺς
גִנֵּנוּ יְהוָה׃	protector noſter DEVS.	protector meus domine.	ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε.
חַטַּאת פִּימוֹ דְּבַר־	Peccato oris eorũ,ſermone	Delictum oris eorũ ſermonem	Ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, λόγον

المزمور الثامن والخمسون

quo dixit Dauid ſi me deſtruas, p manū
Dauidis contriti & pfecti, quādo miſit
Saul ad cuſtodiendam domum
vt eum interficerent.
Eripe me de patronis inimicitie mee
Deus meus, & ab īſurgētibꝰ adūſū me
libera me. Libera me
ab operariis falſitatis, & a viris
homicidis ſalua me.
Quoniam ecce inſidiati ſunt
aīe mee, congregati ſunt aduerſum me
fortes, non propter iniquitatē meam,
& non propter peccatum meum
DEVS. Abſq; culpa mea currunt
& parant bellum,
roborare cōtam me & reſpice.
Et tu DEVS Deus exercituum, Deus
iſrael, euigila in adiutorium
ſuper gentes, non miſerearis
omnibus principibus mendacii
in eternum. Conuertentur
ad veſperam lattabunt vt
canes circuibunt ciuitatem.
Ecce loquentur ore ſuo
verba acuta ſicut
gladius, labiis ſuis
dicent fortificabimur, quoniam
quis ille qui audiet & puniet.
Et tu DEVS deridebis eos,
ſubſannabis omnes populos.
Fortitudo mea, te obſeruabo,
quoniam Deus refugium meum.
Deus bonitas mea
preibit me, Deus oſtendet mihi
vltionem inimicorum meorum.
Ne occidas eos ſubito, ne forte
obliuiſcantur populi mei, expelle
eos a domibus eorum
in virtute tua, & minue
facultates eoꝝ defenſor meus DEVS.
Propter delictū oris ſui & pp ſermonē

A. Exercitus, tanq̄ unum nomen Dei, nominatiui uel uocatiui caſus. Qui licet ſit in ſe unus tamen dicitur pluraliter exercitus, ſicut dicitur adonai, quod interpretatur pluraliter Dni mei. Et hec ſententia. R. Moiſe egyptii.

B. Admiratiuus ſermo & detectiuus, quaſi dicat ꝓpter immenſam eorum fortitudinem, obſeruabo te.

שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ	labiorũ eorum,& capiantur	labiorũ ipſorũ,& cõprehẽdãtur	χειλέων αὐτῶν, καὶ συλληφθήτωσαν
בִגְאוֹנָם וּמֵאָלָה	in ſupbia ſua,& maledictionẽ	in ſupbia ſua.Et de execratione	ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν. Καὶ ἐξ ἀρᾶς
וּמִכַּחַשׁ יְסַפֵּרוּ ׃	& mendacium narrantes.	& de mendacio annunciabũtur	καὶ ψεύδους διαγγελήσονται
כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה	Conſume in furore cõſume,	in cõſumatiõe ĩ ira cõſumatiõis	ἐν συντελείᾳ, ἐν ὀργῇ συντελείας
וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי	vt nõ ſubſiſtant, & ſciãt qm̃	& non erunt. Et ſcient quia	καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσι. Καὶ γνώσονται ὅτι
אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב	Deus dominabitur Iaacob,	Deus dominabitur Iacob,	ὁ θεὸς δεσπόζει τοῦ Ἰακώβ,
לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה׃	in finibus terre in perpetuũ.	& finium terre. (patientur	καὶ τῶν περάτων τῆς γῆς.
וְיָשֻׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ	Cõuertãt ad veſperã, latrẽt	Cõuertent ad veſperã & famẽ(	Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν
כַכָּלֶב וִיסוֹבְבוּ	vt canis & circũeant	vt canes,& circuibunt	ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι
עִיר ׃ הֵמָּה	ciuitatem. Ipſi	ciuitatem. Ipſi	πόλιν. Αὐτοὶ
יְנִיעוּן לֶאֱכֹל	vagabuntur vt comedant,	diſpergentur ad manducandũ,	διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν.
אִם לֹא יִשְׂבְּעוּ	& quãuis ſaturati non	ſi vero non fuerint ſaturati	ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι,
וַיָּלִינוּ ׃ וא	fuerint dormient. (tuã,	& murmurabunt.	καὶ γογγύσουσιν.
וַאֲנִי אָשִׁיר עֻזֶּךָ	Ego aũt cãtabo fortitudinẽ(	Ego ãt cãtabo fortitudinẽ tuã,	Ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνάμει σου,
וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ	& laudabo mãe miſicor.tuã.	& exaltabo mãe miſicõdiã tuã.	καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός
כִּי הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי	Qm̃ fcũs es fõtitudo mihi,&	Quia factꝰ es ſuſceptor meꝰ &	σου. Ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ
וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר	refugium in die tribulatiõis.	refugiũ meũ,in die tribulatiõis	καταφυγή μου, ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς
לִי ׃ עֻזִּי אֵלֶיךָ	Fortitudo mea tibi	mee. Adiutor meus tibi	μου. Βοηθός μου εἶ, σοὶ
אֲזַמֵּרָה כִּי אֱלֹהִים	cãtabo, qm̃ Deus (miſi.mea.	pſallã, qa Deus (ſicordia mea.	ψαλῶ, ὅτι σὺ ὁ θεὸς
מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי	adiutor meus, DEVS meꝰ(	ſuſceptor meꝰ es, Deꝰ meꝰ mi(	ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ θεός μου τὸ ἔλεός μου.
ס לַמְנַצֵּחַ עַל	LX. Ad victoriã. Pro	LIX. In finem pro	νθʹ. Εἰς τὸ τέλος τοῖς
שׁוּשַׁן עֵדוּת מִכְתָּם	liliis teſtimonii. Mictam	his q cõmutabũt ĩ (doctrinã	ἀλλοιωθησομένοις εἰς (χὴν,
לְדָוִד לְלַמֵּד ׃	i. iſtrũ ſuaue ſonãs, Dauidis(	tituli ĩ ſcriptõe ipſi Dauid ĩ(	στηλογραφίαν τῷ Δαβὶδ εἰς διδα(
בְּהַצּוֹתוֹ אֶת	qñ pugnauit adũſꝰ (ad doc.	cũ ſuccẽdit meſopotamiam	ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν μεσοποτα(
אֲרַם נַהֲרַיִם	Syriam fluuiorum A.	ſyrie &	συρίας καὶ (μίαν
וְאֶת אֲרַם	& aduerſus Syriam	ſobal	τὴν συρίαν σοβάλ,
צוֹבָה וַיָּשָׁב ע	ſoba C. & reuerſus eſt	& conuertit	καὶ ἐπέστρεψεν
יוֹאָב וַיַּךְ אֶת	Ioab & percuſſit	Ioab & percuſſit	ἰωὰβ καὶ ἐπάταξε
אֶת־אֱדוֹם	Edom	Edom	τὴν ἐδὼμ
בְּגֵיא־מֶלַח	in valle ſalinarum	in valle ſalinarum	ἐν τῇ φάραγγι τῶν ἁλῶν,
שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף ׃	duodecim milia.	xii. milia.	δώδεκα χιλιάδας.
אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ	Deus proiecisti nos	Deus repuliſti nos	Ὁ θεὸς ἀπώσω ἡμᾶς
פְּרַצְתָּנוּ אָנַפְתָּ	ſcidiſti nos, iratus es,	& deſtruxiſti nos, iratus es	καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίσθης
תְּשׁוֹבֵב לָנוּ ׃	conuerte nos.	& miſertus eſt nobis.	καὶ οἰκτείρησας ἡμᾶς.
הִרְעַשְׁתָּה אֶרֶץ	Commouiſti terram	Cõmouiſti terram	Συνέσεισας τὴν γῆν
פְּצַמְתָּהּ רְפָה	& dirupiſti eam, ſana	& conturbaſti eam ſana	καὶ συνετάραξας αὐτήν, ἴασαι
שְׁבָרֶיהָ כִי	rupturas eius quoniam	contritiones eius quia	τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι
מָטָה ׃ הִרְאִיתָ עַמְּךָ	mota eſt. Oſtendiſti pplõ tuo	cõmota eſt. Oſtendiſti pplõ tuo	ἐσαλεύθη. Ἔδειξας τῷ λαῷ σου
קָשָׁה הִשְׁקִיתָנוּ יַיִן	dura, potaſti nos vino	dura potaſti nos vino	σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον
תַּרְעֵלָה ׃ נָתַתָּה	venenato. Dediſti	compunctionis. Dediſti	κατανύξεως. Ἔδωκας
לִּירֵאֶיךָ נֵּס	metuentibus te vexillum,	metuentibus te ſignificationẽ,	τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν,

lab[illegible]orum ſuorum, comprehendantur
in ſuperbia ſua. Quoniam
periurium & mendacium narrabunt.
Deſtrue illos in ira, deſtrue
illos vſq; ad nihilum,
& ſcient quoniam Deus dominatur
Iaacob & finium terre in
ſeculum. Conuertentur ad veſperam
& latrabunt ſicut canis,
& circuibunt ciuitatem. Ipſi
fatigabuntur querentes predam
vt comedant, & non quieſcent donec
ſaturentur & dormiant.
Ego ego laudabo fortitudinem tuam,
& pſallã tpe matutino bonitatem tuã,
quoniam factus es refugium meum
& auxilium meum in die tribulationis
mee. Fortitudo mea te
laudabo, quoniam Deus
redẽptor meus, Deus miſericordie mee.

L X. In laudẽ. Pro veteri teſtimonio
Inter Iaacob & Laban, traducti
per manum Dauidis ad eruditionẽ
qñ congregauit Dauid exercitus
trãſiuitq; p Aigar ſaduta. i. p mõtẽ
teſtimõii & iſtruxit bellũ adũſo, arã b q̃
ẽ ſup Prat, D. & adũſus arã ſoba, E. &
poſt hec reuerſus eſt Ioab & pcuſſit
idumeos, in planitie ſalis,
& ceciderunt de exercitibus Dauid
& Ioab duodecim milia,
dixit Dauid. Deus dereliquiſti nos,
ↄfregiſti nos iratus ẽ nobis vehemẽter,
iube vt reuertatur gloria tua ad nos.
Commouiſti terram iſrael,
conturbata eſt, & dirupiſti eam,
ſana ſciſſuras eius quoniam
commota eſt. Oſtendiſti populo tuo
duriciem, potaſti nos vino
luctus. Dediſti metuentibus te
vexillum vt exaltentur in illo

A. .i. Meſopotamia ſm aliquos. Non deſunt tamen qui contendant Syriam ſuuiorũ eſſe Damaſcum, propter duo flumina que per ciuitatem tranſeunt, inter quos Auenezra, Chimchi, & author midras.

b. Ideſt ſyriam
C. Ideſt Pheniciam.
D. Ideſt Euphraten.
E .i. Syriãpheniciã.

שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ	labiorũ eorum,& capiantur	labioꝝ ipſorũ,& cõprehẽdãtur	χειλέως αὐτῶν, καὶ συλληφθήτωσαν
בִגְאוֹנָם וּמֵאָלָה	in ſupbia ſua,& maledictionẽ	in ſupbia ſua. Et de execratione	ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν. Καὶ ἐξ ἀρᾶς
וּמִכַּחַשׁ יְסַפֵּרוּ׃	& mendacium narrantes.	& de mendacio annunciabũtur	καὶ ψεύδους διαγγελήσονται
כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה	Conſume in furore cõſume,	in cõſumatiõe ĩ ita cõſumatiõis	ἐν συντελείᾳ, ἐν ὀργῇ συντελείας
וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי	vt nõ ſubſiſtant, & ſciãt q̃m	& non erunt. Et ſcient quia	καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσι. Καὶ γνώσονται ὅτι
אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב	Deus dominabitur Iaacob,	Deus dominabitur Iacob,	ὁ θεὸς δεσπόζει τοῦ ἰακὼβ,
לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה׃	in finibus terre in perpetuũ.	& finium terre. (patientur	καὶ τῶν περάτων τῆς γῆς.
וְיָשֻׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ	Cõuertãt ad veſperã, latrẽt	Cõuertent ad veſperã & famẽ(	Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν
כַכָּלֶב וִיסוֹבְבוּ	vt canis & circũeant	vt canes,& circuibunt	ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι
עִיר׃ הֵמָּה	ciuitatem. Ipſi	ciuitatem. Ipſi	πόλιν. Αὐτοὶ
יְנִיעוּן לֶאֱכֹל	vagabuntur vt comedant,	diſpergentur ad manducandũ,	διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν.
אִם לֹא יִשְׂבְּעוּ	& quãuis ſaturati non	ſi vero non fuerint ſaturati	ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι,
וַיָּלִינוּ׃ וא	fuerint dormient. (tuã,	& murmurabunt.	καὶ γογγύσουσιν.
וַאֲנִי אָשִׁיר עֻזֶּךָ	Ego aũt cãtabo fortitudinẽ(	Ego ãt cãtabo fortitudinẽ tuã,	Ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνάμει σου,
וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ	& laudabo mãe miſicor. tuã.	& exaltabo mãe miſicõdiã tuã.	καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός
כִּי הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי	Q̃m fcũs es fõtitudo mihi,&	Quia factꝰ es ſuſceptor meꝰ &	σου. Ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ
וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר	refugium in die tribulatiõis.	refugiũ meũ, in die tribulatiõis	καταφυγή μου, ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς
לִי׃ עֻזִּי אֵלֶיךָ	Fortitudo mea tibi	mee. Adiutor meus tibi	μου. Βοηθός μου εἶ, σοὶ
אֲזַמֵּרָה כִּי אֱלֹהִים	cãtabo, q̃m Deus (miſi. mea.	pſallã, q̃a Deus (ſicordia mea.	ψαλῶ, ὅτι σὺ ὁ θεὸς
מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי׃	adiutor meus, DEVS meꝰ(	ſuſceptor meꝰ es, Deꝰ meꝰ mi(	ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ θεός μου τὸ ἔλεός μου.
לַמְנַצֵּחַ עַל ס	LX. Ad victoriã. Pro	LIX. In finem pro	νθ'. Εἰς τὸ τέλος τοῖς
שׁוּשַׁן עֵדוּת מִכְתָּם	liliis teſtimonii. Mictam	his q̃ cõmutabũt ĩ (doctrinã	ἀλλοιωθησομένοις εἰς (χήν,
לְדָוִד לְלַמֵּד׃	d. iſtim ſuaue ſonãs, Dauidis(	tituli ĩſcriptõe ipſi Dauid ĩ(	στηλογραφίαν τῷ Δαβὶδ εἰς διδα(
בְּהַצּוֹתוֹ אֶת	q̃n pugnauit adũſꝰ (ad doc.	cũ ſuccẽdit meſopotamiam	ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν μεσοποτα(
אֲרַם נַהֲרַיִם	Syriam fluuiorum A.	ſyrie &	συρίας καὶ (μίαν
וְאֶת אֲרַם	& aduerſus Syriam	ſobal	τὴν συρίαν σωβὰλ,
צוֹבָה וַיָּשָׁב	ſoba C. & reuerſus eſt	& conuertit	καὶ ἐπέστρεψεν
יוֹאָב וַיַּךְ	Ioab & percuſſit	Ioab & percuſſit	ἰωὰβ καὶ ἐπάταξε
אֶת־אֱדוֹם	Edom	Edom	τὴν ἐδὼμ
בְּגֵיא מֶלַח	in valle ſalinarum	in valle ſalinarum	ἐν τῇ φάραγγι τῶν ἁλῶν,
שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף׃	duodecim milia.	xii. milia.	δώδεκα χιλιάδας.
אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ	Deus proieciſti nos	Deus repuliſti nos	Ὁ θεὸς ἀπώσω ἡμᾶς
פְּרַצְתָּנוּ אָנַפְתָּ	ſcidiſti nos, iratus es,	& deſtruxiſti nos, iratus es	καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίσθης
תְּשׁוֹבֵב לָנוּ׃	conuerte nos.	& miſertus eſt nobis.	καὶ ᾠκτείρησας ἡμᾶς.
הִרְעַשְׁתָּה אֶרֶץ	Commouiſti terram	Cõmouiſti terram	Συνέσεισας τὴν γῆν
פְּצַמְתָּהּ רְפָה	& dirupiſti eam, ſana	& conturbaſti eam ſana	καὶ συνετάραξας αὐτήν, ἴασαι
שְׁבָרֶיהָ כִי	rupturas eius quoniam	contritiones eius quia	τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι
מָטָה׃ הִרְאִיתָ עַמְּךָ	mota eſt. Oſtendiſti pplõ tuo	cõmota eſt. Oſtendiſti pplõ tuo	ἐσαλεύθη. Ἔδειξας τῷ λαῷ σου
קָשָׁה הִשְׁקִיתָנוּ יַיִן	dura, potaſti nos vino	dura potaſti nos vino	σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον
תַּרְעֵלָה׃ נָתַתָּה	venenato. Dediſti	compunctionis. Dediſti	κατανύξεως. Ἔδωκας
לִּירֵאֶיךָ נֵּס	metuentibus te vexillum,	metuentibus te ſignificationẽ,	τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν,

labiorum ſuorum, comprehendantur
in ſuperbia ſua. Quoniam
periurium & mendacium narrabunt.
Deſtrue illos in ira, deſtrue
illos vſq; ad nihilum,
& ſcient quoniam Deus dominatur
Iaacob & finium terre in
ſeculum. Conuertentur ad veſperam
& latrabunt ſicut canis,
& circuibunt ciuitatem. Ipſi
fatigabuntur querentes predam
vt comedant, & non quieſcent donec
ſaturentur & dormiant.
Et ego laudabo fortitudinem tuam,
& pſallã tpe matutino bonitatem tuã,
quoniam factus es refugium meum
& auxilium meum in die tribulationis
mee. Fortitudo mea te
laudabo, quoniam Deus
redẽptor meus, Deus miſericordie mee.

المزمور
التاسع والخمسون

LX. In laudẽ. Pro veteri teſtimonio
Inter Iaacob & Laban, traducti
per manum Dauidis ad eruditionẽ
qñ congregauit Dauid exercitus
trãſiuitq; p Aigar ſaduta. i. p mõtẽ
teſtimõii & ĩſtruxit bellũ adũſo, arã b q
ẽ ſup Prat, D. & adũſus arã ſoba, E. &
poſt hec reuerſus eſt Ioab & pcuſſit
idumeos, in planitie ſalis,
& ceciderunt de exercitibus Dauid
& Ioab duodecim milia,
dixit Dauid. Deus dereliquiſti nos,
ↄfregiſti nos iratus ẽ nobis vehemẽter,
iube vt reuertatur gloria tua ad nos.
Commouiſti terram iſrael,
conturbata eſt, & dirupiſti eam,
ſana ſciſſuras eius quoniam
commota eſt. Oſtendiſti populo tuo
duriciem, potaſti nos vino
luctus. Dediſti metuentibus te
vexillum vt exaltentur in illo

A. .i. Meſopotamiã ſm aliquos. Non deſunt tamen qui contendant Syriam ſiuiuiorũ eſſe Damaſcum, propter duo flumina que per ciuitatem tranſeunt, inter quos Aben ezra, Chimchi, & author midras.

b. Ideſt ſyriam
C. Ideſt Pheniciam.
D. Ideſt Euphraten.
E .i. Syriã pheniciã.

להתנוסס מפני	vt exaltentur a facie	vt fugiant a facie	τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου
קשט סלה : למען	veritat's in perpetuum. Vt	arcus. Et	τόξου. διάψαλμα. Ὅπως
יחלצון יד	liberentur	liberentur	ἂν ῥυσθῶσιν
ידידיך רט	amici tui,	dilecti tui,	οἱ ἀγαπητοί σου,
הושיעה ימינך	ſalua dexteram tuam	ſaluum fac dextera tua	σῶσον τῇ δεξιᾷ σου
ועננו : אלהים	& reſponde mihi. Deus	& exaudi me. Deus	καὶ ἐπάκουσόν μου. Ὁ θεὸς
דבר בקד	locutus eſt	locutus eſt	ἐλάλησεν
בקדשו אע	in ſanctuario ſuo,	in ſancto ſuo,	ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ,
אעלזה	letabor	letabor	ἀγαλλιάσομαι
אחלקה	diuidam	& partibor	καὶ διαμεριῶ
שכם ועמק סכ	ſiccimam & vallem	ſichimam, & conuallem	σίκιμα, καὶ τὴν κοιλάδα
סכות אמדד :	ſoccot demetiar.	tabernaculorum metibor.	τῶν σκηνῶν διαμετρήσω.
לי גלעד	Meus eſt ga'aad,	Meus eſt galaad	Ἐμός ἐστι γαλαὰδ
ולי מנשה	& meus eſt manaſſe,	& meus eſt manaſſes,	καὶ ἐμός ἐστι μανασσῆς,
ואפרים מעוז	& effraim fortitudo	& effraim fortitudo	καὶ ἐφραὶμ κραταίωσις
ראשי יה	capitis mei.	capitis mei.	τῆς κεφαλῆς μου.
יהודה מחקקי :	Iudas preceptor meus,	Iuda rex meus,	Ἰούδας βασιλεύς μου,
מואב סיר	moab olla	moab olla	μωὰβ λέβης
רחצי ע	lauacri mei,	ſpei mee.	τῆς ἐλπίδος μου.
על אדום א	Super idumeam	In idumeam	Ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν
אשליך נ	proiiciam	extendam	ἐκτενῶ
נעלי ע	calciamentum meum,	calciamentum meum,	τὸ ὑπόδημά μου.
עלי פלשת	mihi paleſtina	mihi allenigene	ἐμοὶ ἀλλόφυλοι
התרעעי : מי	federata eſt. Quis (nitam,	ſubditi ſunt. Quis (nitam,	ὑπετάγησαν. Τίς
יבלני עיר מצור	deducet me ad ciuitatē mu(	deducet me vſq; ī ciuitatē mu(	ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς,
מי נחני עד אדום :	qs deducet me vſq; ad idūeā.	qs deducet me vſq; in idumeā.	ἢ τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς ἰδουμαίας.
הלא אתה אלהים	Nonne tu Deus	Nonne tu Deus	Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς
זנחתנו ולא תצא	q ꝓieciſti nos, & ñ egredier',	q repuliſti nos, & nō egredieris	ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ
אלהים בצבאותינו :	Deus in exercitibus noſtris.	Deus in virtutibus noſtris.	ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
הבה לנו עזרת מצר	Affer nobis auxiliū ī tribula.	Da nobis auxiliū de tribulatiōe,	Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως,
ושוא תשועת אדם :	vana eſt enim ſalus ab hoīe.	& vana ſalus hoīs. (tes nos.	καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.
באלהים נעשה חיל	In Deo faciemus virtutem,	In Deo faciemus virtutē, (lā(	Ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν.
והוא יבוס צרינו :	& ipſe peſſūdabit tribulā.nos.	& ipſe ad nihilū deducet tribu(	καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.
סא למנצח	LXI. Ad victoriā.	LX. In finem	ξ΄. Εἰς τὸ τέλος
על נגינת לדוד :	In organis, Dauidis.	ī hymnis pſalmus Dauid.	ἐν ὕμνοις τῷ Δαβὶδ ψαλμός.
שמעה אלהים רנתי	Exaudi Deus canticū meum	Exaudi Deus depcationē meā,	Εἰσάκουσον ὁ θεὸς τῆς δεήσεώς μου,
הקשיבה תפלתי :	intende orationi mee.	intende orationi mee.	πρόσχες τῇ προσευχῇ μου,
מקצה הארץ אליך	De nouiſſimo terre ad te	A finibus terre ad te	Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς, πρὸς σὲ
אקרא בעטף	clamabo, cum triſte fuerit	clamaui dum anxiaretur	ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι
לבי בצור ירום	cor meum, in petra altiore	cor meum, in petra exaltaſti	τὴν καρδίαν μου, ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς
ממני תנחני כי	me, eris ductor meus. Quia	me. Deduxiſti me, quia	με. Ὡδήγησάς με, ὅτι

ان يبعدو عن وجه	מן בגלל קושטיה	propter veritatem Abraham
العوس	דאברהם לעלמין בגין דלא	in eternum.Propter
لتخلص	זכותיה דיצחק יתפציין	meritum Iſaac liberabuntur
احباوك ۞	רחימיך פרוק ימינך	amatores tui,redime dexteram tuam,
خلصني بيمينك	מטול חסדא דיעקב	propter miſericordiam Iaacob,
واستجب لي ۞ تكلم	וקבל צלותי: אלהא מליל	& ſuſcipe orōnē meā.Deus locutus eſt
الله	בבית מקדשא אבוע ארי	in domo ſanctuarii letabor quoniam
في قديسيه ۞ وقال ۞	יתגברון דבית ישראל	preualebit domus iſrael,
ابتهج	איפליג ביזתא עם בני	diuidam predam cum filiis
واقسم	יוסף דיתבין בשכם	Ioceph,habitantes in ſichem
ساحب بمر. واقيس	ובמישר סכות אימשח	in valle tabernaculorum menſura
وادي المظال	כשדתא ואיפליג עדאה:	menſurabo,& diuidam ſpolia.
لي جلعاد	עמי הוון דבית גלעד	Mecum erat domus Gilat,
ولي منسا	ועמי הוון דבית מנשה	& mecum domus Manaſſe
افرام هو عز	וגברין דבית אפרים עושנא	& fortes filiorum Ephraim fortitudo
راسي	דרישי ומדבית יהודה	capitis mei,a domo autem Iude,
يهوذا ملكي	ספרא דבית אולפני:	ſcribe domus doctrine mee.
مواب قوة	בעידן דמואבאי איטנפו	Dū conculcarent moabite fedati ſunt
رجائي	רגלי כאסני גבריהון	pedes mei in ſanguine procerum eius,
على ادوم	היך חדי שוזגי על	ſicut olla lotionis ſuper
امد	פריקת קדל גיברי דאדום	collum occipitū,proceres idumeorum
خذائي	דלטוש מסני עליה	conculcauerunt calcei mei,ſuper
لي خضعت	פלשתאי יביבי כנישתא	paleſtinos leticia congregationis
العبا بل الغربيه من	דישראל: מאן הוא דאוביל	iſrael.Quis deducet
يهديني الى المدينة	יתי לקרתא חריבתא דצור	me ad ciuitatem deſtructam Zor,
الحصينه اومن ايبلغني	מאן דדברני עד אדום:	quis deducet me vſq; idumeam.
الى ادوم اليس انت يا الله	הלא את הוא יי	Nonne tu es DEVS
الذي اقصيتنا ولم تخرج	דשבקתנא ולא תיפוק	qui dereliquiſti nos,& non egredieris
يا الهنا جيوشنا اعطنا	אלהא עם חילותנא:	Deus cum exercitibus noſtris.
يارب عونا في شدائدنا	הב לן סעדא ממעיקא	Affer nobis auxilium in tribulatione
فانا كل هو خلاص الانسان	ומגן הוא פורקניה דבר	quoniam vana redemptio hominis,
بالهنا نصنع القوة	נשא במימרא דיי נעביד	In verbo DEI operabimur virtutem,
وهو يخذل الذين احزنونا	חילא והוא יכבש מעיקנא:	& ipſe conculcabit tribulantes nos,
المزمور	לשבחא	LXI. In laudem.
الستون	על תושבחן לדוד:	Pro laudibus Dauidis.
اللهم استجب تضرعي	קביל יי בעותי	Accipe Deus deprecationem meam,
واقبل صلاتي	אצית צלותי:	intende orationi mee.
فاني من اقاصي الارض	מן סופי ארעא קדמך אצלי	Ab extremis terre coram te orabo
صرخت البك عند كرب	כד אשתלהיות לבי בכרך	cum triſte fuerit cor meum,in arce
قلبي رفعتني على الصفاة	תקיף דמתבני על טינר	munita,que cōſtructa eſt ſuper rupem
هديتني لانك كنت لي	רם מני דברתני: ארום	altiorē me ipſo,deduxiſti me.Quoniā

הָיִיתָ מַחְסֶה לִי מִגְדַּל	fuiſti ſpes mea turris	factus es ſpes mea, turris	ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος
עֹז מִפְּנֵי אוֹיֵב ׃	munitiſſima, a facie inimici.	fortitudinis a facie inimici.	ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.
אָגוּרָה בְאָהָלְךָ	Habitabo ĩ tabernaculo tuo	Inhabitabo in tabernaculo tuo	Παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου
עוֹלָמִים אֶחֱסֶה	in ſecula, ſperabo	in ſecula, protegar	εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπασθήσομαι
בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶּלָה ׃	ĩ protectiōe alarũ tuarũ ſemp.	in velamento alarum tuarum.	ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. Διάψαλμα
כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים	Tu enim Deus	Quoniam tu Deus (diſti	Ὅτι σὺ ὁ θεὸς
שָׁמַעְתָּ לִנְדָרָי נָתַתָּ	exaudiſti vota mea dediſti	meus exaudiſti orōnē meā de(	εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου, ἔδωκας
יְרֻשַּׁת יִרְאֵי שְׁמֶךָ ׃	hẽditatẽ, timẽtibꝫ nomẽ tuũ.	hẽditatẽ timentibus nomẽ tuũ.	κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου
יָמִים עַל	Dies ſuper	Dies ſuper	Ἡμέρας ἐφ'
יְמֵי מֶלֶךְ	dies regis	dies regis	ἡμέρας τοῦ βασιλέως
תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו	adiicies annos eius,	adiicies, annos eius	προσθήσεις, τὰ ἔτη αὐτοῦ
כְּמוֹ דֹר וָדֹר ׃	donec eſt generatio	vſq; in diem generationis	ἕως ἡμέρας γενεᾶς
יֵשֵׁב עוֹלָם	& gñatio. Cõmorabit̃ ſemp	& gñatiõis. Permanet ĩ eternũ	καὶ γενεᾶς. Διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα
לִפְנֵי אֱלֹהִים חֶסֶד	ante faciẽ Dei, miſericordia	in cõſpectu Dei, miſericordiam	ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἔλεος
וֶאֱמֶת מַן יִנְצְרֻהוּ ׃	& veritas ꝑparate ſuabũt eũ	& veritatẽ eius quis requiret.	καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει
כֵּן אֲזַמְּרָה	Sic canam	Sic pſalmum dicam	Οὕτως ψαλῶ τῷ
שִׁמְךָ	nomini tuo	nomini tuo	ὀνόματί σου
לָעַד לְשַׁלְּמִי	iugiter, reddens	in ſeculum ſeculi, vt reddam	εἰς τοὺς αἰῶνας, τοῦ ἀποδοῦναί με
נְדָרַי יוֹם	vota mea per	vota mea de	τὰς εὐχάς μου
יוֹם ׃	ſingulos dies.	die in diem.	ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.
סב לַמְנַצֵּחַ	LXII. Ad victoriã ſup ĩdutũ	LXI In finẽ ꝑ idytum	ξα. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδιθοὺμ
עַל־יְדוּתוּן מִזְמוֹר	d. muſices inſtrũ. Pſalmus	pſalmus	ψαλμὸς
לְדָוִד ׃	Dauidis.	Dauid.	τῷ Δαβίδ.
אַךְ אֶל־אֱלֹהִים	Profecto apud Deum	Nonne Deo	Οὐχὶ τῷ θεῷ
דּוּמִיָּה נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ	ſilebit anima mea, ex eo	ſubiecta erit anima mea, ab ipſo	ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου, παρ' αὐτοῦ
יְשׁוּעָתִי ׃ אַךְ־הוּא	ſalus mea. Certe ipſe	enim ſalutare meũ. Nam & ipſe	γὰρ τὸ σωτήριόν μου. Καὶ γὰρ αὐτὸς
צוּרִי וִישׁוּעָתִי	robuſto meo & ſalutari meo,	Deus meus & ſalutaris meus,	θεός μου καὶ σωτήρ μου,
מִשְׂגַּבִּי לֹא־אֶמּוֹט	fortitudo mea, nõ emouebor	ſuſceptor meus non mouebor	ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ σαλευθῶ
רַבָּה ׃ עַד־אָנָה	amplius. Vſquequo	amplius. Quouſq;	ἐπὶ πλεῖον. Ἕως πότε
תְּהוֹתְתוּ עַל־אִישׁ	inſidiamini contra virum	irruitis in hominem	ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον,
תְּרָצְּחוּ כֻלְּכֶם	interficiemini omnes vos,	interficitis vniuerſi vos,	φονεύετε πάντες ὑμεῖς,
כְּקִיר נָטוּי גָּדֵר	ſicut paries inclinatus & ſepes	tãq; parieti ĩclinato & macerie	ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ
הַדְּחוּיָה ׃ אַךְ מִשְּׂאֵתוֹ	ipulſa. Certe ꝑ exaltatõe ſua	depulſe. Verũtamẽ ꝑciũ meũ	ὠσμένῳ. Πλὴν τὴν τιμήν μου
יָעֲצוּ לְהַדִּיחַ	conſiliũ fecerũt vt pellerẽt,	cogitauerunt repellere,	ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι,
יִרְצוּ כָזָב בְּפִיו	placuerit ſibi ĩ mẽda. ore ſuo	cucurri in ſiti, ore ſuo	ἔδραμον ἐν δίψει. Τῷ στόματι αὐτῶν
יְבָרֵכוּ וּבְקִרְבָּם	bñdicũt, ĩterioribus aũt ſuis	benedicebant & corde ſuo	εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
יְקַלְלוּ	maledicunt	maledicebant.	κατηρῶντο. Διάψαλμα.
סֶלָה ׃ אַךְ לֵאלֹהִים	in ꝑpetuũ. Verũtamen Deo	Verũtamen Deo	Πλὴν τῷ θεῷ
דּוֹמִּי נַפְשִׁי כִּי־מִמֶּנּוּ	retice anima mea, ab ipſo	ſubiecta eſto aĩa mea, qm̃ ab ipſo	ὑποτάγηθι ἡ ψυχή μου, ὅτι παρ' αὐτοῦ
תִּקְוָתִי ׃ אַךְ־הוּא	.n. ꝑſtolatio mea. Certe ipſe ẽ	patientia mea. Quia ipſe	ἡ ὑπομονή μου. Ὅτι αὐτὸς
צוּרִי וִישׁוּעָתִי	robur meum & ſalus mea,	Deus meus & ſaluator meus,	θεός μου καὶ σωτήρ μου,

منجيا وحصنا	הויתא רחיץ לי קושטא	factus es ſpes mea turris
حصينا في وجه العدو	עושנא מן קדם בעל דבבא:	fortitudinis a facie patroni inimicitie.
اسكن في مسكنك	איתותב במשכנך	Habitabo in tabernaculo tuo,
الى الابد واستتر	לעלמיא איתחפי	in ſecula, protegar
بظلال كنفك	בטלל שכינתך לעלמין:	vmbra diuinitatis tue in eternum.
لانك انت الله	ארום את יי	Quoniam tu DEVS
سمعت صلاتي اعطيت	שמעת נדרי יהבת	exaudiſti vota mea, dediſti
خائفي اسمك ميراثا	ירותא לדחלי שמך:	hereditatem timentibus nomẽ tuum.
زدت الملك	יומין לעלמא דאתי על	Dies mundi futuri ſuper
على ايامه	יומי מלכא משיחא	dies regis MESSIE
اياما وسنيه	תוסף שנוי היך דרי	appones, anni eius ſicut generationes
الى جيل بعد	עלמא הדין ודרי עלמא	mundi huius, & generationes mundi
جيل ويدوم امام الرب	דאתי: יתיב לעלמין	venturi. Cõmorabit in ſecula (rauit
الى الابد رحمته	קדם אלהא טיבו וקשוט	corã DEO, bonitas & veritas q̃s ꝑpa(
وعدله من يبتغيهما	מן מרי עלמא ינטרון ליה:	author ſeculi ſeruabunt eum.
لذلك امجد	כדין אשבח שמך לעלמין	Sic laudabo nomẽ tuũ in eternũ, poſtq̃
اسمك	כד אשלים ביום פורקנא	A. compleuero in die redemptionis — A .i. Perſoluero uota.
الى ابد الابد واوفي	דישראל וביום דיתרבי	iſrael, in die quo vngetur
نذوري	מלכא משיחא למיהוי	rex MESSIAS, vt conſtituatur
يوما فيوما	מליך:	Rex.
	לשבחא	LXII. In laudem,
المزمور	על ידי ידותון	per manus Idurum,
الداؤدي والستون	תושבחתא לדוד:	Laudatoria Dauidis.
ان الله	ברם לאלהא שתוקא	Certe DEO ſiler
تخضع نفسي لانه من	נפשי מניה פורקן	anima mea, ab eo autem
عنده خلاصي هو	פורקני: ברם הוא	redẽptio mea. Profecto ipſe (um meũ
الهي ومخلصي	תוקפי ופורקני מסיובי	fortitudo mea & redẽptio mea, auxili(
وناصري فلا احول	לא אזדעזע ביום עקא	non mouebor in die tribulationis
ابدا حتى متى	רבא: עד אימתי תתרגשון	magne. Vſquequo fremetis
تملون على الانسان	על גבר חסיד תתעבדון	in virum miſericordem, perperrabitis
لتقتلوه كلكم	קטולין כולכון היך שור	homicidia. Omnes vos ſicut murus
مثل جدار مايل	דסטי והיך גודא	inclinatus, & ſicut ſeptum
وسياج واقع لانكم تحبون	דעייק: ברם כד יומא	corruens. Profecto in die
تقصون من نعمته	דטבתא מתמלכין	bone operationis conſiliantur
سعوا بغش ويباركون	למדחא יתהון כדיבותא	vt impingant, loquunturq; mendaciũ.
بافواههم ويلعنون	בפומהון מברכין	Ore ſuo benedicunt
بقلوبهم	ובלבהון מלטטין	& corde ſuo maledicunt
لله	לעלמין ברם לאלהא שתיקי	in eternum. Verumtamen Deo taceas
تخضع نفسي لان من	נפשי ארום מניה	anima mea quoniam ab ipſo
عنده صبري لانه	סברי ברם הוא	patientia mea. Profecto ipſe
الهي ومخلصي	תוקפי ופורקני	fortitudo mea, redemptor meus,

מִשְׂגַּבִּי לֹא אֶמּוֹט׃	fortitudo mea nõ mouebor.	adiutor meus non emigrabo.	ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ μεταναστεύσω,
עַל אֱלֹהִים יִשְׁעִי	In Deo ſalutare meum	In Deo ſalutare meum	ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου,
וּכְבוֹדִי צוּר עֻזִּי	& glĩa mea, robur fortitudi(	& gloria mea, Deus auxilii mei	καὶ ἡ δόξα μου. Ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου
מַחְסִי בֵּאלֹהִים׃	& ſpes mea ĩ Deo. (nis mee,	& ſpes mea in Deo eſt.	καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ,
בִּטְחוּ בוֹ בְכָל עֵת	Sperate in eo omni tẽpore	Sperate in Deo oĩs cõgregatio	ἐλπίσατε ἐπ᾽ αὐτόν, πᾶσα συναγωγὴ
עָם שִׁפְכוּ לְפָנָיו	populi, effundite coram eo	populi, effundite coram illo	λαοῦ. Ἐκχέατε ἐνώπιον αὐτοῦ
לְבַבְכֶם אֱלֹהִים	cor veſtrum, Deus	corda veſtra, Deus	τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς
מַחֲסֶה לָּנוּ סֶלָה׃	ſpes noſtra in perpetuum.	adiutor noſter in eternum.	βοηθὸς ἡμῶν. διάψαλμα.
אַךְ הֶבֶל בְּנֵי אָדָם	Verũtamẽ vanitas filii hoĩs,	Verũtamen vani filii hominũ	Πλὴν μάταιοι, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
כָּזָב בְּנֵי אִישׁ	mendacium filii viri,	mendaces filii hominum	ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
בְּמֹאזְנַיִם רא	ſi aſcendant	in ſtateris, vt	ἐν ζυγοῖς τοῦ
לַעֲלוֹת הֵמָּה	in ſtateras, minus q̃ vanitas	decipiant ipſi de	ἀδικῆσαι, αὐτοὶ ἐκ
מֵהֶבֶל יָחַד׃	erunt inſimul.	vanitate in idipſum.	ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό.
אַל תִּבְטְחוּ בְעֹשֶׁק	Nolite confidere in calũnia,	Nolite ſperare in iniquitate,	Μὴ ἐλπίζετε ἐπ᾽ ἀδικίαν,
וּבְגָזֵל אַל תֶּהְבָּלוּ	neq̃ ĩ rapina ne fruſtremini.	& rapinas nolite concupiſcere,	καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ ἐπιποθεῖτε,
חַיִל כִּי יָנוּב אַל	Diuitie ſi affluxerint, ne	diuitie ſi affluant nolite	πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ
תָּשִׁיתוּ לֵב׃ אַחַת	apponatis cor. Vnum	cor apponere. Semel	προστίθεσθε καρδίαν. Ἅπαξ
דִּבֶּר אֱלֹהִים	locutus eſt Deus,	locutus eſt Deus	ἐλάλησεν ὁ θεός,
שְׁתַּיִם זוּ שמע	duo hec	duo hec	δύο ταῦτα
שָׁמַעְתִּי כִּי עֹז	audiui, quia fortitudo	audiui, quia poteſtas	ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος
לֵאלֹהִים׃ וּלְךָ אֲדֹנָי	Dei eſt. Et tibi domine	Dei eſt, & tibi domine	τοῦ θεοῦ, καὶ σόν, κύριε,
חֶסֶד כִּי אַתָּה תְשַׁלֵּם	miſericordia, quia tu reddes	miſericordia, quia tu reddes	τὸ ἔλεος. Ὅτι σὺ ἀποδώσεις
לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ׃	vnicuiq̃ ſecundũ opus eius.	vnicuiq̃ iuxta opera ſua.	ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
סג מִזְמוֹר	LXIII. Pſalmus,	LXII. Pſalmus	ξβ΄. Ψαλμὸς
לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ	Dauidis cum eſſet	Dauid cum eſſet	τῷ Δαβὶδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν
בְּמִדְבַּר יְהוּדָה׃	in deſerto Iudee.	in deſerto idumee.	ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας.
אֱלֹהִים אֵלִי אַתָּה	Deus Deus meus .A. tu,	Deus Deus meus,	Ὁ θεὸς ὁ θεός μου,
אֲשַׁחֲרֶךָּ צָמְאָה לְךָ	inquiram te, ſitiuit te (mea	ad te de luce vigilo. Sitiuit ĩ te	πρὸς σὲ ὀρθρίζω, ἐδίψησέ σοι
נַפְשִׁי כָּמַהּ לְךָ בְשָׂרִי	aĩa mea, deſiderauit te caro(	aĩa mea, q̃ multipliciter tibi ca(	ἡ ψυχή μου, ποσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου
בְּאֶרֶץ צִיָּה וְעָיֵף	in terra in via, & conſitiente	In terra deſerta ĩ via (ro mea.	Ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ
בְּלִי מָיִם׃ כֵּן בַּקֹּדֶשׁ	ac ſine aqua. Sic in ſancto	& inaquoſa ſic in ſancto	καὶ ἀνύδρῳ, οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ
חֲזִיתִךָ לִרְאוֹת	aſpexit te, vt videat	apparui tibi, vt viderem	ὤφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν
עֻזְּךָ וּכְבוֹדֶךָ׃	fortitudinẽ tuã & gloriã tuã	virtutem tuam & gloriã tuam.	τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου.
כִּי טוֹב חס	Melior eſt enim	Quoniam melior eſt	Ὅτι κρεῖσσον
חַסְדְּךָ מח	miſericordia tua	miſericordia tua	τὸ ἔλεός σου
מֵחַיִּים שפ	quam vite,	ſuper vitas,	ὑπὲρ ζωάς,
שְׂפָתַי ישב	labia mea	labia mea	τὰ χείλη μου
יְשַׁבְּחוּנְךָ׃ כ	laudabunt te.	laudabunt te.	ἐπαινέσουσί σε.
כֵּן אֲבָרֶכְךָ	Sic benedicam tibi	Sic benedicam te	Οὕτως εὐλογήσω σε
בְחַיָּי בְּשִׁמְךָ	in vita mea, & in nomine tuo	in vita mea, & in nomine tuo	ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου
אֶשָּׂא כפ	leuabo	leuabo	ἀρῶ

وذخري فلا اجزع	משיזבי לא אזדעזע׃	refugium meum non mouebor,
اللهم ان عليك توكلي	על אלהא פורקני	In Deo redemptio mea,
فلك تسبيحي ※	ויקרי תקוף עושני׃	gloria mea,robur fortitudinis mee,
وانت يا رب عوني ورجاي	סברי באלהא׃	ſpes mea in Deo.
توكلوا عليه باجمع	סברו במימריה בכל	Sperate in verbo eius omni
الشعوب ※ ابتهلوا	עידן עמא דבית ישראל שפוכו	tẽpore,popule domus iſrael expãdite
بقلوبكم اليه لانه اله	קדמוי זחותי לבכון אימרו	corã eo ſuperbiã cordiũ veſtroꝝ,dicite
عونكم ※	אלהא סבר לנא לעלמין׃	Deus ſaluator noſter in eternum.
جميع بني البشر	ברם הבל בני נשא כדיבין	Quippe nihil hoſum filii,mendacium
كالغي كاذبون وبنو البشر	בני גבר כד מסבין נשין	viri filii quando ducunt vxores
يبخسون بالموازين	במסאתא יתקלון	ſtatera ponderantur
كاذبون وهم	עולבן הינון גרמיהון	fata eorum. Verum oſſa eorum
باجمعهم خاينون	מן הבלא הינון כחדא׃	in nihilum redigentur ſimul.
وانهم على الباطل	לא תתרחצון בעולבנא	Nolite confidere in rapinis
المتفقون لا تعتمدوا على	ובאונסא לא תתרגגון	& violentiis,nolite concupiſcere
الظلم ولا تبتغوا النجس	ממונא ארום ישגי לא	diuitias,que & ſi affluant
ولا تفرح قلوبكم بما	תשוון לבא׃ אוריתא חדא	non apponatis cor.Legem vnam
تذخرونه لان الله قال	מליל אלהא ותרתין זמנין	locutus eſt Deus & bis
مرة وثانية لهما	זבן שמענא מפום משה	illam audiuimus de ore Moſſe
سمعنا ان العزة	ספרא רבא ארום עושנא	ſcribe magni,quoniam virtus
لله ومنك يا رب	קדם אלהא׃ ולך אלהא למעבד	. corã Deo noſtro.Tuum vero DEVS
الرحمة وانت مجازي	טיבו לצדיקיא ארום אנת	vt benefacias iuſtis,quoniam tu
كل واحد واحد كاعماله	משלים לאנשא הי עובדוי׃	reddes homini ſecundum opera eius.
	תושבחתא לדוד בזמן	LXIII, Laudatoria,Dauidis ĩ tpe
المزمور	מיתביה במדברא	quo erat in deſerto
الثاني والستون	דבית שבטא דיהודה׃	in finibus tribus iude.
اللهم يا الهي اليك	אלהא תוקפי אנת אקדים	Deus meus fortitudo mea tu preueniã
بكون غدوي فقد عطشت	בצפר קדמך צחיית לך	in mane coram te,ſitiuit te
اليك نفسي وترجاك جسدي	נפשי תאוב לך בסרי	anima mea,deſiderauit te caro mea
في قفر من الارض لا نسلك	בארעא צחיא ומשלהיא	in terra arida & ſitiendi
بعيدا من الماء كذلك في القدس	מדלית מיין׃ היכנא באתר	& ſine aqua.Sic in loco
ظهرت لك لارى	קודשא חמיתך והב לי	ſancto vidi te,tribue mihi meritum
عزك ومجدك	למחמי עושנך ויקרך׃	quo videã virtutem tuã & gloriã tuã.
لان رحمتك	ארום טב טובא חסדך	Quoniam bona miſericordia tua
افضل	דתעבד לצדיקיא לעלמא	quam facies iuſtis in mundo
من الحياة	דאתי מן חיי דיהבתא	venturo,pluſquã vita quam dediſti
عند ذلك	לרשיעיא בעלמא הדין	impiis in mundo iſto,
تمجدك شفتاي	בגין כן שפותי ישבחונך׃	propterea labia mea laudabunt te.
واسبحك	היכנא אברכינך בחיי	Sic benedicam te in vita
في حياتي وباسمك	בעלמא הדין ובשום	mea in mundo iſto,& in nomine
ارفع	מימרך אפרוס ידי בצלו	verbi tui extẽdã manus meas in orõne

A. Primo hoc uerſu inſinuat trinitatis myſterium. Siquidem primum uerbum אלהים elhoim pluralis eſt numeri, ſm uero אלי eſt, numeri eſt ſingularis, polletq́ȝ non abſurde hic uerti Dii ſunt Deus meus. Dii nquã diſcreti tribus perſonis, uniti autem eſſentia, ſunt Deus meus, quẽ ego inquiram.

כַפָּי׃ כְּמוֹ חֵלֶב	manus meas. Quaſi adipe	manus meas. Sicut adipe	τὰς χεῖράς μου. Ὡς ἐκ στέατος
וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי	& piguedĩe ĩplebif aĩa mea,	& pinguedine repleaf aĩa mea,	καὶ πιότητος ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου,
וְשִׂפְתֵי רְנָנוֹת	& labiis laudantibus	& labiis exultationis	καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως
יְהַלֶּל־פִּי׃ אִם־	canet os meum. Si	laudabit os meum. Sic	αἰνέσει τὸ στόμα μου. Εἰ
זְכַרְתִּיךָ עַל־יְצוּעָי	recordatus tui ĩ cubili meo,	memor fui tui ſup ſtratũ meũ,	ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου,
בְּאַשְׁמֻרוֹת אֶהְגֶּה	p ſingulas vigilias meditabõ	in matutinis meditabor in	ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς
בָּךְ׃ כִּי־הָיִיתָ	tibi. Quia fuiſti	te, quia fuiſti	σέ. Ὅτι ἐγενήθης
עֶזְרָתָה לִּי וּבְצֵל	auxilium meum, & in vmbra	adiutor meus. Et in velamento	βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ (πτερύ-
כְּנָפֶיךָ אֲרַנֵּן׃ דָּבְקָה	alarũ tuarũ laudabo. Adheſit	alarum tuarũ exultabo, adheſit	γων σου ἀγαλλιάσομαι. Ἐκολλή-
נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי	anima mea poſt te, quia	anima mea poſt te, me	θη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ
תָּמְכָה יְמִינֶךָ׃	ſuſcepit me dextera tua.	ſuſcepit dextera tua.	ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου.
וְהֵמָּה לְשׁוֹאָה	Ipſi vero interficere	Ipſi vero in vanum	Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην
יְבַקְשׁוּ נַפְשִׁי יָבֹאוּ	querũt aĩam meã, ĩgredient	queſierunt aĩam meã, itroibũt	ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, εἰσελεύσονται
בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ׃	in inferiora terre,	in inferiora terre,	εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς.
יַגִּירֻהוּ עַל־יְדֵי	deturbabuntur in manus	tradentur in manus	Παραδοθήσονται εἰς χεῖρας
חָרֶב מְנָת שֻׁעָלִים	gladii, pars vulpium	gladii, partes vulpium	ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων
יִהְיוּ׃ וְהַמֶּלֶךְ	erunt. Rex autem	erunt. Rex vero	ἔσονται. Ὁ δὲ βασιλεὺς
יִשְׂמַח בֵּאלֹהִים	letabitur in Deo,	letabitur in Deo,	εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ,
יִתְהַלֵּל כָּל־הַנִּשְׁבָּע	laudabitur omnis qui iurat	laudabuntur omnes qui iurant	ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων
בּוֹ כִּי יִסָּכֵר פִּי	in eo, quia obſtruetur os	in eo, quia obſtructum eſt os	ἐν αὐτῷ. Ὅτι ἐνεφράγη στόμα
דוֹבְרֵי־שָׁקֶר׃	loquentium mendacium.	loquentium iniqua.	λαλούντων ἄδικα.
סד לַמְנַצֵּחַ	LXIIII. Ad victoriã.	LXIII. In finem	ξγʹ. Εἰς τὸ τέλος
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus. Dauidis.	pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
שְׁמַע אֱלֹהִים קוֹלִי	Audi Deus vocem meam	Exaudi Deus orationem meam	Εἰσάκουσον ὁ θεὸς φωνῆς μου,
בְשִׂיחִי מִפַּחַד	loquentis, a timore	cum deprecor, a timore	ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἀπὸ φόβου
אוֹיֵב תִּצֹּר חַיָּי׃	inimici ſerua vitam meam.	inimici eripe animam meam.	ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου.
תַּסְתִּירֵנִי מִסּוֹד	Abſconde me a ſecreto	Protexiſti me a conuentu	Σκέπασόν με ἀπὸ συστροφῆς
מְרֵעִים מֵרִגְשַׁת	malignorum, a tumultu	malignantium, a multitudine	πονηρευομένων, ἀπὸ πλήθους
פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ אֲשֶׁר	operantiũ iniquitatẽ. Quia	operãtium iniquitatem. Quia	ἐργαζομένων ἀδικίαν. Οἵ-
שָׁנְנוּ כַחֶרֶב	exacuerunt quaſi gladium	exacuerunt vt gladium	τινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν
לְשׁוֹנָם דָּרְכוּ	linguam ſuam, tetenderunt	linguas ſuas, intenderunt	τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν
חִצָּם דָּבָר	ſagittã ſuã, verbũ (abſcõdite	arcum rem	τόξον αὐτῶν πρᾶγμα (φανὸν
מָר׃ לִירוֹת בַּמִּסְתָּרִים	amariſſimũ. Vt ſagittarẽt ĩ(	amarã, vt ſagittent in occultis	πικρόν. Τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύ(
תָּם פִּתְאֹם יֹרֻהוּ	pfectũ, ſubito ſagittabũt eũ	immaculatũ. Subito ſagittabũt eũ	ἄμωμον, ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτόν,
וְלֹא יִירָאוּ׃ יְחַזְּקוּ־	& nõ timebũt. Cõfortauerũt	& non timebunt, firmauerunt	καὶ οὐ φοβηθήσονται. Ἐκραταίωσαν
לָמוֹ דָּבָר רָע יְסַפְּרוּ	ſibi ſmõẽ peſſimũ, narrauerũt	ſibi ſmonẽ nequã. Narrauerũt	ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, διηγήσαντο
לִטְמוֹן מוֹקְשִׁים	vt abſconderent laqueos,	vt abſconderent laqueos,	τοῦ κρύψαι παγίδας.
אָמְרוּ מִי יִרְאֶה־לָּמוֹ׃	dixerunt quis videbit nos.	dixerunt quis videbit eos.	Εἶπον, τίς ὄψεται αὐτούς,
יַחְפְּשׂוּ עוֹלֹת	Scrutati ſunt obliqua,	Scrutati ſunt iniquitates,	ἐξηρεύνησαν ἀνομίας,
תַּמְנוּ חֵפֶשׂ	compleuerunt ſcrutari	defecerunt ſcrutantes	ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες
מְחֻפָּשׂ וְקֶרֶב	ſcrutationes, in ventre	ſcrutinio. Accedet	ἐξερευνήσεις. Προσελεύσεται

فتملئ يدي	לְעָלְמָא דְאָתֵי׃ הֵיךְ תְּרַב	in mundo venturo. Quaſi adipe
نفسي كشبعها من الشحم	וּמְשַׁח תִּסְבַּע נַפְשִׁי	& pinguedine ſaturabis animã meam
وتهلل شفتا ي	וְסִפְוָן דְּתוּשְׁבְּחָן יְשַׁבַּח	& labiis laudabundis, laudabit
وتسبح فمي اذا	פּוּמִי׃ אִין אִידְכַרְתָּךְ עַל	os meum. Si recordatus fuero tui ſup
ذكرتك على مضجعي	דַּרְגְּשִׁי בְּמַטְּרָתָא אַתְנֵין	cubili meo, p ſingulas cuſtodias cãtabo
وفي الاسحار انت تلاوتي	בְּמֵימְרָךְ׃ אֲרוּם הֲוֵיתָא	in verbo tuo. Quoniam fuiſti
لانك كنت	סְעִיד לִי וּבִטְלָל	robur meum, & in vmbra
عوني وفي ظلال	שְׁכִינְתָּךְ דַּאֲבוּעַ אִידְבְּקַת	diuinitatis tue exultabo. Adheſit
كنفك بهجة تبعت	נַפְשִׁי בָּתַר אוֹרְחָתָךְ	anima mea poſt vias tuas,
نفسي انا رك	בִּי סְעִידַת יְמִינָךְ׃ וְאִ	ſuſtinuit me dextera tua.
وعضدتني يمينك A	וְהִנּוּן לְקִבּוּרְתָּא	Ipſi vero ad ſepulturam
طلبوا نفسي	יִתְבְּעוּן נַפְשִׁי יֵעֲלוּן	inquirent animam meam intrabunt
فلما فليهبطوا	בְּאַרְעִיתָא אַרְעָא׃	in inferiores partes terre.
الى اسافل الارض	יִדְחֲלוּנֵיהּ מִטּוּל מְחָת	Timebunt eum propter percuſſionem
وللسيف يسلمون	סַיְפָא מְנָת תַּעֲלַיָּא	gladii, partes vulpium
والثعالب يكونون طعاما	יֶהֱוֹן׃ וּמַלְכָּא יֶחֱדֵי	erunt. Et rex letabitur
بفرح الملك	בְּמֵימַר אֱלָהָא יִשְׁתַּבַּח כָּל	in verbo DEI, laudabunt omnes
با لله	דְּמִקַּיְּמִין בְּמֵימְרֵיהּ	qui paciſcũtur in verbo eius.
ويفتخر كل من يحلف	אֲרוּם יִסְתַּתְמוּן	Quoniã claudentur
به لانه سد افواه	פּוּמְהוֹן דִּמְמַלְּלִין	ora eorum qui loquuntur
المتكلمين بالكذب	שִׁקְרָא׃	mendacium.
المزمور	תּוּשְׁבַּחְתָּא.	LXIIII. Laudatoria
الثالث والستون	לְדָוִד׃	Dauidis.
اللهم تقبل صلاتي	שְׁמַע אֱלָהָא קָלִי בְּעִידָן	Audi Deus vocem meam in tempore
اذا تضرعت اليك ومن	צְלוֹתִי מִדְּלוּחַ דְּבַעֲלֵי	orationis mee, a timore patroni
جزع العدو انقذ نفسي	דְּבָבִי תִּנְטַר חַיַּי׃	inimicitie mee cuſtodi vitam meam.
ومن غل الاشرار وكثرة	תְּטַמְּרִינַנִי מִסְּתִירַיָּא	Abſcondes me a ſecretis
ظلم الظالمين	דִּמְבַאֲשִׁין מֵאִתְרְגוּשַׁת	prauorum a fremitu
استرني الذين حددوا	עָבְדֵי שִׁקְרָא׃ דִּשְׁנִינוּ הֵיךְ	operantiũ falſitatẽ. Qui exacuerũt ſicͭ
مثل السنتهم	כְּסַיְפָא לִישָׁנְהוֹן נְגַדוּ	gladium linguas ſuas, tetenderunt
السيف واوترو	קַשְׁתְּהוֹן מְשַׁחוּ	arcus ſuos vnxerunt
قسيهم مكرا	גִּירֵיהוֹן סַמָּא דִּקְטוֹל	ſagittas ſuas veneno mortifero
ليرموا في خفيه	וּמְרִיר׃ לְמִרְמֵא בְּטוּמְרָא	& amaro. Vt ſagittarent occulte
السليمين من العيب	דְּלָא מוּם בְּתִכְּוָף יִרְמוּן	immaculatum, ſubito ſagittabunt
بغته يرمون ولا يخافون	לֵיהּ וְלָא יִדְחֲלוּן׃ יִתַּקְּפוּן	eum & non timebunt. Roborauerunt
وبكلام الشر عززوا نفوسهم	לְהוֹן פִּתְגַּם בִּישׁ יִשְׁתָּעוּן	ſibi verbum iniquum, narrabunt
وتواطوا ليخفوا فخا	לְמִכְמַן תַּקְלָן אֲמַרוּ	vt abſcondant laqueos, dicunt
وقالوا من براناA	מַאן חָמֵי לְהוֹן׃	quis videt nos.
وعند همتهم	יְבַלְשׁוּן לְמִשְׁכַּח עִילָּן	Querunt vt inueniant iniquitates
بالسو بادوا	לְשֵׁיצָאָה זַכָּאִין בְּלוּשָׁא	in interitum iuſtorum, ſcrutationem
لان الانسان	דְּמִתְפְּרַשׁ בְּגוּף בַּר נָשָׁא	occultam invnetre hominis,

A. In ſecunda tẽpli deſolatione, pluſquam undecies centena millia iudeorꝫ deſiderata fũt, mater pietatis materne oblita, proprium mandit filiũ & ut Hieremias habet, qui nutriebantur in croceis amplexati ſunt ſtercora, ut q que egererent pre nimia fame, cogebantur paulo momẽto ad uitam retinendam, in uentrem iterum ingerere. Hec omnia uidentes gentes timuerunt & annũciauerũt opus Dei, ut habetur circa pſalmi finem.

Pſalm. lxy.

A. Silentium. Hinc diuinus ille Dionyſius libro de myſtica theologia exclamauit. Ne

L

אִישׁ וְלֵב עָמֹק׃	viri & corde acuto. (lum	homo ad cor altum	ἄνθρωπος καὶ καρδία βαθεῖα,
וַיֹּרֵם אֱלֹהִים חֵץ	Et ſagittabit eos Deus, iacu(	& exaltabitur Deus. Sagitte	καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. Βέλος
פִּתְאוֹם הָיוּ מַכּוֹתָם׃	repẽtinũ erũt ꝑcuſſiões eoꝝ.	paruuloꝝ facte ſunt plage eoꝝ,	νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν,
וַיַּכְשִׁילוּהוּ עָלֵימוֹ	Et ſcãdalizate ſunt ↄtra eos	& infirmate ſunt contra eos	καὶ ἐξησθένησαν ἐπ' αὐτοὺς (πάντες
לְשׁוֹנָם יִתְנֹדְדוּ כָּל־	lingue eoꝝ, cõmouebant oẽs	lingue eoꝝ. Cõturbati ſunt oẽs	αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. Ἐταράχθησαν(
רֹאֵה בָם׃ וַיִּירְאוּ	q videbant eos. Et timebunt	qui videbant eos & timuit	οἱ θεωροῦντες αὐτούς, καὶ ἐφοβήθη
כָּל־אָדָם וַיַּגִּידוּ	oẽs hoĩes, & annũciabũt A.	omnis homo. Et ãnunciauerũt	πᾶς ἄνθρωπος. Καὶ ἀνήγγειλαν
פֹּעַל אֱלֹהִים	opus Dei,	opera Dei	τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ,
וּמַעֲשֵׂהוּ הִשְׂכִּילוּ׃	& opus eius intelligent.	& facta eius intellexerunt.	καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.
יִשְׂמַח צַדִּיק בַּיהוָה	Letabitur iuſtus in DEO	Letabitur iuſtus in domino	Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυρίῳ,
וְחָסָה בוֹ וְיִתְהַלְלוּ	& ſperabit in eo & exultabũt	& ſperabit in eo, & laudabũtur	καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐπαινεθήσονται
כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃	omnes recti corde.	omnes recti corde.	πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
סה לַמְנַצֵּחַ	LXV. Ad victoriã.	LXIIII. In finem.	ξδ. Εἰς τὸ τέλος
מִזְמוֹר לְדָוִד שִׁיר׃	Pſalmus Dauidis. Cãticũ.	Pſalmus Dauid canticum	ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβίδ, ᾠδὴ
		aggei hieremie & ezechielis de	ἱερεμίου καὶ ἰεζεκιὴλ
		verbo peregrinationis, & de	τοῦ λαοῦ τῆς
		populo tranſmigrationis	παροικίας, ὅτε ἔμελλον
		cum inciperent proficiſci.	ἐκπορεύεσθαι.
לְךָ דֻמִיָּה תְהִלָּה	Tibi ſilentium A. laus	Te decet hymnus	Σοὶ πρέπει ὕμνος
אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן וּלְךָ	Deus in cion & tibi	Deus in ſyon, & tibi	ὁ θεὸς ἐν σιών, καὶ σοὶ
יְשֻׁלַּם נֶדֶר׃	reddetur votum. (ad te	reddetur votum in hieruſalẽ.	ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν ἱερουσαλήμ.
שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה עָדֶיךָ	Exaudiẽs orõnẽ, vſquequo(	Exaudi orationem meam ad te	Εἰσάκουσον προσευχῆς μου, πρὸς σὲ
כָּל־בָּשָׂר יָבֹאוּ׃	omnis caro veniat.	omnis caro veniet.	πᾶσα σὰρξ ἥξει.
דִּבְרֵי עֲוֹנֹת גָּבְרוּ	Verba iniqtatũ ꝓualuerũt,	Verba iniquorum ꝓualuerunt	Λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν
מֶנִּי פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה	aduſũ nos, ſceleribus nřis tu	ſup nos, & impietatibus nřis tu	ἡμᾶς, καὶ ταῖς ἀσεβείαις ἡμῶν σὺ
תְכַפְּרֵם׃ אַשְׁרֵי תִּבְחַר	ꝓpitiaberis. Btũs quẽ elegeris	ꝓpitiaberis. Beatus quẽ elegiſti	ἱλάσῃ. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω (αὐλαῖς σου.
וּתְקָרֵב יִשְׁכֹּן חֲצֵרֶיךָ	& ſuſce. hitabit. n. ĩ atriis tuis	& aſſũpſiſti ĩhitabit ĩ atriis tuis.	καὶ προσελάβου, κατασκηνώσει ἐν ταῖς(
נִשְׂבְּעָה בְּטוּב בֵּיתֶךָ	Replebimur ĩ bõis domo tue	Replebimur ĩ bõis domus tue,	Πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου
קְדֹשׁ הֵיכָלֶךָ׃	ſanctũ eſt templum tuum.	ſanctum eſt templum tuum	ἅγιος ὁ ναός σου,
נוֹרָאוֹת בְּצֶדֶק	Terribilis in iuſtitia,	mirabile in equitate,	θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ.
תַּעֲנֵנוּ אֱלֹהֵי	reſponde nobis Deus	Exaudi nos Deus	Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ θεὸς
יִשְׁעֵנוּ מִבְטָח כָּל־	ſaluator nř, cõfidentia oĩum	ſalutaris noſter ſpes omnium	ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων
קַצְוֵי־אֶרֶץ וְיָם	finium terre & maris	finium terre & in mari	τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ
רְחֹקִים׃ מֵכִין	longinqui B. Preparans	longe. Preparans	μακράν. Ἑτοιμάζων
הָרִים בְּכֹחוֹ	montes in virtute ſua,	montes in virtute tua	ὄρη ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ,
נֶאְזָר בג	accinctus	accinctus	περιεζωσμένος
בִּגְבוּרָה׃ מַשְׁבִּיחַ	fortitudine, compeſcens	potentia, qui conturbas	ἐν δυναστείᾳ. Ὁ συνταράσσων
שְׁאוֹן יַמִּים שְׁאוֹן	ſonitum maris, fremitum	profundum maris ſonum	τὸ κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους
גַּלֵּיהֶם וַהֲמוֹן	fluctuum eius, & tumultum	fluctuum eius. Turbabuntur	κυμάτων αὐτῆς, τίς ὑποστήσεται. Ταραχ(
לְאֻמִּים׃ וַיִּירְאוּ	nationum. Et timebunt	gentes & timebunt	τὰ ἔθνη καὶ φοβηθήσονται, (θήσονται
יֹשְׁבֵי קְצָוֹת	qui habitant in extremis	qui habitant terminos	οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα

يتقدم بقلب غميق	והירהורי ליבא עמיקא :	& cogitationes cordis profundas.
فبتنالى الله ويضرب	וירמי עליהון אלהא גירא	Excutiet in eos ſagittas Deus, ſagitta
بالنبل الصغار جراحهم	יהי יהון עלמחתהון :	inferet plagas eorum.
وتضعف	ויתקלון להון	Confundent eos
السنتهم فير هرب جميع	לישנהון ויטלטלון כל	lingue eorum, mouebũt capita omnes
من براهم ويزجر ع	דחמי בהון : וידחלון	qui reſpicient in eos. Et timebunt
كل انسان ويخبر	כל בני נשא ויחוון	omnes filii hominis & annunciabunt
بايات الله	עובדא דיי אלהים	opera DEI Dei,
وصنعه فيهم	ועובדוהי יהון מתביינין :	& opera eius inquirentur.
عند ذلك تفرح الصديقون	יחדי צדיקא ביי	Letabitur iuſtus in DEO
بالرب وتسبحه	ויתרחיץ במימריה	& ſperabit in verbo eius,
جميع الصادقة قلوبهم	וישתבחון כל תריצי ליבא :	& laudabuntur omnes recti corde.
المزمور	לשבחא	LXV. In laudem.
الرابع والستون	תושבחא לדוד ושירתא :	Laudatoria Dauidis & canticum.

لك يا الهي يجبقي	קדמך מתחשבא היך	Coram te reputatur ſicut
التسبيح في صهيون ولك	שתיקותא תושבחתא אלהא	ſilentium laus Deus
تو في النذور في ايروشليم	בציון ולך ישתלמון נדריא :	in cion & tibi reddentur vota.
اسمع يا الله صلاتي	מקבל צלותא לותך	Receptor orationis, ad te
فاليك ياتي كل البشر	כל בני בישרא ייתון :	omnes filii carnis venient.
كلام الظالمين قوي	פתגמי עויין תקיפו	Verba iniquitatum potentiora
علينا وانت غافر	מני סורחנינא אנת	me fuerunt, peccata noſtra tu
ذنوبنا طوبى لمن انتجبته	תכפר ינון : טובוי דתבחר	remittes. Beatus quem elegeris
وقبلته ليسكن في ديارك	ותקרב ישרי בדרתך	& ſuſceperis, habitabit in atriis tuis,
الى الابد ويشبع من نعيم	ימרון צדיקי נסבע בטוב	dicent vero iuſti ſaturabimur bonitate
بيتك هيكلك مقدس	ביתך קודשא דהיכלך :	domus tue, ſanctitate templi tui.
وبالبر عجيب	דחילין בצדקתא תקבל	Timenda in iuſtitia, exaudies
استجب لنا يا الهنا	צלותן אלהא פורקנן	orationẽ noſtrã, Deus redẽptor noſter
ومخلصنا يا رجا من في	סיברא דכל סייפי ארעא	ſpes omnium finium terre
اقاصي الارض والذين في	ונגוות ימא דרחיקין מן	& inſularum maris diſtantis ab
البحار البعيدة انت صانع	יבישתא : דאתקין מזונא	arida. Qui preparat cibum
الجبال بقوتك	ליעלי טוריא בגבורתיה	ibicibus montium in virtute
وبجبروتك	גבורתיה מזרז קמור	fortitudinis ſue, accinctus cingulo
تقرها تقلب	בגבורתא : משתיק	in robore. Compeſcens
عمق البحار فليسكن	אתרגוש ימא ואתרגוש	ſonitum maris, ſonitum
دوي امواجها لذلك	גללוהון ורגושת	vndarum eius & tumultus
تجزع الشعوب وتخاف	עממיא : וידחלון	gentium. Et timebunt
جميع سكان الارض	יתבי סייפין מאתוותך,	qui habitant fines a ſignis ſuis,

q3 ueritas eſt, neq3 regnum, neq3 ſapientia, neq3 unũ, neq3 unitas, neq3 deitas aut bonitas, neq3 ſpiritus eſt quantũ ſcire ipſi poſſumus, neq3 filii, neq3 patris eſt denominatio, neq3 aliud aliquid ex his que nobis aut alteri cuiquã in mũdo ſũt cognita, neq3 aliquid eorũ que nõ ſunt, nec3 eorũ, que ſunt eſt, neq3 ea que ſunt illã ſciũt, ſicut ipſa eſt, neq3 ſcit ipſa q̃ ſunt ſicuti ſũt, neq3 ſermo ipſius eſt, neq3 nomen neq3 ſciẽtia, neq3 tenebre neq3 lux, neq3 error neq3 ueritas, neq3 eſt ipſius ulla omnino poſitio neq3 ablatio. Vera pinde Dei laus ſilentiũ, q̃ negatiuã reſpicit theologiã. In qua poſt Paulum, Bartholomeum, Ioſephum, Dionyſiũ, Hierotheũ, & Antipharũ, ualuit Nicolaus Cuſanus, ſancte romane eccleſie cardinalis.

B. Libro midras tehilim ר חיננא בר פפא שאל ור שמואל בר נחמני מהו סכותה בענן לך אמ לו שערי תפלה פעמי פתוחי פעמים נעולים אבל שערי תשובה אינן נעולים של מכסה כל קצוי ארץ וים רחוקים מה הים הזה אינו נעול לעולם אלא מי שמבקש לרחוץ בו רוחץ בכל שעה שהוא רוצה כך התשובה בכל שעה שאדם רוצה לעשות תשובה עושה ותנא מקבלו .i. R. Chanina filius papa interrogauit R. Samuel filium Nachmani, quid ſibi uult illud q̃d ſcriptũ eſt Cooperuiſti i nube tibi. Dix. ei, porte orationis q̃. q3 ſut aperte quãdoq3 ſunt clauſe. Porte uero penitentie nunquã ſunt clauſe in eternũ ſicut dictũ eſt ſpes omniũ finiũ terre & mariũ longinquorũ. Quemadmodum mare illud nunq̃ clauditur. Sed quicũq3 uult lauat ſe ibi, i omni hora qua uult. Sic & penitentia i omni hora qua homo uult penitere, penitet & Deus ſanctus & benedictus recipit eum.

Vera dei laus ſilentium

Porte orationis quandoque clauſe

Porte penitentie nunquam clauſe

מֵאוֹתֹתֶיךָ מוֹצָאֵי	a ſignis tuis,egreſſus	a ſign's tuis,exitus	ἀπὸ τῶν σημείων σου. Ἐξόδους
בֹקֶר וָעֶרֶב תַּרְנִין	matutini & veſpi laudãtes(	matutini & veſpere delectabis.	πρωΐας καὶ ἑσπέρας τέρψεις,
פָּקַדְתָּ הָאָרֶץ	Viſitaſti terram (facies	Viſitaſti terram	ἐπεσκέψω τὴν γῆν
וַתְּשֹׁקְקֶהָ רַבַּת	& potum dediſti ei,multum	& inebriaſti eam,multiplicaſti	καὶ ἐμέθυσας αὐτήν. Ἐπλήθυνας
תַּעְשְׁרֶנָּה פֶּלֶג	ditabis eam.Riuus	locupletare eam.Flumen	τοῦ πλουτίσαι αὐτήν, ὁ ποταμὸς
אֱלֹהִים מָלֵא מָיִם	Dei plenus aqua,	Dei repletum eſt aquis,	τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων.
תָּכִין דְּגָנָם כִּי	prepatabis ſegetẽ eorũ,quia	paraſti cibum illorum quoniam	Ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν ὅτι
כֵן תְּכִינֶהָ׃	talis preparatio eius,	ita eſt preparatio eius.	οὕτως ἡ ἑτοιμασία,
תְּלָמֶיהָ רַוֵּה נַחֵת	Suleos eius ſatia,depone	Riuos eius inebria,multiplica	τοὺς αὔλακας αὐτῆς μέθυσον. Πλήθυνον
גְּדוּדֶהָ בִּרְבִיבִים	areolas eius,pluuiis	genimina eius,in ſtillicidiis	τὰ γεννήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν
תְּמֹגְגֶנָּה צִמְחָהּ	irriga eam,germini eius	eius letabit germinãs.Bñdices	αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. Εὐλογή(
תְּבָרֵךְ׃ עִטַּרְתָּ שְׁנַת	benedic.Coronaſti annum	corone anni	τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ (σεις
טוֹבָתֶךָ וּמַעְגָּלֶיךָ	bẽignitatis tue,& nubes tue	benignitatis tue,& campi tui	τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου
יִרְעֲפוּן דָּשֶׁן׃	ſtillabunt pinguedinem.	replebuntur vbertate.	πλησθήσονται πιότητος.
יִרְעֲפוּ נְאוֹת	Pingueſcent paſcue	Pingueſcent ſpecioſa	Πιανθήσονται τὰ ὡραῖα
מִדְבָּר וְגִיל גְּבָעוֹת	deſerti,& exultatione colles	deſerti,& exultatione colles	τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ
תַּחְגֹּרְנָה׃ לָבְשׁוּ	accingentur.Veſtite ſunt	accingentur.Induti ſunt	περιζώσονται. Ἐνεδύσαντο
כָרִים הַצֹּאן	planities ouibus,	arietes ouium,	οἱ κριοὶ τῶν προβάτων,
וַעֲמָקִים יַעַטְפוּ	& valles operientur	& valles abundabunt	καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι
בָר יִתְרוֹעֲעוּ אַף	frumento,iubilabunt &	frumento,clamabunt etenim	σῖτον, κεκράξονται, καὶ γὰρ
יָשִׁירוּ׃	canent.	hymnum dicent.	ὑμνήσουσιν.
סו לַמְנַצֵּחַ שִׁיר	LXVI.Ad victoriã.Cãticũ	LXV. In finẽ cãticũ pſalmi	ξε΄. Εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ
מִזְמוֹר הָרִיעוּ	Pſalmus. Iubilate	reſurrectionis. Iubilate.	ἀναστάσεως. Ἀλαλάξατε
לֵאלֹהִים כָּל־הָאָרֶץ׃	Deo omnis terra,	Deo omnis terra,	τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ,
זַמְּרוּ כְבוֹד־שְׁמוֹ	cantate gloriã nomini eius,	pſalmum dicite nomini eius,	ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.
שִׂימוּ כָבוֹד תְּהִלָּתוֹ׃	date gloriam laudi eius.	date gloriam laudi eius.	Δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ,
אִמְרוּ לֵאלֹהִים מַה־	Dicite Deo quam (tudine	Dicite Deo q̃ (multitudine	Εἴπατε τῷ θεῷ ὡς
נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ בְּרֹב	terribilia opera tua,ĩ multi(	terribilia ſunt opa tua dñe,in(	φοβερὰ τὰ ἔργα σου. Ἐν τῷ πλήθει
עֻזְּךָ יְכַחֲשׁוּ לְךָ	fortitudinis tue,mẽtiẽt tibi	virtutis tue mentientur tibi	τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε
אֹיְבֶיךָ׃ כָּל־הָאָרֶץ	inimici tui.Omnis terra	inimici tui,Omnis terra	οἱ ἐχθροί σου. Πᾶσα ἡ γῆ
יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ	adoret te	adoret te	προσκυνησάτωσάν σοι
וִיזַמְּרוּ לָךְ יְזַמְּרוּ	& canat tibi,canat	& pſallat tibi,pſalmum dicat	καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν
שִׁמְךָ סֶלָה׃ לְכוּ	nomini tuo ſemp.Ambulate	nomini tuo.Venite	δὴ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Διάψαλμα.(
וּרְאוּ מִפְעֲלוֹת	& videte opera	& videte opera	καὶ ἴδετε τὰ ἔργα (Δεῦτε
אֱלֹהִים נוֹרָא עֲלִילָה	Dei,terribilia opera	Dei,terribilis in conſiliis	τοῦ θεοῦ, ὡς φοβερὸς ἐν βουλαῖς
עַל־בְּנֵי אָדָם׃ הָפַךְ	ſuper filiis hominũ.Cõuertit	ſup filios hoĩum.Qui cõuertit	ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ὁ μετα(
יָם לְיַבָּשָׁה	mare in aridam,	mare in aridam,	τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, (στρέφων
בַּנָּהָר יע	in flumine	in flumine	ἐν ποταμῷ
יַעַבְרוּ בר	pertranſibunt	pertranſibunt	διελεύσονται
בְרָגֶל שָׁם	pede,ibi	pede ibi	ποσί. Ἐκεῖ (ζοντι
נִשְׂמְחָה־בּוֹ׃ מֹשֵׁל	letabimur ĩ eo.Qui dñatur	letabimur in ipſo.Qui dñatur	εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ, τῷ δεσπό(

من اياتك * ومن خروج	מַפְקְנֵי צַפְרָא וְרַמְשָׁא	ab ortu matutino & veſpere
والنهار *	תְּסַדֵּר בְּפוּמְהוֹן שִׁבְחָא :	ordinabis in ore eorum laudem.
ذكرت الارض	אִידְכַּרְתָּא אַרְעָא	Recordatus es terre
فاروتيها وبالكثرة	וְאַשְׁקֵיתָהּ סְגֵי עֲלַלְתָּא	& potum dediſti ei vbertate ſegetum
اغنيتها * انهار	הַעֲתַרְתָּהּ מִן מַבּוּעָא	ditaſti eam. Ex fonticulo
الله مملوه من المياه	דֶּאֱלָהָא דְּבִשְׁמַיָּא דְּמַלְיָא	Dei, qui eſt in celis qui plenus eſt
تصنع ذلك يسرت	מִטְרָא תְּתַקֵּין עִיבּוּרְהוֹן	pluuia preparabis ſegetes eorum
كما مهرهم * اذا اصلحتها	אֲרוּם הֵיכְדֵין תַּתְקְנִינָהּ	quando talis preparatio eius.
لتروي حرثها *	מִרְבַּעְיָא צִמְחָהָא רַוֵּי	Irrigationes germinum eius ſatia,
ولتكثر ثمارها وبالقطر	תַּשְׁוֵי גַּיְסָהָא בִּרְסִיסִין	compeſces acies eius, ſtillicidiis
تبردي نبتها * باركت	תְּמַסְמְסִינָהּ צִמְחָהָא	liquefacies eam, germinationibus eius
اكليل السنة	תְּבָרֵךְ אַכְלִילָא שַׁתָּא טָבָא	benedices. Coronaſti annum bonitate
بنعمتك * تمتلي	בִּרְכָתָךְ וְשׁוֹבֵילֵי אַרְעָךְ	bñdictõis tue, & cõculcatões itinerũ tui
من بركتك بقاع	יְבַסְּמוּן דִּיתְנָא :	ſtillabunt pinguedinem.
يكثر عشب	יְבַסְּמוּן תּוּשְׁבַּחְתָּא	Stillabit laudem
البرية وتتمنطق الاكام	מַדְבְּרָא וְדִיצָא גִּלְמַיָּא	deſertum, & exultatione colles
تمتلي بالسرور *	תֶּהֶגְרָן לְהוֹן : יְסַלְּקוּן	accingentur ei. Aſcendent
احقول	דִּכְרַיָּא עִילָּוִי	arietes ſuper
قمحا	עָנָא וּמֵישְׁרַיָּא יִתְחַפְּיָין	pecora, & valles cooperientur
فيصير خون	עִיבּוּרָא יְבַבְּבוּן בְּחֶדְוָתָא	frumento iubilabunt
ويسبحون	יְשַׁבְּחוּן :	& laudem dicent.
المزمور	לְשַׁבָּחָא שִׁירָתָא	LXVI. In laudem, canticũ
الخامس والستون	וְתוּשְׁבַּחְתָּא יַבַּבוּ	& laudatoria. Iubilate
تسبح لله الارض كلها	קֳדָם יְיָ כָּל יָתְבֵי אַרְעָא :	corã DEO omnes habitatores terre,
رتلوا لاسمه *	שַׁבַּחוּ אִיקַר שְׁמֵיהּ	laudes dicite glorie nominis eius,
سبحوا لحمده	שַׁוּוּ אִיקָר תּוּשְׁבַּחְתֵּיהּ :	conſtituite gloriam laudi eius.
قولوا لله ما	אֵימְרוּ קֳדָם אֱלָהָא מָה	Dicite coram Deo quam
ارهب اعمالك من كثرة	דְּחִילִין עוֹבָדָךְ	timenda illa opera tua, in multitudine
ابا تك يجحدها	בְּסוּגְעֵי עוּשְׁנָךְ יְכַדְּבוּן לָךְ	fortitudinis tue, mentientur tibi
اعداوك فلتسجد لك	בַּעֲלֵי דְּבָבָךְ כָּל יָתְבֵי אַרְעָא	pſoni inimicitie tue. Oẽs habitatores(
كلها الارض	יִסְגְּדוּן קֳדָמָךְ	adorabunt coram te, (terre
ولبرتلوا لك * ولبرتلوا	וִישַׁבְּחוּן לָךְ יְשַׁבְּחוּן	& laudabunt te, laudabunt
اسمك * هلموا	שְׁמָךְ לְעָלְמִין : אִיתוֹ	nomen tuum in eternum. Ambulate
وانظروا اعمال	וְחָמוֹן עוֹבָדֵי	videte opera
الله المرهوب في ارايه	אֱלָהָא דְּחִיל מָרֵי תַּסְקוּפִין	Dei, terribilis, author adinuentionum
اكثر من بني البشر لانه	עַל בְּנֵי נָשָׁא : הֲפַךְ	ſuper filios hominum. Qui conuertit
جعل البحر يبسا	יַמָּא דְּסוּף לְיַבֶּשְׁתָּא בְּנַהֲרָא	mare rubrum in ſiccum in flumine
فجازوا	יַרְדְּנָא עֲבַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל	Iordanis tranſierunt filii iſrael
الانهار	בְּרִגְלֵיהוֹן אַבֵּילִית	pedibus ſuis ducam
بارجلهم هناك	יָתְהוֹן לְטוּר קוּדְשֵׁיהּ תַּמָּן	eos ad montem ſanctitatis, illi
سيفرح بذاتي يسود	נֶחְדֵי בְּמֵימְרֵיהּ : דְּשַׁלִּיט	letabimur i ũbo eio. Qui prĩcipatũ habet

TRINITAS.
Pſalmi. lxvii.
A. Vltimo uerſu. Bñdicat nos Deus Deus nr̃ bñdicat nos Deus. Ter uides Deũ reperitũ ad hyperthee triados ſupq̃ diuine trinitatis myſterio, q ĩ aduẽtu Meſſie, & i rece ptiõe fidei eius a gẽtibus cognitũ ẽ, & q illũ colũt regiũ & metuãt eũ oẽs fines terre, p id ſingulare cũ nõ minus declaraẽ myſteriũ trinitatis i ſubſtantia & natura, q & i rac ẽ cõfirmat Alexãder, nõ e lõginquo Petro i ſede ſuccedẽs, hinc de trinitate & unitate argumẽtũ ſumẽs. Si trinitas ĩ q̃ nõ ẽ, q̃re Dauid ter tio dixit bñdicat nos deus, Deus nr̃ bñdicat nos Deus. Si unitas ñ eſt, q̃re cũ tertio Deũ noĩaſſet bñdicat dixit & nõ bñdicãt adiũxit ex uerbo bñdicat idẽ (q & relatiuũ eũ oſtẽdit) colligens. Hec ex Fabri cõmentariis. Et qdẽ de beatiſſima trinitate dei 3 p̃re & filio & ſpũ ſ. c, multa habẽtur i remotiſſimis cõmẽtariis cabaliſtaɽ, & i uniuerſũ i comẽtatõi bo hebreoɽ q añ uel ꝑ pe aduẽtu Chriſti ſcripſerit. Illud tñ q legitur i epla. Neumie filii Haccana, ad Haccanã filiũ q̃ אגרת הסודות agheret hafodot. i. epla ſecretoɽ appellat, cõprobatũ oẽ ex libro גלי רזיא gale raiaia, qdq hoc loco iſerere opeꝑtiũ iudicauimus, nobi ſ. int oia maleth ſanctũ uſũ cũ q iuniorib hebreis neq̃q̃ negari poſſit. i. בס׳ גלי רזיא ד׳ ה׳
בקש פעם אחת
אנטונינוס קיסר על עיר
רבנו הקדוש
שילמדהו אחת מהסודות
שם ד׳ אותיות ושם יב
אותיות ושם מב אותיות
תשובה בצבר שתאמר
חיות נלמד מיוחד וד׳
מיוחדת שם ד׳ אותיות
ושם יב אותיות ושם מב
אותיות אני מיחד וך
אתמהין במודות אלהים
אשר ראוי הייתם נסתרי
מכל איש אבל בעבור
שאני מכיר חיותך
מתחמיריו המאושרים
דנא דבר קרוב אך
L iii

בגבורתו עולם	in fortitudine ſua mundo,	in virtute ſua in eternum,	ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος.
עיניו בגוים תצ	oculi eius gentes	oculi eius ſuper gentes	Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη
פינה הסוררים	aſpiciūt, q̄ icreduli ſūt (nō	reſpiciunt, qui exaſperant	ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες
אל ירימו למו סלה:	n̄ exaltēt ī ſemetipſis ī ſēpit(	non exaltentur in ſemetipſis.	μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς. διάψαλμα.
ברכו עמים אלהינו	Bñdicite populi Deo noſtro,	Benedicite gentes Deū noſtrū,	Εὐλογεῖτε ἔθνη, τὸν θεὸν ἡμῶν,
והשמיעו קול	& auditā facite vocē (noſtrā	& auditam facite vocem	καὶ ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν (χήμου
תהלתו השם נפשנו	laudis eius. Q ui poſuit aīam(	laudis eius. Q ui poſuit aīā meā	τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ. Τοῦ θεμένου τὴν ψυ(
בחיים ולא נתן	in vita, & non dedit	ad vitam, & non dedit	εἰς ζωήν, καὶ μὴ δόντος
למוט רגלנו: כי	ī cōmotionē pedes noſtros.	in cōmotionem pedes meos.	εἰς σάλον τοὺς πόδας μου,
בחנתנו אלהים	Probaſti.n.nos Deo, (argētū	Q m̄ ꝓbaſti nos Deus, (argētū.	ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ θεός. (ριον
צרפתנו כצרף כסף	repurgaſti nos ſicͭ repurgat(	igne nos examīaſti ſicͭ examīat(	Ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύ(
הבאתנו במצודה	Introduxiſti nos ī obſidionē,	Induxiſti nos in laqueum	εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα.
שמת מועקה	poſuiſti ſtridorem	poſuiſti tribulationes	Ἔθου θλίψεις
במתנינו הרכבת	in dorſo noſtro, eqtare feciſti	in dorſo noſtro, impoſuiſti	ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν, ἐπεβίβασας
אנוש לראשנו	homines ſuper caput noſtrū.	homines ſuper capita noſtra.	ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν.
באנו באש ובמים:	Venimus per ignē & aquā,	Trāſiuimus per ignem & aquā	Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος,
ותוציאנו לרויה:	& induxiſti nos ī ſaturitatē.	& eduxiſti nos in refrigerium.	καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.
אבוא ביתך בעולות	Ingrediar domū tuā ī holo(	Introiboī domū tuā ī holocau(	Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλο(
אשלם לך נדרי:	īddā tibi vota mea. (cauſtis,	reddam tibi vota mea (ſtis,	ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου, (καυτώ(
אשר פצו שפתי	q̄ ꝓmiſerūt labia mea, (rer.	q̄ diſtinxerūt labia mea. (mea,	ἃς διέστειλε τὰ χείλη μου, (μασιν,
ודבר פי בצר לי:	& locutū ē os mū cū tribula(	Et locutū ē os mū ī tribulatōe(	καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου.
עולות מחים אעלה	Holocauſta medullata offerā	Holocauſta medullata offeram	Ὁλοκαυτώματα μεμυελωμένα ἀνοίσω
לך עם קטרת אילים	tibi, cum incenſo arietum,	tibi cum incenſo arietum,	σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν,
אעשה בקר עם	faciam vaccas eum	offeram tibi boues cum	ἀνοίσω σοι βόας μετὰ
עתודים סלה: לכו	hircis in perpetuū. Venite,	hircis. Venite	χιμάρων. διάψαλμα. Δεῦτε
שמעו ואספרה כל	audite & narrabo omnes	audite & narrabo omnes	ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν πάντες
יראי אלהים אשר	qui timetis Deum, quanta	qui timetis Deum, quanta	οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ὅσα
עשה לנפשי: אליו	fecerit anime mee. Ipſum	fecit anime mee. Ad ipſum	ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. Πρὸς αὐτὸν
פי קראתי ורומם	ore meo inuocaui, & exaltaui	ore meo clamaui, & exultaui	τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα
תחת לשוני: און	ſub lingua mea. Iniquitatem	ſub lingua mea. Iniquitatem	ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου. Ἀδικίαν
אם ראיתי בלבי	ſi vidi in corde meo,	ſi aſpexi in corde meo,	εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου,
לא ישמע אדני:	non exaudiet dominus.	non exaudiet dominus.	μὴ εἰσακουσάτω μου κύριος.
אכן שמע אלהים	Ideo exaudiuit Deus,	Propterea exaudiuit Deus,	Διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ θεός,
הקשיב בקול	& attendit vocem (Deus	& attendit voci	προσέσχε τῇ φωνῇ
תפלתי: ברוך אלהים	deꝓcationis mee. Bñdictus(	deꝓcatōis mee. Bñdictus Deus,	τῆς δεήσεώς μου. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς
אשר לא הסיר	qui non abſtulit	qui non amouit	ὃς οὐκ ἀπέστησε
תפלתי וחסדו	orōnē meā, & miſicordiā ſuā	orōnē meā & miſericordiā ſuā	τὴν προσευχήν μου, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
מאתי:	a me.	a me.	ἀπ᾽ ἐμοῦ.
סו למנצח	LXVII. Ad victoriā,	LXVI. In finē ī hymnis.	ξϛ΄. Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις
בנגינות מזמור שיר	laudatoriis, pſ. Canticū.	Pſalmi. Cantici Dauid.	ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβίδ.
אלהים יחננו	Deus miſereatur noſtri,	Deus miſereatur noſtri	Ὁ θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς

virtute fortitudinis ſue ſuper orbem,
oculi eius populos reſpiciunt,
at rebelles non exaltentur
in ſecula.
Benedicite populi Deo,
& audiri facite vocem (noſtrã in vitã
laudis eius. Qui connumerauit aĩam(
mundi venturi, & non permiſit
commoueri pedes noſtros. Quoniam
piculũ de nobis feciſti Deus cõflaſti nos
ſicut argẽtarius qui repurgat argẽtũ.
Introduxiſti nos in laqueum
poſuiſti catenam
lumbis noſtris humiliaſti nos,
iuſſiſti equitare authorẽ increpationis
ſuper caput noſtrũ, iudicaſti nos igne
& aqua & duxiſti nos in latitudinem.
Introibo in domum tuã in holocauſtis,
reddam tibi vota mea.
Propterea apta ſũt labia mea, (ſet mihi.
& locutũ ẽ os meũ dũ tribulatio adeſ(
Holocauſta pinguia ſacrificabo corã te,
cum thure aromatico ſacrificiaq
arietum, offeram boues cum
hircis, ſemper. Ambulate
audite & narrabo omnes
qui timetis Deum,
quid fecerit anime mee. Ipſum
ore meo inuocaui & laus eius
ſub lingua mea. Mendacium
ſi vidi in corde meo
vtinam non exaudiat DEVS.
In veritate audiuit Deus,
exaudiuit vocem
orationis mee. Benedictus Deus
qui non amouit
orationem meã & benignitatem ſuam
a me.

LXVII, In laudẽ. Laudatoriis.
Laudatoria & canticum.
Deus miſereatur nobis,

ויברכנו יאר	& benedicat nobis,illuſtret	& benedicat nobis,illuminet	καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς ἐπιφάναι (ἡμᾶς.
פניו אתנו סלה:	faciẽ ſuã ſup nos ĩ ſẽpiternũ.	vultũ ſuũ ſup nos & miſeat nr̃i.	τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐλεήσαι(
לדעת בארץ דרכך	Vt nota fiat ĩ terra via tua,	Vt cognoſcamus ĩ tra viã tuã,	διάψαλμα. Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδ(
בכל גוים ישועתך:	ĩ vniuerſis gẽtibus ſalus tua.	& ĩ oĩbus gẽtibus ſalutare tuũ.	ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου. (δόν σου,
יודוך עמים אלהים	Cõfiteanť tibi populi Deus,	Cõfiteantur tibi populi Deus,	Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός,
יודוך עמים כלם:	confiteantur tibi populi oẽs.	cõfiteantur tibi populi omnes.	ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
ישמחו וירננו	Letentur & laudent	Letentur & exultent	Εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν
לאמים כי תשפט	nationes,quoniam iudicas	gentes,quoniam iudicas	ἔθνη, ὅτι κρινεῖς
עמים מישור ולאמים	populos in eqtate,& gentiũ	populos in equitate & gentes	λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη
בארץ תנחם סלה:	q̃ i tra ſť,ductor es ĩ ſẽpitnũ.	in terra dirigis.	ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις.
יודוך עמים אלהים	Cõfiteanť tibi populi Deus,	Confiteantur tibi populi Deus,	Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός,
יודוך עמים כ	confiteantur tibi populi	confiteantur tibi populi	ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ
כלם: ארץ נתנה	omnes.Terra dedit	omnes,terra dedit	πάντες, γῆ ἔδωκε
יבולה יברכנו	fructum ſuum,bñdicat nobis	fructum ſuum.Benedicat nos	τὸν καρπὸν αὐτῆς. Εὐλογήσαι ἡμᾶς
אלהים אלהינו:	Deus Deus noſter.	Deus Deus noſter,	ὁ θεός, ὁ θεὸς ἡμῶν
יברכנו אלהים	Benedicat nobis Deus A.	benedicat nos Deus,	εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός.
וייראו אותו כל	& timeant eum omnes	& metuant eum omnes	Καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα
אפסי ארץ:	fines terre.	fines terre.	τὰ πέρατα τῆς γῆς.
סח למנצח	LXVIII. Ad victoriã,	LXVII. In finem	ξζ΄. Εἰς τὸ τέλος
לדוד מזמור שיר:	Dauidis,Pſalmus,Cãticũ.	pſal.cantici Dauid.	ᾠδῆς ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. (σαν
יקום אלהים יפוצו	Exurgat Deus & diſſipentur	Exurgat Deus & diſſipentur	Ἀναστήτω ὁ θεὸς καὶ διασκορπισθήτω(
אויביו וינוסו	inimici eius,& fugiant	inimici eius,& fugiant	οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν
משנאיו מפניו:	qui oderũt eum a facie eius.	qui oderunt eum a facie eius.	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.
כהנדף עשן תנדף	Scd̃m expulſionẽ, fumi ex(	Sicut deficit fumus deficiant,	Ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν,
כהמס דונג מפני	ſic tabeſcit cera a facie (pel(	ſicut fluit cera a facie	ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου
אש יאבדו רשעים	ignis,pereant impii (le eos,	ignis ſic pereant peccatores	πυρός. Οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ
מפני אלהים:	a facie Dei.	a facie Dei.	ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ,
וצדיקים ישמחו	Iuſti autem letentur	Et iuſti epulentur	καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν.
יעלצו לפני אלהים	& exultẽt in conſpectu Dei	& exultent in conſpectu Dei,	Ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
וישישו בשמחה:	& gaudeant in leticia.	& delectentur in leticia.	τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.
שירו לאלהים	Cantate Deo,	Cantate Deo	Ἄσατε τῷ θεῷ,
זמרו שמו סלו	canite nomini eius,extollite	pſalmũ dicite nomini eius,iter	ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὁδοποιήσατε
לרכב בערבות ביה	eqtatẽ in A. celis,ĩ DEO	facite ei q̃ aſcẽdit ſr̃ occaſũ dñs	τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν. Κύριος
שמו ועלזו לפניו:	nomẽ eius,& exultate corã eo	nom̃ illi.Exultate ĩ ɔſpectu eio,	ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ
אבי יתומים ודין	Patre pupillorum & iudice	turbabunť a facie eius pr̃is or(	Ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,(
אלמנות אלהים	viduarum,Deus	viduaꝝ.Deus (phãoꝝ,& iudic(	τῶν χηρῶν, ὁ θεὸς (τοῦ πατρὸς τῶν ὀρ(
במעון קדשו א	in habitaculo ſancto ſuo.	in loco ſancto ſuo,	ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. (φανῶν καὶ κριτοῦ
אלהים מושיב	Deus inhabitare facit	Deus qui inhabitare facit	Ὁ θεὸς κατοικίζει
יחידים בי	vnicos	vnius moris	μονοτρόπους
ביתה ס	in domo,	in domo.	ἐν οἴκῳ,
מוציא אס	qui educit	Qui educit	ἐξάγων

ويبارك فينا ويشرق	ויברכיננא ינהר זיו	& benedicat nobis lucere faciat
وجهه علينا وبرحمنا	אנפוהי עימנא לעלמין׃	ſplēdorem faciei ſue ſuper nos ſemper
لتعرف في الارض سبلك	להודעא בארעא אורחך	Vt innoteſcat in terra via tua,
وفي جميع الشعوب خلاصك	בכל עממיא פורקנך׃	in omnibus populis redemptio tua.
تشكرك الامم يا الله	יודון קדמך עממיא אלהא	Confitebuntur coram te populi Deus,
وتعترف لك الشعوب كلها	יודון קדמך עממיא כולהון	cōfitebuntur coram te populi omnes.
وتفرح الامم	יחדון ויבועון אומיא	Letabuntur & gaudebunt gentes,
ويسبحوك لانك تحكم	ארום תדון עממיא	quoniam iudicabis populos
بين الشعوب بالعدل وتهدي	בתריצותא ואומיא	inequitate, & gentes
الامم في الارض	בארעא תדברינון לעלמין׃	que ſunt in terra duces in eternum.
فلتمجدك الشعوب يا الله	יודון קדמך עממיא	Confitebuntur coram te populi
وتسبحك جميع	אלהא יודון קדמך עממיא	Deus confitebuntur coram te populi
الامم وتعطي الارض	כולהון׃ ארעא יהבת	omnes. Terra dedit
اثمارها في الله	איבהא יברכיננא	fructum ſuum, benedicet nobis
يبارك فينا الهنا	אלהא אלהנא׃	Deus Deus noſter.
يباركنا	יברך יתן אלהנא	Benedicet nobis Deus noſter,
فلتخشاه جميع	וידחלון יתיה כל	& timebunt eum omnes
سكان الارض	סייפי ארעא׃	fines terre.
المزمور	לשבחא	LXVIII In laudem.
السابع والستون	לדוד תושבחתא ושירתא׃	Dauidis. Laudatoria & canticū.
ليقم الله وجميع اعدائه	יקום אלהא יבדרון	Exurgat Deus, diſpergantur
فليتفرقوا ومبغضوه	בעלי דבבוי ויערקון	patroni inimicitie eius & fugiant
عن وجهه يتبددون	סנאוי מן קדמוי׃	odientes eum a facie eius.
يضمحلون كما يضمحل	הי כמה דמתפסיא שעוה מן	Ecce ſicut liqueſcit cera ab
الدخان	קדם אשתא יהובדון רשיעי	aſpectu ignis, peribunt impii
ومثلما يذوب الشمع	מן קדם אלהא	ab aſpectu Dei.
بالنار كذلك يهلك الله	וצדיקין יחדון ויח	Et iuſti letabuntur
الخطاة من قدامه	ויבועון קדם יי וחדון	& exultabunt coram DEO,
وليفرح الصديقون	ויחדון בחדותא׃	& letabuntur in letitia.
وليسروا امام الله	שבחו קדם אלהא	Laudate coram Deo,
ويفتخرون بالتهليل	שבחו שום יקר	laudes dicite nomini
سبحوا الله ورتلوا	יקריה קלשון לדיתיב על	glorie eius, extollite ſedentem ſuper
لاسمه يسروا طريق	כורסי יקרא בערבות ביה	ſedem glorie in nono celo, in DEO
الرب الذي استوى على المغارب	שמיה ובועו קומוי׃	nomen eius, & letamini coram eo.
الرب هو اسمه ابتهجوا بين	אבוהון דיתמי ודיינהון	Patre orphanorum & iudice
يديه واخشوا من قدامه	דארמלן אלהא במדור	viduarum, Deus in habitaculo
لانه ابو الايتام وقاضي	בית שכינתיה קודשיה׃	domus diuinitatis ſancte ſue.
الارامل الله في	אלהא דמזווג זוגין	Deus qui combinat combinationes
مكانه المقدس	יחידאין לברתא בחדא	ſingulorū, ad filum cōbinationis ſimul.
الله يسكن	דאפיק בית ישראל דהוו	Q ui eduxit domum iſrael que fuit
المتقين في بيته ويطلق	אסירין במצרים על	ſncaptiuitate in egypto, propter

Queſiuit aliqñ Antoninus cōſul urbis Rome a Rabbeno hacchadoſ ut eū de ueritate inſtrueret eius uidelʒ ꝙ ſignat nomē .iiii. lrãꝝ .i. tetragrāmato & nomen .xii. & .xlii. lrãꝝ. rñſio. Q᷑ petis te de ueritate īformari eius .ſ. ꝙ demōſtrat nomē .iiii. nom̄ .xii. & nomē xlii. lrãꝝ, notū tibi facio hec eē archana diuina q̄ oēs hoīes celare ē debēt. Veꝝtñ q̄a te ex ſcholaſticis hūmetis eſſe cognoſco, cō ſentia ne ſiqꝫ e rōni detegere illis huiuſmōi res, qin huiuſce gn̄ris hoībus haud quāq̄ occultāda ſūt talia. Idcirco notū tibi facio, Deū n̄ hēre nom̄ cuius nos cognitionē hēre poſſumus. Q̄nquidē eius ſubſtātia ē nom̄ ipſius & ecōtra & quemadmodum eius ſubſtātie noticiā ullā hēre n̄ poſſumus, gm̄ ea cognita illi ſiſes efficeremur, atqꝫ ita ſui nois cognitoēs hēre negmus, nihilominus oia eius noia ſunt attributiua. Et q̄a nomē q̄ttuor lrãꝝ opera tōibus eius eſt peculiarius oñditqꝫ noticiā ꝑfectiorē & illi accōmodatiorē, put eſt nobis poſſibile captu, ex hoc aūt ꝓcedūt oia ſua nomina. Ideo hoc nom̄ dictū ē Sembameforas, nō qꝛ ipſū ſit eius nom̄ ſubſtantiale, ſꝫ nos id dicimus qm̄ hoc ē q̄td n̄ra faculcas cōprehēdere p̄t, & altius aſcēdere nō poſſumus. Notar̄ āt debes nom̄ .xii. nomēqꝫ .xlii. lrãꝝ non eē noia quoꝝ unū q̄dqꝫ uerbū .xii. lr̄is conſtet aut .xlii. ſꝫ quodlibꝫ coꝝ ſit uerba diuerſa q̄ unū oñdūt. Poſtq̄ aūt hoc tibi aperui aīaduerte nomē .iiii. lrãꝝ prout ſcriptū eſt, & ſic ſcribit ī hebraico יהוה .i. Ioua, ipſum Deū generātē ſignificare. Et q̄a nō p̄t eſſe generās abſqꝫ gn̄ito, neceſſario ꝓcedere debet amor a gn̄ātē ad gn̄atū & econuerſo, q̄a ſi hoc non eēt nō gn̄aret, & nō ꝓcederet amor a gn̄ato ad generātē, diſtingue

אסירים כס	vinctos		vinctos	πεπεδημένους
בכושרות	in congruentiis,		in fortitudine, ſimiliter	ἐν ἀνδρίᾳ. Ὁμοίως
אך סוררים	increduli autem		eos qui exaſperant qui	τοὺς παραπικραίνοντας, τοὺς
שכנו צחיחה :	habitauerunt in ſiccitate.		habitant in ſepulchris.	κατοικοῦντας ἐν τάφοις.
אלהים בצאתך	Deus cum egrederis		Deus cum egredieris	Ὁ θεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε
לפני עמך	ante populum tuum,		in conſpectu populi tui,	ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου,
בצעדך כי	& ambulares		cum pertranſies	ἐν τῷ διαβαίνειν σε
בישימון סרל	per deſertum		in deſerto.	ἐν τῇ ἐρήμῳ. διάψαλμα.
סלה: ארץ רעשה	ſemper. Terra cõmota eſt,		Terra mota eſt,	Γῆ ἐσείσθη,
אף שמים נטפו	& celi diſtillauerunt		etenim celi diſtillauerunt	καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν,
מפני אלהים	a facie Dei		a facie	ἀπὸ προσώπου
זה סיני כפ	hoc eſt cinai, A.	A. .i. Hoc factum fuit i mõte cinai	ſynai, a facie	τοῦ θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου
מפני אלהים	a facie Dei		Dei	τοῦ θεοῦ
אלהי ישראל :	Dei iſrael.		Iſrael.	Ἰσραήλ.
גשם נדבות	Pluuiam voluntariam		Pluuiam voluntariam	Βροχὴν ἑκούσιον
תניף אל	eleuaſti		ſegregabis	ἀφοριεῖς
אלהים	Deus,		Deus	ὁ θεὸς
נחלתך	hereditatem tuam		hereditati tue	τῇ κληρονομίᾳ σου,
ונלאה א	laborantem,		& infirmata eſt,	καὶ ἠσθένησε,
אתה כונ	tu		tu	σὺ
כוננתה חי	confortaſti.		vero perfeciſti eam.	δὲ κατηρτίσω αὐτήν.
חיתך ישבו בה	Aialia tua habitauerũt ĩ ea,		Animalia tua habitabunt in ea,	Τὰ ζῷά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ,
תכין בטובתך	preparaſti in bonitate tua		paraſti in dulcedine tua	ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου
לעני אלהים:	pauperi Deus. B.	B. Feminino genere. Nã hebreus habet המבשרות qđ feminimum eſt.	pauperi Deus.	τῷ πτωχῷ ὁ θεός.
אדני יתן	Domine dabis		Dominus dabit	Κύριος δώσει
אמר חמ	ſermonem		verbum	ῥῆμα
המבשרות	annunciatricibus, B.		euangelizantibus,	τοῖς εὐαγγελιζομένοις
צבא רב :	exercitus multi,		virtute multa.	δυνάμει πολλῇ,
מלכי צב	reges		Rex	ὁ βασιλεὺς
צבאות ידדון	exercituum retrouertentur		virtutum dilecti	τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ,
ידדון ונות	retrouertẽtur, C. & hera		dilecti, & ſpeciei	τῇ ὡραιότητι
בית תחלק	domus diuidet	C. Retro uertent aut mouebunt, rectius q̃ ſe derabãtur, etiã authoritate gallici dictionarii.	domus diuidere	τοῦ οἴκου διελέσθαι
שלל : א	ſpolia.		ſpolia.	σκῦλα.
אם תשכבון ב	Si accubueritis		Si dormiatis	Ἐὰν κοιμηθῆτε
בין שפתים כ	inter terminos,		inter medios cleros	ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων,
כנפי יונ	penne		penne	πτέρυγες
יונה נחפ	columbe		columbe	περιστερᾶς
נחפה ב	cooperientur		deargentate,	περιηργυρωμέναι,
בכסף ואברותיה	argento, & ale eius		& poſteriora dorſi eius	καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς
בירקרק חר	in virore		in pallore	ἐν χλωρότητι
חרוץ : בפרש	auri. Dum diuideret		auri. Dum diſcernit	χρυσίου. Ἐν τῷ διαστέλλειν

opera patrum eius abſoluti ſunt
manifeſte, Pharao autem
& exercitus eius q pertinaces fuerunt
ad dimittēdos illos, habitauerūt in ſic(
Deus cū egredereris ī colūna (cita tibo
ignis, in columna
nubis ante populum tuum, cum
perambulares in deſerto ſolitudinis
in eternū. Q ſidabas legē populo tuo,
terra mota eſt & inſuper celi
ſtillauerunt rorē a conſpectu DEI hic
ē cinai, aſcēdebat fumus eius ſicū fumus
fornacis, a ɔſpectu eius q māifeſtatus ē
ſuper eum DEVS Deus iſrael.
Quando audiuit domus iſrael vocem
fortitudinis tue, euolauit anima eorū
ſubito, aſcendere feciſti ſuper eos
rorem viuificationis, pluuiam
voluntariā deſcēdere feciſti Deus ſup
hereditatem tuam, & eccleſiam
laborantem tu erexiſti.
Viuificationē tuā reuerti feciſti ī eā,
preparaſti exercitus angelorum
vt benefacerent pauperibus Deus.
Deus dedit verba legis
pplo ſuo mediantibus Moſſe & Aharon
qui annunciauerunt verbum Dei,
exercitui magno iſraelis.
Reges cum exercitibus ſuis,
migrauerunt de pretoriis ſuis.
Qui ſapiētes habiti ſunt migrauerūt
a ſenſibus ſuis, cōgregatio aūt iſraelis
diuidebat predam de celis.
Si vos reges impii
commorantes in malitia,
eccleſia iſraelis ſimilis
columbe cooperta nubibus
glorie, diuiſit predam
egyptiorum, argentum repurgatum,
& arculas plenas
obrizo puriſſimo. Quando extendit

returq; ab ipſo, & eſſent due ſubſtantie. Nos aūt uolumus generantē & generatum unā eſſe ſubſtantiam. Idcirco neceſſario ex uno ad alterū pceſſurus eſt amor. Et propterea ex hoc ſemhameforas deriuatū eſt nomen .xii. līaꝝ, eſtq; pater, filius, & ſpiritus almus, q hebraice .xii. literis cōtinēt huiuſmodi [Hebrew] ab. ben. ueruha. haccodes. Quoniam autem non inuenitur aliquid in Deo quod non ſit Deus, ex noīe duodecim literarum emanat nomen quadragintaduaꝝ līaꝝ qd eſt [Hebrew] ab. elohim. ben. elohim. ruha. haccodes. elohim ſeloſſa. beehad ehad beſeloſſa, q̄ hebraice ſūt .xlii. līe, ſignificātq; Deū patrē. Deum filium. Deum ſpiritum ſanctum, trinitatem in unitate & unitatem in trinitate. Notare autem debebis hec nomina eſſe ex diuinis archanis que a quocunq; occultari debent quouſq; ueniat Meſſias iuſtus noſter. Illa tibi patefeci ea occule. Quoniam uero liber ageret haſodot rariſſimus eſt & fortaſſis unicus tota europa ne cauſent hebrei nos iſta cōfinxiſſe ad corroborāda myſteria chriſtiane religiōis, ſubnectēda duxi, q̄ de noīe xii. literarū, deq; nomine. xlii. līaꝝ, ſcripta reliquit. R. Moſſe egyptius, libro primo more hanebochim. i. directionis nutantiū cap. lxii, cuius liber ad manus cuilibet eē pt, tā etſi olim igni cōbuſtus fuerit a gallis hebreis quod nimis fauere uideret rōnibus chriſtianorum. Igitur egyptii uerba hec ſūt [Hebrew]

מל	שַׁדַּי	qui ſufficit ſibi	celeſtis	τὸν ἐπουράνιον
ב	מְלָכִים	reges	reges	βασιλεῖς
ג	בָּהּ תַּשְׁלֵג	in ea,niue dealbabis eam	ſuper eam niue dealbabuntur	ἐπ᾽ αὐτῆς, χιονωθήσονται
ה	בְּצַלְמוֹן׃	in vmbra mortis.	in ſelmon,	ἐν Σελμών.
אל	הַר	Mons	mons	Ὄρος
	אֱלֹהִים	Dei	Dei	τοῦ θεοῦ
בש	הַר	mons	mons	ὄρος
	בָּשָׁן	Baſſan	pinguis.	πῖον,
גב	הַר	mons	Mons	ὄρος
	גַּבְנֻנִּים	excelſus,	coagulatus	τετυρωμένον,
בש	הַר	mons	mons	ὄρος
	בָּשָׁן׃	Baſſan.	pinguis,	πῖον.
	לָמָּה תְּרַצְּחוּן	Quare inſultaſtis	vt quid ſuſpicamini	ἵνα τί ὑπολαμβάνετε
ג	הָרִים	montes	montes	ὄρη
	גַּבְנֻנִּים	coagulorum,	coagulatos.	τετυρωμένα,
ח	הָהָר	aduerſus montem,	Mons in quo	τὸ ὄρος ὃ
	חָמַד אֱלֹהִים	quem dilexit Deus,	beneplacitum eſt Deo	εὐδόκησεν ὁ θεὸς
	לְשִׁבְתּוֹ	vt habitaret in eo	habitare in eo,	κατοικεῖν ἐν αὐτῷ.
יש	אַף־יְהוָה	ſiquidem DEVS	etenim dominus	Καὶ γὰρ ὁ κύριος
	יִשְׁכֹּן לָנֶצַח׃	habitabit ſemper	habitabit in finem.	κατασκηνώσει εἰς τέλος,
	רֶכֶב אֱלֹהִים	Currus Dei	Currus Dei	τὸ ἅρμα τοῦ θεοῦ
א	רִבֹּתַיִם	myriadum	decem milibus multiplex	μυριοπλάσιον,
ש	אַלְפֵי	milia	milia	χιλιάδες
	שִׁנְאָן אֲדֹנָי	angelorum,dominus	letantium,dominus	εὐθηνούντων. Κύριος
בק	בָּם סִינַי	in eis cinai	in eis in ſyna	ἐν αὐτοῖς ἐν σινᾷ
	בַּקֹּדֶשׁ עָלִיתָ לַמָּרוֹם	ĩ ſancto.Aſcēdiſti ĩ excelſum	in ſancto.Aſcendiſti in altum	ἐν τῷ ἁγίῳ, ἀνέβης εἰς ὕψος
ש	שָׁבִיתָ	captiuam duxiſti	cepiſti	ᾐχμαλώτευσας
לק	שֶׁבִי	captiuitatem,	captiuitatem,	αἰχμαλωσίαν.
מת	לָקַחְתָּ	accepiſti	accepiſti	Ἔλαβες
בא	מַתָּנוֹת	dona	dona	δόματα
	בָּאָדָם וְאַף	in homine,& inſuper	in hominibus.Etenim	ἐν ἀνθρώποις, καὶ γὰρ
	סוֹרְרִים לִשְׁכֹּן	ſceleſti cohabitare	non credentes inhabitare	ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνῶσαι
	יָהּ אֱלֹהִים׃	DEO Deo.	dominum Deum.	Κύριος ὁ θεὸς
	בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם	Benedictus Deus die	Benedictus dominus die	εὐλογητός, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν
	יוֹם יַעֲמָס	& die ornabit	quotidie,proſperum iter faciet	καθ᾽ ἡμέραν. Κατευοδώσει
	לָנוּ הָאֵל	nos,Deus	nobis Deus	ἡμῖν ὁ θεὸς
ס	יְשׁוּעָתֵנוּ	ſalus noſtra	ſalutarium noſtrorum	τῶν σωτηρίων ἡμῶν. Διάψαλμα,
	סֶלָה׃ הָאֵל	ſemper.Deus	Deus	ὁ θεὸς
	לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת	noſter Deus ſalutis,	noſter Deus ſaluos faciendi,	ἡμῶν, ὁ θεὸς τοῦ σώζειν,
אד	וְלֵיהוִה	& Deo	& domini	καὶ τοῦ κυρίου
	אֲדֹנָי לַמָּוֶת תּוֹצָאוֹת׃	domino mortis egreſſus.	domini exitus mortis.	κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.

الله	אוריתא על ימא בצלו שדי	viā ſup mare, dū precarent̄ oīpotentē
ملوكا	אתמכך מלכין ואמטולת	humiliati ſunt reges, & propter eum
استارت	מנן גהינם היך תלגא	refrixit gehenna ſicut nix,
في ظلمون	פצא יתיה מטולא דמותא	eripuit eum de vmbra mortis.
جبل	טור מוריה אתר דפלחו	Mons moria locus vbi adorauerunt
الله	אבהת עלמא קדם יי	patres ſeculi coram DEO
الجبل	אתבחר לבנין בית	electus eſt pro edificatione domus
الدسم	מוקדשא וטור סיני	ſanctuarii, & mons Cinai
الجبل	למיהבת אוריתא טור	ad dandam legem mons
المتجبن	מתנן טור תבור וכרמל	Baſſan, mons Tabor, & Carmelus
الجبل.	אתפסלין אתעביד	repudiati ſunt, facta eſt
الدسم	להון גיבנא היך טור מתנן	eis altitudo ſicut montis Baſſan.
ما دا تظنون	אמר אלה למא אתון טפזין	Dixit Deus quare admiramini
يا لجبال	טוריא לית רעותי למיתן	montes, non eſt mihi voluntas dare
المتجبنة	אוריתא על טוריא	legem in montibus
الجبل الذي	גיותניא מכסתניא הא	altis & excelſis, hoc
شا الرب	טור סיני דמכיך רגג	in mōte Cinai q̄ humilis eſt deſiderauit
ان يسكنه	מימרא דיי לאשראה עלוהי	verbum DEI ponere ſuper eum
الرب يحل فيه الى الابد	שכינתיה לחוד בשמי	diuinitatem ſuam, ſolum in celis
كمر الله	שמיא יי ישרי לעלמין	celorum Deus habitabit in eternum.
في الربوات المضاعفة	ארתכי דאלהא תרתין	Currus Dei bine
والوف	ריבון דנור דליק תרין	myriades ignis ardentis duo
الجنود الرب	אלפין דאנגליא מדברין	millia angelorum ducunt
فيهم في سينا	להון שכינתא דיי שרת	illos diuinitas Dei quieſcit
قدسه صعدالى العلى	עליהון על טורא דסיני	ſuper illos, ſuperq́ montem Cinai
وسبا	בקודשא סליקתא לרקיע	in ſanctitate. Aſcendiſti celos (tatē,
سبيا	משה נביא שבית שבית	Moſſe ꝓpheta captiuā duxiſti captiui(
واعطى	אליפתא פתגמי אוריתא	didiciſti verba legis
الناس	יהבת יתהון מתנן לבני	dediſti ea donum filiis
مواهب	נשא ברם סרבניא	hominum, verum & in rebelles,
والمرده لا تنبت امام	דמתגיירין ותייבין	qui conuertuntur & veniunt
الرب الى الابد مبارك الرب	בתתובא שרת עליהון	ad penitentiam quieſcet ſuper illos
الاله تبارك الرب في كل يوم	שכינת יקרא דיי אלהא	diuinitas glorie DEI Dei.
الرب الله	בריך יי דכל יומא יומא	Benedictus DEVS qui quotidie
خلاصنا	טעין עלנא מוסיף	onerat nos, apponit
لسبيل سبيلنا	פיקודיא על פיקודיא	precepta ſuper precepta,
الهنا	תקיפא דהוא פורקננא	fortis, qui eſt redemptor noſter
مخلصنا	וסעידנא לעלמין אלהא	& robur noſtrum in eternum. Deus,
ربنا	לנא תקוף ופורקן ומקדם	nr̄a fortitudo & redēptio, & a cōſpectu
مجيدا لله ربنا	אלה מתגרין ברשיעי מות	Dei concertant in impios mors
الموت	ומפקנו נשמת בפרניקו	& exitus anime in ſuffocatione.

שאים וארבעים אותיות
דו ועז אור כל אדם בער
עיור שאי איפשר בשום
פנים שיהיו שתים
וארבעים אותיות פות
אחת אפנבתי אולופרות
רבות כללי אותיותיהם
שתים וארבעים הרן פסק
שוכל ת ורים פורים על
עני גם בהכרח העניינים
האם יקרבו ואפיתת ציור
עצמו ית בתנים אשר
אמרנו ואמנם נקרא אילן
הסלות הרבות ואותיות
שם לדותם פורים על
ענין אחד לבד כשאר
השמות הפיתורים ואמנם
רבו הסלות הרם להבנת
הענין כי הענין האחד
אי אפשר שיובן במלות
רבות ויבין זה ודע שזה
הדבר אשר אומר היות
לפי העניינים ספורים
עוירים השמות הרם לא
הדבוק לבד באותיות
העדופות מכל ציור ולא
נקרא כלל שם בן שתים
עשרה אותיות זה ולא שם
בן ארבעים ושתים אותיות
שם המפורש אבל שם
המפורש הוא השם
המיוחד לו כמו שבארנו
אמנם אילו השנים
ואחרים אי אפשר מקצת
חכמת האלוהות בכרוח
ותראות על היותו מלמד
חכמת אמנם עניין שם בן
ארבעים ושתים אותיות
קדוש ומקודש ואינו מוסר
אותו אלא לפי שענוע
ועומד בחצי ימיו ואינו
כועס ואינו משתכר ואינו
מעמיד על מדותיו וגבורה
בנחת עם הבריות וכל
היודעו והיה בן מספרו
בטהרה אהוב מלמעלה
ונחמד מלמטה ואימתו
מוטלת על הבריות
ותלמודו מתקיים בידו
ונוחל שני עולמים העולם
הזה והעולם הבא זה
כתוב בתלמוד ומה מאד
רחוק מה שיובן מזה
ושאמר מבונת אמרו זה
כי הרוב יחשבו שהם
אותיות ידובר בהם לא
דבר אחר ואי אפשר להם
עניין ויגיעו בהם אל אלו
העניינים הנכבדים וצריך
להם מי שירעת להפתח
להבנות המלות האלו
והחכמת הרבה אשר זכר
ומבואר הוא שזה כלו
אינו רק הודעת עניינים
אלוהיים מכלל העניינים
שהם סודי תורה כמו
שבארנו וכבר יתבאר
בספרים דברים
בחכמה האלוהית שזאת
החכמה אי אפשר
לשכחה וזו השגת השכל
הפועל וזהו עניין אמרו
ותלמודו מתקיים בידו

אַךְ־אֱלֹהִים יִמְחַץ	Verumtñ Deus confringet	Verũtñ Deus cõfringet capita	Πλὴν ὁ θεὸς συνθλάσει κεφαλὰς
רֹאשׁ אֹיְבָיו קָדְקֹד	caput inimico. ſuoꝝ, verticẽ	inimicorum ſuorum, verticem	ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν
שֵׂעָר מִתְהַלֵּךְ	erinium perambulantium	capilli perambulantium	τριχὸς διαπορευομένων
בַּאֲשָׁמָיו׃ אָמַר	in delictis ſuis. Dixit	in delictis ſuis. Dixit	ἐν πλημμελείαις αὐτῶν. Εἶπε
אֲדֹנָי	dominus	dominus	κύριος,
מִבָּשָׁן אָשִׁיב	de Baſſan conuertam,	ex Baſan conuertam,	ἐκ Βασὰν ἐπιστρέψω,
אָשִׁיב מִמְּצֻלוֹת	conuertam de profundis	conuertam in profundum	ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς
יָם׃ לְמַעַן ת	maris. Vt	maris. Vt	θαλάσσης. Ὅπως
תִּמְחַץ ת	calcet	intingatur	ἂν βαφῇ
רַגְלְךָ בְּדָם ל	pes tuus in ſanguine,	pes tuus in ſanguine,	ὁ πούς σου ἐν αἵματι,
לְשׁוֹן כל	lingua	lingua	ἡ γλῶσσα
כְּלָבֶיךָ מא	cannm tuorum,	canum tuorum	τῶν κυνῶν σου
מֵאֹיְבִים מג	ex inimicis	ex inimicis	ἐξ ἐχθρῶν
מִנֵּהוּ׃ רא	a temetipſo.	ab ipſo.	παρ᾽ αὐτοῦ.
רָאוּ הֲלִיכוֹתֶיךָ	Viderunt itinera tua	Viderunt ingreſſus tuos	Ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου
אֱלֹהִים	Deus,	Deus,	ὁ θεός,
הֲלִיכוֹת אֵלִי	itinera Dei mei	ingreſſus Dei mei	αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ μου
מַלְכִּי בַקֹּדֶשׁ׃	regis mei in ſancto	regis mei qui eſt in ſancto.	τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ.
קִדְּמוּ שָׁרִים	Preuenerunt principes	Preuenerunt principes	Προέφθασαν ἄρχοντες
אַחַר נֹגְנִים	coniuncti pſallentibus,	coniuncti pſallentibus,	ἐχόμενα ψαλλόντων,
בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת	in medio puellarum	in medio iuuencularum	ἐν μέσῳ νεανίδων
תּוֹפֵפוֹת בְּמַקְהֵלוֹת	tympaniſtriarũ. In eccleſiis	tympaniſtriarum. In eccleſiis	τυμπανιστριῶν. Ἐν ἐκκλησίαις
בָּרְכוּ אֱלֹהִים	benedicite Deo	benedicite Deo,	εὐλογεῖτε τὸν θεόν,
אֲדֹנָי מִמְּקוֹר	domino, de fontibus	domino de fontibus	κύριον ἐκ πηγῶν
יִשְׂרָאֵל׃	iſrael.	iſrael.	ἰσραήλ.
שָׁם בִּנְיָמִן צע	Ibi Beniamin	Ibi Beniamin	Ἐκεῖ βενιαμὶν
צָעִיר רד	paruulus	adoleſcentulus,	νεώτερος
רֹדֵם שר	continens eos,	in mentis exceſſu.	ἐν ἐκστάσει,
שָׂרֵי יה	principes	Principes	ἄρχοντες
יְהוּדָה רג	Iuda	Iuda	ἰούδα,
רִגְמָתָם ש	lapis D. eorum,	duces eorum,	ἡγεμόνες αὐτῶν,
שָׂרֵי זב	principes	principes	ἄρχοντες
זְבֻלוּן שר	Zebulon,	Zabulon	ζαβουλών,
שָׂרֵי נפ	principes	& principes	ἄρχοντες
נַפְתָּלִי׃ צו	Naphtali. tudine tua,	Neptalim.	νεφθαλείμ.
צִוָּה אֱלֹהֶיךָ עֻזֶּךָ	Precipit Deus tuus de forti(	Manda Deus virtuti tue,	Ἔντειλαι ὁ θεὸς τῇ δυνάμει σου,
עוּזָּה אֱלֹהִים ז	conforta Deus hoc quod	confirma hoc Deus quod	δυνάμωσον ὁ θεός, τοῦτο ὃ
זוּ פָּעַלְתָּ לָּנוּ׃	operatus es in nobis.	operatus es in nobis.	κατειργάσω ἐν ἡμῖν,
מֵהֵיכָלֶךָ עַל־	De templo tuo, quod eſt ſup	A templo tuo in	ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ
יְרוּשָׁלִָם ל	ieruſalem,	hieruſalem,	ἱερουσαλήμ.
לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים	tibi offerent reges	tibi offerent reges	Σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς

برض روس	ברם אלהא יתבר	Verum Deus confringet (capillos
اعدايه وهامه	רישי בעלי דבבוי ימחר שער	capita pſonorũ inimicitie ſue, vellet(
رووس الذين يمشون	רישא דגבר דמהלך	capitis, viri ambulantis
في خطاياهم. قال	בחוביה: צדיקיא דמיתו	in delictis ſuis. Iuſti qui mortui ſunt
الرب	ואתאכלו מן חית ברא	& vorati a beſtiis ſilue,
انا اخرج من بين	אמר יי מתנן אתיב	dixit DEVS de Baſſan, faciã reuerti
الاسنه وارجع من عمق	צדיקיא דאשתנקו	iuſtos qui demerſi ſunt
البحار	במצולתיה דימא: מן	in profundo maris. Propterea
لكيما تنصبغ من الدم	בגלל דיחמון בפורענות	eorum qui videbunt punitionem
رجلك	רשיעיא יטמשון	impiorum calcabunt
والسن	ריגליהון באדם קטילין	pedes, in ſanguine interfectorum,
كلابك	לישן חית ברא מן	lingua beſtie ſilueſtris de
من	תרבהון יחדון מן בעלי	numero eorum, letabũtur de inimicis
اعدايك	דבבא מנהון יבזון:	ſuis, ex ipſis predabuntur.
راوا اسـارك	חמון בית ישראל הליכת	Viderunt domus iſrael ambulantem
يا الهي	שכינתך על ימא אלהא	diuinitatem tuam ſuper mare Deus,
انا رالهي	אמרין הליכת אלהא מלכא	direxit ambulatio Dei noſtri, ĩperauit
الملك القدوس	כל עלמא בקדשא:	toti orbi in ſanctitate.
بكرت العظما	אקדימו ואמרו שירתא	Preuenerunt, & dixerunt canticum
في اثر المجدين	בתר משה ואהרן דמנגנין	poſt Moſſe & Aharon, qui pulſabant
بين الفتيات الضاربات	במציעות נשי צדיקתא דמים	in medio mulierum iuſtarum eum
بالدفوف في وسط الجماعات	מרים מתופפן: בבני	Maria tympanos, atq; ludebant. In
باركوا الله	בכנישיא ברכו אלהא	eccleſiis benedicite Deo,
في اكنايس الرب في ينابيع	חסמו יי עוברא במעי	exaltent DEVM pueri in ventre
اسرايبل	אמהתן מן זרעא דישראל:	matrum ſuarum de ſemine iſrael.
هناك بنيامين	תמן בנימין זעירא בש	Ibi erat Beniamin minor
الاصغر	בשבטיא מן שירויא נחת	in tribubus, in principio deſcendit
في كماننه	לימא מטול היכנא קביל	ad mare, propterea recepit
عظما	מלכותא מן שירויא	imperium ab initio.
يهودا	ובתריהון נחתו רברבי	Poſt eos deſcenderunt principes
ودوو سلطانهم	יהודה רגמו יתהון	Iuda, lapidauerunt eos
عظما	אבנין וקבילו רבנותא	lapidibus & acceperunt principatum
زابلون	בתריהון רבני זבולון	poſt eos, principes Zebulon
واشراف	הוו תגרין רבני	fuerũt negociatores eorum, principes
نفتاليم	נפתלי הוו גיבריהון:	Naptali fuerunt eorum milites.
اللهم ادن بعزتك	פקיד אלהא עושנך	Precipe Deus fortitudine tua,
واعضد يارب هذا الذي	אתעשן אלהא שרי בבית	fortis eſto Deus, habita in domo
اعددت لنا	מוקדש דין דעבדת לנא:	ſancta hac quam feciſti nobis.
في هيكلك المقدس	מן היכלך תקבל קרבנין	A templo tuo accipies ſacrificia,
بيروشليم	על ירושלם שכינתך שרי	ſuper ieruſalem diuinitas tua quieſcit,
تاتيك الملوك	פטימיהון לך יהון	pinguia ſua tibi offerent

d. Dixit. R. Tarphum Aſcẽdi aliqñ, poſt patrem meũ in tẽplũ, & adhibui aurẽ meã ſacerdoti, & percepi q̃ ẽ exigeret horã magna delectatiõe, cũ reliq̃s fratribus ſacerdotibꝫ. Erat aũt apud illos nomen duaꝝ & quadraginta lraꝝ. Nouit aũt q̃cũq; itellectu uiget, no poſſe aliquo modo fieri ut nõim, unũ cõſtet duabꝫ & quadraginta lris, uerũ erant multa noia compoſita ex lris duabꝫ & quadraginta. Nec dubiũ qn illa nomina ſignificarẽt aliquas rõnes pducentes hoĩem ad ueritatẽ ſubſtãtie creatoris, eo mõ quẽ diximus. Dicebãt uero illa multa noia, unũ nomẽ, pp unã rẽ q̃ ſignificabat, ſicut alia noia ab opibꝫ ſumpta. Sed erat illoꝝ nominũ multitudo ũt intelligeret ratio, q̃ fortaſſis, nõ poterat itelligi niſi p multa uerba Itaq; notato hec. Et aduertas ꝙ res q̃ demõſtrat ſciẽtia rõnũ, quas illa noia ſignificant, nõ erat ſimplicis ſmonis lraꝝ, nunq̃ eni dictũ eſt nõim duodecĩ & nomẽ duaꝝ & quadraginta lraꝝ, eſſe nomina ſeparata. Atqui nõim ſeparatũ, eſt p ſe ſeparatũ, ſicut iã declarauimus. Alia aũt noia magno adiumẽto erãt hominĩ ad cognoſcendũ creatorẽ. Cuius rei argumẽto eſt, ꝙ dicũt ſapiẽtes, nõim xlii. lraꝝ, eſt ſanctũ & ſanctificatũ, & nõ pdit niſi humili & q̃ pceſſit ultra dimidiũ etatis ſue, minime iracundo aut ebrio uel pueriſis moribus, ſꝫ affabili. Quicũq; uero eius nois ſciẽtiã hꝫ, & cauet ſibi in illo, cuſtoditq; ill' cũ mũditia, diligit a ſuperis, & deſiderat ab iferis, & timet a creatura, & diſciplina eius ẽ ꝑpetua i manu ipſius, & obtinebit duos mũdos, pſentẽ & futurũ. Et hoc eſt ꝙ ſcriptũ ẽ i talmut. O q̃tũ diſtat ꝙ intelligãt hoĩes ex his uerbis ab eo ꝙ fuit in mẽte dicẽtis. Nã

שָׁי ׃ גְּעַר חי	munera.Increpa	munera.Increpa	δῶρα, ἐπιτίμησον
חַיַּת קָנֶה	beſtiam calami	feras arundinis	τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου.
עֲדַת אבי	congregatio	congregatio	Ἡ συναγωγὴ
אַבִּירִים כע	fortium	taurorum	τῶν ταύρων
בְּעֶגְלֵי עַמִּים	in vitulis populorum,	in vaccis populorum,	ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν,
מִתְרַפֵּס בר	calcitrantium	vt excludant eos	τοῦ ἐκκλεισθῆναι τοὺς
בְּרַצֵּי־כָסֶף ב	contra rotas argenteas.	qui probati ſunt argento.	δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ.
בִּזַּר עַמִּים ק	Diſperſit populos	Diſſipa gentes	Διασκόρπισον ἔθνη,
קְרָבוֹת יֶחְפָּצוּ ׃	qui bella voluerunt,	que bella volunt,	τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα.
יֶאֱתָיוּ הש	offerent	venient	ἥξουσι
חַשְׁמַנִּים מִנִּי	principes ex	legati ex	πρέσβεις ἐξ
מִצְרָיִם כּוּשׁ	egypto,ethiopia	egypto,ethiopia	αἰγύπτου, αἰθιοπία
תָּרִיץ יָדָיו לא	feſtinet .E. manus ſuas	preueniet manus eius	προφθάσει χεῖρα αὐτῆς
לֵאלֹהִים ׃ מַמְלְכוֹת	Deo.Regna	Deo.Regna	τῷ θεῷ. Αἱ βασιλεῖαι
הָאָרֶץ שִׁירוּ לֵאלֹהִים	terre cantate Deo,	terre cantate Deo	τῆς γῆς, ᾄσατε τῷ θεῷ,
זַמְּרוּ אֲדֹנָי סֶלָה ׃	cantate domino ſemper.	pſallite domino.Pſallite Deo	ψάλατε τῷ κυρίῳ. Διάψαλμα.
לָרֹכֵב בִּשְׁמֵי	Qui equitauit ſuper celum	qui aſcendit ſuper celum	Τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν
שְׁמֵי־קֶדֶם ת	celi a principio,	celi,ad orientem.	τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὰς ἀνατολάς.
הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ	ecce dabit voci ſue,	Ecce dabit voci ſue	Ἰδοὺ δώσει τῇ φωνῇ αὐτοῦ,
קוֹל עֹז ׃ תנ	vocem virtutis.	vocem virtutis,	φωνὴν δυνάμεως,
תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים	Date gloriam Deo	date gloriam Deo,	δότε δόξαν τῷ θεῷ.
עַל־יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ	ſup iſrael,magnificẽtia eius,	ſuper iſrael magnificentia eius	Ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ
וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים ׃	& fortitudo eius in celis.	& virtus eius in nubibus.	καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.
נוֹרָא אֱלֹהִים	Terribilis Deus	Mirabilis Deus	Θαυμαστὸς ὁ θεὸς
מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל	in ſanctuariis eius,Deus	in ſanctis ſuis,Deus	ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὁ θεὸς
יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן	iſrael,ipſe dabit	iſrael ipſe dabit	ἰσραήλ. Αὐτὸς δώσει
עֹז וְתַעֲצֻמוֹת ל	forritudinẽ,& roborationes	virtutem & fortitudinem	δύναμιν καὶ κραταίωσιν
לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים ׃	populo,benedictus Deus	plebi ſue,benedictus Deus.	τῷ λαῷ αὐτοῦ, εὐλογητὸς ὁ θεός.
סט לַמְנַצֵּחַ	LXIX Ad victoriã.	LXVIII. In finẽ p hiis q	ξη. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ
עַל־שׁוֹשַׁנִּים לְדָוִד ׃	liliis.i.muſices iſtro,dauidis.	cõmutabũt. pſ. ipſi dauid.	τῶν ἀλλοιωθησομένων ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
הוֹשִׁיעֵנִי אל	Salua me	Saluum me fac	Σῶσόν με
אֱלֹהִים כִּי	Deus, A. quoniam	Deus,quoniam	ὁ θεὸς ὅτι
בָאוּ מַיִם עַד	venerunt aque vſq;	intrauerunt aque,vſq;	εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως
נָפֶשׁ ׃ טָבַעְתִּי ׃	ad animam.Infixus ſum	ad animam meam.Infixus ſum	ψυχῆς μου. Ἐνεπάγην
בִּיוֵן מְצוּלָה ׃	in limo profundi,	in limo profundi,	εἰς ἰλὺν βυθοῦ,
וְאֵין מָעֳמָד ב	& non poſſum conſiſtere.	& non eſt ſubſtantia.	καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις,
בָּאתִי בְמַעֲמַקֵּי־	Veni in profundum	Veni in altitudinem	ἦλθον εἰς τὰ βάθη
מַיִם וְשִׁבֹּלֶת	aquarum & tempeſtas	maris & tempeſtas	τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς
שְׁטָפָתְנִי ׃	operuit me.	demerſit me.	κατεπόντισέ με,
יָגַעְתִּי בְקָרְאִי	Laboraui clamãs (defecerit	Laboraui clamans (fecerunt	Ἐκοπίασα κράζων,
נִחַר גְּרוֹנִי כָּלוּ	raucũ factũ ẽ guttur meũ,(	rauce facte ſunt fauces mee,de(	ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου. Ἐξέλιπον

ازجر بالقرابين	מַלְכַיָּא קוּרְבָּנַיָּא: נְזוֹף	reges ſacrificium.Iraſcere
العسكر السباع	בְּמַשִּׁרְיַת חַיָּבַיָּא תְּבַר	in exercitus peccatorum confringe
وحوش الغاب جمع	יַתְהוֹן הֵיךְ קַנְיָא כְּנִשַּׁת	illos ſicut cannam,congregationem
الجبابرة	גִּבָּרַיָּא דִּמְרַחֲצִין	gigantium qui confidunt
وعجول الشعوب	בְּעִגְלַיָּא טַעֲוַת עַמְמַיָּא	in vitulis idola populorum.
ليختبر المجربين	רַעֲוָתֵיהּ בְּעַמָּא דְּמִתְעַסְקִין	Beneplacitum eius in populis q ſtudēt
بالفضة	בְּרַעֲוָתָא בְּאוֹרַיְתָא דְּזָקִיק	legi voluntarie,multo puriori
مزق الامم	מִן כַּסְפָּא בַּדַּר עַמְמַיָּא	argento.Diſſipa gentes
الذين يحبون الغنا لياتي	דְּאִתְרְעִיאוּ קְרָבָא יְצַבְּיָן	que bella volunt tumentes,
الرسل الشيوخ	יֵיתוֹן דְּבָרִין אוּבָּלַיָּא	venient principes.
من مصر الحبش	מִמִּצְרַיִם לְאִתְגַּיָּירָא	de egy pto ad conuerſionem,
الى تسبق يدها	בְּנֵי כוּשׁ יְרַהֲטוּן	filii ethiopum current
ملوك الله	לְמִפְרַס יְדֵיהוֹן בִּצְלוֹ קֳדָם	extēdere manus ſuas in oratione ante
تسبح لله الارض	אֱלָהָא: מַלְכְוַת אַרְעָא	Deum.Reges
رتلوا الرب	אַרְעָא שַׁבַּחוּ קֳדָם יְיָ	terre laudate coram DEO
رتلوا الله	שַׁבַּחוּ קֳדָם יְיָ לְעָלְמִין:	laudate coram DEO in eternum,
على سما الذي استوى	לְיָתִיב עַל כּוּרְסֵיהּ בִּשְׁמֵי	ſedenti ſuper thronum ſuum in celis
المشارق السما حجه	שְׁמַיָּא מִן קַדְמִין הוּא	celorum a principio,ipſe
ها هو ذا اسمع صوته	בְּמֵימְרֵיהּ יְהַב בְּקָלֵיהּ	in verbo ſuo,dabit in voce ſua,
صوتا بقوة	קָל רוּחַ נְבוּאֲתָא לִנְבִיָּא:	vocem ſpiritus prophetici,prophete.
عظموا الرب بالتسبيح	הֲבוּ יְקָר בְּעוּשְׁנָא לֶאֱלָהָא	Date gloriam in fortitudine Deo
وكثرة بهايه على اسرايل	דְּעַל יִשְׂרָאֵל גִּיוְתָנוּתֵיהּ	qui eſt ſuper iſrael,robur eius
وجبروته في السحب	וְעוּשְׁנֵיהּ בִּשְׁמַיָּא	& fortitudo eius in celis
عجيب انت يا الله	דְּחִילָא אֱלָהָא	Timearis Deus
اله قد بسيط في	מִבֵּית מַקְדְּשָׁךְ תַּקִּיפָא	a domo ſancta tua,fortis
بعطي اسرايل	יִשְׂרָאֵל הוּא יְהִיב	iſrael ipſe,dabir
قوه وعزا شعبه	עוּשְׁנָא לְעַמֵּיהּ	fortitudinem populo ſuo,
ومبارك هو الله	וְיֵימְרוּן בְּרִיךְ אֱלָהָא:	& dicent benedictus Deus.
المزمور	לְשַׁבָּחָא עַל גָּלוּתָא	LXIX. In laudē.Pro captiuitate
الثامن والستون	סַנְהֶדְרִין עַל יְדָא דְדָוִד:	ſenatus per manum Dauidis.
جاحى اللهم	פְּרוֹק יָתִי אֱלָהָא מְטוּל	Redime me DEVS quoniam irruit
فان	מַשִּׁרְיַת חַיָּבִין עַד דִּי	cohors peccatorum vt inferat
المياه وصلت	אַעִיקְתָּא לִי הֵיךְ מַיָּא דִּי	tribulationem mihi,ſicut aque que
الى نفسي والى العمق	מְטוֹ עַד נַפְשִׁי טְמַעִית	irruūt vſq; ad animam.Demerſus ſum
وصلت العميق	בְּגָלוּתָא הֵיךְ בְּוַוצָא	in captiuitatem tanquam in lutum
فلا مقام فيه	דִּמְצוּלְתָא וְלֵית אֲתַר לִי	profunditatis,& non eſt mihi locus
ووصلت الى عمق	לִמְקוּם מְטֵית בְּעוּמְקֵי	vt conſiſtam,applicui in validam
البحر اغمر قد في	תְּקוֹף מַשִּׁרְיַת רַשִּׁיעִין	fortitudinem cohortis peccatorum,
الهى الله	וּמַלְכָּא רַשִּׁיעָא אַגְלֵי יָתִי	& rex impius captiuum tenet me.
مللت من دعاي	אִשְׁתַּלְהֵית בְּמִקְרְיִי	Laſſatus ſum a clamoribus
مستغيثا وبحيت حلقي وفنيت	אִתְחָרַךְ צַוְּרִי כַּהֲיָא	ſiccatū eſt guttur meū cōſumpti ſunt

multi arbitrantur,q ſint ſolū littere de quibus loquantur,nō etiā q̄ ſit in eis ratio qua acquirantur dicti gradus ſublimes,quodq; ſint neceſſarie ad componendos modos illos, de quibus ſapiens quē ſupra noiauimus fecit mentionem.Clarū uero eſt quod hoc totum non eſt,niſi ſcientia diuinarum rationum,de numero rationum que ſunt archana legis ſicuti expoſuimus.Iam autem monſtratum eſt in libris compoſitionis ſapientie ſpūitalis, quod iſtius ſcientie nō poteſt obliuiſci,qui penitus ī ea fuerit,qm̄ ē apprehēſio itelligētie agētis. Et ꝑpter hoc dictum eſt,ſcientia huius perpetua in manu ipſius.

A. Nouum celum appellant hebrei proprio nomine plurali numero arauot, q̄ deſerta pluraliter ſonat. Deſertum aūt dicitur q̄ ſtellis omnino careat.

D. .i. cordis roboratio contra periculum.

E. Et de feſtina conuerſione, oblationeq; egyptior: Chriſto domino oraculū iſtud impletum eſt, eccleſiis a Marco euangeliſta alexandrie & circa alexādriam mira ſanctimonia inſtitutis,quarum etiam Philo iudeus mirifica cū laude meminit. Et de ethiopia idē impletum eſt, Mattheo apoſtolo eodē & euangeliſta ibi predicante & euangeliū relinquente. Et hec & ſimilia ex hyſtoria Africani quam poſt Abdiā relinq̄ manifeſta ſunt. Ex Fabro.

A. Apud noſtrates ꝑ cōperto habetur & ꝑ conſtanti hunc pſalmū ꝓpheticū eſſe de Chriſto,quod & ipſe ſaluator & diſcipuli eius,& apoſtolus inſuper Paulus, nobis aperuerunt multis in locis.

M

עיני מיחל לאלהי ׃	ocli mei expectātes Deū mū.	ocl' mei dū ſpo ī Deū mū.(mei,	οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ (α
רבו משערות ראשי	Mltiplicatiſt ſt capil.capi.mi	Mltiplicati ſt ſt capillos capit(	Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κε(β
שנאי חנם עצמו	q odeīt me gratis.Cōfor.ſūt	q odeſt me gratis.Cōfortati ſūt	οἱ μισοῦντές με δωρεάν. Ἐκραταιώθησαν
מצמיתי איבי	qui trucidāt me,inimici mei	qui pſecuti ſunt me inimici mei	οἱ ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές
שקר אשר לא	mendacio que non	iniuſte,que non rapui	με ἀδίκως. Ἃ οὐχ ἥρπαζον,
גזלתי אז אשיב ׃	rapui tunc exſoluebam.	tunc exoluebam.	τότε ἀπετίννυον. (α τὸν θεόν μου.
אלהים אתה ידעת	Deus tu ſcis	Deus tu ſcis	Ὁ θεὸς σὺ ἔγνως (β φαλῆς μου,
לאולתי ואשמותי	ſtulticiā meā,& peccata mea	inſipientiā meā,& delicta mea	τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέλειαί μου
ממך לא נכחדו ׃	a te non ſunt abſcōdita. (te	a te non ſunt abſcondita. (te	ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβησαν. (τές σε
אל יבשו בי קויך	Nō ꝯfūdāt ī me,q expectāt(	Nō erubeſcāt ī me q expectāt(	Μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπομένον(
אדני יהוה צבאות	Deus,DEVS,exercitus,	dom'ne,domine virtutum.	κύριε, κύριε τῶν δυνάμεων
אל יכלמו בי	non confundantur in me,	Non confundantur ſuper me,	μὴ δὲ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμὲ
מבקשיך אלהי ישראל	qui querunt te Deus iſrael.	qui querunt te Deus iſrael.	οἱ ζητοῦντές σε ὁ θεὸς τοῦ ἰσραήλ.
כי עליך נשאתי	Quia propter te portaui	Quoniam propter te ſuſtinui	Ὅτι ἕνεκα σοῦ ὑπήνεγκα
חרפה כסתה כלמה	opprobriū,operuit confuſio	opprobrium,operuit confuſio	ὀνειδισμόν, ἐκάλυψεν ἐντροπὴ (νώθην
פני ׃ מוזר הייתי	faciē meā.Alienus factus ſū	faciē meā.Extraneus factus ſū	τὸ πρόσωπόν μου. Ἀπηλλοτριωμένος ἐγε(
לאחי ונכרי לבני	filbus meis,& pegrinus filiis	fratribus meis,& pegrinus filiis	τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς
אמי ׃ כי קנאת	matris mee.Quia zelus	matris mee.Quoniam zelus	τῆς μητρός μου. Ὅτι ὁ ζῆλος
ביתך אכ	domus tue	domus tue	τοῦ οἴκου σου
לתני ׃	comedit me,	comedit me,	κατέφαγέ με,
וחרפות חורפיך	& opprobria expbrātiū tibi	& opprobria exprobrantiū tibi	καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε
נפלו עלי ׃	ceciderunt ſuper me,	ceciderunt ſuper me.	ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.
ואבכה בצום נפשי	& fleui in ieiunio aīam meā,	Et operui in ieiunio aīam meā,	Καὶ συνεκάλυψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου
ותהי לחרפות לי ׃	& factū eſt ī opprobria mihi.	& factū eſt in opprobrium mihi.	καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί.
ואתנה לבושי שק	Et poſui veſtimētū mū ſaccū,	Et poſui veſtimētū meū ciliciū,	Καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον,
ואהי להם למשל ׃	& factus ſum eis in parabolā.	& factus ſum illis in parabolam.	καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν.
ישיחו בי	Contra me loquebantur	Aduerſum me loquebantur	Κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν
ישבי שער ׃	qui ſedebant in porta,	qui ſedebant in porta,	οἱ καθήμενοι ἐν πύλαις,
ונגינות שו	& cantabant	& in me pſallebant	καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον
שותי שכר ׃ ואני	bibentes ſiceram.Et ego	bibentes vinum.Ego vero	οἱ πίνοντες οἶνον. Ἐγὼ δὲ
תפלתי לך יהוה	orationē meā ad te DEVS,	orationē meam ad te domine,	τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, κύριε
עת רצון אלהים ברב	tp̄s bñplaciti ē Deo ī mltitu.	tp̄s bñplaciti Deo.In mltitudīe	καιρὸς εὐδοκίας. Ὁ θεός, ἐν τῷ πλήθει
חסדך ענני באמת	miſicōdie tue exaudi me,ī(	miſicordie tue exaudi me,ī ve(	τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ
ישעך ׃ הצילני	ſalutis tue.Eripe me (ūitate	ſalutis tue.Eripe me (ritate	τῆς σωτηρίας σου, σῶσόν με
מטיט ואל אטבעה	de luto,& non infigar,	de luto vt non infigar,	ἀπὸ πηλοῦ ἵνα μὴ ἐμπαγῶ.
אנצלה משנאי	liberabor ab his q odeīt me,	libera me ab his qui oderūt me	Ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με,
וממעמקי מים ׃	& de profundis aquis.	& de profundis aquarum.	καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν ὑδάτων.
אל תשטפני שבלת	Non operiat me impetus	Non me demergat tempeſtas	Μή με καταποντισάτω καταιγὶς
מים ואל תבלעני	aque,& non abſorbeat me	aque,neq; abſorbeat me	ὕδατος, μὴ δὲ καταπιέτω με
מצולה ואל תאטר	profundum,& non claudat	profundum,neq; vrgeat	βυθός, μὴ δὲ συσχέτω
עלי באר פיה ׃	ſuper me puteus os ſuum.	ſuper me puteus os ſuum.	ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.

عيناي مما انتظر الهي	עיני מן לאורכא לאלהי׃	oculi mei, ꝑpter expectatōnē Dei mei.
لان الباغضين لي ظلما	סגיעין מן סערי רישי	Mltiplicati ſūt pluſq̄ capilli capit; mei
اكثر من شعر راسي اعدائي	סנאי מגן תקפו מקניטי	inimici mei, ſine cā roborati ſūt irrita(
اعتزوا علي وابعدوني	בעלי דבבי סהדי	pſoni inimicitie mee, teſtes(torcs mei,
بغير جرم وما لم اغصب	שיקרא דלא אנסית על	mendaces, que non rapui ob
سالوني ۞	סהיח תתון הבכין אשלים׃	teſtimonium eorum tunc reſtitui.
اللهم انت العالم	אלהי את ידעת	Deus meus tu noſti
بجهلي ولم تخف	לטפשותי וסורחנותי	ignorantiam meam, & peccata mea
عنك خطيتي	מן קדמך לא אתכסיו׃	a conſpectu tuo non ſunt abſcondita.
لا يخزا لاجلي راجوك	לא יבהתון בי דסברין	Non erubeſcant in me qui expectant
يا اله الجنود ۞	עלך אלהא צבאות	te DEVS
ولا تخيب لاجلي	ולא יכספון בי דתבעין	& non confundantur in me qui querūt
الراغبون اليك يا اله اسرائيل	אולפנא מנך אלהא דישראל	eruditionem a te Deus iſrael.
فلاجلك احتملت	ארום אמטולתך סוברית	Quoniam propter te ſuſtinui
عارا غطا الخزي	חיסודא חפת כיסופא אפי׃	opp̄briū cooperuit vereecūdia faciē meā.
وجهي صرت اجنبيا	נוכרי איתחשבית לאחי	Extraneus cōputatus ſū frībus meis,
من اخوتي وفي بني امي	והיך בר עממין לבני	& veluti filius populorum filiis
غريبا ۞ لان غيرة	עמי׃ ארום טננא דבית	populi mei. Quoniam zelus domus
بيتك	מוקדשך גמרת יתי	ſanctitatis tue, vorauit me
اكلتني	ותיסודי רשיעי דמחסדין	& vituperia impiorum qui vituperant
وعار معيريك	לך במשתבחין טעוותהון	te, cum laudant idola ſua
وقع علي ۞	לאיקרך נפלו עלוי׃	pro honore tuo, ceciderunt ſuper me.
ذللت نفسي	ובכית בצומא נפשי	Et fleui in ieiunio animam meam
بالصيام فصار لي تقريعا	והות חסידותי לקלנא לי׃	& fuit pietas mea in opprobriū mihi.
جعلت لباسي مسحا	ויהבית תותב כסותי שקא	Et idutus ſum ꝑ veſtibus meis ſaccos,
فصرت لهم مثلا	והוית להון למתלא׃	& fui illis ad parabolam.
الجالسون علي	ממללין עלי יתבי תרעא	Loquunť aduerſū me ſedētes ī porta,
الابواب اغتابوني	בית קרנתא וזמרין	in domo anguli, & fui cantillena illorū
وترنم في	דאזלין למשתי מרת	qui vadunt bibitum ſiceram
شاربوا الخمر عند ذلك	בבית קוקסיהון ואנא	in domo cauponaria ſua. Et ego
صليت لك يارب	צלותי קדמך יי בעידן	oſonē meā corā te DEO, ī tpe (tis tue
في ساعة اجابة ۞ استجب	רעוא אלהא בסגיעי טובך	bn̄placiti, Deus pp multitudinē bōita(
لي يا الله بكثرة رحمتك	עני יתי בקשוט פורקנך׃	rſidebis mihi, ī veritate redēptōis tue.
نجني بكثرة خلاصك سلمني	פצא יתי מן גל	Libera me de
من حمأة الطين لئلا انغرس	גלותא דאיתמתיל לטינא	captiuitate que ſimilis eſt luto,
فيها انقذني من مبغضي	ולא איטמע אתפצי מן	& nō ſubmergar, redime me ab (aq̄rū.
ومن عمق المياه ۞	סנאי דדמין לעמקי מוי׃	oſoribus meis, q ſimilāt ꝑfunditates(
فلا تغرقني امواج	לא יגלי יתי מליך תקיף	Non captiuabit me rex fortis,
الما ولا يبتلعني	ולא יסלעם למחפי עלי	& non preualeat vt cooperiat
القعر ولا يطبق	יתי שולטן חסין ולא	me potentatus arduus & non
الجب علي فاه	תתפתח עלי גיהנם פומא	aperiat aduerſum me gehēna os ſuum.

עֲנֵנִי יְהוָה כִּי־טוֹב	Rñde mihi DEVS qm̃ bona	Exaudi me dñe qm̃ benigna	Εἰσάκουσόν μου κε, ὅτι χρηστὸν (μῶν σου
חַסְדֶּךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ	ẽ miſicor. tua, ſm mul. miſe(	ẽ miſicordia tua, ſm multi. mi(	τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρ(
פְּנֵה אֵלָי׃ וְאַל־	reſpice ad me. Et ne (ra. tua.	reſpice me. Et ne (ſatõnũ tuax	ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. Μὴ (παιδός σου,
תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵעַבְדֶּךָ	abſcõdas faciẽ tuã a ſuo tuo	auertas faciẽ tuã a puero tuo,	ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ (
כִּי־צַר־לִי מַהֵר עֲנֵנִי׃	qm̃ tribulor cito rñde mihi.	qm̃ tribulor velocit̃ exaudi me.	ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου,
קָרְבָה אֶל־נַפְשִׁי	Appropinqua anime mee	Intende anime mee	πρόσχες τῇ ψυχῇ μου, (θρῶν μου
גְאָלָהּ לְמַעַן אֹיְבַי	& libera eã, pp inimicos mõs	& libera eã, pp inimicos meos	καὶ λύτρωσαι αὐτήν. Ἕνεκα τῶν ἐχ(
פְּדֵנִי׃ אַתָּה יָדַעְתָּ	libera me. Tu ſciuiſti (meã,	eripe me. Tu ſcis (ſionẽ meã,	ῥῦσαί με, σὺ γὰρ γινώσκεις
חֶרְפָּתִי וּבָשְׁתִּי	opprobriũ meũ & ↄfuſionẽ(	ĩpropiũ meũ & cõfu( )ſũt oẽs	τὸν ὀνειδισμόν μου, καὶ τὴν αἰσχύνην μου,
וּכְלִמָּתִי נֶגְדְּךָ כָּל־	& ignominiã meã, corã te oẽs	& ſuerẽtiã meã. In ↄſpectu tuo)	καὶ τὴν ἐντροπήν μου. Ἐναντίον σου πάντες
צוֹרְרָי׃ חֶרְפָּה שָׁבְרָה	ĩfeſtatores mei. Opprobriõ(	q tribulãt me, ĩ ppiũ expectauit	οἱ θλίβοντές με, ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν
לִבִּי וָאָנוּשָׁה	cõ meũ & egrotaui (ↄtritũ ẽ	cor meum & miſeriã. (nõ fuit,	ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν. (ὑπῆρξε,
וָאֲקַוֶּה לָנוּד וָאַיִן	& expectaui q ↄtriſtaret & ñ(	Et ſuſtinui q ſiĩ cõtriſtaret &(	Καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ(
וְלַמְנַחֲמִים וְלֹא	& qui cõſolaret & nõ (fuit,	qui conſolaretur & non	καὶ παρακαλοῦντας, καὶ οὐχ
מָצָאתִי׃ וַיִּתְּנוּ	inueni. Et dederunt	inueni. Et dederunt	εὗρον. Καὶ ἔδωκαν
בְּבָרוּתִי רֹאשׁ	in eſcam meam fel,	in eſcam meam fel,	εἰς τὸ βρῶμά μου χολήν,
וְלִצְמָאִי יַשְׁקוּנִי	& in ſiti mea potauerũt me	& in ſiti mea potauerunt me	καὶ εἰς τὴν δίψαν μου, ἐπότισάν με
חֹמֶץ׃ יְהִי־	aceto. Sit	aceto. Fiat	ὄξος. Γενηθήτω
שֻׁלְחָנָם לִפְנֵיהֶם	menſa eorum coram eis	menſa eorum coram ipſis	ἡ τράπεζα αὐτῶν, ἐνώπιον αὐτῶν,
לְפָח וְלִשְׁלוֹמִים	ĩ laqueum, & expectãti pacẽ	in laqueum, & in retributiones	εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν
לְמוֹקֵשׁ׃ תֶּחְשַׁכְנָה	ad ſcandalum. Cõtenebrent	& in ſcandalum. Obſcurentur	καὶ εἰς σκάνδαλον. Σκοτισθήτωσαν
עֵינֵיהֶם מֵרְאוֹת	oculi eorum ne videant,	oculi eorum ne videant,	οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,
וּמָתְנֵיהֶם תָּמִיד	& lumbos eorum ſemper	& dorſum eorum ſemper	καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς
הַמְעַד׃ שְׁפָךְ־עֲלֵיהֶם	tabefac. Effunde ſup eos (tui	incurua. Effunde ſuper eos	σύγκαμψον. Ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς
זַעְמֶךָ וַחֲרוֹן אַפְּךָ	ĩdignatõnẽ tuã, & ira furor(	iram tuam, & furor ire tue	τὴν ὀργήν σου, καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου (αὐτ
יַשִּׂיגֵם׃ תְּהִי־טִירָתָם	cõphẽdat eos. Fiat hĩ ta. eox	cõphẽdat eos. Fiat hĩtatio eorũ	καταλάβοι αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις(
נְשַׁמָּה בְּאָהֳלֵיהֶם	deſerta, in tabernaculis eox	deſerta, & in tabernaculis eorũ	ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν,
אַל־יְהִי יֹשֵׁב׃ כִּי־	nõ ſit qui habitet. Quoniam	nõ ſit qui inhabitet. Quoniam	μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν. Ὅτι
אַתָּה אֲשֶׁר־הִכִּיתָ	quem tu percuſſiſti	quem tu percuſſiſti	ὃν σὺ ἐπάταξας,
רָדָפוּ וְאֶל־מַכְאוֹב	pſecuti ſunt & vt affligerẽt,	perſecuti ſunt, & ſup dolorem	αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος
חֲלָלֶיךָ יְסַפֵּרוּ׃	vulneratos tuos narrabant.	vulnerum eorum addiderunt.	τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν.
תְּנָה־עָוֹן עַל־עֲוֹנָם	Da iniq̃tatẽ ſr iniq̃tatẽ eox,	Appõe iniq̃tatẽ ſr iniq̃tatẽ eox	Πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ αὐτῶν,
וְאַל־יָבֹאוּ בְּצִדְקָתֶךָ	& nõ veniant in iuſtitiã tuã.	& non intrent in iuſtitiam tuã.	καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου.
יִמָּחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים	Deleantur de libro viuẽtiũ,	Deleantur de libro viuentium,	Ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων,
וְעִם צַדִּיקִים אַל־	& cum iuſtis non	& cum iuſtis non	καὶ μετὰ δικαίων μὴ
יִכָּתֵבוּ׃ וַאֲנִי עָנִי	ſcribantur. Ego aũt pauper	ſcribantur. Ego ſum pauper	γραφήτωσαν. Πτωχὸς
וְכוֹאֵב יְשׁוּעָתְךָ	& dolens, ſalus tua	& dolens ſalus tua	καὶ ἀλγῶν εἰμι ἐγώ, ἡ σωτηρία σου
אֱלֹהִים תְּשַׂגְּבֵנִי׃	Deus ſuſcipiet me.	Deus ſuſcepit me.	ὁ θεός, ἀντιλάβετό μου.
אֲהַלְלָה שֵׁם־אֱלֹהִים	Laudabo nomen Dei	Laudabo nomen Dei	Αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ
בְּשִׁיר וַאֲגַדְּלֶנּוּ	in cantico, & magnificabo	cum cantico, & magnificabo	μου μετ' ᾠδῆς, μεγαλυνῶ
בְתוֹדָה׃ וְתִיטַב	eũ in cõfeſſione. Et placebit	cum in laude. Et placebit	αὐτὸν ἐν αἰνέσει, καὶ ἀρέσει

Reſponde mihi DEVS, quoniã bona
eſt miſericordia tua, ſic in multitudine(
verte te ad me. Ne (pietatis tue
auferas diuinitatem tuam a ſeruo tuo,
quoniam tribulor feſtina mihi.
Appropinqua anime mee redime illã,
quo non magnificentur patroni
inimicitie mee, redime me. Tu noſti
verecundiã meam & confuſionẽ meã,
& opprobriũ meũ, ĩ cõſpectu tuo ſtãt oẽs
q moleſtant me. Ignominia diſſipauit(
& ecce ipſa valida, & expectaui (cor(
preficeos luctus & nõ ſubſiſtunt (meũ,
& prefectos conſolationis & non
inueni. Et dederunt in eſcam meam
fel capitum reguli,
& cum ſitirem, potauerunt me
acero. Sit menſa eorum
quã parauerũt corã me vt comederẽ,
corã eis in laqueum, & ſacrificia eorum
in ſcandalum. Obtenebrentur
oculi eorum ne videre poſſint,
& lumbos eorum continue
tremore affice. Effunde ſuper eos
furorem tuum, & fortitudo furoris tui
apprehendat eos. Sit habitatio eorum
deſerta & in tabernaculis eorum non
ſit qui inhabitet. Quoniam
quem tu vulneraſti
perſecuti ſunt, & in eum qui affligitur
propter interfectos tuos, obloquũtur.
Adde peccatum ſuper peccatum eorũ,
& non mereantur intrare in eccleſiã
iuſtorum tuorum. Deleantur de libro
memorie viuorum, & cum iuſtis
non ſcribantur. Et ego pauper
& meſtus, redemptio tua
Deus ſuſcipiat me.
Laudabo nomen Dei
in cantico, & magnificabimus illum
in confeſſione. Et placebit oratio mea

לַיהוָה מִשּׁוֹר פָּר	DEO ſuper bouem & taurũ,	Deo ſuper vitulum nouellum,	τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον,
מַקְרִן פפ	cornua &	cornua	κέρατα,
וּמַפְרִיס רא	vngulas efferentem.	producentem & vngulas.	ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς.
רָאוּ עֲנָוִים	Viderunt manſueti	Videant pauperes	Ἰδέτωσαν πτωχοὶ
יִשְׂמָחוּ דֹּרְשֵׁי	& letabuntur, querite	& letentur, querite	καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἐκζητήσατε
אֱלֹהִים וִיחִי	DEVM & viuet	Deum & viuet	τὸν θεὸν καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ
לְבַבְכֶם׃ כִּי־שֹׁמֵעַ אֶל	cor veſtrũ. Q m̃ exaudiuit	aĩa veſtra. Q uoniã exaudiuit	ὑμῶν. Ὅτι εἰσήκουσε
אֶבְיוֹנִים יְהוָה	pauperes DEVS,	pauperes dominus,	τῶν πενήτων ὁ κύριος, (νωσεν.
וְאֶת־אֲסִירָיו לֹא בָזָה	& vinctos ſuos non deſpexit.	& vinctos ſuos non deſpexit.	καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδέ(
יְהַלְלוּהוּ שָׁמַיִם	Laudent eum celi	Laudent illum celi	Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ
וָאָרֶץ יַמִּים וְכָל־	& terra, mare & omnia	& terra, mare & omn'a	καὶ ἡ γῆ, θάλασσα καὶ πάντα
רֹמֵשׂ בָּם׃ כִּי אֱלֹהִים	q̃ mouent̃ in eis. Q uia Deus	reptilia in eis. Q uoniam Deus	τὰ ἕρποντα ἐν αὐτῇ. Ὅτι ὁ θεὸς
יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן וְיִבְנֶה	ſaluabit cion & edificabit	ſaluã faciet ſyon, & edificabunt	σώσει τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήσονται
עָרֵי יְהוּדָה וְיָשְׁבוּ־	ciuitates Iuda, & habitabunt	ciuitates Iude. Et inhabitabũt	αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας. Καὶ κατοικήσουσιν
שָׁם וִירֵשׁוּהָ׃ וְזֶרַע	ibi & poſſidebũt eã. Et ſemen	ibi, & hẽditate acq̃rẽt eã. Et ſemẽ	ἐκεῖ, καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν, καὶ τὸ σπέρ(
עֲבָדָיו יִנְחָלוּהָ	ſeruorũ eius hereditabit eã,	ſeruorum eius poſſidebit eam,	τῶν δούλων σου καθέξουσιν αὐτήν. (μα
וְאֹהֲבֵי שְׁמוֹ	& qui diligunt nomen eius	& qui diligunt nomen eius	Καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου
יִשְׁכְּנוּ בָהּ׃	habitabunt in ea.	habitabunt in ea. (memoratiõe	κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ. (ἀνάμνησιν,
ע לַמְנַצֵּחַ	LXX. Ad victoriã,	LXIX. In finẽ. pſ. Dauid ĩ re(	ξθ΄. Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαβὶδ εἰς(
לְדָוִד לְהַזְכִּיר׃	Dauidis. Ad recordãdũ.	eo φ ſaluũ fecit eum dominus.	εἰς τὸ σῶσαί με κύριον.
אֱלֹהִים לְהַצִּילֵנִי׃	Deus vt liberes me,	Deus in adiutoriũ meũ intẽde,	Ὁ θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες,
יְהוָה לְעֶזְרָתִי	DEVS vt auxilieris mihi,	domine ad adiuuandum me	κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι
חוּשָׁה׃ יֵבֹשׁוּ	feſtina. Confundantur	feſtina. Confundantur	σπεῦσον. Αἰσχυνθήτωσαν
וְיַחְפְּרוּ מְבַקְשֵׁי	& erubeſcant, querentes	& reuereantur qui querunt	καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες (πίσω
נַפְשִׁי יִסֹּגוּ אָחוֹר	aĩam meã, ↄuertãt̃ retrorſũ	aĩam meã. Auertãt retrorſum	τὴν ψυχήν μου. Ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀ(
וְיִכָּלְמוּ חֲפֵצֵי	& erubeſcãt, qui volũt mihi	& erubeſcant qui volunt mihi	καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ βουλόμενοί μοι
רָעָתִי׃ יָשׁוּבוּ עַל־	malum. Reuertantur ad	mala. Auertantur ſtatim	κακά. Ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα
עֵקֶב בש	veſtigium	erubeſcentes,	αἰσχυνόμενοι
בָּשְׁתָּם הָאֹמְרִים	confuſionis ſue, qui dicunt	qui dicunt mihi	οἱ λέγοντές μοι
לִי הֶאָח הֶאָח׃	mihi heah heah.	euge euge.	εὖγε εὖγε. (ἐπὶ σοὶ
יָשִׂישׂוּ וְיִשְׂמְחוּ בְּךָ	Gaudeant & letentur in te	Exultent & letentur in te	Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν (
כָּל־מְבַקְשֶׁיךָ	omnes qui querunt te,	omnes qui querunt te,	πάντες οἱ ζητοῦντές σε
וְיֹאמְרוּ תָמִיד	& dicant ſemper	& dicant ſemper	ὁ θεός. Καὶ λεγέτωσαν διαπαντός,
יִגְדַּל אֱלֹהִים	magnificetur dominus	magnificetur dominus	μεγαλυνθήτω ὁ κύριος,
אֹהֲבֵי יְשׁוּעָתֶךָ׃	amatores ſalutis tue.	qui diligunt ſalutare tuum.	οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן	Ego autẽ egenus & pauper	Ego vero egenus & paup ſum	Ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης,
אֱלֹהִים חוּשָׁה־לִּי	Deus feſtina mihi. (meus tu	Deus adiuua me. (us es tu,	ὁ θεὸς βοήθησόν μοι,
עֶזְרִי וּמְפַלְטִי אַתָּה	Auxiliũ meũ, & liberator (	Adiutor meus & liberator me(	βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἶ σύ,
יְהוָה אַל־תְּאַחַר׃	DEVS ne moreris.	domine ne moreris.	κύριε μὴ χρονίσῃς.
		LXX. Pſalmus Dauid filiorũ	ο΄. Τῷ Δαβὶδ ψαλμὸς τῶν υἱῶν
		Ionadab & priorum	Ἰωναδάβ, καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων

الله بارا ه افضل من عجل	קדם יי מן תור פטים ובחיר	corā Deo, magꝭ q̃ bos pīguis & electus,
مقطوم خ يد	דקריב אדם קדמאה	quē offerebat Adam primus (nem.
قرون واظلاف	דקדימו קרנוי לטלפוהי׃	cuius cornua p̄cedebāt vngulas fiſſio(
انظروا ايها المساكين	חמון ענותניא	Viderunt humiles,
وافرحوا اطلبوا	ויחדון תבעי אולפן	& letabuntur querentes doctrinam
الاه يحيى	מן קדם אלהא ויחי	a conſpectu DEI, & viuet
نفوسكم نعبد	לבכון׃ ארום מקבל	cor veſtrum. Quoniam ſuſcepit
اجاب الرب	צלותהון דחשיכיא יי	oratione pauperum ſuorum DEVS,
الفقرا ولم يهين اسراه	ולאסירוי לא בסר׃	& innocentes ſuos non deſpicit.
لتسبح له السموات	ישבחוניה מלאכי שמיא	Laudent eum angeli celorum,
والارض والبحار وكلما	ויתבי ארעא ימיא וכל	& habitatores terre & maris & omnia
فيها	דרחשין בהון׃ ארום אלהא	reptantia in eis. Quoniam Deus
وكل ما يدب فيها لان الله	יפרוק ציון וישכלל	redimet cion & edificabit
مخلص صهيون ويبني	קרוי יהודה ויתובון	ciuitates Iude, & reuertentur ibi
مداين يهودا ويسكنها	ויתבון תמן וירתונה׃ ובני	& poſſidebunt eam. Et filii
عبيده ويرثونها وذريتهم	עבדוי יחסנון יתה	ſeruorum eius hereditabunt eam
يستحدون عليها	ורחמי שמיה כד	& qui diligunt nomen eius
ومحبوا اسمه يكونون فيها	בגוה׃	habitabunt in illa.
المزمور	לשבחא על ידא דדוד	LXX. In laudē. Per manū Dauidis,
التاسع والستون	למדכר על צרור לבונתא׃	ad memoriam pro faſciculo thuris.
اللهم كن لي معينا	אלהא לשיזבותנא	Deus ad liberandum
انصرني يارب	יהא יי לסעייתנא	nos, DEVS in auxilium noſtrum
عاجلا بجرا	זריז׃ יבהתון	eſto ſolicitus. Confundantur
ويهبت الذين يريدون	ויתחסדון תבעי נפ	& vituperentur, querentes
نفسي ويرتدون على	נפשי יזוחון לאחורא	aiam meam. Conuertantur retrorſum
اعقابهم ويخزوا الذين	ויכספון דצבין ביש	& erubeſcant, volentes
ارادوا بي سوا الي ولي سريعا	בישותי׃ יתובון לאחורא	malum meū. Cōuertentur retrorſum
وليخزوا	מטול דכמנו עלי	quoniam inſidiati ſunt mihi,
القايلون لي	יתפרעון מדה בבהתהון	punientur iuxta verecundiam ſuam
نعما نعما	דאמרין עלי	qui dicebant mihi
يفرح بك كل	חדינא חדינא׃	gaudeas gaudeas.
الراغبين اليك	יחדון וידוצון במימרך	Exultabunt & letabunt in verbo tuo,
يا الله ويقولون في كل حين	כל תבעי אולפן מנך	omnes querentes eruditionem a te,
عظيم هو الله	ויימרון תדירא יסגי	& dicent continue, magnificetur
الذين يحبون خلاصك	יקרא דיי רחמי פורקנך׃	gloria DEI, diligētes redēptionē tuā.
انا فقير بائس	ואנא עניא וחשיכא	Ego autem egenus ſum & pauper,
الله ناصري	אלהא זריז לי	Deus adiuua me
انت معيني ومنقذي	סעדי ושיזבותי את	auxilium meum & redemptio mea tu
فلا تؤخر لك يا الهي	הוא יי לא תאחר׃	es, Deus ne moreris.

בך יהוה חסיתי	In te DEVS ſperaui	In te domine ſperaui	Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα,
אל אבושה לעולם:	non confundar in eternum.	non confundar in eternum,	μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα.
בצדקתך תצילני	In iuſticia tua libera me	in iuſticia tua libera me	Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με
ותפלטני הטה אלי	& erue me, inclina ad me	& eripe me. Inclina ad me	καὶ ἐξελοῦ με. Κλῖνον πρός με
אזנך והושיעני:	autem tuam & ſalua me. (lũ	aurem tuam, & ſalua me.	τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με.
היה לי לצור מעון	Eſto mihi robuſtũ habitacu(	Eſto mihi in Deum protectorẽ	Γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν,
לבוא תמיד צוית	vt ĩgrediar iugiter, p̃cepiſti	& in locũ munitum, vt ſaluum	καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ
להושיעני כי	vt ſaluares me, quia	me facias. Quoniam	σῶσαί με. Ὅτι
סלעי ומצודתי	petra mea & fortitudo mea	firmamẽtũ meũ, & refugiũ meũ	στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου
אתה: אלהי פלטני	es tu. Deus meus erue me	es tu. Deus meus eripe me	εἶ σύ. Ὁ θεός μου ῥῦσαί με
מיד רשע מכף מעול	de manu ĩpii, & de manu iniq	de manu pctõris, & de mãu ɔtra	ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἐκ χειρὸς
וחומץ: כי אתה	& vim inferẽtis. Quia tu es	legẽ agẽtis & iniqui. Q̃m tu es	παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος. Ὅτι σὺ εἶ
תקותי אדני יהוה	expectatio mea, dñe DEVS	patientia mea domine, domine	ἡ ὑπομονή μου κύριε,
מבטחי מנעורי:	fiducia mea, ab adoleſcẽtia(	ſpes mea a iuuentute mea.	κύριε ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου.
עליך נסמכתי	Sup te ſuſtẽtatus ſũ (mea.	In te confirmatus ſum	Ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην
מבטן ממעי אמי	ex vtero, de vẽtre mr̃is mee	ex vtero, de ventre matris mee	ἀπὸ γαστρός, ἐκ κοιλίας μητρός μου
אתה גוזי בך	tu es erutor meus, in te	tu es protector meus. In te	σύ μου εἶ σκεπαστής. Ἐν σοὶ
תהלתי תמיד:	laus mea ſemper.	cantatio mea ſemper,	ἡ ὕμνησίς μου διαπαντός.
כמופת הייתי	Quaſi portentũ factus ſum	tanq̃ prodigium factus ſum	ὡσεὶ τέρας ἐγενήθην
לרבים ואתה מחסי	multis, & tu ſpes mea	multis, & tu adiutor	τοῖς πολλοῖς, καὶ σὺ βοηθός μου
עז: ימלא פי	fortiſſima. Impleat̃ os meũ	fortis. Repleatur os meum	κραταιός. Πληρωθήτω τὸ στόμα μου
תהלתך כל היום	laude tua, tota die	laude vt cãtẽ glĩa tuã, tota die	αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου,(
תפארתך: אל	gloria tua. Ne (do mea,	magnitudinem tuam. Ne	μεγαλοπρέπειάν σου. Μὴ (ὅλην τὴν ἡμέ(
תשליכני לעת	ꝓicias me in tp̃e (fortitu(	proiicias me in tempore (mea	ἀπορρίψῃς με εἰς καιρὸν (ραν τὴν
זקנה ככלות כחי	ſenectutis, A cũ defecerit(	ſenectutis, cũ defecerit virtus(	γήρως, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου
אל תעזבני:	ne derelinquas me.	ne derelinquas me.	μὴ ἐγκαταλίπῃς με.
כי אמרו אויבי לי	Quia dixe. inimici mei mihi,	Quia dixerũt inimici mei mihi,	Ὅτι εἶπον οἱ ἐχθροί μου ἐμοί,
ושמרי נפשי	& q̃ obſeruabãt aĩam meam	& qui cuſtodiebant aĩam meam	καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν μου
נועצו יחדו: לאמר	inierũt pit̃ ɔſiliũ. Dicẽtes	cõſiliũ fecerũt in vnũ. Dicẽtes	ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτό. Λέγοντες,
אלהים עזבו רדפו	Deus dereliq̃t eũ, ꝑſequimini	Deus dereliquit eũ ꝑſequimini	ὁ θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν, καταδιώξατε
ותפשוהו כי אין	& cõprehendite eũ, quia nõ	& comprehendite eum, quia nõ	καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ
מציל: אלהים אל	eſt qui eruat. Deus ne	eſt qui eripiat. Deus ne	ἔστιν ὁ ῥυόμενος. Ὁ θεός μου, μὴ
תרחק ממני אלהי	elongeris a me, Deus meus	elongeris a me, Deus meus	μακρύνῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὁ θεός μου, (χοντες
לעזרתי חושה:	in auxilium meum feſtina.	in auxilium meum reſpice.	εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. (διαβάλ(
יבשו יכלו שטני	Cõfũdant̃ & ɔſumãt̃ adũſarii	Cõfũdãt̃ & deficiãt detrahẽtes	Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐν(
נפשי יעטו חרפה	aĩe mee, operiant̃ opprobrio	aĩe mee, operiantur confuſione	τὴν ψυχήν μου, περιβαλέσθωσαν αἰσχύνην
וכלמה מבקשי	& confuſione, qui querunt	& pudore qui querunt	καὶ ἐντροπὴν οἱ ζητοῦντες
רעתי: ואני תמיד	malũ mihi. Ego autẽ iugiter	mala mihi. Ego autem ſemper	τὰ κακά μοι. Ἐγὼ δὲ διαπαντὸς
איחל והוספתי	expectabo, & multiplicabo	ſperabo, & adiiciam	ἐλπιῶ ἐπὶ σέ, καὶ προσθήσω
על כל תהלתך:	ſuper omnes, laudem tuam.	ſuper omnem laudem tuam.	ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴνεσίν σου.

عليك يا رب توكلت	במימרך יי רחיצית	In verbo tuo DEVS confiſus ſum
فلا اخزا ابدا	לא אבהת לעלם:	non confundar in ſeculum.
بعدلك نجني	בצדקתך פצי יתי	In iuſtitia tua erue me,
وانقذني ۞ امل الي	ותשיזבנני אצלי לותי	& libera me, inclina ad me
بسمعك وخلصني	אודנך ופרוק יתי:	aurem tuam & redime me.
كن لي الهاً حافظا	הוי לי לתקיף עשין	Sis mihi rupes fortis,
وحصنا الجا اليه في كل حين	למיעל תדירא פקדתא	ad refugium iugiter, iuſſiſti
لخلاصي فانت	למפרוק יתי	vt redimeres me, firmitas mea
ملجاي وناصري	תוקפי וכרך חוסני את	& arx refugii mei tu
الهي نجني	אלהי: אלהי שיזב יתי מן	Deus. Deus libera me ab
من يد المنافق ومن يد	רשיעיא מן ידא דמחבלי	impiis, de manu authoris
الشرير الظالم فانت	עוילא וחטופא אחסאה	iniquitatis & vim inferētis. Q*m̄* tu es
عمادي يا الهي ۞ انت	תוחלתי יי אלהי	ſpes mea, DEVS Deus meus
يا رب رجاي منذ صباي ۞	חסני מן טליותי:	ab adoleſcentia mea,
عليك اعتمدت	עלך אסתמכית ה	Super te confirmatus ſum
من الاحشا ومذ كنت في	מן כרסא ממעיא	ab vtero, de ventre
بطن امي انت هو ناصري ولك	דאמי את ספק במימרך	miſs mee tu extraxiſti me, ī verbo tuo
اسبح في كل حين	תושבחתי תדירא:	laus mea iugiter.
كنت عجبا	היך תמהא הויתי	Sicut ſignum fui
للكثيرين وانت ناصري	לסגיעין ואנת חסני	plurimis, & tu fiducia mea
ومعيني ۞ الان يمتلي فمي	ועושנא דילי: יתמלי	& fortitudo mea. Replebitur
تسبيحا لاسبح في كل يوم	פומי תושבחתך כל יומא	os meum laude tua, tota die
عظم جلالك ومجدك	שבחתך: לא	gloria tua. Ne
لا ترفضني عند	תטליק יתי לעידן	proiicias me in tempore
كبري ولا تتركني حين	סיבו כד יפסוק ה	ſenectutis cum defecerit
عند ذهاب قوتي	חילי לא תשבק יתי:	virtus mea ne deſeras me.
فان اعدائي ائتمروا علي	ארום אמרו בעלי דבבי	Q*m̄* dixerunt parroni inimicitie mee
والذين يرصدون نفسي	עלי ונטרי נפשי	adūſū me malū, & obſeruatores aīe mee
اشتوروا علي جميعا قائلين	יתמלכו כחדא: למימר	conſuluerunt ſimul. Dicunt
قد رفضه الله فاطلبوه	אלהא שבקיה רדופו	Deus dereliquit eum perſequimini
وادركوه فليس	ואחודו יתיה ארום לית	& apprehendite eum, quoniam non eſt
له ناصر ۞ فلا	דפצי: אלהא לא	qui redimat. Deus ne
تبعد عني يا الهي ۞ الهي	תתרחק מיני יי	elongeris a me, DEVS
اعطف علي بعونك	לסעדותי בבע:	in auxilium meum feſtina.
ليخزوا ويرذل ثالبوا	יבהתון ישיצון סטני	Confundērur & diſſipabunt aduerſarii
نفسي وليلبس الخزي	נפשי יתעטפון קלנא	anime mee, amicientur ignominia
والعار المريدون	וכיסופא תבעי בישתי	& opprobrio querentes
بي الشر ۞ لهذا يكون	בישותי: ואנא תדירא	malum meum. Ego autem iugiter
توكلي عليك في كل	אוריך ואוסיף	expectabo, & accreſcam
حين وازيد على تسبيحك	על כל תושבחתך:	pluſquam omnes laudem tuam.

A. Precatur hoc loco Chriſtus, modo uera ſit temporum ſupputatio, non de ſua ipſius ſenecta & ſenio quod ſentit Hireneus martyr libroquem contra hereſes ſcripſit, uerū de ſenecta & ſenio corporis ſui, hoc eſt eccleſie, ne ī ultimis diebus reiiciatur, iuſta illud ego pro te rogaui Petre ut non deficiat fides tua.

פי יספר צדקתך	Os meū narrabit iuſtitiā tuā	Os meū ānūciab' it iuſtitiā tuā,	Τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου
כל היום תשועתך	tota die ſalutare tuum,	tota die ſalutare tuum.	ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου.
כי לא ידעתי	quia non cognoui	Quoniam non cognouit	Ὅτι οὐκ ἔγνων
ספורות : אבוא	numerationes. Ingrediar	litteraturam introibo	γραμματείας, εἰσελεύσομαι
בגבורות אדני יהוה	in fortitudinem domini Dei	in potentias domini, domine	ἐν δυναστείᾳ κυρίου, κύριε
אזכיר צדקתך לבדך	recordabor iuſtitie tue (mea,	memorabor iuſtitie tue (te mea,	μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου
אלהים למדתני מנעורי	ſolius. Deus docuiſti me ab adoleſc(	ſolius. Deus docuiſti me a iuuētu(	μόνου. Ὁ θεός μου ὁ ἐδίδαξάς με ἐκ νε(
ועד הנה אגיד	& vſq nunc annunciabo	& vſq nunc, pronunciabo	καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀπαγγελῶ (ότητός με,
נפלאותיך : וגם עד	mirabilia tua. Inſup & vſq	mirabilia tua. Et vſq	τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἕως
זקנה ושיבה אלהים	in ſenectutem & canos, Deus	in ſenectam & ſenium, Deus	γήρως καὶ πρεσβείου. Ὁ θεὸς
אל תעזבני עד	ne derelinquas me, donec	ne derelinquas me. Donec	μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἕως
אגיד זרועך לדור	ānūciē brachiū tuū gñatiōi,	annūciē brachiū tuū, gñationi	ἂν ἀπαγγελῶ τὸν βραχίονά σου τῇ γενεᾷ.
לכל יבוא גבורתך :	cūctis q̄ uēturi ſūt fortitudi(	oī que ventura eſt. Potētiā tuā	πάσῃ τῇ ἐρχομένῃ. Τὴν δυναστείαν σου
וצדקתך אלהים	Et iuſtitiā tuā Deus (nē tuā.	& iuſtitiam tuam Deus	καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ὁ θεὸς
עד מרום אשר עשית	vſq ī excelſum, quāta feciſti	vſq in altiſſima que feciſti	ἕως τῶν ὑψίστων. Ἃ ἐποίησάς μοι
גדלות אלהים מי	magnalia, Deus quis	magnalia, Deus quis	μεγαλεῖα, ὁ θεὸς τίς
כמוך : אשר הראיתני	ſilis tibi. Qui oſtēdiſti nobis	ſimilis tibi. Quātas oſtēdiſti mihi	ὅμοιός σοι. Ὅσας ἔδειξάς μοι
צרות רבות ורעות	tribulatiōes plurīas & malas,	tribulationes multas & malas,	θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς,
תשוב תחיינו	cōuertes & viuificabis nos,	& conuerſus viuificaſti me,	καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με,
ומתהומות הארץ	& de abyſſis terre (gnificabis	& de abyſſis terre	καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς
תשוב תעלני : תרב	cōuertes & educes nos. Ma(	iterū reduxiſti me. Multiplicaſti	ἀνήγαγές με. Ἐπλεόνασας
גדלתי ותסב	magnitudinē meā & ɔuerſuſ	magnificentiā tuā, & cōuerſus	ἐπ' ἐμὲ τὴν μεγαλωσύνην σου, καὶ ἐπιστρέψας
תנחמני : גם אני	conſolaberis me. Sed & ego	conſolatus es me. Nam & ego	παρεκάλεσάς με. Καὶ γὰρ ἐγὼ
אודך בכלי נבל	ɔfitebor tibi ī vaſis pſalterii,	confitebor tibi in vaſis pſalmi	ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κε̄, ἐν σκε(
אמתך אלהי אזמרה	ūitatē tuā Deo meo, cātabo	veritatem tuam Deus, pſallam	τὴν ἀλήθειάν σου ὁ θεός. Ψαλῶ (ύει ψαλμοῦ
לך בכנור קדוש	tibi in cithara ſancte	tibi in cithara ſanctus	σοι ἐν κιθάρᾳ ὁ ἅγιος
ישראל : תרננה	iſrael. Laudabunt	iſrael. Exultabunt	τοῦ ἰσραήλ. Ἀγαλλιάσονται
שפתי כי אזמרה	labia mea cum cantauero	labia mea cum cantauero	τὰ χείλη μου ὅταν ψάλω
לך ונפשי אשר	tibi, & anima mea quam	tibi, & anima mea quam	σοι, καὶ ἡ ψυχή μου ἣν
פדית : גם לשוני	redemiſti. Inſup & līgua mea	redemiſti. Sed & lingua mea	ἐλυτρώσω. Ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου
כל היום תהגה	tota die meditabitur	tota die meditabitur	ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει
צדקתך כי בשו כי	iuſtitiā tuā, qa cōfuſi ſunt, qa	iuſtitiam tuam, cum confuſi &	τὴν δικαιοσύνην σου. Ὅταν αἰσχυνθῶσι
חפרו מבקשי רעתי :	dehoneſtati ſunt, q̄rētes ma(	fueriti fuerīt q q̄rūt mala mihi.	καὶ ἐντραπῶσιν, οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.
עב	LXXII. (lū meū.	LXXI. Pſalmus Dauid ī	οα. Εἰς σαλωμὼν
לשלמה	Salomonis. A.	Salomonem.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אלהים משפטיך	Deus iudicium tuum	Deus iudicium tuum	Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου
למלך תן וצדקתך	regi da, & iuſtitiam tuam	regi da, & iuſtitiam tuam	τῷ βασιλεῖ δός, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου
לבן מלך : ידין	filio rēgis. Iudicabit (res tuos	filio regis. Iudicare (tuos	τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως. Κρίνειν (χούς σου
עמך בצדק ועניך	pplm tuū ī iuſtitia, & paupe(	pplm tuū ī iuſtitia, & pauperes(	τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτω(
במשפט : ישאו הרים	in iudicio. Aſſumēt montes	in iudicio. Suſcipiant montes	ἐν κρίσει. Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη
שלום לעם וגבעות	pacem populo, & colles	pacem populo, & colles	εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοί.

[illegible]

[illegible]

Os meum annũciabit iuſtitiam tuam,
tota die redemptionem tuam, quoniã
neſciui numerum earum. Ingrediar
in fortitudinem DEI, Deus
recordabor iuſtitie tue
tantummodo, Deus
docuiſti me in portentis ab
adoleſcẽtia mea, & vſq; nũc annũciabo
mirabilia tua, Et etiam vſq;
in ſenectutem & decrepitatẽ, Deus ne
derelinquas me donec annunciem
fortitudinem brachii tui generationi,
cũctisq; vẽturi ſunt virtutẽ fortitudi(
Et iuſtitia tua Deus (niſ tue.
vſq; ad celos excelſos,
feciſti enim magnalia, Deus quis
ſicut tu. Qui oſtendiſti mihi
tribulationes multas & malas,
conuertens viuificabis nos,
& de abyſſis terre (plicabis
cõuertens aſcẽdere facies nos. Multi(
magnificentiam tuam, & reuerſus
conſolaberis me. Sed & ego
cõfitebor corã te, inſtrumẽtis muſices
& laudatorio, ãnũciabo veritatẽ tuã(
laudabo nomẽ tuũ cithara (Deus meus,
ſancte iſraelis. Exultabunt
labia mea, quod laudes dixerim
corã te, & anima mea quam redemiſti.
Inſuper lingua mea
tota die annunciabit
iuſtitiam tuam. quoniam confuſi ſunt,
qm̃ vitupati ſũt. querẽtes malũ meũ.

LXXII. Per manũ Salomonis, dicta prophetice.

Deus ſententiã iudiciorũ tuorum regi
MESSIE da, & iuſtitiam tuam filio
Dauidis regis. Iudicabit populum
tuũ in iuſtitia, & pauperes tuos in ſnĩa
iudicii. Afferent habitatores mõtium
pacem populo domus iſrael,

A. Antiqui hebrei hunc pſalmũ de Meſſia dictum intellexerunt, quod etiam refert .R. Salomon qui tamen a patrum ſententia aberrauit. Verba eius ſunt hec [illegible] ideſt pizat bar [illegible] (q̃ nos uertimus placentula frumenti,) loquella eſt abundantie & multiplicatiõis. At qui magiſtri noſtri expoſuerunt ſermonem eſſe placentularum in diebus Meſſie, totũq; pſalmum expoſuerũt de diebus Meſſie. Libro quoq; midras tehilim [illegible]

.f. Sermo alius. Iudicia tua regi da. Hic eſt rex Meſſias ſicut dictũ eſt. Et odor eius cũ timore Dei. Libro ẽt cifra, ſup illud Deuteronomii .xxxii. Et ñ erit cũ eo Deus aliẽus [illegible]

.f. Sermo alius. Dixit Deus ſanctus & benedictus futurus ſum ego ut conuertam uos in mãſuetudinem ſpũ ritus in mundo iſto. Et non erit cum eo Deus alienus. Quia non erũt in uobis filii Adã exercentes negociationem aliquam ſicut dictũ eſt pſalmo .lxxii. Erit pizat bar ideſt placentula frumenti in terra in capite mõciũ. Erit pizat bar, quoniã frumenta producẽt in diebus Meſſie placentas, ſicut eſt plenitudo uole ſeu palme iſtius, ſequitur. Turgeſcet ſicut libani fructus eius. Quoniã frumenta

בצדקה ישפט עניי	iuſtitiā. Iudicabit pauperes	iuſtitiam. Iudicabit pauperes	δικαιοσύνῃ. Κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς
עם יושיע לבני	populi, ſaluabit filios	populi & ſaluos faciet filios	τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει
אביון וידכא	egenorum, & confringet	pauperum, & humiliabit	τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων. Καὶ ταπεινώσει
עושק: ייראוך עם	calūniatorē. Timebūt te cū	calūniatorem. Et ꝑmanebit cū	συκοφάντην, καὶ συμπαραμενεῖ
שמש ולפני	ſole, & ante	ſole & ante	τῷ ἡλίῳ. Καὶ πρὸ τῆς
ירח דור	lunam, generatio (pluuia	lunam, in generatione	σελήνης γενεὰς
דורים: ירד כמטר	generationū. Deſcēdet vt(	& gñatiōnē. Deſcēdet ſic̄ pluuia	γενεῶν. Καταβήσεται ὡς ὑετὸς
על גז כר	ſuper vellus,	in vellus	ἐπὶ πόκον,
כרביבים זר	vt ſtille	& ſicut ſtillicidia	καὶ ὡσεὶ σταγὼν
זרזיף ארץ:	irrorantes terram.	ſtillantia ſuper terram.	ἡ στάζουσα ἐπὶ τὴν γῆν.
יפרח בימיו	Germinabit in diebus eius	Orietur in diebus eius	Ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ
צדיק ורב שלום	iuſtus & multitudo pacis,	iuſtitia, & abundantia pacis	δικαιοσύνη, καὶ πλῆθος εἰρήνης,
עד בלי ירח:	donec non ſit luna. (mare,	donec auferatur luna.	ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη. (θαλάσσης
וירד מים עד ים	Et dñabitur a mari vſq; ad(	Et dñabit a mari vſq; ad mare,	Καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως(
ומנהר עד אפסי	& a flumine vſq; ad terminos	& a flumine vſq; ad terminos	καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἕως περάτων (σοῦν)
ארץ: לפניו יכרעו	terre. Ante eum procident	orbis terrarū. Corā illo ꝓcidēt	τῆς οἰκουμένης. Ἐνώπιον αὐτοῦ προπε(
ציים ואיביו עפר	ppl'i, & inimici eius puluerē	ethiopes, & inimici eius terrā	Αἰθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν
ילחכו: מלכי	lingēt. Reges	lingent. Reges	λείξουσι. Βασιλεῖς
תרשיש ואיים	B. tarſis & inſule	tharſis & inſule	Θαρσεῖς καὶ νῆσοι,
מנחה ישיבו מלכי	munera offerent, reges	munera offerent, reges	δῶρα προσοίσουσι, βασιλεῖς
שבא וסבא אשכר	arabes & ethiopes munus	arabum & ſaba dona	Ἀράβων καὶ Σαβᾶ, δῶρα
יקריבו: וישתחוו לו	offerent. Et adorabunt eum	adducent. Et adorabunt eum	προσάξουσι. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ,
כל מלכים כל גוים	oēs reges, omnes gētes C.	omnes reges, omnes gentes	πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη
יעבדוהו: כי יציל	ſeruient ei. Quia eruet	ſeruient ei. Quia liberauit	δουλεύσουσιν αὐτῷ. Ὅτι ἐρρύσατο
אביון משוע ועני	pauperē clamantē, & inopē	pauperē a potente, & pauperē	πτωχὸν ἐκ δυνάστου, καὶ πένητα,
ואין עזר לו:	cui non eſt adiutor.	cui non erat adiutor.	ᾧ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός.
יחס על דל ואביון	Compatietur inopi & paupi	Parcet pauperi & inopi,	Φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος,
ונפשות אביונים	& animas pauperum	& animas pauperum	καὶ ψυχὰς πενήτων
יושיע: מתוך ומ	ſaluabit. A fraude	ſaluas faciet. Ex vſuris	σώσει. Ἐκ τόκου (αὐτῶν,
מחמס יגאל נפשם	& iniqtate redimet aīas eorū,	& iniquitate redimet aīas eorū,	καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς(
וייקר דמם בעיניו	& ꝓcioſus erit ſāguis eorū eo(	& honorabile nomē eorū corā illo	καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ
ויחי ויתן לו	Et viuet & dabit ei (rā ocu(	Et viuet & dabitur ei	Καὶ ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ
מזהב שבא ויתפלל	de auro ſaba, & orabit (lis eio.	de auro arabie, & adorabunt	ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας, καὶ προσεύξον(
בעדו תמיד כל	pro eo iugiter tota	de ipſo ſemper, tota	περὶ αὐτοῦ διαπαντός. Ὅλην τὴν ἡμέραν
היום יברכנהו:	die benedicet ei.	die benedicent ei.	εὐλογήσουσιν αὐτόν,
יהי פסת בר	D Erit placētula frumenti,	Erit firmamentum	ἔσται στήριγμα
בארץ בראש הרים	in terra in capite montium	in terra in ſummis montium,	ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων.
ירעש כלבנון	turgeſcet ſicut libani	ſuper extolletur ſuper libanum	Ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον
פריו ויציצו מ	fructus eius & pullulabunt	fructus eius, & florebunt	ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν
מעיר כעשב הארץ:	de ciuitate ſicut herba terre	de ciuitate ſicut fenum terre.	ἐκ πόλεως, ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς. (αἰῶνας,
יהי שמו לעולם	Erit nomen eius in eternū	Sit nomē eius bñdictū ī ſecula,	Ἔσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς

عدلا ويحكم لمساكين	גלמתא בזכותא: ידין עניי	&colles iuſtitiam. Iudicabit pauperes
الشعب بعدل ويخلص بني	עמא יפרוק לבני	populi, redimet filios
المساكين ۞ ويذل	חשוכיא וימאך גברא	miſerorum & humiliabit virum
الباغي ويدوم مع	טלומא: ידחלון מינך עם	raptorem. Timebunt a te cum
الشمس ۞ وهو قبل	מיפק שמשא ויצלון קדמך	ortu ſolis, orabunt coram te
القمر باجيال	קדם מנהר סיהרא לדרי	a lumine lune a generationibus
الاجيال ينزل مثل المطر	דריא: יחות היך מיטרא	I generationes. Deſcēdet ſicut pluuia
على الصوف	דרעוא על עיסבא דגזא	beneplaciti, ſuper herbam q̄ roſerunt
وكالقطر	מן גובאי היך רסיסי	locuſte, ſicut ſtille
اذا هبط على الارض	מלקושא דנטפין על ארעא:	ſerotine ſtillantes ſuper terram.
ويشرق في ايامه	יסגון ביומוי צדיקיא	Multiplicabuntur in diebus eius iuſti
العدل ۞ وتكثر السلامه	ויסגי שלמא עד	& abundabit pax, donec
حتى يفنى القمر بالنقص	דישתיצון פלחי סיהרא:	deſtruantur ſerui lune.
ويملك من البحر الى البحر	וישלוט מן סטר ימא רבא	Et dominabit ab angulo maris magni,
ومن الانهار الى اقاصي	לסטר ימא רבא ומן פרת	ad āgulū maris magni, & ab euphrate
الارض ۞ يحثوا	עד סייפי ארעא קדמוי יתכנעון	ad fines terre, Corā illo humiliabūtur
النجابين بديه وجميع	אפרכי ובעלי דבבוי	proceres, & patroni inimicitie eius
اعدايه يلحسون التراب ملوك	עפרא ילחכון: מלכי	puluerem lingent. Reges
تراسيس والجزاير	טרסוס ונגוי ימא רבא	tarſis & inſule magni maris
يقبلون اليه بالهدايا ملوك	ואוקיינוס תקרובתא	occeani, munera
العرب وسابا يقدمون اليه	יתיבון מלכיא דשבא	adducent reges ſeba
وتسجد له جميع العرابين	וסבא דורון יקרבון: ויסגדון	& ceba dona offerent, Et adorabunt
ملوك الارض وجميع الامم	ליה כל מלכיא כל עממיא	eum omnes reges, omnes populi
تتعبد له ۞ لانه ينجي	ישתעבדון ליה: ארום ישיזיב	ſubditi erunt ei. Quoniam liberabit
الضعيف من يد القوي	חשוכא דבעי מטי	miſerum qui implorat miſericordiam
والبايس الذي لا ناصر له	ועניא ולית סעיד ליה:	& pauperem cui non eſt adiutor.
يتراف على المسكين	יחוס על מסכינא	Miſerebitur miſero
والضعيف ويخلص انفس	וחשוכא ונפשת חשיכיא	& inopi, & animas inopum
المساكين ۞ ومن الربا و	יפרוק: מן ניכלא	redimet. A fraude
الظلم ينقذ ارواحهم	ומחטופין יפרוק נפשתהון	& furtis, liberabit animas eorum,
اسمه كريم لديهم	ויהי יקיר אדמהון קדמוי:	& erit honorificus ſāguis eorū corā eo.
بحيا ويعطى	ויחי ויתיהב ליה	Et viuet & dabitur ei
من ذهب ارابيا ولاجله	מדהבא דאייתין ליה משבא	de auro, quod afferent ei de ſeba
يصلون في كل	ויצלי מטולתיה תדירא	& orabit pro eo continue
حين ويبارك النهار كله	כל יומא יברכיניה:	omni die benedicet illi.
يكون عمدة	יהי סעיד לחמא	Erit ſubſtantificus panis
في الارض وعلى روس الجبال	בארעא ברישי טוריא	in terra, in capite montium,
تعلو ثمرته اكثر من	ירגוש היך ליבנן איביה	concurſetur ſicut libani fructus eius
شجر لبنان ويزهر لاهل	ויניצון מן קרתא ירושלם	& germinabunt de ciuitate ieruſalem
المدينه كعشب الارض	היך עיסבא דארעא:	ſicut herba terre.
يكون اسمه الى الابد	יהי שמיה מידכר לעלם	Erit nomen eius memorabile ſemper,

cōfricabunt ſe inuicē, & deiicient limulā ſuā in terrā, & tu ueniens accipies inde plenitudinem uole ſeu palme iſtius & refectōē tuā. Ex commentariis. R. moſſe hadarſan זא

ברכי צדק דכתיב בשבע יהוה ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק זהו המלך [illegible]

Alius ſer [illegible] mo Malchicedec hoc eſt ac ſi dixerit ſcriptura q dictū eſt. ps. cx. Iurauit dn̄s & nō penitebit eū tu es ſacerdos in eternū ſm uerbum Malchicedec. Et quis eſt iſte. Iſte eſt rex iuſtus & ſaluator rex Meſſias. Sicut dictum eſt Zach. ix. Ecce rex tuus uenit tibi iuſtus & ſaluator. Et qd docet dicēdū, protulit panem & uinū: quaſi dicat, erit placentula tritici in terra & hoc eſt q̄d ſcriptū eſt. Et ipſe ſacerdos Deo altiſſimo.

B. Tarſis, ut aliqui opinantur cilicie ciuitas, ut alii Cartago, ut alii India, ut alii mare,

C. Ex cōmentariis R. moſſe hadarſan.

דרש ר משה הדרשן לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים [illegible]

לִפְנֵי־שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן	ante ſolem filius E.	ante ſolem permanet	πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ (αὐτῷ
שְׁמוֹ וְיִתְבָּרְכוּ־בוֹ	nomẽ eius. Et bñdicent̃ ĩ eo	nomẽ eius. Et benedicent̃ ĩ ipſo	τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν(
כָּל־גּוֹיִם יא	omnes gentes,	omnes tribus terre,	πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς,
יְאַשְּׁרוּהוּ :	beatificabunt eum.	oẽs gentes magnificabunt eũ.	πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים	Benedictus DEVS Deus	Benedictus dominus	Εὐλογητὸς κύριος
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה	Deus iſrael, qui facit	Deus iſrael qui facit	ὁ θεὸς τοῦ ἰσραήλ, ὁ ποιῶν
נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ :	mirabilia ſolus.	mirabilia ſolus.	θαυμάσια μόνος. (αὐτοῦ
וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ	Et bñdictũ nomẽ glorie eius	Et bñdictũ nom̃ maieſtatis eius	Καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης(
לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא	in ſempiternũ & implebitur	In eternum, & replebitur	εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.(
כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־	gloria eius vniuerſa	maieſtate eius omnis	τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα (καὶ πληρωθήσεται
הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן :	terra amen & amen.	terra, fiat fiat,	ἡ γῆ, γένοιτο γένοιτο.
כָּלּוּ תְפִלּוֹת	Complete ſunt orationes	Defecerunt hymni	Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι
דָּוִד בֶּן־יִשָׁי :	Dauidis filii Iſſai.	Dauid filii Ieſſe.	Δαυὶδ υἱοῦ ἰεσσαί.
עג מִזְמוֹר לְאָסָף	LXXIII. Pſalmus Aſapi.	LXXII. Pſalmus Aſaph.	οβʹ. ψαλμὸς τῷ ἀσάφ.
אַךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל	Attamen bonus eſt iſraeli	Quam bonus iſrael	Ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ
אֱלֹהִים לְבָרֵי לֵבָב :	Deus, his q mũdo ſũt corde.	Deus, his qui recto ſunt corde.	ἰσραήλ, τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.
וַאֲנִי כִּמְעַט נָטָיוּ	Mei autẽ pene vacillauerũt	Mei autem pene moti ſunt	Ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν
רַגְלָי כְּאַיִן שֻׁפְּכָה	pedes, pene effuſi ſunt (ſum	pedes pene effuſi ſunt	οἱ πόδες, παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη
אֲשֻׁרָי : כִּי קִנֵּאתִי	greſſus mei. Quia emulatꝰ(	greſſus mei. Quia zelaui	τὰ διαβήματά μου. Ὅτι ἐζήλωσα
בַּהוֹלְלִים שְׁלוֹם	in ſtultos pacem	ſuper iniquos, pacem	ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις εἰρήνην
רְשָׁעִים אֶרְאֶה : כִּי	impiorum videbo. Quoniã	peccatorum videns. Quia	ἁμαρτωλῶν θεωρῶν. Ὅτι
אֵין חר	non ſunt	non eſt	οὐκ ἔστιν
חַרְצֻבּוֹת ל	colligati A.	reſpectus	ἀνάνευσις
לְמוֹתָם	de morte ſua,	morti eorum,	ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν,
וּבָרִיא	& firma	& firmamentum	καὶ στερέωμα
אוּלָם : בַּעֲמַל	veſtibula eorum. In labore	in plaga eorum. In labore	ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν. Ἐν κόποις
אֱנוֹשׁ	hominum	hominum	ἀνθρώπων
אֵינֵמוֹ	non ſunt,	non ſunt,	οὐκ εἰσί,
וְעִם־	& cum	& cum	καὶ μετὰ
אָדָם	hominibus non	hominibus	ἀνθρώπων
לֹא יְנֻגָּעוּ : לָכֵן	vulnerabuntur. Ideo (bie,	non flagellabuntur. Ideo	οὐ μαστιγωθήσονται. διὰ τοῦτο
עֲנָקַתְמוֹ גַאֲוָה	circũdediſti eis torquẽ ſup(	tenuit eos ſuperbia,	ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία
יַעֲטָף־ שִׁית ח	operti ſunt iniquitate	operti ſunt iniquitate	αὐτῶν εἰς τέλος. Περιεβάλοντο ἀδικίαν
חָמָס לָמוֹ :	& impietate ſua. (culi eoꝶ,	& impietate ſua.	καὶ ἀσέβειαν ἑαυτῶν,
יָצָא מֵחֵלֶב עֵינֵמוֹ	Proceſſerũt a pinguedine o(	Prodiit q̃ſi ex adipe iniq̃tas eoꝶ	ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν.
עָבְרוּ מַשְׂכִּיּוֹת	ſuperauerunt cogitationes	tranſierunt in affectum	Διῆλθον εἰς διάθεσιν
לֵבָב : יָמִיקוּ	cordis. Diſſoluentur	cordis. Cogitauerunt	καρδίας. Διενοήθησαν
וִידַבְּרוּ בְרָע עֹשֶׁק	& loquent̃ ĩ malũ, calũniam	& locuti ſunt nequitiã iniq̃tatẽ	καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν
מִמָּרוֹם יְדַבֵּרוּ :	de excelſo loquentes.	in excelſo locuti ſunt.	εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν.
שַׁתּוּ בַשָּׁמַיִם ט:	Poſuerunt in celum	Poſuerunt in celum	Ἔθεντο εἰς οὐρανὸν
פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם	os ſuum, & lingua eorum	os ſuum, & lingua eorum	τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν

A. Aliqui ſic uertendũ cẽſent, quoniã non eſt nodoſa mors eorũ .i. penoſa.

واسمه دايم قبل	וקדם מהוי שמשא מזומן	& antequam eſſet ſol preparatum
الشمس ويتبارك به	הוה שמיה ויתברכון	erat nomen eius & benedicentur
جميع قبايا الارض	בזכותיה כל עממיא	in merito eius omnes populi,
وكل الامم تعظمه	ויימרון טב ליה:	& dicent, bonum illi.
مبارك الرب	בריך יי אלהים	Benedictus DEVS Deus
اله اسرائيل الذي صنع	אלהא דישראל דעביד	Deus iſraelis, qui fecit
العجايب وحده	פרישן רברבן לבלחודוי:	mirabilia magna ſolus.
ومبارك اسم مجده	ובריך שום איקריה	Et benedictum nomen glorie eius
القدوس الى الابد والى ابد	לעלמא ויתמלי	in eternum, & replebitur
الابد تمتلي الارض جميعها	מזיו יקריה כל	ſplendore glorie eius omnis
من مجده القدوس يكون	ארעא אמן ואמן:	terra amen & amen.
يكون	גמרו צלותיה	Complete ſunt orationes
	דדוד בר ישי:	Dauidis filii Iſai.
المزمور الثاني والسبعون	תושבחתא על ידוי דאסף	LXXIII. Laudatoria p manu Aſaph.
خير هو اله اسرائيل	ברם טב לישראל	Profecto bonus iſraeli
لمستقيمي القلوب	אלהא לברירי לבא:	Deus, ei qui mundo eſt corde.
وانا كدت عن قليل تزل	ואנא כזעיר אתמוטטא	Mei autem pene moti ſunt
قدماي وتزدحف لولا	ריגלי כלמא איזדעזעא	pedes pene vacillauerunt
اليسير قدماي لانني	אסתורי ארום קניית	greſſus mei. Quoniam emulatus ſum
غرت لاجل الاثمة	במהלעביא בעידן שלם	iniquos, in tempore pacis
اذ رايت سلامة الخطاة	רשיעי אחמי: ארום	peccatores videbo. Quoniam
وانه	ליתיהון מתוהין	non terrentur
لا راحة في	ומשתעדין מטול יום	nec conturbantur, propter diem
موتهم	מיתתהון ארום נפקין	mortis eorum, efferuntur
شديد	מחשבתהון ופטים	cogitatus eorum, & pingue
هي ضرباتهم اذ ليس	ואלים לבהון: בליעות	& forte eſt cor eorum. In labore
هم فيكد	גוברין ומתעסקין	virorum laborantium
الناس	באורייתא ליתיהון	in lege, non
بوحد بون	לעיין ועם בני נשא	loquuntur, & cum hominibus
مع	צדיקי דסבלין יסורין	iuſtis qui patiuntur martyria
البشر	לא מתכתשין: בגין כן	non vulnerantur. Ideo
فاهد اذ اخلدهم	עטרתנון גיותנותא	circundedit eos ſuperbia,
العظمة الى الانقضا	כלילא משוין ברישיהון	coronam imponent capiti ſuo
يشتملوا بظلمهم ونفاقهم	מן חטוף דידהון	de rapina ſua.
خرج مثل الشحم اذمهم	שנא מן שומנא פרצופיהון	Mutata eſt ob pinguedinē figura eorū,
وعملوا دراية	עברו חטיביהון דחפו	trāſierūt inciſiones ſue q̄ coopeuerūt
قلوبهم تفكروا	ליבא: אתמקמקין מן פוטמא	cor. Liqueſiunt propter pinguedinē,
وتكلموا بالسيئات ونسبوا	וממללין לאבאשא ולטלומיא	loquuntur vt noceant, & ad violentiā,
الكلم الى العلى	מן רום לבהון ממללין:	de celſitudine cordis ſui loquuntur.
ورفعوا الى السما	שויאו בקדישי שמיא	Poſuerunt in ſanctis celorum
افواههم وانبسطت	פומהון ולישניהון	os ſuum, & lingue eorum

לו באחרית ימים רבים כמו שלא ובשליתה ובזכרותה כי הוא אשר יקהלו אליו כל הגוים וימלוך עליהם מלכות שלמה כמו שנ׳ וישתחוו לו כל מלכים כל גוים יעבדוהו ופשט המלך לא יסוף וכרעו לפניו ולהם אבל כולם לפניו יכרעו ופעולת שנ׳ לפניו יכרעו ציים ואויביו עפר ילחכו .i. Expoſitio. R. Moſſe hadarſian. Nō auferet̄ ſceptrū de Iuda nec ſcriba de pedibus eius donec ueniat ſilo .i. MESSIAS & ei aggregabunt̄ populi. Demōſtrat ꝙ quis ſit potētiſſimus fratrū ſuoꝝ: & ſceptrū regni ſit in manu eius ueluti leo qui eſt rex cūctoꝝ animaliū, nihilominus eueniet ei quemadmodum euenit leoni, qui quartanā patit̄, & q̄uis ſit ualidiſſimus, tamen flectit genua, & proſternitur, nec poteſt conſiſtere in perſona & ſubſtancia ſua. Sic & ipſe genua flectet & cadet ſubtus ſarcinā ſuā, & proſternet̄ magnificētia eius, & erit ſeruus in manu regum gentiū mundi. Et dicit ſcriptura. Et qs ſurgere eū faciet, nimirum ꝓpter captiuitatem hanc longam, ex qua conſequitur & genuflexio, & proſtratio, in tantum ꝙ exclamabunt gentes. Creator eoꝝ carceri occluſit illos, & quis liberabit eos & uiuent. Et quēadmodū dictū eſt a ꝓpheta. Quis ſurgere faciet Iaacob, q̄m minimus ipſe relictus eſt ſuper terram, & nō eſt qui ſurgere eū faciat, & ꝓpterea dixit ſceptrū, & nō regem, q̄m notum & manifeſtum eſt apud eum, ꝙ reges eius non ſunt ſemp permanſuri, ſed ſolum uſq; ueniat ſilo .i. MESSIAS q̄ eſt filius paruulus, q erit ei, poſt multos dies, ut exposuit Anchelos, de ꝓpheta & de paruitate eius, q̄m is ē cui aggregabuntur oēs gentes & regnabit ſup illas regno iuſtitie & pacis, ſicut ſcriptum eſt.

תְּהַלַּךְ בָּאָרֶץ׃	deambulauit in terra.	tranſiuit in terra.	διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.
לָכֵן יָשׁוּב עַמּוֹ	Propterea ɔuertet̃ ppl̃s eius	Ideo cõuertetur populus meus	Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου
הֲלֹם וּמֵי מָלֵא	hic, B, & plenum aqua	hic, & dies pleni	ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πλήρεις
יִמָּצוּ לָמוֹ׃	ſugent ipſi.	inuenientur in eis.	εὑρεθήσονται ἐν αὐτοῖς.
וְאָמְרוּ אֵיכָה יָדַע	Et dixerunt quomodo nouit	Et dixerunt quomodo ſcit	Καὶ εἶπαν πῶς ἔγνω
אֵל וְיֵשׁ דֵּעָה	Deus, & ſi eſt ſcientia	Deus, & ſi eſt ſcientia	ὁ θεός, καὶ εἰ ἔστι γνῶσις
בְעֶלְיוֹן׃ הִנֵּה אֵלֶּה	in excelſo. Ecce iſti	in excelſo. Ecce ipſi	ἐν τῷ ὑψίστῳ. Ἰδοὺ οὗτοι
רְשָׁעִים וְשַׁלְוֵי	impii & quieſcentes	peccatores & abundantes	οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνοῦντες
עוֹלָם הִשְׂגּוּ־חָיִל׃	ĩ ſclo, mltiplicauerũt diuitias.	in ſeculo, obtinuerunt diuitias.	εἰς τὸν αἰῶνα, κατέσχον πλούτου.
אַךְ־רִיק זִכִּיתִי	Ergo ne fruſtra mundaui	Et dixi, ergo ſine cã iuſtificaui	Καὶ εἶπα, ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα
לְבָבִי וָאֶרְחַץ	cor meum, & laui	cor meum, & laui (Et fui	τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην
בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי׃ וָאֱהִי	ĩ innocẽtia mãus meas. Et fui	inter innocẽtes manus meas.(	ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου. Καὶ ἐγενόμην
נָגוּעַ כָּל־הַיּוֹם	vulneratus tota die,	flagellatus tota die,	μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν,
וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים׃	& ĩcrepatio mea ĩ matutinis	& caſtigatio mea in matutinis.	καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωΐας.
אִם־אָמַרְתִּי	Si dixi	Si dicebam	Εἰ ἔλεγον
אֲסַפְּרָה כְמוֹ הִנֵּה	narrabo ſic ecce (fraudaui.	narrabo ſic, ecce	διηγήσομαι οὕτως, ἰδοὺ
דוֹר בָּנֶיךָ בָגָדְתִּי׃	generationẽ filiorũ tuorũ de(	nationẽ filiorũ tuorũ reprobaui.	τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα,
וָאֲחַשְּׁבָה לָדַעַת	Et cogitaui vt ſcirem	Exiſtimabam vt cognoſcerem	καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι.
זֹאת עָמָל הִיא	iſtud, labor hoc	hoc labor eſt	Τοῦτο κόπος ἐστὶν
בְעֵינָי׃ עַד־אָבוֹא	in oculis meis. Donec veniã	ante me. Donec intrem	ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ εἰσέλθω
אֶל־מִקְדְּשֵׁי־אֵל	ad ſanctuarium Dei,	in ſanctuarium Dei,	εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ
אָבִינָה לְאַחֲרִיתָם׃	intelligam in nouiſſimo eorũ.	& intelligam in nouiſſimis eorũ.	καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν.
אַךְ בַּחֲלָקוֹת תָּשִׁית	Verũtñ in adulatõe poſuiſti	Verũtñ propter dolos poſuiſti	Πλὴν διὰ τὰς δολιότητας αὐτῶν, ἔθου
לָמוֹ הִפַּלְתָּם	eos deieciſti eos	eis, deieciſti eos	αὐτοῖς κακά, κατέβαλες αὐτοὺς
לְמַשּׁוּאוֹת׃ אֵיךְ	ad euaſtationes. Quomodo	dum alleuarentur. Quomodo	ἐν τῷ ἐπαρθῆναι. Πῶς
הָיוּ לְשַׁמָּה כְרָגַע	facti ſũt ĩ deſolationẽ ſubito	facti ſunt in deſolationẽ, ſubito	ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν ἐξάπινα, (αὐτῶν
סָפוּ תַמּוּ מִן־בַּלָּהוֹת׃	defecerũt cõſũpti ſunt a fre(	defecerũt perierunt pp̃ iniqta(	ἐξέλιπον, ἀπώλοντο, διὰ τὴν ἀνομίαν
כַּחֲלוֹם ם	Quaſi ſomnium (mitibus	Velut ſomnium (tem ſuam.	Ὡσεὶ ἐνύπνιον
מֵהָקִיץ אד	euigilantis,	ſurgentium,	ἐξεγειρομένου,
אֲדֹנָי בָּעִיר	domine in ciuitate	domine in ciuitate	κύριε ἐν τῇ πόλει
צַלְמָם תב	imaginem eorum	tua imaginẽ ipſorũ (matũ eſt	σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν
תִּבְזֶה׃ כִּי יִתְחַמֵּץ	cõtẽnes. Quia acetoſum ẽ	ad nihilũ rediges. Quia ĩflam(	ἐξουδενώσεις. Ὅτι ἐξεκαύθη
לְבָבִי וְכִלְיוֹתַי	cor meum, & renes mei	cor meum, & renes mei	ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροί μου,
אֶשְׁתּוֹנָן׃ וַאֲנִי	acuti. Et ego	cõmutati ſunt, & ad nihilum	ἠλλοιώθησαν. Κἀγὼ ἐξουδενωμένος,
בַעַר וְלֹא אֵדָע	inſipiens & neſcius,	redactus ſum & neſciui.	καὶ οὐκ ἔγνων,
בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ׃	beſtia fui tecum.	Vt iumẽtũ factus ſum apud te,	κτηνώδης ἐγενήθην παρὰ σοί,
וַאֲנִי תָּמִיד עִמָּךְ	Et ego ſemper apud te,	& ego ſemper tecum.	κἀγὼ διαπαντὸς μετὰ σοῦ.
אָחַזְתָּ בְּיַד־יְמִינִי	apprehẽdiſti manũ dexterã(	Tenuiſti manũ dexterã meam,	Ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου,
בַּעֲצָתְךָ תנ	In conſilium tuum (meã.	& in voluntate tua	καὶ ἐν τῇ βουλῇ σου
תַּנְחֵנִי וא	deduces me,	deduxiſti me,	ὡδήγησάς με,
וְאַחַר כָּבוֹד	& poſtea in gloria	& cum gloria	καὶ μετὰ δόξης

inflammant iuſtos terre. pulũ DEI,
Propterea cõuertuntur aduerſus po(
& feriunt eos malleis,
& lachrymis multis humiliant
eos. Et dicunt quomodo
ſcit Deus, quomodo & eſt ſcientia
in altiſſimo. Ecce ipſi
impii, permanentes in tranquillitate
ĩ mũdo, adepti ſunt ſubſtãtiã acqſierũt
diuitias. Ergo inaniter purificaui
cor meum, & laui
in munditie manus meas. Et fui
flagellatus tota die
& caſtigatio mea in matutinis.
Si dixi
narrabo qualitates eorum, ecce
ſup generatione filiorum tuorum ipſe agã.
Et cogitaui vt ſcirem
iſtud, labor hoc
ĩ oculis meis. Vſque ad tẽpus redẽptiõis
quo veniam ad ſanctuaria
Dei intelligam finem eorum.
Profecto in obſcuro poſuiſti
eos, proieciſti eos
ad foueas. Quomodo
facti ſunt in deſolationem in momẽto,
vaſtati ſunt a tribulatione.
Sicut ſomnium hominis ebrii
euigilantis, DEVS (a domo
ĩ die iudicii magni ſurgere eos faciet(
ſepulchri, & fremens imaginem eorũ
ſpernet. Etenim ſentiet
cor meum, & renes mei ardentes
ſicut ignis. Et ego
ſtultus & neſcius, quaſi
beſtia reputatus ſum apud te.
Ego autem continue ſum tecum,
tenuiſti manum dexteram meam.
In conſilio tuo duc me,
in hunc mundum, & poſtquam
compleueris gloriã quã dixiſti venturã

Et humiliabuntur ei omnes reges, cunctę gentes ſeruient ei, & poſtea ipſe nemini humiliabitur, imo coram eo procidẽt & proſternentur omnes. Et hoc eſt quod ſcriptum eſt. Coram eo humiliabuntur populi ſiue ethiopes & inimici eius puluerem lingent.

D. Qui plures ex noſtris qui hebraicis literis nauauerunt operam, ſcripſerũt, in textu chaldeo hunc verſiculo correſpondente, ſic haberi. Erit ſacrificium frumenti in terra in capite montium eccleſie. Ipſe uero, qui plures textus & quidem anciquos perſcrutatus ſum, nequaquã reperi ſicut illi ſcripſerunt. De quo admonuiſſe lectorem non abre mihi uiſum eſt.

E. Filius nomẽ eius, huic interpretationi hebrei conſentiunt. Et in primis. R. Dauid Chimchi libro radicũ.

B. Aduerbium.

N

תִּקָּחֵנִי׃	ſuſcipies me.	ſuſcepiſti me.	προσελάβου με.
מִי־לִי בַשָּׁמָיִם	Quid mihi in celis,	Quid enim mihi in celo,	Τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ,
וְעִמְּךָ לֹא־חָפַצְתִּי	& tecum non volui in	& a te quid volui ſuper	καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ
בָאָרֶץ׃ כָּלָה שְׁאֵרִי	terra. Cōſumpta ē caro mea	terram. Defecit caro mea	τῆς γῆς. Ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου
וּלְבָבִי צוּר־לְבָבִי	& cor meū, robur cordis mei	& cor meum, Deus cordis mei	καὶ ἡ σάρξ μου, ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου,
וְחֶלְקִי אֱלֹהִים	& pars mea Deus	& pars mea Deus	καὶ ἡ μερίς μου ὁ θεὸς
לְעוֹלָם׃ כִּי־הִנֵּה	in eternum. Quia ecce	in eternum. Quia ecce	εἰς τὸν αἰῶνα. Ὅτι ἰδοὺ
רְחֵקֶיךָ יֹאבֵדוּ	qui propellunt te peribunt	qui elongant ſe a te peribunt,	οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται,
הִצְמַתָּה כָּל־זוֹנֶה	perdidiſti oēm fornicantem	perdidiſti omnes qui fornicātur	ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα
מִמֶּךָּ׃ וַאֲנִי קִרֲבַת	abs te. Mihi aūt appropinq̄re	abs te. Mihi autem adherere	ἀπὸ σοῦ. Ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι
אֱלֹהִים לִי־טוֹב	Deo bonum eſt,	Deo bonum eſt,	τῷ θεῷ, ἀγαθόν ἐστι,
שַׁתִּי בַּאדֹנָי יֱהוִה	ponere in domino DEO	ponere in domino Deo	τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ
מַחְסִי לְסַפֵּר כָּל־	ſpem meam, vt narrem oēs	ſpem meā. Vt anunciem oēs	τὴν ἐλπίδα μου. Τοῦ ἐξαγγεῖλαί με πάσας
מַלְאֲכוֹתֶיךָ׃	annunciationes tuas.	p̄dicatōes tuas, ī portis filie ſyō	τὰς αἰνέσεις σου, ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγα(
עד מַשְׂכִּיל לְאָסָף	LXXIIII. Intellectus aſapi	LXXIII. In finē itelle. aſaph.	ογ´. Συνέσεως τῷ ἀσάφ. (τρὸς σιών.
לָמָה אֱלֹהִים זָנַחְתָּ	Vt quid Deus dereliquiſti	Vt quid Deus repuliſti	Ἵνα τί ὁ θεὸς ἀπώσω
לָנֶצַח יֶעְשַׁן אַפְּךָ	ī ꝑpetuū, fumauit furor tuus	in finem, iratus eſt furor tuus	εἰς τέλος, ὠργίσθη ὁ θυμός σου
בְּצֹאן מַרְעִיתֶךָ׃	ī oues paſcue tue. (poſſediſti	ſup oues paſcue tue. (poſſediſti	ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου.
זְכֹר עֲדָתְךָ קָנִיתָ	Recōdare ɔgregatōis tue, q̄(	Memor eſto ɔgregatōis tue, q̄(	Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτήσω
קֶּדֶם גָּאַלְתָּ שֵׁבֶט	ab initio & redemiſti, virgā	ab initio. Redemiſti virgam	ἀπ᾽ ἀρχῆς, ἐλυτρώσω ῥάβδον
נַחֲלָתֶךָ הַר צִיּוֹן	hereditatis tue, montē cion	hereditatis tue, mons ſion	κληρονομίας σου. Ὄρος σιὼν
זֶה שָׁכַנְתָּ בּוֹ׃	hunc in quo habitaſti.	in quo habitaſti in eo.	τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ,
הָרִימָה פְעָמֶיךָ	Leua greſſus tuos	Leua manus tuas	ἔπαρον τὰς χεῖράς σου (Ὅσα
לְמַשֻּׁאוֹת נֶצַח כָּל־	in deſolatiōes in ꝑpetuū, oē	in ſuperbias eorū in finē quanta	ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος. (
הֵרַע אוֹיֵב	malū egit inimicus (ſctis tui,	malignatus eſt inimicus	ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς (σοῦντές σε
בְּקֹדֶשׁ׃ שָׁאֲגוּ צֹרְרֶיךָ	ī ſāctuario. Fremuerūt ho(	ī ſācto. Et gl'ati ſūt q oderūt te,	ἐν τῷ ἁγίῳ σου, καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μι(
בְּקֶרֶב מוֹעֲדֶךָ שָׂמוּ	ī medio ſolēnitatꝭ tue poſuerūt	ī medio ſolēnitatꝭ tue. Poſuerūt	ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου. Ἔθεντο
אוֹתֹתָם אֹתוֹת׃	ſigna ſua ſigna.	ſigna ſua ſigna,	τὰ σημεῖα αὐτῶν, σημεῖα,
יִוָּדַע כְּמֵבִיא	Oſtendebatur ac ſi donaret	& nō cognouerūt ſicꝰ ī exitu ſup	καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν ἔξοδον
לְמָעְלָה בִּסְבָךְ־	altiſſimo, in contextu	ſummum. Quaſi in ſylua	ὑπεράνω. Ὡς ἐν δρυμῷ
עֵץ קַרְדֻּמּוֹת׃	fructicum ſecures.	lignorum ſecuribus	ξύλων, ἀξίναις
וְעַתָּה פִּתּוּחֶיהָ	Et nunc ſculpturas eius	exciderunt ianuas eius	ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς
יַּחַד בְּכַשִּׁיל	pariter, maleis	in idipſum, in ſecuri	ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐν πελέκει
וְכֵילַפֹּת יַהֲלֹמוּן׃	& ſecuribus fregerunt.	& aſcia deiecerunt eam.	καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν.
שִׁלְחוּ בָאֵשׁ	Miſerunt ignem	Incenderunt igni	Ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ
מִקְדָּשֶׁךָ לָאָרֶץ	in ſanctuarium tuū in terra	ſanctuarium tuum in terra,	τὸ ἁγιαστήριόν σου, εἰς τὴν γῆν
חִלְּלוּ מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ׃	ɔtaminauerūt taber. nois tui.	polluerūt tabernaculū nois tui	ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου.
אָמְרוּ בְלִבָּם נִינָם	Dixerūt ī cordibꝫ ſuiſ filii eorū	Dixerūt ī corde ſuo cognatio eorū	Εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν
יַחַד שָׂרְפוּ כָל־	ſimul, incenderunt omnes	ſimul, quieſcere faciamus oēs	ἐπὶ τὸ αὐτό, δεῦτε καὶ καταπαύσωμεν(
מוֹעֲדֵי־אֵל בָּאָרֶץ׃	ſolēnitates Dei in terra.	dies feſtos Dei a terra.	τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ ἀπὸ τῆς γῆς. (πάσας
אוֹתֹתֵינוּ לֹא	Signa noſtra non	Signa noſtra non	Τὰ σημεῖα ἡμῶν, οὐκ

ſuper me aceipies me.
Quis ſimilis tui mihi in celo,
niſi tu,& tecum ſocium non
volui in terra.Conſumptum eſt
corpus meum,cor meum robuſtum
ꝙ diſcernit,cor meũ & pars mea Deus
in eternum.Quia ecce impii
qui elongantur a te peribunt,
perdidiſti omnem apoſtatantem a
timore tuo.Mihi vero appropinquare
Deo bonum,
poſui in DEO fiduciam meam,
vt enarrem iuſtis
omnibus,precepta apoſtolorum tuoꝝ.
LXXIIII.Intel.bonus,ꝑ manũ aſaph.
Quare Deus repuliſti
in perpetuũ,fortificatus eſt furor tuus
in oues paſcue tue.
Recordare ɔgregatõis tue ꝗ̃ acqſiuiſti
ab initio redemiſtiq; ex egypto,
tribus hereditatis tue,montis cion
huiꝰ,ꝙ qeſceſ fecer;diuinitatẽ tuã ĩ eo
Leua greſſus tuos ad humiliandas
nationes in perpetuum,quoniá omni
vi,ſua malignatus eſt patronus
inimicitie in ſanctuario.Clamauerunt
moleſtatores tui,in medio tẽpoꝝ tuoꝝ.
poſuerunt ſigna ſua ſigna.
Contundet maleo,ſicut
vir qui leuat manum ſuam in ramis
lignorum,vt incidat ſecuribus.
Et ſic rami eius excidentur
ſimul bipẽni,rrũeus aũt qui ĩ medio ẽ
largiens vitam infruſtra cõminuetur.
Incenderunt igni domum
ſanctuarii tui,ad terram proſtrauerũt
tabernaculũ ĩ quo inuocaſ nomẽ tuũ.
Dixerunt in corde ſuo filii eorum
ſimul,combuſſerunt patres eorum
omnes feſtiuitates Dei in terra.
Signa noſtra que dederunt nobis

A. Sunt qui locum iſtum de impio expo‑nant Mahumete quẽ adulteraſſe & temeraſſe euangelium & legẽ Chriſti omnibus mani feſtum eſt.Quibus & ego aſſentio.In Mahumetem uero,& in inſanum eius dogma,abũ de ſcripſimus ĩ noſtris ſup apocalypſim ſcholus.

ראינו אין עוד	vidimus non eſt vltra	vidimus iam non eſt	εἴδομεν, οὐκ ἔστιν
נביא ולא אתנו	propheta, & non eſt nob ſcu͠	propheta, & nos non	ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ
יודע עד מה :	qui ſciat vſquequo. A.	cognoſcet amplius.	γνώσεται ἔτι.
עד מתי אלהים	Vſquequo Deus (phemauit	Vſquequo Deus	Ἕως πότε ὁ θεός,
יחרף צר ינאץ	exprobrabit aduerſarius, blaſ(	improperabit inimicus, irritat	ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρός, παροξυνεῖ
אויב שמך לנצח :	inimicus nom͠ tuu͠ i ppetuu͠.	aduerſarius nomen tuu͠ in fine͠.	ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος.
למה תשיב ידך	Quare conuertis manu͠ tua͠	Vt quid auertis manum tuam	Ἵνα τί ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου
וימינך מקרב	& dexteram tuam, in medio	& dexteram tuam, de medio	καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου
חיקך כלה: ואלהים:	ſinu tuo prohibens. Deus	ſinu tuo in finem. Deus	τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος. Ὁ δὲ θεὸς,
מלכי מקדם פעל	au͠t rex meus ab initio, opaE	au͠t rex noſter an͠ ſecula operatus	βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο
ישועות בקרב	ſalutes in medio	eſt ſalutem in medio	σωτηρίαν ἐν μέσῳ
הארץ: אתה פוררת	terre. Tu diſſipaſti (triuiſti	terre. Tu confirmaſti	τῆς γῆς. Σὺ ἐκραταίωσας (τρίψας
בעזך ים שברת	in fortitudine tua mare, co͠(	i virtute tua mare, co͠tribulaſti	ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέ(
ראשי תנינים	capita draconum	capita draconum	τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων
על המים :	in aquis.	in aquis.	ἐπὶ τοῦ ὕδατος.
אתה רצצת ראשי	Tu confregiſti capita	Tu confregiſti capita	Σὺ συνέθλασας τὴν κεφαλὴν
לויתן תתננו	Leuiathan, dediſti eum	draconis, dediſti eum	τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν
מאכל ל	in eſcam	eſcam	βρῶμα
לעם לציים :	populo ethiopum.	populis ethyopum.	λαοῖς τοῖς αἰθίοψι.
אתה בקעת	Tu dirupiſti	Tu dirupiſti	Σὺ διέρρηξας
מעין ונחל	fontem & torrentem,	fontes & torrentes,	πηγὰς καὶ χειμάρρους,
אתה הובשת	tu exiccaſti	tu ſiccaſti	σὺ ἐξήρανας
נהרות	flumina	fluuios	ποταμοὺς
איתן : ל	fortia.	ethan.	ἠθάμ.
לך יום אף לך	Tua eſt dies, & tua eſt	Tuus eſt dies & tua eſt	Σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ σή ἐστιν
לילה אתה הכינות	nox, tu ordinaſti	nox, tu fabricatus	ἡ νύξ, σὺ κατηρτίσω
מאור ושמש: אתה	luminaria & ſolem. Tu	es auroram & ſolem. Tu	φαῦσιν καὶ ἥλιον. Σὺ
הצבת כל גבולות	ſtatuiſti omnes terminos	feciſti omnes	ἐποίησας πάντα
ארץ קיץ וחרף	terre, eſtate͠ & hiemem	terminos terre, eſtatem & ver	τὰ ὡραῖα τῆς γῆς, θέρος καὶ ἔαρ
אתה יצרתם: זכר	tu plaſmaſti ea. Memento	tu plamaſti ea. Memor eſto	σὺ ἔπλασας αὐτά, μνήσθητι
זאת אויב חרף	huius inimicus exprobrauit	huius inimicus improperauit	ταύτης. Ἐχθρὸς ὠνείδισε
יהוה ועם נבל	DEO & populus ingratus	domino, & populus inſipiens	τὸν κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων
נאצו שמך : אל	blaſphemauit nome͠ tuu͠. Ne	incitauit nomen tuum. Ne	παρώξυνε τὸ ὄνομά σου. Μὴ
תתן לחית נפש	tradas beſtie animam	tradas beſtiis animas	παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν
תורך חית	turturis tue,	confitentes tibi,	ἐξομολογουμένην σοι,
חית ענייך	vite pauperum tuorum	& animas pauperum tuorum	τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου,
אל תשכח לנצח :	ne obliuiſcaris in perpetuu͠.	ne obliuiſcaris in finem.	μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος.
הבט לברית	Reſpice ad pactum,	Reſpice in teſtamentum tuum,	Ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου,
כי מלאו	quia repleuerunt	quia repleti ſunt	ὅτι ἐπληρώθησαν
מחשכי אר	obſcurantes	qui obſcurati ſunt	οἱ ἐσκοτισμένοι
ארץ נאות	terram, habitationem	terre domibus	τῆς γῆς οἴκων

لننظر علاماتنا لا	נביותא לא חמינא לית	prophete non vidimus,non eſt
ندبي لنا	תוב נביא ולית עימנא	amplius propheta,& non eſt nobiſcum
وحكيم ليس معنا	דידע עד אימתי:	qui ſciat quouſq;.
اللهم حتى متى	עד אימתי אלהי יחסד	Vſquequo Deus impropetabit
يعيرنا العدو ويسخط	מעיקא ירחיק בעיל	moleſtator,repellet patronus
المخالف اسمك دايما	דבבא שמך לעלמין:	inimicitie nomē tuū ī eternū. (aūt tuā
لماذا ترد يدك	למא תתיב ידך וימינך	Quare cōuertes manū tuā,dexterā(
ويمينك من وسط	מן גו אוטבך אפיך ושיצי	de medio bōitatis tue extrahe,& cōterē
حضنك الى الانقضا والله	עקתך: ואלהי מלכא	q pbēt moleſtias tibi. At Deo meo rex
ملكنا قبل الدهور صانع	די שכינתיה קודשית	cuius diuinitas ſancta
الخلاص في وسط	מלקדמין עביד פורקנא	ab eterno,operatus eſt redemptionem
الدنيا انت حصت	בגו ארעא: את גזרתא	in medio terre.Tu diuiſiſti
البحر بقوتك وسحقت	בעושנך מי ימא אנת	in fortitudine tua aquas maris,tu
رووس التنين	תברתא רישי תניניא	contriuiſti capita draconum,
في المياه	ושנקתא מצראי על ימא:	& merſiſti egyptios in mari,
ورضضت راس	את תרעתא רישי גיברת	Tu confregiſti capita procerum
التنين وجعلته	פרעה יהבתנון לתברא	Pharaonis,dediſti eos ad deſtructionē
طعاما	לעמא בית ישראל	populo domus iſrael,
لشعب الحبش	ונושמיהון לתניניא:	corpora vero eorum draconibus.
فجرت	את בזעתא מעיינא מן	Tu confregiſti fontem de
العيون والاودية	כיפא והוי לנחלין אנת	rupe,& fuit in flumen,tu
انت جففت	יבשתא נחלי ארנונא	ſiccaſti flumina arnon,
انهارا	ומגירת יובקא וד	& decurſum eius rapidiſſimum
جاريه	ודירדנא דהוו תקיפין:	& iordanem inſuper validiorem.
لك النهار ولك	דילך יממא לחוד דילך	Tuus eſt dies & inſuper tua eſt
الليل وانت انقنت	ליליא אנת תקינתא	nox,tu preparaſti
الشمس والقمر	סיהרא ושמשא: אנת	lunam & ſolem.Tu
انت صنعت جميع	קימתא כל תחומי ארעא	ſtatuiſti omnes terminos terre,
حدود الارض خلقت القيظ	קייטא וסיתוא אנת	eſtatem & hyemem tu
والبرد هذه اذكر	בריתנון: הדא דכר	creaſti.Memento
خليقتك هذه يارب وتعيير	דין דבעיל דבבא מגדף	huius,dominus inimicitie exprobrauit
العدو والشعب الجاهل اسخط	יי ועמא טפשא	DEO,& populus ingratus
اسمك لاتسلم للوحوش نفسا	דרחיקו שמך: לא	proiecit nomen tuum.Ne
عارفه بك	תמסר לעממיא דמתילין	tradas populis ſimilibus
ولاتنس نفوس	לחיות ברא נפשא דמאלפי	animalibus ſilueſtribus,aīas diſcentiū
فقراك الى الابد	אורייתך חייהון	legem tuam,vitas
انظر يارب الى ميثاقك	דעניייך לא תתנשי לעלמין:	pauperū tuorū ne obliuiſcaris ī ppetuū.
فان اخطاء	אסתכל לקימא דגזרתא	Reſpice ad pactum quod pepigiſti
قد ملوا ديار	לאבהתן ארום איתמליאו	patribus noſtris,quoniā cōſumati ſunt
الارض اثما	בניהון חשוכין פריסים	filii eorum,obſcuritas autē diſpeſſa eſt
وظلما لا يرجع المتواضع	על ארעא ואוני אתרא	ſuper terram,& dolus

A. Ex commentariis R. Moſſe hadarſſan

שאל ר' נטרונאי מהוא דכתי' אותותינו לא ראינו אין עוד נביא ולא אתנו יודע עד מה אמר לו רב אחא זה נאמר על פריצי הדור שלא יאמינו באותות שיעשה משיח צדקנו ויאמרו עליו כי הוא פועל בכשפות ובשמות הטומאה וכי אותם האותות לא היו אותם שהיו נתנבאות על המשיח ואף היו כי הם לא היו יודעים וגם לא היה להם נביא שיגיד להם שהיו אמיתיות ולכך היה רז מן הראוי שיביא ראיות מאמיתת דבריו ואם לא ישמעוהו יהרגוהו אמר הנביא עד מתי אלהים יחרף צר ינאץ אויב שמך לנצח לומר שלא יסבול דברים כאלו

idest. Interrogauit. R. Narronai quid nā illud eſt q̄ ſcriptū eſt. Signa noſtra nō uidimus, no eſt amplius ꝓpheta & nō eſt nobiſcū qui ſciat uſquequo Dixit ei. R. Acha. Hoc dictū eſt de phariſeis, de quorū genere erunt aliqui qui nō credent ſignis que faciet Meſſias iuſtus noſter, & dicent de illo q̄ operetur, magica arte & nominibus incantationis, & quod ſigna que ipſe dabat non ſunt ſigna illa, que prophetizauerunt prophete, de Meſſia. Et quod ipſa erant latebat eos, & quod nō erat inter eos propheta qui poſſet illis ueritatem manifeſtare, quapropter neceſſe illi erat probationem uerborum ſuorū afferre aliequi ipſi interficerent eū. Et ideo exclamat propheta. Vſquequo Deus impropetabit inimicus, blaſphemabit inimicus nomen tuum ſemper: ac ſi dicat Deo q̄ non patiatur ſimilia uerba.

חָמָס׃אַל־יָשֹׁב דַּךְ	iniqtat'.Ne fuertat ɔmſuto	iniqtatum.Ne auertat humilis	ἀνόμων.Μὴ ἀποστραφήτω τεταπεινωμένος
נִכְלָם עָנִי וְאֶבְיוֹן	& cõfuſus,egenus & pauper	factus cõfuſus,pauper & inops	κατῃσχυμμένος,πτωχὸς καὶ πένης,
יְהַלְלוּ שְׁמֶךָ׃קוּמָה	laudabũt nomen tuũ.Surge	laudabunt nomen tuũ.Exurge	αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου.Ἀνάστα,
אֱלֹהִים רִיבָה רִיבֶךָ	Deus iudica cauſam tuam,	Deus iudica cãm tuam, (q̃ ab	ὁ θεὸς δίκασον τὴν δίκην σου,
זְכֹר חֶרְפָּתְךָ מִנִּי־	memento opprobrii tui ab	mẽor eſto ĩpropiorum tuorum eorum(	μνήσθητι τοῦ ὀνειδισμοῦ σου τοῦ ὑπὸ
נָבָל כָּל־הַיּוֹם׃	ingrato tota die.	inſipiente ſunt tota die.	ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν.
אַל־תִּשְׁכַּח קוֹל	Ne obliuiſcaris voces	Ne obliuiſcaris voces	Μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς (σούντων σε,
צֹרְרֶיךָ שְׁאוֹן קָמֶיךָ	tuorum,ſonitus aduſariorum tuorum	inimicorum tuorum,ſupbia eorũ q(	τῶν ἱκετῶν σου,ἡ ὑπερηφανία τῶν μι(
עֹלֶה תָמִיד׃	aſcendit iugiter.	aſcendit ſemper. (te oderunt	ἀνέβη διαπαντός.
עה לַמְנַצֵּחַ	LXXV. Ad victoriã,	LXXIIII. In finem	οδ'. Εἰς τὸ τέλος
אַל־תַּשְׁחֵת מִזְמוֹר	Nõ diſperdas.Pſalmus,	ne diſperdas vel corrũpas	μὴ διαφθείρῃς
לְאָסָף שִׁיר׃	Aſapi Canticum.	Pſalmus cantici Aſaph.	ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ ἀσάφ.
הוֹדִינוּ לְךָ אֱלֹהִים	Confeſſi ſumus tibi Deus,	Confitebimur tibi Deus	Ἐξομολογησόμεθά σοι ὁ θεός,
הוֹדִינוּ וְקָרוֹב	cõfeſſi ſumus pximũ eſt (lia	confitebimur,& inuocamus	ἐξομολογησόμεθά σοι,καὶ ἐπικαλεσόμεθα
שְׁמֶךָ סִפְּרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ	nomẽ tuũ,narrauerũt mirabi(	nomẽ tuũ.Narrabimus mirabi(	τὸ ὄνομά σου.Διηγήσομαι πάντα τὰ θαυ(
כִּי אֶקַּח מוֹעֵד אֲנִי	tua.Cũ accepo tẽminũ,ego	cũ accepero tẽpus ego (lia tua,	ὅταν λάβω καιρόν,ἐγὼ (μάσιά σου,
מֵישָׁרִים אֶשְׁפֹּט׃	recta iudicabo.	iuſtitias iudicabo.	εὐθύτητα κρινῶ.
נְמֹגִים אֶרֶץ וְכָל	Diſſoluetur terra cum oĩbus	Liquefacta eſt terra & omnes	Ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες
יֹשְׁבֶיהָ אָנֹכִי תִכַּנְתִּי	habitatoribus ſuis,ego direxi	q habitant in ea,ego cõfirmaui	οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.Ἐγὼ ἐστερέωσα
עַמּוּדֶיהָ סֶלָה׃	columnas eius in perpetuũ.	columnas eius.	τοὺς στύλους αὐτῆς.διάψαλμα.
אָמַרְתִּי לַהוֹלְלִים	Dixi ſtolidis,	Dixi iniquis (tibus	Εἶπα τοῖς παρανομοῦσι,
אַל־תָּהֹלּוּ וְלָרְשָׁעִים	nolite ſtolide agere,& ĩpiis	nolite iniq agere,& delinquen(	μὴ παρανομεῖτε,καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι
אַל־תָּרִימוּ קָרֶן׃	nolite exaltare cornu.	nolite exaltare cornu.	μὴ ὑψοῦτε κέρας.
אַל־תָּרִימוּ לַמָּרוֹם	Nolite extollere ĩ excelſum	Nolite extollere in altum	Μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος
קַרְנְכֶם תְּדַבְּרוּ	cornu veſtrum,loquentes	cornu veſtrum,nolite loqui	τὸ κέρας ὑμῶν,καὶ μὴ λαλεῖτε
בְצַוָּאר עָתָק׃כִּי לֹא	ĩ ceruice veteri.Quia neque	aduerſus Deũ iniqtatẽ.Quia(	κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν.Ὅτι,οὔτε
מִמּוֹצָא ום	ab oriente,	ab oriente (neque	ἐξ ἐξόδων,
וּמִמַּעֲרָב ול	neque ab occidente,	neque ab occidente	οὔτε ἀπὸ δυσμῶν,
וְלֹא מִמִּדְבַּר	neque a ſolitudine	neque a deſertis	οὔτε ἀπὸ ἐρήμων
הָרִים׃כִּי־אֱלֹהִים	montium.Quoniam Deus	montibus quoniam Deus	ὀρέων,ὅτι ὁ θεὸς
שֹׁפֵט זֶה יַשְׁפִּיל	iudex,hunc humiliabit,	iudex eſt.Hunc humiliat	κριτής ἐστι.Τοῦτον ταπεινοῖ
וְזֶה יָרִים׃כִּי כוֹס	& hũc exaltabit.Quia calix	& hunc exaltat,quia calix	καὶ τοῦτον ὑψοῖ,ὅτι ποτήριον
בְּיַד־יְהוָה	in manu DEI	in manu domini	ἐν χειρὶ κυρίου,
וְיַיִן חָמַר	& vino mero	vini meri	οἴνου ἀκράτου
מָלֵא מֶסֶךְ	vſque ad plenum mixtus	plenus mixto.	πλῆρες κεράσματος.
וַיַּגֵּר מִזֶּה	& propinabit ex eo,	Et inclinauit ex hoc in hoc	Καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου,εἰς τοῦτο,
אַךְ־שְׁמָרֶיהָ	verumtamen feces eius	verumtamen fex eius	πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ
יִמְצוּ יִשְׁתּוּ כ	epotabunt,bibentes	non eſt exinanita bibent	οὐκ ἐξεκενώθη.Πίονται
כֹּל רִשְׁעֵי־אָרֶץ׃	omnes impii terre.	omnes peccatores terre.	πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς,
וַאֲנִי אַגִּיד לְעֹלָם	Ego aũt annũciabo ĩ ſeculũ,	Ego autẽ annunciabo ĩ ſeculũ,	ἐγὼ δὲ ἐξαγγελῶ εἰς τὸν αἰῶνα,
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃	cantabo deo Iaacob.	cantabo Deo Iacob	ψαλῶ τῷ θεῷ ἰακώβ.

خـــازيا لاسمك يسبح	וחטופין׃ לא יתוב מסכין	& rapina.Non reuertatur miſer
المسكين والبايس فهم	מכסיף עניא וחשוכא	confuſus,pauper & egenus
يارب وادفع من الظالمين	ישבחון שמך׃ קום	laudabunt nomen tuum.Surge
اذكر تعيير المسفيه	אלהא נצי מצותך	Deus age cauſam tuam,
لك النهار كله	אידכר קלנא דעמך מן	memēto improperii populi tui,
لاتغفل عن صوت	מלכא טפשא כל יומא׃	a rege ingrato tota die.
الراغبين اليك كيلا	לא תתנשי קל מעיקיך	Ne obliuiſcaris vocis moleſtantiū te,
يرتفع تقدم	אתרגושת לקיימין	fremitus inſurgentium
شانيك كل حين	לקבלך דסלקא תדירא׃	aduerſum te aſcendit iugiter.
	לשבחא בזמן דאמר דוד	LXXV. In laudē,ī tpe quo(
المزمور	לא תחבל לתושבחתא על	nō deſtruas, per (dixit Dauid
الرابع والسبعون	ידוי דאסף ושירתא׃	manū Aſaph laudatoria & cāticū
نشكرك يا الله	אודינא לך ייי או	Confeſſi ſumus te DEVM
ونعترف لك فيه وندعوا	אודינא וקריב שכינתך	confeſſi ſumus, admoue diuinitatem
اسمك ونخبر بجميع	שמך אשתעיו פרישותך׃	nois tui,& narrabimus mirabilia tua.
عجايبك واني اذا العبد	ארום איתי זמנא	Cum ſtatuero tempus
الا فسوف احكم بالعدل	תריצתא אדון	recta iudicabo.
تذل الارض وجميع	מתמסמסין ארעא וכל	Liquefit terra & omnis
سكانها انا اثبت	יתבהא אנא אתקינית	habitator eius,ego firmaui
عمدها	עמודהא לעלמין׃	columnas eius in perpetuum.
قلت للجهال	אמרית למתהללין	Dixi iniquis
لاتسفهوا وللخطاة	לא תתהללון ולרשיעיא	nolite inique agere.& impiis
لاترفعوا رووسكم	לא תרימון איקר	nolite extollere cornu.
لا ترتفع الى العلى	לא תרימון למרומא	Non extollatis in excelſum
قرنكم ولاتتكلموا	איקרכון אתון וממללין	gloriam veſtram vos loquentes
على الله ظلما فان	בתוקפא ובגידופא ארום	ī fortitudine & in opprobrio.Quoniā
خروجه لامن المشرق	לית בר מיני ממדינחא	non eſt alius preter me,ab oriente
ولامن المغرب	עד מערבא ומצפונא	vſq; ad occidentem,a ſeptentrione
ولامن الجبال	בית מדברא ומדרומא	domus deſerte,& ab auſtro
البرية بل هو الله	אתר טוריא׃ ארום אלהא	loca montoſa.Quoniam Deus
الديان هو يضع من	דיין זכאי דין ימאיך	iudex iuſtus hunc humiliabit,
شا ويرفع من شا لكاس	ודין ירומם׃ ארום כס	& hunc exaltabit,Quoniam calix
بيد الرب	דלוט בידיה דיי וחמר	maledictionis in manu Dei,vino
مملوء خمرا	עסיס מלא מזגת מרירתא	puro pleno,tēperamētoq; amaritudīs,
صرفا بميل هـا	לטלטלא מתיא דרשיעיא	ad tollendam prauitatem impii,
من هذا الى هذا	מכה דשדי בניה קשין	quod vero proiecit ab illo,durius eſt
وعكرها	דין קדמאי ברם דורדיא	iudicio antiquo,feces autem
لا يهراق جميع	ופקטירהא ימצון	& ſpumam ſugent,
خطاة الارض شاربوها	ישתון כל רשיעי ארעא׃	& epotabunt omnes impii terre.
انا اجدل الى الابد	ואנא אתני לעלם ניסיא	Ego autē narrabo in eternū mirabilia,
وامجد اله يعقوب	אשבח לאלהא דיעקב׃	laudabo Deum Iaacob.

וכל קרני	Et omnia cornua	Et omnia cornua	Καὶ πάντα τὰ κέρατα
רשעים אגדע	impiorum abſcindam,	peccatorum confringam,	τῶν ἁμαρτωλῶν συνθλάσω
תרוממנה קרנות	&exaltabũt cornua iuſti. A	& exaltabuntur cornua iuſti.	καὶ ὑψωθήσεται τὸ κέρας τοῦ δικαίου.
צדיק׃	LXXVI. Advictoriã.	LXXV. In finem	οϛ. Εἰς τὸ τέλος
למנצח בנגינות	In laudatoriis, Pſalmus,	in carminibus canticum	ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς
מזמור לאסף שיר	Aſapl, Canticum.	ad aſſyrios.pſ.Aſaph.	τῷ ἀσάφ, ᾠδὴ πρὸς τὸν ἀσσύριον.
נודע ביהודה	Notus eſt in iudea	Notus in iudea	Γνωστὸς ἐν τῇ ἰουδαίᾳ
אלהים בישראל	Deus in iſrael,	Deus, in iſrael	ὁ θεός, ἐν τῷ ἰσραὴλ
גדול שמו׃ ויהי	magnũ nomen eius. Et fuit	magnũ nomẽ eius. Et factus eſt	μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη
בשלם סכו	ĩ ſa:ẽ A. tabernaculũ eius,	in pace locus eius,	ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ,
ומעונתו בציון׃	&habitatio eius in cion.	& habitatio eius in ſyon.	καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν σιών.
שמה ש	Ibi	Ibi	Ἐκεῖ
שבר רש	confregit	confregit	συνέτριψε
רשפי קשת	aculeos, arcus,	potentias, arcum	τὰ κράτη τῶν τόξων,
מגן וחר	ſcutum,	ſcutum	ὅπλον
וחרב ום	& gladium,	gladium	καὶ ῥομφαίαν
ומלחמה	& bellum,	& bellum.	καὶ πόλεμον.
סלה׃ נאור	in perpetuum. Illuminatus	Illuminans	Φωτίζεις
אתה אד	tu	tu	σὺ
אדיר מה	& fortis,	mirabiliter	θαυμαστῶς
מהררי	pluſq̃ illi, qui ſunt a mõtibus	a montibus	ἀπὸ ὀρέων
טרף׃ אשת	rapine,	etern's,	αἰωνίων,
אשתוללו	deturbati ſunt	turbati ſunt	ἐταράχθησαν
אבירי לב נמו	ſuperbi corde. Errauerunt	oẽs iſipiẽtes corde. Dormierũt	πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ. Ὕπνωσαν
שנתם ולא	ſomnium ſuum, & non	ſomnum ſuum, & nihil	ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ
מצאו כל אנשי	inuenerunt omnes viri	inu:nerunt omnes viri	εὗρον οὐδέν, πάντες οἱ ἄνδρες
חיל ידיהם׃	ſtrenui manus ſuas.	diuitiarum in manibus ſuis.	τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
מגערתך אלהי	Ab increpatione tua Deus	Ab increpatione tua Deus	Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου ὁ θεὸς
יעקב נרדם ורכב	Iaacob, ↄſopitus ẽ & currus	Iacob, dormitauerũt q aſcẽderũt	ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες
וסוס׃ אתה נורא	& equus. Tu terribilis es,	equos. Tu terribilis es	τοῖς ἵπποις. Σὺ φοβερὸς εἶ,
אתה ומי יעמד	& quis ſtabit	& quis reſiſtet	καὶ τίς ἀντιστήσεταί
לפניך מאז אפך׃	aduerſum te, ex tũc ira tua.	tibi ex tunc ira tua.	σοι, ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου,
משמים השמעת	De celo annunciaſti	De celo auditum feciſti	ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας
דין ארץ יראה	iudicium, terra timuit	iudicium, terra tremuit	κρίσιν. Γῆ ἐφοβήθη,
ושקטה בקום	& quieuit. Cum ſurrexerit	& quieuit. Cum exurgeret	καὶ ἡσύχασεν, ἐν τῷ ἀναστῆναι
למשפט אל	ad iudicandum	in iudicium	εἰς κρίσιν
אלהים להושיע	Deus, vt ſaluos faciat	Deus, vt ſaluos faceret	τὸν θεόν, τοῦ σῶσαι
כל ענוי ארץ	omnes mites terre	omnes manſuetos terre.	πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς διάψαλμα.
סלה׃ כי חמת	in perpetuum. Quia ira	Quoniam cogitatio	Ὅτι ἐνθύμιον
אדם חת	hominis	hominis	ἀνθρώπου
תודך׃ ש	confitebitur tibi,	confitebitur tibi,	ἐξομολογήσεταί σοι,

واحطم جميع قرون	וְכָל תְּקוֹף חוֹבַיָּא אֲפִיל	Et oẽm fortitudinẽ celſitudĩs ipſoꝝ(	
الخطاة	אַתְלֵישִׁינוּן מִתּוּקְפֵיהוֹן	euellã eos a fortitudine eoꝝ, (ↄfringã,	
ويعلو قرن الصديق	יִתְרוֹמְמוּן תְּקוֹף זַכָּאִין	& exaltabũt fortitudĩes excelſe iuſtoꝝ.	
	לְשַׁבָּחָא בְּתוּשְׁבַּחְתָּא	LXXVI. In laudem, laudatoriis,	
المزمور	תּוּשְׁבַּחְתָּא עַל יְדֵי אָסָף	Laudatoria per manum Aſaph.	
الخامس والسبعون	וְשִׁירָתָא	& canticum.	
في	אִתְיְדַע בְּבֵית יְהוּדָה	Notus eſt in domo iuda	
اليهودية الله معروف	אֱלָהָא בְּבֵית יִשְׂרָאֵל	Deus, in domo iſraelis	
معظم بكون	רַב שְׁמֵיהּ וַהֲוָה בִּירוּשְׁלֵם	magnũ nomen eius. Et fuit in ieruſalẽ	
في اسرائيل اسمه كالة	בֵּית מַקְדְּשֵׁיהּ וּמְדוֹרֵיהּ	domus ſanctuarii eius, & habitaculũ(	
في السلام مسكنه	שְׁכִינַת קוּדְשֵׁיהּ בְּצִיּוֹן	diuinitatis ſanctæ eius in cion. (domus	
وفي صهيون	כַּד עֲבַד בֵּית יִשְׂרָאֵל	Quando fecit domus iſrael	
	רְעוּתֵיהּ אַשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּיהּ	volũtatẽ eius, habitauit diuinitas eius	
القسي	בֵּינֵיהוֹן תַּמָּן תְּבַר	inter eos, ibi confregit	
والسلاح	גִּירִין וְקַשְׁתִּין לְעַמֵּיהּ	ſagittas & arcus populo ſuo,	
والسيوف	מְגִינֵי קְרָבָא תְּרִיסָא	protector prelii ſcutum	
في القتال	וְחַרְבָּא וְסִדְרֵי קְרָבָא בַּטִּיל	& gladium, & ordines belli deſtruxit	
منير انت	לְעָלְמִין: דְּחִילָא אַתְּ אֱלָהָא	in perpetuum. Timendus tu Deus,	
وممجد	מְשַׁבַּח בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ	laudatus in domo ſanctuarii tui,	
من	יִזוּעוּן מִן קֳדָמָךְ מַלְכַיָּא	contremiſcent ab aſpectu tuo reges,	
الجبال	דְּיָתְבִין בְּכַרְכֵּי טוּרַיָּא	habitantes in arcibus montium,	
الابدية	אֲתַר בֵּית כְּנִישַׁת בִּיזַּתְהוֹן	locus domus cõgregatõis ſpolioꝝ eoꝝ.	
جميع الـ	אִתְפְּלִיטוּ מִינְּהוֹן	Ablata ſunt ab eis	
العلوب	זֵינֵי קְרָבָא גִּבָּרֵי לִבָּא	arma bellica, viri cordati	
الاشداء لم	אִתְנַמְנַמוּ בְּשִׁינַתְהוֹן	dormierunt in ſomnis ſuis,	
يقدروا على	לָא אַסְפִּיקוּ כָּל גֻּבְרֵי חֵילָא	non potuerunt cuncti viri robuſti	
	לְמִיחְדַּיהוֹן בִּידֵיהוֹן	capere arma ſua manibus ſuis.	
من	מִנְּזִיפְתָּךְ אֱלָהָא דְיַעֲקֹב	Ab increpatione tua Deus Iaacob	
	דְּמִיכוּ וְאִתְקְרִיבוּ וּפָרָשִׁין	dormierunt, & currus & equites	
	אִתְעֲקָרוּ: אַנְתְּ אַתְּ דְּחִיל	ſubneruati ſunt. Tu timendus,	
	וּמַן יְקוּם קֳדָמָךְ מִעִדָּן	& quis ſurget contra te in tempore	
	דִּתְקוֹף רוּגְזָךְ	ire furoris tui.	
اسمعت من السما	מִשְּׁמַיָּא אַשְׁמַעְתָּא דִּינָא	De celo audiri feciſti iudicium,	
الارض	אַרְעָא דְעַמְמַיָּא דַּחֲלַת אַרְעָא	terra nationum timuit, terra	
	דְּיִשְׂרָאֵל שְׁדוֹכַת: אָמְרִין	autem iſrael quieuit. Dicunt	
	צַדִּיקַיָּא יְקוּם לְדִינָא עִם	iuſti exurget ad iudicium cum	
	רַשִׁיעַיָּא אֱלָהָא לְמִפְרַק	impiis Deus, vt redimat	
جميع المتواضعين في الارض	מִן יְדֵיהוֹן כָּל עִנְוְתָנֵי	de manibus eorum, omnes mites	
	אַרְעָא לְעָלְמִין: אֲרוּם	terre in perpetuum. Quare	
الانسان	יִתְקוֹף חֵמְתָךְ עַל עַמָּךְ	roboratur furor tuus ſup populũ tuũ,	
فكر	יְתוּבוּן וְיוֹדוּן לִשְׁמָךְ	cõuertentur & cõfitebunt nomẽ tuũ,	

A. Exaltabũtur cor
nua iuſti. I libro mi=
dras tehilim עשר
קרנות הן שנתן הק״בה
לישראל קרן אברהם שנ׳
אשירה נא לידידי קרן בן
שמן קרן יצחק שנ׳ נאחז
בסבך בקרניו וקרנו של
משה שנ׳ כי קרן עור
פניו וקרנו של יוסף שנ׳
וקרני ראם קרניו וקרנו של
נביאים שנ׳ ותתפלל חנה
ותאמר רמה קרני של
תורה שנ׳ וקרני מידו לו
וקרנו של כהונה שנ׳
קרנו תרום בכבוד וקרן
לויה שנ׳ כל אלה בני
הימן להרים קרן וקרן
ירושלם שנ׳ מקרני ראמים
עניתני וקרנו של מלך
המשיח שנ׳ וירם קרן
משיחו והא שם אצמיח
קרן לדוד בציון שהטאו
ניטלו מהן וניתנו ראשות
העולם שנ׳ וקרנים עשר
לה שנכנסו לאומות העולם
בחטאות הללו יכול ומן
שקרני אומות העולם
קיימין קרני ישראל
גדועים שנ׳ גדע בחרי
אף כל קרן ישראל
.i. Decem ſunt cornua
q̃ dedit Deus ſanctus
& benedictus iſraeli.
Cornu Abraham ſicut
dictum eſt. Iſaie. v. Vi
nea fuit dilecto meo ĩ
cornu filio olei. Cornu
Iſaac de quo dictũ eſt.
Gen. xxii. Detentus ĩ
denſitate p cornua, &
cornu Moiſe de quo di
ctum eſt. Exo. xxxiiii,
Quia cornuta erat fa
cies eius. Et cornu Io=
ſeph de quo dictu eſt.
Deute. xxxiii. Et cor=
nua rhinocerotis cor=
nua eius. Cornu ꝓphe
tie ſicut dictũ eſt. i. R.
xx. Et orauit Anna &
dixit Exaltatũ eſt cor
nu meu. Cornu legis
de quo dictũ eſt. Aba=
cuc. xxx. Et cornua
de manu eius ei. Et cor
nu ſacerdotii de quo
dictũ eſt. ps. cxi. Cor=
nu eius exaltabitur in
gloria. Cornu leuiticũ
de quo dictum eſt. i.
Para. xxv. Omnes iſti
filii Heman ad extol=
lendum cornu. Cornu
Ieruſalem ſicut dictũ
eſt. ps. xxi. A cornibus
unicornium exaudiſti
me. Et cornu regis
Meſſie de quo dictum
eſt. i. R. ii. Et exalta=
bit cornu Meſſie ſui
& illud. ps. cxxxi. Ibi
germinare faciã cor=

שארית ח	reliquias	& reliquie	καὶ ἐγκατάλειμμα
חמת תח	irarum	cogitationis	ἐνθυμίου
תחגר נדרו	cinges. Vouete	diem feſtum agent tibi. Vouete	ἑορτάσει σοι. Εὔξασθε
ושלמו ליהוה	& reddite DEO	& reddite domino	καὶ ἀπόδοτε κυρίῳ
אלהיכם כל	Deo veſtro, omnes	Deo veſtro omnes	τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες
סביביו יובילו	q̄ĩ circuitu eius ſunt, offerēt	qui in circuitu eius affertis	οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι
שי למורא׃	dona timendo.	munera. Terribili	δῶρα. Τῷ φοβερῷ
יבצר רוח	Auferet ſpiritum	& ei qui aufert ſpiritum	καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα
נגידים נורא	ducum, timendus	principum, terribili	ἀρχόντων, φοβερῷ
למלכי ארץ׃	regibus terre.	apud omnes reges terre.	παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.
עז למנצח	LXXVII. Ad victoriā,	LXXVI. In finem	οϛ´. Εἰς τὸ τέλος
על ידיתון לאסף	ſup idutū.i.iſtro muſices,(	per idytum.	ὑπὲρ ἰδιθοὺμ
מזמור׃ קי	Pſalmus. (Aſaph,	Pſalmus Aſaph.	ψαλμὸς τῷ ἀσάφ.
קולי אל אלהים	Voce mea ad Deum	Voce mea ad dominum	Φωνῇ μου πρὸς κύριον
ואצעקה קולי אל	clamaui, voce mea ad	clamaui, voce mea ad	ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς
אלהים והאזין אלי׃	Deum & intendit mihi.	Deum & intendit mihi.	τὸν θεόν, καὶ προσέσχε μοι.
ביום צרתי אדני	In die tribulatiōis mee dñm	In die tribulationis mee Deum	Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν
דרשתי ידי ל	exquiſiui. plaga mea	exquiſiui manibus meis	ἐξεζήτησα, ταῖς χερσί μου
לילה נגרה ולא	nocte decurrit, & non	nocte contra eum, & non ſum	νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ
תפוג מאנה	quieſcit, noluit	deceptus. Renuit	ἠπατήθην. Ἀπηνήνατο
הנחם נפשי׃	conſolari anima mea.	conſolari anima mea,	παρακληθῆναι ἡ ψυχή μου
אזכרה אלהים	Recordabor Dei	memor ſui Dei	ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ,
ואהמיה אשיחה	& tumultuabor, loq̄r (ſemp.	& delectatus ſum, & exercitatus	καὶ ηὐφράνθην. Ἠδολέσχησα (μου
ותתעטף רוחי סלה׃	& extaſim patier ſpūs meus(	ſum & defecit ſpiritus meus.	καὶ ὠλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου, διάψαλμα(
אחזת שמרות עיני	Apphēdiſti cuſtodias oc̄lorū(	Anticipauerūt vigilias ocl̄i mei,	Προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου
נפעמתי ולא אדבר׃	ſtupebā & nō loq̄bar (meorū,	turbatus ſum & nō ſū locutus.	Ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα.
חשבתי ימים	Recogitabam dies	Cogitaui dies	Διελογισάμην ἡμέρας
מקדם שנות	antiquos, annos	antiquos, & annos	ἀρχαίας, καὶ ἔτη
עולמים׃ אזכרה	ſeculorum. Recordabar	eternos in mente habui.	αἰώνια ἐμνήσθην
נגינתי בלילה	cantus mei in nocte,	Et meditatus ſum nocte	καὶ ἐμελέτησα. Νυκτὸς
עם לבבי א	cum corde meo	cum corde meo,	μετὰ τῆς καρδίας μου
אשיחה ויחפש	loquebar, & ſcopebam	& exercitabar & ſcopebam	ἠδολέσχουν καὶ ἔσκαλλε τὸ
רוחי׃ הלעולמים	ſpūm meū. Ergo ne ĩ eternū	ſpiritū meū. Nunqd in eternū	πνεῦμά μου. Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας
יזנח אדני ולא	obliuiſcetur dominus & nō	proiiciet Deus aut non (huc.	ἀπώσεται κύριος, καὶ οὐ
יסיף לרצות עוד׃	apponet vt cōplaceat vltra.	apponet vt cōplacitior ſit ad(	προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι,
האפס לנצח חסדו	Ergo ne deſe. ĩ ppe. miſi. eis,	Aut in finē miſicordiā ſuā ab(	ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει
גמר אמר לדר	cōſumatū ē uerbū de gnatiōe	a generatione (ſcidet,	Συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς
ודר׃ השכח	in gñatiōnē. Nūqd oblitus ē	in generationē. Aut obliuiſcet	εἰς γενεάν. Μὴ ἐπιλήσεται
חנות אל אם	miſereri Deus, aut	miſereri Deus, aut	τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ θεός. ἢ
קפץ באפו רח	conſtringet in furore	continebit in ira	συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ
רחמיו סלה׃	miſicordias ſuas in ppetuū.	ſua miſericordias ſuas.	τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ. διάψαλμα.

ويذهب	אימת תאיב מן חניך בגו	& tu conuerteris a furore tuo, verum
لك	על שאר עממיא מאני זיננא	aduerſus reliqas populoꝝ armis furor|
في سره اندروا	תזרז: נדרו נדרין	accingeris. Vouete vota
واوفوا الرب	ושלימו קדם יי אלהכון	& reddite coram DEO Deo veſtro,
الاهنا يا جميع	כל דיתבין חזור חזור	omnes qui habitant in circuitu
الحاضرين	למקדשיה ייתון קורבנא	ſanctuarii offerent ſacrificia
امامه قربوا	לבית מקדשא בדחילו:	domui ſanctuarii in timore.
الفراين المختشي ونازع	יתבר נסורת חתיתין	Humiliabit timiditatem ſpiritus
ارواح السلاطين المرهوب	רברבניא אלהא דחילא	principum, Deus timendus
عند جميع ملوك الارض	על כל מלכי ארעא:	ſuper omnes reges terre.
	לשבחא	LXXVII. In laudē, Idutū(
المزمور	על ידתון לאסף	inſtrumento, Aſaph (.i.muſices
السادس والسبعون	תושבחתא:	laudatoria.
بصوتي اعلنت	קלי קדם אלהא	Vox mea coram Deo,
الى الرب ورفعت الى	ואקבל ליה קלי קדם	& clamabo ad eum, vox mea coram
الله ابتهالي ونظر الي	אלהא יצית למימרי:	Deo, & precipiet verbum meum.
رغبت الى الله في يوم	ביומא דעקתי אולפן מן	In die tribulationis mee eruditionē ab
سدي بسطت يدي	קדם יי רבעות שרת עלי	aſpectu DEI quiui, Quieuit āt ſup me
في الليل امامه فزال	רוח נבואה בליליא זלגת	ſpiritus prophetie in nocte ſtillauerūt
جزعي وحيث	עיני דמעתא ולא רפוג	oculi mei lachrymas & non quieſcunt
لم يكن لنفسي	סריבת לאתנחמא נפשי:	reſpuit conſolationem anima mea.
معذ ذكرت الله	אידכר אלהא	Recordabor Dei
فتعزيت به وعند همي	ואיתנגיש קדם יי ות	& rugiam coram DEO
صغرت نفسي سبقب	ותשתלהי רוחי לעלמין:	laſſatus eſt ſpiritus meus in eternum.
جميع اعدائي فادركو	אחדתא מטורתא	Apprehendiſti vigilias
امدارسي جزعت ولم	דעייני איטרפית ולא	oculorum meorum, turbatus ſui & nō
انطق فكرت في الايام	אמליל: מנית יומין דטבין	loquebar. Numeraui dies bonos
السالفة وتذكرت	דמלקדמין שניא טביא	a principio, annos felicitatis
ما مضى من السنين الازلية	דמן עלמין: אידכר	a ſeculis. Recordabor
ونلوت في الليل	תושבחתי בליליא עם	laudis mee in nocte cum
وتفكرت بقلبي	הרהורי לבבי אמליל	cogitationibus cordis mei loquar,
وفحصت	ויבלוש ניסיא מנדע	& inquiret mirabilia ſcientia
روحي فقلت	רוחי: האיפשר די	ſpiritus mei. Nūquid poſſibile eſt, quod
عسى الرب نسيني الى الابد	לעלמיא ירחק יי ולא	in eternum expellat DEVS, & non
ولا يعود بالرضي علي	יוסיף למתרעאה תוב:	apponat vt complaceat vlterius.
اولعله الى الدهر قد صرف	האיפשר דיפסק לעלמין	Nūqd poſſibile eſt, ꝙ amouerit ī et̃nū,
رحمته او تمم كلمته لجيل	טיבותיה שלים פתגם דביש	ſuā bēignitatē cōpleuerit verbū malū
بعد جيل او يكون حتى	על כל דר ודר האיפשר	ſup oēm gňationē & gňationē. Nūqd(
فلا يرحمني او يمنع	דאיתנשי לחייסא אלהא	ꝙ oblitus ſit miſeri Deus, (poſſibile ē
بسخطه	ואין סריק בחנוזה מן	& ſi ira percitus eſt, vt non
رحمته عني	למכסר רחמוי לעלמין:	incaleſcāt miſericordie eius ī eternū.

nu Dauid. Quādo ue ro peccauerunt ablata ſunt eis, & data ſunt nationibus ſeculi. Sicut dictū eſt, Dan. vii. Et cornua decem habebat. Aſſimulare ſūt enim gentes ſeculi huiuſmodi feris. Et omni tēpore quo cornua nationum ſiue gentiū, ſeculi ſtabunt, cornua iſrael abſciſſa erunt ſicut dictū eſt. Treno. ii. Confregit in ira furoris oē cornu iſrael.

A. Salem idem quod Ieruſalem, tum ex textu chaldeo, tum authoritate galli dictionarii. Verum plura de re hac in annotamentis geneſeos, & euangelioꝝ, ubi lectoribus nō ſolū ſcripto ſed etiā pictura urbem ipſam monſtrauimus.

Libro midras tehilim בשעה שאותו עושה חסד עם יהודה כאלו אתה עושה חסד עם כל ישראל שכל ישראל נקרא על שם יהודה .i. In hora qua Deus ſanctus & benedictus facit miſericorditer cum Iuda, perinde eſt ac ſi miſereatur uniuerſo iſrael. Omnis ſiquidē iſrael comprehenditur ſiue nominatur nomine tribus Iude.

B. Ex uocabulario galico. אשתורלו פרי׳ארש כפו פוליך מציים שול ן שטות ראו פורטאורקץ ן עקירות פן שרה אסל ואוא סתבות המשפטות דבר ותוחו

ואמר חלותי היא	Et dixi imbecillitas mea eſt,	Et dixi, nunc cœpi,	Καὶ εἶπα νῦν ἠρξάμην. (ὑψίστου,
שנות ימין עליון :	hec ɔmutatio dextere excelſi	hec mutatio dextere excelſi,	Αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ(
אזכיר מעללי יה כי	Recordabor opatõnũ DEI,	memor fui operum domini,	ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου.
אזכרה מקדם פלאך	reminiſcẽs ãtiqua mirabilia	qa memor ero ab initio (ĩ oĩbus	Ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
והגיתי בכל פעלך	tua. Et meditabõ ĩ oĩ ope tuo	mirabiliũ tuoꝝ. Et meditabor(	τῶν θαυμασίων σου, καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι
ובעלילותיך אשיחה :	& ad inuẽtiões tuas loquar.	opſbus tuis, & ĩ adiuẽtõibꝰ tuis	τοῖς ἔργοις σου. Καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου
אלהים בקדש	Deus in ſancto	exercebor. Deus in ſancto	ἀδολεσχήσω, ὁ θεὸς ἐν τῷ ἁγίῳ
דרכך מי אל גדול	via tua, qs Deus magnus A	via tua, quis Deus magnus	ἡ ὁδός σου. Τίς θεὸς μέγας
כאלהים אתה האל	vt Deus. Tu es Deus	ſicut Deus noſter tu es Deus	ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ εἶ ὁ θεὸς
עשה פלא הודעת	faciens mirabilia, oſtendiſti	qui facis mirabilia. Notã feciſti	ὁ ποιῶν θαυμάσια. Ἐγνώρισας
בעמים עזך גאלת	ĩ pplĩs potẽtiã tuã. Redẽiſti	ĩ populis virtutẽ tuã, redemiſti	ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου, ἐλυτρώσω
בזרוע עמך	brachio populum tuum,	in brachio tuo populum tuum,	ἐν τῷ βραχίονί σου τὸν λαόν σου,
בני יעקב ויוסף	filios Iaacob, & Ioceph	filios Iacob & Ioſep.	τοὺς υἱοὺς ἰακὼβ καὶ ἰωσήφ. διάψαλμα.
סלה : ראוך	in perpetuum. Videntes te	Viderunt te	Εἴδοσάν σε
מים אלהים	aque Deus,	aque Deus	ὕδατα ὁ θεός,
ראוך מים	videntes te aque	viderunt te aque	εἴδοσάν σε ὕδατα
יחילו אף	timuerunt, &	& timuerunt,	καὶ ἐφοβήθησαν.
ירגזו תהמות :	commote ſunt abyſſi.	& turbate ſunt abyſſi.	Ἐταράχθησαν ἄβυσσοι,
זרמו מים עבות	Excuſſerunt aquas nubila,	Multitudo ſonitus aquarum,	πλῆθος ἤχους ὑδάτων,
קול נתנו שחקים	vocem dederunt celi,	vocem dederunt nubes.	φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι.
אף חצציך	& ſagitte tue (tui	Etenim ſagitte tue	Καὶ γὰρ τὰ βέλη σου
יתהלכו : קול רעמך	diſcurrebãt. Vox tonitrui(	tranſeunt, vox tonitrui tui	διαπορεύονται, φωνὴ τῆς βροντῆς σου
בגלגל האירו	in rota, apparuerunt	in rota. Illuxerunt (cõmota eſt	ἐν τῷ τροχῷ. Ἔφαναν
ברקים תבל רגזה	fulgura tua orbi. Cõcuſſa eſt	coruſcationes tue orbi terre,(	αἱ ἀστραπαί σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη,
ותרעש הארץ : בים	& cõtremuit terra. In mari	& contremuit terra. In mari	καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. Ἐν τῇ θα(
דרכך ושביליך	via tua & ſemite tue,	via tua & ſemite tue	αἱ ὁδοί σου, καὶ αἱ τρίβοι σου, (λάσσῃ
במים רבים	In aquis multis	in aquis multis	ἐν ὕδασι πολλοῖς,
ועקבותיך לא	& veſtigia tua non (oues	& veſtigia tua non	καὶ τὰ ἴχνη σου, οὐ
נודעו : נחית כצאן	ſunt agnita. Deduxiſti qſi(	cognoſcent. Deduxiſti ſic̃ oues	γνωσθήσονται. Ὡδήγησας ὡς πρόβατα
עמך ביד משה	populũ tuũ in manu Moſſe	populum tuum, in manu Moyſi	τὸν λαόν σου, ἐν χειρὶ μωυσῆ
ואהרן :	& Aharon.	& Aaron. (ſima carmĩa Dauid.	καὶ ἀαρών. (σματα Δαβίδ,
עו משכיל	LXXVIII. Intellectus.	Lxxvii. Harmonię ſacrę ſuauiſ(	οζ΄. Ἁρμονίης ἱερῆς μελιηδέα(
לאסף ה	Aſaph.	Intellectus Aſaph.	Συνέσεως τῷ ἀσάφ.
האזינה עמי	Auſculta popule mi (ſtrã	Attendite popule meus	Προσέχετε λαός μου
תורתי הטו אזנכם	legẽ meã, iclinate aurẽ ve(	legẽ meã inclinate aurẽ veſtrã	τὸν νόμον μου, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν
לאמרי פי אפתחה	ad verba oris mei. Aperiam	in verba oris mei. Aperiam	εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. Ἀνοίξω
במשל פי אביעה	in parabola os meũ, loquar	in parabolis os meum, loquar	ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγξομαι
חידות מני קדם :	enigmata, q̃ fuerũt ab ãtiqꝰ.	propoſitiones ab initio. (mus	προβλήματα ἀπ᾽ ἀρχῆς.
אשר שמענו ונדעם	Que audiuimus & cogno.	Quãta audiuimus & cognoui(	Ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν
ואבותינו ספרו	& patres noſtri narrauerũt	ea, & patres noſtri narrauerũt	αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο
לנו : לא נכחד מבניהם	nob. Nõ abſcõde. a filiis eoꝝ,	nob. Nõ ſũt occultata a filiis eoꝝ	ἡμῖν. Οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν

فقلت منذ الان ابتدات	ואמרית מרעותי היא	Et dixi infirmitas mea hec
هذا هو تغير يمين العلي	אשתניו גבורת ימין	mutatio potentis dextere
لاني ذكرت عجائب الرب	עלאה: אדכר עובדי יי	excelſi. Recordabor operum DEI,
القديمة وتلوت	ארום אדכר מן קדמין	quapropter memor ero ab initio
كل اعماله وعرفت جميع	פרישותך: ואהגי בכל	mirabilium tuoꝝ. Meditabor in oĩbus
اللهم في قدسك بقيت صنايعه	עובדך טביא ובמלת	operibus tuis optimis,
طريقك ∴ ولا عظيم	ובמסקופי ניסיך אמליל:	& in cauſis miraculoꝝ tuoꝝ loqr Deus
مثل الهنا انت هو الله	אלהא אורח מן אלה רב כאלהא	ſācte vie tue, Quis Deus magnus ſicͭ(
صانع العجائب معرف	דישראל את הוא אלהא עביד	iſrael. Tu Deus faciens (Deus
الشعوب قوتك مخلص	פרישן הודעתא בעממיא	miranda, oſtendiſti in populis
شعبك بيدك	עושנך: פרקת בדרע	fortitudinem tuam. Redemiſti
بني يعقوب ويوسف	ואיתהו בגבורת אדרעך	brachio, vi, inquam brachii tui
اللهم ان	עמך בני יאולד יעקב	populũ tuũ filios quos genuit Iaacob
المياه	וזן יוסף לעלמין: חמון	& enutriuit Ioceph in ſecula. Viderũt
راتك	שכינתך מגו ימא אלהא	diuinitatem tuam in mari Deus,
وابصرتك	חמון גבורתך על ימא	viderunt virtutem tuam in mari,
فزعت	רתתון עממא אף תוד	contremuit populus & inſuper
تعكرت اللجج من	אתרגזון תהומיא:	interturbate ſunt abyſſi.
شدة دوي المياه	אחיתו מיא ענני שמיא	Effuderunt aquas nubes celorum
رفعت السحب	קלין יהבו שחקים לחוד	vocem dederunt celi, ſed &
اصواتها لان سهامك	גירי גירך אזלין	valide ſagitte tue diſcurrebant
نافذة ∴ صوت رعدك	ומשתלהבין: קל אכליות	& accendebantur. Vox tonitrui tui
في البكرات اضات	בגלגלא אשתמע אנהרו	in rota audita eſt, illuminabant
المسكونة من برقك تزلزلت	ברקין תבל זעת	coruſcationes orbem, infremuit
الارض واضطربت لان في	ואתרגשת ארעא בימא	& commota eſt terra. In mari
البحار طريقك وفي المياه	דסוף אורחתך	rubro vie tue
الكثيرة سبلك	ושבילך במיין סגיאין	& ſemite tue in aquis multis,
لا تعرف	ושבלי פסיעתך לא	& veſtigia greſſuum tuorum non
اثارك هديت شعبك	איתידעו: דברת היך ענא	ſunt agnita. Deduxiſti, ſicut oues
مثل الغنم على يدي موسى	עמך בידא דמשה	populum tuum in manu Moſſe
وهرون	ואהרן:	& Aharon.
المزمور	שכלא ברוח קודשא	LXXVIII. Intellectus ſpũs ſancti
السابع والسبعون	על ידוי דאסף א	per manum Aſaph.
انصتوا يا شعبي	אציתו עמי	Auſculta popule mi
الى ناموسي وقربوا اسماعكم	אורייתי אצלו אודניכון	legem meam, inclinate aures veſtras
الى قول فمي ∴ فاني	למימר פומי: אפתח	ad verba oris mei. Aperiam
افتح فاي بالامثال وانطق	במתלא פומי אביע	in parabola os meum, loquar
بالسرائر الاولية	חידוון דמן קדמין:	propoſitiones que fuerũt a principio.
التي سمعناها وعرفناها	די שמענא וידענן ו	Que audiuimus & que cognouimus,
وخبرنا اباونا بها ∴	להון ואבהתן תניאו	& patres noſtri nunciauerunt
ولم يخفوها عن ابنائهم	לנא לא נכסי מן בניהון	nobis. Non abſcondemus a filiis eorũ,

אלת יקדישין אורחתך
מן אלהא רבא כאלהא

A. Quis Deus magnus ut Deus, melius ſonat in hebreo, quod ipſi duabus diſtinctis uocibus. El. ſ. & elhoim hoc loco Deum exprimant, quibus nos caremus.

לְדוֹר אַחֲרוֹן	a generatione altera.	in generatione altera.	εἰς γενεὰν ἑτέραν,
מְסַפְּרִים תְּהִלּוֹת	Narrantes laudes	Narrantes laudes	ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις
יְהוָה וֶעֱזוּזוֹ	DEI, & potentiam eius	domini & virtutes eius,	τοῦ κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ.
וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר	& mirabilia eius que	& mirabilia eius que	Καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ
עָשָׂה׃ וַיָּקֶם עֵדוּת	fecit. Statuit conteſtationẽ	fecit. Et ſuſcitauit teſtimonium	ἐποίησε, καὶ ἀνέστησε μαρτύριον
בְּיַעֲקֹב וְתוֹרָה שָׂם	in Iaacob, & legem poſuit	in Iacob, & legem poſuit	ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο
בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוָּה	in iſrael, que mandauit	in iſrael. Quanta mandauit	ἐν Ἰσραήλ. Ὅσα ἐνετείλατο
אֶת אֲבוֹתֵינוּ	patribus noſtris	patribus noſtris	τοῖς πατράσιν ἡμῶν,
לְהוֹדִיעָם לִבְנֵיהֶם׃	vt docerent filios ſuos.	nota facere ea filiis ſuis	τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.
לְמַעַן יֵדְעוּ דּוֹר	Vt cognoſceret generatio	vt cognoſcat generatio	Ὅπως ἂν γνῷ γενεὰ
אַחֲרוֹן בָּנִים יִוָּלֵדוּ	vltima, filii naſcituri	altera. Filii qui naſcentur	ἑτέρα υἱοὶ τεχθησόμενοι,
יָקֻמוּ וִיסַפְּרוּ	ſurgent, & narrabunt	& exurgent, narrabunt	καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν
לִבְנֵיהֶם׃ וְיָשִׂימוּ	filiis ſuis. Vt ponant	filiis ſuis. Vt ponant	αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. Ἵνα θῶνται
בֵּאלֹהִים כִּסְלָם וְלֹא	in Deo ſpem ſuam, & non	in Deo ſpem ſuam, & non	ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ
יִשְׁכְּחוּ מַעַלְלֵי אֵל	obliuiſcantur operum Dei,	obliuiſcantur operum Dei,	ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ.
וּמִצְוֹתָיו יִנְצֹרוּ׃	& mandata eius cuſtodiant.	& mandata eius exquirant.	Καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν,
וְלֹא יִהְיוּ כַּאֲבוֹתָם	Et non ſint ſicut patres eoꝝ	Ne fiant ſicut patres eorum,	ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν,
דּוֹר סוֹרֵר וּמוֹרֶה	gñatio declinans & ꝓuocãs,	generatio praua & exaſperans.	γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα.
דּוֹר לֹא הֵכִין לִבּוֹ	gñatio q̃ ñ p̃parauit cor ſuũ,	Generatio q̃ nõ direxit cor ſuũ,	Γενεὰ ἥτις οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν
וְלֹא נֶאֶמְנָה אֶת אֵל	& non eſt fidelis Deo	& non eſt creditus cum Deo	καὶ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ (ἑαυτῆς,
רוּחוֹ׃ כ	ſpiritus eius.	ſpiritus eius.	τὸ πνεῦμα αὐτῆς.
בְּנֵי אפ	Filii	Filii	Υἱοὶ
אֶפְרַיִם נש	ephraim	effrem	ἐφραὶμ
נוֹשְׁקֵי ר	armati	intendentes	ἐντείνοντες
רוֹמֵי קי	emittentes	& mittentes	καὶ βάλλοντες
קֶשֶׁת הפ	arcu	arcum,	τόξοις,
הָפְכוּ בי	terga verterunt	conuerſi ſunt	ἐστράφησαν
בְּיוֹם ק	in die	in die	ἐν ἡμέρᾳ
קְרָב׃ ח	belli.	belli.	πολέμου.
לֹא שָׁמְרוּ בְּרִית •	Non cuſtodierunt pactum	Non cuſtodierunt teſtamentũ	Οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην
אֱלֹהִים וּבְתוֹרָתוֹ	Dei, & in lege eius	Dei, & in lege eius	τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ
מֵאֲנוּ לָלֶכֶת׃	noluerunt ambulare.	noluerunt ambulare.	οὐκ ἠβουλήθησαν πορεύεσθαι.
וַיִּשְׁכְּחוּ עֲלִילוֹתָיו	Et obliti ſunt oꝑationũ eius,	Et obliti ſunt benefactorũ eius,	Καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ
וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר	& mirabilium eius que	& mirabilium eius que	καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν
הֶרְאָם׃ נֶגֶד	oſtendit eis. Coram	oſtendit eis. Coram	ἔδειξεν αὐτοῖς. Ἐναντίον
אֲבוֹתָם עָשָׂה	patribus eorum fecit	patribus eorum fecit	τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησε
פֶלֶא בְּאֶרֶץ	mirabilia, in terra	mirabilia in terra	θαυμάσια, ἐν γῇ
מִצְרַיִם שְׂדֵה	egypti, in regione	egypti in campo	αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ
צֹעַן׃ בָּקַע	tanis. A. Diuiſit	taneos. Interrupit	τάνεως. Διέρρηξε
יָם וַיַּעֲבִירֵם	mare & induxit eos,	mare & perduxit eos	θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτούς,
וַיַּצֶּב מַיִם כם	& ſtare fecit aquas	& ſtatuit aquas	παρέστησεν ὕδατα,

generationi vltime,
narrantes laudes
DEI & fortitudinem eius,
& mirabilia eius
q̃ operatus eſt. Et firmauit teſtamentũ
in domo Iaacob, & legem
ordinauit in domo iſrael, que
precepit patribus noſtris,
vt docerent filios ſuos.
Vt cognoſceret generatio
vltima, filii autem qui naſcituri ſunt
ſurgent & narrabunt
filiis ſuis. Et ponent
in Deo ſpem ſuam, & non
obliuiſcentur operum Dei,
& mandata eius cuſtodient.
Et non ſint ſicut patres eorum
generatio rebellis & prouocans,
generatio que non direxit cor ſuum
ad authorem ſuum, & non credidit
in Deum ſpiritus eius.
Cum habitarent in egypto,
magnificati ſunt
filii ephraim, numerauerunt
autem terminum & errauerunt,
& egreſſi ſunt triginta annis
ante terminũ cũ armamẽtis bellicis,
& cum hominibus geſtantibus arcum,
verterunt ceruicẽ & interturbati ſunt
ordines belli, quoniam non
obſeruauerunt mandata Dei
& in lege eius ambulare renuerunt.
Et obliti ſunt operationũ eius populus
domus iſrael, & mirabilium eius
que oſtendit eis. Coram
patribus eorum Abraham Iſaac
& Iaacob, & coram tribubus fecit
mirabilia in terra egypti
in campo tanitico. Diuiſit mare
virga Moſſe preceptoris eorum
& tranſierunt, & ſtare fecit

A. Tanis ciuitas egypti de qua Ptolemeus, Strabo, Stephanus & ceteri. Cuius ſinus & ager, taniticus dicit ab authoribus. Chaldeus uero hic interps & nauticũ uulgus, tenes uocant.

יד כמו נד ׃	quaſi aceruum.	quaſi in vtre.	ὡσεὶ ἀσκόν.
וינחם בענן יומם	Et duxit eos in nube ꝑ diem,	Et deduxit eos in nube diei,	Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας,
וכל הלילה באור	& tota nocte in lumine	& tota nocte in illuminatione	καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ
אש ׃ יבקע	ignis. Scidit	ignis. Interrupit	πυρός. Διέρρηξε
צרים במדבר	rupes in deſerto,	petram in eremo,	πέτραν ἐν ἐρήμῳ,
וישק כתהמות	& potũ dedit quaſi de abyſſis	& adaquauit eos velut ĩ abyſſo	καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ
רבה ׃ ויוצא	magnis. Et eduxit	multa. Et eduxit	πολλῇ. Καὶ ἐξήγαγεν
נוזלים מסלע	riuos de petra,	aquam de petra	ὕδωρ ἐκ πέτρας,
ויורד כנהרות מים ׃	& elicuit q̃ſi flumina aquas.	& eduxit tanq̃ flumina aquas.	καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα.
ל ויוסיפו עוד	Et addiderunt vltra	Et appoſuerunt adhuc	καὶ προσέθεντο ἔτι
לחטא לו למרות	peccare ei, vt prouocarent	peccare ei, in irã cõcitauerunt	τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ. Παρεπίκραναν
עליון בציה ׃	excelſũ in deſerto. (bus ſuis,	excelſum in inaquoſo. (ſuis,	τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ, (αις αὐτῶν.
וינסו אל בלבבם	Et tẽtauerũt Deũ in cordi(	Et tẽtauerũt Deũ in cordibus(	καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδί(
לשאל אכל לנפשם	petentes cibum animę ſuę.	vt peterent eſcas aĩabus ſuis.	τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν.
וידברו באלהים	Et loquentes contra Deum	Et male locuti ſunt de Deo,	Καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ
אמרו היוכל אל	dicebãt, nũq̃d poterit Deus	dixerunt nũquid poterit Deus	καὶ εἶπον. Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς
לערך שלחן במדבר	ponere mẽſam ĩ ſolitudine.	parare menſam in deſerto.	ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ.
הן הכה צור ויזובו	Ecce ꝑcuſſit petrã & fluxerũt	Q̃m ꝑcuſſit petrã & fluxerunt	ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐρρύησαν
מים ונחלים	aquę, & torrentes	aquę, & torrentes	ὕδατα, καὶ χείμαρροι
ישטפו הגם לחם	inundauerũt. Nũq̃d & panẽ	inundauerunt. Nunq̃d & panẽ	κατεκλύσθησαν. Μὴ καὶ ἄρτον
יוכל תת אם יכין	poterit dare ſeu preparare	poterit dare, aut parare	δύναται δοῦναι, ἢ ἑτοιμάσαι
שאר לעמו ׃ לכן	carnes populo ſuo. Ideo	menſam populo ſuo. Ideo	τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο
שמע יהוה	audiuit DEVS	audiuit dominus,	ἤκουσε κύριος
ויתעבר ואש	& iratus eſt, & ignis	& diſtulit, & ignis	καὶ ἀνεβάλετο καὶ πῦρ
נשקה ביעקב וגם	accenſus eſt in Iaacob, &	accenſus eſt in Iacob &	ἀνήφθη ἐν Ἰακώβ, καὶ
אף עלה בישראל ׃	ira DEI aſcendit in iſrael	ira aſcendit in iſrael.	ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.
כי לא האמינו	Quia non crediderunt	Quia non crediderunt	Ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν
באלהים ולא בטחו	ĩ Deũ, nec habuerũt fiduciã	in Deo, nec ſperauerunt	ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἤλπισαν
בישועתו ׃ ויצו	in ſalutari eius. Et precepit	in ſalutari eius. Et mandauit	ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Καὶ ἐνετείλατο
שחקים ממעל	nubibus deſuper,	nubibus deſuper,	νεφέλαις ὑπεράνωθεν,
ודלתי שמים פתח ׃	& portas celi aperuit.	& ianuas celi aperuit.	καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῳξε.
וימטר עליהם מן	Et pluit ſuper eos manna	Et pluit illis manna	Καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα
לאכל ודגן שמים	vt comederẽt, & frumẽtũ celi	ad manducandum, & panẽ celi	φαγεῖν, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ
נתן למו ׃ לחם	dedit eis. Panem	dedit eis. Panem	ἔδωκεν αὐτοῖς. Ἄρτον
אבירים אכל איש	fortium comedit vir,	angelorum manducauit homo	ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, (μονήν
צידה שלח להם לשבע ׃	cibaria miſit eis ĩ ſaturitatẽ.	cibaria miſit eis in abundantia.	ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησ(
יסע קדים בשמים	Abſtulit eurum de celo,	Tranſtulit auſtrum de celo	Ἀπῆρε νότον ἐξ οὐρανοῦ,
וינהג בעזו תימן ׃	& iduxit in fortitudine ſua(	& induxit in virtute ſua africũ.	καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ λίβα.
וימטר עליהם	Et pluit ſupeos (aphricũ.	Et pluit ſuper eos ſicut	Καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ
כעפר שאר וכחול	q̃ſi puluerẽ carnes, & q̃ſi a(	puluerẽ carnes, & ſicut arenam	χοῦν σάρκας. Καὶ ὡσεὶ ἄμμον
ימים עוף כנף ׃	maris volatilia pẽnata (renã	maris volatilia pennata.	θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά.

aquas coadunatas ſicut in vtribus.
Et duxit eos in nube per diem,
& tota nocte in illuminatione
ignis. Rupit petras in deſerto
virga Moſe præceptoris eorum,
& potũ dedit eis quaſi ibi eſſent abyſſi
magne. Et eduxit aquarum
fluenta de petra, & eduxit
tanquam flumina currentia aquas.
Et addiderunt vltra peccare
coram eo, prouocauerunt ad iram
altiſſimum in deſerto arido.
Et tentauerunt Deum in deſerto
in cordibus ſuis, petentes cibaria
animabus ſuis. Et infremuerunt corã
Deo, dixerunt ergo poterit
Deus inſtruere menſam in deſerto.
Ecce iam percuſſit petram
& fluxerunt aque, nunquid
& panem poterit dare
& parare
nutrimentum populo ſuo. Ideo
audiuit Deus & iratus eſt,
& ignis accenſus eſt in domo
Iaacob, & furor inſuper validus
graſſatus eſt in iſrael.
Quoniam non crediderunt
Deo & non ſperauerunt
in redemptione eius. Et precepit
nubibus deſuper
& ianuas celi aperuit.
Et deſcendere fecit ſuper illos manna
vt manducarent, & triticum celi
dedit eis. Cibum qui deſcendit
de hĩtaculo ãgelorũ comederũt hoĩes,
cibaria miſit eis ad ſaturitatem.
Abſtulit ventum notum de celo,
& induxit virtute ſua aphricum.
Et pluit ſuper eos
ſicut puluerem carnes, & ſicut
arenam maris volatilia allata.

Στίχοι εἰς τὸν θεῖον Δαβίδ.
Σίγησον ὀρφεῦ, ῥῖψον ἑρμῆ τὴν λύραν.
Τρίπους ὁ Δελφοῖς, εἰς λήθην ἴτω.
Δαβὶδ γὰρ ἡμῖν, τὴν πατρὸς κρούων λύραν,
Τρανοῖ τὰ κρυπτὰ τῶν θείων μυστηρίων,
Πλῆθος παλαιῶν, πρὸ σοῦ προσώπου.
Κινεῖ πρὸς ὕμνον τοῦ κτίσαντος, τὴν κτίσιν.
Ζώων ἀσάρκων μυστικῶς ἢ γραφή.
Ἁμαρτάνοντας, εἰς ἐπιστροφὴν φέρει.
Πολλοῖς σὺν ὕμνοις, καὶ κρίσιν δηλοῖ κρίσιν.
Σμήχων ἀπολύσας τὸν χ... ἁμαρτάδος.

Hec ſupraſcripta carmina paſſim habent in cunctis græcis codicibus in principio huius pſalmi, que & ipſe et noſtro octaplo inſerere uolui additis duabus latinis interpretationibus, quarum alteram ex tempore luſit Iacobus Furnius iure cõſultus inſignis, & i græcis litteris etiam Hermolai teſtimonio nemini ſecundus, qui in caſtigatione græca mihi maximo adiumento fuit. Alteram uero etiã ex tẽporanee cecinit Baptiſta Cigala orator & literarũ ludi præceptor doctiſſimus, quẽ in correctione latina adiutorem mihi aſciui.

Furnii.

Orpheu ſileto, abiicito Mercuri lyram
Et tu tripus, obliteras te delphice.
Nam Dauid ad nos ſpiritus pulſans lyram
Myſteriorũ operta patefacit Dei
O

ויפל בקרב מחנהו	Et cecі.ĩ medio caſtroꝝ eoꝝ,	Et ceciderũt in medio caſtroꝝ (	Καὶ ἐπέπεσον ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς (
סביב למשכנתיו ׃	ĩ circuitu tabernaculoꝝ eoꝝ	circa tabernacula eoꝝ. (eorũ	κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. (αὐτῶν,
ויאכלו וישבעו	Et comederũt & ſaturati ſũt	Et mãducauerũt & ſaturati ſũt	Καὶ ἔφαγον καὶ ἐνεπλήσθησαν
מאד ותאותם יבא	nimis, & deſideriũ eoꝝ attu(	nimis, & deſideriũ eorũ attulit	σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγκεν
להם ׃ לא זרו	eis. Non indiguerunt (lit	eis, non ſunt fraudati	αὐτοῖς, οὐκ ἐστερήθησαν (βρώσεως
מתאותם עוד אכלם	de cupidi. ſua, cũ adhuc cibuſ	a deſiderio ſuo. Adhuc eſce eoꝝ	ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Ἔτι τῆς (
בפיהם ׃ ואף אלהים	eẽt ĩ ore eoꝝ. Furor ergo dei	erant in ore ipſorum, & ira Dei	οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ
עלה בהם ויהרג	aſcendit ſuper eos, & occidit	aſcendit ſuper eos. Et occidit	ἀνέβη ἐπ᾽ αὐτούς. Καὶ ἀπέκτεινεν
במשמניהם ובחורי	pingues eorum & electos	pingues eorum, & electos	ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς
ישראל הכריע ׃	iſraelis incuruauit.	iſrael impediuit.	τοῦ ἰσραὴλ συνεπόδισεν.
בכל זאת חטאו	In omnibus his peccauerũt	In omnibus his peccauerunt	Ἐν πᾶσι τούτοις ἥμαρτον
עוד ולא האמינו	vltra, & non crediderunt	adhuc, & non crediderunt	ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν
בנפלאותיו ׃ ויכל	mirabilibus eius. Et cõſũpſit	ĩ mirabilibus eius. Et defecerũt	ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ. Καὶ ἐξέλιπον
בהבל ימיהם	in vanitate dies eorum,	in vanitate dies eorum,	ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν,
ושנותם בבהלה ׃	& annos eorum in pauore.	& anni eorum cũ feſtinatione.	καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.
אם הרגם	Si occidebat eos (bantur,	Cum occideret eos	Ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτούς
ודרשוהו ושבו	tũc requirebãt eũ & reuerte(	q̃rebant eum, & reuertebantur	τότε ἐξεζήτουν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεφον
ושחרו אל ׃	& diluculo ɔſurgebãt ad deũ	& diluculo veniebant ad eum.	καὶ ὤρθριζον πρὸς τὸν θεόν.
ויזכרו כי אלהים	Et recordabãtur quia Deus	Et rememorati ſunt quia Deus	Καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ θεὸς
צורם ואל עליון	fortitu. ſua ẽ, & Deꝰ excelſꝰ	adiutor ẽ eoꝝ, & Deus excelſus	βοηθὸς αὐτῶν ἐστι, καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος
גאלם ׃ ויפתוהו	redemptor eoꝝ eſt. Et lacta(	redẽptor eoꝝ ẽ. Et dilexerũt eũ	λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστι. Καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν
בפיהם ובל	in ore ſuo, (uerunt eũ	in ore ſuo,	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,
ובלשונם יכזבו	& in lingua ſua mentiti ſunt	& lingua ſua mentiti ſunt	καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο
לו ׃ ולבם לא נכון	ei. Cor aũt eoꝝ nõ erat rectũ	ei. Cor autẽ eorũ nõ erat rectũ	αὐτῷ. Ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα
עמו ולא נאמנו	cum eo, nec fuerunt fideles	cum eo, nec fideles	μετ᾽ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐπιστώθησαν
בבריתו ׃	in pacto eius.	habiti ſunt in teſtamento eius,	ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.
חצי	Dimidium. A.		
והוא רחום	Ipſe vero miſericors,	Ipſe autem eſt miſericors	Αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρμων
יכפר עון ולא	parcet iniquitati & non	& ppitius fiet peccatis eoꝝ, & nõ	καὶ ἱλάσκεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ οὐ
ישחית והרבה	diſperdet. Multumq;	diſperdet eos. Et abundauit	διαφθερεῖ. Καὶ πληθυνεῖ
להשיב אפו ולא	auertit iram ſuam, & non	vt auerteret iram ſuam, & non	τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ
יעיר כל חמתו ׃	ſuſcitauit totum furorẽ ſuũ.	accendit omnem iram ſuam.	ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.
ויזכר כי בשר	Et recordatus ẽ q̃a caro B.	Et recordatus eſt quia caro	Καὶ ἐμνήσθη ὅτι σάρξ εἰσι,
המה רוח הולך	ipſi, ſpiritus vadens	ſunt ſpiritus vadens	πνεῦμα πορευόμενον
ולא ישוב ׃ כמה	& non reuertens. Quoties	& non rediens. Quotiens	καὶ οὐκ ἐπιστρέφον. Ποσάκις
ימרוהו במדבר	ꝓuocauerunt eũ in deſerto,	exacerbauerũt eum in deſerto,	παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ
יעציבוהו בישימון ׃	ĩ obediẽtes fuerũt ei ĩ ſolitudĩe	ĩ irã cõcitauerũt eũ ĩ inaquoſo.	παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρῳ.
וישובו וינסו אל	Et ɔuerſi ſũt & tẽtauerũt Deũ,	Et ɔuerſi ſũt & tẽtauerũt Deũ	Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν,
וקדוש ישראל התוו ׃	& ſanctũ iſraelis diffinierũt.	& ſanctũ iſrael exacerbauerũt.	καὶ τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραὴλ παρώξυναν.
לא זכרו את ידו	Nõ ſũt recordati manus eius,	Nõ ſunt recordati manus eius,	Καὶ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ
יום אשר פדם מני	diei qua redemit eos a	die qua redemit eos de	ἡμέρας, ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς

Et ceciderunt in medio caſtrorũ eorũ
circũcirca tabernacula eorum.
Et comederunt & ſaturati ſunt
nimis, & deſiderium eorum expleuit
eis. Nõ fuerunt alieni a cupiditate ſua
cum adhuc cibus eorum eſſet
in ore ipſorum. Et furor Dei
graſſatus eſt in eos, & occidit
robuſtos eorum
& perfectos iſrael proſtrauit.
In omnibus his peccauerunt
adhuc, & non crediderunt
miraculis eius. Et defecerunt
in vanitate dies eorum
& anni eorum in obſtupefactione.
In tempore quo interficiebat eos, ſi
conuerſi fuiſſent exorare eum,
& reuerſi fuiſſent orare coram Deo.
Et recordati ſunt quod Deus
fortitudo ſua eſt, & qđ Deus excelſus
redemit eos. Et blandiebantur ei
ore ſuo atq; lingua,
mentiebantur autem ei in tempore
orationis ſue. Quoniam cor eorum
non erat rectum cum eo, & non
fuerunt fideles in pacto eius.

Et ipſe eſt miſericors parcens
peccatis eorum & non exterminabit
eos, ſed multiplicat vt reuertatur
ab ira ſua, & non accelerat
complere in eos omnem furorem ſuũ.
Et recordatur quoniam filii carnis
ipſi, ſpiritus vadens
& non rediens. Quoties
defecerunt ab illo in deſerto, (tionis.
& ad irã puocauerũt eũ ĩ loco deſola(
Et cõuerſi ſunt & tentauerunt Deum
& ſanctum iſraelis conculcauerunt.
Non ſunt recordati
diei quo redemit eos

Miraculorũ ſignat ueterum copiam
Creata eſt creantis in laudem ſui
Preferunt omnes, initians myſteriis
Labare non ſinit, & iã lapſos erigit
Inter futura, aperit iudicium iudicis
Anime reatum eluere ſordentis docet.

Cigale.

Orpheu iã reticeto, lyrã conſtringito & Hermes
Tuoq; tripus fortes delphice conde tuas
Nã citharã Dauid cæleſti pectine pulſans
Eternus nobis pandit operta Dei
Plurima & antiqui ſignat miracula ſæcli
Inq; Dei laudẽ cuncta creata canit
Imbutos omnes ſacris cuſtodit, & auget
Erigit & lapſos, atq; labare uetat
Iudicium referat uenturi iudicis idem
Sordentes animas elui ab igne docet.

A. Diligẽtiſſimi hebrei aut potius ſuperſticioſiſſimi quemadmodum literas legis numerauerunt notaueruntq; que nam eſſet medietatis literam, pari modo numerauerũt uerſus pſalterii quos ipſi paſuchim uocant, notaueruntq; hoc loco haberi dimidiũ eorũ.

B. Libro midras tehilim [Hebrew quotation] .i. Et recordatus eſt quia caro ſunt ſpiritus uadens, & non rediens. Opinati ſunt aliqui propter hoc quod hic dictum eſt. Quod mortui non uiuent, dicitur enim ſpiritus uadens & nõ rediens. Sed hic eſt iecer ara .i. fomes prauus, qui uadit cum homine in hora mortis, & non reuertetur cum eo in hora qua reſurgent mortui.

צָר׃ אֲשֶׁר שָׂם בְּמִצְרַיִם	tribulãte.Qui poſuit ĩ egy(	mãu tribulãtĩ.Sic̃ poſuit ĩ egy(	ἐκ χειρὸς θλίβοντος. Ὡς ἔθετο ἐν αἰγύπτῳ
אֹתוֹתָיו וּמוֹפְתָיו	ſigna ſua,& oſtenta ſua (pto	ſigna ſua,& prodigia ſua (pto	τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ
בִּשְׂדֵה צֹעַן׃ וַיַּהֲפֹךְ	in regiõe tanis.Qui ɔuertit	in campo taneos.Et conuertit	ἐν πεδίῳ τάνεως. Καὶ μετέστρεψεν
לְדָם יְאֹרֵיהֶם	in ſanguinem fluuios eorũ,	in ſanguinem flumina eorum,	εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν,
וְנֹזְלֵיהֶם בַּל	& riuos eorum,vt non	& imbres eorum ne	καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν
יִשְׁתָּיוּן׃ יְשַׁלַּח בָּהֶם	biberent.Miſit in eos	biberent.Miſit in eos	ὅπως μὴ πίωσιν. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς
עָרֹב וַיֹּאכְלֵם	mixtionẽ,vt comederet eos,	cynomiam & comedit eos,	κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτούς,
וּצְפַרְדֵּעַ וַתַּשְׁחִיתֵם׃	& ranas vt diſperderet eos	& ranam & diſperdidit eos.	καὶ βάτραχον καὶ διέφθειρεν αὐτούς.
וַיִּתֵּן לֶחָסִיל יְבוּלָם	Et dedit brucho germẽ eoꝝ	Et dedit erugini fructus eorũ,	Καὶ ἔδωκε τῇ ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν
וִיגִיעָם לָאַרְבֶּה׃	& laborem eorum locuſte.	& labores eorum locuſte.	καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι. (αὐτῶν,
יַהֲרֹג בַּבָּרָד גַּפְנָם	Occidit ĩ grãdine vineas eoꝝ,	Et occidit ĩ grãdine vineas eoꝝ	Ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον(
וְשִׁקְמוֹתָם בַּחֲנָמַל׃	& ſyccomoros eoꝝ ĩ pruina.	& moros eorum in pruina.	καὶ τὰς συκομόρους αὐτῶν ἐν τῇ πάχνῃ.
וַיַּסְגֵּר לַבָּרָד	Et tradidit grandini	Et tradidit grandini	Καὶ παρέδωκεν εἰς χάλαζαν
בְּעִירָם וּמִקְנֵיהֶם	armẽta eoꝝ,& iumẽta eorũ	iumẽta eoꝝ,& poſſeſſiones eorũ	τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν
לָרְשָׁפִים׃ יְשַׁלַּח בָּם	demonibus.Miſit in eos	igni.Miſit in eos	τῷ πυρί. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς
חֲרוֹן אַפּוֹ	iram furoris ſui,	iram indignationis ſue,	ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ,
עֶבְרָה וָזַעַם	ĩdignationẽ & cõminationẽ	indignationem & iram	θυμὸν καὶ ὀργὴν
וְצָרָה מִשְׁלַחַת	& anguſtiam,immiſſionem	& tribulationem,immiſſiones	καὶ θλῖψιν ἀποστολὴν
מַלְאֲכֵי ר	angelorum	per angelos	δι᾽ ἀγγέλων
עִים׃ יְפַלֵּס נָתִיב	malorum.Direxit ſemitam	malos.Viam fecit ſemite	πονηρῶν. Ὡδοποίησε τρίβον
לְאַפּוֹ לֹא חָשַׂךְ	furor' ſuo,non pepercit	ire ſue,non pepercit	τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐφείσατο
מִמָּוֶת נַפְשָׁם וְחַיָּתָם	a morte aĩe eoꝝ,& vitã eoꝝ	a morte aĩaꝝ eoꝝ & iumẽta eoꝝ	ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Καὶ(
לַדֶּבֶר הִסְגִּיר׃	peſtilentia concluſit.	in morte concluſit.	εἰς θάνατον συνέκλεισε. (τὰ κτήνη αὐτῶν
וַיַּךְ כָּל בְּכוֹר	Et percuſſit oẽ primogenitũ	Et pcuſſit omne primogenitũ	Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον
בְּמִצְרָיִם רֵאשִׁית	in egypto,primitias	in terra egypti,primitias	ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἀπαρχὴν (σιχάμ.
אוֹנִים בְּאָהֳלֵי חָם׃	partus,ĩ tabernaculĩ Cham.	oĩs laboris eoꝝ ĩ tabnaculĩ chã.	παντὸς πόνου αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι
וַיַּסַּע כַּצֹּאן עַמּוֹ	Et tulit velut oues pplm ſuũ	Et abſtulit ſicut oues pplm ſuũ,	Καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ,
וַיְנַהֲגֵם כַּעֵדֶר	duxit eos ſicut gregem	& perduxit eos tanquã gregem	καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ ποίμνιον
בַּמִּדְבָּר׃ וַיַּנְחֵם	in deſerto.Et duxit eos	in deſerto.Et deduxit eos	ἐν ἐρήμῳ. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς
לָבֶטַח וְלֹא פָחָדוּ	cũ fiducia,& non timuerũt,	in ſpe & non timuerunt,	ἐπ᾽ ἐλπίδι καὶ οὐκ ἐδειλίασαν,
וְאֶת אוֹיְבֵיהֶם כִּסָּה	inimicos autẽ eorũ operuit	& inimicos eorum operuit	καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε
הַיָּם׃ וַיְבִיאֵם אֶל	mare. Et adduxit eos ad	mare.Et induxit eos in	θάλασσα. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς
גְּבוּל קָדְשׁוֹ הַר זֶה	ẽminũ ſcĩfica.ſuũ,mõtẽ iſtũ,	montẽ ſanctificatõis ſue,montẽ	ὄρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος
קָנְתָה יְמִינוֹ׃ וַיְגָרֶשׁ	quẽ poſſedit dextera eiɔ.Et(	quẽ acqſiuit dextera eius.Et e(	τοῦτο ὃ ἐκτήσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ. Καὶ(
מִפְּנֵיהֶם גּוֹיִם	a facie eorũ gentes, (eiecit	a facie eorum gentes, (iecit	ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, (ἐξέβαλεν
וַיַּפִּילֵם בְּחֶבֶל	& poſſidere eos fec̃ ĩ funiculo	& ſorte diuiſit eis terram	καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς
נַחֲלָה וַיַּשְׁכֵּן	hereditatem. Et collocauit	ĩ funiculo diſtributõis.Et hĩraſ	ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν
בְּאָהֳלֵיהֶם שִׁבְטֵי	in tabernaculis eorũ tribus	fecit in tabernaculis eoꝝ tribus	ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְנַסּוּ	iſraelis. Et tentauerunt	iſrael.Et tentauerunt	τοῦ ἰσραήλ. Καὶ ἐπείρασαν
וַיַּמְרוּ אֶת אֱלֹהִים	& prouocauerunt Deum	& exacerbauerunt Deum	καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν
עֶלְיוֹן וְעֵדוֹתָיו לֹא	excelſũ,& teſtimonia eius nõ	excelſum,& teſtimon' a eius	τὸν ὕψιστον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ

من يد مضطهد الذين صنع	מן עיק: דשוי במצרים	ab infeſtatore. Qui poſuit in egypto
باياته بمصر وعجايبه في	אתוותיה ותמהוי	ſigna ſua, & portenta ſua
مزارع صاعان وجعل	בחקל טאנים: והפך	in agro tanis. Et conuertit
انهارهم دما	לדמא אריתיהון	in ſanguinem flumina eorum,
وما صار يدهم	ונגדיהון לא שתיין	& ſtillationes eorum ne biberent
لكيلا يشربوا الما ارسل	מנהון: גרי בהון ערבובי	ex illis. Miſit in eos mixtiones
عليهم الوا مر دواب الطلب	חית ברא ואכל יתהון	beſtiarum ſilueſtriũ & comederũt eos
فاكلهم والضفادع	ועורדעניא וחבל יתהון:	& ranas & diſſipauerunt eos.
فافسدتهم اطعم العمل	ומסר לזחלא עיבוריהון	Et dedit brucho germina eorum,
ثمارهم والجراد كدهم	וליעותהון לגובאי:	& labores eorum locuſte.
قتل بالبرد كرومهم	וקליף ברדא גופניהון	Et decorticauit grandine vineas eorũ,
وبالجليد تينهم	ושקמיהון בכרבא:	& ficus eorum pruina.
اسلم للبرد مواشيهم	ומסר לברדא	Et tradidit grandini
الحريف اموالهم	בעיריהון וגיתיהון	beſtias eorum, & armenta eorum
ارسل عليهم	לרשפין דנור: גרי	carbonibus ignis. Immiſit
شده رجزه	בהון מאתן וחמשין מחן	in eos ducentas & qnquaginta plagas,
سخطا وغضبا	בתקוף חמתה ברתחא	in valida ira ſua, in furore,
وضيقا ارسلها	ובתריכותא ובעקתא	in comminatione, & in anguſtia,
مع ملايكة	דמשתלחא בידיהון	quas miſit per manum
الشر مهد طرق	דשידין בישין: ישיד בכבי	demonum malorum. Direxit viam
سخطه ولم يخلص	תוקפיה לא מנע	fortitudini ſuę, non prohibuit
من الموت نفوسهم اسلم	ממותא נפשהון ובעיריהון	a morte animas eorũ & iumenta eorũ
للموت دوابهم	למותנא מסר:	morti penitus tradidit.
قتل جميع ابكار	וקטל כל בוכרא	Et occidit omne primogenitum
مصر واول	במצרים ריש	in egypto, primitias
اولادهم في مساكن حام	צעריהון במשכניא דחם:	laboris eorum in tabernaculis Cham.
وساق شعبه مثل الغنم	ואטיל היך ענא עמיה	Et moueri iuſſit velut oues pplm ſuũ,
واصعدهم كالراعي	ודברינון היך עדרא	& perduxit eos ſicut gregem
في البرية وهداهم	במדברא: ואשרינון	in deſerto. Et habitare eos fecit
بالرجا ولم يجزعوا	לרוחצן ולא דחלין	ſecure & non timuerunt,
وغرق في	וית בעלי דבביהון חפא	& patronos inimicitie eorũ coperuit
البحر اعداهم وادخلهم في	ימא: ואעילינון לתחום	mare. Et adduxit eos ad fines
طور قدسه هذا الجبل	אתר בית מקדשיה טור	loci domus ſanctę ſuę, montem
الذي ملكته يمينه واخرج	דין דקנת ימיניה: ותריך	quem acquiſiuit dextera eius. Et eiecit
الامم من بين يديهم	מן קדמיהון עממיא	a facie eorum gentes,
وورثهم بمساحة الحبل	ואפיל יתהון	& ſorte diſtribuit eis
المواريث واسكن	בעדב אחסנתא	hereditatem. Et habitare
في مساكنهم قبايل	ואשרי במשכניהון	fecit in tabernaculis
اسرايل وعادوا	שבטיא דישראל: ונסיאו	eorum tribus iſrael. Et tentauerunt
ايضا وجربوا الله	וארגיזו קדם אלהא	& ad iracundiam cõcitauerunt Deum
العلي واسخطوه ولم	עילאה וסהידותיה לא	altiſſimum, & teſtimonia eius non

שמרו׃ ויסגו	cuſtodierunt.Et auerſi ſunt	nõ cuſtodierũt.Et auerterũt ſe	οὐκ ἐφυλάξαντο. Καὶ ἀπέστρεψαν
ויבגדו כאבותם	& ꝑuaricati ſũt vt p̄res eoꝶ,	& nõ ſuauc.pactũ,quẽad.p̄res(	καὶ ἠθέτησαν καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν,
נהפכו כקשת רמיה	reuerſi ſunt q̃ſi arcus dece(	cõuerſi ſunt ĩ arcũ prauũ. (eoꝶ	μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν.
ויכעיסוהו ב	Et ꝓuocauerũt eũ (ptorius.	In iram concitauerunt eum	Καὶ παρώργισαν αὐτὸν
בבמותם וב	in excelſis ſuis,	in collibus ſuis,	ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν
ובפסיליהם	& in ſculptilibus ſuis (diuit	& in ſculptilibus ſuis (Audiuit	καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν
יקניאוהו׃ שמע	ad emulãdũ ↄcitauerũt.Au(	ad emulationẽ eũ ꝓuocauerũt.(	παρεζήλωσαν αὐτόν. Ἤκουσεν
אלהים ויתעבר	Deus & iratus eſt,	Deus & ſpreuit,	ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδε,
וימאס מאד בישראל׃	& ꝓiecit vehemẽter iſraelẽ.	& ad nihilũ redegit valde iſrael	καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν ἰσραήλ.
ויטש משכן שלו	Et reliq̃t tabernaculum ſilo,	Et repulit tabernaculum ſylo	Καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν σηλώμ
אהל שכן	tentorium habitationis	tabernaculum ſuum vbi	σκήνωμα ὃ (αὐτῶν,
באדם׃ ח	ĩter hoĩes.(fortitudinẽ eoꝶ,	habitauit in hoĩbus. (tẽ eoꝶ,	κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις. (ἰσχὺν(
ויתן לשבי עזו	Et tradidit in captiuitatẽ,(	Et tradidit ĩ captiuitatẽ virtu(	Καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν(
ותפארתו ביד צר׃	& glĩa eoꝶ ĩ mãu moleſtato.	& pulchritu.eoꝶ ĩ manꝯ inimici	καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ.
ויסגר לחרב עמו	Et ↄcluſit ĩ gladio ppl'm ſuũ,	Et cõcluſit in gladio ppl'm ſuũ,	Καὶ συνέκλεισεν ἐν ῥομφαίᾳ τὸν λαὸν αὐτοῦ,
ובנחלתו התעבר׃	& ĩ hereditatẽ ſuã iratus eſt.	& hereditatem ſuam ſpreuit.	καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε.
בחוריו אכלה אש	Iuuenes eiꝯ deuorauit ignis,	Iuuenes eorum comedit ignis,	Τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ,
ובתולתיו לא	& ũgines eius ñ (eius gladio	& virgines eoꝶ non ſunt (dio	καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ
הוללו׃ כהניו בחרב	fuerũt laudate.Sacerdotes(	lam̃tate.Sacerdotes eoꝶ ĩ gla(	ἐπενθήθησαν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ
נפלו ואלמנתיו	ceciderunt,& vidue eius	ceciderunt,& vidue eorum	ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν
לא תבכינה׃ ויקץ	non fleuerunt.Et euigilauit	nõ plorabãtur.Et excitatus eſt	οὐ κλαυθήσονται. Καὶ ἐξηγέρθη
כישן אדני כגבור	q̃ſi dormiẽs dñs,quaſi fortis	tanq̃ dormiẽs dñs,tanq̃ potens	ὡς ὁ ὑπνῶν κύριος, ὡς δυνατὸς
מתרונן מיין׃	poſt crapulam vini. (ſum,	crapulatus a vino. (ſteriora,	καὶ κεκραιπαληκὼς ἐξ οἴνου. (τὰ ὀπίσω,
ויך צריו אחור	Et ꝑcuſſit hoſtes ſuos retro(	Et ꝑcuſſit inimicos ſuos in po(	Καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς(
חרפת עולם נתן	opprobriũ ſempiternũ dedit	opprobriũ ſempiternum dedit	ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν
למו׃ וימאס באהל	eis.Et proiecit tabernaculũ	illis.Et repulit tabernaculum	αὐτοῖς. Καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα
יוסף ובשבט א	Ioceph,& tribum	ioſeph,& tribum	ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν
אפרים לא בחר׃	ephraim non elegit.	effrem non elegit.	ἐφραὶμ οὐκ ἐξελέξατο.
ויבחר את־שבט	Sed elegit tribum A .i.Ce	Sed elegit tribum	Καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν
יהודה את־הר ציון	Iuda montem cion lotum.	iuda,montem ſion	ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ σιὼν
אשר אהב׃ ויבן	quẽ dilexit.Et edificauit(ſuũ	quem dilexit.Et edificauit	ὃ ἠγάπησε. Καὶ ᾠκοδόμησεν
כמו רמים מקדשו	ĩ ſili.excelſoꝶ A ſãctuariũ(	ſicut vnicorniũ ſanctificiũ ſuũ	ὡς μονοκερώτων τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ,
כארץ יסדה לעולם׃	q̃ſi terrã fũdauit illud ĩ ſcl'm	in terra quã fundauit in ſecula.	ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.
ויבחר בדוד ע	Et elegit Dauidem	Et elegit Dauid	Καὶ ἐξελέξατο Δαβὶδ
עבדו ויקחהו	ſeruum ſuum,& tulit eum	ſeruum ſuum & ſuſtulit eum	τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν
ממכלאת צאן׃	de ſtabulis ouium,	de gregibus ouium	ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων.
מאחר עלות הביאו	ſequẽtẽ lactãtes,adduxit eũ,	de poſt fetantes accepit eum.	Ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτὸν,
לרעות ביעקב עמו	vt paſceret iaacob ppl'm eiꝯ,	Paſcere iacob ſeruum ſuum,	ποιμαίνειν ἰακὼβ τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
ובישראל נחלתו׃	& iſraelem hereditatẽ eius.	& iſrael hereditatem ſuam.	καὶ ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
וירעם כתם לבבו	& pauit eos ĩ ĩtegri.cõdı ſui,	Et pauit eos ĩ ĩnocẽtia cõdı ſui,	καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρ(
ובתבונות כפיו	& in prudẽtia manuũ ſuarũ	& in intellectibus manuũ ſuarũ	καὶ ἐν ταῖς συνέσεσι τῶν χειρῶν αὐτοῦ (δίας αὐτοῦ

يحفظوا شهاداته ورجعوا	נטרו : וזחו וארשיעו	ſuauerunt. Et auerſi ſunt & blaſphemi
فغدروا مثل ابائهم	היך אבהתהון אתהפיכו	fuerunt ſicut patres eorũ remiſſi ſunt
وانقلبوا مثل اعوجاج	היך קשתא דרמיא גירין :	ſicut arcus quo executiuntur ſagitte.
القوس واسخطوه	וארגיזו קד	Et in iram concitauerunt
باصنامهم	קדמוי בבמסיהון	eum in collibus ſuis,
واغضبوه	ובצלמיהון אק	& in idolis ſuis (tum eſt corã
باوثانهم ه سمع	אקניאו יתיה : שמיע קדם	ad emulationẽ eũ ꝓuocauerũt. Audi(
الله ذلك واهملهم	אלהא ותקיף ורחיק	Deo & iratus eſt, & proiecit
ورذل اسرايل جدا	נפשיה לחדא בישראל :	anima eius vehementer iſraelem.
ورفض مظلة سيلوم	ושבק משכנא דשילה	Et reliquit tabernaculum ſilo,
مسكنه الذي	משכן דשרי שכינתיה	tab̃naculũ vbi habitauit diuinitas eius
نصبه الناس .	תמן בגו בני נשא ומסר	inter homines. Et tradidit
واسلم قوتهم للسبي	לשביתא אוריתיה	captiuitati legem ſuam,
وجمالهم الى ايدي اعدائهم	ושבחתיה ביד מעיקא :	& pulchritudinẽ ſuã ĩ manu moleſtãtis
واسلم شعبه للسيف	ומסר לקטלין בחרבא	Et tradidit occidentibus gladio
ونفر عن ميراثه	עמיה ובאחסנתיה ארגיז	pplm ſuum, & hereditati ſue iratus eſt.
فاكلت النار شبانهم	עולמוי אכלת אישתא	Iuuenes eorum deuorauit ignis,
واجحدن عذاراهم	ובתולתיה לא	& virgines eorum non fuerunt
ووقع احبارهم تحت	אשתבחו : כהנוי בחרבא	laudate. Sacerdotes eius gladio
السيف ه ولم تبك	נפלו וארמלתיה לא	ceciderunt, & viduis eius non
اراملهم عليهم واستيقظ	ספיקן דתבכיין : ואתער	licuit plangere eos. Et euigilauit
الرب كالنايم ومثل	היך דמיך יי היך גוברא	tãq̃ a ſomno DEVS, ſicut homo fortis
الجبار الثمل من الخمر	דמתפקח מן חמרא :	inebriatus a vino. (bus
ورد اعداه الى ورايهم	ומחא מעיקוי בטחורין	Et ꝑcuſſit moleſtãtes eos emorroydi(
وجعلهم عارا الى	באחוריהון קלנא דעלמא	in poſteriora, opprobrium ſempiternũ
الدهر ورذل مسكن	יהב להון ורחיק במשכנא	dedit eis. Et abiecit tabernaculum
يوسف ولم ينتخب	דפריס על תחומא דיוסף	quod tetenderat in finibus Ioceph
سبط افرام ه	ובשבטא אפרים לא רעא	& in tribũ ephraim nõ cõplacuit ſibi,
وانتخب سبط	ואתרעי ית שבטא	ſed elegit tribum
يهودا جبل صهيون	יהודה ית טורא דציון	Iude, montem cion
هو الذي احبه اسس	דרחים : ובנא היך	quem dilexit. Et edificauit ſicut
على العلا قدسه	קרנא דרימנא מוקדשיה	cornu naricornis ſanctuarium ſuum,
واتقنه على الارض الى الابد	מעתד היך ארעא דיסד	permanebit ſicut terra quam fundauit
واصطفى داود	לעלמי עלמין : ואתרעי	in ſecula ſeculorum. Et cõplacuit ſibi
عبده واجتذبه	בדוד עבדיה ודבריה	in Dauide ſeruo ſuo, & tulit eum
من قطيع الغنم . ه	מן עדרי ענא :	de gregibus ouium
ومن خلف المرضعات اخذه	מן בתר מינקן אייתיה	a veſtigiis lactantium aſciuit eum
ليرعى يعقوب شعبه	למשלט ביעקב עמיה	vt dominaretur ĩ Iaacob populo ſuo,
واسرايل ميراثه ه	ובישראל אחסנתיה :	& in iſrael hereditate ſua.
فرعاهم بدعة قلبه	ומלך עליהון בשלמות	Et regnauit ſuper eos in integritate
وبفهم يديه	לבביה ובסוכלתנותא	cordis ſui & in prudentiis

יַנְחֵם׃	dux eorum fuit.	deduxit eos.	ὡδήγησεν αὐτούς.
עט	LXXIX.	LXXVIII.	οη.
מִזְמוֹר	Pſalmus	Pſalmus	Ψαλμὸς
לְאָסָף	Aſapi.	Aſaph,	τῷ ἀσάφ.
אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם	Deus venerunt gentes A.	Deus venerunt gentes	Ὁ θεὸς ἦλθον ἔθνη,
בְּנַחֲלָתֶךָ טִמְּאוּ אֶת	in hereditatē tuā, polluerūt	in hereditatem tuā polluerunt	εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν
הֵיכַל קָדְשֶׁךָ שָׂמוּ	templū ſanctū tuū poſuerūt	templū ſanctū tuū, poſuerunt	τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Ἔθεντο
אֶת־יְרוּשָׁלַםִ לְעִיִּים׃	ieruſalē ī aceruis lapidū. B	hieruſalem in pomoꝝ cuſtodiā.	ἱερουσαλὴμ ὡς ὀπωροφυλάκιον,
נָתְנוּ אֶת־נִבְלַת	Dederunt cadauera	Poſuerunt morticinia	ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα
עֲבָדֶיךָ מַאֲכָל לְעוֹף	ſeruoꝝ tuoꝝ eſcā volatilibꝰ	ſeruoꝝ tuorū eſcas volatilibus	τῶν δούλων σου, βρώματα τοῖς πετεινοῖς
הַשָּׁמָיִם בְּשַׂר	celi, carnes	celi, carnes	τοῦ οὐρανοῦ. Τὰς σάρκας
חֲסִידֶיךָ לְחַיְתוֹ־אָרֶץ׃	piorum tuorū beſtiis terre.	ſanctorū tuorum beſtiis terre.	τῶν ὁσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς.
שָׁפְכוּ דָמָם כַּמַּיִם	Effudeřt ſāguinē eoꝝ q̄ſi aq̄	Effuderūt ſāguinē ipſoꝝ tāq̄ aq̄	Ἐξέχεον τὸ αἷμα αὐτῶν ὡσεὶ ὕδωρ
סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָםִ	in circuitu ieruſalē, (mus	in circuitu hieruſalem,	κύκλῳ ἱερουσαλὴμ
וְאֵין קוֹבֵר׃ הָיִינוּ	& n̄ erat q ſepeliret. Facti ſu(	& n̄ erat q ſepeliret. Facti ſumꝰ	καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων. Ἐγενήθημεν
חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג	oppro. vicinꝭ nr̄is, ſubſānatio	opꝓbriū vicinis nr̄is, ſubſānatio	ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς
וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃	& deriſio iis q ī circuitu nr̄o ſt	& illuſio his q ī circuitu nr̄o ſūt.	καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.
עַד־מָה יְהוָה תֶּאֱנַף	Vſquequo DEVS iraſceris	Vſquequo domine iraſceris	Ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃ,
לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ	in perpetuum, ardebit quaſi	in finem, accendetur velut	εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς
אֵשׁ קִנְאָתֶךָ׃ שְׁפֹךְ	ignis zelus tuus. Effunde	ignis zelus tuus. Effunde	πῦρ ὁ ζῆλός σου. Ἔκχεον
חֲמָתְךָ אֶל־הַגּוֹיִם	furorem tuū ſuper gentes,	iram tuam in gentes	τὴν ὀργήν σου ἐπὶ τὰ ἔθνη,
אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ	que non cognouerunt te,	que te non nouerunt,	τὰ μὴ γινώσκοντά σε
וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר	& ſuper regna que	& in regna que	καὶ ἐπὶ βασιλείας, αἳ
בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ׃	nomē tuū nō īuocauerunt.	nomē tuū non inuocauerunt.	τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο.
כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב	Quia comederunt Iaacob,	Quia comederunt Iacob,	Ὅτι κατέφαγον τὸν ἰακώβ,
וְאֶת־נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃	& decorē eius deſolauerunt.	& locum eius deſolauerunt.	καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν.
אַל־תִּזְכָּר־לָנוּ עֲוֹנֹת	Ne recorderis iniquitatum	Ne memineris iniquitatum	Μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν
רִאשֹׁנִים מַהֵר	noſtrarum primarum, cito	noſtrarum antiquarum, cito	ἀρχαίων. Ταχὺ
יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ	p̄ueniāt nos miſericordie tue,	anticipēt nos miſericordie tue,	προλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου
כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד׃	quia attenuati ſumus nimis.	q̄a pauperes facti ſumus nimis.	κύριε. Ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα.
עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי	Auxiliare nobis Deus	Adiuua nos Deus	Βοήθησον ἡμῖν ὁ θεὸς
יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר	ſalus noſtra propter honorē	ſalutaris noſter, & propter	ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκεν
כְּבוֹד־שְׁמֶךָ	glorie nominis tui,	gloriam nominis tui	τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου
וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר	& libera nos, & propiciare	dn̄e libera nos, & ꝓpitius eſto	κύριε ῥῦσαι ἡμᾶς. Καὶ ἱλάσθητι
עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן	peccatis noſtris propter	peccatis noſtris propter	ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκεν
שְׁמֶךָ׃ לָמָּה יֹאמְרוּ	nomen tuū. Quare dicunt	nomen tuum, ne forte dicant	τοῦ ὀνόματός σου. Μήποτε εἴπωσι
הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם	gentes vbi eſt Deus	in gentibus vbi eſt Deus	τὰ ἔθνη, ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς
יִוָּדַע בַּגּוֹיִם	eorum, nota fiat in gentibus	eorū, & innoteſcat in natiōibus	αὐτῶν, καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν
לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם	aī oclos nr̄os, vltio ſāguinis	corā oculis nr̄is. Vltio ſāguinis	ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, ἡ ἐκδίκησις τοῦ (
עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ׃	ſeruorū tuorū qui effuſus eſt.	ſeruorū ſuorum qui effuſus eſt,	τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου. (αἵματος
תָּבוֹא לְפָנֶיךָ	Ingrediatur coram te	introeat in conſpectu tuo	Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου

ساسهم	איליה ידברינון׃	manuum ſuarum dux eorum fuit.
	תושבחא על ידא דאסף על	LXXIX. Laus p̄ manū Aſaph. Pro
	חורבן בית מקדשא	deſtructione domus ſanctuarii,
المزمور الثامن والسبعون	אמר ברוח נבואה	dixit ſpiritu prophetico.
اللهم ان الامم	אלהים עלין עממיא	Deus aſcenderunt populi
دخلت الى ميراثك ودنست	באחסנתך סאיבו ית	in hereditatem tuam polluerunt
هيكل قدسك جعلوا	היכל קודשך שויו	templum ſanctum tuum, poſuerunt
اورشليم كالمحرس الخراب	ית ירושלם לציהא׃	ieruſalem in deſolationem.
وصيروا جثث	יהבו ית גושמי	Dederunt cadauera
عبيدك طعاما لطير	עבדיך למיכלא לעופא	ſeruorum tuorum eſcas volatilibus
السما ❧ ولحوم	דשמיא בשר	celi, carnes
اصفيائك لوحوش الارض	חסידך לחיות ארעא׃	ſanctorum tuorum beſtiis terre.
سفكوا دماهم كالما	שדו אדמהון היך	Effuderunt ſanguinem eorum ſicut
حول اورشليم	מיא חזרנות ירושלם	aquam in circuitu ieruſalem
ولم يكن لهم دافن	ולית דקביר׃ הוינא	& non erat qui ſepeliret. Facti ſumus
صرنا عارا لجيراننا	קלנא לשיבבנא חוכא ולעבא	opprobriū vicinis noſtris, blaſphemia
هزوا وكنزا لمن حولنا	ולעגא לחזרנותנא׃	& irriſio his qui ī circuitu noſtro ſunt.
الى متى تسخط يا رب	עד אימתי יי תתקוף	Vſquequo DEVS iraſceris
دايما ❧ يشتعل مثل النار	לעלמין תבער היך	in perpetuum, accendētur ſicut
غضبك انضب	כאישא טנתך׃ שדי	ignis zelus tuus. Effunde
رجزك على الامم	חימתך ועל עממיא	iram tuam ſuper populos
الذين لا يعرفونك	דלא חכימו	qui te non nouerunt,
وعلى الممالك الذين	יתך ועל מלכותא	& ſuper regna
لم يدعوا اسمك	דבשמך לא צליאו׃	que nomen tuum non inuocauerunt.
فانهم قد اكلوا يعقوب	ארום גמרו ית בית יעקב	Quoniam diſſipauerūt domū Iaacob,
واخربوا دياره	וית בית מקדשיה אצדיאו׃	& domum ſanctuarii deſolauerunt.
لا تذكر خطايانا	לא תדכר לנא עויין דמן	Ne cōmemores nobis iniquitates no(
الاولى ❧ بل	שירויא בפריע	delliquimus a principio (ſtras qbus
تدركنا رافتك سريعا	יקדמון לך טבוותך	celeriter p̄ueniant nos bonitates tue,
لاننا قد استمسكنا جدا	ארום איתמסכננא לחדא׃	quoniā miſerabiles facti ſumus nimis.
فاعنا اللهم	סעידנא פור	Adiuua nos,
مخلصنا من اجل	פורקננא מטול	redime nos, propter
مجد اسمك	יקר שמך ואר	gloriam nominis tui,
يا رب خلصنا ❧ واغفر لنا	ופצי יתנא וכפר	& libera nos & propitiare
خطايانا لاجل	על חובנא בגלל	peccatis noſtris, propter
اسمك ليلا يقال	שמך׃ למה יימרון	nomen tuum. Quare dicent
في الامم اين الههم	עממיא האן אלההון	populi, vbi eſt Deus eorum,
عند ذلك تعلم الشعوب	יתגלי בעממיא	maniteſtetur in populis,
وتنكر عبونا انتقام دما	למחמינא פורענות אדם	vt videamus ipſi, vltionem ſanguinis
عبيدك المسفوكة	עבדך דאשתפיך׃ ת	ſeruoru n tuorum qui effuſus eſt.
وليدخل اليك	תיעול קדמך אוניקתא	Veniat coram te clamor

A. Iocephus qui machabeorum hyſtoriā cōſcripſit & eiuſdē tēporis hebrei intellexerunt hūc pſalmum de illis cōcu'ſionibus hebreorum que in hyſtoria illa leguntur.

B. In aceruis lapidū. Sub Antiocho hoc factum eſt. Biēnio ſiquidem poſt Antiochi ingreſſum princeps tributorum Antiochi, diripuit ieruſalem, & ſuccendit eam igni, & deſtruxit domos eius & muros eius in circuitu.

אנקת אסיר	clamor vincti, (ſolue	gemitus cōpeditoꝝ. (i,poſſide	ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων. (περιποίησαι
כגדל זרועך הותר	in magnitudine brachii tui(	Scdm magnitudinē brachii tu(	Κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου,(
בני תמותה :	filios interitus.	filios mortificatorum.	τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων.
והשב לשכנינו	Et redde vicinis noſtris	Et redde vicinis noſtris	Ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν
שבעתים אל חיקם	ſeptuplū C. in ſinu eorum	ſeptupliū in ſinu eoꝝ, (rūt tibi	ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν,
חרפתם אשר חרפו	opꝓbriū eoꝝ, qd exꝓbraue(	īproperiū ipſoꝝ qd exꝓbraue(	τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε
אדני : ואנחנו	Deus. Nos enim (rūt tibi	domine. Nos autem	κύριε. Ἡμεῖς δὲ
עמך וצאן מרעיתך	ppl's tuus, & oues paſcue tue,	pplus tuus & oues paſcue tue,	λαός σου καὶ πρόβατα τῆς νομῆς σου. (αἰῶνα
נודה לך לעולם	cōfitebimur tibi ī ſempitnū,	confitebimur tibi in ſeculum.	Ἀνθομολογησόμεθά σοι ὁ θεὸς εἰς τὸν(
לדור ודר נספר	ī gnāatōe & gnātionē narra(	In gnātiōe & gnātionē, ānūcia(	εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν
תהלתך :	laudem tuam. (bimus	laudem tuam. (bimus	τὴν αἴνεσίν σου.
פ למנצח	LXXX. Ad victoriā.	LXXIX. In finē pro his	οθʹ. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν
אל ששנים ע	Liliis.i. muſices iſtrumēto.	qui cōmutabuntur	ἀλλοιωθησομένων
עדות לאסף	Decus Aſapi	pſalmus pro aſſyriis	μαρτύριον τῷ ἀσάφ,
מזמור : רע	pſalmus.	teſtimonium aſaph.	ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ ἀσσυρίου.
רעה ישראל	Qui paſcis iſrael	Qui regis iſrael	Ὁ ποιμαίνων τὸν ἰσραὴλ
האזינה נהג כצאן	auſculta, q deducis q̄ſi ouem	intēde, qui deducis velut ouem	πρόσχες ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατον
יוסף יושב הכ	Ioceph, ſeſſor	ioſeph. Qui ſedes	τὸν ἰωσήφ. Ὁ καθήμενος
הכרובים הופיעה:	cherubim oſtendere.	ſuper cherubin manifeſtare	ἐπὶ τῶν χερουβὶμ ἐμφάνηθι,
לפני אפרים	Ante ephraim	coram effraim	ἐναντίον ἐφραὶμ
ובנימן ומנשה	& beniamin & manaſſe,	beniamin & manaſſe.	καὶ βενιαμὶν καὶ μανασσῆ.
עוררה את גבורתך	ſuſcita fortitudinem tuam	Excita potentiam tuam	Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου
ולכה לישעתה לנו:	& veni, ad ſaluandum nos.	& veni, vt ſaluos facias nos.	καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.
אלהים השיבנו	Deus conuerte nos.	Deus conuerte nos,	Ὁ θεὸς ἐπίστρεψον ἡμᾶς,
והאר פניך	& oſtende faciem tuam	& oſtende faciem tuam	καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου
ונושעה : יח	& ſalui erimus.	& ſalui erimus.	καὶ σωθησόμεθα.
יהוה אלהים צבאות	DEVS, Deus, exercitus,	Domine Deus virtutum,	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων
עד מתי עשנת	vſquequo fumaſti	quouſq̧ iraſceris	ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ
בתפלת עמך:	ad orationem populi tui.	ſuper orationem ſerui tui.	τὴν προσευχὴν τῶν δούλων σου.
האכלתם לחם	Cibaſti eos pane	Cibabis nos pane	Ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον
דמעה ותשקמו	flebili, & potaſti eos	lachrymaꝝ, & potū dabis nobis	δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς
בדמעות שליש :	in lachrymis tripliciter.	in lachrymis in menſura.	ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ.
תשימנו מדון ל	Poſuiſti nos contentionem	Poſuiſti nos in cōtradictionem	Ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν
לשכנינו ואיבינו	vicinis noſtris, & inimici nrī,	vicinis noſtris, & inimici noſtri	τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν
ילעגו למו : אלהים	ſubſannauerunt nos. Deus,	ſubſannauerunt nos. Deus	ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς. Κύριε
צבאות השיבנו	exercituum conuerte nos,	virtutum conuerte nos,	ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς,
והאר פניך	& oſtende faciem tuam	& oſtende faciem tuam	καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου
ונושעה : ג	& ſalui erimus.	& ſalui erimus.	καὶ σωθησόμεθα.
גפן ממצרים	Vineam de egypto	Vineam de egypto	Ἄμπελον ἐξ αἰγύπτου
תסיע רח	tuliſti,	tranſtuliſti,	μετῆρας,
תגרש גוים	eieciſti gentes	eieciſti gentes	ἐξέβαλες ἔθνη

تنهد الاسرى المغلولين	אסיריא היך סגיאות תקוף	vinctoꝝ,ſm multitudinē fortitudinis
وكمثل عظمة ذراعك	אדרעך שרי שאר בניא	brachii tui,ſolue reliquias filiorum
انقذ بني المقتولين	דמתמסרין למיתותא:	qui rraditi ſunt in mortem.
اجز جيراننا في	ואתיב לשיבבנא על חד	Et redde vicinis noſtris pro,vno
حضنهم للواحد سبعة	שבעא גומלא על פורענות	ſeptuplum, punitionem ſcelerum
بالعار الذي عيرونا به	קיימיהון וחיסודיך די	federis eorum,& improperii quod
يارب واما نحن فانا	חסידו יתך יי׳ ואנחנא	improperauerunt tibi DEVS.Et nos
شعبك وغنم رعيتك	עמך ועאן מרעיתך	populus tuus & oues paſcue tue
نشكرك الى الابد	נודי קדמך לעלמא	confitebimur coram te in ſeculum,
ونخبر بتسابيحك	לדר דרין לעלמא	a generatione in generatiōe in eternū
من جيل الى جيل	נתני תושבחתך:	annunciabimus laudem tuam.
	לשבחא על יתבי	LXXX. In laudē.Pro ſedētibus
	סנהדרין דמתעסקין	iudicibus ordinariis qui incūbūt
المزمور	בסהדות אורייתא על	teſtimoniis legis,per
التاسع والسبعون	ידי דאסף תושבחתא:	manum Aſaph.Laudatoria.
يا راعي اسرائيل انصت	רעיא דישראל אצית	Paſtor iſraelitarum intellige,
يا هادي يوسف كالخروف	דמדבר היך ענא אבונא	qui ducis velut ouem patrem noſtrum
انظر ايها الجالس	יוסף דשכינתיה שריא	Ioceph,cuius diuinitas quieſcit
على الكاروبين اظهر	בין כרוביא הופע:	inter cherubim manifeſtare
قدام افرايم	לקדם אפרים ובנימן	coram Ephraim & Biniamin
وبنيامين ومنسى	ומנשה עורר ית גבורתך	& Manaſſe,moue virtutem
اظهر جبروتك	גבורתך ועלך דין	fortitudinis tue,tuum
وتعال لخلاصنا	דינא למפרק לנא:	enim vt redimas nos a iudicio.
اللهم ردنا	אלהא אתיב יתנא	Deus conuerte nos
القوى	מגלוותנא ואנהר זיו	a captiuitate noſtra,& ſplēdeſcere fac,
الى متى	סבר אפיך עלנא ונתפרק:	ſplēdorē iocūditatis faciei tue ſup nos,(
تسخط	יי׳ אלהים צבאות	DEVS,Deo,exercito, (& rēdimemur.
على صلاة عبيدك	עד אימתי לא תקביל	vſquequo non recipies
وتطعمهم الخبز	צלותהון דעמך:	orationem populi tui.
بدموعهم وتسقيهم	אוכלתנון לחים	Pauiſti eos panibus
الدموع بالكيل	טמיש בדמעתא ואשקיתנון	intinctis lachrymis & potū dediſti eis
جعلتنا عارا	חמר דדמען תגלתיהון:	vinum lachrymis affluens.
لجيراننا وهزا بنا	שויתנא למצותא	Poſuiſti nos contradictionem
اعداؤنا اللهم	לשיבבנא ובעלי דבבנא	vicinis noſtris,& pſoni inimicitie nr̄e
رب الاجناد اقبل	יתלעבון לנא: יי׳	blaſphemauerunt nos,DEVS
بنا واشرق وجهك	צבאות אתיב יתנא	exercituum conuerte nos (cūditatis
علينا وخلصنا	מגלוותנא אנהר זיו סבר	de captiuitate,illumina ſplendorē io(
انك نقلت الكرمة	אפיך עלנא ונתפרק:	faciei tue ſuper nos & ſalui erimus.
من مصر	בית ישראל דמתיל	Domum iſraelis que aſſimulatur
اخرجت الشعوب	לגופנא ממצרים אטלטלתא	vince,de egypto tranſtuliſti,
وغرستها	תריכתא עממיא מארעא	expuliſti,populos de terra

C. Septupla punitio apud hebreos, perfecta & conſumata punitio intelligitur.

ותטעה׃ פ	& plantaſti eam.	& plantaſti eam.	καὶ κατεφύτευσας αὐτήν.
פנית לפניה	Preparaſti ante faciem eius,	Dux itineris fuiſti ĩ ɔſpectu eiꝯ,	Ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς,
ותשרש שרשיה	& ſtabiliſti radices eius	& plantaſti radices eius	καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς,
ותמלא ארץ׃	& repleuit terram.	& impleuit terram.	καὶ ἐπλήρωσε τὴν γῆν,
כסו הרים צ	Operti ſunt montes	Operuit montes	ἐκάλυψεν ὄρη
צלה וע	vmbra eius,	vmbra eius	ἡ σκιὰ αὐτῆς,
וענפיה אר	& ramis illius	& arbuſta eius	καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς
ארזי אל׃	cedri Dei.	cedros Dei.	τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ. (αὐτῆς.
תשלח קציריה עד	Expandit comas ſuas vſq;	Extēdit palmites ſuos vſq; (eiꝯ	Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς, ἕως (θα(
ים ואל נהר יונקותיה	ad marẽ, & vſq; ad flu. ger. ſua	ad mare, & vſq; ad flum̄ ꝓpagi.(	λάσσης, καὶ ἕως ποταμῶν τὰς παραφυά(
למה פרצת גדריה	Quare diſſipaſti ſepem eius,	Vt qd deſtruxiſti maceriã eius,	Ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς
וארוה כל עברי	& carpũt eã oẽs q tranſeunt	& vindemiãt eã oẽs q ꝑtergre(	καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπο(
דרך׃ יכרסמנה	per viam. Vaſtauit eam	viã. Exterminauit eã (diũtur	τὴν ὁδόν. Ἐλυμήνατο αὐτὴν (ρευόμενοι
חזיר מיער וזיז	aper de ſilua, & fera A.	aper de ſylua, & ſingularis	ὗς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς
שדי ירענה׃ אלהים	agri depaſta eſt eam. Deus	ferus depaſtus eſt eam. Deus	ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν. Ὁ θεὸς
צבאות שובנא	exercituũ reuertere obſecro	virtutum conuertere	τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον δή,
הבט משמים וראה	reſpice de celo & vide	reſpice de celo & vide	καὶ ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε.
ופקד גפן זאת׃	& viſita vineam hanc.	& viſita vineam iſtam.	Καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην,
וכנה אשר נטעה	Et habitationem q̃ plãtauit	Et perfice eam quã plantauit	καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν
ימינך ועל בן	dextera tua, & ſuper filium	dextera tua, & ſuper filium	ἡ δεξιά σου. Καὶ ἐπὶ υἱὸν (πεπυρωμένη,
אמצתה לך׃ שרפה	quẽ ɔfirmaſti tibi. Succẽſam	hoĩs quẽ cõfirmaſti tibi. Incẽſa	ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ. Ἐμ(
באש כסוחה מגערת	igni & cõciſam, ab ĩcrepatõe	igni & ſuffoſſa, ab increpatione	πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη, ἀπὸ ἐπιτιμήσεως
פניך יאבדו׃	faciei tue pereant.	vultus tui peribunt.	τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.
תהי ידך על	Fiat manus tua ſuper	Fiat manus tua ſuper	Γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐπ'
איש ימינך על בן	virum dextere tue, & ſuper	virum dextere tue, & ſuper	ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ ἐπὶ
אדם אמצת	filium hoĩs quem cõfirmaſti	filium hominis quẽ confirmaſti	υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας
לך׃ ולא נסוג	tibi. Et non recedimus	tibi. Et non diſcedimus	σεαυτῷ. Καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν
ממך תחיינו	a te viuificabis nos,	a te, viuificabis nos	ἀπὸ σοῦ, ζωώσεις
ובשמך נקרא׃	& in noĩe tuo inuocabimus.	& nomen tuum inuocabimus.	ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα.
יהוה אלהים צבאות	DEVS Deus exercitus,	Domine Deus virtutum	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων
השיבנו האר	conuerte nos, & oſtende	conuerte nos & oſtende	ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον
פניך ונושעה׃	faciem tuã & ſalui erimus.	faciem tuam & ſalui erimus.	τὸ πρόσωπόν σου καὶ σωθησόμεθα.
פא למנצח	LXXXI. Ad victoriã.	LXXX. In finẽ ꝑ torculari(	π΄. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν(
על הגתית לאסף׃	Haghitina.i.cithara ab vr(	ipſi aſaph, qnta ſabbati (bus. ps.	ᾠδῆς τῷ ἀσάφ. (ψαλμὸς
הרנינו לאלהים	Laudate Deũ (be gat, aſapi.	Exultate Deo	Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ
עוזנו הריעו ל	fortitudinẽ noſtrã, iubilate	adiutori noſtro iubilate	τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε
לאלהי יעקב׃ שאו	Deo Iaacob. Aſſumite	Deo Iacob. Sumite	τῷ θεῷ ἰακώβ. Λάβετε
זמרה ותנו	carmen & date	pſalmum & date	ψαλμὸν καὶ δότε
תף כנור נעים	tympanum, citharã ſuauem	tympanum, pſalteriũ iocundũ	τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν
עם נבל׃ תקעו	cum pſalterio. Clangite	cum cithara. Buccinate	μετὰ κιθάρας. Σαλπίσατε
בחדש שופר	in neomenia buccina,	in neomenia tuba	ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι,

غرستها	דישראל ונצבתנון:	Iſraelis & plantaſti eos.
سهلت طريقا امامها	פניתא מן קדמיהון	Expuliſti a facie eius
مكنت اصولها	כנענאי ושרשתא	cananeos, plantaſti
فامتلت الارض منها	שרשהא ומלאת ארעא:	radices eius & impleſti terram.
ظلل الجبال	חפו טוריא דירושלם	Cooperuit montes ierusalem
كلها	טול בית מוקדשא ובתי	vmbra domus ſanctuarii & vmbra
واغصانها دعما	מדרשא רבנין אלפין	domorum doctrine preceptorum eruditorum,
ارز الله	דמתילין לארזיא תקיפין:	que aſſimulate ſunt cedris fortiſſimis.
امتدت عروقها الى	שבישתא שיבשין שדרת	Expandit ramos eius, miſiſti
البحر والى الانهار فروعها	תלמידהא עד ימא רבא	diſcipulos eius vſque ad mare magnum,
فلما ذا هدمت سياجها	ולנהר פרת ינקיתהא:	& vſque ad flum̃ Euphratē germina eius.
فقطفها جميع عابري	למה תקפתא גידרהא	Quare deſtruxiſti ſepem eius,
الطريق وخنزير الغاب	ומבסרין יתה כל עוברי	& vindemiant eam omnes trāſeuntes
افسدها وحمار الوحش	אורחא: ינובריניה	viam. Vaſtauit eam
رعاها * اللهم	חזירא מן חורשא ותרנגול	aper de ſilua & gallus
رب القوات اعطف	ברא יתפרנס מנה: אלהים	ſilueſter depaſcitur eam. Deus
علينا واطلع من السما وانظر	צבאות תוב כדון אסתכל	vltionum conuertere obſecro aſpice
وتعهد هذه الكرمه	מן שמיא וחמי ואדכר	de celo & vide, & recordare
واصلحها لان	ברחמין גופנא הדא:	in miſericordia vinee huius.
يمينك غرستها وابن	ועובדא דנציבת ימינך	Et operis quod plantauit dextera tua,
الانسان الذي شددته لك	ועל מלכא משיחא	& regis MESSIE
لانهم احرقوها بالنار وهد	דחיילתא לך: מתוקדא	quem confirmaſti tibi, incenſum
موها من انتهار وجهك	בנורא ומיפרתא	igni & conciſum
يهلكون ولتكن يدك على	מזופיתא דמן קדמך	ab increpatione vultus tui
رجل يمينك وعلى	יבדון: תהי ידך על	peteant. Sit manus tua ſuper
ابن الانسان الذي ثبته	גבר דקיימתא ליה ביד	virum, quia iuraſti ei in manu
لك ولا تبعدنا	ימינך על בר נש דחילתא	dextera, ſuper hominē quē confirmaſti
منك واحيينا	לך: ולא נזור מבתר דחלתך	tibi. Et ſi diſcedemus a loco timoris tui,
لندعو اسمك *	תקיימיננא ובשמך נקרי	fortes fac nos & ĩ noĩe tuo ĩuocabimus
اللهم رب القوات	יי אלהי צבאות תיב יתנא	Deus exercituũ ↄuerte nos (cũditat⁹s
اعطف علينا واشرق	מגלותנא אנהר זיו סבר	de captiuitate nr̃a, illuſtra ſplēdorē iu(
وجهك وخلصنا	אפייך עלנא ונתפרק:	faciei tue ſuper nos, & ſalui erimus.
المزمور	לשבחא על כינרא דאתיא	LXXXI. In laudē, cithara allata
الثمانون	מן גת על ידוי דאסף:	ab vrbe Gat, per manum Aſaph.
ابتهجوا بالله	שבחו קדם אלהא	Laudes dicite coram Deo
معيننا هللوا لله بالنصر	עושננא יבבו קדם	fortitudine noſtra, iubilate coram
لاله يعقوب * خذوا	אלהא דיעקב: ארימו	Deo Iaacob. Erigite
الدفوف والاوتار	קלא בתושבחתא וסדרו	vocem in laude & ordinate
الحسنه	תופיא כינרא דקליה	tympanum citharam vocis
مع القيثار * ردّوا	בסים עם נבלין: תקעו	dulcis cum pſalteriis. Clangite
بالقرن اعلنوا	בירחא דתשרי שופרא	per lunam ſeptembris cornu,

A. *Singularis ferus.* Varii habentur doctores hebreorũ in interpretatiõe huius uocis זיז ziz, nã alii interpretantur motionem, alii pulchritudinem alii auem ignotam, alii generale nomẽ ad omnes feras, alii gallum ſilueſtrem.

בַּכֶּסֶה לְיוֹם	in determinato die	In inſigni die	ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ
חַגֵּנוּ׃ כִּי חֹק	ſolēnitatis vr̃e.Quia ꝑceptū	ſolēnitatis veſtre.Quia ꝑceptū	ἑορτῆς ὑμῶν. Ὅτι πρόσταγμα
לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט	iſraeli eſt,& iudicium	in iſrael eſt,& iudicium	τῷ ἰσραὴλ ἐστι, καὶ κρίμα
לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃	Deo Iaacob.	Deo Iacob.	τῷ θεῷ ἰακώβ.
בי עֵדוּת	Teſtimonium	Teſtimonium	Μαρτύριον
בִּיהוֹסֵף	in Ioceph	in Ioſeph	ἐν τῷ ἰωσὴφ
שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ	poſuit,cum egrederetur	poſuit illud cum exiret	ἔθετο αὐτῷ, ἐν τῷ ἐξελθεῖν
עַל־אֶרֶץ ס	de terra	de terra	αὐτὸν ἐκ γῆς
מִצְרָיִם שְׂפַת	egypti,labium	egypti linguam	αἰγύπτου. Γλῶσσαν
לֹא־יָדַעְתִּי א	quod neſciebat	quam non nouerat	ἣν οὐκ ἔγνω
אֶשְׁמָע׃ הֲסִירוֹתִי	audiuit.Amouit (nus eius	audiuit.Diuertit (nus eius	ἤκουσεν, ἀπέστησεν (αὐτοῦ
מִסֵּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו	ab onere humerum eius,ma(	ab oneribus dorſum eius,ma(	ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ. Αἱ χεῖρες(
מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה׃	ab olla receſſerunt.	in cophino ſeruierunt.	ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν,
בַּצָּרָה ק	In tribulatione	In tribulatione	ἐν θλίψει
קָרָאתָ וא	inuocaſti,	inuocaſti me	ἐπεκαλέσω με
וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ	& erui te,reſpondi tibi	& liberaui te,exaudiui te	καὶ ἐρρυσάμην σε. Ἐπήκουσά σου
בְּסֵתֶר רַעַם	in abſcondito tonitrui,	in abſcondito tempeſtatis,	ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος,
אֶבְחָנְךָ עַל־מֵי	probaui te ſuper aquas	probaui te apud aquam	Ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος
מְרִיבָה ס	contradictionis	contradictionis.	ἀντιλογίας
סֶלָה׃ שְׁמַע עַמִּי	in ꝑpetuū.Audi popule mi	Audi populus meus	διάψαλμα. Ἄκουσον λαός μου
וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל	& conteſtabor te,iſrael	& conteſtabor te iſrael	καὶ διαμαρτύρομαί σοι. Ἰσραὴλ
אִם־תִּשְׁמַע לִי׃ לֹא־	ſi audies me.Non	ſi audieris me non	ἐὰν ἀκούσῃς μου, οὐκ
יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר	ſit in te Deus alienus,	erit in te Deus recens,	ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος
וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה	& non adores	neq; adorabis	οὐδὲ προσκυνήσεις
לְאֵל נֵכָר׃	Deum peregrinum.	Deum alienum.	θεῷ ἀλλοτρίῳ.
אָנֹכִי יְהוָה	Ego DEVS	Ego enim ſum dominus	Ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος
אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ	Deus tuus,qui eduxi te	Deus tuus,qui eduxi te	ὁ θεός σου, ὁ ἀναγαγών σε
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם	de terra egypti,	de terra egypti,	ἐκ γῆς αἰγύπτου.
הַרְחֶב־פִּיךָ	dilata os tuum	dilata os tuum	Πλάτυνον τὸ στόμα σου
וַאֲמַלְאֵהוּ׃	& implebo illud.	& implebo illud.	καὶ πληρώσω αὐτό.
וְלֹא־שָׁמַע עַמִּי	& nō audiuit populus meus	Et non audiuit populus meus	Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου
לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל	vocem meam,& iſrael	vocem meam, & iſrael	τῆς φωνῆς μου, καὶ ἰσραὴλ
לֹא־אָבָה לִי׃	noluit me.	non intendit mihi.	οὐ προσέσχε μοι. (τηδεύματα
וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת	Et dimiſi eum in prauitate	Et dimiſi eos ſm̃ deſideria	Καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπι(
לִבָּם יֵלְכוּ	cordis eius,ambulabunt	cordis eorum,ibunt	τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύσονται
בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃	in conſiliis ſuis.	in adinuentionibus ſuis.	ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי	Vtinā pp̄ls meꝰ audiſſet me,	Si populus meus audiſſet me,	Εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου
יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי	iſrael in viis meis	iſrael ſi in viis meis	ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς μου
יְהַלֵּכוּ׃ כִּמְעַט	ambulaſſet.Quaſi nihilum	ambulaſſet.Pro nihilo	εἰ ἐπορεύθη, ἐν τῷ μηδενὶ
אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ	inimicos eius humiliaſſem,	forſitā inimicos eoꝝ humiliaſſē,	ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα
וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב	& ſup moleſtātes eos vertiſſē	& ſuper tribulātes eos miſiſſem	Καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον

في رووس الشهور بالبوق في	בְּיַרְחָא דְמִתְכַּסֵּי יוֹמֵי	in menſe qui coopertus eſt,die
الاعياد المعلومة A فانها	חַגָּנָא דִלְנָא ׃ אֲרוּם קְיָם	ſolēnitatis noſtre,Q uoniā preceptū
سنة الرد اسرا ييل	גְּזַר לְיִשְׂרָאֵל הוּא וְהִלְכַת	ſtatutum iſraeli eſt,& ſententia
وحكم اله يعقوب	דִּינָא לֶאֱלָהָא דְיַעֲקֹב ׃	iudicii Deo Iaacob.
جعل سهادة	סַהֲדוּתָא עַל בֵּית יוֹסֵף	Teſtimonium ſuper domum Ioceph
في يوسف	שַׁוְיֵיהּ דְלָא קְרֵב לְאִתַּת	poſuit,qui non appropinquauit vxori
حين خرج الى	רִבּוֹנֵיהּ בֵּיהּ בְּיוֹמָא	domini ſui,in illo die (natus eſt
ارض	נְפַק מִבֵּית אֲסִירֵי וּשְׁלַט	egreſſus eſt de domo carceris,& domi(
مصر سمع	עַל אַרְעָא דְמִצְרַיִם שִׁפְּהָא	ſuper regionem egypti labium
لسانا لم يكن	דְלָא חַכִּימִית אֲלֵיפִית	quod neſciebat didicit (eius,
يعرفه A نزع الثقل	וּשְׁמָעִית ׃ אַעְדֵּיתִי בִּי כַּת	& audiuit.Amoui a ſuitute humeros(
عن ظهره اطلق من	אִידוֹהִי מִן לְמִרְמֵי טִינָא	manus eius a ferendo luto
وثاق العبودية يديه	לְקִידְרֵי אִסְתַּלְּקָן ׃	ad ollas receſſerunt.
دعاني في	בְּעִידָן עָקְתָא דְמִצְרָאֵי	In tempore tribulationis,egypti
الضر فنجيته A	קְרֵיתָ וּפְצֵיתִי יָתָךְ עֲנֵית	inuocaſti,& liberaui te,reſpondi
وفي خفايا	יָתָךְ בְּאַתַר טְמִיר בֵּית	tibi in loco occulto domo
ابتلاه اجبته وعلى ما	שְׁכִינְתִּי דְמִתְגַּלְיָן	diuinitatis mee,vbi ardebant
المقاومة	קֳדָמַי גַּלְגִּלִּין דְּנוּר	coram me rote ignis,
جربته	בְּחַנְתָּךְ עַל מֵי מַצּוּתָא	probaui te apud aquas contradictionis
اسمع يا شعبي	לְעָלְמִין ׃ שְׁמַע עַמִּי	in perpetuum.Audi popule mi
فاقول لك ويا اسرائيل	וְאַסְהִיד בְּכוֹן יִשְׂרָאֵל	& teſtificabor in vos,iſrael
فان ردان اطعتني ولم	אִין תְּקַבֵּל בְּמֵימְרִי ׃ לָא	ſi admiſeritis verbum meum.Non
يكن فيك اله غير بي	יְהֵי בֵינֵיכוֹן פָּלְחִין	erunt in vobis qui ſeruiant
ولا تسجد	לְטַעֲוַת נוּכְרָאָה וְלָא	idolis alienigenarum,& non
لاله غريب	תִסְגְּדוּן לְטַעֲוַת חִלוֹנָאִי ׃	adorabitis idola peregrina.
اني انا هو الرب	אֲנָא הוּא יְיָ אֱלָהֲכוֹן	Ego ipſe DEVS Deus veſter,
الهك A الذي اخرجتك	דְאַסֵּיקִית יַתְכוֹן מֵאַרְעָא	qui eduxi vos de terra
من ارض مصر	דְמִצְרַיִם אַפְתַּחוּ פוּמְכוֹן	egypti,aperite os veſtrum
اوسع فال	בְּפִתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא וְאֶמְלֵי	ad verba legis,& implebo
واملاه A	יָתֵיהּ מִכָּל טָבְתָא ׃	illud omni bono.
فلم يسمع شعبي A	וְלָא קַבִּילוּ עַמִּי ל	Et non recepit populus meus
صوتي واسرائيل	לְקָלִי וְיִשְׂרָאֵל ל	vocem meam,& iſrael
لم يصغ الي	לָא צְבוּ לְמֵימְרִי ׃	non obediuit verbo meo.
فتركتهم ومزاد	וְתָרֵכִית יַתְהוֹן בְּהִרְהוּרֵי	Et expuli eos in cogitationibus
قلوبهم يذهبون	לִבְּהוֹן הָלִיכוּ	cordis eorum ambulauerunt
في اعمالهم فلوان	בְּמַלְכַּת רִשְׁעֵיהוֹן ׃	in conſiliis impietatum ſuarum.
شعبي اطاعني	הַלְוַאי עַמִּי שְׁמַע לִי	Vtinam populus meus audiſſet me,
واسرائيل سلك في	יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרְחָתִי	iſrael in viis meis
سبلي اذا	יְהָכוּן ׃ כִּזְעֵיר בְּעִדָּן	ambulaſſet.Q uaſi in momento p̄ſonos
في لا شي لذللت اعداهم	דְבָבֵיהוֹן אַמְאִיךְ וְעַל	inimicitie eoꝝ humiliaſſē,& aduerſus
واحسن يدي على	בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן אָתֵיב מַחַת	p̄ſonos inimicitie eoꝝ ūtiſſē p̄cuſſionē

A. Hec que ſequunt̄ uerba arabica uſq3 ad finē pſalmi deſumpta ſunt ab interpretatione egyptia,quod ea que in ſyra leguntur adeo deprauata & corrupta eſſent ut nullum penitus redderēt ſenſum, q̄ṫ exprimere lıbuit ne ſermonis atq3 interpretationis uarietas ignarum turbaret lectorem.

יָדִי׃ מְשַׂנְאֵי יְהוָה	manũ meã. Qui odeſt Deũ	manum meam, Inimici domini	ἂν τὴν χεῖρά μου. Οἱ ἐχθροὶ κυρίου
יְכַחֲשׁוּ לוֹ וִיהִי	negabunt eum, & erit	mentiti ſunt ei, & erit	ἐψεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔσται
עִתָּם לְעוֹלָם׃	tempus eorum in ſeculum.	tempus eorum in ſecula.	ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
וַיַּאֲכִילֵהוּ מֵחֵלֶב	Et cibaui eos adipe	Et cibauit illos ex adipe	Καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος
חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ	frumenti, & ſaxatili melle	frumenti, & de petra melle	πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι
אַשְׂבִּיעֶךָ׃	ſaturaui te.	ſaturauit eos.	ἐχόρτασεν αὐτούς.
פב מִזְמוֹר לְאָסָף	LXXXII. Pſalmus Aſapi.	LXXXI. Pſalmus Aſaph.	πά. Ψαλμὸς τῷ ἀσάφ.
אֱלֹהִים נִצָּב	Deus ſtetit A.	Deus ſtetit	Ὁ θεὸς ἔστη,
בַּעֲדַת־אֵל	in cetu Dei	in ſynagoga Deorum,	ἐν συναγωγῇ θεῶν,
בְּקֶרֶב אֱלֹהִים	in medio iudicum	in medio autem Deos	ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς
יִשְׁפֹּט׃ עַד־מָתַי	diiudicat. Vſquequo	diiudicat. Vſquequo	διακρίνει. Ἕως πότε
תִּשְׁפְּטוּ־עָוֶל וּפְנֵי	iudicatis iniquitatẽ, & facies	iudicatis iniquitatem & facies	κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα
רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ	impiorum ſuſcipitis	peccatorum ſumitis.	ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε
סֶלָה׃ שִׁפְטוּ־דַל	in ppetuũ. Iudicate pauperi	Iudicate egeno	διάψαλμα. Κρίνατε ὀρφανὸν
וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ	& pupillo, egeno & inopi	& pupillo, humilem & pauperẽ	καὶ πτωχόν, ταπεινὸν καὶ πένητα
הַצְדִּיקוּ׃ פַּלְּטוּ־דַל	iuſte facite. Eruite inopem	iuſtificate. Eripite pauperem,	δικαιώσατε. Ἐξέλεσθε πένητα
וְאֶבְיוֹן מִיַּד ר	& pauperem, de manu	& egenum de manu	καὶ πτωχόν, ἐκ χειρὸς
רְשָׁעִים הַצִּילוּ׃	impiorum liberate.	peccatoris liberate.	ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε
לֹא יָדְעוּ	Non cognoſcunt,	Neſcierunt	αὐτόν. Οὐκ ἔγνωσαν
וְלֹא יָבִינוּ ב	& non intelligunt	neq; intellexerunt	οὐδὲ συνῆκαν,
בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ	in tenebris ambulant,	in tenebris ambulant,	ἐν σκότει διαπορεύονται.
יִמּוֹטוּ כָּל־ ם	mouebuntur omnia	mouebuntur omnia	Σαλευθήτωσαν πάντα
מוֹסְדֵי אָרֶץ׃	fundamenta terre.	fundamenta terre.	τὰ θεμέλια τῆς γῆς.
אֲנִי־אָמַרְתִּי	Ego dixi	Ego dixi	Ἐγὼ εἶπα,
אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי	Dii eſtis, & filii	Dii eſtis, & filii	θεοί ἐστε καὶ υἱοὶ
עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם׃	excelſi omnes vos.	excelſi omnes. Vos	ὑψίστου πάντες, ὑμεῖς
אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן	Ergo q̃ſi hoĩes moriemini,	autẽ ſicut homines moriemini,	δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε,
וּכְאַחַד הַשָּׂרִים	& quaſi vnus de principibus	& ſicut vnus de principibus	καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων
תִּפֹּלוּ׃ קוּמָה אֱלֹהִים	cadetis. Surge Deus	cadetis. Surge Deus	πίπτετε. Ἀνάστα ὁ θεὸς
שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי־אַתָּה	iudica terram, quoniam tu	iudica terram, quoniam tu	κρῖνον τὴν γῆν, ὅτι σὺ
תִנְחַל בְּכָל־הַגּוֹיִם׃	hereditabis omnes gentes.	hereditabis in oĩbus gentibus.	κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.
פג שִׁיר	LXXXIII. Canticum.	LXXXII. Canticum	πβ΄. Ὠδὴ
מִזְמוֹר לְאָסָף׃	Pſalmus Aſapi.	pſalmi Aſaph.	ψαλμοῦ τῷ ἀσάφ.
אֱלֹהִים אַל־דֳּמִי־לָךְ	Deus ne taccas tibi,	Deus quis ſimilis erit tibi,	Ὁ θεὸς τίς ὁμοιωθήσεταί σοι,
אַל־תֶּחֱרַשׁ וְאַל־תִּשְׁקֹט	ne ſileas, & non quieſcas	ne taceas neq; compeſcaris	μὴ σιγήσῃς μηδὲ καταπραΰνῃς
אֵל׃ כִּי־הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ	Deus. Quia ecce inimici tui	Deus. Quoniã ecce inimici tui	ὁ θεός. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου
יֶהֱמָיוּן וּמְשַׂנְאֶיךָ	tumultuati ſũt, & q odeũt te	ſonuerunt, & qui oderunt te	ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε
נָשְׂאוּ רֹאשׁ׃ עַל־עַמְּךָ	eleua. caput. Cõtra pplm tuũ	extulerũt caput. Sup pplm tuũ	ἦραν κεφαλήν. Ἐπὶ τὸν λαόν σου
יַעֲרִימוּ סוֹד	neq̃ter tractauerũt ſecretũ,	malignauerunt conſilium,	κατεπανουργεύσαντο γνώμην,
וְיִתְיָעֲצוּ עַל־	& inierũt cõſilium aduerſus	& cogitauerunt aduerſus	καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ
צְפוּנֶיךָ׃	eos qui a ſcecretis tibi ſunt.	ſanctos tuos.	τῶν ἁγίων σου.

محريدهم الان اعدا الرب	גבורתיה: סנאיה דיי	fortitudinis mee. Odientes DEVM
كذبوه في يكون	יכדבון ליה ויהי ית	negauiſſent eum, & fuiſſet
زمانهم الى الابد	תוקפהון לעלמין:	fortitudo eorum in eternum.
وقد اطعمهم من الحنطة	ואוכלינון מטוב לחטים	Et cibauit eos de optimo pane tritici,
شحما واشبعهم من	חטין ומטינרא דבשא	& de rupis melle
الصخرة عسلا	אשבעינך:	ſaturaui te.
المزمور الحادي والثمنون	תושבחא על ידא דאסף	LXXXII. Laudatoria p manũ aſaph.
كهر الله	אלהא שכינתיה שריא	Deus diuinitatem ſuam poſuit,
في مجمع الالهة	בכנשת צדיקיא דתקיפין	in cõgregatione iuſtorũ q potẽtes ſunt
في مجمعهم يحكم	באורייתא במצע דיינין	in lege, in medio iudicum
عليهم حتى متى	דקשוט יהון: עד אימתי	veritatem iudicabit. Vſquequo
بالباطل تحكمون وبوجوه	רשיעיא תדונון שקרא	impii iudicabitis falſitatem,
الخطاة تاخذون	ואפי רשיעיא תסבון	& facies impiorum ſuſcipietis
احكموا اليتيم	לעלמין: דונו מסכינא	in eternum. Iudicate miſerabili
والفقير اكرموا المسكين	ויתמא עניא ומסכינא	& pupillo, egeno & miſero
والمتواضع استنقذوا	אצדיקו: שיזבו מסכן	iuſte facite. Saluate miſerum,
المساكين والضعفا من	וחשוכא מן ידיהון	& egenos de manu
ايدي الظالمين خلصوهم	דרשיעיא פצא יתהון:	impiorum liberate.
لم يعلموا	לא חכימו לאוטבא ולא	Neſcierunt bonum operari, & non
ولم يفهموا	אתבוננו באורייתא	intellexerunt legem,
انهم في الظلمة يسلكون	בחשוכא מהלכין מטול	in tenebris ambulant, propterea
اسا سات	היכנא מתמוטטין	ſic mouebuntur
الارض تتزعزع	כולהון דבסיסי ארעא:	pedes fundamentorum terre.
انا قلت	אנא אמרית הי כמלאכיא	Ego dixi ecce veluti angeli
انكم الهة وبنو	אתון חשיבין והי כיד	reputati eſtis vos, & tanquam
العلي جميعكم	אנגלי מרומא כולכון:	angeli excelſi vos omnes.
تدعون فانتم مثل البشر	ברם בקושטא היך בני נשא	Attamen in veritate ſicut homines
تموتون ومثل احد العظما	תמותון והיך חד מן	moriemini, & tanquam vnus de
تسقطون قم يا الله	רברביא תיפלון: קום יי	principibus cadetis. Surge DEVS
واحكم بين اهل الارض	דון ית כל יתבי ארעא ארי	iudica oẽs habitatores terre, quoniam
لانك انت وارث جميع الامم	את תחסין בכל עממיא:	tu hereditabis omnes populos.
المزمور	תושבחא ורינא	LXXXIII. Hymnus & ſuauitas
الثاني والثمنون	ושבחתא על ידא דאסף:	& laudatoria, per manum Aſaph.
اللهم من يشبهك	אלהא לא תשתוק לך	Deus ne taceas tibi,
اللهم لا تمهل ولا تهمل	ולא תתרשל ולא תשדך	& ne graueris, neue quieſcas
فان اعداك	אלהא: ארום הא בעלי דבבך	Deus. Q̃m ecce pſoni inimicitie tue
قد ضجوا وشانوك	מתרגשין וסנאך זקפו	infremuerunt, & odiẽtes te extulerũt
قد رفعوا روسهم ايتمروا	רישא: על עמך	caput. Super populum tuum
بالسو على	נכילו רזא ומ	inique tractauerunt ſecretum,
شعبك وتشاوروا على	ומתמלכין על	& conſuluerunt ſuper
قديسيك	דמטמרין באוצריך:	abſcondita in theſauris ſuis.

A. Libro midras tehilim רא ונתן לי מגן ישעך מדבר באברהם אבינו עליו שכתוב ואברהם יושב והשכינה עומדת לו ר ברכיה בשם ר לוי אמר בקש אברהם לעמוד אמר לו הקב״ה שב ואתה סימן לבניך שיהו יושבין ואני עומד שנא׳ אלהים נצב בעדת אל ר שמואל בר חייא ור׳ יונן בשם ר׳ חנינא .i. Sermo alius & dabis mihi clypeum ſalutem tuã, loquitur de patre noſtro Abraham, de quo ſcriptum eſt. Et erat Abraham ſedens & diuinitas aſtabat ei. R. barchia in nomine. R. Leui dixit Voluit ſiue queſiuit Abrahã pater noſter ſtare, dixit autẽ ei Deus ſanctus & benedictus ſede, optimum quippe hoc ſignũ erit filiis tuis. Nam ipſi ſedebunt & ego ſtabo ante eos. Sicut dictũ Deus ſtetit in concilio Deorũ. Quod autẽ legitur & Abraham ſtabat corã domino, nõ eſt ſm ſcripture ueritatẽ, imo a ſcribis & ſapientibus hebreorum correctum aut potius deprauatũ eſt uti teſtatur, liber midras tehilim ubi ſupra his uerbis אר׳ סימון תיקון סופרים הוא זה שהשכינה עומדת ומסתנת לו היו וענותך תרבני .i. Dixit. R. Cimon. Aptatio ſeu correctio ſcribarum eſt id quod legitur Abraham ſtabat coram domino. Nam diuinitas ſtabat & confortabat eũ iuxta illud. Et humilitas tua ſiue & mãſuetudo tua confortabit me. De correctione uerbo ſcribarum, in libris legis & prophetarum diffuſe egimus.

אָמְרוּ לְכוּ	Dixerunt venite	Dixerunt, venite	Εἶπαν δεῦτε
וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי	& conteramus eos de gente,	& diſperdamus eos de gente,	καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους,
וְלֹא־יִזָּכֵר שֵׁם־יִשְׂרָאֵל	& nō ſit mēoria noīs iſraelis	& non memoretur nomē iſrael	καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα ἰσραὴλ
עוֹד׃ כִּי נוֹעֲצוּ לֵב	vltra. Q̄m tractauet corde	vltra. Quoniam cogitauerūt	ἔτι. Ὅτι ἐβουλεύσαντο
יַחְדָּו עָלֶיךָ בְּרִית	vno, contra te ſedus (mee	vnanimiter, ſimul aduerſum te	ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ
יִכְרֹתוּ׃ אָהֳלֵי אֱדוֹם	pepigerūt. Tabnacula idu(	teſtm̄ diſpoſuerūt tabernacula(	διαθήκην διέθεντο. Τὰ σκηνώματα τῶν(
וְיִשְׁמְעֵאלִים מוֹאָב	& iſmaelitarum, moab	& hiſmaelite. Moab (idumeoꝝ	καὶ οἱ ἰσμαηλῖται. Μωὰβ (ἰδουμαίων
וְהַגְרִים׃ גְּבָל	& agareni. Gebal	& agareni gebal	καὶ οἱ ἀγαρηνοί. Γεβὰλ
וְעַמּוֹן וַעֲמָלֵק	& Amon & Amalec	& amon & amalech	καὶ ἀμμὼν καὶ ἀμαλήκ.
פְּלֶשֶׁת עִם־יֹשְׁבֵי	paleſtina cum habitatoribus	alienigene cum habitantibus	Ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων
צוֹר׃ גַּם־אַשּׁוּר	tyri. Sed & aſſur	tyrum. Etenim aſſur	τύρον. Καὶ γὰρ καὶ ἀσσοὺρ
נִלְוָה עִמָּם הָיוּ	aſſociatus eſt eis,	venit cum illis,	συμπαρεγένετο μετ᾽ αὐτῶν,
זְרוֹעַ לִבְנֵי־לוֹט	facti ſunt brachiū filioꝝ Lot	facti ſunt ī adiutoriū filiis Loth.	ἐγενήθησαν εἰς ἀντίληψιν τοῖς υἱοῖς λώτ
סֶלָה׃ עֲשֵׂה־לָהֶם	in perpetuum. Fac illis	Fac illis	διάψαλμα. Ποίησον αὐτοῖς
כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא	ſicut midian & cicera,	ſicut madian & ſyſare,	ὡς τῇ μαδιὰμ καὶ τῷ σισάρᾳ,
כְּיָבִין בְּנַחַל	ſicut Iabin in torrente	ſicut iabin in torrente	ὡς τῷ ἰαβεὶμ ἐν τῷ χειμάρρῳ
קִישׁוֹן׃ נִשְׁמְדוּ	chiſon. Contriti ſunt	cyſon. Diſperierunt	κισσῶν. Ἐξωλοθρεύθησαν
בְעֵין־דֹּאר הָיוּ	in, en, dor fuerunt	in endor, facti ſunt	ἐν ἀενδώρ, ἐγενήθησαν
דֹּמֶן לָאֲדָמָה׃	quaſi ſterquilinium terre.	vt ſtercus terre.	ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ.
שִׁיתֵמוֹ נְדִיבֵמוֹ	Pone duces eorum,	Pone principes eorum,	Θοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν
כְּעֹרֵב וְכִזְאֵב	ſicut Oreb & Zeb	ſicut oreb & zeb	ὡς τὸν ὠρὴβ καὶ ζὴβ
וּכְזֶבַח וּכְצַלְמֻנָּע	& Zebeah & Salmuna	& zebee & ſalmana.	καὶ ζεβεὲ καὶ σαλμανᾶν
כָּל־נְסִיכֵמוֹ׃ אֲשֶׁר	oēs principes eorum. Qui	Omnes principes eorum qui	πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν. Οἵτινες
אָמְרוּ נִירְשָׁה לָּנוּ	dixerunt poſſideamus nobis	dixerūt hereditate poſſideamus	εἶπον κληρονομήσωμεν
אֵת נְאוֹת אֱלֹהִים	pulchritudinem Dei.	ſanctuarium Dei.	ἑαυτοῖς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ.
אֱלֹהַי שִׁיתֵמוֹ	Deus meus pone eos	Deus meus pone illos	Ὁ θεός μου θοῦ αὐτοὺς
כַגַּלְגַּל	vt carduum,	vt rotam,	ὡς τροχόν,
כְּקַשׁ לִפְנֵי	quaſi ſtipulam ante faciem	& ſicut ſtipulam ante faciem	ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον
רוּחַ׃ כְּאֵשׁ	venti. Quomodo ignis	venti. Sicut ignis	ἀνέμου. Ὡσεὶ πῦρ
תִּבְעַר־יָעַר	comburit ſiluam,	qui comburit ſyluam,	ὃ διαφλέξει δρυμόν,
וּכְלֶהָבָה תְּלַהֵט	& ſicut flamma deuorat	ſicut flamma comburens	ὡσεὶ φλὸξ ἣ κατακαύσει
הָרִים׃ כֵּן	montes. Sic	montes. Ita	ὄρη. Οὕτως
תִּרְדְּפֵם בְּסַעֲרֶךָ	pſequere eos ī tēpeſtate tua,	pſequeris illos in tēpeſtate tua,	καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου,
וּבְסוּפָתְךָ תְבַהֲלֵם׃	& ī turbine tuo cōturba eos.	& in ira tua turbabis eos.	καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου συνταράξεις αὐτούς.
מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן	Imple facies eoꝝ ignominia,	Imple facies eorum ignominia,	Πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας,
וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ יְהוָה׃	& querēt nomē tuū DEVS.	& querent nomen tuū domine.	καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου κύριε.
יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ	Cōfundantur & cōturbent,	Erubeſcant & conturbentur	Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν
עֲדֵי־עַד וְיַחְפְּרוּ	vſq; in ſeculum, & erubeſcāt	in ſeculū ſeculi, & confundātur	εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐντραπήτωσαν
וְיֹאבֵדוּ׃ וְיֵדְעוּ	& pereant. Et ſciant	& pereant. Et cognoſcant,	καὶ ἀπολέσθωσαν. Καὶ γνώτωσαν
כִּי־אַתָּה שִׁמְךָ יְהוָה	quia nomen tuū eſt DEVS,	quia nomen tibi dominus,	ὅτι ὄνομά σοι κύριος,
לְבַדֶּךָ עֶלְיוֹן עַל־	ſolus tu excelſus ſuper	tu ſolus altiſſimus in	σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ

قالوا تعالوا	אמרון איתו	Dixerunt venite
لنبيدهم من الامم	ונשיצינון מלמהוי עם	& diſperdamus eos ne ſint populus,
ولا يذكر بعد اسم اسرايل	ולא אדכר שמא דישראל	& non cõmemoretur nomen iſrael
تآمروا جميعا متفقين	תוב: ארום אתמלכו בכל	amplius. Q uoniã cogitauerũt in toto
بقلوبهم وتعاهدوا عليك	לבא עלך כחדא אמטולתך	cõde adũſũ te pariter, & ppea adũſũ te
عهدا مساكن الادوميين	קיימא גזרו: משכני	pactum pepigerunt. Tabernacula
واسماعيليين موآب	אדומאי וערבאי מואבאי	idumeorum & arabum, moabite
والهجريين جبل بن جابال	והגרנאי: גובלאי	& vngarinite. Gebalite
وعمان وعماليق	ועמונאי ועמלקאי	& amonite & amalechite,
الغربا القبايل مع ساكني	ופלשתאי עם יתבי	& paleſtini cum habitantibus
صور وايضا اسور	צור: לחוד סנחריב	tyrum. Sed & Senacherib
ساعدوهم . وصاروا	מלכא דאתור איתחבר	rex aſſyrie aſſociatus eſt
انصارا لبنى لوط	עמהון הוון דרעא לבני לוט	illis, fuerunt adiutorio filiis Lot
اصنع بهم مثل	לעלמין: עביד להון	in perpetuum. Fac illis
صنيعك بمدين وسيسرا	היך עבדת למדין ולסיסרא	ſicut feciſti madianitis, & ciſare,
ومثل يابين في وادي	והיך עבדתא ליבין בנחלא	& ſicut feciſti Iabin in valle
قيسون فسدوا	דקישון: אשתיצין ב	chiſon. Diſperſi fuerunt
في عين دور وكانوا	בעינא דאור הוון היך	ad fontem dor, facti ſunt ſicut
رميما في الارض	ריעא דרמיס לארעא:	ſtercus conculcatum in terra.
اهلك ملوكهم	שוי יתהון ורבניהון	Pone eos & principes eorum
كعوريب وزيب	היך עורב והיך זאב	ſicut Oreb, & ſicut Zeb,
وزبح وصلمونا	והיך זבח והיך צלמנע	& ſicut Zebah, & ſicut Zalmun,
وجميع اشرافهم وهولا	וכל מלכיהון: די	& omnes reges eorum. Q ui
الذين قالوا فلنرث	אמרו נירית לנא	dixerunt hereditabimus nobis
الاين قدس الله	ית כל דירת אלהים:	quicquid electum eſt Dei.
الهي اجعلهم	אלהי שוי יתהון היך	Deus meus pone eos ſicut
كالهشيم	גלגלא דמתגלגל ואזיל	rotam que voluitur & mouetur
وكالمصباح امام	ולא נייח בסחרנותיה היך	& non conſiſtit in decliui, & ſicut
الريح . ومثل النار	קשא קדם זעפא: היך אישא	paleam coram vento, & tanquã ignem
اذا اشتعلت في الغياض	דבערא בחורשא והיך	qui comburit ſiluam & tanquam
ومثل الشهب المحرقة	שלהוביתא דמצלהבא	flammam que comburit
للجبال هكذا	ודלקא טוריא: היכנא	& vorat montes. Sic
ابعدهم بعواصفك	תרדופינון בעלעולך	perſequere eos in tempeſtate tua,
ارجفهم برجزك	ובזעפך תבהלינון:	& furor tuus interturbet eos.
وتملا وجوههم ذلا	מלי אפיהון קלנא	Imple facies eorum ignominia,
ليبتغوا اسمك يارب	ויבעון שמך יי:	& querent nomen tuum Deus.
وليخزوا ويجزعوا	יבהתון ויתבהלון	Confundantur & interturbentur
الى ابد الابد وليعبروا	לעלמי עלמין ויתכספון	in ſecula ſeculorum, & erubeſcant
وليهلكوا . وليعلموا	ויבדון: וידעון	& pereant. Et ſciant
ان اسمك الرب	ארום את שמך יי	quoniam tibi nomen eſt Deus,
وانت وحدك المتعالي على	בלחודך עילאה על	ſolus tu altiſſimus pre

כל־הארץ :	omnem terram.	omni terrę	πᾶσαν τὴν γῆν.
פד למנצח	LXXXIIII. Ad victoriã.	LXXXIII. In finem	πγ´. Εἰς τὸ τέλος
על־הגתית לבני	Haghitina.i.cithara ab ut(	pro torcularibus filiis	ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς
קרח מזמור	Quorah.pſ.(be gat,filiorũ	chore. Pſalmus.	κορὲ ψαλμός.
מה־ידידות	Quam amabilia	Quam dilecta	Ὡς ἀγαπητὰ
משכנותיך יהוה	tabernacula tua DEVS	tabernacula tua domine	τὰ σκηνώματά σου κύριε
צבאות: נכספה	exercituum.Deſiderat	virtutum concupiſcit,	τῶν δυνάμεων. Ἐπιποθεῖ
וגם כלתה נפשי	atq; deficit anima mea	& deficit anima mea	καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου
לחצרות יהוה לבי	in aulis DEI,cor meum	in atria domini.Cor meum	εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου. Ἡ καρδία μου
ובשרי ירננו אל	& caro mea,laudabunt	& caro mea,exultauerunt	καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο
אל־חי: גם צפור	Deum viuentẽ.Siqdẽ paſſer	in Deum viuum.Etenim paſſer	ἐπὶ θεὸν ζῶντα. Καὶ γὰρ στρουθίον
מצאה בית ודרור	inuenit domum,& hirundo	inuenit ſibi domum,& turtur	εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγὼν
קן לה אשר־שתה	nidum ſibi,vbi ponat	nidum vbi reponat	νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὗ θήσει
אפרחיה את־	pullos ſuos.	pullos ſuos.	τὰ νοσσία ἑαυτῆς.
מזבחותיך יהוה	Altaria tua DEVS	Altaria tua domine	Τὰ θυσιαστήριά σου κύριε (μου.
צבאות מלכי ואלהי:	exercituũ,rex meus & De(	virtutũ,rex meus & Deus meus.	τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός(
אשרי יושבי	Beati q habitant (us meus.	Beati qui habitant	Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες
ביתך עוד	in domo tua,perpetuo	in domo tua domine in ſecula	ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας
יהללוך סלה :	laudabunt te in eternum.	ſeculorum laudabunt te.	τῶν αἰώνων, αἰνέσουσί σε. διάψαλμα.
אשרי אדם עוז־	Beatus hõ cuius fortitudo	Beatus vir cuius eſt auxilium	Μακάριος ἀνὴρ ᾧ ἐστιν ἀντίληψις
לו בך מסלות	in te eſt,laudationes	abs te,aſcenſiones	αὐτῷ παρὰ σοί, ἀναβάσεις
בלבבם: עברי	in corde eius.Tranſeuntes	in corde ſuo diſpoſuit	ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο.
בעמק הבכא	in valle fletus	in valle lachrymarum	Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος,
מעין יש	fontem	in loco	εἰς τὸν τόπον
ישיתוהו גם־	ponent eam,	quem poſuit.	ὃν ἔθετο,
ברכות יע	benedictionibus quoq;	Etenim benedictionem	καὶ γὰρ εὐλογίας
יעטה מורה:	amicietur doctor.	dabit legiſlator,	δώσει ὁ νομοθετῶν.
ילכו מחיל	Ibunt de fortitudine	ibunt de virtute	Πορεύσονται ἐκ δυνάμεως
אל־חיל	in fortitudinem,	in virtutem,	εἰς δύναμιν,
יראה א	comparebunt	videbitur	ὀφθήσεται
אל־אלהים	apud Deum	Deus deorum	ὁ θεὸς τῶν θεῶν
בציון : יה	in cion.	in ſyon.	ἐν σιών.
יהוה אלהים צבאות	DEVS,Deus,exercitus	Domine Deus virtutum	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων,
שמעה תפלתי	exaudi orationem meam	exaudi orationem meam,	εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
האזינה אלהי יעקב	auſculta Deus Iaacob,	auribus percipe Deus iacob.	ἐνώτισαι ὁ θεὸς ἰακώβ. διάψαλμα.
סלה: מגננו ראה	ĩ perpetuũ.Clypeus nr̃ vide	Protector noſter aſpice	Ὑπερασπιστὰ ἡμῶν, ἴδε
אלהים והבט פני	Deus,& attende faciem	Deus,& reſpice in faciem	ὁ θεός, καὶ ἐπίβλεψον εἰς τὸ πρόσωπον
משיחך כי טוב יום	meſſie tui.Q̃m melior ẽ dieſ	Chriſti tui.Quia melior ẽ dies	τοῦ χριστοῦ σου. Ὅτι κρείσσων ἡμέρα
בחצריך ם	in atriis tuis	vna in atriis tuis	μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου,
מאלף בחרתי	ſuper millia.Elegi A.	ſuper milia.Elegi	ὑπὲρ χιλιάδας. Ἐξελεξάμην
הסתופף בבית	abiectus eſſe in domo	abiectus eſſe in domo	παραρριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ

جميع الارض	כל יתבי ארעא:	omnibus habitatoribus terre.
	לשבחא על	LXXXIIII. In laudem,
	כינרא דאתיתי מן גת על	cithara allata ab vrbe gat, per
المزمور	ידיהון דבני קרח תושבחתא:	manũ filioꝝ Quorah laudatoria.
الثالث والثمنون	מה חביבין הינון	Quante nam ille dilectiones
مساكنك A	משכנך יי צב	tabernaculorum tuorum DEVS
مستحبة يارب	צבאות: חמדת	exercituum. Languet
اله القوات لذلك	ולחוד תאיבת נפשי	atque deſiderat anima mea
ناقت واشتهت	לדרתא דיי לבי	in aulis DEI. Cor meum
ديار الرب جسدي	ובסרי מרננין לאלהא	& caro mea exultauerunt in Deo
وقلبي بفرحان	קיים: לחוד שפנינא	permanenti. Equidem columba
بالله الحي لان العصفور	אשכחת ביתא ושפנינא	inuenit domum & turtur
وجد له مسكنا واليمام	שרכפא לה די כשרין	nidum ſibi, quod legitimi ſint
عشا حيث يضع	גוזלהא לאתקרבא	pulli eorum vt offerantur
فراخه	על מדבחך יי	ſuper altare tuum, DEVS
الى جانب مذبحك يارب اله	צבאות מלכי ואלהי:	virtutum rex meus & Deus meus.
القوات انت ملكي والهي	טוביהון צדיקיא ד	Beati iuſti
طوباهم الذين يحلون	דיתבין בבית מקדשך	qui habitant in domo ſanctuarii tui,
في محل قدسك	תוב ישבחונך לעלמיא:	adhuc laudabunt te in eternum.
ليسبحوك الى الابد	טוביהון דגבר דעושנא	Beati viri quorum fortitudo
طوبى للانسان الذي ناصرته	ליה במימרך רחצנותא	eis in verbo tuo, fiducia
نصرته من عندك يارب	בלבהון: רשיעיא דעברין	ĩ corde eoꝝ. Peccatores aũt q trãſibũt
ذلك الذي جعله في قلبه	על עומקי גיהנם בכיין	in profundum gehenne planctum
سننك وحل في عمق	בכייהא היך מעיינא	plangent, ſicut fontem
البكا في المكان	ישוינה לחוד בירכן	ponent illum, atque benedictione
الذي اتخذه مسكنا	יעטפון דלהיין בהון	amicientur qui inſudant
لانه وضع	לאולפן אורייתיה:	vt diſcant legem tuam.
الناموس يعطي البركات	אזלין צדיקיא מן בית	Ibunt iuſti a domo
يسيرون من قوة	מקדשא לבית מדרשא	ſanctuarii ad domum ſtudiorum,
الى قوة اله الالهة	יתחמי ליעות אורייתהון	apparebunt labores de lege
يظهر	דילהון קדם יי ד	eorum coram DEO,
في صهيون	דשכינתיה שריא בציון:	qui diuinitatem ſuam poſuit in ſion.
اللهم الاه القوات	אמר דוד יי אלהים צבאות	Dixit Dauid DEVS Deus exercitus
استجب صلاتي	קביל צלותי אצית אלהא	accipe orationem meã, auſculta Deus
وانصت يا اله يعقوب	דיעקב לעלמין:	Iaacob ſemper.
وانظر يا اله عوننا	זכות אבהתנא חמי	Meritum patrum noſtrorum reſpice
اعطف الى وجه	אלהים ואסתכל באנפי	Deus, & attende faciem
مسيحك فان يوما	משיחא: ארום טב למדר	MESSIE. Quoniã melior ẽ habitatio
واحدا في ديارك افضل	יום חד בדרת מקדשך מן	vnius diei in aulis ſanctuarii tui, quam
من الالف لذلك اخترت	אלף בגלותא בחרית	mille in captiuitate, elegi
ان اوجد مطرحا في	לאדחקא בבית מקדשא	abiectus eſſe in domo ſanctuarii

A. Egyptia, arabica interpretatio ſic habet, conformiter magis latine & reliquis interpretationibus.

مساكنك محبوبة
ابدا الرب اله
القوات نفسي
تشتاق وتذوب
الى ان ادخل الى
ديار الرب قلبي
وجسمي

A d. Mallem eſſe uilis portarius, mallemque ſeruire in domo Dei mei, quam habitare in tabernaculis impietatis.

אֱלֹהַי מִדּוּר בְּאָהֳלֵי	Dei mei, magiſ q̄ hĩtare ĩ tab.	Dei mei, magis q̃ hĩtare ĩ tabña.	τοῦ θεοῦ μου μᾶλλον ἢ οἰκεῖν ἐν σκηνώμασιν
רֶשַׁע׃ כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן	ĩpietatis. Quia ſol & ſcutũ	pctõꝝ. Quia miſicordiã & ve(	ἁμαρτωλῶν. Ὅτι ἔλεος καὶ ἀλήθειαν
יְהוָה אֱלֹהִים חֵן	DEVS, Deus gratiam	diligit Deus, gratiam (ritatẽ	ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεὸς χάριν
וְכָבוֹד יִתֵּן יְהוָה	& gloriam dabit, DEVS	& gloriam dabit dominus.	καὶ δόξαν δώσει. Κύριος
לֹא יִמְנַע־	non prohibebit (ctione.	Non priuabit	οὐ στερήσει
טוֹב לַהֹלְכִים בְּתָמִים׃	bonũ ab his q ambulãt ĩ pfe(	bonis eos q ambulãt ĩ ĩnocẽtia,	τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.
יְהוָה צְבָאוֹת אַשְׁרֵי	DEVS exercituum, beatus	domine virtutum beatus	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, μακάριος
אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ׃	homo, qu confidit in te.	homo qui ſperat in te.	ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.
פה לַמְנַצֵּחַ	LXXXV. Ad victoriã.	LXXXIIII. In finem	πδʹ. Εἰς τὸ τέλος τοῖς
לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃	Filiorꝫ Quorah. Pſalmus	filiis chore.	υἱοῖς κορὲ ψαλμός.
רָצִיתָ יְהוָה אַרְצֶךָ	Volũtas tua Deo ad t̃rã tuã,	Benedixiſti domine terrã tuã,	Εὐδόκησας κύριε τὴν γῆν σου,
שַׁבְתָּ שְׁבוּת יַעֲקֹב׃	A. reduxiſti captiui. Iaacob.	auertiſti captiuitatem iacob.	ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν ἰακώβ.
נָשָׂאתָ עֲוֹן עַמֶּךָ	Dimiſiſti iniq̃tatẽ pplo tuo,	Remiſiſti iniq̃tatem plebis tue,	Ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου,
כִּסִּיתָ כָל־חַטָּאתָם	operuiſti omnia peccata eorꝫ	operuiſti omnia peccata eorũ.	ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
סֶלָה׃ אָסַפְתָּ כָל־	in ppetuũ. Cõtinuiſti omnẽ	Mitigaſti omnem	διάψαλμα. Κατέπαυσας πᾶσαν
עֶבְרָתֶךָ הֱשִׁיבוֹתָ	indignationẽ tuã, conuerſus	iram tuam, auertiſti	τὴν ὀργήν σου, ἀπέστρεψας
מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ׃ שׁוּבֵנוּ	es ab ira furoris tui. Cõuerte	ab ira indignatõis tue. Cõuerte	ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου. Ἐπίστρεψον
אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְהָפֵר	nos DEVS ſalus nr̃a, & aũte	nos Deus ſalutaris nr̃, & auerte	ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον
כַּעַסְךָ עִמָּנוּ׃	iram tuam a nobis.	iram tuam a nobis.	τὸν θυμόν σου ἀφ᾽ ἡμῶν.
הַלְעוֹלָם תֶּאֱנַף־בָּנוּ	Nũqd ĩ et̃nũ iraſceris nobis,	Nunqd in et̃nũ iraſceris nobis,	Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ὀργισθῇς ἡμῖν,
תִּמְשֹׁךְ אַפְּךָ לְדֹר	extẽdẽs irã tuã ĩ gñationem	aut extẽdes irã tuã a gñatione	ἢ διατενεῖς τὴν ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς
וָדֹר׃ הֲלֹא־אַתָּה	& generationem. Nonne tu	in generationem. Deus tu	εἰς γενεάν. Ὁ θεός, σὺ
תָּשׁוּב תְּחַיֵּנוּ	reuertens viuificabis nos,	conuerſus viuificabis nos,	ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς,
וְעַמְּךָ יִשְׂמְחוּ־בָךְ׃	& populus tuus letabit̃ ĩ te.	& plebs tua letabitur in te.	καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί.
הַרְאֵנוּ יְהוָה חַסְדֶּךָ	Oñde nobis DEVS miſi. tuã,	Oñde nobis dñe miſicõdiã tuã,	Δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου,
וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ׃	& ſalutare tuum da nobis.	& ſalutare tuum da nobis.	καὶ τὸ σωτήριόν σου δῴης ἡμῖν.
אֶשְׁמְעָה מַה־יְדַבֵּר	Audiam quid loquatur	Audiam quid loquatur	Ἀκούσομαι τί λαλήσει
הָאֵל יְהוָה כִּי יְדַבֵּר	Deus DEVS, loquet̃ enim	in me dñs Deus, qm̃ loquetur	ἐν ἐμοὶ κύριος ὁ θεός. Ὅτι λαλήσει
שָׁלוֹם אֶל־עַמּוֹ וְאֶל־	pacẽ ad populum ſuum, & ad	pacem in plebem ſuã. Et ſuper	εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
חֲסִידָיו וְאַל־	pios ſuos vt non	ſanctos ſuos, & in eos qui	τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς
יָשׁוּבוּ לְכִסְלָה׃	conuertantur ad ſtulticiam.	conuertuntur ad cor.	ἐπιστρέφοντας καρδίαν ἐπ᾽ αὐτόν.
אַךְ קָרוֹב לִירֵאָיו	Verũtñ ppe ẽ hoſ q timẽt eũ	Verũtamẽ prope timẽtes eũ,	Πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν
יִשְׁעוֹ לִשְׁכֹּן כָּבוֹד	ſalutare eius, vt habitet glĩa	ſalutare ipſius, vt ĩhabitet glĩa	τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνῶσαι δόξαν
בְּאַרְצֵנוּ׃ חֶסֶד־וֶאֱמֶת	in t̃ra nr̃a. Miſicõdia & ũitas	ĩ terra nr̃a. Miſicõdia & veritas	ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. Ἔλεος καὶ ἀλήθεια
נִפְגָּשׁוּ צֶדֶק וְשָׁלוֹם	ĩuicẽ obuiauerũt, iuſti. & pax	obuiauerunt ſibi, iuſtitia & pax	συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη
נָשָׁקוּ׃ אֱמֶת מֵאֶרֶץ	deoſculate ſt̃. Veritas de t̃ra	oſculate ſunt. Veritas de terra	κατεφίλησαν. Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς
תִּצְמָח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם	orietur, & iuſtitia de celo	orta eſt, & iuſtitia de celo	ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
נִשְׁקָף׃ גַּם־יְהוָה	manabit. Sed & DEVS	proſpexit. Etenim dominus	διέκυψε. Καὶ γὰρ ὁ κύριος
יִתֵּן הַטּוֹב וְאַרְצֵנוּ	dabit bonum, & terra noſtra	dabit benignitatẽ, & terra nr̃a	δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν
תִּתֵּן יְבוּלָהּ׃ צֶדֶק	dabit germen ſuum. Iuſtitia	dabit fructum ſuum. Iuſtitia	δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. Δικαιοσύνη
לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְיָשֵׂם	ante eum ibit, & ponet	ante eum ambulabit, & ponet	ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ θήσει

الرب الهي افضل من المقام في
مساكن الخطاه الرب الاله
يحب الرحمه والعدل
ويعطي النعمة والتسبحة
للذين يسلكون بالدعة
لا يعدمهم الرب الخيرات
اللهم اله القوات طوبي
الانسان المتوكل عليه

المزمور
الرابع والثمنون

رضيت يا رب عن ارضك
ورددت سبي يعقوب
غفرت ذنوب شعبك
سترت جميع خطاياهم
سكنت كل
رجزك ورددت
شدة غضبك ۞ اقبل
بنا يا اله خلاصنا وارفع
رجزك عنا .
ولا تسخط
علينا الي
الابد ۞ انت الله
تعطف علينا واحييتنا
ليسر بك شعبك
اظهر لنا يا رب رحمتك
وهب لنا خلاصك
لنسمع ما يقول
الله ربنا لانه يتكلم
بالسلامة علي شعبه ۞
وابراره والمنصرفين
اليه بقلوبهم
خلاصه قريب
من اتقيايه ۞ مجده يحل
في ارضنا الرحمة والعدل
تلاقيا والبر والسلامة
تقابلا الحق من الارض
اشرق والعدل من السما
اطلع لان الرب
يعطي الخيرات والارض
تاتي بثمرتها ۞ العدل
ينبغي امامه ويثبت

אלהא מן למשרי במשכני
רשיעיא ארום היך שורים
ותריס תקיף יי אלהים
חינא ויקרא יתן יי לית
יכסי טבא מן דאזלין
בשלימותא :
צבאות טב לבר נש
דמתרחיץ במימרך :

לשבחא על ידיהון
דבני קרח תושבחתא :

רעיתא יי ארעך אתיבתא
שביתא דבית יעקב :
שבקתא חוביהון דעמך
כסיתא כל חטאיהון
לעלמין : כנשתא כל
חמתך תבתא מן
תקוף חמתך : תוב לותנא
אלהא פורקננא ובטיל
רוגזך מיננא :
האפשר דלעלמין
תתקף בנא תנגוד תוקפך
לדר ודר : הלא את תתוב
תחיי ית ישראל עמך
יחדון במימרך :
אחמי יתנא יי טובך
ופורקנך תיהב לנא :
אשמע מה ימלל
אלהא ארום מליל
שלם לעמיה ולחסידוהי
ולא יתובון
לשטותא :
ברם קריב לדחלין מניה
פורקניה לאשראה יקרא
בארענא : טבון וקשוט
אתען וקושטא ושלמא
איזדקין : קשוט מן ארעא
רביית וזכותא מן שמיא
אודק : ברם יי
יתן טבתא וארענא
תתן איבה : צדקתא
קדמוהי יהליך וישוי לא

Dei mei, magis q̃ habitare ĩ tabernaculis
impiorum. Quoniã ſicut arx excelſa
& clypeus fortis DEVS Deus,
gratiã & gloriam dabit DEVS, non
priuabit beatitudine ambulantes
in perfectione. DEVS
exercituum beatitudo homini
ſperanti in verbo tuo.

LXXXV. In laudẽ, p manũ
filiorum Quorah, Laudatoria.

Volũtas tua Deus ad terrã tuã, amo(uiſti)
captiuitatem domus Iaacob.
Remiſiſti iniquitatem populo tuo
operuiſti omnia peccata eorum
in eternum. Temperaſti omnem
iram tuam, conuerſus es a
fortitudine ire tue. Conuerte nos
Deus redemptor noſter, & ceſſet
ira tua a nobis.
Nunquid poſſibile eſt quod in ppetuũ
iraſcaris nobis, extendens furorẽ tuũ
a gñatõe ĩ gñationẽ. Nõne tu cõuerſus
vitam preſtabis nobis, & populus tuus
letabitur in verbo tuo,
oſtẽde nobis DEVS benignitatẽ tuã,
& redemptionem tuam da nobis.
Audiam quid loquatur
Deus, quoniam loquetur
pacem populo ſuo & piis ſuis
& non conuertentur
ad inſipientiam.
Siquidem prope eſt timentibus ab illo
redemptio eius, vt habitet gloria
in terra noſtra. Benignitas & veritas
obuiauerunt inuicem, rectitudo & pax
coniunctę ſunt. Veritas de terra
pululauit & iuſtitia de celo
manauit. Inſuper & DEVS
dabit beatitudinem, & terra noſtra
dabit germen ſuum. Iuſtitia
ante eum ibit & ponet

A. Sunt qui putant, ex p̃mo huius pſalmi uerſiculo poſſe manifeſtum ualidũq; elici argumentũ ad demonſtrandũ beatiſſimã uirginẽ mariã nequaq̃ cõtraxiſſe maculã originalis peccati. Sꝫ difficilior hec q̃ſtio q̃ ut poſſit breui ſermone determinari, ĩ qua tot p̃clariſſimorꝫ uirorꝫ ingenia inſudarũt. Nec ſolius ſãcti Hidelphõſi authoritas, p̃ferẽda eſt authoritati Auguſtini, Hieronymi, Ambroſii, Gregorii & ceterorꝫ omniũ ſanctorũ. Verũ hec obiter & in trãſcurſu. In nr̃is uero ſcholiis ſup Pauli epiſtolis, ex ꝓfeſſo de re hac egimus. Preſtat uero magis hoc loco nr̃is cõicare, q̃ de uirginitate b̃tiſſime uirginis, oſtendi in cõmẽtariis hebreorꝫ patrũ. Ex annotatiõibus. R. Moſſe hadarſſan אמת מארץ תצמח וגו׳ בקמצים בשקף אמר ר׳ יודן זאת היא תשועתינו שתצמח מארץ באמצעות אלהי׳ ויהיו נקשרות שניהם יחד ולמה אמר תצמח ולא אמר תולד לפי שלא תהיה [illegible] ולתולדות בריות העולם אלא נפרדת בלתי הגבר [illegible] וצדקנו אשר [illegible] אותם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i. Veritas d̃ terra germinabit ſiue creſcet, & iuſtitia de celis ꝓtendet. Dixit R. Ioden. Hec ẽ ſalus noſtra, que de terra orieť, mediante Deo, eruntq; cõiuncte ambo ſimul. Et cur dixit creſcet ſiue orieť, ſiue pullulabit, & nõ dixit naſceť? Qm nimirũ generatio ſiue natiuitas eius, nõ erit ſimilis, gñatõi ſiue natiuitati creaturarꝫ q̃ ſunt in mundo immo diuerſa & diſtans, abſq; ſocio & cõiunctõe. & hic erit ſaluator nr̃ & iuſtus nr̃, quẽ mittet Deus, & hoc ẽ q́ dicit Vtiq; Deus dabit bonũ, & terra noſtra dabit germen ſuũ. Con-

לדרך פעמיו׃	In via greſſus eius.	In via greſſus ſuos.	εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ.
פו תפלה לדוד	LXXXVI. Oĩo Dauidis.	LXXXV. Oratio Dauid.	πέ. Προσευχὴ τῷ Δαβίδ.
הטה יהוה אזנך	Inclina DEVS aurem tuã,	Inclina domine aurem tuam	Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου
ענני כי עני	reſponde mihi, quia egenus	& exaudi me, quoniam inops	καὶ ἐπάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς
ואביון אני׃ שמרה	& pauper ſum ego. Cuſtodi	& pauper ſum ego. Cuſtodi	καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ. Φύλαξον
נפשי כי חסיד אני	aĩam meã, qa miſicors ſum,	aĩam meã quoniã ſanctus ſum,	τὴν ψυχήν μου ὅτι ὅσιός εἰμι, (ζοντα
הושע עבדך אתה אלהי	ſalua ſuũ tuũ, tu DEVS mõ	ſaluũ fac ſuũ tuũ Deo meo ſpe(	σῶσον τὸν δοῦλόν σου ὁ θεός μου, τὸν ἐλπί(
הבוטח אליך׃ חנני אדני	q ꝯfidit ĩ te. Miſerẽ mei Deus,	ĩ te. Miſerere mei dñe (rantẽ	ἐπὶ σέ. Ἐλέησόν με κύριε
כי אליך אקרא כל	quoniam ad te clamabo tota	quoniam ad te clamaui tota	ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην
היום׃ שמח נפש	die, letifica animam	die, letifica animam	τὴν ἡμέραν. Εὔφρανον τὴν ψυχὴν
עבדך כי אליך	ſerui tuĩ, quia ad te	ſerui tui, quoniam ad	τοῦ δούλου σου ὅτι πρὸς σὲ
אדני נפשי אשא׃	animam meã leuo.	te domine animam meã leuaui.	ἦρα τὴν ψυχήν μου.
כי אתה אדני טוב	Tu enim domine es bonus	Quoniam tu domine ſuauis	Ὅτι σὺ κύριε χρηστὸς
וסלח	& propitiabilis	& mitis,	καὶ ἐπιεικὴς,
ורב	& multus	& multe	καὶ
חסד	miſericordia,	miſericordie	πολυέλεος
לכל קראיך׃	omnibus qui inuocant te.	omnibus inuocantibus te.	πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε.
האזינה יהוה	Auribus percipe domine	Auribus percipe domine	Ἐνώτισαι κύριε
תפלתי והקשיבה	orationem meã, & auſculta	orationem meam, & intende	τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες
בקול תחנונותי׃	vocẽ deprecationũ mearũ.	voci deprecationis mee.	τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.
ביום צרתי	In die tribulationis mee	In die tribulationis mee	Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου
אקראך כי תענני׃	Inuocabo te, qa rñdebis mihi.	clamaui ad te qa exaudiſti me.	ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι ἐπήκουσάς μου.
אין כמוך באלהים	Non eſt ſimilis tibi, in Diis	Non eſt ſimilis tui in diis	Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς
אדני ואין כמעשיך׃	Deus & nõ eſt iuxta opa tua.	domine, & nõ eſt ſm opera tua.	κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.
כל גוים אשר עשית	Omnes gentes, quas feciſti	Omnes gentes quaſcũq feciſti	Πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας,
יבואו וישתחוו	venient & adorabunt	venient & adorabunt	ἥξουσι, καὶ προσκυνήσουσιν
לפניך אדני	coram te Deus,	coram te domine,	ἐνώπιόν σου κύριε.
ויכבדו לשמך׃	& glorificabunt nomen tuũ.	& glorificabunt nomen tuum.	Καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου,
כי גדול אתה	Quia magnus es tu,	Quoniam magnus es tu	ὅτι μέγας εἶ σύ,
ועשה נפלאות	& faciens mirabilia	& faciens mirabilia,	καὶ ποιῶν θαυμάσια,
אתה אלהים לבדך׃	tu Deus ſolus.	tu es Deus ſolus.	σὺ εἶ θεὸς μόνος.
הורני יהוה דרכך	Doce me deus viam tuam	Deduc me domine in via tua,	Ὁδήγησόν με κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, (θήτω
אהלך באמתך יחד	vt ambulẽ ĩ veritate tua, vni	& ĩgrediar ĩ veritate tua, letetũ	καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. Εὐφρανθ(
לבבי ליראה שמך׃	cor meũ vt timeat nomẽ tuũ.	cor meũ vt timeat nomen tuũ.	ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
אודך יהוה אלהי	Cõfitebõ tibi DEVS deo mõ	Cõfitebor tibi dñe Deus meus	Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ὁ θεός μου
בכל לבבי ואכבדה	ĩ toto corde meo, & glĩficabo	ĩ toto corde meo, & glorificabo	ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω
שמך לעולם׃ כי	nomẽ tuũ ĩ ſempiternũ. Quia	nomen tuum in eternũ. Quia	τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. Ὅτι
חסדך גדול עלי	miſicordia tua magna ſr me,	miſicõdia tua magna ẽ ſup me,	τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ,
והצלת נפשי	& eruiſti animam meam	& eruiſti animam meam	καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου
משאול תחתית׃	de inferno extremo.	ex inferno inferiori.	ἐξ ᾅδου κατωτάτου.
אלהים זדים קמו	DEVS ſuperbi ſurrexerunt	Deus iniqui inſurrexerunt	Ὁ θεός, παράνομοι ἐπανέστησαν

في الارض خطواته	לְאוֹרַח טָב אִסְתְּוָרוֹי :	in via bona greſſus ſuos.
المزمور لخامس والثمنون	צְלוֹתָא דְצַלִּי דָוִד	LXXXVI. Oro qua orabat Dauid.
امل الي يارب بسمعك	אַרְכֵין יְיָ אוּדְנָךְ	Inclina DEVS aurem tuam,
واستجب لي فانني انا	עֲנֵינִי אֲרוּם עֲנִיָּא	reſponde mihi,quoniam pauper
مسكين وضعيف احفظ	וְחַשִּׁיכָא אֲנָא : נְטוֹר	& egenus ego.Cuſtodi
نفسي لاجل صلاحك	נַפְשִׁי אֲרוּם חֲסִידָא אֲנָא	animam meam quoniã miſericors ſum
اللهم خلص عبدك الراجي	פְּרוֹק עַבְדָּךְ אַתְּ אֱלָהִי	redime ſeruum tuum tu Deus meus
لك ارحمني يارب	דַאֲנָא מִתְרְחִיץ עֲלָךְ : חוּס	ſperantem in te.Miſerere
فاني دعوتك النهار	עֲלַי יְיָ אֲרוּם קֳדָמָךְ אֲצַלֵּי כָּל	mei DEVS qm̃ coram te orabo tota
كله فرح نفسي	יוֹמָא : חַדִּי נַפְשָׁא	die.Letifica animam
عبدك فان	דְעַבְדָּךְ אֲרוּם לְוָתָךְ	ſerui tui,quoniam ad te
نفسي ابتهلت	יְיָ נַפְשִׁי אוֹקִיר בִּצְלוֹתִי	DEVM animã meã leuabo in orone,
اليك يارب لانك انت يارب	אֲרוּם אַתְּ הוּא יְיָ טָב	Quoniam tu ipſe DEVS bonus es
بار عادل	לְצַדִּיקַיָּא וְשָׁבִיק	iuſtis, & remittis
تغفر الرحمة	לְחַיָּבִין לְאוֹרַיְתָא	iis qui conuertuntur ad legem,
على الذين يدعونك	וּמַסְגֵּי טִיבוּ לְכָל	& multus bonitate omnibus
اللهم تقبل	דִּמְצַלַּיִין קֳדָמָךְ :	orantibus coram te.
صلاتي واسمع	אַצִּית יְיָ צְלוֹתִי	Exaudi DEVS
صوت تضرعي	צְלוֹתִי וּשְׁמַע	orationem meam & intende
لاني دعوتك	קָל אִתְחַנָּנוּתִי	voci fletus mei.
في يوم شدتي	בְּיוֹמָא דְעָקְתִי אֶקְרֵי	In die tribulationis mee clamabo
فاستجب لي	לְוָתָךְ אֲרוּם אַתְּ עָנֵי יָתִי :	ad te,quoniam tu reſpondebis mihi.
ليس مثلك يا ربي	לֵית בַּר מִינָךְ בְּאִנְגְלַיָּא	Non eſt preter te in angelis
واهي ولا مثل اعمالك	מְרוֹמָא יְיָ לֵית כְּעוֹבָדָךְ :	altiſſimis,DEVS,& nõ ẽ ſic opus tuũ.
لان جميع الامم الذين	כָּל עַמְמַיָּא דַעֲבַדְתְּ	Omnes popu'i quos feciſti
خلقت يأتون ويسجدون	יֵיתוּן וְיִסְגְּדוּן קֳדָם	venient & adorabunt
امامك يارب	קֳדָמָךְ יְיָ ויית	coram te DEVS,
ويسبحون لاسمك	וְיִתְּנוּן אִיקָר לִשְׁמָךְ :	& dabunt gloriam nomini tuo.
لانك عظيم صانع	אֲרוּם רַבָּא אַתְּ הוּא	Quoniam magnus tu ipſe
الايات وانت	אֱלָהָנָא וְעָבֵיד פְּרִישָׁן	Deus noſter,& faciens mirabilia
الله العظيم وحدك	אַתְּ אֱלָהָא לְבַלְחוֹדָךְ :	tu Deus ſolus.
اهدني يارب لطرقك	אַלִּיפְנַן יְיָ אוֹרְחָתָךְ	Doce nos DEVS vias tuas,
حتى اسلك في عدلك ليفرح	אֶתְהַלֵּךְ בְּקוּשְׁטָךְ יַחֵד	ambulabo in veritate tua,vni
قلبي حين يخشى اسمك	לִבִּי לְמִדְחַל לָךְ שְׁמָךְ :	cor meum vt timeat te nomen tuum.
اشكرك يا ربي والهي	אוֹדֵי לָךְ יְיָ אֱלָהִי	Confitebor tibi DEVS Deus
من كل قلبي واسبح اسمك	בְּכָל לִבִּי וְאוֹקִיר	in toto corde meo,& honorificabo
الى الابد لان	שְׁמָךְ לְעָלַם : אֲרוּם	nomen tuum in eternum.Quoniam
رحمتك سابغة علي	טוּבָךְ רַב עֲלַי וּפ	benignitas tua magna eſt ſuper me,
اذ خلصت نفسي	וְשֵׁיזֵבְתָּא נַפְשִׁי מ	& liberaſti animam meam
من اسافل الجحيم	מִשְּׁאוֹל אַרְעִיתָא :	de inferno terreno.
اللهم ان مخالفيك قاموا	אֱלָהָא זֵידָנִין קָמִין	Deus ſuperbi inſurrexerunt

ſtat aũt nõ reperiri & nõ eſſe qui enarret nomen patris eius,neq; qui illud ſciat. Verũ hoc occultum eſt ab oculis uulgi,donec ueniat ipſe & manifeſtum faciat illud.

A. Libro midras tehilim אמר ר' פנחס בשם ר' ראובן עתיד הקב"ה להביא לתבור ולכרמל וליתן ירושלים בראשן שנא' נכון יהיה הר בית י' בראש ההרים .i. Dixit R.Pinchas in nomine rabi rauben. Futurum eſt ut Deus ſanctus & bñdictus, adducat tabor & carmellũ, & dabit Ieruſalẽ in capite eorũ iuxta illud q̃ dictũ eſt. Iſaie.ii. & Michee.iiii. Paratus erit mons domus Dei i capite mõtium. Vulgus hebreorũ innixus his q̃ ſupra dicunt credidit in aduẽtu Meſſie ciuitatem Ieruſalẽ fore a loco ꝓprio mouendam ponẽdãq; i uerticibus mõtis tabor & montis carmelli. Horũ uero fatuũ & reprobũ ſenſum reprehendit. R. Salomon, in cõmẽtariis Iſaie, dicens והיה באחרית הימים לפי שיעלו הנושבים במו שאמר למעלה נכון יהיה כל העניין עד לכו ונלכה באור יי כי נטשת הענין פסק הדיבור אל תשובות כי כל מה שנשנת את עמך בימים היה כי עד מלאו וכל הענין כי התרגשות מיסכו זו על זו עד אחרית נא ומ"כ באחרית הימים כמ"כ שלון פושעים וישיב להם כבושתן בראש ההרים בהר שלא ראו לכ'

עָלַי וַעֲדַת עָרִיצִים	adūſus me,& cetus robuſtoꝝ	ſup me,& ſynagoga potentium	ἐπ' ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν
בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי וְלֹא	queſierunt aĩam meã,& non	queſierunt animã meã,& non	ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ
שָׂמוּךָ לְנֶגְדָּם׃ וְאַתָּה	poſuerũt te ĩ ɔſpectu ſuo.Tu(	ppoſuerũt te ĩ ɔſpectu ſuo.Et tu	προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ σὺ
יְהוָה אֵל־רַחוּם	DEVS Deus miſicors (aũt	domine Deus miſerator	κύριε ὁ θεός μου οἰκτίρμων
וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם	& clemens,diſtans ab ira,	& miſericors,patiens &	καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ
וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת׃	& multe miſicordie,& ũitas.	multe miſericordie & verax.	πολυέλεος καὶ ἀληθινός.
פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי	Reſpice ad me & miſeẽ mei,	Reſpice in me & miſerere mei,	Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
תְּנָה־עֻזְּךָ לְעַבְדֶּךָ	da fortitudinẽ tuã ſuo tuo,	da imperium tuum puero tuo,	δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου,
וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן	& ſalua filium	& ſaluum fac filium	καὶ σῶσον τὸν υἱὸν
אֲמָתֶךָ׃ עֲשֵׂה־עִמִּי	ancille tue.Fac mecum	ancille tue.Fac mecum	τῆς παιδίσκης σου. Ποίησον μετ' ἐμοῦ
אוֹת לְטוֹבָה	ſignum in bonitate,	ſignum in bonum	σημεῖον εἰς ἀγαθόν,
וְיִרְאוּ ש	vt videant	vt videant	καὶ ἰδέτωσαν
שֹׂנְאַי רב	qui oderunt me	qui oderunt me	οἱ μισοῦντές με
וְיֵבֹשׁוּ כִּי־	& confundantur,quia	& confundantur,quoniam	καὶ αἰσχυνθήτωσαν. Ὅτι
אַתָּה יְהוָה	tu DEVS	tu domine	σὺ κύριε
עֲזַרְתַּנִי וג	auxiliatus es mihi,	adiuuiſti me	ἐβοήθησάς μοι
וְנִחַמְתָּנִי׃	& conſolatus es me.	& conſolatus es me.	καὶ παρεκάλεσάς με.
פז לִבְנֵי קֹרַח	LXXXVII.Filioꝝ quorah	LXXXVI.Pſalmus cantici	πϛʹ. Τοῖς υἱοῖς κορὲ
מִזְמוֹר שִׁיר	Pſalmus,Canticum.	filiis chore.	ψαλμὸς ᾠδῆς.
יְסוּדָתוֹ בְּהַרְרֵי	fundamẽtũ cuius ĩ mõtibus	Fundamenta eius in montibus	Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι
קֹדֶשׁ׃ את	ſanctuarii.	ſanctis,	τοῖς ἁγίοις.
אֹהֵב יְהוָה שַׁעֲרֵי	Diligit DEVS portas	diligit dominus portas	Ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας
צִיּוֹן מִכֹּל מִשְׁכְּנוֹת	cion ſup omnia tabernacula	ſion ſuper omnia tabernacula	σιών, ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα τοῦ
יַעֲקֹב׃ גב	Jaacob. · A.	Jacob.	ἰακώβ.
נִכְבָּדוֹת מְדֻבָּר בָּךְ	Glorioſa dicta ſunt in te	Glorioſa dicta ſunt de te,	Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ
עִיר הָאֱלֹהִים סֶלָה׃	ciuitas DEI ĩ ppetuũ (lonẽ	ciuitas Dei.	ἡ πόλις τοῦ θεοῦ. διάψαλμα.
אַזְכִּיר רַהַב וּבָבֶל	Cõmẽorabo Rahab,& baby(	Memor ero raab & babylonis,	Μνησθήσομαι ῥαὰβ, καὶ βαβυλῶνος
לְיֹדְעָי הִנֵּה פְלֶשֶׁת	his q ſciũt me.Ecce paleſtina	ſcientibus me.Ecce alienigene	τοῖς γινώσκουσί με. Καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι
וְצוֹר עִם־כּוּשׁ זֶה	& tyrus cum ethiopia,iſte	& tyrus & populus ethyopũ,hi	καὶ τύρος καὶ λαὸς τῶν αἰθιόπων, οὗτοι
יֻלַּד־שָׁם	natus eſt ibi.	fuerunt illic.	ἐγενήθησαν ἐκεῖ.
וּלְצִיּוֹן יֵאָמַר	Ad cion autem dicetur	Nunquid ſion dicet	Μήτηρ σιὼν ἐρεῖ
אִישׁ וְאִישׁ	vir,& vir	homo,& homo	ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος
יֻלַּד־בָּהּ וְהוּא	natus eſt in ea,& ipſe	natus eſt in ea,& ipſe	ἐγενήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς
יְכוֹנְנֶהָ עֶלְיוֹן׃	preparauit eam excelſus.	fundauit eam altiſſimus.	ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος.
יְהוָה יִסְפֹּר בִּכְתוֹב	DEVS numerabit dũ ſcri(	Dominus narrabit in ſcripturis	Κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ
עַמִּים	populos (bet	populorum,	λαῶν, (των ἐν αὐτῇ. διάψαλμα.
זֶה יֻלַּד־שָׁם סֶלָה׃	iſte natus eſt ibi in perpetuũ.	& principũ hoꝝ q fuerũt in ea.	καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων
וְשָׁרִים ' כח	Et cantores	Sicut letantium	Ὡς εὐφραινομένων
כְּחֹלְלִים	ſicut choream ducentes,	omnium,	πάντων
כָּל־מַעְיָנַי	omnes aſpectus mei	habitatio	ἡ κατοικία
בָּךְ׃	in te.	eſt in te.	ἐν σοί.

علي وجمع الاعداء	עלי וכנשת תקיפין תבעו	aduerſum me, & robuſti queſierunt
طلبوا نفسي ولم	נפשי ולא שויאו יתך	animam meam & non poſuerunt te
يجعلوك امامهم وانت	לקובליהון ואת ייי	in conſpectu ſuo. Et tu ipſe
يا رب رؤوف رحيم	ייי אלהא רחמנא	DEVS Deus miſerator
عظيم الاناة	וחננא מרחיק רגז ומסגי	& miſericors, alienus ab ira, nimius
كثير الرحمة والعدل	למעבד טבון וקשוט	vt facias benignitatem & veritatem.
تعطف علي وارحمني	אתפני לותי ורחים	Reſpice in me & miſerere
اعط عبدك قوة	עלי הב עושנך לעבדך	mei, da fortitudinem tuam ſeruo tuo,
وخلص ابن	ופרוק לבר	& redime filium
امتك اصنع معي	אמתך עיבד עמי	ancille tue. Fac mecum
اية صالحة	אתא לטבתא בזמן דיעיל	ſignum ad bonū in tempore quo faciet
لبراها	שלמה ברי ית ארונא	Salomon filius meus ingredi archam
الذين يشنوني في	בבית מקדשא יתפתחון	in domum ſanctuarii, aperiantur
فيخزون لانك	תרעיא אמטולתי ויחמון	porte propter me & videant
يا رب	סנאי ארי שבקתא לי	qui me oderūt, quod tu remiſiſti mihi,
نصرتني	ויבהתון ויודון ארום	& erubeſcāt & ꝯfiteant, qm̄ (tus es me.
وعزيتني	את ייי סייעתני ונחמתני	tu DEVS auxiliatus es mihi & cōſola(
المزمور	על ידוהי דבני קרח	LXXXVII. Per manus filioꝝ quorah
السادس والثمانون	איתאמר שבח שיר	dicta, Laudatoria cantilena,
اساساته في الجبال	דמתיסד על פום אבהתן	cuius fundamentum ſuper ore patrū
المقدسة	דמן לקדמין	qui fuerunt a principio.
احب الرب ابواب	רחים ייי מתרעי	Diligit DEVS portas
صهيون افضل من جميع	מדרשיא דקביען בציון	ſtudioſorum ſtructas in ſion (Iaacob.
مساكن يعقوب	מכל בתי כנישתא דבית יעקב	pluſq̄ oēs domos, cōgregatōis domus(
تمجيدات قيلت من اجلك	מילין דיקר אתמלל עלך	Verba honorifica dicta ſunt de te
يا مدينة الله	קרתא דאלהא לעלמין	ciuitas Dei in eternum.
اذكر راحاب وبابل	דכרין תושבחתא מצראי	Cōmemorabo laudationes egyptiorū
اللذين يعرفونني هوذا	ובבלאי לידעי יתך הא	& babyloniorum his qui ſciūt te. Ecce
القبايل الغربا وشعب	פלשתאי וצוראי עם	paleſtina & tyrus. cum
النجاشي هولا كانوا هناك	כושאי דין מלכא איתרבא תמן	ethiopibus, hic rex vnctus fuit
الام صهيون تقول	ולציון יתאמר דוד	ibi. Et ad ſion dicetur Dauid
ان انسانا وانسان	ומלכא ושלמה בריה	rex & Salomon filius eius,
ولد فيها وهو	איתרבא בגוה ואלהא	vnctus fuit in ea, & Deus
العلي اسسها الى الابد	היא ישכלילנה לעילא	ipſe fundabit eam ad celſitudinem.
الرب يخبر في كتب	ייי על ספרא דמכתבין	Deus in libro in quo ſcriptus eſt
الشعوب	בית חושבן כל עממיא דין	numerus omnium populorum, hic
والرؤسا المولودين فيها	מלכא איתרבא תמן לעלמין	rex vnctus fuit ibi, in eternum.
ليفرح بك	ואמרין שירין על חינגיא	Et dicent cantum cum choris,
جميع	כל מיני תושבחן על	omnes ſpecies laudis, ſuper
من يسكنك وكل	קורבניא מתאמרין	ſacrificia dicent
من تواضع فيك	בגווך	in medio tui.

יתרים בישיבות תשא ובנבואות יגדל יי גם שיצאת בו מנסים סיני ויפול ותגוד וגו .i. Et erit in nouiſſimis diebus. Poſtq̄.ſ. deficient peccatores quēadmodū ſupradictū eſt. Preparatus erit, totū eodē modo, uſq; ibi, ambulantes ambulabimus ī lumine Dei, qm̄ derelictum eſt. Hanc ſniam ꝓphete ad diuinitatē referendā cenſeo. Nā q derelictus ſit ppl's, ī cauſa fuerunt peccata eoꝝ, uſq; ibi, copleti ſunt. Et oia q̄ ibi habent oiaq; capitula in uicem coniūgunt uſq; ibi Canā nunc. Itaq; ī nouiſſimis diebus, qñ ceſſpitabunt peccores, benigne cū illis facies preparatus erit in capite montiu, in mote.ſ. q eſt caput oium montium, q̄cū ad dignitatem ſue q̄cū ad pciū, & exiſtimationem. Et eleuabitur ſup colles. Qm.ſ. magnificabitur Deus ſigno q fiet ī eo maiore ſignis q facta ſunt in mōte tabor, & in monte carmelli. R. quoq; Abrahā auenezra uit emunctē de feca teq; doctrine in comētarus Michee ſpiritaliter iterptat. Et demū ſubiungit uerba hec ויעבר מלכם לפניהם בגלות בשביל שנסתלק השכינה מראש פשעיהם Et pau- ויי בראשם lo inferius רמז אשר כך הפרשה ל ימי המשיח .i. Et erat iuxta rex eoꝝ corā eis in captiuitate Qm ſegregauit ſe ab eis Deus.ſ.&c.b.a pricipio pp operationes eoꝝ malas. Et cōplet poſtmodum reſiduum capituli pro diebus MESSIE.

Libro midras tehilim אמר ר' יוסי בר' סימון עתידין אומות העולם להביא דורונות למלך המשיח שנאמר מראש אמנה .i. Dixit R. Ioſi filius Simon. Futurū eſt ut natiōes ſeculi adducāt mūera regi Meſſie, ſicut dictū eſt. Cant. iiii. Munera dabis de capite Amana.

פח שִׁיר מִזְמוֹר	LXXXVIII.Cãticeũ.pſ.	LXXXVII. Cãticeũ pſalmi	πζ΄. Ὠδὴ ψαλμοῦ
לִבְנֵי־קֹרַח לַמְנַצֵּחַ	filioꝶ Quorah,ad victoriã,	filiis chore in finem	τοῖς υἱοῖς κορὲ, εἰς τὸ τέλος
עַל־מָחֲלַת לְעַנּוֹת	ꝑ chorum,ad exultationem.	pro Amalech ad reſpõdẽdũ	ὑπὲρ μαελὲθ τοῦ ἀποκριθῆναι,
מַשְׂכִּיל לְהֵימָן	Intellectus,Heman	intellectus heman	συνέσεως αἰθὰμ
הָאֶזְרָחִי׃	Haezrachi.	ezraite.	τῷ ἰσραηλίτῃ.
יְהוָה אֱלֹהֵי יְשׁוּעָתִי	DEVS Deus ſalutis meę, A	Domine Deus ſalutis meę,	Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου,
יוֹם־צָעַקְתִּי בַלַּיְלָה	per diem clamaui,& nocte	in die clamaui & nocte	ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ
נֶגְדֶּךָ׃ תָּבוֹא לְפָנֶיךָ	corã te.Ingrediatur ante te	corã te.Intret in cõſpectu tuo	ἐναντίον σου. Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου
תְּפִלָּתִי הַטֵּה־אָזְנְךָ	oratio mea,inclina aurẽ tuã	oratio mea,inclina aurem tuã	ἡ προσευχή μου. Κλῖνον τὸ οὖς σου
לְרִנָּתִי׃ כִּי־שָׂבְעָה בְרָעוֹת	ad lauda. meã.Qr ſati.ẽ ma.	ad pcẽ mã.Quia ĩpleta ẽ malis	εἰς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐπλήσθη κακῶν
נַפְשִׁי וְחַיַּי לִשְׁאוֹל	aĩa mea,& vita mẽa ad ĩfernũ	anima mea,& vita mea inferno	ἡ ψυχή μου καὶ ἡ ζωή μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισε.
הִגִּיעוּ׃ נֶחְשַׁבְתִּי	applicuit.Reputatus ſum	appꝓpinquauit.Eſtimatus ſum	Προσελογίσθην μετὰ
עִם־יוֹרְדֵי בוֹר	cum deſcendentibus in lacum.	cum deſcendentibus in lacum,	τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον.
הָיִיתִי כְּגֶבֶר אֵין	Factus ſum quaſi homo	factus ſum ſicut homo	Ἐγενήθην ὡσεὶ ἄνθρωπος
אֱיָל׃ בַּמֵּתִים חָפְשִׁי	inualidus.Inter mortuos lib,	ſine adiutorio inter mõtuos lib.	ἀβοήθητος, ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος.
כְּמוֹ חֲלָלִים	ſicut interfecti	Sicut vulnerati	Ὡσεὶ τραυματίαι
שֹׁכְבֵי קב	& dormientes	dormientes	καθεύδοντες
קֶבֶר אֲשֶׁר	in ſepulchro,quorum	in ſepulchris quorum	ἐν τάφῳ, ὧν
לֹא זְכַרְתָּם	non recordaris	non es memor	οὐκ ἐμνήσθης
עוֹד וְהֵמָּה מִיָּדְךָ	amplius,& ipſi a manu tua	amplius,& ipſi de manu tua	ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου
נִגְזָרוּ׃ ש	abſciſſi ſunt.	repulſi ſunt.	ἀπώσθησαν.
שַׁתַּנִי בְּבוֹר	Poſuiſti me in lacu	Poſuerunt me in lacu	Ἔθεντό με ἐν λάκκῳ
תַּחְתִּיּוֹת בְּמַחֲשַׁכִּים	nouiſſimo,in tenebroſis	inferiori,in tenebroſis	κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς
בִּמְצֹלוֹת׃	& in profundis. (tuus,	& in vmbra mortis.	καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου.
עָלַי סָמְכָה חֲמָתֶךָ	Supme ɔfirmatus eſt furor(	Supme ɔfirmatus ẽ furor tuus,	Ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου,
וְכָל־מִשְׁבָּרֶיךָ	& cunctis fluctibus tuis	& omnes fluctus tuos	καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς σου
עִנִּיתָ סֶּלָה׃	afflixiſti me in perpetuum.	induxiſti ſuper me.	ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διάψαλμα.
הִרְחַקְתָּ מְיֻדָּעַי	Longe feciſti notos meos	Longe feciſti notos meos	Ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου
מִמֶּנִּי שַׁתַּנִי ת	a me,poſuiſti me	a me,poſuerunt me	ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό με
תוֹעֵבוֹת לָמוֹ כָּלֻא	abominationẽ eis,clauſum	abominationẽ ſibi.Traditus	βδέλυγμα ἑαυτοῖς. Παρεδόθην
וְלֹא אֵצֵא׃ עֵינִי	& nõ pdeuntẽ.Oculus meuſ	ſum & nõ egrediebar,oculi mei	καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην, οἱ ὀφθαλμοί μου
דָאֲבָה מִנִּי עֹנִי	infirmatus eſt ab afflictione,	languerunt pre inopia.	ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας.
קְרָאתִיךָ יְהוָה	inuocaui te DEVS.	Clamaui ad te domine,	Ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε
בְּכָל־יוֹם שִׁטַּחְתִּי	tota die expandi (mortuis	tota die expandi	ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα
אֵלֶיךָ כַפָּי׃ הֲלַמֵּתִים	ad te palmas meas.Nunqd(	ad te manꝯ meas.Nũqd mõtuis	πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου. Μὴ τοῖς νεκροῖς
תַּעֲשֶׂה־פֶּלֶא אִם־	facies mirabilia aut	facies mirabilia,aut	ποιήσεις θαυμάσια, ἢ
רְפָאִים יָקוּמוּ	mortui reſurgent	medici ſuſcitabunt	ἰατροὶ ἀναστήσουσι
יוֹדוּךָ סל	& confitebuntur tibi	& confitebuntur	καὶ ἐξομολογήσονταί
סֶּלָה׃ ה	ſemper.	tibi.	σοι, διάψαλμα.
הַיְסֻפַּר בַּקֶּבֶר	Nunqd narrabit ĩ ſepulchro	Nũqd narrabit aliqs ĩ ſeplchro	Μὴ διηγήσεταί τις ἐν τῷ τάφῳ
חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ	miſericõdia tua,& veritas tua	miſericõdiã tuã,& veritatẽ tuã	τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου

المزمور
السابع والثمانون

يا رب اله خلاصي رغبت
اليك في نهاري وعندك
في ليلي فلتدخل امامك
صلاتي واصغ بسمعك الى صوت
تضرعي يا رب فقد امتلا من
من الشرور نفسي ودنت
من الجحيم حياتي
وعددت مع
هابطي الجب
صرت كالانسان الذي
لا نصير له معدا في الاموات
وكالجرحى
المطروحين
بين القبور الذين
لم يذكرهم
ايضا وهم من يدك
معصيون
اسكنتني في اسافل
الجب في ظلمات
وظلال الموت
اشتد علي رجزك
وغمرتني
كل امواجك
ابعدت عني
معارفي
صرت رجلا اسلك
فلا اخرج عيناي
ضعفت من المسكنة
صرخت اليك يا رب
النهار كله بسطت
يدي اليك هل في الموتى
تصنع العجائب او
الاطباء يقيمون
ويعترفون لك
او يخبر اهل القبور
برحمتك او في الهلاك

שירא ותושבחתא על־
ידיהון דבני קרח לשבחא
על צלותא לשבחא שכל
טבא על ידוי דהימן
יציבא :
יי אלהא פורקני יממא
קבילית בליליא צלותי
לקדמך : תיעול קדמך
צלותי אצלי אודנך
לבעותי : ארום שבעת בבישן
נפשי וחיי לשאול
מטו : אתחשבית
עם נחתי בית אסירי
הויתי היך גברא דלית
ליה חילא : היך רשיעיא דמיתו
ולא תבו אתעבידו בני
חורין מן מצותא היך
קטילין דחרבא שכבי
בית קבורתא דלא
דכרתנון תוב ואנון
מאפי שכינתך אתפליגו :
שויתני בגלותא
דמתילא בגובא ארעיתא
בחשוכא בטולא :
עלי סמכת חימתך וכל
גזירן בישין תברתא
עניתא לעלמין :
ארחיקתא מידעי מני
שויתני ריחוקין
להון כלוא בבית אסירי
ולא אפוק : עיני
דלפת דמעין מן עניותא
קריתך יי בכל יומא
פרסית לותך
בצלותי ידי : האפשר
דלמתיא תעביד פרישן
אין גושמיא די אתמסיו
בעפרא יקומון יודון
קדמך לעלמין :
האפשר דיתחוי בבית
קבורתא טובך קושטך

LXXXVIII. Cãticũ & laudatoria, ꝑ manum filiorum Quorah in laudem pro oratione, in laudem. Intellectus bonus, per manus Heman Izuel .i. indigene.

DEVS Deus redemptionis mee, ꝑdiẽ clamaui, & in nocte oratio mea coram te. Ingrediatur coram te oratio mea, declina aurem tuam ad precẽ meã. Quõ̃ ſatiata eſt malorũ anima mea, & vita mea in infernum applicuit. Reputatus ſum cũ deſcẽdẽtibus ĩ domũ eoꝝ q̃ ĩ carce(ribus detinent̃, fui ſicut hõ cui nõ eſt adiutoriũ. Sicut impii q̃ mortui ſunt, & non ſunt conuerſi, facti ſunt liberi a mandatis. Sicut interfecti gladio dormientes in ſepulchris, quorum non recordaberis amplius, & ipſi q̃dẽ a facie diuinitatis tue ſeparati ſũt. Poſuiſti me in captiuitatem que ſimilis eſt foſſe terr. ne, in tenebris & in vmbra mortis. Sup̃ me cõfirmatus ẽ furor tuus, & oẽs deſtinationes male attriuerunt me, afflixiſti me in eternum. Elongaſti notos meos a me, poſuiſti me elongationem eis, clauſum in domo carceris & non prodeuntem. Oculus meus ſtillauit lachrymas ob calamitatem inuocaui te DEVM omnibus diebus extendi ad te in oratione manus meas. Scilicet mortuis facies miracula, fortaſſis corpora que conſumpta ſunt in puluere reſurgent & confitebuntur tibi in perpetuum. Scilicet narrabit quis in ſepulchro bonitatẽ tuã, veritatẽ tuã

A. Libro midras tehilim אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה אין לי ישועה אלא בך ואין עיני מיחלות אלא לך אמ' לה הקב"ה הואיל וכך הוא אני מושיעך שנ' ישראל נושע בי"י תשועת עולמים .i. Dixit eccleſia iſrael coram Deo ſancto & bñdicto. Non eſt mihi ſalus niſi in te, & non excitat̃ oculus meus niſi i te. Dixit ei Deus ſanctus & benedictus. Quoniam res ita ſe habet, & ipſe ſaluabo te ſicut dictum eſt. Iſaie. xlv. Iſrael ſaluatus eſt in Deo ſalute eterna. Aduertẽdũ ĩ chaldea editione ſic hẽri Iſrael redẽptus in uerbo Dei redemptione eterna. Id ẽq; interpreti chaldeo ſignificare Deum & uerbum Dei.

באבדון: היודע	ĩ iſerno.Nunqđ cognoſcẽt	ĩ pditionẽ.Nunqđ cognoſcẽt	ἐν τῇ ἀπωλείᾳ. Μὴ γνωσθήσεται
בחשך פלאך	in tenebris mirabilia tua,	in tenebris mirabilia tua,	ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου,
וצדקתך כא	& iuſtitia tua	& iuſtitia tua	καὶ ἡ δικαιοσύνη σου
בארץ נשיה:	ĩ terra q̃ obliuioni tradita ẽ.	in terra obliuionis.	ἐν γῇ ἐπιλελησμένῃ.
ואני אליך יהוה	Ego autem ad te DEVS	Et ego ad te domine	Κἀγὼ πρὸς σὲ κύριε
שועתי ובבקר	clamaui & mane	clamaui, & mane	ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρωῒ
תפלתי תקדמך:	oratio mea preueniet te.	oratio mea preueniet te.	ἡ προσευχή μου προφθάσει σε.
למה יהוה תזנח	Quare DEVS abiicis	Vt quid domine repellis	Ἵνα τί κύριε ἀπωθῇ (πρόσωπόν σου
נפשי תסתיר פניך	aĩam meã, abſcõdis faciẽ tuã	orationẽ meã, auertis faciẽ tuã	τὴν ψυχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ
ממני: עני אני	a me. Pauper ego (portaui	a me. Paup ſum ego (exaltatus	ἀπ' ἐμοῦ. Πτωχός εἰμι
וגוע מנער נשאתי	& erũnoſus ab adoleſcẽtia, (	& ĩ laboribus a iuuẽtute mea, (	ἐγὼ, καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθεὶς
אמיך אפונה: עלי	furorẽ tuũ dubitabũdus. Su(	ãt hũiliatꝰ ſũ & ꝯturbatꝰ. In me	δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηπορήθην. Ἐπ' ἐμὲ
עברו חרוניך	tranſierunt ire tue, (p me	tranſierunt ire tue,	διῆλθον αἱ ὀργαί σου,
בעותיך צמתתוני:	terrores tui oppſſerunt me.	& terrores tui ꝯturbauerũt me	οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν με,
סבוני כמים כל	Circũdedeſt me q̃ſi aq̃ tota	Circũdederũt me ſicͣ aqua tota	ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ ὕδωρ. Ὅλην
היום הקיפו עלי	die, vallauerunt me	die circundederunt me	τὴν ἡμέραν περιέσχον με
יחד: הרחקת ממני	pariter. Longe feciſti a me	ſimul. Elongaſti a me	ἅμα, ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ
אהב ורע מידעי	amicũ & ſodalẽ, notos meos	amicũ & pximũ, & notos meos	φίλον καὶ πλησίον, καὶ τοὺς γνωστούς μου
מחשך:	abſtuliſti.	a miſeria.	ἀπὸ ταλαιπωρίας.
פט משכיל	LXXXIX. Intellectus,	LXXXVIII. Intellectus	πη'. Συνέσεως
לאיתן ה	Eran	ethan	αἰθὰμ
האזרחי:	Haezrachi.	ezraite.	τῷ ἰσραηλίτῃ.
חסדי יי עולם	Miſicordias DEI eternũ A.	Miſericordias domini, ĩ eternũ	Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα
אשירה לדר ודר	cantabo, gñationi & gñatiõi,	cãtabo. In gñatiõe & gñationẽ,	ᾄσομαι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν
אודיע אמונתך	annunciabo veritatẽ tuam	annunciabo veritatem tuam	ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου
בפי: כי אמרתי	in ore meo. Quia dixi	in ore meo. Quoniam dixiſti	ἐν τῷ στόματί μου. Ὅτι εἶπας
עולם חסד יבנה	mũdus miſicõdia edificabiť,	in eternũ miſicordia edificabiť	εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται,
שמים תכן אמונתך	celi, cõcinnabis veritatẽ tuã	in celis, preparabiť veritas tua	ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑτοιμασθήσεται ἡ ἀλή(
בהם: כרתי ברית	in eis. Pactus ſum pactum	in eis. Diſpoſui teſtamentum	Διεθέμην διαθήκην (θειά σου.
לבחירי נשבעתי	cum electo meo, iuraui	electis meis, iuraui	τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὤμοσα
לדוד עבדי: עד	Dauid ſeruo meo. Vſq;	Dauid ſeruo meo vſq;	Δαβὶδ τῷ δούλῳ μου, ἕως
עולם אכין זרעך	ĩ eternũ firmabo ſemen tuũ,	in eternũ pparabo ſemen tuũ.	τοῦ αἰῶνος. Ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου,
ובניתי לדר ודר	& edificabo ĩ gñatõe & gña.	Et edificabo ĩ gñatõe & gñatõẽ	καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν
כסאך סלה: ויודו	ſeđ tu. thro. tu. ĩ ſẽpi. Et ꝯfi.	ſedem tuam. Confitebuntur	τὸν θρόνον σου διάψαλμα. Ἐξομολογήσον(ται)
שמים פלאך יהוה	celi mirabilia tua DEVS,	celi mirabilia tua domine,	οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου κύριε,
אף אמונתך בקהל	ĩſup veritatẽ tuã in eccleſia	etenim veritatẽ tuã in eccleſia	καὶ γὰρ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ
קדשים: כי מי ב	ſanctorum. Quoniam quis	ſanctorum. Quoniam quis	ἁγίων. Ὅτι τίς
בשחק יערך ליהוה	in celo equabitur DEO,	in nubibus equabitur domino,	ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ,
ידמה ליהוה בבני	aſſimulabitur DEO de filiis	ſimilis erit Deo in filiis	ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς
אלים: אל נערץ	Dei. Deus inclytus	Dei. Deus qui glorificatur	θεοῦ. Ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος
קד בסוד	in arcano	in conſilio	ἐν βουλῇ

in domo perditionis. Scilicet
cognoſcentur in tenebris gehenne
mirabilia tua & iuſtitia tua
in terra ſiccitatis & deſolationis.
Et ego in conſpectu tuo DEVS
oraui, & mane
oratio mea preueniat te.
Quare DEVS abiicies
animam meam, abſcondes faciem tuã
a me. Pauper ſum ego
& conſumptus ab adoleſcẽtia, ſuſtinui
timorem tuum oneroſum. Tranſierũt
ſuper me ire tue,
terrores tui interturbauerunt me.
Circundederunt me ſicut aque tota
die, vallauerunt me
ſimul. Elongaſti a me
amicum & ſocium, & fui notis meis
obſcurus, ipſe in conſpectu eorum.

LXXXIX. Intellectus bonus,
dicta per manum
Abrahe qui venit de oriente.

Miſericordiam DEI in perpetuum
laudibus efferã generationi & gñationi
annunciabo veritatem tuam
in ore meo. Quoniam dixi
mundus miſericordia edificabitur,
celi, preparabis veritatem tuam
in eis. Diſpoſui fedus
Abraham electo meo, iuraui
Dauidi ſeruo meo. Vſq;
in eternum firmabo filios tuos,
& edificabo a gñatione ĩ gñationẽ ſedẽ
regni tui in eternum. Et confitebũtur
celi mirabilia tua DEVS,
inſuper veritatem tuam in eccleſia
ſanctorum. Quoniam quis ille
in celis qui equatur DEO,
quis ſimilis DEO inter choros
angelorum. Deus fortis
in ſecreto ſanctorum, ſedens

A. Libro midras tehilim

J. Dixit eis .s. Dauid Iſraeli. Quoniam dixi mũdus miſericordia edificabitur, inſup & celos conannabis, ſuple tu Deus, miſericordia, & nõ tantum celi uerum & ipſe thronus non ſubſiſtit niſi miſericordia, ſicut dictum eſt. Iſaie. xvi. Et preparabitur in miſericordia thronus. Hoc autem ſimile eſt ac ſi haberetur thronus quatuor pedum, quorũ unus tractus eẽt, ſuppoſuit autem ei quiſpiam lapillum & firmauit illum. Sic & thronus supernus commotus eſt, firmauit autem illũ Deus ſanctus & benedictus, & qua re firmauit illum? nimirum miſericordia, ut dictum eſt. Mundus miſericordia edificabitur & inſup celi. Et ſic dixit Dauid. ps. cxxxvi. Faciens celos in intellectu, & cuius uirtute perſiſtunt. Miſericordie ſicut dictum eſt. Quoniam in ſeculum miſericordia eius. Extendit terram, per cuius manum, quoniam in ſeculum miſericordia eius.

קְדֹשִׁים רַבָּה	ſanctorum,magnus	ſanctorum,magnus	ἁγίων, μέγας
וְנוֹרָא עַל־כָּל־	& timendus pre cunctis	& terribilis ſuper omnes	καὶ φοβερὸς ἐστὶν ἐπὶ πάντας
יח סְבִיבָיו ׃	qui circa eum ſunt.	que in circuitu eius ſunt.	τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ.
יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת	DEVS,Deus,exercitus,	Domine Deus virtutum	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων,
מִי־כָמוֹךָ חֲסִין יָהּ	quis ſicut tu fortiſſime Deus	quis ſimilis tibi,potens es dñe	τίς ὅμοιός σοι, δυνατὸς εἶ κύριε,
וֶאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ	& veritas tua ĩ circuitu tuo.	& veritas tua in circuitu tuo.	καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου.
אַתָּה מוֹשֵׁל בְּגֵאוּת	Tu dominaris ſuperbie	Tu dominaris poteſtati	Σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους (αὐτῆς,
הַיָּם בְּשׂוֹא גַלָּיו	maris,elatiões gurgitũ eius	maris,motum aut fluctuũ eius	τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων(
אַתָּה תְשַׁבְּחֵם אַתָּה	tu comprimis.Tu	tu mitigas.Tu	σὺ καταπραΰνεις. Σὺ
כ דִכִּאתָ	confregiſti	humiliaſti	ἐταπείνωσας
כֶחָלָל רָהַב	quaſi vulneratũ ſuperbum,	ſicut vulneratum ſuperbum,	ὡς τραυματίαν ὑπερήφανον, (σκόρπισας
בִּזְרוֹעַ עֻזְּךָ פִּזַּרְתָּ	brachio fortitudinis tue diſ(	in brachio virtutis tue diſpſiſti	ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου, διεσ(
ל אוֹיְבֶיךָ ׃	inimicos tuos. (perſiſti	inimicos tuos.	τοὺς ἐχθρούς σου.
לְךָ שָׁמַיִם אַף לְךָ	Tibi celi,& tibi	Tui ſunt celi & tua (dñe eius	Σοί εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σή (μα αὐτῆς
אָרֶץ תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ	terra,orbẽ & plẽitudinẽ eius	eſt terra,orbẽ terre & plenitu(	ἐστιν ἡ γῆ, τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρω(
אַתָּה יְסַדְתָּם ׃ צָפוֹן	tu fundaſti.Aquilonem	tu fundaſti,aquilonem	σὺ ἐθεμελίωσας, τὸν βορρᾶν
וְיָמִין אַתָּה	& dextrum tu.	& mare tu	καὶ τὴν θάλασσαν σὺ
ת בְרָאתָם	creaſti.	creaſti.	ἔκτισας.
תָּבוֹר וְחֶרְמוֹן	Tabor & hermon	Tabor & hermon	Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν
בְּשִׁמְךָ יְרַנֵּנוּ ׃	in nomine tuo laudabunt.	in nomine tuo exultabunt,	ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται,
לְךָ זְרוֹעַ	Tibi brachium	tuum brachium	σὸς ὁ βραχίων
עִם־גְּבוּרָה	cum fortitudine,	cum potentia.	μετὰ δυναστείας.
תָּעֹז יָדְךָ תָּרוּם	roboreẽ manus tua exalteẽ	Firmetur manus tua & exalteẽ	Κραταιωθήτω ἡ χείρ σου, ὑψωθήτω
ום יְמִינֶךָ ׃ צֶדֶק	dextera tua.Iuſtitia	dextera tua,Iuſtitia	ἡ δεξιά σου. Δικαιοσύνη
וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ	& iudiciũ ꝑparatio throĩ tui,	& iudiciũ preparatio ſedis tue.	καὶ κρίμα ἑτοιμασία τοῦ θρόνου σου.
חֶסֶד וֶאֱמֶת יְקַדְּמוּ	miſericordia & veritas ꝑcedẽt	Miſericordia & veritas ꝑcedẽt	Ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσονται
פָנֶיךָ ׃ אַשְׁרֵי הָעָם	faciem tuã.Beatus populus	faciem tuam,beatus populus	πρὸ προσώπου σου. Μακάριος ὁ λαὸς
יוֹדְעֵי	qui ſcit	qui ſcit	ὁ γινώσκων
תְרוּעָה יְהוָה	iubilum,DEVS	iubilationem.Domine	ἀλαλαγμόν. Κύριε
בְּאוֹר פָּנֶיךָ	in lumine vultus tui	in lumine vultus tui	ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου
יְהַלֵּכוּן ׃ בְּשִׁמְךָ	ambulabunt.In nomine tuo	ambulabunt,& in nomine tuo	πορεύσονται, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου
יְגִילוּן כָּל־הַיּוֹם	exultabunt tota die,	exultabunt tota die,	ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν,
וּבְצִדְקָתְךָ יָרוּמוּ ׃	& ĩ iuſtitia tua exaltabũtur.	& in iuſtitia tua exaltabuntur.	καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται.
כִּי־תִפְאֶרֶת עֻזָּמוֹ	Quia glĩa fortitudinis eorũ	Quoniã gloria virtutis eorum	Ὅτι καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν
אָתָּה וּבִרְצוֹנְךָ	tu es,& in voluntate tua	tu es,& in beneplacito tuo	σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου
תָּרוּם קַרְנֵנוּ ׃	exaltabis imperium noſtrũ.	exaltabitur cornu noſtrum.	ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν.
כִּי לַיהוָה מָגִנֵּנוּ	Quia DEI eſt ſcutũ noſtrũ,	Quia dñi eſt aſſumptio noſtra,	Ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις,
וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל	& ſancti iſraelis	& ſancti iſrael	καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ
מַלְכֵּנוּ ׃ אָז דִּבַּרְתָּ	regis noſtri.Tũc locutus es	regis noſtri.Tunc locutus es	βασιλέως ἡμῶν. Τότε ἐλάλησας
לח בְחָזוֹן	per viſionem	in viſione	ἐν ὁράσει
לַחֲסִידֶיךָ וַתֹּאמֶר	piis tuis,& dixiſti,	ſanctis tuis & dixiſti	τοῖς ὁσίοις σου, καὶ εἶπας

العد بسين عظيم هو	על כורסיה יקרא רבא	ſuper thronum glorie, magnus
ومخوف عند كل	ודחיל על כל מלאכיא	& timendus pluſquā omnes angeli
من حوله	דקיימין חזור חזור ליה	qui aſſiſtunt circa eum.
ايها الرب اله القوات	יי אלהא ממנא על חיליא	DEVS Deus prīceps ſup h'erarchias
من يشبهك قوي انت يا رب	מרומא מאן כוותך תקיפא	excelſas, quis ſicut tu fortiſſime
وعدلك محيط بك	יי וקושטך חזור חזור לך:	DEVS & veritas tua circundat te.
لك السلطان في شدة	את שליט בגיוותנותא	Tu poteſtatem habes in elationibus
عز البحر انت تسكن	דימא כד מתנטלין גלוהי	maris, quādo intumeſcunt fluctus eius
حركاته	אנת תמאכינון: אנת	tu deprimis illos. Tu
امواجه انت	שפילת היך קטיל חרבא	humiliaſti veluti interfectum gladio,
تذل المتكبر كالجرح	יהירא הוא פרעה רשיעא	ſuperbum, hic eſt Pharao impius,
بذراع العز بزه فرقت	בתקוף אדרע עושנך ב	in fortitudine brachii roboris tui
اعداك لك	בדרתא בעלי דבבך:	deſpexiſti patronos inimicitie tue.
السموات ولك ايضا	דילך שמיא לחוד דילך	Tui ſunt celi & inſuper tua eſt
الارض انت اسست الدنيا	ארעא תבל ומליה	terra, orbem & plenitudinem eius
وكما لها انت	אנת יסדתנון: מדברא	tu fundaſti. Deſertum
خلقت البر	דבצפונא ויתיביה	aquilonis habitatoreſq;
والبحر ۞	דבדרומא אנת בריתנון	auſtri, tu creaſti,
تابور وحرمون	תבור דמערבא וחרמון	tabor ab occidente & hermon
لك يسبحان	דבמדינחא בשמך משבחין	ab oriente, in noīe tuo laudes dicūnt.
لك القوة	דילך אדרע עם גבורתא	Q uoniā tibi brachiū cū fortitudine,
والجبروت	תעשין ידך למפרק עמך	roborab; manū tuā vt redimas pplm(
ولتعتز يدك ولتعل	תרים ימינך לשכללא	exaltabis dexterā tuā pedificāda(tuū,
يمينك ۞ . بالعدل	בית מקדשך: צדקתא	domo ſanctuarii tui. Iuſtit'a
والحكم اتقنت كرسيك	ודינא מדור כורסי יקרך	& iudicium habitatio ſedis glorie tue.
الرحمة والعدل ينكلمان	טיבו וקשוט מקדמין א	benignitas & veritas precedent
امامك ۞ طوبى للشعب	אפך: טוביהון דעמא	faciem tuam. Beatus populus
الذي يعرف	דידעי ... ב	qui nouit complacere
تسبيحك ۞	ברייהון יי בנהור... יו	creatori ſuo, DEVS ī lumīe ſplēdoris
وفي نور وجهك	אפך יהלכון ויזכון	faciei tue ambulabunt, & liberabūtur
يا رب يسلكون ۞ وباسمك	בדינא: בשמך יר	in iudicio. In nomine tuo
في كل يوم	ירוננון כל יומא	exultabūt tota die,
يبتهجون وبعدلك	ובצדקתך יתרוממון:	& in iuſtitia tua exaltabuntur.
يرتفعون لانك انت تاج	ארום שבהור עושניהון	Q uoniam gloria fortitudinis eorum
عزهم وباسمك	את ובר...	tu es, & in beneplacito tuo
ترتفع رووسنا	תרומם יקרנא:	extolles honorem noſtrum.
وانت يا رب ناصرنا	ארום תריסנא	Q uoniam ipſi Deo eſt ſcutū noſtrum,
قدوس اسرائيل	ולקדישא דישראל	& ſancto iſraeli
هو ملكنا حينئذ بالوحي	מלכנא: הא בכין מלילת	regi noſtro. Tunc locutus es
كلمت	בחזונא	in viſione
نبيك وقلت	לחסידך ואמרת	piis tuis, & dixiſti

Q

שִׁוִּיתִי עֵזֶר עַל־גִּבּוֹר	poſui fortitudinẽ ſr robuſtũ,	poſui adiutorium in potente,	ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν,
הֲרִימוֹתִי בָחוּר	exaltaui electum	& exaltaui electum	ὕψωσα ἐκλεκτὸν
מֵעָם׃ מָצָאתִי דָּוִד	de populo. Inueni Dauid	de plebe mea. Inueni Dauid	ἐκ τοῦ λαοῦ μου. Εὗρον Δαβὶδ
עַבְדִּי בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי	ſeruũ meũ, oleo ſancto meo	ſeruum meum, oleo ſancto meo	τὸν δοῦλόν μου, ἐν ἐλαίῳ ὁσίῳ μου
מְשַׁחְתִּיו׃ אֲשֶׁר יָדִי	vnxi eum. Q̃m̃ manus mea	vnxi eum. Manus enim mea	ἔχρισα αὐτόν. Ἡ γὰρ χείρ μου
תִּכּוֹן עִמּוֹ אַף	firma erit cum eo, &	auxiliabitur ei, &	συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων
זְרוֹעִי תְאַמְּצֶנּוּ׃	brachiũ meum roborabit eũ.	brachium meũ confirmabit eũ.	μου κατισχύσει αὐτόν.
לֹא־יַשִּׁא אוֹיֵב בּוֹ	Nõ felicitabit inimicus ĩ eũ,	Nihil proficiet inimicus in eo,	Οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ,
וּבֶן עַוְלָה לֹא	& filius iniquitatis non	& filius iniquitatis non	καὶ υἱὸς ἀνομίας, οὐ (συγκόψω
יְעַנֶּנּוּ׃ וְכַתּוֹתִי	affliget eum. Et concidam	apponet nocere ei. Et concidã	προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν. Καὶ (
מִפָּנָיו צָרָיו	ante faciẽ eius, q angunt eũ,	a facie ipſius inimicos eius,	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ,
וּמְשַׂנְאָיו אֶגּוֹף׃	& qui eum oderunt ꝑcutiã.	& odiẽtes eum in fugã cõuertã.	καὶ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι.
וֶאֱמוּנָתִי וְחַסְדִּי	Et ũitas m̃a, & mĩſicõdia m̃a	Et veritas m̃a & miſicõdia mea	Καὶ ἡ ἀλήθειά μου καὶ τὸ ἔλεός μου
עִמּוֹ וּבִשְׁמִי תָּרוּם	cũ eo, & ĩ noĩe meo exaltabit	cũ ipſo, & in noĩe meo exaltabit	μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται
קַרְנוֹ׃ וְשַׂמְתִּי בַיָּם	imperiũ eius. Et ponã ĩ mari	cornu eius. Et ponam in mari	τὸ κέρας αὐτοῦ. Καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ
יָדוֹ וּבַנְּהָרוֹת	manũ eius, & in fluminibus	manum eius, & in fluminibus	χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς
יְמִינוֹ׃ הו	dexteram eius.	dexteram eius.	δεξιὰν αὐτοῦ.
הוּא יִקְרָאֵנִי אָבִי	Ipſe inuocabit me p̃r meus	Ipſe ĩuocabit me pater meus es	Αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με, πατήρ μου εἶ
אָתָּה אֵלִי וְצוּר	es tu, DEVS m̃s & fõtitudo	tu, Deus meus & ſuſceptor	σύ, θεός μου καὶ ἀντιλήπτωρ
יְשׁוּעָתִי׃ אַף־אָנִי	ſalutis mee. Ego autem	ſalutis mee. Et ego	τῆς σωτηρίας μου. Κἀγὼ
בְּכוֹר אֶתְּנֵהוּ	primogenitum ponam eum,	primogenitum ponam illum,	πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν,
עֶלְיוֹן לְמַלְכֵי־אָרֶץ׃	ſupremum regibus terre.	excelſum pre regibus terre.	ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.
לְעוֹלָם אֶשְׁמוֹר־לוֹ	In eternum cuſtodiam ei	In eternum ſeruabo illi	Εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ
חַסְדִּי וּבְרִיתִי	miſicõdiã meã, & pactũ meũ	miſericordiã meã, & teſtm̃ meũ	τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη μου (αὐτοῦ
נֶאֱמֶנֶת לוֹ׃ וְשַׂמְתִּי	fidele erit ei. Et ponã (eius	fidele ipſi. Et ponam (eius	πιστὴ αὐτῷ. Καὶ θήσομαι (καὶ τὸν) θρόνον(
לָעַד זַרְעוֹ וְכִסְאוֹ	ꝑpetuũ ſem̃ eius, & thronũ(	ĩ ſclm̃ ſcli ſemẽ eius, & thronũ(	εἰς τὸν) αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ(
כִּימֵי שָׁמָיִם׃ אִם־	ſicut dies celorum. Si	ſicut dies celi. Si	ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. Ἐὰν
יַעַזְבוּ בָנָיו רו	autẽ dereliquerint filii eius,	autem dereliquerint filii eius	ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
תּוֹרָתִי וּבְמִשְׁפָּטַי	legem meã & in iudiciis meis	legẽ meã, & in iudiciis meis nõ	τὸν νόμον μου, καὶ ἐν τοῖς κρίμασί μου μὴ
לֹא יֵלֵכוּן׃ אִם־חֻקֹּתַי	n̄ ãbulauerint. Si ꝑcepta mea	ambulauerint. Si iuſtitias meas	πορευθῶσιν. Ἐὰν τὰ δικαιώματά μου
יְחַלֵּלוּ וּמִצְוֹתַי	ꝓphanauerĩt, & mãdata m̃a	prophanauerint, & mãdata mea	βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου
לֹא יִשְׁמֹרוּ׃ וּפָקַדְתִּי	non cuſtodierint. Viſitabo	non cuſtodierint. Viſitabo	μὴ φυλάξωσιν. Ἐπισκέψομαι
בְשֵׁבֶט פש	in virga	in virga	ἐν ῥάβδῳ
פִּשְׁעָם ובנ	ſcelera eorum,	iniquitates eorum,	τὰς ἀνομίας αὐτῶν,
וּבִנְגָעִים עו	& in plagis	in verberibus	καὶ ἐν μάστιξι
עֲוֹנָם׃ וח	iniquitates eorum.	peccata eorum.	τὰς ἀδικίας αὐτῶν.
וְחַסְדִּי לֹא־אָפִיר	Miſicõdiã ãt meã nõ auferã	Miſericordiã aũt meã nõ diſꝑgã	Τὸ δὲ ἔλεός μου, οὐ μὴ διασκεδάσω
מֵעִמּוֹ וְלֹא אֲשַׁקֵּר	ab eo, nec mentiar	ab eo, neq; nocebo	ἀπ᾽ αὐτῶν, οὐδὲ μὴ ἀδικήσω
בֶּאֱמוּנָתִי׃ לֹא־אֲחַלֵּל	in fide mea. Non violabo	ĩ veritate mea. Neq; ꝓphanabo	ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου. Οὐδὲ μὴ βεβηλώσω
בְּרִיתִי וּמוֹצָא	pactũ meũ, & ꝙ egreſſũ ẽ	teſtamentũ meũ, & q ꝓcedunt	τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα
שְׂפָתַי לֹא אֲשַׁנֶּה׃	de labiis meis non mutabo.	de labiis meis nõ faciam irrita.	διὰ τῶν χειλέων μου, οὐ μὴ ἀθετήσω.

انى جعلت عونا للقوى	שויתי סעד לעל ידיה	poſui adiutoriũ ppſo meo,pp manũ eis	שרתי סעד לעמי על
ورفعت مختارا	באוריתא אפרשית עולימא מן	qui valet in lege,ſecreui iuuenẽm de	ידיה דמינגבר
من شعبى ۞ وجدت داود	בני עמא: אשכחית דויד	populo.Inueni Dauidem	באוריתא אפרשית
عبدى ومسحته بدهن	עבדי במשח קודשי	ſeruum meum,vnctione ſancta	עולימן
قدسى سيدى	רביתיה: דאידי	mea vnxi eum.Q̃m & manus mee	
اعانته	מתקנן בסעדיה תמן	parate ſunt in adiutorio eius,ſed &	
وذراعى قوته	אוף דרעי תתקפיניה:	brachium meum virtutem dabit ei.	
عدوه لا يسخره	לא יטעי בעיל דבבא ביה	Nõ fortunabiẽ pſonus inimicitie ĩ eo,	
وابن الخطيه لا	ובר רשיעא לא	& filius impietatis non	
يذله ۞ قطعت	יסגפיניה: ואשיציה	affliget eum.Et conteram	
اعداه من بين يديه	מן קומוי מעיקוי	a conſpectu eius qui angunt eum,	
ومبغضيه قهرته	ומסנאוי אמחי:	& qui oderunt eum perimam.	
حقى ورحمتى	וקושטי וטובי עימיה וב	Et veritas mea & bonitas mea cũ ipſo,	
معه وباسمى يرتفع	ובשום מימרי תתרומם	& in nomine verbi mei exaltabitur	
قرنه ۞ جعلت فى البحار	יקריה: ואשוי במחוזי	gloria eius.Et ſtatuam in regionibus	
يده وعلى الانهار	ימא שולטניה ובי יהבי על	maris regnum eius,& in his q̃ habitant	
يمينه ۞	נהרותא גבורת ימיניה:	iuxta flumina robur dextere eius.	
وهو يدعونى قايلا	הוא יקרי לי אבא	Ipſe inuocabit me pater meus es	
انت هو الهى وناصر	את אלהי ותקוף	tu,Deus meus & fortitudo	
خلاصى وانا	פורקני: ואוף אנא	redemptionis mee.Et ego	
اجعله بكرا	בוכרא למלכיא דבית יהודה	primogenitum regibus domus Iude	
ارفعه على جميع ملوك	אתניניה על מלכי ארעא:	ponam eum,ſuper reges terre.	
الارض واحفظ عليه	לעלם אנטר ליה	In eternum ſeruabo illi	
رحمتى الى الابد وبصدق	טובי וקיימי מה	benignitatem meã,& pactum meum	
فيه عهدى ويدوم زرعه	מהימנא ליה: ואשוי	fidele ipſi erit.Et ponam	
الى الابد وكرسيه	לעלמין בנוי וכורסיה	in perpetuum filios eius,& ſedem eius	
كايام السما ۞ فان	ביומיא דיקומין שמיא:	ſicut dies firmitatis celorum.	
رفض بنوه	אין ישבקון בנוי ית	Si autem dereliquerint filii eius	
ناموسى ولم يسيروا	אוריתי ובדיני	legem meam & in iudiciis meis	
باحكامى ودنسوا	לא יהלכון: אין קיימי	non ambulauerint.Si precepta mea	
حقوقى ولم يحفظوا	יפסון ופיקודי	violauerint,& mandata mea	
وصاياى لافتقدن	לא נטרון: ואסער	non cuſtodierint.Puniam	
بالعصا	על ידיהון דשבט	manu virge	
سياتهم	רשיעון מרודיהון	impia ſcelera eorum,	
وبالسوط	ובמכתשין דמכתשין	& plagis,quibus vulnerabuntur	
اثمهم	לחוביהון עויתהון:	iniquitates eorum.	
واما رحمتى فلا اقطعها	וטובי לא אעדי	Bonitatem autem meam non auferam	
عنهم ولا اكذب	מניה ולא אשקר	ab eo,& non mentiar	
فى حقى ولا انجس	בהימנותי: לא אפיס	in fide mea.Non violabo	
عهدى ۞ ولا اغير ما خرج	קיימי ומפקנות שא	pactum meum,& que em̃ſerunt	
من فمى	שפותי לא אשני:	labia non mutabo.	

אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי	Semel iuraui	Semel iuraui	Ἅπαξ ὤμοσα
בְקָדְשִׁי אִם־לְדָוִד	in ſancto meo, ne Dauid	in ſancto meo ſi Dauid	ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαβὶδ
אֲכַזֵּב ׃ זַרְעוֹ לְעוֹלָם	mẽtiar. Semẽ eius ĩ ſẽpitnũ	mentiar, ſemen eius in eternũ	ψεύσομαι. Τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα
יִהְיֶה וְכִסְאוֹ	erit, & thronus eius	manebit. Et thronus eius	μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ
כַשֶּׁמֶשׁ נֶגְדִּי ׃	ſicut ſol coram me.	ſicut ſol in conſpectu meo,	ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου. (αἰῶνα,
כְּיָרֵחַ יִכּוֹן עוֹלָם	Sicut luna ꝑparabit ꝑpetuo	& ſicut luna perfecta in eternũ,	Καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν(
וְעֵד בַּשַּׁחַק נֶאֱמָן	& teſtis in celis fidelis	& teſtis in celo fidelis.	καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός.
סֶלָה ׃ וְאַתָּה זָנַחְתָּ	ſemper. Tu autem repuliſti	Tu vero repuliſti	διάψαλμα. Σὺ δὲ ἀπώσω
וַתִּמְאָס הִתְעַבַּרְתָּ	& proiecisti, ſuccenſuiſti	& deſpexiſti, diſtuliſti	καὶ ἐξουδένωσας, ἀνεβάλου
עִם־מְשִׁיחֶךָ ׃	in Meſſiam tuum.	chriſtum tuum.	τὸν χριστόν σου.
נֵאַרְתָּה בְּרִית עַבְדֶּךָ	Attenuaſti pactum ſerui tui,	Auertiſti teſtamentũ ſerui tui,	Κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου,
חִלַּלְתָּ לָאָרֶץ נִזְרוֹ ׃	ꝓphanaſti ĩ t̃ra diadema eiꝰ,	ꝓphanaſti ĩ t̃ra ſanctuariũ eius.	ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ.
פָּרַצְתָּ כָל־גְּדֵרֹתָיו	Diſſipaſti omnes ſepes eius,	Deſtruxiſti omnes ſepes eius,	Καθεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ,
שַׂמְתָּ מִבְצָרָיו מְחִתָּה ׃	poſuiſti mũit oẽs eiꝰ pauorẽ.	poſuiſti firmamẽtũ eiꝰ formidinẽ	ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλίαν. (ὁδόν,
שַׁסֻּהוּ כָּל־עֹבְרֵי דָרֶךְ	Diripuerũt eũ oẽs, q̃ trã. ꝑ viã	Diripuerũt eũ oẽs trãſeũtes viã,	Διήρπαζον αὐτὸν πάντες οἱ διοδεύοντες(
הָיָה חֶרְפָּה לִשְׁכֵנָיו ׃	factus ẽ opꝓbriũ vicinis ſuis	factus ẽ opprobriũ vicinis ſuis.	ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ.
הֲרִימוֹתָ יְמִין צָרָיו	Eleuaſti dexterã ãgẽriũ eũ,	Exaltaſti dexterã deꝓmẽtiũ eũ,	Ὕψωσας τὴν δεξιὰν τῶν θλιβόντων αὐτόν,
הִשְׂמַחְתָּ כָּל־אוֹיְבָיו ׃	letificaſti oẽs inimicos illius.	letificaſti omnes inimicos eius.	εὔφρανας πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.
אַף תָּשִׁיב צוּר	Retudiſti aciem	Auertiſti adiutorium	Ἀπέστρεψας τὴν βοήθειαν
חַרְבּוֹ וְלֹא הֲקֵמֹתוֹ	gladii eius, & non ſubleuaſti	gladii eius, & non es auxiliatus	τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντελάβου
בַּמִּלְחָמָה ׃ הִשְׁבַּתָּ	eum in prelio. Ceſſare feciſti	ei in bello. Deſtruxiſti eum	αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. Κατέλυσας
מִטְּהָרוֹ וכ	mundiciam eius,	ab emundatione	ἀπὸ καθαρισμοῦ
וְכִסְאוֹ	& thronum illius	& ſedem eius	αὐτοῦ, τὸν θρόνον αὐτοῦ
לָאָרֶץ מִגַּרְתָּה ׃	in terram detraxiſti.	in terra colliſiſti.	εἰς τὴν γῆν κατέρραξας.
הִקְצַרְתָּ יְמֵי	Abbreuiaſti dies	Minoraſti dies	Ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας
עֲלוּמָיו הֶעֱטִיתָ	adoleſcentie eius, operuiſti	temporis eius, perfudiſti	τοῦ χρόνου αὐτοῦ, κατέχεας
עָלָיו בּוּשָׁה סֶלָה ׃	eum ignominia perpetuo.	eum confuſione.	αὐτοῦ αἰσχύνην. διάψαλμα.
עַד־מָה יְהוָה תִּסָּתֵר	Vſquequo DEVS abſcõderis	Vſquequo domine auertis	Ἕως πότε κύριε ἀποστρέψῃ
לָנֶצַח תִּבְעַר	in perpetuum, ſuccendetur	in finem, exardeſcet	εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται
כְּמוֹ־אֵשׁ חֲמָתֶךָ ׃	quaſi ignis indignatio tua.	ſicut ignis ira tua.	ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου.
זְכָר־אֲנִי מֶה חָלֶד	Mẽto ꝙ tẽparius A. ſũ ego,	Memorare que mea ſubſtantia,	Μνήσθητι τίς μου ἡ ὑπόστασις.
עַל־מַה־שָּׁוְא	alioqui quare fruſtra	nunquid enim vane	μὴ γὰρ ματαίως
בָּרָאתָ כָל־בְּנֵי־אָדָם ׃	creaſti omnes filios hominũ.	conſtituiſti omnes filios hoĩum.	ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
מִי גֶבֶר יִחְיֶה וְלֹא	Quis eſt vir qui viuat & nõ	Quis eſt homo qui viuet & nõ	Τίς ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐκ
יִרְאֶה־מָּוֶת	videat mortem,	videbit mortem,	ὄψεται θάνατον,
יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִיַּד	liberans animã ſuã de manu	eruet animam ſuam de manu	ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς
שְׁאוֹל סל	inferi (tue	inferni.	ᾅδου.
סֶלָה ׃ אַיֵּה חֲסָדֶיךָ	ꝑpetuo. Vbi ſũt miſericordie(	Vbi ſunt miſericordie tue	διάψαλμα. Ποῦ εἰσι τὰ ἐλέη σου
הָרִאשֹׁנִים אֲדֹנָי	primordiales domine,	antique domine,	τὰ ἀρχαῖα κύριε,
נִשְׁבַּעְתָּ לְדָוִד	quas iuraſti Dauidi	ſicut iuraſti Dauid	ἃ ὤμοσας τῷ Δαβὶδ
בֶּאֱמוּנָתֶךָ ׃ זְכֹר	in veritate tua. Recordare	in veritate tua. Memor eſto	ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. Μνήσθητι,

حلفت مرة بقدسي	חדא זמנא קיימית	Semel iuraui
اني لا اخلف داود	בשום קודשי אין לדוד	in nomine ſancto meo,nequaq̃ Dauidi
يكون زرعه الى الابد	אכדב ׃ בנוי לעלם	mentiar.Filii eius in perpetuum
الابد ۞ ومثل الشمس	יהוון וכורסיה נהיר	erunt,& thronus eius lucidus
كرسيه امامي	היך שמשא לקבלי ׃	ſicut ſol in conſpectu meo.
ويثبت كالقمر الى الابد	היך סיהרא דמתקן לאת	Sicut luna firmata ad ſignum (tuū.
الشاهد في السما صادق	לעלמא בשחקי לעלם	eternũ,& teſtimoniũ ĩ celo fidele ĩ ppe(
وانت رفضت		A.
واقصيت		
مسيحك		
ونقضت عهد عبدك	אשנית קיים דעם עבדך	Auertiſti pactũ qd habebas cũ ſuo tuo,
وفي الارض دنست قدسه	אפיסתא לארעא כליליה ׃	prophanaſti ad terram coronam eius.
هدمت جميع سياجه	תקיפתא כל כרכוי	Deſtruxiſti omnia caſtra eius,
وكل حصونه اخفت	שוית פצחוי חרבא ׃	poſuiſti arces eius deſtructionem.
اختطفه عابروا السبيل	דמסון יתיה כל עוברי	Cõculcauerunt eũ oẽs trãſeũtes uiã,
صار عارا في جيرته	אורח הוה קלנא לשיבבוי ׃	fuit opprobrio vicinis ſuis.
رفعت يمين اعدايه	ארימתא ימינא דמעיקוי	Exaltaſti dexteram moleſtantiũ eum,
فرحت جميع مبغضيه	אחדית כל בעלי דבבוי ׃	letificaſti omnes patronos odii eius.
ورددت نصرة	לחוד תתיב לאחורא חרפ	Siquidẽ conuertiſti retrorſum aciem
سيفه لم تعنه	סייפיה ולא אוקימתא	gladii eius,& non ſubleuaſti
في الحرب ۞ ابطلت	יתיה בקרבא ׃ בטילתא	eum in prelio. Abſtuliſti (altari
شيا عنه	כהניא דמדין על מדבחא	ſacerdotes q aſperſionẽ faciebant ſup(
طرحت	ומדכן עמיה וכורסיה	purificantes populum eius,& ſedem
في الارض كرسيه	מלכותיה לארעא מגרת ׃	regni eius ad terram detraxiſti.
اقللت ايام	קצרת יומי עול	Breuiaſti dies
سنيه ۞ صببت	עולימוי עטפתא	iuuentutis eius,amiciuiſti
عليه خزيا	עלוי בהתתא וכיסופא ׃	eum verecundia & confuſione.
فحتى متى تسخط	עד אימתי יי תסתלק	Vſquequo DEVS auferes
يارب الى الابد ۞ ويتقد	שכינתך לעלמין תדלק	diuinitatem tuam in eternum,ardere
مثل النار رجزك	היך אשתא חמתך ׃	facies quaſi ignis iram tuam.
اذكر خلقك لي ۞	אידכר דאנא אתבריתי	Recordare quod creatus ſum
فانك لم	מן עפרא מטמה לבטלא	de puluere,alioqui qũo ad vanitatem
تخلق الانسان باطلا	בריתא לכל בני נשא ׃	creaſti omnes filios hominum.
من هو الانسان الذي	מאן הוא גברא דיחי ולא	Quis eſt ille vir qui viuet & non
يعيش ولا يعاين الموت	יחמי מלאכא דמותא	videbit angelum mortis,
او تنجوا نفسه من	ישיזב נפשיה מן ידיה	liberans animam ſuam de manu eius,
الجحيم	ולא יחות לבית קבורתא	& non deſcendet in domum ſepulchri
اللهم اظهر رحمتك	לעלמין ׃ היך אינון טבוותך	in ppetuum. Vbi ille benignitates tue
القديمة	דמן שירויא ד	primordiales,
الذي حلفت بحقك لداود	דקיימתא לדוד	quas pactus es Dauidi
عليها ۞ اذكر	בהימנותך ׃ אידכר	in veritate tua. Recordare

לעלם וסהיד בשחקא מהימן לעלמין ׃

A. Chaldei omnes codices quos dũtaxat uidere potui manci & defectiui habentur hoc loco,nec habent interpretationem uerſus q e regione conſcriptus eſt in cũctis hebraicis libris. Que uero huius defectus ſit rõ non ſatis coniectura aſſequi datur. Placuit proinde locum uacuum relinquere,ut ſi alicuius diligentia reperiri contingat huius uerſus Chaldeam interpretationem quam myſterio & ſacramento non carere arbitror,poſſit qſ q̃ illam, ſuo inſerere libro. Nã quod hebrei omnes conſpirauerint eamq; de cunctis uoluminibus toto orbe abraſerint,non ſatis noſtro facit ingenio.

אֲדֹנָי חֶרְפַּת עֲבָדֶיךָ	dñe opprobrii ſeruoꝝ tuorũ	dñe opprobrii ſeruoꝝ tuorum,	κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου,
שְׂאֵתִי בְחֵיקִי כָּל־	quia portaui in ſinu meo, oĩa	quod continui in ſinu meo	οὗ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου
רַבִּים עַמִּים ׃	multorum populorum,	multarum gentium. (tui	πολλῶν ἐθνῶν.
אֲשֶׁר חֵרְפוּ אוֹיְבֶיךָ	qbus exprobrauẽt inimici tui	Quod exprobrauerũt inimici(	Οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου
יְהוָה אֲשֶׁר חֵרְפוּ	DEVS, qbus exprobrauerũt	domine, quod exprobrauerunt	κύριε, οὗ ὠνείδισαν
עִקְּבוֹת מְשִׁיחֶךָ ׃	A. extrema Meſſie tui.	cõmutationem Chriſti tui.	τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου.
בָּרוּךְ יה	Benedictus	Benedictus	Εὐλογητὸς
יְהוָה לְ	DEVS	dominus	κύριος
לְעוֹלָם א	in ſempiternum,	in eternum,	εἰς τὸν αἰῶνα,
אָמֵן וְאָמֵן ׃	amen & amen.	fiat fiat.	γένοιτο γένοιτο.
צ תְּפִלָּה	XC. Oratio	LXXXIX. Oratio	πθ'. Προσευχὴ
לְמֹשֶׁה א	A. Moſſe	Moyſi	μωυσῆ
אִישׁ הָאֱלֹהִים	viri DEI.	hominis Dei.	ἀνθρώπου θεοῦ.
אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה	Domine habitaculum tu	Domine refugium	Κύριε καταφυγὴ
הָיִיתָ לָּנוּ	factus es nobis,	factus es nobis,	ἐγενήθης ἡμῖν
בְּדֹר וָדֹר ׃	in gñatione & generatione,	a generatione in generationẽ.	ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
בְּטֶרֶם ב	Anteq̃	Priuſquam	Πρὸ τοῦ
הָרִים יֻלָּדוּ	montes naſcerentur	montes fierent	ὄρη γενηθῆναι
וַתְּחוֹלֵל	& crearetur	aut formaretur	καὶ πλασθῆναι
אֶרֶץ ות	terra	terra	τὴν γῆν
וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם	& orbis, a ſeculo	& orbis a ſeculo	καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
וְעַד עוֹלָם אַ	& vſq; in ſeculum,	& in ſeculum	καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
אַתָּה אֵל ׃	tu Deus. (tritionem,	tu es Deus.	σὺ εἶ. (σιν,
תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא	Cõuertẽs hoĩem vſq; ad cõ(	Ne auertas hoĩem ĩ humilitatẽ,	Μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσ
וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־	& dicens reuertimini filii	& dixiſti conuertimini filii	καὶ εἶπας, ἐπιστρέψατε υἱοὶ
אָדָם ׃ כִּי אֶלֶף שָׁנִים	Adam. Quia mille anni	hominum. Quoniã mille anni	τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι χίλια ἔτη
בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם א	in oculis tuis, ſicut dies	ante oculos tuos, tanq̃ dies	ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριε, ὡς ἡμέρα
אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר	heſterna que pertranſiit,	heſterna que preteriit.	ἡ ἐχθὲς ἥτις διῆλθε,
וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה ׃	& vigilia nocturna.	Et cuſtodia in nocte,	καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.
זְרַמְתָּם • ש'	Imper* irruiſti in eos,	que pro nihilo habentur	Τὰ ἐξουδενώματα
שֵׁנָה יִהְיוּ	B. ſomnia erunt,	eorum anni erunt.	αὐτῶν ἔτη ἔσονται.
בַּבֹּקֶר ב	mane	Mane	τὸ πρωὶ
כֶּחָצִיר יַחֲלֹף ׃	quaſi herba pertranſiens.	ſicut herba tranſeat	ὡσεὶ χλόη παρέλθοι,
בַּבֹּקֶר יצ	Mane	mane	τὸ πρωὶ
יָצִיץ וְחָלָף	floruit & abiit,	floreat & tranſeat,	ἀνθήσαι καὶ παρέλθοι.
לָעֶרֶב ים	ad veſperum	veſpere	Τὸ ἑσπέρας
יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ ׃	conteretur atq; ſiccabitur.	decidat induret & areſcat.	ἀποπέσοι, σκληρυνθείη καὶ ξηρανθείη.
כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ	Cõſũpti.n. ſumus furore tuo,	Quia defecimus in ira tua,	Ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου,
וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ ׃	& ĩdignatiõe tua turbati ſu.	& in furore tuo turbati ſumus.	καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν.
שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ	Poſuiſti iniquitates noſtras	Poſuiſti iniquitates noſtras	Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν
לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ	coram te, occulta noſtra	in conſpectu tuo, ſeculũ noſtrũ	ἐνώπιόν σου, ὁ αἰὼν ἡμῶν

عبيدك يا رب مغيرة	יי חיסודא דעבדך	DEVS opprobrii ſerui tui,
الذى قبل فيه من حضن	סבריתעל עיטפי כל	quoniam ſuſtinui in ſinu meo cuncta
الامم الكثيره	גוחפיהון דסגיעין עממין	opprobria multorũ populorũ.(DEVS,
اللهم ان اعداك	דחסידו בעלי דבבך יי	Q m̃e xpbrauerit pſoni inimicitie tue(
عيروا وغيروا	דחסידו איחור דשיבת	exprobrauerũt tarditatem veſtigiorũ
اثار مسيحك	ריגלי משיחך:	pedum MESSIE tui.
مبارك	בריך שמא דיי בעלמא	Benedictum nomen DEI in mundo
الرب	הדין אמן ואמן בריך	iſto amen & amen. Benedictum
الى الابد	שמא דיי לעלמא דאתי	nomen DEI in mundo qui vẽturus eſt
يكون يكون	אמן ואמן:	amen & Amen.
	צלותא דצלי משה	XC. Oratio qua orauit Moſſe
المزمور	נביא דיי כד חבו בני	ꝑpheta DEI, qñ peccauerũt filii
التاسع والثمانون	ישראל במדברא עניין ואמר	iſrael ĩ deſerto. Rñdit & ſic dixit.
اللهم كنت	יי דמדור בית שכינתיה	DEVS cuius hĩtatio, & cuius diuini(
لنا ملجا	בשמיא את הוא לנא	domus eſt in celis, tu fuiſti nobis (tatis
جيلا فجيل	סעיד בכל דר ודר:	adiutorio ĩ oĩ generatione & gñatiõe.
من قبل ان	כד אתגלי קדמך דעמך	Q̃ñ mãifeſtũ fuit corã te ꝙ ppl's tuus
تكون الجبال	עתידין למיחב אתקינתא	eſſet peccaturus, diſpoſuiſti
وقبل ان تتقن	תתובא עד דלא טוריא	conuerſionem, priuſquam montes
الارض	איתנטלא ואיתבריאת	erigerentur, & creata eſſet
والبلد وانت	ארעא ותבי תבל ומן	terra, & habitatores orbis. a
الله منذ الاول	עלמא הדין ועד עלמא	mundo hoc & vſq; ad mundum
والى الابد	דאתי את הוא אלהא:	futurum, tu ipſe es Deus.
فلا ترد الانسان الى الذل	תתיב בר נש על חוביה עד	Cõuertens hoĩem de peccatoriis vſq;
وقلت توبوا يا بني	מותא ואמרת תובו בני נשא:	ad mõtẽ, & dixiſti ouertimini filii hois.
البشر فان الف سنه	ארום אלף שנין בעיניך	Quoniam mille anni in oculis tuis
امام عينيك يا رب مثل	מתחשבין קומך היד יומא	reputantur apud te, ſicut dies
امس الذاهب	דאתמלי ארום יעבר	heſterna quando preteriit
او كهجعة من	והיך מטרתא לליליא:	& ſicut vigilia noctis.
الليل	ואין לא תייבין תיתי	Et ſi non conuertantur induces,
سنوهم تكون	עליהון מותא היך דמכין	in eos mortem, tanquã dormientes
لهم مزدوله	יהון ולעלמא דאתי היך	erunt, & ad mundum venturum ſicut
كنبات العشب	עיסבא דמתפרך יתחלפון:	herba que ſiccatur tranſibunt.
الذى	דמיין עובדיהון היך	Similes ſunt operationes eorum,
نضر بالغداه	עיסבא די בצפרא יציץ	herbe que de mane floret
طريا بزهره في	ויסגי ולרמשא מתמולל	& augetur, veſperi autem decidit
الغدوات وبزول	ומתייבש מן חורבא:	& ſiccatur propter eſtum.
ويذبل عند	ארום אשתיצינא מן תוקפך	Q̃m defecimus propter furorẽ tuum,
المسا ويبس فنحن	ומן חימתך אתבהלנא:	& ab idignatione tua cõturbati ſumus
الان بسخطك	שויתא חובנא לקובלך	Poſuiſti peccata noſtra ĩ cõſpectu tuo,
فانونه وهفواتنا	עויית טליותנא קדם	Iniquitates iuuentutis noſtre coram

A. Veſtigia ſiue extrema Chriſti tui. Tẽpus .i. ultimum & prefinitum aduentũ Meſſie. Quod magna obſtinatione inficiantur nõ dum aduenisse noſtri tẽporis hebrei. Significatur etiã quod mortuo domino priuſquã ſurgeret a mortuis, improperatum fuiſſe apoſtolis diſcipulis & amicis eius. Quod ſecuti eum fuerant. Quod eum imitati, eiuſq; doctrinam audierãt & reliqua.

A. Vbicũq; apud hebreos legiẽ Moſſe uir Dei. intelligũt ſine cõtrouerſia Moſſem legis latorem.

B. Somnia erũt. Hominum uita poſt diluuium ſi conferatur uite hominum, qui diluuium anteceſſerunt, ſomnium iure dici poteſt.

לְמְאוֹר פָּנֶיךָ׃ כִּי	in luce vultus tui. Omnes	ĩ illũinatõe vultꝰ tui. Q̃m oẽs	εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου. Ὅτι(
כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ	enim dies noſtri rranſierũt,	dies noſtri defecerunt,	αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, (πᾶσαι
בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ	in futore tuo conſumpſimus	& in ira tua defecimus.	καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν.
שָׁנֵינוּ כְמוֹ ה	annos noſtros quaſi	Anni noſtri ſicut (noſtroꝝ	Τὰ ἔτη ἡμῶν ὡσεὶ (ἡμῶν
הֶגֶה׃ יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ	verba. Dies annoꝝ noſtrorũ	aranea meditabũt, dies ãnoꝝ(	ἀράχνην ἐμελέτων, αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν(
בָהֶם שִׁבְעִים	in ipſis ſeptuaginta	in ipſis ſeptuaginta	ἐν αὐτοῖς, ἑβδομήκοντα
שָׁנָה וְאִם	anni, & ſi	anni. Si autem	ἔτη, ἐὰν δὲ
בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים	in validiſſimis octoginta C.	in potentatibus octoginta	ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα
שָׁנָה וְרָהְבָּם	anni, & excellentia eorum	anni, & amplius eorum	ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν,
עָמָל וָאָוֶן כִּי־	labor & dolor, quoniam	labor & dolor. Quoniam	κόπος καὶ πόνος. Ὅτι (σόμεθα.
גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה׃	trãſiuimꝰ cito & auolauimꝰ.	ſuperuenit mãſuetudo, & corri(	ἐπῆλθε πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς καὶ παιδευθη(
מִי־יוֹדֵעַ ע	Quis nouit	Quis nouit (piemur.	Τίς γινώσκει
עֹז אַפֶּךָ וּכ	vehementiam ire tue,	poteſtatem ire tue,	τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου,
וּכְיִרְאָתְךָ	& ſicut timor tuus	& pre timore tuo	καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου,
עֶבְרָתֶךָ׃	indignatio tua.	iram tuam	τὸν θυμόν σου
לִמְנוֹת יָמֵינוּ	Numerus dierũ noſtrorum	dinumerare. Dexteram tuam	ἐξαριθμήσασθαι. Τὴν δεξιάν σου
כֵּן הוֹדַע וְנָבִא	ſic fac ſcire nos, & ꝑducamuſ	ſic notam fac & eruditos	οὕτως γνώρισόν μοι, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους
לְבַב חָכְמָה׃	cor ſapientie.	corde in ſapientia.	τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ.
שׁוּבָה יְהוָה עַד־	Reuertere DEVS vſq̃quo,	Cõuertere domine vſquequo,	Ἐπίστρεψον κύριε ἕως πότε,
מָתָי וְהִנָּחֵם	& conſolare	& deprecabilis eſto	καὶ παρακλήθητι
עַל־עֲבָדֶיךָ׃	ſup ſeruos tuos. (cõdia tua,	ſuper ſeruos tuos. (dia tua,	ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.
שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ	Satura nos matutina miſi(	Repleti ſumus mane miſicor(	Ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωῒ τοῦ ἐλέους σου
וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה	& laudabimus & letabimur	exultauimus & delectati ſumus	κύριε, καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν.
בְּכָל־יָמֵינוּ׃	cunctis diebus noſtris.	in omnibus diebus noſtris.	Ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν
שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת	Letifica nos pro diebus	Letati ſumus pro diebus	εὐφράνθημεν, ἀνθ' ὧν ἡμερῶν
עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת	quibus afflixiſti nos, & annis	quibus nos humiliaſti, annis	ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν
רָאִינוּ רָעָה׃	quibus vidimus mala.	quibus vidimus mala.	ὧν εἴδομεν κακά.
יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ	Oſtendatur ſeruis tuis	Reſpice in ſeruos tuos	Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου
פָעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־	opus tuum, & gloria tua ſup	& in opera tua, & dirige	καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ ὁδήγησον
בְּנֵיהֶם׃ וִיהִי נֹעַם	filios eoꝝ. Et ſit mãſuetudo	filios eorum. Et ſit ſplendor	τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης
אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ	domini Dei noſtri	domini dei noſtri	κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה	ſuper nos, & opus	ſuper nos, & opera	ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα
יָדֵינוּ כּוֹנְנָה	manuũ noſtrarum fac ſtabile	manuum noſtrarum dirige	τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον (παρὰ ἑβραίοις.
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה	ſuper nos, & opus	ſuper nos, & opus (Dauid.	ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸ ἔργον (ἀνεπίγραφος(
יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃	manuũ noſtrarũ confirma.	manuũ nr̃aꝝ dirige. (tici ipſi(	τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον. (Δαβὶδ(
צא יֹשֵׁב	XCI. A. Sedens	XC. Qui habitat Laus cã(	ϟ'. Ὁ κατοικῶν Αἶνος ᾠδῆς τῷ(
בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל	ĩ abſcõdito excelſi, ĩ ũbraclo	ĩ adiutorio altiſſimi, ĩ protectione	ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ
שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ אֹמַר	ſufficiẽtiſſimi ꝯmorabit. Dicã	dei celi cõmorabitur, Dicet	τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. Ἐρεῖ
לַיהוָה מַחְסִי וּמְצוּדָתִי	DEO ſpes mea, & forti. mea	dño ſuſceptõr meus es tu, & refu(	τῷ κυρίῳ ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου,
אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ׃	Deus meus confidam in eo.	Deus meus ſpabo ĩ eũ. (giũ mũ	ὁ θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν.
כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח	Quia ipſe libabit te, de laq̃o	Q̃m ipſe liberabit me de laqueo	Ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί σε ἐκ παγίδος

ضوء وخطايانا منا بسخط	בנְהוֹר אַפָּיךְ : אֲרוּם	luce vultus tui. Q uoniam
كلها فنيت في واعمارنا	כָּל יוֹמָנָא אִתְפְּנִיו	omnes dies noſtri defecerunt
مثل نسج العنكبوت	בְּחִמְתָךְ שֵׁיצֵינָא יוֹמֵי	ira tua. conſumpti ſunt dies
ما ضيه	חַיָּנָא הֵיךְ הֲבַל פּוּמָא	vite noſtre tanquam vapor oris
ايام حياتنا	דְּסִיתְוָא : יוֹמֵי שְׁנָתָנָא	in hyeme. Dies annorum noſtrorum
سبعون	בְּעָלְמָא הָדֵין שַׁבְעִין שְׁנִין	in hoc mundo ſeptuaginta anni
سنة في وان	מֵאַלִּימִין וְאִין בִּגְבוּרְתָא	fortitudinis, & ſi in valitudine
زادت ثمنون	תְּמָנֵין שְׁנִין וְסוּגְעֵיהוֹן	octoginta anni, multiplicatio eorum,
وازيد منها عنا	לֵיעוּת וּשְׁקַר לְחַיָּבַיָּא	labor & falſitas peccatoribus,
والالم في تعب	אֲרוּם עֲדוּ בִּסְרְהוֹבִין	quoniam tranſeunt velociter
الان في دعتنا	וְטָיְסִין לְעַפְרָא :	& volant in puluerem.
من يدري في لانك لا تقدر	מַן הוּא דְיָדַע לְאַתָבָא	Q uis eſt ille qui ſciat conuertere
على شدة سخطك	עֲשִׁינָא דְתוּקְפָךְ אֱלָהָא	fortitudinem ire tue Deus,
وخشية رجزك	אִילָהֵן צַדִּיקַיָּא דְדָחֲלִין	tantum iuſti qui timent
فاهدنا	מִנָךְ מַשְׁדְכִין רוּגְזָךְ :	te ſedant furorem tuum.
بمبلغ	לְמִימְנֵי יוֹמָנָא מַאן	Ad numerandos dies noſtros quis
لنكن مع المؤدبين	יְחַשֵּׁב לְהוֹדָעָא בַּר מִן נְבִיָּא	cōputabit vt ſcire faciat, ſolus ꝓpheta
القلب بالحكمة	דְלִבֵּיהּ מְבַע חָכְמְתָא :	cuius cor abundat ſapientia.
حتى متى يا رب	תּוּב יְיָ עַד אֵימָתַי	Conuertere DEVS vſquequo
تعطف علينا	תִּסְגַּפְנָנָא וְתוּב מִבִּישְׁתָא	affliges nos, conuertere a malo
وعز عبيدك	דְמַלֵּילְתָא לְמֶעְבַּד לְעַמָּךְ	quod locutus es facere populo tuo.
وغدنا في الغداة من	שַׂבַּע יָתָנָא לְעָלְמָא דְמָתִיל	Satura nos in mundo, qui ſimilis eſt
رحمتك في لنسبح ونسر	לְצַפְרָא טוּבָךְ וּנְבוּעַ	matutino bēignitate tua, & letabimur
جميع ايام حياتنا	וְנֶחְדֵי בְּכָל יוֹמָנָא :	& exultabimus oībus diebus noſtris.
وافرحنا عوض الايام	שַׂמַּח יָתָנָא הֵיךְ יוֹמִין	Letificea nos ſicut dies
التي اتضعنا فيها والسنين	דְסַגַּפְתָּנָא הֵיךְ שְׁנַיָּא	humiliationis noſtre, ſicut anni
التي رأينا فيها الرزايا	דַּחֲמֵינָא בִּישְׁתָא :	quibus vidimus mala.
انظر الى عبيدك	יִתְחַזְיָן לְעַבְדָךְ עוֹבָדֵי	Manifeſte fiant ſeruo tuo operationes
وصنعك واهد	נִיסָךְ וְשִׁבְחָךְ עַל	ſignorum tuorum, & decor tuus ſuper
بنيهم ولبكن بهاء	בְּנֵיהוֹן : וִיהֵי בְּסִימוּתָא	filios eorum. Et ſit dulcedo
الرب الهنا	דְגִנְתָא עֵדֶן מִן קֳדָם יְיָ	ortus delitiarum de conſpectu DEI,
علينا وسهل	אֱלָהָנָא עֲלָנָא וְעוֹבָדֵי יְדָנָא	Dei noſtri ſup nos, & oꝑa manuū nr̄aꝝ
لنا اعمال	יַצְלְחוּן אַתְקֵין פִּתְגָמֵי	proſpera ſint, prepara verba
ايدينا في	אוֹרַיְתָךְ עֲלָנָא וְעוֹבָדֵי	legis tue ſuper nos, & opera
وسهل عمل ايدينا	יְדָנָא מִנָּךְ יִתְקְנוּן :	manuum noſtrarum a te preparentur.
المزمور التسعون في الساكن	דְאַשְׁרֵי שְׁכִינְתֵיהּ בְּרוּמָא	xci. Q ui poſuit diuinitatē ſuā ī ſecreto
في عون العلي ممجد	עִילָּא בִּטְלָל עֲנָנֵי יְקָרָא	altiſſimo, in vmbra nubiū glorie (dicā
في ظلال اله السما يقول	יְיָ שַׁדַּי יְבִית : אָמַר דָּוִד	Dei ſufficiētis omorabit Dixit Dauid,(
الرب انه هو ناصري وملجئ	לַיהוָה רְחִיצְנִי וּכְרַךְ תּוּקְפִּי	Deo fiducia mea & arx fortitudis mee,
الهي الذي عليه توكلت	אֱלָהִי אִיכְלֵי בְּמֵימְרֵיהּ אֲרוּם	Deus meus ſperabo ī verbo eius. Q m̄
هو ينجيني من فخ	הוּא יְשֵׁיזְבָךְ שְׁלֹמֹה בְּרִי	ipſe liberabit te Salomonē filiū meū,

C. Octoginta anni. Non eſt breuior noſtri temporis hominū uita ꝗ fuerit tempore Dauidis. Multi siquidem nunc attingunt octogeſimum annum. Nec Petrus apponēſis quē conciliatorē appellant huius rei quātum ego ſentio eſt ueritatem aſſecutus.

A. Hieronymus in cōmentariis prophetarum, & in expoſitione pſalterii, negare uidetꝰ hūc pſalmum dictum de Chriſto, cui ipſe nequaquam aſſentio. Libro midras tehilim ובן כשאמר לו הב"ה צואת בני ישראל את קרבני לחמי אל משה ולבנון אין די בער וחיתו אין די עולות מי יוכל לספק אילים וקרבנות אמר לו הקב"ה חייך לא כשאתה סבור אני מבקש מים אלא שני כבשים אחד תעשה בבקר .i. Et parimodo quādo dixit ei .ſ. Moſſe Deus ſanctus & benedictus. Precipe filiis iſrael. Sacrificiū meū caro mea. Dixit Moſſe. Iſaie. xl. Et libanus non erit ſufficiens ad incēdium, animaliaq́ꝫ eius nō ſatis erunt ad holocauſtum. Quis ergo poterit ad ſufficientiam arietum ad ſacrificia. Dixit ei Deus .ſ. & benedictus. Viuus tu. Non quēadmodum tu opinaris ego requiro ab eis. Non enim requiro ab eis niſi unum tantū arietem. Hec, quando ad literam uerificari nequeāt, notat Prochetus eſſe intelligēda myſtice, refertq́ꝫ uerba Dei, ad unicum & uerum ſacrificium Ieſu Chriſti filii Dei, qui uerus eſt aries uerusq́ꝫ agnus īmaculatus, cuius ſanguis quotidie in altari inuiſibiliter immolatur, uideturq́ꝫ a ſolo Deo, ut ēt habet hebrei libro mechilta his uerbis ודם נקי תרשיעו זה הוא שאמר וראיתי את הדם הנראה לי ולא לאחרים דברי ר' ישמעאל וספיק ליה והיה הדם לכם לאות לאות לכם ולא לאחרים לאות .i. Et ī ſanguinē inſontis impie egiſtis. Hoc eſt ꝙ dictum eſt, & uidebo ſanguinem,

Eucharistia

יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת׃	venātiū & a peſtilētia deua(	venantium, & a verbo aſpero.	θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους,
בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ	Pēn ſuā obūbrabit tibi(ſtāte	Scapulis ſuis obumbrabit tibi,	ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι,
וְתַחַת כְּנָפָיו	& ſub alis eius	& ſub pennis eius	καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ
תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה	ſperabis, lancea & parmula	ſperabis. Scuto circundabit te	ἐλπιεῖς. Ὅπλῳ κυκλώσει σε
אֲמִתּוֹ׃ לֹא	veritas eius. Non	veritas eius, non	ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ, οὐ
תִירָא מִפַּחַד	timebis a timore	timebis a timore	φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου
לָיְלָה מֵחֵץ	nocturno, a ſagitta	nocturno. A ſagitta	νυκτερινοῦ. Ἀπὸ βέλους
יָעוּף יוֹמָם׃ ם	volante per diem.	volante in die	πετομένου ἡμέρας, (μένου,
מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ	A peſte in tenebris ābulāte,	a negocio pambulāte ī tenebr(	ἀπὸ πράγματος, ἐν σκότει διαπορευο(
מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם	ab extmīatorē q̄ extmīat me(	ab īcurſu & demonio meridiāo.	ἀπὸ συμπτώματος, καὶ δαιμονίου μεσημ(
יִפֹּל מִצִּדְּךָ א	Cadent a latere tuo (ridie.	Cadent a latere tuo	Πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου (βρινοῦ.
אֶלֶף וה	mille	mille	χιλιάς,
וּרְבָבָה מִימִינֶךָ	& decē millia a dextris tuis,	& decem milia a dextris tuis,	καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου,
אֵלֶיךָ לֹא	ad te autem non (lis tuis	ad te autem non (lis tuis	πρὸς σὲ δὲ οὐκ
יִגָּשׁ׃ רַק בְּעֵינֶיךָ	appropinq̄bit. Verūtū ocu(	appropinquabit. Verūtū ocu(	ἐγγιεῖ. Πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου
תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת	videbis & vltionem	conſiderabis, & retributionem	κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν
רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃	impiorum cernes.	peccatorum videbis.	ἁμαρτωλῶν ὄψει.
כִּי אַתָּה יה	Tu enim es	Quoniam tu es	Ὅτι σύ
יְהוָה מַחְסִי	DEVS ſpes mea,	domine ſpes mea,	κύριε ἡ ἐλπίς μου,
עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ	excelſum poſuiſti	altiſſimum poſuiſti	τὸν ὕψιστον ἔθου
מְעוֹנֶךָ׃ לֹא תְאֻנֶּה	habitaculū tuū. Nō eueniet	refugium tuum. Non accedet	καταφυγήν σου. Οὐ προσελεύσεται
אֵלֶיךָ רָעָה	ad te malum,	ad te malum,	πρὸς σὲ κακά,
וְנֶגַע לֹא	& plaga non	& flagellum non	καὶ μάστιξ οὐκ
יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ׃	appinq̄bit tabernaclo tuo.	appropinq̄bit tabernaculo tuo,	ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σου.
כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה	Q̄m angelis ſuis mandauit	Quoniā angelis ſuis mandauit	Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται
לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל	de te vt cuſtodiāt te in oībus	de te, vt cuſtodiant te in oībus	περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις
דְּרָכֶיךָ׃ עַל כַּפַּיִם	vīis tuis. In manibus	vīis tuis. In manibus	ταῖς ὁδοῖς σου, ἐπὶ χειρῶν
יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן	portabunt te, ne forte	portabunt te, ne forte	ἀροῦσί σε, μήποτε
תִּגֹּף בָּאֶבֶן	offendat ad lapidem	offendas ad lapidem	προσκόψῃς πρὸς λίθον
רַגְלֶךָ׃ עַל שַׁחַל	pes tuus. Aſpidem	pedem tuum. Super aſpidem	τὸν πόδα σου. Ἐπ' ἀσπίδα
וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס	& baſiliſcū calcabis, ɔculcab(	& baſiliſcū ābulabis, & ɔculcab(	καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις
כְּפִיר וְתַנִּין׃	leonem & draconem.	leonem & draconem.	λέοντα καὶ δράκοντα.
כִּי בִי חָשַׁק	Quoniam me intēſe dilexit	Quoniam in me ſperauit	Ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισε,
וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ	liberabo eum, exaltabo eū,	liberabo eum, protegam eum	καὶ ῥύσομαι αὐτόν, σκεπάσω αὐτόν,
כִּי יָדַע שְׁמִי׃	quoniā cognouit nomē meū	quoniam cognouit nomē meū.	ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου. (αὐτοῦ,
יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ	B. Inuocabit me & rñdebo ei	Clamauit ad me & ego exaudi(	Κεκράξεται πρός με, καὶ ἐπακούσομαι
עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה	cū ipſo ego in tribulatione,	cū ipſo ſum ī tribulatiōe, (am eū	μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει.
אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ׃	eruā eum & glorificabo eū.	eripiā eum & glorificabo eum.	Ἐξελοῦμαι αὐτόν, καὶ δοξάσω αὐτόν,
אֹרֶךְ יָמִים אש	C. Longitudine dierum	Longitudine dierum	μακρότητα ἡμερῶν
בִּיעֵהוּ ו	ſaturabo eum,	replebo eum,	ἐμπλήσω αὐτόν,
וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי׃	& oſtēdā ei ſalutare meū. D	& oſtendam illi ſalutare meum.	καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

العثرة ومن كلام الفتنة	מפח מפותא ומתתנישין	de laqueo & de morte & de inſidiis.
في كيفه يظلك	בטלל שכינתיה יטלל	Vmbra diuinitatis eius obumbrabit
وتحت ظلاله	עלך ותחות טלל איקריה	tibi, & ſub vmbra glorie eius
يسترك يحوطك عدله	תתרחיץ תריסא ועגילא	ſecurus conſiſtes, clypeus & parmula
كمثل السلاح	קושטיה ולא תדחל מן	veritas eius. Non timebis a
لا تخف من خشية	דלוחא דמזיקי דאזלין	timore nocentium qui ambulant
الليل ولا من سهم	בליליא מן גירא דמלאך	in nocte, a ſagitta angeli
طاير في النهار	מותא דשדי ביממא	mortis, volantis in die.
ولا من دبيب جاير في الظلمة	מן מותא דבקבלא מהלך	A morte ambulante in tenebris,
ولا من الريح التي تشتد. في	מסיעת שידין דמחבלין	a caterua demonum qui nocent
الظهيرة تسقط عن يسارك	בטיהרא תדכר שמא קדישא	meridie. Recordaberis nominis ſancti,
الالاف ه	ויפלון מן סטר שמאלך	& cadent a latere ſiniſtro tuo
والربوات عن يمينك	אלפין ורבבן מן	millia, & myriades a
لا يقربون	ימינך להך לא יקרבון	dextera tua tibi autẽ nõ appropinquabit
اليك ه بل بعينك	למנזק ילחוד בעינך	vt noceat. Verũtamen oculis tuis
تنكر ومجازاة	תהי מסתכל ותחזי	conſiderabis, & quemadmodum
الخطاة تبصر	מתגמרין רשיעי תחמי	perturbentur impii cernes.
لانك انت	עני שלמה וכן אמר אתה	Rñdit Salomon & ſic locutus eſt, qm̃
يا رب رجاي	אנת הוא יי רחצני	tu ipſe DEVS fiducia mea
جعلت العلي	במדור עילאה שויתא	in habitaculo excelſo poſuiſti
ملجا لك ه لا يقترب	בית שכינתך עני מרי	domum diuinitatis tue. Rñdit author
اليك الشر	עלמא וכן אמר לא תארע	mundi & ſic locutus eſt, non eueniet
ولا تدنو	לך בישתא ומכתשא	tibi malum, & flagellum
ضربه من مسكنك	ומזיקיא לא יקרבון	non appropinquabit
لانه يوصي ملايكته	במשכנייך ארום מלאכוי	tabernaculis tuis. Q m̃ angelis ſuis
من اجلك ليحفظوك في	יפקד עלך לנטרך בכל	pcipiet de te, vt cuſtodiant te in oĩbus
طرقك كلها ه وعلى	אורחתך על תוקפהון	viis tuis. Fortitudine ſua
سواعدها يحملونك لئلا	יטלונך דילמא תתקל	portabunt te ne forte impingant
تعثر بحجر	ביצרך בישא דמתיל	cupiditate praua ſimili
رجلك تطا الافعى	באבנא רגלך על גור	lapidi pedes tui. Catulum
والحية الجرداء	בר אריון ופתנא תבעוט	filium leonum & baſiliſcum calcabis,
وتدوس الاسد والتنين	תרמוס אריא ותנינא	conculcabiſq; leonem & draconem.
لانه اياي رجا	מטול דבמימרי אתרעי	Q m̃ in verbo meo fuit voluntas mea
فاخلصه واستره	ואשיזביניה אשגביניה	liberabo eum, & protegam eum
لانه عرف اسمي	מטול דידע שמי יצלי	quoniam ſciuit nomen meum. Orabit
يدعوني فاجيبه	קדמי ואנא אעניניה	coram me & ego reſpondebo ei,
انا اكون معه في كل	עמיה אנא בעקתא	cum ipſo ego ſum in tribulatione,
شدايده انقذه واكرمه	איפציניה ואיקריניה	eruam eum & glorificabo eum.
واشبعه طول	אורך יומין אס	Longitudine dierum
الايام	אסבעיניה	ſatiabo eum,
واريه خلاصي	ואחמיניה בפורקני	& oſtendam illi redemptionem meam.

qui quidem uidebitur a me non aũt ab aliis. Verba. R. Iſmael, & huic annexũ eſt illud. Et erit ſanguis uobis in ſignũ. In ſignũ inq̃ uobis, non autem aliis erit in ſignum.

Libro midras tehilim ר נחמיה אמר שלשה אבנים היו ואמר אם אלהי מיחד שמו עלי כשם שיחד על אבותי יעשו כולן אחד עמד ומצאן כולן אחד שנ׳ ויקח את האבן מלמד שנעשו כולן אחד .i. R. Rachmia dixit. Tres lapides accepit .s. Iaacob, & dixit ſi Deus unit nomẽ ſuper me quẽadmodũ uniuit ſup patres meos fiant oẽs unus, ſtetit & inuenit oẽs unus ſicut dictum eſt Geñ. xxviii. Et accepit lapidem. Hoc enim uerbo docet q̃ oẽs facti ſunt unus. Volunt nõnulli hinc argumentũ ellici poſſe ad aſtruendum beatiſſime trinitatis myſterium.

tres lapides ... Iacob

B. Libro midras tehilim אמר ר יהושע בן לוי בשם ר פנחס בן יאיר מפני מה מתפללין ישראל בעולם הזה ואינן נענין על ידי שאינן יודעין בשם המפורש אבל לעתיד לבא הקב״ה מודיען שנ׳ כי ידע שמי באותה שעה הן מתפללין ומיד נענין שנ׳ יקראני ואענהו .i. Dixit R. Ieoſua filius leui in noĩe. R. Pinchas filii Iair. Quãobrem orationẽ fundũt Iſraehte i mũdo iſto & nequaq̃ exaudiunt. Propterea nimirũ q̃ neſciũt nom̃ hamephoras ſiue nom̃ q̃tuor lrãr. Futurũ eſt aũt ut Deus .s. & .b. doceat eos illud ſic dictũ ẽ. Iſaie. lii. Sciet pp̃ls meus nomẽ meũ. Tũc uero orabũt & exaudientur, ſicut dictũ eſt. Inuocabit me & ego reſpondebo ei.

C. Libro midras tehilim אמר מר אבא יצחק זו אחת מן הפסוקות הקשין שישועתן של ישראל היא ישועתו של הקב״ה שנ׳ ואראהו בישועתי .i. Lõgitudine dierũ ſaturabo eũ. Hec ẽ una de ſcripturis grauioribus q̃ .s. ſalus Iſrael ſit ſalus dei .s. & .b. ſicut dictũ ẽ & oñdã ei in ſalute mea.

צב מִזְמוֹר	XCII. Pſalmus,	XCI. Pſalmus	ϙα΄. Ψαλμός
שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃	canticū,in die ſabbati.	cantici in die ſabbati.	ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.
טוֹב לְהֹדוֹת לַיהוָה	Bonum eſt confiteri DEO,	Bonum eſt confiteri domino,	Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ,
וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃	& pſallere noī tuo altiſſime.	& pſallere nomini tuo altiſſime.	καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε.
לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ	Ad ānūciādū māe miſicō.(	Ad ānūciādū mane miſicōdiā(	Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου,
וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת׃	& fidē tuā ī noctibus. (tuā,	& veritatē tuā p noctē. (tuā,	καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα.
עֲלֵי־עָשׂוֹר וַעֲלֵי־	In decade, & in	In decachordo	Ἐν δεκαχόρδῳ
נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן	pſalterio,in cantico	pſalterio,cum cantico	ψαλτηρίῳ μετ᾽ ᾠδῆς
בְכִנּוֹר׃ כִּי שִׂמַּחְתַּנִי	ī cithara.Q.m̄ letificaſti me	in cithara.Q uia delectaſti me	ἐν κιθάρᾳ. Ὅτι εὔφρανάς με
יְהוָה בְּפָעֳלֶךָ	DEVS,in opere tuo,	domine in factura tua,	κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου, (σομαι.
בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃	ī ope manuū tuar̄ laudabo.	& ī opibꝰ manuū tuar̄ exſtabo.	καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιά(
מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ	Q uā magnificata ſt opa tua	Q uā magnificata ſunt opa tua	Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου
יְהוָה מְאֹד עָמְקוּ	DEVS,quā pfūde facte ſūt	dñe,nimis profunde facte ſunt	κύριε, σφόδρα ἐβαθύνθησαν
מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ אִישׁ־	cogitationes tue.Vir	cogitationes tue.Vir	οἱ διαλογισμοί σου. Ἀνὴρ
בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל	īſipiēs ñ cognoſcet & ſtultus	inſipiēs nō cognoſcet,& ſtultus	ἄφρων οὐ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος
לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת׃	non intelliget iſtud.	non intelliget hec.	οὐ συνήσει ταῦτα.
בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ־	Dū germinauerint impii q̄ſi	Cū exorti fuerīt peccatores ſic̄	Ἐν τῷ ἀνατεῖλαι ἁμαρτωλοὺς ὡσεὶ
עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־	herba,& floruerint omnes	fenum,& apparuerint omnes	χόρτον, καὶ διέκυψαν πάντες
פֹּעֲלֵי אָוֶן	qui operantur iniquitatem,	qui operantur iniquitatem.	οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. (τοῦ αἰῶνος,
לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד׃	vt cōterant̄ vſq; ī ſempitnū.	Vt intereant in ſeculū ſeculi,	Ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα(
וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם	Tu autem excelſus ī eternū	tu autem altiſſimus in eternum	σὺ δὲ ὕψιστος εἶ, τὸν αἰῶνα
יְהוָה׃ כִּי הִנֵּה	DEVS.Q uoniam ecce	domine.Q uoniam ecce	κύριε. Ὅτι ἰδοὺ
אֹיְבֶיךָ יְהוָה	inimici tui DEVS,	inimici tui domine,	οἱ ἐχθροί σου κύριε,
כִּי־הִנֵּה	quoniam ecce •	quoniam ecce	ὅτι ἰδοὺ
אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ	inimici tui peribunt,	inimici tui peribunt,	οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται.
יִתְפָּרְדוּ כָּל־	diſſipabuntur omnes	& diſpergentur omnes	Καὶ διασκορπισθήσονται πάντες
פֹּעֲלֵי אָוֶן׃	qui operantur iniquitatem.	qui operantur iniquitatem.	οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
וַתָּרֶם כִּרְאֵים	Et exaltabit̄ q̄ſi naricornis	Et exaltabitur ſicut vnicornis	καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος
קַרְנִי בַּלֹּתִי	cornu meum & ſenecta mea	cornu meum,& ſenectus mea	τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς μου
בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃	in oleo vberi. (q īſidiant̄	in miſericordia vberi. (cos	ἐν ἐλαίῳ πίονι. (ἐχθροῖς
וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי	Et r̄ſpiciet oculus meus eos(	Et deſpexit oculus meus inimi(	Καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς (
בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים	mihi,de iis q ɔſur.adūſū me(	meos,& ab īſurgētibꝰ ī me ma(	μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταμένοις ἐπ᾽ ἐμὲ πο(
תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃	audiet auris mea. (malignis	audiet auris mea. (lignātibus	ἀκούσεται τὸ οὖς μου. (νηρευομένοις
צַדִּיק כַּתָּמָר	Iuſtus vt palma	Iuſtus vt palma	Δίκαιος ὡς φοῖνιξ
יִפְרָח כְּאֶרֶז	florebit,vt cedrus	florebit,ſicut cedrus	ἀνθήσει, ὡσεὶ κέδρος
בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃	in libano multiplicabitur.	libani multiplicabitur.	ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.
שְׁתוּלִים בְּבֵית	Tranſplantati in domo	Plantati in domo	Πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ
יְהוָה בְּחַצְרוֹת	DEI,in atriis	domini,in atriis	κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς
אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃	Dei noſtri germinabunt,	domus Dei noſtri florebunt.	τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν.
עוֹד יְנוּבוּן בש	Adhuc fructificabunt	Adhuc multiplicabuntur	Ἔτι πληθυνθήσονται
בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים	in ſenectute,pingues	in ſenecta vberi,	ἐν γήρᾳ πίονι,

المزمور	שבחא ושירא דאמר אדם	XCII. Laudatoria & cāticū, q̄ (
الحادي والتسعون	קדמאי על יומא דשבתא:	primus pro die ſabbati. (dixit hō
جيد هو الشكر للرب	טוב לאודאה קדם יי	Bonum eſt confiteri coram DEO,
والترتل لاسمك ايها المتعالي	ולשבחא שמך עילאה:	& laudare nomen tuum altiſſimum.
لكي اخبر في الغدوات	לתנאה בצפרא טובך	Ad annūciādū mane benignitatē tuā,
برحمتك وفي الليالي بعدلك	וקושטך בליליא:	& veritatem tuam nocte.
بمزمار ذي عشرة	על פום כינרא דעשרתי	In ore cithare decem
اوتار مع التهليل	נימין על פום נבלא עלי	cordarum, In ore pſalterii inq
بالعيدان لانك افرحتني	רננת כינרא: ארי אחדיתני	tenore cithare. Q uoniā lętificaſti me
باعمالك يا رب	יי בעובדך בעו	Deus in opere tuo,
وبصنع يديك استبشر	בעובדי אידך אשבח:	in operibus manuū tuarum exultabo.
اللهم ما اعظم اعمالك	כמה רברבין הינון	Q uam magnifica illa
وافكارك غميقه	עובדך יי לחדא עמיקין	opera tua DEVS, multum profunde
جدا الرجل	הינון מחשבתך: בר נש	ille cogitationes tue. Homo
الجاهل لا يعلم والسفيه	שטיא לא ידע וכסילא	inſipiens non ſcit, & ſtultus
لهذا لا يفهم	לא יתבין ית דא:	non cognoſcet hec.
وعندما تزهر الخطاة	כד אתלבלבן רשיעיא	Q uando germinabunt impii
مثل العشب ويعلوا عاملي	היך עיסבא ונציצין כל	ſicut herba & florebunt omnes
الاثم هلاك	עבדי שקרא ועתיד די	operarii falſitatis, & futurum eſt quod
يبيدون الى الابد	שיצינון אלהא עד עלמא:	deſtruat eos Deus vſq; in eternum.
وانت الرب المتعالي	ואנת רמא עילאה לעלמא	Et tu excelſus altiſſimus ad mundum
الى الابد انه ها	דאתי יי: ארי הא בעלי	venturum DEVS. Q m̄ ecce patroni
هوذا اعداوك يا رب .	דבבך מצלחין בעלמא	inimicitie tue fortunantur in ſeculo
ها هوذا	הדין יי ארום הא בעלי	hoc DEVS, quoniam ecce patroni
اعداوك يهلكون	דבבך יהובדון לעלמא	inimicitie tue diſſipabuntur in ſeculo
وجميع عاملي	דאתי ומתפרשין מן	futuro, ſeparabuntur a
الاثم يتبددون	סיעתהון דצדיקיא כל	congregatione iuſtorum omnes
ويعلو قرني	עבדי שקרא: ותקיפתא היך	qui operanť iniquitatē. Exaltaſti quaſi
كوحيد القرن وعند	ריבנא תוקפי רביתאני	naricornis fortitudinem meam
كبري دهنا طيبا	במשח רטיבא דזית ענוף	vnxiſti me oleo recenti oliue frondoſe,
وتنظر عيناي باعدائي	ואסתכלת עיני בתברנא	vidit oculus meus interitum
وتسمع اذناي بالاشرار	דמעיקי וקיימין עלי	moleſtātiū me q inſurgunt contra me
الذين ناصبوني	לאבאשא שמען אודני קל	vt malignētur, audiēt aures mee vocē
والبار يعلو مثل	תברהון: צדיקא היך דיקלא	confractionum eoꝝ. Iuſtus tanq̄ palma
النخلة وينشوا	יתלבלב פורין היך ארזא	producet germina ſicut cedrus
مثل ارز لبنان	בליבנן יסגי ויעבד	libani, multiplicabitur & mittet
المغروس في بيت	שרשין: בנוי דיהון	radices. Filii eius
الرب وفي ديار	שתילין בבית מקדשא דיי	plantati erūt in domo ſanctuarii DEI
الهنا يكثرون	בדרת אלהנא ילבלבון:	in atriis domus Dei noſtri florebunt.
وينمون بالشيخوخة	תוב כאבהתהון יעבדון	Adhuc veluti patres eoꝝ generabunt
ويخبرون	בנין בסיבו דהינין	filios in ſenectute, pingues

D. Ex libro tertio more haneuoc hin. R. Moſſe egyptii cap. li.

ותבונן בשיר של פגעים תראה שהוא מספר ההשגחה ההיא הגדולה והשמירה וההצלה מכל הרעות הגופיות הכוללות והפרטיות באיש אחד זולתי שאר בני אדם לא מה שהוא נמשך מהם אחר טבע המציאות ולא מה שהוא נמשך מהם מצער בני אדם כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר הוות באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסוחרה אמתו לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם מדבר באופל יהלך מקטב ישוד צהרים יפל מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש רק בעיניך תביט ותגיע מספור השמירה מצערי בני אדם שאמר שאפילו יקרה שתעבור במלחמת חרב שלופה ואתה על דרכך עד שיהרגו אלף הרוגים משמאליך ועשרת אלפים מימינך לא יגע בך רע בשום פנים אלא שתראה ותביט משפט השם ושלומו לרשעים ההם שנהרגו ואתה בשלום הוא אמרו יפל מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש רק בעיניך תביט ושלומת רשעים תראה וספק לזה מה שספר מן ההגנה והמחסה ואחר כן נתן טעם לזאת השמירה הגדולה ואמר כי סבת בואת השמירה הגדולה באיש הזה כי בי חשק ואפלטהו אשגבהו כי ידע שמי וכבר בארנו בפרקים הקודמים שענין ידיעת השם הוא השגתו ובאלו אמר זאת השמירה באיש הזה הוא בעבור שיודעני וחשק בי אחרי כן וכבר ידעת ההפרש בין אוהב וחושק כי הפלגת האהבה עד שלא ישאר מחשבה בדבר אחר אלא באהוב הזאת הוא החשק וכבר בארו הפילוסופים כי הכחות הגופניות בימי הבחרות ימנעו רוב מעלות המדות כל שכן מזאת המחשבה הזכה העולה ביד האדם משלמות המושכלות המביאות לחשק השם כי מן הנמנע שתעלה ביד האדם בהרתיחת הליחות הגופניות כי כל אשר יחלשו כחות הגוף ותכבה אש התאות יחזק השכל ירבה אורו ויזך השגתו וישמח במה שהשיג עד שיגיע האיש ושלם נימים

ורעננים יהיו:	& frondentes erunt.	& bene patientes erunt	καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται
להגיד כי ישר	Vt annuncient quod rectus	vt annuncient. Quoniā rectus	τοῦ ἀναγγεῖλαι. Ὅτι εὐθὴς
יהוה צורי	DEVS fortitudo mea	dominus Deus noſter,	κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
ולא עולתה בו:	& non eſt iniquitas in eo.	& non eſt iniquitas in eo.	καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.
צג	XCIII.	XCII. Laus cantici Dauid	ϟβʹ. Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ
		in die ante ſabbatum	προσαββάτου ὅτε κατῴκισται
		quando fundata eſt terra.	ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβίδ.
יהוה מלך	DEVS regnauit	Dominus regnauit	Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν,
גאות לבש לבש	celſitudinē īdutus ē, īdutꝰ ē	decorem īdutus eſt, indutus eſt	εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο. Ἐνεδύσατο
יהוה עז התאזר	DEVS fortitu. & accīctus ē,	dn̄s fortitudinē & precinxit ſe.	κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.
אף תכון תבל בל	inſup direxit orbē qui non	Etenī firmauit orbē terre, q̄nō	καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ
תמוט: נכון כסאך	cōmouebit. Paratū ſoliū tuū	cōmouebitur. Parata ſedes tua	σαλευθήσεται. Ἕτοιμος ὁ θρόνος σου
מאז מעולם אתה:	ex tunc, ab eterno tu es.	ex tunc, a ſeculo tu es.	ἀπὸ τότε, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.
נשאו נהרות יהוה	Leuauerūt flumina DEVS,	Eleuauerunt flumina domine,	Ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ κύριε,
נשאו נהרות	leuauerunt flumina	eleuauerunt flumina	ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ
קולם ישאו	voces ſuas, eleuauerunt	vocem ſuam. Eleuauerunt	φωνὰς αὐτῶν. Ἀροῦσιν
נהרות דכים:	flumina gurgites ſuos.	flumina fluctus ſuos	οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν,
מקלות מים רבים	A vocibus aquarū multarū	a vocibus aquarum multarum.	ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν.
אדירים משברי ים	validi fluctus maris	Mirabiles elationes maris,	Θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης,
אדיר במרום יהוה	magnificus ī excelſo DEVS	mirabilis in altis dominus.	θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος.
עדתיך נאמנו	Teſtimonia tua fidelia facta	Teſtimonia tua credibilia facta	Τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν
מאד לביתך נאוה	ſunt nimis, domū tuā decet	ſunt nimis, domum tuam decet	σφόδρα, τῷ οἴκῳ σου πρέπει
קדש יי לארך ימים:	ſcītas DEVS ī lōgitu. dierꝝ.	ſcītudo dn̄e, ī lōgitudinē dierꝝ.	ἁγίασμα κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.
צד	XCIIII.	XCIII. ps. Dauid q̄rta ſabbati.	ϟγʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ τετράδι σαββάτου.
אל נקמות יהוה	Deus vltionum DEVS	Deus vltionum dominus Deus	Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, θεὸς
אל נקמות הופיע:	Deus vltionum oſtendere.	vltionum libere egit.	ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο.
הנשא שפט הארץ	Eleuare qui iudicas terram,	Exaltare qui iudicas terram,	Ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν,
השב גמול על גאים:	redde viciſſitudinē ſupbis.	redde retributionem ſuperbis.	ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις.
עד מתי רשעים	Vſquequo impii	Vſquequo peccatores	Ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ
יהוה עד מתי	DEVS, vſquequo	domine, vſquequo	κύριε, ἕως πότε
רשעים יעלזו:	impii exultabunt,	peccatores gloriabuntur.	ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται.
יביעו ידברו	affluent loquentes	Effabuntur & loquentur	Φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν
עתק יתאמרו	īueteratā maliciā, exaltabūt	iniquitatem, loquentur	ἀδικίαν, λαλήσουσι
כל פעלי און:	oēs qui operantur iniq̄tatē.	omnes qui operātur iniuſtitiā.	πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.
עמך יהוה ידכאו	Populū tuū DEVS cōterēt	Populū tuū dn̄e humiliauerūt,	Τὸν λαόν σου κύριε, ἐταπείνωσαν,
ונחלתך יענו:	& hereditatē tuā affligent.	& hereditatem tuā vexauerūt.	καὶ τὴν κληρονομίαν σου, ἐκάκωσαν.
אלמנה וגר יהרגו	Viduā & aduenā īterficiēt,	Viduā & aduenā interfecerūt,	Χήραν καὶ ὀρφανὸν, ἀπέκτειναν,
ויתומים ירצחו:	& pupillos occident.	& pupillos occiderunt.	καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν.
ויאמרו לא יראה	Et dixerunt non videbit	Et dixerunt non videbit	Καὶ εἶπαν οὐκ ὄψεται
יה ולא יבין אלהי	DEVS & nō ītelliget Deus	dominus, nec intelliget Deus	κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ θεὸς
יעקב: בינו בערים	Iaacob. Intelligite ſtulti	Iacob. Intelligite inſipientes	τοῦ Ἰακώβ. Σύνετε δὴ ἄφρονες

م بها احسن	וְרַטִיבִין יְהוֹן	& floridi erunt.
لان الرب	מְטוּל דְחַוָן דַיְירֵי אַרְעָא	Q͂m annunciabunt habitantes terrã,
الصــا عـــدل	אֲרוּם תְּרִיץ יְיָ תַּקִּיפִי	quod rectus eſt DEVS fortitudo mea,
لاظلم عنده	וְלֵית עַוְלְתָא בֵּיהּ:	& non eſt iniquitas in eo.
المزمور		XCIII.
الثاني والتسعون		
ملك الرب	יְיָ מְלַךְ גֵּיוְתָנוּתָא	DEVS regnauit celſitudinem
واشتمل بنور البها	אַלְבִּישׁ אִלְבַּשׁ יְיָ עוּשְׁנָא	ĩdutus ẽ, ĩdutus ẽ DEVS fortitudinẽ
لبس القدرة ويتجلا بها	וְאַזְרֵיהּ לְחוֹד תַּקִּין	& cinxit ſe, inſuper direxit
انغز الدنيا لكيلا	תֵּבֵל דְּלָא	orbem qui non
تزول & كرسيك	תְזוּעַ: מְתַקַּן כּוּרְסְיָךְ	commouebitur. Parata eſt ſedes tua
مستعد منذ الدهور	מִלְּקַדְמִין מִן עָלְמָא אַתְּ הוּא	ab eterno, a ſeculo tu ipſe es
وانت بارى منذ الدهور	אֱלָהָא זְקַפִין נַהֲרָוָתָא שְׁבָחָא	Deus. Leuauerunt flumina laudem
اللهم ان الانهار	קֳדָם יְיָ זְקוּפִי נַהֲרָוָתָא	coram Deo, eleuauerunt flumina
ارتفعت & رفعت	קַלְהוֹן בְּשִׁירְתָא מְקַבְּלָן	vocem ſuam in cantico, recipient
الانهار اصواتها وعلت	נַהֲרָוָתָא אַגַר שְׁבַחְהוֹן:	flumina premium laudum ſuarum.
امن دوى المياه الغزيرة	מִן קָלָן דְּמַיִין סַגִּיאִין	A vocibus aquarum multarum,
كثيرة هي اهوال البحر	מִמִּשְׁבְּחַיָּא תְבָרֵי יַמָּא	a laudibus fluctuum maris magni
الرب معظم في العلا	רַבָּא מְשַׁבַּח בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא	laudata eſt in celis DEI celſitudo.
شهادتك صادقة جدا	דַיְיָ סָהִידוּתָךְ קְשִׁיטִין לַחֲדָא	Teſtimonia tua vera ſunt nimis,
اللهم لبيتك يحق	לְבֵית מַקְדְּשָׁךְ יָאָן וְקַדִּישִׁין	domo ſãctuarii tui cõueniũt, & ſcã ſũt
التسبيح بدوام الايام	יְיָ לְאוֹרְכוּת יוֹמִין:	DEVS in longitudine dierum.
المزمور الثالث والتسعون		XCIIII.
اله الانتقام الرب اله	אֱלָהָא מָרֵי פוּרְעָנוּתָא יְיָ אֱלָהָא	Deus author vltionum, DEVS Deus
الانتقام ظهر &	מָארֵי פוּרְעָנוּתָא הוֹפַע:	author vltionum oſtendere.
ارتفع يا حاكم الارض	אִתְנַטַּל דַּיָּין אַרְעָא וַאֲתֵיב	Eleuare iudex terre, & redde
جاز المستكبرين مجازاة	גּוּמְלָא בִישָׁא עַל גֵּיוְתָנֵי:	retributionem malam ſuperbis.
الى متى المذنبون	עַד אֵימָתַי רַשִׁיעַיָּא	Vſquequo impii
يا رب الى متى	מַצְלְחִין יְיָ עַד אֵימָתַי:	fortunabuntur DEVS, vſquequo
الخاطئون يفتخرون	רַשִׁיעַיָּא יַתְבוּן בִּשְׁלֵיוָתָא:	impii conſiſtent in tranquillitate.
ويتكلمون	יְבִיעוּן וִימַלְּלוּן	Affluunt & loquuntur
بالكذب & ويتكلموا	גִּידוּפִין אָמְרִין מִלִּין	iniqua, dicentes verba
جميع عاملي الاثم	דִּקְלָנָא כָּל עָבְדֵי שִׁקְרָא:	opprobrii, oẽs qui operant̃ falſitatem.
رذلوا شعبك يا رب	עַמָּךְ יְיָ יְשַׁפְּלוּן	Populum tuum DEVS humiliant
وافسدوا ميراثك &	וְאַחְסַנְתָּךְ יְסַכְּפוּן:	& vexant hereditatem tuam.
قتلوا الارامل	אַרְמַלְתָּא וְגִיּוֹרָא	Viduam & aduenam
وقتلوا الغرباء واهلكوا	יִקְטְלוּן וְיַתְמֵי יְרַצְחוּן:	interficiunt & pupillos occidunt.
الايتام وقالوا ان الرب	וְאָמְרִין לָא יֶחֱמֵי	Et dicunt non videbit
لا يبصر & واله يعقوب	יָהּ וְלָא יִתְבַּיַּן אֱלָהֵיהּ	DEVS, & non intelliget Deus
لا يعلم & تفهموا يا سفها	דְיַעֲקֹב: אִתְבַּיְּנוּ טַפְשִׁין	Iaacob. Intelligite vos inſipientes

ויקרא לפיה תוסיף
ואחשנה תוספת עצומה
ותרבה השפחה בחשנה
והיא והחשקו למות עד
תזרש הנפש מן הגוף
או בצת התגאה והיא
ואר׳. וזה הענין רפוי
החכמים במות פשה
ואהרן ומרים שלשתם
מתו בנשיקה ואמרו
שמפרו ויפת שם משה
עבד יי׳ בארץ מואב על
פי׳ יי׳ מלמד שמת בנשיקה
וכן נאמ׳ באהרן על פי יי׳
וכן אמר במרים אף היא
בנשיקה מתה אבל לא
זכר בה על פי יי׳ והיותה
אשה ואין טוב לזכור זה
ר׳ פשל בה. i. Aduerte
pſalmũ, cuius principi
um eſt. Qui habitat in
adiutorio altiſſimi q̃m
in eo agitur, de proui-
dentia & de cura & de
adiutorio atq; prote-
ctione Dei, in cunctis
que eueniunt corpori,
tum uniuerſalia tum
particularia, que inue
niuntur in uno indiui-
duo & nõ in alio, in ac
cidentibus etiam que
eueniunt, a natura cõ
poſite ſubſtantie, nec
non in illis que perpe-
trant & cõmentantur
homines praui mori-
bus, & propterea dixit
Ipſe liberabit te de la
queo uenantium, & a
pernicie aduerſa. Et
iterũ, ſcapulis ſuis ob
umbrabit tibi & ſub
pennis eius ſperabis.
Et rurſum, nõ timebis
a timore nocturno, nec
a ſagitta uolante per
diem, & a pernicie am
bulante in tenebris.
Loquitur inſuper de
cuſtodia ſua, ab his q̃
eueniũt ab hominibus
& dicit, quod quamdis
tranſires per medium
acriter pugnantiũ ita
quod uiri interfecti ca
derent a dexteris & a ſi
niſtris tuis, & ad leuã
quidẽ caderent mille,
ad dexteram autẽ my
riades ad te nihilomi-
nus pernicies non ap-
propinquaret. Et ſub-
intulit. Verũtamen o-
culis tuis cõſiderabis,
& retributionem pec-
catorum inſpicies, &
demum intulit quam
allatum eſt, de gloria
& de honore, poſuitq;
rationẽ & cauſam hu-
ius cure & puidentie
erga hominem hũc, &

בָּעָם וּכְסִילִים	in populo,& inſipientes	in populo,& ſtulti	ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ,
מָתַי תַּשְׂכִּילוּ׃	quando eritis intelligẽtes.	aliquando ſapite.	ποτὲ φρονήσατε.
הֲנֹטַע אֹזֶן	An qui plantauit aurem	Qui plantauit aurem	Ὁ φυτεύσας τὸ οὖς,
הֲלֹא יִשְׁמָע אִם	non audiet, aut qui	non audiet, aut qui	οὐχὶ ἀκούει, ἢ ὁ
יֹצֵר עַיִן הֲלֹא	finxit oculum non	finxit oculum non	πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐχὶ
יַבִּיט׃ צו	videbit.	conſiderat.	κατανοεῖ.
הֲיֹסֵר גּוֹיִם	Qui erudit gentes	Qui corripit gentes	Ὁ παιδεύων ἔθνη,
הֲלֹא יוֹכִיחַ	non arguet,	non arguet,	οὐχὶ ἐλέγξει,
הַמְלַמֵּד א	qui docet	qui docet	ὁ διδάσκων
אָדָם דָּעַת׃	hominem ſcientiam.	hominem ſcientiam.	ἄνθρωπον γνῶσιν.
יְהוָה יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת	DEVS nouit cogitationes	Dominus ſcit cogitationes	Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς
אָדָם כִּי הֵמָּה הָבֶל׃	hominum, quia vane ſunt.	hominum, quoniam vane ſunt.	τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶ μάταιοι.
אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר	Beatus vir quem	Beatus homo quem	Μακάριος ἄνθρωπος ὃν
תְּיַסְּרֶנּוּ יָּהּ	tu corripies DEVS,	tu erudieris domine,	ἂν παιδεύσῃς κύριε,
וּמִתּוֹרָתְךָ תְלַמְּדֶנּוּ׃	& de lege tua docueris eum.	& de lege tua docueris eum.	καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτόν.
לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי	Vt quieſcat a diebus	Vt mitiges ei a diebus	Τοῦ πραΰναι αὐτὸν ἀφ᾽ ἡμερῶν
רָע עַד יִכָּרֶה לָרָשָׁע	afflictionis, donec fodiat̃ ĩpio	malis, donec fodiatur peccatori	πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ
שָׁחַת׃ כ	interitus. (populũ ſuũ,	fouee.	βόθρος. (αὐτοῦ,
כִּי לֹא יִטֹּשׁ יְהוָה עַמּוֹ	Nõ.n. derelinquet DEVS(	Quia nõ repellet dñs plebẽ ſuã,	Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν(
וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב׃	& hereditatẽ ſuã nõ deſeret.	& hĩditatẽ ſuã nõ derelinquet.	καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλ(
כִּי עַד צֶדֶק יָשׁוּב	Quĩ ad iuſtitiam reuertet̃	Quoadusq̃ iuſtitia conuertat̃	Ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψει (λείψει.
מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו	iudicium, & ſequentur illud	in iudicium, & qui iuxta illam	εἰς κρίσιν καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς
כָּל יִשְׁרֵי לֵב׃	omnes recti corde.	omnes qui recto ſunt corde.	πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα.
מִי יָקוּם לִי עִם	Quis ſurget ꝑ me aduerſus	Quis conſurget mihi aduerſus	Τίς ἀναστήσεταί μοι ἐπὶ
מְרֵעִים מִי יִתְיַצֵּב	ſceleſtos, quis ſtabit (tatis.	malignantes, aut quis ſtabit	πονηρευομένοις, ἢ τίς συμπαραστήσεταί
לִי עִם פֹּעֲלֵי אָוֶן׃	ꝑ me aduerſus oparios iniq(	mecũ adũſus operãtes iniqtatẽ	μοι ἐπὶ τοῖς ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν.
לוּלֵי יְהוָה עֶזְרָתָה	Niſi quia DEVS auxiliator	Niſi quia dominus adiuuit me,	Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι,
לִּי כִּמְעַט שָׁכְנָה	meus, paulominus habitaſſet	paulominus habitaſſet	παραβραχὺ παρῴκησε
דוּמָה נַפְשִׁי׃	in interitu anima mea.	in inferno anima mea.	τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου.
אִם אָמַרְתִּי מָטָה	Si dicebã motus eſt (DEVS	Si dicebam motus eſt	Εἰ ἔλεγον σεσάλευται
רַגְלִי חַסְדְּךָ יְהוָה	pes meus, miſericordia tua(	pes meus, miſericordia tua dñe	ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου κύριε
יִסְעָדֵנִי בְּרֹב שַׂרְעַפַּי	ſuſtẽta.me. In mul.cogi.me.	adiuua.me. Scd̃m mul.do.mog	ἐβοήθει μοι, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου
בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ	q̃ ſt i me ĩtriſecus, ɔſolatões(	in corde meo, cõſolationes tue	ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ παρακλήσεις σου,
יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי׃	delectabãt aĩam meã. (tue	letificauerunt animam meam.	ηὔφραναν τὴν ψυχήν μου.
הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא	Nũqd ꝑticeps erit tui thro(	Nunquid adheret tibi ſedes	Μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος
הַוּוֹת יֹצֵר	inſidiarum, formator (nus	iniquitatis, qui fingis	ἀνομίας, ὁ πλάσσων
עָמָל עֲלֵי חֹק׃	laboris in precepto.	laborem in precepto.	κόπον ἐπὶ προστάγματι.
יָגוֹדּוּ עַל נֶפֶשׁ	Copulabunt aduerſum aĩam	Captabunt in animam	Θηρεύσουσιν ἐπὶ ψυχὴν
צַדִּיק וְדָם נק	iuſti, & ſanguinem	iuſti, & ſanguinem	δικαίου, καὶ αἷμα
נָקִי יַרְשִׁיעוּ׃	innocentem condẽnabunt.	innocentem condẽnabunt.	ἀθῷον καταδικάσονται.
וַיְהִי יְהוָה לִי	Erit autem DEVS mihi	Et factus eſt mihi dominus	Καὶ ἐγένετό μοι κύριος,

الشعب وانتم ايها	בְּעַמָּא וּכְסִילַיָּא	in populo,& vos ſtulti
الجهال متى تعقلون	אֵימָתַי תִּסְתַּכְּלוּן	quando eritis intelligentes.
افلا يسمع الذي	הַאִיפְשַׁר דְּאִתְנְצִיב	An poſſibile eſt quod plantauerit
خلق الاذن	אוּדְנָא וְלָא יִשְׁמַע אוּלְפָנָא	aurem & non audiat diſciplinam,
ولا يبصر الذي	אִין אִיפְשַׁר דִּבְרָא עַיְנָא	an poſſibile eſt quod creauerit oculum
كون العين	וְלָא אִסְתַּכַּל בְּאוֹרַיְתָא	& non ſpeculetur in lege.
والذي ادب الامم	הַאִיפְשַׁר דִּיהַב אוֹרַיְתָא	An poſſibile eſt quod qui dedit legem
اما يبكت	לְעַמֵּיהּ וְכַד יְחוֹבוּן לָא	populo ſuo,cum peccauerint non
الذي علم الحكمة	יְתוֹכַחִינוּן הֲלָא יְיָ אַלִּיף	arguat eos.Nonne DEVS docuit
الانسان	לְאָדָם קַדְמָאָה מַנְדְּעָא	hominem primum ſcientiam.
الرب يعلم افكار	קֳדָם יְיָ יְדִיעָן מַחְשְׁבַת בְּנֵי	Corã DEO notę ſũt cogitatões filiorꝝ
الانسان انها باطلة	נָשָׁא אֲרוּם הִינוּן לְמָא	hominis,quoniam vane ſunt.
طوبا للانسان الذي	טַב לְגַבְרָא דִּי	Bonum viro,quem
تؤدبه يارب	תְּכַסְנִינֵיהּ יְיָ וּמִן	corripies Deus,& de
ومن ناموسك تعلمه	אוֹרַיְתָךְ תְּאַלְּפִינֵיהּ	lege tua docebis eum.
لتنجيه من الايام	לְשַׁדָּכָא לֵיהּ מִן יוֹמֵי בִּישָׁא	Vt des quietem illi in diebus malis,
السوء حتى يحفر للخاطي	עַד דְּיִתְחַפַּר לְחַיָּיבָא	donec fodiatur peccatori
حفرة	שׁוּחְתָא	fouea.
لان الرب لا يقصي شعبه	אֲרוּם לָא יִנְטוֹשׁ יְיָ עַמֵּיהּ	Q m̃ non derelinquet Deus pplm ſuũ,
ولا يرفض ميراثه	וְאַחְסַנְתֵּיהּ לָא יִשְׁבּוֹק	& hereditatem ſuam non deſeret.
حتى يعود العدل	אֲרוּם עַד צִדְקְתָא יְתוּב	Quoniam in iuſtitiam conuertetur
الى حقه ونتبعه	דִּינָא וּבַתְרוֹי יִתְפַּרְקוּן	iudicium & poſt eum redimentur
جميع مستقيمي القلوب	כָּל תְּרִיצֵי לִבָּא	omnes recti corde. (tionẽ belli
من يقوم معي الى	מַן יְקוּם לִי לַאֲגָחָא קְרָבָא	Quis cõſurget pro me ad corrobora(
على الاشرار ومن يقوم	עִם מַבְאֲשַׁיָּא מַן יִתְעַתַּד לִי	aduerſum malignos.Quis ſtabit ꝑ me
معي على فاعلي الاثم	לְמִצְוֵי עִם עָבְדֵי שִׁקְרָא	ĩ certamine aduerſũ ſaciẽtes mẽdacio.
فلولا ان الرب انقذني	אִלּוּלֵי דַּיְיָ סְעִיד	Niſi quia DEVS ſuſtentauit
لكادت نفسي عن	לִי כִּזְעֵיר שְׁרַיַּת	me paulominus habitaſſet
قليل تحل في الجحيم	בִּשְׁתִיקוּתָא נַפְשִׁי	in ſilentio anima mea.
وان قلت قد زلت	אִין אֲמָרִית אִתְמוֹטְטַת	Si dicam motus eſt (iuuabit
قدمي فرحمتك يارب	רִגְלִי טוּבָךְ יְיָ יִסְעוֹד	pes meus,miſericordia tua DEVS ad(
تعضدني وكمثل كثرة	יָתִי בְּסוּגְעֵי מַחְשַׁבְתָּא	me.In multitudine cogitationũ mearꝝ
احزان قلبي يارب كان	בְּגוֹ גוּפִי תַּנְחוּמָךְ	in corpore meo,conſolationes tue
عزاوك يفرح نفسي	יְפַנְּקוּן נַפְשִׁי	letabunt animam meam.
لن يثبت معك كرسي	הַאִיפְשַׁר דְּיִתְחַבַּר עִמָּךְ	An poſſibile eſt quod adhereat tibi
الاثم الذين يختلقون	כּוּרְסֵי שִׁקְרָא דִּבְרִיתָא	ſedes mendacii qui creaſti
على شريعتك	לְיָעוּתָא דְּתִתְעֲתַד עַל קְיָם	laborem in precepto.
ويختلفون لصيد نفسي	יִכְנְשׁוּן בִּישָׁן עַל נַפְשָׁא	Coaceruabũt mala aduerſus animam
الصديق ويستحلون	דְּצַדִּיקָא וְאַדְמָא זַכָּאָה	iuſti,& ſanguinem innocentem
دم الزكي	יְחַיְּיבוּן דִּין קְטוֹל	condẽnabunt iudicio interfectionis.
والرب صار لي	וְהָוָה יְיָ לִי	Et erit DEVS mihi

dixit,quoniã me uehementer dilexit liberabo eũ,& protegam eũ qm̃ ſcit nomen meum. Nos uero iam monſtrauimus in precedentibus,rõnem ſcientie nominis cõprehẽſionem eẽ creatoris. Dicimus itaq̃,prouidentiam & curam diuinã ideo adherere & cõiũgi huic homini,qm̃ ſciuit Deum atq̃ dilexit eum. Differentia uero eſt inter אהב oheb & חשק choſec. Nam qñ amor multum intenditur & oculi amantis & cor & cunctę cogitationes feruntur in rem q̃ amat adeo ꝙ nil aliud cogitat preter illam hic talis uocat חשק choſec. Philoſophorum autẽ documentũ eſt,ꝙ paſſiones corporee tempore iuuentutis impedimento ſunt homini ne aſſequatur bonos mores,quãto ergo magis impedimento erũt ad aſſequendam hanc clariſſimam cognitiõem, quã aſſequitur homo perfectionibus intellectus que inducunt hominẽ ut ſit חשק choſec.i. diligens creatorem. Vanũ uero & fatuum eſt opinari quod ſpeculationes iſte limpide homini ineſſe poſſint dum feruent corporee paſſiones. Siquidem quantum remiſſe fuerint corporee paſſiones,& extinctus ignis cõcupiſcentie tãtũ uigebit intellectus,& lumẽ eius augebit,& comprehenſio illius clariſſima erit & lucida,adeo ꝙ cum homo peruenerit ad etatem maturam & morti propinquus fiet,intendet operatio intellectus intentione maxima, & creſcet delectatio & leticia in aprehẽſione ſiue in operatiõe illa & intẽdetur amor rei aprehenſe,tantũ ꝙ ſeparabitur anima a corpore in hac delectatione. Propter hanc autẽ tationem dixerunt ſapientes,in morte Moſſe Aharon & Marie ꝙ de duobus illorꝝ dictũ ſit peculiari carmine, mortuus eſt ex ore do-

R

למשגב ואלהי	In refugium, & Deus meus	in refugium, & Deus meus	εἰς καταφυγήν, καὶ ὁ θεός μου
לצור מחסי: וישב	q̃ſi petra ſpei m̃e. Et iſtituet	ĩ adiutoriũ ſpei meę. Et reddet	εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου. Καὶ ἀποδώσει
עליהם את אונם	ſuper eos iniquitatem ſuam,	illis iniquitatem ipſorum,	αὐτοῖς κύριος τὴν ἀνομίαν αὐτῶν,
וברעתם יצמיתם	& in malitia ſua perdet eos,	& in malicia eorũ diſperdet eos,	καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ἀφανιεῖ αὐτοὺς
יצמיתם יהוה	perdet eos DEVS	diſperdet illos dominus	ἀφανιεῖ αὐτοὺς
אלהינו:	Deus noſter.	Deus noſter.	κς ὁ θς ἡμῶν. (ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις.
צה	XCV.	XCIIII. Laus cãtici ipſi Dauid	ϟδ΄. Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβίδ. (
לכו נרננה	Venite laudemus	Venite exultemus	Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα
ליהוה נריעה	DEVM, iubilemus	domino, iubilemus	τῷ κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν
לצור ישענו:	forti, ſaluti noſtre.	Deo ſalutari noſtro.	τῷ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν.
נקדמה פניו	Preoccupemus faciem eius	Preoccupemus faciem eius	Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
בתודה בזמרות	in confeſſione, in pſalmis	in confeſſione & in pſalmis	ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς
נריע לו: כי אל	iubilemus ei, Quoniã Deus	iubilemus ei. Quoniam Deus	ἀλαλάξωμεν αὐτῷ. Ὅτι θεὸς
גדול יהוה ומלך	magnus DEVS, & rex	magnus dominus, & rex	μέγας κύριος, καὶ βασιλεὺς
גדול על-כל-אלהים:	magnus ſuper omnes Deos.	magnus ſup oẽs Deos, (ĩ manu	μέγας ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς. (γε. Ὅτι
אשר בידו מחקרי	In cuius manu penetralia	q̃m nõ repellet dñs plebẽ ſuã. Quia(	Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κς τὸν λαὸν αὐ(
ארץ ותעפת הרים	terre, & excelſa montium	eius ſũt oẽs fines t̃re, & alti. mõti.	αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων
לו: אשר לו הים	ipſius ſunt. Cuius eſt mare	ipſius ſunt. Quõ ipſius eſt mare	αὐτοῦ εἰσιν. Ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα
והוא עשהו ויבשת	& ipſe fecit illud, & ſiccam	& ipſe fecit illud, & ſiccam	καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν
ידיו יצרו: באו	manꝰ eiꝰ plaſmauerũt. Vẽite	manus eius formauerũt. Vẽite	αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν. Δεῦτε
נשתחוה ונכרעה	adoremus curuemur,	adoremus & procidamus	προσκυνήσωμεν, καὶ προσπέσωμεν
נברכה לפני יהוה	flectamus gẽua añ faciẽ DEI	& ploremus ante dominum	αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου
עשנו: כי הוא	factoris noſtri. Quia ipſe eſt	qui fecit nos quia ipſe eſt	τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. Ὅτι αὐτός ἐστιν
אלהינו ואנחנו	Deus noſter, & nos	Deus noſter. Et nos	ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς
עם מרעיתו וצאן	populus paſcue eius, & oues	populus paſcue eius, & oues	λαὸς νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα (αὐτοῦ
ידו היום אם בקלו	manus eiꝰ. Hodie ſi vocẽ eiꝰ	manus eius. Hodie ſi vocẽ eius	χειρὸς αὐτοῦ. Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς(
תשמעו: אל תקשו	audieritis, nolite indurare	audieritis nolite obdurare	ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε (κρασμῷ.
לבבכם כמריבה	corda vr̃a ſicͭ ĩ cõtradictiõe,	corda veſtra, Sicut ĩ irritatiõe	τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπι(
כיום מסה במדבר	ſicͭ ĩ die tẽtationis ĩ deſerto.	ſm̃ diem tẽtationis in deſerto,	κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
אשר נסוני	Vbi tentauerunt me	vbi tentauerunt me	οὗ ἐπείρασάν με
אבותיכם בחנוני	p̃res veſtri probauerunt me	patres veſtri, probauerunt	οἱ πατέρες ὑμῶν. Ἐδοκίμασάν με,
גם ראו פעלי:	& viderũt opus meũ. (me	& viderunt opera mea.	καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου,
ארבעים שנה אקוט	Quadragĩta ãnis faſtidiuit(	Quadraginta ãnis offenſus fui	τεσσαράκοντα ἔτη, προσώχθισα
בדור ואמר עם	gñatio illa, & dixi populus	generationi illi, & dixi ſemper	τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπα, ἀεὶ
תעי לבב הם והם	errans corde eſt, & ipſi	hi errant corde. Et iſti	πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ
לא ידעו דרכי:	nõ cognouerunt vias meas.	non cognouerunt vias meas,	οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου.
אשר נשבעתי	Quibus iuraui	vt iuraui in	Ὡς ὤμοσα ἐν
באפי אם יבאון	in furore meo, non introibũt	ira mea ſi introibunt	τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται (δόμητο
אל מנוחתי:	in requiem meam.	in requiem meã. (edificabat	εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. (οἶκος ᾠκο(
צו	XCVI.	XCV. p̃s. Dauid q̃ñ domus(	ϟε΄. Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβίδ. ὅτε ὁ(
שירו	Cantate	poſt captiuitatem. Cantate	μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ἄσατε

مجا الهي لمعونتي ورجايه	לסעיד ...	in ſuſtentationem,& Deus meus
كافهم على إثامهم	לתקוף רחצני: ויתיב	in fortitudinē fiducie mee.Et reddet
الرب	עליהון ית שקריהון	illis mendacia eorum,
الهنا	ובבישתהון יגמרנון	& in malignitate eorum perdet eos
ببغضهم	יי יגמרינון יי	DEVS,perdet eos DEVS
بسياتهم	אלהנא:	Deus noſter.
المزمور الرابع والتسعون ❀		XCV.
اقبلوا لنفرح	איתון ונשבח	Venite & laudes dicamus
بالرب ولنهلل	קדם יי ניבב קדם ת	coram DEO,iubilemus coram
الله مخلصنا	תקיף פורקננא:	fortiſſimo redemptore noſtro.
نقدم له الشكر	נקדם אפוי בתודתא	Preueniamus faciem eius in cōfeſſione
والتسبيح ❀ ولنهلل	בתושבחתא ניבב	in hymnis iubilabimus
بالترتيل لانه	קדמוי: ארום אלהא	coram eo.Quoniam Deus
اله عظيم يارب ❀ ملك	רבא יי ומלכא	magnus,DEVS & rex
جبار على جميع الالهة	רבא על כל אלהיא:	magnus ſuper omnes Deos.
لان الرب لا يقصي شعبه	דבידיה מחליין פשפושי	Qm in manu eius pēdēt (moꝝ mōtiū
لان بيده اقطار الارض له	ארעא ותוקפי טוריא	penetralia terre,& fortitudies altiſſi(
اعالي الجبال ملك البحر	דיליה: דיליה ימא	ipſius ſunt.Quoniam ipſius eſt mare
وخالقه بيداه صنعا	והוא עבד יתיה ויבשתא	& ipſe fecit illud,& aridam
الارض ❀ هلموا	אידוי בראו: איתון	manus eius creauerunt.Venite
نسجد ونركع	נסגוד ונגחון ונתמטו	inclinemus & adoremus & genu flecta(
له ونخضع امام الرب	קדם יי דעבד ית	coram DEO qui fecit (mus
خالقنا لانه هو	יתנא: ארום הוא	nos.Quoniam ipſe
الهنا ونحن	אלהנא ואנחנא עמיה	Deus noſter,& nos populus eius,
شعب رعيته واغنام	ועאן רעיתיה אידיה	& oues paſcue manuum eius,
يديه اليوم اذا سمعتم	יומא דין אין במימריה	Die iſto ſi verbum eius
صوته فلا تقسو قلوبكم	תקבלון: לא תקשון לבכון	receperitis.Ne iduretis corda veſtra,
مسخطكم كمثل السخط	היך במצותא היך יומא	ſicut in prouocatione,ſicut die
يوم التجربة في البرية	דנסיתון אלהא במדברא	in qua tentaſtis Deum in deſerto.
حيث جربني	דנסיאו יתי	Quoniam tentauerunt me
اباوكم ❀ فحصوا	אבהתכון בחנו יתי	patres veſtri,probauerunt me
اعمالي ونظروها	לחוד חמון עובדי:	inſuper & viderunt opera mea.
اربعين سنه ❀ مقت	ארבעין שנין מאיסית	Quadraginta annis odioſa mihi fuit
ذلك الجيل ❀ وقلت انهم	בדרא דמדברא ואמרית	generatio deſerti,& dixi
ضالون بقلوبهم ❀ ولم	עם טעותא בלבהון הינון	populus errans in corde eorum
يهتدوا السبلي	והינון לא ידעו אורחתי:	ipſi ſunt,& nō cognouerunt vias meas
كما اقسمت في	דקיימית בתוקף	quibus iuraui in vehementia
غضبي ❀ انهم لا	רוגזי אין יעלון לניחתי	furoris mei,ſi introibunt in requiem
يدخلون موضع راحتي	בית מוקדשי:	domus ſanctuarii mei.
المزمور		XCVI.
الخامس والتسعون ❀ سجدوا	שבחו קדם יי תושבחתא	Laudem dicite coram DEO laudem

mini.ideſt dicto domini.Verum ſapiētes adheſerunt huic uerbo, quod dicitur ex ore domini. Et dixerunt ꝙ mortui ſūt oſculo.Et de maria inſuper dixerūt ꝙ mortua ſit oſculo nō autem ex ore domini quoniam mulier erat,&c.Oſculum ſapientibus ſignificat actionē hominis intenſo amore affecti erga creatorem ſcḋm quod dictū eſt in canticis canticorū. Oſculetur me oſculo oris ſui &c.

ליהוה שיר חדש
שירו ליהוה כל-
הארץ. שירו ליהוה
ברכו שמו בשרו
מיום ליום
ישועתו ׃ ספרו
בגוים כבודו בכל
העמים נפלאותיו ׃
כי גדול יהוה
ומהלל מאד נורא
הוא על כל-אלהים
כי כל-אלהי העמים
אלילים ויהוה
שמים עשה׃ הוד
והדר לפניו. עוז
ותפארת במקדשו
הבו ליהוה
משפחות עמים הבו
ליהוה כבוד ועז ׃
הבו ליהוה כבוד
שמו שאו מנחה
ובאו לחצרותיו ׃
השתחוו ליהוה
בהדרת קדש חילו
מפניו כל-הארץ ׃
אמרו בגוים יהוה
מלך אף תכון תבל
בל תמוט ידין
עמים במישרים ׃
ישמחו השמים
ותגל הארץ ירעם
הים ומלאו יעלז
שדי וכל-אשר בו
אז ירננו כל-עצי-
יער לפני יהוה
כי בא כי בא לשפט
הארץ ישפט תבל
בצדק ועמים ב
באמונתו ׃

DEO canticum nouum,
cantate DEO omnis
terra.Cantate DEO
bñdicite noĩ eius,annũciate
in diem
ſalutare eius.Narrate
ĩ gẽtibus gl'iã eius,ĩ vniũſis
populis mirabilia eius.
Quia magnus DEVS
& laudabilis nimis,timẽdus
ipſe ſuper omnes Deos.
Omnes enim DII populorũ
ſculptilia,DEVS autem
celos fecit.Laus (rudo
& decor añ vultũ eius,forti(
& gloria in ſanctuario eius.
Afferte DEO
familie populorum,afferte
DEO gloriã & fortitudinẽ,
afferte DEO gloriam
nomini eius.Leuate mũera,
& introite in atria eius,
adorate DEVM
in decore ſanctuarii,paueat
a facie eius omnis terra.
Dicite in gentibus DEVS
A.regnauit,ĩſt direxit orbẽ,
non cõmouebitur,iudicabit
populos in equitatibus.
Letamini celi
& exultet terra,tonet (deat
mare & plenitudo eius.Gau(
ager & omnia que in eo ſunt,
tũc laudabũt vniuerſa ligna
ſaltus.Ante faciem DEI
qm̃ venit,qm̃ venit iudicare
terram.Iudicabit orbem
terre in iuſtitia,& populos
in fide ſua,

domino canticum nouum,
cantate domino omnis
terra.Cantate domino
& bñdicite noĩ eius,annũciate
de die in diem
ſalutare eius.Annunciate
iter gẽtes gloriã eius,in oĩbus
popu'is mirabilia eius.
Quoniam magnus dominus
& laudabilis nimis,terribilis
eſt ſuper omnes Deos.
Quoniam omnes dii gentium
demonia,dominus autem
celos fecit.Cõfeſſio (ſãctimonia
& pulchritudo ĩ ɔſpectu eius,(
& magnificẽtia ĩ ſanctificatiõe(
Afferte domino (eius
patrie gentium,afferte
domino gloriam& honorem,
afferte domino gloriam
nomini eius.Tollite hoſtias
& introite in atria eius,
adorate dominum
in atrio ſancto eius.Cõmoueaſ
a facie eius vniuerſa terra,
dicite in gẽtibus quia dominus
regnauit.Etenĩ correxit orbẽ
terre q̃ ñ cõmouebiſ,iudicabit
populos in equitate.
Letentur celi
& exultet terra,cõmoueatur
mare & plẽitudo eiꝰ,gaudebũt
campi & omnia que in eis ſunt.
Tunc exultabunt omnia ligna
ſyluarum a facie domini
quia venit,qm̃ venit iudicare
terrã.Iudicabit orbem
terre in equitate,& populos
in veritate ſua.
XCVI. pſ.ipſi Dauid qñ terra
eius reſtituta eſt ei.

τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
ᾄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα
ἡ γῆ. Ἄσατε τῷ κυρίῳ, (ζεσθε
εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Εὐαγγελί(
ἡμέραν ἐξ ἡμέρας,
τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Ἀναγγείλατε
ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν
αὐτοῦ ἐν πᾶσι λαοῖς θαυμάσια αὐτοῦ.
Ὅτι μέγας κύριος
καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός
ἐστιν ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς.
Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν
δαιμόνια, ὁ δὲ κύριος
τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. Ἐξομολόγησις
καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, ἁγιωσύνη
καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.
Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ
αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐνέγκατε
τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν.
Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν
ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας
καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ.
Προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ
ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.
Εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅτι κύριος
ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰ(
ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ (κουμένην,
λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
Εὐφρανθήτωσαν οἱ οὐρανοί
καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω (σεται
ἡ θάλασσα, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Χαρή(
τὰ πεδία, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
τότε ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα
τοῦ δρυμοῦ. Ἀπὸ προσώπου κυρίου,
ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι
τὴν γῆν. Κρινεῖ τὴν οἰκουμένην
ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς
ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.
ϛϛʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ὅτε ἡ γῆ
αὐτῷ καθίσταται, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις.

الرب تسبيحا جديدا	חדתי אנגלי מרומא	nouam,angeli exce'ſi
الارض كلها نسبح	שבחו קדם יי כל צדיקי	laudate coram DEO omnes iuſti
الرب سبحوا الرب	ארעא: שבחו קדם יי	terre. Laudate coram DEO,
وباركوا اسمه بشروا	ברכו שמיה בשרו	benedicite nomen eius,annunciate
يوما فيوما	מיום ליום	de die in diem
بخلاصه ❧ اخبروا	פורקניה: אשתעו	redemptionem eius.Narrate
في الامم بمجده وفي جميع	בעממיא איקריה בכל	in populis gloriam eius,in omnibus
الشعوب بعجايبه	עממיא פרישותיה:	populis mirabilia eius.
لان الرب عظيم	ארום רב יי	Quoniam magnus DEVS
هو ومسبح جدا مخوف	ומשבח לחדא ודחיל	& laudabilis nimis,& timendus
هو على جميع الالهة	הוא על כל אלהיא:	ſuper omnes deos.
اذ كل الهة الامم	ארום כל דחלת עממיא	Quoniam omnia que timent populi,
شياطين ❧ والرب	טעותא ויי שמ	idola ſunt,DEVS autem
هو خلق السموات الشكر	שמיא עבד: שבחתא	celos fecit.Laus
والبها امامه التقديس	ושבהורא קודמוהי עושנא	& gloria coram eo,fortitudo
وعظم الجلال في قدسه	ושבחא בבית מוקדשיה:	& laus in domo ſanctuarii eius.
قربوا للرب	הבו קדם יי ייח	Affertecoram DEO
يا جميع قبايل الشعوب قربوا	ייחוסי עממיא הבו	familie populorum afferte
للرب تمجيدا ووقارا	קדם יי איקר ועושנא:	coram DEO honorem & fortitudinē.
اعطوا الرب تمجيدا	הבו קדם יי איקר	Afferte coram DEO gloriam
لاسمه احملوا القرابين	שמיה סבו תקרובתא	nomini eius,afferte munera
وادخلوا دياره	ועולו לדרתוהי:	& intrate in atria eius.
اسجدوا للرب	סגידו קדם יי ב	Adorate coram DEO
في بها كل قدسه لان	בשבהורת קודשא רתיתו	in decore ſanctitatis,contremiſcite
سمح الارض تتزلزل بين	מקמיה כל יתבי ארעא:	a cōſpectu eius oēs habitatores terre.
يديه قولوا في الشعوب ان	אמרו בעממיא יי	Dicite in gentibus DEVS
الله قد ملك اتقن الدنيا	מלך לחוד תקין תבל	regnauit,inſuper ordinauit orbem
لكيلا تزول يقضي بين	דלא תתמוטט ידין	qui non mouebitur,iudicabit
الشعوب بالعدل	עממיא בתריצותא:	populos in equitate.
فلتفرح السموات	יחדון חילי שמיא	Letentur exercitus celorum
وتبتهج الارض وليتقلب	ויחדון צדיקי ארעא	& exultent iuſti terre,
البحر في عمقه تتهلل	יכלי ימא ומליה: יבוע	tonet mare & plenitudo eius.Plaudāt
البقاع وما فيها	תושבחא חקלא וכל דביה	laudibus,cāpi & omnia que in eis ſunt,
هنالك تبتهج جميع شجر	הבכין ישבחון כל אילני	tunc laudabunt omnes arbores
الغياض قدام الرب	חורשא: קדם יי	ſiluarum.Coram DEO
الاتي اذ جا ليحكم بين	ארום אתא ארום אתא	quoniam venit,quoniam venit
اهل الارض ويدين البلاد	למידן ארעא ידין תבל	iudicare terram,iudicabit orbem
بالعدل والشعوب	בצידקתא ועממיא	in iuſtitia & populos
بالحق	בהימנותיה:	in veritate ſua.
المزمور ❧		
السادس والتسعون		

A. Deus regnauit. Quod legiť in Romana pſalmodia regnauit a ligno Deus, non eſt de hebraica ueritate ſed chriſtiana deuotione ut arbitror additum. Secutus eſt uero hanc paraphraſticam additionē Theodulphus ꝗ nobile paſſionis carmen ac deuotum compoſuit ubi dixit. Impleta ſunt que concinit Dauid fideli carmine dicens in nationibus regnauit a ligno Deus. Ex Fabro.

צז יְהֹוָה	DEVS	Dominus	Ὁ θεὸς
מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ	regnauit exultet terra,	regnauit exultet terra,	ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים׃	letabuntur inſule multe.	letentur inſule multe.	εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
עָנָן וַעֲרָפֶל	Nubes & caligo	Nubes & caligo	Νεφέλη καὶ γνόφος
סְבִיבָיו צֶדֶק ום	in circuitu eius, iuſtitia	in circuitu eius, iuſtitia	κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύνη
וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כ	& iudicium apparatus	& iudicium correctio	καὶ κρίμα, κατόρθωσις
כִּסְאוֹ׃ אֵשׁ	ſolii eius. Ignis	ſedis eius. Ignis	τοῦ θρόνου αὐτοῦ. Πῦρ
לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט	ante faciē eius ibit & exuret	ante ipſum p̄cedet, & īflāmabit	ἐνώπιον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ φλογιεῖ
סָבִיב צָרָיו׃ הֵאִירוּ	p circuitū hoſtes eiꝰ. Illūina(	īcircuitu inimicos eius. Illuxerūt	κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἔφαναν
בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה	fulgura eiꝰ orbē, vidit (uerūt	fulgura eius orbi terre, vidit	αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ· εἶδε
וַתָּחֵל הָאָרֶץ׃ הָרִים	& contremuit terra. Montes	& cōmota eſt terra. Montes	καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Τὰ ὄρη
כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ ס	ſicut cera tabefacti ſunt	ſicut cera fluxerunt	ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκησαν
מִלִּפְנֵי יְיָ מִלִּפְנֵי	a facie DEI, a facie	a facie domini, a facie	ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἀπὸ προσώπου
אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃	dominatoris omnis terre.	domini omnis terra.	κυρίου πάσης τῆς γῆς.
הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם	Annunciauerunt celi	Annunciauerunt celi	Ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ (πάντες
צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל־	iuſtitiam eius, & viderūt oēs	iuſtitiam eius, & viderunt oēs	τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ εἶδον(
הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ׃	populi gloriam eius.	populi gloriam eius.	οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. (νοῦντες
יֵבֹשׁוּ כָּל־עֹבְדֵי	Cōfundant vniuerſi q ſuiūt	Confundantur oēs qui adorant	Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυ(
פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים	ſculptili, qui gloriantur	ſculptilia, & qui gloriantur	τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώμενοι
בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲוּ־	in idolis, adorate eum	in ſimulachris ſuis. Adorate eū	ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. Προσκυνήσατε αὐτῷ
לוֹ כָּל־אֱלֹהִים׃	omnes DII.	omnes angeli eius,	πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ.
שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן	Audiuit & letata eſt cion,	audiuit & letata eſt ſion.	Εἰσήκουσε καὶ εὐφράνθη ἡ σιών,
וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת	& exultauerunt oppida	Et exultauerunt filie	καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες
יְהוּדָה לְמַעַן	iude propter •	iude, propter	τῆς ἰουδαίας, ἕνεκεν
מִשְׁפָּטֶיךָ יְהֹוָה׃	iudicia tua DEVS.	iudicia tua domine.	τῶν κριμάτων σου κύριε.
כִּי־אַתָּה יְהֹוָה עֶלְיוֹן	Tu enim DEVS excelſus	Quoniā tu dominus altiſſimus	Ὅτι σὺ κύριος ὕψιστος
עַל־כָּל־הָאָרֶץ מְאֹד	ſup omnē terrā, vehemēter	ſuper omnem terram, nimis	ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα
נַעֲלֵיתָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים	eleuatus es ſup oēs DEOS.	exaltatus es ſuper omnes Deos,	ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς.
אֹהֲבֵי יְהֹוָה שִׂנְאוּ	Amatores DEI odio habete	Qui diligitis dominum odite	Οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον, μισεῖτε
רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת	malum, cuſtodit animas	malum, cuſtodit dominus aīas	πονηρόν, φυλάσσει κύριος τὰς ψυχὰς
חֲסִידָיו מִיַּד ר	miſicordioꝝ ſuoꝝ, de manu	ſanctorum ſuorum de manu	τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς
רְשָׁעִים יַצִּילֵם׃	impiorum eruet eos.	peccatoris liberabit eos.	ἁμαρτωλοῦ ῥύσεται αὐτούς.
אוֹר זָרֻעַ	Lux ſeminata eſt	Lux orta eſt	Φῶς ἀνέτειλε τῷ
לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי־	iuſto, & rectis	iuſto, & rectis	δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι
לֵב שִׂמְחָה׃	corde letitia.	corde letitia.	τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη.
שִׂמְחוּ צַדִּיקִים	Letamini iuſti	Letamini iuſti	Εὐφράνθητε δίκαιοι
בַּיהֹוָה וְהוֹדוּ	in DEO, & confitemini	in domino, & confitemini	ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐξομολογεῖσθε
לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃	memorie ſancte eius.	memorie ſanctificationis eius,	τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ.
צח מִזְמוֹר	XCVIII. Pſalmus.	XCVII. Pſalmus Dauid.	ϟζ΄, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
שִׁירוּ לַיהֹוָה שִׁיר	Cantate domino canticum	Cantate domino canticum	Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα
חָדָשׁ כִּי־נִפְלָאוֹת	nouum, quia mirabilia fecit.	nouum, quia mirabilia fecit.	καινόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν

الرب فتتهلل الارض	מלך תיחדי ארעא	regnauit exultet terra,
وبهجت جزاير كثيرة	יחדון נגוון סגיאין׃	letentur inſule multe.
السحاب والضباب	ענן יקרא ואמיטתא	Nubes glorie & tenebre
حوله ه بالعدل	חזור חזור דיליה	in circuitu eius
والحكم اتقن	צדקתא ודינא אתר	iuſtitia & iudicium locus
كرسيه ه النار	דמתקן כורסייה׃ אישתא	preparationis ſedis eius. Ignis
تتقدامامه	קומוי מהלכא ומצלהבא	ante eum ambulat, & comburit
وكل اعدايه تحترق اضات	חזור חזור מעיקוי׃ מנהרין	per circuitũ moleſtatores eius. Splen(
الدنيا ببروقه نظر	ברקוי תבל חמת	fulgura eius orbi, vidit (deſcunt
الى الارض فتزلزلت الجبال	ואתחלחלת ארעא׃ טוריא	& cõmota eſt terra. Montes
كالشمع من بين يدي	היך שעוא יתמסין	tanquam cera liquefacti ſunt,
الرب ه ومن قدام	מן קדם יי	a preſentia DEI
وجه رب الارض كلها	רבון כל ארעא׃	dominatoris omnis terre.
اخبرت السموات	יחוון אנגלי מרומא	Annunciabunt angeli altiſſimi
بعدله وشاهد ساير	צדקתיה ויחזון כל	iuſtitiam eius, & videbunt omnes
الشعوب مجده ه	עממיא איקריה׃	populi gloriam eius.
تخزا جميع عابدي	יבהתון כל פלחי	Confundentur omnes qui ſeruiunt
لاوثان المفتخرون	פסלא דמשתבחין	ſculptili, qui glorianttur
باصنامهم اسجدوا له	בטעותא וסגדין קדמוי	in idolis ſuis, & adorabunt coram eo
يا جميع ملايكته	כל עממיא פלחי טעותא׃	omnes populi qui ſeruiunt idolis.
سمعت صهيون	שמעת וחדת כנשתא דציון	Audiuit & letata eſt eccleſia cion,
ففرحت وتهللت بنات	ידוצון בני קרתא .דב	exultabunt filie
يهوذا لاجل	דבית יהודה מן בגלל	domus iude propter
احكامك يا رب ه	דינך יי׃	Iudicia tua DEVS.
تعاليت جدا	ארום את הוא יי עילאה	Quoniam tu ipſe DEVS altiſſimus
على جميع	על כל יתבי ארעא לחדא	ſuper omnes habitatores terre nimis
الالهة	אתעליתא על כל אלהיא׃	exaltatus es ſuper omnes Deos.
احبا الرب يبغضون	רחימוי דיי סנו	Amatores DEI odio habete
الشر لان الرب يحفظ نفوس	ביש מטול דקיים נטיר	malum, quoniam dominus cuſtodit
اصفيايه ومن ايدي	נפשת חסידוי ומן	animas miſericordium ſuorum, & de
الظالمين ينجيهم	אידיהון דרשיעי	manu impiorum
النور اشرق	ישיזבינון׃ נהור דנהר	eruet eos. Lux quieſcit
للصديقين ه والفرح	ומיטמר לצדיקיא	& conſeruata eſt iuſtis,
لمستقيمي القلوب	ולתריצי לבא חדוא׃	& rectis corde letitia.
افرحوا ايها الصديقون	חדון צדיקיא	Letamini iuſti
بالرب ه واشكروا	במימרא דיי ואודון	in verbo DEI, & confitemini
لذكر قدسه ه	לדכרן שום קודשיה׃	memorie nominis ſanctitatis eius.
المزمور السابع والتسعون	תושבחתא	XCVIII, Laus
سبحوا الرب تسبيحا	נבואה שבחו קדם יי שבח	prophetica. Laudate corã Deo laude
جديدا لان الرب صنع عجايب	חדת ארום פרישן	noua quoniam mirabilia

עשה הושיעה לו	Saluabit ſibi	Saluauit ſibi	ὁ κύριος. Ἔσωσεν αὐτῷ
ימינו וזרוע	dexteram eius & brachium	dextera eius, & brachium	ἡ δεξιὰ αὐτοῦ, καὶ ὁ βραχίων
קדשו: הודיע יהוה	ſcm̃ eius. Notũ fecit DEVS	ſanctum eius. Notum fecit dñs	ὁ ἅγιος αὐτοῦ. Ἐγνώρισε κύριος
ישועתו לעיני	ſalutem ſuam, in oculis	ſalutare ſuum, in conſpectu	τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐνώπιον (αὐτοῦ
הגוים גלה צדקתו:	gentiũ reuelauit iuſtitiã ſuã.	gentium reuelauit iuſtitiã ſuã.	τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην(
זכר חסדו	Recordatus ẽ miſericodie ſue,	Recordatus eſt miſericordie ſue,	Ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ
ואמונתו לבית	& veritatis ſue domui	& veritatis ſue domui	τῷ ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ
ישראל ראו כל	iſrael. Viderunt omnes	iſrael. Viderunt omnes	τῷ ἰσραήλ. Εἴδοσαν πάντα
אפסי ארץ את	fines terre,	termini terre,	τὰ πέρατα τῆς γῆς
ישועת אלהינו:	ſalutare DEI noſtri.	ſalutare Dei noſtri.	τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
הריעו ליהוה כל	Iubilate DEO omnis	Iubilate domino omnis	Ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα
הארץ פצחו ורננו	t̃ra, vociferamini & laudate	terra, cantate & exultate	ἡ γῆ, ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε
וזמרו: זמרו ליהוה	& canite. Cantate DEO	& pſallite. Pſallite domino	καὶ ψάλατε. Ψάλατε τῷ κυρίῳ
בכנור בכנור	in cithara, in cithara	in cithara in cithara	ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ
וקול זמרה:	& voce carminis.	& voce pſalmi,	καὶ φωνῇ ψαλμοῦ, (πιγγος
בחצצרות וקול	In tubis & clangore	In tubis ductilibus & voce tube	ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς, καὶ φωνῇ σάλ(
שופר הריעו לפני	buccine, iubilate coram	cornee. Iubilate in conſpectu	κερατίνης. Ἀλαλάξατε ἐνώπιον
המלך יהוה: ירעם	rege DEO. Tonet	regis domini moueatur	τοῦ βασιλέως κυρίου. Σαλευθήτω (μένη
הים ומלאו תבל	mare & plenitudo eius, orbis	mare & plenitudo eius, orbis	ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκου(
וישבי בה: נהרות	& habitatores eius. Flumina	terrarũ & q habitãt ĩ eo. Flumĩa	καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Ποταμοὶ
ימחאו כף יחד	plaudent manu ſimul,	plaudent manu ſimul	κροτήσουσι χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό,
הרים ירננו:	montes laudabunt.	montes exultabunt	τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται
לפני יהוה כי בא	Ante DEVM, quia venit	a conſpectu domini, qm̃ venit	ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρχεται,
לשפט הארץ ישפט	iudicare terram, iudicabit	iudicare terram. Iudicabit	ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν. Κρινεῖ
תבל בצדק ועמים	orbem in iuſtitia, & populos	orbẽ terrarũ in iuſtitia, & pplos	τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς
במישרים:	in equitatibus.	in equitate. (gnauit	ἐν εὐθύτητι. (ἐβασίλευσεν,
צט יהוה מלך	XCIX. DEVS regnauit	XCVIII. pſ. Dauid. Dñs re(	ϟη. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁ κύριος(
ירגזו עמים ישב	contremiſcent populi, ſeſſor	iraſcantur populi, qui ſedes	ὀργιζέσθωσαν λαοί, ὁ καθήμενος
כרובים תנוט	cherubim, concutiatur	ſuper cherubin moueatur	ἐπὶ τῶν χερουβίμ, σαλευθήτω
הארץ: יהוה בציון	terra. DEVS in cion	terra. Dominus in ſion	ἡ γῆ. Κύριος ἐν σιὼν
גדול ורם הוא	magnus, & excelſus ipſe	magnus & excelſus	μέγας, καὶ ὑψηλὸς
על כל העמים:	ſuper omnes populos.	ſuper omnes populos.	ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς. (μεγάλῳ,
יודו שמך גדול	Cõfiteãt noĩ tuo magno A.	Confiteanť nomini tuo magno	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ(
ונורא קדוש הוא:	& timendo, ſanctũ enim eſt.	quoniã terribile & ſanctum eſt,	ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστι,
ועז מלך משפט	Et fortitudo regis iudicium	& honor regis iudicium	καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν
אהב אתה כוננת	diligit, tu compoſuiſti	diligit. Tu paraſti	ἀγαπᾷ. Σὺ ἡτοίμασας
מישרים משפט	equitates iudicium	directiones, iudicium	εὐθύτητας, κρίσιν
וצדקה ביעקב	& iuſtitiam in Iaacob	& iuſtitiam in iacob	καὶ δικαιοσύνην ἐν ἰακὼβ
אתה עשית: רוממו	tu feciſti. Exaltate	tu feciſti. Exaltate	σὺ ἐποίησας. Ὑψοῦτε
יהוה אלהינו	DEVM Deum noſtrum,	dominum Deum noſtrum,	κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
והשתחוו להדם	& adorate ſcabellum	& adorate ſcabellum	καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ

اظهر نجاته	עבד פורקנא ליה	fecit ſaluauit ſibi
يمينه ۵ وذراعه	ימיניה ודרעא שכינת	dexteram eius,& brachium diuinitatis
المقدسه ۵ اظهر الرب	קודשיה ׃ גלי יי	ſanctę eius. Manifeſtauit DEVS
خلاصه واظهر قدام	פורקניה למחמיהון	redemptionem ſuam, proſpectui
الامم عدله	דעממיא גלי צדקתיה ׃	populorum reuelauit iuſtitiam ſuam.
ذكر رحمته	דכיר טוביה וק	Recordatus eſt benignitatis ſuę
ليعقوب وحقه لال	וקושטיה לבית	& veritatis ſuę domui
اسرائيل ۵ نظرت	ישראל חמון כל	iſrael & viderunt omnes
جميع اقطار الارض	סיפי ארעא ית	fines terrę
خلاص الرب	פורקן אלהנא ׃	redemptionem Dei noſtri.
ولهلتسبح كل	יבבו קדם יי כל ית	Iubilate coram DEO omnes
الارض مجدوا ۵ وهللوا	יתבי ארעא בועו ושבחו	hitatores tr̃e, plaudite & laudes dicite
وزمروا بالقيثاره واصوات	וזמרו ׃ זמרו קדם יי	& pſallite. Canite coram DEO
الزمير سبحوا	בכנרין בכנרין	in citharis in citharis
لله الملك بصوت	וקל זמר יאי ׃	& voce fiſtulę.
القرن بواق	בחצוצרתא וקל	In tubis & voce
خاصفه ۵ هللوا قدام	שופרא יבבו קדם	cornu, iubilate coram
الرب الملك فليضطرب	מלכא יי ׃ ירגז	rege DEO. Tonet
البحر وجميع ما فيه والدنيا	ימא ומליה תבל	mare & plenitudo eius, orbis
وساكنوها تصفق جميع	וכל דיירין עלה נהרתא	& omnes habitantes in eo. Flumina
الانهار بايديها ۵	ימחון אידא בכפא כחדא	percutient manuum palmas ſimul.
الجبال تبتهج	טוריא ירננון ׃	montes laudes dicent.
قدام وجه الرب لانه	קדם יי ארום אתא	Coram DEO quoniam venit
جاء ليدين الارض ويقضي	למידן ארעא ידין	iudicare terram, iudicabit
للدنيا بالحق والشعوب	תבל בצדקתא ועממיא	orbem in iuſtitia, & populos
بالعدل ۵ المزمور الثامن	בתריצותא ׃	in equitatibus.
والتسعون ۵ ملك الرب	יי מליך	XCIX. DEVS regnauit
فتجزعت الشعوب الجالس	יזועון עממיא דשכינתיה	contremiſcant populi, cuius maieſtas
على الكاروبين زلزل	שריא ביני כרוביא	habitat inter cherubim
الارض الرب معظم في	יזוע ארעא ׃ יי בציון	concutiatur terra. DEVS in cion
صهيون مده الى	רבא ורמא הוא	magnus, & excelſus
على جميع الشعوب	על כל עממיא ׃	ſuper omnes populos.
فليشكر والاسم العظيم	יהודון לשמך רבא	Confitebuntur nomini tuo magno
لانه مخوف وقدوس	ודחילא קדישא הוא ׃	& timendo, ſanctũ ſiquidem ipſum eſt.
عز الملك يحب	ותושפחא דמלכא דינא	Et fortitudo regis iudicium
العدل ۵ انت انشأت	רחים את אתקינתא	diligit, tu preparaſti
الاستقامه ۵ وصنعت	תריצותא דינא	directiones, iudicium
الحكم والعدل في	וצדקתא ביעקב א	& iuſtitiam in Iaacob
يعقوب ۵ عظموا	אנת עבדתא ׃ שבחו	tu feciſti. Laudate
الرب الهنا	קדם יי אלהנא	coram DEO Deo noſtro,
واسجدوا لموطئ	וסגידו לבית	& adorate domum

A. De magno Dei nomine יהוה quem & hebrei & greci quatuor literarum nomen appellant, multa ſcripſimus tum in ſcholiis libri exodi tum in libello duorum & ſeptuaginta nominum (quis libellus ipſe imperfectus & mancus circunferatur abſq; hebreo ſermone) quem dicauimus nominatim Stephano Saulo prothonotario apoſtolico, nobiſq; conſobrino iuueni magne ſpei qui breuiſſimo tempore & in grecis & in latinis literis mirum immodum profecit, adeo q̃ de ſe dicere poteſt (nec me fallit naturalis affinitatis uinculũ) illud apoſtoli Pauli profeci ultra multos coetaneos meos, in ſacris philoſophie ſtudiis.

רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא ׃	pedũ eius,quia ſanctus ipſe.	pedum eius,quoniã ſanctũ eſt.	τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι.
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן	Moſſe & Aharon	Moyſes & aaron	Μωυσῆς καὶ ἀαρὼν
ו׳ש בְּכֹהֲנָיו	in ſacerdotibus eius	in ſacerdotib us eius,	ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ,
ב וּשְׁמוּאֵל	& Semuel	& Samuel	καὶ σαμουὴλ
בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ	in iis qui inuocãt nomẽ eius.	ĩter eos qui inuocãt nomẽ eius.	ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
קֹרְאִים אֶל־	Inuocabant	Inuocabant	Ἐπεκαλοῦντο
יְהוָה וְהוּא	DEVM & ipſe	dominum & ipſe	τὸν κύριον καὶ αὐτὸς
יַעֲנֵם ׃ בְּעַמּוּד	reſpondebat eis,in columna	exaudiebat eos,in columna	εἰσήκουεν αὐτῶν, ἐν στύλῳ (τάγματα
עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם	nubis loquebatur ad eos,	nubis loquebatur ad eos.	νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς. (τὰ προσ
שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק	Cuſtodieſt teſtimõia eiꝰ,&(	Cuſtodiebant teſtimonia eius,(	Ὅτι ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ (
נָתַן לָמוֹ ׃ יְהוָה	ꝙ dedit eiꝰ.DEVS (ꝓceptũ	q̃d dedit illis.Dñe (& ꝓceptũ	αὐτοῦ ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς. Κύριε
אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם	Deus noſter tu reſpõdiſti eis,	Deus noſter tu exaudiebas eos,	ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν,
אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם	Deus propitius fuiſti eis,	Deus tu propitius fuiſti eis,	ὁ θεός, σὺ εὐίλατος ἐγίνου αὐτοῖς,
וְנֹקֵם עַל־עֲלִילוֹתָם ׃	& vltor ſup adinuẽtões eoꝝ	& vlciſcẽs ĩ oẽs adinuẽtões eoꝝ	καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύ(
רוֹמְמוּ יְהוָה	Exaltate DEVM	Exaltate dominum	Ὑψοῦτε κύριον (ματα αὐτῶν.
אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ	Deum noſtrum,& adorate	Deum noſtrum,& adorate	τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε
לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ	ĩ mõte ſãcto eius q̃a ſanctus	in mõte ſancto eius,q̃m ſanctus	εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ׃	DEVS Deus noſter.	dominus Deus noſter.	κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.
ק מִזְמוֹר	C. Pſalmus	XCIX. Pſalmus	ϙθ', Ψαλμὸς τῷ
לְתוֹדָה הָרִיעוּ	in cõfeſſione. A. Iubilate	in confeſſione. Iubilate	Δαβὶδ εἰς ἐξομολόγησιν. Ἀλαλάξατε
לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ ׃	DEO omnis terra,	Deo omnis terra,	τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ,
עִבְדוּ אֶת־יְהוָה	ſeruite DEO	ſeruite domino	δουλεύσατε τῷ κυρίῳ
בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו	ĩ lętitia,ĩgredimini corã eo	ĩ lętitia.Introite ĩ ↄſpectu eius,	ἐν εὐφροσύνῃ. Εἰσέλθετε ἐνώπιον αὐτοῦ
בִּרְנָנָה ׃ דְּעוּ כִּי־יְ	ĩ cãtu.Scitote q̃m̃ q dar eſſe	in exultatione.Scitote q̃m dñs	ἐν ἀγαλλιάσει, γνῶτε ὅτι κύριος (μᾶς,
הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ	ipſe eſt Deus,ipſe fecit nos,	ipſe eſt Deus,ipſe fecit nos	αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν). Αὐτὸς ἐποίησεν ἡ(
וְלֹא אֲנַחְנוּ עַמּוֹ	B. & non nos,populus eius	& non ipſi nos.Populus eius	καὶ οὐχ ἡμεῖς, ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ
וְצֹאן מַרְעִיתוֹ ׃	& oues paſcue eius. (feſſione	& oues paſcue eius	καὶ πρόβατα νομῆς αὐτοῦ. (λογήσει,
בֹּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה	Ingredimini portas eiꝰ ĩ cõ(	ĩtroite portas eius ĩ cõfeſſione,	Εἰσέλθετε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομο(
חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה	atria eius in laude,	atria eius in hymnis	εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις.
הוֹדוּ־לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ	ↄfitemini & bñdicite noĩe eiꝰ	ↄfitemini illi.Laudate nomẽ eius	Ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα(
כִּי־טוֹב יְהוָה	Quia bonus DEVS (vſq;	quoniam ſuauis eſt dominus	ὅτι χρηστὸς κύριος, (αὐτοῦ
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד	ĩ ſempitnũ miſicõdia eiꝰ,&(	ĩ eternũ miſicordia eius.& vſq;	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἕως
דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ ׃	ad gña.& gñatiõẽ fides eius.	ĩ gñatõe & gñatõẽ veritas eius	γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.
קא לְדָוִד מִזְמוֹר	CI. Dauidis Pſalmus.	C. Pſalmus ipſi Dauid.	ρ', Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ
חֶסֶד וּמִשְׁפָּט	Miſericordiam & iudicium	Miſericordiam & iudicium,	Ἔλεον καὶ κρίσιν
אָשִׁירָה לְךָ	cantabo tibi	cantabo tibi	ᾄσομαί σοι
יְהוָה אֲזַמֵּרָה ׃	DEVS,pſallam	domine.Pſallam	κύριε, ψαλῶ
אַשְׂכִּילָה בְּדֶרֶךְ	& erudiar in via	& intelligam in via	καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ
תָּמִים מָתַי תָּבוֹא	perfecta,quando venies	immaculata,quoniam venies	ἀμώμῳ, πότε ἥξεις
אֵלָי אֶתְהַלֵּךְ	ad me.Ambulabo (dio	ad me.Perambulabam	πρός με. Διεπορευόμην
בְּתָם־לְבָבִי בְּקֶרֶב	ĩ itegritate cordis mei,ĩ me(	ĩ innocẽtia cordis mei ĩ medio	ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου ἐν μέσῳ

قدميه فانه قدوس	מוקדשיה קדיש הוא׃	ſanctuarii eius, ſanctus ſiquidē ipſe eſt.
جعل موسى وهرون	משה ואהרן בכהנוי	Moſſe & Aharon in ſacerdotibus eius,
في كهنته	דמסרו נפשיהון מטול	qui tradiderunt animas ſuas propter
وصمويل	עמא דיי ושמואל	populum DEI. Et Samuel
في الذين يدعون باسمه	אמטולהון צלי קדם יי	propter illos orauit DEVM,
حين يدعو	היך אבהת עלמא דצלו	quēadmodū patres ſeculi q orauerūt
الرب	בשמיה מצלין קדם יי	in nomine eius, orabant coram DEO
فاستجاب لهم وكلمهم	והוא עני יתהון ׃ בעננא	& ipſe reſpondebat eis. In nubibus
من عمود الغمام	יקרא ממלל עמהון ונטרו	glorie loquebaē cū illis, obſeruauerūt
لانهم حفظوا شهاداته	סהידותיה וקיים דיהב	teſtimonia eius, & pacta que dedit
وميثاقه الذي اعطاهم	להון ׃ יי אלהנא את	eis. DEVS Deus noſter tu
اللهم انت المستجيب لهم	עניתא יתהון אלהא שביק	reſpondebas eis, Deus tu propitius
اللهم انت الغافر لهم	הויתא לעמא אמטולהון	fuiſti populo propter eos
المنتقم في جميع اعمالهم	ומתפרע על עובדיהון ׃	& vltor operationum ipſorum.
عظموا الرب	שבחו קדם יי אלהנא	Laudes dicite corā DEO Deo noſtro,
الهنا واسجدوا	וסגידו לטור בית	& adorate montem domus
في جبل قدسه لان	מוקדשיה ארום קדיש	ſanctuarii eius, quoniam ſanctus
الرب الهنا قدوس	יי אלהנא׃	DEVS Deus noſter.
المزمور	שבחא על קרבן	C. Laudatoria, pro ſacrificio
التاسع والتسعون الارض	תודתא יבבו קדם	confeſſionis. Iubilate coram
كلها تسبح الرب	יי כל יתבי ארעא׃	DEO omnes habitatores terre.
اعبدوا للرب	פלחו קדם יי ב	Seruire coram DEO
بالفرح ادخلوا امامه	בחדותא איתו קדמוהי	in letitia, venire coram eo
بالتهليل اعلموا ان الرب	בתושבחן׃ אודעו ארום יי	in hymnis. Notum facite qm̄ q dat eſſe
هو الهنا هو خلقنا	הוא אלהים הוא עבד	ipſe eſt Deus, ipſe fecit
ولم نكن نحن شعبه	יתנא ודיליה אנחנא	nos, & ipſius ſumus,
وغنم رعيته	עמיה ועאן רעייתיה׃	populus eius & oues paſcue eius.
ادخلوا ابوابه بالشكر	עולו בתרעוי באודיתא	Ingredimini portas eius in cōfeſſione,
وديارة بالتسبيح	דרתוי בתושבחא אודון	porticus eius in laudibus, confitemini
اعترفوا له وباركوا اسمه	קדמוהי בריכו שמיה׃	coram eo, benedicite nomini eius.
فان الرب صالح	ארום טב יי	Quoniam bonus DEVS,
والى الابد رحمته	לעלם טוביה ועד	in eternum benignitas eius & vſque
وحقه من جيل الى جيل	דר ודר הימנותיה׃	in ḡnatione & generationē fides eius.
المزمور المايه	על יד דוד תושבחא	CI. Per manū Dauidis, Laudatoria.
اللهم اني بالرحمة	אין חיסדא את גמיל לעמי	Si miſericordiam tu reddis mihi
والعدل	אין דינא עבד עמי על כולא	ſi iudicium mecum facis, pro omnibus
امجدك ارتل لك	אשבח קדמך יי אימר׃	hymnos dicam corā te DEO & pſallā.
لا تفهم طريقا	אמר אלהא אשכלינך באורח	Dixit Deus faciam te intelligere viam
لا عيب فيها فاتى متى	שלים אימתי תיעול לותי	perfectam, quando venies ad me.
تاتي الي مشيت	אמר דוד אהלך	Dixit Dauid ambulabo
في يدي بتواضع قلبي	בשלמות לבי בגו בית	in pfectione cordis mei, ī medio domus

A. Pſalmus ad confeſſionem. Libro midras tehilim אר׳ יעקב אר׳ יאבהו בשם ר׳ אחא מזמור לתודה יודו בי כל האומות ואני מקבלן שנ׳ כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון ואני מקבלן .i. Dixit .R. Iacob dictum eſt a .R. Abahu in nomine .R. aha pſalmus ad confeſſionem. Cōfitebuntur mihi omnes gentes, & ego recipiam eas, ſicut dictum eſt. Iſaie .xlv. Quoniam mihi flectetur omne genu, & iurabit omnis lingua & ego recipiam eos.

B. Et non nos, quāquā durior ſermo reſpondens nihilominus hebraice ueritati. Nam in hebreo & negatiua particula ponitur [illegible] lo.i. non, & pronomen pluralis numeri prime perſone [illegible] anachnu.i. nos.

בֵּיתִי׃ לֹא אָשִׁית	domus mee.Non ponam	domus mee.Non proponebam	τοῦ οἴκου μου. Οὐ προετιθέμην
לְנֶגֶד עֵינַי דְּבַר	coram oculis meis verbum	ante oculos meos rem	πρὸ ὀφθαλμῶν μου, πρᾶγμα
בְּלִיָּעַל עֲשֹׂה סֵטִים	Belial,operantem deuia	iniuſtã,facientes p̃uaricationes	παράνομον, ποιοῦντας παραβάσεις
שָׂנֵאתִי לֹא יִדְבַּק בִּי׃	odio habui nec adheſit mihi.	odiui.Non adheſit mihi	ἐμίσησα. Οὐκ ἐκολλήθη μοι
לֵבָב עִקֵּשׁ יָסוּר	Cor prauum recedet	cor prauum,declinantem	καρδία σκολιὰ, ἐκκλίνοντος
מִמֶּנִּי רָע לֹא אֵדָע׃	a me,malum neſciam,	a me malignum nõ cognoſcebã.	ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον.
מְלָשְׁנִי בַסֵּתֶר	inſimulantem in abſcondito	Detrahentem ſecreto	Τὸν καταλαλοῦντα λάθρα
רֵעֵהוּ אוֹתוֹ אַצְמִית	proximum ſuum interficiã.	proximo ſuo,hunc perſequar.	τὸν πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον.
גְּבַהּ עֵינַיִם וּרְחַב	Superbum oculis & altum	Superbo oculo & inſatiabili	Ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ
לֵבָב אֹתוֹ לֹא אוּכָל׃	corde non potero. A. Suple ferre,aut	corde,cum hoc non edebam.	καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον.
עֵינַי בְּנֶאֶמְנֵי	Oculi mei ad fideles ſuſtinere	Oculi mei ad fideles	Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς
אֶרֶץ לָשֶׁבֶת עִמָּדִי	terre vt habitent mecum,	terre vt ſedeant mecum,	τῆς γῆς, τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς μετ' ἐμοῦ.
הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים	ambulãs in via perfectionis	ambulans in via immaculata,	Πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ,
הוּא יְשָׁרְתֵנִי׃ לֹא	ipſe miniſtrabit mihi.Non	hic mihi miniſtrabat.Non	οὗτός μοι ἐλειτούργει. Οὐ
יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי	habitabit ĩ medio domus m̃e	habitabit in medio domus mee	κατῴκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου,
עֹשֵׂה רְמִיָּה דֹּבֵר	faciens dolum,loquens	qui facit ſuperbiam,qui loq̃tur	ποιῶν ὑπερηφανίαν. Λαλῶν
שְׁקָרִים לֹא	mendacia non (meorũ.	iniqua non	ἄδικα, οὐ
יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי׃	erit rectus ĩ cõſpectu ocloꝝ(	direxit ĩ ɔſpectu oculoꝝ meoꝝ.	κατεύθυνεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου.
לַבְּקָרִים אַצְמִית	Mane perdam	In matutino interficiebam	Εἰς τὰς πρωΐας ἀπέκτεινον
כָּל רִשְׁעֵי	omnes impios	omnes peccatores	πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς
אֶרֶץ לְהַכְרִית	terre,vt interficiam	terre,vt diſperderem	τῆς γῆς. Τοῦ ἐξολοθρεῦσαι
מֵעִיר יְהוָה	de ciuitate DEI,	de ciuitate domini	ἐκ πόλεως κυρίου,
כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃	vniuerſos q̃ opanť iniq̃tatẽ.	omnes operantes iniquitatem.	πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομί-
קב תְּפִלָּה	CII. Oratio	CI. Oratio	αν. Προσευχὴ
לְעָנִי כִי יַעֲטֹף	paup̃is cũ anxius fuerit,	pauperis cum anxiaretur,	τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ,
וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפֹּךְ	& corã DEO effuderit	& coram domino effudit	καὶ ἐνώπιον κυρίου ἐκχέῃ
שִׂיחוֹ׃ יְהוָה שִׁמְעָה	eloq̃ũ ſuũ.DEVS exaudi A.	precem ſuã. Domine exaudi	τὴν δέησιν αὐτοῦ. Κύριε εἰσάκουσον
תְפִלָּתִי וְשַׁוְעָתִי	orõnẽ meã,& clamor meus	orationẽ meã,& clamor meus	τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου
אֵלֶיךָ תָבוֹא׃ אַל תַּסְתֵּר	ad te veniat.Non abſcondas	ad te veniat.Non auertas	πρὸς σὲ ἐλθέτω. Μὴ ἀποστρέψῃς
פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם	faciem tuam a me,in die	faciem tuã a me,in quacũq̧ die	τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
צַר לִי הַטֵּה אֵלַי	tribulatõis mee ĩclina ad me	tribulor inclina ad me (ro te,	θλίβωμαι, κλῖνον πρός με
אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא	aurẽ tuã.In q̃cũq̧ die ĩuo.te	aurẽ tuã.In q̃cũq̧ die ĩuocaue(	τὸ οὖς σου, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε
מַהֵר עֲנֵנִי׃ כִּי כָלוּ	velo.r̃nde mihi.Q̃m cõſũ.ſt	velo.exau.me.Quia defecerũt	ταχὺ ἐπάκουσόν μου. Ὅτι ἐξέλιπον
בְעָשָׁן יָמָי וְעַצְמוֹתַי	ſic̃ fumus dies mei,& oſſa m̃a	ſic̃ fumus dies mei,& oſſa mea	ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου
כְּמוֹקֵד נִחָרוּ׃	veluti focus arida ſunt. (ctũ	ſicut cremium aruerunt.	ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν.
הוּכָּה כָעֵשֶׂב וַיִּבַשׁ	Percuſſũ ẽ q̃ſi herba & areſa(	Percuſſus ſum vt fenũ & aruit	Ἐπλήγην ὡσεὶ χόρτος, καὶ ἐξηράνθη
לִבִּי כִּי שָׁכַחְתִּי	eſt cor meũ,q̃a oblitus ſum	cor meum,quia oblitus ſum	ἡ καρδία μου, ὅτι ἐπελαθόμην
מֵאֲכֹל לַחְמִי׃ מִקּוֹל	comederẽ panẽ meũ.A voce	comedere panẽ meum.A voce	τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. Ἀπὸ φωνῆς
אַנְחָתִי דָּבְקָה	gemitus mei,adheſit	gemitus mei,adheſit	τοῦ στεναγμοῦ μου, ἐκολλήθη
עַצְמִי לִבְשָׂרִי׃	os meum carni mee.	os meum carni mee.	τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου.
דָּמִיתִי לִקְאַת	Aſſimulatus ſum pelicano	Similis factus ſum pellicano	Ὡμοιώθην πελεκᾶνι

doctrine mee. Non ponam
in corde meo verbum impietatis,
operantes malum & pretergrediétes
mádata tua odio habui, nequaꝗ̄ adhe(
mihi. Cor prauum recedet (rebūt
a me, cōcupiſcētiá malá nō cognoſcá.
Loquenrem tertio aduerſus
proximum ſuum hunc concidá, cū eo
qui graditur in ſuperbia
oculorum non habitabo in eternum.
Oculi mei ad veraces terre
vt inhabitem in ſorte iuſtorum,
ambulans in via perfecta hic
ſurget cum miniſtris meis. Non
habitabit in medio domus
ſanctuarii mei faciens iniquitatem,
qui loquitur mendacium non
ꝓualebit vt ſit acceptus ī oculis meis.
Mundo venturo qui aſſimulatur
luci matutine perdam omnes
peccatores terre, vt diſperdam
de ieruſalem ciuitate DEI omnes
operarios falſitatis.

CII. Oratio pro
miſero cum fuerit in afflictione,
& coram DEO dicet
orationem ſuá. DEVS accipe
orationem meam, & clamor meus
coram te aſcendat. Ne auferas
diuinitatem tuam a me in die
tribulatōis mee iclina ad me aurē tuá,
in die inuocation's mee velociter
reſponde mihi. Quoniam defecerunt
ſicut fumus dies mei, & membra mea
ſicut focus aruerunt.
Percuſſum eſt ſicut fenum & areſactū
eſt cor meum, quoniam oblitus ſum
legem doctrine mee. A voce
ſuſpirii mei, adheſit
os meum carni mee.
Similis factus ſum pelicano

A. Hunc pſalmum non abre de filio Dei interpretatum intelligas. Nam & Paulus capite prio epiſtole ſue ad hebreos .xxvi. verſum & obiter duos ſubſequētes, adducit ad filium Dei dirigi.

ביתי: לא אשית	domus mee.Non ponam	domus mee.Non proponebam	τοῦ οἴκου μου. Οὐ προετιθέμην
לנגד עיני דבר	coram oculis meis verbum	ante oculos meos rem	πρὸ ὀφθαλμῶν μου, πρᾶγμα
בליעל עשה סטים	Belial,operantem deuia	iniuſtã,facientes p̃uaricationes	παράνομον, ποιοῦντας παραβάσεις
שנאתי לא ידבק בי:	odio habui nec adheſit mihi.	odiui.Non adheſit mihi	ἐμίσησα. Οὐκ ἐκολλήθη μοι
לבב עקש יסור	Cor prauum recedet	cor prauum,declinantem	καρδία σκολιά, ἐκκλίνοντος
ממני רע לא אדע:	a me,malum neſciam,	a me malignum nõ cognoſcebã.	ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον.
מלשני בסתר	inſimulantem in abſcondito	Detrahentem ſecreto	Τὸν καταλαλοῦντα λάθρα
רעהו אותו אצמית	proximum ſuum interficiã.	proximo ſuo,hunc perſequar.	τὸν πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον.
גבה עינים ורחב	Superbum oculis & altum	Superbo oculo & inſatiabili	Ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ
לבב אתו לא אוכל:	corde non potero. A.Suple ferre,aut	corde,cum hoc non edebam.	καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον.
עיני בנאמני	Oculi mei ad fideles ſuſtinere	Oculi mei ad fideles	Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς
ארץ לשבת עמדי	terre vt habitent mecum,	terre vt ſedeant mecum,	τῆς γῆς, τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς μετ' ἐμοῦ.
הלך בדרך תמים	ambulãs in via perfectionis	ambulans in via immaculata,	Πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ,
הוא ישרתני: לא	ipſe miniſtrabit mihi.Non	hic mihi miniſtrabat.Non	οὗτός μοι ἐλειτούργει. Οὐ
ישב בקרב ביתי	habitabit ĩ medio domus m̃e	habitabit in medio domus mee	κατῴκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου,
עשה רמיה דבר	faciens dolum,loquens	qui facit ſuperbiam,qui loqtur	ποιῶν ὑπερηφανίαν. Λαλῶν
שקרים לא	mendacia non (meorũ.	iniqua non	ἄδικα, οὐ
יכון לנגד עיני:	erit rectus ĩ cõſpectu oc'loꝝ	direxit ĩ cõſpectu oculoꝝ meoꝝ.	κατεύθυνεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου.
לבקרים אצמית	Mane perdam	In matutino interficiebam	Εἰς τὰς πρωΐας ἀπέκτεινον
כל רשעי	omnes impios	omnes peccatores	πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς
ארץ להכרית	terre,vt interficiam	terre,vt diſperderem	τῆς γῆς. Τοῦ ἐξολοθρεῦσαι
מעיר יהוה	de ciuitate DEI,	de ciuitate domini	ἐκ πόλεως κυρίου,
כל פעלי און:	vniuerſos q̃ opant̃ iniq̃tatẽ.	omnes operantes iniquitatem.	πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.
קב תפלה	CII. Oratio	CI. Oratio	ρα. Προσευχὴ
לעני כי יעטף	paup̃is cũ anxius fuerit,	pauperis cum anxiatetur,	τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ.
ולפני יהוה ישפך	& corã DEO effuderit	& coram domino effudit	καὶ ἐνώπιον κυρίου ἐκχέῃ
שיחו: יהוה שמעה	eloq̃ũ ſuũ.DEVS exaudi A.	precem ſuã. Domine exaudi	τὴν δέησιν αὐτοῦ. Κύριε εἰσάκουσον
תפלתי ושועתי	orõnẽ meã,& clamor meus	orationẽ meã,& clamor meus	τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου
אליך תבא: אל תסתר	ad te veniat.Non abſcondas	ad te veniat.Non auertas	πρὸς σὲ ἐλθέτω. Μὴ ἀποστρέψῃς
פניך ממני ביום	faciem tuam a me,in die	faciem tuã a me,in quacũq; die	τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
צר לי הטה אלי	tribularõis mee ĩclina ad me	tribulor inclina ad me (ro te,	θλίβωμαι, κλῖνον πρός με
אזנך ביום אקרא	aurẽ tuã.In q̃cũq; die ĩuo.te	aurẽ tuã.In q̃cũq; die ĩuocaue(	τὸ οὖς σου, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε
מהר ענני: כי כלו	velo.r̃ñde mihi.Q̃m cõſũ.ſt	velo.exau.me.Quia defecerũt	ταχὺ ἐπάκουσόν μου. Ὅτι ἐξέλιπον
בעשן ימי ועצמותי	ſic̃ fumus dies mei,& oſſa m̃a	ſic̃ fumus dies mei,& oſſa mea	ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου
כמוקד נחרו:	veluti focus arida ſunt. (ctũ	ſicut cremium aruerunt.	ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν.
הוכה כעשב ויבש	Percuſſũ ẽ q̃ſi herba & areſa(	Percuſſus ſum vt fenũ & aruit	Ἐπλήγην ὡσεὶ χόρτος, καὶ ἐξηράνθη
לבי כי שכחתי	eſt cor meũ,q̃a oblitus ſum	cor meum,quia oblitus ſum	ἡ καρδία μου, ὅτι ἐπελαθόμην
מאכל לחמי: מקול	comederẽ panẽ meũ.A voce	comedere panẽ meum.A voce	τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. Ἀπὸ φωνῆς
אנחתי דבקה	gemitus mei,adheſit	gemitus mei,adheſit	τοῦ στεναγμοῦ μου, ἐκολλήθη
עצמי לבשרי:	os meum carni mee.	os meum carni mee.	τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου.
דמיתי לקאת	Aſſimulatus ſum pelicano	Similis factus ſum pellicano	Ὡμοιώθην πελεκᾶνι

لم احصــل	אולפני: לא אשוי	doctrine mee.Non ponam
امام عـــيني شيا	בלבי מילא דרשיעא	in corde meo verbum impietatis,
يخالف الناموس ابغضت	עבדי בישין וסטיין מן	operantes malum & pretergrediẽtes
عاملي الاثام لم يلصق بي	פקודיא סניתי לא ידבק	mãdata tua odio habui,nequaq̃ adhe(
قلب عــاشر عــنـد	בי: לבא עקמנא יעדי	mihi. Cor prauum recedet (rebũt
مثل الشرير عني لم اعلم	מני יצרא בישא לא אידע	a me,cõcupiſcẽtiã malã nõ cognoſcã.
المتكلم في ...	דמשתעי תליתאי על	Loquentem tertio aduerſus
شرا كنت له طاردا	חבריה יתיה אמגר ודקי	proximum ſuum hunc concidã,cũ eo
مع المتعالي العين الرغيب	בסי רעיתא ואזיל בגסות	qui graditur in ſuperbia
القلب لم اواكل	עיינין לא איזור בעלמא:	oculorum non habitabo ineternum.
كانت عيناي الى مؤمني	עיני בקשיטי ארעא	Oculi mei ad veraces terre
الارض ليجلسوا معي .	למיתב במחיצת צדיקי	vt inhabitem in ſorte iuſtorum,
السالك في طريق كامل	דאזיל באורח שלים הוא	ambulans in via perfecta hic
هذا هو يخدمني	יקום עם שמשי: לא	ſurget cum miniſtris meis.Non
المتكبر لا يستقر في بيتي	יתיתב במצע בית	habitabit in medio domus
المتكلم بالكذب	מקדשי עביד נכיל	ſanctuarii mei faciens iniquitatem,
لم يستقم	דממליל שקרין לית ליה	qui loquitur mendacium non
امام عـــيني	רשו לאתקנא ברגלי עיני	ꝑualebit vt ſit acceptus ĩ oculis meis.
في الغدوات اهلكت	לעלמא דאתי דמתיל	Mundo venturo qui aſſimulatur
جميع خطاة	לנהור צפרא אמגר כל	luci matutine perdam omnes
الارض لاستاصل	רשיעי ארעא לשיצאה	peccatores terre,vt diſperdam
من مدينة الرب	מן ירושלם קרתא דיי כל	de ieruſalem ciuitate DEI omnes
جميع عاملي الاثم	עבדי שקר:	operarios falſitatis.
	צלותא על ם	CII. Oratio pro
المزمور	מסכינא ארום אשתלהי	miſero cum fuerit in afflictione,
الخاشع والحايه	וקדם יי ימר צלו	& coram DEO dicet
اللهم استجب	צלותיה: יי קבל	orationem ſuã. DEVS accipe
صلاتي وليصعد	צלותי ופגעתי	orationem meam,& clamor meus
اما منك تعالى لا تصرف	קדמך תיעול לא תסליק	coram te aſcendat.Ne auferas
وجهك عني في يوم	שכינתך מני ביום ע	diuinitatem tuam a me in die
حزني اقبل الي	עקתי אצלי לותי אודנך	tribulatõis mee ĩclina ad me aurẽ tuã,
بسمعك يوم ادعوك	ביומא דאיקרי סרהיב	in die inuocationis mee velociter
استجب لي فاني قد ايامي	עני יתי: ארום אשתיציו	reſponde mihi.Quoniam defecerunt
اضمحلت كالدخان	היך תננא יומי ואברי	ſicut fumus dies mei,& membra mea
جمدت عظامي كالمقلي	היך תפיא ...	ſicut focus aruerunt.
جمدت كالعشب وجف	לקי היך עסבא ויתיבשת	Percuſſum eſt ſicut fenum & areſactũ
قلبي واذ نسيت اكل خبزي	לבי ארום אתנשיתי	eſt cor meum,quoniam oblitus ſum
من صوت تنهدي لصق	אורית אולפני מן קל	legem doctrine mee. A voce
عظمي بلحمي	תינחתי אדבק	ſuſpirii mei,adheſit
اشبهت القوبد البري	גרמי לבסרי:	os meum carni mee.
صرت كالـامة في	אידמיית לקיקאתא	Similis factus ſum pelicano

A. Hunc pſalmum non abre de filio Dei interpretatum intelligas.Nam & Paulus capite prio epiſtole ſue ad hebreos.xxvi.verſum & obiter duos ſubſequẽtes,adducit ad filium Dei dirigi.

מִדְבָּר הָיִיתִי כְּכוֹס	deſerti, factus ſum q̃ſi bubo	ſolitudĩs, factus ſũ ſic nicticorax	ἐρημικῷ, ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ
חֳרָבוֹת׃	ſolitudinum.	in domicilio.	ἐν οἰκοπέδῳ.
שָׁקַדְתִּי וָאֶהְיֶה	Perſeueraui & fui	Vigilaui, & factus ſum,	Ἠγρύπνησα καὶ ἐγενόμην
כְּצִפּוֹר בו	ſicut paſſer	ſicut paſſer	ὡς στρουθίον
בּוֹדֵד עַל־גָּג׃	ſolitarius ſuper tectum.	ſolitarius in tecto.	μονάζον ἐπὶ δώματος.
כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי	Tota die exprobrabãt mihi	Tota die exprobrabant mihi	Ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνείδιζόν με
אוֹיְבָי מְהוֹלָלַי בִּי	inimici m̃i, ĩſultã. mihi, adu.	inimici m̃i, & q laudabãt me ad(	οἱ ἐχθροί μου, καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κατ(
נִשְׁבָּעוּ׃ כִּי־אֵפֶר	me iurabant. Quia cinerem	me iurabãt. Quia cinerẽ (ũſũ	ὤμνυον. Ὅτι σποδὸν (ἐμοῦ
כַּלֶּחֶם אָכָלְתִּי וְשִׁקֻּוַי	ſic panẽ comedi, & pot ũ m̃ũ	tãq̃ panẽ mãducabã, & poculũ(	ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου
בִּבְכִי מָסָכְתִּי׃	cum fletu miſcui.	cũ fletu miſcebam. (meum	μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων.
מִפְּנֵי זַעַמְךָ וק	A facie indignationis	A facie ire	Ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς
וְקִצְפֶּךָ כִּי נְשָׂאתַנִי	& ire tue, quia eleuaſti me	indignationis tue, quia eleuans	σου καὶ τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας
וַתַּשְׁלִיכֵנִי׃ יָמַי	& alliſiſti me. Dies mei	alliſiſti me. Dies mei	κατέῤῥαξάς με. Αἱ ἡμέραι μου
כְּצֵל נָטוּי וַאֲנִי	q̃ſi vmbra declĩauert & ego	ſic vmbra declinauerũt, & ego	ὡσεὶ σκιὰ ἐκλίθησαν, κἀγὼ
כָּעֵשֶׂב אִיבָשׁ׃ וְאַתָּה	quaſi herba arui. Tu autem	ſicut fenũ arui. Tu autem	ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην. Σὺ δὲ
יְהוָה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב	DEVS in eternũ p̃manes,	domine in eternum permanes,	κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις,
וְזִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר׃	mẽoria tua ĩ gñatiõe & gña(	& memoriale tuũ ĩ gñatiõe &(	καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם	Tu ſurgẽs miſeberis (tiõe.	Tu exurgẽs miſeber(is (gñatiõẽ.	Σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις
צִיּוֹן כִּי־עֵת לְחֶנְנָהּ	cion, q̃a t p̃s ẽ vt miſear ei9,	ſion, q̃a tẽpus miſerendi eius,	τὴν σιὼν, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτὴν,
כִּי־בָא מוֹעֵד׃	quoniam venit tempus.	quia venit tempus.	ὅτι ἥκει καιρός.
כִּי־רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־	Q m̃ placitos fecerũt ſui tui	Quoniã placuerũt ſeruis tuis	Ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου,
אֲבָנֶיהָ וְאֶת־עֲפָרָהּ	lapides eius, & pulueri eius	lapides eius, & terre eius	τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς
יְחֹנֵנוּ׃ וְיִירְאוּ	miſerebuntur. Et timebunt	miſerebuntur. Et timebunt	οἰκτειρήσουσι. Καὶ φοβηθήσονται
גוֹיִם אֶת־שֵׁם יְהוָה	gentes nomen DEI,	gentes nomen tuum domine,	τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου κύριε,
וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ	& vniuerſi reges terre	& omnes reges terre	καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
אֶת־כְּבוֹדֶךָ׃ כִּי־בָנָה	gloriã tuã. Quia edificauit	gloriam tuam. Quia edificauit	τὴν δόξαν σου. Ὅτι οἰκοδομήσει
יְהוָה צִיּוֹן נִרְאָה	DEVS cion viſus eſt	dominus ſion, & videbitur	κύριος τὴν σιὼν, καὶ ὀφθήσεται
בִּכְבוֹדוֹ׃ פָּנָה אֶל־	in gloria ſua. Vertit ſe ad	in gloria ſua. Reſpexit in	ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. Ἐπέβλεψεν
תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא	orationem excitantis, & non	orationem humilium, & non	ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ
בָזָה אֶת־תְּפִלָּתָם׃	deſpexit orationem eius.	ſpreuit precem eorum.	ἐξουδένωσε τὴν δέησιν αὐτῶν.
תִּכָּתֶב זֹאת לְדוֹר	Scribat hoc pro generatione	Scribantur hec in generatione	Γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν
אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא	nouiſſima, & ppl's q creabit	altera, & populus qui creabitur	ἑτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος
יְהַלֶּל־יָהּ׃	laudabit DEVM.	laudabit dominum.	αἰνέσει τὸν κύριον.
כִּי־הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם	Quoniã p̃ſpexit de excelſo	Quia proſpexit de excelſo	Ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους
קָדְשׁוֹ יְיָ מִשָּׁמַיִם	ſãctuario ſuo DEVS de celo	ſancto ſuo, dominus de celo	ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ οὐρανοῦ
אֶל־אֶרֶץ הִבִּיט׃	terrã contẽplatus eſt.	in terram aſpexit.	ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψε. (δημένων(
לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אָסִיר	Vt audiret clamorẽ vincti,	Vt audiret gemitus ꝯpeditoꝝ,	Τοῦ ἀκοῦσαι τὸν στεναγμὸν τῶν πεπε
לְפַתֵּחַ בְּנֵי תְמוּתָה׃	& ſolueret filios occiſionis.	vt ſolueret filios ĩteremptorũ.	Τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων,
לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן	Vt narretur in cion	Vt annuncient in ſion	Τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν σιὼν
שֵׁם יְהוָה וּתְהִלָּתוֹ	nomen DEI. & laudatio eius	nomen domini, & laudem eius	τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ
בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ בְּהִקָּבֵץ	ĩ ieruſalẽ. Cũ ꝯgregati fuerĩt	in hieruſalem. In conueniendo	ἐν ἱερουσαλήμ. Ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι

خربة سهرت وكنت	דמדברא הוית היך	deſerti,factus ſum ſicut
في وحدتي	קיפופא דבארעא נגובתא:	noctua in terra ſicca.
كالعصفور على	שקדית כל ליליא והויתי	Vigilaui tota nocte & fui
السطح ۞ عيرني	היך ציפר דפרח ותייר	ſicut auis que volatu mouetur
اعدائي النهار كله	בלחודיה על איגרא:	ſolitaria in tecto.
المادحون لي	כל יומא יחסדון לי בעלי	Tota die exprobrabant mihi patroni
تحالفوا علي ۞	דבבי מתלעבי במימרי	inimicitie mee blaſphemantes verbis
لاني اكلت الرماد	קימו מנן: ארום איפרא	iuranteſq; in vanum.Quoniā cinerē
كالخبز وبدموعي	היך מזונא סעדית	tanq̃ cibum comedi,
مزجت شرابي	ושקייתי בבכיתא מזגית:	& potum meum fletu temperabam.
من حضور رجزك	מן קדם יי רוגזך	Ab aſpectu DEI,indignatio tua
وسخطك لانك رفعتني	וקצפך ארום נטלתני	& ira tua,quoniam eleuaſti me
ثم طرحتني وكالفي	וטלקתני: יומי כט	& proieciſti me.Dies mei
زالت ايامي ۞ وانا	כטולא דטואר מצלי ואנא	ſicut vmbra auis inclinata & ego
فمثل العشب يبست وانت	כעיסבא אתייבשא ואת	ſicut fenum arui.Tu autem
يارب دايم الى الابد	יי מדורך לעלם בשמיא	DEVS hītationē habes ī eternū ī celo
وذكرك الى دهر الدهور	שריא ודכרנך לדר ודר:	pmanētē,& mēoria tua a gn̄atōe ī ge(
وحين تطلع تتراءف على	את תקום תרחם	Tu exurgens miſereberis (neratione.
صهيون لانه اوان الرافة	ציון ארום עידן למיחוס	cion,quoniā tempus eſt vt miſereraris
عليها وقد حضر الزمان ۞	עלה ארום אתא זמנא:	eius,quoniam venit tempus.
ان عبيدك سروا	ארום רעו עבדך ית	Quoniam placuerunt ſeruis tuis
بحجارتها وتحننوا	אבנהא וית עפרהא	lapides eius,& puluer eius
على ترابها ومن	יחוסון: וידחלון	miſerebuntur.Et timebunt
اسمك يارب تخاف الامم	עממיא ית שמא דיי	populi nomen DEI,
وجميع ملوك الارض	וכל מלכי ארעא	& omnes reges terre
من مجدك والرب	ית יקרך: ארום בנא	gloriam tuam.Quoniam edificauit
يبني صهيون ويظهر	יי ציון אתגלי	DEVS cion,manifeſtatus eſt
في مجده وبعطف	ביקריה: איתפני לות	in gloria ſua,Reſpexit ad
على صلاة المتواضعين ولم	צלותיה דמשעבדיא ולא	orationem deſolatorum,& non
يرذل تضرعهم	בסר ית צלותהון:	ſpreuit precationem eorum.
هذا يكتب الى الخلف	תתכתב צלותהון דין לדרא	Scribatur oratio eoꝝ hec,in gn̄atione
الاخر الشعب	בתראה ועמא דעתיד	vltimorū,& populus qui in futurum
المخلوق يمجد الرب	לאתבראה ישבח יה:	creandus eſt laudabit Deum.
لانه اطلع من علو	ארום אודיק משמי מרומא	Quoniam proſpexit de celo excelſo,
قدسه نظر الرب من السما	דקודשיה יי מן שמיא	de ſanctuario ſuo,DEVS de celo
على الارض	לארעא אסתכל:	in terram aſpexit.
ليسمع تنهد الاسرى	למשמע אניקת אסירי	Vt audiret gemitus compeditorum,
ويطلق بني المقتولين	למשרי בניא דמסירין	& ſolueret filios,qui morti
ليخبر باسم الرب في	למיתותא: למשתעי בציון	traditi ſunt.Vt nunncietur in cion
صهيون وتسبحته	שמא דיי ותושבחתיה	nomen Dei,& laus eius
في اورشليم عند اجتماع	בירושלם: באתכנשות	in ieruſalem.Dum congregabuntur

עמים יחדו ו	populi ſimul,	populos in vnum,	λαοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό,
וממלכות לעבד	& regna vt ſeruiant	& reges vt ſeruiant	καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν
את־יהוה ענה	DEO. Affixit	domino. Reſpondit	τῷ κυρίῳ. Ἀπεκρίθη
בדרך כח	in via	ei in via	αὐτῷ ἐν ὁδῷ
כחו קצר	fortitudinẽ meã, breuiauit	virtutis ſue, paucitatem	ἰσχύος αὐτοῦ, τὴν ὀλιγότητα
ימי: אמר אלי אל־	dies meos. Dicam, DEVS (	dierum meorũ nuncia mihi. Ne	τῶν ἡμερῶν μου, ἀνάγγειλόν μοι. Μὴ
תעלני בח	deſtruas me, (meus ne	reuoces me	ἀναγάγῃς με
בחצי ימי ב	in medio dierum meorum,	in dimidio dierum meorum	ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου,
בדור דורים	in generatione generationũ	in generatione & generationẽ	ἐν γενεᾷ γενεῶν
שנותיך: ל	anni tui.	anni tui.	τὰ ἔτη σου.
לפנים הארץ	A principio terram	Initio tu domine terram	Κατ' ἀρχὰς σὺ κύριε τὴν γῆν
יסדת ומעשה	fundaſti, & opus	fundaſti, & opera	ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα
ידיך שמים: ח	manuum tuarum ſunt celi.	manuum tuarum ſunt celi.	τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί.
המה יאבדו ואתה	Ipſi peribunt tu autem	Ipſi peribunt tu autem	Αὐτοὶ ἀπολοῦνται σὺ δὲ
תעמד וכלם כבגד	ſtabis & omnes quaſi pannus	pmanes, & oẽs ſicut veſtimẽtũ	διαμένεις. Καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον
יבלו כלבוש	veteraſcẽt, quaſi veſtimẽtũ	veteraſcent. Et ſicut opertoriũ	παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον
תחליפם ויחלפו:	mutabis illos & mutabunf.	mutabis eos & mutabuntur,	ἀλλάξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται.
ואתה הוא	Tu autem idem,	tu autem idem	Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς
ושנותיך לא יתמו:	& anni tui non deficient.	ipſe es, & anni tui non deficiẽt.	εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.
בני עבדיך יש	Filii ſeruorum tuorum	Filii ſeruorum tuorum	Οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου
ישכונו וזרעם	habitabunt, & ſemen eorum	habitabunt, & ſemen eorum	κατασκηνώσουσι, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν
לפניך יכון:	ante faciẽ tuã perſeuerabit.	in ſeculum dirigetur.	εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.
קג לדוד	CIII. Dauidis.	CII. Pſalmus ipſi Dauid.	ρβ'. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
ברכי נפשי את־	Benedic anima mea A.	Benedic anima mea	Εὐλόγει ἡ ψυχή μου
יהוה וכל־קרבי	DEO, & omnia viſcera mea	domino, & oĩa que ĩtra me ſunt	τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου
את־שם קדשו: ברכי	nomini ſancto eius. Benedic	nomini ſancto eius. Benedic	τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ. Εὐλόγει
נפשי את־יהוה ואל	anima mea DEO, & noli	anima mea domino, & noli	ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ μὴ (αὐτοῦ.
תשכחי כל־גמוליו	obliuiſci oĩũ retributõũ eiꝰ.	obliuiſci oẽs retributiões eius.	ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις (
הסלח לכל־	Qui propitiatur cunctis	Qui propitiatur omnibus	Τὸν εὐιλατεύοντα πάσας
עונכי הרפא לכל־	iniqtatibus tuis, q ſanat oẽs	iniquitatibus tuis, qui ſanat oẽs	τὰς ἀνομίας σου, τὸν ἰώμενον πάσας
תחלאיכי: הגואל	ĩfirmitates tuaſ. Qui ĩdimit	infirmitates tuas. Qui redimit	τὰς νόσους σου. Τὸν λυτρούμενον
משחת חייכי	de corruptione vitã tuam,	de interitu vitam tuam,	ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου,
המעטרכי חסד	qui coronat te miſericordia	qui coronat te in miſericordia	τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει
ורחמים: המשביע	& miſerationibus, qui replet	& miſerationibus. Qui replet	καὶ οἰκτιρμοῖς. Τὸν ἐμπιπλῶντα
בטוב עדיך ת	bonis buccam tuam,	in bonis deſiderium tuum,	ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου,
תתחדש כ	innouabitur	renouabitur	ἀνακαινισθήσεται
כנשר נעוריכי:	ſicut aquile iuuentus tua.	vt aquile iuuentus tua.	ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.
עשה צדקות יהוה	Faciens iuſtitias DEVS	Faciẽs miſericordias dominus,	Ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ κύριος
ומשפטים לכל־	& iudicia cunctis	& iudicium omnibus	καὶ κρίμα πᾶσι
עשוקים: יודיע	q calũnias ſuſtinẽt. Notas fecͤ	iniuriã patiẽtibus. Notas fecit	τοῖς ἀδικουμένοις. Ἐγνώρισε
דרכיו למשה לבני	vias ſuas Mosſe, filiis	vias ſuas Moyſi, & filiis	τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ Μωυσῇ, τοῖς υἱοῖς

الشعوب جميعا	עממין כחדא ומלכותא	populi in vnum,& reges
والملوك ليعبدوا	לפלחא קדם יי׳: אסתגף	vt ſeruiant coram DEO.Afflicta eſt
الرب ۞ وقد عنوا	מן ארחא טורחא דאורית	a via laborioſa,ipſa eſt via
الى سبل	גלותא חילי אתקצרין	captiuitatis,virtus mea,breuiati ſunt
جبروته ۞ الاهي	יומי: אימר קדם אלהי לא	dies mei.Dicam coram Deo meo ne
اقبضني قصر ايامي ولا	תסלקינני מן עלמא	tollas me de mundo
تقبضني	בפלגות יומי אחי יתי	in dimidio dierum meorū viuifica me
في نصف عمري ۞	לעלמא דאתי מטול	in mundo venturo,quoniam
فان سنيك	דבדרי דריא	de generatione in generatione
الى ابد الابد	שנך:	anni tui.
انت يارب اسست	מן שירויא דאתברי כל	A principio cum createtur omnis
الارض منذ البدء ۞	בריתא ארעא יסדתא	creatura terram fundaſti,
والسموات صنع يديك	ועובדי אידך שמיא:	& opera manuum tuarum ſunt celi.
هن يزلن	אנון יהובדון ואת תקים	Ipſi peribunt & tu permanebis
وانت دايم جميعهم مثل	וכולהון היך לבושא	& omnes ſicut veſtimentum
الثوب يبلون ومثل الرداء	אתבלין היך אצטלא	veteraſcent tanquam amictum
تطويهن فيتغيرون	תחלפינון ויתחלפון	mutabis eos & mutabuntur.
وانت كما انت	ואת הוא דבריתנון	Et tu idem qui creaſti eos,
وسنوك لن تفنى	ושנך לא משתלמין:	& anni tui non deficient.
بنو عبيدك	בני עבדך	Filii ſeruorum tuorum
يسكنون فيها وزرعهم	ישרון ארעא וזרעיתהון	habitabunt terram,& ſemina eorum
الى الابد يستقيم	קדמך יתקנון:	coram te dirigentur.
المزمور الثاني والمائة	על יד דוד	CIII. Per manum Dauidis
يا نفسي باركي	אתאמר בנבואה	dicta prophetice.
الرب وكل احشائي	ברכי נפשי ית	Benedic anima mea
فلتسبح اسمه القدوس	שמא וקודשיה דיי ברכי	nomen ſanctitatis DEI,benedic
يا نفسي باركي الرب ولا	נפשי ית שמא דיי ולא	anima mea nomen Dei,& non
تنسي كل جزاءه	תתנשין כל תיסולוי	obliuiſcaris oīum retributionū eius.
لانه غافر جميع	דשביק כל עו	Qui remiſit omnes
اثامك ومشفي كل	עוייכי דמסי כל	iniquitates tuas,qui ſanat omnes
اسقامك ومنقذ	מרעייכי: דפריק	infirmitates tuas.Qui redemit
من الفساد حياتك	מגיהנם חייכי	a gehenna vitam tuam,
بشملك بالرحمة	דאכליל יתייכי חסדא	qui coronauit te miſericordia
والرافة بعطفك	ורחמי: דמשבע בטובא	& pietate.Qui ſatiabit bonis,
شهواتك من الخيرات	יומי סיבותייכי	dies ſenectutis tue,
يتجدد	ולעלמא דאתי תתחדת היך	& mundo venturo renouabit ſicut
شبابك مثل النسر	נישרא דכלאה טליותייכי:	aquila que ſenuit iuuentutem tuam.
الرب صانع الرحمة	עבד צדקתא יי	Faciens iuſtitiam DEVS
والعدل لجميع ۞	ודינא לכל	& iudicium omnibus
المظلومين عرف	טלומין: גלי	iniuriam patientibus.Reuelauit
موسى طرقه وبني	ארחתיה למשה לבני	B. vias ſuas Moſſe,filiis

A. Libro midras tehilim רבנן אמרי מה הנפש ממלאה את הגוף כך הקב״ה ממלא את עולמו מה הנפש סובלת את הגוף כך הב״ה סובל את העולם ומה הנפש יחידה בגוף כך הב״ה יחיד בעולמו ומה הנפש אינה אוכלת ואינה שותה כך הב״ה אינו אוכל ואינו שותה ומה הנפש טהורה בגוף כך הב״ה טהור שהוא למעלה מעולמו ומה הנפש רואה ואינה נראית כך הב״ה רואה ואינו נראה אמר דוד תבא הנפש שיש בה כל המדות הללו ותהלל למי שיש בו כל המדות הללו .i. magiſtri dixerunt, ut anima īplet corpus, ſic Deus ſanctus & bñdictus implet mundū eius,ut aīa regit corpus,ſic Deus ſanctus & bñdictus regit mundum,ut anima eſt una in corpore,ſic Deus.s.&.b.eſt unus in mūdo eius,ut anima nō manducat & non bibit ſic Deus.s.&.b.nec manducat nec bibit,ut aīa habitat in corpore,ſic Deus.s.&.b. habitat in ſuperiori mūdo.Ut anima uidet & nō uidetur ita Deus.s.&.b. uidet & non uidetur. Dixit Dauid. Accedat anima cui inſunt oēs iſte proprietates. Laudetq; Deum.s.& b.cui etiā inſunt oēs iſte proprietates.

B. Vie Dei quas ipſe docuit Moſſe ſunt uti ego ſentio. Dilectio Dei & proximi, quibus duabus uiis patet iter ad celeſtem patriam. Doctiſſimi uero hebreorum cabaliſte,numerant duas & triginta uias quas uocant uias ſcientie Dei q̃ſq; edoctos fuiſſe a Deo optimo maximo nō ambigunt patrem Abraham Moſſe & reliquos patres qui fuerūt ante Chriſti aduentum. Cōprehēduntur uero he due & triginta uie decem ſephirot, ut ipſi uocant & duabus & uiginti alphabeti literis. De decem ſephirot ſic habetur ī libro formationis quē hebrei uocant cepher

ישראל עלילותיו :	iſrael operationes ſuas.	iſrael voluntates ſuas.	ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ.
רחום וחנון יהוה	Miſicors & clemẽs DEVS,	Miſerator & miſericors dñs,	Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος,
ארך אפים ורב	diſtans a furore, & multe	longanimis & multum	μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.
חסד : לא לנצח	miſationis. Nõ i ſempiternũ	miſericors. Non in perpetuum	Οὐκ εἰς τέλος
יריב ולא לעולם	litigabit, neq̃ in eternum	iraſcetur, neq̃ in eternum	ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα
יטור : לא כחטאינו	obſuabit. Nõ ſm peccata nr̃a	cõminabit. Nõ ſm peccata nr̃a	μηνιεῖ, οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν
עשה לנו ולא	fecit nobis, neq̃	fecit nobis, neq̃	ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ (κα
כעונתינו גמל	ſm iniqtates nr̃as retribuit	ſm iniqtates noſtras retribuit	κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδω(
עלינו : כי כגבה	nobis. Quãto.n. excelſius ẽ	nobis. Q̃m ſm altitudinem	ἡμῖν. Ὅτι κατὰ τὸ ὕψος
שמים על הארץ	celum terra, (eius ſup	celi a terra,	τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς,
גבר חסדו על	tm̃ cõfirmata eſt miſicordia(	corroborauit miſicõdiã ſuã ſup	ἐκραταίωσε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ
יראיו : כרחק	timẽtes eũ. Quãtũ lõge eſt	timentes ſe. Quantum diſtat	τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Καθόσον ἀπέχουσιν
מזרח ממערב	oriens ab occidente,	ortus ab occidente,	ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν,
הרחיק ממנו את	tantum longe fecit a nobis	longe fecit a nobis	ἐμάκρυνεν ἀφ᾽ ἡμῶν (τὴρ
פשעינו : כרחם אב	ſceleta nr̃a. Sicut miſeret pr̃	iniqtates nr̃as. Q̃uo miſeret pr̃	τὰς ἀνομίας ἡμῶν. Καθὼς οἰκτείρει πα(
על בנים רחם יהוה	filiorũ, miſertus eſt DEVS	filiorum miſertus eſt dominus	υἱούς, ᾠκτείρησε κύριος
על יראיו : כי הוא	timentibus ſe. Ipſe enim	timentibus ſe, quoniam ipſe	τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Ὅτι αὐτὸς
ידע יצרנו זכור	nouit fomitẽ noſtrũ, recor(	cognouit figmẽtũ noſtrũ. Re(	ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν, ἐμνήσθη
כי עפר אנ	q puluis (datus eſt	quoniam puluis (cordatus eſt	ὅτι χοῦς
חנו :	ſumus.	ſumus	ἐσμεν.
אנוש כחציר ימיו	Homo quaſi herba, dies eius	homo ſicut fenum, dies eius	Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ
כציץ השדה כן	ſicut flos agri ſic	tanquam flos agri ſic	ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ
יציץ : כי רוח	efflorebit. Quia ſpiritus	efflorebit. Quoniam ſpiritus	οὕτως ἐξανθήσει. Ὅτι πνεῦμα
עברה בו ואיננו	ptrãſibit eum, & nõ ſubſiſtet	ptranſibit in illo & nõ ſubſiſtet,	διῆλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει,
ולא יכירנו עוד	& non cognoſcet eum vltra	& non cognoſcet amplius	καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι
מקומו : וחסד יהוה	locus eius. Miſicõdia ãt DEI	locũ ſuũ. Miſericordia autẽ dñi	τὸν τόπον αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου
מעולם ועד עולם	ab eterno, & vſq̃ in eternũ,	ab eterno & vſq̃ in eternum,	ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
על יראיו וצדקתו	ſup timẽtes eũ, & iuſtitia eius	ſup timẽtes eũ. Et iuſtitia illius	ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Καὶ ἡ(
לבני בנים :	in filiis filiorum.	in filios filiorum,	ἐπὶ υἱοῖς υἱῶν, (δικαιοσύνη αὐτοῦ
לשמרי בריתו	His qui cuſtodiũt pactũ eius,	his qui ſeruant teſtamẽtũ eius.	Τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ,
ולזכרי פקדיו	& recordantur pceptorum eius	Et memores ſũt mãdatorum ipſius	καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ
לעשותם : יהוה	ad faciendum ea. DEVS	ad faciendum ea. Dominus	τοῦ ποιῆσαι αὐτάς. Κύριος
בשמים הכין	in celo preparauit	in celo parauit	ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασε
כסאו ומלכותו	thronũ ſuum, & regnũ illius	ſedem ſuam, & regnum ipſius	τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ
בכל משלה : ברכו	omniũ dominabit. Bñdicite	omnibus dominabit. Bñdicite	πάντων δεσπόζει. Εὐλογεῖτε
יהוה מלאכיו	DEO angeli eius	domino omnes angeli eius	τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
גברי כח עשי	potentes virtute, facientes	potentes virtute, facientes	δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες
דברו לשמע בקול	verbũ eius, obedientes voci	verbum illius ad audiẽdã vocẽ	τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς
דברו : ברכו יהוה	ſmonis eius. Bñdicite DEO	ſermonũ eius. Benedicite dño	τῶν λόγων αὐτοῦ. Εὐλογεῖτε τὸν κύριον
כל צבאיו משרתיו	oẽs exercitus eius, miniſtri eius	oẽs virtutes eius, miniſtri eius	πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ
עשי רצונו : ברכו	q̃ facit placitũ illius. Bñdicite	q̃ facitis volũtatẽ eius. Bñdicite	ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ. Εὐλογεῖτε

iſrael opera ſua.
Mſericors & clemens Deus alienus
ab ira, multus vt faciat benignitatem
& veritatem. Non in perpetuum
concertabit neq; in eternū
obſeruabit. Non ſm peccata noſtra
fecit nobis, neq;
ſm iniquitates noſtras fecit
nobiſcum. Quoniam quanto eſt altius
celum terra,
tantum firmauit benignitatē ſuā ſup
timentes ſe. Quantum longe eſt
oriens ab occidente, tantum
longe fecit a nobis
iniqtates noſtras. Sicut miſeret pater
filiorum ſic miſerebitur DEVS
timentibus ſe. Quoniam ipſe
nouit fomitem prauum
q peccatū ſuggerit, mēorat corā eo qđ
ex puluere ſumus ipſi.
Filius hominis ſicut herba, dies eius
ſicut flos agrorum
ſic efflorebit. Quoniam ventus
ſpirauit ī eū & nō ſubſtitit āplius, & nō
cognoſcet eum amplius
locus eius. Miſericordia autem DEI
a mundo hoc, & vſq; ad
mundū venturū ſuper timentes eum,
& iuſtitia eius in filios filiorum.
Seruantibus pactum eius,
& his qui recordantur mandatorū eius
vt faciant ea. DEVS
in celo excelſo parauit
ſedem eius & regnum illius
vbiq; poteſtatem habet. Benedicite
nomen Dei angeli eius
vigentes virtute facientes
verba eius ad audiendam vocem
ſermonū eius. Benedicite nomē DEI
omnes exercitus eius, miniſtri eius
facientes voluntatem eius. Benedicite

i. Decē ſephiroth .i. decē incorporei abſtractiq; numeri ſeu potius decem incorporee ſecreteq; unitates Vna, ſpiritus Dei ſiue ſpiritus Deus, benedicens & benedictum nomen eius, qui eſt uita mūdi, uox, & ſpiritus, & uerbum, hic eſt ſpiritus ſactus, cuius (ut habent aliq libri) principium perſcrutari nō pot, & cuius finis nullus eſt terminus. Due, ſpiritus de ſpiritu, exculpſit inciditq; in eis duas & uiginti literas pro fundamento, tres matres, ſeptem duplices, & duodecim ſimplices, & ſpiritus unus de eis. Tres, aqua de ſpiritu, ſculpſit inciditq; in eis, inane & uacuum, cenum & lutum. Eas ad areole ſimilitudinē ſculpſit, utq; murum ſtatuit, & eas pauimenti inſtar concexuit. Quatuor, ignis de aqua, ſculpſit inciditq; in eis thronum glorie, & rotas, ſeraphim, & animalia ſanctuarii, & āgelos miniſterii & ex

De ſpu ſcto

יְהוָה בָּרְכוּ כָּל־מַעֲשָׂיו	DEO vniuerſa opera eius,	domino omnia opera eius,	τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
בְּכָל־מְקֹמוֹת	in omnibus locis	in omni loco	ἐν παντὶ τόπῳ (συνέσεως.
מֶמְשַׁלְתּוֹ בָּרְכִי	poteſtatis eius, benedic	dominationis eius benedic	τῆς δεσποτείας αὐτοῦ· εὐλόγει (κόσμε(
נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה׃	anima mea DEO.	anima mea domino. (mea	ἡ ψυχή μου τὸν κύριον. (βίδι ὑπὲρ τῆς τῆς(
קד בָּרְכִי נַפְשִׁי	CIIII. Benedic aĩa mea	CIII. ps. ipſi Dauid. Bñdic aĩa(	ργ', Ψαλμὸς τῷ Δα(Εὐλόγει ἡ ψυχή μου
אֶת־יְהוָה יְיָ אֱלֹהַי	DEO, DEVS Deus meus,	domino, domine Deus meus	τὸν κύριον, κύριε ὁ θεός μου
גָּדַלְתָּ מְּאֹד הוֹד	magnificatus es nimis, pul(	magnificatus es vehementer.(	ἐμεγαλύνθης σφόδρα. Ἐξομολόγησιν
וְהָדָר לָבָשְׁתָּ׃	& decorẽ Idutꝯ es. (chritudĩe	& decorẽ induiſti. (Cõfeſſionẽ	καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω.
עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה	Induẽs lucẽ qſi veſtimentũ,	amictus lumine ſicut veſtimẽto	Ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον,
נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּ	extendens celos	Extendens celum	ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν
יְרִיעָה׃ הַמְקָרֶה	vt cortinam. Qui cõtignat	ſicut pellem, qui tegis	ὡσεὶ δέρριν. Ὁ στεγάζων
בַמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׂם	in aqs cenaculũ ſuũ, q ponit	aqs ſuperiora eius. Qui ponis	ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ, ὁ τιθεὶς
עָבִים רְכוּבוֹ	nubem currum ſuum,	nubem aſcenſum tuum,	νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ.
הַמְהַלֵּךְ עַל־כַּנְפֵי	qui ambulat ſuper pennas	qui ambulas ſuper pennas	Ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων
רוּחַ׃ עֹשֶׂה מַלְאָכָיו	vẽti. Qui facit angelos ſuos	vẽtoꝝ. Qui facis angelos tuos	ἀνέμων, ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ
רוּחוֹת	ſpiritus,	ſpiritus,	πνεύματα,
מְשָׁרְתָיו אֵשׁ	miniſtros ſuos ignem	& miniſtros tuos ignem	καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς
לֹהֵט׃ יָסַד אֶרֶץ עַל־	ſcintillãtẽ. Fundauit ťrã ſup	vrentẽ. Qui fundaſti terrã ſup	φλόγα. Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν
מְכוֹנֶיהָ בַּל־תִּמּוֹט	ſubſtẽtacula eius ñ ɔmouebiť	ſtabilitatẽ ſuã, non inclinabitur	ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται
עוֹלָם וָעֶד׃ תְּהוֹם	in ſeculum ſeculi. Abyſſo	in ſeculum ſeculi. Abyſſus	εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἄβυσσος
כַּלְּבוּשׁ כִּסִּיתוֹ עַל־	qſi veſtimẽto opuiſti eã, ſup	ſicˇ veſtimentũ amictus eius, ſup	ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ
הָרִים יַעַמְדוּ מָיִם׃	montes ſtabunt aque.	montes ſtabunt aque.	τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα.
מִן־גַּעֲרָתְךָ יְנוּסוּן	Ab increpatione tua fugiẽt,	Ab increpatione tua fugiet,	Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται,
מִן־קוֹל רַעַמְךָ	a voce tonitruj tui	a voce tonitrui tui	ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου
יֵחָפֵזוּן׃ יַעֲלוּ	properabunt. Aſcendunt	formidabunt. Aſcendunt	δειλιάσουσιν. Ἀναβαίνουσιν
הָרִים יֵרְדוּ	montes & deſcendunt	montes & deſcendunt	ὄρη, καὶ καταβαίνουσι
בְקָעוֹת אֶל־מְקוֹם	valles, ad locum	campi, in locum	πεδία εἰς τὸν τόπον
זֶה יָסַדְתָּ לָהֶם׃	hunc quem fundaſti eis.	quem fundaſti eis.	ὃν ἐθεμελίωσας αὐτά.
גְּבוּל שַׂמְתָּ בַּל־	Terminũ poſuiſti quem non	Terminum poſuiſti quem non	Ὅριον ἔθου ὃ οὐ
יַעֲבֹרוּן בַּל־יְשׁוּבוּן	pertranſibũt, nec reuertent	tranſgredienť, neq̧ cõuertent	παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι
לְכַסּוֹת הָאָרֶץ׃	vt operiant terram.	operire terram.	καλύψαι τὴν γῆν.
הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים	Qui emittit fontes	Qui emittis fontes	Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς
בַּנְּחָלִים בֵּין	in conuallibus, inter medios	in conuallibus, inter medium	ἐν φάραγξιν, ἀνὰ μέσον
הָרִים יְהַלֵּכוּן׃	montes fluunt.	montium pertranſibunt aque.	τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα.
יַשְׁקוּ כָּל־חַיְתוֹ	Potũ dabunt oĩbus aĩalibus	Potabunt omnes beſtie	Ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία
שָׂדָי יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים	agri, ſuſtinebunt onagri	agri expectabunt onagri	τοῦ ἀγροῦ προσδέξονται ὄναγροι
צְמָאָם׃ עֲלֵיהֶם עוֹף־	ſitim ſuã. Super ea volucres	in ſiti ſua. Super ea volucres	εἰς δίψαν αὐτῶν. Ἐπ᾽ αὐτὰ τὰ πετεινὰ
הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן	celi morabuntur,	celi habitabunt,	τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει,
מִבֵּין עֳפָאיִם יִתְּנוּ	de medio nemorum dabunt	de medio petrarum dabunt	ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι
קוֹל׃ מַשְׁקֶה הָרִים	vocem. Qui irrigat montes	voces. Rigans montes	φωνήν. Ποτίζων ὄρη
מֵעֲלִיּוֹתָיו מִפְּרִי	de cenaculis ſuis, de fructu	de ſuperioribus ſuis, de fructu	ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ

الرب باجمع اعماله	שמיה דיי בכל עובדוהי	nomē DEI in omnibus operibus eius,
وفي كل الارض	בכל אתרי	in omni loco
قوته يا نفسي	שולטניה בריכי	poteſtatis eius benedic
باركي الرب	נפשי ית שמא דיי׃	anima mea nomen DEI.
المزمور الثالث والمايه يا نفسي	בריכי נפשי ית שמא דיי	CIIII. Benedic aīa mea nomē DEI,
باركي الرب ايها الرب	יי אלהי	DEVS Deus meus
الاله تعظمت جدا لبست	אתרברבת לחדא	magnificatus eſt nimis,
الشكر وعظم البها	שבחא ושובהורא לבשת׃	laudem & pulchritudinē indutus eſt.
وتجلل بالنور كالردا	דמתעטיף נהורא היך	Q ui amicitur lumine ſicut
ومد السما	סדינא דמתח שמיא היך	linteo, qui extendit celos ſicut
كالخبا جعل	יריעתא׃ דמטלל היך	cortinam, Q ui ſtruit veluti
الماسها واستويد	כניינא דשורי במיא	contignationem trabium, in aquis,
على السحاب	איברה דשוי על עננין	que ſite ſunt ſuper nubes,
ومشي على اجنحة	קלילין היך גדפי נשרין׃	leues tanquam ale aquilarum.
الرياح خلق ملايكته	עבד איזגדוהי	Q ui facit nuncios ſuos
ارواحا	סריהבין היך רוחא	veloces ſicut ſpiritus,
وخدمه نارا	שמושוהי תקיפין היך אשא	miniſtros ſuos fortes ſicut ignis
تتوقد الذي اسس الارض	מצלהבא׃ די שוי ארעא	ardens. Q ui poſuit terram
على ثباتها لكي لا تتزول	בסיסה דלא תזוע	baſem, que non mouebitur
الى الابد والدهر تجلل	לעלמי עלמין׃	in ſeculum ſeculi (nes aquarum
بالغمر كالردا وعلى	תהומא כלבושא ומבועין	Abyſſum ſicut veſtimentum, eruptio(
الجبال تقف المياه	על טוריא וקיימין מיא׃	ſuper montes, & permanent aque.
من زجرك يهربون	מן מזופיתך יעירקון	Ab increpatione tua fugient
ومن صوت رعدك	למיער מן קל אבלותך	vt currant, a voce tonitrui tui
الجبال يجزعون	יתבהלון למשפך סלקין	conturbabunt vt reuertant. Aſcēdūt
والبقاع اليه	מן תהומיא לטוריא	de abyſſis ad montes,
الاماكن منهبطه في	ונחתין בבקעתא לאתר	& deſcendunt in valles ad locum
التي اسست لها	דנן די סדרתא להון׃	hunc vbi fundaſti eas.
جعلت لها حدا لا	תחום שויתא לגלי ימא	Terminum poſuiſti fluctibus maris,
تتجاوزه ولا تعود	די לא יעיברון די לא	quem non tranſgrediuntur, & non
تغطي الارض	יתובון למחפי ארעא׃	conuertentur cooperire terram.
ارسل الماعيونا	די משלח מבועין	Tu emittis fontes
في الاودية وبين	בנחליא ביני	in vallibus, interq̄
الجبال تجري المياه	טוריא מהלכין׃	montes incedunt.
تسقي حيوان	משקין כל חיות	Potum dabunt omnibus animalibus
البر وترود عطاش حمير	ברא יתברון ערודיא	deſerti, ſuſtinebunt onagri
الوحش تقع عليها طير	צחותהון׃ עלויהון	ſitim ſuam. Super ea
السما ترتفع	צפר שמיא ישרון	volucres celi habitabunt,
صوتها بين	מן ביני אילניא יתנון	de medio ramuſculorum dabunt
الصخور ويسقي الجبال	קל זמר׃ דמשקי טוריא	vocem cantus. Q ui irrigas montes
وتشبع من معادنه	מבית גנזוהי עלאי דיליה	de domo theſauri excelſi tui,

tribus his regiam ſuam fundauit ut dictū eſt. Qui facit angelos ſuos ſpiritus & miniſtros ſuos ignem urentem. Quinq;, ſigillum altitudinis in miſterio trium matrum, ex ſimplicibus cōſtituitq; eas in magno ſuo nomine יהו, ex quibus ſex ſigillauit extrema, aſpexit ſuperius, & ſigillauit ipſum, cum יהו. Sex, aſpexit deorſum & ſigillauit ipſum cū יוה. Septem, ſigillum orientis aſpexit, anterius, & ſigillauit ipſuz cum היו. Octo, ſigillū occidentis, aſpexit poſterius & ſigillauit ipſum cum הוי. Nouem, ſigillū ſeptētrionis aſpexit dextrū & ipſum ſigillauit cum ויה. Decem, ſigillum meridiei aſpexit ſiniſtrum & ipſum ſigillauit cum והי. Hec ſunt decem abſtracte unitates. Spiritus Dei, ſpiritus de ſpiritu, ſpiritus aque, ignis, ſuperius, inferius, oriens, occidēs, ſeptētrio, & meridies. Duas uero & uiginti literas trifariā partiuntur, pſes hebrei. Tres matres, Septem duplices, Duodecim ſimplices. Ex quarum uaria combinatione, conſtituunt fere innumerabiles portas innumerabileſq; ſcientie domos & hac alphabetaria reuolutione uolunt elici poſſe uerū ſenſum uerumq; intellectum legis & prophetarum & has dicunt eſſe uias de quibus hoc loco loquitur diuinus uates. Sed de his alias & maiore ocio, & nō in ſcholiis. Sed iuſto cōmentario.

מעשיך תשבע	operum tuorum	operum tuorum	τῶν ἔργων σου
הארץ : מצמיח	ſatiabitur terra. Germinans	ſatiabitur terra. Producens	χορτασθήσεται ἡ γῆ. Ὁ ἐξανατέλλων
חציר לבהמה	herbam iumentis,	fenum iumentis,	χόρτον τοῖς κτήνεσι,
ועשב לעבדת	& herbam ſeruituti	& herbam ſeruituti	καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ
האדם להוציא	hominum vt educat	hominum. Vt educas	τῶν ἀνθρώπων. Τοῦ ἐξαγαγεῖν
לחם מן הארץ :	panem de terra.	panem de terra,	ἄρτον ἐκ τῆς γῆς,
ויין ישמח לבב	Et vinum letificat cor	& vinum letificet cor	καὶ οἶνος εὐφραίνει
אנוש להצהיל	hominis,ad exhilarandam	hominis. Vt exhilaret	καρδίαν ἀνθρώπου. Τοῦ ἱλαρῦναι
פנים משמן ולחם	faciem oleo,panis autem	faciem in oleo,& panis	πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος
לבב אנוש	cor hominis	cor hominis	καρδίαν ἀνθρώπου
יש יסעד :	roborat.	confirmet.	στηρίζει.
ישבעו עצי יהוה	Saturabuntur ligna DEI,	Saturabuntur ligna campi	Χορτασθήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου,
ארזי לבנון אשר	cedri libani quas	& cedri libani quas	αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου ἃς
נטע : אשר שם	plantauit.Ibi	plantauit,illic	ἐφύτευσας. Ἐκεῖ
צפרים יקננו	aues nidificabunt,	paſſeres nidificabunt.	στρουθία ἐννοσσεύσουσι,
חסידה ברושים	ciconia abies	Herodii domus	τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ κατοικία
ביתה : הרים	domus eius.Montes	dux eſt eorum,montes	ἡγεῖται αὐτῶν. Ὄρη
הגבהים ליעלים	excelſi ibicibus,	excelſi ceruis	τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις,
סלעים מחסה	petra refugium	petra refugium	πέτρα καταφυγὴ
לשפנים עשה ירח	cuniculis. Fecit lunam	herinaciis.Fecit lunam	τοῖς λαγωοῖς. Ἐποίησε σελήνην
ש למועדים	per tempora,	in tempora,	εἰς καιρούς,
שמש ידע מבואו :	ſol cognouit occubitū ſuum.	ſol cognouit occaſum ſuum.	ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ.
תשת חשך ויהי	Poſuiſti tenebras & facta eſt	Poſuiſti tenebras & facta eſt	Ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο
לילה בו תרמש כל	nox,in ipſa reptabunt oēs	nox,in ipſa ptranſibunt omnes	νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα
חיתו יער :	beſtie ſilue.	beſtie ſylue.	τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ.
הכפירים שאגים	Leonculi rugientes	Catuli leonum rugientes	Σκύμνοι ὠρυόμενοι
לטרף ולבקש מאל	ad predā, & querētes a Deo	vt rapiant,& querant a Deo	τοῦ ἁρπάσαι, καὶ ζητῆσαι παρὰ τῷ θεῷ
אכלם : תזרח השמש	eſcam ſibi.Oriente ſole	eſcam ſibi.Ortus eſt ſol	βρῶσιν αὐτοῖς. Ἀνέτειλεν
יאספון ואל	recedent,& in	& congregati ſunt,& in	ὁ ἥλιος καὶ συνήχθησαν, καὶ εἰς
מעונתם ירבצון :	ſpeluncis ſuis accubabunt.	cubilibus ſuis collocabuntur.	τὰς μάνδρας αὐτῶν κοιτασθήσονται.
יצא אדם לפעלו	Egredietur hō ad opus ſuū,	Exibit homo ad opus ſuum,	Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
ולעבדתו עדי ערב :	& ad ſuitu.ſuā vſq; ad veſpū	& ad opatōnē ſuā vſq; ad veſpā.	καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας.
מה רבו מעשיך	Q̄m multa ſunt opera tua	Quā magnificata ſunt opa tua	Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου
יהוה כלם בחכמה	DEVS,omnia in ſapientia	domine omnia in ſapientia	κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ
עשית מלאה הארץ	feciſti,impleta eſt terra	feciſti,impleta eſt terra	ἐποίησας. Ἐπληρώθη ἡ γῆ
קנינך : זה הים	lucris tuis.Hoc mare	poſſeſſione tua.Hoc mare	τῆς κτίσεώς σου, αὕτη ἡ θάλασσα
גדול ורחב ידים	magnum & ſpacioſum locis,	magnū & ſpacioſum manibus,	ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος.
שם רמש ואין מספר	ibi reptilia innumerabilia,	illic reptilia quorū n̄ ē numerus.	Ἐκεῖ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
חיות קטנות עם	animalia parua cum	Animalia puſilla cum	ζῷα μικρὰ μετὰ
גדלות : שם אניות	grandibus.Ibi naues	magnis,illic naues	μεγάλων. Ἐκεῖ πλοῖα
יהלכון לויתן	pertranſeunt,leuiatan	pertranſibunt.Draco	διαπορεύονται, δράκων

ثمرات الارض من	מן פירי עובדך תשבע	de fructu operum tuorum ſaciabitur
المجد اعمالك	ארעא ׃ מצמח	terra. Multiplicans
للبهايم العشب	עסבא לבעירי וירקא	ſenum iumentis & herbas
لاستعباد والخضرة	לפולחנא דבר נשא	ſeruituti hominum,
البشر لتخرج	לאפקא לחמא	ad producendum alimentum
من الارض خبزا	מן ארעא ׃	de terra.
والخمر يفرح قلب	וחמרא דחדי לבא דבר	Et vinum quod letificat cor
وبشرة الانسان	נשא לאנהרא אפין	hominum, ad illuminandam faciem in
الخبز ، وجهه بالدهن	ממשחא ולחמא לבא דבר	oleo, & panis cor filiorum
يشد قلبه	נשא	hominum
وتشبع	יסעד ׃ שב	ſuſtentat.
الحقل جميع اشجار	שבעין אילניא דברא	Saturabuntur arbores quas creauit
الذي وارز لبنان	יי ארזי לבנן	DEVS, cedri libani
هناك غرسته	דנצב ׃ דתמן	quas plantauit. Illic
العصافير عششت	צפריא עבדין קנין	enim aues nidos faciunt,
مسكن في روسها	כרויא ברתי ביתה	ciconie abies domus
الشامخة الجبال	מדורה ׃ טוריא	habitationis eius. Montes
الغزلان الشامخة	רמיא ליעליא	excelſi ibicibus,
ملجا والكهوف	כיפי רוחצן	petra refugium
لخلق القمر الارانب	לטפזיא ׃ עבד סיהרא	cuniculis. Fecit lunam
للمواقيت	למימני ביה זמניא	vt numerentur in ea tempora,
مغربها والشمس تعرف	שמשא ידע עידן מטמועיה	ſol nouit tempus occaſus ſui.
فصارت صنع ظلمة	תשוי חשוכא והוה	Poſuiſti tenebras & fuit
جميع ليلا وفيه تسري	ליליא ביה רחשין כל	nox, in ipſa mouebuntur omnes
الغياض وحوش	חיות חורשא ׃	beſtie ſilue.
لطلب تزبر الاسد	בני אריוון נהמין למשבע	Filii leonum rugientes vt inueniant
من عند فريستها تبتغي	מזונא ולמבעא מן אלהא	nutrimentum, & vt inquirant a Deo
الله طعامها وعند طلوع	סיברהון ׃ תדנח שמשא	cibum ſuum. Oriente ſole
الشمس ينتشرون والى	מתכנשין ולבית	congregati ſunt, & in domo
مساكنهم يربضون	מדוריהון רבעין ׃	habitationis ſue requieſcent.
يخرج الانسان الى كده	יפוק בר נש לעובדיה	Egredietur homo ad opus ſuum,
وعمله الى الليل	ולפולחניה עד רמשא ׃	& ad operationem ſuã vſq; ad occaſum
ما اعظم اعمالك	שמשא כמה סגיאין הינון	ſolis. Quam multa illa
يا رب خلقت كل شي	עובדך יי כולהון בחכמתא	opera tua DEVS omnia in ſapientia
بحكمة امتلات الارض	עבדתא מליא ארעא	feciſti impleta eſt terra
من خليقتك هذا البحر	קנינך ׃ דין ימא רבא	acquiſitione tua. Hoc mare magnum
العظيم السعة فيه	ופתיי תחומין תמן	& ſpacioſum terminis, illic
دبيب لا تحصى كبار	רחשא ולית מנין חיותא	reptilia innumerabilia, animalia
الحيوان وصغار	זעירא עם רברבא ׃	parua cum magnis
فيه تسلك السفن هذا	תמן אלפיא אזלין לויתן	ibi naues pertranſeunt. Leuiatan
التنين الذي خلقت	דין דבריתא למגחך	hic quem creaſti ad ludendum

Quod in Deo ſit pluralitas. Ex libello .R. Abraham Pici, de ſignificatione taghin .i. apicum que ſuperſcribuntur literis legis, & hec quidem hebraice ſcientibus ſcribimus, nam qui hebrearum literarum rudes habent hec ſine commentatio vix odorari valebunt

[illegible]

.i. Ecce doceo te quid ſecreti contineat in ſigno magno ſeptem literarũ ש ע ט ב ז ג צ Tu uero aduerte & te

S iiii

זֶה־יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק־בּוֹ׃	iſtũ plaſmaſti ad deludẽdũ eũ	iſte quẽ formaſti ad illudendum	οὗτος ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν
כֻּלָּם אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן	Omnia te expectant,	ei,omnia ad te expectant	αὐτῷ. Πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι,
לָתֵת אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃	vt des cibũ eis in tpe eorũ.	vt des illis eſcam in tempore.	δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτῶν εἰς εὔκαιρον,
תִּתֵּן לָהֶם	Dante te illis	Dante te illis	δόντος σου αὐτοῖς,
יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח	colligent,aperiente te	colligent,aperiente te	συλλέξουσιν. Ἀνοίξαντός σου (χρηστότητος
יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן טוֹב׃	manũ tuã ſaturabunt bono.	manũ tuã oĩa ĩplebũt bonitate.	τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται
תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ	Abſcondes vultum tuum	Auertente autem te faciem	ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον,
יִבָּהֵלוּן תֹּסֵף	& turbabuntur auferes	turbabuntur,auferes	ταραχθήσονται. Ἀντανελεῖς
רוּחָם יִגְוָעוּן	ſpiritum eorum & deficient,	ſpiritum eorum & deficient,	τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι
וְאֶל עֲפָרָם יְשׁוּבוּן׃	& in puluerẽ ſuũ reuertent.	& in puluerem ſuũ reuertent.	καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.
תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ	Emittes ſpiritum tuum	Emitte ſpiritum tuum	Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου
יִבָּרֵאוּן וּתְחַדֵּשׁ	& creabuntur & renouabis	& creabuntur,& renouabis	καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς
פְּנֵי אֲדָמָה׃ יְהִי	faciem terre.Sit	faciem terre.Sit	τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Ἤτω
כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם	gloria DEI in ſempiternũ,	gloria domini in ſeculum,	ἡ δόξα κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας,
יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו׃	letabit DEVS ĩ opibus ſuis.	letabitur dñs in operibus ſuis.	εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
הַמַּבִּיט לָאָרֶץ	Qui reſpicit terram	Qui reſpicit terram	Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν
וַתִּרְעָד יִגַּע בֶּהָרִים	& tremet,tangit montes	& facĩ eã tremere,q̃ tãgit mõtes	καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἁπτόμενος
וְיֶעֱשָׁנוּ׃ אָשִׁירָה	& fumabunt.Cantabo	& fumigant.Cantabo	καὶ καπνίζονται. Ἄσω (τῶν ὀρέων
לַיהוָה בְּחַיָּי	DEO in vita mea,	domino in vita mea,	τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου,
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי	pſallam Deo meo	pſallam Deo meo	ψαλῶ τῷ θεῷ μου
בְּעוֹדִי׃ יֶעֱרַב עָלָיו	quam diu ſum.Placeat ei	quãdiu ſum.Iocundum ſit ei	ἕως ὑπάρχω. Ἡδυνθείη αὐτῷ
שִׂיחִי אָנֹכִי אֶשְׂמַח	eloquiũ meũ,ego ãt letabor	eloq̃ meũ,ego vero delectabõ	ἡ διαλογή μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι
בַּיהוָה׃ יִתַּמּוּ	in DEO,Deficiant	in domino.Deficiant	ἐπὶ τῷ κυρίῳ. Ἐκλείποιεν
חַטָּאִים מִן־הָאָרֶץ	peccatores de terra,	peccatores a terra	ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς,
וּרְשָׁעִים עוֹד	& impii vltra	& iniqui ita vt	καὶ ἄνομοι ὥστε
אֵינָם בָּרְכִי נַפְשִׁי	non ſint.Benedic aĩa mea	non ſint,benedic anima mea	μὴ ὑπάρχειν αὐτούς, εὐλόγει ἡ ψυχή μου
אֶת־יְהוָה הַלְלוּיָהּ׃	DEO Aleluia.	domino.	τὸν κύριον.
קה הוֹדוּ לַיהוָה	CV. Confitemini DEO,	CIIII.Allá. Cõfitemini dño	ρδ'. Ἀλληλούια. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κῷ,
קִרְאוּ בִשְׁמוֹ	inuocate nomen eius,	& inuocate nomen eius,	καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
הוֹדִיעוּ בָעַמִּים	notas facite in populis	annunciate inter gentes	Ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι
עֲלִילוֹתָיו׃ שִׁירוּ	opera eius.Canite	opera eius.Cantate	τὰ ἔργα αὐτοῦ, ᾄσατε αὐτῷ
לוֹ זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ	ei & pſallite ei,loquimini	ei & pſallite ei,narrate	καὶ ψάλατε αὐτῷ. Διηγήσασθε
בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו׃	ĩ vniuerſis mirabilibus eius.	omnia mirabilia eius.	πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ,
הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם	Laudate in nomine	Laudamini in nomine	ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι
קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב	ſancto eius,letetur cor	ſancto eius,letetur cor	τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. Εὐφρανθήτω καρδία
מְבַקְשֵׁי יְהוָה׃	querentium DEVM. (eius,	querentium dominum.	ζητούντων τὸν κύριον,
דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ	Inq̃rite DEVM & virtutẽ(	Q̃rite dñm & cõfirmamini,	ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραταιώθητε.
בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד׃	querite faciem eius iugiter.	querite faciem eius ſemper.	Ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός,
זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו	Recordamini mirabiliũ eius	Mementote mirabilium eius	μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ
אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו	que fecit,ſignorum eius	qui fecit,prodigia eius	ὧν ἐποίησε. Τὰ τέρατα αὐτοῦ,
וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו׃ זֶרַע	& iudicioꝝ oris eiꝰ.Seminis	& iudicia oris eius.Semen	καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ. Σπέρμα

والكل لبتعب منه	בִּסְיָעַת צַדִּיקַיָּא בְּיַה	in conuiuio iuſtorum habitat
اياك يرجون	סִיעָתֵיהּ : כּוּלְהוֹן עֲלָךְ	in eo.Omnia in te
لتعطيهم طعامهم في حينه	סַבְרִין לְמִתַּן מְזוֹנְהוֹן	ſperant vt des eſcam illis
واذا انت اعطيتهم	בְּזִמְנֵיהּ : תִּתֵּן לְהוֹן	in tempore ſuo.Dabis illis
يعيشون وعند بسط	וְכָנְשִׁין תִּפְתַּח א	& colligent,aperies
يدك بالطيبات يشبعون	אִידָךְ וְשָׂבְעִין טָבְתָא :	manus tuas & ſaturabuntur bonitate.
وحين تصرف وجهك	תְּסַלֵּק שְׁכִינְתָּךְ	Auferes diuinitatem tuam
يجزعون تنزع	מִתְבַּהֲלִין תִּכְנוֹשׁ רוּחְהוֹן	& turbabũtur,cõgregabis ſpiritũ eorũ
ارواحهم فيموتون	וּמִתְנַגְּדִין	& deficient,
والى التراب يرجعون ترسل	וּלְוַת עַפְרְהוֹן תָּיְבִין :	& in puluerem ſuum reuertentur.
روحك فيخلقون وتجدد	תְּשַׁלַּח רוּחַ קוּדְשָׁךְ	Mittes ſpiritum ſanctum tuum
وجه الارض دفعه اخرى	וּמִתְבָּרְיָין וּמְחַדֵּת	& creabuntur,& renouabis
فليكن مجد الرب الى الابد	אַפֵּי אַרְעָא : יְהֵי	faciem terre.Sit
يفرح الرب باعماله	יְקָרָא דַיְיָ לְעָלְמָא	gloria Dei in ſeculum
الذي ينظر الى الارض	יֶחְדֵּי יְיָ בְּעוֹבָדוֹי :	letabitur Deus in operibus ſuis
فتتزلزل يلمس الجبال	דִּמְסַתְּכֵל לְאַרְעָא וּמִתְחַלְחְלָא	qui reſpicit terram & tremit,
فتدخن اسبح	מְקָרֵב בְּטוּרַיָּא וּמְתַנְּנִין	tangit montes & fumigant.
الرب في حياتي	וְתַנְנִין : אֲשַׁבַּח	Laudabo
واشكر الهي	קֳדָם יְיָ בְּחַיָּי	coram Deo in vita mea
ما دمت في وبلذ له	אֲזַמֵּר לֶאֱלָהִי דַּעֲוֵיד	pſallam Deo meo quam
تسبيحي اذا ابتهج	אִיתָאִי : יִבְסַם קוֹמוֹי	diu ſum.Iocundum ſit coram eo
والخطاة بالرب	שׁוּתֵי אֲנָא אֶחְדֵּי	eloquium meum.Ego vero delectabor
يبيدون من الارض	בְּמֵימְרָא דַיְיָ : יִשְׁתֵּיצוּן	in verbo DEI,deficiant
الناموس ومخالفوا	חַטָּאִין מִן אַרְעָא	peccatores a terra
يكونوا كانهم لم	וְרַשִׁיעַיָּא תּוּב	& iniqui vltra
يانفسي باركي	לֵית אִינוּן בָּרְכִי נַפְשִׁי	non ſint.Benedic anima mea.
الليلويا الرب	יָת שְׁמָא דַיְיָ הַלְלוּיָהּ	nomen DEI Aleluia.
المزمور الرابع والمايه	שַׁבְּחוּ קֳדָם יְיָ	CV. Laudes dicite corã DEO,
اشكروا الرب	קְרוֹן בִּשְׁמֵיהּ	inuocate in nomine eius
وادعوا باسمه	הוֹדְעוּן בְּעַמְמַיָּא עוֹבָ	notas facite in populis
اذكروا في الامم	עוֹבְדוֹי : שַׁבְּחוּ	operationes eius.Laudes dicite
اعماله سبحوه	קוֹמוֹי זַמְּרוּ קוֹמוֹי	coram eo,pſalmos dicite coram eo,
ورتلوه حدثوا	מַלְּלוּ כָּל פְּרִישְׁוָתֵיהּ	narrate omnia mirabilia eius.
بجميع عجايبه ولاسمه	שַׁבְּחוּ בְּשׁוּם קוּדְשֵׁיהּ	Laudate in nomine ſancto eius,
القدوس امتدحوا ولتبتهج	יֶחְדֵּי לִבְּהוֹן דְּתָבְעֵי	letetur cor illorum qui querunt
قلوب طالبي الرب	אוּלְפָן מִן קֳדָם יְיָ :	doctrinam a conſpectu DEI.
وللرب اطلبوا وبه اعتزوا	תִּבְעוּ אוּלְפָנָא דַיְיָ	Quęrite doctrinam DEI
ولوجهه في كل حين	וְאוֹרַיְתֵיהּ קַבִּילוּ אַפּוֹי	& legem eius,accipite faciem eius
ابتغوا واذكروا	תְּדִירָא אִידְכַּרוּ פְּרִישְׁוָתֵיהּ	ſemper.Recordamini miraculorũ eius
عجايبه التي صنع واعماله	דַעֲבַד תִּמְהוֹי וְד	que fecit,portentorum eius
وقضايا فمه ذرية	וְדִינֵי פּוּמֵיהּ : זַרְעָא	& iudiciorum oris eius.Semen

peries ſuper eas unam & uiginti coronam, & eſt ſecretum nominis אהיה cuius nimirum literarum numerus conſurgit in unum & uiginti, & hoc quidem ſignum eſt comprehenſum cum nomine magno tetragrammaton. Et propterea aduerte q dixerit Deus Moſſe אהיה אשר אהיה & terminatur uerſus ſcripture in uerbo אהיה miſit me ad uos. Ter autem dictum eſt אהיה e regione trium coronarum que inſunt ſingulis ſeptẽ ſupraſcriptis literis, & iam edoctus es tõnem numeri earũ. Et rurſum. Tres corone in ſingulis ſeptem literis, e regione trium patrũ Abraham Iſaac & Iaacob, quemadmodum dictũ eſt & rurſum dixit Deus Moſſe ſic dices domui Iaacob. Deus, Dii patrum ueſtrorum Dii Abrahã Dii Iſaac Dii Iaacob miſit me ad uos hoc eſt nomẽ meũ ſempiternum, & hec nominatio mea in omni generatione. Et ſi conſideraueris literas nominum patrum percipies ſecretũ tredecim articulorum ſicut declarauimus. Percipies inſuper ſecretum nominis יה quoniam reperies coronas quindecim ſuper nominibus patrũ. Ecce habes ſacramentũ tredecim articulorum, ſacramentumq; אהיה & ſacramentum nõis magni hamephoras. In quibus quidem nominibus & in nominibus patrum fit mentio diuinitatis, quoniã dicit Dei Abrahã Dei Iſaac Dei Iaacob. Et quando ſpeculatus fueris in nomine אלהים reperies diuinitatem pluraliter ſignatam, & intelligens intelligat, & hoc eſt q dicit hoc eſt nomen meũ eternum, & ſcriptũ eſt ſic לעלם leholam quod occultũ ſignificat, nec licet hoc ſacramentũ patefacere niſi homini miti, & qui incumbat doctrine receptiue, & ſignatũ hoc in ꝓpheris quando dicitur Deus

אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי	Abraham ſerui eius, filiorũ	Abraam ſerui eius, filii	ἀβραάμ, δούλου αὐτοῦ, υἱοὶ
יַעֲקֹב בְּחִירָיו׃	Iaacob electorum eius.	Iacob electi eius.	ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ	Ipſum DEVS Deus noſter,	Ipſe dominus Deus noſter,	Αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו	ĩ vniuerſa terra iudicia eius.	in vniuerſa terra iudicia eius.	ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ	Recordatꝰ ē ĩ etnũ pacti ſui,	Memor fuit ĩ ſclm teſtamĩti ſui,	Ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ,
דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף	verbi quod precepit in mille	verbi quod mãdauit in mille	λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας
דּוֹר׃ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־	gñatiões. Quod pepigit cũ	generationes. Quod diſpoſuit	γενεάς. Ὃν διέθετο
אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ	Abraham, & iuramenti ſui	ad Abraam & iuramenti ſui	τῷ ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ
לְיִשְׂחָק׃ וַיַּעֲמִידֶהָ	ad Iſaac. Et firmauit illud	ad Iſaac. Et ſtatuit illud	τῷ ἰσαάκ. Καὶ ἔστησεν αὐτὸν
לְיַעֲקֹב לְחֹק	cum Iaacob in preceptum,	Iacob in preceptum,	τῷ ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα,
לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃	cũ iſrael in pactũ ſempitnũ.	& iſrael in teſtamentũ eternũ.	καὶ τῷ ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον.
לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־	Dicens tibi dabo	Dicens tibi dabo	Λέγων, σοὶ δώσω
אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל	terram chanaam funiculum	terram chanaan, funiculum	τὴν γῆν χαναάν, σχοίνισμα
נַחֲלַתְכֶם׃ בִּהְיוֹתָם	hereditatis veſtre. Cũ eſſent	hereditatis veſtre. Cum eſſent	κληρονομίας ὑμῶν. Ἐν τῷ εἶναι
מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט	viri numerabiles A. modici	numero breui pauciſſimi	αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς
וְגָרִים בָּהּ׃	& aduene in ea.	& incole eius.	καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ.
וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי	Et tranſierunt de gente	Et pertranſierunt de gente	Καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους
אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה	in gentem, & de regno	in gentem, & de regno	εἰς ἔθνος, καὶ ἐκ βασιλείας
אֶל־עַם אַחֵר׃ לֹא־	ad populum alterum. Non	ad populum alterum. Non	εἰς λαὸν ἕτερον. Οὐκ
הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם	dimiſit hoĩem vt noceret eis	reliquit hominem nocere eis,	ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτούς,
וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם	& corripuit pro eis	& corripuit pro eis	καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν
מְלָכִים׃ אַל־תִּגְּעוּ	reges. Nolite tãgere (meos	reges. Nolite tangere	βασιλεῖς. Μὴ ἅπτεσθε
בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי	chriſtos meos, & in pphetas(	chriſtos meos, & ĩ pphetis meis	τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου
אַל־תָּרֵעוּ׃ וַיִּקְרָא	nolite maligni eē. Et vocauit	nolite malignari. Et vocauit	μὴ πονηρεύεσθε. Καὶ ἐκάλεσε
רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל־	famem ſuper terrã, omnem	famem ſuper terram, & omne	λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν
מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר׃	virgam panis contriuit.	firmamentum panis contriuit.	στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν. (πον,
שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ	Miſit ante faciē eorꝫ virum,	Miſit ante eos virum,	Ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν, ἄνθρω(
לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף	ĩ ſuũ venũdatus eſt Ioceph.	in ſeruũ venundatus eſt ioſeph.	εἰς δοῦλον ἐπράθη ἰωσήφ. (αὐτοῦ,
עִנּוּ בַכֶּבֶל רַגְלוֹ	Afflixerũt cõpede pedes eiꝯ	Hũiliauerũt ĩ cõpedibꝯ pedes eius	Ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας(
בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ׃	ĩ ferrũ venit aĩa eius. (eius,	ferrũ pertranſiit animam eius,	σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.
עַד־עֵת בֹּא דְבָרוֹ	Vſqꝫ ad tpſ dõec veĩret ũbũ(	donec veniret verbum eius.	Μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ,
אִמְרַת יְיָ צְרָפָתְהוּ׃	eloquiũ DEI repurgauit eũ.	Eloquium dñi inflãmauit eum	τὸ λόγιον κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν.
שָׁלַח מֶלֶךְ וַיַּתִּירֵהוּ	Miſit rex & ſoluit eum,	miſit rex & ſoluit eum,	Ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν,
מֹשֵׁל עַמִּים	principem populorum	princeps populorum	ἄρχων λαοῦ
וַיְפַתְּחֵהוּ׃ שָׂמוֹ	& dimiſit illum. Poſuit eum	& dimiſit eum. Conſtituit eum	καὶ ἀφῆκεν αὐτόν. Κατέστησεν αὐτὸν
אָדוֹן לְבֵיתוֹ	dominum domus ſue,	dominum domus ſue,	κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ,
וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ׃	& pricipē in oĩ acqſitiõe ſua.	& principē oĩs poſſeſſionis ſue.	καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ.
לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ	Vt eru. pri. eiꝯ iuxta vo. ſuã,	Vt erudi. prici. eiꝯ ſicꝫ ſemetip.	Τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑ(
וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם׃	& ſenes eius ſapiētiã doceret	& ſenes eius prudentiã doceret.	καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι. (αυτ)
וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל	Et ingreſſus eſt iſrael	Et intrauit iſrael	Καὶ εἰσῆλθεν ἰσραὴλ
מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר	egyptũ, & Iaacob pegrĩatꝰ ē	in egyptum, & Iacob accola fuit	εἰς αἴγυπτον, καὶ ἰακὼβ παρῴκησεν

ابرهيم هم عبيده	דאברהם עבדיה בני	Abraham ſerui eius, filii
بنو يعقوب هم مختاروه	יעקב בחירוהי	Iaacob electi eius.
وهو الرب الهنا	הוא יי אלהנא	Ipſum DEVS Deus noſter,
وفي جميع الارض احكامه	בכל ארעא מתיחן דינוי	in oĩ terra protenſa ſunt iudicia eius.
ذكر ميثاقه الى الابد	דכיר לעלם קימיה	Recordatus eſt in eternum pacti ſui,
الكلمة التي اوصى بها الى الف	פתגם דפקיד לאלפין	verbi quod precepit mille
جيل الذي عهده	דרין : דגזר עם	generationibus. Quod pepigit cum
لابرهيم عبده وقسمه	אברהם וקימיה	Abraham & iuſiurandum ſuum
لاسحق ووصيته	ליצחק : וקיימיה	ad Iſaac. Et ſtatuit illud
ليعقوب ميثاقه	ליעקב לגזירה	Iaacob in preceptum
لاسرايل عهدا موبدا	ולישראל קיים עלם	& Iſraeli in pactum eternum.
حين قال اني معطيك	למימר לך איתן ית	Dicens tibi dabo
ارض كنعان حبل	ארעא דכנען עדב	terram Chanaam, ſortem
قياس ميراثكم عندما	אחסנתכון : כד הויתון	hereditatis veſtre. Cum eſſent
كان عددهم	עם זמנין בעיריין	populus modicus numero pauciſſimi
قليلين وغربا فيها ❧	ותותבין בה : הה	& incole in ea.
جازوا من امة	והליכו מן עממא	Et tranſierunt de populo
الى امة ومن مملكة	לעמא ממלכותא	in populum, de regno
الى شعب اخر لم	לעם חורן : לא	ad populum alterum. Non
يدع بشرا يظلمهم	שבק איניש לטלומיהון	permiſit hominem vt violaret eos
ووبخ الملوك من	ואוכח בגיניהון	& corripuit pro eis
اجلهم قائلا لا تلمسوا	מלכיא : לא תקרבון	reges. Nolite tangere
مسحائي ولا تمكروا	במשיחי ולנביאי	chriſtos meos, & prophetis meis
بانبيائي ❧ سبعة	לא תבאישון : ואכריז	non ſitis infenſi. Et vocauit
جوعا على الارض وحطم	כפנא על ארעא כל	famem ſuper terram, omne
زرع ارضهم	סעיד לחמא תבר :	ſubſtentamentum panis contriuit.
ارسل امامهم رجلا	שדר קדמיהון גבר	Miſit ante eos virum
بيع يوسف للعبودية	חכים לעבד אזדבן יוסף :	ſapientẽ, in ſeruũ venditus eſt Ioceph.
واوثقوا بالقيود رجليه	עניאו בשושלתא רגלוי	Cõtriuerunt compedibus pedes eius,
جازت نفسه في الحديد	שיר דפרזל עלת בנפשיה	catena ferrea pertranſiuit aĩam eius.
حتى جاءت كلمته ❧	עד עידן דאתא פתגמיה	Quouſq; veniret tẽpus ſmonis eius,
قول الرب ابتلاه	מימרא דיי צרף יתיה :	verbum DEI, repurgauit eum.
ارسل الملك فاطلقه	שדר מלאכא ושריה	Miſit angelum & ſoluit eum,
وجعله رئيسا على شعبه	שולטן דעממיא ופטריה	principem populorum & dimiſit
واقامه سيدا	יתיה : שויה	eum. Conſtituit eum
على اهل بيته	רבון על ביתיה	dominum ſuper domum eius,
وسلطانا على كل ما له	שליט בכל קניניה	principem in omni acquiſitione eius.
ليودب اراكنه كنفسه	למיסר רברבנוי היך	Vt erudiret proceres eius ſicut
ويفقه مشيخته	בנפשיה ומן סבוי יתחכם	aĩã ſuã, & ſeniores eiꝰ ſapiẽtiã doceret
ودخل اسرايل	ואתא ישראל	Eriuit Iſrael
مصر وتغرب يعقوب	למצרים ויעקב דר	in egyptum & Iaacob peregrinatus eſt

in tabernaculo ſanctitatis eius, timeat ab eo omnis terra. Et hic ſignatur ſecretũ יהוה & ſecretum אדני & cõprehenduntur in illo nomine. Et in hoc uerſiculo quem nunc tractamus inuenies declarationẽ nominis hamephoras, quoniã dixit ספרו לי פה שמו פה Ecce quomodo in litera י dictionis לי & in litera ה dictionis פה & in litera ו dictionis שמו & in litera ה dictionis פה detegitur magnum amen יהוה & ꝓpterea reſpõdit Deus hoc eſt nomen meũ occultum. Sed dices filiis Iſrael יהוה miſit me ad uos. &c.

A .i. adeo pauci ꝙ facile numerari poterãt.

בארץ חם: ויפר את-	ī terra Cham. Et creſcere fecͭ	In terra Cham. Et auxit (uit eū	ἐν γῇ χάμ. Καὶ ηὔξησε (αὐτὸν
עמו מאד ויעצמהו	pplm ſuū nimis, & robora. eū	pplm ſuū vehemēter, & firma(	τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐκραταίωσεν(
מצריו: הפך לבם	ſr āgētes eos. Cōuer. cō coꝝ	ſr inimicos eiꝰ. Cōuertit cō coꝝ	ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Μετέστρεψε τὴν καρ(
לשנא עמו	vt odio haberēt populū eius,	vt odirent populum eius,	τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, (δίαν αὐτοῦ
להתנכל בעבדיו	vt doloſe agerēt cōtra ſuos(	& dolū facerent in ſeruos eius.	τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ.
שלח משה עבדו	Miſit Moſſe ſuū ſuū, (illius.	Miſit Moyſen ſeruum ſuum,	Ἐξαπέστειλε μωυσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
אהרן אשר בחר בו	Aharon quem elegit ſibi.	Aaron quem elegit ipſum.	ἀαρὼν ὃν ἐξελέξατο ἑαυτῷ.
שמו בם דברי	Poſuit in eis verba	Poſuit in eis verba	Ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους
אתותיו ומפתים	ſignoꝝ ſuorū, & portentorū	ſignorū ſuorum, & prodigiorū	τῶν σημείων αὐτοῦ, καὶ τῶν τεράτων αὐτοῦ
בארץ חם: שלח חשך	ī terrā Cham. Miſit tenebras	In terra Cham. Miſit tenebras	ἐν γῇ χάμ. Ἐξαπέστειλε σκότος
ויחשך ולא מרו	& ɔtenebrauit, & ñ fuerūt ī(	& obſcurauit, & nō exacerbauit	καὶ ἐσκότασεν, ὅτι παρεπίκραναν
את דברו: הפך את-	v̄bis eiꝰ. Cōmutauit (creduli	ſermones ſuos. Conuertit	τοὺς λόγους αὐτοῦ. Μετέστρεψε
מימיהם לדם	aquas eorum in ſanguinem,	aquas eorum in ſanguinem,	τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα,
וימת את דגתם:	& occidit piſces eorum.	& occidit piſces eorum,	καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.
שרץ ארצם	Ebuliuit terra eorum	Edidit terra eorum	Ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν
צפרדעים בחדרי	ranas, in cubilibus	ranas, in penetralibus	βατράχους, ἐν τοῖς ταμιείοις
מלכיהם: אמר ויבא	regum eorū. Dixit & venit	regum ipſorum. Dixit & venit	τῶν βασιλέων αὐτῶν. Εἶπε, καὶ ἦλθε
ערב כנים בכל-	mixtio, pediculi ī vniuerſos	cynomia & cyniſes in omnibus	κυνόμυια, καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι
גבולם: נתן	terminos eorum. Dedit	finibus eorum. Poſuit	τοῖς ὁρίοις αὐτῶν. Ἔθετο
גשמיהם ברד אש	pluuias eoꝝ grādinem, ignē	pluuias eorum grādinē, ignem	τὰς βροχὰς αὐτῶν, χάλαζαν, πῦρ
להבות בארצם:	flāmaꝝ in terra eoꝝ. (eoꝝ,	cōburētē ī terra ipſoꝝ. (as eoꝝ,	καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. (συκᾶς αὐτῶν
ויך גפנם ותאנתם	Et pcuſſit vineā eoꝝ & ficū(	Et pcuſſit vineas eoꝝ & ficulne(	Καὶ ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς(
וישבר עץ גבולם:	& cōfregit lignū finiū eorū.	& contriuit lignum finiū eorū.	καὶ συνέτριψε πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν.
אמר ויבא ארבה	Dixit & vēit locuſta (merus.	Dixit & venit locuſta (rus.	Εἶπε καὶ ἦλθεν ἀκρίς,
וילק ואין מספר:	& bruchus, cuius ñ erat nu(	& bruchus, cuius nō erat nume(	καὶ βροῦχος οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός.
ויאכל כל עשב	Et comedit omnem herbam	Et comedit omne fenum	Καὶ κατέφαγε πάντα χόρτον
בארצם ויאכל	terre eorum, & deuorauit	in terra eoꝝ, & comedit (ſit oē	ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε
פרי אדמתם: ויך כל	fructū tre eoꝝ. Et pcuſſit oē	oēm fructū terre eoꝝ. Et pcuſ(	πάντα τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν. Καὶ ἐπά(
בכור בארצם	primogenitum in terra eoꝝ,	primogenitum in terra eorum,	πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, (ταξε πᾶν
ראשית לכל אונם:	primitias oīs fortitudis eoꝝ.	primitias omnis laboris eorū.	ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν.
ויוציאם בכסף	Et eduxit eos cum argento	Et eduxit eos cum argento	Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ
וזהב ואין ב	& auro, & non erat	& auro, & non erat	καὶ χρυσίῳ, καὶ οὐκ ἦν
בשבטיו כושל:	in tribubus eorū ceſpitans.	in tribubus eorum infirmus.	ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ὁ ἀσθενῶν.
שמח מצרים בצאתם	Letata ē egy. cū egrederent	Letata ē egyptus ī pfectiōe eoꝝ	Εὐφράνθη αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν
כי נפל פחדם	qm̄ irruerat terror eorum	quia incubuit timor eorum	ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν
עליהם: פרש ענן	ſuper eos. Expandit nubem	ſuper eos. Expādit nubē (cetet	ἐπ᾽ αὐτούς. Διεπέτασε νεφέλην
למסך ואש להאיר	in tētoriū, & ignē vt luceret	ī ptectionē eorū & ignē vt lu(	εἰς σκέπην αὐτοῖς, καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι
לילה: שאל ויבא	nocte. Petiuit & adduxit	eis p noctē. Petierunt & venit	αὐτοῖς τὴν νύκτα. Ἤτησαν καὶ ἦλθεν
שלו ולחם שמים	coturnicem, & pane celi A.	coturnix & pane celi	ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ
ישביעם: פתח צור	ſaturauit eos. Aperuit petrā	ſaturauit eos. Dirupit petram	ἐνέπλησεν αὐτούς. Διέρρηξε πέτραν,
ויזובו מים הלכו	& fluxerūt aque, cucurrerūt	& fluxerunt aque, abierunt	καὶ ἐρρύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν

في ارض حام وجعل	בארעא דחם: ואפיש ית	in terra Cham.Et creſcere fecit
شعبه يكثر جدا اعلاه	עמיה לחדא ואתקפית	populũ ſuum nimis,& fortiorẽ eũ fecit
على اعدايه فانصرف	מן מעיקוי: אתהפיך	q̃ qui moleſtabant eos.Conuertit
قلبهم لبغض شعبه	לבהון למסני עמיה	cor eoꝝ ad habendũ odio populũ eius,
ليمكروا بعبيده	לחשבא בישן על עבדוי:	& ad cogitãda mala ſuper ſeruos eius.
فارسل موسى عبده	שדר משה עבדיה	Miſit Moſſe ſeruum ſuum
وهارون صفيه	אהרן דאתרעי ביה:	Aharon quoniã complacuit ei in illo.
صنع فيهم	שויאו בהון פתגמי	Poſuit in eis verba
اياته وعجايبه	אתוותיה ותמהוי	ſignorũ ſuorũ,& mirabilium ſuorum
في ارض حام بعث ظلمه	בארעא דחם: שדר חשוכא	in terra Cham.Miſit tenebras
فصار ليلا لانهم اسخطوا	וחשיכנון ולא סריבו	& obtenebrauit eos,& non reſtiterunt
كلامه فحول	על פתגמיה: הפך	verbis eius.Conuertit
مياههم دما	לאדמא מימיהון	in ſanguinem aquas eorum,
واماث حيتانهم	וקטל כל נוניהון:	& occidit omnes piſces eorum.
ايضا وانتفشت ارضهم	רחש ארעהון	Ebulliuit terra eorum
ضفادع في مخادع	עורדעניא בקיטוני	ranas,in cubilibus
ملوكهم امر فجا ذباب	מלכיהון: אמר ואיתי	regum eorum.Dixit & venit
الكلب والقمل في جميع	עירבובין קלמתא בכל	mixtio,pediculi in omnibus
تخومهم جعل	תחומיהון: יהב	finibus eorum.Conuertit
امطارهم بردا واشتعال	מטריהון ברדא אשתא	pluuias eorum in grandinem,ignem
النار في ارضهم	משלהבא בארעהון:	vrentem in terra eorum.
ضرب كرومهم وتينهم	ומחא גופניהון	Et percuſſit vineas eorum
وحطم جميع شجر تخومهم	ותיניהון ותבר אילני	& ficus eorum,& confregit arbores
قال فاتى جراد	תחומיהון: אמר ואיתי	finium eorum.Dixit &,venit
ودبا لا يحصى	גובאי ורשנא ולית מניין	locuſta & bruchus,& ſi erãt nũerabiles
فاكل جميع ثمار	ואכל כל עיסבא	Et conſumpſit omnem herbam
ارضهم وقتل	בארעהון ואכל כל פירי	in terra eorum,& comedit oẽs fructus
كل ابكار مصر واول	בארעהון: וקטל כל	in terra eorum.Et occidit omne
ولدانهم	בוכרא בארעהון	primogenitum in terra eorum
واخرجهم	שירוי לכל תוקפיהון:	primitias omnis fortitudinis eorum.
بالذهب	ואפיקינון בסימא	Et eduxit eos cum argento
والفضه ولم يكن	ובדהבא ולא איתתי	& ãuro,& non adiudicati ſunt
في قبايلهم مريض	עם מצראי למתקלא:	cum egyptiis ad ſcandalum.
ففرح مصر بخروجهم	חדון מצרים במפקיהון	Letata eſt egyptus profectione eorum
لان جزعهم وقع	ארום נפל דחלתהון	quod irruiſſet timor eorum
عليهم بسط سحابا	עליהון: פרס עננא	ſuper eos.Expandit nubem
فظللهم ونارا في الليل	היך מטלתא ואשתא לאנהרא	tanquã tentorium,& ignẽ vt luceret
تضي عليهم سالوا فاطعمهم	בליליא: שאילו בסרא	in nocte.Petierunt carnes
فاتاهم السلوى واشبعهم من	ואיתי פסיונין ולחמא	& venire iuſſit coturnices,& pane
خبز السما شق صخره	דשמיא שבעינון: פתח	celeſti ſaturauit eos.Sciidit
فسالت المياه وجرت	טינרא ואיבו מיא הליכו	petrã & fluxerunt aque,ambulauerũt

A. Ex cõmentariis Haramban תשליך משמים ארץ תפארת ישראל כדומר שמן השמים השליך לארץ את התפארת וכבר ידעת סוד ולא תוח פינת שיצאת עית בינת הרצון כאשר תבין מה שנעשה חשם פניו אליך בברכת כהנים ותהיה מקבל בו תבינות .i.Proiecit in terram pulchritudinẽ Iſrael, ſignificare uolẽs quod Deus deſcẽdere fecit de celis ſummã & ſupremam pulchritudinem in terram. Et notato ſecreta eius huiuſcemodi, nec diſcedas abeis. Et ipſe ad ſe accipiet ſupremam pulchritudinem cum ſibi beneplacitum fuerit,quemadmodum intelliges ex benedictione ſacerdotum in qua dicitur. Aſcendere faciet Deus facies ſuas ad ſe,& ſi hoc bene intellexeris,etiam quod ſupradictum eſt intelliges. Aduerte ſummam pulchritudinem Chriſtum ſignificare, cuius celeſtis mãna celeſtiſq; panis figura fuit.

ſũmã pulchri[tudinem] Chriſtum ſignif[icare] [cuius] celeſtis mãna celeſtis panis figura fuit

בְּצִיּוֹת נָהָר׃ כִּי	in arida flumina. Quia	in ſicco flumina. Quoniam	ἐν ἀνύδροις ποταμοί. Ὅτι
זָכַר אֶת־דְּבַר קָדְשׁוֹ	recordatus ē verbi ſācti ſui,	memor fuit verbi ſancti ſui,	ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ,
אֶת אַבְרָהָם עַבְדּוֹ׃	cum Abraham ſeruo ſuo.	qd habuit ad Abraā puerū ſuū.	τοῦ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
וַיּוֹצִא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן	Et eduxit ppl'm ſuū ī letitia	Et eduxit ppl'm ſuū ī exultatōe,	Καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει,
בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו׃	in cantu, electos ſuos	& electos ſuos in letitia.	καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.
וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת	& dedit eis terras	Et dedit illis regiones	Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים	gētium, & laborem nationū	gentium, & labores populorum	ἐθνῶν, καὶ πόνους λαῶν
יִירָשׁוּ׃ בַּעֲבוּר	poſſederunt. Vt	poſſederunt. Vt	κατεκληρονόμησαν. Ὅπως
יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו	cuſtodirent precepta eius,	cuſtodiant iuſtificationes eius,	ἂν φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ,
וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ	& leges eius ſeruarent	& legem eius requirant.	καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.
הַלְלוּ יָהּ׃	Haleluia.	Alleluia.	
קו הַלְלוּ יָהּ	CVI. Haleluia.	CV. Alleluia.	ρέ. Ἀλληλούϊα.
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־	Confitemini DEO quoniā	Confitemini domino quoniam	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι
טוֹב כִּי לְעוֹלָם	bonus, quoniam in eternum	bonus, quoniam in ſeculum	χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ מִי יְמַלֵּל	miſicordia eius. Quis loqͣ̄	miſicordia eius. Quis loquet̄	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τίς λαλήσει
גְּבוּרוֹת יְהוָה	fortitudines DEI,	potentias domini.	τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου,
יַשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ׃	auditas faciet oēs laudes eiꝰ.	auditas faciet oēs laudes eius.	ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ.
אַשְׁרֵי שׁם	Beati qui	Beati qui	Μακάριοι οἱ
שֹׁמְרֵי מִשְׁפָּט עֹשֵׂה	cuſtodiūt iudiciū & faciunt	cuſtodiunt iudicium, & faciunt	φυλάσσοντες κρίσιν, καὶ ποιοῦντες
צְדָקָה בְכָל־עֵת׃	iuſtitiam in omni tempore.	iuſtitiam in omni tempore.	δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ.
זָכְרֵנִי יְהוָה בִּרְצוֹן	Recordaē mei DEVS ī be(	Memēto noſtri dñe ī bñplacito	Μνήσθητι ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ
עַמֶּךָ פָּקְדֵנִי ב	ppli tui, viſita me (niuolētia	populi tui viſita nos	τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς
בִּישׁוּעָתֶךָ׃ לִרְאוֹת	in ſalutari tuo. Vt videam	in ſalutari tuo. Ad videndum	ἐν τῷ σωτηρίῳ σου. Τοῦ ἰδεῖν
בְּטוֹבַת בְּחִירֶיךָ	bona electorum tuorum	in bonitate electorum tuorum	ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου,
לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחַת	& leter in letitia	ad letandum in letitia	τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ
גּוֹיֶךָ לְהִתְהַלֵּל עִם־	gentis tue, & exultem cum	gentis tue, vt lauderis cum	τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ
נַחֲלָתֶךָ׃ חָטָאנוּ עִם	hẽditate tua. Peccauimus cū	hereditate tua. Peccauimus cū	τῆς κληρονομίας σου. Ἡμάρτομεν μετὰ
אֲבוֹתֵינוּ הֶעֱוִינוּ	A. pr̄ibus nr̄is, iniq̄ fecimus	patribus noſtris, iniuſte egimus	τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν,
הִרְשָׁעְנוּ׃ אֲבוֹתֵינוּ	impie egimus. Patres noſtri	iniqͣtatē fecimus. Patres noſtri	ἠδικήσαμεν. Οἱ πατέρες ἡμῶν
בְמִצְרַיִם לֹא	in egypto non	in egypto non e	ἐν Αἰγύπτῳ οὐ
הִשְׂכִּילוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ	intellexerunt mirabilia tua,	intellexerunt mirabilia tua.	συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου,
לֹא זָכְרוּ אֶת־רֹב	nō fuē recordati multitudīs	nō fuerūt memores multitudīs	οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους (βαίνοντες
חֲסָדֶיךָ וַיַּמְרוּ	miſicordie tue. Et rebelles(	miſicordie tue. Et irritauerūt(	τοῦ ἐλέους σου. Καὶ παρεπίκραναν ἀνα(
עַל־יָם בְּיַם־סוּף׃	ī mari, ī mari rubro. (fuerūt	ī mare, mare rubrū. (aſcēdētes	ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,
וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן	Saluauit autem eos propter	Et ſaluauit eos propter	καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν
שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת־	nomen ſuum, vt oſtenderet	nomen ſuum, vt notam faceret	τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Τοῦ γνωρίσαι
גְּבוּרָתוֹ׃ וַיִּגְעַר	fortitudinē ſuā. Et cōmina(	potentiam ſuam. Et increpauit	τὴν δυναστείαν αὐτοῦ, καὶ ἐπετίμησε
בְּיַם סוּף וַיֶּחֱרָב	mari rubro, & aruit, (tus eſt	mare rubrum & exiccatum eſt,	τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐξηράνθη.
וַיּוֹלִיכֵם בַּתְּהֹמוֹת	& traduxit eos per abyſſos	& deduxit eos in abyſſis	Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ,
כַּמִּדְבָּר׃ וַיּוֹשִׁיעֵם	q̄ſi ī deſerto. Et ſaluauit eos	ſicut in deſerto. Et ſaluauit eos	ὡς ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς
מִיַּד שׂוֹנֵא	de manu odientis,	de manu odientium,	ἐκ χειρὸς μισοῦντος.

لانهار في القفار المعطشة	בצחותא היך נהר׳ ארום	per aridam ſicut flumina. Quoniam
لانه ذكر كلمته المقدسة	דכיר ית מלל קודשיה	memor fuit verbi ſancti ſui
التي قررها لابرهيم عبده	דעם אברהם עבדיה	quod habuit cum Abraham ſeruo ſuo.
واخرج شعبه بالفرح	ואפיק עמיה בחדותא	Et duxit populum ſuum
ومختاريه بالمسرة	בתושבחא ית בחירוהי	in letitia, & in laude electos ſuos.
واعطاهم بلدان	ויהב להון ארעת	Et dedit eis terras
الامم وورثهم اتعاب	עממיא וליעות עממיא	populorum, & labores populorum
الشعوب ليحفظوا	ירתון: מן בגלל	poſſederunt. Vt
وصاياه	דינטרון קיימוי ו	obſeruent precepta eius,
ويطلبوا ناموسه	ואורייתיה ינטרון	& legem eius cuſtodiant.
الليلويا	הללו יה	Aleluia,
المزمور الخامس والمايه	הללו יה	CVI. Aleluia.
اشكروا الرب فانه	אודו קדם יי ארום	Confitemini coram Deo, quoniam
صالح والى الابد	טבא ארום לעלם	bonus, quoniam in eternum
رحمته من الذي يقدر	טוביה מאן יכול למללא	benignitas eius. Quis poterit narrare
ان يحكي جميع جبروت الرب	גבורתא דיי ישמע	fortitudines DEI, valebit
او يسمع جميع تماجيده	לאשמעא לכולהון	notas facere omnes
طوباهم الذين	תושבחתיה: טובי דין	laudes eius. Beati
يحفظون احكامه ويعملون	דנטרין דינא עבדי	cuſtodientes iudicium facienteſque
بالعدل في كل حين	צדקתא בכל עידן:	iuſtitiam in omni tempore.
اذكرنا يارب عند مسرة	דכר יתי עביד ברעותא	Recordare mei in voluntate
شعبك وتعهدنا	טבא עם אדכר	bona cum populo tuo, recordare mei
بخلاصك لكيما نعاين	בפורקנך: למחמי	in redemptione tua. Vt videam
صلاح اصفيائك	בטובת בחיריך	in bonitate electorum tuorum
ونفرح بفرح	למחדי בחדות עמך	& gaudeam in letitia populi tui,
امتك ونمجد	לאשתבחא עם	& laudes dicam cum
مع ميراثك لاننا خطئنا	אחסנתך: חבנא עם	hereditate tua. Peccauimus cum
مع ابائنا وظلمنا	אבהתנא עוינא	patribus noſtris, inique fecimus
واثمنا اباونا	ארשענא: אבהתנא	imple egimus. Patres noſtri
وهم بمصر لم	במצרים לא אסתכלו	in egypto non fuerunt memores
يفهموا عجايبك	פרישתך ולא דכרו ית	mirabilium tuorũ & nõ ſunt recordati
ولم يذكروا كثرة	סוגעי טובך וסריבו על	multitudinis miſericordie tue, & puo
رحمتك حين اسخطوك	מימרך על ימא בימא	verbũ tuũ in mari, in mari (cauerũt
وهم صاعدون في بحر	דסוף: ופרקינון	rubro.
العلزم فنجاهم	ופרקינון בגלל	Et redemit eos propter
باسمك لتظهر	שמיה לאודעא ית	nomen ſuum vt ſciri faceret
قدرتك زجر	גבורתיה: ונזף	potentiam ſuam. Et cõminatus eſt
البحر الاحمر فجف	בימא דסוף ואתנגיב	mari rubro & ſiccatum eſt
اجازهم في اللجج	ודברינון בתהומיא היך	& deduxit eos in abyſſis ſicut
كانهم في البر وخلصهم	במדברא: ופרקינון	in deſerto. Et redemit eos
من ايدي الاعدا	מיד סנאה ופרק	de manu odientis & redemit

A De peccato hebreorum. Ex libro ciphre
אין בהם תבונה אין בהם
אחד יסתכל ויאמר עכשיו
אחד ממנו ירדוף אלף
ושנים יניסו רבבה אם
לא כי צורם מכרם
.i. Et non eſt in eis intellectus nõ erit in eis qui intelligat & dicat, nunc ex noſtris unus, perſequetur mille & duo compellent fugere decẽ millia, quoniã uendiderunt creatorẽ ſuum ſiue fictorem ſuum, aut ſi mauis, eum qui formam dedit eis.

ויגאלם מיד אויב :	& ĩdemit A. eos de mãu ini.	& redemit eos de manu inimici.	Καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν
ויכסו מים צריהם	Et operuit aqua hoſtes eorũ,	Et operuit aqua tribulãtes eos,	Ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς,
אחד מהם לא נותר:	vnus de ipſis non ſuperfuit.	vnus ex eis nõ remanſit.	εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη.
ויאמינו בדבריו	Et crediderunt verbis eius	Et crediderunt verbis eius,	Καὶ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ,
ישירו תהלתו:	cecineruntq; laudem eius.	& laudauerunt laudem eius.	καὶ ᾖσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.
מהרו שכחו מעשיו	Cito obliti ſunt operũ illius,	Cito fecerũt obliti ſt opũ eius,	Ἐτάχυναν ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ,
לא חכו ל	nec expectauerunt	& non ſuſtinuerunt	οὐχ ὑπέμειναν
לעצתו : ח	voluntatem eius.	conſilium eius.	τὴν βουλὴν αὐτοῦ.
ויתאוו תאוה	Et deſiderauerũt deſideriũ	Et cõcupierunt cõcupiſcentiã	Καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν
במדבר וינסו	In deſerto, & tentauerunt	in deſerto, & tentauerunt	ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασαν
אל בישימון :	Deum in ſolitudine,	Deum in inaquoſo.	τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ.
ויתן להם שאלתם	Et dedit eis petitionẽ ipſorũ,	Et dedit eis petitionẽ ipſorũ,	Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν,
וישלח רזון	& miſit tenuitatem	& miſit ſaturitatem	ἐξαπέστειλε πλησμονὴν
בנפשם ויקנאו	in aĩam eorũ. Et zelati ſunt	in animas eorũ. Et irritauerunt	εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Καὶ παρώργισαν
למשה במחנה	Moſſe in caſtris	Moyſen in caſtris,	τὸν μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ,
לאהרן קדוש יהוה	Aharon ſanctum DEI.	Aaron ſanctum domini.	τὸν ἀαρὼν τὸν ἅγιον κυρίου.
תפתח ארץ ותבלע	Apta eſt terra & deuorauit	Aperta eſt terra & deglutiuit	Ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε
דתן ותכס על עדת	Datan, & operuit ſynagogã	Dathan, & opuit ſup ꝯgregatiõẽ	δαθάν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν
אבירם ותבער אש	Abirã. Et ſuccẽſus eſt ignis	Abyron. Et exarſit ignis	ἀβειρών. Καὶ ἐξεκαύθη πῦρ
בעדתם להבה	in ſynagoga eorum, flamma	in ſynagoga eorum, flamma	ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, φλὸξ
תלהט רשעים :	exuſſit impios.	combuſſit peccatores.	κατέφλεξεν ἁμαρτωλούς.
יעשו עגל בחרב	Fecerunt vitulũ in Choreb,	Et fecerunt vitulum in Oreb,	Καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν χωρήβ,
וישתחוו למסכה :	& adorauerunt conflatile.	& adorauerunt ſculptile.	καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ.
וימירו את כבודם	Et mutauerunt gloriã ſuam	Et mutauerunt gloriam ſuam	καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτοῦ,
בתבנית שור אכל	ĩ ſimilitudinẽ bouis comedẽtis	ĩ ſimilitudinẽ vituli, comedẽtis	ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἐσθίοντος
עשב : שב	herbam.	fenum.	χόρτον. (αὐτούς,
שכחו אל מושיעם	Obliti ſũt Dei ſaluatoris ſui,	Obliti ſunt Deũ q ſaluauit eos,	Καὶ ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος
עשה גדלות במצרים	q fecit magnalia in egypto.	qui fecit magnalia in egypto,	τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν αἰγύπτῳ.
נפלאות בארץ חם	Mirabilia in terra Cham. A	mirabilia in terra cham,	Θαυμάσια ἐν γῇ χάμ,
נוראות על ים סוף	timenda ſuper mare rubrũ.	terribilia in mari rubro.	φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς.
ויאמר להשמידם	Dixit ergo ꝗ cõtereret eos,	Et dixit vt diſperderet eos,	Καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς,
לולי משה בחירו	niſi Moſſe electus eius (illius,	ſi non Moyſes electus eius	εἰ μὴ μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ,
עמד בפרץ לפניו	ſtetiſſet ꝑ flagello ꝯtra faciẽ(	ſtetiſſet ĩ ꝯfractiõe ĩ ꝯſpectu eiꝯ.	ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ,
להשיב חמתו	vt auerteret ĩdignatiõẽ eiꝯ,	Vt auerteret iram eius,	τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, (δένωσαν
מהשחית : וימאסו	vt n̄ iterficeret. Et deſpexe(	ne diſperderet eos, & ꝑ nihilo(	τοῦ μὴ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. Καὶ ἐξου(
בארץ חמדה לא	terrã deſiderabilẽ, nec (rũt	terrã deſiderabilẽ. Nõ(habuerũt	γῆν ἐπιθυμητήν, οὐκ
האמינו לדברו :	crediderunt ſermoni eius.	crediderunt verbo eius,	ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ.
וירגנו באהליהם	Et murmurauerũt ĩ tabnacu(	& murmurauerũt ĩ tabernacu(	Καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν,
ולא שמעו בקול	n̄ exaudierũt vocẽ (lis ſuis,	nõ exaudierũt vocẽ (lis ſuis.	οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς
יהוה : וישא ידו	DEI. Et eleuauit manũ ſuã	domini. Et eleuauit manũ ſuã	κυρίου. Καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ
להם להפיל אותם	ſuper eos, vt deiiceret eos	ſuper eos, vt proſterneret eos	ἐπ᾽ αὐτούς, τοῦ καταβαλεῖν αὐτοὺς

وانقذهم من ايدى	יתהון מן יד בעיל דבבא:	eos de manu patroni inimicitie.
المبغضين فاطبق الما على	וחפון מיא מעיקיהון	Et operuit aqua tribulantes eos,
مضطهديهم فلم يبق واحد	חד מנהון לא אשתייר:	vnus ex eis non ſuperſuit.
منهم فامنوا بكلامه	והימינו בשום מימריה	Et crediderunt in nomine verbi eius
ومجدوا تسبيحه	שבחו תושבחתיה:	hymnoſq; dixerunt laudantes eum.
ثم اسرعوا ونسوا اعماله	פרהיבו אתנשיאו	Cito obliti ſunt
ولم ينتظروا	עובדוהי ולא אסתכלו	operum eius, & non ſuſtinuerunt
ارادته	למילך מלכותיה:	conſilium eius.
اشتهوا شهوة	ואתרגיגו רגגתא	Et concupiuerunt concupiſcentiam
في البرية وجربوا	במדברא ונסיאו	in deſerto, & tentauerunt
الله حيث لاما	אלהא באתר צדי:	Deum in loco deſolato.
فاعطاهم الذى سالوه	ויהב להון שאלתהון	Et dedit eis petitionem eorum,
وارسل شبعا	ושלח פתרנותא	& miſit maciem
لانفسهم اغضبوا	בנפשיהון: וקניאו	in animas eorum. Et emulati ſunt
موسى في المعسكر	למשה במשריתא	Moſſe in caſtris
وهرون قديس الرب	לאהרן קדישא דיי:	Aharon ſanctum DEI.
فانفتحت الارض وابتلعت	אתפתחת ארעא ובלעת	Aperta eſt terra & deglutiuit
داثان واطبقت على	דתן וחפא על סיעת	Datan, & operuit congregationem
جماعة ابيرون واشتعلت	אבירם: ודליקת אישתא	Abiram. Et ſuccenſus eſt ignis
نارا في جمعهم فاحرقت	בסיעתהון להבותא	in congregatione eorum flamma
اللهيب الخطاه	תשלהב רשיעיא:	vorauit impios.
وصنعوا عجلا في حوريب	עבדו עגלא בחורב	Fecerũt vitulum in choreb,
وسجدوا لصانع	וסגידו למתכא:	& adorauerunt conflatile.
اليد وبدلوا مجدهم	ופרגו ית איקר	Et mutauerunt gloriam
بشبه عجل ياكل	ריבונהון בדמות תור	domini ſui, in ſimilitudinem vituli
حشيشا	דאכיל עיסבא ומזדהם:	comedentis herbam atq; mugientis.
ونسوا الله الذى خلصهم	אתנשיאו אלהא פריקיהון	Obliti ſunt Dei redemptoris eorum,
وصنع العظايم بمصر	דעבד רברבן במצרים:	qui fecit magnalia in egypto.
والعجايب في ارض حام	פרישן בארעא דחם	Mirabilia in terra Cham
والمخوفات في البحر الاحمر	דחילן על ימא דסוף:	terribilia in mari rubro.
وقال انه يهلكهم	ואמר במימריה לשיציתהון	Et dixit in verbo ſuo vt cõtereret eos,
فلولا موسى صفيه	אלולא משה בחיריה	niſi Moſſe electus eius (ctu eius,
قام بين يديه في وقت	דקם ואתקף בצלו קדמוי	ſurrexiſſet & inſtitiſſet orare in cõſpe(
الانكسار ليصرف سخطه	לאתבא חמתיה מלחבלא:	vt conuerteret irã ſuã a deſtructione.
حتى لا يستاصلهم رذلوا	וא[illegible]	Et deſpexerunt
الارض الشهية ولم	נפשהון בארעא רגגא	anime eorum terram deſiderabilem,
يومنوا بكلمته	לא הימינו בפתגמיה:	neq; crediderunt verbo eius.
وتقمقموا في مساكنهم	ואתרעמו במשכניהון	Et murmurauerũt i tabernaculis ſuis,
ولم يسمعوا قول	לא קבילו במימרא	non admiſerunt verbum
الرب فرفع يده	דיי: וארים ידיה בשבועה	DEI. Et leuauit manum ſuã & iurauit
عليهم ليكر حهم	בטולהון למירמא	in illos, quod daret

A. Quod redemptor eſſet futurus. Deus & homo. Ex cõmẽtariis R. Abraham Pici, que inſcribuntur de ſignificatione apicũ qui ſuperſcribũtur literis libri legis quos hebrei taghin uocant

ותו שלמה עליו השלום ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני אשר יעמוד תחתיו ואמנם דרך האדם בזמן שנולד הוא ילד והולך וגדל עד כי גדל מאד ועל זה אמר ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני ר״ל עם השני שהגבהת בעין השכל הילד והשני אחר תחתיו משכל הראשון ודי בזה למשכיל ואין ראוי לגלותו אלא למבין מדעתו והמאמר פעמים שלש עם גבר ומספיק ליה להשיב נפשו מני שחת ולתת לו גוף אחר לאור באור החיים בחיים בצורים הבא

.i. Dictum eſt a Salomone. Sic pax ſuper eum. Vidi cunctos uiuẽtes qui ꝓficiſcũtur ſub ſole, cũ adoleſcente ſecũdo q manebit loco eius. Eccle. iiii. Certum eſt homini ꝓprium eſſe, naſci puerũ & adoleſcentem, & in dies ꝓficere accipereq; incrementum, donec ueniat ad ꝑfectionẽ, & hoc eſt ꝙ dicit, oẽs uiuentes proficiſcentes .i. proficientes ſub ſole, cũ adoleſcente ſecundo. Eſtq; huius uerbi ſẽſus, iuxta doctrinã meam, ſm quã iubeo te ĩtellectu percipere hoc, ꝙ adoleſcens ſecũdus, eſt intelligẽtia prima .i. Deus. Nec licet hec pandere & reuelare, niſi illi dũtaxat qui per ſe ipſum hec intelliget. Et hoc eſt ꝙ hƺ Iob. cap. xxxiii. Duabus uicibus .s. a Deo remiſſio facta eſt. Tertiã uero fecit homo. Et mox ſubiũgit, ut redimeret animas de iferno, daretq; eis corpus aliud lucidum, ut luceret i uita, & uita itelligitur uita eterna, hec ibi.

A. Egyptum nominat hebrei miſraim, ſumpta denominatiõe a filio Cham qui miſ-

T

ויגאלם מיד אויב׃	& ředemit A. eos de mãu ini.	& redemit eos de manu inimici.	Καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν
ויכסו מים צריהם	Et operuit aqua hoſtes eorũ,	Et operuit aqua tribulãtes eos,	Ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς,
אחד מהם לא נותר׃	vnus de ipſis non ſuperfuit.	vnus ex eis nõ remanſit.	εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη.
ויאמינו בדבריו	Et crediderunt verbis eius	Et crediderunt verbis eius,	Καὶ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ,
ישירו תהלתו׃	cecineruntq; laudem eius.	& laudauerunt laudem eius.	καὶ ᾖσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.
מהרו שכחו מעשיו	Cito obliti ſunt operũ illius,	Cito fecerũt obliti ſt opũ eius,	Ἐτάχυναν ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ,
לא חכו	nec expectauerunt	& non ſuſtinuerunt	οὐχ ὑπέμειναν
לעצתו׃	voluntatem eius.	conſilium eius.	τὴν βουλὴν αὐτοῦ.
ויתאוו תאוה	Et deſiderauerũt deſideriũ	Et cõcupierunt cõcupiſcentiã	Καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν
במדבר וינסו	in deſerto, & tentauerunt	in deſerto, & tentauerunt	ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασαν
אל בישימון׃	Deum in ſolitudine,	Deum in inaquoſo.	τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ.
ויתן להם שאלתם	Et dedit eis petitionẽ ipſoꝝ,	Et dedit eis petitionẽ ipſorũ,	Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν,
וישלח רזון	& miſit tenuitatem	& miſit ſaturitatem	ἐξαπέστειλε πλησμονὴν
בנפשם׃ ויקנאו	in aĩam eoꝝ. Et zelati ſunt	in animas eorũ. Et irritauerunt	εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Καὶ παρώργισαν
למשה במחנה	Moſſe in caſtris	Moyſen in caſtris,	τὸν μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ,
לאהרן קדוש יהוה׃	Aharon ſanctum DEI.	Aaron ſanctum domini.	τὸν ἀαρὼν τὸν ἅγιον κυρίου.
תפתח ארץ ותבלע	Apta eſt terra & deuorauit	Aperta eſt terra & deglutiuit	Ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε
דתן ותכס על עדת	Datan, & operuit ſynagogã	Dathan, & opuit ſup ꝯgregatõẽ	δαθάν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν
אבירם׃ ותבער אש	Abirã. Et ſuccẽſus eſt ignis	Abyron. Et exarſit ignis	ἀβειρών. Καὶ ἐξεκαύθη πῦρ
בעדתם להבה	in ſynagoga eorum, flamma	in ſynagoga eorum, flamma	ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, φλὸξ
תלהט רשעים׃	exuſſit impios.	combuſſit peccatores.	κατέφλεξεν ἁμαρτωλούς.
יעשו עגל בחרב	Fecerunt vitulũ in Choreb,	Et fecerunt vitulum in Oreb,	Καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν χωρήβ,
וישתחוו למסכה׃	& adorauerunt conflatile.	& adorauerunt ſculptile.	καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ.
וימירו את כבודם	Et mutauerunt gloriã ſuam	Et mutauerunt gloriam ſuam	καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτοῦ,
בתבנית שור אכל	ĩ ſiĩitudinẽ bouis comedẽtis	ĩ ſimilitudinẽ vituli, comedẽtis	ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἔσθοντος
עשב׃ שב	herbam.	fenum.	χόρτον. (αὐτούς,
שכחו אל מושיעם	Obliti ſũt Dei ſaluatoris ſui,	Obliti ſunt Deũ q ſaluauit eos,	Καὶ ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος
עשה גדלות במצרים׃	q fecit magnalia in egypto.	qui fecit magnalia in egypto,	τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν αἰγύπτῳ.
נפלאות בארץ חם	Mirabilia in terra Cham. A	mirabilia in terra cham,	Θαυμάσια ἐν γῇ χάμ,
נוראות על ים סוף׃	timenda ſuper mare rubrũ.	terribilia in mari rubro.	φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς.
ויאמר להשמידם	Dixit ergo ꝙ cõtereret eos,	Et dixit vt diſperderet eos,	Καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς,
לולי משה בחירו	niſi Moſſe electus eius (illius,	ſi non Moyſes electus eius	εἰ μὴ μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ,
עמד בפרץ לפניו	ſtetiſſet p flagello ꝯtra faciẽ(	ſtetiſſet ĩ ꝯfractõe ĩ ꝯſpectu eiꝰ.	ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ,
להשיב חמתו	vt ꝯuerteret ĩdignatõẽ eiꝰ,	Vt auerteret iram eius,	τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, (νωσαν
מהשחית׃ וימאסו	vt ñ iterficeret. Et deſpexe(	ne diſperderet eos, & p nihilo(	τοῦ μὴ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. Καὶ ἐξουδέ(
בארץ חמדה לא	terrã deſiderabilẽ, nec (rũt	terrã deſiderabilẽ. Nõ (habuerũt	γῆν ἐπιθυμητήν, οὐκ
האמינו לדברו׃	crediderunt ſermoni eius.	crediderunt verbo eius,	ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ.
וירגנו באהליהם	Et murmurauerũt ĩ tabnacu(	& murmurauerũt ĩ tabernacu(	Καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν,
ולא שמעו בקול	ñ exaudierũt vocẽ (lis ſuis,	nõ exaudierũt vocẽ (lis ſuis.	οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς
יהוה׃ וישא ידו	DEI. Et eleuauit manũ ſuã	domini. Et eleuauit manũ ſuã	κυρίου. Καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ
להם להפיל אותם	ſuper eos, vt deiiceret eos	ſuper eos, vt proſterneret eos	ἐπ' αὐτούς, τοῦ καταβαλεῖν αὐτοὺς

وانقذهم من ايدي	יתהון מן יד בעיל דבבא:	eos de manu patroni inimicitie.
المبغضين فاطبق الما على	וחפון מיא מעיקיהון	Et operuit aqua tribulantes eos,
مضطهديهم فريق واحد	חד מנהון לא אשתייר:	vnus ex eis non ſuperfuit.
منهم فامنوا بكلامه	והימינו בשום מימריה	Et crediderunt in nomine verbi eius
ومجدوا تسبيحه	שבחו תושבחתיה:	hymnoſq; dixerunt laudantes eum.
ثم اسرعوا ونسوا اعماله	סרהיבו אתנשיאו	Cito obliti ſunt
ولم ينتظروا	עובדוי ולא אסתכיתון	operum eius, & non ſuſtinuerunt
ارادته	למלכתיה:	conſilium eius.
اشتهوا شهوة	ורגיגו רגיגא	Et concupiuerunt concupiſcentiam
في البرية وجربوا	במדברא ונסיאו	in deſerto, & tentauerunt
الله حيث لاما	אלהא באתר צדי:	Deum in loco deſolato.
فاعطاهم الذي سالوه	ויהב להון שאלתהון	Et dedit eis petitionem eorum,
وارسل شبعا	ושלח פתרנותא	& miſit maciem
لانفسهم اغضبوا	בנפשיהון: וקניאו	in animas eorum. Et emulati ſunt
موسى في المعسكر	למשה במשריתא	Moſſe in caſtris
وهرون قديس الرب	לאהרן קדישא דיי:	Aharon ſanctum DEI.
فانفتحت الارض وابتلعت	אתפתחת ארעא ובלעת	Aperta eſt terra & deglutiuit
داثان وانطبقت على	דתן וחפא על סיעת	Datan, & operuit congregationem
جماعة ابيرون واشتعلت	אבירם: ודליקת אישתא	Abiram. Et ſuccenſus eſt ignis
نارا في جمعهم فاحرقت	בסיעתהון להבותא	in congregatione eorum flamma
اللهيب الخطاة	תשלהב ברשיעיא:	vorauit impios.
وصنعوا عجلا في حوريب	עבדו עגלא בחורב	Fecerũt vitulum in choreb,
وسجدوا لصانع	וסגידו למתכתא:	& adorauerunt conflatile.
اليد وبدلوا مجدهم	ופרגו ית איקר	Et mutauerunt gloriam
بشبه عجل ياكل	ריבונהון בדמות תור	domini ſui, in ſimilitudinem vituli
حشيشا	דאכיל עיסבא ומדהם:	comedentis herbam atq; mugientis.
ونسوا الله الذي خلصهم	אתנשיאו אלהא פריקהון	Obliti ſunt Dei redemptoris eorum,
وصنع العظايم بمصر	דעבד רברבן במצרים:	qui fecit magnalia in egypto.
والعجايب في ارض حام	פרישן בארעא דחם	Mirabilia in terra Cham
والمخوفات في البحر الاحمر	דחילן על ימא דסוף:	terribilia in mari rubro.
وقال انه يهلكهم	ואמר במימריה לשיציותהון	Et dixit in verbo ſuo vt cõtereret eos,
فلولا موسى صفيه	אלולא משה בחיריה	niſi Moſſe electus eius (ctu eius,
قام بين يديه في وقت	דקם ואתקף בצלו קדמוי	ſurrexiſſet & inſtitiſſet orare in cõſpe(
الانكسار ليصرف سخطه	לאתבא חמתיה מלחבלא:	vt conuerteret irã ſuã a deſtructione.
حتى لا يستاصلهم رذلوا	ואתרתיו	Et deſpexerunt
الارض الشهية ولم	נפשהון בארעא רגיגא	anime eorum terram deſiderabilem,
يومنوا بكلمته	לא הימינו בפתגמיה:	neq; crediderunt verbo eius.
ونقمقموا في مساكنهم	ואתרעמו במשכניהון	Et murmurauerũt ĩ tabernaculis ſuis,
ولم يسمعوا قول	לא קבילו במימרא	non admiſerunt verbum
الرب فرفع يده	דיי: וארים ידיה בשבועה	DEI. Et leuauit manum ſuã & iurauit
عليهم ليطرحهم	בטולהון למרמי	in illos, quod daret

A. Quod redemptor eſſet futurus. Deus & homo. Ex cõmẽtariis R. Abraham Pici, que inſcribuntur de ſignificatione apicũ qui ſuperſcribũtur literis libri legis quos hebrei taghin uocant

רמז שלמה עליו השלום ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני אשר יעמוד תחתיו ואמנם דרך האדם בזמן שנולד הוא ילד והולך וגדל עד כי גדל מאד ועל זה אמר ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני ר״ל עם השני שהבנת בעין השכל הילד השני אחר תחתיו משכל הראשון ודי בזה למשכיל ואין ראוי לגלותו אלא למבין מדעתו והוא שאמר פעמים שלש עם גבר וספיך לית להשיב נפשו מני שחת ולתת לה גוף אחר לאור באור החיים בחיים בצורם הבא .i. Dictum eſt a Salomone. Sit pax ſuper eum. Vidi cunctos uiuẽtes qui ꝑficiſcũtur ſub ſole, cũ adoleſcente ſecũdo q manebit loco eius. Eccle. iiii. Certum eſt homini ꝓprium eſſe, naſci puerũ & adoleſcentem, & in dies ꝓficere accipereq; incrementum, donec ueniat ad ꝑfectionẽ, & hoc eſt ꝙ dicit, oẽs uiuentes proficiſcentes .i. proficientes ſub ſole, cũ adoleſcente ſecundo. Eſtq; huius uerbi ſẽſus, iuxta doctrinã meam, ſm quã iubeo te ĩtellectu percipere hoc, ꝙ adoleſcens ſecũdus, eſt intelligẽtia prima .i. Deus. Nec licet hec pandere & reuelare, niſi illi dũtaxat qui per ſe ipſum hec intelliget. Et hoc eſt ꝙ hʒ Iob. cap. xxxiii. Duabus uicibus .s. a Deo remiſſio facta eſt. Tertiã uero fecit homo. Et mox ſubiũgit, ut redimeret animas de iferno, daretq; eis corpus aliud lucidum, ut luceret ĩ uita, & uita itelligitur uita eterna, hec ibi.

A. Egyptum nominat hebrei miſraim, ſumpta denominatiõe a filio Cham qui miſ-

T

בַּמִּדְבָּר׃	in deſerto.	in deſerto.	ἐν τῇ ἐρήμῳ.
וּלְהַפִּיל זַרְעָם	Et vt deiiceret ſemen eorũ	Et vt deiiceret ſemen eorum	Καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν
בַּגּוֹיִם וּלְזָרוֹתָם	in gentibus,& diſpderet eos	ĩ nationibus,& diſperderet eos	ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς
בָּאֲרָצוֹת׃ וַיִּצָּמְדוּ	in terris.Et conſecrati ſunt	in regionibus.Et initiati ſunt	ἐν ταῖς χώραις. Καὶ ἐτελέσθησαν
לְבַעַל פְּעוֹר	Baalpehor, A.	beelphegor,	τῷ Βεελφεγώρ,
וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי	& comederunt victimas	& comederunt ſacrificia	καὶ ἔφαγον θυσίας
מֵתִים׃ וַיַּכְעִיסוּ	mõtuoꝝ.Et cõcitauerũt eũ	mortuoꝝ.Et irritauerunt eum	νεκρῶν. Καὶ παρώξυναν αὐτὸν
בְּמַעַלְלֵיהֶם	in ſtudiis ſuis,	in adinuentionibus ſuis	ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν,
וַתִּפְרָץ בָּם מַגֵּפָה׃	& percuſſit eos plaga.	& multiplicata eſt in eis ruina.	καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτῶσις.
וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס	Stetit autem Pinchas	Et ſtetit phinees	Καὶ ἔστη φινεὲς
וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר	& orauit,& eſt retenta	& placauit & ceſſauit	καὶ ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν
הַמַּגֵּפָה׃ וַתֵּחָשֶׁב לוֹ	pcuſſio.Et reputatum eſt ei	quaſſatio.Et reputatum eſt ei	ἡ θραῦσις, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ
לִצְדָקָה לְדֹר וָדֹר	ĩ iuſtitiã ĩ gñatiõe & gñatiõe	ad iuſtitiã,ĩ gñatõe & gñationẽ	εἰς δικαιοσύνην, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν
עַד־עוֹלָם׃ וַיַּקְצִיפוּ	vſq; in etnũ.Et puocauerũt	vſq; ĩ ſempitnũ.Et irritauerũt	ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ παρώργισαν
עַל־מֵי מְרִיבָה וַיֵּרַע	ſup aqs cõtradictiõis,& affli(	eũ ad aqs cõtradictiõis & vexa(	αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας, καὶ ἐκακώθη
לְמֹשֶׁה בַּעֲבוּרָם׃	Moſſe propter eos. (ctus eſt	Moyſes ppter eos, (xatus eſt	μωυσῆς δι᾽ αὐτούς.
כִּי־הִמְרוּ אֶת־רוּחוֹ	Quia ĩnitẽtes fuerũt ſpũi eius,	qa exacerbauerũt ſpiritũ eius.	Ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ,
וַיְבַטֵּא בִּשְׂפָתָיו׃	& diſtinxit labiis ſuis.	Et diſtinxit in labiis ſuis,	καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν
לֹא־הִשְׁמִידוּ אֶת־	Non exterminauerunt	non diſperdiderunt	αὐτοῦ. Οὐκ ἐξωλόθρευσαν
הָעַמִּים אֲשֶׁר	populos,quos	gentes quas	τὰ ἔθνη ἃ
אָמַר יְהוָה לָהֶם׃	dixit DEVS eis.	dixit dominus Deus illis.	εἶπε κύριος αὐτοῖς,
וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם	Et cõmixti ſunt gentibus,	Et cõmixti ſunt inter gentes,	καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι
וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם׃	& didicerunt opera eorum,	& didicerunt opera eorum	καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν.
וַיַּעַבְדוּ אֶת־	& ſeruierunt	& ſeruierunt	Καὶ ἐδούλευσαν
עֲצַבֵּיהֶם וַיִּהְיוּ	ſculpturis eoꝝ,& factum eſt	ſculptilibus eorum & factum eſt	τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη
לָהֶם לְמוֹקֵשׁ׃	eis in ſcandalum.	illis in ſcandalum.	αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον.
וַיִּזְבְּחוּ אֶת־בְּנֵיהֶם	Et imolauerunt filios ſuos	Et immolauerunt filios ſuos	Καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν,
וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם	& filias ſuas,	& filias ſuas	καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν
לַשֵּׁדִים׃ וַיִּשְׁפְּכוּ	demonibus.Et effuderunt	demoniis. Et effuderunt	τοῖς δαιμονίοις. Καὶ ἐξέχεον
דָּם נָקִי דַּם־בְּנֵיהֶם	ſãguinẽ inocẽtẽ, ſãguinẽ fi(	ſanguinẽ inocẽtẽ,ſãguinẽ filio(	αἷμα ἀθῶον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν
וּבְנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר	& filiaꝝ ſuaꝝ,quas (lioꝝ ſuoꝝ	& filiaꝝ ſuaꝝ,quas (rũ ſuorũ	καὶ θυγατέρων, ὧν
זִבְּחוּ לַעֲצַבֵּי כְנָעַן	imolauerunt idolis Chanaã.	ſacrificauerũt ſculptilibꝰ chanaã	ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς χαναάν.
וַתֶּחֱנַף הָאָרֶץ בַּדָּמִים׃	Et polluta ẽ tra ĩ ſãguinibꝰ,	Et ĩfecta eſt terra ĩ ſãguinibꝰ,	Καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι,
וַיִּטְמְאוּ בְמַעֲשֵׂיהֶם	& coinquinati ſũt ĩ opibꝰ ſuis,	& cõtaminata eſt ĩ opibus eoꝝ,	καὶ ἐμιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν. (αὐτ.)
וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם׃	& fornicati ſũt ĩ ſtudiis ſuis.	& fornicati ſũt ĩ adĩuẽtõibꝰ ſuis	Καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν
וַיִּחַר־אַף יְיָ בְּעַמּוֹ	Ira.ẽ ira pfu.DEI ĩ pplm ſuũ	Et iratꝰ ẽ furoꝛ dñs ĩ pplm ſuũ,	Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ,
וַיְתָעֵב אֶת־נַחֲלָתוֹ׃	& aboĩatus eſt hẽditatẽ ſuã.	& abominatus eſt hẽditatẽ ſuã.	καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
וַיִּתְּנֵם בְּיַד־גּוֹיִם	Et dedit eos ĩ manũ gẽtiũ, B	Et tradidit eos ĩ manus gẽtiũ,	Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν,
וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם	& dominati ſunt eis, (eos	& dominati ſunt eorum (eos	καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν
שֹׂנְאֵיהֶם׃ וַיִּלְחָצוּם	hi q oderũt eos.Et afflixerũt(	q oderũt eos.Et tribulauerũt(	οἱ μισοῦντες αὐτούς. Καὶ ἔθλιψαν αὐτοὺς
אוֹיְבֵיהֶם וַיִּכָּנְעוּ	inimici eorũ,& humiliati ſũt	inimici eorũ,& humiliati ſunt	οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν

eos intemitioni in deſerto.
Et vt diſpergeret ſemen eorum
in populis, & diſperderet eos
in terra. Et coniunxerunt ſe
idolo peor,
& comederunt ſacrificia
mortuorum. Et prouocauerunt
eum in operibus ſuis,
& multiplicata eſt ſuper eos pernicies.
Et ſurrexit Pinchas
& orauit & ceſſauit
pernicies. Et reputatum eſt ei
ad meritū a generatione in gñationē
vſq; i ſempiternū. Et puocauerunt eū
ſup aqs cōtradictiōis & iterturbatus ē
Moſſe propter eos.
Quoniam reſtiterunt ſpiritui
ſancto eius & ſeparationem fecit
labiis ſuis. Et non deſtruxerunt
populos,
de quibus dixerat DEVS illis.
Et commixti ſunt populis,
& didicerunt opera eorum.
Et ſeruierunt
idolis eorum
& fuit illis ad ſcandalum.
Et ſacrificauerunt filios ſuos
& filias ſuas
demoniis, Et effuderunt ſanguinem
innocentem, ſanguinem filiorū ſuorū
& filiarum ſuarum, quos ſacrificauerūt
idolis chanaan, & maculata eſt
terra iniquitate interfectorum.
Et polluti ſunt in operibus ſuis,
& fornicati ſunt ī adinuētionibus ſuis.
Et roboratus ē furor DEI ī ppl'm ſuū,
& abōminatus eſt hereditatem ſuam.
Et tradidit eos in manus populorum
& dominati ſunt eis
hi qui oderunt eos. Et affixerunt eos
patroni inimicitie eoꝝ, & humiliati ſūt

raim appellatus eſt, nominant inſuper, terrā Chā ſumpta ē nomēclatura, ab alio filiorū Noha, qui ut ſatis conſtat Cham appellatus eſt. Chimchi nihilominus in expoſitiōe pſalmorum contendit terram Cham & egyptū diſtingui tanquā totū & pars & tanquā continens & contentum ut egyptus. ſ. contineatur ueluti pars a terra Cham.

A. Beelphegor, id idolum ignominie, & erat ut pleriq; arbitrātur, quem ſtulta gētilitas Deū ortor; colebat nūc Alcinoū, nūc Veturnum, nūc lanū, nūc Priapum appellans.

B. Ex libro ciphre.

.i. De ui filiorum Iuda qui fuderunt ſanguinem iuſti in terra eorū in illa hora. Et Iudas ſemp manebit & parcam, ſāguini uero eius non parcam, parcet tamen terra eius. i. cadauer eius populo ſuo. Et unde nam habes q̄ mors eorum ſit in manus gentiū mundi huius, & remiſſio ſiue indulgentia eorum ſit futura mundo uenturo? Quia nimirum dictū eſt Deus uenerunt gētes in hereditatem tuam. Aduerte quod dictum eſt cadauer parcet populo ſuo, quod de cadauere diuinitate preſtante tantum intelligi poteſt quale fuit cadauer Chriſti. Remittere ſiquidem peccara ſolius diuinitatis eſt.

תַּחַת יָדָם פְּעָמִים	ſub manu eoꝝ.Sepenumero	ſub manibus eorum ſepe	ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν. Πλεονάκις
רַבּוֹת יַצִּילֵם וְהֵמָּה	liberauit eos,ipſi vero	liberauit eos.Ipſi autem	ἐρρύσατο αὐτούς, αὐτοὶ δὲ
יַמְרוּ בַּעֲצָתָם	diffiſi ſunt in conſiliis ſuis,	exacerbauerũt eũ ĩ cõſilio ſuo,	παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν.
וַיָּמֹכּוּ בַּעֲוֹנָם ׃	& hũiliati ſũt ꝑ iniqtatẽ ſuã	& humiliati ſũt ĩ iniqtatibꝰ ſuis.	Καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν.
וַיַּרְא בַּצַּר לָהֶם	Et vidit tribulationẽ eorũ,	Et vidit cum tribularentur,	Καὶ εἶδε κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
בְּשָׁמְעוֹ אֶת־רִנָּתָם ׃	cum audiret eos rogantes.	& audiuit orationem eorum,	ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν.
וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ	Et recõdatꝰ ẽ pacti ſui cũ eis,	Et memor fuit teſtamenti ſui,	Καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ,
וַיִּנָּחֵם כְּרֹב חֲסָדָו	& pẽituit eũ ſm mĺtitudinẽ(	& penituit eũ ſm multitudinẽ(	καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ(
וַיִּתֵּן אוֹתָם	Et dedit eos (miſicõ.ſuaꝝ.	Et dedit eos (miſicordie ſue.	Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς (ἐλέους αὐτοῦ.
לְרַחֲמִים לִפְנֵי כָּל־	miſerabiles,coram omnibus	i miſicordias,in cõſpectu oĩum	εἰς οἰκτιρμοὺς ἐναντίον πάντων
שׁוֹבֵיהֶם ׃ הוֹשִׁיעֵנוּ	qui ceperant eos.Salua nos	qui cepe rãt eos.Saluos fac nos	τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς. Σῶ(
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ	DEVS Deus noſter,	domine Deus noſter,	κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, (σον ἡμᾶς
וְקַבְּצֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם	& cõgrega nos de gentibus.	& congrega nos de nationibus.	καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν.
לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ	Vt cõfiteamur noĩ ſcõ tuo,	Vt cõfiteamur noĩ ſancto tuo,	Τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου τῷ(
לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ	& canamus laudantes te.	& gloriemur in laude tua.	τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. (ἁγίῳ,
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי	Benedictus DEVS Deus	Benedictus dominus Deus	Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς
יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם	iſraelis ab eterno	iſrael a ſeculo	ἰσραήλ, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר	& vſq; in eternum,& dicat	& vſq; in ſeculum,& dicet	καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ
כָּל־הָעָם אָמֵן	omnis populus Amen	omnis populus fiat fiat.	πᾶς ὁ λαὸς γένοιτο γένοιτο.
הַלְלוּ־יָהּ ׃	Alcluia.	Alleluia.Alleluia. CVI.	ρϛʹ. Ἀλληλούϊα.
קז הֹדוּ לַיהוָה	CVII. Confitemini DEO	Confitemini domino	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ
כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם	qm̃ bonus,quoniã in eternũ	qm̃ bonus,quoniam in ſeculum	ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ ׃ יֹאמְרוּ	miſericordia eius.Dicant	miſericordia eius.Dicant	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτωσαν
גְּאוּלֵי יְהוָה אֲשֶׁר	A. q redẽpti ſũt a DEO,quos	qui redẽpti ſunt domino quos	οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς
גְּאָלָם מִיַּד־צָר ׃	redemit de manu tribulãtis.	redemit de manu inimici,	ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ,
וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם	Et de terris ↄgregauit eos,	de regionibus congregauit eos.	καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς.
מִמִּזְרָח וּמ	ab oriente	A ſolis ortu	Ἀπὸ ἀνατολῶν,
וּמִמַּעֲרָב מִצָּפוֹן	& occidente,ab aquilone	& occaſu ab aquilone	καὶ δυσμῶν, καὶ βορρᾶ,
וּמִיָּם ׃ תָּעוּ בַמִּדְבָּר	& mari.Erraueŕt ĩ ſolitudĩe	& mari.Errauerũt in ſolitudine	καὶ θαλάσσης, ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ
בִּישִׁימוֹן • דר	& in deſerto	in inaquoſo,	ἐν ἀνύδρῳ.
דֶּרֶךְ עִיר	a via,ciuitatem	viam ciuitatis	Ὁδὸν πόλεως
מוֹשָׁב לֹא ם	que habitaretur non	habitaculi non	κατοικητηρίου
מָצָאוּ ׃ רע	repererunt.	inuenerunt.	οὐχ εὗρον.
רְעֵבִים גַּם־צְמֵאִים	Eſurientes & ſitientes,	Eſurientes & ſitientes,	πεινῶντες καὶ διψῶντες,
נַפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטָּף	aĩa eorũ in ipſis deficiebat.	anima eorum in ipſis defecit.	ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπε.
וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְיָ בַּצַּר	Et clamaue.ad DEVM ĩ tri(	Et clamauerũt ad dñm cũ tri(	Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κν̄ ἐν τῷ θλίβεσθαι
לָהֶם מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם	de afflictõe eoꝝ (bulatõe ſua,	& de neceſſitatibꝰ eoꝝ (bularẽt,	αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
יַצִּילֵם ׃ וַיַּדְרִיכֵם	eripuit eos.Et duxit illos	eripuit eos.Et deduxit eos	ἐρρύσατο αὐτούς. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς
בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה לָלֶכֶת	per viam rectã,vt venirent	in viam rectam,vt irent	εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν, τοῦ πορευθῆναι
אֶל־עִיר מוֹשָׁב ׃	in ciuitatẽ habitabilẽ. (eius,	in ciuitatem habitationis.	εἰς πόλιν κατοικητηρίου. (λεος αὐτοῦ,
יוֹדוּ לַיהוָה חַסְדּוֹ	Cõfiteanť DEO miſicõdiã(	Cõfiteanť dño miſicordie eius,	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐ(

فتحدايديهم مرارا كثيرة	תחות ידיהון זמנין סגיאין	ſub manibus eorum. Sepiſſime
نجاهم وهم	יפצי יתהון והנון	liberauit eos, ſed ipſi
يسخطونه بافكارهم	יסרבון ליה במילכתהון	prouocabant eum in conſiliis ſuis,
وذلوا بسياتهم	ואתמככו בחוביהון:	& humiliati ſunt in iniquitatibus ſuis.
راهم في اضطهادهم	וחמא כד עיק להון	Et vidit tribulationem eorum,
ما ستجاب طلبتهم	כד שמע ית צלותהון:	dum audiret orationem eorum.
وذكر عهده	ודכיר להון קימיה	Ad memoriam adduxit eis pactũ ſuũ,
وندم بحسب كثرة رحمته	ותב מן חרוניה בסגיע	& cõuerſus ẽ ab ira ſua, ob mĩtitudinẽ
واكنفهم	חסדיה: ויהב יתהון	miſericordię ſuę. Et dedit eos
برافته امام	לרחמין באנפי כל	miſerationem, in conſpectu omnium
الذين سبوهم خلصنا	דשבי יתהון: פרוק יתנא	qui captiuos ceperãt eos. Redime nos
يا ربنا الهنا	יי אלהנא וכנוש יתן	DEVS Deus noſter, & congrega nos
واجمعنا من الامم	מביני עממיא לאודאה	de medio populorum vt confiteamur
لنشكر اسمك القدس	לשום קודשך ולמ	nomen ſanctum tuum,
ونفتخر بتسبيحك	ולאשתבחא בתושבחתך:	& laudemus laude tua.
مبارك الرب اله	בריך שמיה דיי אלהא	Benedictum nomen DEI Dei
اسرائيل من الان	דישראל מן עלמא הדין	iſtael a mundo hoc
والى الابد جميع	ועד עלמא דאתי ויימר	vſq; ad mundum venturum & dicet
الشعب يقول يكون يكون	כל עמא אמן	omnis populus Amen
اللولويا المرموز السادس	הללויה:	Aleluia.
والمايه اشكروا الرب	שבחו קדם יי	CVII. Laudate DEVM
فانه صالح والى الابد	ארום טב ארום לעלם	quoniam bonus, quoniam in eternum
رحمته فليقل	טוביה: יימרון	miſericordia eius. Dicant
الذين خلصهم الرب	פריקיא דיי דפרקינון	q redempti ſunt a DEO, quos redemit
وانقذهم من ايدي	מיד מעיקא: ומן	de manu moleſtantis.
مضطهديهم ومن البلدان	ומארעתא כנשינון	Et de terris congregauit eos,
جمعهم من المشرق	ממדינחא וממערבא ומן	ab oriente & ab occidente, & ab
والمغرب ومن البر	ציפונא ומן ימא סטר	aquilone & de mari regione
والبحر ضلوا في القفر	דרומא: על עמא בית ישראל	auſtri. De populo domus iſtael
في مكان	אתנבי ואמר עמא בית	prophetauit & dixit, populus domus
عديم الما	ישראל טעו במדברא	iſtael, errauit in deſerto
لم يعرفوا	בדי אורחא קרתא	in deſolata via ciuitatem
طريقا الى مدينة	דמתבנא לא אשכחו:	habitabilem non inuenerunt.
يسكنوها	כפנין לחוד צחיין	Eſurientes ſimul & ſitientes,
جاعوا وعطشوا فنيت	נפשתהון בהון משתלהיא	anima eorum in ipſis defecit.
نفوسهم فيهم فصرخوا	וצליאו קדם יי כד עיק להון	Et orauerũt DEVM ĩ tribulatiõe ſua
الى الرب في ضرهم فنجاهم	ממעיקתהון פצנון	& a tribulatione eorum liberauit
من شدايدهم وهداهم	אנון: ודברינון ב	eos. Et duxit eos
الى طريق مستقيمة	באורחא תריצתא למיזל	per viam rectam ducentem
ليأتوا الى المداين العامرة	לירושלם קרתא דמתבנא:	in ieruſalem ciuitatem habitabilem.
فلشكر الرب من [illegible]	יהודון קדם יי מטול חסדיה	Cõfitebũt corã Deo pp miſicõdiã eius

A. Libro midraſtehiſlim

א"ר יהודה בר שלום יפה הוא אמ' לפי שמאמרו של הקב"ה מעשה אמר ר' הונא בשם ר' דוסתאי בשם ר' שמואל בר נחמן וממקום אחר למד שמאמרו של הקב"ה מעשה הוא ומפי את למד מאברהם מה כתי' ביום ההוא כרת אברהם ברית לזרעך נתתי את ואינו אמ' אלא נתתי ועד עכשו לא הוליד בני אלא שמאמרו של הקב"ה מעשה אמ' הקב"ה אמרתי דבר נעשה מעשה אף כאן הוא אומ' גאולי שכבר גאלם

.i. Dixit. R. Iuda filius Salom. Pulchre dictum eſt redemit & congregauit, q̃uis futurum eſſet quoniam dictum Dei ſancti & benedicti tãquã factum eſt. Dixit. R. Huna in nomine. R. Duſtai, in nomine. R. Samuel filii Nachman Ex alio quoq; loco docemur, q́d dictum Dei tanq̃ factum eſt, ubi .s. de Abraham ſcriptum eſt in illa die ſcidit Deus cum Abrahã pactum dicẽs. Semini tuo dedi terram hanc non autẽ ait dabo ſed dedi. Cũ enim adhuc non genuiſſet filios nõ potuit ſic dici, niſi qa dictum Dei tanquam factũ eſt, & illud. Ego dominus locutus ſum & feci, & quando fecerat illud? Sed ideo ſic dixit, quia dictum Dei factum reputatur. Bene ergo dictum eſt, redemit quãuis futurũ eſſet.

Dictum Dei factum reputatur

ונפלאותיו לבני	& mirabilia eius in filios	& mirabilia eius filiis	καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς
אדם: כי השביע	hominum. Quia ſaturauit	hominum. Quia ſatiauit	τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι ἐχόρτασε
נפש שקקה ונפש	aïam deſiderantem, & aïam	animam inanem, & animam	ψυχὴν κενήν, καὶ ψυχὴν
רעבה מלא טוב :	eſurientem impleuit bono.	eſurientem ſatiauit bonis.	πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν.
חש ישבי	Habitantes	Sedentes	Καθημένους
ת חשך	in tenebris	in tenebris	ἐν σκότει
א וצלמות	& vmbra mortis,	& in vmbra mortis,	καὶ σκιᾷ θανάτου,
ע אסירי	alligatos	vinctos	πεπεδημένους
וב עני	in afflictione	in mendicitate	ἐν πτωχείᾳ
ב וברזל	& ferro.	& ferro.	καὶ σιδήρῳ.
כי המרו אמרי אל	Quia repuleruñt ſmões Dei,	Quia exacerbauerũt eloqa Dei,	Ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ,
ועצת עליון	& conſilium excelſi	& conſilium altiſſimi	καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου
נאצו : ויכנע	blaſphemauerũt. Et hũiliauit	irritauerunt. Et humiliatũ eſt	παρώξυναν. Καὶ ἐταπεινώθη
בעמל לבם כשלו	in labore cor eoꝝ, ceciderũt	ĩ laborib꜃ cor eoꝝ, & ĩfirmati ſũt	ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ ἠσθένησαν
ואין עזר :	& non erat qui adiuuaret.	nec fuit qui adiuuaret.	καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. (σθαι
ויזעקו אל יהוה בצר	Et clamaue. ad DEVM ĩ tri(	Et clamauerũt ad dñm cũ tribu(	Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβε(
להם ממצוקתיהם	ſua, & de ãguſtiis eoꝝ (bulatõe	& de neceſſitatibus eoꝝ (larẽt,	αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
יושיעם : יוציאם	ſaluauit eos. Et eduxit eos	liberauit eos. Et eduxit eos	ἔσωσεν αὐτούς. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς
מחשך וצלמות	de tenebris & vmbra mortis	de tenebris & vmbra mortis,	ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου,
ומוסרותיהם ינתק :	& vincula eorum dirupit.	& vincula eorum dirupit.	καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέῤῥηξεν.
יודו ליהוה חסדו	Cõfiteanẽ DEO miſicõdiã(	Cõfiteanẽ dño miſicordie eius,	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη(
ונפלאותיו לבני	& mirabilia eius ĩ filios (eius,	& mirabilia eius filiis	καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς (αὐτοῦ
אדם : כי שבר	hominum. Quia contriuit	hominum. Quia contriuit	τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι συνέτριψε
דלתות נחשת	portas ereas,	portas ereas,	πύλας χαλκᾶς,
ובריחי ברזל גדע :	& vectes ferreos confregit.	& vectes ferreos confregit.	καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν.
ם אוילים	Stultos	Suſcepit	Ἀντελάβετο
פש מדרך	propter viam	eos de via	αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ
ום פשעם	ſceleris eorum,	iniquitatis eorum,	ἀνομίας αὐτῶν,
ומעונתיהם	& propter iniquitates	propter iniuſtitias	διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας
פ • : יתענו	afflictos.	enim ſuas humiliati ſunt.	αὐτῶν ἐταπεινώθησαν.

כל אכל תתעב	Omnem cibũ abominata eſt	Omnem eſcam abominata eſt	Πᾶν βρῶμα ἐβδελύξατο
נפשם ויגיעו עד	aïa eorum, & acceſſerunt ad	aïa eoꝝ, & appropinquerũt vſqꝫ	ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως
שערי מות :	portas mortis.	ad portas mortis.	τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου.
ויזעקו אל יהוה	Et clamauerunt ad DEVM	Et clamauerunt ad dominum	Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον
בצר להם	in tribulatione ſua,	cum tribularentur,	ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
ממצוקותיהם	de anguſtiis eorum	& de neceſſitatibus eorum	καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
יש : יושיעם	ſaluauit eos.	liberauit eos.	ἔσωσεν αὐτούς.
ישלח דברו	A. Mittet verbum ſuum	Miſit verbum ſuum &	Ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ
וירפאם וימלט	& ſanabit eos, & eripiet eos	ſanauit eos, & eripuit eos	ἰάσατο αὐτούς, καὶ ἐῤῥύσατο αὐτούς,

وعجايبه في بني	ומשתעין פרישותיה	& narrabunt mirabilia eius filiis
البشر لانه اشبع	לבני נשא: ארום אשבע	hominum. Quoniam ſaturauit
نفوسا خساويه وملا	נפשא סריקא ונפשא	animam egentem, & animam
قلوبا جايعه من الخيرات	כפינא מלי טבותא:	fameſcentem impleuit bono.
الذين كانوا يسلكون	על צדקיהו ורברבי ישראל	De Sedechia & de principibus iſrael,
في الظلمة	איתנבי ואמר צדקיהו	ꝓphetauit & dixit, Sedechias (bylonia,
وظلال الموت	ורברבי ישראל תלו בבבל	& principes iſrael fuerũt captiui i ba(
موثقين	ויתיבו בחשוכא ובטולא	& fuerunt in tenebris & in vmbra
بالمسكنة	דמותא והוו אסירין	mortis, & fuerunt in carceribus
والحديد من اجل	בסיגוף שירי דפרזלא:	in affictione & vinculis ferreis.
انهم خالفوا كلام الله	ארום סריבו על ממרי	Quia rebelles fuerunt verbo
وأسخطوا امر الرب	אלהא ומלכת עילאה	Dei, & conſilium a'tiſſimi
العلي فذل	רחיקו: ותבר	abiecerunt, Et depreſſit
بالنكد قلوبهم ضعفوا	בליעותא לבהון	in labore cor eorum
فلم يكن لهم معين	איתקלו ולית דסעיד:	impegerunt & non fuit qui adiuuaret.
صرخوا الى الرب في حزنهم	וצלו קדם יי׳ בד עיק	Et orauerunt DEVM in tribulatione
خلصهم من	להון ממעיקתהון	ſua, & de tribulationibus eorum
شدايدهم واخرجهم	פריקינון: ואפקינון	redemit eos. Eduxit eos
من الظلمات وظلال الموت	מחשוכא וטולא דמותא	de tenebris & vmbra mortis,
وقطع اغلالهم	ושושלתהון יתרע:	& vincula eorum dirupit.
فلتشكر للرب مراحمه	יהודון קדם יי׳ מטול	Confitebunt corã DEO ꝓpter (eius
وعجايبه في بني	חסדיה ומשתעי פרישותי	miſicõdiã eius, & narrabũt mirabilia(
البشر لانه كسر	לבני נשא: ארום תבר	filiis homioum. Quoniam confregit
ابواب النحاس	דשי נחשא	portas calibeas,
وقطع اغلاق الحديد	ועברי דפרזלא קצץ:	& peſſulos ferreos contriuit.
وا... دهم	על חזקיהו מלך שיבטי דבי	De Ezechia rege tribuum domus
...	יהודא איתנבי ואמר	Iuda prophetauit & dixit
انا ... هم	חזקיהו מלך דבית	Ezechias rex domus
لانهم ذلوا	יהודה דסריב למיסב	Iuda, qui renuit
من اجل اذا ...	אתתא אסתגף הידמטיין	coniugiũ afflictus fuit ſicut declinãtes
	דמיתהר דמאורח מרדיהון	ad ſupetbiam, qui propter viam
	ומעויתהון מסתגפין	iniquã ſuã, & pp peccata ſua affiicti fũt.
ومقتت نفوسهم	כל מיכלא תרחיק	Omnem cibum abomina: a eſt
كل طعام وبلغوا	נפשהון ומטיין עד	anima eorum, & appropinquauerunt
الى ابواب الموت	מעלני מותא:	ad portas mortis.
صرخوا الى الرب	וצלו קדם יי׳	Et orauerunt coram DEO
في ضرهم	בד מעיק להון	in tribulatione eorum,
فنجاهم من	ממעיקתהון יפר	& de tribulationibus eorum
شدايدهم	יפרוקינון:	redemit eos.
ارسل كلمته	ישדר פתגם אסותיה	Miſit verbum ſanationis ſue
فشفاهم ونجاهم	ויסי יתהון וישיזב	& ſanauit eos, & eripuit

A. Ex cõmentariis in librum numeri. R. Iſaac arama quibus titulus ẽ ſacrificiũ Iſaac
ישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם ר׳ שמואל הלוי אמר דבר ה׳ הוא שלוחו דכתיב הלא כה דברי כאש נאם ה׳ והוא שאמר יבא דברך ונכבדך כי נא דבר האלהים אשר הוא שלוחו אנכבדהו אמ׳ רב שאול וכי ראינו הנביאים והרגנום ושפכנו דמם איך נקבל עתה מדברו או במה נאמין אמר ל״ת שירפאם וימלטם משחיתותם הנם אלו המופתים נאמינהו ונכבדהו אמ׳ ל״ת למה לא אמר ישלח דברו וירפאכם אלא וירפאם בעבור כי נראה לי כי היה מדבר פרטי עבת לואפת דבתיבי הדיבור באלכום אבל לא קבלתו כי אם הפרטיים אשר אין היותר גסי שכל מין הכללות דיגים עבדי חים וזה הוא שאמר יורדי הים באניות עושה מלאכת במים רבים המה ראו מעשי ה׳ אותם שמן הראו לא היו בכח לקבל שב דבר שכלי מצד גסותם קבלו אמיתות הנבואה והמראה מצד שה אמינו לדברו וזה הוא שאמר ויאמין בה׳ ויחשביה לו צדקה .i.
Mittet uerbum ſuum & ſanabit eos, & eripiet eos de plagis eorũ. Dixit. R. Semuel leuita. Verbũ Dei, eſt nũtius ſiue orator eius, de quo ſcriptum eſt. Profecto tale uerbum meũ, qualis eſt ignis, dixit Deus. Et hoc eſt quod dictum eſt. Veni et uerbum tuũ, & honorificabimus te. Vtiq; cum ueniet uerbũ Dei, quod eſt nuntius eius, tũc honorabimus eum. Dixit. R. Saul. Nõne uenerũt ꝓphete & occidimus illos, fudimusq; ſanguinẽ eorũ, quõ ergo nunc accipiemus uerbũ eius; aut ꝙ obrẽ credemus ei? Reſpõdit ei. R. Semuel. Quoniam ſanabit eos, & liberabit eos a plagis eorum, ꝓpter hec inquã ſigna credemus ei, & honori eum habebimus. Dixit tunc illi, quare precor nõ dixit, mittet uerbum ſuũ & ſanabit uos ſed dixit,

T iii

משחיתותם	a vulneribus eorum. (eius,	de interitionibus eorum.	ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. (αὐτοῦ,
יודו ליהוה חסדו	Cõfiteãt DEO miſericordiã(	Cõfiteanť dño miſericordie eius,	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη(
ונפלאותיו לבני	& mirabilia eius in filios	& mirabilia eius filiis	καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς (θυσίαν
אדם : ויזבחו זבחי	hominũ. Et immolẽt hoſtias	hoĩum. Et ſacrificẽt ſacrificium	τῶν ἀνθρώπων. Καὶ θυσάτωσαν αὐτῷ(
תודה ויספרו	confeſſionis, & narrent	laudis, & annuncient	αἰνέσεως, καὶ ἐξαγγειλάτωσαν
מעשיו ברנה :	opera eius in laude.	opera eius in exultatione.	τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.
יורדי הים	Q ui conſcendunt mare	Q ui deſcendunt mare	Οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν
באניות עשי	in nauibus, facientes	in nauibus, facientes	ἐν πλοίοις, ποιοῦντες
מלאכה	opus	operationem	ἐργασίαν
במים	in aquis	in aquis	ἐν ὕδασι
רבים : הם	multis.	multis.	πολλοῖς.
המה ראו מעשי	Ipſi viderunt opera	Ipſi viderunt opera	Αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα
יהוה ונפלאותיו	DEI, & mirabilia eius	domini, & mirabilia eius	κυρίου, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ
במצולה ויאמר	in profundo. Dixit	in profundo. Dixit	ἐν τῷ βυθῷ. Εἶπε
ויעמד רוח סערה	& ſtetit ventus tempeſtatis,	& ſtetit ſpiritus procelle.	καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος,
ותרומם גליו :	& eleuati ſũt gurgites eius.	& exaltati ſũt fluctus eius. (dũt	καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς. (βαίνουσιν
יעלו שמים ירדו	Aſcẽdũt in celũ & deſcẽdũt	Aſcẽdũt vſq; ad celos, & deſcẽ(	Ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ κατα(
תהומות נפשם	in abyſſos, anima eorum	vſq; ad abyſſos, anima eorum	ἕως τῶν ἀβύσσων. Ἡ ψυχὴ αὐτῶν
ברעה תתמוגג :	in aſflictione liquefiebat.	in malis tabeſcebat.	ἐν κακοῖς ἐτήκετο,
יחוגו וינועו	Obſtupuerũt & intremuerũt	Turbati ſunt & moti ſunt	ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν
כשכור וכל	quaſi ebrius, & vniuerſa	ſicut ebrius, & omnis	ὡς ὁ μεθύων, καὶ πᾶσα
חכמתם תתבלע :	ſapientia eorum abſorta eſt.	ſapientia eorum deuorata eſt.	ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. (θλίβεσθαι αὐτοὺς,
ויצעקו אל יהוה בצר	Clamauerũt ad DEVM i(	Et clamauerũt ad dñm cũ tribu(	Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλί(
להם וממצוקתיהם	ſua, & de ãguſtiis eorũ (tribu(	& de neceſſitatibus eorũ (latẽt,	καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν,
יוציאם : יקם	educet eos. Statuet (latiõe	eduxit eos. Et ſtatuit	ἐξήγαγεν αὐτούς. Καὶ ἐπέταξε
סערה לדממה	turbinem in tranquillitatẽ,	procellam eius in auram	τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν,
ויחשו גליהם :	& ſilebunt fluctus eius.	& ſiluerunt fluctus eius.	καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς.
וישמחו כי	Letabuntur quoniam	Et letati ſunt quia	Καὶ εὐφράνθησαν, ὅτι
ישתקו וינחם	quieuerunt, & deducet eos	ſiluerunt, & deduxit eos	ἡσύχασαν, καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς
אל מחוז חפצם :	ad portum quem voluerũt.	in portum voluntatis eorum.	ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτῶν.
יודו ליהוה	Confiteantur DEO (eius	Confiteantur domino	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ
חסדו ונפלאותיו	miſericõdiã eius, & mirabilia(	miſericõdie eius, & mirabilia eius	τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ
לבני אדם :	in filios hominum.	filiis hominum.	τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
וירוממוהו בקהל	Et exaltent eum in eccleſia	Et exaltent eum in eccleſia	Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ
עם ובמושב זק	populi, & in cathedra	plebis, & in cathedra	λαοῦ, καὶ ἐν καθέδρᾳ
זקנים יהללוהו :	ſeniorum laudent eum.	ſeniorum laudent eum.	πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν.
ישם נהרות	B. Ponet B .i. Conuertet.	Poſuit	Ἔθετο
נהרות	flumina	flumina	ποταμοὺς
למדבר ומ	in deſertum,	in deſertum,	εἰς ἔρημον,
ומצאי ם	& egreſſiones	& exitus	καὶ διεξόδους
מים לצ	aquarum	aquarum	ὑδάτων

eos a ruina eorum. (eius,
Cõfitebunt corã DEO pp miſericõdiã(
& narrabunt mirabilia eius filiis
hominum. Et ſacrificabunt ſacrificia
confeſſionis, & narrabunt
opera eius in letitia.
De nautis A. Ione filii
Amitai prophetauit & dixit
naute deſcendentes in mare
cum nauibus facientes opus
in aquis multis.
Ipſi viderunt opera
DEI & mirabilia eius
in profundo. Et dixit in verbo ſuo
& ſurrexit tempeſtas & nimbus,
& exaltati ſunt fluctus eius. (ſcẽdũtq;
Aſcẽdũt vſq; ad ſummitatẽ celoꝝ, de(
vſq; ad profunditatem abyſſi,
animus eorum in malis deficit.
Tremuerunt & moti ſunt
ſicut ebrius, & omnis
ſapientia eorum deuorata eſt.
Et orauerunt corã DEO in tribulatõe
ſua & de tribulatõibus eoꝝ liberauit
eos. Commutauit
tempeſtatem in tranquillitatem,
& ceſſauerunt fluctus eius.
Et lętati ſunt quia
ceſſauerunt & duxit eos
ad portum voluntatis eorum.
Confitebuntur coram DEO propter
benignitatem eius, & narrabunt
mirabilia eius filiis hominum.
Et exaltent eum in congregatione
populi filiorum iſrael, in ordine
ſapientum laudent eum.
De generatione Ioel filii Petuel
prophetauit & dixit, quando peccauit
domus iſrael in diebus Ioel
prophete induxit caritatem annone
in orbem, poſuit flumina

& ſanabit illos. Reſpõdit hoc ideo eſt ut ego ſentio, quoniam loquebatur de parte deq; aliquibus dũtaxat non etiam de omnibus, q̃ ſignatur .ſ. ſm proprietatẽ hebrei ſermonis in dictione, illos. Dixit illi. Verum certe dicis. Nam uerbum uenit ſanare omnes in uniuerſum non tantum aliquos, & in parte. Verũ non fuit acceptus niſi ab aliquibus particularibus, qui cenſebantur inter omnes craſſioris ingenii, uiri piſcatores exercenteſq; ſe in mari. Et hoc eſt quod dictum eſt. Conſcendentes in mare nauibus, facientes opera in aquis magnis ipſi uiderunt opus Dei. Illi profecto qui ſi recte conſideres, non uidebantur apti poſſe admittere quicquam intellectuũ ſiue q̃ ad intellectum pertinet, ob ruditatem ſenſus eorũ, illi inquã acceperunt ueritatem prophetie & uiſionis, quoniam crediderunt uerbo eius. Et hoc eſt quod dictum eſt. Credidit Deo & reputatũ eſt illi ad iuſtitiam.

A Vt Ionas figura fuit Chriſti dñi noſtri ita naute eius figura fuerunt apoſtolorum Chriſti, qui & ipſi naute maritimiq; hoies fuerunt quos intellexiſſe inter omnes ſui tẽporis, opera Dei, incarnatiõis .ſ. redẽptionis, mortiſq; & reſurrectionis, teſtati ſunt pñes hebrei, quod maxime liquet ex his q̃ imediate premiſimus Adque quid reſpõdere, aut potius quid mutire ualeant iuniores hebrei nõ ſatis cõſtat.

לְצִמָּאוֹן ׃	In ſitim.	In ſitim.	εἰς δίψαν.
אֶרֶץ פ	Terram	Terram	Γῆν
פְּרִי לִמְלֵחָה	fructiferam in deuaſtationē	fructiferam in ſalſuginem,	καρποφόρον εἰς ἅλμην,
מֵרָעַת	propter malitiam	a malitia	ἀπὸ κακίας
יֹשְׁבֵי בָהּ ׃	habitatorum eius.	inhabitantium in ea.	τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ.
יָשֵׂם מִדְבָּר לַאֲגַם	Ponet deſertum in paludes	Poſuit deſertum in ſtagna	Ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας
מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה	aquarum, & terram aridam	aquarum, & terram ſine aqua	ὑδάτων, καὶ γῆν ἄνυδρον
לְמֹצָאֵי מָיִם ׃	fontes aquarum.	in exitus aquarum.	εἰς διεξόδους ὑδάτων.
וַיּוֹשֶׁב שָׁם רְעֵבִים	Et collocauit ibi eſurientes,	Et collocauit illic eſurientes,	Καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας,
וַיְכוֹנְנוּ עִיר	& formabunt vrbem	& cōſtituerūt ciuitatē hītatōis.	καὶ συνεστήσαντο πόλεις κατοικεσίας.
מוֹשָׁב ׃ וַיִּזְרְעוּ	ad habitandum. Et ſerent	& ſeminauerunt	Καὶ ἔσπειραν
שָׂדוֹת וַיִּטְּעוּ	agros & plantabunt	agros & plantauerunt	ἀγρούς, καὶ ἐφύτευσαν
כְרָמִים וַיַּעֲשׂוּ	vineas, & facient	vineas, & fecerunt	ἀμπελῶνας, καὶ ἐποίησαν
פְּרִי תְבוּאָה ׃	fruges & germina. (bunt	fructum natiuitatis.	καρπὸν γεννήματος.
וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ	Et bñdicet eis & multiplica(	Et bñdixit eis & multiplicati ſt	Καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπληθύνθησαν
מְאֹד וּבְהֶמְתָּם לֹא	nimis. & pecora eorum non	nimis, & iumenta eorum	σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν
יַמְעִיט ׃ וַיִּמְעֲטוּ	minuet. Imminuta ſunt aūt	nō minorauit. Et pauci facti ſt,	οὐκ ἐσμίκρυνε. Καὶ ὠλιγώθησαν
וַיָּשֹׁחוּ מֵעֹצֶר רָעָה	& afflicta, pp̄ter āguſtiā mali	& vexati ſt a tribulatōe maloꝝ	καὶ ἐκακώθησαν, ἀπὸ θλίψεως κακῶν
וְיָגוֹן שֹׁפֵךְ בּוּז	& āxietatē. Effūdet deſpectiōē	& dolore. Effuſa eſt contentio	καὶ ὀδύνης. Ἐξεχύθη ἐξουδένωσις
עַל נְדִיבִים וַיַּתְעֵם	ſr prīcipes & errarē eos faciet	ſup principes, & errare fecit eos	ἐπ᾽ ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς
בְּתֹהוּ לֹא דָרֶךְ ׃	in ſolitudine deuia.	in inuio & non in via.	ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ.
וַיְשַׂגֵּב אֶבְיוֹן	Et ſublevabit pauperem	Et adiuuit pauperem	Καὶ ἐβοήθησε πένητι
מֵעוֹנִי וַיָּשֶׂם כַּצֹּאן	de inopia, & ponet q̄ſi gregē	de inopia, & poſuit ſicut oues	ἐκ πτωχείας, καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα
מִשְׁפָּחוֹת יִרְאוּ יְשָׁרִים	familias, Videbunt recti	familias. Videbunt recti	πατριάς. Ὄψονται εὐθεῖς
וְיִשְׂמָחוּ וְכָל	& letabuntur, & omnis	& letabuntur, & omnis	καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ πᾶσα
עַוְלָה קָפְצָה פִּיהָ ׃	iniquitas cōtrahet os ſuum.	iniquitas opilabit os ſuum.	ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς.
מִי חָכָם וְיִשְׁמָר	Quis ſapiens & cuſtodit	Quis ſapiens & cuſtodiet	Τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα,
אֵלֶּה וְיִתְבּוֹנְנוּ חַסְדֵי	hec, & ītelliget miſericordias	hec, & intelliget miſericordias	καὶ συνήσει τὰ ἐλέη
יְהוָה ׃	DEI.	domini.	τοῦ κυρίου.
קח שִׁיר	CVIII. Canticū.	CVII. Allā. Canticū	ρζʹ. Ὠδὴ
מִזְמוֹר לְדָוִד ׃	Pſalmus Dauidis.	pſalmi ipſi Dauid.	ψαλμοῦ τῷ Δαβίδ.
נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים	Paratum cor meum Deus,	Paratū cor meū Deus paratum	Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεός, ἑτοίμη
אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה	cantabo & pſallam,	cor meum, cantabo & pſallam	ἡ καρδία μου, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ
אַף כְּבוֹדִי ׃ עוּרָה	ſed & gloria mea. Conſurge	in gloria mea. Exurge	ἐν τῇ δόξῃ μου. Ἐξεγέρθητι (θάρα
הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר	pſalterium & cithara,	pſalterium & cithara,	ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κι(
אָעִירָה שָּׁחַר ׃ אוֹדְךָ	cōſurgā mane. Cōfitebor tibi	exurgā diluculo, Cōfitebor tibi	ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου. Ἐξομολογήσο(
בָעַמִּים יְהוָה	in populis DEVS,	in populis domine,	ἐν λαοῖς κύριε, (μαί σοι
וַאֲזַמֶּרְךָ בַּלְאֻמִּים ׃	& cantabo te in nationibus.	& pſallam tibi in nationibus.	ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.
כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם	Quoniam magna ſup celos	Quia magna eſt ſuper celos	Ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν
חַסְדֶּךָ וְעַד שְׁחָקִים	miſicō. tua, & vſq; ad ethera	miſericordia tua, & vſq; ad nubes	τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν
אֲמִתֶּךָ ׃ רוּמָה עַל	veritas tua. Exaltare ſuper	veritas tua. Exaltare ſuper	ἡ ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ

عطشى	היך מדברא ומפקנות	ſicut deſertum,& egreſſus
والارض	מיא היך צחונא: ארעא	aquatum ſicut ſiccitatem. Terram
خدا ة	דישראל עבדא פירין צדיא	iſrael facientem fructus,deſolatam
الثمار	היך סדום דאיתהפכת	ſicut ſodomam que ſubmerſa eſt
سبجا لسو اعمال	מן בישות יתבין בה:	propter malitiam habitantium in ea.
ساكنيها جعل البريه	כד תבו לאוריתא שוי	Quando conuerſi ſunt ad legẽ poſuit
بحيرات ما والارض	מדברא היך ארחתא דמיא	deſertum ſicut fluenta aquarum,
الضامية ينابيع مياه	ואית צחיא למפקנות	& terram aridam curſus
واسكن هناك الجياع	מיא: ואיתיב תמן	aquarum. Et habitare fecit ibi
بنو قرية وسكنوها	כפינין ותקינו קרתא	eſuriẽtes & cõſtituerũt ciuitatẽ (uerũt
وزرعوا مزارع	מיתב: וזרעו חקלין ונציבו	ad hitãdũ. Et ſemĩauerũt agroſ & plãta(
وغرسوا الكروم	כרמים ועבדו פירי איבא	vineas & fecerũt fructũ & germĩauerũt.
واكلوامن	ובריך יתהון וסגון	Et benedixit eis & multiplicati ſunt
ثمار غلاتها	לחדא ובעיריהון לא	nimis, & iumenta eorum non
وبارك فيهم فكثروا	יזער: וכד חבו אזערו	diminuit. Et cũ peccauerũt iminuti ſũ,
جدا ولم تقل	ואתמסכנו מן עקא	& afflicti ab anguſtia
ما شيتهم ذلوا	בישתא וחבו נסיסא:	mali & doloris.
وقلوا بكثرة الشر	שדר בסרבנותא על	Miſit contentionem ſuper
والفاقة صب الذل	רברבניא ואטעינון	principes & errate fecit eos
على روسايهم اضلهم في	בדלמא דלא אורחא:	in inani vbi non erat via.
التيه في غير طريق	וכד תבו לאוריתא שגיב	Et vbi cõuerſi ſunt ad legẽ, ſubleuauit
انقذ المساكين	חשוכא מסכנותא ושוי	pauperem de miſeria, & poſuit
من فقرهم جعل قبايلهم	היך ענא גניסתא:	ſicut oues familias.
كالاغنام لترى الابرار	יחמון תריצא ויחדון	Videbunt recti & letabuntur,
ويسرون وتسد	וכל מרי שקרא שרותת	& omnis author iniquitatis aperiet
افواه جميع الاثمة	פומיה לאתחסמא:	os ſuum vt frenetur.
من كان حكيما فليحفظ	מאן חכימא וינטור	Quis ſapiens & cuſtodiet
هذا ويعلم رحمة	אלין ויתבוננון חסדיא	hec, & intelliget miſericordias
الرب	דיי:	DEI.
المزمور	שירא ה	CVIII. Canticum
السابع والماية	ותושבחתא על ידא דדוד:	& laudatoria per manũ Dauidis.
اللهم قلبي مستعد	תקין לבי אלהים	Paratum cor meum Deus
مستعد قلبي اسبح وارتل	אשבח ואזמר	canam & pſallam
في تمجيدي هو استيقظ	לחוד איקרי: דישבח	inſuper gloria mea que laudabit
بامجدي استيقظ ابها	בנבלא וכינרא	pſalterio & cithara,
الكبار والقيثارة انا في	אשבח בקריצתא: אודי	laudabo mane. Confitebor
الغدوات استيقظ واشكرك	קדמך בעממיא	coram te in populis,
يارب في الشعوب وارتل لك	אשבחינך באומיא:	& laudabo te in gentibus.
في الامم لان على السموات	ארום רב מעילוי שמיא	Q̃m magna eſt pluſq̃ altitudo celorũ
رحمتك والى السحاب	טובך ועד שחקי מטי	bẽignitas tua, & vſq; ad nubes attingit
امانتك تعاليت	קושטך: איתרומם עלוי	veritas tua. Exaltare ſuper

שָׁמַיִם אֱלֹהִים וְעַל	celos DEVS & ſuper	celos Deus, & ſuper	τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ
כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃	omnem terram gloria tua.	omnem terram gloria tua,	πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
לְמַעַן יֵחָלְצוּן	Vt liberentur	vt liberentur dilecti tui,	Ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί
יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה	dilecti tui, ſalua	Saluum fac dextera tua	σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου
יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃	dexterã tuam, & rñde mihi.	& exaudi me,	καὶ ἐπάκουσόν μου.
אֱלֹהִים דִּבֶּר	Deus locutus eſt	Deus locutus eſt	Ὁ θεὸς ἐλάλησεν
בְּקָדְשׁוֹ אֶעְלֹזָה	in ſanctuario ſuo, gaudebo	in ſancto ſuo. Exultabo	ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσομαι
אֲחַלְּקָה שְׁכֶם	diuidam ſichem	& diuidam ſichimam,	καὶ διαμεριῶ σίκιμα,
וְעֵמֶק סֻכּוֹת	& vallem ſochot	& conuallem tabernaculorum	καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν
אֲמַדֵּד׃ ל	demetiar. (naſſe,	dimetiar. (naſſes,	διαμετρήσω.
לִי גִלְעָד וְלִי מְנַשֶּׁה	Meus eſt gilad & meus ẽ ma(	Meus eſt galaad & meus eſt ma(	Ἐμός ἐστι γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι μανασσῆς
וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי	& ephraim fortitudo capit(	& effraim ſuſceptio capitis mei.	καὶ ἐφραὶμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου.
יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃	Iuda dux meus. (mei,	Iuda rex meus,	Ἰούδας βασιλεύς μου,
מוֹאָב סִיר	Moab lebes	moab lebes	μωὰβ λέβης
רַחְצִי עַל־אֱדוֹם	ablutionis mee, ſuper edom	ſpei mee. In idumeam	τῆς ἐλπίδος μου. Ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν
אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי	proiiciam calciamentũ meũ,	extendam calciamentũ meum,	ἐπιβαλῶ τὸ ὑπόδημά μου,
עֲלֵי־פְלֶשֶׁת	cum paleſtinis	mihi alienigene	ἐμοὶ ἀλλόφυλοι
אֶתְרוֹעָע׃ מִי	percutiam fedus. Quis	amici facti ſunt. Quis	ὑπετάγησαν. Τίς
יֹבִלֵנִי עִיר	deducet me in ciuitatem	deducet me in ciuitatem	ἀπάξει με εἰς πόλιν
מִבְצָר מִי נָחַנִי	munitam, quis deducet me	munitam, quis deducet me	περιοχῆς, ἢ τίς ὁδηγήσει με
עַד־אֱדוֹם׃ ה	vſq; in edom.	vſq; in idumeam.	ἕως τῆς ἰδουμαίας.
הֲלֹא־אֱלֹהִים	Nonne Deus	Nonne tu Deus	Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς
זְנַחְתָּנוּ וְלֹא־תֵצֵא	qui precifti nos, & nõ exibis	qui repuliſti nos & non exibis	ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ
אֱלֹהִים בְּצִבְאֹתֵינוּ	Deus in exercitibus noſtris.	Deus in virtutibus noſtris.	ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
הָבָה־לָּנוּ עֶזְרָת	Da nobis auxilium	Da nobis auxilium	Δὸς ἡμῖν βοήθειαν
מִצָּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת	ĩ tribulatiõe, vana ẽ.n. ſalus	de tribulatione, quia vana ſalus	ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία (μιν
אָדָם׃ בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה	ab homine. In Deo faciemus	hois. In Deo faciemus virtutẽ,	ἀνθρώπου. Ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύνα(
חָיִל וְהוּא יָבוּס	virtutẽ, & ipſe conculcabit	& ipſe ad nihilum deducet	καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει
צָרֵינוּ׃	moleſtatores noſtros.	inimicos noſtros.	τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.
קט לַמְנַצֵּחַ	CIX. Ad victoriã.	CVIII. In finem	ρη. Εἰς τὸ τέλος
לְדָוִד מִזְמוֹר אֱלֹהֵי	Dauidis. Pſalmus. A. Deus	pſalmus Dauid. Deus	ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ. Ὁ θεὸς
תְּהִלָּתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ׃	laudis mee, ne taceas	laudem meam ne tacueris,	τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς,
כִּי פִי רָשָׁע וּפִי	quia os impii, & os	quia os peccatoris & os	ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα
מִרְמָה עָלַי פָּתָחוּ	doloſi contra me apta ſunt,	doloſi ſuper me apertum eſt.	δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίχθη.
דִּבְּרוּ אִתִּי לְשׁוֹן	locuti ſunt de me lingua	Locuti ſunt aduerſũ me lingua	Ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσσῃ
שָׁקֶר׃ וְדִבְרֵי שִׂנְאָה	mendacii. Et verbis odii	doloſa, & ſmõibus odii (rũt me	δολίᾳ, καὶ λόγοις μίσους
סְבָבוּנִי וַיִּלָּחֲמוּנִי	circũde.me, & oppugna.me	circũdedeſt me, & expugnaue(	ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με
חִנָּם׃ תַּחַת־אַהֲבָתִי	fruſtra. Pro dilectione mea	gratis. Pro eo vt me diligerent	δωρεάν. Ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με,
יִשְׂטְנוּנִי וַאֲנִי	aduerſabantur mihi, ego aũt	detrahebant mihi, ego autem	ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ
תְפִלָּה׃ וַיָּשִׂימוּ	orabam. Et poſuerunt	orabam. Et poſuerunt	προσηυχόμην. Καὶ ἔθεντο
עָלַי רָעָה תַּחַת	contra me malum pro	aduerſum me mala pro	κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ

وعلى الله على السموات	שמיא יהוה ועל	celos Deus,& ſuper
مجدك الارض كلها	כל יתבי ארעא איקרך׃	omnes habitatores terre gloria tua.
احباوك لكيما تخلص	מן בגלל דישתזבון	Vt liberentur
بيمينك نجني	רחמיך פרוק	dilecti tui,redime
واستجب لي	ימינך ועני יתי׃	dexteram tuam & reſponde mihi.
نطق الرب	אלהא מליל מאתר בית	Deus locutus eſt de loco domus
وقال في قدسه	שכינת קודשיה איבוע	habitationis ſanctuarii ſui,letabor
سا جيم ارتفع واقسم	איפלג ביזתא עם יתבי	diuidam predam cum habitatoribus
واقيس وادي	שכם ועם יתבי מישר	ſichem,& cum habitatoribus planitiei
المظال	סכות אמשח תחומא׃	ſoccot,menſutabo terminum.
لي جلعاد ولي منسا	דילי גלעד דילי מנשה	Meus eſt gilahad meus eſt menaſſe,
افرام هو عز راسي	דבית אפרים עושנא	domus ephraim fortitudo
يهودا هو ملكي	דרישי ומדבית יהודה	capitis mei,& de domo iuda
مواب اينه	ספרי׃ ודשית מואבאי	ſcriba meus.Confregi moabitas
رجلي على ادوم	היך דודי שיזוגי על	tanquã ollas lotionis mee,ſuper
ندوس حداي	מלכות אדום אטליק	regnum edom proiiciam
لي خضعت	סנדלי על מלכי פלשתאי	calciamentũ meũ,ſup reges paleſtinos
الغربه من القبايل	אתיבב ויבחין דהבית מן	iubilabo.Quis deducet
مدينه يبلغني الى	אוביל יתי עד רומי	me vſq; romam
يرشدني او من حصينه	רשיעתא מאן דברני עד	impiam,quis deducet me vſq;
الى ادوم	קושטנטינא דאדום׃	conſtantinam idumeorum.
اللهم انك	הלא את קדם יי	Nonne DEVS
تخرج معنا اقصيتنا ولم	שבקתנא ולא נפקת	qui abiecit nos,& nequaquã egreſſa eſt
في جيوشنا	שכינתיה בחילותנא׃	diuinitas eius in exercitibus noſtris.
معونه اعطنا	הב לנא סעדא מן	Da nobis auxilium in
خلاص في الشده فان	מעיקא דמגן פורקן דבר	infeſtatorem,qm̃ vana eſt redemptio
نصنع الانسان باطل بالهنا	נשא׃ במימר אלהא נעביד	hominis.In verbo Dei faciemus
وهو يخذل القوه	חילא והוא יחשיל	virtutem & ipſe conteret qui
جميع شانينا	מעיקנא׃	moleſtant nos.
المزمور .	לשבחא על	CIX. In laudem.Per
اللهم الثامن والمايه	יד דוד תושבחתא אלהא	manũ Dauidis.Laudatoria. Deus
تسبيحي لا تغفل عن	שבחתי ולא תשתוק׃	laus mea & non tacebis.
واغواه فان فم الخاطي	ארום פומא דרשיעא	Quoniam os impium
علي الغادرين انفتحا	ופום דנכלא עלי פתחו	& os doloſum ſuper me aperta ſunt,
بلسان ناجاوني	מלילו עמי בלישן	locuti ſunt aduerſum me lingua
بقول غاش اكتنفوني	דשקרו ומלולי סניתא	mendaci.Et verbis odii (uerſum me
وجاهدوني مبغض	חזרו יתי ואגחו עימי	circũdederũt me,& pugnauerunt ad(
يحبوني باطلا بدل ان	מגן׃ חלף דרחמית	ſine cauſa.Eo quod eos diligebam
وانا كنت غدروا بي	שטנן לי ואנא	aduerſabantur mihi,& ego
كافوني مصليا	אצלי׃ ושוון עלי	orabam.Poſuerunt ſuper me
الخير شرا بدل	בישתא חולף	malum pro

A. Sunt qui uano & ſupſ'icioſo aut potius magico deteſtandi ritu. Vti Faber ſcribit ſe nouiſſe, luminibus extinctis a ſacris altaribus uultibus auerſis, ſe turpiter pulueribus uolutantes hũc pſalmũ exectandi deuouendiq; ſtudio immurmurat. Homines alioqui peſſimi & de medio tollendi.

טובה ושנאה תחת	bono,& odium pro	bonis,& odium pro	ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ
אהבתי הפקד עליו	dilectõe mã.Cõſtitue ſup eũ	dilectione mea.Cõſtitue ſup eũ	τῆς ἀγαπήσεώς μου. Κατάστησον ἐπ᾽ αὐτὸν
רשע ושטן יעמד	impiũ,& ſatan ſtet (dicatus	peccatorem,& dyabolus ſtet	ἁμαρτωλόν, καὶ διάβολος στήτω
על ימינו: בהשפטו	a dextris eius.Cũ fuerit iu(	a dextris eius.Cum iudicatur	ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν,
יצא רשע ותפלתו	exeat cõdẽnatus & orõ eius	exeat cõdẽnatus,& oratio eius	ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευ(
תהיה לחטאה:	fiat in peccatum.	fiat in peccatum.	γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. (χὴ αὐτοῦ
יהיו ימיו מעטים	Sint dies eius pauci, (rer.	Fiant dies eius pauci,	Γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι,
פקדתו יקח אחר:	& pricipatũ eius accipiat al(	& epiſcopatũ eius accipiat alter	καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.
יהיו בניו יתומים	Sint filii eius pupilli,	Fiant filii eius orphani,	Γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοί,
ואשתו אלמנה:	& vxor eius vidua.(filii eius	& vxor eius vidua.	καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα. (αὐτοῦ,
ונוע ינועו בניו	Et pegriatione pegriabũt(	Nutantes tranſferantur filii eius	Σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ(
ושאלו ודרשו	& mendicabunt,& inquirẽt	& mendicent eiiciantur	καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν
מחרבותיהם: ינקש	de parietinis ſuis.Scrutetur	de habitationibus ſuis.Scrutetur	ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. Ἐξερευνησάτω
נושה לכל אשר לו	exactor vniuerſa que habet,	fenerator omnẽ ſubſtantiã eius,	δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ,
ויבזו זרים	& diripiant alieni	& diripiant alieni	καὶ διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι
יגיעו: אל יהי לו	Labores eius.Non ſit q eius	labores eius.Non ſit illi	τοὺς πόνους αὐτοῦ. Μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ
משך חסד ואל יהי	miſereatur,nec q clemẽs ſit	adiutor,nec ſit qui miſereatur	ἀντιλήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων
חונן ליתומיו:	in pupillos eius.	pupillis eius.	τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ.
יהי אחריתו	Fiat nouiſſimum eius	Fiant nati eius in	Γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς
להכרית בדור	interitus,in generatione	interitum,in generatione	ἐξολόθρευσιν, ἐν γενεᾷ
אחר ימח שמם:	altera deleatur nomen eius.	vna deleatur nomẽ eius. (eius	μιᾷ ἐξαλειφθείη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. (αὐτοῦ
יזכר עון אבתיו	Redeat ĩ mẽoriã iniqtas pa(	In mẽoriã ĩdeat iniqtas patrũ(	Ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων(
אל יהוה וחטאת	apd DEVM,& peccã (trũ eiꝰ	in conſpectu domini,& peccatũ	ἔναντι κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία
אמו אל תמח יהיו	matris eius nõ deleaẽ.Sint	matris eius nõ deleatur.Fiant	τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη. Γενηθή(
נגד יהוה תמיד	coram DEO ſemper,	contra dominum ſemper	ἐναντίον κυρίου διαπαντός, (τωσαν
ויכרת מארץ	& intereat de terra	& diſpereat de terra	καὶ ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς
זכרם: יען אשר לא	memoria eorũ.Eo quod non	memoria eorum,pro eo ꝙ non	τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Ἀνθ᾽ ὧν οὐκ
זכר עשות חסד	ẽ ĩcordatus facẽ miſicõdiã,	ẽ recordatus facere miſicõdiã.	ἐμνήσθη τοῦ ποιῆσαι ἔλεος,
וירדף איש עני	& pſecutus eſt virũ inopem	Et perſecutus eſt hominem,	καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον
ואביון ונכאה	& pauperem,& humiliatum	inopẽ & mendicũ,& cõpunctũ	πένητα καὶ πτωχόν, καὶ κατανενυγμένον
לבב למותת ויאהב	cõde vt ĩterficeret.Et dile.	corde mortificare. Et dilexit	τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι. Καὶ ἠγάπησε
קללה ותבואהו	maledictionẽ que veniet ei,	maledictionem & veniet ei,	κατάραν καὶ ἥξει αὐτῷ,
ולא חפץ בברכה	& noluit benedictionẽ (ſuo,	& noluit benedictionem	καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν,
ותרחק ממנו:	& elõgabiẽ ab eo.(veſtimẽto(	& elongabitur ab eo. (mentũ,	καὶ μακρυνθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ.
וילבש קללה כמדו	Et ĩdutus ẽ maledictõe qſi(	Et induit maledictionẽ ſicͭ veſti(	Καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον,
ותבא כמים בקרבו	& ĩgredieẽ qſi aqͣ ĩ viſce.eiꝰ,	& ĩtrauit ſicͭ aqua ĩ ĩteriora eiꝰ,	καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ
וכשמן בעצמותיו:	& quaſi oleum in oſſa eius.	& ſicut oleum in oſſibus eius.	καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ.
תהי לו כבגד	Sit ei ſicut pallium (ſemp	Fiat ei ſicut veſtimentum	Γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον (παντὸς
יעטה ולמזח תמיד	quo circũdaẽ,& cĩgulũ quo(	quo operiẽ,& ſicͭ zona qua ſemp	ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ζώνη ἣν δια(
יחגרה: זאת פעלת	accingitur.Hoc opus	precingitur.Hoc opus	περιζώννυται. Τοῦτο τὸ ἔργον
שטני מאת יהוה	eorꝫ q adũſanẽ mihi a DEO,	eorꝫ q detrahũt mihi apud dñm,	τῶν ἐνδιαβαλλόντων με παρὰ κυρίου,

bono,& odium	טבתא וסניתא	وشنوءم
pro dilectione , irruat ſuper	חלף דרחמית: אסעיר עלוהי	محبتي بغضا اقم عليهم
eum peccator.& ſatanas ſtet	רשיעא וסטנא יקום	خاطيا الشيطان فليقف
ſuper dexteram eius.Cum iudicatur	על ימיניה: באתדיניה	عن يمينه اذا احوكم
exeat condēnatus,& oratio eius	יפוק חייב וצלותיה	يخرج مخصوما صلاته
ſit ad peccatum.	תהוי לחובתא:	تصير الى خطيه
Sint dies eius pauci,	יהון יומוי קלילין	اياما تكون قصيره
nūeꝗ̄ ānoꝝ eius hēditate acqrat alius.	מנין שנוי ירית אוחרן:	وربا سته تصير الى غيره
Sint filii eius pupilli	יהון בנוי יתמין	تكون بنوه ايتاما
& vxor eius vidua.	ואיתתיה ארמלתא:	وامراته ارمله
Vagatione vagentur filii eius	ומטלטל יטלטלון בנוהי	وتنزعج اولاده
& petant & inquirant que fuerint	וישאלון ויבעון מה הוית	ويتصدقون له وينفون
deſolationes eorum.Colligat	צדיותהון: יבזבז	من مسا كنهم يحوز
fiſcus omnia que ipſius ſunt,	מריה חובא לכל דיליה	معرضوه كل شي له
& conſumant extranei	ויבזון נוכראין	تخطف الغربا
labores eius.Non ſit illi	ליעותיה: לא יהי ליה	جميع غناه ولا يكون له
adiutor miſericors,& non ſit	נגיד חסדא ולא יהי	ناصر ولا من يتراف
qui miſereatur pupillis eius.	חייס על יתמוי:	على ايتامه
Sit finis eius	יהי סופיה	وتصنا صل ذريته
ad interitum in generatione	לאשתיצאה בדרא	وبمحا اسمه
altera deleatur nomen eius.	אוחרן יתמחי שמיה:	من جيل واحد
Cōmemoretur iniquitas patris eius	ידכר עוית אבהתוי	وتذكر اثام ابايه
ī cōſpectu DEI & iniqtas matris eius	קדם יי וחובת אמיה	امام الرب ولا تمحى خطية
non deleatur.Sint	לא תתמחי: יהון	امه وتكون
in conſpectu verbi DEI ſemper,	לקבל מימרא דיי תדירא	امام الرب في كل حين
& deleatur de terra	וישיצי מארעא	ويبيد من الارض
memoria eorum.Quoniam non	דוכרניהון: מטול דלא	ذكره لانه لم
meminit facere benigne,	אדכר למעבד טיבו	يذكر ان يعمل خيرا
& perſequitur hominem pauperem	ורדף גבר עניא	طرد المسكين والبايس
& mendicum & compunctum	ומסכינא ותביר	والحزين القلب
corde ad internitionem.Et dilexit	ליבא לארקטלא: ורחים	لميته احب
maledictionem & veniet ſuper eum	לוטא ואתיית עלוהי	اللعنات فلتدركه
& non voluit benedictionem	ולא אתרעי בבירכתא	ولم يشا البركات
& elongabitur ab eo. (mentū,	ורחיקת מיניה:	فلتبعد عنه لبس
Et indutus eſt maledictionē ſic veſti(	ולביש לוטא היך לבושין	اللعنة كالردا ودخل في
& intrauit quaſi aqua in corpus eius,	ועלת היך מיא בגושמיה	بواطنه مثل الما
& ſicut oleum in membris eius.	והיך משחא באיברוי:	وكالدهن في عظامه
Sit ei ſicut veſtimentum	תתהוי ליה היך לבושא	تكون له مثل الردا
coopertionis, & cinctorium quo ſemp	יתעטף ולקמור תדיר	الذي اشتمل به ومثل المنطقة
cingitur.Hec eſt hereditas	יזדרזנה: דא אחסנתא	التي يشتد بها حقويه
detrahentium mihi apud DEVM,	דסטני מעם יי ודם	في كل حين هذا اجرا

וְהַדֹּבְרִים רָע עַל־	& qui loquuntur malũ cõtra	& qui loquuntur mala aduerſus	καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ
נַפְשִׁי׃ וְאַתָּה יְהוִה	aĩam meã. Tu autẽ DEVS	animam meam. Et tu domine	τῆς ψυχῆς μου. Καὶ σὺ κύριε
אֲדֹנָי עֲשֵׂה־אִתִּי	Deus fac mecum	fac mecum	κύριε ποίησον μετ' ἐμοῦ,
לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי־טוֹב	pp nomen tuũ, qm̃ bona eſt	pptet nomen tuũ, qa ſuauis eſt	ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν
חַסְדְּךָ הַצִּילֵנִי׃	miſericordia tua libera me.	miſericordia tua. Libera me	τὸ ἔλεός σου. Ῥῦσαί με
כִּי־עָנִי וְאֶבְיוֹן	Quoniam egenus & pauper	quia egenus & pauper	ὅτι πτωχὸς καὶ πένης
אָנֹכִי וְלִבִּי חָלַל	ego, & cor meũ vulneratũ ẽ	ſum ego, & cor meũ ɔturbatũ ẽ	εἰμὶ ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου τετάρακται
בְּקִרְבִּי׃ כְּצֵל	intrinſecus. Quaſi vmbra	intra me. Sicut vmbra	ἐντός μου. Ὡσεὶ σκιὰ
כִּנְטוֹתוֹ נֶהֱלָכְתִּי	cũ inclinatur abductus ſum,	cum declinat ablatus ſum,	ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀντανῃρέθην,
נִנְעַרְתִּי כָּאַרְבֶּה׃	& excuſſus quaſi locuſta.	& excuſſus ſum ſicut locuſte.	ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες.
בִּרְכַּי כָּשְׁלוּ מִצּוֹם	Ge.m. vacillauerĩt a ieiunio	Genua mea ĩfirmata ſt̃ a ieiunio	Τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας,
וּבְשָׂרִי כָּחַשׁ מִשָּׁמֶן׃	& ca.m. macilẽ. abſq; pigue.	& caro mea imutata ẽ ppoleũ.	καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη δι' ἔλαιον.
וַאֲנִי הָיִיתִי חֶרְפָּה	Ego aũt factus ſum oppbriũ	Et ego factus ſum opprobrium	Κἀγὼ ἐγενήθην ὄνειδος
לָהֶם יִרְאוּנִי	eis, videntes me	illis viderunt me	αὐτοῖς, εἴδοσάν με,
יְנִיעוּן רֹאשָׁם׃	mouerunt caput ſuũ. (meus	& mouerunt capita ſua.	ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν.
עָזְרֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי	Adiuua me DEVS Deus(	Adiuua me domine Deus meus	Βοήθησόν μοι κύριε ὁ θεός μου,
הוֹשִׁיעֵנִי כְחַסְדֶּךָ׃	ſalua me ſm̃ miſicordiã tuã.	ſaluũ me fac pp miſicõdiã tuã.	καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου.
וְיֵדְעוּ כִּי־יָדְךָ זֹּאת	Et ſciant qm̃ plaga tua hec,	Et ſcient quia manus tua hec,	Καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη,
אַתָּה יְהוָה עֲשִׂיתָהּ׃	tu DEVS feciſti eam.	& tu domine feciſti eam.	καὶ σὺ κύριε ἐποίησας αὐτήν. (τωσαν,
יְקַלְלוּ הֵמָּה וְאַתָּה	Maledicent illi, & tu (dent,	Maledicent illi & tu	Καταράσονται αὐτοί, καὶ σὺ (χυνθή
תְבָרֵךְ קָמוּ וַיֵּבֹשׁוּ	bñdices, ĩſurrexerũt & cõfun(	bñdices, q ĩſurgũt ĩ me ɔfundãt	εὐλογήσεις. Οἱ ἐπανιστάμενοί μοι αἰσ(
וְעַבְדְּךָ יִשְׂמָח׃	ſeruus autẽ tuus letabitur.	ſeruus autem tuus letabitur.	ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται.
יִלְבְּשׁוּ שׂוֹטְנַי	Induantur aduerſarii mei	Induantur qui detrahunt mihi	Ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντές με
כְּלִמָּה וְיַעֲטוּ כַמְעִיל	ɔfuſione, op'ant (bor DEO	pudore, & opiant (fitebor dño	ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσθωσαν (μαι τῷ κῷ
בָּשְׁתָּם׃ אוֹדֶה יְהוָה	qſi toga ɔfuſiõe ſua. Cõfite(	ſicut diploide ɔfuſione ſua. Cõ(	ὡς διπλοΐδα αἰσχύνην αὐτῶν. ἐξομολογήσο(
מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ	vehemẽt ĩ ore mõ, & ĩ medio	nimis in ore meo, & in medio	σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ
רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ׃	multorum laudabo eum.	multorum laudabo eum.	πολλῶν αἰνέσω αὐτόν.
כִּי־יַעֲמֹד לִימִין	Quoniam ſtabit a dextris	Quia aſtitit a dextris	Ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν
אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיעַ	pauperis, vt ſaluet	pauperis. vt ſaluam faceret	πένητος, τοῦ σῶσαι
מִשֹּׁפְטֵי נַפְשִׁי׃	a iudicibus animam meam.	a perſequentibus animam meã.	ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν ψυχήν μου.
קי לְדָוִד	CX, A. Dauidis.	CIX. Pſalmus	ρθʹ. Ψαλμὸς
מִזְמוֹר נא	Pſalmus.	ipſi Dauid.	τῷ Δαβίδ.
נְאֻם יְהוָה לַאדֹנִי	Dixit DEVS domino meo,	Dixit dominus domino meo,	Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου,
שֵׁב לִימִינִי	ſede ad dexteram meam.	ſede a dextris meis.	κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
עַד־אָשִׁית	Donec ponam	Donec ponam	ἕως ἂν θῶ
אֹיְבֶיךָ הֲדֹם	inimicos tuos, ſcabellum	inimicos tuos ſcabellum	τοὺς ἐχθρούς σου, ὑποπόδιον
לְרַגְלֶיךָ׃	pedum tuorum. (mittet	pedum tuorum.	τῶν ποδῶν σου.
מַטֵּה־עֻזְּךָ יִשְׁלַח	Virgam fortitudinis tue e(	Virgam virtutis tue emittet	Ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι
יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה	DEVS ex cion, dominare	dominus ex ſion, dominare	κύριος ἐκ Σιών, καὶ κατακυρίευε
בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ׃	in medio inimicorũ tuorũ.	in medio inimicorum tuorum.	ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου.
עַמְּךָ נְדָבֹת	Populus tuus voluntarii	Tecum principium	Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ

والذين ينطقون بالسيات	ודממללין בישן על	& loquentium malum aduerſus
على نفسي وانت يا ربي	נפשי ׃ ואת יי	animam meam. Et tu DEVS
والهي اصنع معي رحمه	אלהים עביד עמי	Deus operare mihi
لاجل اسمك لان	מן בגלל שמך היך טובך	pp nomẽ tuũ, iuxta benignitatẽ tuam,
رحمتك يا رب ذي سا نغة	וחסדך פצא יתי ׃ א	& miſericordiam tuam libera me.
نجني فاني مسكين بايس	ארום ענייא וחשיכא	Quoniam egenus & pauper
وقد جزع قلبي	אנא ולבבי שפי	ego & cor meum conturbatum eſt
في باطني وانا مثل الفي	בגוי ׃ היך טולא	in me. Sicut vmbra
في ميلانه اذهب	בצליותיה אתנסרית	cum declinat ablatus ſum,
وكالجراد نقضت	אשתלטלא היך גובאי ׃	fugatus ſum ſicut locuſta.
ركبتي ضعفتا من الصوم	רכובי אתקלו מצומא	Genua mea infirmata ſunt a ieiunio
وتغير جسدي لعدم	ובשרי פתח מלמהוי	& caro macillenta abſq;
الدهن صرت لهم معيرة	פטים ׃ ואנא הוית קלנא	pinguedine. Et ego fui opprobrium
نظروا الي	להון חמיין יתי	eis, & viderunt me
وهزوا روسهم	יטלטלון רישיהון ׃	& mouerunt capita ſua.
اعني يا ربي والهي	סעיד לי יי אלהי	Adiuua me DEVS Deus meus,
وخلصني بقدر رحمتك	פרוק יתי היך חסדך ׃	ſalua me ſm miſericordiam tuam.
وليعلموا ان هذه هي يدك	וידעון ארום מחתך	Et ſciant quia percuſſio tua
وانت يا رب صنعتها هم	דא את יי עבדתא ׃	hec, tu DEVS feciſti eam.
يلعنون وانت	ילטטון אינון ואת	Maledicent illi & tu
تبارك القايمون على	תברך יקומון ויבהתון	benedices, inſurgent & confundẽtur,
فليخزوا واما عبدك فيفرح	ועבדך יחדי ׃	ſeruus autem tuus letabitur.
الماكرون بي يلبسون هوانا	ילבשון סטני כיסופא	Induantur detrahentes mihi pudore
يشتملون بالخزي	ויעטפון היך מעילא	& cooperiantur ſicut clamide
كالردا اشكرك يا رب	בהתתהון ׃ אודי יי	confuſione ſua. Confitebor DEO
جدا اسبحك بفمي	לחדא בפומי ובמצע	nimium in ore meo, in medio
في الملا	חכימיא אשבחיניה ׃	ſapientum laudabo eum.
لانه قام عن يمين	ארום יקום מן ימינא	Quoniam ſtabit ad dexteram
المسكين وخلصني	דחשיכא למפרק	pauperis vt redimat
من الذين يطلبون نفسي	מדייני נפשיה ׃	a iudicibus animam meam.
المزمور	על יד דוד	CX. Per manum Dauidis.
التاسع والمايه	תושבחתא אמר יי במימריה	Laudatoria. Dixit DEVS i verbo ſuo,
قال الرب لربي	למיתן לי רבנותא חלף	quod daret mihi dominationem eo
اجلس عن يميني	דתיבית לאולפן	quod ſederim ad diſcendam
حتى اضع	אורייתא ימיני אוריך	legem, dextera mea expecta,
اعداك تحت موطي	עד דאשוי בעלי ד	donec ponam patronos
قدميك	דבבך כביש לריגלך ׃	inimicitie tue ſupedaneũ pedũ tuorũ.
يرسل لك الرب من	חוטרא דעושנך ישדר	Virgam fortitudinis tue mittet
صهيون قضيب قوة	יי מציון ותהי רדי	DEVS ex cion, & dominaberis
وتملك على اعدايك	במצע בעלי דבבך ׃	in medio patronorum inimicitie tue.
تكون معك الرياسة	עמך בית ישראל דמתנדבין	Populus tuus domus iſrael, q incũbũt

A. Ex commentariis R. Iſaac arama i librũ geneſeos, in expoſitõe capli. xlvii. uel circa, ubi fit ſermo de loco q datus eſt Iaacob i quo cõmode hitare poſſet.
פרחם משחר לך טלילותיך לא מצינו אדם תביא שיתנבא יריתו קודם ילדת אביו ואמו כי אם משיח צדקנו ולוה רמו פרחם משחר לך קודם שיברא רחם יולדתך נתנבא ילדתך ולזה רמו לפני שמש ינון שמו כי אפילו קודם בריאת השמש היה תוך וקיים שמו שלמשיחנו והיה יושב בימין האל והוא שאמר שב לימיני ואמר גב והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת
.i. De uulua bona anũciatio, ſiue ortus eſt, ſiue ex aurora, tibi ros, ſiue terminus adoleſcẽtie, ſiue natiuitatis tue Non inuenimus hominem etiam prophetam cuius pphetata ſit natiuitas, ante natiuitatem pris & matris, niſi tãtũmõ MESSIAM iuſtum noſtrum, & propterea dicit a uulua euãgelizatus eſt tibi terminus natiuitatis tue, hoc eſt anteq̃ crearet̃ uulua genitricis tue, pphetata fuit natiuitas tua. Et huic concinit illud, ante ſolem filius nomen eius, cuius ſenſus eſt, quod anteq̃ crearetur ſol ſubſiſtẽs ac firmum erat, nomen MESSIE noſtri, & ſedebat ad dexterã Dei. Et hoc eſt q̃ dicit ſede a dextris meis. Et alibi dicit, cõcinnabit miſericordia ſoliũ, & ſedebit ſuper illud ueritate.

Pſalmi. cxi.
A. Ex commentariis R. Iſaac ben ſchola.
ראשית חכמה יראת יי שכל טוב לכל עושהם תהלתו עומדת לעד החכמה אשר רמז אליה בפסוק הזה כי היא החכמה אשר מאין תמצא והיא התרוממות גמלת ברא שית רל באתחבית ואמרו אל תקרא בית אלא ב׳ית שת בחכמה יבנה בית והמדרה הזאת מכוסה ונערפת בהותם התצלומה נחתמה בענין שנ תעלומה מציני כל חי ומעוף השמים נסתרה אבראלהים מבין

V

בְּיוֹם חי	in die	in die	ἐν ἡμέρᾳ
חֵילֶךָ ב	virtutis tue,	virtutis tue	τῆς δυνάμεώς σου,
בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ	in decoribus ſanctuarii	in ſplendoribus ſanctorum,	ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου.
מֵרֶחֶם ם	ex matrice	ex vtero	Ἐκ γαστρὸς
מִשְׁחָר לְךָ	ab aurora, tibi	ante luciferum	πρὸ ἑωσφόρου
טַל יַלְדֻתֶיךָ ׃	ros adoleſcentie tue.	genui te.	ἐγέννησά σε,
נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא	Iurauit DEVS & non	Iurauit dominus & non	ὤμοσε κύριος καὶ οὐ
יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן	penitebit eū, tu es ſacerdos	penitebit eum, tu es ſacerdos	μεταμεληθήσεται. Σὺ ἱερεὺς
לְעוֹלָם עַל דִּבְרָתִי	in eternum propter verbū	in eternum ſm ordinem	εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν
מַלְכִּי־צֶדֶק ׃	Malchicedec.	Melchiſedech.	Μελχισεδέκ.
אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ	Dominus a dextera tua.	Dominus a dextris tuis,	Κύριος ἐκ δεξιῶν σου
מָחַץ בְּיוֹם־אַפּוֹ	percuſſit in die furoris ſui	confregit in die ire ſue	συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ.
מְלָכִים ׃ יָדִין	reges. Iudicabit	reges. Iudicabit	βασιλεῖς. Κρινεῖ
בַּגּוֹיִם מל	in gentibus,	in nationibus	ἐν τοῖς ἔθνεσι,
מָלֵא גְוִיּוֹת	plena cadauera,	implebit ruinas,	πληρώσει πτώματα,
מָחַץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ	percutiet capita in terra	conquaſſabit capita in terra	συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς
רַבָּה ׃ מנ	multa.	multorum.	πολλῶν.
מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ	De torrente in via	De torrente in via	Ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ
יִשְׁתֶּה ע	bibet,	bibit,	πίεται,
עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ ׃	propterea exaltabit caput.	propterea exaltabit caput.	διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.
קיא הַלְלוּ־יָהּ	CXI. Aleluia.	CX. Alleluia. Aleph.	ρί. Ἀλληλούϊα.
אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל־	Confitebor DEO in toto	Cōfitebor tibi dñe. Beth, ī toto	Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ
לֵבָב בְּסוֹד יְשָׁרִים	corde, in ſecreto rectorum	corde meo in conſilio iuſtorum	καρδίᾳ μου, ἐν βουλῇ εὐθείων
וְעֵדָה ׃ גְּדֹלִים	& congregatione. Magna	& cōgregatione. Gimel. Magna	καὶ συναγωγῇ. Μεγάλα
מַעֲשֵׂי יְיָ דְּרוּשִׁים	opera DEI, exquirenda	opera domini. Daleth, exquiſita	τὰ ἔργα κυρίου, ἐξεζητημένα
לְכָל־חֶפְצֵיהֶם ׃	in cunctis volūtatibus eius.	in omnes voluntates eius.	εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ.
הוֹד ות	Confeſſio	He. Confeſſio	Ἐξομολόγησις
וְהָדָר פָּעֳלוֹ	& decor opus eius,	& magnificentia opus eius,	καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ,
וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת	& iuſtitia eius perſeuerans	Vau. & iuſtitia eius manet	καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει
לָעַד ׃ זֵכֶר עָשָׂה	ſemper, Memoriam fecit	ī ſcl'm ſcl'i. Zain. Memoriā fecit	εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Μνείαν
לְנִפְלְאוֹתָיו חַנּוּן	mirabilium ſuorum, clemēs	mirabiliū ſuoꝝ. Heth. miſicors	ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ. Ἐλεήμων
וְרַחוּם יְהוָה ׃ טֶרֶף	& miſericors DEVS. Eſcā	& miſerator dñs. Teth. eſcam	καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος, τροφὴν
נָתַן לִירֵאָיו יִזְכֹּר	dedit timentibus ſe, memor	dedit timētibus ſe. Ioth. Memor	ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Μνησθήσεται
לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ ׃ כֹּחַ	erit ī ſēpiternū pacti ſui. Fōrti(	erit ī ſcl'm teſtī ſui. Caph. ūtutē	εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, ἰσχὺν
מַעֲשָׂיו הִגִּיד	opeꝝ ſuoꝝ ānūciabit (tudiē	operum ſuorum annunciabit	ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλε
לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם	populo ſuo, vt det eis	populo ſuo. Lamed. Vt det illis	τῷ λαῷ αὐτοῦ. Τοῦ δοῦναι αὐτοῖς
נַחֲלַת גּוֹיִם ׃ מַעֲשֵׂי	hereditatē gentium. Opus	hereditatē gētium. Mem. opera	κληρονομίαν ἐθνῶν, ἔργα
יָדָיו אֱמֶת וּמִשְׁפָּט	mãuū eio veritas & iudiciū,	manuū eius veritas & iudiciū.	χειρῶν αὐτοῦ, ἀλήθεια καὶ κρίσις.
נֶאֱמָנִים כָּל־פִּקּוּדָיו	fidelia omnia mandata eius.	Nun. Fidelia oīa mandata eius.	Πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ,
סְמוּכִים לָעַד	Firmata vſq; in	Samech. confirmata in	ἐστηριγμέναι εἰς
לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם	ſempiternum, facta	ſeculum ſeculi. Ain. facta	τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιημέναι

A. Egyptia clarius ſic

lgi,in die concertationis
prelii tui adiuuabis eos
ſplendoribus ſancti,miſericordie
Dei preſto erunt tibi
tanquã deſcendens ros,ſedebunt
confidenter nati tui
Iurauit Deus & non penitebit eum,tu
conſtitueris dominus in orbe futuro,
propter iuſtitiam eo quod fueris
rex immaculatus.
Diuinitas Dei in dextera tua,
percuſſit in die ire ſue
reges.Conſtitutus eſt iudex
ſuper populos implebit terram
cadaueribus ĩpiorũ,q ĩterfecti fuerunt,
percuſſit capita regum ſuper terra,
multa nimis.
Abore prophete in via
doctrinam accipiet,propterea
exaltabit caput.

CXI. Aleluia.

Laudabo coram Deo,in toto
corde in ſecreto rectorum
& congregatione.Magna
opera DEI exquirenda
ab omnibus qui volunt illa.
Laus & pulchritudo
opus eius,
& meritum eius perſtat
in ſeculum.Memoriam bonam fecit
mirabilibus ſuis,clemens
& miſericors DEVS.Cibum
dedit timentibus ſe,memor erit
in eternum pacti ſui.Virtutem
operum ſuorum annunciabit
populo ſuo,vt det illis
hereditatem populorum.Opera
manuum eius veritas & iudicium,
fidelia omnia mandata eius.
Confirmata in ſeculum
ſeculi,facta

.i. Sapientia de qua hoc loco intelligit ſcriptura, eſt ſapientia quam continet ſiue que egreditur de מאין meain.i.de intellectu,ſupremo& ab

באמת וישר׃ פדות	ĩ ũitate & eqtate.Redẽptõẽ	ĩ verita.&eqta.Phe.Redẽptõẽ	ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. Λύτρωσιν
שלח לעמו צוה	miſit populo ſuo, mandauit	miſit dñs pplõ ſuo.Zadic,man(	ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ. Ἐνετείλατο
לעולם בריתו	in eternum pactum ſuum.	in eternũ teſtamẽtũ ſuũ.(dauit	εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ,
קדוש ונורא שמו׃	Sãctũ & timẽdũ nomẽ eius,	Coph.Sãctũ & tribile nomẽ eius,	ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
ראשית חכמה	A. principium ſapientie	Res,initium ſapientie	Ἀρχὴ σοφίας,
יראת יהוה שכל	timor DEI.Intellectus(illa.	timor dñi.Sin.Intellectus	φόβος κυρίου, σύνεσις
טוב לכל עשיהם	bono ieſt cũct's q opanf ſm(	bonus oĩbus facientibus eum,	δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν.
תהלתו עמדת לעד׃	Laus eius pſeuerat iugiter.	Thau,laudatio eius manet ĩ ſe(	ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ(
קיב הללו יה	CXII. Aleluia.	CXI. All'a. culũ ſcli.	ριά. Ἀλληλούια. (αἰῶνος
אשרי איש ירא את	Beatus vir qui timet	Aleph.Beatus vir qui timet	Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος
יהוה במצותיו	DEVM,in mandatis eius	dominũ, Beth.in mãdatis eius	τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ
חפץ מאד גבור	volet nimis.Potens	volet nimis.Gimel.Potens	θελήσει σφόδρα. Δυνατὸν
בארץ יהיה זרעו	in terra erit ſemen eius,	in terra erit ſemen eius,	ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ,
דור ישרים יברך׃	generatio rectorꝫ benedicef.	Daleth.gñatio rectorꝫ bñdicef.	γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται.
הון ועשר בביתו	Subſtãtia & diui.ĩ domo eiꝰ,	He.Gl'a & diuitie ĩ domo eius,	Δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,
וצדקתו עמדת לעד	& iuſtitia eius pſeuerãs ſẽp.	Vau .& iuſti.eiꝰ mãet icl'm ſcl'i	καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα(
זרח בחשך אור	Reſplẽduit in tenebris lumẽ	Zain.Exortũ eſt ĩ tenebris lum̃	Ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς (τοῦ αἰῶνος.
לישרים חנון	rectis,clemens	rectis,Heth.miſericors	τοῖς εὐθέσιν, ἐλεήμων
ורחום וצדיק׃	& miſerator & iuſtus.	& miſerator & iuſtus.	καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος.
טוב איש חונן	Bonus vir & clemens	Teth.Iocundus homo q miſef	Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτείρων
ומלוה יכלכל	& cõmodans,diſpenſabit	& cõmodat,Ioth.diſponet	καὶ κιχρῶν, οἰκονομήσει
דבריו במשפט׃	verba ſua in iudicio.	ſermones ſuos in iudicio,	τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει,
כי לעולם לא ימוט	Quia ĩ etnũ nõ cõmouebif,	Caph.qa ĩ etnũ nõ cõmouebif.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται.
לזכר עולם יהיה	In memoria ſempiterna erit	Lamed. In memoria etna erit	Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται
צדיק׃ משמועה	iuſtus,Ab auditu	iuſtus,Mem. ab auditione	δίκαιος, ἀπὸ ἀκοῆς
רעה לא יירא נכון	malo non timebit,paratum	mala non timebit,Nun.Paratũ	πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται. Ἑτοίμη
לבו בטח ביהוה׃	cor eius confidens in DEO.	cor eius ſperare in domino,	ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον.
סמוך לבו לא	Firmum cor eius non	Samec.cõfirmatũ ẽ cor eius,ñ	ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ μὴ
יירא עד אשר	timebit,donec (perſit	cõmouebitur,Ain.donec (pſit	φοβηθῇ, ἕως (κόρπισεν
יראה בצריו׃ פזר	aſpiciat ĩ eos q ãgũt eũ.Diſ(	deſpiciat inimic.ſuos.Phe.Diſ(	οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἐσ(
נתן לאביונים	dedit pauperibus	dedit paupibus (culũ ſeculi,	ἔδωκε τοῖς πένησιν, (τοῦ αἰῶνος.
צדקתו עמדת לעד	iuſtitia eius pmanet ĩ etnũ,	Zadic.iuſtitia eius manet in ſe(	ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα(
קרנו תרום בכבוד׃	cornu eius exaltabif in gl'ia.	Coph.cornu eiꝰ exaltabif ĩ gl'ia	Τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ.
רשע יראה וכעס	Impius videbit & iraſcetur,	Res.Peccator videbit & iraſcef	Ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται,
שניו יחרק ונמס	dẽtibꝰ ſuis frẽdet & tabeſcet	Sin.dẽtibꝰ ſuis fremet & tabe.	τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται.
תאות רשעים תאבד׃	deſideriũ impiorum peribit.	Thau.deſideriũ pcõrũ peribit.	Ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολεῖται.
קיג הללו יה	CXIII. Aleluia.	CXII. Alleluia.Alleluie.	ριβ'. Ἀλληλούια.
הללו עבדי יהוה	Laudate ſerui DEI,	Laudate pueri dominum,	Αἰνεῖτε παῖδες κύριον,
הללו את שם יי׃	laudate nomen DEI.	laudate nomen domini.	αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου.
יהי שם יהוה	Sit nomen DEI	Sit nomen domini	Εἴη τὸ ὄνομα κυρίου
מברך מעתה ועד	benedictum ex nunc & vſq;	benedictum,ex hoc nunc & vſq;	εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως

بالعدل والصدق ارسل	בקושטא ובתריצותא: פורקנא	in veritate & equitate.Redemptionē
خلاصا لشعبه امر بعهده	שלח לעמיה פקיד	miſit populo ſuo,precepit
الى الابد	לעלם קיימיה	in eternum pactum ſuum,
اسمه قدوس ومخوف	קדישא ודחיל שמיה:	ſanctum & timendum nomen eius.
راس الحكمه	שירוי חכמתא	Principium ſapientie
هي مخافه الله والفهم	דחלתא דיי סוכלתנו	timor DEI,intellectus
نافع لمن عمل به تمجيده	טבא לכל עובדיהון	bonus omnibus qui ſe exercent in eis
دايم الى ابد الابد	תושבחתיה קיימא לעלמין:	laus eius manet in eternam.
المزمور الحادي عشر والمايه	הללו יה	CXII, Aleluia.
طوبى للرجل الخايف من	טוביה לגברא דדחיל ית-	Beatus vir qui timet
الرب المنبسط بوصاياه جدا	יי בפיקודוי:	DEVM,in mandatis eius
زرعه يكون	צבי לחדא: גיבר	expetit multum.Fortes
جبل الابرار يبارك	באורייתא יהון בנוי:	in lege erunt filii eius,
قويا على الارض	בדר תריצין יתברך:	in generatione rectorum benedicetur
ويكثر المال والغنى في	מולא ועותרא בביתיה	Felicitas & diuitie in domo eius,
بيته عدله يدوم الى الابد	וזכותיה קיימא לעלמין:	& iuſtitia eius manet in eternum.
اشرق النور في الظلمة	דנח בחשוכא נהור	Orietur in tenebris lumen
للصديقين الاله الرب	לתריצין חננא	rectis,clemens
روف رحيم	ורחמנא וצדיקא:	& miſerator & iuſtus.
بار الرجل الصالح	שבחא גברא דחייס	Beatus vir qui miſeretur
هو الذي يرحم ويقرض	על עניי וכחית ס	pauperum & commodat eis,
ويميز كلامه بالحق	סובר מילוי בהילכתא:	diſponit verba ſua quaſi ſententiam.
لا يحول الى الابد	ארום לעלם לא יזוע	Quoniam in eternum nō cōmouebiť,
ذكر الصديق دايم	לדכרן עלם יהוי	ad memoriam perpetuam erit
الى الدهر من خبر	זכאי: משמועתא	iuſtus.Ab auditu
سو لا يخشى قلبه	בישתא לא יחול תקין	malo non timebit,paratum eſt
مستعد التوكل على الرب	לביה רחיץ במימרא דיי:	cor eius ſperans in verbo DEI.
قلبه نابدلا	סמיך הליביה לא	Firmat cor ſuum non
يجزع حتى	יחול עד די	timebit,donec (ſuis.Diſpergit
يكفر باعدايه وفرق	יחמי פורקנא בעיקתיה בדר	videat redēptionē in tribulationibus(
عطاياه على اهل الفاقه	ממונא יהיב לחשיכי	pecuniam dedit pauperibus,
وبره يدوم الى الابد	זכוותיה קיימא לעלמין	iuſtitia eius manet in ſecula,
ذكره يعلو بالمجد	תוקפיה יתרם באיקרא:	fortitudo eius exaltabitur in gloria.
ينظر الخاطي ويغتاظ	רשיעא יחמי ויכעוס עלוי	Impius videbit & iraſcetur ſuper eū,
ويصر اسنانه ويذوب	שנוי יעקי ואיתמסי	dentibus ſuis ſtendet & deficiet, A.
شهوه الخاطي تبيد	רגוג רשיעי תאבד:	deſiderium impiorum peribit.
المزمور الثاني عشر والمايه	הללויה	CXIII. Aleluia.
سبحوا الرب يا عبيد	שבחו עבדוי דיי	Laudate ſerui DEI,
الرب سبحوا اسم الرب	שבחו ית שמיה דיי	laudate nomen DEI.
مباركا فليكن اسم	יהי שמיה דיי	Sit nomen DEI
الرب من الان والى	מברך מן השתא ועד	benedictum,ex nunc & vſq

ſtractiſſimi,hic eſt Deus,hec.n.oia preſefert dictio meain,& reperitur in dictiōe בראשית bereſit.ſ.in principio, hoc eſt in lra bet,& ꝓpterea dixerūt,ne uoces illā bet,ſed bait.i.domū,ſicut dictū eſt. Sapiētia edificabiť domus,& ꝓprietas hec ē copta & occulta atq ſigillata ſigillo ſecretorū,ſicut dictū eſt.Copta ē & occulta ab oculis oium uiuētiū,& ab auibus celoꝝ abſcōdita.Et dicit.Deus itelligit uias eius & ipſe ſcit locū eius,ac ſi dicat nullus ꝑter eū ſcit ſemitas q̄ ſculpte ſūe in ea.Et ubicūq enumerauerūt ſapiētes ꝓprietates poſuerūt tā q̄ principē ſapientiā, qm extrahiť de fonte uite,& eſt pricipiū ois numeri.Et dixerūt illam eſſe ꝓprietatē iteriorem,q eſt exuberātiſſima eris uena q̄ uulgus minerā uocat,& fōs ſiue emanatio ī ea deprehēſa eſt,ſiqdē & argēti ꝓfluentes uene ſūt.Et dicit,ꝙ qualis umbra ſapientie,talis & umbra argenti.Et authores ſapiētie nominauerūt hanc interiorem ꝓprietatē multis noibus.Alii.n.nominauerūt eā coronā, ꝙ ſingule ꝓprietates coronenť ab illa,& illa a ſingulis.Et alii noiauerūt eā ain ꝙ nullus ſit q imaginatione deprehendere eā poſſit, eſt.n.ſolo intellectu atingibilis.Et huic alludit ꝙ dictū ē meain, .i.Vñ ueniet auxiliū meū,meain ſiqdē ſignificare uideť qd incorporeum , abſtractum, ſecretū & itelligibile Et ſi fueris fortunatus in dictis meis ſcies ſecreta mōtiū altiſſimorū,qm hec ꝓprietas ē ueluti lux qua coronātur oēs alie ꝓprietates ī uia lucis.Itaq ī hoc textu aduerte ꝓprietatem hāc in dictiōe principiū,in qua cōtinetur ſapiētia.Dixerunt itaq authores . Oēs ꝓphete ꝓphetizauerūt in uiſione nō lucida,Moſſe uero prophetauit uiſione luci

עוֹלָם׃ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ	ſ eternũ. Ab ortu ſolis (nomẽ	in ſeculum. A ſolis ortu	τοῦ αἰῶνος. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου
עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם	vſq ad occaſũ eiꝰ, laudabile (	vſq ad occaſum, laudabile nomẽ	μέχρι δυσμῶν, αἰνετὸν τὸ ὄνομα
יְהוָה׃ רָם עַל כָּל	DEI. Excelſus ſuper omnes	domini. Excelſus ſuper omnes	κυρίου. Ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα
גּוֹיִם יְהוָה עַל	gentes DEVS, ſupra	gentes dominus, & ſuper	τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ
הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ׃	celum gloria eius.	celos gloria eius.	τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ.
מִי כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ	Quis vt DEVS Deus nr̃,	Quis ſicut dñs Deus noſter	Τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת	qui altus ad ſedendum	qui in altis habitat,	ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν
הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת	qui humilis ad videndum	& humilia reſpicit	καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν.
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׃	in celis & in terra.	in celo & in terra.	Ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ,
מְקִימִי מֵעָפָר דָּל	Erigens de terra inopem,	Suſcitans a terra inopem,	ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχόν,
מֵאַשְׁפֹּת יָרִים	de ſtercore eleuat	& de ſtercore erigens	καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν
אֶבְיוֹן׃ לְהוֹשִׁיבִי	pauperẽ. Vt eũ ſedere faciat	pauperem. Vt collocet eum	πένητα. Τοῦ καθίσαι αὐτὸν
עִם נְדִיבִים עִם	cum principibus, cum	cum principibus, cum	μετὰ ἀρχόντων, μετὰ
נְדִיבֵי עַמּוֹ׃ ס	principibus populi ſui.	principibus populi ſui.	ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ.
מוֹשִׁיבִי עק	Qui collocat	Qui habitare facit	Ὁ κατοικίζων
עֲקֶרֶת ה	ſterilem	ſterilem	στεῖραν
הַבַּיִת אֵם	in domo, matrem	in domo, matrem	ἐν οἴκῳ, μητέρα
הַבָּנִים שְׂמֵחָה	filiorum letantem.	filiorum letantem.	ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην.
הַלְלוּ יָהּ׃	Alelua.	Alleluia. Alleluia.	Ἀλληλούϊα.
קיד בְּצֵאת	CXIIII. Cũ egrederetͤ	CXIII. In exitu	ριγ΄. Ἐν ἐξόδῳ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם	iſrael de egypto,	iſrael de egypto,	ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου,
בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם	domus Iaacob de populo	domus Iacob de populo	οἴκου ἰακὼβ ἐκ λαοῦ
לֹעֵז׃ הָיְתָה יְהוּדָה	barbaro. Fuit Iuda	barbaro. Facta eſt Iudea	βαρβάρου. Ἐγενήθη ἰουδαίας
לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל	in ſanctificationẽ eius, iſrael	ſanctificatio eius, iſrael	ἁγίασμα αὐτοῦ, ἰσραὴλ
מַמְשְׁלוֹתָיו׃ הַיָּם	poteſtas eius. Mare	poteſtas eius. Mare	ἐξουσία αὐτοῦ. Ἡ θάλασσα
רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן	vidit & fugit, iordanis	vidit & fugit, iordanis	εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ ἰορδάνης
יִסֹּב לְאָחוֹר׃	conuerſus eſt retrorſum.	conuerſus eſt retrorſum.	ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω.
הֶהָרִים רָקְדוּ	Montes ſubſilierunt	Montes exultauerunt	Τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν
כְאֵילִים גְּבָעוֹת	quaſi arietes, colles	vt arietes, & colles	ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ
כִּבְנֵי צֹאן׃ מַה לְּךָ	quaſi filii ouiũ. Quid eſt tibi	ſicut agni ouium. Quid eſt tibi	ὡς ἀρνία προβάτων. Τί σοί ἐστι
הַיָּם כִּי תָנוּס	mare quod fugiſti, (trorſũ.	mare quod fugiſti, (trorſum.	θάλασσα ὅτι ἔφυγες,
הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר	iordanis qđ conuerſus es re(	& tu iordanis qa cõuerſus es re(	καὶ σὺ ἰορδάνη ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ	Montes ſubſultaſtis	Montes exultaſtis	Τὰ ὄρη ὅτι ἐσκιρτήσατε
כְאֵילִים גְּבָעוֹת	quaſi arietes, colles	ſicut arietes, & colles	ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ
כִּבְנֵי צֹאן׃ מִלִּפְנֵי	quaſi filii ouium. A facie	ſicut agni ouium. A facie	ὡς ἀρνία προβάτων. Ἀπὸ προσώπου
אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ	domini contremiſcit terra,	domini mota eſt terra,	κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ,
מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב	a facie Dei Iaacob.	a facie Dei Iacob.	ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ἰακώβ.
הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם	Qui ɔuertit petrã ĩ paludes	Qui conuertit petrã in ſtagna	Τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας
מָיִם חַלָּמִישׁ	aquarum, ſilicem	aquarum, & rupem	ὑδάτων, καὶ τὴν ἀκρότομον
לְמַעְיְנוֹ מָיִם׃	in fontes aquarum.	in fontes aquarum.	εἰς πηγὰς ὑδάτων.
קטו לֹא לָנוּ	CXV. Nõ nobis DEVS	Non nobis domine	Μὴ ἡμῖν κύριε,

الابد من مشارق الشمس	עלמא: ממדנח שמשא	in eternum. Ab ortu ſolis
الى مغاربها تبارك	ועד מטמעיה משבח שמא	& vſq; ad occaſum eius laudabile nomē
اسم الرب عالي	דיי: רמא על כל	DEI. Excelſus ſuper omnes
على جميع الامم وعلى	עממיא יי עילוי	populos DEVS, ſuper
السموات مجده	שמיא איקריה:	celos gloria eius.
من مثل الرب الاهنا	מאן כותיה יי אלהנא	Quis ſicut ipſe DEVS Deus noſter,
الساكن في العلا	דמרים מרבית למיתב	qui exaltat habitationē ſuā ad ſedēdū
يعاين المتواضعين	דמאיך עיניה	demittit oculos ſuos
في السما والارض	למחמי בשמיא ובארעא:	vt videat in celis, & in terra.
ويقيم المسكين من التراب	מקים מן עפרא מסכינא	Erigens de puluere miſerum,
يرفع الفقير من	ומקלקלתא ירומם	& de ſtercore exaltans
المزبلة ليجلسه	חשוכא: לאותבותיה	egenum. Vt ſedere eum faciat
مع الروسا مع	עם רברביא עם	cum principibus, cum
روسا شعبه	רברבי עמיה:	principibus populi ſui.
يقعد	מיתיב כנישתא דישר'	Qui habitare faciet eccleſiam iſraelis
العاقر	דמתילא לעקרא דחדבא	que ſimilis eſt ſterili degenti
في البيت ام	מורקא לאינשי ביתה	ſegregate ab hominibus domus ſue
الاولاد بفرح حينا	מליא אוכלוסין היך אימא	plene exercitibus, ſicut mater
الليلويا المزمور الثالث عشر	דעל בניא חדיא הללו יה:	que letatur cum filiis ſuis Aleluia.
والمايه عند خروج	במיפק	CXIIII. Dum exiret
اسرايل من مصر	ישראל ממצרים	iſrael ex egypto,
وال يعقوب من شعب	בית יעקב מעמא	domus Iaacob ex populo
البربر صار يهودا من	ברבראי: הות כנישתא דבי	barbaro. Fuit eccleſia domus Iude
قدسه واسرايل	יהודה אחיתא לקדישי ישר'	vnita ſanctis, iſrael
هو سلطانه راه	לשולטנוהי: ימא	poteſtatibus eius. Mare
البحر فهرب ورجع	אסתכל ואפך ירדנא	vidit & fugit iordanis
الاردن الى وراه	חזר לאחורא:	conuerſus eſt retrorſum.
رقصت الجبال	טוריא טפזו	Montes reſilierunt
كالايايل والتلال	היך דיכרין גילמיא	ſicut arietes, colles
كاولاد الضان فما لك	היך בני עאן: מה לך	ſicut filii ouium. Quid tibi mare
ايها البحر هربت وانت ايها	ימא ארום טאפת ירדנא	quod fugiſti iordanis cur
الاردن حتى رجعت الى	תחזר לאחורא:	conuerſus es retrorſum.
ورايك الجبال ادرقصت	טוריא תטפזון	Montes inſiliſtis
كالايايل والاكام	כדיכרין גילמיא היך	ſicut arietes, colles ſicut
كاولاد الضان تزلزلت	בבני עאן: מן קדם	filii ouium. Ab aſpectu
الارض من قدام وجه	קירים איתחלחלי ארעא	domini commota eſt terra,
الرب ومن امام وجه اله	מן קדם אלהא דיעקב:	a preſentia Dei Iaacob.
يعقوب الذي حول الصخره	דהפיך טינרא לאגמא	Qui conuertit petram in lacum
وجعلها بحيرات ما	דמיא שמיר	aquarum, rupem
والحجر الاصم ينابيع	לעינון דמיין:	in fontes aquarum.
ليس لنا يارب	לא מטולתנא יי	CXV. Non propter nos DEVS,

da & clara, ſicut dictū eſt, & uiſum eſt principiū ei. Et ſequitur timor Dei, & hoc inſuper declaratiuū eſt principii ſicut dictum eſt, & Deus fecit q̄ timerem a facie eius & ſūt iſte tres ꝓprietates uocate facies, cōiunctur q̄; inuicem una ab alia. Et dictū eſt. Pricipiū, ſapiētia, timor Dei. Et dicit ſapiēs ꝓfecto timor Dei eſt ſapiētia, & dictū eſt, ecce ſapiētia, ecce itellect9. Ecce di dicisti q̄ūo tres iſte corone ſunt una corona, unite unitate, admodū equali. Et ſunt q̄d electiſſimū, treſq; firmitates q̄bus firmat mūdus, ſuntq; luminaria aſcēdentia, & ſupeminentia, q̄ reliqua eſt īntantū q̄ luce eoꝝ cūcta illuminant. Et ſūt uerba Dei uerba munda & ꝓcioſa, ſignificatio ſeptē ſpicaꝝ i canna una q̄ plene ſunt & optime, & q̄m ſunt ligamen unū forte atq; iſeparabile oēs cōprehendunt in unū, ſicut dictum eſt. Intellectus bonus oibus faciētibꝰ ea, i. illis q̄ intendūt in ea ſicut ēt alibi dicit. Certe Deus fecit hodie, & dixit laus eius ꝑſeuerat iugiter, ꝓp ꝓprietatē interiorē q̄ ſupra mēorauimus & etiā dicit. Timor Dei mundus ꝑmanet iugiter, & dixit. Ipſa laus tua & ipſe Deus tuus, Et intelligas tu.

Pſalmi .cxii.
A. Ex commentariis R. Iſaac ben ſchola

לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ,	non nobis,ſed nomini tuo	nõ nobis,ſed nomini tuo	μὴ ἡμῖν, ἀλλὰ τῷ ὀνόματί σου
תֵּן כָּבוֹד עַל	da gloriã,propter (tẽ tuã.	da gloriam,Super	δὸς δόξαν. Ἐπὶ
חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ׃	miſicordiã tuã,& pp verita(	miſicordia tua & veritate tua,	τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου,
לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם	Quare dicunt gentes,	nequando dicant gentes	μήποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη,
אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם׃	vbi nunc Deus eorum.	vbi eſt Deus eorum.	ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν.
וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם	Deus autem noſter in celis,	Deus autem noſter in celo,	Ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ
כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה׃	vniuerſa que voluit fecit.	oĩa quecũq; voluit fecit. (rũ,	καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησε.
עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב	Idola eorũ argentũ & aurũ,	Simulachra gẽtiũ argẽtũ & au(	Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον καὶ χρυσίον,
מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃	opus manuum hominum.	opera manuum hominum.	ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.
פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ	Os habent & nõ loquentur,	Os habent & non loquentur,	Στόμα ἔχουσι, καὶ οὐ λαλήσουσιν,
עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא	oculos habent & non	oculos habent & non	ὀφθαλμοὺς ἔχουσι, καὶ οὐκ
יִרְאוּ׃ אָזְנַיִם לָהֶם	videbunt. Aures habent	videbunt. Aures habent	ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι,
וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף	& non audient,naſum	& non audient,nares	καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥῖνας
לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן׃	habent & non odorabunt.	habent & non odorabunt.	ἔχουσι, καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται.
יְדֵיהֶם וְלֹא	Manus habent & non	Manus habent & non	Χεῖρας ἔχουσι καὶ οὐ
יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם	palpabunt,pedes habent	palpabunt pedes habent	ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι
וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא	& non ambulabunt,nec	& non ambulabunt,non	καὶ οὐ περιπατήσουσιν, οὐ
יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם׃	diſſertabunt in gutture ſuo.	clamabunt in gutture ſuo.	φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.
כְּמוֹהֶם יִהְיוּ	Similes illis ſint,	Similes illis fiant	Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο
עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר	qui faciunt ea,omnes qui	qui faciunt ea,& omnes qui	οἱ ποιοῦντες αὐτά, καὶ πάντες οἱ
בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ יִשְׂרָאֵל	confidunt in eis. Iſrael	confidunt in eis. Domus iſrael	πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτοῖς. Οἶκος ἰσραὴλ
בְּטַח בַּיהוָה עֶזְרָם	cõfidit ĩ DEO,auxiliator eoꝝ	ſperauit ĩ domino,adiutor eorũ	ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ
וּמָגִנָּם הוּא׃	& protector eorum eſt.	& protector eorum eſt.	ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ	Domus Aharon confidit	Domus Aaron ſperauit	Οἶκος ἀαρὼν ἤλπισεν
בַיהוָה עֶזְרָם	in DEO,auxiliator eorum	in domino,adiutor eorum	ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ
וּמָגִנָּם הוּא׃	& protector eorum eſt.	& protector eorum eſt.	ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
יִרְאֵי יְהוָה בִּטְחוּ	Timentes DEVM cõfidunt	Qui timent dñm ſperauerunt	Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν
בַיהוָה עֶזְרָם	in DEO,auxiliator eorum	in domino,adiutor eorum	ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ
וּמָגִנָּם הוּא׃	& protector eorum eſt.	& protector eorum eſt.	ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
יְהוָה זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ	DEVS memor nr̃i bñdicet,	Dñs memor fuit nr̃i,& bñdixit	Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν, εὐλόγησεν
יְבָרֵךְ אֶת בֵּית	benedicet domui	nobis. Benedixit domui	ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον
יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת	iſrael,benedicet	iſrael benedixit	ἰσραήλ, εὐλόγησε
בֵּית אַהֲרֹן׃ יְבָרֵךְ	domui Aharon. Benedicet	domui Aaron. Benedixit	τὸν οἶκον ἀαρών. Εὐλόγησε
יִרְאֵי יְהוָה הַקְּטַנִּים	timentibus DEVM paruis	omnibus q̃ timẽt dñm, puſillis	τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς
עִם הַגְּדֹלִים׃ יֹסֵף	& magnis. Addat	cum maioribus. Adiiciat	μετὰ τῶν μεγάλων. Προσθείη
יְהוָה עֲלֵיכֶם	DEVS ſuper vos,	dominus ſuper vos,ſuper vos	κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς, ἐφ᾽ ὑμᾶς
עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם׃	ſup vos & ſup filios veſtros.	& ſuper filios veſtros.	καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν.
בְּרוּכִים אַתֶּם	Benedicti vos a	Benedicti vos a	Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ
לַיהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם	DEO,qui fecit celum	domino,qui fecit celum	κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν
וָאָרֶץ׃ הַשָּׁמַיִם	& terram. Celum	& terram. Celum	καὶ τὴν γῆν. Ὁ οὐρανὸς
שָׁמַיִם לַיְיָ וְהָאָרֶץ׃	celi DEO,terram autem	celi domino,terram autem	τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν

ليس لنا يا رب ... لاسمك	לָא מְטוּל זְכוּתָנָא אֱלָהִים	non propter meritum noſtrum,verũ
ليس لنا لكن	לִשְׁמָךְ הַב אִיקָרָא מְטוּל	nomini tuo da gloriam,propter
اعط المجد على	טוּבָךְ וּמְטוּל קוּשְׁטָךְ׃	benignitatẽ tuã,& pp veritatem tuã.
رحمتك وعدلك	לְמָא יֵימְרוּן עַמְמַיָּא	Quare dicturi ſunt populi,
لئلا يقال في الشعوب	הָאן הַשְׁתָּא אֱלָהֲהוֹן׃	vbi nunc Deus eorum.
اين الههم	וֵאלָהָנָא שְׁכִינְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא	Dei autem noſtri habitatio in celis,
والهنا في السما والارض	כָּל דְּאִתְרְעֵי עֲבַד׃	quicquid voluit fecit.
وكلما شا صنع	טַעֲוָתְהוֹן כַּסְפָּא	Ido!a eorum argenrea
اوثان الامم ذهب وفضة	וְדַהֲבָא עוֹבַד אִידֵי בַר נָשׁ׃	& aurea,opus manuum hominis.
عمل ايدي البشر	פּוּמָא לְהוֹן וְלָא מְמַלְּלִין	Os ineſt eis,& non loquuntur
لها افواه ولا تتكلم	עַיְנִין לְהוֹן וְלָא	oculi inſunt eis & non
لها اعين ولا	חָמְיָין׃ אוּדְנִין לְהוֹן	vident.Aures inſunt eis
تبصر لها اذان	וְלָא שָׁמְעִין נַחִירִין	& non audiunt,nares
ولا تسمع ولها انف	לְהוֹן וְלָא מְרִיחִין׃	inſunt eis & non odorant.
ولا تشم	אִידֵיהוֹן וְלָא	Manus habent & non
وايد ولا	מְמַשְׁמְשִׁין רִגְלֵיהוֹן	palpant,pedes habent
لهم وارجل ولا	וְלָא מְהַלְּכִין וְלָא	& non ambulant,& non
تمشي ولا	מְרַנְנִין בִּגְרוֹנְהוֹן׃	clamant in gurture ſuo.
تصوت بحنجرها	דִּכְוָתְהוֹן יְהוֹן	Similes illis ſint
فاعلوها مثلها	עוֹבְדֵיהוֹן כָּל דְּרָחִיץ	qui faciunt ea,omnes qui confidunt
وجميع من	עֲלֵיהוֹן׃ יִשְׂרָאֵל	in eis.Iſrael
يتوكل عليها بيت اسرائيل	רְחִיץ בְּמֵימְרָא דַיְיָ	confidit in verbo DEI,
متوكل على الرب هو ناصرهم	סַעֲדֵיהוֹן וּתְרִיסֵיהוֹן	adiutor eorum & ſcutum eorum
وعونهم بيت هرون	הוּא׃ דְּבֵית אַהֲרֹן רְחִיצוּ	ipſe.Domus Aharon confidit
متوكل على الرب هو ناصرهم	בְּמֵימְרָא דַיְיָ סַעֲדֵיהוֹן	in verbo DEI,adiutor eorum
وعونهم	וּתְרִיסֵיהוֹן הוּא׃	& ſcutum eorum ipſe.
والمتقين الرب متوكلون	דַּחֲלַיָּא דַיְיָ רְחִיצוּ	Qui timent DEVM confidant
على الرب هو ناصرهم	בְּמֵימְרָא דַיְיָ סַעֲדֵיהוֹן	in verbo DEI,adiutor eorum
وعونهم	וּתְרִיסֵיהוֹן הוּא׃	& ſcutum eorum ipſe.
الرب ذكرنا وبارك	מֵימְרָא דַיְיָ דְּכִירְנָא	Verbum DEI recordatum eſt noſtri.
فينا بارك بيت	וּבְרִיךְ יְבָרֵיךְ יַת בֵּית	& benedictionibus benedicet domui
اسرائيل بارك	יִשְׂרָאֵל יְבָרֵיךְ יַת	Iſrael,benedicet
بيت هرون بارك	בֵּית אַהֲרֹן׃ יְבָרֵיךְ	domui Aharon.Benedicet
جميع خائفيه صغيرهم	דַּחֲלַיָּא דַיְיָ זְעֵירַיָּא	timentibus DEVM paruis
وكبيرهم يزيد	עִם רַבְרְבַיָּא׃ יוֹסֵף	cum magnis.Apponat
الرب فيكم	מֵימְרָא דַיְיָ עֲלֵיכוֹן	verbum DEI ſuper vos
وفي اولادكم	עֲלֵיכוֹן וְעַל בְּנֵיכוֹן׃	ſuper vos,& ſuper filios veſtros.
نحن مباركون من	בְּרִיכִין אַתּוּן מִן	Benedicti vos a
الرب الذي خلق السما	קֳדָם יְיָ דַּעֲבַד שְׁמַיָּא	preſentia DEI,qui fecit celum
والارض سما	וְאַרְעָא׃ שְׁמַיָּא	& terram.Celi
السما للرب والارض	שְׁמַיָּא לִשְׁכִינַת יְקָרָא דַיְיָ	celorum pro habitatione glorie DEI,

והם כפי כחם נגלו
במות ונפנה עפתם
אגלמער עצמו ואבל והולך
אם פקום אחר והכל ירא
ייחוד שלש וספרות ואלה
אינן פתגרותו לאנפרדות
ופנביר אותספריר פות
אות מין אותמוסיף
עליהם אותו עץ פתם
נקרא קוצץ בנטיעות
וענשו גדול כאלישע
אחר אמנם מן המדות
האלה ניכנת עולם
הנפרדים גם שאין ראות
לו בר זכר לדבר התר
יהוא מעדן להשקות
אתהגן ומשם יפרד ואם
תתבונן בפת שרמותיך
תוכח לסוד תזכון חוה
.i. Impius uidebit & iraſcet,dẽtes ſuos auellet & pdet,deſideriũ ĩpiorũ peribit. Verſus hic,ſignificatiuus eſt ꝓprietatis infernalis ſententie,qm̃ impius pedibus calcitrabit,& mouebit dẽtes ſuos cõtra diuinitatẽ. Et pp hoc deſideriũ impiorũ peribit. Vnde dictũ eſt Qm̃ Deus Deus tuus ignis ardens eſt,& inſup. Ignis coram eo exardeſcet,& ea que ĩ circuitu eius ſunt cõburet pẽitus. Ecce expreſſit ſignificatũ eius quod habetur ꝑcedẽti pſalmo,quo doceret ꝙ omnes unum ſunt. Et proprietates iſte quas cõmemorauimus ſunt nomen Dei,& nomen eius eſt exaltatum. Et quoniã operatur circa creaturas ſuas ſm̃ proprietatem eis cõgruẽtem iuxta uirtutem earum,ideo ipſe continetur in iſtis proprietatibus & numeratur cum eis. Verum ſi cõſideres ipſum,qua ſubſtantia eſt,omnia tendunt ad locum unum & omnia ſunt unitas una, unde quaq; equalis. Et proprietates iſte non ſunt definite nec ſeparate. Quod ſi quis,aut diffiniret,aut ſepararet,aut adderet,aut diminueret uel unam dictarũ proprietatum iure appellaretur,plante abſciſor. Et punitio eius magna eſſet ſicut Heliſei poſtremi. Ab iſtis uero proprietatibus infra coſiſtit mundus rerumque definite & ſeparate ſunt,quis hunc

נָתַן לִבְנֵי אָדָם ׃	dedit filiis hominum.	dedit filiis hominum.	ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־	Non mortui laudabunt	Non mortui laudabunt te	Οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε
יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי	DEVM,nec oẽs q̃ deſcẽdũt	dñe,neq̃ omnes qui deſcẽdunt	κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες
דוּמָה ׃ וַאֲנַחְנוּ	in ſilentium.Sed nos	in infernum.Sed nos	εἰς ᾅδου. Ἀλλ' ἡμεῖς
נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה	benedicemus DEO,amodo	q̃ viuimus bñdicimꝰ dño,ex hoc	οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον, ἀπὸ
וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּ־יָהּ ׃	& vſq; in ſeculum Aleluia.	nunc & vſq; in ſeculum.	τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
קיו אָהַבְתִּי כִּי־	CXVI, Dilexi qm̄	CXIIII. Alla. Dilexi qm̄	ριδ΄. Ἀλληλούια. Ἠγάπησα, ὅτι
יִשְׁמַע יְהוָה אֶת־	exaudiet DEVS,	exaudiet dominus,	εἰσακούσεται κύριος
קוֹלִי תַּחֲנוּנָי ׃	vocem deprecationis mee.	vocem orationis mee.	τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.
כִּי־הִטָּה אָזְנוֹ לִי	Quia ĩclinauit aurẽ ſuã mihi,	Quia inclinauit aurẽ ſuã mihi,	Ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί,
וּבְיָמַי אֶקְרָא ׃	& in diebus meis inuocabo.	& in diebus meis inuocabo.	καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.
אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־	Circũdederunt me dolores	Circundederunt me dolores	Περιέσχον με ὠδῖνες
מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל	mortis,& anguſtie inferni	mortis,& pericula inferni	θανάτου, κίνδυνοι ᾅδου
מְצָאוּנִי צָרָה	inuenerunt me,anguſtiam	inuenerũt me. Tribulationem	εὕροσάν με. Θλῖψιν
וְיָגוֹן אֶמְצָא ׃	& dolorem reperi.	& dolorom inueni.	καὶ ὀδύνην εὗρον,
וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא	Et in nomine DEI ĩuocabo,	& nomen domini inuocaui.	καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην,
אָנָּה יְהוָה מַלְּטָה	obſecro Deus libera	O domine libera	ὦ κύριε ῥῦσαι
נַפְשִׁי ׃ חַנּוּן יְהוָה	animã meã.Clemẽs DEVS	aĩam meã miſericors dominus	τὴν ψυχήν μου. Ἐλεήμων ὁ κύριος
וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ	& iuſtus,& Deus noſter	& iuſtus & Deus noſter	καὶ δίκαιος, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν
מְרַחֵם ׃ שֹׁמֵר פְּתָאיִם	miſericors. Cuſtodit ĩſipiẽtes	miſeretur. Cuſtodiẽs paruulos	ἐλεεῖ, φυλάσσων τὰ νήπια
יְהוָה דַּלּוֹתִי וְלִי	DEVS,attenuatus ſum &	dominus,humiliatus ſum &	ὁ κύριος, ἐταπεινώθην καὶ
יְהוֹשִׁיעַ ׃ שׁוּבִי	ſaluauit me.Reuertere	liberauit me.Conuertere	ἔσωσέ με. Ἐπίστρεψον
נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי	anima mea in requiem tuã,	anima mea in requiem tuam,	ψυχή μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
כִּי־יְהוָה גָּמַל עָלָיְכִי ׃	quia DEVS reddet tibi.	quia dominus benefecit tibi.	ὅτι κύριος εὐηργέτησέ σε.
כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי	Quia eruiſti animam meam	Quia eripuit animam meam	Ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχήν μου
מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן	de morte,oculos meos a	de morte,oculos meos a	ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ
דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי	lachrymis,pedem meum	lachrymis,pedes meos	δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου
מִדֶּחִי ׃ אֶתְהַלֵּךְ	ob offenſa.Deambulabo	a lapſu.Placebo	ἀπὸ ὀλισθήματος. Εὐαρεστήσω
לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת	coram DEO,in terris	domino,in regione	ἐνώπιον κυρίου ἐν χώρᾳ
הַחַיִּים ׃ הֶאֱמַנְתִּי	viuentium.Credidi	viuoꝝ.Alla. CXV. Credidi	ζώντων. ριε΄. Ἐπίστευσα,
כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי	ꝑp qđ locutus ſum,ego autẽ	ꝑpter qđ locutus ſum,ego aũt	διὸ ἐλάλησα, ἐγὼ δὲ
עָנִיתִי מְאֹד ׃	afflictus ſum nimis.	humiliatus ſum nimis.	ἐταπεινώθην σφόδρα.
אֲנִי אָמַרְתִּי	Ego dixi	Ego dixi	Ἐγὼ δὲ εἶπα
בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם	in feſtinatione mea,oĩs homo	in exceſſu meo omnis homo	ἐν τῇ ἐκστάσει μου, πᾶς ἄνθρωπος
כֹּזֵב ׃ מָה־אָשִׁיב	mendax.Quid reddam	mendax.Quid retribuam	ψεύστης. Τί ἀνταποδώσω
לַיהוָה כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי	DEO,ꝓ oĩbus que retribuit	dño,pro oĩbus que retribuit	τῷ κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ
עָלָי ׃ כּוֹס יְשׁוּעוֹת	mihi.Calicem ſalutaris	mihi.Calicem ſalutaris	μοι. Ποτήριον σωτηρίου
אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְהוָה	accipiam,& in nomine DEI	accipiam,& nomen domini	λήψομαι, καὶ τὸ ὄνομα κυρίου
אֶקְרָא ׃	inuocabo.	inuocabo.	ἐπικαλέσομαι.
נְדָרַי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם	Vota mea DEO reddam	Vota mea domino reddam	Τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω,
נֶגְדָה נָּא לְכָל־עַמּוֹ	coram omni populo eius,	coram omni populo eius,	ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

جعلها لبني البشر	וְאַרְעָא יְהַב לִבְנֵי נָשָׁא:	terram autem dedit filiis hominum.
ليس الموتى يسبحونك	לָא מֵתַיָא יְשַׁבְּחוּן שְׁמָא דַיְיָ	Non morrui laudabunt nomen DEI,
ولا كل هابطي	וְלָא כָל נָחְתֵי בֵית קְבוּרְתָא	neq; oẽs q deſcẽdũt in domũ ſepulture
الجحيم لكن نحن الاحيا	אַרְעָתָא: וַאֲנַחְנָא	terreſtris. Sed nos
نبارك الرب من الان	נְבָרֵךְ יָת מִכְּדוּן	benedicimus DEO, ex nunc
والى الابد	וְעַד עָלְמָא הַלְלוּ יָהּ:	& vſq; in eternum. Aleluia.
المزمور الرابع عشر والمائة	רְחֵמִית אֲרוּם	CXVI. Dilexi quoniam
احببت ان	יִשְׁמַע יְיָ יָת	audiet DEVS
يسمع الرب	קָל בָּעוּתִי: א	vocem orationis mee.
صوت تضرعي	אֲרוּם אַצְלֵי אוּדְנֵיהּ לִי	quoniã inclinauit aurem ſuam mihi,
ويقبل بسمعه الي	וּבְיוֹמַי אֲנָא קָארֵי:	& in diebus meis ego inuocabo.
يوم ادعوه	אַקְפוּ יָתִי חַבְלֵי	Circundederunt me egritudines
لا عمرت الموت	מוֹתָא וְעַקְתִין דִשְׁאוֹל	mortis & moleſtie inferni
احاطت بي وشدايد	אַשְׁכְּחוּנִי עַקְתָא	inuenerunt me, tribulationem
الجحيم اصابتني نالني	וְדַוְונָא אַשְׁכַּח:	& dolorem inueni.
ضر ومشقة	וּבִשְׁמָא דַיְיָ אִקְרֵי	In nomine autem DEI inuocabo,
فدعوت اسم الرب	בְּבָעוּ יְיָ שֵׁיזֵב	obſecro DEVS libera
اللهم نج	נַפְשִׁי: חַנָּנָא יְיָ	animam meam. Clemens DEVS
نفسي وانت يارب رحوم	וְזַכָּאָה וֵאלָהָנָא	& iuſtus & Deus noſter
عادل انت الله	מְרַחֵם: נָטֵיר שַׁטְיָא	miſericors. Cuſtodit neſcios
الرحمن حافظ الاطفال	יְיָ אִתְמַסְכְּנִית וְלִי חָמֵי	DEVS, humiliatus ſum & reſpexit me
ذو الرب اتضعت	לְפוּרְקָן: תּוּבִי	ad redemptionem. Conuertere
فخلصني وعادة	נַפְשִׁי לִנְיָחַיְיכִי אֲרוּם	anima mea in requiem tuam, quoniam
نفسي الى الراحة	מֵימְרָא דַיְיָ גְּמִיל טָבָא	verbum DEI reddet bonum
لان الرب قد احسن الي	עֲלַיְכִי: אֲרוּם פְּצֵיתָ נַפְשִׁי	tibi. Quoniam eripuit animam meam
منقذ حياتي	מִקְּטוֹל יָת עַיְינַי מִן	ab interitu, oculos meos a
من الموت وعيني من الدموع	דִּמְעֲתָא יָת רִגְלַי	lachrymis, pedes meos
ورجلي من الزلل لارضي	מִן לְאַדְחָיָא: אֶתְהַלֵּךְ	a lapſu. Incedam
للرب في ارض الحياة المزمور	קֳדָם יְיָ בְּאַרְעָתָא	coram DEO in terra
الخامس عشر والمائة امنت	חַיָּא: הֵימֵנִית אֲרוּם	viuorum. Credidi propterea
لاجل هذا تكلمت	אֲמַלֵּיל בִּכְנִישַׁת צַדִּיקֵי	locutus ſum, in congregatione iuſtorũ
انا تواضعت جدا	אֲנָא שַׁבַּחִית לַחֲדָא:	egõ laudaui nimis.
انا قلت	אֲנָא אֲמָרִית	Ego dixi
في تحيري ان كل الناس	בְּמֵיעֲרְקִי כָּל בְּנֵי נָשָׁא	inter fugiendũ, oẽs filii hoĩum (oĩbus
كاذبون ماذا اجازي	שַׁקְרִין: מָה אֲתִיב קֳדָם יְיָ	mẽdaces. Quid reddã corã DEO, p(
الرب عوض كل شي	גְּמוּלִין טָבִין דִּילֵיהּ גְּמִילִין	bonis retributõibus eius, q̃s retribuerit
اعطاني لاني اخذ	יְתִיבוּן עֲלַי: כָּסָא דְפוּרְקָנִי	ipſi mihi. Calicem redemptionis
كاس الخلاص ودعوت	אֲסוֹבַר לְעָלְמָא דְאָתֵי	leuabo mundo venturo
اسم الرب	וּבִשְׁמָא דַיְיָ אִקְרֵי:	& in nomine DEI inuocabo.
او في الرب نذوري	נִדְרַי קֳדָם יְיָ אֲשַׁלֵּם אִיתְנֵי	Vota mea corã DEO reddã, narrabo
قدام جميع شعبه	כְּדוּן נִיסּוֹי לְכָל עַמֵּיהּ:	tunc ſigna eius omni populo ſuo.

rei authoritatem non habeamus niſi illã tan tũmodo qua dicitur. Et fluuius egredit̃ de paradiſo ut irriget or tum, & ide diuiditur. Et ſi aduertes eade q bus te admonui fortu natus eris ad intelligẽ dum ſacramentum hu ius uerſus.

A. Libro midras te-hilim אמר יהודה הנשיא חבל על דמגדין ולא משכחין שאילית לר׳ אלעזר ולא אמרה לי כן אלא כך אמר לי מה שכת׳ בשני אותיות הללו ברא הקב״ה שני עולמים שנא׳ כי ביה יי צור עולמים ואין אנו יודעין אם העולם הזה נברא בה׳ והעולם הבא נברא בי׳ כיון שנא׳ אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה׳ בראם העולם הזה נברא בה׳ ולמה פתוחה של ה׳ פתוחה למטה וכתולפכל עדיות כך העולם הזה כל מה שנברא בו יורדין לשאול מאותה העקיצא שיש בה ורמז לתחיית המתים והעול הבא נברא ביו״ד מה עיקצא של קופית כפופה כך פניהם של רשעים עתידין להיות מכורכמות לעתיד לבא דא מה עיקצא של י׳ קטן בקומתו כך הרשעים לעתיד לבא שנא׳ ושח גבהות האדם משראה דוכן בשתי אותיות הללו ברא הקב״ה שני עולמות והתחיל ספלם בהם הללו יה .i. Dixit. R. Iuda Fu-nis illorũ qui inquirũt & nõ reperiunt. Sciſ-citatus ſum quid nam hoc eẽt a. R. Eleazar. Et nõ dixit mihi uerũ Sꝫ taliter dixit mihi, quid nam illud beia .i. in Deo .i. in ה י iod he nomẽ eius. Duabꝯ iſtis lr̃is creauit Deus .s. & b. duos mũdos, ſicut di ctũ eſt qm̃ in ה י Deus formauit mundos. Et nos neſcimus ſi hic mũ dus ſit creatus cũ ה & mũdus futurus ſit cre tus cũ י. Et quid fecit nos neſcire hoc qm̃ di ctum eſt. He ſunt ge-neratiões celi & terre, qñ creata ſunt ubi ſm proprietatẽ ſcripture

יקר בעיני יהוה	precioſa in oculis DEI	precioſa in conſpectu domini	Τίμιος ἐνώπιον κυρίου
המותה לחסידיו׃	mors ſanctorum eius.	mors ſanctorum eius.	ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ.
אנה יהוה כי־אני	Obſecro DEVS quia ego	O domine quia ego	Ὦ κύριε ἐγὼ
עבדך אני ע	ſeruus tuus,ego	ſeruus tuus,ego	δοῦλος σός, ἐγὼ
עבדך בן־אמתך	ſuus tuus filius ancille tue	ſeruus tuus & filius ancille tue.	δοῦλος σός, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου,
פתחת למוסרי׃	diſſoluiſti vincula mea.	Dirupiſti vincula mea,	διέρρηξας τοὺς δεσμούς μου.
לך אזבח זבח	Tibi ſacrificabo ſacrificium	tibi ſacrificabo hoſtiam	Σοὶ θύσω θυσίαν
תודה ובשם יהוה	confeſſionis,& in nõie DEI	laudis,& nomen domini	αἰνέσεως, καὶ ἐν ὀνόματι κυρίου
אקרא׃ נדרי ליהוה	inuocabo. Vota mea DEO	inuocabo. Vota mea domino	ἐπικαλέσομαι. Τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ
אשלם נגדה־נא	reddam in conſpectu	reddam in conſpectu	ἀποδώσω, ἐνώπιον
לכל עמו׃ בחצרות	omnis populi eius,in atriis	omnis populi eius,in atriis	παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἐν αὐλαῖς
בית יהוה בתוככי	domus DEI,in medio	domus domini in medio	οἴκου κυρίου ἐν μέσῳ
ירושלם הללו יה׃	tui ieruſalem Aleluia.	tui hieruſalem.	σου ἱερουσαλήμ.
קיז הללו את־	CXVII, Laudate	CXVI. Alla.Alla. Laudate	ρις΄. Ἀλληλούια. Αἰνεῖτε
יהוה כל־גוים	DEVM omnes gentes,	dominum omnes gentes,	τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη,
שבחוהו כל האמים׃	laudate eum omnes populi.	laudate eum omnes populi.	ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.
כי־גבר עלינו	Quia roborata eſt ſuper nos	Qm̃ confirmata eſt ſuper nos	Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ
חסדו ואמת־יהוה	miſicõdia eius,& ũitas DEI	miſericordia eius,& veritas dñi	ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου
לעולם הללו יה׃	in eternum Aleluia.	manet in eternum. Alleluia.	μένει εἰς τὸν αἰῶνα. (κυρίῳ ὅτι
קיח הודו ליהוה	CXVIII. Cõfitemini DEO	CXVII. Alla. Cõfitemini do(	ριζ΄. Ἀλληλούια. Ἐξομολογεῖσθε τῷ(
כי־טוב כי לעולם	qm̃ bonus,quoniã in eternũ	bonus,qm̃ in ſeculũ (mino qm̃	ἀγαθὸς ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו׃ יאמר־נא	miſericordia eius.Dicat nũc	miſericordia eius.Dicat nunc	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω δὴ (αἰῶνα
ישראל כי לעולם	iſrael,quoniam in eternum	iſrael qm̃ bonus,qm̃ in ſeculum	οἶκος ἰσραὴλ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν(
חסדו׃ יאמרו־נא	miſicordia eius.Dicat nunc	miſericordia eius.Dicat nunc	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω δὴ
בית־אהרן כי	domus Aharon quoniam	domus Aaron,quoniam	οἶκος ἀαρών, ὅτι ἀγαθός, ὅτι
לעולם חסדו׃	in eternũ miſericordia eius.	in ſeculum miſericordia eius.	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
יאמרו נא יראי	Dicat nunc qui timent	Dicant nunc qui timent	Εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι
יהוה כי לעולם	DEVM,quoniam in eternũ	dominum,quoniam in ſeculum	τὸν κύριον ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו׃	miſericordia eius.	miſericordia eius.	τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
מן־המצר	Cum tribularer	De tribulatione	Ἐκ θλίψεως (σέ μου
קראתי יה ענני	iuocaui DEVM,rñdit mihi	inuocaui dñm,& exaudiuit me	ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκου(
במרחב יה׃ יהוה	ĩ latitudine DEVS.DEVS	in latitudine dominus.Dñs	εἰς πλατυσμὸν ὁ κύριος. Κύριος
לי לא אירא מה־	pro me,non timebo quid	mihi adiutor,non timebo quid	ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί
יעשה לי אדם׃	faciat mihi homo.	faciat mihi homo.	ποιήσει μοι ἄνθρωπος.
יהוה לי בעזרי	DEVS mihi auxiliator	Dominus mihi adiutor,	Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς
ואני אראה בשנאי׃	& ego deſpiciã odientes me.	& ego deſpiciã inimicos meos.	κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου.
טוב לחסות	Melius eſt ſperare	Bonum eſt confidere	Ἀγαθὸν πεποιθέναι
ביהוה מבטח	in DEO,quam ſperare	in domino,quam confidere	ἐπὶ κύριον, ἢ πεποιθέναι
באדם׃ ט	in homine.	in homine.	ἐπ' ἄνθρωπον.
טוב לחסות ביהוה	Melius eſt ſperare in DEO,	Bonum eſt ſperare in domino,	Ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον,
מבטח בנדיבים׃	quã ſperare in principibus.	quam ſperare in principibus.	ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχοντας.

كريم امام الرب	יקיר קדם יי מיתותא	Honorifica coram DEO,mors
وفاة A اصفيايه	דמשתלחא לחסידוהי׃	que infertur ſanctis eius.
اللهم اني	בבעו יי ארום אנא	Obſecro DEVS quia ego
عبدك انا	עבדך אנא	ſeruus tuus,ego
عبدك وابن امتك	עבדך בר אמתך	ſeruus tuus filius ancille tue,
حللت وثاقي فلك	שריתא לשושלותי׃	dirupiſti vincula mea.
اذبح ذبائح	קדמך אדבח דבחין	Coram te ſacrificabo ſacrificium
الشكر وادعوا اسم	דתודתא ובשמא דיי	confeſſionis,& in nomine DEI
الرب واوفي لله	אקרי׃ נדרי קדם יי	inuocabo.Vota mea coram DEO
نذوري قدام	אשלים אתני כדון ניסוהי	reddam,narrabo nunc mirabilia eius
جميع شعبه في ديار	לכל עמיה׃ בדרתא דבי	omni populo ſuo.In atriis
بيت الرب فيك	בית מוקדשא אלהנא במציע	domus ſanctuarii Dei noſtri,in medio
اورشليم اللليويا A المزمور	ירושלם הללויה׃	tui ieruſalem Aleluia.
السادس عشر والمايه A سبحوا	שבחו ית	CXVII. Laudate
الرب يا جميع الامم	יי כל עממיא	DEVM omnes populi,
مجدوه يا جميع الشعوب	שבחוהי כל אומיא׃	laudate eum omnes nationes.
فان رحمته سابغه	ארום תקיף עלנא	Quoniam roborata eſt ſuper nos
علينا وحق الرب	טוביה וקושטא דיי	benignitas eius & veritas DEI
يدوم الى الابد اللليويا	לעלמא הללויה׃	in eternum.Aleluia.
المزمور السابع عشر والمايه	שבחו קדם יי	CXVIII. Laudate DEVM
اشكروا الرب فانه	ארי טב ארום לעלם	quoniam bonus,quoniam in eternum
صالح والى الابد	טוביה׃ יימרון כדון	benignitas eius.Dicant
رحمته فليقل بيت	ישראל ארום לעלם	nunc iſrael,quoniam in eternum
اسرائيل انه صالح	טוביה׃ יימרון כדון	benignitas eius.Dicans nunc
والى الابد رحمته وليقل	בית אהרן ארום	domus Aharon,quoniam
ال هرون انه صالح	לעלם טוביה׃	in eternum benignitas eius.
والى الابد رحمته	יימרון כדון דחליא	Dicant nunc qui timent
وليقل خايفوا	דיי ארום לעלם	DEVM,quoniam in eternum
الرب انه صالح والى	טוביה׃	benignitas eius.
الابد رحمته A	מן עקתא	De tribulatione
دعوت الرب عند	קריתי יה קביל צלותי	inuocaui DEVM,exaudiuit orõnẽ meã
حزني فاستجاب	בפותיא יה׃ מימרא דיי	in latitudine DEVS.Verbum DEI
لي واخرجني الى السعه الرب	בסעדי לא אדחל מה	in adiutorium mihi,non timebo quid
عوني فلا اخشى ما ذا	יעביד לי בר נש׃	faciat mihi homo.
يصنع بي الانسان	מימרא דיי למסעדי יהי	Verbum DEI in adiutorium mihi
الرب ناصري وانا اظفر	ואנא אחמי פורענותא	& ego videbo vltionem
التوكل على باعدايه	בסנאי׃ טב למתרחצא	inimicorũ meorũ.Melius eſt confidere
الرب خير من التوكل	במימרא דיי מן	in verbo DEI quam
على الانسان	למרחץ בבר נשא׃	confidere in homine.
والرجا للرب	טב למתרחץ במימרא דיי	Melius eſt ſperare in verbo DEI,
من الرجا للروسا	מן למתרחץ ברברביא׃	quam ſperare in principibus.

hebraice,uidet̃ q̃ cum ה uterq; mundus creatus ſit. Verum cum ה hic pſens mũdus creatus eſt,& q̃m litera ה a parte inferiori apta eſt,& clauſa ab oibus lateribus,ſic ois huius mũdi creatura deſcendit ad infernũ. Et illud modicũ apicis,quo una partium ה alteri coniungit̃,denotat uiuificationẽ ſiue reſurrectionem mortuorũ. Mundus uero futurus creatus eſt cũ י. Quẽadmodũ uero figura litere י curua eſt ſic facies impiorum mundo uenturo erunt pallide & propter erubeſcentiam recurue. Sermo alius,ſicut litera י parua undiq; eſt ſic & impii minimi uileſc; erunt in futurũ ſicut dictum eſt. Deprimens arrogantiam hominis Cernẽs autem Dauid duabus lr̃is iſtis,creaſſe Deum ſanctũ & benedictum mundos duos cepit magnificare cũ eis & laudare Deũ dixitq; הללו יה aleluia.i. laudate Deũ cuius dictionis due ultime lr̃e ſunt יה iod he.

A. Interp̃tatõ arabica egyptia clarius ſic h; موت قديسيه

A. Paulus epiſcopus burgenſis,refert ſex pſalmos hunc.ſ.& qn q; precedentes,apud hebreos magnũ & ſolennem hymnum appellari,quem in neomeniis & in tribus precipuis feſtis cum maiori celebritate quam ceteros hymnos canunt,& inſuper moris eorum fuiſſe,nocte paſche ſumpto paſchali agno hunc hymnum recumbentes in menſa ſolẽniter recitare. De quo uult & illud Matthei intelligi,& hymno dicto exierunt in montẽ oliueti.

כל גוים סבבוני	Oēs gētes circūdedeſt me,	Oēs gentes circūdederunt me,	Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με,
בשם יהוה כי	in nomine DEI certe (me, &	& ī noīe dñi qa (cūdederūt me,	καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου (σάν με,
אמילם סבוני גם	excidā eas. Circūdederunt(	vltus ſū in eos. Circūdātes cir(	ἠμυνάμην αὐτούς. Κυκλώσαντες ἐκύκλω(
סבבוני בשם יהוה	circūdedeſt me, ī noīe DEI	& in noīe domini (rūt me	καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου
כי אמילם : סבוני	vtiq; excidā eas. Circūdede(	qa vltus ſum ī eos. Circūdede(	ἠμυνάμην αὐτούς. Ἐκύκλωσάν με
כדברים דעכו	q̄ſi apes, extincti ſūt (rūt me	ſicut apes, & exarſerunt	ὡσεὶ μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν
כאש קוצים בשם	quaſi ignis ſpinaꝝ, ī nomine	ſicut ignis in ſpinis, & in noīe	ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι
יהוה כי אמילם :	DEI profecto excidam eas.	domini qu'a vltus ſum in eos.	κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.
דחה דחיתני לנפל	Impulſiōe īpuliſti me vt ca(	Impulſus euerſus ſū vt caderē,	Ὠσθεὶς ἀνετράπην τοῦ πεσεῖν,
ויהוה עזרני :	& Deus ſuſtētauit me. (derē,	& dominus ſuſcepit me.	καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου.
עזי וזמרת	Fortitudo mea atq; hymnus	Fortitudo mea & laus mea	Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου
יה ויהי לי	DEVS, & factus eſt mihi	dominus, & factus eſt mihi	ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι
לישועה :	in ſalutem.	in ſalutem.	εἰς σωτηρίαν.
קול רנה וישועה	Vox laudis & ſalutis	Vox exultationis & ſalutis,	Φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας
באהלי צדיקים	in tabernaculis iuſtorum,	in tabernaculis iuſtorum.	ἐν σκηναῖς δικαίων.
ימין יהוה עשה	dextera DEI operata eſt	Dextera domini fecit	Δεξιὰ κυρίου ἐποίησε
חיל : ימין יהוה	fortitudinem. Dextera DEI	virtutem dextera domini	δύναμιν, δεξιὰ κυρίου
רוממה ימין	excelſa, dextera	exaltauit me, dextera domini	ὕψωσέ με. Δεξιὰ κυρίου
יהוה עשה חיל :	DEI operata eſt fortitudinē.	fecit virtutem.	ἐποίησε δύναμιν,
לא אמות כי אחיה	Non moriar ſed viuam,	Non moriar ſed viuam,	οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι,
ואספר מעשי יה :	& narrabo opa DEI. (VS,	& narrabo opera domini.	καὶ ἐκδιηγήσομαι τὰ ἔργα κυρίου.
יסר יסרני יה	Cōreptiōe cōripuit me DE(	Caſtigans caſtigauit me dñs,	Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ κύριος,
ולמות לא נתנני :	& morti non tradidit me.	& morti non tradidit me.	καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με.
פתחו לי שערי	Aperite mihi portas	Aperite mihi portas	Ἀνοίξατέ μοι πύλας (μολογήσομαι
צדק אבא בם אודה	iuſtitie, īgreſſus eas ↄfitebor	iuſtitie ingreſſus ī eas cōfitebor	δικαιοσύνης, εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς, ἐξο(
יה : זה השער	DEO, hec porta	domino, hec porta	τῷ κυρίῳ. Αὕτη ἡ πύλη
ליהוה צדיקים	DEI iuſti	domini iuſti	τοῦ κυρίου, δίκαιοι
יבאו בו : אודך	īrrabūt in eā. Cōfitebor tibi	intrabūt in eā. Confitebor tibi	εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ. Ἐξομολογήσομαί σοι
כי עניתני ותהי	qm̄ rñdiſti mihi, & factus es	qm̄ exaudiſti me, & factus es	ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου
לי לישועה :	mihi in ſalutem. (dificātes,	mihi in ſalutem. (ficantes,	μοι εἰς σωτηρίαν. (μοῦντες,
אבן מאסו הבונים	A. Lapis quē cōtēpſerūt e(	Lapidē quē reprobauerūt edi(	Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδο(
היתה לראש פנה	factus eſt in caput anguli.	hic factus eſt in caput anguli.	οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.
מאת יהוה	A DEO	A domino	Παρὰ κυρίου
היתה זאת היא	factum eſt illud, hoc eſt	factum eſt illud, & eſt	ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστι
נפלאת בעינינו :	mirabile in oculis noſtris.	mirabile in oculis noſtris.	θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.
זה היום עשה	Hec eſt dies quā fecit	Hec eſt dies quā fecit	Αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν
יהוה נגילה	DEVS, exultemus	dominus, exultemus	ὁ κύριος, ἀγαλλιασώμεθα
ונשמחה בו :	& letemur in ea.	& letemur in ea.	καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.
אנא יהוה	Obſecro DEVS	O domine	Ὦ κύριε
הושיעה נא	B. ſalua obſecro,	ſaluum me fac, o	σῶσον δή, ὦ
אנא יהוה	obſecro DEVS	domine	κύριε

Oēs populi circunderūt me, in noīe
verbi DEI confiſus ſum, propterea
abſcindā eos. Circundederunt me, &
circundederunt me in nomine DEI
vtiq; abſcindā eos. Circunderūt me
ſicut apes, ardent
ſicut ignis in ſpinis in nomine verbi
DEI ſperaui ideo abſcindam eos.
Impulſione, impulit me peccatū meū
vt caderem, & verbum DEI (mea,
ſuſtētauit me. Fortitudo mea & laus(
qui timēdus eſt ſup oīa ſecula DEVS,
dixit in verbo ſuo & fuit mihi
ad redemptionem. Vox laudis
& redemptionis in tabernaculis
iuſtorum, dextera DEI (eſt, dextera
fecit virtutē. Dextera DEI exaltata(
DEI fecit virtutem.
Non moriar ſed viuam
& narrabo opera Dei.
Correctione corripuit me DEVS,
& morti non tradidit me.
Aperite mihi portas ciuitatis
iuſtitie, ingrediar illas
& laudabo DEVM. Hec porta
ſanctuarii Dei iuſti
intrabunt in eam. Confitebor
coram te qm̄ accepiſti orationē meam,
& fuiſti mihi ad redemptionem.
Iuniorem deſpexerunt edificatores
inter filios Iſſai, meruit vero
vt conſtitueretur rex & dominatur.
A conſpectu Dei fuit hoc dixerunt
edificatores, hoc eſt mirabile
antiquum dixerunt filii Iſſai.
Hanc diem fecit DEVS dixerunt
edificatores, exultemus & letemur
in ea dixerunt filii Iſſai.
Impetremus a te DEVS ted'me
nunc dixerunt edificatores,
ſpettemus a te DEVS pſpetare nūc

A. Lapis quē reprobauerūt &c. de Chriſto dictū eſt, tum ob eius in euangelio teſtimoniū, tum ob teſtimoniū R. Salomonis, ſuper illud, qđ ſcribitur Michee. y. Ex te mihi egredietur, ita dicentis [Hebrew] .i. eſt Meſſias filius Dauidis, ſicut dictū eſt. Lapis quē reprobauerūt edificantes &c.

B. Salua obſecro i hebreo rñdet [Hebrew] hoſiah na, hebreū uerbum, duabus comprehenſum dictionibus, quarum prima uerbū eſt ſaluationem ſignificans, ſecunda uero particula deprecatiua.

הַצְלִיחָה נָּא ׃	proſperare obſecro.	bene proſperare,	εὐόδωσον δή.
בָּרוּךְ הַבָּא	Benedictus qui venit	benedictus qui venit	Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
בְּשֵׁם יְהוָה	in nomine DEI,	in nomine domini.	ἐν ὀνόματι κυρίου.
בֵּרַכְנוּכֶם ס	benediximus vobis	Benediximus vobis	Εὐλογήκαμεν ὑμᾶς
מִבֵּית יְהוָה ג	de domo DEI.	de domo domini,	ἐξ οἴκου κυρίου.
אֵל יְהוָה	Deus DEVS	Deus dominus	Θεὸς κύριος
וַיָּאֶר לָנוּ	& illuminabit nos,	& illuxit nobis.	καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν.
אִסְרוּ	ligate	Conſtituite	Συστήσασθε
חַג כע	oblationem	diem ſolēnem	ἑορτὴν
בַּעֲבֹתִים ע	funibus,	in condenſis,	ἐν τοῖς πυκάζουσιν,
עַד קַרְנוֹת	vſq; ad cornua	vſq; ad cornu	ἕως τῶν κεράτων
הַמִּזְבֵּחַ ׃	altaris. (bor tibi,	altaris.	τοῦ θυσιαστηρίου.
אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ	Deus meus es tu & confite(	Deus meꝰ es tu & ꝯfitebor tibi,	Θεός μου εἶ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι,
אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ ׃	Deus meus exaltabo te. A.	Deus meus es tu & exaltabo te.	Θεός μου εἶ σύ, καὶ ὑψώσω σε.
הוֹדוּ לַיהוָה	Confitebor DEO	Confitemini domino	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ
כִּי טוֹב כִּי לע	quoniam bonus, quoniam	quoniam bonus, quoniam	ὅτι ἀγαθός, ὅτι
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃	in eternū miſericordia eius.	in ſeculum miſericordia eius.	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
קיט אַשְׁרֵי תְמִימֵי	CXIX. B. Beati pfecti	CXVIII. All'a. Aleph. Beati(	ις'. Ἀλληλούϊα. Μακάριοι οἱ ἄμωμοι
דֶרֶךְ הַהֹלְכִים	in via, qui ambulant	in via, qui ambulāt (immaculati	ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι
בְּתוֹרַת יְהוָה ׃	in lege DEI.	in lege domini.	ἐν νόμῳ κυρίου.
אַשְׁרֵי נֹצְרֵי	Beati qui cuſtodiunt	Aleph. Beati qui ſcrutantur	Μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες
עֵדֹתָיו בְּכָל	teſtimonia eius, in toto	teſtimonia eius, in toto	τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ
לֵב יִדְרְשׁוּהוּ ׃	corde inquirent eum.	corde exquirunt eum.	καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν.
אַף לֹא פָעֲלוּ	Nec enim qui operantur	Aleph. Non enim qui operātur	Οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι (θησαν.
עַוְלָה בִּדְרָכָיו הָלָכוּ ׃	iniqtatē, ī viis eius ābulaue(	iniqtatē, ī viis eius ambulauerūt.	τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύ(
אַתָּה צִוִּיתָה	Tu mandaſti, (runt.	Aleph. Tu mandaſti,	Σὺ ἐνετείλω
פִקֻּדֶיךָ לִשְׁמֹר מְאֹד	mādata tua cuſtodiri nimis.	mandata tua cuſtodiri nimis.	τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα.
אַחֲלַי יִכֹּנוּ	Vtinā dirigantur (ta tua.	Aleph. Vtinā dirigant̄ (tuas.	Ὄφελον κατευθυνθείησαν (ματά σου.
דְרָכָי לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ ׃	vie mee, ad cuſtodiēda pcep(	vie mē, ad cuſtodiē. iuſtificatō.(	αἱ ὁδοί μου, τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώ(
אָז לֹא אֵבוֹשׁ	Tunc non confundar	Aleph. Tunc non confundar	Τότε οὐ μὴ αἰσχυνθῶ
בְּהַבִּיטִי אֶל	cum perſpexero ad	cum perſpexero in	ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ
כָּל מִצְוֹתֶיךָ ׃	omnia mandata tua.	omnibus mandatis tuis.	πάσας τὰς ἐντολάς σου.
אוֹדְךָ בְּיֹשֶׁר	Confitebor tibi in directione	Aleph. Cōfitebor tibi ī directiōe	Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι
לֵבָב בְּלָמְדִי	cordis, cum didicero	cordis, in eo q didici	καρδίας, ἐν τῷ μεμαθηκέναι με
מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ ׃	iudicia iuſtitie tue.	iudicia iuſtitie tue.	τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
אֶת חֻקֶּיךָ	Precepta tua	Aleph. Iuſtificationes tuas	Τὰ δικαιώματά σου
אֶשְׁמֹר אַל	cuſtodiam, ne	cuſtodiam, non	φυλάξω, μή
תַּעַזְבֵנִי עַד מְאֹד ׃	derelinquas me nimis.	me derelinquas vſquequaq;.	με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα.
בֵּית בַּמֶּה יְזַכֶּה	In quo mundabit	Beth. In quo corrigit	Ἐν τίνι κατορθώσει
נַּעַר אֶת אָרְחוֹ	puer ſemitam ſuam,	adoleſcentior viam ſuam,	νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ,
לִשְׁמֹר כִּדְבָרֶךָ ׃	vt obſeruet ſm verba tua.	in cuſtodiendo ſermones tuos.	ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου.

سهل طريقنا	אמרו ישי ואינתתיה:	dixerunt Iſai & vxor eius.
مبارك هو الاتي	בריך דאתי בשום מימרא	Benedictus qui venit in nomine verbi
باسم الرب	דיי אמרו ארדיכליא	DEI dixerunt edificatores,
باركناكم	ברכנא יתכון מבית	benediximus vobis a domo
في بيت الرب	מקדשא דיי אמר דוד	ſancta Dei dixit Dauid.
الرب هو الهنا	אלהא יי אנהר לנא אמרו	Deus DEVS illuminabit nos dixerūt
واظهر لنا	שבטיא דבית יהודה כפותו	tribus domus Iude, ligate
ووصل	טליא לניכסת חגא	iuniorem ad ſacrificium ſolēnitatis
اعيادنا	בשושלוון עד	catenis donec
بالاكا	דתקרבוניה ותזרקון	ſacrificemus illum, & effundite
الى قرون المذبح	אדמיה בקרנת מדבחא	ſanguinem ipſius in cornibus altaris,
	אמר שמואל נביא:	dixit Semuel propheta. (us meus
انت الهي فاشكرك	אלהי את ואודי קדמך אלהי	Deus meus tu & ɔfitebor corā te, De(
انت ربي فامجدك	אשבחינך אמר דוד:	laudabo te dixit Dauid.
اشكروا الرب	עני שמואל ואמר שבחו	Reſpondit Semuel, laudate
فانه صالح والى الابد	כנשתא דישראל אודו קדם יי	eccleſia iſrael confitemini corā (eius.
رحمته المزمور الثامن عشر	ארום טב ארי לעלם טוביה:	DEO qm̄ bonus, qm̄ i etnū bēignitas(
طوبى للذين	טוביהון דשלימי	CXIX. Beati qui perfecti ſunt
في السبيل السالكين	אורחא דמהלכין	in via, qui ambulant
في سنة الله	באורייתא דיי:	in lege DEI.
طوبى للذين يحفظون	טוביה דנטרין	Beati qui obſeruant
شهاداته	סהדותיה בכל	teſtimonia eius, in toto
وبتغونه بكل قلوبهم	לבא יתבעון אולפניה:	corde quęrunt doctrinam eius.
لانه عاملي الاثم	ברם לא עבדו שיקרא	Et enim q nō operati ſūnt mēdaciter,
في سبله سلكوا	בארחתיה תקניה הליכו:	in viis rectis ambulauerunt.
انت امرت	את פקדתא פקודיא	Tu mandaſti
ان تحفظ وصاياك جدا	פקודיך למינטר לחדא:	mandata tua cuſtodiri multum.
لذلك هو بدان تستقيم	טב לי די יתקנן ארחתי	Bonum mihi quod preparentur vie
سبلي لاحفظ عدلك	יי למינטר גזרתך:	DEI, ad cuſtodienda precepta tua.
حينيذ لا اخزى	הידין לא איבהות	Tunc non confundar
اذا انا ملتفت	באסתכלותי	cum proſpiciam
جميع وصاياك	לכל פקודך:	ad omnia mandata tua.
اشكرك يارب	אודי קדמך	Confitebor coram te
بقلب ذي دعة	בתריצות לבא	in directione cordis,
تعلمي احكام عدلك	במילפי דיני זכותך:	cum didicero iudicia iuſtitie tue.
	ית גזירתך	Precepta tua
	אנטור לא	cuſtodiam non
ترفضني ابدا	תשבוק יתי עד לחדא:	dereliquas me prorſus.
بما ذا يقوم	במה יזכה	In quo purificabit
الشاب سبله	טליא ית ארחתיה	iunior viam,
وصاياك يحفظ	למיטר היך דבוריך:	vt obſeruet verba tua.

A. Cōfitebor tibi quoniam exaudiſti me, & factus es mihi in ſalutem.

Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.

اشكرك يارب لانك استجبت لي وكنت لي مخلصا

A. Hic ſupraſcriptus uerſus, habetur in cōmuni latina interpretatione, haberturq; in græca & in utraq; arabica, nihilominus eſt obelo confodiendus, quādo nec hebrea nec chaldea, que archetypus cenſentur illū minime habeant.

B. Hec que ſubiicimus octo carmina edita ſunt ad ſimilitudinē octo primorū uerſuū huius pſalmi, Beati immaculati, quorū uti omniū principiū apud hebreos eſt א aleph. prima hebreorum litera, ita horum principium eſt. A prima latinorum litera.

Ambulat in dn̄i quicū
q; eſt lege beatus.
Atq; eius ſequitur cō
ſtanti pectore iuſſa.
Auius a recto declinat
tramite iniquus.
Arcta Deus mādiū q̄
tu ſeruanda dediſti.
Ad mandata tn̄ tua ſit
mea ꝓmpta uolūtas.
Alme in te genitor nū
q̄ cōfundar amādo.
Addictuſq; tuæ legi
te corde fatebor.
At tu ſeruantē me ne
tua uerba relinquas.

Fuere ex noſtris latinis tum antiquis tum iunioribus, qui obſeruarunt, nullū eſſe uerſum in his duobus & uiginti ogdoadibus, uno dumtaxat excepto, in quo nō ponatur aliqđ horū duodecim uerborum, uia, lex, teſtimonium, mandatum, iuſtifi

בכל לבי	In toto corde meo	Beth.In toto corde meo	Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου
דרשתיך אל תשגני	exq̃ſiui te,ne errarẽ me facias	exquiſiui te,ne repellas me	ἐξεζήτησά σε,μὴ ἀπώσῃ με
ממצותיך ׃ כ	a mandatis tuis.	a mandatis tuis.	ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
בלבי צפנתי	In corde meo abſcondi	Beth.In corde meo abſcondi	Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα
אמרתך למען	eloquia tua,vt	eloquia tua,vt	τὰ λόγιά σου,ὅπως ἂν
לא אחטא לך ׃	non peccem tibi.	non peccem tibi.	μὴ ἁμάρτω σοι.
ברוך אתה יהוה	Benedictus tu DEVS,	Beth.Benedictus es domine,	Εὐλογητὸς εἶ κύριε,
למדני חקיך ׃	doce me precepta tua.	doce me iuſtificationes tuas.	δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
בשפתי ספרתי	In labiis meis narraui	Beth.In labiis meis ꝓnunciaui	Ἐν τοῖς χείλεσί μου ἐξήγγειλα
כל משפטי פיך ׃	omnia iudicia oris tui.	omnia iudicia oris tui.	πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου,
בדרך עדותיך	In via teſtimoniorũ tuorum	Beth.In via teſtimonioꝝ tuorũ	ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου
ששתי כעל כל הון ׃	letatus ſũ,q̃ſi ĩ oĩbꝰ diuitiis.	delectatus ſũ,ſicut ĩ oĩbꝰ diuitiis.	ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.
בפקודיך אשיחה	In mãdatis tuis meditabor,	Beth.In mãdatis tuis exercebõ,	Ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω
ואביטה ארחתיך ׃	& cõtẽplabor ſemitas tuas.	& ꝯſiderabo vias tuas, (ditabor	καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς σου.
בחקתיך אשתעשע	In preceptis tuis delectabor	Beth.In iuſtificatõibꝰ tuis,me(	Ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω,
לא אשכח דברך ׃	non obliuiſcar verba tua.	nõ obliuiſcar ſmones tuos.(fica	οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.
גמל על עבדך אחיה	Retribue ſeruo tuo,viuam	Gimel.Retribue ſ̃uo tuo viui(	Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου,ζῆσόν
ואשמרה דברך ׃	& cuſtodiam verba tua.	me,& cuſtodiã ſermones tuos.	με καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου. ([illegible]
גל עיני ואביטה	Reuela oclos m̃os,& videbo	Gimel.Reuela oclos me.& ꝯſi(	Ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ κα(
נפלאות מתורתך ׃	mirabilia,de lege tua.	mirabilia de lege tua. (derabo	τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου.
גר אנכי בארץ	Aduena ego ſum in terra,	Gimel.Incola ego ſum ĩ terra,	Πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ,
אל תסתר	ne abſcondas	non abſcondas	μὴ ἀποκρύψῃς
ממני מצותיך ׃	a me mandata tua.	a me mandata tua.	ἀπ᾽ ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου.
גרסה נפשי	Attrita eſt anima mea,	Gimel.Concupiuit anima mea	Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου
לתאבה אל	deſiderare	deſiderare	τοῦ ἐπιθυμῆσαι
משפטיך בכל עת ׃	iudicia tua ĩ omni tempore.	iuſtificatiões tuas,in oĩ tẽpore.	τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ.
גערת זדים ארורים	Increpuiſti ſ̃bos maledictos,	Gimel.Increpa.ſup.maledicti	Ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις,ἐπικατάρατοι
השגים ממצותיך ׃	qui recedunt a mãdatis tuis.	qui declinant a mandatis tuis.	οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
גל מעלי	Aufer a me	Gimel.Aufer a me	Περίελε ἀπ᾽ ἐμοῦ
חרפה ובוז	opprobrium & cõtemptum,	opprobrium & contemptum,	ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν
כי עדתיך נצרתי ׃	q̃m teſtimonia tua cuſtodiui.	quia teſtimonia tua exquiſiui.	ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.
גם ישבו שרים	Etenim ſedentes principes	Gimel.Etenĩ ſederũt pricipes	Καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες
בי נדברו עבדך	adũſũ me loq̃bãt,ſuꝰ ãt tuus	& adũſũ me loq̃bãt,ſuꝰ ãt tuus	καὶ κατ᾽ ἐμοῦ κατελάλουν,ὁ δὲ δοῦλός σου
ישיח בחקיך	meditabatur precepta tua.	exercebat ĩ iuſtificatõibus tuis.	ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σου.
גם עדתיך שעשעי	Sed & teſtimõia tua ſolatiũ(	Gimel.Nã & te.tua medi.m.ẽ,	Καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστι,
אנשי עצתי ׃	viri conſilii mei. (meũ,	& ꝯſiliũ meũ iuſtificatões tue.	καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου.
דבקה לעפר	Adheſit pulueri (ũbũ tuũ.	Daleth.Adheſit pauimento	Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει
נפשי חיני כדברך ׃	aĩa mea,viuifica me iuxta(	aĩa mã viuifica me ſm ũbũ tuũ.	ἡ ψυχή μου,ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
דרכי ספרתי	Vias meas expoſui	Daleth.Vias meas enunciaui	Τὰς ὁδούς μου ἐξήγγειλα
ותענני למדני	& reſpondiſti mihi,doce me	& exaudiſti me,doce me	καὶ ἐπήκουσάς μου,δίδαξόν με
יד חקיך ׃	precepta tua.	iuſtificationes tuas.	τὰ δικαιώματά σου.

بكل قلبي	בכל לבי	In toto corde meo	canto, iudiciũ, iuſtitia,
نقصني ابتغيتك فلا	תבעית אולפנך לא	queſiui doctrinam tuam, ne	ſermo, eloquium, uer-
من كلامك	תשלינני מפקודיך:	deficere me facias a mandatis tuis.	bum, ueritas, & bonũ:
اخفيت بقلبي	בלבי טמרית	In corde meo abſcondi	dixeruntq́ʒ omnia hec
قولك لكيلا	מימרך מן בגלל	verbum tuum, propterea	in unum conſpirare, &
اخطي اليك	דלא איחוב קדמך:	non peccabo coram te.	pro lege diuina accipi
مبارك انت يا رب	בריך ...	Benedictus tu DEVS	enda eſſe, ut res quidẽ
فعلمني عدلك	אליף יתי גזירתך:	doce me precepta tua.	eadem ſit, nomina plu
بشفتي اخبرت	בסיפוותי אשתעיית	In labiis meis narraui	ra, ſubſtantia una, ra-
جميع احكام فيك	כל דיני פומך:	omnia iudicia oris tui.	tione nominum diuer
اثرت سبل	באורח סהידותך	In via teſtimoniorum tuorum	ſe. Et ingenioſe quidẽ
شهاداتك على جميع المال	חדיתי כעילוי כל ממונא:	gauiſus ſũ ſicut de ſupma oium fortuna:	& docte. Sʒ & hoc idẽ
بوصاياك اتحدث	בפקודיך אשתעי	In preceptis tuis loquar	etiã primitus obſerua
واتفهم طرقك	ואסתכל אורחתך:	& ſpeculabor vias tuas.	tũ eſt a patribus he-
بفرايضك ادرس	בגזירתך אפרנק	In preceptis tuis delectabor	breis, qui nihilominus
ولا انسى كلامك	לא אתינשי דבירך:	non obliuiſcar verborum tuorum.	nõ contenti pro digni
استجب لعبدك ليحيا	שלים טב על עבדך	Perfice bonum ſeruo tuo	tate legis ſue illam
و يحفظ قولك	ואיחי ואשור דבירך:	& viuam & cuſtodiam verba tua.	duodecim tantum no-
ترعيني لانظر العجايب	גלי עייני ואסתכל	Reuela oculis meis, & conſiderabo	minibus coartari, aſſe
التي في شرعك	פרשן מאורייתך:	mirabilia de lege tua.	rũt ſeptuaginta legis
غريب انا في الارض	דייר אנא בארעא	Peregrinus ego ſum in terra,	nomina ſeptuaginta-
فلا تخف	לא תסלק	non auferas	qʒ nomina ſynagoge,
عني وصاياك	מני פיקודיך:	a me mandata tua.	ac ſeptuaginta nomia
هويت نفسي	רגיגת נפשי	Deſiderauit anima mea,	Dei, uoluntq́ʒ tria hec
واشتهيت احكامك	...	deſiderare	quantum ad nomen at
في كل حين	לפיקודיך בכל עידן:	mandata tua in omni tempore.	tiner paria eſſe. Que q̃
اتنهر المتعظمين ملعون	נזפת זידנין ליטין די	Increpuiſti ſuperbos maledictos, qui	dem noia operepretiũ
كل من يحيد عن وصاياك	אשתלי מפקודיך:	declinant a mandatis tuis.	recenſenda duxi omiſ
انزع عني	... מעלי בהתא	Aufer a me opprobrium	ſis plurimiſque illi ad
العار والذله	ובזירתא ארום	& vituperium, quoniam	ducũt, de diuiſione hu
فاني لشهاداتك ابتغيت	נטרית סהידותך:	cuſtodiui teſtimonia tua.	ius pſalmi in duas &
جلس الروسا	לחוד אתוחו יתבין רברביא	Q̃uãuis ſedeant principes	uiginti partes, iuxta
ويقولوا على وعبدك	מיני ממללין עבדך	de me loquentes, ſeruus tamen tuus	numerũ hebraicarum
يفهم في عدلك	עסיק באתרת גזירתך:	intentus eſt vt annunciet p̃cepta tua.	literarum, & cur queli
ويدرس شهاداتك	... סהידותך	Sed & teſtimonia tua	bet ſectionis pars octo
و يجبر صدقك	פירנוקי מרי עצתי:	delectatio mea, authores conſilii mei.	contineat uerſus, uen-
لصقت نفسي بالتراب	איתדבקת לעפרא	Adheſit puluere	dicentq́ʒ ſibi ſinguli, o-
فاحيني ككلمتك	נפשי אסי יתי בדבירך:	anima mea, ſana me verbis tuis.	ctonarii ſingularem li
طرقي اخبرت	ארחתי תניתי	Vias meas enarraui	terã ſm alphabeti he-
فاستجبت لي	וקבילתא צלותי	& accepiſti orationem meam,	braici ſeriem. Itaqʒ in
وعلمني سنتك لي	אליף יתי ית גזירתך:	doce me precepta tua.	caballiſticis fragmen-

tis, hec legũtur. Noia Dei ſeptuaginta

אל אלהים אחד אתני
אזון אחד אהיה
אמיץ אמתי אדר
אפים אחרון אשכול
הטפר ברוך בורא
גחל נאה גואל
גיבור זגול הידע
ועד זוכר חי חסיד
חנון חוקר חסין חכם
טוב טהור ענים ישר
יושב בסתר כביר
כח מלך מסתתר
נורא נשגב נצח
נוצר חסד נושא עון
נושא פשע
נושא חטא נאמן
נוהם נוטר סולח

דרך פקודיך	Viam mandatorum tuorũ	Daleth. Viã iuſtificationũ tuaꝝ	Ὁδὸν δικαιωμάτων σου
הבינני ואשיחה	fac me intelligere, & loquar	inſtrue me, & exercebar	συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω
בנפלאותיך :	in mirabilibus tuis.	in mirabilibus tuis. (pre tedio,	ἐν τοῖς θαυμασίοις σου.
דלפה נפשי מתוגה	Diſtillauit aĩa mã ob dolorẽ,	Daleth. Dormitauit aĩa mea(	Ἐνύσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας,
קימני כדברך :	ſerua me iuxta eloquiũ tuũ.	ɔfirma me ĩ verbis tuis. (me,	βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου.
דרך שקר הסר ממני	Viam mendacii aufer a me,	Daleth. Viã iniqtatis amoue a(	Ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ,
ותורתך חנני :	& de lege tua miſerere mei.	& de lege tua miſerere mei.	καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με.
דרך אמונה בחרתי	Viam fidei elegi,	Daleth. Viam veritatis elegi,	Ὁδὸν ἀληθείας ᾑρετισάμην,
משפטיך שויתי :	iudicia tua propoſui.	iudicia tua non ſum oblitus.	καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
דבקתי בעדותיך	Adheſi teſtimoniis tuis	Daleth. Adheſi teſtimoniis tuis	Ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου
יהוה אל תבישני	DEVS, ne confundas me.	dñe, noli me cõfundere. (curri,	κύριε μή με καταισχύνῃς.
דרך מצותיך ארוץ	Viã mandatoꝝ tuoꝝ currã,	Daleth. Viã mãdatoꝝ tuoꝝ cu(	Ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον
כי תרחיב לבי :	quoniã dilataſti cor meum.	cum dilataſti cor meum.	ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου.
הורני יהוה	Oſtende mihi DEVS	He, Legem pone mihi domine	Νομοθέτησόν με κύριε
דרך חקיך	viam preceptorum tuorum,	viam iuſtificationum tuarum,	τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου,
ואצרנה עקב :	& cuſtodiã ea vſq; in finem.	& exquiram eam ſemper. (bor	καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διαπαντός.
הבינני ואצרה	Doce me & obſeruabo	He. Da mihi itellectũ & ſcruta(	Συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω
תורתך ואשמרנה	legem tuã, & cuſtodiam eam	legem tuam, & cuſtodiam illam	τὸν νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν
בכל לב :	in toto corde,	in toto corde meo.	ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου.
הדריכני בנתיב	Deduc me in ſemitam	He. Deduc me in ſemitam	Ὁδήγησόν με ἐν τῇ τρίβῳ
מצותיך כי	mandatorum tuorum, quia	mandatorum tuorum, quia	τῶν ἐντολῶν σου ὅτι
בו חפצתי :	ipſam volui. (nia tua,	ipſam volui. (nia tua,	αὐτὴν ἠθέλησα. (ρια σου
הט לבי אל עדותיך	Inclina cor meũ ad teſtimo(	He. Inclina cor meũ in teſtimo(	Κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύ(
ואל אל בצע :	& non ad auariciam.	& non in auariciam.	καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν.
העבר עיני	Auerte oculos meos	He. Auerte oculos meos	Ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου
מראות שוא	ne videant vanitatem,	ne videant vanitatem,	τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα,
בדרכך חייני :	in via tua viuifica me.	in via tua viuifica me.	ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με.
הקם לעבדך	Firma ſeruo tuo	He. Statue ſeruo tuo	Στῆσον τῷ δούλῳ σου
אמרתך אשר	eloquium tuum, in	eloquium tuum, in	τὸ λόγιόν σου εἰς
ליראתך.	timorem tuum.	timore tuo.	τὸν φόβον σου.
העבר חרפתי	Auerte opprobrium meum	He. Amputa opprobriũ meum	Περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου
אשר יגרתי כי	quod reueritus ſum, quia	quod ſuſpicatus ſum, quia	ὃν ὑπώπτευσα ὅτι
משפטיך טובים :	iudicia tua bona.	iudicia tua iocunda.	τὰ κρίματά σου χρηστά.
הנה תאבתי	Ecce deſideraui	He. Ecce concupiui	Ἰδοὺ ἐπεθύμησα
לפקודיך ב	mandata tua,	mandata tua,	τὰς ἐντολάς σου
בצדקתך חייני :	in iuſtitia tua viuifica me.	in equitate tua viuifica me.	ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με.
ויבאני חסדך	Et vẽiãt mihi miſicõdie tue	Vau. Et vẽiat ſup me miſicor(	Καὶ ἔλθοι ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ ἔλεός σου,
יי תשועתך ב	DEVS, ſalus tua	dñe, ſalutare tuum (dia tua	κύριε τὸ σωτήριόν σου
כאמרתך :	iuxta eloquiũ tuũ. (ſmonẽ,	ſm eloquiũ tuũ. (mihi verbũ,	κατὰ τὸν λόγον σου. (με λόγον,
ואענה חרפי דבר	Et rñdebo exprobrãti mihi(	Vau. Et rñdebo exp̃brãtibus(	Καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσί(
כי בטחתי בדברך :	quia ſperaui in ſermone tuo.	quia ſperaui ĩ ſermonibus tuis.	ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου.

ارشدني الى	אוֹרַח פִּקּוּדָךְ	Viam mandatorum tuorum
سبيل عدلك	אַסְבְּרַנִי וְאִשְׁתַּעֵי	fac me intelligere, & loquar
لافهم عجايبك	בִּפְרִישְׁוָתָךְ:	in mirabilibus tuis.
ذبلت نفسي من السخط	אִתְמַקְמְקַת נַפְשִׁי מִדְּוָנָא	In agonia fuit anima mea pre dolore,
فثبتني بقولك	קַיֵּים יָתִי כְּפִתְגָמָךְ:	viuifica me ſm verba tua.
ابعد عني طرق الظلم	אוֹרְחַת שִׁקְרָא אַעְדֵי מִנִּי	Viam mendacii aufer a me
وارحمني بشرعك	וְאוֹרַיְתָךְ חוּס עֲלַי:	& lex tua miſereatur mei.
فقد اخترت طريق	אוֹרַח הֵימְנוּתָא בְּחָרִית	Viam fidei elegi
الحق ولم انس احكامك	דִּינָךְ שַׁוֵּיתִי:	iudicia tua propoſui.
لا تخزني الاهم	אִדְבְּקִית בְּסַהֲדְוָתָךְ	Adheſi teſtimoniis tuis
فقد لزمت شهاداتك	יְיָ לָא תְבַהֲתִינַנִי:	DEVS, non me confundas.
وفي طرق وصاياك	אוֹרַח פִּקּוּדָךְ אֶרְהוֹט	Viam mandatorum tuoꝝ percurram,
سلكت لانك افسحت قلبي	אֲרוּם תַּפְתֵּי לִבִּי:	quoniam dilataſti cor meum.
علمني الاهم	אַלִּיף יָתִי יְיָ	Doce me DEVS
سبل عدلك	אוֹרַח גְּזֵירָתָךְ	viam preceptorum tuorum,
لا تبعها في كل حين	וְאֶנְטְרִינָהּ עַד גְּמִירָא:	& ſeruabo ea vſq; in finem.
افهمني وصاياك	אַסְבְּרַנִי וְאֶנְטַר	Da mihi intellectum & ſeruabo
لا فحص عنها	אוֹרַיְתָךְ וְאֶנְטְרִינָהּ	legem tuam, & cuſtodiam illam
واحفظها بكل قلبي	בְּכָל לִבָּא:	in toto corde.
اهدني الى طرق	דַּבְּרַנִי בִּשְׁבִיל	Dirige me in ſemitam
وصاياك	פִּקּוּדָךְ אֲרוּם	mandatorum tuorum, quoniam
فاني لها هويت	בֵּיהּ צְבֵיתִי:	in illis complacuit mihi.
امل قلبي الى شهاداتك	אַצְלֵי לִבִּי לְסַהֲדְוָתָךְ	Inclina cor meum in teſtimonia tua,
لا الى الظلم	וְלָא לְמָמוֹנָא:	& non in pecuniam.
اصرف عيني	אַעְבַּר עֵינַי	Auerte oculos meos
لئلا ينظرا الباطل	מִלְּמֶחְמֵי שִׁקְרָא	a videnda falſitate,
واحييني في سبلك	בְּפִתְגָמָךְ אַסֵּי יָתִי:	verbis tuis ſana me.
حقق لعبدك	אֲקִים לְעַבְדָּךְ	Confirma ſeruo tuo
قولك الراغب	מֵימְרָךְ דִּי	verbum tuum, quod ſit
في مخافتك	לְדַחַלְתָּךְ:	ad timorem tuum.
انزع عني	אַעְבַּר חִיסוּדִי	Amoue opprobrium meum
العار الذي كنت فان	דִּי דְחֵילִית	quod ſuſpicatus ſum,
احكامك شهية	אֲרוּם דִּינָךְ טָבִין:	quoniam iudicia tua bona.
اشتهيت	הָא רַגְגֵית	Ecce deſideraui
وصاياك	לְפִקּוּדָךְ	precepta tua,
فاحييني بعدلك	בְּצִדְקָתָךְ אַסֵּי יָתִי:	iuſtitia tua viuifica me.
لتغشاني رحمتك	וְיֵיתוֹן עֲלַי	Et veniant ſuper me
يارب وخلاصك	חַסְדָּךְ יְיָ פּוּרְקָנָךְ	miſericordie tue DEVS, redēptio tua
كمثل قولك	כְּמֵימְרָךְ:	ſecundum verbum tuum.
حينئذ اجد المعيرين لي	וְאָתִיב מְחַסְּדִי פִּתְגָם	Et reſpōdebo exprobrāti mihi verbū,
لاني توكلت على قولك	אֲרוּם סַבְּרִית בְּפִתְגָמָךְ:	quoniam ſperaui in verbis tuis.

עליון עופר עזוז
פארה צור צדיק צבי
צבאות־ישראל קדוש
קנא קדוב רחום רם
ראשון שלא־קבל־
מלכותו־מאחר
רב־חסד שומר שופט
שלטון שדי שוכן עד
תמים תקיף הדר
כאן שבעים לגבורה

.i. Deus, Dii, Vnus, Dñi mei, Dominus, Terribilis, Futurus, Firmus, Verax, Diſtās abira, Vltimus, Botrus camphore .i. uir ꝑ omnibus ſatiſfaciens, Benedictus, Creator, Magnus, Sublimis, Redēptor, Gigas, Cui antefertur uexillum, Sciēs, Teſtis, Memor, Viuus, Pius, Miſericors, Scrutator, Suſtinens, Sapiens, Bonus, Mundus oculis, Rectus, Sedēs in occulto, Multus, Preditus uirtute, Rex, Cellator, Qui timetur, Exaltatus, Eternus, Retributor mercedis, Remittens ſcelus, Remittēs iniqtatem, Remittens peccatum, Fidelis, Ferox, Vltor, Parcens, Altus, Capreolus, Vigēs, Pulchritudo, Fortis, Iuſtus, Politus, Exercitus iſraelis, Sāctus, Zelator, Propinquus, Cōpatiens, Excelſus, Primus, Qui non accepit regnū ab alio, Multus bonitate, Cuſtos, Iudex, Poteſtas, Sufficiens, Habitator in eternū, Perfectus, Fortitudo. Et hec quidem ſeptuaginta fortitudinis noīa. Atqui iſrael, ſynagoga .ſ. & populus etiam ſeptuaginta amoris nominibus donatus eſt.

וישראל נקרא
בשבעים שמות של
אהבתו־אלוהים אשת־
נעורים איש הצדק
אלופים אחים
אוהבים אום אם

ואל תצל מפי דבר	Et ne auferas de ore mō ūbū	Vau.Et ne auferas de ore meo(	Καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον
אמת עד מאד כי	ūitatis vſq̧ ad nimietatē,qm̄	veritatis vſq̧quaq̧,q̄a (verbū	ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι
למשפטך יחלתי:	iudicia tua expectaui.	in iudiciis tuis ſuperſperaui.	ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπήλπισα.
ואשמרה תורתך	Et cuſtodiam legem tuam	Vau.Et cuſtodiam legem tuā	Καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου (τοῦ αἰῶνος.
תמיד לעולם ועד:	iugiter,in ſeculum & vltra.	ſemp̄,in ſeculū & in ſeculū ſclī.	διαπαντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα(
ואתהלכה ברחבה	Et ambulabo in ſpatioſo,	Vau.Et ambulabā ī latitudine,	Καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ,
כי פקדיך דרשתי:	quia mandata tua queſiui.	quia mandata tua exquiſiui.	ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.
ואדברה בעדתיך	Et loquar in teſtimoniis tuis	Vau.Et loq̄bar de teſtimōiis tu(	Καὶ ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου
נגד מלכים	coram regibus,	in conſpectu regum	ἐναντίον βασιλέων
ולא אבוש:	& non confundar.	& non confundebar.	καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην.
ב ואשתעשע	Et delectabor	Vau.Et meditabar	Καὶ ἐμελέτων
א במצותיך	in mandatis tuis,	in mandatis tuis,	ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου
אשר אהבתי:	que dilexi.	que dilexi.	ἃς ἠγάπησα σφόδρα.
ואשא כפי אל	Et leuabo manus meas ad	Vau.Et leuaui manus meas ad	Καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς
מצותיך אשר	mandata tua que	mandata tua que	τὰς ἐντολάς σου ἃς
אהבתי ואשיחה	dilexi,& loquar	dilexi,& exercebor	ἠγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν
בחקיך:	in preceptis tuis.	in iuſtificationibus tuis.	ἐν τοῖς δικαιώμασί σου.
זכר דבר לעבדך	Memento ſmonis ſeruo tuo.	Zain.Memor eſto verbi tui	Μνήσθητι τῶν λόγων σου
על אשר יחלתני:	quē me ſperare feciſti. (mea,	ſuo tuo,in quo mihi ſpē dediſti.	τῷ δούλῳ σου ὧν ἐπήλπισάς με.
זאת נחמתי בעניי	Hec ē ɔſolatio m̄a ī afflictōe(	Zain.Hec me ɔſolata ē ī hu.m̄a,	Αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου,
כי אמרתך חיתני:	q̄a eloq̄ū tuū viuificauit me.	q̄a eloquiū tuū viuificauit me.	ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με.
זדים הליצני	Superbi deridebant me	Zain.Superbi inique agebant	Ὑπερήφανοι παρηνόμουν
עד מאד מתורתך	nimis,a lege tua	vſq̧quaq̧,a lege autem tua	ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου
לא נטיתי:	non declinaui.	non declinaui.	οὐκ ἐξέκλινα.
זכרתי משפטיך	Recordat ɔ ſū iudicioꝝ tuoꝝ	Zain.Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ	Ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου
מעולם יי ואתנחם:	a ſclo DEVS,& cōſolatus ſū.	a ſeculo dn̄e,& conſolatus ſum.	ἀπ᾽ αἰῶνος κύριε, καὶ παρεκλήθην.
זלעפה אחזתני	Horror obtinuit me	Zain.Defectio tenuit me	Ἀθυμία κατέσχε με (τῶν
מרשעים עזבי	ab impiis,qui dereliquerunt	p̄ peccatoribus derelinquētibꝯ	ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων(
תורתך:	legem tuam.	legem tuam.	τὸν νόμον σου.
זמרות היו לי	Carmīa erāt mihi (tiōis m̄e.	Zain.Cātabiles mihi (grīa.m̄e.	Ψαλτὰ ἦσάν μοι (μου.
חקיך בבית מגורי:	p̄cepta tua,ī domo pegrina(	erāt iuſtificatōes tue,ī loco pe(	τὰ δικαιώματά σου, ἐν τόπῳ παροικίας(
זכרתי בלילה שמך	Recōdat ɔ ſū ī nocte nois tui	Zain.Memor fui nocte noīs tui	Ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου
יי ואשמרה תורתך:	DEVS,& cuſtodiui legē tuā	domine,& cuſtodiui legem tuā.	κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.
זאת היתה לי כי	Hoc fuit mihi,quia	Zain.Hec facta eſt mihi,quia	Αὕτη ἐγενήθη μοι
פקדיך נצרתי:	mandata tua cuſtodiui.	iuſtificationes tuas exquiſiui.	ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.
חלקי יי אמרתי	Pars mea DEVS,dixi	Heth.Portio mea domine,dixi	Μερίς μου εἶ κύριε, εἶπα
לשמר דבריך:	vt cuſtodiam verba tua.	cuſtodire legem tuam. (toto	τοῦ φυλάξασθαι τὸν νόμον σου.
חליתי פניך בכל	Dep̄cat ɔ ſū vultū tuū ī toto	Heth.Dep̄catus ſū faciē tuā in(	Ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ
לב חנני כאמרתך:	cōde,miſerē mī ſm eloq̄ū tuū	cōde m̄o,miſerē m̄i ſm elo.tuū.	καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου.
חשבתי דרכי	Recogitaui vias meas,	Heth.Cogitaui vias meas,	Διελογισάμην τὰς ὁδούς σου,
ואשיבה רגלי אל	& conuerti pedes meos ad	& conuerti pedes meos in	καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου

لاتنزع من فمي قول	ולא תסליק מפומי פתגם	Et ne auferas de ore meo verbum
الحق لاني	וקשוט עד לחדא ארום	veritatis penitus, quoniam
على احكامك اعتمدت	לדינך אורכית	in iudiciis tuis ſperaui.
حفظت سننك الى	ואיטר אורייתך	Et ſeruabo legem tuam
الابد والى ابد الابد	תדירא לעלמי עלמין	ſemper in ſeculum ſeculi.
في السعة اسلك	ואהך בפתיות אורייתא	Et ambulabo in latitudine legis,
لاني ابتغيت وصاياك	ארום בפקודך תבעית	quoniam precepta tua queſiui.
وانطق بشهادتك	ואמליל בסהדותך	Et loquar de teſtimoniis tuis
بين يدي الملوك	קדם מלכיא	coram regibus,
ولا اخزى	ולא אתבהית	& non confundar.
واتلو	ואתפנק	Et delectabor
وصاياك	בפיקודך	in mandatis tuis
التي احببت	די רחימית	que dilexi.
بسطت يدي الى	ואזקוף ידי לות	Et leuabo manus meas ad
سننك التي	לות פיקודך די	mandata tua que
هويت وامجد	רחימית ואמליל	dilexi, & loquar
بالايمان بك	בגזירתך	in preceptis tuis.
اذكر كلامك لعبدك	אידכר פתגמא לעבדך	Memento verbi tui ſeruo tuo,
الذي عليه اتكلتني	דאוריכתני	quod me expectare feciſti.
هو عزائي في تواضعي لان	דא תנחומתי בסיגופי	Hoc cōſolatio mea in humilitate mea,
قولك يا رب هو احياني	ארום מימרך קיימתני	quoniā verbum tuum viuificauit me.
المتعظمون جادوا	זידין מבזין לי	Superbi detrahebant mihi
عن سننك وانا لم احد	עד לחדא מאורייתך	nimis, de lege tua
عن سننك	לא אסטיתי	non declinaui.
ذكرت احكامك يا رب	אידכרית דינך מן	Recordatus ſum iudiciorum tuorū a
منذ القديم فتعزيت	עלמא יי ואתנחמית	ſeculo Deus & conſolatus ſum.
لزمتني كآبة	רתיתא אחדת יתי	Tremor obtinuit me,
من الخطاة الذين يرفضون	מרשיעיא דשבקין	a peccatoribus qui dereliquerunt
شرعك	אורייתך	legem tuam.
وصاياك كانت	לתושבחן הוו לי	Hymni fuerunt mihi
قراتي في غربتي	גזירתך בבית תותבותי	ꝑcepta tua ī domo peregrinatōis mee.
في الليل ذكرت اسمك	דכרית בליליא שמך	Recordatus ſum nocte nominis tui
يا رب وحفظت سننك	יי ואטור אורייתך	DEVS & ſeruabo legem tuam.
هذا صار لي. لاني	דא הות לי לזכותא	Hec fuit mihi ad meritum,
تبعت وصاياك	ארום פקודך נטרית	quoniam mandata tua ſeruaui.
انت هو حظي يا رب	חולקי יי אמרית	Pars mea eſt Deus, dixi
اذا حفظت وصاياك	למטר פתגמך	vt cuſtodiam verba tua.
طلبت وجهك بكل	צליתי קדמך בכל	Oraui coram te in toto
قلبي فارحمني كقولك	לבא חוס עלי היך מימרך	corde, miſerere mei ſicut verbum tuū.
فكرت في طرقك	חשבית לאוטבא אורחי	Cogitaui bonam facere viam meam,
وصرفت قدمي الى	ואתיבית ריגלי	& conuerti pedes meos

אשת נעורים איש צדיק אדירים
אחים אהובים אגודה
אומה בנים בני אל
חי ברוכים ברוך בתי
בחורים ברה בעולה
גן גדולה גן נעול גפן
העמוסים תשואים
זרע קדש חכמים
טובים יחידים יחירים
יקרים ישראל ישרון
יעקב יוסף יהודים
ילד ידידים כלה
כנה כרם כהנים
משרתים מלכים
מעין חתום נחלה
נדיבים נאות נער
נטע סגולה עליונים
ענוים עמים עדה
עם עבדים פדויים
צאן צדיקים קדושים
קרואים רבים רבים
שבטי יה תמימים

.i. Vxor adoleſcentie, Vir, Iuſtus, Duces, Fratres, Amici, Gens, Mater, Ephraim, Proceres, Fortes, Liberati, Nuces, Vinculum, Exaltata, Filii, Filii Dei uiui, Benedicti, Benedictus, Filia, Electi, Clara, Cōiugata, Gēs, Magna, Ortus clauſus, Vitis, Deſiderati, Sublimati, Semina ſāctitatis, Sapientes, Boni, Singulares, Lucidi, Pretioſi, Iſrael, Rectus, Iaacob, Ioceph, Iudei, Adoleſcens, Dilecti, Spōſa, Poſſeſſio, Vinea, Sacerdotes, Serui, Reges, Fons ſignatus, Hereditas, Liberales, Gratioſi, Adoleſcens, Planta, Secretum, Alti, Modeſti, Populi, Societas, Populus, Serui, Redempti, Oues, Iuſti, Sācti, Empti, Multi, Augumentati, Tribus dei, Perfecti. Sequuntur totidem nomina legis.

ח עֵדֹתֶיךָ׃	teſtimonia tua.	teſtimonia tua.	εἰς τὰ μαρτύριά σου.
חַשְׁתִּי וְלֹא	Feſtinaui & non	Heth. Paratus ſum & non	Ἡτοιμάσθην καὶ οὐκ
הִתְמַהְמָהְתִּי	neglexi,	ſum turbatus,	ἐταράχθην
לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ׃	cuſtodire mādata tua. (me,	vt cuſtodiā mādata tua. (ſī me,	τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου.
חֶבְלֵי רְשָׁעִים עִוְּדֻנִי	Caterue ipſoꝝ depdate ſūt(	Heth. Funes pctōꝝ circūplexi(	Σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι,
תּוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃	legem tuā non ſum oblitus.	& legem tuam non ſum oblitus.	καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.
חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם	Medio noctis ſurgam	Heth. Media nocte ſurgebam	Μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην
לְהוֹדוֹת לָךְ עַל	ad confitendum tibi, ſuper	ad confitendum tibi, ſuper	τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ
מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃	iudicia iuſtitie tue.	iudicia iuſtificationis tue.	τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
חָבֵר אָנִי לְכָל אֲשֶׁר	Particeps ego ſum omnium	Heth. Particeps ego ſum oīum	Μέτοχος ἐγώ εἰμι πάντων
יְרֵאוּךָ וּלְשֹׁמְרֵי	timentium te, & cuſtodiētiū	timentium te, & cuſtodientium	τῶν φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόντων
חס פִּקּוּדֶיךָ׃	mandata tua. (uit	mandata tua.	τὰς ἐντολάς σου.
חַסְדְּךָ יְהוָה מָלְאָה	Miſericordia tua DEVS iple(	Heth. Miſicordia tua dñe plena	Τοῦ ἐλέους σου κύριε πλήρης
הָאָרֶץ חֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי׃	terrā, precepta tua doce me.	ē t̄ra, iuſtificatōes tuas doce me.	ἡ γῆ, τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.
טוֹב עָשִׂיתָ עִם	Bonum feciſti cum	Teth. Bonitatem feciſti cum	Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ
עַבְדְּךָ יְיָ כִּדְבָרֶךָ׃	ſuo tuo DEVS, ſm̄ ūbū tuū	ſeruo tuo dñe, ſm̄ verbū tuum.	τοῦ δούλου σου, κύριε κατὰ τὸν λόγον σου.
טוּב טַעַם וָדַעַת	Bonū, diſciplinā, & ſcientiā,	Teth. Bonitatē & diſciplinā &(	Χρηστότητα καὶ παιδείαν καὶ γνῶσιν
ב לַמְּדֵנִי כִּי	doce me, quia	doce me, quia (ſcientiam	δίδαξόν με, ὅτι
בְמִצְוֹתֶיךָ הֶאֱמָנְתִּי׃	mandatis tuis credidi.	mandatis tuis credidi.	ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα. (λησα,
טֶרֶם אֶעֱנֶה אֲנִי שֹׁגֵג	Anteq̄ rūderē ego erraui,	Teth. Priuſq̄ humiliarer ego(	Πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέ(
וְעַתָּה אִמְרָתְךָ	nunc autem eloquium tuum	propterea eloquiū tuū (delig,	διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου
ט שָׁמָרְתִּי׃	cuſtodiui.	cuſtodiui.	ἐφύλαξα. (τητί
טוֹב אַתָּה וּמֵטִיב	Bonus tu & beneficus,	Teth. Bonus es tu & ī bonitate	Χρηστὸς εἶ σὺ κύριε καὶ ἐν τῇ χρηστό(
לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃	doce me precepta tua.	tua doce me iuſtificatiōes tuas.	σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
טָפְלוּ עָלַי שֶׁקֶר	Cōpoſuerūt adūſū me falſū	Teth. Multiplicata ē ſr̄ me ini(	Ἐπληθύνθη ἐπ᾽ ἐμὲ ἀδικία
זֵדִים אֲנִי בְּכָל	ſuperbi, ego autem in toto	ſupboꝝ, ego aūt in toto (qtas	ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ
לֵב אֱצֹּר פִּקּוּדֶיךָ	corde ſeruabā mandata tua.	cōde m̄o ſcrutabor mādata tua.	καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου.
טָפַשׁ כַּחֵלֶב לִבָּם אֲנִי	Craſſū ſcm̄ ē vt adeps cō.e.(	Teth. Coagu. ē ſic lac cor eoꝝ,(	Ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ
תּוֹרָתְךָ שִׁעֲשָׁעְתִּי׃	ī lege tua delectabar. (& ego	vero legē tuā meditatꝰ ſū, (ego	δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.
טוֹב לִי כִי עֻנֵּיתִי	Bonū mihi qa afflictus ſum,	Teth. Bonū mihi qa hūiliaſti me	Ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με,
לְמַעַן אֶלְמַד חֻקֶּיךָ׃	vt diſcerem precepta tua.	vt diſcam iuſtificationes tuas.	ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.
טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ	Melior eſt mihi lex oris tui,	Teth. Bonū mihi lex oris tui,	Ἀγαθόν μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου
מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף׃	ſuper millia auri & argenti.	ſuper millia auri & argenti.	ὑπὲρ χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυρίου.
יָדֶיךָ עָשׂוּנִי	Manus tue fecerunt me,	Iod. Manus tue fecerunt me	Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με
וַיְכוֹנְנוּנִי הֲבִינֵנִי	& pparauerunt me, doce me	& plaſmauerūt me, da mihi in(	καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με
וְאֶלְמְדָה מִצְוֹתֶיךָ׃	& diſcam mandata tua.	vt diſcā mādata tua. (tellectū	καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.
יְרֵאֶיךָ יִרְאוּנִי	Qui timēt te videbunt me	Iod. Qui timēt te videbūt me	Οἱ φοβούμενοί σε ὄψονταί με
ל וְיִשְׂמָחוּ כִּי	& letabuntur, quia	& letabuntur, quia	καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι
לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃	ſermonem tuum expectaui.	in verba tua ſuper ſperaui.	εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
יָדַעְתִּי יְהוָה כִּי	Sciui DEVS quia	Iod. Cognoui domine quia	Ἔγνων κύριε ὅτι
צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ	iuſtitia ſunt iudicia tua,	equitas iudicia tua	δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου,

شهاداتك	לסהדותך :	ad teſtimonia tua.
استعددت ولم	אוחיית ולא	Feſtinaui & non
انقبض	אתעכבית לא	neglexi,
لحفظ وصاياك	למטר פקודיך :	obſeruare mandata tua.
عقاتني مصايد الخطاة	סיעת רשיעי אתכנשו עלי	Cohors ĩpiorũ cōgregata eſt cōtra me,
ولم انس سنتك	אורייתך לא אתנשיתי :	legem tuam non ſum oblitus.
كنت استيقظ في	בפלגות ליליא אקים	In medio noctis ſurgebam
نصف الليل واسبحك	לשבחא קדמך מטול	vt laudes dicerem coram te, propter
على احكام عدلك	דיני צדקתך : ח	Iudicia iuſtitię tue.
انا قرين انقياك	חבריא אנא לכל	Socius ego ſum omnium
وخاشيك	דדחלין מנך ולנטרי	timentium te, & cuſtodientium
وصاياك	פקודך : כו	mandata tua.
الارض مملوءة من رحمتك	טובך יי מליא כל	Benignitate tua DEVS plena eſt oĩs
يا رب نطقني عدلك	ארעא גזרתך אליף יתי :	terra, precepta tua doce me.
اصنع بعبدك	טבא עבדת עם	Bonitatem feciſti cum
خيرا كقولك	עבדך יי היך דברך :	ſeruo tuo DEVS, ſm verbum tuum.
افهمني صلاحا وادبا	שפיר טעם ומנדעא	Pulchritudinem, ordinem, & ſcientiã
ومعرفة لاني	אליף יתי ארום	doce me, quia
صدقت وصاياك	בפקודיך הימנית :	preceptis tuis credidi.
اذ كنت قبل خضوعي	עד לא אסתגף אנא	Donec affligerer fui ego
فلذلك حفظت	שלי וכען מימרך	in errore, nunc autem verbum tuum
كلامك	נטרית :	obſeruaui.
انك انت صالح يارب	טב את ומטיב ד	Bonus es tu & beneficus,
فبصلاحك علمني حقوقك	אליף יתי גזרתך :	doce me precepta tua.
كثر على كذب المتعظمين	חברו עלי שיקרא	Cumulabant ſuper me mendacia
وانا بكل قلبي افحص	זידין אנא בכל	ſuperbi, ego autem in toto
عن وصاياك	לבא אטור פקודך :	corde ſeruabo mandata tua.
غلظت قلوبهم مثل اللبن	איטפש היך תרבא יצרא	Craſſus factus eſt ſicut adeps fomes
وانا كنت اتلو سنتك	דלבהון ואנא אורייתך פרנוק	cordis eorũ, ego vero in lege tua dele(
الصلاح لي في التواضع	טב לי ארום אתענית	Bonũ mihi qm̃ humiliaſti me, (ctabat.
لكي اتعلم وصاياك	מן בגלל דאליף גזרתך :	propterea didici mandata tua.
سنتك عندي افضل	טב לי אוריית פומך מן	Bonum mihi lex oris tui,
من الوف الذهب والفضة	אלף קנטרין דהב וסימא :	ſuper millia talentorum auri & argẽti.
يداك صنعاني	אידך עבדו יתי	Manus tue fecerunt me,
وجبلتاني فافهمني	ואתקנו יתי חכימני	& cōcinnauerũt me, da mihi ĩtellectũ,
لاتعلم وصاياك	ואליף פיקודך :	& diſcam mandata tua.
براني خائفوك	דחליך יחמון	Qui timent te videbunt me
ويسرون لاني	יתי ויחדון ארום	& letabuntur, quia
رجوت قولك	לפתגמך אוריכית :	verbum tuum expectaui.
علمت يارب ان	ידענא יי ארום	Scio DEVS quoniam
احكامك عادلة هي	זכאין דינך ודקו	iuſta iudicia tua,

ותחן הכלת התורה
שנקראת בשבעים
שמות ואלוהן אמת
אור-חיים אורח אילת-
אהבים אמרי-נועם
אמן בר ברית בינה
גבורה דעת דת דבש
הליכות-עולם ואוצרות
זהב זקוקה חכמה
חוק חלב חיים טהרת-
טוב יקרה יין יופי
יעלת-חן ירושה
ירשה יראה כבוד
כסף לקח-טוב לוית-
חן לחם מזוקקה
מעצרות מים
משיבת-נפש
מישרים משפט מזמת
מחכימת-פתי מוצא
משל מליצה מאירת
עינים משמחי לב
נאמנה נחמדים
נועם נופת נגידים
סוד ערמה עזות
ענקים עושר פקודים
פז פאר צדק קנין
ראשית שמן שלישים
תמימה תחבולת
תושיה תורה תעודה

.i. Veritas, Lux uitae, Nomina 70 Legis
Semite, Cerua amo-
ris, Eloquia ſuauia, Fi
des. Clara, Pactum, In
tellectus, Fortitudo,
Scientia, Mel, Semite
mundi, Theſauri, Au-
rum, Coniugata, Sapi
entia, Regula, Lac, Vi
te, Mũdities, Bonitas,
Pretioſa, Vinum, Pul-
chritudo, Capreolla
gratie, Hereditas, He
res, Timor, Honor, Ar
gentum, Lex bona, So
cietas gratie, Panis,
Purificata, Retinens,
Aqua, Redemptio ani
me. Rectitudines, Iu-
ſtitia, Cogitabunda,
Dans ſapientiam per-

ואמונה עניתני	& vere afflixiſti me.	& ī veritate tua humiliaſti me.	καὶ ἀληθείᾳ ἐταπείνωσάς με.
יהי נא חסדך	Sit obſecro miſericordia tua	Iod.Fiat miſericordia tua	Γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου
לנחמני כאמרתך	ī ɔſolatõe mea, ſicͦ locutus es	vt conſoletur me, ſm̄ eloquium	τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν
לעבדך	ſeruo tuo.	tuum ſeruo tuo.	σου τῷ δούλῳ σου.
יבאוני רחמיך	Veniāt mihi miſicordie tue	Iod. Veniāt mihi miſatiões tue	Ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου
ואחיה כי ת	& viuam, quia	& viuam, quia	καὶ ζήσομαι, ὅτι
תורתך שעשעי	lex tua delectatio mea.	lex tua meditatio mea eſt.	ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστι
יבשו זדים כי	Confundantur ſuperbi qm̄	Iod.Cõfundantur ſuperbi quia	Αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι
שקר עותוני אני	inique torſerunt me, ego	iniuſte iniq̄tatē fecerūt ī me, ego	ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, ἐγὼ
אשיח בפקודיך	autē loquar in mādatis tuis.	autē exercebor ī mādatis tuis.	δὲ ἀδολεσχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου.
ישובו לי יראיך	Reuertāt ad me q̄ timēt te,	Iod.Cõuertāt mihi timētes te,	Ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε
וידעו עדתיך	& q̄ ſciūt teſtimoniū tuum.	& qui nouerunt teſtimonia tua.	καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου.
יהי לבי תמים	Fiat cor meum perfectum	Iod.Fiat cor meū immaculatū	Γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος
בחקיך למען	in preceptis tuis, vt	in iuſtificationibus tuis vt	ἐν τοῖς δικαιώμασί σου ὅπως ἂν
לא אבוש	non confundar.	non confundar.	μὴ αἰσχυνθῶ.
כלתה לתשועתך	Defecit in ſalutare tuum	Caph.Defecit in ſalutare tuum	Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου
נפשי לדברך יחלתי	aīa mea, ūbū tuū expectaui.	aīa m̄a, & ī verbū tuū ſup ſpaui.	ἡ ψυχή μου εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
כלו עיני לאמרתך	Cõſūpti ſt ocl'i mī ī ūbū tuū,	Caph.Defecerūt ocl'i mī ī elo.(	Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου
לאמר מתי תנחמני	dicentes q̄n cõſolaberis me.	dicētes q̄n ɔſolaberis me.(tuū,	λέγοντες πότε παρακαλέσεις με.
כי הייתי כנאד	Et cum eſſem quaſi vter	Caph.Quia factus ſum ſicͦ vter	Ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς
בקיטור חקיך	in fumo, precepta tua	in pruina, iuſtificationes tuas	ἐν πάχνῃ, τὰ δικαιώματά σου
לא שכחתי	non ſum oblitus.	non ſum oblitus.	οὐκ ἐπελαθόμην.
כמה ימי עבדך מתי	Quot ſunt dies ſerui tui, q̄n	Caph.Quot ſūt dies ſui tui, q̄n	Πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου, πότε
תעשה ברדפי משפט	facies ī pſequētibꝰ me iudi(	facies de pſequētibꝰ me iudiciū	ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν
כרו לי זדים	Foderunt mihi ſupbi(ciū.	Caph.Narrauerūt mihi iniqui	Διηγήσαντό μοι παράνομοι
שיחות אשר לא	foueas, que non	fabulationes, ſed non	ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὡς
כתורתך	erant iuxta legem tuam.	vt lex tua.	ὁ νόμος σου κύριε.
כל מצותיך אמונה	Omnia mandata tua vera,	Caph.Oīa mādata tua veritas,	Πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια,
שקר רדפוני עזרני	falſo pſe.ſt me auxiliare mihi.	iniq̄ pſecuti ſunt me adiuua me.	ἀδίκως κατεδίωξάν με βοήθησόν μοι,
כמעט כלוני בארץ	Paulominꝰ ɔſūpſeſt me ī t'ra	Caph.Paulominus ɔſumauerūt(	παρὰ βραχὺ συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ.
ואני לא עזבתי	ego autem non dimiſi	ego aūt nō dereliq (me ī terra,	Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον
כ : פקודיך	mandata tua. (fica me,	mandata tua. (viuifica me,	τὰς ἐντολάς σου.
כחסדך חייני	Secūdū miſicõdiā tuā viui(	Caph.Secūdū miſicordiā tuā(	Κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆσόν με
ואשמרה עדות פיך	& cuſtodiā teſtimõiū or[tui.	& cuſtodiā teſtimonia oris tui.	καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου.
לעולם יי דברך	In etnū DEVS, verbū tuū	Lamed.In etnū dn̄e, verbū tuū	Εἰς τὸν αἰῶνα κύριε ὁ λόγος σου
נצב בשמים	perſtat in celis. (tua,	pmanet in celo. (veritas tua,	διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ,
לדר ודר אמונתך	In gn̄atiõe & gn̄atiõe fides(	Lamed.In gn̄atõe & gn̄ationē(	εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου.
כוננת ארץ ותעמד	cõpoſuiſti terrā & pmanet.	fundaſti terram & permanet.	Ἐθεμελίωσας τὴν γῆν καὶ διαμένει
למשפטיך עמדו	Iudiciis tuis permanſerunt	Lamed.Ordinatiõe tua pſeue(	τῇ διατάξει σου, διαμένει
היום כי הכל	vſq̄ hodie, quia omnes	dies, quoniam omnia (rant	ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα
לו עבדיך	ſerui tui.	ſeruiunt tibi.	δοῦλα σά.

وبحق ادللتني	ובקושטא ענית יתי:	& in veritate affixiſti me.
فلتكن رحمتك	יהוי כדון חסדך	Sit nunc miſericordia tua
تعزيتي كمثل قولك	לנחמותי היך מימרך	ad cõſolationem meã, ſicut verbũ tuũ
لعبدك	לעבדך:	ſeruo tuo.
ولتغشني رافتك	ייתון עלי רחמיך	Veniãt mihi miſericordie tue
فاحيا لاني	ואיחי ארום	& viuam, quoniam
ادرس سننك	אורייתך פירנוקי:	lex tua delectatio mea eſt.
ليخزا المتعظمون	יבהתון זידין ארום	Confundantur ſuperbi quoniam
لانهم اثموا في ظلما	על שקרא עוותיני אנא	iniuſte iniquitatem fecerunt, ego
وانا	אמליל בפקודך:	autem loquar in mandatis tuis.
اهتم بوصاياك	יתובון לאולפני דחליך	Reuertãt ad doctrinã meã timẽtes te,
فليقبلني اصفياوك	וידעין סהדותך:	& qui ſciunt teſtimonium tuum.
وعارفوا شهاداتك	יהא לבי שלים	Fiat cor meum perfectum
وليكن قلبي في حقوقك	בגזרתך מן בגלל	in preceptis tuis, vt
بلا عيب لكيلا اخزى	דלא אבהת:	non confundar.
تاقت نفسي الى	תיבית לפורקנך	Deſiderauit redemptionem tuam
خلاصك ورجوت قولك	נפשי לפתגמך אורכית:	anima mea, verbumque tuũ expectaui.
نصبت عيناي لاجل	ספו עיני למימרך	Defecerunt oculi mei in verbum tuũ,
قولك قايلين متى تعزيني	למימר אימתי תנחמינני:	dicentes quando conſolaberis me.
صرت مثل زق	ארום הויתי היך זיקא	Quoniam factus ſum ſicut vter
في جليد ولم	דתלי בקוטרא קיימך	ſuſpenſus ad fumum, precepta tua
انس حقوقك	לא אתנשיתי:	non ſum oblitus.
كم هي ايام عبدك متى	כמה יומי עבדך אימתי	Quot ſunt dies ſerui tui, quando
تنتقم بالحكم من الظالمين	תעביד ברדפי דינא:	facies in perſecutoribus meis iudiciũ.
لي اخبروني المخالفون	כרו לי זידין	Foderunt mihi ſuperbi,
باخبار ليست	שיחין דלא	foueas, quas non
من سنتك	עקימתון באורייתך:	precepiſti in lege tua.
جميع وصاياك صادقه	כל פקודך קושטא על	Omnia mandata tua veritas
عادوني ظلما فعني	שקרא רדפו יתי סעיד יתי:	mẽdaciter pſecuti ſunt me adiuua me.
لمعونتي كادوا يهلكونني	בזעיר שיציאו יתי בארעא	Paulominus cõſumpſerũt me in terra,
من الارض وانا فلم	ואנא לא שבקית	ego autem non dimiſi
انس وصاياك	פקודך:	precepta tua.
بكثر رحمتك احييني	היך חסדך קיים יתי	Secundũ miſericordiã tuã viuifica me
لاحفظ شهادات فيك	ואטור סהדות פומך:	& cuſtodiam teſtimonia oris tui.
كلمتك يا رب	לעלמא יי פתגמך	In eternum Deus, verbum tuum
دايمه في السما الى الابد	קיים בשמיא:	firmum eſt in celo.
وعدلك ثابت من جيل الى	לדר ודר הימנותך	In generatiõe & generatiõe fides tua,
جيل اسست الارض فدامت	אתקינתא ארעא וקיימת:	preparaſti terram & permanet.
وبامرك يكون	לדיניך קיימין יום	Iudicio tuo permanent
النهار	יומא ארום כולהון	dies quoniam cuncta
لان الكل عبيدك	עבדך:	ſeruiunt tibi.

fidis, Preceptum, Exẽplum, Rethorica, Illuminans oculos, Letificans cor, Fidelis, Deſiderium, Dulcedo, Fauum melis, Nuntia, Secretum, Ingenium, Teſtamentum, Torques, Diuitie, Precepta, Obrizum, Gratia, Iuſtitia, Emptio, Principium, Deus, Oleum, Trinitas, Perfecta, Ars, Subtilitas, Lex, Expectatio.

לוּלֵי תוֹרָתְךָ	Niſi quod lex tua	Lamed.Niſi ꝙ lex tua	Εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου
א שַׁעֲשֻׁעָי אָז	delectatio mea, tunc	meditatio mea eſt, tunc	μελέτημά μου ἐστί, τότε
אָבַדְתִּי בְעָנְיִי׃	periſſem in preſſura mea.	forte periſſem in hũilitate mea.	ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.
לְעוֹלָם לֹא־אֶשְׁכַּח	In ſempiternũ nõ obliuiſcar	Lamed.In eternũ nõ obliuiſcar	Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι
פִּקּוּדֶיךָ כִּי בָם	mãdatorꝝ tuorũ, quia ꝑ ipſa	iuſtificationes tuas, qa in ipſis	τῶν δικαιωμάτων σου ὅτι ἐν αὐτοῖς
חִיִּיתָנִי׃	viuificaſti me.	viuificaſti me. (fac,	ἔζησάς με.
לְךָ אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי	Tuus ego ſum ſalua me,	Lamed.Tuus ſũ ego ſaluũ me(	Σός εἰμι ἐγὼ σῶσόν με,
כִּי פִקּוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי׃	quoniã mandata tua queſiui.	qm̃ iuſtificationes tuas exqſiui.	ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.
לִי קִוּוּ רְשָׁעִים	Me expectauerunt impii	Lamed.Me expectauerũt pcõres	Ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ
לְאַבְּדֵנִי עֵדֹתֶיךָ	vt ꝑderẽt me teſtimonia tua	vt ꝑderent me, teſtimonia tua	τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου
ל אֶתְבּוֹנָן׃	conſiderabo.	intellexi.	συνῆκα.
לְכָל־תִּכְלָה רָאִיתִי	Omnis conſumationis vidi	Lamed.Oĩs cõſumationis vidi	Πάσης συντελείας εἶδον
קֵץ רְחָבָה מִצְוָתְךָ	finem, latũ mandatum tuum	finem.latum mandatum	πέρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου
מְאֹד׃	nimis.	tuum nimis.	σφόδρα.
מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ	Quam dilexi legem tuam,	Mem.Quomõ dilexi legẽ tuã	Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου
כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי	tota die hec meditatio mea.	dñe, tota die meditatio mea eſt.	κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτημά μου ἐστί.
מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי	Sup inimi. meos ĩſtruxiſti me	Mem.Sr̃ inimi. me. ꝓrudẽtẽ me(	Ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφισάς με
מִצְוֺתֶךָ כִּי לְעוֹלָם	mãdato tuo qa ĩ ſempiternũ	mãdato tuo, qa in etnũ (feciſti	τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
הִיא־לִי׃	hoc eſt mihi.	mihi eſt.	ἐμή ἐστιν.
מִכָּל־מְלַמְּדַי	Pre oĩbus qui docebanr me	Mem.Sup omnes docentes me	Ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με
הִשְׂכַּלְתִּי כִּי	eruditus ſum, quia	intellexi, quia	συνῆκα, ὅτι
עֵדְוֺתֶיךָ שִׂיחָה לִי׃	teſtimõia tua meditatio m̃a.	teſtimonia tua meditatio mea ẽ.	τὰ μαρτύριά σου μελέτημά μου ἐστίν.
מִזְּקֵנִים אֶתְבּוֹנָן	Super ſenes intellexi,	Mem.Super ſenes intellexi,	Ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα,
כִּי פִקּוּדֶיךָ נָצָרְתִּי׃	quia mandata tua ſeruaui.	quia mandata tua queſiui,	ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.
מִכָּל־אֹרַח רָע כָּלִאתִי	Ab oĩ ſemita mala prohibui	Mem.Ab oĩ via mala prohibui	Ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα
רַגְלָי לְמַעַן אֶשְׁמֹר	pedes meos, vt cuſtodirem	pedes meos, vt cuſtodiam	τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω
דְּבָרֶךָ׃ ם	verbum tuum.	verba tua.	τοὺς λόγους σου.
מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא־סָרְתִּי	A iudiciis tuis non receſſi,	Mem.A iudiciis tuis ñ decliaui,	Ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα,
כִּי־אַתָּה הוֹרֵתָנִי׃	quia tu docuiſti me.	quia tu legem poſuiſti mihi.	ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με.
מַה־נִּמְלְצוּ לְחִכִּי	Quam dulce palato meo	Mem.Quã dulcia faucibꝯ meis	Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου
אִמְרָתֶךָ מִדְּבַשׁ לְפִי׃	eloquiũ tuũ, ſup mel ori m̃o.	eloquia tua, ſuper mel ori meo.	τὰ λόγιά σου ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου.
מִפִּקּוּדֶיךָ אֶתְבּוֹנָן	Precepta tua conſiderabam,	Mem. A mandatis tuis ĩtellexi	Ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου συνῆκα,
עַל־כֵּן שָׂנֵאתִי כָּל־	propterea odio habui omnẽ	propterea odio habui omnem	διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν
אֹרַח שָׁקֶר׃	ſemitam mendacii.	viam iniquitatis .(verbũ tuũ,	ὁδὸν ἀδικίας.
נֵר־לְרַגְלִי דְבָרֶךָ	Lucerna pedi meo ũbũ tuũ,	Nun. Lucerna pedibus meis(	Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ λόγος σου,
וְאוֹר לִנְתִיבָתִי׃	& lux ſemite mee.	& lumen ſemitis meis.	καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.
נִשְׁבַּעְתִּי וָאֲקַיֵּמָה	Iuraui & pſeuerabo, (tue.	Nun.Iuraui & ſtatui,	Ὤμοσα καὶ ἔστησα, (σύνης σου.
לִשְׁמֹר מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ	vt cuſtodiã iudicia iuſtitie(	cuſtodire iudicia iuſtitie tue.	τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιο(
נַעֲנֵיתִי עַד מְאֹד	Afflictus ſum nimis(bũ tuũ.	Nun.Humiliatus ſũ vſqquaqꝫ	Ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα,
יְהוָה חַיֵּנִי כִדְבָרֶךָ׃	DEVS, viuifica me ſm ver(	dñe, viuifica me ſm verbũ tuũ.	κύριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
נִדְבוֹת פִּי רְצֵה־נָא	Volũta. orꝭ m̃i ꝯpla. tibi ob.	Nũ. Volũta. orꝭ m̃i bñplaci. fac	Τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου, εὐδόκησον

لولا درسي	אילולי אורייתך	Niſi quod lex tua
سنتك هلكت	פרנוקי הוית	delectatio mea eſt, iam
في تواضعي	הובידית בסיגופי:	periſſem in preſſura mea.
والى الابد لم انس	לעלם לא אתנשי	In eternum non obliuiſcar
وصاياك لان	פקודיך ארום בהון	preceptorum tuorum, quoniã in ipſis
بها احييتني يارب	קיימתני : ד	viuificaſti me.
انا لك يارب فنجني	דילך אנא ופרוק יתי	Tuus ego ſum ſalua me
لاني ابتغيت وصاياك	ארום פקודיך תבעית:	quoniam mandata tua queſiui.
الخطاة رصدوني	לותי אסתכיו רשיעיא	Me expectauerunt impii
ليهلكوني فتفهمت	להובדן יתי סהידוותך	vt perderent me teſtimonia tua
شهاداتك	אתבונין :	intellexi.
رايت لكل تمام	לכל מה דאשתכלית	Omnium que cepta ſunt
انقضى فاما وصاياك	ואשתכלל חמיתי סופא	& fundata vidi finem,
فواسعة جدا	פתיא תפקדתך לחדא:	latum mandatum tuum nimis.
اللهم اني احببت سنتك	כמה רחימית אורייתך	Quam dilexi legem tuam,
وكل يوم اتلوها	כל יומא היא שועיתי:	tota die hec locutio mea.
افهمني وصاياك	יתיר מבעלי דבבי	Abundantius quã dños inimicitie mee
افضل من اعدائي	מחכמא יתי פיקודך	doce me mandata tua,
لانها ثابتة الى الابد	ארום לעלם היא דילי:	quoniam in eternum hec mihi ſunt.
علمني اكثر من	מכל מאלפי	Pluſquã omnes doctores meos
جميع المعلمين لاني	אסתכלית ארום	intellexi, quoniam
ادرس سنتك	סהידוותך שועא דילי:	teſtimonia tua cogitationes mee ſunt.
فهمت اكثر من الشيوخ	מן חכימיא אתבוננ	Pluſquã ſapientes intellexi,
لاني ابتغيت وصاياك	ארום פקודך נטרית:	quoniam precepta tua ſeruaui.
منعت قدمي من كل	מכל ארח בישא כליית	Ab omni via mala prohibui
طريق سو لكيما	רגלי מן בגלל דאנטר	pedes meos, vt cuſtodiam
احفظ كلامك	פתגמך : ו	verba tua.
لم احد عن احكامك	מן דינך לא סטית	A iudiciis tuis non declinaui,
لانك علمتني سنتك	ארום את אליפתני:	quoniam tu docuiſti me.
كلامك حلو في نطقي	מה חליין לטורני מימרך	Quam dulcia palato meo verba tua
افضل من الشهد في فمي	בסימן יתיר מן דובשא	dulciora quam mel
فهمت وصاياك	לפומי: מפקודך אתביין	ori meo. A pceptis tuis eruditus ſum,
لاجل ذلك شنيت	מטול היכנא סנית כל	propterea odi omnem
جميع طرق الاثمة	ברנש די שקר:	virum mendacem.
قولك مصباح لقدمي	היך שרגא לרגלי דבירך	Sicut lucerna pedibus meis verba tua,
ونور في سبل	ונהורא לשבילי:	& lumen ſemitis meis.
قسمت وثبت	קיימית וקיימית	Iuraui & conſtitui,
لاحفظ احكام عدلك	למיטר פקודי זכוותך:	cuſtodire precepta iuſtitie tue.
عظمت ذلي جدا	איתמסכנית עד להדא	Conturbatus ſum vehementer,
يارب فاحييني كقولك	יי אסי יתי היך דבירך:	DEVS ſana me ſm eloquia tua.
ارض عن قولي يارب	נדבתא דפומי אתרעי	Voluntaria oris mei complaceant tibi

ומשפטיך למדני	DEVS, & iudi. tua doce me.	dñe, & iudicia tua doce me.	δὲ κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με.
נפשי בכפי תמיד	Aĩa mea in manu mea ſemp,	Nun. Aĩa mea ĩ manibꝫ mis ſep,	Ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσίν σου διὰ παντός,
ותורתך לא שכחתי	& legis tue non ſum oblitus.	& legem tuã non ſum oblitus.	καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.
נתנו רשעים פח	Poſuerunt impii laqueum	Nun. Poſuerunt pcõres laqueũ	Ἔθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι,
לי ומפקודיך	mihi, & a mandatis tuis	mihi, & de mandatis tuis	καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου
לא תעיתי :	non abertaui.	non erraui.	οὐκ ἐπλανήθην.
נחלתי עדותיך	Hereditaui teſtimonia tua	Nun. Hereditate acquiſiui	Ἐκληρονόμησα τὰ (λίαμα
לעולם כי ששון	in ſempiternũ. quia gaudiũ	teſtimõia tua ĩ etnũ, qa exltatio	μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλ(
לבי המה :	cordis mei ſunt.	cordis mei ſunt. (ciendas	τῆς καρδίας μου εἰσίν.
נטיתי לבי לעשות	Inclinaui cor meũ vt facerẽ	Nun. Inclinaui cor meũ ad fa(	Ἔκλινα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι
חקיך לעולם עקב :	precepta tua ad eternũ finẽ.	iuſtifica. tuas ĩ etnũ, pp retribu.	τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀν(
סעפים שנאתי	Praue cogitãtes odio habui,	Samech. Iniquos odio habui,	Παρανόμους ἐμίσησα, (τάμειψιν
ותורתך אהבתי :	& legem tuã dilexi. (tu es,	& legẽ tuã dilexi. (meus es tu,	τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
סתרי ומגני אתה	Protectio mea & ſcutũ meũ(	Samech. Adiutor & ſuſceptor(	Βοηθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σύ,
לדברך יחלתי :	verbum tuum expectaui.	& ĩ verbũ tuũ ſup ſperaui. (gni,	εἰς τὸν λόγον σου ἐπήλπισα.
סורו ממני מרעים	Recedite a me maligni,	Samech. Declinate a me mali(	Ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι,
ואצרה מצות אלהי :	& cuſtodiã mãdata Dei mei.	& ſcrutabor mandãta Dei mei.	καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ μου.
סמכני כאמרתך	Confirma me ſm verbũ tuũ	Samech. Suſcipe me ſm eloquũ(	Ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου
ואחיה ואל	& viuam, & noli me	& viuã, & nõ cõfundas (tuũ	καὶ ζήσομαι, καὶ μὴ καταισχύνῃς
תבישני משברי	ɔfundere ab expectatõe mea.	me ab expectatione mea. (ero,	με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.
סעדני ואושעה	Auxiliare mihi & ſaluus ero,	Samech. Adiuua me & ſaluus(	Βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι,
ואשעה בחקיך	& loquar in preceptis tuis	& meditabor ĩ iuſtificatõibꝫ tuis	καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου
תמיד : סל	iugiter.	ſemper.	διαπαντός.
סלית כל שוגים	Conculcaſti oẽs qui aberrãt	Samech. Sp̃uiſti oẽs diſcedẽtes	Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας
מחקיך כי	a preceptis tuis, quia	a iudiciis tuis, quia	ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι
שקר תרמיתם :	mendax deceptio eorum.	iniuſta cogitatio eorũ. (ui oẽs	ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν.
סגים השבת כל	Chalchimiã computaſti oẽs	Samech. Preuaricãtes reputa(	Παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας
רשעי ארץ לכן	impios terre, propterea	peccatores terre, ideo	τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο
אהבתי עדתיך :	dilexi teſtimonia tua.	dilexi teſtimonia tua. (nes m̃as,	ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου. (μου,
סמר מפחדך בשרי	Exhorruit a timorẽ tuo caro(	Samech. Cõfige timorẽ tuo car(	Καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας(
וממשפטיך יראתי :	& iudicia tua timui. (mea,	a iudiciis enim tuis timui.	ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην.
עשיתי משפט וצדק	Feci iudicium & iuſtitiam,	Ain. Feci iudicium & iuſtitiam,	Ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην,
בל תניחני לעשקי :	ne dereliq̃s me iis q̃ p̃dãt me	nõ tradas me calũniãtibus me.	μὴ παραδῷς με τοῖς ἀδικοῦσί με.
ערב עבדך לטוב אל	Dulceſcat ſuo tuo ĩ bono, ne	Ain. Suſcipe ſuũ tuũ ĩ bonũ, nõ	Ἔκδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ
יעשקוני זדים : ע	calumnientur me ſuperbi.	calũnient me ſupbi. (tate tuũ,	συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι.
עיני כלו לישועתך	Ocl̃i m̃i defecerũt ĩ ſalutarẽ(	Ain. Oculi mei defecerũt ĩ ſalu(	Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου,
ולאמרת צדקך :	& ĩ eloquũ iuſtitie tue. (tuũ,	& in eloquium iuſtitie tue.	καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου.
עשה עם עבדך	Fac cum ſeruo tuo (tua	Ain. Fac cũ ſuo tuo (tões tuas	Ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου
כחסדך וחקיך	ſm miſicõdiã tuã, & p̃cepta(	ſm miſicordiã tuã, & iuſtifica(	κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου
למדני : ע	doce me.	doce me. (hi intellectũ	δίδαξόν με.
עבדך אני הבינני	Seruus tuꝰ ſũ ego iſtrue me,	Ain. Seruus tuus ſũ ego, da mi(	Δοῦλός σού εἰμι ἐγώ, συνέτισόν με

احكامك وعلمني	בְּחוּן יָתִי וְדִינָךְ אַלִּיף יָתִי	obſecro DEVS,& iudicia tua doce me
في كل حين نفسي بيدك	סַכַּנְתָּא נַפְשִׁי כְּאִילּוּ	In periclitatiõe fuit aīa mea,ac ſi fuiſſet
سنتك حين ولم انس	בִּיד יְדָךְ תְּדִירָא וְאוֹרָיְתָךְ לָא	ĩ extremitate manus ſp,& legẽ tuā nõ
نصبوا لي الخطاة	אִתְנְשֵׁיתִי׃ סַדְרוּ רַשִׁיעַיָּא	ſum oblitus.Tetenderunt impii
فخا ولم احد عن	פַּחָא לִי וּמִפִּקּוּדָךְ	laqueum mihi,& a preceptis tuis
وصاياك	לָא טְעֵיתִי׃	non aberraui.
ورثت شهاداتك	אַחְסַנִית סַהֲדוּתָךְ	Heres fui teſtimoniorum tuorum
الى الابد لان	לְעָלַם אֲרוּם חֶדְוַת	ĩneternum,quoniam gaudium
بها بهجة نفسي	לִבִּי הִינוּן׃	cordis mei ſunt
امِل قلبي لاعمل بعدلك	אַצְלֵיתִי לִבִּי לְמֶעְבַּד	Inclinaui cor meum vt faciat
لاجل المجازاة المؤبدة	גְּזֵירָךְ לְעָלַם עַד סוֹפָא׃	mandata tua,a ſeculo vſq ad finem.
ابغضت الاثمة	דְּחָשְׁבִין מַחְשְׁבָן סְרִיקִין	Cogitantes cogitationes vanas
وسنتك احببت	סְנֵיתִי וְאוֹרָיְתָךְ רְחֵימִית׃	odio habui,& legem tuam dilexi.
انت معيني وملجاي	טוּמְרָא וְתָרִיס	Abſconſio mea & ſcutum meum tu,
وعلي كلامك توكلت	לְפִתְגָּמָךְ אוֹרִיכִית׃	& in verbum tuum ſperaui.
حيدوا عني ايها الاشرار	זוּרוּ מִינִּי מַבְאִישִׁין	Recedite a me maligni.
لا فحص عن وصايا الهي	וְאֶטַּר פִּקּוּדֵי אֱלָהִי׃	& cuſtodiam mandata Dei mei.
اعضدني بكلمتك	סְמוֹךְ יָתִי כְּמֵימְרָךְ	Coniunge me verbo tuo
فاحيا ولا تخيب	וְאֵיחֵי וְלָא תְבַהֲתִנַּנִי	& viuam,& non confundar
رجائي	יָתִי מִן סִבְרִי׃	ab expectatione mea.
انصرني فاخلص	סְעֵיד יָתִי וְאִתְפְּרַק	Adiuua me & ſaluus ero,
وادلوا وصاياك	וְאֶתְנַגְנַג בְּאוֹרָיְתָךְ	& meditabor in lege tua
في كل حين	תְּדִירָא׃	ſemper.
رذلت جميع الضالين	כְּבַשְׁתְּ כָּל טָעַיָּא	Conculcaſti omnes diſcędentes
عن وصاياك لان	מִגְּזֵירָךְ	a preceptis tuis.Quoniam
فكرهم الظلم	שִׁקְרָא נִכְלֵיהוֹן׃	mendax deceptio eorum.
عددت جميع خطاة الارض	פִּסְלַיָּא פַּסֵּקְתָּא קְטַלְתָּא	Idola confregiſti,interfeciſti
كخطاة فلذلك احببت	כָּל רַשִׁיעֵי אַרְעָא מְטוּל	omnes impios terre,propterea
شهاداتك في كل حين	הֵיכְדֵין רְחֵימִית סַהֲדוּתָךְ׃	dilexi teſtimonia tua.
اقشعر جسمي من خشيتك	כְּצַלְהֵב מִדְּחַלְתָּךְ בִּסְרִי	Exhorruit a timore tuo caro mea,
لاني خفت احكامك	וּמִדִּינָךְ דְּחֵילִית׃	& a iudiciis tuis timui.
صنعت العدل والبر	עֲבַדִית דִּינָא וְצִדְקְתָא	Feci iudicium & iuſtitiam,
فلا تسلمني الظالمين لي	לָא תִשְׁבְּקִנַּנִי לְטָלוֹמַי׃	non tradas me raptoribus meis.
انعم على عبدك بالخيرات	בְּסִים עַבְדָּךְ לְטָבָא לָא	Facilis ſeruus tuus ad bonum,non
لا يبغي علي المتعظمون	יְשַׁלְטוּן בִּי זֵידְנִין׃	vſurpent me ſuperbi.
نظرت بصري الى	עַיְנַי סַבְרָן לְפוּרְקָנָךְ	Oculi mei ſperauerũt ĩ redẽptiõe tua,
خلاصك وقولك العدل	וּלְמֵימַר צִדְקָךְ׃	& in verbo iuſtitie tue.
اصنع لعبدك	עֲבֵיד עִם עַבְדָּךְ	Fac cum ſeruo tuo
نحو رحمتك	הֵיךְ חִסְדָּךְ וּגְזֵירָךְ	ſm miſericordiam tuā & precepta tua
وعلمني عدلك	אַלִּיף יָתִי׃	doce me.
فافهمني انا عبدك	עַבְדָּךְ אֲנָא הַבִּין	Seruus tuus ego ſum da mihi itellectũ,

וְאֵדְעָה עֵדֹתֶיךָ׃	& cognoſcā teſtimonia tua.	vt ſciam teſtimonia tua.	καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου.
עֵת לַעֲשׂוֹת לַיהוָה	Tempus eſt vt facias DEO,	Ain.Tempus faciendi domine,	Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ κυρίῳ,
הֵפֵרוּ תּוֹרָתֶךָ׃	preuaricati ſunt legem tuā.	diſſipauerunt legem tuam.	διεσκέδασαν τὸν νόμον σου.
עַל־כֵּן אָהַבְתִּי	Propterea dilexi mādata tua	Ain.Ideo dilexi mandata tua,	Διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου
מִצְוֹתֶיךָ מִזָּהָב	ſuper aurum	ſuper aurum	ὑπὲρ χρυσίον
וּמִפָּז׃ ע	& obrizum. (ta tua	& topazion. (tua	καὶ τοπάζιον.
עַל־כֵּן כָּל־פִּקּוּדֵי	Propterea ī vniuerſa pcep(	Ain.Propterea ad oīa mādata(	Διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου
כֹל יִשָּׁרְתִּי כָּל־אֹרַח	direxi me, omnem ſemitam	dirigebar, omnem viam	κατωρθούμην, πᾶσαν ὁδὸν
שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי׃	mendacii odio habui.	iniquam odio habui.	ἄδικον ἐμίσησα.
פְּלָאוֹת עֵדְוֹתֶיךָ עַל	Mirabilia teſtimonia tua, iō	Phe.Mirabilia teſtimōia tua, iō	Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου, διὰ τοῦτο
כֵּן נְצָרָתַם נַפְשִׁי׃	cuſtodiuit ea anima mea.	ſcrutata ē ea aīa mea. (luminat	ἐξηρεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχή μου.
פֵּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר	Apertura ſermonis tui illu(	Phe.Declaratio ſmōū tuoꝝ il(	Ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ
מֵבִין פְּתָיִים׃	docēs neſcientes. (minabit	& intellectū dat paruulis.	καὶ συνετιεῖ νηπίους.
פִּי־פָעַרְתִּי וָאֶשְׁאָפָה	Os meū aperui & reſpiraui	Phe.Os meū aperui & attraxi(	Τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ εἵλκυσα πνεῦμα,
כִּי לְמִצְוֹתֶיךָ	quia mandata tua	quia mandata tua (ſpūm,	ὅτι τὰς ἐντολάς σου
יָאָבְתִּי׃ פ	deſideraui.	deſiderabam.	ἐπεπόθουν.
פְּנֵה־אֵלַי וְחָנֵּנִי	Reſpice ad me & miſerere mei	Phe.Aſpice ī me & miſerē mei,	Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
כְּמִשְׁפָּט לְאֹהֲבֵי שְׁמֶךָ	iuxta iudi. diligētiū nom̄ tuū	ſm iudiciū diligētiū nomē tuū.	κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου.
פְּעָמַי הָכֵן בְּאִמְרָתֶךָ	Gre. mos firma ſm ſmo. tu.	Phe.Gre.me. dirige ſm eloqū(	Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου,
וְאַל־תַּשְׁלֶט־בִּי כָל־אָוֶן	& ñ des ptāte ī me oī iniqtati	vt ñ dñet mei oīs iiuſtitia. (tuū,	καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία.
פְּדֵנִי מֵעֹשֶׁק אָדָם	Redime me a calūnia hoīum	Phe.Redime me a calūnij hoīū,	Λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων,
וְאֶשְׁמְרָה פִּקּוּדֶיךָ׃	& cuſtodiā mādata tua. (tuū,	vt cuſtodiā mādata tua. (tuū,	καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. (δοῦλόν σου,
פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ	Vultū tuū lucere fac ī ſuū(	Phe.Faciē tuā illūina ſup ſuū(	Τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν(
וְלַמְּדֵנִי אֶת־חֻקֶּיךָ׃	& doce me precepta tua.	& doce me iuſtificationes tuas.	καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
פַּלְגֵי־מַיִם יָרְדוּ	Riui aquarum fluebant	Phe.Exitus aquaꝝ deduxerunt	Διεξόδους ὑδάτων κατέβησαν
עֵינָי עַל לֹא־	de oculis meis, quia non	oculi mei, quia non	οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ
שָׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ׃	cuſtodierunt legem tuam.	cuſtodierunt legem tuam. (	ἐφύλαξαν τὸν νόμον σου.
צַדִּיק אַתָּה יְהוָה	Iuſtus tu DEVS,	Sadic, Iuſtus es domine	Δίκαιος εἶ κύριε.
וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ	& rectum iudicium tuum.	& rectū iudiciū tuū. (nia tua,	καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου.
צִוִּיתָ צֶדֶק עֵדֹתֶיךָ	Precepiſti iuſtitiam teſtimo(	Sadic. Mādaſti iuſtitiā teſtimo(	Ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου,
וֶאֱמוּנָה מְאֹד׃	& veritatem nimis. (nii tui,	& veritatē tuā nimis. (meo, qa	καὶ ἀλήθειαν σφόδρα.
צִמְּתַתְנִי קִנְאָתִי כִּי־	Cōſūpſit me zelus meus, qa	Sadic. Tabeſcere me fec̄ zelus(	Ἐξέτηξέ με ὁ ζῆλός μου, ὅτι
שָׁכְחוּ דְבָרֶיךָ צָרָי׃	obliti ſt ūboꝝ tuoꝝ inie. mī	obli. ſt ūba tua inimici mī. (tet,	ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου.
צְרוּפָה אִמְרָתְךָ מְאֹד	Repurgatus ſmo tuo nimis,	Sadic. Ignitū eloq. tuū vehem̄(	Πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφόδρα,
וְעַבְדְּךָ אֲהֵבָהּ׃	& ſeruus tuus dilexit illum.	& ſuus tuo dilexit illū. (otēpto,	καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.
צָעִיר אָנֹכִי וְנִבְזֶה	Paruulo ego ſū & otēptibilis,	Sadic. Adoleſcēterulo ſū ego &(	Νεώτερος ἐγώ εἰμι καὶ ἐξουδενωμένος,
פִּקֻּדֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃	mādata tua nō ſum oblitus.	iuſtificatōes tuas nō ſū oblitus.	τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם	Iuſtitia tua iuſtitia ſēpitna,	Sadic. Iuſtitia tua iuſtitia ī etnū	Ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν(
וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת׃	& lex tua veritas. (rūt me,	& lex tua veritas. (nerūt me,	καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια. (αἰῶνα,
צַר־וּמָצוֹק מְצָאוּנִי	Tribulatio & āguſtia iuene(	Sadic. Tribulatio & āguſtia iuē(	Θλίψις καὶ ἀνάγκαι εὕροσάν με,
מִצְוֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃	mādata tua delectatiōes me.	mādata tua meditatio mea eſt.	αἱ ἐντολαί σου μελέτη μου.

لا عرف شهاداتك	יתי ואדע סהידותך	& ſciam teſtimonia tua.
هذا زمان يعمل فيه	עידן למעבד רעותא דיי	Tempus eſt faciendi volūtatem DEI,
للرب وقد عطلوا سننك	אפישו תלמידיא אורייתא	augete diſcipuli legem.
لذلك احببت وصاياك	על היכנא רחימית	Propterea dilexi
افضل من الذهب	פקודך מדהבא	mandata tua ſuper aurum
والجوهر	ומפיזא	& obrizum.
لهذا ابتغيت • جميع	על היכנא כל פקודיא	Propterea mandata tua
وصاياك وابغضت	כולהון תריצית כל	omnia direxi, omnem
جميع طرق الاثم	אורח שקרא סניתי	viam iniquam odio habui.
شهاداتك هي جليله	פרישן סהידותך מטול	Mirabilia teſtimonia tua, propterea
لذلك حفظتها نفسي	היכנא נטרתנון נפשי	cuſtodiuit ea anima mea.
اعلان كلامك ينيرلي	גליף דבירך ינהר	Impreſſio ſermonū tuorū illuminabit,
وناموسك يفهم الاطفال	חכימא יתבין שתיקי	& dabit intellectum neſcientibus.
فتحت فاي واستنشقت	פומי פתחית ואליפית	Os meum aperui & didici,
روحا لاني احببت	ארום ל פקודיך	quoniam mandata tua
وصاياك	צביתי	volui.
انظر الي وارحمني كمثل	אתפני לותי וחוס עלי	Reſpice me & miſerere mei
رحمة محبي اسمك يارب	כהילכתא לרחמי שמך	ſm ſententiam diligentium nomē tuū.
قوم طرقي كمثل قولك ولا	איסתוריי אתקן במימרך	Greſſus meos dirige in verbum tuum,
تتسلط علي الاثام	ולא תשלוט בי כל שקר	& nō des poteſtatē in me omni iniquo.
انقذني من بغي	פרוק יתי מטלומא אינש	Redime me a calumnia hominum,
البشر لاحفظ وصاياك	ואיטור פקודיך	& cuſtodiam mandata tua.
اشرق وجهك على	זיו אפך אנהר	Splendorem faciei tue lucere fac
عبدك وعلمني عدلك	בעבדך ואלפני ית גזירתך	in ſeruū tuū, & doce mē precepta tua,
فاضت دموعي من	טופיפי מיא יחתון	Fluenta aquarum emiſerunt
عيني كجاري المياه	עייני מטול דלא	oculi mei, quoniam nō
اذ لم احفظ سننك	נטרו אורייתך	cuſtodierunt legem tuam.
انت عادل يارب	זכאי את יי	Iuſtus es tu DEVS,
واحكامك مستقيمه	ותריצין דינך	& recta iudicia tua.
اوصيت كثيرا بالبر	פקידתא צדקא סהידוותך	Precepiſti iuſtitiā teſtimoniorū tuorū,
والامانة في شهاداتك	והימנותא לחדא	& veritatem nimis.
غيرة بيتك اذابتني	מגרת יתי טינופתי ארום	Tabeſcere me fecit zelus meus, qm
لان اعدائي نسوا وصاياك	אתנשיאו דבירך מעיקי	obliti ſūt verbox tuox moleſtatores(
قولك مجرب جدا	מבחר מימרך לחדא	Purum verbum tuum nimis, (mei.
وعبدك احبه	ועבדך רחמיה	& ſeruus tuus dilexit illud.
انا صغير وحقير	זעיר אנא ובסיר	Paruulus ego & contemptus
ولم انس وصاياك	פקודיך לא אתנשיתי	mandata tua non ſum oblitus.
عدلك دايم الى الابد	צדקך זכו לעלמא	Iuſtitia tua, manifeſta in eternum,
وسننك حق	ואורייתך קשוט	& lex tua veritas.
احزان وشدايد لحقتني	עקא ומעיקא ארעוני	Moleſtator & moleſtatiões iſecute ſūt
وكانت وصاياك قراني	יתי פקודיך פרקתי	me, mādata tua fuerūt delectatio mea.

Y

צִדְקְעֵדְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם	Iuſtitia teſtimonia tua ī ſeſm	Sadic.Eq̃tas teſtimo.tua ī eťnũ,	Δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
הֲבִינֵנִי וְאֶחְיֶה׃	doce me & viuam.	intellectum da mihi & viuam.	συνέτισόν με, καὶ ζήσομαι.
קָרָאתִי בְכָל־לֵב	Clamaui in toto corde	Coph.Clamaui in toto corde	Ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
עֲנֵנִי יְהוָה חֻקֶּיךָ	rñde mihi,Deus p̃cepta tua	exaudi me dñe,iuſtificatio.tuas	με, ἐπάκουσόν μου κύριε, τὰ δικαιώματά σου
אֶצֹּרָה׃	cuſtodiam.	requiram. (me fac	ἐκζητήσω.
קְרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי	Inuocaui te ſaluum me fac,	Coph.Clamaui ad te & ſaluum(	Ἐκέκραξά σοι, σῶσόν με,
וְאֶשְׁמְרָה עֵדֹתֶיךָ׃	& cuſtodiam teſtimonia tua.	vt cuſtodiam mandata tua.	καὶ φυλάξω τὰ μαρτύριά σου.
קִדַּמְתִּי בַנֶּשֶׁף	Preueni in mane	Coph.Preueni in maturitate	Προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ
וָאֲשַׁוֵּעָה לִדְבָרְךָ	& clamabam verbum tuum	& clamaui,quia in verba tua	καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λόγους σου
יִחָלְתִּי׃	expectans.	ſuperſperaui.	ἐπήλπισα.
קִדְּמוּ עֵינַי אשׁ	Preueniebant oculi mei	Coph.Preuenerunt oculi mei	Προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου
אַשְׁמֻרוֹת	vigilias,	ad te diluculo,	πρὸς ὄρθρον τοῦ
לָשִׂיחַ בְּאִמְרָתֶךָ׃	vt loquerer ī ſmonibus tuis.	vt meditarer eloquia tua.	μελετᾶν τὰ λόγιά σου. (ἔλεός σου
קוֹלִי שִׁמְעָה כְחַסְדֶּךָ	Vocē mã audi iuxta miſ.tuã	Coph.Vo.meã au.ſm miſi.tu.	Τῆς φωνῆς μου ἄκουσον κύριε κατὰ τὸ(
יְיָ כְּמִשְׁפָּטֶךָ חַיֵּנִי׃	DEVS,ſm iudi.tua viui.me	dñe & ſm iudi.tuũ viuifica me.	κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με. (μίᾳ
קָרְבוּ רֹדְפֵי זִמָּה	Ap̃pinquerũt pſecu.ſceleri,	Coph.Appro.pſequẽ.me iniq.	Προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνο(
מִתּוֹרָתְךָ רָחָקוּ׃	a lege tua procul facti ſunt.	a lege autẽ tua longe facti ſunt.	ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν.
קָרוֹב אַתָּה יְיָ וְכָל־	Prope tu DEVS,& omnia	Coph.Prope es tu dñe,& oẽs	Ἐγγὺς εἶ κύριε, καὶ πᾶσαι
מִצְוֹתֶיךָ אֱמֶת׃	mandata tua veritas.	vie tue veritas.	αἱ ὁδοί σου ἀλήθεια.
קֶדֶם יָדַעְתִּי ס	A principio noui	Coph.Initio cognoui	Κατ᾽ ἀρχὰς ἔγνων
מֵעֵדֹתֶיךָ כִּי	de teſtimoniis tuis,quod	de teſtimoniis tuis,quia	ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι
לְעוֹלָם יְסַדְתָּם׃	in eternum fundaueris ea.	in eternum fundaſti ea. (pe me,	εἰς τὸν αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά.
רְאֵה עָנְיִי וְחַלְּצֵנִי	Vide afflictionẽ meã & eri(	Res.Vide hũilitatẽ meã & eri(	Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με,
כִּי תוֹרָתְךָ לֹא	quia legis tue,nõn (pe me,	quia legem tuam non	ὅτι τοῦ νόμου σου οὐκ
שָׁכָחְתִּי׃ ר	ſum oblitus.	ſum oblitus. (dime me,	ἐπελαθόμην.
רִיבָה רִיבִי וּגְאָלֵנִי	Iudica cãm mã & redime me,	Res.Iudica iudiciũ meũ & re(	Κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με,
לְאִמְרָתְךָ חַיֵּנִי׃	in ſermone tuo viuifica me.	p̃pter eloquiũ tuũ viuifica me.	διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με.
רָחוֹק מֵרְשָׁעִים	Longe ab impiis	Res.Longe a peccatoribus	Μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν
יְשׁוּעָה כִּי־חֻקֶּיךָ	ſalus,quia precepta tua	ſalus,quia iuſtificationes tuas	σωτηρία, ὅτι τὰ δικαιώματά σου
לֹא דָרָשׁוּ׃	non quẽſierunt.	non exquiſierunt.	οὐκ ἐξεζήτησαν.
רַחֲמֶיךָ רַבִּים יְהוָה	Miſicõdie tue multe DEVS	Res.Miſicordie tue multe dñe,	Οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί κύριε,
כְּמִשְׁפָּטֶךָ חַיֵּנִי׃	iuxta iudicia tua viuifica me	ſm iudiciũ tuum viuifica me.	κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με.
רַבִּים רֹדְפַי וְצָרָי	Mlti q̃ pſequũt me & affli.me	Res.Mlti q̃ pſe.me & tribu.me,	Πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με,
מֵעֵדְוֹתֶיךָ לֹא נָטִיתִי	a teſtimõiis tuis nõ decliaui.	a teſtimoniis tuis nõ declinaui.	ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα.
רָאִיתִי בֹגְדִים	Vidi preuaricatores	Res.Vidi preuaricantes	Εἶδον ἀσυνετοῦντας
וָאֶתְקוֹטָטָה אֲשֶׁר	& faſtidio affectus ſum,quia	& tabeſcebam,quia	καὶ ἐξετηκόμην
אִמְרָתְךָ לֹא שָׁמָרוּ׃	verbũ tuũ nõ cuſtodierunt.	eloquia tua non cuſtodierunt.	ὅτι τὰ λόγιά σου οὐκ ἐφυλάξαντο.
רְאֵה כִּי־פִקּוּדֶיךָ	Vide quoniam precepta tua	Res.Vide quoniã mandata tua	Ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου
אָהַבְתִּי יְהוָה	dilexi domine, (ca me.	dilexi domine,	ἠγάπησα, κύριε
כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי׃	iuxta miſicordiã tuã viuifi(	in miſericordia tua viuifica me.	ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν με.
רֹאשׁ־דְּבָרְךָ אֱמֶת	Caput verboꝝ tuoꝝ veritas	Res.Pĩcipiũ ũboꝝ tuoꝝ ũitas,	Ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια,

شهاداتك صادقة الى	צִדְקְתָא סַהֲדָוָתָךְ לְעָלַם	Iuſtitia teſtimonia tua in eternum,
الابد فافهمني لاحيا	הַבְיְנַנִי וְאֶתְקַיַּם :	intellectum da mihi & viuam.
دعوتك يارب من	קְרֵיתִי בְּכָל לִבָּא	Clamaui in toto corde
كل قلبي فاستجب	עֲנֵי יָתִי יְיָ גְזֵירָתָךְ	exaudi me DEVS precepta tua
لي لابتغي وصاياك	אֶנְטוֹר : קְרֵ—	cuſtodiam.
دعوتك فخلصني	קְרֵיתָךְ פְּרוֹק יָתִי	Clamaui ad te redime me,
لاحفظ شهاداتك	וְאֶנְטוֹר סַהֲדָוָתָךְ :	& cuſtodiam teſtimonia tua.
ابتكرت في الغدوات	אַקְדֵּימִית בְּשַׁפְרְפָרָא	Preueni mane
ودعوت وعلى كلامك	וְצַלֵּיתִי לְפִתְגָּמָךְ	& oraui,& verba tua
توكلت	אוֹרֵיכִית :	expectaui.
ايقظت عيني	קַדִּימוּ עֵינַי מט	Anticipauerunt oculi mei
في الاسحار	מַטְרָתָא דְצַפְרָא וְרַמְשָׁא	vigilias matutinas & veſpertinas,
لاتلو كلامك	לְמַלָּלָא בְּמֵימְרָךְ :	vt loquerer in verbo tuo.
اسمع صوتي يارب كرحمتك	קָלִי שְׁמַע הֵיךְ חִסְדָּךְ	Vocem meã audi ſm miſericordiã tuã
واحييني بعدلك	יְיָ הֵיךְ דִּינָךְ קַיְּמִינִי :	DEVS,ſm iudicia tua viuifica me.
اقترب الى الذين	קָרִיבוּ רָדְפַי זְנוּ	Appꝑquerũt pſecutores mĩ adulterio,
يعرفونني بالسو وتباعدوا	מֵאוֹרַיְתָךְ אִתְרַחֲקוּ :	a lege autem tua longe facti ſunt.
من سنتك قريب انت يارب	קָרִיב אַתְּ יְיָ וְכָל	Prope es tu Deus & omnia
وكل وصاياك حق هي	פִּקּוּדָךְ קְשׁוֹט :	mandata tua veritas.
من البد علمت	מִן קַדְמִין רַת	A principio
شهاداتك انك	חַכֵּימִית מִן סַהֲדָוָתָךְ	ſciui de teſtimoniis tuis,
اسستها الى الابد	אֲרוּם לְעָלַם יְסַדְתִּנּוּן :	quod in eternum fundaueris ea.
انظر الى تواضعي	חֲמִי סִגּוּפִי וּפְצֵא יָתִי	Vide humilitatem meã & libera me,
وخلصني فاني	אֲרוּם אוֹרַיְתָךְ לָא	quia legem tuam non •
لم انس سنتك	אִתְנְשֵׁיתִי :	ſum oblitus.
احكم في قضيتي وانقذني	נְצֵי מַצּוּתִי וּפְרוֹק יָתִי	Age cauſam meam & redime me,
وبكلامك احييني	לְמֵימְרָךְ אַסֵּי יָתִי :	verbo tuo ſana me.
الخلاص بعيد من	רָחִיק מִן רַשִּׁיעֵי	Longe ab impiis
الخطاة • لانهم لم	פּוּרְקָנָא אֲרוּם גְּזֵירָתָךְ	ſalus quoniam mandata tua
يطلبوا عدلك	לָא תְבַעוּ :	non exquiſierunt.
مراحمك هي رافة	רַחֲמָךְ סַגִּיאִין יְיָ	Miſericordie tue multe DEVS,
يارب فاحيني بقضائك	הֵיךְ דִּינָךְ יְיָ אַסֵּי יָתִי :	ſm iudicia tua,Deus ſana me. (mei,
كثر الذين يطردونني	סַגִּיאִין רָדְפַי וּמְעִיקַי	Multi pſecutores mei & moleſtatores(
ويحزنونني ولم اعدل عن	מִסַּהֲדָוָתָךְ לָא אַצְלֵיתִי :	a teſtimoniis tuis non declinaui.
سنتك رايت الجهال	חֲמֵיתִי בּוֹזְזַי	Vidi preuaricatores
فذبت لانهم	וְאִידַּיְנֵית עִמְּהוֹן דִּי	& certaui cum illis,quoniam
لم يحفظوا اقوالك	מֵימְרָךְ לָא נְטָרוּ :	verbum tuum non obſeruauerunt.
انظر يارب فاني هويت	חֲמִי אֲרוּם פִּקּוּדָךְ	Vide quoniam mandata tua
وصاياك احييني	רְחֵימִית יְיָ הֵיךְ	dilexi DEVS,ſm
يارب برحمتك	חִסְדָּךְ אַסֵּי יָתִי :	miſericordiam tuam ſana me.
بدو كلامك الحق ✤	שֵׁירוּי פִּתְגָּמָךְ קְשׁוֹט	Principium verbi tui veritas,

וּלְעוֹלָם כָּל־מִשְׁפַּט־	In eternum omnia iudicia	in eternum omnia iudicia	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα
צִדְקֶךָ׃	iuſtitie tue. (cauſa,	iuſtitie tue. (gratis,	τῆς δικαιοσύνης σου.
שָׂרִים רְדָפוּנִי חִנָּם	Pricipes pſecuti ſũt me ſine(	Sin.Pricipes pſecuti ſunt me(	Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν,
וּמִדְּבָרְיךָ פָּחַד לִבִּי׃	verba ãt tua timuit cor mũ.	& a ũbis tu[formidauit cor mũ.	καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου.
שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ	Gaudẽs ego ſũ in eloqo tuo,	Sin.Letabor ego ſup eloqa tua,	Ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σου,
כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב׃	ſicut q inuenit ſpolia multa.	ſicut qui inuenit ſpolia multa.	ὡς ὁ εὑρίσκων σκῦλα πολλά.
שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וַאֲתַעֵבָה	Mẽdaciũ odio habui & dete(	Sin.Inigtatẽ odio habui & abo(	Ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην,
תּוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי׃	legẽ ãt tuã dilexi. (ſtatus ſũ,	ſũ, legẽ ãt tuã dilexi. (minatus	τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ	Septies in die laudaui te,	Sin.Septies ĩ die laudẽ dixi tibi,	Ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ᾔνεσά σε,
עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃	ſuper iudiciis iuſtitie tue.	ſuper iudicia iuſtitie tue.	ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי	Pax multa diligentibus	Sin.Pax multa diligentibus	Εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι
תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ	legem tuã, & non eſt in illis	legem tuam, & non eſt illis	τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς
מִכְשׁוֹל׃ ש	ſcandalum.	ſcandalum.	σκάνδαλον.
שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ	Expectaui ſalutare tuum	Sin.Expectabam ſalutare tuũ	Προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου
יְהוָה וּמִצְוֺתֶיךָ	DEVS, & mandata tua	domine, & mandata tua	κύριε καὶ τὰς ἐντολάς σου
עָשִׂיתִי׃	feci. (nia tua,	dilexi. (monia tua,	ἠγάπησα.
שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ	Cuſtodiuit aĩa mea teſtimo(	Sin.Cuſtodiuit aĩa mea teſti(	Ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου τὰ μαρτύριά σου,
וָאֹהֲבֵם מְאֹד׃	& dilexit ea nimis.	& dilexit ea vehementer.	καὶ ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα,
שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ	Cuſtodiui mandata tua	Sin.Seruaui mandata tua	Ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου
וְעֵדֹתֶיךָ כִּי כָל־	& teſtimonia tua, quia oẽs	& teſtimonia tua, quia omnes	καὶ τὰ μαρτύριά σου, ὅτι πᾶσαι
דְּרָכַי נֶגְדֶּךָ׃	vie mee in conſpectu tuo.	vie mẽe ĩ ↄſpe, tuo. (ſpectu tuo	αἱ ὁδοί μου ἐνώπιόν σου κύριε.
תִּקְרַב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ	Appꝓpinqt laus mea corã te	Tau.Appro.depcatio mã i cõ(	Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου
יְיָ כִּדְבָרְךָ הֲבִינֵנִי׃	DEVS ſm ũbũ tuũ doce me	dñe, iuxta elo.tu.da mihi ĩtelle.	κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με.
תָּבוֹא תְחִנָּתִי לְפָנֶיךָ	Veiat depca.mẽaũ vul.tuũ,	Tau.Intret poſtula.mã ĩ ↄſpec.	Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου
כְּאִמְרָתְךָ הַצִּילֵנִי׃	ſm eloquiũ tuũ libera me.	ſm elogũ tuũ eripe me. (tuo,	κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με.
תַּבַּעְנָה שְׂפָתַי תְּהִלָּה	Fundẽt labia meã hymnum,	Tau.Eructabũt lab.mã hymnũ	Ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕμνον,
כִּי תְלַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃	docebis enĩ me pcepta tua.	cũ docueris me iuſtificatões tu.	ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου.
תַּעַן לְשׁוֹנִי אִמְרָתֶךָ	Loqt lingua mã ſmonẽ tuũ,	Tau.Pronũciabit li.mã elogũ(	Φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου τὰ λόγιά σου,
כִּי כָל־מִצְוֺתֶיךָ צֶּדֶק׃	quia oĩa mandata tua iuſta.	qa oĩa mãdata tua eqtas. (tuũ,	ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.
תְּהִי־יָדְךָ לְעָזְרֵנִי	Sit mano tua auxiliatrix mã,	Tau.Fiat ma.tua vt ſaluet mẽ,	Γενέσθω ἡ χείρ σου τοῦ σῶσαί με,
כִּי פִקּוּדֶיךָ בָחָרְתִּי׃	quia mandata tua elegi.	quoniam mandata tua elegi.	ὅτι τὰς ἐντολάς σου ᾑρετισάμην.
תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ	Deſideraui ſalutaẽ tuũ (mẽ.	Tau.Concupiui ſalutare tuum	Ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου
יְיָ וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃	DEVS, & lex tua delecta.(	dñe, & lex tua meditatio mea ẽ.	κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστί.
תְּחִי־נַפְשִׁי וּתְהַלְלֶךָּ	Viuet aĩa mã & laudabit te,	Tau.Viuet aĩa mea & lauda.te,	Ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει σε
וּמִשְׁפָּטֶךָ יַעְזְרֻנִי׃	& iudicia tua auxiliabũt mi(	& iudicia tua adiuuabunt me.	καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.
תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד	Erraui qũ ouis pdita, (hi.	Tau.Erraui ſicut ouis q̃ periit	Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός,
בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי	quere ſeruum tuum, quia	quere ſeruum tuum, quia	ζήτησον τὸν δοῦλόν σου ὅτι
מִצְוֺתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃	mãdatoꝝ tuoꝝ nõ ſũ oblitus	mandata tua non ſum oblitus.	τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.
קכ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXX. Canticũ graduũ.	CXIX. Allã.Cãticũ graduũ.	ριθ´. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אֶל־יְהוָה בַּצָּרָתָה	Ad DEVM in tribulatione	Ad dominum cum tribularer	Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με
לִּי קָרָאתִי	mea clamaui,	clamaui	ἐκέκραξα,

وجميع احكام عدلك	ולעלם כל דיני	& in eternum omnia iudicia
دايمه الى الابد	צדקך :	iuſtitie tue.
طاردني العظما باطلا	רברבין רדפו יתי מגן	Principes pſecuti ſunt me ſine cauſa,
ومن كلامك جزع قلبي	ומפתגמך דחיל לבי	verbum autem tuum timuit cor meũ.
فرحت بقولك كمثل	חדי אנא על מימרך	Letus ego in verbo tuo,
من وجد غنايم كثيرة	היך גבר דמשכח עדי סגי	ſicut homo qui inuenit ſpolia multa.
ابغضت الظلم	שיקרא סניתי ורחקית	Falſitatẽ odio habui & abominatus ſũ,
وارذلته واحببت سننك	ואורייתך רחימית :	& legem tuam dilexi.
سبع مرات كل يوم اسبحك	שבע זמנין ביומא שבחית	Septem temporibus in die laudẽ dixi
على احكامك العادله	יתך מטול דיני צדקך :	tibi, propter iudicia iuſtitie tue.
فليكن الامن الكثير	שלם סגי לרחמי אורייתך	Pax multa diligentibus legem tuam
لمحبي اسمك اذ لم يكن لهم	בעלמא הדין ולית להון	in mundo hoc, & non eſt illis
شك	תקלא לעלמא דאתי :	ſcandalum in mundo venturo.
رجوت خلاصك	סברית לפורקנך	Expectaui redemptionem tuam
يا رب واحببت	יי ופקודיך עד	DEVS & mandata tua
وصاياك	עבדית :	feci.
وشهاداتك	נטר נפשי סהידותך	Cuſtodiuit anima mea teſtimonia tua,
وهو يشتهيها جدا	ורחמית יתהון לחדא :	& dilexit ea vehementer.
حفظت وصاياك	נטרית פקודיך וסה	Seruaui mandata tua
وشهاداتك لان جميع	וסהידותך ארום כל	& teſtimonia tua, quoniam omnes
طرقي بين يديك يا رب	ארחתי לקבלך :	vie mee in conſpectu tuo.
فليقترب دعاي منك	תתקרב צלותי קדמך	Appropinquet oratio mea cõſpectui tuo
يا رب ومثل قولك افهمني	יי היך פתגמך בוננני	DEVS, ſm ũbũ tuũ da mihi ĩtellectũ.
لتدخل اليك تضرعي	תיתי צלותי קדמך	Veniat oratio mea in conſpectũ tuum
ككلمتك خلصني	יי היך מימרך פצי יתי :	DEVS, ſm verbum tuum libera me.
شفتاي تنطق بالتسبيح	תבעין ספוותי תושבחתא	Effundent labia mea hymnum,
اذا علمتني وصاياك	ארום תלפינני גזירתך :	quoniam docebis me precepta tua.
لساني تنطق بقولك	תתיב לישני מימרך	Narrabit lingua mea verbum tuum,
لان جميع وصاياك	ארום כל דינך צדקא :	quoniam omnia iudicia tua iuſta.
عادله لتكن يدك	תהי ידך לסיועתי	Sit manus tua in auxilium meum,
لسلامتي فقد احببت سننك	ארום פקודיך רעיתי :	quoniam mandata tua elegi.
تشوقت نفسي الى خلاصك	תאיבית לפורקנך	Deſideraui redemptionem tuam
درسي وهي سننك	יי ואורייתך פירוקי :	DEVS, & lex tua ſolatium meum.
وتسبحك فلتحيا نفسي	יחי נפשי ותשבחינך	Viuifica animam meam & laudabit te,
تعينني واحكامك	ודינך יסייענני :	& iudicia tua adiuuabunt me.
ضللت كالخروف الضال	תעית היך ענא דמתבד	Erraui ſicut ouis que periit,
فاطلب عبدك	בעי עבדך ארום	queſe ſeruum tuum, quoniam
فاني لم انسى وصاياك	פקודיך לא אתנשיתי :	mandata tua non ſum oblitus.
المزمور التاسع عشر والمايه	שירא דאיתאמר על	CXX. Canticũ quod dictũ eſt pro
الى الرب صرخت	מסוקין דתהומא	aſcenſionibus abyſſi.
في ضري	קדם יי בד עיקת צלותי	Corã DEO in tribulatione mea oraui,

Furnii noſtri octonarii quadrati, græce & latine, ad imitationem prime, & ultime ogdoadis huius pſalmi, cuius principium eſt, Beati immaculati.

Ἀλλὰ καὶ τῶν τοῦ α' πρώτων ὀκτάστιχων μετὰ τοῦ ἐσχάτου καὶ μελῳδῶν τοῖ προφήτου. Ὑμνήσαντες ἐποιησάμην οὕτως ἑλλάδι. Τῶν λατινικῶν φθεγμάτων τῶν ἴσων ἴκελα τοῦ πολυμαθεστάτου φαβρού πλὴν ἐνδείας μόνης ὅτι τὸ ὄγδοον ξύμπαντα προσφθονητος.

Ἀνοίγη ὅμμα μου. μόνας βάντες ἐν νόμῳ θεοῦ.

Ἀπολοῦνται φησί θείᾳ μαρτυρίᾳ ἰχνεύοντες ὅλβιοι.

Ἄβατα γάρ εἰσι παρανομοῦσιν αἱ θεῖαι τρίβοι

Ἄγαν ἔμαθον φυλακτὰς ἐντολὰς τὰς σὰς ἴσως

Αἱ βουλαὶ ἐμοῦ κομίσονται εἰς φυλακὴν τῶν ὁδῶν δικαίων.

Ἀναίσχυντος ἔσομαι ἀπάντων ἐν τῷ θεωρεῖν προστάγματα.

Αἰ μαθὼν δίκαιον κρίσιν τῶν ὀρθῶν ἐξομολογήσομαι.

Αἱ σὰς φυλάξοντι ἐντολὰς μὴ δομόνα λίπωσι.

Te dñe da precer corã inſtruar eloquiis tuis.
Tibi nota præſto ſine ma uerba me ſuet tua
Tua me doce mãdata,
rumpar ī laudes tuas,

וּלְעוֹלָם כָּל־מִשְׁפַּט	In eternum omnia iudicia	In eternum omnia iudicia	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα
צִדְקֶךָ׃	iuſtitie tue. (cauſa,	iuſtitie tue. (gratis,	τῆς δικαιοσύνης σου.
שָׂרִים רְדָפוּנִי חִנָּם	Pricipes pſecuti ſūt me ſine(	Sin.Pricipes pſecuti ſunt me(	Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν,
וּמִדְּבָרְךָ פָּחַד לִבִּי׃	verba āt tua timuit cor mū.	& a ūbis tu; formidauit cor mū.	καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου.
שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ	Gaudēs ego ſū in elogo tuo,	Sin.Letabor ego ſup eloga tua,	Ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σου,
כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב׃	ſicut q inuenit ſpolia multa.	ſicut qui inuenit ſpolia multa.	ὡς ὁ εὑρίσκων σκῦλα πολλά.
שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וַאֲתַעֵבָה	Mēdaciū odio habui & dete(	Sin.Iniqtatē odio habui & abo(	Ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην,
תּוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי׃	legē āt tuā dilexi. (ſtatus ſū,	ſū, legē āt tuā dilexi. (minatus	τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ	Septies in die laudaui te,	Sin.Septies ī die laudē dixi tibi,	Ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ᾔνεσά σε,
עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃	ſuper iudiciis iuſtitie tue.	ſuper iudicia iuſtitie tue.	ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי	Pax multa diligentibus	Sin.Pax multa diligentibus	Εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι
תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ	legem tuā,& non eſt in illis	legem tuam,& non eſt illis	τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς
מִכְשׁוֹל׃ ש	ſcandalum.	ſcandalum.	σκάνδαλον.
שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ	Expectaui ſalutare tuum	Sin.Expectabam ſalutare tuū	Προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου
יְהוָה וּמִצְוֹתֶיךָ	DEVS,& mandata tua	domine,& mandata tua	κύριε καὶ τὰς ἐντολάς σου
עָשִׂיתִי׃	feci. (nia tua,	dilexi. (monia tua,	ἠγάπησα.
שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ	Cuſtodiuit aīa mea teſtimo(	Sin.Cuſtodiuit aīa mea teſti(	Ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου τὰ μαρτύριά σου,
וָאֹהֲבֵם מְאֹד׃	& dilexit ea nimis.	& dilexit ea vehementer.	καὶ ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα.
שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ	Cuſtodiui mandata tua	Sin.Seruaui mandata tua	Ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου
וְעֵדֹתֶיךָ כִּי כָל־	& teſtimonia tua,quia oēs	& teſtimonia tua,quia omnea	καὶ τὰ μαρτύριά σου, ὅτι πᾶσαι
דְּרָכַי נֶגְדֶּךָ׃	vie mee in conſpectu tuo.	vie mē ī ɔſpe,tuo. (ſpectu tuo	αἱ ὁδοί μου ἐνώπιόν σου κύριε.
תִּקְרַב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ	Appinqt laus mea corā te	Tau.Appro.depcatio mā ī cō(	Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου
יְיָ כִּדְבָרְךָ הֲבִינֵנִי׃	DEVS ſm ūbū tuū doce me	dn̄e,iuxta elo.tu.da mihi ītelle.	κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με.
תָּבוֹא תְחִנָּתִי לְפָנֶיךָ	Vēiat depca. mā vul.tuū,	Tau.Intret poſtula.mā ī ɔſpec.	Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου
כְּאִמְרָתְךָ הַצִּילֵנִי׃	ſm eloquiū tuū libera me.	ſm eloqū tuū eripe me. (tuo,	κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με.
תַּבַּעְנָה שְׂפָתַי תְּהִלָּה	Fundēt labia meā hymnum,	Tau.Eructabūt lab.mā hymnū	Ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕμνον,
כִּי תְלַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃	docebis eni me pcepta tua.	cū docueris me iuſtificatōes tu.	ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου.
תַּעַן לְשׁוֹנִי אִמְרָתֶךָ	Loqt lingua mā ſmonē tuū,	Tau.Pronūciabit li.mā eloqū(	Φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου τὰ λόγιά σου,
כִּי כָל־מִצְוֹתֶיךָ צֶּדֶק׃	quia oia mandata tua iuſta.	qa oia mādata tua eqtas. (tuū,	ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.
תְּהִי־יָדְךָ לְעָזְרֵנִי	Sit manꝯ tua auxiliatrix mā,	Tau.Fiat ma.tua vt ſaluet mē,	Γενέσθω ἡ χείρ σου τοῦ σῶσαί με,
כִּי פִקּוּדֶיךָ בָחָרְתִּי׃	quia mandata tua elegi.	quoniam mandata tua elegi.	ὅτι τὰς ἐντολάς σου ᾑρετισάμην.
תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ	Deſideraui ſalutaī tuū (mē.	Tau.Concupiui ſalutare tuum	Ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου
יְיָ וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃	DEVS,& lex tua delecta.(	dn̄e,& lex tua meditatio mea ē.	κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστι.
תְּחִי־נַפְשִׁי וּתְהַלְלֶךָּ	Viuet aīa mā & laudabit te,	Tau.Viuet aīa mea & lauda.te,	Ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει σε
וּמִשְׁפָּטֶךָ יַעֲזְרֻנִי׃	& iudicia tua auxiliabūt mi(	& iudicia tua adiuuabunt me.	καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.
תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד	Erraui qſi ouis pdita, (hi.	Tau.Erraui ſicut ouis q periit	Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός,
בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי־	quere ſeruum tuum,quia	quere ſeruum tuum,quia	ζήτησον τὸν δοῦλόν σου ὅτι
מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃	mādatoꝝ tuoꝝ nō ſū oblitus	mandata tua non ſum oblitus.	τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.
קכ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXX. Canticū graduū.	CXIX. Aiſa.Cāticū graduū.	ριθʹ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אֶל־יְהוָה בַּצָּרָתָה	Ad DEVM in tribulatione	Ad dominum cum tribularer	Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με
לִּי קָרָאתִי	mea clamaui,	clamaui	ἐκέκραξα,

Arabic	Chaldaic	Latin
وجميع احكام عدلك	ולעלם כל דיני	& in eternum omnia iudicia
دايمه الى الابد	צדקך׃	iuſtitie tue.
طاردني العظما باطلا	רברבין רדפוני מגן	Principes pſecuti ſunt me ſine cauſa,
ومن كلامك جزع قلبي	ומפתגמך דחל לבי׃	verbum autem tuum timuit cor meũ.
فرحت بقولك كمثل	חדי אנא על מימרך	Letus ego in verbo tuo,
من وجد غنايم كثيرة	היך גבר דאשכח עדאה סגי׃	ſicut homo qui inuenit ſpolia multa.
ابغضت الظلم	שקרא סניתי ורחקית	Falſitatẽ odio habui & abominatus ſũ,
وارذلته واحببت سنتك	אוריתך רחימית׃	& legem tuam dilexi.
سبع مرات كل يوم اسبحك	שבע זמנין ביומא שבחתך	Septem temporibus in die laudẽ dixi
على احكامك العادلة	מטול דיני צדקך׃	tibi, propter iudicia iuſtitie tue.
فليكن الامن الكثير	שלמא סגי לרחמי אוריתך	Pax multa diligentibus legem tuam
لمحبي اسمك اذ لم يكن لهم	בעלמא הדין ולית להון	in mundo hoc, & non eſt illis
شك	תקלא לעלמא דאתי׃	ſcandalum in mundo venturo.
رجوت خلاصك	סברית לפורקנך	Expectaui redemptionem tuam
عبدت يارب واحببت	יי ופקודיך	DEVS & mandata tua
وصاياك	עבדית׃	feci.
وشهاداتك	נטר נפשי סהידותך	Cuſtodiuit anima mea teſtimonia tua,
وهو بتهها جدا	ורחמתינון לחדא׃	& dilexit ea vehementer.
حفظت وصاياك	נטרית פקודיך וסה	Seruaui mandata tua
وشهاداتك لان جميع	וסהידותך ארום כל	& teſtimonia tua, quoniam omnes
طرقي بين يديك يارب	ארחתי לקבלך׃	vie mee in conſpectu tuo.
فليقترب دعايي منك	תתקרב צלותי קדמך	Appropinquet oro mea cõſpectui tuo
يارب ومثل قولك افهمني	יי היך פתגמך אבינני	DEVS, ſm̃ ũbũ tuũ da mihi itellectũ.
لتدخل اليك تضرعي	תיעול צלותי קדמך	Veniat oratio mea in cõſpectũ tuum
ككلمتك خلصني	יי היך מימרך פצי יתי׃	DEVS, ſm̃ verbum tuum libera me.
شفتاي تنطق بالتسبيح	יבען ספותי תושבחתא	Effundent labia mea hymnum,
اذا علمتني وصاياك	ארום תלפינני גזרתך׃	quoniam docebis me precepta tua.
لساني تنطق بقولك	תתיב לישני מימרך	Narrabit lingua mea verbum tuum,
لان جميع وصاياك	ארום כל דיניך צדקא׃	quoniam omnia iudicia tua iuſta.
عادلة لتكن يدك	תהי ידך לסייעותי	Sit manus tua in auxilium meum,
لسلامتي فقد احببت سنتك	ארום פקודיך אתרעית׃	quoniam mandata tua elegi.
تشوقت نفسي الى خلاصك	תאיבית לפורקנך	Deſideraui redemptionem tuam
وسنتك درسي	יי ואוריתך פינוקי׃	DEVS, & lex tua ſolatium meum.
فلتحيا نفسي وتسبحك	תיחי נפשי ותשבחינך	Viuifica animam meam & laudabit te,
واحكامك تعينني	ודיניך יסייעונני׃	& iudicia tua adiuuabunt me.
ضللت كالخروف الضال	טעית היך ען דמתאבד	Erraui ſicut ouis que periit,
فاطلب عبدك	בעי עבדך ארום	quere ſeruum tuum, quoniam
فاني لم انس وصاياك	פקודיך לא אתנשיתי׃	mandata tua non ſum oblitus.
المزمور التاسع عشر والمايه	שירא דאתאמר על	CXX. Canticũ quod dictũ eſt pro
الى الرب صرخت	מסוקין דתהומא	aſcenſionibus abyſſi.
في ضري	קדם יי כד עקת לי צליתי׃	Corã DEO in tribulatione mea oraui,

Furnii noſtri, octonarii quadrati, graece & latine, ad imitationem prime, & ultime ogdoadis huius pſalmi, cuius principium eſt, Beati immaculati.

Ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ κ΄ πρώτην ὀγδοάδα μετὰ τοῦ ἁγίου καὶ μελῳδικωτάτου προφήτου. Ὑμνήσαντες ἐπαιξάμην οὕτως ἑλληνιστί. Τῶν λατινικῶν φθεγμάτων τῶν ἐπίων ἐκ δυνατοῦ πολυμαθεστάτου φαβρου ἄλλην εὕδαμονος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ξυμπαντα προσφθεγξαντος.

Ἀπὸ ἀγάπης ὁμολογῶ. μόνοις βαίνεις ἐν νόμῳ θεοῦ.

Ἀπαλοῖς φησὶ θεῖον μαρτύριον ἰχνεύοντες, ὄλβιοι.

Ἄβατα γάρ εἰσι παρανομοῦσιν αἱ θεῖαι τρίβοι.

Ἄγαν ἔμεινα φυλακτὰς ἐντολὰς τὰς σὰς ἴσως.

Αἱ βουλαὶ ἐμοῦ κομίσαντ᾽ εἰς φυλακὴν τὰς σὰς δικαιώσεις.

Ἀναίσχυντος ἔσομαι ἅπαντα σὰ ἐφορῶν προστάγματα.

Ἀεὶ μαθὼν δίκαιας σου κρίσεις τῆς ὀρθῆς ἐξομολογήσομαι.

Ἀεὶ σὰς φυλάξοντ᾽ ἐντολὰς μὴ δὴ ἐγκαταλίπῃς.

Te dñe da precer corã inſtruar eloquiis tuis. Tibi nota preceſſo ſine ina uerba me ſucit tua. Tua me doce mãdata, rumpar i laudes tuas,

וק ויענני :	& reſpondit mihi	& exaudiuit me.	καὶ εἰσήκουσέ μου.
יהוה הצילה	DEVS libera	Domine libera	Κύριε ῥῦσαι
נפשי משפת שקר	aïam meã a labio mendacii,	animam meam a labiis iniquis,	τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων
מלשון רמיה :	a lingua doloſa. (ponet	& a lingua doloſa.	καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας.
מה יתן לך ומה יסיף	Quid dabit tibi aut qd ap(	Quid det tibi aut qd apponat	Τί δοθείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι
לך לשון רמיה :	tibi, lingua doloſa.	tibi, ad linguam doloſam.	πρὸς γλῶσσαν δολίαν.
חצי גבור	Sagittas potentis	Sagitte potentis	Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ
ע שנונים	acutas	acute	ἠκονημένα
עם גחלי	cum carbonibus	cum carbonibus	σὺν τοῖς ἄνθραξι
רתמים :	geniſtarum.	deſolatoriis.	τοῖς ἐρημικοῖς.
אויה לי כי גרתי	Heu mihi qa peregrinatus ſũ	Heu mihi, quia incolatus	Οἴμοι ὅτι ἡ παροικία μου
משך שכנתי עם-	in cappadocia, habitaui cum	meus prolongatus eſt, habitaui	ἐμακρύνθη, κατεσκήνωσα
אהלי קדר :	tabernaculis cedar.	cum habitantibus cedar	μετὰ τῶν σκηνωμάτων κηδάρ,
רבת שכנה לה נפשי	Multũ ſibi hitauit A. aïa mã,	multum incola fuit anima mea.	πολλὰ παρῴκησεν ἡ ψυχή μου.
עם שונא שלום :	cum oſore pacis. A .i. Depreſſa fuit.	Cum his qui oderunt pacem	Μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην
אני שלום וכי	Ego pax, & dum	eram pacificus, cum (gratis.	ἤμην εἰρηνικός. Ὅταν
אדבר המה למלחמה :	loquebar, illi ad bellum.	loquebar illis impugnabãt me(	ἐλάλουν αὐτοῖς ἐπολέμουν με δωρεάν.
קכא שיר למעלות.	CXXI. Canticũ graduũ.	CXX. Canticũ graduũ.	ρκ'. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אשא עיני אל-	Leuabo oculos meos in	Leuaui oculos meos in	Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς
ההרים מאין	montes, vnde	montes, vnde	τὰ ὄρη, ὅθεν
יבא עזרי :	veniet auxilium meum.	veniet auxilium mihi.	ἥξει ἡ βοήθειά μου.
עזרי מעם יהוה	Auxilium meum a DEO.	Auxilium meum a domino,	Ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου
עשה שמים וארץ :	factore celi & terre.	qui fecit celum & terram.	τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
אל יתן למוט רגלך	Nõ det ĩ cõmotõẽ pedẽ tuũ,	Nõ det in cõmotionẽ pedẽ tuũ,	Μὴ δῴης εἰς σάλον τὸν πόδα σου,
אל ינום שמרך :	nec dormitet q cuſtodit te.	neq; dormitet qui cuſtodit te.	μὴ δὲ νυστάξει ὁ φυλάσσων σε.
הנה לא ינום ולא	Ecce non dormitabit neq;	Ecce non dormitabit neq;	Ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ
יישן שומר ישראל.	dormiet qui cuſtodit iſrael.	dormiet qui cuſtodit iſrael.	ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν ἰσραήλ.
יהוה שמרך	DEVS cuſtodit te	Dominus cuſtodit te,	Κύριος φυλάξει σε,
יהוה צלך	DEVS vmbra tua,	dominus protectio tua	κύριος σκέπη σου
על יד ימינך :	ſuper manum dexterã tuã.	ſuper manum dexteram tuam.	ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου.
יומם השמש	Per diem ſol	Per diem ſol	Ἡμέρας ὁ ἥλιος
לא יככה	non percutiet te,	non vret te,	οὐ συγκαύσει σε,
וירח בלילה	neq; luna per noctem.	neq; luna per noctem.	οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα.
יהוה ישמרך מכל-	DEVS cuſtodit te ab omni	Dominus cuſtodit te ab omni	Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς
רע ישמר את נפשך	malo, cuſtodiat animã tuam.	malo, cuſtodiat animam	κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχήν σου
יהוה ישמר-	DEVS cuſtodiat	tuam dominus. Dñs cuſtodiat	ὁ κύριος. Κύριος φυλάξει
צאתך	exitum tuum	introitum tuum	τὴν εἴσοδόν σου
ובואך מעתה	& introitum tuum, ex nunc	& exitum tuum, ex hoc	καὶ τὴν ἔξοδόν σου, ἀπὸ τοῦ
ועד עולם :	& vſq; in eternum.	nunc & vſq; in ſeculum.	νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
קכב שיר המעלות	CXXII. Canticũ graduũ.	CXXI. Canticũ graduũ,	ρκα'. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לדוד שמחתי	Dauidis. Letatus ſum	Letatus ſum	Εὐφράνθην

فاستجاب لي	וְקַבֵּיל צְלוֹתִי:	& accepit orationem meam
يا رب نج	יְיָ פְּצֵי	DEVS libera
نفسي من الشفاه الغاشه	נַפְשִׁי מִסִּפְוָתָא דְשִׁקְרָא	animam meam a labiis mendacii,
والالسن الماكره	מִן לִישָׁנָא נְכִילְתָא:	& a lingua doloſa.
وماذا تعطيك وماذا	מַה יְהַב לָךְ וּמַה יוֹסֵף	Quid dabit tibi aut quid adiiciet
تزيد الالسن الغاشه	לָךְ לִישָׁנָא נְכִילְתָא	tibi lingua doloſa.
نبل القوي	גִּירָרִין תְּקִיפִין שְׁנִינִין	Sagitte robuſti acute,
مسنونه	הֵיךְ בִּרְקָא מִלְעֵיל עִם	ſicut fulgura ſuperna, cum
مثل الجمر	גּוּמְרֵי רִיתְמִין דְּדָלְקִין	carbonibus geniſtarum ardentibus
البحر	בְּגֵיהִנָּם מִלְּרַע:	in gehenna inferius.
الويل لي فان غربتي	וַי לִי אֲרוּם אִיתוּתַבִית	Hei mihi, quoniam peregrinatus ſum
قد طالت وحللت	עִם אוּסְיָאֵי שָׁרִיתִי עִם	cum aſiaticis, habitaui cum
مع مساكن قيدار	מַשְׁכְּנַיָּא דְעַרְבָאֵי:	tabernaculis arabum.
طال سكون نفسي	יַתִּיר מִנְּהוֹן שָׁרַת נַפְשִׁי	Pluſquam illi peregrinata eſt aia mea,
مع مبغضي السلامة	עִם רָחֵם סַנְיֵי שְׁלָם:	cum oſoribus pacis.
وكنت اذا كلمتهم	אֲנָא שְׁלָם אֲרוּם	Ego eram pax, quando
بالسلامة جاهدوني بلا	מְצַלֵּי וְאִינוּן לִקְרָבָא:	orabam & ipſi ad bellum.
المزمور العشرون والمايه	שִׁירָא דְאִתְאֲמַר עַל	CXXI. Canticũ quod dictũ eſt pro
رفعت عيني الى	מַסּוּקִין דִּתְהוֹמָא	aſcenſionibus abyſſi.
الجبال من	אֶזְקוֹף עֵינַי לְטוּרַיָּא	Leuabo oculos meos ad montes,
حيث ياتي عوني	מִן הָאן יֵיתֵי סַעֲדִי:	vnde veniet auxilium meum.
معونتي من عند الرب	סַעֲדִי מִן קֳדָם יְיָ	Auxilium meum a preſentia DEI
خالق السما والارض	דַּעֲבַד שְׁמַיָּא וְאַרְעָא:	qui fecit celum & terram.
لا يعطي الزلل رجلك	לָא יִתֵּן לְאִתְמוֹטְטָא	Non dabit vt cõmoueantur
ولا ينعس حافظك	רִגְלָךְ לָא יְנוּם נַטְרָךְ:	pedes tui, nec dormitabit q cuſtodit te.
حافظ اسرايل	הָא לָא נָאֵים וְלָא	Ecce non dormitabit neq
لا ينعس ولا ينام	דְמִיךְ נָטִיר יִשְׂרָאֵל:	dormiet, cuſtos iſrael. (bit tibi,
الرب حافظك	יְיָ יִנְטְרִנָּךְ יְיָ יְטַלְלִינָךְ	DEVS cuſtodiet te DEVS obũbra(
الرب يظلل	מִן בִּגְלַל מִצְוָתָא דְקַבֵּילְתָּ	propter chartulam preceptorum
على يدك اليمنى	עַל פְּסֵר יְמִינָךְ בִּמְזוּזְתָךְ:	q̃ ɔfirmata ẽ ad manũ dexterã tuã in(
لا تحرقك	יְמָמָא כַּד שְׁלִיט שִׁמְשָׁא לָא	In die qñ dñatur ſol nõ (ĩgreſſu tuo.
الشمس نهارا	יַמְחִינָךְ צַפְרִירֵי וְלִילֵיָא	nocebunt tibi diurni, neq nocturni
ولا القمر ليلا	כַּד שָׁלְטָא סִיהֲרָא בְּלֵילְיָא:	quando dominatur luna in nocte.
الرب يحفظك من كل	מֵימְרָא דַיְיָ יִנְטְרִנָּךְ מִכָּל	Verbum DEI cuſtodiet te, ab omni
سو الرب يحفظ	בִּישׁ יִנְטוֹר יַת נַפְשָׁךְ:	malo, cuſtodiet animam tuam.
نفسك الرب يحفظ	יְיָ יִנְטַר מִפְּקָךְ לְפִתְגָמָא	DEVS cuſtodiet exitum tuũ ad nego(
مدخلك	וּמֵיעֲלָךְ הִלְמֵיעְסַק	& introitum tuũ ad ſtudia (ciationẽ,
ومخرجك	בְּאוֹרַיְתָא מִן הַשְׁתָּא	legis, ex nunc
من الان والى الابد	וְעַד עָלְמָא:	& vſq in eternum.
المزمور الحادي والعشرون	שִׁירָא דְאִתְאֲמַר עַל	CXXII. Canticũ quod dictũ eſt pro
والمايه فرحت	מַסּוּקִין דִּתְהוֹמָא עַל	aſcenſionibus abyſſi per

Tua uerba promet ca-
meũ, eq̃ nãq lex tua.
Tua dextra fuet me,
mandata ſi elegi tua
Tu mihi ſalus, mihi u
nica cura, lex ſemp tua
Tibi uiuo, te laudabo
iudiciis nixus tuis
Trahe me ouẽ atactã
ceu, haud tamẽ imme
morem legis tue.

Beati immaculati ĩ uia.
Ex libro תורת כהנים
Torat choanim
אמר רב אחא מאי זא
ואמר דוד תמימי דרך
היה לו לומר תמימי לב
אלא הא שמע דיקדי ליה
תמימי ודקצפיר קרי ליה
דפי שאין היו הולכים
מפת ומפת כדי להורע
תורת יי ולא היו קימים
במקום אחד אלא דורשים
בכל המקומות תורתו
וצוותיו ועדותים על
קדושת שמו ולפי שנמסרו
רו בכל לבם ולא היו
חוששים המיתא זה הוא
שאמר בכל לב ידרשוהו
וסמיך ליה אף לא פועלו
עולא בדרכיו הלכו לד
בי תמימותם לא היתה
לבד בהתהלקותם וזעל
הרע אבל היו נמנעים
מהרע ודורשים הטוב ועוד
כי היו סובלים כל העזות
שבעולם כדי להגן
העולם בתורה ובאמת
זאת והאמונה והתמימות
שלשת וזי לך בזאת
.i. Dixit. R. והיעורא
Acha, quid nam illud
eſt quod dixit Dauid.
Beati immaculati ſiue
beati perfecti in uia,
nõne magis cõuenies
erat dicere, pfecti cor-
de quã perfecti in uia.
Verum audi quãobrẽ
appellauerit eos pfe-
ctos i uia, qꝫ & rõnabi
liter factũ ẽ. Iſti ſiqdẽ
fuere hoies q diſcurre
bãt circũquaqꝫ p oĩs
uias docẽtes legẽ Dei,
nec qeſcebãt ĩ loco ali
quo, uerũ ſine intermiſ-
ſione diſcurrebãt pdi-
cãtes legẽ & teſtimõia
Dei, & pp ſanctũ nom
Dei mortẽ libẽter am
plectebant, qm deuoue
rãt ſe Deo i toto corde
nec mori formidabãt
pp eũ, & hoc eſt qꝫ di-
cit i toto corde exqrũt
eũ. Et huic cõcinit qꝫ
ſeqtur. Etenĩ nõ ope-
rãtes iniqtatẽ ĩ uiis ſu
is ãbulãt. Cuius dicti
ſenſus eſt, qꝫ perfecti ho
ĩes nõ erat q ĩ rece-

בְּאֹמְרִים לִי	In iis qui dicebant mihi,	In his que dicta ſunt mihi,	ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι,
בֵּית יְהוָה נֵלֵךְ׃	In domum DEI ibimus.	in domum domini ibimus.	εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα.
עֹמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ	Stantes erant pedes noſtri,	Stantes erant pedes noſtri,	Ἑστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν
בִּשְׁעָרַיִךְ יְרוּשָׁלִָם׃	In portis tuis Ieruſalem.	in atriis tuis hieruſalem.	ἐν ταῖς αὐλαῖς σου Ἱερουσαλήμ.
יְרוּשָׁלַםִ הַבְּנוּיָה	Ieruſalem que edificata eſt	Hieruſalem que edificatur	Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομουμένη,
כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה	vt ciuitas, in qua conueniant	vt ciuitas, cuius participatio	ὡς πόλις, ἧς ἡ μετοχὴ
לָּהּ יַחְדָּו׃	inſimul.	eius in idipſum.	αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό.
שֶׁשָּׁם עָלוּ	Quis eo aſcenderunt	Illuc enim aſcenderunt	Ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν
שְׁבָטִים שִׁבְטֵי	tribus, tribus	tribus, tribus	αἱ φυλαί, φυλαὶ
יָהּ עֵדוּת	DEI teſtimonium	domini teſtimonium	κυρίου μαρτύριον
לְיִשְׂרָאֵל לְהֹדוֹת	iſrael, ad confitendum	iſrael ad confitendum	τῷ Ἰσραήλ. Τοῦ ἐξομολογήσασθαι
לְשֵׁם יְהוָה׃	nomini DEI.	nomini domini.	τῷ ὀνόματι κυρίου.
כִּי שָׁמָּה	Quis ibi	Quia illic	Ὅτι ἐκεῖ
יָשְׁבוּ כִסְאוֹת	ſederunt ſedes	ſederunt ſedes	ἐκάθισαν θρόνοι
לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת	in iudicio, ſedes	in iudicio, ſedes	εἰς κρίσιν, θρόνοι
לְבֵית דָּוִד׃	domui Dauidis.	ſuper domum Dauid.	ἐπὶ οἶκον Δαβίδ.
שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם	Rogate pacem	Rogate que ad pacem ſunt	Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην
יְרוּשָׁלָםִ יִשְׁלָיוּ	Ieruſalem, ſit pax	hieruſalem, & abundantia	τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐθηνία
אֹהֲבָיִךְ׃ יְהִי שָׁלוֹם	iis qui diligunt te. Sit pax	diligentibus te. Fiat pax	τοῖς ἀγαπῶσί σε. Γενέσθω δὴ εἰρήνη
בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה	in exercitu tuo, ſitq; pax	in virtute tua, & abundantia	ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐθηνία
בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ׃ לְמַעַן	in regiis tuis. Propter	in turribus tuis. Propter	ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου. Ἕνεκα
אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה	fres meos & ſocios meos, loq̃r	fres meos & pxios meos, loqbar	τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίον μου, ἐλάλουν
נָּא שָׁלוֹם	nunc pacem	pacem de te.	δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ.
בָּךְ׃ לְמַעַן בֵּית־יְהוָה	in te. Propter domum DEI	Propter domum domini	Ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου
אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה	noſtri, queram	Dei noſtri queſiui	τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα
טוֹב לָךְ׃	bonum tibi.	bona tibi.	ἀγαθά σοι.
קכג שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXIII. Canticũ graduũ.	CXXII. Canticũ graduũ.	ρκβʹ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי	Ad te leuaui	Ad te leuaui	Πρὸς σὲ ἦρα
אֶת־עֵינַי	oculos meos,	oculos meos,	τοὺς ὀφθαλμούς μου
הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם׃	qui habitas in celis.	qui habitas in celis.	τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ.
הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים	Ecce ſicut oculi ſeruorum	Ecce ſicut oculi ſeruorum,	Ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων
אֶל־יַד אֲדוֹנֵיהֶם	ad manum dominoꝝ ſuorũ.	in manibus dominorum ſuorũ.	εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν,
כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל־יַד	Sicut oculi ancille ad manũ	Sicut oculi ancille in manibus	ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας
גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ	domine ſue, ſic oculi noſtri	domine ſue ita oculi noſtri	τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ (ἡμῶν
אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ	ad DEVM Deum noſtrum,	ad dominum Deum noſtrum,	πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν.
עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ׃	donec miſereaẽ noſtri. (qm	donec miſereatur noſtri.	ἕως οὗ οἰκτειρήσαι ἡμᾶς.
חָנֵּנוּ יְהוָה חָנֵּנוּ כִּי	Miſerẽ nři DEVS miſerẽ nři, (	Miſerẽ nři dñe miſerere nři, quia	Ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι
רַב שָׂבַעְנוּ בוּז׃	mltũ ſatiati ſumo deſpectõe.	multũ repleti ſumus deſpectõe.	ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως.
רַבַּת שָׂבְעָה־לָּהּ נַפְשֵׁנוּ	Multũ ſatiata eſt aĩa noſtra,	Quia multũ repleta ẽ aĩa nr̃a,	ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν,
הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים	opprobrio delicioſorum	opprobrium abundantibus	τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνοῦσι
הַבּוּז לִגְאֵיוֹנִים׃	& deſpectione ſuperborum.	& deſpectio ſuperbis.	καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

بالقايلين لي الي	יְדֵי דָוִד חֲדֵיתִי בְּאָמְרִין	manũ Dauidis. Letatus ſũ ĩ his q̃ dicũt
بيت الرب ننطلق	לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ נֵיזֵיל׃	mihi, in domũ ſanctuarii DEI ibimus.
كانت اقدامنا قياما	קָיְמִין הֲוָאָה רִגְלָנָא	Steterant pedes noſtri
في دبار اورشليم	בְּתַרְעַיִךְ יְרוּשְׁלֵם׃	in portis tuis ieruſalem.
اورشليم مبنيه	יְרוּשְׁלֵם דְּמִתְבַּנְיָא	Ieruſalem que edificatur
كالمدنيه	בִּרְקִיעָא הֵיךְ קַרְתָּא	in celis tanquam ciuitas.
المحيط مجها سور	דְּאִתְחַבְּרָלָהּ כַּחֲדָא בְּאַרְעָא	in qua conueniant ſimul in terra,
هناك صعدت	דְּתַמָּן סְלִיקוּ שִׁבְטַיָּא	quoniam eo aſcenderunt tribus
القبايل قبايل	שִׁבְטִין דַיְיָ מַסְהִיד לְיִשְׂרָאֵל	tribus DEI teſtificantis iſrael,
الرب شهادة	דִּשְׁכִינְתֵּיהּ שַׁרְיָא	quod diuinitas eius habitauit
لاسرائيل ليشكروا	בֵּינֵיהוֹן כַּד מִצְלָן	inter eos cum acceſſerunt
اسم الرب	לְאוֹדָאָה לִשְׁמָא דַיְיָ׃	ad confitendum nomen DEI.
لانه	אֲרוּם תַּמָּן מִתְעַתְּדִין	Quia ibi preparabantur
فيها نصبت كراسي	כּוּרְסְוָן לְדִינָא	ſedes ad iudicium
الحكم كراسي	בִּירוּשְׁלֵם כּוּרְסְוָן בְּבֵית	in ieruſalem, ſedes in domo
ال داود	מַקְדְּשָׁא לְמַלְכֵי דְּבֵית דָּוִד׃	ſanctuarii, regibus domus Dauid.
سلوا السلام	שְׁאִילוּ בִּשְׁלָמָא	Rogate pro pace
لاورشليم والغنى	דִּירוּשְׁלֵם יִתְבוּן בִּשְׁלָוְתָא	ieruſalem, ſedeant in tranquillitate
لمحبيها فلتكن السلامة	רָחֲמַיִךְ׃ יְהֵא שְׁלָמָא	amatores tui. Sit pax
في جنودك الخصب	בְּחֵילָךְ שַׁלְוְתָא	in exercitu tuo, tranquillitas
واليسار في ابرجة منازلك	בְּבִירָנְיָתַיִךְ׃ מִן בִּגְלַל	in pretoriis tuis. Propter
لاجل اخوتي واقاربي	אַחַיי וְחַבְרַיי	fratres meos & ſocios meos,
اتكلم فيك بالسلامة	אֲמַלֵּיל כְּדוּן שְׁלָם בָּךְ׃	loquar nunc pacem pro te.
ولاجل بيت الرب	מְטוּל בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ	Propter domum ſanctuarii DEI
الهنا طلبت	אֱלָהָנָא אֶתְבַּע	Dei noſtri, que tam
لك الخيرات	לְאוֹטָבָא לָךְ׃	vt bona adſint tibi.
المزمور الثاني والعشرون	שִׁירָא דְּאִתְאֲמַר עַל	CXXIII. Canticũ q̃ dictũ eſt pro
والمايه في رفعت عيني اليك	מַסּוּקִין דִּתְהוֹמָא קֳדָמָךְ	aſcenſionibus abyſſi. Coram te
ايها الرب	זְקָפִית יַת עֵינַי דְּיָתִיב	leuaui oculos meos qui habitas
الساكن في السما	עַל כּוּרְסֵיהּ יְקָרָא בִּשְׁמַיָּא׃	ſuper ſedem glorie in celis.
كاعين العبيد	הָא הֵיכְמָא דְּסוֹבְרִין	Ecce ſicut reſpiciunt
الى ايدي مواليهم	עֵינֵי דְּעַבְדִין אַמְהָתָא	oculi ſeruorum & ancillarum.
وكعيني الامة الى يدي	מִנִּיסֵיהוֹן מָרֵיהוֹן ד	de latere
سيدتها كذلك عيوننا	דְּרִבּוֹנְתְהוֹן הֵיכְדֵין סָבְרִין	dominorum ſuorum, ſic reſpiciunt
الى الرب الهنا	עֵינָנָא לַיְיָ אֱלָהָנָא עַד	oculi noſtri DEVM Deũ noſtrũ donec
حتى يتراف علينا	דִּירַחֵים עֲלָנָא׃	miſereatur noſtri.
ارحمنا يا رب ارحمنا فقد	חוּס עֲלָן יְיָ חוּס עֲלָן אֲרוּם	Miſerẽ nřĩ DEVS, miſerere noſtri, q̃m
امتلانا من الهوان كثيرا	סַגִּי שְׂבַעְנָא בְּסִירוּתָא׃	multum ſaturati ſumus deſpectione.
وبكثيرا امتلات نفوسنا	סַגִּיאָה סְבָעַת לָהּ נַפְשָׁנָא	Multum ſaturata eſt anima noſtra
اعطى عارا للموسرين	חִיסוּדָא דְּשַׁלְוִין	opprobrio opulentorum,
وهوانا للمتعظمين	מִסַּבְרָנַיָּא וְגֵיוְתָנַיָּא׃	& deſpectione ſuperborum.

derent a malo tantum imo quod recedentes a malo operabant bonũ, & ſufferebant quecunq; aduerſa mundi tamẽ ſi multa & mala, quo dirigerẽt mundũ ĩ uia legis, & in uia ueritatis. Et citra dubiũ hec eſt uera ꝓprietas ꝑfectionis que perducit ad beatitudinẽ. Et ſatis ſit nunc tibi hac modica excitatione.

קכד שיר המעלות	CXXIIII.Canticũ graduũ	CXXIII. Canticũ graduũ.	ρκγʹ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לדוד לולי	Dauidis. Niſi quod	Niſi quia	Εἰ μὴ ὅτι
יהוה שהיה	DEVS aderat	dominus erat	κύριος ἦν
לנו יאמר	nobis, dicat	in nobis dicat	ἐν ἡμῖν, εἰπάτω
נא ישראל :	nunc iſrael.	nunc iſrael,	δὴ ἰσραήλ.
לולי יהוה שהיה	Niſi quod DEVS aderat	niſi quia dominus erat	Εἰ μὴ ὅτι κύριος
לנו בקום עלינו	nobis, cũ exurgerẽt ſup nos	in nobis. Cum exurgerent	ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι
אדם : אזי חיים	homines. Tunc viuos	homines in nos forte viuos	ἀνθρώπους ἐφ᾽ ἡμᾶς. Ἄρα ζῶντας
בלעונו בחרות	abſorbuiſſẽt nos, cũ iraſceret	deglutiſſent nos. Cũ iraſceret	ἂν κατέπιον ἡμᾶς, ἐν τῷ ὀργισθῆναι
אפם בנו : אזי	furor eorum ſup nos. Tunc	furor eorum in nos, forſitan	τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ᾽ ἡμᾶς. Ἄρα
המים שטפונו	aque circundediſſent nos,	aqua abſorbuiſſet nos.	τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς
נחלה עבר על נפשנו	rorrẽs trãſiſſet ſup aiã nr̃am.	Torrentẽ ptrãſiuit aĩa noſtra,	χείμαῤῥον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν.
אזי עבר על	Tunc rranſiſſent ſuper	forſitan pertranſiſſet	Ἄρα διῆλθεν
נפשנו המים	animam noſtram aque	anima noſtra aquam	ἡ ψυχὴ ἡμῶν (κύριος,
הזידונים ברוך יהוה	ſupbie. Benedictus DEVS,	intolerabilem. Benedictus dñs	τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον. Εὐλογητὸς(
שלא נתננו טרף	qui non dedit nos in predam	qui non dedit nos in captionem	ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν
לשניהם : נפשנו	dentibus eoꝝ. Anima noſtra	dentibus eorum. Anima noſtra	τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν
כצפור נמלטה	quaſi auis erepta eſt,	ſicut paſſer erepta eſt	ὡς στρουθίον ἐῤῥύσθη
מפח יוקשים	de laqueo venantium.	de laqueo venantium.	ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων.
הפח נשבר	Laqueus contritus eſt	Laqueus contritus eſt,	Ἡ παγὶς συνετρίβη,
ואנחנו נמלטנו :	& nos liberati ſumus.	& nos liberati ſumus.	καὶ ἡμεῖς ἐῤῥύσθημεν.
עזרנו בשם יהוה	Auxiliũ noſtrũ in noĩe DEI	Adiutorium noſtrũ in noĩe dñi,	Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου,
עשה שמים וארץ	facientis celum & terram.	qui fecit celum & terram.	τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
קכה שיר המעלות	CXXV. Canticũ graduũ.	CXXIIII.. Canticũ graduũ.	ρκδʹ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
הבטחים ביהוה	Qui confidunt in DEO	Qui confidunt in domino	Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον
כהר ציון ל	ſicut mons cion•	ſicut mons ſyon,	ὡς ὄρος σιών,
לא ימוט ל	immobilis,	non cõmouebitur	οὐ σαλευθήσεται
לעולם ישב :	in eternum habitabilis.	in eternum qui habitat	εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν
ירושלם הרים	Ieruſalem habens montes	in hieruſalem. Montes	ἱερουσαλήμ. Ὄρη
סביב לה ויהוה	in circuitu ſuo, & DEVS	in circuitu eius & dominus	κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ κύριος
סביב לעמו מעתה	in circuitu populi ſui nunc	in circuitu populi ſui, ex hoc	κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ
ועד עולם :	& vſq; in eternum.	nunc & vſq; in ſeculum.	νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
כי לא ינוח שבט	Quia non requieſcet virga	Quia non relinquet dñs virgã	Ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον
הרשע על גורל	impietatis ſuper ſortem	peccatorum ſuper ſortem	τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον
הצדיקים למען	iuſtorum, vt	iuſtorum, vt non	τῶν δικαίων. Ὅπως ἂν μὴ
לא ישלחו הצדיקים	non mittant iuſti	extendant iuſti	ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι
בעולתה ידיהם :	in iniquitates manus ſuas.	ad iñiquitatem manus ſuas.	ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν.
היטיבה יהוה לטובים	Benefac DEVS, bonis	Benefac domine, bonis	Ἀγάθυνον κύριε τοῖς ἀγαθοῖς
ולישרים בלבותם :	& his q recti ſũt ĩ corde ſuo	& rectis corde.	καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ (διαλ,
והמטים עקלקלותם	Qui ãt decli. ad praui. ſuas,	Declinãtes aũt in obligationes	Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς
יוליכם יהוה את	deducet eos DEVS, cum	adducet dominus cum	ἀπάξει κύριος μετὰ

المزمور الثالث والعشرون	שירא דאיתאמר על	CXXIIII. Canticũ quod dictũ eſt pro
والماية ﻫ لولا ان	מסוקין דתהומא על יד	aſcenſionibus abyſſi per manum
الرب كان	דוד אילולי יי דהוה	Dauidis. Niſi Deus fuiſſet
لنا يقول	בסעדנא כד קמו	in adiutoriũ noſtrũ, cum inſurrexiſſet
اسرائيل	עלנא בר נש:	aduerſum nos homo.
لو لا ان الرب	אילולי מימרא דיי דהוה	Niſi verbum DEI fuiſſet
كان لنا عند قيام	בסעדנא כד קמו	in adiutoriũ noſtrum, cum inſurrexiſſet
الناس علينا اذن لابتلعونا	עלנא בר נש: הא בכן	aduerſum nos homo. Tunc
ونحن احيا وعند شدة	חיין בלעו יתנא כד תקיף	viuos deglutiſſent nos, cũ iraſcebatur
غضبهم علينا ارادوا	רגזהון בנא: הא בכן	furor eorum aduerſum nos. Tunc
تغرقنا في الما	מיא שטפו יתנא מרעית	aque abſorbuiſſent nos,
طرت نفوسنا كانها	עבר על נפשנא:	torrens trãſiuit ſuper animam noſtrã.
في واد هالكه وقلوبنا	הא בכן עבר על נפשנא	Tunc pertranſiſſet ſuper aĩam noſtrã
ذايبه كمثل الما الذي	מלכא דמתילא למי ימא	rex ſimilis voragini aquarum
لا يستقر تبارك الرب	זידניא: בריך שמא דיי	elatarum. Benedictum nomen DEI
الذي لم يجعلنا اكلا لا	דלא מסרנא היך תבירא	qui non dedit nos tanquam predam
سنانهم نجت نفوسنا	לשניהון: נפשנא היך	dentibus eorum. Anima noſtra ſicut
مثل العصفور	ציפרא אשתזיבת	auis elapſa eſt,
من فخ الصياد	מפחי דקליא	de laqueo venantium,
انكسر الفخ	פחא אתבר	laqueus contritus eſt
ونحن نجونا	ואנחנא אשתזיבנא:	& nos liberati ſumus.
لان عوننا اسم الرب الذي	סעדנא בשום מימר אלהנא	Adiutoriũ noſtrũ ĩ noĩe verbi Dei nĩi,
خلق السما والارض	דעבד שמיא וארעא:	qui fecit celum & terram.
المزمور الرابع والعشرون	שירא דאיתאמר על	CXXV. Canticũ quod dictũ eſt pro
والماية ﻫ المتوكلون على	מסוקין דתהומא צדיקיא	aſcenſionibus abyſſi. Iuſti
الرب مثل جبل صهيون	דמתרחצין במימרא דיי	qui confidunt in verbo DEI
الذي باورسليم	היך טורא דציון דלא	ſicut mons cion, qui non
لا يزول	יזדעזע לעלם יתיתב:	cõmouebitur & in eternum habitabit.
الى الابد الجبال	ירושלם טוריא	Ieroſolyme montes
حولها	חזור חזור	in circuitu
والرب يحيط بشعبه من	לעמיה מן כען	populi ſui, ex nunc
الان والى الابد	ועד עלם:	& vſq; in eternum.
ان الرب لا يدع عصا	ארום לא ינוח שיבט	Quoniam non quieſcet virga
الخطاة على نصيب	רשיעא על פיתקא דצדיקיא	impietatis ſuper ſortem iuſtorum,
الصديقين لئلا	מן בגלל דלא יושטון	ne extendant
يمد الصديقون	צדיקיא בשיקרא	iuſti in iniquitatem
ايديهم الى السيات	ידיהון:	manus ſuas.
اصنع يا رب الخير الى	אוטיב יי לטביא	Benigne fac DEVS, bonis
الصالحين ولمستقيمي القلوب	ולתריצין בלבבהון:	& rectis corde.
واما الذين يميلون الى	ודמטין בתר	Sed declinantium poſt
سبل العوج يذهب الرب	עקמתהון יוליכינון יי	obliquitates ſuas, deducet DEVS

פֹּעֲלֵי אָוֶן שָׁלוֹם	his q operantẽ iniquitatẽ, pax	operantibus iniquitatem pax	τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν. Εἰρήνη
עַל־יִשְׂרָאֵל ׃	ſuper iſrael,	ſuper iſrael.	ἐπὶ τὸν ἰσραήλ.
קכו שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXVI. Canticũ graduũ.	CXXV. Canticũ graduũ.	ρκέ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
בְּשׁוּב יְהוָה אֶת־	Cum conuerteret DEVS	In conuertendo dominus	Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον
שִׁיבַת צִיּוֹן	captiuitatem cion	captiuitatem ſyon,	τὴν αἰχμαλωσίαν σιών,
הָיִינוּ כְּחֹלְמִים ׃	facti ſumus quaſi ſomniãtes.	facti ſumus ſicut conſolati.	ἐγενήθημεν ὡσεὶ παρακεκλημένοι;
אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק	Tunc implebitur riſu	Tunc repletum eſt gaudio	Τότε ἐπλήσθη χαρᾶς
פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ	os noſtrum, & lingua noſtra	os noſtrum, & lingua noſtra	τὸ στόμα ἡμῶν, καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν
רִנָּה אָז יֹאמְרוּ	laude. Tunc dicent (VS	exultatione. Tunc dicent	ἀγαλλιάσεως. Τότε ἐροῦσιν
בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יְהוָה	ĩ gẽtibus, magnificauit DE(	inter gentes, magnificauit dñs	ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐμεγάλυνε κύριος
לַעֲשׂוֹת עִם־אֵלֶּה ׃	facere cum iſtis.	facere cum eis	τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν,
הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת	Magnificauit DEVS facere	Magnificauit dominus facere	ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι
עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים	nobiſcũ, facti ſumus lętãtes.	nobiſcum. facti ſumus letantes.	μεθ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.
שׁוּבָה יְהוָה אֶת־	Conuerte DEVS (uuli,	Conuertere domine	Ἐπίστρεψον κύριε
שְׁבוּתֵנוּ כַּאֲפִיקִים	captiuitatẽ noſtrã, veluti ri(	captiuitatẽ noſtrã ſicut torrens	τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους
זה בַּנֶּגֶב ׃	in arido.	in auſtro.	ἐν τῷ νότῳ.
הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה	Qui ſeminãt in lachrymis,	Qui ſeminant in lachrymis,	Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν,
בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ ׃	in exultatione metent.	in exultatione metent.	ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι.
הָלוֹךְ יֵלֵךְ	Ambulans ambulabit	Euntes ibant	Πορευόμενοι ἐπορεύοντο,
וּבָכֹה נֹשֵׂא	& flebit, portans	& flebant mittentes	καὶ ἔκλαιον βάλλοντες
מֶשֶׁךְ הַזָּרַע	charum ſemen.	ſemina ſua. (tatione	τὰ σπέρματα αὐτῶν.
בֹּא יָבֹא בְרִנָּה	Veniẽs veniet in exultatõe,	Veniẽtes aũt venient cũ exul(	Ἐρχόμενοι δὲ, ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει
נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו ׃	portans manipulos ſuos.	portantes manipulos ſuos.	αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.
קכז שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXVII. Cãticũ graduũ.	CXXVI. Cãti. grad. ſalomonis	ρκϛ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לִשְׁלֹמֹה אִם־יְהוָה	Salomonis. Si DEVS	Niſi dominus	Ἐὰν μὴ κύριος
לֹא־יִבְנֶה בַיִת	non edificauerit domum,	edificauerit domum,	οἰκοδομήσῃ οἶκον,
שָׁוְא עָמְלוּ	vane laborauerunt	in vanum laborauerunt	εἰς μάτην ἐκοπίασαν
בוֹנָיו בּוֹ אִם־יְהוָה	qui edificãt eam. Si DEVS	qui edificant eam. Niſi dominus	οἱ οἰκοδομοῦντες. Ἐὰν μὴ κύριος
לֹא־יִשְׁמָר־עִיר שָׁוְא	ſi cuſtodierit ciuitatẽ, fruſtra	cuſtodierit ciuitatem, fruſtra	φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην
שָׁקַד שׁוֹמֵר ׃	vigilat cuſtos.	vigilat qui cuſtodit eam.	ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων.
שָׁוְא לָכֶם	Fruſtra vobis eſt	Vanum eſt vobis	Εἰς μάτην ὑμῖν ἐστι
מַשְׁכִּימֵי קוּם ס	mane conſurgere,	ante lucem ſurgere,	τὸ ὀρθρίζειν.
מְאַחֲרֵי שֶׁבֶת	detenti ſeſſione	ſurgite poſtꝗ ſederitis	Ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι,
אֹכְלֵי לֶחֶם	manducantes panem	qui manducatis panem	οἱ ἐσθίοντες ἄρτον
הָעֲצָבִים כֵּן	dolorum. Sic	doloris. Cum	ὀδύνης, ὅταν
יִתֵּן לִידִידוֹ ש	dabit dilecto ſuo	dederit dilectis ſuis	δῷ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ
שֵׁנָא ׃ ת	ſomnum,	ſomnum	ὕπνον.
הִנֵּה נַחֲלַת יְיָ בָּנִים	ecce hereditas DEI, filii	ecce hereditas domini filii	Ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου υἱοί,
שָׂכָר פְּרִי הַבָּטֶן ׃	mercedis, fructus ventris.	merces fructus ventris.	ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός.
כְּחִצִּים בְּיַד גִּבּוֹר	Sĩc ſagitte in manu potẽtis,	Sicut ſagitte in manu potentis,	Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ,
כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים ׃	ita filii iuuentutis.	ita filii excuſſorum.	οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων.

يلقيهم مع عاملي الاثام	לְגֵיהִנָּם חוּלָקְהוֹן עִם	in gehennam partem eorum,cum	
والسلام على اسرايل	עָבְדֵי שִׁקְרָא שְׁלָמָא עַל יִשְׂרָאֵל	operantibus iniquitatẽ,pax ſup iſrael.	
المزمور الخامس والعشرون	שִׁירָא דְּאִתְאֲמַר עַל	CXXVI. Cãticũ qđ dictũ eſt p	A. Ex libro Tanchuma תנחומא
والمايه في المارد الرب	מַסּוֹקִין דִּתְהוֹמָא כַּד	aſcenſionibus abyſſi.Quando	
سبي صهيون	יְתוּב יְיָ גָּלְוַת צִיּוֹן	conuertet DEVS captiuitatem cion,	
صرنا كالمتعزين	הֲוֵינָן כְּמַרְעַיָּא דְּאִתְסִיאוּ	erimus veluti infirmi qui cõualuerũt.	
حينئذ تبتهج	הֵידֵין יִתְמְלֵי חוּכָא	Tunc replebitur riſu	
افواهنا وتسبح السنتنا	פּוּמַּנָא וְלִישָׁנַנָא	os noſtrum,& lingua noſtra	
حينئذ يقال	תּוּשְׁבַּחְתָּא הֵידֵין יֵימְרוּן	laude.Tunc dicent	
في الامم قد اكثر الرب	בְּעַמְמַיָּא אַסְגֵּי יְיָ לְמֶעְבַּד	in populis magnificauit DEVS facere	
الصنيع الى هولا	טָבְתָא עִם אִלֵּין	benigne cum iſtis.	
اكثر الرب الصنيع	אַסְגֵּי יְיָ לְמֶעְבַּד טָבְתָא	Magnificauit DEVS facere benigne	
الينا فصرنا فرحين	עִמָּנָא הֲוֵינָא חַדְיָן	nobiſcum,facti ſumus letantes.	
يا رب اردد	אֲתִיב יְיָ יַת גָּלְוָתָנָא הֵיךְ	Conuerte DEVS captiuitatem tuã,	
سبينا كاودية	דְּמִתְהַפְּכָא אַרְעָא כַּד נָגְדִין	ſicut conuertitur terra,qñ abundant	
في التيمن	מַבּוּעֵי מַיָּא בְּעִדַּן צַחְוָתָא	fluenta aquarum,tempore ſiccitatis.	
الذين يزرعون بالدموع	דְּזָרְעִין בְּדִמְעֲתָא	Qui ſeminauerunt in lachrymis	
وبحصدو بالفرح	בְּחֶדְוָתָא יַחְצְדוּן	in exultatione metent.	
كانوا ينطلقون	מֵהַלַּךְ יְהַךְ בִּבְכִיתָא	Ambulans ambulabit in fletu,bos	
يبذرون	תּוֹרָא דְּמִסְבַּר נִגְדָּא זַרְעָא	qui expectabat prouentum	
زرعهم باكين	זַרְעָא מֵיתָא יֵיתֵי בְּתוּשְׁבְּ	ſemẽtis.Veniẽs veniet cũ exultatiõe,	
ويأتون مقبلين بالتهليل	כַּד יִשְׁבּוֹק אֵיסְרוֹהִי	quando cuſtodiet greſſus ſuos	
حاملين ... لاتهم	וְיֵיכוּל מִן חַלְפָא	& paſcetur germine ſulci. (ſionibus.	
المزمور السادس والعشرون	שִׁירָא דְּאִתְאֲמַר עַל מַסּוֹקִין	CXXVII.Cãticũ ꝙ dictũ eſt p aſcẽ(	
والمايه في المراتب الرب	דִּתְהוֹמָא עַל יְדֵי שְׁלֹמֹה	abyſſi per manum Salomonis.	
البيت فباطلا تعب	אִין מֵימְרָא דַיְיָ לָא בָנֵי	Si verbum DEI non edificauerit	
البانون وان	קַרְתָּא מַגָּן לָעַן אַרְדִּיכְלַיָּא	ciuitatem,fruſtra laborãt qui edificãt	
لم يحفظ الرب المدينة	בַּהּ אִין מֵימְרָא דַיְיָ לָא	eam,ſi verbum DEI non	
فباطلا يسهر حراسها	נָטַר קַרְתָּא יְרוּשְׁלֵם	cuſtodierit ciuitatem ieruſalem	
باطلا يكون	מַגָּן אִתְעַר נְטוֹרָא	fruſtra vigilat cuſtos.	
بكوركم انهضوا	עַל מַגָּן תַּשְׁרוֹן לְכוֹן	Propterea in vanum laboratis vos	
بعد الجلوس	דִּמְקַדְּמִין בְּצַפְרָא לְמֶעְבַּד	qui preuenitis mane perpetraturi	
يا اكلي الخبز	חֲטוֹף דִּמְאַחֲרִין וּמִתְנִין	rapinam,& vos qui tardatis	
بالهموم ادا	לְמֶעְבַּד זְמָן וְאָכְלִין	& cõcinnatis ꝑparatiões,& mãducatis	
اعطا	מְזוֹנֵי דְּמִסְכְּנִין דְּלָעֵית	cibos miſerorum,qui laborauerunt	
احباه	בְּהוֹן עַל אוֹרָיְתָא וְיָהֵיב יְיָ	in illis,conueniẽter aũt dabit DEVS	
نوما	לְרָחֲמוֹהִי שִׁינְתָא	dilectis ſuis ſomnum.	
فميراث الرب البنين	הָא אַחְסַנְתֵּיהּ דַּיְיָ בְּנִין כַּשְׁרִין	Ecce hereditas DEI,filii recti, B	B. .i.Mundi puri & legitimi.
جزا ثمرة البطن	אַגְרָא עוֹבָדִין טָבִין פֵּירֵי	premium bonorum operum fructus	
مثل السهم في يد القوي	מְעָא הֵיךְ גִּירִין בִּידָא	ventris.Sicut ſagitte in manu	
كذلك الاولاد في شبيبتهم	דִּגְבָר גִּיבָּר הֵיכְדֵין בְּנֵי עוּלֵימַיָּא	gigantis ita filii iuuentutis.	

A. Ex libro Tanchuma תנחומא
תנא בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים מאי בשוב ה' מאי היינו כחולמים אמר ליה זאת היא במלחמת משיח בן אפרים כשיסתלק מעזור את בני ישראל יהיו כולם כחולמים לא ישנים ולא מן עורים ובשישוב משיח ויראה להם אז ימלא שחוק פינו ויספרו ויתאמתו שליחותו הראשון בסבת הראותו שנית ויאמרו הגדיל ה' לעשות עמנו .i.Legimus.Dũ conuerteret Deus captiuitatem cion eramus ſicut ſomniãtes. Quid eſt eramus ſicut ſomniantes? Reſponſum eſt ei.Hoc erit in bello MESSIE filii ephraim,qui cũ ſubtrhaet ſe,ne ſit in auxilium filiorũ iſrael erimus omnes ueluti ſomniantes,non dormientes,nec uigilantes,qñ uero reuertet MESSIAS oſtẽdetqꝫ ſe ipſum eis,tunc implebit riſu os eorum eruntqꝫ gaudentes & uerificabunt primum aduentum,ratione huius ſecunde oſtenſionis,& dicent.Magnificauit Deus facere pro nobis. Hec quãuis iuniores hebrei in alienum retorqueant ſenſum,cõmode tamen morti & reſurrectiõi Chriſti domini noſtri applicari poſſunt.

B. .i.Mundi puri & legitimi.

אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר	Beatus vir	Beatus vir	Μακάριος
אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת	qui impleuit	qui impleuit	ὃς πληρώσει
אַשְׁפָּתוֹ מֵהֶם	pharetram ſuam ex ipſis,	deſiderium ſuum ex ipſis	τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν.
לֹא יֵבֹשׁוּ כִּי יְדַבְּרוּ	nō confundeť cum loquetur	non confundetur cū loquetur	Οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι
אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר׃	inimicis ſuis in porta.	inimicis ſuis in porta.	τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ ἐν πύλαις.
קכח שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXVIII. Cãticū graduū	CXXVII. Canticū graduū.	ρκζ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אַשְׁרֵי כָּל	Beatus omnis	Beati omnes	Μακάριοι πάντες
יְרֵא יְהוָה	qui timet DEVM,	qui timent dominum,	οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον,
הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו׃	qui ambulat in viis eius.	qui ambulant in viis eius.	οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.
ב יְגִיעַ כַּפֶּיךָ	Laborem manuum tuarum	Labores manuum tuarum	Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου
כִּי תֹאכֵל	cum comederis,	quia manducabis,	φάγεσαι.
אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ׃	beatus tu & bene tibi erit.	beatus es & bene tibi erit.	Μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται.
אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה	Vxor tua ſicͭ vitis fructifera,	Vxor tua ſicut vitis abundans	ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα,
בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ	in angulis domus tue.	in lateribus domus tue.	ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου.
בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי	Filii tui ſicut germina	Filii tui ſicut nouelle	Οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα
זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ	oliuaꝝ, ī circuitu mēſe tue.	oliuarum, in circuitu mēſe tue.	ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης σου.
הִנֵּה כִי כֵן יְבֹרַךְ	Ecce ſic benedicetur	Ecce ſic benedicetur	Ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται
גָּבֶר יְרֵא יְהוָה׃	vito qui timet DEVM.	homo, qui timet dominum.	ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον.
יְבָרֶכְךָ יְהוָה	Benedicat tibi DEVS	Benedicat tibi dominus	Εὐλογήσαισε κύριος
מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב	excion, & videas in bono	ex ſyon & videas bona	ἐκ σιών. Καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ
יְרוּשָׁלָיִם כֹּל	ieruſalem omnibus	hieruſalem omnibus	ἱερουσαλὴμ πάσας
ו יְמֵי חַיֶּיךָ׃	diebus vite tue.	diebus vite tue.	τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.
וּרְאֵה בָנִים לְבָנֶיךָ	Et videas filios filioꝝ tuorū	Et videas filios filiorum tuorū	Καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου,
שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל׃	pacem ſuper iſrael.	pacem ſuper iſrael.	εἰρήνην ἐπὶ τὸν ἰσραήλ.
קכט שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXIX. Canticū graduū.	CXXVIII. Cãticū graduū.	ρκη΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
רַבַּת צְרָרוּנִי	Sepe oppugnauerunt me	Sepe expugnauerunt me	Πλεονάκις ἐπολέμησάν με
א מִנְּעוּרָי	ab adoleſcentia mea,	a iuuentute mea,	ἐκ νεότητός μου,
יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל	dicat nunc iſrael.	dicat nunc iſrael.	εἰπάτω δὴ ἰσραήλ.
רַבַּת צְרָרוּנִי	Sepe oppugnauerunt me	Sepe expugnauerunt me	Πλεονάκις ἐπολέμησάν με
מִנְּעוּרָי גַּם	ab adoleſcentia mea, ſed	a iuuentute mea, etenim non	ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ
לֹא יָכְלוּ לִי׃	non potuerunt mihi. (tes,	potuerunt mihi. (peccatores,	οὐκ ἠδυνήθησάν μοι. (τωλοί,
עַל גַּבִּי חָרְשׁוּ חֹרְשִׁים	Supra dorſū mihi arabāt arā(	Supra dorſū meū fabricauerūt(	ἐπὶ τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρ(
הֶאֱרִיכוּ לְמַעֲנִיתָם׃	ptolongauerunt ſulcū ſuum	prolongauerūt iniquitatē ſuā.	ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.
יְהוָה צַדִּיק קִצֵּץ	DEVS iuſtus incidet	Dominus iuſtus concidet	Κύριος δίκαιος συγκόψει
עֲבוֹת רְשָׁעִים׃	funes impiorum, (trorſum,	ceruices peccatorum,	αὐχένας ἁμαρτωλῶν. (εἰς τὰ ὀπίσω
יֵבֹשׁוּ וְיִסֹּגוּ אָחוֹר	Cōfundanť & reuertanť re(	cōfundātur & cōuertātur retrorſū	Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν(
כֹּל שֹׂנְאֵי צִיּוֹן׃	omnes qui oderunt cion.	omnes qui oderunt ſyon.	πάντες οἱ μισοῦντες σιών.
יִהְיוּ כַּחֲצִיר	Fiant ſicut fenum	Fiant ſicut fenum	Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χόρτος
גַּגּוֹת שֶׁקַּדְמַת	tectorum, quod priuſquā	tectorum quod priuſquā	δωμάτων, ὃς πρὸ τοῦ
שָׁלַף יָבֵשׁ׃	euellatur areſcit. (meſſor	euellatur exaruit. (metet,	ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη. (ῥίζων
שֶׁלֹּא מִלֵּא כַפּוֹ קוֹצֵר	De quo ſi īplebit manū ſuā(	De quo nō impleuit manū ſuā q(	Οὗ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θε(

طوبا للرجل	טב ליה לגברא דמלי	Beatus vir qui impleuit
الذي يدم	מדרשיה מנהון לא	ſcholas ſuas ex ipſis, non
شهوته منهم	יבהתון אחום יצון	confundetur, quando contenderit
فانهم لا يخزون اذا	עם בעלי דבביהון	cum patronis inimicitie ſue
كلموا اعداهم في الابواب	בתרע בית דינא:	in porta domus iudicii.
المزمور السابع والعشرون	שירא דאתאמר על	CXXVIII. Cāticū quod dictū eſt p̄
والمايه طوباهم جميع	מסוקין דתהומא	aſcenſionibus abyſſi.
الخايفين من الرب	טוביהון דכל דחלין ייי	Beati omnes qui timent DEVM,
السالكين في سبله	דאזלין באורחתיה:	qui ambulant in viis eius.
ذا كل من ثمرة	ליגעית אידיך אחם	Laborem manuum tuarum cum
تعبك طوباك	תיכול טובך בעלמא	comederis beatus tu in mundo
والنعمه لك	הדין וטוב לך בעלמא דאתי	iſto, & beatus tu in mundo venturo.
امراتك تكون كالكرمة	אתתך היא גופנא דעבד	Vxor tua erit ſic vitis que facit
المخصبه في جوانب بيتك	פירין על שיפא דביתך	fructum in lateribus domus tue,
بنوك كغروس	בנך היך שתילי אדזיתא	filii tui ſicut plantationes oliuarum
الزيتون حول مايدتك	חזור חזור לפתורך:	in circuitu menſe tue.
هكذا يبارك في الرجل	הא כדין יתברך	Quoniam ecce ſic benedicetur
الخايف من الرب	גברא דדחיל מן קדם ייי:	viro, qui timet a conſpectu DEI.
يباركك الرب	יברכינך מימרא	Benedicat tibi verbum
من صهيون وتنظر خيرات	דייי מן ציון ותחמי	DEI ex cion, & videas
اورشليم كل	בטובתא דירושלם	bona ieruſalem
ايام حياتك	כל יומי חייך:	omnibus diebus vite tue.
وترا البنين لبنيك	ותחמי בנין לבנייך	Et videas filios filiorum tuorum,
والسلم على اسراييل	שלמא על ישראל:	pax ſuper iſrael. (ſionibus
المزمور الثامن والعشرون	שיר דאיתאמר על מסוק	CXXIX. Canticū ꝙ dictū eſt p̄ aſcē(
والمايه مرارا كثيره	דתהומא סגיען דאעיקו	abyſſi. Multi qui moleſtias intulerunt
حاربوني منذ صباي	לי מן טליותי יימר	mihi a iuuentute mea, dicat
يقول اسراييل	כדון ישראל:	nunc iſrael.
مرارا كثيره	סגיען דאעיקו לי מן	Multi qui moleſtias intulerunt mihi
حاربوني منذ صباي	טליותי ברם לא יכילו	a iuuentute mea, verum non potuerūt
ولم يطيقوا قوتي	לאבאשא לי:	inferre malum mihi.
وعلى ظهري جلدني الخطاة	על גושמי חאת חרשיא	Super corpus meum arauerūt arātes,
واطالوا اثمهم	אוריכו למרדותהון:	prolongauerunt arationes ſuas.
الرب عادل قاطع اعناق	ייי זכאה קציץ	Deus iuſtus concidit
الاثمه جميع باغضي	שושלי רשיעיא:	funes impiorum.
صهيون فليخزوا	יבהתון ויהדרון	Confundantur & reuertantur
وليرتدوا على اعقابهم	לאחורא כל סנאי ציון:	retrorſum omnes qui oderunt cion.
وليكونوا مثل عشب	יהון כחציר איגרא דמן	Fiant ſicut fenum tectorum quod
الاجار الذي من قبل	קדם דיצמח אתי קדום	anteq̄ floreſcat irruit ventus notus
ان ينزع يجف	נשיב ביה ואתיבש:	ſpiratq; in illud & ſiccatur.
ولا يملا الحاصد منه يده	דלא מלי אידיה חציד	De quo nō implebit manū ſuā meſſor,

וחצנו מעמר׃	& ſinũ ſuũ manipulos faciẽs.	& ſinũ ſuũ q manipulos colliget	καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα (συλλέγων.
ולא אמרו	& non dixerunt	Et non dixerunt	Καὶ οὐκ εἶπον
העברים ברכת יי	tranſeuntes, bñdictio DEI	qui pteribãt benedictio domini	οἱ παράγοντες, εὐλογία κυρίου
אליכם ברכנו	ſuper vos, benediximus	ſuper vos benediximus	ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογήκαμεν
אתכם בשם יהוה	vobis in nomine DEI.	vobis in nomine domini.	ὑμᾶς ἐν ὀνόματι κυρίου.
קל שיר המעלות	CXXX. Cãticũ graduũ. A.	CXXIX. Canticũ graduũ	ρκθ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
ממעמקים קראתיך יי	De pfũdis cla. ad te DEVS,	De pfundis clamaui ad te dñe,	Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι κύριε,
אדני שמעה בקולי	Deus exaudi vocem meam.	domine exaudi vocem meam.	κύριε εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου.
תהיינה אזניך	Fiant aures tue	Fiant aures tue	Γενηθήτω τὰ ὦτά σου
קשבות לקול	intendentes ad vocem	intendentes in vocem	προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν
תחנוני׃ אם־עונות	depcatiõis mee. Si iniqtates	deprecationis mee. Si iniqtates	τῆς δεήσεώς μου. Ἐὰν ἀνομίας
תשמר־יה אדני	obſeruaueris DEVS, Deus	obſeruaueris domine, domine	παρατηρήσῃς κύριε, κύριε
מי יעמד׃ כי עמך	quis ſuſtinebit. Quia tecum	quis ſuſtinebit. Quia apud te	τίς ὑποστήσεται, ὅτι παρὰ σοὶ
הסליחה למען	eſt indulgentia, vt	propitiatio eſt, &	ὁ ἱλασμός ἐστιν. Ἕνεκεν
תורא׃ קויתי יהוה	timearis. Suſtinui DEVM	propter legem tuam ſuſtinui	τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε
קותה נפשי	ſuſtinuit anima mea,	te domĩe. Suſtinuit anima mea	κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου
ולדברו הוחלתי׃	& verbum eius expectaui.	in verbo eius, ſperauit	εἰς τὸν λόγον σου, ἤλπισεν
נפשי לאדני	Anima mea ad dominum,	anima mea in domino.	ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον.
משמרים לב	a cuſtodia	A cuſtodia	Ἀπὸ φυλακῆς
לבקר שמרים	matutina vſq; ad cuſtodiam	matutina vſq; ad noctem	πρωΐας μέχρι νυκτός,
לבקר׃ יחל ישראל	matutinam. Expectet iſrael	ſperet iſrael	ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπισάτω ἰσραὴλ
אל־יהוה כי־עם־	DEVM, quia apud	in domino. Quia apud	ἐπὶ τὸν κύριον. Ὅτι παρὰ
יהוה החסד	DEVM miſericordia,	dominum miſericordia,	τῷ κυρίῳ τὸ ἔλεος
והרבה עמו פדות׃	& multa apud eũ redẽptio.	& copioſa apud eum redẽptio.	καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις,
והוא יפדה את־	Et ipſe redimet	Et ipſe redimet	καὶ αὐτὸς λυτρώσεται
ישראל מכל עונתיו׃	iſrael ex oĩbo iniqtatibo eio.	iſrael ex oĩbus iniqtatibus eius.	τὸν ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.
קלא שיר המעלות	CXXXI. Cãticũ graduũ	CXXX. Canticũ graduũ.	ρλ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לדוד יהוה לא־גבה	Dauid, DEVS ñ ẽ exaltatũ	Domine non eſt exaltatum	Κύριε οὐχ ὑψώθη, (ὀφθαλμοί μου.
לבי ולא־רמו עיני	cor mũ, neq; elati ſt ocli mi.	cor meũ neq; elati ſũt ocli mei.	ἡ καρδία μου, οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ
ולא־הלכתי	Et non ambulaui	Neq; ambulaui	Οὐδὲ ἐπορεύθην
בגדלות	in magnis, A.	in magnis,	ἐν μεγάλοις,
ובנפלאות ממני׃	& in mirabilibus ſuper me.	neq; in mirabilibus ſuper me.	οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ.
אם לא שויתי	Si non repoſui	Si non humiliter ſentiebam	Εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν
ודוממתי נפשי׃	& ſilere feci animam meam,	ſed exaltaui animam meam.	ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχήν μου. (τέρα αὐτῆς,
כגמל עלי אמו	tanq; lactentẽ ſup matre ſua,	Sic ablactatus ẽ ſup matrẽ ſuã,	Ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μη-
כגמל עלי נפשי	tãq; lactẽtẽ ſup me aĩã meã.	ita retributio in animam meã.	ὡς ἀνταπόδοσις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου.
יחל ישראל אל־יי	Expectabit iſrael DEVM	Speret iſrael in domino,	Ἐλπισάτω ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον
מעתה ועד־עולם׃	ex nunc & vſq; in ſeculum.	ex hoc nunc & vſq; in ſeculum.	ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
קלב שיר המעלות	CXXXII. Canticũ graduũ.	CXXXI. Cãticũ graduũ.	ρλα΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
זכור יהוה לדוד	Memento DEVS Dauidis	Memento domine Dauid,	Μνήσθητι κύριε τοῦ Δαβίδ,
את כל־ענותו׃	& omnis afflictionis eius,	& omnis manſuetudinis eius.	καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ.

& ſcapulas ſuas manipulos faciens.
Et non dixerunt tranſeuntes inde,
benedictio DEI ſuper vos, & non
reſponderunt eis, benediximus
vobis in nomine DEI.

CXXX. Canticũ qđ dictũ eſt pro
aſcenſionibus abyſſi. De
profundis inuocaui te DEVS. A.
DEVS exaudi orationem meam, ſint
aures tue intendentes in vocem
orationis mee. Si iniquitates
obſeruaueris DEVS, DEVS
quis ſuſtinebit. Quoniam tecum
indulgentia eſt vt
videaris. Expectaui DEVM,
expectauit anima mea,
& in gloria eius ſperaui.
Anima mea ſperauit in DEO, ab
obſeruatione cuſtodie matutine
que obſeruaẽ pro ſacrificãdo ſacrificio
matutino. Speret iſrael
in DEO, quoniam apud
DEVM miſericordia
& copioſa cum illo redemptio.
Et ipſe redimet
iſrael ex omnibus iniquitatibus eius.

CXXXI. Cãticũ ꝙ dictũ eſt p aſcẽſio(nibus
abyſſi. DEVS non eſt
exaltatum cor meum, & non
ſunt elati oculi mei,
& non ambulaui in magnis, A.
& in mirabilibus ſuper me.
Si non poſui manum ad os,
& tacere feci animam meam donec
audiret verba legis,
ſicut lactentem animam meam.
Sperabit iſrael in DEO
ex nunc & vſq; in eternũ.

CXXXII. Cãticũ ꝙ dictũ eſt p aſcẽ(ſionibus
abyſſi. Memento DEVS Dauidis.
& omnis afflictionis eius.

A.
Epos Maphæi Vegii.
Exaudi Deus intentis atq; auribus hauri
Fũdimus ex alto quas tibi corde preces.
Et quis ſuſtineat: ſi tu obſeruaris iniqua:
Si tu obſeruaris ſi ma leſacta Deus.
Tu bonus atq; tuis mi ſerans queq; excipis ulnis.
Te propter legem ſuſtinuiq; tuam.
Cõfidant in te populi ſperentq; fideles.
Speraui in te equidẽ ſuſtinuiq; Deus.
Nãq; te apud pietas ẽ lõga redẽptio lõga ẽ
Et redimes noſtris nos Deus ipſe malis.

A. Non ambulaui in magnis. In magnis ambulat, qui nituntur ad ea, que ſuperant uirtutem eorum ut ſcripſit R. Moſſe egyptius libro more hanebochim capite .xxxi. q̃les ſunt qui poſt deliramenta magica cõmertiaq; demonum inſaniunt ſicut olim. Zoroaſter, Oſtanes, Apuſcorus, Zaratus, Marmaridius, Hippocus, Zarmocenides. Simon magus, Apollonius, Carpocrates, monſtroſa nomina, Chiromantici quoq; Genethliaci, Alchimici uel potius Chalchimici. Et qui noua ementiuntur miracula, oſtentantes ſtigmata manuũ & pedũ ac lateris, que non a Deo aut a beato angelo acceperunt, ſed ipſimet ſibi ipſis inculerunt, quo perſuadeant ſe frui Dei conſortio ac ſanctorum, cum tamen membra ſint diaboli.

אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַיהוָה	qui iurauit DEO	Sicut iurauit domino,	Ὡς ὤμοσε τῷ κυρίῳ
נָדַר לַאֲבִיר יַעֲקֹב׃	votũ vouit fortiſſimo Iaacob	votũ vouit Deo Iacob. (mee,	ηὔξατο τῷ θεῷ Ἰακώβ,
אִם־אָבֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי	Si itraue. ĩ tabña. domꝰ mee,	Si itroierõ ĩ tabñaculũ domus(	Εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου,
אִם־אֶעֱלֶה עַל־עֶרֶשׂ	ſi aſcendero ſuper lectum	ſi aſcendero in lectum	εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης
יְצוּעָי׃ אִם־אֶתֵּן	ſtraminis mei. Si dedero	ſtrati mei. Si dedero	στρωμνῆς μου. Εἰ δώσω
שְׁנַת לְעֵינָי	ſomnũ oculis meis, (tionẽ.	ſomnum oculis meis,	ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου,
לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה׃	& palpebris meis dormita(	& palpebris meis dormitatõnẽ.	καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν,
עַד־אֶמְצָא מָקוֹם	Donec inueniam locum	Et requiẽ tꝑibus meis donec(	καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου. Ἕως(
לַיהוָה מִשְׁכָּנוֹת	DEO, tabernacula	dño, tabernaculũ (ĩueniã locũ	τῷ κυρίῳ, σκήνωμα (οὗ εὕρω τόπον
לַאֲבִיר יַעֲקֹב׃	fortiſſimo Iaacob.	Deo Iacob.	τῷ θεῷ Ἰακώβ.
הִנֵּה שְׁמַעֲנוּהָ	Ecce audiuimus eam	Ecce audiuimus eam	Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν
בְאֶפְרָתָה מְצָאנוּהָ	in ephrata, inuenimus eam	in effrata, inuenimus eam	ἐν Ἐφραθᾷ, εὕρομεν αὐτὴν
בִּשְׂדֵי־יָעַר׃	in regione ſaltus.	in campis ſiluę.	ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ.
נָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו	Intremus ĩ tabernacula eiꝰ,	Introibimus ĩ tabernaculũ eiꝰ,	Εἰσελευσόμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ,
נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדֹם	adoremus ſcabellum	adorabimus in loco,	Προσκυνήσομεν εἰς τὸν τόπον
רַגְלָיו׃ קוּמָה יְהוָה	pedum eius. Surge DEVS	vbi ſteterũt pedes eiꝰ. Surge dñe	οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. Ἀνάστηθι κύριε
לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה	in requiẽ tuã, tu (cerdotes	in requiem tuam, tũ (cerdotes	εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ
וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃ כֹּהֲנֶיךָ	& archa fortitudinis tuę. Sa(	& archa ſanctificatiõis tuę, Sa(	καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου. Οἱ ἱερεῖς
יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק	tui induant iuſtitiam,	tui induantur iuſtitiam	σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην,
וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃	& miſericordes tui laudent.	& ſancti tui exultent.	καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται.
חי בַּעֲבוּר	Propter	Propter	Ἕνεκεν
עב דָּוִד	Dauid	Dauid	Δαβὶδ
עַבְדֶּךָ אַל־	ſeruum tuum ne	ſeruum tuum, non	τοῦ δούλου σου μὴ
ם תָּשֵׁב פְּנֵי	auertas faciem	auertas faciem	ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον
נ מְשִׁיחֶךָ׃	Meſſie tui.	chriſti tui.	τοῦ χριστοῦ σου.
נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד	Iurauit DEVS Dauidi	Iurauit dominus Dauid	Ὤμοσε κύριος τῷ Δαβὶδ
אֱמֶת לֹא־יָשׁוּב	veritatem, non auertetur	veritatem & non fruſtrabitur	ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει
מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנְךָ	ab ea. De fructu ventris tui	eum, de fructu ventris tui	αὐτήν. Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου,
אָשִׁית לְכִסֵּא לָךְ׃	ponam ſuper ſedem tuam.	ponam ſuper ſedem tuam.	θήσομαι ἐπὶ τὸν θρόνον σου.
אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ	Si cuſtodierint filii tui (hãc,	Si cuſtodierint filii tui (hęc	Ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοί σου (ταύτην
בְּרִיתִי וְעֵדֹתִי זוֹ	pactũ meũ, & teſtifica. meã(	teſtm̃ meũ, & teſtimonia mea(	τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου(
אֲלַמְּדֵם גַּם־בְּנֵיהֶם	quã docuero eos. Et filii eoꝝ	quę docebo eos. Et filii eorum	ἃ διδάξω αὐτούς. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν
עֲדֵי־עַד יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא	vſq; ĩ etnũ, ſedebũt ſr thronũ	vſq; in ſeculũ ſedebũt ſup ſedẽ	ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου
לָךְ׃ כִּי־בָחַר יְהוָה	tuũ. Quoniã elegit DEVS	tuam. Quoniã elegit dominus	σου. Ὅτι ἐξελέξατο κύριος
בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב	ciõ, deſiderauit eã ĩ hitaculũ	ſyon, elegit eam in habitationẽ	τὴν Σιών, ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν
לוֹ׃ זֹאת־מְנוּחָתִי	ſibi. Hec requies mea A.	ſibi. Hec requies mea	ἑαυτῷ. Αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου
עֲדֵי־עַד פֹּה אֵשֵׁב כִּי	in ſempitnũ, hic habitabo qa	in ſeculũ ſeculi, hic habitabo qm̃	εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὧδε κατοικήσω ὅτι
אִוִּתִיהָ׃ צֵידָהּ בָּרֵךְ	deſideraui eã. Viaticũ eius(	elegi eã. Viduã eius benedicẽs	ᾑρετισάμην αὐτήν. Τὴν χήραν αὐτῆς εὐ(
אֲבָרֵךְ אֶבְיוֹנֶיהָ	bñdicã, paupes eius (bñdicẽs	benedicam, pauperes eius	εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς (λογῶν
אַשְׂבִּיעַ לָחֶם׃	ſaturabo pane.	ſaturabo panibus.	χορτάσω ἄρτων.
וְכֹהֲנֶיהָ אַלְבִּישׁ	Sacerdotes eius induam	Sacerdotes eius induam	Τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω

كما اقسم الرب	דקים קדם יי נדר	Qui iurauit DEO vouit
ونذر لاله يعقوب	לתקיפא דיעקב:	fortiſſimo Iaacob.
ان لا ادخل الى ظلال بيتي	אם איעול על אתתי	Si acceſſero ad vxorem meam,
ولا اصعد على فراش	אין איסק על ערסי	ſi aſcendero ſuper lectum
مضجعي ولا اعطي	מצעי: אין איתן	ſtraminis mei. Si dedero
عيني نوما	שינתא לעייני ל	ſomnum oculis meis
ولا اجفاني نعاسا	לעפעפי נימנומתא:	& palpebris meis dormitationem.
ولا لصدغي راحة حتى	עד דאשכח אתרא	Donec inueniam locum
اجد موضعا للرب	למבני בית מקדשא דיי	pro edificanda domo ſancta DEI,
ومسكنا لاله يعقوب	משכנא אלתקיפא דיעקב:	tabernaculum fortiſſimo Iaacob.
ها قد سمعنا ها	הא שמענא יתה באפרת	Ecce audiuimus eam in ephrata,
في افراثا ووجدناها	אשכחנוה בחקל חורשא	inuenimus eam in campis ſilue
في المزارع الخالية	לבנן אתר דצליאו אבהת	libani loco vbi adorauerunt patres
ندخل الى مسكنه	עלמא: ניעול למשכנוהי	mūdi. Intrabimus ī tabernaculis eius,
ونسجد لاثر قدميه	נסגוד הדום כבשא	adorabimus ſcabellum
العمـ حـل	דריגלוהי: קום יי שרי בבית	pedū eius. Surge DEVS pone ī domū
في ملكك	משרוי בייתא את וארון	hoſpitii mei quietem tuam tu & archa
وتابوت قدسك كهنتك	דבית אוריתך: כהניך	in qua eſt lex tua. Sacerdotes
اصفياك يشتملون بالبر	ילבשון לבושין דזכו	tui induent veſtes iuſtitie,
وابرارك بالمجد يبتهجون	ולואי חסידיך ישבחון	& leuite ſacri tui laudes dicent
لاجل	על קורבניא: מטול	propter ſacrificia. Propter
داود	זכותיה דדוד עבדך	meritum Dauidis ſerui tui,
عبدك لا	במיעל ארונא במצע	dum ingredietur archa in medio
ترد وجهك عن	תרעיא לא תתיב אפי	portarum non auertas faciem
مسيحك	שלמה משיחך:	ſalomonis Meſſie tui.
قد اقسم الرب لداود	קיים יי לדוד	Iurauit DEVS Dauidi
بالحق ولا يخلفه	בקשטא לא יתיב מינה	in veritate, non auertetur ab ea,
اني اجلس على كرسيك	מן ולדא דמעך אשוי	de fructu ventris tui ponam
من ثمرة بطنك	מלך על כורסי דילך:	regem ſuper ſedem tuam.
ان حفظ بنوك	אין נטרין בנך קימי	Si cuſtodierint filii tui pactum meum,
عهدي وشهاداتي	וסהידתי דנן דאליפנון	& teſtificatōes meas iſtas q̄s docebo eos
التي اعلمها هم بنوهم	אף בניהון עד עלמין	etiam filii eorum vſq; in ſeculum
الى الابد يجلسون على	יתבון על כורסי	ſedebunt ſuper ſedem
كرسيك لان الرب اختار	דילך: ארי אתרעי יי בציון	tuam. Quoniam elegit DEVS cion,
صهيون ورضيها له	רגג יתה למותב	deſiderauit eam pro habitatione
مسكنا في موضع راحتي	דיליה: דא בית שכינתי	ſua. Hec requies diuinitatis mee
الى الابد ها اسكن لاني	עד עלמא הכא איתיב ארי	vſq; in ſeculum hic habitabo quoniam
احببتها ابارك ارملتها	תרגתה: זוודא מברכא	deſideraui eam. Viatica eius b̄ndicens
تبريكا واشبع	אברך וחשיכהא	benedicam, & pauperes eius
مساكينها خبزا	אסבע לחמא:	ſaturabo panibus.
والبس كهنتها	וכהנהא אלביש לבושי	Sacerdotes eius induam veſtibus

A. Ex libro bereſit raba, ſup illud. Geñ. xxii. Die autem tertio eleuatis oculis uidit locum .i. Deum procul

אמר ר׳ יצחק מהו מרחוק עתיד המקום לירחק מן צדיקיו יכול לעולם ת״ל ואת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אויתיה צידה ברך אברך ואביוניה אשביע לחם לכשיבא אותו שכתוב בו עני ורוכב על חמור ואני והנער נלכה עד כה אר׳ יהושע בן לוי נר פה נ סוף כה יהיה זרעך ונשתחוה ונשובה אליכם בישרו שהוא חוזר מהר המוריה בשלום אמר ר׳ יצחק והכל בזכות השתחויה אברהם אבינו לא חזר אלא בזכות השתחויה של׳ ונשתחוה ונשובה אליכם ישר׳ לא נגאלו ממצרים אלא בזכות השתחויה של׳ ויאמן העם וישמעו כי פקד התורה לא נתנה לישר׳ א״א בזכות השתחויה של׳ והשתחויתם מרחוק נגש משה חנה לא נתקדשה אלא בזכות השתחויה של׳ וישתחוו ליתוה ויזכרה יי הגליות לא מתכנסות אלא בזכות השתחויה של׳ והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול בית המקדש לא נבנה אל׳ בזכות השתחויה של׳ רוממו יי׳ אלהינו והשתחוו אף המתים לא חיין אלא בזכות השתחויה של׳ בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יי׳ עושינו

.i. Dixit .R. Iſaac qd eſt uidit Deum p̄cul? ſiue manentē a lōge? Nimirumquoniam tenetur Deus elongari ab amicis ſuis. Erit ne hoc ſemper? Docemur reſponſionem ex eo q̄ ſcriptū eſt. Hec requies mea in eternū hic manebo quoniam experii illam. Viaticū eius b̄ndictionibus benedicā, pauperes ſiue egenos eius, ſaturabo pane. Quando ueniet ille de quo ſcriptū eſt, pauper & equitans ſuper aſinum, reuertetur Deus ad amicos ſuos, ſequitur. Ego & puer ibimus uſq; illuc. Dixit. R. Ioſua filius Leui. Quare dictū eſt in fine hor: uerborum .i. Sic erit ſemen tuū. Et adorabimus & reuertemur ad uos. Quoniam reuellatum erat

ישע וחסידיה רנן	ſalute & miſicōdes eiꝰ laude	ſalutari, & ſancti eius exultatiōe	σωτήριον, καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει
ירננו : שם אצמיח	laudabunt. Ibi oriri faciam	exultabunt. Illuc producam	ἀγαλλιάσονται. Ἐκεῖ ἐξανατελῶ
קרן לדוד ערכתי	cornu Dauid, paraui	cornu Dauid, paraui	κέρας τῷ Δαβίδ, ἡτοίμασα
נר למשיחי :	lucernam Meſſie meo.	lucernam chriſto meo.	λύχνον τῷ χριστῷ μου.
אויביו אלביש	Inimicos eius induam	Inimicos eius induam	Τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω
בשת ועליו	confuſione, ſuper ipſum aūt	confuſione, ſuper ipſum autem	αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν
יציץ נזרו :	effulgebit diadema eius.	efflorebit ſanctificatio mea.	ἐξανθήσει τὸ ἁγίασμά μου.
קלג שיר המעלות	CXXXIII. Cāticū graduū	CXXXII. Canticū graduū.	ρλβ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לדוד הנה מה טוב	Dauidis. Ecce quā bonum	Ecce q̄ bonum &	Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν,
ומה נעים שבת	& quam ſuaue, habitare	q̄ iocundum, habitare	ἢ τί τερπνὸν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν
אחים גם יחד :	fratres ſimul.	fratres in vnum.	ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό.
כשמן הטוב על	Sicut oleum optimum in	Sicut vnguentum in	Ὡς μύρον ἐπὶ
הראש ירד על הזקן	capite, qđ deſcēdit in barbā,	capite, quod deſcendit in barbā	κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα,
זקן אהרן שירד	barbā Aharon, qđ deſcendit	barbā Aaron, Quod deſcendit	τὸν πώγωνα τὸν Ἀαρών. Τὸ καταβαῖνον
על פי מדותיו :	ſup oram veſtimentoꝝ eius.	in oram veſtimenti eius,	ἐπὶ τὴν ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ.
כטל חרמון שירד	Sic̄ ros charmon, q deſcēdit	ſicut ros hermon qui deſcendit	Ὡς δρόσος ἀερμὼν ἡ καταβαίνουσα
על הררי ציון כי	ſuper montana cion, quoniā	in montem ſyon. Quoniam	ἐπὶ τὰ ὄρη σιών. Ὅτι
שם צוה יי את הברכה	ibi mandauit DEVS bñdi(	illic mandauit dñs bñdictionē,	ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλογίαν
חיים עד העולם :	& vitā vſq̄ ī eťnū. (ctionē,	& vitam vſq̄ in ſeculum.	καὶ ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος.
קלד שיר המעלות	CXXXIIII. Cāticū grad.	CXXXIII. Canticū graduū.	ρλγ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
הנה ברכו את יי כל	Ecce benedicite DEO, oēs	Ecce nunc benedicite dño, oēs	Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες
עבדי יי העמדים	ſerui DEI, qui ſtatis	ſui dñi. Qui ſtatis (In noctibus	οἱ δοῦλοι κυ. Οἱ ἑστῶτες(Ἐν ταῖς νυξὶν
בבית יי בלילות	in domo DEI in noctibus.	ī do. dñi ī atriis domꝰ Dei nři.(	ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν.
שאו ידכם קדש	Leuate manus vr̄as ad ſāctū	extollite manus veſtras ī ſancta	ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια,
וברכו את יהוה :	& benedicite DEO.	& benedicite domino.	καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον.
יברכך יהוה מציון	Bñdicat te DEVS ex cion,	Benedicat te dominus ex ſyon,	Εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ σιὼν,
עשה שמים וארץ :	factor celi & terre.	qui fecit celum & terram,	ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
קלה הללו יה הללו	CXXXV. Allā. Laudate	CXXXIIII. Allā. Laudate	ρλδ΄. Ἀλληλούϊα. Αἰνεῖτε
את שם יהוה	nomen DEI,	nomen domini,	τὸ ὄνομα κυρίου,
הללו עבדי יהוה :	laudate ſerui DEI.	laudate ſerui dominum.	αἰνεῖτε δοῦλοι κύριον.
שעמדים בבית יי	Qui ſtatis in domo DEI,	Qui ſtatis in domo domini	Οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου,
בחצרות בית	in atriis domus	in atriis domus	ἐν αὐλαῖς οἴκου
אלהינו : הללו יה	DEI nři. Laudate DEVM	Dei noſtri. Laudate dominum	θεοῦ ἡμῶν. Αἰνεῖτε τὸν κύριον
כי טוב יהוה זמרו	qm̄ bonus DEVS, cantate	quia bonus dominus, pſallite	ὅτι ἀγαθὸς κύριος, ψάλατε
לשמו כי נעים :	nomini eius qm̄ ſuaue eſt.	nomini eius quoniam ſuaue.	τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὅτι καλόν.
כי יעקב בחר לו יה	Qm̄ Iaacob elegit ſibi DE(	Qm̄ Iacob elegit ſibi dominus	Ὅτι τὸν Ἰακὼβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ κς
ישראל לסגלתו :	iſrael in peculiū ſuū. (VS	iſrael in poſſeſſionem ſibi.	ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτοῦ.
כי אני ידעתי כי	Quia ego ſcio quod	Quia ego cognoui quod	Ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα, ὅτι
גדול יהוה ואדנינו	magnus DEVS, & dñs nř	magnus eſt dñs, & Deus noſter	μέγας ὁ κύριος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν
מכל אלהים כל	pre omnibus DIIS. Omnia	pre omnibus diis. Omnia	παρὰ πάντας τοὺς θεούς. Πάντα
אשר חפץ יי עשה	que voluit DEVS fecit	quecunq̄ voluit dominus fecit	ὅσα ἠθέλησεν ὁ κύριος ἐποίησεν

سرورا وابرارها خلاصا	פורקן וחסידהא משבח	redemptionis & pii eius laude
اشرق هناك وجددا	ישבחון תמן אצמח מלך	laudabūt. Vbi germinare faciā regnū
قرنا واسع لداود	יקר לבית דויד סדרית	glorie domui Dauidis, ordinaui
نورا لمسيحي	שרגא למשיחי	lucernam Messie meo.
اعداه واشمل	בעלי דבבוהי אלביש	Patronos inimicitie eius
خزيا وبزهر	לבושין דבהתא ועלוהי	induam vestes cōfusionis, & sup ipsum
عليه قدسي	יציץ כלילה:	florebit corona eius. (ſionibus abyſſi.
المزمور الثاني والثلثون	שירא דאתאמר על מסוקיהון דתהום	CXXXIII. Cāticū ꝗ dictū est ꝑ aſcē(
والمايه ها ما احسن	הא כמה טב וכמה	Ecce quam bonum & quam
وابهج الاخوه	בסים למיתב ציון וירושלם	iocundum habitare cion & ieruſalem
اذا سكنوا جميعا	כתרין גוברין כחדא:	ſicut duoin vnum.
كمثل الطيب الذي يجري على	כמשח טב דמתרק	Sicut vnguentū bonū qd̄ effuſum eſt
الراس النازل على اللحيه	על רישא נחית	ſuper capur deſcenditq́
لحية هرون النازله	על דקניה דאהרן ונחית	ſuper barbam Aharon, & deſcendit
على جيب قميصه	על אימרא דלבושיה:	ſuper oram veſtimenti eius.
ومثل طل حرمون المنحدر	היך טלא דחרמון דנחית	Sicut ros hermon qui deſcendit
على جبل صهيون لان	על טוורי ציון ארום	ſuper montes cion, quoniam
هناك امر الرب بالبركة	תמן פקיד יי ית ברכתא	illic precepit Deus benedictionem
والحياة الى الابد	וחיי עד עלמא:	& vitā vſq; in etnū. (ſionibus abyſſi.
المزمور الثالث والثلثون	שירא דאתאמר על מסוקיהון דתהום	CXXXIIII. Cāticū ꝗ dictū ē ꝑ aſcē(
والمايه ها باركوا الرب	הא בריכו ית יי כל עבדוהי	Ecce benedicite Deo omnes ſerui
يا جميع عبيد الرب القايمين	דיי דקיימין על מטרת בית	DEI, Qui ſtatis ſuper cuſtodia domus
في بيت الرب في مواطن	מקדשא דיי ומשבחין בלילה	ſanctuarii DEI, & laudatis in nocte.
بيت الهنا ارفعوا ايديكم	טולו ידיכון כהניא על	Leuate manus veſtras ſacerdotes ſup
في الليالي الى القدس وباركوا	דוכן קודשא וברכו ית יי	ambonem ſanctū & benedicite DEO.
الرب يباركك الرب من صهيون	יברכינך יי מציון	Benedicat tibi DEVS ex cion
خالق السما والارض المزمور	דעבד שמיא וארעא:	qui fecit celum & terram.
الرابع والثلثون والمايه سبحوا	הללויה שבחו	CXXXV. Aleluia. Laudate
الاسم الهي	ית שמא דיי שבחו	nomen DEI,
مجدوا يا عبيد الرب	שבחו עבדין דיי	laudate ſerui DEI.
القايمين في بيت الرب	דקיימין בבית מקדשא	Qui manetis in domo ſancta
في ديار بيت	דיי בדרת בית	DEI in atriis domus
الهنا سبحوا الرب	אלהנא: שבחו קדם יי	Dei noſtri. Laudate coram DEO
فانه صالح ورتلوا	ארום טב יי זמרו	quoniam bonus DEVS, pſallite
لاسمه العظيم	לשמיה ארום בסים:	nomini eius quoniam ſuaue.
لان الرب اصطفى يعقوب له	ארום דבית יעקב בחר ליה	Quoniam domum Iaacob elegit ſibi
واسرايل مبرا له	יי ישראל לחביביה:	DEVS iſrael dilectum ſuum.
علمت ان الرب عظيم	ארום אנא ידעית ארום	Quoniam ego ſcio quod
هو وان الهنا شامخ	רב יי ורבוננא	magnus eſt DEVS, & dñator noſter
من جميع الالهة وكلما	על כל אלהיא: כל	pre omnibus Diis. Omnia
شا الرب صنعه	דאתרעי יי עבד	que voluit DEVS fecit,

ille qd̄ reuerſurus eſt a monte moria in pace reqȝ bene peracta. Dixit. R. Iſaac cūcta hec propter meritum adorationis, Abraham pater noſter nō eſt reuerſus niſi propter meritum adorationis ſicut dictum eſt. Et adorabimus & reuertemur ad uos, Iſrael non fuit redemptus ex egypto niſi propter adorationis meritum ſicut dictum eſt. Et adorabitis a lōge, & prope accedet Moſſe. Lex data non fuit niſi propter meritum adorationis ſicut dictū eſt. Et credidit populus & audiuit qd̄ redēptionem feciſſet Deus, & incuruate ſūt & adorauerunt Anna non fuit exaudita niſi ꝓpter adorationis meritum ſicut dictu eſt. Et adorauit corā Deo & recordatus eſt eius. Tranſmigrationes ſiue captiuitates nō ſūt redempte niſi propter meritum adorationis ſicut dictū eſt. Et erit in illo die clanget tuba magna & uenient qui diſperſi erant de regione Aſſur, & qui non erant in uia, de terra egypti & adorabūt dominum in habitaculo ſanctuarii & in Ieruſalem Templū edificatum non fuit niſi propter meritum adorationis ſicut dictū eſt Exaltate dominū Deum noſtrū & adorare in templo ſancto eius. Mortui non reſurgēt niſi propter meritum adorationis ſicut dictū eſt. Venite adoremus & genuflectamus & benedicamus corā te q fecisti nos. Et qdē de reſurrectōe mortuoꝝ hec leguntur in libro Helle hadeuarim rabba

ר פפאי אומר כל בריות שנבראו מן השמים נפשן וגופן מן השמים וכל שנבראו מן הארץ נפשן וגופן מן הארץ ולפיכך עשה אדם תורה ועשה רצון אביו שבשמים הרי הוא כבריותיו של מעלה שנ אני אמרתי אלהים אתם ואם לא עשה תורה ולא רצון אביו שבשמים הרי הוא כבריות של מטה שנ אכן כאדם

בשמים ובארץ	in celo & in terra	incelo & in terra,	ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ.
בימים וכל	in mari & in omnibus	in mari & in omnibus	Ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις
תהומות : מעלה	abyſſis. Leuans	abyſſis. Educens	ταῖς ἀβύσσοις. Ἀνάγων
נשאים מקצה הארץ	nubes de ſummitatibus t̄re,	nubes ab extremo terre,	νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς,
ברקים למטר עשה	fulgura in pluuiam fecit.	fulgura in pluuiam fecit.	ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν.
מוצא רוח	Educens ventos	Qui produxit ventos	Ὁ ἐξάγων ἀνέμους
מאוצרותיו : שהכה	de theſauris ſuis, qui p̄cuſſit	de theſauris ſuis, qui percuſſit	ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξε
בכורי מצרים	primogenita egypti	primogenita egypti	τὰ πρωτότοκα αἰγύπτου,
מאדם עד-בהמה :	ab homine vſq; ad pecus.	ab homine vſq; ad pecus.	ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.
שלח אותת ומפתים	Miſit ſigna & portenta	Et miſit ſigna & prodigia	Ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα
בתוככי מצרים	in medio tui egypte	in medio tui egypte,	ἐν μέσῳ σου αἴγυπτε.
בפרעה ובכל עבדיו	in Parao & in cunctos ſeruos	in Pharaonem & in oēs ſeruos	Ἐν φαραὼ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις
שהכה גוים רבים	eius. Qui p̄cuſſit gētes mul(	eius. Qui p̄cuſſit gētes multas,	αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλά,
והרג מלכים	& occidit reges (tas,	& occidit reges	καὶ ἀπέκτεινε βασιλεῖς
עצומים : לסיחון	fortes. Cichon	fortes. Seon	κραταιούς. Τὸν σηὼν
מלך האמרי ולעוג	regem amorreorum, & Og	regem ammorreorum & Og	βασιλέα τῶν ἀμορραίων καὶ τὸν ὢγ
מלך הבשן ולכל	regem Baſſan, & omnia	regem Baſan, & om̄nia	βασιλέα τῆς βασὰν, καὶ πάσας
ממלכות כנען :	regna chanaam.	regna chanaan.	τὰς βασιλείας χαναάν.
ונתן ארצם נחלה	Et dedit terrā eoꝝ hēditatē,	Et dedit terram eoꝝ hēditatē,	Καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν,
נחלה לישראל עמו :	hereditatē iſrael populo ſuo.	hereditatem iſrael populo ſuo.	κληρονομίαν ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.
יהוה שמך לעולם	DEVS nomē tuū ī eternū,	Domine nomen tuū in eternū,	Κύριε τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
יהוה זכרך לדר ודר	DEVS mēo. tua ī ge. & ge.	dn̄e mēoriale tuū ī gn̄atōnē & (	καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
כי-ידין יהוה	Quia iudicabit DEVS	Quia iudicabit dn̄s (gn̄atiōnē.	Ὅτι κρινεῖ κύριος
עמו ועל-	populum ſuum, & in	populum ſuum, & in	τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
עבדיו יתנחם :	ſeruis ſuis conſolabitur.	ſeruis ſuis deprecabitur.	τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.
עצבי הגוים כסף	Idola gentium argentum	Simulachra gentium argentū	Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον
וזהב מעשה ידי	& aurum opera manuum	& aurum, opera manuum	καὶ χρυσίον ἔργα χειρῶν
אדם : פה-להם ולא	hominum. Os habent & non	hominum. Os habent & non	ἀνθρώπων. Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ
ידברו עינים להם	loquentur, oculos habent	loquentur, oculos habent	λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι
ולא יראו : אזנים	& nō videbunt. Aures habēt	& non videbunt. Aures habent	καὶ οὐκ ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι
להם ולא יאזינו	& non audient,	& non audient,	καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται,
אף אין-יש רוח	ſed nec eſt ſpiritus	neq; enim eſt ſpiritus	οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα
בפיהם : כמוהם	in ore eorum. Similes illis	in ore ipſorum. Similes illis	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Ὅμοιοι αὐτοῖς
יהיו עשיהם כל	ſint facientes ea, & omnis	fiant qui faciunt ea, & omnes	γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτά, καὶ πάντες
אשר בטח בהם :	qui confidit in eis.	qui confidunt in eis.	οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτοῖς.
בית ישראל ברכו	Domus iſrael benedicite	Domus iſrael benedicite	Οἶκος ἰσραὴλ εὐλογήσατε
את-יהוה בית אהרן	DEO, domus Aharon	domino, domus Aaron	τὸν κύριον. Οἶκος ἀαρὼν
ברכו את-יהוה	benedicite DEO.	benedicite domino.	εὐλογήσατε τὸν κύριον.
בית הלוי ברכו	Domus Leui benedicite	Domus leui benedicite	Οἶκος λευὶ εὐλογήσατε
את-יהוה יראי יהוה	DEO, timentes DEVM	domino, qui timetis dominum	τὸν κύριον. Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον
ברכו את-יהוה :	benedicite DEO.	benedicite domino.	εὐλογήσατε τὸν κύριον.

في السما والارض	בשמיא ובארעא	in celis & in terra
وفي البحار وجميع	ביממיא ובכל	in mari,& in omnibus
الاغماق الذي يصعد	תהומיא : מסיק	abyſſis.Eleuans
السحاب من اقاصي الارض	ענני מסיפי ארעא	nubes ab extremis terre,
وجعل البرق للمطر	ברקין למיחת מיטרא	fulgura pro deſcenſu pluuie
الذي اخرج الرياح	עבד דמפק זיקין מן	fecit.Qui produxit uentos de
من خزاينه الذي اهلك	תוסברא דיליה : דקטל	theſauris ſuis.Qui interfecit
ابكار مصر	בוכריא דמצרים	primogenita egypti
من الانسان الى البهيمة	מאינשא ועד בעירא	ab homine vſq; ad pecus.
وارسل الايات والعجايب	שדר אתין ותמהין	Miſit ſigna & portenta
في وسط • يا مصر	במציעא דמצרים	in medio tui egypte,
في فرعون وجميع عبيده	בפרעה ובכל עבדוהי	in Pharaonem & in omnes ſeruos eius.
الذي اهلك شعوبا كثيرة	דמחא עממין סגיאין	Qui percuſſit populos plurimos,
وقتل ملوكا	וקטל מלכין תקיפין	& interfecit reges fortes.
اعزا سيحون	לסיחון מלכא	Sichon regem
ملك الاموريين وعوج	אמוראי ולעוג מלכא	amorreorum,& Og regem
ملك بيسان وجميع	דמתנן ולכל	Baſſan & omnes
ممالك كنعان	מלכות כנענאי	reges cananeos.
واعطى ارضهم ميراثا	ויהב ארעהון לאחסנא	Et dedit terras eorum hereditatem,
ميراثا لشعبه اسرايل	אחסנתא לישראל עמיה	hereditatem iſrael populo ſuo.
اسمك يا رب دايم الى الابد	יי שמך לעלם	DEVS nomen tuum in eternum,
وذكرك من جيل الى جيل	יי דוכרנך לדר ודר	DEVS mẽoria tuã ĝnatõe & ĝnatõe
الرب يدين	ארום ידין מימרא דיי	Quoniam iudicabit verbum DEI
على شعبه	דינא דעמיה ועל עבדוהי	iudiciũ populi ſui,& ſuper ſeruos ſuos
ويعزي عبيده	צדיקיא יתוב ברחמוהי	iuſtos cõuertetur in miſerationibus ſuis.
اوثان الامم ذهب	טעון עממיא סימא	Idola populorum argentea
وفضة عمل ايدي	ודהבא עובד	& aurea,opera
البشر لها افواه ولا	בר נשא : פום להון ולא	hominis.Os habent & non
تنطق ولها اعين ولا	ממללין עינין להון	loquuntur,oculos habent
تبصر ولها اذان	ולא חמיין : אודנין	& non vident.Aures
ولا تسمع	להון ולא ציתין	habent & non audiunt,
ولا روح	נחירי להון ולא אית רוחא	naſum habent & non eſt ſpiritus
في افواهها فليكن	בפומהון : דכותהון	vite in ore ipſorum.Similes illis
صانعوها مثلها • وجميع	יהון עבדיהון כל	fiant qui faciunt ea,& omnes
من يتوكل عليها	דמתרחצין עליהון	qui confidunt in eis.
يا ال اسرايل باركوا	דבית ישראל בריכו	Domus iſrael benedicite
الرب يا ال هرون	ית יי דבית אהרן	DEVM,domus Aharon
باركوا الرب	בריכו ית יי	benedicite DEVM
يا ال لاوي باركوا	דבית לוי בריכו	domus leui benedicite
الرب يا خايفي الرب	ית יי דחליא דיי	DEVM,timentes DEVM
باركوا الرب	בריכו ית יי	benedicite DEVM.

.i. Dixit . R . Cimai. Omnium creaturarũ que de celo create ſũt, anima & corpus ad celum pertinet. Creaturarũ uero que de terra create ſunt, aĩa & corpus ad terrã pertinet. Itaq; ſi obſeruat homo legem ac uoluntatem patris ſui qui in celis eſt, citra dubiũ efficit de numero creaturarũ ſupernarũ ſicut ſcriptũ eſt. Ego dixi Dii eſtis uos. Atqui ſi nõ obſeruat legẽ ac uoluntatẽ patris ſui qui in celis eſt efficitur de numero creaturarũ inferiorum ſicut ſcriptũ eſt. Profecto ſicut hoĩes moriemini. Quapropter ẽ dictum a R. Cimai non extare aliquod ſcripture capitulũ in quo non fiat mentio de reſurrectione mortuorũ, tam & ſi uis noſtra non poſſit illud penetrare. Et hoc eſt ꝙ ſcriptum eſt. A quatuor partibꝰ ueniet ſpiritus quẽ nomen Dei uocabit. Repertum eſt aũt in cõmentariis iudicum ꝙ nõ protulit Moſſe nomen domini, niſi poſt unũ & uiginti uerba. Sz a quo didicit hoc: Ab angelis miniſtrantibus. Quãdoquidem angeli ipſi miniſtrantes non proferunt Dei nomen, niſi poſt ternã ſanctitatem quẽadmodum dictum eſt. Vocabit hunc & illum & dicet ſanctus ſanctus ſãctus, &c.

Reſurrectio

ברוך יהוה	Benedictus DEVS	Benedictus dominus	Εὐλογητὸς κύριος
מציון שכן יר	ex eion,qui habitat	ex ſyon,qui habitat	ἐν σιὼν ὁ κατοικῶν
ירושלם הללו־יה :	in Ieruſalē Aleluia. (bonus,	ī hieru'alē.Allā.(dño qm̄ bono	ἱερουσαλήμ. (κυρίῳ ὅτι ἀγαθός,
קלו הודו ליהוה כי טוב	cxxxvi.Cōfitemi DEO,qm̄(	CXXXV. Allā. Cōfitemi(	ρλέ. Ἀλληλούϊα. Ἐξομολογεῖσθε τῷ(
כי לעולם חסדו :	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
הודו לאלהי האלהים	Confitemini Deo Deorum,	Confitemini Deo Deorum,	Ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν,
כי לעולם חסדו :	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
הודו לאדני	Confitemini domino	Confitemini domino	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ
האדנים כי ל	dominorum, quoniam	dominorum.	τῶν κυρίων,
לעולם חסדו :	in eternū miſericordia eius	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לעשה נפלאות	Qui fecit mirabilia	Qui facit mirabilia	Τῷ ποιήσαντι θαυμάσια
גדלות לבדו	magna ſolus,	magna ſolus,	μεγάλα μόνῳ,
כי לעולם חסדו :	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לעשה השמים	Qui fecit celos	Qui fecit celos	Τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς
בתבונה כי לעולם	in intellectu,qm̄ in eternum	in intellectu,quoniā in ſeculum	ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו לרקע הארץ	miſicō.eiꝰ.Qui extēdit t͂rā	miſi.eius.Qui firmauit terrā	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν
על המים כי לעולם	ſuper aquas,qm̄ in eternum	ſuper aquas,quoniā in ſeculum	ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו : לעשה אורים	miſi.eius.Qni fec̄ luminaria	miſi.eius.Qui fecit luminaria	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι φῶτα
גדלים כי לעולם	A. magna,quoniā in eternū	magna,quoniam in ſeculum	μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו : את השמש	miſericordia eius.Solem	miſericordia eius.Solem	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὸν ἥλιον
לממשלת ביום כי	in poteſtate diei,quoniam	in poteſtatem diei,quoniam	εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι
לעולם חסדו :	in eternū miſericordia eius.	in ſeculum miſericordia eius.	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
את הירח וכוכבים	Lunam & ſtellas	Lunam & ſtellas	Τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας
לממשלות בלילה	in poteſtatibus noctis,	in poteſtatem noctis,	εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός,
כי לעולם חסדו :	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
למכה מצרים	Qui percuſſit egyptum	Qui percuſſit egyptum	Τῷ πατάξαντι αἴγυπτον
בבכוריהם כי	in primogenitis eoꝝ,quoniā	cum primogenitis eorum,	σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν,
לעולם חסדו :	in eternū miſericordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
ויוצא ישראל	Et eduxit Iſraelem	Qui eduxit iſrael	Καὶ ἐξαγαγόντι τὸν ἰσραὴλ
מתוכם כי לעולם	de medio eoꝝ qm̄ in eternū	de medio eorum,qm̄ in ſeculū	ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו : ביד חזקה	miſcordia eiꝰ.In māu valida	miſicōdia eius.In manu potēti	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐν χειρὶ κραταιᾷ
ובזרוע נטויה כי	& brachio extento,qnoniam	& brachio excelſo,	καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ,
לעולם חסדו :	in eternū miſericordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לגזר ים סוף	Qui diuiſit mare rubrum	Qui diuiſit mare rubrum	Τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν
לגזרים כי לעולם	in diuiſiones,qm̄ in eternum	in diuiſiones, quoniā in ſeculū	εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו : והעביר	miſicor.eius.Et trāſire fecit	miſericordia eius.Et eduxit	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ διαγαγόντι
ישראל בתוכו כי	Iſrael p mediū eius,quoniā	iſrael per medium eius,quoniā	τὸν ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι
לעולם חסדו :	in cētnū miſi.eius. (citū eius	in ſeculū miſicor.eius. (tē eius	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. (μιν αὐτοῦ
וניער פרעה וחילו	Et ouoluit Parao B.& exer(	Et excuſſit Pharaonē & virtu(	Καὶ ἐκτινάξαντι φαραὼ καὶ τὴν δύνα(
בים סוף כי לעולם	in mari rubro,qm̄ in eternū	in mari rubro,quoniā in ſeculū	εἰς θάλασσαν ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו : למוליך עמו	miſi.e.Qui duxit pplm̄ ſuū	miſi.e.Qui traduxit pplm̄ ſuū	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ

تبارك الرب مَن	בְּרִיךְ יְיָ מִ	Benedictus DEVS
صهيون الساكن	מִצִּיוֹן דְאַשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּיהּ	ex cion qui poſuit diuinitatem ſuam
في اورشليم المزمور الخامس	בִּירוּשְׁלֶם הַלְלוּ־יָהּ׃	in ieruſalem Aleluia. (qm̄ bonus,
والثلثون والمايه اشكروا	שַׁבְּחוּ קֳדָם יְיָ אֲרוּם טָב	CXXXVI. Laudes dicite corā DEO(
الرب فانه صالح والى الابد	אֲרוּם לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	quoniam in eternum benignitas eius.
رحمته اشكروا اله الالهه	שַׁבְּחוּ לֶאֱלָהּ אֱלָהַיָּא	Laudes dicite Deo Deorum
فانه صالح والى الابد رحمته	אֲרוּם לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	quoniam in eternum benignitas eius.
اشكروا رب	שַׁבְּחוּ לְרִבּוֹן	Laudes dicite domino
الارباب	רִבּוֹנַיָּא אֲרוּם	dominorum, quoniam
فانه صالح والى الابد رحمته	לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	in eternum benignitas eius.
الذي صنع الايات	לְעָבֵיד פְּרִישָׁן	Qui fecit mirabilia
الباهره وحده	רַבְרְבָן בִּלְחוֹדוֹהִי	magna ſolus,
والى الابد رحمته	אֲרוּם לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	quoniam in eternum benignitas eius.
الذي خلق السموات	לְעָבֵיד שְׁמַיָּא	Qui fecit celos
بحكمته والى الابد	בְּבִינְתָּא אֲרוּם לְעָלַם	in intelligentia, quoniam in eternum
رحمته الذي ثبت الارض	טוּבֵיהּ׃ לְרַדֵּיד אַרְעָא	benignitas eius. Qui extendit terram
على المياه والى الابد	עִלָּוֵי מַיָּא אֲרוּם לְעָלַם	ſuper aquas, quoniam in eternum
رحمته الذي خلق الانوار	טוּבֵיהּ׃ לְעָבֵיד נְהוֹרִין	benignitas eius. Qui fecit luminaria
العظيمه وحده والى الابد	רַבְרְבִין אֲרוּם	magna, quoniam in eternum
رحمته الشمس	לְעָלַם טוּבֵיהּ׃ יַת שִׁמְשָׁא	benignitas eius. Solem
لسلطان النهار والى	לְמִשְׁלַט בִּימָמָא אֲרוּם	vt preeſſet in die, quoniam
الابد رحمته	לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	in eternum benignitas eius.
القمر والنجوم	יַת סִיהֲרָא וְכוֹכְבַיָּא	Lunam & ſtellas
لسلطان الليل	לְמִשְׁלַט בְּלֵילְיָא	vt preeſſent in nocte,
والى الابد رحمته	אֲרוּם לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	quoniam in eternum benignitas eius.
الذي ضرب مصر	לְמָחֵי מִצְרָאֵי	Qui percuſſit egyptum
مع ابكارها والى	בְּמַכְתָּשִׁין קְטַל בּוּכְרֵיהוֹן	plagis, & occidit primogenita eorum,
الابد رحمته	אֲרוּם לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	quoniam in eternum benignitas eius.
واخرج اسرائيل	וְאַפֵּיק יִשְׂרָאֵל	Qui eduxit iſraelem
من بينهم والى الابد	פְּרִיקִין מִבֵּינֵיהוֹן אֲרוּם	redimēs eos de medio eoꝝ, qm̄ ī eternū
رحمته بيد عزيزه	לְעָלַם טוּבֵיהּ׃ בְּיַד תַּקִּיפָא	benignitas eius. In manu forti.
وذراع رفيعه والى	וּבִדְרָע מְרָמָם אֲרוּם	& brachio excelſo, quoniam
الابد رحمته	לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	in eternum benignitas eius.
الذي فلق البحر الاحمر	לְצָרֵיד יַמָּא דְסוּף	Qui diuiſit mare rubrum
افلاقا والى الابد	לְצִילְחִין אֲרוּם לְעָלַם	in diuiſiones, quoniam in eternum
رحمته واجاز	טוּבֵיהּ׃ וְאַעְבַּר	benignitas eius. Et tranſire fecit
اسرائيل في وسطه والى	יִשְׂרָאֵל בִּמְצִיעֵיהּ אֲרוּם	iſrael per medium eius, quoniam
الابد رحمته	לְעָלַם טוּבֵיהּ׃	in eternum benignitas eius.
وغرق فرعون وكل جنوده	וְשַׁנִּיק פַּרְעֹה וְחֵילְוָתֵיהּ	Et inuoluit Pharaonē & exercitū eius
في البحر الاحمر والى الابد	בְּיַמָּא דְסוּף אֲרוּם	in mari rubro, quoniam (pulū ſuū
رحمته الذي هدى شعبه	לְעָלַם טוּבֵיהּ׃ לִמְהַלֵּיךְ עַמֵּיהּ	ī eternū benignitas eius. Et eduxit po(

A. Ex fragmētis cabaliſticis [illegible] בפעלתם הם כל העולם .i. De duobus luminaribus ſcriptū eſt. Sunt luminaria in extenſione celorum. Et quidē ſapientes authores noſtri, declarauerunt nobis citra dubium quātum datum eſt eis itelligere de re hac, dixeruntq; Luminaria ſcriptum eſt, & alter eorū eſt ſol, alter uero luna, quorum occultus ſenſus denotat ſiue ſignificat, lineā praſina, & cor tenerum. Et demū iubeo te ueraciter ſcire, quod cauſa totius idolatrie fuit dualitas, & bene aduertito hoc. Id uero quod dixerunt ſapientes Luminaria ſcriptū ē, cōtinet myſterium ſiue ſecretum trinitatis, quam uocauerūt adornatum ſiue pulchritudinem cū cōiunctione ad ſuam propriam ſubſtantiā perſpicies autem tum ex ſole tum ex luna, quod operibus eius comprehendit mundū totum.

B. Parao. Sic.n. proferunt hebrei, nec reperitur ſcriptum Pharao in tota ſerie ſacre ſcripture niſi tantū ſemel.

parao per pharao

בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם	per deſertum,qm̄ in eternū	p deſertū,qm̄ in ſclm miſi.eius.	ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔ(
חַסְדּוֹ׃ לְמַכֵּה מְלָכִים	miſi.eius.Q ui pcuſſit reges	Q ui percuſſit	Τῷ πατάξαντι (λεος αὐτοῦ.
גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם	magnos,quoniam in eternū	reges magnos.qm̄ in ſeculum	βασιλεῖς μεγάλους ὅτι εἰς τὸν
חַסְדּוֹ׃ וַיַּהֲרֹג	miſericordia eius.Et occidit	miſericordia eius.Et occidit	αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.Καὶ ἀποκτείναντι
מְלָכִים אַדִּירִים	reges fortes,	reges fortes,	βασιλεῖς κραταιούς,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי	Cichon regem ammorreoꝝ,	Seon regem ammorreorum,	Τὸν σηὼν βασιλέα τῶν ἀμορραίων,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן	Et Og regem Baſſan,	Et og regem baſan,	Καὶ τὸν ὢγ βασιλέα τῆς βασάν,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה	Et dedit terra eoꝝ hrditatē,	Et dedit terram eoꝝ hrditatē,	Καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל	Hereditatem iſrael	Hereditatem iſrael	Κληρονομίαν ἰσραὴλ
עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם	ſeruo ſuo,quoniā in eternum	ſeruo ſuo,quoniam in ſeculum	δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα (μῶν
חַסְדּוֹ׃ שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ	miſi.e.Q uia ī hūilitate nr̄a	miſi.eius.Q uia ī hūilitate nr̄a,	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ(
זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם	memor fuit noſtri,qm̄ i etnū	memor fuit noſtri,qm̄ in ſeculū	ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ	m.e.Et ſedemit nos de mole(	m.e.Et ſedemit nos ab inimic:s(	τὸ ἔλεος αὐτοῦ.Καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ(
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ i et.mi.e.(ſtatoribꝰ nr̄is,	qm̄ i ſeculū miſeri.eius. (nr̄is,	ὅτι εἰς τ. αἰ. τὸ ἔλε. αὐ. (τ) ἐχθρ(ῶν) ἡμ(ῶν),
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר	Q ui dat eſcam omni carni,	Q ui dat eſcam omni carni,	Ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם	Confitemini Deo celorum,	Confitemini Deo celi,	Ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in etnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
		Confitemini domino dominoꝝ,	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων,
	. (bylonis	qm̄ i et.mi.eius. (na babylonis	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
קלז עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל	CXXXVII.Sup flumia ba(	cxxxvi.Al'a.ps.Dd.Sup flumi(	ρλϛ´. Τῷ Δαυὶδ διὰ ἱερεμίου. Ἐπὶ τῶν πο(
שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם בָּכִינוּ	ibi ſedimus & fleuimus,	illic ſedimus & fleuimus,	ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν (ταμῶν
בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן׃	cum recordaremur cion.	dum recordaremur tui ſyon.	ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς σιών. (βαβυ(
עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ	In ſalicibus in medio eius,	In ſalicibus in medio eius,	Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς (λῶνος,
תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ׃	ſuſpendimus citharas nr̄as.	ſuſpendimus organa noſtra.	ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν.
כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ	Q m̄ ibi īterrogauerūt nos,	Q uia illic interrogauerūt nos	Ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς,
שׁוֹבֵינוּ דב	qui captiuos duxerunt nos	qui captiuos duxerunt nos,	οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς,
דִּבְרֵי־שִׁיר	verba carminis.	verba cantionum.	λόγους ᾠδῶν,
וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה	Et qui abduxerunt nos leti,	Et qui abduxerunt nos,hymnū	καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον.
שִׁירוּ לָנוּ	canite nobis	cantate nobis	Ἄσατε ἡμῖν
מִשִּׁיר צִיּוֹן׃	de canticis cion.	de canticis ſyon.	ἐκ τῶν ᾠδῶν σιών,
אֵיךְ נָשִׁיר	Q uomodo cantabimus	Q uomodo cantabimus	πῶς ᾄσωμεν
אֶת־שִׁיר	canticum	canticum	τὴν ᾠδὴν
יְהוָה עַל	DEI in	domini,in	κυρίου ἐπὶ
אַדְמַת ג	terra	terra	γῆς
נֵכָר׃ א	aliena.	aliena.	ἀλλοτρίας.
אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ	Si oblitus fuero tui	Si oblitus fuero tui	Ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου

في القفر والى الابد رحمته	במדברא ארום	per deſertum,quoniam
الذي ضرب	לעלם טוביה: למחי מלכין	in etnũ benigni.eius.Et pcuſſit reges
ملوكا عظيمه والى الابد	רברבין ארום	magnos,quoniam
رحمته وقتل	לעלם טוביה: וקטל	in eternũ benignitas eius.Et occidit
ملوكا مجيده	מלכין גיותנין	reges ſuperbos,
والى الابد رحمته	ארום לעלם טוביה:	quoniam in eternum benignitas eius.
سحون ملك الاموراتين	לסיחן מלכא דאמוראי	Sichon regem amorreorum,
والى الابد رحمته	ארום לעלם טוביה:	quoniam in eternum benignitas eius.
وعوج ملك تبسان	ולעוג מלכין דמתנן	Et Og regem Baſſan,
والى الابد رحمته	ארום לעלם טוביה:	quoniam in eternum benignitas eius.
واعطى ارضهم ميراثا	ויהב ארעהון לאחסנתא	Et dedit terram eorum hereditatem,
والى الابد رحمته	ארום לעלם טוביה:	quoniam in eternum benignitas eius.
ميراثا لاسرائيل	אחסנתא לישראל	Hereditatem iſrael
عبده والى الابد	עבדיה ארום לעלם	ſeruo ſuo,quoniam in eternum
رحمته الرب ذكرنا في	טוביה: באיתמככותנא	benignitas eius.Et ĩ humilitate noſtra
تواضعنا والى الابد	דכר לנא קיימיה ארום לעל׳	cõmẽorauit nob pactũ ſuũ,qm̃ ĩ etnũ
رحمته وخلصنا من اعدائنا	טוביה: ופרקנא ממעיקנא	be.e.Et redemit nos ab his q angebãt(
والى الابد رحمته	ארום לעלם טוביה:	qm̃ in eternũ benignitas eius. (nos,
الرازق قوتا لكل ذي	דיהיב מזוני לכל בישרא	Qui dat eſcam omni carni,
جسد والى الابد رحمته	ארום לעלם טוביה:	quoniam in eternum benignitas eius.
اشكروا اله السما	שבחו לאלהא שמיא	Laudes dicite Deo celi,
والى الابد رحمته	ארום לעלם טוביה:	quoniam in eternum benignitas eius.
اشكروا رب الارباب فانه		
صالح والى الابد رحمته		

المزمور السادس والثلثون والمايه

[illegible] وعلى انهار بابل	על נהרותא דבבל	CXXXVII, Sup flumina babylonis
جلسنا هناك وبكينا	תמן יתבנא לחוד בכינא	ibi ſedimus & fleuimus
حين ذكرنا صهيون	כד הוינא דכרין ית ציון	cum recordaremur cion.
وعلقنا قيثاراتنا على	על ערבין במציעה	Super ſalices in medio eius
الصفصاف الذي في	תלינן כינרנא:	ſuſpendimus citharas noſtras.
وسطها لان الذين سبونا	ארום תמן שיילו יתנא	Ibi aũt rogauerũt nos (vt diceremus
سالونا هناك	בבלאי דשבו יתנא למימר	babylonii,q̃ captiuos abduxerũt nos,(
قول التمجيد	שירין דשירא ובוזזנא	verba cantilenarũ, & raptores noſtri
والذين انطلقوا بنا	על עיסק חדוא אמרין	affecti letitia dicebant,
قالوا اسبحوا لنا	שבחו לנא מן שירתא	pſallite nobis cantica
من تسابيح صهيون	דהויתון אמרין בציון:	que dicebatis in cion.
كيف نسبح	מן יד קטעו ליואי	Subito preciderunt ſibi leuite
تسابيح	אליוניהון בשיניהון	polĩces dentibus ſuis
الرب في	ואמרין היכדין נשבח	& dixerunt,quomodo cantabimus
ارض	ית תושבחתא דיי׳ על	hymnos DEI in
غريبة	ארעא חילונאה:	terra aliena.
ان نسبح	מתיב קל רוחא דקודשא	Reſpondit vox ſpiritus ſancti

יְרוּשָׁלָםִ	Ieruſalem,	hieruſalem	ἱερουσαλήμ,
תִּשְׁכַּח ים	in obliuione ſit	obliuioni detur	ἐπιλησθείη
יְמִינִי : תִּדְבַּק	dextera mea. Adhereat	dextera mea. Adhereat	ἡ δεξιά μου. Κολληθείη
לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם־	lingua mea gutturi meo, ſi	lingua mea faucibus meis, ſi	ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου ἐὰν μὴ
לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא	nõ recordatus fuero tui. Si ñ	non meminero tui. Si non	σου μνησθῶ. Ἐὰν μὴ
אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַםִ	propoſuero Ieruſalem	propoſuero hieruſalem,	προανατάξωμαι τὴν ἱερουσαλὴμ
עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי :	in principio letitie mee.	in principio letitie mee.	ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
זְכֹר יְהוָה לִבְנֵי	Memento DEVS filiorum	Memor eſto domine filiorum	Μνήσθητι κύριε τῶν υἱῶν
אֱדוֹם אֵת יוֹם	edom, in die	edom in die	ἐδὼμ τὴν ἡμέραν
יְרוּשָׁלָםִ הָאֹמְרִים	Ieruſalem dicentium	hieruſalem. Qui dicunt	ἱερουσαλήμ. Τῶν λεγόντων
עָרוּ עָרוּ עַד	ſubuertite ſubuertite, vſq;	exinanite exinanite, vſq;	ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε, ἕως
הַיְסוֹד בָּהּ :	ad fundamentum eius.	ad fundamentum in ea.	τῶν θεμελίων αὐτῆς.
בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה	Filia babylonis vaſtata,	Filia babylonis miſera,	Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος.
אַשְׁרֵי שֶׁיְשַׁלֶּם־	beatus quis retribuet	beatus qui retribuet	Μακάριος ὃς ἀνταποδώσει
לָךְ אֶת־גְּמוּלֵךְ	tibi viciſſitudinem tuam,	tibi retributionem tuam	τὸ ἀνταπόδομά σου,
שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ :	quam tu retribuiſti nobis.	quam retribuiſti nobis.	ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν.
אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ	Beatus q tenebit & allidet,	Beatus qui tenebit & allidet	Μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ
אֶת עֹלָלַיִךְ אֶל הַסָּלַע	paruulos ſuos ad petram.	paruulos ſuos ad petram. (tibi	τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.
קלח לְדָוִד אוֹדְךָ	Cxxxviii. Daui. Cõfitebõ tibi	Cxxxvii. ps. ipſi Dd. Cõfitebor(	Ἐξομολογήσομαί σοι. ρλζ. Ψαλμὸς τῷ(
בְכָל־לִבִּי נֶגֶד	in toto corde meo, ĩ cõſpectu	dñe ĩ to. cõ. m. qm̃ audi. oĩa uba(	κε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον (Δα(
אֱלֹהִים אֲזַמְּרֶךָּ :	Deorum cantabo tibi.	ãgeloꝝ pſallã tibi, (oris mei. In(	ἀγγέλων ψαλῶ σοι. [illegible]
אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל	Adorabo in templo	adorabo ad templũ (cõſpectu	Ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ τοῦ στόματός μου(
קָדְשְׁךָ וְאוֹדֶה אֶת־	ſancto tuo, & cõfitebor (ſup	ſanctum tuum & confitebor	ἅγιόν σου, καὶ ἐξομολογήσομαι (Προσκυνή(
שְׁמֶךָ עַל חַסְדְּךָ וְעַל	noi tuo. Sr miſicõdia tua, &(	nomini tuo. Sup miſericordia tua	τῷ ὀνόματί σου, ἐπὶ τῷ ἐλέει (σου πρὸς(
אֲמִתֶּךָ כִּי־הִגְדַּלְתָּ	veritate tua, qa magnificaſti.	& veritate tua, qm̃ magnificaſti	καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. Ὅτι ἐμεγάλυνας (ναὸν
עַל־כָּל שִׁמְךָ אִמְרָתֶךָ :	Sup oẽ nom̃ tuũ, ſmonẽ tuũ.	ſup omne nomen ſanctũ tuum.	ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου,
בְּיוֹם קָרָאתִי	In die inuocabo	In quacũq; die inuocauero	ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε,
וַתַּעֲנֵנִי תַּרְהִבֵנִי	& reſpondebis mihi, dilatabis	te exaudi me, multiplicabis	ταχὺ ἐπάκουσόν μου. Πολυωρήσεις
בְנַפְשִׁי עֹז :	anime mee fortitudinem.	in anima mea virtutem.	με ἐν ψυχῇ μου δυνάμει.
יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־	Cõfiteantur tibi DEVS oẽs	Confiteantur tibi domine oẽs	Ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε, πάντες
מַלְכֵי־אָרֶץ כִּי	reges terre, quoniam	reges terre, quia	οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, ὅτι (τόσου.
שָׁמְעוּ אִמְרֵי־פִיךָ :	audierunt eloquia oris tui.	audierunt oĩa verba oris tui.	ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματος(
וְיָשִׁירוּ בְּדַרְכֵי	Et cantent in viis	Et cantent in viis	Καὶ ᾀσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς
יְהוָה כִּי־גָדוֹל	DEI, quoniam magna	domini, quoniam magna	κυρίου, ὅτι μεγάλη
כְּבוֹד יְהוָה :	gloria DEI. (milſa	eſt gloria domini.	ἡ δόξα κυρίου.
כִּי־רָם יְהוָה וְשָׁפָל	Q̃m excelſus DEVS & hu(	Q̃m excelſus dñs & humilia	Ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ ταπεινὰ
יִרְאֶה וְגָבֹהַּ	reſpicit & excelſa	reſpicit, & alta	ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὑψηλὰ
מִמֶּרְחָק יְיֵדָע :	de longe cognoſcit. (latiõis	a longe cognoſcit. (tionis	ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει.
אִם־אֵלֵךְ בְּקֶרֶב צָרָה	Si ãbulauero ĩ medio tribu(	Si ãbulauero ĩ medio tribula(	Ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως,
תְּחַיֵּנִי עַל־אַף	viuificabis me, ſr furorẽ (tuas	viuificabis me, & ſup irã (tuã,	ζήσεις με. Ἐπ' ὀργὴν
אֹיְבַי תִּשְׁלַח יָדֶךָ	inimicoꝝ meoꝝ mittes mãus(	inimicoꝝ meoꝝ extẽdiſti manũ(	ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου,

يا اورشلم	ואמרת דאין אתנשינא	& dixit, ſi oblitus fuero
تنسى	ליך ירושלם אתנשי ית	tui ieruſalem, obliuioni tradatur
يمني ويلصق	ימיני: תדבק	dextera mea. Adhereat
لساني بحنكي ان لم	לישני למורגי אין לא	lingua mea palato meo, ſi non
اذكرك ه وان لم	אדכר יתיכי אין לא	recordatus fuero tui, & niſi
اسبق واصعد الى اورشليم	אסיק דוכרן ירושלם על	aſcendere faciã memoriam ieruſalẽ in
في ابتدا فرحي	שירוי חדותי בגו שירותי:	caput letitie ſeruorum meorum.
اذكر يا رب بني	אמר מיכאל רבה דירושלם	Dixit Michael princeps ieruſalem,
ادوم في يوم	אידכר ייי לעמא דאדום	memor eſto DEVS populi edom,
اورشليم ه القايلين	ית יומא דחרבו ית	& diei qua deſtruxerunt
اهدموا اهدموا الى	ירושלם דאמרין צדו צדו	ieruſalẽ cũ dicerent deſtruite deſtruite
اساساتها	עד די שתאסיא בה:	etiam vſq; ad fundamenta in ea.
يا ابنة بابل الشقية	אמר גבריאל רבה דציון	Dixit Gabriel princeps cion,
طوبى لمن يجازيك	לאומא בבליתא בזוזתא	gens babylonica rapax,
جزا	טב ליה דישלם לך ית	beatus qui reddet tibi (nobis.
صنيعك بنا ه	גומליך בישא דגמלת לנא	retributionẽ tuã malã q̃ retribuiſti(
طوبى لمن ياخذ	טב ליה דיאחוד ויבטש	Beatus qui capiet & conteret
اطفالك ويضرب بهم الصخرة	ית טליך על כיפא:	paruulos tuos ſuper petram.
المزمور السابع والثلثون	לדוד אודה	CXXXVIII. Dauidis. Confitebor
والماية ه اشكرك يارب	קדם ייי בכל לבי	coram te DEO, in toto corde meo,
من كل قلبي وامجد بين	קביל דייניא אשבחינך:	in conſpectu iudicum pſallam tibi.
يدي الملائكة لانك استجبت	אסגוד קדם היכלא דקודשך	Adorabo in templo ſancto tuo,
لكلام فمي واسجد امام	ואודי ית שמך מטול טובך	& ↄfitebor noĩ tuo ꝑꝑ benignitatẽ tuã
هيكل قدسك واعترف	ומטול קושטך ארום	& propter veritatem tuam, quoniam
لاسمك على نعمتك وعدلك	אסגיתא על כל שמך	magnificaſti ſuper omne nomen tuũ,
تعالى اسمك القدوس على	מימרי תושבחתך:	verba laudis tue.
الكل المتقبل دعايي	ביומא דקריתי	In die qua inuocaui
يوم ادعوك فيه عاجلا	ענית יתי אסגיתא	reſpondiſti mihi, multiplicaſti
واحفظ نفسي بقوة	בנפשי עושנא:	in anima mea fortitudinem.
كل ملوك الارض	יודון קדמך ייי כל מלכי	Cõfiteantur corã te DEVS oẽs reges
فلنشكرك يارب	ארעא ארום שמעו	terre, quoniam audierunt
لانهم سمعوا جميع اقوال	מימרי תושבחתך:	verba laudis tue.
فمك ويمجدوا بمجد الرب	וישבחון על	Et laudent propter
لان مجد الرب	בשבילי ייי ארום	vias DEI, quoniam
عظيم	רב איקרא דייי:	magna gloria DEI.
الرب عالي ويريد	ארום רמא ייי ומכיך	Quoniã excelſus DEVS & humilem
ما في الاعماق	יחמי לטב וגיותניא מן	reſpiciet ad bonum, & ſuperbos a
ويعرف	שמיא רחיק ימאיך:	celo longe propellet.
العاليات من البعد	אין אהלך במציע עקתא	Si ambulauero in medio tribulationis
وعند توسط حزني تحييني	תחיינני על נחירא דבעלי	viuificabis me, ſuper naſum patronoꝝ
اكبد اعدايي وابسط يدك	דבבי תושיט ידך	inimicitie mee pones manum tuam

וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינֶךָ׃	& ſaluabit me dextera tua.	& ſaluum me fecit dextera tua.	καὶ ἔσωσέ με ἡ δεξιά σου.
יְהוָה יִגְמֹר בַּעֲדִי	DEVS perficiet pro me,	Dominus retribuet pro me	Κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ.
יְהוָה חַסְדְּךָ	DEVS miſericordia tua	domine miſericordia tua	Κύριε τὸ ἔλεός σου
לְעוֹלָם מַעֲשֵׂי	in eternum, opera	in ſeculum, opera	εἰς τὸν αἰῶνα, τὰ ἔργα
יָדֶיךָ אַל־תֶּרֶף׃	manuū tuaꝝ ne remittas.	manuum tuarum ne deſpicias.	τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς. (ζαχαρίου
קלט לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד	CXXXIX. Ad victo. Daui.	CXXXVIII. In finē. pſ.	ρλή. Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαβὶδ ψαλμὸς(
מִזְמוֹר יְהוָה	Pſalmus. DEVS	Dauid. Domine	ἐν τῇ διασπορᾷ. Κύριε
חֲקַרְתַּנִי וַתֵּדָע׃	veſtigaſti me, & cognouiſti.	probaſti me & cognouiſti me,	ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με.
אַתָּה יד	Tu	tu	Σὺ
יָדַעְתָּ שב	cognouiſti	cognouiſti	ἔγνως
שִׁבְתִּי וק	ſeſſionem meam	ſeſſionem meam	τὴν καθέδραν μου
וְקוּמִי בנ	& reſurrectionem meam,	& reſurrectionem meam.	καὶ τὴν ἔγερσίν μου.
בַּנְתָּה לְרֵעִי	intellexiſti cogitationē meā	Intellexiſti cogitationes meas	Σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου
מֵרָחוֹק׃	de longe.	de longe,	ἀπὸ μακρόθεν.
אָרְחִי ור	Semitam meam	ſemitam meam	Τὴν τρίβον μου
וְרִבְעִי זר	& accubitum meum	& funiculum meum	καὶ τὸν σχοῖνόν μου
זֵרִיתָ וְכָל	euentilaſti, & omnes	inueſtigaſti. Et omnes	σὺ ἐξιχνίασας. Καὶ πάσας
דְּרָכַי הִסְכַּנְתָּה׃	vias meas didiciſti.	vias meas preuidiſti,	τὰς ὁδούς μου προεῖδες,
כִּי אֵין מִלָּה בִּלְשׁוֹנִי	Quia nō ē eloquū ī lĩgua mā,	quia nō eſt ſermo ī lingua mea.	ὅτι οὐκ ἔστι δόλος ἐν γλώσσῃ μου.
הֵן יְיָ יָדַעְתָּ כֻלָּהּ׃	ecce DEVS noſti omnia.	Ecce domine tu cognouiſti oīa	Ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνως πάντα, (σάς με
אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי	Retro &, añ formaſti me, A.	nouiſſima & ātiq̄, tu formaſti me	τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα. Σὺ ἔπλα(
וַתָּשֶׁת עָלַי כַּפֶּכָה׃	& poſuiſti ſup me manū tuā.	& poſuiſti ſuper me manū tuā.	καὶ ἔθηκας ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν χεῖρά σου.
פְּלִיאָה דַעַת מִמֶּנִּי	Occulitur mihi ſcientia,	Mirabilis facta eſt ſcientia	Ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου (αὐτήν.
נִשְׂגְּבָה לֹא אוּכַל לָהּ׃	ardua eſt nō potero ad eam.	tua ex me, ꝯfortata ē & nō pote(	ἐξ ἐμοῦ· ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς(
אָנָה אֵלֵךְ מֵרוּחֶךָ	Quo ibo a ſpiritu tuo	Quo ibo a ſpū tuo (ro ad eā.	Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου,
וְאָנָה מִפָּנֶיךָ אֶבְרָח׃	& quo a facie tua fugiam.	& quo a facie tua fugiam.	καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω.
אִם אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם	Si aſcendero in celum ibi	Si aſcendero in celum tu illic	Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ
אָתָּה וְאַצִּיעָה שְּׁאוֹל	es tu, ſi iacuero ī īferno (tias	es, ſi deſcēdero ī īfernū (luculo,	εἶ, ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, (κατ᾽ ὄρθρον,
הִנֶּךָּ׃ אֶשָּׂא כַנְפֵי שָׁחַר	adeſ. Si portauero alas matu(	ades. Si ſūpſero pēnas meas di(	πάρει. Ἐὰν ἀναλάβοιμι τὰς πτέρυγάς μου(
אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם	ſi habitauero ī extrēo maris	& habitauero ī extremis maris.	καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θα(
גַּם שָׁם יָדְךָ תַנְחֵנִי	Etiā ibi manꝰ tua dedu. me,	Etenī illuc māus tua deducet(	Καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με, (λάσσης
וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ׃	& tenebit me dextera tua.	& tenēbit me dextera tua. (me	καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου.
וָאֹמַר אַךְ חֹשֶׁךְ	Et dixi forte tenebre	Et dixi forſitan tenebre	Καὶ εἶπα ἄρα σκότος
יְשׁוּפֵנִי וְלַיְלָה	obſcurabunt me, & nox	cōculcabunt me, & nox (Quia	καταπατήσει με, καὶ νὺξ
אוֹר בַּעֲדֵנִי׃ גַּם־	lux erit circa me. Vtiq̄	illumiatio mea ī deliciis meis.(	φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου. Ὅτι
חֹשֶׁךְ לֹא־יַחְשִׁיךְ	tenebre non obtenebrant	tenebre non obſcurabuntur	σκότος οὐ σκοτισθήσεται
מִמֶּךָּ וְלַיְלָה כַּיּוֹם	apud te, & nox ſicut dies B.	a te, & nox ſicut dies	ἀπὸ σοῦ, καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα
יָאִיר כַּחֲשֵׁיכָה	lucet, tantum tenebre	illuminabitur, ſicut tenebre	φωτισθήσεται. Ὡς τὸ σκότος
כָּאוֹרָה׃ כִּי אַתָּה	quantum lux. Quoniam tu	eius ita & lumen eius. Quia tu	αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς. Ὅτι σὺ
קָנִיתָ כִלְיֹתָי	poſſediſti renes meos,	poſſediſti renes meos,	ἐκτήσω τοὺς νεφρούς μου,
תְּסֻכֵּנִי בְּבֶטֶן אִמִּי׃	ꝯguiſti me ī vtero mr̄is mee.	ſuſcepiſti me de vtero mr̄is mee	ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός μου.

يمينك تخلصني
الله يجازي عني
اللهم ان رحمتك
دايمة الى
الابد لا تخذل ما صنعت يداك
المزمور الثامن والثلثون
والمايه لداود اللهم
انك بلوتني وعرفتني
انت
عرفت
جلوسي
وقيامي
وتعلم من بعيد
سرايري
طريقي
سبلي
وتدبيري وعرفت
قديما جميع سبلي
وانه ليس في لساني
غش وانت يارب عارف جميع
ما تقدم وما تاخر انت
خلقتني ووضعت يدك علي
وكان علمك عجيب
مني تشدد فلم استطع
لها اين اذهب من روحك
واين اهرب من وجهك
ان صعدت الى السما فانت
فيها وان هبطت الى الجحيم
فانت هناك
ارتفعت بدا حين كالنسر
وسكنت في اقاصي البحر
فان يدك تهديني
ويمينك تمسكني
قلت ان الظلمة
تغشاني والليل ينير لاجلي
الظلمة لا تظلم عليك
والليل يضي
كالنهار مثل ظلمته
كذلك ايضا نوره وانت
يارب حجبت كليتي
وقبلتني من بطن امي

לחבלותהון ותפרקינני
ימינך: יי ישלם בישא
עילויהון אמטולתי:
יי טובך לעלם עובדי
אידיך לא תשבוק:
לשבחא על ידי דוד
תושבחתא יי פ
פשפשתני וידעת:
את קדמך גלי אותביתי
למיעסק באורייתא
ואוקמותי למיזל
בקרבא אתפיינתי
לחברותי בכנישתך
מן עם רחיק:
ובזמן דהלכותי באורחא
וברבעותי למעסק באורייתא
איתעבידת חילונאי וכל
אורחתי אסכנתא:
ועד דלית מלל לישני הא
יי ידעת מחשבת לבי כולה
מאחורי ומקדמי אעיקת
יתי ותרית עלי מחת ידך
מכסיא למנדע מיני
איתוקפת ולא איכול לה:
האן איזיל מן קדם זעפך
והאן מן קדמך איפוך:
אין איסק לשמיא תמן את
ואין אמיך לשאול הא תמן
מימרך: אזקוף ציצין דקריצא
אשרי בסופי ימא:
לחוד תמן אידך תדבר
יתי ותחדינני ימינך:
ואמרית ברם חשוך
מתברבר עלי ולליא
קביל אמטולתי: לחוד
חשוכא לא יחשיך מימרך
ולליא היך יומא ינהר
היך נהורא היך חשוכא
שוין: ארום אנת
קנית כוליתי אשתית
יסודי בכריסא דאמי

quo deſtruas illos, & redimet me
dextera tua. DEVS reddet malum
illis propter me,
DEVS benignitas tua in eternũ, opa
manuum tuarum ne derelinquas.

CXXXIX. In laudẽ ꝑ manũ Dauidis,
Laudatoria. DEVS
perſcrutatus es me, & cognouiſti.
Coram te nota eſt ſeſſio mea
ad ſtudendum legi,
& reſurrectio mea ad eundum
in prelium. Veſtigatus ſum,
quo ſim in ſocietate eccleſie tue,
populi longinqui.
Sed & quando ambulauero in via.
aut quando accubuero ad ſtudẽdũ legi
feciſti me extraneum, & omnes
vias meas frequentaſti.
Et cũ nõ eſt eloquim ĩ lingua mea, ecce
DEVS noſti cogitatões cõdis mei oẽs.
Poſterius & anterius moleſtaſti (tuaꝝ.
me, cõcitaſti ſup me ꝑcuſſionẽ manuũ
Occultata eſt ſcientia a me,
ardua facta eſt non potero ad eam.
Quo ibo a preſentia tempeſtatis tue,
& quo a conſpectu tuo me vertam.
Si aſcendero in celum illic tu es,
& ſi deſcẽdero ad ĩfernũ ecce ibi (culo,
ẽ ũbũ tuũ. Si leuauero pẽnas ſ͠uas dilu
& habitauero in extremis maris.
Etiam ibi manus tua deducet
me, & apprehendet me dextera tua.
Et dixi certe tenebre
obſcurabunt me, nox quoq; eſt
obſcuritas propter me. Verum
tenebre nõ obtenebrabũt verbũ tuũ,
& nox ſicut dies illuminabit,
& lux & tenebre
equales. Quoniam tu
poſſediſti renes meos, jeciſti fũdamẽtũ
mihi in ventre matris mee.

A. Ex fragmẽtis cabaliſticis שמע את כל אשר אני דובר אליך ידע. כי הבורא ית׳ ברא אנשים התחתונים בצלם אנשים עליונים וברא את האדם בשני פרצופין פנים ואחור כמו שאמר אחור וקדם צרתני וגו׳ ונמצאים בו יצר טוב ויצר רע והם שני מלאכי אחד שהם שד ומלאך שכל מי שיוציאו האל הנקרא מלאך ועל כן אמרו זה מלאך טוב ומלאך רע מלאך טוב הוא המנהיג את האדם לעשות טוב בחייו ואם הוא באופן מתהפך בעצמו והוא נהיה ולכן יקרא חצי כלו חצי עגלה טוב וחצית רע והוא כמו פנים ואחור ומפני ימצא המזון הפנימית וחיצונית ומפנו הנוגע הטוב או הרע וכן אמר האנשים כי היעלה בתחתונים היא מן שכל שני נכתר שהוא מנהיג בלחם יאות כאשר אמרנו ומפני זה נשאנו ממנו שני יצרים וסודו השתי והערב צבאות צבאות בלו ימין ושמאל והשם עבורו בשמו ית׳ ואמר לו יקרא שמך שמי והוא אמרו כי שמי בקרבו ולפיכך קראוהו אישים שהאפשטים על האישים המלאכי שמצא הרע בחברו הטוב.

.i. Tu uero aduertito omnia q̃ ipſe loquor tibi. Scire te uolo, ꝙ creator Deus, creauit homines inferiores, ad imaginem hominum ſuperiorum creauitq; hoiem, duos habentẽ uultus, anteriorẽ & poſteriorẽ ſicut dictũ eſt. Ante & retro formaſti me, & inuenitur in illo appetitus bonus & appetitus malus, & ſunt duo angeli ꝫ alter eorũ ſit ſatanas & alter angelus. Atqui intellectus q dedit ei eſſe, eſt Deus, & uocatur angelus, & ꝓpterea dictũ eſt a ſapientibus, angelus bonus & angelus malus. Angelus bonus ille q dirigit hoiem in bonũ in uita ſua. Et ſi homo operatur cõtrariũ uertit ſe in ipſum & eſt homini inferius & ꝓpterea uocatur mediũ, ſignificans ꝙ medietas ſpere eſt bona, & medietas mala, & hoc eſt.

אודך על כי	Confitebor tibi quoniam	Confitebor tibi quoniam	Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι
נוראות נפליתי	terribiliter mirificaſti me,	terribiliter magnificatus es,	φοβερῶς ἐθαυμαστώθης.
נפלאים מעשיך	mirabilia opera tua,	mirabilia opera tua	Θαυμάσια τὰ ἔργα σου
ונפשי ידעת מאד :	& aīa mea cognouit nimis.	& anima mea cognoſcet nimis.	καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα.
לא נכחד עצמי ממך	Nō ē occulta. cēntia mā a te,	Nō eſt occultatū os meum a te	Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου ἀπὸ σοῦ,
אשר עשיתי בסתר	qua factus ſum in abſcōdito,	quod feciſti in occulto,	ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ,
רקמתי בתחתיות	acupictus in inferioribus	& ſubſtātia mea in inferioribus	καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτοις
ארץ גלמי ראו	terre. Informē adhuc me vi(	terre. Imperfectū meū viderūt	τῆς γῆς. Τὸ ἀκατέργαστόν μου, εἴδοσαν
עיניך ועל	oculi tui, & in (derunt	oculi tui, & in	οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ
כ ספרך	libro tuo	libro tuo	τὸ βιβλίον σου.
יכ כלם	omnes	omnes	πάντες
יכתבו ימים	ſcribentur, dies	ſcribentur, dies	γραφήσονται. Ἡμέρας
יצרו ולא	formati ſunt & non eſt	formabuntur &	πλασθήσονται καὶ
אחד בהם :	vna in eis.	nemo in eis.	οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς.
ולי מה יקרו	Mihi autem, quā honorifice	Mihi aūt nimis honorificati ſūt	Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν
רעיך אל מה עצמו	cogitationes tue Deus, q̄(	amici tui Deus, nimis ꝯfortatus	οἱ φίλοι σου ὁ θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν
א ראשיהם :	cōputatio earum. (difficilis	eſt principatus eorum.	αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν.
ס אספרם	Dinumerabo eas	Dinumerabo eos	Ἐξαριθμήσομαι αὐτούς
מחול ירבון	& harena plures erunt,	& ſuper arenā multiplicabunt	καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται.
הקיצתי	euigilaui	exurrexi	Ἐξηγέρθην
ועודי עמך :	& adhuc ſum tecum.	& adhuc ſum tecum.	καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ,
אם תקטל אלוה	Si occideris DEVS	Si occideris Deus	ἐὰν ἀποκτείνῃς
רשע ואנשי	impium, viri	peccatores viri	ἁμαρτωλοὺς ὁ θεός. Ἄνδρες
דמים סורו מני :	ſanguinum declinate a me.	ſanguinum declinate a me.	αἱμάτων ἐκκλίνατε ἀπ᾽ ἐμοῦ,
אשר יאמרך למזמה	Q r ꝯtradicēt tibi ſcelerate,	Quia dicitis ī cogitatōe, acci(	ὅτι ἐρεῖτε ἐν εἰς διαλογισμούς. Λήψονται
נשוא לשוא עריך :	eleuati ſt fruſtra ādūſarii tui	ī vanitate ciuitates ſuas. (piāt	εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις σου.
הלוא משנאיך יי	Nonne odientes te DEVS	Nonne qui oderunt te domine	Οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε κύριε
אשנא ובתקוממיך	odio habui, & ī adūſarios tuos	oderam, & ſuper inimicos tuos	ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου
ת אתקוטט :	certabam.	tabeſcebam.	ἐξετηκόμην.
תכלית שנאה	Perfecto odio	Perfecto odio	Τέλειον μῖσος
שנאתים לאויבים	oderam illos, inimici	oderam illos, & inimici	ἐμίσουν αὐτούς, εἰς ἐχθροὺς
היו לי חקרני אל	fci ſt mihi. Scrutare me Deo	facti ſunt mihi. Proba me Deus	ἐγένοντό μοι. Δοκίμασόν με ὁ θεός,
ודע לבבי בחנני	& ſcito cor meum, proba me	& ſcito cor meū interroga me	καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου. Ἔτασόν με,
ודע שרעפי :	& ſcito cogitationes meas.	& cognoſce ſemitas meas.	καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου.
וראה אם דרך	Et vide ſi via	Et vide ſi via	Καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς
עצב בי ונחני	iobediētie ī me eſt, & deduc	iniqtatis in me eſt, & deduc me	ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγησόν με
בדרך עולם :	me in via eterna.	in via eterna.	ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.
קם למנצח מזמור	CXL. Ad victoriā. pſ.	CXXXIX. In finē. pſ.	ρλθʹ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς
לדוד חלצני יהוה	Dauidis. Erue me DEVS	Dauid. Eripe me domine,	τῷ Δαβίδ. Ἐξελοῦ με κύριε
מאדם רע מאיש	ab homine malo, a viris	ab homine malo, a viro	ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς
חמסים תנצרני :	iniquis ſerua me.	iniquo eripe me.	ἀδίκου ῥῦσαί με.

اشكرك لانك	אוֹדֵינָךְ מְטוּל דְּ	Confitebor tibi quoniam
بالرهبة اكبرت عجايبك	דְּחִילָן פְּרִישְׁתָּא	terribiliter mirificaſti me,
اعمالك عجيبة هي	פְּרִישָׁן עוֹבָדָךְ וְנַ	mira opera tua,
ونفسي موقنة بها	וְנַפְשִׁי חַכְּמָא לַחֲדָא:	& anima mea ſapiens nimis.
لم يخف عنك عظامي	לָא אִתְכַּסְיָא גַּרְמַי מִינָךְ	Non ſunt abſcondita oſſa mea a te
التي صنعتها مخفيا	דְּאִתְעֲבֵידַת בְּטוּמְרָא	que facta ſunt in ſecreto,
ومقامي في اسافل	אִצְטַיַּרִית בִּכְרֵיסָא	figuráq; adepta ſũt i vtero (li tui, & in
الارض بدوا عملي ابصرته	דְאִימָּא גוּשְׁמִי חֲזִיָּן עֵינָךְ וְעַל	mſis mee. Corporeũ meũ viderũt ocu(
عيناك	סְפַר דּוּכְרָנָךְ כּוּלְהוֹן	libro memorie tue omnes
وجميعها في	יוֹמַי מִכַּתְבִין בְּיוֹמָא	dies mei ſcripti ſunt, in die
كتاب	דְּאִתְבְּרֵי עָלְמָא מִן שֵׁירוּי	qua creatus eſt mundus a principio
مكتوب انت	אִתְבְּרִיאוּ כּוּלְהוֹן	create ſunt omnes
خالق الايام	בִּרְיָיתָא וְלֵית בְּחַד	creature & non in vno
وليس	יוֹמָא חַד בֵּינֵיהוֹן:	die vnico in illis
فيها انسان	וְלִי כְּמָה יַקִּירִין רָחֲמָךְ	Mihi autẽ q̃ honorabiles ſunt q amant
اللهم ان احباك كرموا	צַדִּיקַיָּא אֱלָהָא וּכְמָה	te iuſti Deus & quam
على جدا وجدا عزت	אִתְחַסִּינוּ רַבְרְבָנֵיהוֹן:	validi ſunt principes eorum.
رووسا هم	אִמְנִינוּן בְּעָלְמָא הָדֵין	Dinumerabo eos in mundo iſto,
ان احصيتهم فهم	יַתִּיר מִן חָלָא יִסְגוּן	exuberãtius q̃ arena multiplicabunt,
اكثر من الرمل	אֶתְּעַר בְּעָלְמָא דְאָתֵי	reſurgam in mundo venturo
استيقظت	וְעַד כְּדוּן אֲנָא גַּבָּךְ:	& adhuc ſum tecum.
بعد معك	אִין תִּקְטוֹל אֱלָהָא לְרַשִּׁיעַיָּא	Si occideris Deus impios,
اللهم الخطاة اهلكت	וְגוּבְרִין דְּחַיָּיבִין דִּין	viri addicti iudicio
الخطاة وقلد الرجال	קְטוֹל אִיזְדְּהוֹן מִינִּי:	mortis diſcedant a me.
السافكة الدما … واعدي	דִּי יוֹמוֹן בִּשְׁמָךְ עַל שִׁקְרָא	Qui iurant in noie tuo mendacium,
لانكم تما …	מִשְׁתַּבְּעִין עַל סְרִיקוּ בְּעֵלֵי	iurant in vanum patroni
الافكار ياخذون بالباطل	דְּבָבָךְ הֲלָא סָנְאָךְ יְיָ	inimicitie tue. Nõne odiẽtes te DEVS
مدابنك اللهم اني ابغضت	אֲנָא סָנֵינָא וּבְקַיָּמִין	odi, & in eos qui ſurgunt
مبغضيك وسخطت	לְקִבְלָךְ אֲנָא מִתְכַּתַּשׁ:	ad reſiſtendum tibi nõne ego certaui,
على مخالفيك	עַד שֵׁיצָיוּת סִנְאָתָא	vſq; ad conſumatum odium
ابغضتهم بغضا كا	סְנֵיתִינוּן לְבַעֲלֵי דְבָבִין	odi illos, patroni inimicitie
ملاضار	הֲווֹ לִי: בְּחַנְנִי אֱלָהָא	facti ſunt mihi. Scrutare me Deus
والواعد اللهم اختبرني	וְיִדַע רַעְיוֹנַי בְּחוֹן רַעְיוֹנַי	& ſcito cogitationes meas, proba me
واعرف قلبي وامتحني	וְדַע הִרְהוּרַי	& cognoſce affectus meos,
واعرف سبلي وانظر ان	וַחֲמִי אִין אוֹרַח דְּטָעֲוָן	& vide ſi via iniquitatis
كند على طريق الزور	בִּי וּדְבַרְנִי בְּאוֹרַח	in me eſt, & deduc me in via
اهدني الى سبيل الابد	תְּרִיצֵי עָלְמָא:	rectorum mundi.
المزمور التاسع والثلثون	לְשַׁבָּחָא תוּשְׁבַּחְתָּא	CXL. In laudem. Laudatoria
والمايه لداود نجني	עַל יְדָא דְדָוִד: פְּצֵא יָתִי יְיָ	p manum Dauidis. Libera me DEVS
من الانسان السو من الرجل	מִבַּר נָשׁ בִּישׁ מִגְּבַר	a homine malo, a viro
الظالم انقذني	חֲטוֹפִין תִּנְטְרִינַנִי:	peccanti cuſtodi me.

ſecretũ cõtentũ in eo q dicitã & retro &c. Ab eo ãt pcedit eſſentia pbens uitã pbitſq; mortẽ, & ab eo iſup ẽ natura bona & natura cõtraria .i. mala. Et dixerũt q opus iferiorũ eſt itellectus ſecundũ occulti, q ppoſitus eſt toti uniuerſo & dirigit illũ ſicit iã pdiximus & propterea ab illo facti ſumus hñtes duas cõcupiſcentias quarũ ſecretũ eſt crux, & innuit ceuaot ceuaot. (Cõputãtibꝰ .n. arithmetica ratione literas qbus ſignificãt crucẽ & literas quibus ſcribitur bis ceuaot, reſultat idẽ preciſe numerus ex utraq; ſupputatione) ſignificãs dextrum & ſiniſtrũ. Et nomen .i. Deus donauit eam corona q̃ eſt nom ſuum altiſſimũ & dixit ei uocetur nomen tuum noie meo, & hoc eſt quod dictum eſt nomen meũ eſt in ea, & ppterea uocauit illã hominem, qm influit ſup oẽs hoies. Et inuentũ ẽ q fomes prauus ſiue cõcupiſcẽtia corrupta eſt oppoſitũ eius, cũ ipſa eſt ſummũ bonũ. Hec ibi. Quõ ãt itelligẽdũ ſit crucẽ eẽ ſummũ bonũ influereq; in oẽs hoies donatãq; coronã, eſſeq; in ea nom Dei altiſſimũ, callẽtibꝰ theologiã arbitror nõ difficile.

A. Et nox q̃ſi dies lucet. F. Oculis diuinis q nõ ex obiectis pẽdent, ſ; oia i ueritate uidẽt, ubi oia coincidũt diſcrete & diſcernũtur eõ iũcte, nõ aliud & aliud lux & tenebre, neq; ibi tenebre priuatio, ſ; ſũma lux, neq; lux poſitio, ſ; eminẽs negatio, atq; idẽ lux & tenebre, & ut odorãs i luce & tenebris eque cognoſcit, ſuntq; ei tenebre ad odorandum ut lux & lux ut tenebre, ita Deus eque in luce & in tenebris cognoſcit, & ſi ſurgis, ut lux & tenebre nihil faciunt ad odorãdũ, ita nulla creatura, nullũ iterualliũ, nulliuſq; creature poſitio aut priuatio Deo ad intelligendum.

&

אשר חשבו רעות	Quia cogitauerũt malitias A	Qui cogitauerunt iniquitates	Οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας
בלב כל־יום יגורו	ĩ corde, tota die verſati ſunt	in corde, tota die conſtituebant	ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσον)
מלחמות׃ שננו	in preliis. Exacuerunt	prelia. Acuerunt	το πολέμους. Ἠκόνησαν
לשונם כמו־נחש	linguam ſuam quaſi ſerpens,	linguas ſuas ſicut ſerpentes,	γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως,
חמת עכשוב תחת	venenum aſpidum ſub	venenum aſpidum ſub	ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ
שפתימו סלה׃	labiis eorum ſemper.	labiis eorum.	τὰ χείλη αὐτῶν. διάψαλμα.
שמרני יהוה מידי	Cuſtodi me DEVS de manu	Cuſtodi me domine de manu	Φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς
רשע מאיש חמסים	impii, a viro iniquitatum	peccatoris & ab hoĩbus iniquis	ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων
תנצרני אשר חשבו	ſerua me. Qui cogitauerũt	eripe me. Qui cogitauerunt	ἐξελοῦ με. Οἵτινες διελογίσαντο
לדחות פעמי׃	ſupplantare greſſus meos,	ſupplantare greſſus meos,	τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου,
טמנו־גאים פח לי	abſcõderũt ſuꝑbi laqueũ mihi,	abſcõderunt ſuꝑbi laqueũ mihi.	ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι. διάψαλ
וחבלים פרשו רשת ליד	& funibus extenderunt rete,	Et funes extẽderũt in laqueũ,	Καὶ σχοινία διέτειναν παγίδα (μα.
מעגל מק	iuxta ſemitam (ſemper.	iuxta iter	τοῖς ποσί μου, ἐχόμενα τρίβου
מקשים שתו לי סלה׃	offendicula poſuerunt mihi(	ſcandalum poſuerunt mihi.	σκάνδαλα ἔθεντό μοι.
אמרתי ליהוה	Dixi DEO	Dixi domino	Εἶπα τῷ κυρίῳ,
אלי אתה האזינה	Deus meus es tu, exaudi	Deus meus es tu, exaudi	Θεός μου εἶ σύ, ἐνώτισαι
יהוה קול תחנוני׃	DEVS vocẽ depcatõis mee.	dñe vocem deprecationis mee.	κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.
יהוה אדני עז	DEVS domine fortitudo	Domine domine virtus	Κύριε κύριε δύναμις
ישועתי סכתה	ſalutis mee, protexiſti	ſalutis mee, obumbraſti	τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκίασας
לראשי ביום נשק׃	caput meum in die belli.	ſuper caput meum in die belli.	ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
אל־תתן יהוה	Ne perficias DEVS	Non tradas me dñe (gitauerũt	Μὴ παραδῷς με κύριε (λογίσαντο
מאויי רשע זממו	deſideria ĩpii cogitatõẽ eius	a deſiderio meo peccatori, co(	ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ. Διε(
אל־תפק ירומו	ne perficias ne eleuetur	ↄtra me ne dereliq̃s me ne forte	κατ' ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μήποτε
סלה׃ ראש מסבי	i cẽnũ. Caput circũdãtiũ me,	exaltent. Caput circuitus eoꝝ,	ὑψωθῶσι. διάψαλμα. Ἡ κεφαλὴ τοῦ (
עמל שפתימו	prauitas labiorum eorum	labor labiorum ipſorum	κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν, (κυκλώματος αὐτῶν,
יכסמו׃ ים	operiet eos.	operiet eos.	καλύψει αὐτούς.
ימוטו עליהם	Cadent ſuper eos	Cadent ſuper eos	Πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς
גחלים באש	carbones, in ignem	carbones, in ignem	ἄνθρακες ἐν πυρί,
יפלם כם	deiiciet eos	deiicies eos,	καταβαλεῖς αὐτοὺς
במהמרות	in foueas,	in miſeriis	ἐν ταλαιπωρίαις,
בל־יקומו׃	non conſurgent.	non ſubſiſtent.	καὶ οὐ μὴ ὑποστῶσιν.
איש לשון ב	Vir linguax	Vir linguoſus	Ἀνὴρ γλωσσώδης,
בל־יכון בא	non dirigetur	non dirigetur	οὐ κατευθυνθήσεται
בארץ איש	in terra, virum	in terra virum	ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄνδρα
חמס רע	iniquum mala	iniuſtum mala	ἄδικον, κακὰ
יצודנו למדחפת׃	capient in interitu.	capient in interitu.	θηρεύσει εἰς διαφθοράν.
ידעת כי־יעשה	Scio quod faciet	Cognoui quia faciet	Ἔγνων ὅτι ποιήσει
יהוה דין עני	DEVS cauſam inopis,	dominus iudicium inopis,	κύριος τὴν κρίσιν τῶν πτωχῶν
משפט אבינים׃	iudicia pauperum.	& vindictam pauperum.	τὴν δίκην τῶν πενήτων.
אך צדיקים יודו	Attamen iuſti confitebũtur	Verũtamen iuſti confitebũtur	Πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται
לשמך ישבו	nomini tuo, habitabunt	nomini tuo, & habitabunt	τῷ ὀνόματί σου, καὶ κατοικήσουσιν

الذين يفكرون السو	דחשיבו בישן ב	Qui cogitauerunt mala
في قلوبهم اعد والحروب	בלבא כל יומא סדרין	in corde, tota die component
النهار اجمع وسنوا	קרבין : סנינין	bella. Exacuerunt
السنتهم كالسنة الحيات	בלישנהון היך חיויא	linguas ſuas ſicut ſerpentes,
سم الافاعي تحت	אירסא דעכובית׳א תחות	venenum aſpidis ſub
شفاههم	ספותהון לעלמין :	labiis eorum in eternum.
احفظني يا رب من يد	נטר יתי יי מן ידא	Cuſtodi me DEVS de manu
الشرير ومن الرجال	דרשיעא מן גבר חטופין	impii, a viro peccati
الظالمين سلمني الذين هموا	תנטור יתי דחשיבו	cuſtodi me, qui cogitauerunt
ان يعرقلو اخطواتي	למתקלא אסתוריה :	ſupplantare greſſus meos.
المتعظمون اخفوا لي فخا	טמרו גיותנין פחא לי	Abſconderunt ſuperbi laqueum mihi,
بسطوا القدمي في سبل	ואטליא פרסין מצדתא	& funibus extenderunt rete
حبالة جعلوا لي	לסטר אורחא תקלין	iuxta ſemitam ſcandala
عثرة قريبة من طريقي	שוו לי תדירא :	poſuerunt mihi continenter.
فقلت للرب	אמרית קדם	Dixi coram
انت هو الهي استجب	יי אלהי אנת אצית	DEO Deus meus es tu, exaudi
يا رب صوت تضرعي	יי לקל בעותי :	DEVS vocem deprecationis mee.
اللهم يا رب قوة	יי אלהים עושני	DEVS Deus fortitudo
خلاصي وظلال	ופורקני טליל	& redemptio mea, obumbraſti
راسي في يوم القتال	על רישי ביום קרבא :	caput meum in die belli.
يا رب لا تعط	לא תתן יי ריגוגי	Non des DEVS deſideria
الفاجر شهوته وعند	דואג רשיעא מחשבתיה	Doeg impii, cogitationes eius
فكرهم على لا تتم حتى	לא תספיק יסתלקון	ne perficias, auferantur
لكيلا يتعظموا وعندا دتيا	לעלם אחיתופל רש סנהדרין	in eternum Achitophel caput ſenatus
طهم وكلام شفاههم	ותלמידוי לעצת מלשינותא	& diſcipulorum doli, inſimulatio
اعطاهم	דספותהון תחפינון :	labiorum eorum cooperiet eos.
ينزل عليهم	ימוטון עליהון	Cadent ſuper illos
جمر نار على	גומרין מן שמיא בנורא	carbones de celo in ignem
الارض وفي السفل	ולגיהנם יפילינון	& in gehennam precipitabis eos,
القيهم فلا يستطيعون	בגובין דטמרין דלא	& in foueas illaqueationis cadēt vt nō
القيام من المسكنة	יקומון לחיי עלמא :	reſurgant ad vitam eternam.
رجل ذو لسنين	גבר דמשתעי לישן	Vir delator lingua
لا يستقيم	תליתאה לא איפשר דיתקיים	tertia nequaq̄ habitare poterit
على الارض الرجل	בארעא דחיי גבר חטוף	in terra viuentium, Virum prauum
الظالم يقتفي	ובייש יצדיניה מלאך	& malignum venabitur angelus
اشلر لهلاكه	מותא ותקפיניה בגיהנם :	mortis & detrudet in gehennam.
علمت ان الرب يصنع	בכן גלי קדמי אתם	Propterea conſtat mihi,
للمساكين حكما	יעביד יי דינא	facturum DEVM iudicium
والفقرا حكما	דעניי דינא דחשיבי :	pauperum, & iudicium egenorum.
الابرار يشكرون	ברם צדיקיא יודון	Profecto iuſti confitebuntur
اسمك والمستقيمون	לשמך יתבון תריצי	nomini tuo, reuertentur recti

A. Quia cogitauerūt malitias in corde. Malitias cogitāt impii q prouidentiam negant diuinam, quiq; dicunt res hoium ſyderū poſiture fatoq; & fortune ſubditas eē. Hi nō ſolū redargui poſſūt, ex hisque leguntur apud theologos chriſtianos Sed & ex hisque habent authores hebrei & in primis cōmentator libri geneſis quicū q; is fuerit quem tamē conſtat Ieroſolymitana lingua uſum cui ſuper illud. In principio. Creauit Deus celum & terram, que ſecuuntur cōtra impios iſtos ſcripta reliquit

קם ר׳ אלעזר ברית פתח
ואמר הכי תליי במזל
ואפי׳ ספר תורה בהיכל
מילא דא תוקפה ספרא
דצניעותא ואמר אמר וכי
במזל הכל תלוי ותנינן
ספר תורה הוא קדש
נרתיקו הוא קדש והיכל
קדש וכתיב וקרא זה
אל זה ואמר קדוש קדוש
תלתא אינון וספר תורה
לקבליהון היכל קדוש
נרתיקו קדוש הוא קדוש
התורה ניתנת בשלש
קדושות בג׳ש׳ מעלות
בימים שלשה שכינה
בג׳ש׳ לוחות וארון שלש
והיכל ספר תורה תליא
ואיהו תליא במזל וכתיב
ומאותות השמים אל
תחתו ואיהו בקדושין
תלת ליתי תליא במזלא
אלא הכי אוקמיה ספרא
דצניעותא הא תורה
יקירא קדישא דכל ספר
דיקנא תליין בית אתקרי
מזל מאי טעמא משום
דכל קדושי קידושין
דקודשיא ביה מזלא
תליין

.i. Surrexit R. Eleazar orſus eſt & dixit. Cuncta ſubiecta ſunt fortune etiā uolumen legis quod in altari recōditū eſt. Hoc enim reperimus in ſemota de ciphra, hoc eſt in libro celſitate pudicitie in quo ſic habet. Eſt ne uerū omnia ſubiecta eſſe fortune? Nobis traditū eſt, uolumen legis eſſe ſanctitatem, archā quoq; eius eſſe ſanctitatem, altare etiam eſſe ſanctitatem. Et ſcriptum eſt uocabit hunc & hunc & dicet ſanctus ſāctus ſanctus. Tres ſunt. Et

יְשָׁרִים אֶת־פָּנֶיךָ׃	recti cum vultu tuo.	recti cum vultu tuo.	εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.
קמא מִזְמוֹר לְדָוִד	CXLI. Pſalmus Dauidis.	CXL. Pſalmus Dauid.	ρμ'. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יְהוָה קְרָאתִיךָ	DEVS inuocaui te,	Domine clamaui ad te	Κύριε ἐκέκραξα πρός σε
חוּשָׁה לִּי הַאֲזִינָה	feſtina mihi, exaudi	exaudi me, intende	εἰσάκουσόν μου, πρόσχες (ραγέναι με πρός σε
קוֹלִי בְּקָרְאִי־לָךְ׃	vocē meā clamantis ad te.	voci mee cum clamauero ad te.	τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκ(
תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי	Dirigatur oratio mea,	Dirigatur oratio mea	Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου
קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ	ſic fumigatio ī cōſpectu tuo,	ſicut incenſum in cōſpectu tuo,	ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου.
מַשְׂאַת כַּפַּי	eleuatio manuum mearum	eleuatio manuum mearum	Ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου,
מִנְחַת עָרֶב׃	ſacrificium veſpertinum.	ſacrificium veſpertinum.	θυσία ἑσπερινή.
שִׁיתָה יְיָ שָׁמְרָה	Pone DEVS cuſtodiam	Pone domine cuſtodiam	Θοῦ κύριε φυλακὴν (καρδίαν μου
לְפִי נִצְּרָה עַל־דַּל	ori meo, ſerua hoſtiū (meū	ori meo, & hoſtiū (clines cō mū	τῷ στόματί μου, καὶ θύραν (κλίνῃς τὴν
שְׂפָתָי׃ אַל־תַּט־לִבִּי	labiorū meorū. Ne declines cō(	circunſtātie labiis meis. Nō de(	περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου. Μὴ ἐκ(
לְדָבָר רָע לְהִתְעוֹלֵל	in verbum malum, voluere	in verba malitie, ad excuſandas	εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι
עֲלִלוֹת בְּרֶשַׁע אֶת	cogitationes impias, cum	excuſationes in peccatis. Cum	προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. Σὺν
אִישִׁים פֹּעֲלֵי־אָוֶן	viris operantibus iniqtatē,	hoībus operantibus iniqtatem,	ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν,
וּבַל־אֶלְחַם בְּמַנְעַמֵּיהֶם׃	neq; comedere, ī delicatis ei(	& nō cōicabo cum electis eorū.	καὶ οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.
יֶהֶלְמֵנִי צַדִּיק	Percutiet me iuſtus (bis eorū	Corripiet me iuſtus	Παιδεύσει με δίκαιος
חֶסֶד וְיוֹכִיחֵנִי	in miſicordia, & arguet me,	ī miſericordia & īcrepabit me,	ἐν ἐλέει, καὶ ἐλέγξει με,
שֶׁמֶן רֹאשׁ	oleum principatus	oleum autem peccatoris	ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ,
אַל־יָנִי רֹאשִׁי	non deuirabit caput meum,	non impinguet caput meum.	μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου.
כִּי־עוֹד וּתְפִלָּתִי	quia adhuc oratio mea	Quoniam adhuc & oratio mea	Ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου
בְּרָעוֹתֵיהֶם׃ נִשְׁמְטוּ	p maliciis eorū. Declinauerūt	in beneplacitis eorū, abſorpti ſūt	ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν, κατεπόθησαν
ש בִידֵי־סֶלַע	iuxta petram	iuncti petre	ἐχόμενα πέτρας
ש שֹׁפְטֵיהֶם	iudices eorum,	iudices eorum.	οἱ κριταὶ αὐτῶν.
וְשָׁמְעוּ אֲמָרַי כִּי	& audient verba mea quoniā	Audient verba mea quoniam	Ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι
פ נָעֵמוּ׃ כְּמוֹ	placentia ſunt. Sicut	potuerunt ſicut	ἠδύνθησαν, ὡσεὶ
פֹלֵחַ וּבֹקֵעַ	a partiente & ſcindente	craſſitudo terre, erupta eſt ſup	πάχος γῆς ἐρράγη ἐπὶ
בָּאָרֶץ נִפְזְרוּ	terram, diſſipata ſunt	terram. Diſſipata ſunt	τῆς γῆς, διεσκορπίσθη
עֲצָמֵינוּ לְפִי שְׁאוֹל׃	oſſa noſtra in ore inferni.	oſſa noſtra ſecus infernum,	τὰ ὀστᾶ αὐτῶν παρὰ τὸν ᾅδην.
כִּי אֵלֶיךָ יְהוִה	Quia ad te DEVS	quia ad te domine	Ὅτι πρὸς σὲ κύριε
אֲדֹנָי עֵינָי בְּכָה	domine oculi mei,	domine oculi mei,	κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου,
חָסִיתִי אַל־תְּעַר	in te ſperaui ne fruſtreris	in te ſperaui non auferas	ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλῃς
נַפְשִׁי׃ שָׁמְרֵנִי	aīam meā. Cuſtodi me (mihi,	animam meam. Cuſtodi me	τὴν ψυχήν μου. Φύλαξόν με
מִידֵי פַח יָקְשׁוּ לִי	de māibus laqi quē poſuerūt(	a laqueo quē abſconderūt mihi,	ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι,
וּמֹקְשׁוֹת פֹּעֲלֵי אָוֶן׃	& de offēdiculis opātiū iniq(	& a ſcādalis operantiū iniqtatē.	καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν(
יִפְּלוּ בְמַכְמֹרָיו	Incidēt in retia eius (tatē.	Cadent in retiaculo eius	Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτῶν (ἀνομίαν.
רְשָׁעִים יַחַד	impii ſimul,	peccatores, ſingulariter	οἱ ἁμαρτωλοί, κατὰ μόνας
אָנֹכִי עַד־אֶעֱבוֹר׃	donec ego tranſeam.	ſum ego donec tranſeam.	εἰμὶ ἐγὼ ἕως ἂν παρέλθω.
קמב מַשְׂכִּיל לְדָוִד	CXLII. Intellectus, Dauidis	CXLI. Intellectus Dauid	ρμα'. Συνέσεως τῷ Δαβίδ
בִּהְיוֹתוֹ בַמְּעָרָה	cum eſſet in ſpelunca.	cum eſſet in ſpelunca.	ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ
תְּפִלָּה׃ קוֹלִי אֶל־	Oratio. Voce mea ad	Oratio. Voce mea ad	προσευχόμενον. Φωνῇ μου πρὸς

يصلون امام وجهك	לצלאה קדמך׃	vt orent coram te.
المزمور الاربعون والمائة	תושבחתא לדוד	CXLI. Laudatoria Dauidis.
صرخت اليك يا رب	יהוה קריתך	DEVS clamaui ad te
فاستجب لي واسمع	חיש לי אצית	feſtina ad me, intende
صوت تضرعي اذا دعوتك	קלי במקרי לך׃	voci mee dum clamo ad te.
واقبل صلاتي	תתכון צלותי היך קטרת	Dirigatur oratio mea, ſicut ſuffimentũ
كالدخنة الطيبة قدامك	בוסמין קדמך והפרסת	aromaticum coram te, eleuatio
ليكن رفع يدي	אידי בצלותי היך דורון	manuũ mearũ in oratione, ſicut munus
كقربان المسا	בסים דמתקרב ברמשא׃	ſuaue quod offertur in veſpere.
اللهم اجعل	שוי יי מטרתא ל	Pone DEVS cuſtodiam
لفمي حافظا وعلى شفتي	לפומי נטור על זקוף	ori meo, cuſtodi eleuationem
سترا حصينا لكيلا يهوى	ספותי לא תצלי לבי	labiorum meorũ. Nõ declines cor meũ
قلبي كلاما رديا فيعتل	לפתגם ביש למחשל	in verbum malum, ad cogitandas
بعلل الخطايا مع	מחשבן ברשע מן גבר	cogitationes impias hominis
عاملي الاثام	עבדי שקר ולא אסעוד	operantis falſitatem, & nõ ſuſtentabor
ولا اسر بمختاريهم	בזמר בית משתיהון׃	cantilenis domus conuiuii eorum.
البار يعلمني	יטפחינני צדיקא מטול	Verberabit me iuſtus propter
ويعظني	חסדא ויכסנני משח	miſericordiã, & corripiet me, oleũ aũt
ولا يمسح دهن	רבות קודשא לא יבטל	vnctionis ſancte, non deponet
الخطاة راسي	מן רישי ארום עד כדון	de capite meo, quoniam adhuc
ولا صلاتي	צלותי מסדרא	oratio mea ordinata eſt
في مسرتهم ابتلع	בבישתהון׃ אשתמיטו	in malicias eorum. Declinauerunt
حكامهم	מבית מדרשא על תקוף	a domo ſcholarum propter duritiam
عند الصخرة	דייניהון ויתובון	iudicum eorum, & reuertentur
اسمعوا قولي فانه	וישמעון מימרי ארום	& audient verba mea quoniam
نافع	בסימין היכמא דגבר דפלח	iocunda ſunt. Sicut ab homine fodiẽte
كحديدة الحرث التي تشق	ומבזע במרדיא ארעא	& ligone ſcindente terram,
الارض وفي	הכדין אתבדרו איברנא	ſic diſperſa ſunt membra noſtra
الجحيم تبددت عظامهم	על פום קבורתא׃	in ore ſouce.
وانا اليك يا رب	מטול היכנא לותך יי	Quoniam ſic ad te DEVS
رفعت نفسي يا رب عليك	אלהים עייני מדיקא	Deus meus oculi mei aſpiciunt,
توكلت فلا تنقص	במימרך סברית לא	in verbum tuum ſperaui ne
نفسي احفظني	תרוקן נפשי׃ נטר יתי	defraudes animam meam. Cuſtodi me
من الشرك الذي اعدوه لي	מן אידי פחא דאתקינו	de manibus laquei quem poſuerunt
ومن شباك فاعلي الاثم	לי תיקלן עבדי שקר׃	mihi, & de ſcandalis opantiũ iniqtatẽ.
تسقط الخطاة	יפלון במצדתיה	Incident in retiacula eius
في شباكهم الى ان	רשיעיא כחדא אנא	impii, ſingularis ſum ego
اجوز وحدي وانجو منهم	עד זמן דאעבר׃	donec tempus tranſeat.
المزمور الحادي	שכלא טבא על ידי דוד	CXLII. Intellectus bonus p manũ
والاربعون والمائة	במהויה באספליתא	Dauidis, quando erat in ſpeleo.
اعلنت بصوتي	צלותא׃ קלי קדם	Oratio. Voce mea ad

uolumen legis e regione eorum. Altare ſanctum & archa ſancta, & ipſum ſanctum. Sa & lex data eſt in tribo ſanctitatibus, in tribo gradibus, in tribus diebus. Diuinitas quoq; i tribus. Tabule & archa tres. In cunctis autem continetur uolumen legis, qua ergo ratione eſt ſubiectũ fortune? Adde quod ſcriptum eſt. A ſignis celi nõ timeatis. Res itaq; que cõſiſtunt in ſanctitate ſicut iſte non uidentur comprehendi ſub fortuna. Audi qd determinatum ſit in libro cenſiora de ciphra ſupra memorato. Corpus illud honore dignum & ſanctum, in quo comprehendũtur omnes adornatus ipſũ uocatum eſt Mazal. i. fortuna ſiue fatum, cũ omnis ſanctitas ſanctitatis ſanctitatum continetur & comprehendiť in ipſo. Quod fortunam ſiue fatum dicimus.

יְהוָה אֶזְעָק קוֹלִי	DEVM clamabo, voce mea	dominum clamaui, voce mea	κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου
אֶל־יְהוָה אֶתְחַנָּן׃	ad DEVM deprecabor.	ad dominum deprecatus ſum.	πρὸς κύριον ἐδεήθην.
אֶשְׁפֹּךְ לְפָנָיו שִׂיחִי	Effũdã ĩ ɔſpcũ eiꝰ eloq̃ũ mũ,	Effũdo ĩ ɔſpectu eiꝰ oratõnẽ meã,	Ἐκχεῶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου.
צָרָתִי לְפָנָיו אַגִּיד׃	tribula. meã corã illo ãnũci.	& tribulatõẽ mã añ ipm pnũcio	Τὴν θλῖψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.
בְּהִתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי	Cũ ãxiꝰ ĩ me fuerit ſpũs mꝰ,	In deficiẽdo ex me ſpiritũ meũ,	Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου,
וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי	tu enim noſti ſemitã meam,	& tu cognouiſti ſemitas meas.	καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου.
בְּאֹרַח זוּ אֲהַלֵּךְ	in via hac qua ambulabo.	In via hac qua ambulabam	Ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην,
טָמְנוּ פַח לִי׃	abſcondeꝛunt laqueos mihi.	abſconderũt ſupbi laqueũ mihi.	ἔκρυψαν οἱ ὑπερήφανοι παγίδα μοι.
הַבֵּיט יָמִין וּרְאֵה	Reſpice ad dexterã & vide,	Cõſiderabã ad dextã & videbã,	Κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον,
וְאֵין לִי מַכִּיר אָבַד	qa nõ ſit q cognoſcat me, piit	& ñ erat q cognoſcẽt me. Periit	καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με. Ἀπώλετο
מָנוֹס מִמֶּנִּי אֵין	fuga a me, & non eſt	fuga a me, & non eſt	φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἔστιν·
דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי׃	qui requirat animam meam.	qui requirat animam meam.	ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου.
זָעַקְתִּי אֵלֶיךָ יְהוָה	Clamaui ad te DEVS,	Clamaui ad te domine,	Ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε,
אָמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי	dixi tu es ſpes mea,	dixi tu es ſpes mea,	εἶπα, σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου,
חֶלְקִי בְּאֶרֶץ הַחַיִּים׃	pars mea in terra viuẽtium.	portio mea in terra viuentium.	μερίς μου ἐν γῇ ζώντων.
הַקְשִׁיבָה אֶל־רִנָּתִי	Auſculta depcationẽ meã,	Intẽde ad deprecationẽ meam	Πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου
כִּי־דַלּוֹתִי מְאֹד	quia paup factus ſum nimis,	quia humiliatus ſum nimis.	ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα.
הַצִּילֵנִי מֵרֹדְפַי	libera me a perſecutoribus	Libera me a perſequentibus	Ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με,
כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃	qm̃ cõfortati ſunt ſuper me.	me, quia conforrati ſunt ſup me	ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
הוֹצִיאָה מִמַּסְגֵּר	Educ de carcere	Educ de cuſtodia	Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς
נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת	animã meam, vt confiteatur	animã meam ad confitendum	τὴν ψυχήν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
אֶת־שְׁמֶךָ בִּי	nomini tuo, in me	nomini tuo me (ſalon.	τῷ ὀνόματί σου. Ἐμὲ (ὁ υἱὸς αὐτοῦ
יַכְתִּרוּ צַדִּיקִים	coronabuntur iuſti,	expectant iuſti (filius ſuus Ab(	ὑπομενοῦσι δίκαιοι (τὸν ἀβεσσαλὼμ(
כִּי תִגְמֹל עָלָי׃	cum retribueris mihi.	donec retribuas mihi. (ba[t] eũ(	ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι. (διώκει αὐτὸν(
קמג מִזְמוֹר לְדָוִד	CXLIII. Pſalmus Dauidis.	CXLII. ps. Dauid qñ pſeque(	ρμβʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ὅτε κατ(
יְהוָה שְׁמַע תְּפִלָּתִי	DEVS exaudi orõnẽ meam,	Domine exaudi orationẽ meã,	Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου
הַאֲזִינָה אֶל־	auſculta	auribus percipe	ἐνώτισαι
תַּחֲנוּנַי בֶּאֱמֻנָתְךָ	depcatões meas, ĩ v̄itate tua	obſecratõnẽ meã, ĩ veritate tua	τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
עֲנֵנִי בְּצִדְקָתֶךָ׃	reſponde mihi in iuſtitia tua.	exaudi me in tua iuſtitia.	Εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου,
וְאַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט	Et non venias in iudicium	Et non intres in iudicium	καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν
אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי לֹא־	cũ ſeruo tuo, qa non (viuẽs.	cum ſeruo tuo, quia non	μετὰ τοῦ δούλου σου. Ὅτι οὐ
יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי׃	iuſtificabiꝛ ĩ ɔſpectu tuo, oĩs(	iuſtificabit ĩ ɔſpcũ tuo oĩs viuẽs	δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
כִּי־רָדַף אוֹיֵב נַפְשִׁי	Q̃ñ pſecu. ẽ inimi. aĩã meã,	Quia pſecutꝰ ẽ inimicꝰ aĩã mã	Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου,
דִּכָּא לָאָרֶץ חַיָּתִי	ptriuit ad terrã vitã meã,	humiliauit in terra vitã meam.	ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μου.
הוֹשִׁיבַנִי בְמַחֲשַׁכִּים	poſuit me in tenebris	Collocauit me in obſcuris	Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς
כְּמֵתֵי עוֹלָם׃	quaſi mortuos ſeculi.	ſicut mortuos ſeculi,	ὡς νεκροὺς αἰῶνος,
וַתִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי	Et ãxius fuit ĩ me ſpũs mꝰ,	& anxiatus eſt ſup me ſpũs meꝰ,	καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου.
בְּתוֹכִי יִשְׁתּוֹמֵם לִבִּי׃	ĩ medio mi ſollici. fuit cõ mũ.	in me turbatum eſt cor meum.	Ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου,
זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם	Recordatꝰ ſui dierũ ãtiquorũ	Memor fui dierum antiquorũ,	ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων.
הָגִיתִי בְכָל פָּעֳלֶךָ	meditabar oĩa opera tua,	meditatus ſũ ĩ oĩbus opibꝰ tuis,	Ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου,
בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ	facta manuum tuarum	in factis manuum tuarum	ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου

بصوتي الى الرب تضرعت	קָלִי קֳדָם יְיָ אֶקְרֵי	DEVM clamabo, voce mea
الى الرب في ابتهالي	קֳדָם יְיָ אֶצְלֵי׃	ad DEVM deprecabor.
اسكب بين يديه رغبتي	אֶשְׁפּוֹךְ קֳדָמוֹהִי שׁוּעָתִי	Effundam coram eo eloquium meum,
شكوى امامه اظهرها	עָקְתִי קֳדָמוֹהִי אֶתְנֵי׃	& tribulatōnē meā corā illo ānūciabo
عند ذبول روحي	בְּאִשְׁתַּלְהָיַת עֲלַי רוּחִי	Cū defeciſſet in me ſpiritus meus,
انت تعرف سبلي	וְאַתְּ יָדַעְתְּ שְׁבִילִי	& tu cognouiſſes ſemitas meas,
في الطريق التي اسلكها	בְּבִישְׁרָא דְנָן דְאַהֲלֵךְ	in gradibus iſtis quibus ambulabam
اخفوا لي فخا	טַמְרוּ פָּחִין לִי׃	abſconderunt laqueos mihi.
نظرت عن يميني وابصرت	אִסְתַּכְּלִית עַל יַמִּינָא	Reſpexi ad dexteram
فلم اجد من يعرفني	וַחֲמֵית וְלֵית לִי	& vidi, & non erat qui
ضاع الخلاص وليس	מִשְׁתְּמוֹדַע הוֹבַד שֵׁיזָבוּ	cognoſceret me, periit refugium
لنفسي طالب	מִנִּי וְלֵית תָּבַע לְנַפְשִׁי	a me & nō eſt qui querat animā meam.
صرخت اليك يا رب	קְבֵילִית לְוָתָךְ אֲמָרִית	Clamaui ad te, dixi
وقلت انت رجائي	אַנְתְּ מַשְׁזְבִי חוּלָקִי	tu es refugiū meū, portio mea
وحظي في ارض الحياة	בְּאַרְעָא דְחַיֵּי׃	in terra vite.
انصت الى تضرعي	אֲצֵית לִצְלוֹתִי אֲרוּם	Auſculta orationem meam, quoniam
فاني اتضعت جدا	אִתְמַסְכְּנִית לַחֲדָא	pauper factus ſum multum
نجني من الطاردين لي	פְּצֵנִי מִן רְדָפַי	libera me a perſecutoribus meis,
فانهم اعتزوا مني	אֲרוּם אִתְחַלִּין מִנִּי׃	quoniam fortiores me facti ſunt.
اخرج نفسي من	אַפֵּק מִן מַסְגַּרְתָּא נַפְשִׁי	Educ de cuſtodia animam meam
الحبس لاشكر	לְאוֹדָאָה יַת שְׁמָךְ אַמְטוּלָתִי	vt confitear nomini tuo, ob gratiā mei
اسمك يا رب	יַעְבְּדוּן לָךְ כְּלִילָא	facient tibi coronam
فلي ينتظر الابرار حتى	דְשִׁבְחָא צַדִּיקַיָּא אֲרוּם	laudis, iuſti quoniam
تجازيني	תְּשַׁלֵּם גְּמָלָא טָבָא עֲלָי׃	reddes retributionem bonam mihi.
المزمور الثاني والاربعون	שִׁבְחָא לְדָוִד	CXLIII. Laudatoria Dauidis.
والمائة اسمع يا رب صلاتي	יְיָ שְׁמַע צְלוֹתִי	Deus exaudi orationem meam,
واستجب طلبتي	אֲצֵית לְתַחֲנוּנָתִי	auſculta deprecationem meam,
بعدلك انصت	בְּקוּשְׁטָךְ עֲנֵינִי	in veritate tua reſponde
لي بصدقك	... בְּצִדְקָתָךְ׃	mihi in tua iuſtitia.
ولا تدخل عبدك	וְלָא תֵיעוֹל לְבֵית דִּינָא	Et non intres in iudicium
الى القضاء فكل حي	עִם עַבְדָּךְ אֲרוּם לָא	cum ſeruo tuo, quoniam non
لا يتزكى امامك والعدو	יִזְכֵּי קֳדָמָךְ כָּל דְּחַי׃	iuſtificabitur coram te omnis viuens.
قد اضطهد نفسي	אֲרוּם רְדַף בְּעֵיל דְּבָבָא	Q̄m pſecutus ē pſonus inimicitie mee
واذل في الارض حياتي	נַפְשִׁי דַּכְדֵּךְ לְאַרְעָא חַיָּתִי	aīam meā, humiliauit ad ťrā vitā meā,
اجلسني في الظلام	אוֹתְבַנִי בַּחֲשׁוֹכָא הֵיךְ	poſuit me in tenebris ſicut
كالهالكين منذ الابد	שְׁכִיבֵי עָלְמָא הַהוּא׃	iacentes ſeculi illius.
حزن روحي علي	בְּאִשְׁתַּלְהָיַת עֲלַי רוּחִי	Anxius fuit ſuper me ſpiritus meus,
وجزع قلبي في داخلي	בְּגוּשְׁמִי יִשְׁתַּעֲמַם לִבִּי׃	in corpore meo turbatū eſt cor meum.
تذكرت الايام السالفة	... יוֹמִין	Recordatus ſum dierum
فكان فكري في جميع	דְּמִלְּקַדְמִין הֲגֵית בְּכוּלְהוֹן	antiquorū, meditatus ſum in omnibus
اعمالك وانا مصبت	עוֹבָדָךְ בְּעוֹבָדֵי אִידָ	operibus tuis, opera

יהוה אזעק קולי	DEVM clamabo, voce mea	dominum clamaui, voce mea	κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου
אל־יהוה אתחנן :	ad DEVM deprecabor.	ad dominum deprecatus ſum.	πρὸς κύριον ἐδεήθην.
אשפך לפניו שיחי	Effũdã i ɔſpcũ eiꝰ eloqũ mũ,	Effũdo ĩ ɔſpectu eiꝰ orõnẽ meã,	Ἐκχεῶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου.
צרתי לפניו אגיד :	tribula. meã corã illo ãnũci.	& tribulatõẽ mã añ ipm pnũcio	Τὴν θλῖψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.
בהתעטף עלי רוחי	Cũ ãxiꝰ ĩ me fuerit ſpũs mꝰ,	In deficiẽdo ex me ſpiritũ meũ,	Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου,
ואתה ידעת נתיבתי	tu enim noſti ſemitã meam,	& tu cognouiſti ſemitas meas.	καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου.
בארח־זו אהלך	in via hac qua ambulabo.	In via hac qua ambulabam	Ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην,
טמנו פח לי :	abſconderunt laqueos mihi.	abſconderũt ſupbi laqueũ mihi.	ἔκρυψαν οἱ ὑπερήφανοι παγίδα μοι.
הביט ימין וראה	Reſpice ad dexterã & vide,	Cõſiderabã ad dextã & videbã,	Κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον,
ואין לי מכיר אבד	qã nõ ſit q cognoſcat me, pijt	& ñ erat q cognoſcẽt me. Periit	καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με. Ἀπώλετο
מנוס ממני אין	fuga a me, & non eſt	fuga a me, & non eſt	φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἔστιν
דורש לנפשי :	qui requirat animam meam.	qui requirat animam meam.	ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου.
זעקתי אליך יהוה	Clamaui ad te DEVS,	Clamaui ad te domine,	Ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε,
אמרתי אתה מחסי	dixi tu es ſpes mea,	dixi tu es ſpes mea,	εἶπα, σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου,
חלקי בארץ החיים :	pars mea in terra viuẽtium.	portio mea in terra viuentium.	μερίς μου ἐν γῇ ζώντων.
הקשיבה אל־רנתי	Auſculta depcationẽ meã,	Intẽde ad deprecationẽ meam	Πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου
כי־דלותי מאד	quia paup factus ſum nimis,	quia humiliatus ſum nimis.	ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα.
הצילני מרדפי	libera me a perſecutoribus	Libera me a perſequentibus	Ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με,
כי אמצו ממני :	qm̃ cõfortati ſunt ſuper me.	me, quia confortati ſunt ſup me	ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
הוציאה ממסגר	Educ de carcere	Educ de cuſtodia	Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς
נפשי להודות	animã meam, vt confiteatur	animã meam ad confitendum	τὴν ψυχήν μου τοῦ ἐξομολογήσασθαι
את־שמך בי	nomini tuo, in me	nomini tuo me (ſalon.	τῷ ὀνόματί σου. Ἐμὲ (ὁ υἱὸς αὐτοῦ
יכתרו צדיקים	coronabuntur iuſti,	expectant iuſti (filius ſuus Ab(	ὑπομενοῦσι δίκαιοι (τὸν Ἀβεσσαλὼμ(
כי תגמל עלי :	cum retribueris mihi.	donec retribuas mihi. (baſ eũ(	ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι. (διώκει αὐ(
קמג מזמור לדוד	CXLIII. Pſalmus Dauidis.	CXLII. pſ. Dauid qñ pſeque(	ρμβʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ὅτε κατε(
יהוה שמע תפלתי	DEVS exaudi orõnẽ meam,	Domine exaudi orationẽ meã,	Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
האזינה אל־	auſculta	auribus percipe	ἐνώτισαι
תחנוני באמנתך	depcatões meas, ĩ ũitate tua	obſecratõnẽ meã, ĩ veritate tua	τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
ענני בצדקתך :	reſponde mihi in iuſtitia tua.	exaudi me in tua iuſtitia.	Εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου,
ואל תבוא במשפט	Et non venias in iudicium	Et non intres in iudicium	καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν
את־עבדך כי לא־	cũ ſeruo tuo, qa non (viuẽs.	cum ſeruo tuo, quia non	μετὰ τοῦ δούλου σου. Ὅτι οὐ
יצדק לפניך כל חי :	iuſtificabit ĩ ɔſpectu tuo, oĩs(	iuſtificabit ĩ ɔſpcũ tuo oĩs viuẽs	δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
כי רדף אויב נפשי	Q̃ñ pſecu. ẽ inimi. aiã meã,	Quia pſecutꝰ ẽ inimicꝰ aiã mã	Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου,
דכא לארץ חיתי	pſtrauit ad terrã vitã meã,	humiliauit in terra vitã meam.	ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μου.
הושיבני במחשכים	poſuit me in tenebris	Collocauit me in obſcuris	Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς
כמתי עולם :	quaſi mortuos ſeculi.	ſicut mortuos ſeculi,	ὡς νεκροὺς αἰῶνος,
ותתעטף עלי רוחי	Et ãxius fuit ĩ me ſpũs mꝰ,	& anxiatus eſt ſup me ſpũs meꝰ,	καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου.
בתוכי ישתומם לבי	ĩ medio mĩ ſollici. fuit cõ mũ.	in me turbatum eſt cor meum.	Ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου,
זכרתי ימים מקדם	Recordatꝰ ſui dierũ ãtiquorũ	Memor fui dierum antiquorũ,	ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων.
הגיתי בכל פעלך	meditabar oĩa opera tua,	meditatus ſũ ĩ oĩbus opibꝰ tuis,	Ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου,
במעשה ידיך	facta manuum tuarum	in factis manuum tuarum	ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου

DEVM clamabo, voce mea
ad DEVM deprecabor.
Effundam coram eo eloquium meum,
& tribulatõnẽ meã corã illo ãnũciabo
Cũ defeciſſet in me ſpiritus meus,
& tu cognouiſſes ſemitas meas,
in gradibus iſtis quibus ambulabam
abſconderunt laqueos mihi.
Reſpexi ad dexteram
& vidi, & non erat qui
cognoſceret me, periit refugium
a me & nõ eſt qui querat animã meam.
Clamaui ad te, dixi
tu es refugiũ meũ, portio mea
in terra vite.
Auſculta orationem meam, quoniam
pauper factus ſum multum
libera me a perſecutoribus meis,
quoniam fortiores me facti ſunt.
Educ de cuſtodia animam meam
vt confitear nomini tuo, ob gratiã mei
facient tibi coronam
laudis, iuſti quoniam
reddes retributionem bonam mihi.

CXLIII. Laudatoria Dauidis.

Deus exaudi orationem meam,
auſculta deprecationem meam,
in veritate tua reſponde
mihi in tua iuſtitia.
Et non intres in iudicium
cum ſeruo tuo, quoniam non
iuſtificabitur coram te omnis viuens.
Q̃m pſecutus ẽ pſonus inimicitie mee
aĩam meã, humiliauit ad t̃rã vitã meã,
poſuit me in tenebris ſicut
iacentes ſeculi illius.
Anxius fuit ſuper me ſpiritus meus,
in corpore meo turbatũ eſt cor meum.
Recordatus ſum dierum
antiquorũ, meditatus ſum in omnibus
operibus tuis, opera

יְהוָה אֶזְעָק קוֹלִי	DEVM clamabo,voce mea	dominum clamaui,voce mea	κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου
אֶל־יְהוָה אֶתְחַנָּן ׃	ad DEVM deprecabor.	ad dominum deprecatus ſum.	πρὸς κύριον ἐδεήθην.
אֶשְׁפֹּךְ לְפָנָיו שִׂיחִי	Effūdā ĩ ɔſpcũ eiꝰ eloqũ mũ,	Effũdo ĩ ɔſpectu eiꝰ orõnẽ meã,	Ἐκχεῶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου.
צָרָתִי לְפָנָיו אַגִּיד ׃	tribula.meã corã illo ãnũci.	& tribulatõẽ mã añ ipm pnũcio	τὴν θλῖψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.
בְּהִתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי	Cũ ãxiꝰ ĩ me fuerit ſpũs mꝰ,	In deficiẽdo ex me ſpiritũ meũ,	Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου,
וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי	tu enim noſti ſemitã meam,	& tu cognouiſti ſemitas meas.	καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου.
בְּאֹרַח זוּ אֲהַלֵּךְ	in via hac qua ambulabo.	In via hac qua ambulabam	Ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην,
טָמְנוּ פַח לִי ׃	abſconderunt laqueos mihi.	abſconderũt ſupbi laqueũ mihi.	ἔκρυψαν οἱ ὑπερήφανοι παγίδα μοι.
הַבֵּיט יָמִין וּרְאֵה	Reſpice ad dexterã & vide,	Cõſiderabã ad dextrã & videbã,	Κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον,
וְאֵין לִי מַכִּיר אָבַד	qa nõ ſit q cognoſcat me,pijt	& nõ erat q cognoſceēt me.Periit	καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με. Ἀπώλετο
מָנוֹס מִמֶּנִּי אֵין	fuga a me,& noneſt	fuga a me,& non eſt	φυγὴ ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν
דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי ׃	qui requirat animam meam.	qui requirat animam meam.	ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου.
זָעַקְתִּי אֵלֶיךָ יְהוָה	Clamaui ad te DEVS,	Clamaui ad te domine,	Ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε,
אָמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי	dixi tu es ſpes mea,	dixi tu es ſpes mea,	εἶπα, σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου,
חֶלְקִי בְּאֶרֶץ הַחַיִּים ׃	pars mea in terra viuẽtium.	portio mea in terra viuentium.	μερίς μου ἐν γῇ ζώντων.
הַקְשִׁיבָה אֶל־רִנָּתִי	Auſculta depcationẽ meã,	Intẽde ad deprecationẽ meam	Πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου
כִּי־דַלּוֹתִי מְאֹד	quia paup factus ſum nimis,	quia humiliatus ſum nimis.	ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα.
הַצִּילֵנִי מֵרֹדְפַי	libera me a perſecutoribus	Libera me a perſequentibus	Ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με,
כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי ׃	qm̃ cõfortati ſunt ſuper me.	me,quia confortati ſunt ſup me	ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
הוֹצִיאָה מִמַּסְגֵּר	Educ de carcere	Educ de cuſtodia	Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς
נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת	animã meam,vt confiteatur	animã meam ad confitendum	τὴν ψυχήν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
אֶת־שְׁמֶךָ בִּי	nomini tuo,in me	nomini tuo me (ſalon.	τῷ ὀνόματί σου. Ἐμὲ (ὁ υἱὸς αὐτοῦ.
יַכְתִּרוּ צַדִּיקִים	coronabuntur iuſti,	expectant iuſti (filius ſuus Ab(	ὑπομένουσι δίκαιοι (τὸν ἀβεσαλὼμ(
כִּי תִגְמֹל עָלָי ׃	cum retribueris mihi.	donec retribuas mihi. (baſeũ(	ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι. (διώκει αὐ(
קמג מִזְמוֹר לְדָוִד	CXLIII. Pſalmus Dauidis.	CXLII. p̃s.Dauid qñ pſeque(	ρμβʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ὅτε αὐτὸν κατε(
יְהוָה שְׁמַע תְּפִלָּתִי	DEVS exaudi orõnẽ meam,	Domine exaudi orationẽ meã,	Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
הַאֲזִינָה אֶל־	auſculta	auribus percipe	ἐνώτισαι
תַּחֲנוּנַי בֶּאֱמֻנָתְךָ	depcatiões meas,ĩ ṽitate tua	obſecratõnẽ meã,ĩ veritate tua	τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
עֲנֵנִי בְּצִדְקָתֶךָ ׃	reſponde mihi in iuſtitia tua.	exaudi me in tua iuſtitia.	Εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου,
וְאַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט	Et non venias in iudicium	Et non intres in iudicium	καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν
אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי לֹא־	cũ ſeruo tuo,qa non (viuẽs.	eum ſeruo tuo,quia non	μετὰ τοῦ δούλου σου. Ὅτι οὐ
יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי	iuſtificabit ĩ ɔſpectu tuo,oĩs(	iuſtificabit ĩ ɔſpcũ tuo oĩs viuẽs	δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
כִּי רָדַף אוֹיֵב נַפְשִׁי	Q̃m pſecu.ẽ inimi.aĩã meã,	Quia pſecutꝰ ẽ inimicꝰ aĩã mã	Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου,
דִּכָּא לָאָרֶץ חַיָּתִי	pſtrauit ad terrã vitã meã,	humiliauit in terra vitã meam.	ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μου.
הוֹשִׁיבַנִי בְמַחֲשַׁכִּים	poſuit me in tenebris	Collocauit me in obſcuris	Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς
כְּמֵתֵי עוֹלָם ׃	quaſi mortuos ſeculi.	ſicut mortuos ſeculi,	ὡς νεκροὺς αἰῶνος,
וַתִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי	Et ãxius fuit ĩ me ſpũs mꝰ,	& anxiatus eſt ſup me ſpũs meꝰ,	καὶ ἠκηδίασεν ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου.
בְּתוֹכִי יִשְׁתּוֹמֵם לִבִּי	ĩ medio mĩ ſollici.fuit cor mũ.	in me turbatum eſt cor meum.	Ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου,
זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם	Recordatꝰ ſui dierũ ãtiquorũ	Memor fui dierum antiquorũ,	ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων.
הָגִיתִי בְכָל פָּעֳלֶךָ	meditabar oĩa opera tua,	meditatus ſũ ĩ oĩbus opibꝰ tuis,	Ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου,
בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ	facta manuum tuarum	in factis manuum tuarum	ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου

الرب تضرعت	יי בקלי קריתי	DEVM clamabo, voce mea
الى الرب في ابتهالي	קדם יי בצלותי	ad DEVM deprecabor.
ابيد بين يديه رغبتي	אשיד קדמך שועתי	Effundam coram eo eloquium meum,
شكوي امامه اضطهادي	עקתי קודמוי אחוי	& tribulatõnẽ meã corã illo ãnũciabo
عند ذبول روحي	באיתלהיית עלי רוחי	Cũ defeciſſet in me ſpiritus meus,
انت تعرف سبلي	ואנת ידעת שבילי	& tu cognouiſſes ſemitas meas,
في الطريق التي اسلكها	בשבילא דנן דאהליך	in gradibus iſtis quibus ambulabam
اخفوا لي فخا	טמרו פחין לי	abſconderunt laqueos mihi.
نظرت عن يميني وابصرت	אסתכלית על ימינא	Reſpexi ad dexteram
فلا اجد من يعرفني كل	וחמית ולית לי	& vidi, & non erat qui
عني الخلاص وليس	משתמודע הובד שיזבי	cognoſceret me, periit refugium
لنفسي طالب	מני לית תבע לנפשי	a me & nõ eſt qui quærat animã meam.
صرخت اليك يارب	קבילית לוותך אמרית	Clamaui ad te, dixi
وقلت انت رجائي	אנת משזבי חולקי	tu es refugiũ meũ, portio mea
وحظي في ارض الحياة	בארע חייא	in terra vite.
انصت الى تضرعي	אציית לצלותי ארום	Auſculta orationem meam, quoniam
فاني اتضعت جدا	ארום אסכנית לחדא	pauper factus ſum multum
نجني من الطاردين لي	פצי יתי מן רדפי	libera me a perſecutoribus meis,
فانهم اعتزموني	ארום איתחלון מיני	quoniam fortiores me facti ſunt.
اخرج نفسي من	הנפק מן בית אסירא נפשי	Educ de cuſtodia animam meam
الحبس لاشكر	לאודאה ית שמך אסטולת	vt confiteaŕ nomini tuo, ob gratiã mei
اسمك يارب	יעבדון לך כלילא	facient tibi coronam
فلي ينتظر الابرار حتى	דשבח צדיקייא ארום	laudis, iuſti quoniam
تجازيني	תשלם גימלא טבא עלי	reddes retributionem bonam mihi.
المزمور الثاني والاربعون	שבחא לדוד	CXLIII. Laudatoria Dauidis.
والمائة اسمع يارب صلاتي	יי שמע צלותי	Deus exaudi orationem meam,
واستجب طلبتي	אצית לתחנתי	auſculta deprecationem meam,
بعدلك انصت	בקושטך עני	in veritate tua reſponde
لي بصدقك	יתי בצדקתך	mihi in tua iuſtitia.
ولا تدخل عبدك	ולא תיעול לבית דינא	Et non intres in iudicium
الى المجازاة فكل حي	עם עבדך ארום לא	cum ſeruo tuo, quoniam non
لا يتزكى امامك والعدو	יזכי קדמך כל דחי	iuſtificabitur coram te omnis viuens.
فقد اضطهد نفسي	ארום רדף בעיל דבבא	Qm̃ pſecutus ẽ p̃onus inimicitie mee
واذل في الارض حياتي	נפשי דכדיך לארעא חייתי	aĩam meã, humiliauit ad t̃rã vitã meã,
اجلسني في الظلام	אותיבני בחשוכא היך	poſuit me in tenebris ſicut
كالهالكين من الابد	שכיבי עלמא דהוא	iacentes ſeculi illius.
حزن روحي علي	ואשתלהיית עלי רוחי	Anxius fuit ſuper me ſpiritus meus,
وجزع قلبي في باطني	בגו גושמי ישתעמם לבי	in corpore meo turbatũ eſt cor meum.
تذكرت الايام السالفة	אידכרית יומין	Recordatus ſum dierum
فكان فكري في جميع	דמלקדמין רננית בכולה	antiquorũ, meditatus ſum in omnibus
اعمالك ماصنعت	עובדך בעובדי איד	operibus tuis, opera

אָשׂוֹחֵחַ׃ פֵּרַשְׂתִּי יָדַי	loqbar.Expãdi manus meas	meditabar.Expãdi manus meaſ	ἐμελέτων. Διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς
אֵלֶיךָ נַפְשִׁי כְּאֶרֶץ	ad te,anima mea quaſi terra	ad te,anima mea ſicut terra	χεῖράς μου, ἡ ψυχή μου ὡς γῆ
עֲיֵפָה לְךָ סֶלָה׃	ſitiens ad te ſemper.	ſine aqua tibi.	ἄνυδρός σοι. Διάψαλμα.
מַהֵר עֲנֵנִי יְהוָה	Cito reſponde mihi,DEVS,	Velociter exaudi me domine,	Ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε,
כָּלְתָה רוּחִי אַל	defecit ſpiritus meus ne	defecit ſpiritus meus.Non	ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου. Μὴ
תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי	abſcõdas faciem tuam a me,	auertas faciem tuam a me,	ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ,
וְנִמְשַׁלְתִּי עִם־יֹרְדֵי	& cõparabor deſcẽdẽtibus ĩ	& ſimilis ero deſcendentibus in	καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν
בוֹר׃ הַשְׁמִיעֵנִי	lacum.Fac me audire	lacum.Auditam fac mihi	εἰς λάκκον. Ἀκουστὸν ποίησόν μοι
בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי בְךָ	mane miſicordiã tuã,qm̃ ĩ te	mane miſericordiã tuã,qa in te	τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ
בָטָחְתִּי הוֹדִיעֵנִי	confido,notam fac mihi	ſperaui.Notam fac mihi	ἤλπισα. Γνώρισόν μοι κύριε ὁδόν,
דֶּרֶךְ־זוּ אֵלֵךְ כִּי	viã in qua ambulem,quoniã	viam in qua ambulem,quia	ἐν ᾗ πορεύσομαι, ὅτι
אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי נַפְשִׁי׃	ad te leuaui animam meam.	ad te leuaui animam meam.	πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου.
הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי	Libera me de inimicis meis,	Eripe me de inimicis meis	Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου,
יי אֵלֶיךָ כִסִּתִי׃	DEVS ad te occulte cõfugi.	domine,quia ad te confugi,	κύριε πρὸς σὲ κατέφυγον,
לַמְּדֵנִי לַעֲשׂוֹת	Doce me,vt faciam	doce me facere	δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν
רְצוֹנֶךָ כִּי־אַתָּה	voluntatem tuam,quia tu	voluntatem tuam quia	τὸ θέλημά σου. Ὅτι (ἀγαθὸν
אֱלוֹהָי רוּחֲךָ טוֹבָה	DEVS meus,ſpũs A. tuus(	Deus meus es tu.Spũs tuus bonus	σὺ εἶ ὁ θεός μου, τὸ πνεῦμά σου τὸ(
תַּנְחֵנִי בְּאֶרֶץ	deducet me in terrã (bonus	deducet me in terram	ὁδηγήσει με ἐν γῇ
מִישׁוֹר׃ לְמַעַן־שִׁמְךָ	rectã.Propter nomen tuum	rectam,propter nomen tuum	εὐθείᾳ. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου
יְהוָה תְּחַיֵּנִי	DEVS,viuificabis me	domine viuificabis me	κύριε ζήσεις με.
בְּצִדְקָתְךָ תוֹצִיא	in iuſticia tua,educes	in equitate tua.Educes	Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις
מִצָּרָה נַפְשִׁי׃	de anguſtia animam meam.	de tribulatione animam meam,	ἐκ θλίψεως τὴν ψυχήν μου.
וּבְחַסְדְּךָ תַּצְמִית	Et ĩ miſicordia tua diſſipabis	& in miſericordia tua diſperdes	Καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολοθρεύσεις
אֹיְבָי וְהַאֲבַדְתָּ	inimicos meos.Et perdes	omnes inimicos meos.Et ꝑdes	τοὺς ἐχθρούς μου. Καὶ ἀπολεῖς
כָּל־צֹרְרֵי נַפְשִׁי	oẽs qui angunt animã meã,	oẽs qui tribulant animam meã,	πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχήν μου,
כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ׃	ego enim ſum ſeruus tuus.	quoniam ego ſeruus tuus ſum.	ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμί. (πρὸς τὸν) γολιάθ.
קמד לְדָוִד בָּרוּךְ	CXLIIII.Dauidis.Bñdictus	Bñdictus CXLIII.ps̃.Dauid(	Εὐλογητὸς ρμγ. Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ (
יְהוָה צוּרִי הַמְלַמֵּד	DEVS fortitudo m̃a,q docet	dñs meus q docet (aduerſus(	κύριος ὁ θεός μου. Ὁ διδάσκων
יָדַי לַקְרָב	manus meas ad prelium,	manus meas ad p̃liũ, (Goliath.	τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν,
אֶצְבְּעוֹתַי לַמִּלְחָמָה׃	digitos meos ad bellũ. (mea	& digitos meos ad bellum.	τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον.
חַסְדִּי וּמְצוּדָתִי	Miſicordia mea & fortitudo(	Miſicordia mea & refugiũ meũ	Ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου,
מִשְׂגַּבִּי וּמְפַלְטִי	auxiliator meus & liberator	ſuſceptor meus & liberator	ἀντιλήπτωρ μου καὶ ῥύστης
לִי מָגִנִּי וּבוֹ	meus.Scutũ meum & in ipſo	meus.Protector meus & in ipſo	μου, ὑπερασπιστής μου καὶ ἐπ' αὐτῷ
חָסִיתִי הָרוֹדֵד	ſperaui,qui ſubiecit	ſperaui,qui ſubdit	ἤλπισα. Ὁ ὑποτάσσων
עַמִּי תַחְתָּי׃	populos ſub me.	populum meum ſub me.	τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ.
יְהוָה מָה־אָדָם	DEVS quid eſt homo,	Domine quid eſt homo,	Κύριε τί ἐστιν ἄνθρωπος
וַתֵּדָעֵהוּ בֶּן־אֱנוֹשׁ	quia agnoſcis eũ, filius hoĩs	quia innotuiſti ei,aut filius hoĩs	ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου
וַתְּחַשְּׁבֵהוּ׃ אָדָם	quia reputas eum.Homo	quia reputas eum.Homo	ὅτι λογίζῃ αὐτόν. Ἄνθρωπος
לַהֶבֶל דָּמָה יָמָיו	vãitati aſſimulatꝰ ẽ,dies eius	vanitati ſĩlis factus eſt,dies eius	ματαιότητι ὡμοιώθη, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ
כְּצֵל עוֹבֵר׃ יְהוָה	q̃ſi vmbra ptrãſiens.DEVS	ſicut vmbra preteteunt.Dñe	ὡσεὶ σκιὰ παράγουσι. Κύριε
הַט־שָׁמֶיךָ וְתֵרֵד גַּע	ĩclĩa celos tu.& dſcẽde,tãge	ĩclĩa celos tuos & deſcẽde,tãge	κλῖνον οὐρανούς σου καὶ κατάβηθι, ἅψαι

داك بسطت اليك	איריך אמליל פרסית ידי	manuũ tuaꝝ loq̃r.Expãdi manus m̃as
يديك كميت اليك	בצלו קדמך נפשי היך	in oratione coram te,anima mea ſicut
نفسي كالارض العطشانه	ארעא דצחיא למיטרא	terra que indiget aqua,
استجب لي يا رب	סוריקא לך לעלמין׃	reſpicit te in eternum.
عاجلا فقد فنى روحي لا	סרהבא עניני יתי תננת לך	Velociter reſpõde mihi,deſiderauit te
تصرف وجهك عني	חיי נשמתי לא תסלק	ſpũs meus & aĩa mea.Non ammoueas
فاصير قابلا هابطين في	שכינתך מני ואיתמתל	diuinitatem tuã a me,ne ſimilis fiam
الجب ۞ اسمعني رحمتك في	עם נחותי גוב בקבורתא׃	his qui deſcendunt in puteũ ſepulchri.
الغدوات فاني عليك	אשמע יתי בצפר טובך	Fac me audire mane benignitatẽ tuã,
توكلت عرفني يا رب	ארום במימרך סברית	quoniam in verbum tuum ſperaui,
الطريق التي ۞ اسلكها	אודע יתי אורח דנן	notam mihi fac viam hanc
فاليك رفعت نفسي	דאהלך ארום לותך	in qua ambulem,quoniam ad te
نجني من اعدايي	זקפית נפשי בצלותי׃	animam meam leuaui in oratione.
يا رب فاني لجات اليك	פצא יתי מבעלי דבבי יי	Libame a pſon; inimicitie m̃e DEVS,
علمني العمل	מימרך מניתי לפרק׃	verbũ ſiqdẽ tuũ cõſtitui redẽptõẽ m̃ã,
بمسرتك فانك	אליף יתי למעבד רעותך	Doce me facere voluntatem tuam
انت هو الهي فليهدني روح	ארום את אלהי רוחך	quoniam tu Deus meus es,ſpiritus
قدسك الى سبل	טבא תדבר יתי באורח	bonus ducet me in terram
الاستقامه احيني لاجل	תריץ׃ מן בגלל שמך	rectam.Propter nomen tuum
اسمك يا رب بعدلك	יי תקיימינני בזי	DEVS viuifica me
انقذ من	בצדקתך תהפיק	in iuſtitia tua,educes
الشدايد نفسي	מן עקתא נפשי׃	de tribulatione animam meam.
استاصل اعدايي برحمتك	ובחסדך תשיצי	Et in miſericordia tua diſperdes
اهلك جميع الذين	בעלי דבבי ותהובד	patronos inimicitie meę & perdes
يحزنون نفسي فاني انا	כל מעיקי נפשי	omnes qui tribulant animam meam
هو عبدك انا ۞ المزمور	ארום אנא עבדך׃	quoniam ego ſeruus tuus ſum.
الثالث والاربعون والمايه	על יד דוד בריך	CXLIIII. p manũ Dauidis.Bñdictus
مبارك هو الرب الهي الذي	יי תוקפי די מאליף	DEVS fortitudo mea,qui docet
علم يدي القتال في الحرب	אידי לסידרי קרבא	manus meas ad ordines belli,
واصابعي الاستعداد	ואצבעתי לאגחא קרבא׃	& digitos meos ad mouendum prẽliũ.
راحمي ومجاري	עבד טובי ותריד	Author benignitatis mee & arx
ناصري ومنقذي	תוקפי ומשזבי	fortitudis mee,robur meũ & liberator
معيني وعليه	יתי תריסי ובמימריה	meus,ſcutum meum & in verbo eius
توكلت الذي اخضع	סברית דמשעבד	ſperaui,qui ſubiicit
الشعوب تحتي	עממיא תחותי׃	populos ſub me.
اللهم من هو الانسان	יי מה הוא בר נש	DEVS quid eſt homo
الذي ظهرت له او ابن	דחכמת יתיה בני אינשא	quod ſapientem facis eum,filius hoĩs
الانسان حتى عددته	וחשבת יתיה׃ בר נש	quod reputas eum.Homo
ان الانسان كالهبا وايامه	להבלא אידמי יומוי היך	vanitati ſimilis eſt,dies eius ſicut
مثل الظل تعبر اللهم	טולא דעבר׃ יי ארכין	vmbra tranſiens.DEVS inclina
طاطي السموات وانزل المس	שמיא ואתגלי קרב	celos & manifeſta te,tange

De ſpiritu ſancto.

A. Ex fragmẽtis cabaliſticis poſtq̃ author ingenioſe admodum, multa dixit de materia,de forma,de anima intellectiua, & de ſeparatis ſubſtantiis, exclamans ait

ואלו היסודות כלם הם מרגליות ופנינים ומי שישתדל לדעתם יהיה השם עמו והוא עם השם והם עושים שלום בינו ובין השם בעודינם לראות יבנו ולפיכך תמצא עצם רוח הקדש ופרע נבדל איש ואשה ביניהם שלום ואמת והם ראשית ואחרית

.i. Et myſteria hec oĩa ſunt margarite & gemme. Quicũq; uero ſtudiũ adhibuerit quo ſciat illa erit Deus cũ eo & ipſe cũ Deo. Faciunt autẽ huiuſcemodi ſecreta pacem inter eũ & Deum quandoquidem uirtute illorũ nouit homo omnimodã ueritatem. Itaq; repe ries,ſpiritusſancti ſubſtantiam, eſſentiam ſeparatam,uirum,& mulierem,& iter illos pax eſt & ueritas, ſuntq; principium de principio.

בְּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ׃	mõtes & fumigabũt.(pa eos,	mõtes & fumigabũt.(pabis eos,	τῶν ὀρέων, καὶ καπνισθήσονται. (αὐτούς,
בְּרוֹק בָּרָק וּתְפִיצֵם	Fulminatiõe fulmina & diſſi(	Fulgura corruſcationẽ & diſſi(	Ἄστραψον ἀστραπὴν, καὶ σκόρπισον αὐ(
שְׁלַח חִצֶּיךָ וּתְהֻמֵּם׃	mitte ſagittas tuas & inter(	emitte ſagittas tuas & cõtur(	ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου, καὶ συνταράξεις αὐτούς.
שְׁלַח יָדֶיךָ ס	Mitte manũ tuã (turba illos.	Emitte manũ tuã (babis eos.	Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου
מִמָּרוֹם פְּצֵנִי	de excelſo, libera me	de alto, eripe me	ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με,
וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם	& erue me de aquis	& libera me de aquis	καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων
רַבִּים מִיַּד ב	multis, de manu	multis, & de manu	πολλῶν, ἐκ χειρὸς
בְּנֵי נֵכָר׃	filiorum alienorum.	filiorum alienorum.	υἱῶν ἀλλοτρίων.
אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר	Quorum os locutum eſt	Quorum os locutum eſt	Ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε
שָׁוְא וִימִינָם יְמִין	vãitatẽ, & dextera eorũ dex(	vãitatẽ, & dextera eorũ dextera	ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν, δεξιὰ
שָׁקֶר׃ אֱלֹהִים שִׁיר	mẽdacii. Deus cãticũ (tera	iniquitatis. Deus canticum	ἀδικίας. Ὁ θεὸς ᾠδὴν
חָדָשׁ אָשִׁירָה לָּךְ	nouum cantabo tibi,	nouum cantabo tibi	καινὴν ᾄσομαί σοι,
בְּנֵבֶל עָשׂוֹר אֲזַמְּרָה	in pſalterio decado pſallam	in pſalterio decachordo pſallã	ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι.
לָּךְ׃ הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה	tibi. Qui dat ſalutem	tibi. Qui das ſalutem	Τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν
לַמְּלָכִים הַפּוֹצֶה	regibus, qui eruit	regibus, qui redemiſti	τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ
אֶת דָּוִד עַבְדּוֹ	Dauid ſeruum ſuum	Dauid ſeruum tuum,	Δαβὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
מֵחֶרֶב רָעָה׃ פְּצֵנִי	de gladio malo. Libera me	de gladio maligno eripe me.	ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. Ῥῦσαί με
וְהַצִּילֵנִי מִיַּד	& erue me de manu	Et erue me de manu	καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς
בְּנֵי נֵכָר אֲשֶׁר	filiorum alienorum, quorum	filiorum alienorum quorum	υἱῶν ἀλλοτρίων. Ὧν
פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא	os locutum eſt vanitatem,	os locutum eſt vanitatem,	τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα,
וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר׃	& dextra eorũ dextra mẽdacii.	& dextera eorũ dextera iniquitatis.	καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.
אֲשֶׁר בָּנֵינוּ	Vt ſint filii noſtri,	Quorum filii,	Ὧν οἱ υἱοὶ
כִּנְטִעִים מְגֻדָּלִים	quaſi plantatio creſcens	ſicut nouelle plantationes	αὐτῶν ὡς νεόφυτα ἱδρυμένα
בִּנְעוּרֵיהֶם׃	in adoleſcentia ſua,	in iuuentute ſua.	ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν.
בְּנוֹתֵינוּ כְזָוִיֹּת	filie noſtre quaſi anguli	Filie eorum compoſite,	Αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι,
מְחֻטָּבוֹת תַּבְנִית	dolati ad ſimilitudinem	circũornate vt ſimilitudo	περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα
הֵיכָל׃	templi.	templi.	ναοῦ.
מְזָוֵינוּ מְלֵאִים	Promptuaria noſtra plena,	Promptuaria eorum plena,	Τὰ ταμιεῖα αὐτῶν πλήρη,
מְפִיקִים מִזַּן אֶל	& ſupeffundẽtia, de alimẽto	eructantia ex hoc	ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου
זַן צֹאונֵנוּ מַא	in alimentum, pecora noſtra	in illud. Oues eorum fetoſe	εἰς τοῦτο. Τὰ πρόβατα αὐτῶν πολυτόκα,
מַאֲלִיפוֹת מְרֻבָּבוֹת	millia & myrias,	abundantes in	πληθύνοντα ἐν
בְּחוּצוֹתֵינוּ׃	in plateis noſtris.	egreſſibus ſuis,	ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν.
אַלּוּפֵינוּ מְסֻבָּלִים	Tauri noſtri laborioſi,	boues eorum craſſe.	Οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς.
אֵין פֶּרֶץ וְאֵין	noneſt interruptio & nõ eſt	Non eſt ruina macerie neq;	Οὐκ ἔστι κατάπτωμα φραγμοῦ, οὐδὲ
יוֹצֵאת וְאֵין	egreſſus, & noneſt	tranſitus neq;	διέξοδος, οὐδὲ κραυγὴ
צְוָחָה בִּרְחֹבֹתֵינוּ׃	clamor in plateis noſtris.	clamor in plateis eorum.	ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν.
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה	Beatus pplus cuius talia A.	Beatũ dixerunt populũ cui hec	Ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτά
לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם	ſunt. Beatus populus	ſunt beatus populus	ἐστι, μακάριος ὁ λαὸς
שֶׁיְהוָה אֱלֹהָיו׃	cuius q dat eſſe, eſt Deus eio.	cuius dominus Deus eius.	οὗ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ.
קמה תְּהִלָּה לְדָוִד	CXLV. Hymnus Dauidis.	CXLIIII. Laudatio ipſi dauid.	ρμδ΄. Αἴνεσις τῷ Δαβίδ.
אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי	Exaltabo te Deus meus	Aleph. Exaltabo te Deus meus	Ὑψώσω σε ὁ θεός μου

montes & emittent fumum.
Fulgura fulgurationes & diſſipa eos,
mitte ſagittas tuas & conturbabis eos.
Extende manũ tuam de celis excelſis,
eripe me & libera me de
exercitibus ſimilibus
aquis multis & de
manu filiorum alienorum.
Quorum os locutum eſt
iuramentũ vanum, & dextera eorum
dextera iniquitatis. Deus laude
noua laudabo corã te, in pſalterio, dño
decem cordarum pſallam
coram te. Qui das ſalutem
regibus, qui liberaſti
Dauid ſeruum tuum a gladio
prauo Golie. Libera me
& eripe me de manu
filiorum alienorum, quorũ os
locutum eſt iuramentũ vanitatis,
& dextera eorũ dextera mendacii.
Quod filii noſtri ſint ſicut plantatiões
dactylorum in doctrina legis
nutriti a iuuentute ſua, filie noſtre
ſplendide & accepte
ſacerdotibus qui miniſtrant
in medio templi.
Cellaria noſtra plena
ſuper effundentia quotãnis,
oues noſtre pregnantes, forde noſtre
creſcentes in millenarium
in ſtabulis noſtris.
Tauri nři portãtes & onerarii. qm̃ nõ
eſt fortitudo nõ eſt extractio ingratis,
non eſt clamor luctuoſus
in plateis noſtris.
Beatus populus
cui hec ſunt, beatus
populus cuius q dat eſſe eſt Deus eius.

CXLV. Laudatoria Dauidis.

Exaltabo te Deus meus

A. Beatus populus cui hec ſunt. Ex ſepe memoratis cõmẽtariis libri geneſeos ierosolyma lingua perſcriptis [...] .i. Stetit. R. [...] loci, orſus eſt & dixit. Beatus pplus cui ſic eſt. Beatus populus cuius q dat eſſe eſt Deus eius. Beatus populus cui ſic eſt. Quid eſt cui ſic eſt. Hoc eſt q dictũ eſt. Ceſſauit furor regis .i. mutatus ẽ rex a furore quo percuſſus erat. Alia expoſitio, cui ſic eſt .i. qui ſuffert ſuſtinetq; iram & furorem, ſicut dictum eſt. Et ſi ſic mecum te habes iterfice me nũc, hec eſt iuſtitia iuſtitiarum. Beatus populus cuius qui dat eſſe eſt Deus eius. Pietas pietatum. Alia expoſitio, cui ſic eſt. Hoc eſt nomen q comprehendit ſanctum & benedictũ .i. Deum cuius quidẽ ceſſat ira, & dat poteſtatem iuniori facierum & iubet tranſire omnes has poteſtates ad filium quẽadmodũ nobis traditũ eſt. Via adornatus ſanctitatis ſupreme eſt antiquus antiquorum, qui illam ponit concinne ſub feminino uultu. Et hec uia inferior tanti pretii eſt quãti omnes uie ſuperiores. Et q̃ ſunt ſuperius, ſunt etiã inferius.

הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה	rex & benedicam	rex, & benedicam	ὁ βασιλεύς μου, καὶ εὐλογήσω (τοῦ αἰῶνος.
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃	nomini tuo ī ſeculũ & vltra.	nomini tuo ī ſclm & ī ſclm ſcli.	Τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα(
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ	In omni die benedicam tibi,	Beth.Per ſingulos dies bñdicã(	Καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε,
וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ	& laudabo nomen tuum	& laudabo nomen tuum (tibi	καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου (τοῦ. Μέγας
לְעוֹלָם וָעֶד׃ גָּדוֹל	in ſeculũ & vltra.Magnus	ī ſclm & ī ſclm ſcli.Gimel.Ma(	εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ(
יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד	DEVS & laudabilis nimis,	dñs & laudabilis nimis, (gnus	κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα,
וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר׃	& magnificẽtie eiꝰ ñ ẽ ĩuẽtõ.	& magnitudinis eius nõ ẽ finis.	καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας.
דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח	Gñatio ad gñationẽ laudabit	Daleth.Gñatio & gñatõ lauda(	Γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει
מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ	opa tua, & fortitudines tuas	opa tua, & potentiã tuã (bũt	τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δύναμίν σου (δόξης
יַגִּידוּ׃ הֲדַר כְּבוֹד	annunciabunt. Decorẽ glie	ꝓnũciabũt.He.Magnificẽtiã(	ἀπαγγελοῦσι. Τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς(
הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי	laudis tue, & verba	ſanctitatis tue loquenẽ, (glie	τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσι,
נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה׃	mirabilium tuorum loquar.	& mirabilia tua narrabunt.	καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγήσονται.
וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ	Et fõtitudiẽ horribiliũ tuoꝝ	Vau.Et ũtutẽ terribiliũ tuoꝝ	Καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου
יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ	loquenẽ, & magnitudinẽ tuã	dicent, & magnitudinem tuam	ἐροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου
אֲסַפְּרֶנָּה׃ זֵכֶר רַב־	narrabo.Memoriam multe	narrabũt.Zain.Mẽoriã abũdã(	διηγήσονται. Μνήμην τοῦ πλήθους
טוּבְךָ יַבִּיעוּ	bonitatis tue loquentur,	ſuauitatis tue eructabũt, (tie	τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται,
וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ׃	& iuſtitias tuas canent.	& iuſtitia tua exultabunt.	καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה	Clemẽs & miſicors DEVS,	Heth.Miſator & miſicors dñs	Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־	alienus ab ira & magne	patiens & multum (uerſis,	μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.
חָסֶד׃ טוֹב־יְיָ לַכֹּל	miſatõis.Bono DEVS oĩbꝰ	miſicors.Teth.Suauis dñs vni(	Χρηστὸς κύριος τοῖς σύμπασι,
וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־	& miſericordie eius, ſuper	& miſerationes eius ſuper	καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ (σθωσάν σοι κε
מַעֲשָׂיו׃ יוֹדוּךָ יְהוָה	vniuerſa opa eiꝰ.Cõfiteanẽ(	oĩa opa eius.Ioth.Cõfiteãẽ tibi(	πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἐξομολογησά(
כָּל־מַעֲשֶׂיךָ	oĩa opera tua, (tibi DEVS	omnia opera tua, (dñe	πάντα τὰ ἔργα σου,
וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃	& miſicõdes tui bñdicãt tibi.	& ſancti tui benedicant tibi.	καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε.
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ	Gloriam regni tui	Caph.Gloriam regni tui	Δόξαν τῆς βασιλείας σου
יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ	dicent, & fortitudines tuas	dicent, & potentiam tuam	ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου
יְדַבֵּרוּ׃ לְהוֹדִיעַ	loquentur. Vt oſtendant	loquenẽ.Lamed.Vt notã faciãt	λαλήσουσι. Τοῦ γνωρίσαι
לִבְנֵי הָאָדָם	filiis hominum	filiis hominum	τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד	fortitudines eius, & gloriam	potentiam tuam, & gloriam	τὴν δυναστείαν σου, καὶ τὴν δόξαν
הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃	decoris regni eius.	magnificentie regni tui.	τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου.
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת	Regnum tuum regnum	Mem.Regnum tuum regnum	Ἡ βασιλεία σου βασιλεία
כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ	oĩum ſeculoꝝ, & poteſtas tua	oĩum ſeculoꝝ, & dominatio tua	πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου
בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר׃	ī omni gñatiõe & gñatione.	ī oī gñatione & generationem.	ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־	Suſtentat DEVS omnes	Nũ.Fidelis dñs ī oĩbꝰ ũbis ſuĩ,(	Πιστὸς κύριος ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ(
הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף	corruentes, & erigit	q corruũt, & erigit (& ſcũs ī cũ(	τοὺς καταπίπτοντας, καὶ ἀνορθοῖ (ὅσιος ἐν(
לְכָל־הַכְּפוּפִים׃	omnes iacentes.	oẽs eliſos.(bꝰ opibꝰ ſuis.Sam.(	πάντας τοὺς κατερραγμένους.(πᾶσι τοῖς(
עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ	Oculi omnium in te	Ain.Oculi oĩum ī te (Alleuat(	Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ (ἔργοις αὐτοῦ.(
יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן	ſperant, & tu das	ſperãt dñe, & tu das (dñs oẽs	ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως (Ὑποστηρίζει(
לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃	eis eſcã A. eoꝝ, in tpe ſuo.	eſcam illoꝝ in tpe opportuno.	τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ. (κύριος πάν(
פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ	Aperis manus tuas,	Phe.Aperis tu manum tuam,	Ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου, (τας
וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי	& facias cunctorum aĩalium	& imples omne animal	καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῷον

وملكي وابارك	מלכא ואברך	rex, & benedicam
اسمك الى الابد والى ابد الابد	שמך לעלמי עלמין:	nomen tuum in ſecula ſeculorum.
كل يوم اباركك	בכל יומא אברכינך	Omni die benedicam tibi,
وابارك اسمك	ואשבח שמך	& laudabo nomen tuum
الى الابد والى ابد الابد	לעלמי עלמין: רב	in ſecula ſeculorum. Magnus
عظيم هو الرب وممجد جدا	יי ומשבח לחדא	DEVS & laudabilis multum,
لا منتهى لعظمته	ולרבותיה לית סוף:	& magnificentie eius non eſt finis.
جيل فجيل يمدح	דרא לדרא ישבח	Generatio generationi laudabit
اعمالك ويخبرون	עובדך וגבורתא דילך	opera tua, & robur tuum
جبروتك ويتكلمون بعظيم	יתנון: שיבהור איקר	narrabunt. Decorem glorie
بها مجدك قدسك	זיוך ומילי פר	ſplendoris tui, & verba
ويقولون عجايبك	פרישותך אמליל:	mirabilium tuorum loquentur.
وينطقون بخشية	ותוקפא דדחלתך	Et fortitudinem terribilium tuorum
عزتك وبعظمك	ימרון ורבותך	dicent, & magnificentiam tuam
يحدثون وبكثرة برك	אשתעי: דוכרן סגיאות	narrabunt. Memoriam multe
يستبشرون	טובך יבעון וצ	bonitatis tue perſonabunt,
وبعدلك يتهللون	וצדקתך ישבחון:	& iuſtitiam tuam laudabunt.
الرب رؤوف رحيم	חננא ורחמנא יהוה	Clemens & miſericors DEVS
هو كثير الاناة	מרחיק רוגזא ומסגי	diſtans ab ira & multus (omnibus,
والرحمة صالح هو الرب	למעבד טיבו: טב יי לכולא	vt faciat benignitatē. Bonus DEVS(
في جميع اعماله رافته	ורחמוי על כולהון	& miſericordie eius ſuper omnia
على جميع خلقه فلتشكرك	עובדוי: יהודון לך יי	opera eius. Confiteantur tibi DEVS
يا رب جميع اعمالك	כולהון עובדך	omnia opera tua,
بحمدك اصفياوك	וחסידיך יברכונך:	& miſericordes tui benedicant tibi.
يخبرون بمجد	איקר מלכותך	Gloriam regni tui
ملكك ويحدثون بعزتك	ימרון וגבורתך	dicent, & fortitudinem tuam
ليعرف الناس	ימללון: להודעא	loquentur. Vt oſtendant
جبروتك وعظيم مجد	לבני נשא ל	filiis hominum
جلال ملكك	גבורתיה ואיקר	fortitudinem tuam, & gloriam
ملكك ملك	שיבהור מלכותיה:	decoris regni tui.
الابد وربوبيتك	מלכותך. מלכותך	Regnum tuum regnum
الى دهر الداهرين	דכל עלמיא	omnium ſeculorum,
الرب صادق في كل قوله	ושולטנותך בכל דר ודר:	& poteſtas tua ī oī gñatōe & gñatione.
بار في جميع اعماله الرب يشد	סעיד יי לכל	Suſtentat DEVS omnes
جميع الساقطين ويقوم	נפילים זקיף ל	corruentes, & dirigit
جميع المنكسرين	לכולהון כפיפין:	omnes curuatos.
لان اعين الكل اليك	עיניהון דכולא לוותך	Oculi omnium in te
يترجون لتوتيهم	סברין ואנת יהב להון	ſperant, & tu das illis,
طعامهم في حينه	ית מזוניהון בזמניה:	cibum illorum in tempore eorum.
تبسط يدك	פתח ית אידך	Aperis tu manus tuas
فتشبع جميع نفوس	ומשבע לכולהון חיין	& ſatias omne animal

A. Et tu das eis eſcam. Inter cunctas eſcas, qbus Deus paſcit creaturas ſuas principatum tenet extra omnem controuerſiam, eſca illa, qua fideles ſuauiſſimo guſtu in ſpiritu nutriūtur, omnium ſacramentorum caput omniumq; miraculorū maximum. Cuius inſtitutionis ſacramenti q̄tis multe afferanſ cauſe, illa tamen quā adducit Robertus libro de uictoria uerbi Dei, his que ſubiunximus uerbis nō eſt inter poſtremas computanda. Quod ſcilicet primi homines Deo increduli, diabolo nimis male creduli fuerunt: quia cum nō uiderent niſi pomum, quantūlibet ſuaue redolens & uiſu pulchrum, crediderunt in illo eſſe diuinitatis effectum, crediderunt diabolo dicēti, nequaquā ita erit ut Deus dixit, ſed erit ꝙ dico ego, uidelȝ eritis ut Dii. Contra cibum illum qui cibus ſuit mortis, dictante ratiōe iuſtitie dari oportebat cibum alium, qui eſſet cibus uite: & ſimili ordine ut. s. ineſſe illi mens crederet: ꝙ oculus non uidit crederet eſſe cibum & potū ueraciter cōmunicāde diuinitatis effectiuum: eſſe carnem & ſanguinem Chriſti ꝙ ſentire non poſſunt ſenſus carnis & ſanguinis, p hāc fidem ſibi Deus ab homine ſatiſfactum eſſe iudicat, dum non minus ſibi creditꝰ ab homine, q̄ diabolo creditum fuit.

De la eucharistie Refectio sacramenti

רָצוֹן׃ צַדִּיק יְהוָה	voluntatem. Iuſtus DEVS	benedictione. Sadic. Iuſtus dñs	εὐλογίας. Δίκαιος κύριος
בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד	in oĩbus viis ſuis, & miſicors	in omnibus viis ſuis. & ſanctus	ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος
בְּכָל מַעֲשָׂיו׃	in omnibus operibus ſuis.	in omnibus operibus ſuis.	ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
קָרוֹב יְהוָה לְכָל־	Propinquus eſt DEVS oĩbꝰ	Coph. Prope eſt dñs omnibus	Ἐγγὺς κύριος πᾶσι
קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר	qui inuocant illũ oĩbus qui	inuocantibus eum, omnibus	τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν πᾶσι
יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת׃	inuocant illum in veritate.	inuocantibus eum in veritate.	τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.
רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה	Volũtatẽ timẽtiũ A. ſe fa(	Res. Volũtatẽ timẽtiũ ſe faciet	Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει,
וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע	& clamorẽ eoꝝ audiet, (ciet,	& deprecationẽ eoꝝ exaudiet,	καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται,
וְיוֹשִׁיעֵם׃ שׁוֹמֵר	& ſaluabit eos. Cuſtodit	& ſaluos faciet eos. Sin. Cuſtodit	καὶ σώσει αὐτούς. Φυλάσσει
יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו	DEVS omnes diligẽtes ſe,	dominus omnes diligentes ſe,	κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν,
וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים	& vniuerſos impios	& omnes peccatores	καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς
יַשְׁמִיד׃ תְּהִלַּת יְהוָה	conteret. Laudem DEI	diſperdet. Tau. Laudationẽ dñi	ἐξολοθρεύσει. Αἴνεσιν κυρίου
יְדַבֶּר־פִּי וִיבָרֵךְ	loquetur os meũ, & bñdicet	loquetur os meũ, & benedicat	λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογείτω
כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ	oĩs caro, nomini ſancto eius	omnis caro nomini ſancto eius,	πᾶσα σάρξ, τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ,
לְעוֹלָם וָעֶד׃	in ſeculum & vltra.	in ſeculum & in ſeculum ſeculi.	εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
קמו הַלְלוּ־יָהּ	CXLVI. Haleluia.	CXLV. Alleluia.	ρμέ. Ἀλληλούϊα ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου
הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ	Lauda anima mea DEVM,	Lauda anima mea dominum	Αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי	laudabo DEVM ĩ vita mea,	laudabo dominum in vita mea,	αἰνέσω κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי	cantabo DEO meo	pſallam Deo meo	ψαλῶ τῷ θεῷ μου
בְּעוֹדִי׃ אַל־תִּבְטְחוּ	ꝙ diu ſum. Nolite confidere	ꝙdiu fuero. Nolite confidere	ἕως ὑπάρχω. Μὴ πεποίθατε
בִנְדִיבִים בְּבֶן־אָדָם	in principibus, in filio hoĩs	ĩ principibus, neqꝫ ĩ filiis hoĩum	ἐπ᾽ ἄρχοντας ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων
שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה׃	qm̃ non eſt ĩ eo ſalus. (tetur	in quibus non eſt ſalus.	οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία.
תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב	Egredieť ſpũs eius, & reuer(	Exibit ſpiritus eius & reuerteť	Ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψει
לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא	in humum ſuaꝫ, in die illa	in terram ſuam in illa die	εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו׃	peribunt cogitationes eius.	peribunt oẽs cogitationes eoꝝ.	ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ.
אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב	Beatus cuius DEVS Iaacob	Beatus cuius Deus Iacob	Μακάριος οὗ ὁ θεὸς ἰακὼβ
בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל־	auxiliator eius, ſpes eius in	adiutor eius ſpes eius in	βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ
יְיָ אֱלֹהָיו׃ עֹשֶׂה	DEO Deo eius. Qui fecit	domino Deo ipſius qui fecit	κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ. Τὸν ποιήσαντα
שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־	celos & terram,	celum & terram,	τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,
הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר	marę & omnia que (ritatẽ	mare & omnia que	τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ
בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת	in eis ſunt. Qui cuſtodit ve(	ĩ eis ſũt. Qui cuſtodit veritatẽ	ἐν αὐτοῖς. Τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν
לְעוֹלָם׃ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט	in ſeculũ, qui facit iudicium,	in ſeculum, facit iudicium	εἰς τὸν αἰῶνα, ποιοῦντα κρίμα
לָעֲשׁוּקִים נֹתֵן	calũniã ſuſtinentibus & dat	iniuriam patientibus dat	τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα
לֶחֶם לָרְעֵבִים יְהוָה	panem eſurientibus. DEVS	eſcam eſurientibus. Dominus	τροφὴν τοῖς πεινῶσι. Κύριος
מַתִּיר אֲסוּרִים׃	ſoluit vinctos,	ſoluit compeditos.	λύει πεπεδημένους,
יְהוָה פֹּקֵחַ	DEVS illuminat	dominus illuminat	κύριος φωτίζει
עִוְרִים	cecos,	cecos.	τυφλούς,
יְהוָה זֹקֵף כְּפוּפִים	DEVS dirigit recuruos,	Dominus erigit eliſos,	κύριος ἀνορθοῖ κατερραγμένους,
יְהוָה אֹהֵב צַדִּיקִים	DEVS diligit iuſtos.	dominus diligit iuſtos.	κύριος ἀγαπᾷ δικαίους,
יְיָ שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים	DEVS cuſtodit aduenas	Dominus cuſtodit aduenas	κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους
יָתוֹם וְאַלְמָנָה	pupillum & viduam	pupillum & viduam	Ὀρφανὸν καὶ χήραν

لاحبائه الرب عادل	כְּרַעֲוַתְהוֹן ׃ זַכַּאי יְיָ	iuxta deſiderium eius. Iuſtus DEVS
في جميع سبله بار	בְּכָל אוֹרְחָתֵיהּ וְחַסִּיָא	in omnibus viis ſuis, & miſericors
في كل اعماله	בְּכָל עוֹבָדוֹי ׃ ק	in omnibus operibus ſuis.
الرب قريب من الذين	קָרִיב יְהוָה לְכָל	Proximus eſt DEVS omnibus
يدعونه ومن جميع	דְּקָרַיִן לֵיהּ לְכָלְהוֹן	qui inuocant eum, omnibus
الراغبين اليه بالحق	דְּקָרְיָין יָתֵיהּ בְּקֻשְׁטְ ׃	qui inuocant eum in veritate.
يفعل مسرة • اتقيائه	רְעוּת דַּחֲלוֹי יַעְבֵּיד	Voluntatem timentium ſe faciet,
ويستجيب تضرعهم	וְיָת בְּעוּתְהוֹן יִשְׁמַע	& precea eorum exaudiet
ويخلصهم الرب	וְיִפְרְקִינוּן ׃ נָטִיר	& ſanabit illos. Seruat
يحفظ جميع محبيه	יְיָ יָת כָּל רְחִימוֹי	DEVS omnes diligentes ſe,
ويبيد جميع • الخطاة	וְיָת כָּל רַשִׁיעֵי	& omnes impios
بتسابيح الرب	יְשֵׁיצֵי ׃ שְׁבָחָא דַיְיָ	diſperdet. Laudem DEI
يتكلم فمي فليبارك	יְמַלֵּל פּוּמִי וִיבָרְכוּן	loquetur os meum, & benedicent
الرب جميع البشر واسمه	כָּל בְּנֵי בִסְרָא שְׁמָא קַדִּישֵׁיהּ	enũciet filii carnis, nomẽ ſanctitatis eius
القدوس الى الابد	לְעָלְמֵי עָלְמִין ׃	in ſecula ſeculorum.
المزمور الخامس والاربعون	הַלְלוּיָהּ	CXLVI. Alleluia.
والمائة • نفسي تبارك الرب	שַׁבְּחִי נַפְשִׁי יָת יְיָ ׃	Lauda anima mea DEVM,
اسبح الرب في حياتي	אֲשַׁבַּח יָת יְיָ בְּחַיַּי	laudabo DEVM in vita mea,
وارتل لالهي •	אֲזַמֵּר לֶאֱלָהִי בְּחַיָּתִי ׃	pſallam Deo meo quam diu ero.
ما دمت لا تتوكلوا على	לָא תִתְרַחֲצוּן	Nolite confidere
الروسا ولا على بني البشر	בְּרַבְרְבַיָּא בְּבַר נָשׁ	in principibus in filio hominis
الذين ليس عندهم خلاص	דְּלֵית לֵיהּ פּוּרְקָנָא ׃	in quo non eſt ſalus.
فان ارواحهم تفارقهم	תִּיפּוֹק נִשְׁמְתֵיהּ	Egredietur flatus eius
ويعودون الى تربهم في	יְתוּב לְעַפְרֵיהּ בְּיוֹמָא	reuertetur in puluerem ſuum, in die
ذلك اليوم يبطل جميع	הַהוּא יְהוֹבְדוּן דִּמְיוֹנוֹי ׃	illo peribunt cogitationes eorum.
امالهم طوبى لمن اله يعقوب	טוּבֵיהּ דֶּאֱלָהָא יַעֲקֹב	Beatus cuius Deus Iaacob
عونه وتوكله على	בְּסַעֲדֵיהּ סִבְרֵיהּ	adiutor eius, ſpes eius
الرب الهه خالق	עַל יְיָ אֱלָהֵיהּ ׃ דַּעֲבַד	in DEO Deo eius. Qui fecit
السما والارض	שְׁמַיָּא וְאַרְעָא יָת	celos & terram,
البحار وجميع ما	יַמָּא וְיָת כָּל דִּבְהוֹן	maria & omnia que in eis ſunt,
فيها حافظ العدل	דְּנָטִיר קֻשְׁטְ לְעָ	qui cuſtodit veritatem
الى الابد صانع الحكم	לְעָלַם ׃ דַּעֲבַד דִּינָא	In perpetuum. Qui facit iudicium
للمظلومين يعطي	לַעֲשִׁיקִין יָהֵיב	calumniam ſuſtinentibus, dat
الجياع طعاما الرب	מְזוֹנֵי לְכַפְנִין	cibum eſurientibus,
يطلق الاسرى	יְיָ שָׁרֵי אֲסִירִים ׃	DEVS ſoluit vinctos.
الرب يقيم	יְיָ דְּפָקַח אַכְסְנָאִין	DEVS illuminat alienigenas,
الساقطين	דִּמְתִילִין לְסַמְיָין	qui ſimilea ſunt cecis,
الرب يفهم العميان	יְיָ זָקִיף כְּפִיפִין	DEVS rectos facit curuos,
الرب يحب الصديقين	יְיָ רָחֵים צַדִּיקַיָּא ׃	DEVS diligit iuſtos.
الرب يحفظ الغربا	יְיָ נָטֵר יָת גִּיּוֹרַיָּא	DEVS ſeruat aduenas,
ويرزق . الارامل	יַתְמִין וְיָת אַרְמְלָא	pupillum & viduam

A. Voluntatẽ timentium ſe faciet. Diligit .n. Deus timentes ſe. Eſt ſiquidẽ ſimilitudo ut conſtat dilectionis cauſa. Inter timentes uero Deum & Deũ ipſum, nõ ignobilis intercedit ſimilitudo, quando Deus ipſe, inter reliqua nomina etiam timoris nomie donatus eſt. Appellatur aũt recte timor, qꝛ dignũ ſit ut aboibus timeatur. Hic uero timor .i. Deus ille eſt qui gratia timẽtium ſe nõ borruit femine corpus uti legimus in cõmentariis libri geneſeos ieroſolyma lingua conſcriptis cuius author creditur R. Simeõ ben Iochai, ſuper illud Geñ. xvii. Ambula coram me & eſto perfectus. Verba eius ſunt hec

כיון דאתישט אמה דא אתישט כתר גבורה סאגין גבוראן בשפארא דנוקבא ואשתכח בנוקבא באתר חד ורשים בציריא כסיתא דכל גופא דנוקבא ונתהוא אתר איתקרי ערות דכלא לאתנעץ אתר דהתוא אמה דאיקרי חסד בגין לאתכנסא גבוזא דא דכליל חמש גבוראן והאי חסד כליל בחמש חסד חסדים גבורה שפארא את דא כדא ואתקריאום בליל פתרין סטרוי ובגין כך בכולהו כתרין עד לא זכן תקונא מלכא עתיקא דעתיקין ובנא עלמין ואתקין תקונין לאתקיימא והיא נוקבא לאתכספא ולא אתקיימו עד דנחית חסד עילאה ואתקיימו ואתכספו תקוני נוקבא בהדא אמה דאיקרי חסד

.i. Et qñ declaracũ eſt qs nãm eẽt timor iſte, declaracũ eſt rõne fortitudinis, illaꝝ .s. fortitudinũ que uenerũt in latus ſiniſtrum femine, & coniunctus eſt femine in loco uno. Signauit aũt ſiue potius reſedit primo, in membro illo occulto qꝫ eſt i cunctis feminarũ corporibus. Locus uero ille appellatus eſt matrix, eſtq; apud omnes occultus. Eſt uero matrix hec fabrefcã quo incorporaretẽ in ea timor hic qui etiã appellatus eſt miſericordia,

יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ	exaltabit,& viam	ſuſcipiet,& vias	ἀναλήψεται, καὶ ὁδὸν
רְשָׁעִים יְעַוֵּת ׃	impiorum obliquam faciet.	peccatorum diſperdet.	ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ.
יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם	Regnabit DEVS in ſeculũ,	Regnabit dominus in ſecula	Βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα,
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר	DEVS tuus cion,in gñatõe	Deus tuus ſyon,in generatione	ὁ θεός σου σιὼν εἰς γενεὰν
וָדֹר הַלְלוּ־יָהּ ׃	& generatione Haleluia.	& generationem. Alleluia.	καὶ γενεάν. Ἀλληλούια.
קמז הַלְלוּ־יָהּ	CXLVII.Laudate DEVM	CXLVI. Laudate dominum	ρμϛ΄. Αἰνεῖτε τὸν κύριον
כִּי־טוֹב זַמְּרָה	quoniam bonum eſt canere	quoniam bonus eſt pſalmus,	ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός,
אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים	Deum noſtrũ,qm̃ ſuauis eſt,	Deo noſtro ſit iocunda	τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη
נָאוָה תְהִלָּה ׃	pulchra laudatio.	decoraq; laudatio.	αἴνεσις,
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַםִ יְהוָה	Edificãs ieruſalem DEVS,	Edificans hieruſalem dominus,	οἰκοδομῶν ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος,
נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס ׃	electos iſrael congregabit.	diſperſiones iſraelis ↄgregabit	τὰς διασπορὰς τοῦ ἰσραὴλ ἐπισυνάξει
הָרֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב	Qui ſanat contritos corde,	Qui ſanat contritos corde,	Ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρ(
וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם ׃	& alligat plagas eorum	& alligat contritiones eorum.	καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν.δίαν
מוֹנֶה מִסְפָּר	Qui ſupputat numerum	Qui numerat multitudinem	Ὁ ἀριθμῶν πλήθη
לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם	ſtellarum,& omnibus	ſtellarum,& omnibus	ἄστρων, καὶ πᾶσιν
שֵׁמוֹת יִקְרָא ׃ גָּדוֹל	nomina vocat.Magnus	eis nomina vocat.Magnus	αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. Μέγας
אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ	dñator nr̃,& multus virtute	dñs noſter & magña virtus eiꝰ,	ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ
לִתְבוּנָתוֹ אֵין	& intelligentie eius non eſt	& ſapientie eius non eſt	καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
מִסְפָּר ׃ מְעוֹדֵד	numerus.Exaltans	numerus.Suſcipiens	ἀριθμός. Ἀναλαμβάνων
עֲנָוִים יְהוָה מַשְׁפִּיל	mãſuetos,DEVS humiliãs	manſuetos dominus,humilians	πραεῖς ὁ κύριος, ταπεινῶν
רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ ׃	impios vſq; ad terram.	autẽ peccatores vſq; ad terrã.	δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως γῆς.
עֱנוּ לַיהוָה בְּתוֹדָה	Canite DEO in confeſſione,	Precinite domino ĩ cõfeſſione,	Ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει,
זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ	canite DEO noſtro	pſallite Deo noſtro	ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν
בְכִנּוֹר ׃ הַמְכַסֶּה	in cithara.Qui operit	in cithara.Qui operit	ἐν κιθάρᾳ. Τῷ περιβάλλοντι
שָׁמַיִם בְּעָבִים	celum nubibus,	celum nubibus,	τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις,
הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר	& parat terre pluuiam,	& parat terre pluuiam.	τῷ ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν. (διδόντι
הַמַּצְמִיחַ הָרִים	& oriri facit in montibus	Qui pducit in mõtibus (dat	Τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι (Τῷ δι(
חָצִיר ׃ נוֹתֵן	germen.Qui dat	fenũ & herbã,ſuit.hoĩũ.Qui(	χόρτον, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων(
לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי	iumentis cibum ſuum,filiis	iumentis eſcam ipſorũ,& pullis	Τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν, καὶ τοῖς νεοσσοῖς
עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ ׃	corui qui clamant.	coruorum inuocantibus eum.	τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.
לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס	Nõ eſt in fortitudine equi,	Non in fortitudine equi	Οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου
יֶחְפָּץ לֹא בְשׁוֹקֵי	voluntas eius,neq; in tibiis	volũtatẽ habebit,neq; in tibiis	θελήσει, οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις
הָאִישׁ יִרְצֶה ׃	viri beneplacitum eſt ei.	viri beneplacitum erit ei.	τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ.
רוֹצֶה יְהוָה	Voluntas DEI	Beneplacitum eſt domino	Εὐδοκεῖ κύριος
אֶת־יְרֵאָיו אֶת	in his qui timent eum,	ſuper timentes eum, (eius.	ἐν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν,
הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ ׃	& expectãt miſericordiã eius.	& ĩ eis q ſperãt ſup miſericordia(	καὶ ἐν τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ	Lauda ieruſalem	Lauda hieruſalẽ cxlvii. Alla.(	Ἐπαίνει ἱερουσαλὴμ ρμζ΄. Ἀλληλούια(
אֶת־יְהוָה הַלְלִי	DEVM,lauda	dñm,lauda (Aggei & zacharie.	τὸν κύριον, αἴνει (ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן ׃	Deum tuum cion,	Deum tuum ſyon.	τὸν θεόν σου σιών.
כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי	Quia confortauit ſeras	Quoniam confortauit ſeras	Ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς
שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ	portaꝝ tuaꝝ,bñdixit filiꝭ tuiꝭ	portarũ tuarum benedixit filiis	τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱούς σου

والايتام ويهلك	יְסוֹבַר אוֹרְחָתְהוֹן	ſuſcipiet & vias
سبل الاثمة	דְּרַשִׁיעַיָא יְעַוֵּת :	impiorum diſperdet.
الرب يملك الى الابد	יִמְלוֹךְ יְיָ לְעָלְמִין	Regnabit Deus in eternum,
الهك يا صهيون الى دهر	אֱלָהַיִךְ צִיּוֹן לְדָר	Deus tuus cion a generatione
الداهرين الليلويا	וְדָר הַלְלוּ יָהּ :	& generatione Aleluia.
الماه الامسه واله سبحوا الرب	הַלְלוּ יָהּ	CXLVII. Laudate DEVM,
بالقول . الصالح	אֲרוּם טָב לְזַמָּרָא קֳדָם	quoniam bonum eſt pſallere coram
ولالهنا يحسن	אֱלָהָנָא אֲרוּם בְּסִים	Deo noſtro,quoniam delectabilis
التسبيح الرب	וְיָאָא תּוּשְׁבַּחְתֵּיהּ :	& pulchra laus eius.
يبنى اورشليم	בָּנֵי יְרוּשְׁלֵם יְיָ	Edificans ieruſalem DEVS,
الرب يجمع متفرقي اسرائيل	גָּלְוָתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל יְכַנֵּיס :	captiuitatem iſrael congregabit.
الرب يشفي المنكسرة	דְּמַסֵּי לִתְבִירֵי לִבָּא	Qui ſanat contritos corde,
قلوبهم ويجبر كسرهم	וּמַסֵּי לְעִצְבוֹנֵיהוֹן :	& alligat dolores eorum.
احصى الكواكب بكثرتها	מְנֵי סְכוּם	Supputat numerum
ولجميعها	לְכוֹכְבַיָּא לְכוּלְהוֹן	ſtellarum,& omnes
سما اسماه عظيم	בִּשְׁמָא קָארֵי : רַב	nominatim vocat.Magnus
هو الرب وعظيمة هي	מָרַנָא וְסַגִּי חֵילֵיהּ	author noſter & multus virtute
قوته لامنتهى	וּלְסֻכְלְתָנוּתֵיהּ לֵית	& prudentie eius non eſt
لعظمه الرب يرفع	סְכוּם : מְסוֹבַר עִ	numerus.Suſcipiens
المتواضعين ويذل	עִנְוְתָנֵי יְיָ מַמִּיךְ	manſuetos DEVS,humilians
الخطاة في الارض	רַשִׁיעֵי עַד אַרְעָא :	impios vſq; ad terram.
سبحوا الرب بالشكر	שַׁבַּחוּ קֳדָם יְיָ בְּתוֹדְתָא	Laudes dicite corã DEO nr̃o ĩ ɔfeſſiõe
رتلوا لالهنا	זַמָּרוּ קֳדָם אֱלָהָנָא	pſallite coram Deo noſtro
بالقيثارة الذي يجلل	בְּכִנָּרָא : דְּחָפֵי	in cithara.Qui operit
السما بالغمام	שְׁמַיָּא בַּעֲנָנֵי דְּם	celum nubibus,
وينزل المطر على الارض	דִּמְתַקֵּן לְאַרְעָא	qui preparat terre
وينبت على الجبال	מִטְרָא דְּמַצְמַח טוּרַיָּא	pluuiam.Qui oriri facit in montibus
عشبا وخضرة لاستعباد	עִסְבָּא : יָהֵיב	herbam.Dat
البشر ويعطي البهائم طعاما	לִבְעִירָא מְזוֹנָא לִבְנֵי	iumentis cibum,pullis
ولفراخ الغربان الذين	עוֹרְבָא דְּקָרָן :	corui qui clamant.
يصرخون اليه الرب لايشاقه	לָא בִגְבוּרְתָּא דְּרַכְבִּין עַל	Non in fortitudine equitantium in
الفرس ولايسر	סוּסְיָא יִצְבֵּי וְלָא בְשָׁקֵי	equis beneplacet ſibi,neq; in tibiis
بساقي الجبار	גַּבְרָא דְּרָהֲטִין יִתְרְעֵי :	virorum currentium voluntas eius.
لكن يسر الرب	רַעֲוָא יְיָ בְּ	Beneplacitum DEI,in
بعابديه	דַּחֲלוֹהִי וְ	his qui timent eum,& in
وبالذين يرجون رحمته	דְּסוֹבְרִין לְטוּבֵיהּ :	his qui expectant benignitatem eius.
المزمور السابع والاربعون	שַׁבַּחִי יְרוּשְׁלֵם	Lauda ieruſalem
والمائة سبحي الرب يا اورشليم	יָת יְיָ שַׁבַּחִי	DEVM,lauda
مجدي الهك يا صهيون	אֱלָהַיִךְ צִיּוֹן :	Deum tuum cion.
لانه شدد غمد	אֲרוּם תַּקִּיף נַגְרֵי	Quoniam confortauit ſeras
ابوابك وبارك لبنيك	תַּרְעָיִךְ בָּרִיךְ בְּנַיְכִי	portarum tuarum,benedixit filiis tuis

coniungereturq; forti tudini illi que comprehendit,quinq; fortitudines. Sed & miſericordia hec quinq; cõplectitur miſericordias. Miſericordia a dextris, fortitudo a ſiniſtris. Veniet hec ĩ hãc & uocabitur homo qui complectitur ſingulas partes.i. attributa omnia,quapropter omnibus coronabitur in perpetuum donec permaneat rex antiquus antiquorum. Edificabit autem mundos & concinnabit adornatus,ut reſideat femina pro incorporatione,nec perfecti erunt donec quieſcat in illa miſericordia altiſſima. Firmus uero erit & incorporabitur concinne in femina hic timor,qui etiam miſericordia uocatus eſt.

A. Beneplacitum eſt Deo in his qui timent eum. Ex fragmẽtis cabaliſticis ידוע כי ביד מטטרון חחית המתים וכן אמר לפנים ושפט בצדק דלים והוכיח במישור לענוי ארץ והכה ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע והורה עליו תובא כי לא ילחם בידיו אלא בכח השם וכל אשר יברך יבורך וכל אשר יאור יואר כי אין ליחיה מצוה להושיע ברב או במעט וכל שלא יצטרך לקבוץ מלחמה פתחלתו גם לא בחרב ובחנית יושיע יהוה לא בגבורת הסוס יחפץ הוא בשוקי האיש ירצה רוצה יהוה את יראיו את המיחלים לחסדו אשרי כל חוכי לו והמצא אמרו בשבט פיו הוא אות פי הגבורה פיו ורוח שפתיו חצי השם וא' רו"ל חכמה תבונה דעת כמו שאמרו ז"ל שלשים יותנו לפניך חמשית בפירוש יבא בימינו .i. Conſtat uiuificationem mortuorũ poſitam eſſe in manu Matraton.i. Meſſie, ſicut ſcriptum eſt, & iudicabit in iuſticia pauperes & corripiet in equitate manſuetos terre, & percutiet terram uirga oris ſui & ſpiritu labiorũ ſuorum interficiet impium. Oſtẽdit hoc loco propheta ꝙ nõ ĩt bellum geſtu-

ɔ

בקרבך : השם	In medio tui. Qui poſuit	tuis in te. Qui poſuit	ἐν σοί. Ὁ τιθεὶς
גבולך שלום חלב	fines, tuos pacem, adipe	fines tuos pacem, & adipe	τὰ ὅριά σου εἰρήνην, καὶ στέαρ
חטים ישביעך :	frumenti, ſaturauit te.	frumenti ſatiat te.	πυροῦ ἐμπιπλῶν σε.
השלח אמרתו ארץ	Qui emittit eloq̃ũ ſuũ t̃re,	Qui emittit eloquiũ ſuũ terre,	Ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ,
עד מהרה ירוץ	velociter currit	velociter currit	ἕως τάχους δραμεῖται
דברו : הנתן שלג	verbũ eius. Qui dat niuem	ſermo eius. Qui dat niuem	ὁ λόγος αὐτοῦ. Διδόντος χιόνα
כצמר כפור כאפר	quaſi lanã, pruinas q̃ſi cinerẽ	ſicut lanam, nebulã ſicut cinerẽ	αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον, ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν
יפזר : משליך קרחו	ſpargit. Proiicit glaciẽ ſuam	ſpargit, Mittit cryſtallum ſuum	πάσσοντος. Βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ
כפתים לפני קרתו	q̃ſi bucellas, añ fa. frigo. eius,	ſicut bucellas añ faciẽ frigoris eius	ὡσεὶ ψωμούς, κατὰ πρόσωπον ψύχους (αὐτοῦ,
מי יעמד :	quis ſtabit.	quis ſuſtinebit.	τίς ὑποστήσεται.
ישלח דברו	A. Mittet verbum ſuum	Emittet verbum ſuum	Ἐξαποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ,
וימסם ישב רו	& ſanabit illa, geſcere faciet	& liquefaciet ea, flauit	καὶ τήξει αὐτά, πνεύσει
חו יזלו	ſpiritum ſuum & fluent	ſpiritus eius & fluent	τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥυήσεται
מים מגיד דבריו	aque. Qui annũciat ũba ſua	aque. Qui annũciat verbũ ſuũ	ὕδατα. Ὁ ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ
ליעקב חקיו	Iaacob, precepta ſua	Iacob, iuſtitias	τῷ Ἰακώβ, δικαιώματα
ומשפטיו לישראל:	& iudicia ſua iſrael.	& iudicia ſua iſrael.	καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραήλ.
לא עשה כן לכל גוי	Nõ fecit ſimiliter omni gẽti,	Non fecit taliter omni nationi,	Οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει,
ומשפטים בל	& iudicia non	& iudicia ſua non	καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ
ידעום הללו יה:	fecit nota eis Haleluia.	manifeſtauit eis. (charie.	ἐδήλωσεν αὐτοῖς.
קמח הללו יה	CXLVIII. Haleluia.	CXLVIII. All'a. Aggei & za(	ρμη. Ἀλληλούϊα Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.
הללו את יי מן	Laudate DEVM de	Laudate dominum de	Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ
השמים הללוהו	celis, laudate eum	celis, laudate eum	τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν
במרומים : הללוהו	in excelſis. Laudate eum	in excelſis. Laudate eum	ἐν τοῖς ὑψίστοις. Αἰνεῖτε αὐτὸν
כל מלאכיו	omnes angeli eius,	omnes angeli eius,	πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,
הללוהו	laudate eum	laudate eum	αἰνεῖτε αὐτὸν
כל צבאיו	omnes exercitus eius.	omnes virtutes eius.	πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
הללוהו שמש	Laudate eum ſol	Laudate eum ſol	Αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος
וירח הללוהו כל	& luna, laudate eum omnes	& luna, laudate eum omnes	καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα
כוכבי אור	ſtelle luminis.	ſtelle & lumen.	τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς.
הללוהו שמי	Laudate eum celi	Laudate eum celi	Αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ
השמים והמים	celorum, & aque	celorum, & aque	τῶν οὐρανῶν, καὶ τὸ ὕδωρ
אשר מעל השמים	que ſuper celos ſunt.	que ſuper celos ſunt	τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, ([illegible]
יהללו את שם יי	Laudent nomen DEI,	laudent nomen domini.	αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου. (εἶπε(
כי הוא צוה ונבראו	q̃m ipſe mãdauit & creata ſt.	Quia ipſe dixit & facta ſunt,	Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, (αὐτὸς(
ויעמידם לעד	Statuit ea in eternum,	ipſe mãda. & crea. ſt. Sta. ea i et.	αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν. Ἔστησε(
לעולם חק נתן ולא	& i ſclm, p̃ceptũ dedit & nõ	& i ſclm & in ſclm ſcli, p̃ceptũ(	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πρόσταγμα(
יעבור הללו את	preteribit. Laudate	p̃terſuit. Laudate (poſuit & nõ	παρελεύσεται. Αἰνεῖτε (ἔθετο καὶ οὐ
יהוה מן הארץ	DEVM de terra,	dominum de terra	τὸν κύριον ἐκ τῆς γῆς,
תנינים וכל תהמות	cete & omnes abyſſi.	dracones & omnes abyſſi.	δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι.
אש וברד שלג	Ignis & grando, nix	Ignis grando nix	Πῦρ, χάλαζα, χιών,
וקיטור רוח	& vapor, ventus	glacies ſpiritus	κρύσταλλος, πνεῦμα

In medio tui. Qui poſuit
terminos tuos pacem, electo
& optimo frumento ſaturauit te.
Qui mittit verbum ſuum in terram,
feſtinanter curret
ſermo eius. Qui dat niuem albam
ſicut lanam, glaciem ſicut cinerem
ſpargit. Diſperget glaciem ſuam
diuiſam tanquã bucellas, ante faciem
frigoris eius quis poterit
permanere. Mittet vigorem
caliditatis ſue & ſanabit eos,
faciet ſedere ſpiritum ſuum & fluent
aque. Qui annunciat verba
legis ſue Iaacob,
pacta ſua & iudicia ſua iſrael.
Non fecit ſimiliter omni populo.
& iudicia non
docuit eos. Aleluia.

CXLVIII. Laudate DEVM.

laudate DEVM creature
ſancte de celis, laudate eum
angeli excelſi. Laudate
eum omnes angeli eius.
qui miniſtratis coram eo, laudate eum
omnes exercitus eius.
Laudate eum ſol
& luna, laudate eum omnes
ſtelle luminoſe.
Laudate eum celi celorum,
& aque que ſuſtinentur in verbo eius
ſuper celos celorum
laudabunt nomen DEI,
quoniam ipſe mandauit & creata ſunt.
Firmauit ea in ſeculum
ſeculi preceptum dedit & non
preteribit. Laudate
DEVM de terra,
cete & omnes abyſſi,
Ignis & grando nix
& vapor, ſpiritusque tempeſtatis

rus manibus ſuis pro- priis, ſed uirtute diui- na. Et quod omnia que be- nedicet erunt benedi- cta, & omnia que male- dicet erunt maledicta. Quoniã non mutabit Deus ſiue augẽdo ſiue diminuẽdo ſalutem quã ipſe operabitur. Inten- dit etiã propheta, quod nõ erit neceſſariũ ei mo- uere bellum. Quoniã Deus ſalutem preſtat nõ enſe aut lãcea ſicut dictũ eſt. Non in uiri- bus equi beneplacitũ eſt Deo, nec in coxis ui- ri cõplacet ſibi. Bene- placitũ eſt Deo in his qui timent eum. Beati oẽs qui expectant eũ. Et repertum eſt in eo quod dicit uirgã oris ſui, quod os eſt ſignũ oris intelligentie. In eo ue- ro quod dicit os ſuum & ſpiritum oris ſui cõ- tinetur medietas nomi- nis Dei. Et demum comprehendit ſcienti- am, intellectum, & ſa- pientiam. Et ut dicũt ſapiẽtes, tria hec data erunt regi Meſſie nõ- utinã cito ueniat die- bus noſtris.

A. Libertatis (ſic.n. eſt uiro nomen) cõmi- neti hiſpani nuper a iudaiſmo ad fidẽ con- uerſi, quatuordeci lin- guarum periti expoſi- tio non ſpernenda

סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ	turbo que facitis verbũ eius.	pcellarũ, q faciũt verbũ eius.	καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ.
הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת	Montes & omnes colles,	Montes & omnes colles,	Τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί,
עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים׃	lignũ fructiferũ & vniuerſe(	ligna fructifera & omnes cedri.	ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι.
הַחַיָּה וְכָל־בְּהֵמָה	Aialia & oẽs beſtie (cedri.	Beſtie & vniuerſa pecora,	Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη,
רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף׃	reptilia & aues alate.	ſerpentes & volucres pennate.	ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά.
מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־	Reges terre & omnes	Reges terre & omnes	Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες
לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־	natiões, pricipes & vniuerſi	populi, principes & omnes	λαοί, ἄρχοντες καὶ πάντες
שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃	iudices terre.	iudices terre.	κριταὶ γῆς.
בַּחוּרִים וְגַם	Iuuenes &	Iuuenes &	Νεανίσκοι καὶ
בְּתוּלוֹת זְקֵנִים	virgines, ſenes	virgines ſenes	παρθένοι, πρεσβύτεροι
עִם־נְעָרִים׃ יְהַלְלוּ	cum pueris, laudent	cum iunioribus laudent	μετὰ νεωτέρων, αἰνεσάτωσαν
אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי־נִשְׂגָּב	nomen DEI. Qm̃ ſublime	nomen dñi, quia exaltatum eſt	τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψώθη (αὐτοῦ
שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ	nomẽ eius ſolius. Cõfeſſio eis	nomen eius ſolius. Cõfeſſio eius	τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου. Ἡ ἐξομολόγησις(
עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃	ſuper terram & celum.	ſuper celum & terram,	ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ,
וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ	Et exaltauit cornu ppl̃i ſui,	& exaltauit cornu populi ſui.	καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ.
תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו	laus omnibus piis eius,	Hymnus omnibus ſanctis eius,	Ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ,
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם־	filiis iſrael populo	filiis iſrael populo	τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λαῷ
קְרֹבוֹ הַלְלוּ־יָהּ׃	appropinquãti ſibi Haleluia	appropinquanti ſibi.	ἐγγίζοντι αὐτῷ.
קמט הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ	CXLIX. Haleluia. Cãtate	CXLIX. Alleluia. Cãtate	ρμθʹ. Ἀλληλούια. Ἄσατε
לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ	DEO canticum nouum,	domino canticum nouum,	τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל	laus eius in congregatione	laus eius in eccleſia	ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ
חֲסִידִים׃ יִשְׂמַח	piorum. Letetur	ſanctorum. Letetur	ὁσίων. Εὐφρανθήτω
יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי	iſrael in factore ſuo, filii	iſrael in eo qui fecit eum, & filie	Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ
צִיּוֹן יָגִילוּ ב	cion exultent	ſyon exultent	Σιὼν ἀγαλλιάσθωσαν
בְּמַלְכָּם׃ יְהַלְלוּ	in rege eoꝝ. Laudẽt (pano	in rege ſuo. Laudent	ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. Αἰνεσάτωσαν
שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף	nomẽ eius ĩ A. choro, ĩ tym(	nomẽ eius in choro, ĩ tympano	τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ
וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ־לוֹ׃	& in cithara cantent ei.	& pſalterio pſallãnt ei.	καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ.
כִּי־רוֹצֶה יְיָ	Quia cõplacet ſibi DEVS	Quia beneplacitũ eſt domino	Ὅτι εὐδοκεῖ κύριος
בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים	in ppl̃o ſuo, pulchros faciet(	ĩ ppl̃o ſuo, & exaltauit mãſuetos	ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει πραεῖς
בִּישׁוּעָה׃ יַעְלְזוּ	ĩ ſaluati. Exultabũt (mã(	in ſalutem. Exultabunt	ἐν σωτηρίᾳ. Καυχήσονται
חֲסִידִים בְּכָבוֹד	ſancti in gloria, (ſuetos	ſancti in gloria	ὅσιοι ἐν δόξῃ
יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם	laudabunt in cubilibus ſuis.	letabuntur in cubilibus ſuis.	καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.
רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם	Exaltationes DEI ĩ gut. eoꝝ,	Exultatões Dei ĩ gutture eoꝝ,	Αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν,
וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם׃	& gladii ãcipites ĩ mãibus eoꝝ.	& gladii ãcipites ĩ mãibus eoꝝ.	καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
לַעֲשׂוֹת נְקָמָה	Ad faciendam vindictam	Ad faciendam vindictam	Τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν
בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת	in gentibus increpationes	in nationibus increpationes	ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγμοὺς
בַּלְאֻמִּים׃ לֶאְסֹר	in nationibus. Ad alligandũ	in pp̃lis. Ad alligandos	ἐν τοῖς λαοῖς. Τοῦ δῆσαι
מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים	reges eorum catenis,	reges eorum in compedibus,	τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις
וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי	& inclytos eoꝝ compedibus	& nobiles eorum in manicis	καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις
בַרְזֶל׃ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם	ferreis. Vt faciant in eis	ferreis. Vt faciant in eis	σιδηραῖς. Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς
מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר	iudicium cõſcriptum, decor	iudicium conſcriptum gloria	κρίμα ἔγγραπτον, δόξα

ſacientes verbum eius.
Montes & omnes colles arbores
fructiſere, & vniuerſe cedri.
Animalia & omnes beſtie,
reptile & auis volatilis.
Reges terre & omnes
populi, principes & omnes
iudices terre.
Adoleſcentes ſimul
cum virginibus, ſenes
cum iunioribus. Laudabunt nomen
DEI, quoniam forte nomen eius
ſolius laus eius
ſuper terram & celos.
Et extulit gloriam populo ſuo,
laus omnibus piis eius,
filiis iſrael populo
propinquo ei. Aleluia.

CXLIX. Aleluia. Laudate
coram DEO laude noua,
laus eius in eccleſia
piorum. Letentur qui ſunt de domo
iſraelis in factore eorum, filii
cion exultent
in rege ſuo. Laudent
nomen eius in choris, in tympanis
& citharis pſallant ei.
Quoniam voluntas DEI
in populo eius glorificabit humiles
in redemptione. Exultabunt
miſericordes in gloria, iubilabunt in
cubilibus ſuis.
Laudes DEI in gutture eorum
& tanquam gladii ancipites
in manibus eorum. Ad faciendã vindictã
in nationibus, increpationes
in populis. Ad alligandos
reges eorum catenis,
& proceres eorum compedibus
ferreis. Ad faciendum in eis iudicium
quod ſcriptum eſt in lege

.i. Mittet verbũ ſuum & ſanabit eos. Videtur dicendũ fuiſſe loquetur verbum ſuum, non autem mittet verbũ ſuum. Verbo ſiquidem magis conuenit pronũciari & proferri, quam mitti quod uidetur proprium eſſe oratoris. Et huic rei concinit ſcriptura. Dixit Deus ſit lux & fuit lux. Non autem dixit miſit Deus verbum ſuũ ad creandam lucem quoniam legatio ſine legato impleri nequit. Quapropter dictum eſt, Ecce mitto ad uos Heliam prophetam. Innuens Deum mittere prophe

C iii

הִיא לְכָל־חֲסִידָיו	hic eſt omnium ſanctorum eius.	hec eſt omnibus ſanctis eius.	αὕτη ἔσται πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.
הַלְלוּיָהּ קנ הַלְלוּיָהּ	Haleluia. CL. Haleluia.	CL. Alleluia.	ρν΄. Ἀλληλούϊα.
הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ	Laudate Deũ in ſancto eius,	Laudate dominũ ĩ ſanctis eius,	Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ,
הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ	laudate eum in extenſione	laudate eum in firmamento	αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι
עֻזּוֹ ׃ הַלְלוּהוּ	fortitudinis eius laudate eũ	virtutis eius. Laudate eum	δυνάμεως αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν
בִּגְבוּרֹתָיו ח	in fortitudinibus eius,	in virtutibus eius,	ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ,
הַלְלוּהוּ כְּרֹב	laudate eũ iuxta mltitudinẽ	laudate eum ſm multitudinem	αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος
גֻּדְלוֹ ׃ הַלְלוּהוּ	magnificẽtie eius. Laudate eũ	magnitudinis eius. Laudate eũ	τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν
בְּתֵקַע שׁוֹפָר	In clangore buccine,	in ſono tube,	ἐν ἤχῳ σάλπιγγος,
הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל	laudate eum in pſalterio	laudate eum in pſalterio	αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ
וְכִנּוֹר ׃ הַלְלוּהוּ	& cithara. Laudate eum	& cithara. Laudate eum	καὶ κιθάρᾳ. Αἰνεῖτε αὐτὸν
בְתֹף וּמָחוֹל	in tympano & choro,	in tympano & choro,	ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ,
הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים	laudate eum in cordis	laudate eum in chordis	αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς
וְעוּגָב ׃ הַלְלוּהוּ	& organo. Laudate eum	& organo. Laudate eum	καὶ ὀργάνῳ. Αἰνεῖτε αὐτὸν
בְצִלְצְלֵי שָׁמַע	in cymbalis ſonantibus,	in cymbalis beneſonantibus	ἐν κυμβάλοις εὐήχοις,
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי	laudate eum in cymbalis	laudate eum in cymbalis	αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις
תְרוּעָה ׃ כ	tinnientibus.	iubilationis,	ἀλαλαγμοῦ.
כֹּל הַנְּשָׁמָה	Omne quod ſpirat	omnis ſpiritus	Πᾶσα πνοὴ
תְּהַלֵּל יָהּ	laudet DEVM.	laudet dominum.	αἰνεσάτω τὸν κύριον.
הַלְלוּ־יָהּ ׃	Haleluia.	Alleluia.	Ἀλληλούϊα.

Dei, ſic & Meſſias nõ eſt penitus diſtinctus a diuina ſubſtantia, & hoc eſt quod ſcriptum eſt. Veniet uerbum tuũ & honorificabimus te. Quod ſi eſſet ab eo penitus diuiſum dixiſſet & honorificabimus illud, quibus uerbis aperte monſtratur, unum & idem eſſe Deum & uerbum Dei, quando pro eodem habetur honorare Deum & uerbum Dei, utpote nequaquã in eſſentia diſtinctos. Et hoc eſt uerbum de quo prophetatum fuit quod uenturum eſſet curare infirmos ſuſcitare mortuos & hec quidem omnia operatur uerbo cum nihilominus ipſum, etiam uerbum ſit. Que omnia cõpleta ſunt in Ieſu Meſſia iuſto noſtro cuius opera pene innumerabiles infirmi curati ſunt & Lazarus a mortuis ſuſcitatus etiam poſt quartum diem mortis ſue. Et hec ſoli Deo conueniunt Concinit noſtre expoſitioni quod immediate ſequitur Quieſcere faciet ſpiritum ſuum & fluent aque & ſi.n.nullam uideantur habere communionem ſanare infirmos .ſ. & fluere aquas. Eſt nihilominus ueriſſimus prophete ſenſus qui etiam non ſine myſterio dixit quieſcere faciet ſpiritum ſuum non autem reuerti faciet ſpiritũ ſuũ, demonſtrans quod Deus ſedere facere deberet ſpiritũ ſanctum ſuum apud ſe & ſubintulit & fluent aque ſignificans quod remanebunt aque ſancte ad ſaluãdum populum ſuum, que quidem aque ſunt cauſa ſalutis noſtre. quemadmodum ſcriptũ eſt. Haurietis aquas de fonte ſalutis. Interuentu.n.aquarum ſanctarum Deus nobiſcum coniungitur ſicut ſcriptum eſt. Cum tranſieris per aquas ego tecum ſum, & non dixit, per aquas tantũ ſed per aquas illas demonſtrans ſe locutum non de quibuſcunque aquis ſed de aquis ſanctis que ſunt aque baptiſmatis. &c.

A Laudent nomen eius in choro. Nomen ad cuius laudes propheta inuitat intelligas nomẽ diuinitatis quo nomine ſuper cuncta creata preſtat Ieſus Meſſias noſter uti patet ſepe memorato libro Commentariorum geneſeos Ieroſolyma lingua conſcriptorum authore, ut creditur. R. Simeon ben Iochai dum tractatur illud He ſunt generationes Noha ומבשרי אחזה אלוה מאי מבשרי פיצעפי פיגבפי ליה אלא ומבשרי ממש ומאי היא וכתיב ובשר קדש יעברו מעליך וכתיב וראיתה בריתי בבשרכם ותניא בגר זימנא דאתרשים בר נש בהאי רשימא דהאי את מניה חמי לקבה ממש ונשמתא קדישא אתאחד בית וכי זולא נטיר האי את מה כתיב מנשמת אלוה יאבדו דהא רשימא דקבה לא איתנטר ואי וכי ונטיר ליה שכנתא הלא איתפרשא מניה איפתי את קודשא בריך הוא דכתיב ראי את עייל באתרית דאומין בחרות ותניא מאי טעמא אמין בחדא אלא חד דכר וחד נוקבא אשתתפו כחדא ואקרי חד שמא בדין חסד עילאה שריא ועייל עילויהו כאן אתר הוא שריא בסטרא דדכורא ומאן חסד אלא דאתי ונפיק מחכמת עילאה ואיתעטר בגבורא וגניבי כך איתכספת נוקבא תנינן אלוה הוי הוא אור גיהורי ד' ובו

مجده لجميع اصفيائه	שִׁבְחָא הוּא לְכָל חֲסִידוֹהִי	gloria ipſe eſt omnibus piis eius.
المزمور الخمسون والمائة	הַלְלוּיָהּ׃ הַלְלוּיָהּ	Aleluia. CL. Aleluia.
سبحوا الرب في جميع قديسيه	שַׁבְּחוּ אֱלָהָא בְּבֵית	Laudate Deum in domo
سبحوه في بسط	מַקְדְּשֵׁיהּ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	ſanctuarii eius, laudate eum in extenſa
قوته ۞ سبحوه	בִּרְקִיעַ תּוּקְפֵיהּ׃ שַׁבְּחוּ	fortitudine eius. Laudate
في جبروته سبحوه كثرة	יָתֵיהּ בִּגְבוּרָתֵיהּ שַׁבְּחוּ	eum in fortitudinibus eius, laudate
عظمته	יָתֵיהּ הֵיךְ סוּגְעֵיהּ	eum ſm multitudinem
سبحوه	רַבְרְבוּתֵיהּ׃ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	magnificentie eius. Laudate eum
بصوت القرن	בִּתְקִיעַתָא דְשׁוֹפָרָא	ſono buccine,
سبحوه بالمزمار	שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בְּנִיבְלִין	laudate eum pſalteriis
والقيثارة ۞ سبحوه	וְכִינָרִין׃ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	& citharis. Laudate eum
بالمعازف والدفوف	בְּתוּפִּין וּבְחִינְגִין	tympanis & choris.
سبحوه بالاوتار	שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בְּמִדְוִילִין	Laudate eum cordis
والارغن سبحوه	וּבְאַבּוּבִין׃ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	& organis. Laudate eum
بصلاصل حسنة	בְּצִלְצְלִין מַשְׁמְעִין	cymbalis reſonantibus
الصوت سبحوه بالصوت	לְבַלְהוֹדֵיהּ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	tantum illum, laudate eum
عالنية	בְּצִלְצְלֵי מַשְׁמְעִין וּבִיבָבָא	cymbalis ſonantibus in iubilo.
كل نسمة	כָּל נִשְׁמְתָא	Omne quod ſpirat
فلتسبح اسم الرب	תְּשַׁבַּח יָהּ	laudet Deum,
الليلويه	הַלְלוּיָהּ׃	Aleluia.

tas ad annunciandum uerbũ ſuum, & ad manifeſtandum mirabilia ſua. Preterea auget dubium, eneus ſerpẽs, quem precepit Deus fieri p manũ Moſſe prophete ſui, quo ſanaret populus iſrael cum proſpexiſſent in eum. Rationabilius .n. apparet & conuenientius precipue illis temporibus debuiſſe Deũ uerbo curare populũ, quam ſerpentis aſpectu, que res iducere poterat in ſuſpitionẽ incãtatiõis & magice, & nihilominus tũc nõ ſanauit uerbo. Q̃ñoergo quadrat q̃ dicit ꝓpheta. Mittet uerbum ſuum & ſanabit eos. Sed ſoluitur. Nã quãtum ipſe ſentio Dauid hoc loco uaticinatus ẽ aduẽtum Ieſu Meſſie iuſti noſtri. Qui recte dictus eſt uerbum eius, quoniã ueritas ẽ Ieſum eſſe uerbũ Dei, eſſeq; nuntium uerborum Dei, & ſicut Dei uerbum non eſt quid diſtinctum ab eſſentia

בתא דליה דבר הוא נקבא אתעתד בהדא אלוה איקרי ותשלמא קדישא סה אחד את אתוא ולא תליא בהא ועל דא כתיב ומבשרי אחזה אלוה רזא שלימותא דכלא מבשרי מאי את מבשר ועל דא ובאין אינון ישראל קדישין דאחדין בהת דקבה ובאין בעלמא הדין ובעלמא דאתי עליהו כתיב ונטרית לית סימן אוליפנא מאן דנטיר להאי את קיימא מלכו איתנטרית לית סגאין סבעון דכתיב וה יהוה סבבי עד הבקר דהוא מקטרג בו יצריה עד דאפי אוספת דנטר להאי ברית בגיני כך זכה דנפקו מיניה מרכין שליטין על כל שאר מלכין ומלכא משיחא דאתקרי בשמיה דקבה .i. Et de carne mea uidebo Deum. Iob capite .xix. Quid nã ſibi uult de carne mea? Conueniens .n. magis erat dicere, de ſubſtantia mea, tamen dixit de carne mea propria. Hoc autem eſt quod ſcriptum eſt. Et caro ſanctitatis tranſibit ſuper te, & inſuper ſcriptum eſt, & erit fedus meum in carne ueſtra, quod ſignificat ſignum quod datum eſt nobis. Quotieſcũq; uero ſignatus erit homo hoc ſigno quod procedit ab illo uidebit Deum ipſum, & anima ipſius ſancta unum fiet cum illo, quoties uero nõ ſeruabit fedus hoc, in eum ſcriptum eſt. A flatu Dei peribunt. Siqdem ſignũ iſtud Dei eſt & nõ obſeruant illud. Quod ſi fueris de eo ſigno bñmeritus, & cuſtodies illud, diuinitas nequaq̃ a te recẽdet & in tempore illo colligaberis ſanctitati & aſcendes in preparatum locum. Sed que nam eſt ratio eius quod legimus ſupra de unione anime ſancte hoc eſt Dei, ad hominem? Non alia certe niſi quod mas unus & femina una iungentur in unũ quod uocabitur nomine uno, ueluti iuſtitia procedens a ſuperna miſericordia que requieſcet ſuper eos. In hoc uero loco eſt requies claritatis ſiue ſplendoris maſculi. Et que nam eſt miſericordia? Miſericordia inquam que ueniet a ſapientia altiſſima, & coronabitur a uerbo, & propterea incorporabitur femine. Sed & ſic nobis traditum eſt, Deus. Ecce Deus illuminator fortis, littera ד dalet maſculina, littera ה he feminina, iuncte ſunt in unum quod uocatur Deus. Et anima eius ſanctiſſima in hoc loco polita eſt, non tamen alligata in eo. Et propterea ſcriptum eſt, & de carne mea uidebo Deum. Quandoquidem felicitas hec uniuerſalis cenſetur. Sequitur & de carne mea, ac ſi dicat de hac ipſa mea carne propria. Propter hoc autem benemeriti erunt illi de populo iſrael ſancti dũtaxat qui dicent hunc eſſe Deum. Bene meriti erunt tum in mundo hoc tum in mũdo uenturo. Et huius rei gratia ſcriptum eſt, qui cuſtodiet fedus hoc. Et hinc didicimus, quod qui cuſtodiet pactum iſtud Deus cuſtodiet illum. Sed que huius rei probatio? Liquet hoc in Boaz qui dixit moabitide mulieri. Viuus Deus. Iaceas uſq; mane, & cum eſſet pellectus a concupiſcentia, tamen cuſtodiuit fedus illud. Quapropter meruit ut de illo egrederentur reges potentiſſimi reliquoꝝ regum omnium & rex inſuper MESSIAS qui uocatur noie Dei ſancti & bñdicti .i. q eſt Deus,

Reuerendo Auguſtino Epiſcopo Nebieñ. Baptiſta Fliſcus. Iu. V. D. S. D.

n

Eſcio Auguſtine pater, quid potiſſimum mirer in tuo hoc pſalterio te ne unq̃ cogitaſſe, tam multifariam linguarum ſeriem, in re uniuerſis gentibus neceſſaria, an adgreſſum fuiſſe cogitaram. Perfeciſſe tam immanes auſus, an incepiſſe, ſecreta tot linguarum indagaſſe, an indagata non pro te modo didiciſſe ſed uniuerſis diſcenda, eſſe impertitum, deniq; uoluiſſe an ualuiſſe, rem tot ſeculis deſideratam, ſed a nullo uel tentatam uel preſtitam, & perficere & perfectam tanto labore & ſumptu, cunctis prebere inſpiciendã, & ad cuiuſq; uolentis uſum & ꝑfectum accõmodandã. Tot curis monaſticis addictum hominem, & ipſam paupertatem ac alienis nutibus obnoxiam uitam, ſolẽni uoto profeſſum, tum omnium linguarum una latina excepta ignarum, potuiſſe tam breui temporis ſpatio, & tot linguarum peritiam comparare, & comparatam omnibus percipiendam proponere & exarare nimirũ fuit nedũ difficile & arduũ, ſʒ pene impoſſibile & uires humanas excedens. Adde q̃ in tanta linguarum mixtura, & tam multiiuga cõnexione uix credibile eſt non ſepiſſime fuiſſe erratum, non mendoſam creberrime impreſſionem euaſiſſe Dum & miniſtri huiuſcemodi artis impreſſoriae quam uocant, ignari ſunt bonarum literarum, & tu omnia unus corrigere & emendare non ſufficis & tamen ego quantum quidem ualui reuoluere & excutere quæ ad latinam pertinent linguam. preter pauca admodum quæ ſubieci huic epiſtolæ, nihil fere offendi aliud in quo inſignis menda appareat, uideant reliqua qui ceteras linguas callent nam mihi uel earum linguarum ignorantia uel moles ipſa curarum forenſium adimit facultatem tot uarietates uocum, & literarum ſcrutandi. Tu uero perge diuinum complere negocium, & q̃ pſalterio dauidico tribuiſti, confer caeteris quoq; ſacrae ſcripturae partibus, ut ea tot nationũ auribus accõmodata, inuitetur uniuerſus orbis, ad tantarum rerũ noticiam, neq; enim deerit ſpiritus domini bonus, qui difficilia & dura emolliat, & inuoluta & clauſa reſeret, & aſpera & confragoſa complanet. Tum Leo ipſe pontifex maximus cui tu opus ipſum dicaſti, pro ſua erga omnes benignitate & munificentia non deerit tibi quoq; in cunctis operi neceſſarius preſertim adeo utiliter nauanti operam ei cuius uices gerit in terris. Ego uero quicquid ualeo, quicquid ſum, ero itidem paratus tibi in multo ſicut fui in modico. Vale.

Perperã. R. C. L.

הכלבכל ii.xxiii.
ותבוד וכבוד xi.viii
בשוב בשוב xi.xii.
כגכח xiii.xxii.
כגובה
אהב אוב xv.vi.
לבי לכי xvi.xvi.
יי יהוה xxii.xii.
ומאזרני xxiii.v.
המאזרני
יי יהוה xxix.xxii.
כג בג xxx.xiii.
כח כא xxxv.x.
נצב נצה li.xxxiii.
היון היו liii.xxv.
דבר דכר lxvi.vi.
חשבח ciii.xxxvii
השבח
עח עו ciiii.xxxii.
חלוך xiiii.xxiii.
נחלת xvii.xii.
נחלת
ומי מי xvii.xvi.
חט חט xix.x.
בחקץ xix.xii.
בהקץ
אפיפוני xx.xxi.
כי אפופוני
נחלי xx.xxiii.
ונחלי
ורועתי xxiii.xii.
ורועתי
עמי xxiiii.viii.
עמים
יהדו xlix.xxiii.
יחוד
אחרית xlix.xxiiii.
אחרית
ותכברני lxvii.cix
ותכבדני

Charta.	linea.	Perperã.	Recte.
xxxv	x	*xxviii	xxvii
xlvi.	xxvii.	fons	fons
lxx.	xviii.	deeſt	Dei.
cxl.	xii.	ſupioria	ſupiora
clix.	xv.	dolorom	dolorẽ.

Charta.	linea.	Perperã.	recte
xxvi.	iiii.	fortem	fortẽ
	viii.	erir	erit.
xl.	xi.	inſiccitatis	inſiccitates
xli.	viii.	eiue	eius.
lxv.	xix.	rectos	recti
lxxiii.	xv.	timeut	timẽt
lxxvii.	xxxvi.	fotre	forte
lxxxi.	xxx.	in via	inuia
xcvi.	xvi.	procidnet	procident
clix.	ix.	mec	mee
clxxxiiii.	xiiii.	quis	qui

Charta.	Linea.	Perperã.	Recte.
ii	ii	πονήρου ἀκουσιν,	πονήρου ἀκούσῃ
	iii	τοῖς	τοῖς
	iiii	μνημοσύματι	μνημοσύνατι
	v	πλεονεκτήσφυτισι	πλεονεκτήσφυτις
	xvii	γνώμαι	γνῶμαι
	xxiiii.	εὑρίσκιται	εὑρίσκεται
	xxv	προνχέραιτι ἢ ἑτοιμασμονος	προχέριντι ἢ ἑτοιμασμένος
	xxvii	ἐκολάπτους	ἐγκολάπτους
	xxxii	φιλοσοσύνῃ	φιλοφροσύνῃ
x	xxxiiii	ὑμῶν	ἡμῶν.
xiii	xx	ψυῆς	ψυχῆς
xv	viii	τίκος	τέλος
xvii	xxix	σογλεύοντι	σαλεύοντι
xviii	xxxv	μου	σου
xxi	vi	deeſt	ἐπὶ τόδε.
xxiiii	xviii	deeſt	αὐτοῦ
xxvi	xvi	νῦν	νῦν
xiii	xl	θὸν	τὸν
lxxviii	vii	deeſt	διάψαλμα.

Perperã	Recte.	Charta.	linea.
لامبعهم	لجمبعهم	yii	xxix
لجنبك	لانك	yii	xxx
مطمينا	مطبنا	yii	xxxi
دايا	داعيا	yii	xli
مجميا	مجيبا	yii	xli
فلانك	فانك	yiii	ii
ماا	ما	x	xxiii
عجب	العجب	x	xxxiiii
ذكريها	ذكريها	xii	xii
رشكوا	وشلوا	xii	xxiii
الذاني شر	الثاني عشر	xyi	i
لثالث	الثالث	xx	
اكهن	اكهر	xyii	xxxyii
الاتقضا	الانقضا	xxiii	xyi
ليم	هم		xxiii
مامط	اماماط	xxy	xxix
شدنل	شدنك	xxyi	iiii
قابل	قبابل	xxix	xii
مواشقه	مواشيقه	xxxii	xxxi
حمى	حسبن		xxiiii
اجبد	اجببت	xxxiii	xxx
الخطا	لحطفمع	xxxy	xx
ſuperfluum			
اجزيم	اجزهم		xxv
ابد	الابد	xxxvi	xxxvii
لمهد	للعهد	lvi	xxx
وانقم	وانتقم		xxxviii
واخربرنا	ولخبرتا	lvii	xxii
غرين	غريب	lviii	xii
عن	عزه	lxi	xxviii
فان	ان	lxvii	vii
اغسلي	اغسلني	lxviiii	xxviii
لسما	السما	lxxv	xi
قتلهم	تقتلهم	lxxvii	xxiiii
ه	هم	lxxviii	vii
ſuperfluum.	ال	lxxx	xi
هن	الهي		xli
دلى	على	lxxxv	xiiii
نجيني	نجني	xciiii	xi
قل	قبل	xcvi	v

القمر	لقمر		xiii
تزول	ترل	xcvii	xv
اليشتملو	ويشتملوا		xxxi
حضنت	حصت	c	xii
صايعه	اللهم Ab	ciiii	vi
ونسوا	وقسوا	cy	33
بدى	ردى	cxxiii	xvi
فنحن	نجى	cxxyi	x
لدبفكوط		cxxyii	xxyi
ليفحكوط			
واننم	وانم	cxxx	i
خلقل	خف		iiii
القلوب	العلوب		xxii
جميع	سمع	cxxxiii	xxy
وبابواف		cxxxiiii	xyi
بواف			
		cxxxyii	xxii
بحدارتها	بحجتها		
وبطفر	ويطه		xxyii
علو	دلو		xxxiiii
		cxxxyiii	xxxyi
يتحدد	يجدد		
عمدى	عهدى	cxxix	30
كبور		cxl	xxxyii
كيهر			
التبين	التبز	cxli	xii
يبق	يبق	cxlvi	iii
		cxlviii	xxxyiii
وهحا هم	ولهداهم		
الحكمه	لحطمه	clvi	v
والفهم	اوالفهم		yi
ميا	deeſt	clyii	xi
لان	لا	clix	xiii
بنوم	يفغو	clxiii	xxy
دنا	بن	clxxxiii	xxxiii
يداك	داك	cxc	i
واليا	والنط		xxxyii
الشر	اشلو	clxxxyii	3yi

ابارنا كم	باركا نكم	clxii	iiii
يا اثقيا	يانقبار	clxxxi	xi
B. التوكل على	بابا دابد	clx	A
الليل	لوابل	clxxxy	xxxy
عطلمي	عطالمي	clxxxyi	y
الى		clxxxyiii	xii deeſt

clvi xiii. & xiiii. linee tranſpoſite

cliii deeſt ſequẽs linea ĩ vltĩo colũnelle الذين يغدرون بوعزه الرب

Perperam	recte	charta	linea.
סנירא	סניתא	viii	x
תי	היך		xxxiiii
טנבא	טבא		xxxv
שעלמיא	ועלמיא עלמיא	x	xxxviii
וכוכבים	וכוכביא	xi	iii
תסער	תסעד		vi
הדירת	הדיתא	xiii	xiiii
דפורענו	דפורענותא	xv	ii
יה	יתי יה		x
דוד	לדוד	xvii	xiiii
בהיי	בחיי	xix	xxxiiii
ביהלתה	בדחלתה	xxii	xiii
אל אל	אלי אלי	xxvii	xli
זרעיא	זרעיא	xxix	xxii
ברתא	ברכתא	xxxi	xvi

Charta.	Linea.	Perperam.	Recte.
xii	xxxi	quod	quo
xvi	xviii	meum	mecum
xvii	v	mẽdaciũ quẽ	quod
xx	xxv	peritotũ	peritorum
	xxx	oratioaem	orationem
xxvii	xxxiiii	xx	xxii
lxxi	xxxv	eoram	coram
lxxxii	xi	enim	in
lxxxviii	xxix	domum	donum
cvi	xii	allata	alata
cxxxvi	xix	miferaris	miſeraris
clvi	xii	caro	caro mea
clxi	xxxii	dominatur	dominator
clxiii	xxx	vitupetiũ	vituperiũ

Charta.	Perpã.	Recte
xi	fuerit	fuerat
xiii	pſalmis	pſalmos
xiiii	qui	que
	ſibi	eis
xyii	ſecutus	ſecutis
yxiii	eis	ſibi
xxy.	hũanis	humanas
xxy	in	ui
	tamẽ	tantũ
	ultimũ	ultimus
xxyii	Dei	Deus
xxx	carai	caari
lxxyi	Aſpis	Aſpidẽ
cyii	literam	litera
cxxyii	unus	unum
cxxxiiii.	quem	quod
cxxxyiii.	qbus edocti	quaſq; edoctos
cxli	que	qui
clyiii	hunc	huius
clix	cretus	creatus
clxii	illum minime habeant	illũ habeãt
clxii	لانك	لاكن
clxxx	ille	illi
	incuruate	incuruati

Perpã	Recte.	Charta
לעלפת	לעלפא	yiii
לעאת	לצאת	xyiii
שהנית	מאלכת	xiii
שתית	פירך	
ארבים	לרבים	xy
הפנין	פניו	
פניך	פניםו	
הפנו	ואפכו	xyii
דעתי	דעתי	
אתם	אות	
עוזך	עליך	
ולפיכך	לפיכך	xyiii
בארן	בארץ	
עצבנו	עצבתך	
אל ואל	ſuperfluũ.	
שארץ	שנתנו	
בארץ	שנתנו	
נאצים	בפניים	
עצבתן	עצבתך	
תשוע	תשוע	xxiiii
זם	וזם	xxyi
בגך	בניך	
בסאו	כסאו	
נפתי	פתחי	xxyii
פרדמי	פרדפי	xxyiii
ופנך	לפיכך	xxx
תית	חיית	
וחלות	והלולת	
ופא	חוא	
וכשוון	וכשונו	
משפחות	משפחות	
חיוח	והוא	xlii
יודיקו	ותורליקו	xlyi
בכסאים	שבכספם	lxiiii
השוגת	תשרגת	lxxxiii
הולטן	אוטין	xcy
החרים	החרים	cxix
חרפים	חכמים	cly
רפותו	רפותו	
פנים	פנים	
ובתיאהם		
וכן	וכן	
אשר	אשב	clxxix
שכתב	שכתב	clxxxii
עריצים	עריצים	clxxxy
עטרה	עטרה	

מחוקק בתושיה נפלאה בעיר
ג'נובא עליך פיטרוש פבלוש
פורוש בבית ניקולאו גושטיניין בן
פבלוש בהיות נגיד וסגנות מצד
הדרת וגדולת מלך צרפת יה השר
אוטאביאנו פרגושו שנת ביאת
משיחנו אלף תק ע חודש כסליו

Impreſſit miro ingenio, Petrus Paulus
Porrus, genuæ in ædibus Nicolai Iuſti
niani Pauli, præſidente reſpub. genuenſi
pro Sereniſſimo Francoꝝ Rege, preſtan
ti viro Octauiano Fulgoſo, anno chriſtia
ne ſalutis, milleſimo quingenteſimo ſex
todecimo menſe. VIIIIbri.

Ἐντύπωσε τῇ ἐννοίᾳ θαυμαστῶς πέτρος
παῦλος ὁ πόῤῥος, ἐν μὲν τῇ πόλει τῇ γενούῃ, ἐν
δὲ οἴκῳ τοῦ Νικολάου ἰουστινιανοῦ τε πούλου,
προεδρεύοντος δὲ ἐν τῇ τῶν γενουέων πολι
τείᾳ ἐπιφανοῦς ἀνδρὸς τοῦ ὀκταβιανοῦ φρε
γοσίου τε, τοῦ γαληνοτάτου τῶν κελτῶν
ἤτοι τῶν φραγκῶν βασιλέως ὑπάρχου. Ἔτει
μὲν τῆς τῶν χριστιανῶν σωτηρίας χιλιοστῷ
πεντακοσιοστῷ δεκάτῳ ἕκτῳ μηνὸς δὲ τοῦ
νοεμβρίου.

סתייר בחדיקותא פרישאה במדינת גינובא
על ידית דפיטרוש פבלוש פורוש בבאיתית
תניקולאו גושטיניין בר פבלוש כד הוה
שליט רבנן אוטאביאנוש פר—גושוש מן
חולקית דסניאת ווסמותא דמלכא דצרפת
יה שנתא אלף תקי״ו לאתאת משיחא
חדשא ד׳ כסליו

مدتير بها ذا كتة عظيمة
في مدينة جنوا علي يد
بترو سر بولوس بوز وشريك
بيت نقولاو شريوشتنيانو
بن بولوس كان
كان امير من اشرف
حضرة السلطان من فرنسا
الامير اوكتيانوس فرغوسو
سنة الف وخمسوميه
وستعشر . شهر نوبمبر

Petrus Paulus Porrus Medio lanenſis, Taurini degens.

Regiſtrum.

A B C D E F G H I K L M N O P
Q R S T V X Y Z & ꝯ.
A Quinternus ꝯ Ternus. Reliqui omnes quaterni.

1-2-1